

Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi
Yenidoğan Dergisi
Cilt 5: Sayı 9
2020/1

Doğum ve Kültürel Bakış Özel Sayısı

Baş Editör

Prof. Dr. M. Arif AKŞİT

Editörler

Prof. Dr. Fahri OVALI

Prof. Dr. Rahmi ÖRS

Konuk Editör: Prof. Dr. H. Mete TANIR (Perinatoloji)

Editörler

Prof. Dr. Hüseyin Altunhan

Prof. Dr. Yakup Aslan

Prof. Dr. Erdal Taşkın

Prof. Dr. Oğuz Tuncer

Doç. Dr. İbrahim Caner

Ve

Konu ile ilgili Akademisyenler

Sorumlu Müdür

Prof. Dr. Hilmi Özden

Yayın Kurulu

Türkiye ve Türk Dünyasında Neonatoloji çalışma alanlarını oluşturan Bilim İnsanları

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Yayınları No: **XX**

Sorumlu Müdür	Prof. Dr. Hilmi Özden
Yayın Komisyon Başkanı	Prof. Dr. Ali ARSLANTAŞ (Rektör yardımcısı)
Yayın Komisyonu Başkan Yardımcısı	Prof. Dr. Ahmet ÇABUK (Rektör yardımcısı) Prof. Dr. Kâmil ÇOLAK (Rektör yardımcısı)
Yayın Komisyonu	Prof. Dr. Ahmet Kartal Prof. Dr. Özden Tezel Doç. Dr. Osman Nuri Çelik Yrd. Doç. Dr. Adil Şen Yrd. Doç. Dr. Ertuğrul Karas Yrd. Doç. Dr. Oktay Berber Öğr. Gör. Semih ÖZ İdari
İdari Sorumlu	Necmettin BAŞKUT Hülya ŞENYÜCEL Zekeriya YILDIRIM

Derginin tümü ya da bir bölümü/bölgümleri Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi'nin yazılı izni olmadan elektronik, optik, mekanik ya da diğeryollarla basılamaz, çoğaltılamaz ve dağıtılamaz.

No part of this journal may be printed, reproduced or distributed by and electronical, mechanical or other means without the written permission of the Eskişehir Osmangazi University Turkish World Training and Research Center.

Yazışma Adresi

Adres: Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi Yenidoğan Dergisi, 26480 Eskişehir, Türkiye

Editör: Prof. Dr. M. Arif AKŞİT

Telefon: 0090 542 5257612

e-posta: maaksit@hotmail.com, maaksit@gmail.com

Editör Sekreteri: Zekeriya Yıldırım

Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi Yenidoğan Dergisi

Osmangazi Üniversitesi, 26480 Eskişehir, Türkiye

Tel: +90 222 239 29 79 / 4499

e-posta: zekeriya@ogu.edu.tr

ISSN XXXXXXXX

Prof. Dr. M. Arif Akşit

Baş Editör
GSM: 00(90) 542-5257612
maaksit@gmail.com, maaksit@hotmail.com
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Tıp Fakültesinden emekli
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları, Neonatoloji
Orhangazi Mah. Hüzün Sok. 21, Odunpazarı

Prof. Dr. Fahri Ovalı

Baş Editör Yardımcısı
GSM: 00(90) 532 411 6715
fovali@yahoo.com
Göztepe Eğitim, Araştırma Hastanesi
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları, Neonatoloji
Çocuk Kliniği; Kat 4: Göztepe, Kadıköy, İstanbul

Prof. Dr. Rahmi Örs

Baş Editör Yardımcısı
GSM: 00(90) 532 443 0506
rahmiors@gmail.com
Konya Medova Hastanesi, Yenidoğan
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları, Neonatoloji
Şeyh Samil Mahallesi, Selçuklu, Konya

Prof. Dr. Hüseyin ALTUNHAN

GSM: 00(90)-532 5838767
haltunhan@hotmail.com
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları,
Neonatoloji
Necmettin Erbakan Üniv. Meram Tıp Fakültesi

Prof. Dr. Yakup ASLAN

GSM: 00(90)-532 3417185
dr.yakup@hotmail.com
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları,
Neonatoloji
Karadeniz Üniversitesi | Tıp Fakültesi

Prof. Dr. Erdal TAŞKIN

GSM: 00(90)-505 7571 935
drerdaltaskin@gmail.com
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları,
Neonatoloji
Fırat Üniversitesi | Tıp Fakültesi

Prof. Dr. Oğuz TUNCER

GSM: 00(90)-505 4342880
oguztuncer76@gmail.com
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları, Neonatoloji
Yüzüncü Yıl Üniv. | Tıp Fakültesi,
Dursun Odabaş Tıp Merkezi

Yazışma Adresi

Adres: Türk Dünyası Uygulama ve
Araştırma Merkezi Yenidoğan Dergisi,
26480 Eskişehir, Türkiye

Baş Editör: Prof. Dr. M. Arif AKŞİT
Telefon: 0090 542 5257612
e-posta: maaksit@hotmail.com,
maaksit@gmail.com

Editörler:
Prof. Dr. Fahri OVALI
Prof. Dr. Rahmi ÖRS

Editör Sekreteri: Zekeriya Yıldırım
Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma
Merkezi Yenidoğan Dergisi
Osmangazi Üniversitesi, 26480
Eskişehir, Türkiye

Tel: +90 222 239 29 79 / 4499
e-posta: zekeriya@ogu.edu.tr
NOT: Sıralama Akademik ve Soyadına göre yapılmıştır.

Doç. Dr. İbrahim CANER

GSM:00(90)-536 5895836
ibrahimcaner@hotmail.com
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları, Neonatoloji
Sakarya Üniversitesi | Tıp Fakültesi,
ibrahimcaner@sakarya.edu.tr

Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi Yenidoğan Dergisi

ÇIKIŞ AMACI

Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi Yenidoğan Dergisi, Yenidoğan bebek/Neonatoloji konusunda tüm bilimsel temel alınan hususlarda, örneğin; Sosyal Antropolojik Bilimi dâhil, Sosyoloji, Felsefe, Eğitim, İletişim ve Bilişim Bilimlerini, Tıp Bilimi ile bütünleştiren bir dergi niteliğindedir.

Türk Evreni/Dünyasını Neonatoloji Bilimi temelinde bütünleştiren: iletişim ve ilişkilerin oluşması hedeflenmektedir. Sosyal, kültürel, bebek bakımı, beslenmesi gibi insancıl ve tıbbi bilgileri Neonatoloji Tıp Bilimini ilgilendirmekte ve kapsamı alanı içine almaktadır. Neonatoloji Ünitelerini yapısı ve çalışanların duygu ve düşünceleri de irdelenmesi ayrıca amaçlanmaktadır.

Çocuk Genetik, Embriyoloji, Fetal, Perinatal ve Gelişim Biyolojisi, Moleküler Genetik, Fizyoloji, Biyokimya, Farmakoloji, Beslenme/Diyetetik, Tüp Bebek (IVF) ve diğer yaşamın başlaması ve yaşamın ilk dönemindeki insan sağlığı ile ilgili konular derginin alanı içindedir. Annenin psikiyatrik durumu dâhil, gebe ile ilgili örf, gelenekler de dergiye konu olacaktır.

DeneySEL çalışmalar, hayvan araştırmaları, hipotezler, düşünceler, fikirler ve gelişimsel değerlendirmeler, yaklaşımlar ile insan ovum, sperm ve embriyo, fetüs ve Yenidoğan konusundaki yazılar kabul edilecektir.

Bakım ve bakım konusundaki yaklaşımlar, büyüme, gelişme yanında, hemşirelik ve diğer dikkat edilecekler, öneriler aynı zamanda bu derginin kabulü içindedir.

Araştırma ve veri/kanıta dayalı yaklaşımlarda Biyoistatistik kanıta dayalı tıp açısından önemlidir, ancak kişisel görüşler, düşünceler farklı kapsamdadır. Veri kesin ve kanıta dayalı, objektif olması gerekirken, yorum hür ve bağımsızdır. Hakaret ve aşağılama, hor görme fikir hürriyeti kapsamında olmayıp, insanlık dışı her şeyde olduğu gibi suç kapsamındadır.

Sonuç olarak açık ve net olarak her türlü görüş, yazı ve ifade, insan ve insan genetiği, hücre, embriyo, fetüs ve Yenidoğan/Neonatoloji ile diğer bu konudaki sosyal ve kültürel konular derginin alanı içindedir.

YAYIN DİLİ

Yayın dili Anadolu Türkçesi olup, İngilizce özet bulunması arzu edilmektedir. Temel olarak Türki Ülkelerinin yayımlarını kapsamı arzu edildiği için, uluslararası bir dergi niteliğindedir. İngilizce olanlarında çift lisan olarak Türkçesi veya Türkçe özetinin de eklenmesi beklenilmektedir.

DERGİNİN TEMEL İLKELERİ

Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi Yenidoğan Dergisi Birey hakkı (Yaşam Hakkı, Doğmamışın Hakkı, Fetal Hak ve Yenidoğan Hakları) temelinde, onuru, saygısı ve insan olmanın şerefine tam uyulmasını gerekli görür. Tüm insanların birey olarak hakları herhangi bir tanımlama ve sıfat olmadan eşit olduğu kabulü ile yaklaşılmasını öngördüğü için, aşağılama, hor görme dâhil her türlü hakaret ve cins, ırk gibi ayrımların yapılmasını insanlık hakkı olarak reddederiz. Etik ilkeler doğrultusunda ancak bilim olabileceği inancı ile tüm bireylerden de bu şekilde davranılmasını gerekli görmektedir. Yayımda temel ilke insanlık ve bu temelde bireyin hakkı, bağımsızlığı olmalıdır. Türk Dünyası Neonatoloji Dergisi, kültürel açıdan Tıp Bilimi temelinde Türkçe temelli konuşan ülkeleri bir arada bütünleştirme, sosyal ve kültürel parametrelerle, olguları ve araştırmaları birlikte harmanlama amacındadır.

İRDELEME TEMELLERİ

Fikirlerin oluşması, karşılıklı değerlendirmesi ve irdelenebilmesi için, konularında yetkin ve uzman olan bilim adamlarının görüşlerinin alınması, derginin hakemli olması gereklidir. Fikirler ancak karşılıklı irdeleme ile bütünleşme sağlanabilir. Değerlendirme yapan öğretim elemanının talebi doğrultusunda görüşlerinin de eklenmesi öngörülmektedir.

KAPSAMI

Temel olarak:

- Editöre mektup, yazılar
- Derleme
- Özgün Yazılar
- Olgu görüşleri
- Yenidoğan konusunda ilginç mektuplar ve anılar ile tarihsel boyut
- Ortak eşgüdüm yazıları/ilkelere
- Protokoller
- Düşünceler, Fikirler ve Kısa görüşler
- Olgu sunumları, Klinik beceri ile oluşan düşünce ve duygular
- Katkılar
- Eğitim Bilimleri
- İletişim, Bilişim Bilimleri
- Yenidoğan Psikiyatrik yaklaşımı
- Araştırma çalışmaları, görüşler
- Yenidoğan tıbbının kaynakları
- Editöre yazılar
- Hukuksal olarak yaşam hakkı, Yenidoğan hakkı yazıları
- Yenidoğan etik boyutu

YAYIN KURULU

Neonatoloji konusunda uzman olan her hekim, öğretim elemanları temel olmak üzere yayın kurulunun temel üyesidir. Tüm Türk Dünyası Pediatri ve Neonatoloji Uzmanları doğal yayın kurulundadır. Her Editör üye yayımı kabul etmek veya reddetmekte serbest olup, gerekçesini sunması beklenmektedir. Baş Editör: Prof. Dr. M. Arif Akşit, Baş Editör Yardımcıları: Prof. Dr. Fahri Ovalı, Prof. Dr. Rahmi Örs, Editörler: Prof. Dr. Hüseyin ALTUNHAN, Prof. Dr. Yakup ASLAN, Prof. Dr. Erdal TAŞKIN, Prof. Dr. Oğuz TUNCER, Doç. Dr. İbrahim CANER.

SORUMLULUK BİLGİSİ

Tüm yayınlardaki görüşler, çalışmalar, olgu sunumları yayını yapan bireyin sorumluluğundadır. Hukuksal boyut olduğu zaman yayını ileten kişi doğrudan sorumlu olarak değerlendirilecektir.

Yayınlara sunulan görüşler, karşı görüşler de aynı şekilde bunları belirtenlerin sorumluluğundadır.

Herhangi bir şekilde gözden kaçan etik ihlaller ve hukuksal yayım haklarının ihlali durumunda geriye dönük yasal işlemlerin yapılacağı bilinmelidir. Ceza ancak ülkelerin yasalarına göre verilmesine karşın, etik ihlaller ve birey hakkının zedelenmesi Dergide açık olarak belirtilecek, aleni ilan edilecektir. Tüm sorumluluk yazara aittir.

Türk Dünyası Neonatoloji Dergisi COPE etik ilkelerini benimsemektedir. Etik değerlendirmeler bu kapsamda ele alınacaktır.

THE AIMS AND SCOPES OF THE TURKISH UNIVERSE NEONATOLOGY JOURNAL

The Turkish Universe Application and Research Center Neonatology Journal is the prime source for the cooperation and collaboration of Turkish Universe, regarding Neonatology Perceptions. Means the unifications and get together of the Social Anthropology Science, Sociology, Philosophy and other social aspects with the Medical Science at Neonatology.

Pediatric Genetics, Embryology, Fetal, Perinatal and Developmental Biology, Molecular Genetics, Physiology, Biochemistry, Pharmacology, Dietetics, IVF and other subjects concerning the beginning of life and Perinatal/Neonatal life period.

The psychiatric status and cultural precautions, custom and regulation, problems of the mother, pregnant also concerns the Journal aspects. Papers resulting the experimental findings, animal studies, hypothesis and the development process and disorders in the human embryo, fetus and newborn abstracts will find a place et this Journal.

Care and applications, growth and development, nursing and other precaution of the premature/newborn applications, all will welcome to this Journal for evaluation.

Biostatistics is essential for the research and evidence-based aspects, but not for personal comments and decisions. Evaluations are free for discussion, but the evidences must be real and true, objective ones. No rights for the mobbing and other inhuman discussion will be right to an individual.

As a summary, brief conclusion, everything concerning human being, for genetics, as a cell, embryo, fetus, newborn, and other social and cultural aspects will be the prime source at this Journal.

PUBLICATION LANGUAGE

Manuscripts will be written in Turkish (Anatolian Turkish) and English in summary. The publication can be bilingual presentation.

BASIC ETHICAL PRINCIPLES

The Turkish Universe Application and Research Center Neonatology Journal, as the prime rights to the “*civil liberties*”, concerning the unborn rights, embryo and fetal, even preterm and newborn rights, all for the honor of human and esteem of as a humanity. No discriminations between the unborn and born ones, sex, race and other determinations are not acceptable even not mentioned. All humans are the same race of Homo sapiens, sapiens, and no one have right to superiority or inferiority and mobbing to others. Medicine must be leading the ethical concepts as humanity, and expected from all at the moral, virtues and Principles of Human Rights aspects. At the Journal, the main is humanity and civil rights, liberties.

The Turkish Universe Application and Research Center Neonatology Journal, as a cultural subject, try to make close relation, cooperation and unification by social and cultural aspects, concerning the scientific subject of Neonatology.

THE PRINCIPLES OF THE EVALUATION

To obtain the unification, the evaluation, assessment and valuation of the ideas, subjects and abstracts, the person for profession at the subject will be taken into notice. The peer review must be taken for valuation of the topic of the issue. The concepts of the reviewer decisions, judgements can be also mentioned at the journal, upon request of the inspector.

CONCERNS

Manuscripts may be submitted under the following sections:

- Editorials
- Reviews
- Original Papers
- Discussion of the cases
- The historical aspects of the Neonatology and personal letters and decisions of individual perspectives
- Consensus Statements
- Protocols
- Short communications
- Novel insights from clinical practice/case reports
- Commentaries
- Educational Science
- Communication and computer science, artificial intelligence
- Psychiatry in Newborn
- Research briefings
- Source of Neonatal Medicine
- Letters to the editor
- Rights to life in legal aspects, in neonatology
- Ethical aspects at the Neonatology

EDITORIAL BOARD

All the professions on Neonatology for this Journal (**The Turkish Universe Application and Research Center Neonatology Journal**). The educational individuals (professors and associated professors) preferred for the editorial board. Chief Publishing Supervisor/Editor: Prof. MD. M. Arif Akşit, Vice Chief Editors: Prof. MD. Fahri Ovalı, Prof. MD. Rahmi Örs, Editorial Board: Prof. MD. Hüseyin ALTUNHAN, Prof. MD. Yakup ASLAN, Prof. MD. Erdal TAŞKIN, Prof. MD. Oğuz TUNCER, Associated Prof. MD. İbrahim CANER

DISCLAIMER/THE LEGAL RESPONSIBILITY

The statements, the opinions, the concepts on philosophy and discussions are solely and completely to the authors and contributor's responsibility. The Journal respects the individual ideas and decisions, as civil liberties. But not give the permission to make harm and other non-ethic and illegal approach to them.

The publisher and editors disclaim responsibility for any injury to person, to the property resulting from any ideas, discussions and methods, instruction or products or the advertisements, to the contents or commercial indications.

The editors follow the COPE Principles (Commission of Publication Ethics) for the evaluation at the discussions.

Lawful approach for each state/country differs, therefore the conclusion will be indicated at the journal for further legitimate evaluation.

Editörden Mektup (Sürüm 2020/1)

SUNUŞ

Doğum, canlılar için varlığın geleceğe taşınmasıdır. Ancak, yeni nesil, mevcut düzeni sağlaması, koruması ve gözetmesi değil, gelişim temelinde değişim olması, yapması, oluşturması istenir. Çünkü gelişmeyen canlı ile, varlıkların yaşaması, devamlılığı zor, imkânsız olarak görülebilir.

Kültürlerde bu sosyal yapının bazı yöneticilerin bakışından aynen korunması ve gözetilmesi iken, Atatürk, kendisini Başöğretmen olarak tanımlayarak, eğitimin çağdaş/muasır medeniyetin ötesini hedef göstermiştir. Eğitimin “*fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür*” boyut ile yapılması bir vurgusudur. Savaşı sadece kendisi değil, millet ile birlikte kazandığı, bu açıdan da millete dayanmıştır. Yönetimde “*Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir*” notunu da Anayasa’ya eklemiştir ki, halen tüm Mahkemelerde yazılı sunulmakta ve kararlar millet adına alınmaktadır.

Dolayısıyla farklı kültürlerde bireylerin olayları değerlendirme açısı farklı olsa da zamanımızda her yapıda kültürün olması ile, İnsan Hakları açısından bakış; a) bağımsızlık, bireyin haklarında serbestlik, bağlantısızlık, hürriyet oluşması ve bunun tüm kamu, kurum ve kuruluşlardan korunması, gözetilmesi, b) eşitlik, tüm biyolojik özelliklerinin kişilerde özdeş alınmasının gerektiği, özel ve özgün oldukları ile c) insanların kardeşlik bağı ile bağlı olması, gruplaştırma ve ayrımcılık yerine, bireysellik, ferdiyetçiliğin ve dolayısıyla sorumluluğun bu açıdan ele alınmasını gerekli kılmaktadır.

Kültürel yapı, bireye katkı sağlamalı, onu kalıba, örf, adet ve kurala hapsetmemelidir.

Etik ilkelerde de öncelikle doğru nedir sorgusu yapılarak, ulusal ve uluslararası boyuta bakılır, bireysel açıdan ne yapmalıyım sorgusu ile eylemlerde kişinin sorumlu olacağı da önemlidir, zarar dokunmaması ilkesi de önceliklidir.

Tüm yapının sevgi ve sevgi temelinde saygı kazanmanın önemi de esastır.

Yararlı olması, bilimsellik yanında sosyal ve kültürel katkılara neden olması dileğimle,

Prof. Dr. M. Arif AKŞİT
Eskişehir, 2020

Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi Yenidoğan Dergisi
2020/1: Doğum/Kültür Özel Sayısı (2)

İçindekiler

Derginin Amacı ve İlkeleri	iii		
The Aims And Scopes	iv		
EDİTÖRDEN MEKTUP: Sunuş	v		
İçindekiler	vi		
B Ö L Ü M 1 : D O Ğ U M - V A R L I K			
1-Sevgi; Prematüre Bebek Ancak Sevilir	1		
Neonatoloji M.A AKŞİT, Ö.M. ÇELİK, S. CELLİOĞLU, G. ARICI			
2-Hayatı Yakalama Refleksi	59		
Neonatoloji Ö.M. ÇELİK			
B Ö L Ü M 2 : E T İ K			
3-Dost; İnsanın Dostu Olma Özelliği	60		
Pediyatri, Neonatoloji, Pediyatrik Genetik M.A. AKŞİT			
B Ö L Ü M 3 : D Ü Ş Ü N C E			
		4-Evlat; Yeni Nesil, Varlık Oluşturma Boyutu	94
		Neonatoloji, Perinatoloji M.A. AKŞİT, H.M. TANIR, Ö.M. ÇELİK	
B Ö L Ü M 4 : K Ü L T Ü R E L B A K I Ş			
		5- Doğum ve Kültür Kavramı Üzerine	167
		Pediyatri, Neonatoloji, Pediyatrik Genetik M.A. AKŞİT	
		6- Kültürel Yapı Katkı Sağlamalıdır	212
		Pediyatri, Neonatoloji, Pediyatrik Genetik M.A. AKŞİT	
		7- Kültür: Kadın, Aile, Çocuk/Bebek Öge	271
		Pediyatri, Neonatoloji, Pediyatrik Genetik M.A. AKŞİT	
		8-Kültürlerin Geniş Özellikleri	300
		Pediyatri, Neonatoloji, Pediyatrik Genetik M.A. AKŞİT	

M. A. Akşit Koleksiyonundan

Varlık

1

Sevgi; Ufak Prematüre Bebek ancak sevilir*

M Arif AKŞİT**, **Özlem Mutlu ÇELİK*****, **Suzan CELLİOĞLU******, **Gizem ARICI*******

*** Akşit Hocam, ben bebeği seviyorum, ona tıbbi bakım ötesi yaklaşıyorum” diyen burada adı sunulan hemşire arkadaşların ifadeleri üzerine bu makale hazırlanmıştır.*

**** Prof. Dr. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları, Neonatoloji Bilim Dalı, Pediatri Genetik**

***** Yenidoğan Yoğun Bakım Hemşiresi, Süpervizör, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi**

****** Yenidoğan Yoğun Bakım eski Sorumlu Hemşiresi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çocuk Acil Birimi Sorumlusu**

*******Yenidoğan Yoğun Bakım Hemşiresi, Eskişehir Acıbadem Hastanesi**

Bir sohbetle insanlar bir işi sevgi ile yapmalı deyince, arkadaşım, sevgisiz yapılan iş ve hatta yemek bile arzu duymadan, yenilebiliyor, işe yarıyor mu, diyerek soru sordu. Doğru söze ne denir dedim.

Gerçekten de sevgi her işin bir boyutu, işin, eylemin insanlık yaklaşımına getirilmesi anlamında, İnsan Hakkı olmaktadır. Yenidoğan Yoğun Bakımda çalışacak personelin sevgi boyutu olmadan çalışmasını doğru bulma ötesinde, sakıncalı görülmelidir. Bu açıdan çalışanlar, eylemlerindeki basit yüz ifadeleri ile bunu ortaya koymakta, gizleyememektedirler. Bir kaka, insanı mutlu etmelidir, beslendiği, metabolize ettiği ve dışarı çıkarabilmesi önemlidir. Aynı zamanda Gastro-intestinal sistemin işleyişi hakkında da bize çok net ve açık bilgi sunmakta, buna göre yaklaşımımızı uyarlamamıza olanak sağlamaktadır. Sevmeden, talep etmeden zorla yaklaşım olmamalıdır.

Bu makalede, sevgisi belirgin ve serviste öncü olan arkadaşlarımızın yaklaşımlarına vurgu yapılarak, sevgi konusu irdelenmeye çalışılacaktır.

Sevgi, tanımlanması hemen, hemen imkansız gibidir, ama duygusal olarak ise varlığını kesin algıladığımız bir boyuttur. Bunun en bariz ifadesi, emziren annenin duygusu olarak gözlenebilir. Sağlık elemanlarının bebeklere gösterdiği sevgi ise, hem tıbbi yaklaşımların bebeğe göre uyarlanması da daha etkin ve yeterli olmakta, dengeli bir yaklaşıma olanak sağlamaktadır. Bebeğe ve annede oluşan, salgılanan, mutluluk hormonları da denilen; serotonin, endorfin, oksitosin, dopamin ve buna benzer hormonlarla, etkileşim olmaktadır.

Sevgi, sevilen kişilerce algılanabilen, eğitimi ancak bireyde oluşan boyut ile aydınlanan, farkındalık ile oluşan bir durumdur. Yenidoğan döneminde annelerden, daha sonra anne-baba ikilisinden, erişkinlerde, eşin en büyük işlevi de sevgiyi tadımlamak olmasıdır. Sevgiyi tatmayan algılayamaz. Sevginin boyutlarını size öğreten erişkin iken, eşinizdir, eşiniz olmalıdır.

Özet

Sevgi; Ufak Prematüre Bebek ancak sevilir

Amaç: İnsan bu Evrende, yardıma ihtiyacı olarak doğar, Prematürelerin ise yaşaması için mutlaka yoğun bakıma gereksinimleri, aylarca süregelen bir bakım süreci olabilir. Çeşitli tıbbi gereksinimleri, yeterli ve dengeli olarak izleme göre sağlanmalıdır. Ancak hem saturasyon ve hem de tolere etmesinde, okşama, sevmeye ve ses ile uyarıların bile çok etkili olduğu gözlenmektedir. Bu açıdan bu Makalede bebeğe bakım ötesi, "ben bebeği seviyorum" diyerek yaklaşımları, duyguları dile getirilmektedir.

Dayanaklar/Kaynaklar: Türk Tıbbi Deontoloji Nizamnamesi temelinde, sağlık personelinin görevi; a) İnsan sağlığı, hayatı ve şahsiyetine dikkat, özen ve saygı göstermek, b) Bireyin cinsiyeti, ırkı, milliyeti, dini ve mezhebi, ahlâki düşünceleri, karakter ve şahsiyeti, içtimai seviyesi, mevkii ve siyasi kanaati ne olursa olsun, azami dikkat ve özeni göstermek ile zorunludur. Bunun yolu da sevgiden geçmektedir. İnternet yolu ile sağlanan referanslar, tıbbi yaklaşım ve sevgi konusunda belirtilenler de irdelenmiştir. İnternet bilgileri olduğu gibi verilmiş, tercüme ile anlam kaybı yapılmamıştır.

Giriş: Sevgi yaratılıştan beri içimizde olan bir duygudur. Bunu geliştirmek, yüceltmek yerine, çalışma yaşamı sıklıkla benlik, var olma, rekabet gibi duygular ile bunun yerine farklı şeyleri (para, çalışma, amir olmak gibi) gönlümüze koymaktadır. Sonuçta bunların da dönüp dolaşacağı, değer olarak sevgiyi algılaması beklenir.

Genel Yaklaşım: Sağlık hizmetlerinde, özellikle Yenidoğan Yoğun Bakımda, yaşam sınırında olan bebeklere yaklaşımın tek kaynağı sevgidir. Bunun bilincinde olan, ayrıcalık yaratanlar ile hizmet, çalışma olarak gören, ancak sevgi boyutunda olanların farkındalığı açısından bu makale yazılmıştır.

Başlıca boyutlar: Çocukları seven, onlara severek yaklaşmanın temel alınması amacı ile bu irdeleme yapılmaktadır. Başlıca kaynak, literatür yaklaşımı yerine felsefe değerlendirmesi olmaktadır.

Yaklaşım: Tıbbi Deontoloji Nizamnamesi temelinde belirtilen esasların, sevgi dile ile yapılması konusu vurgulanmaktadır.

Sonuç: Sağlık elemanının tüm yaklaşımlarına şekil veren, onu etkin kılan sevgi olmalıdır.

Yorum: Sevgi insanlığın, varlığın temeli ise, bunu kullanmak, geliştirmek ve sağlık sisteminde uygulamak önemli bir insanlık değeridir.

Anahtar Kelimeler: Tıbbi Deontoloji Nizamnamesi, sevgi, sağlık personelinin tutumu

Outline

Love; Just love the tiny preterm baby

AIM: A preterm individual cannot survive at this World alone, needs from the birth, assistance, for every manner. Especially very low birth preterm infant needs monthly intensive care facilities, medical care be requires upon effective end sufficient due to the case, by follow up. Thus, for saturation and the ventilation pressure more tolerable, by just skin to skin contact, touching, by talking and especially by love affairs. The Report especially for the nurses, who consider the medical care as love affairs of the babies.

Grounding Aspects: Under the Turkish Deontological Standards, health staff; a) for caring the health and life, with their personality for precis care and respect, b) utmost care and serve is obligatory, not concerning; gender, race, nationality, religion, other beliefs, moral states ,character and nature, social status, position, condition and political decision and so on. The only method be love and love effects on humanity. Some search, references form internet is contribute this report

Introduction: Love is constitutional be inside, creation of a feeling. Thus, we will be developed and be progressive it, but, mostly routine life pass out and to be rich, academic and be an administrator replace of human love. As a result as a valuation, love is the only one.

General Considerations: At the Intensive Care Unit of Neonatology, the critical life support required, preterm infant, the only method of medical support is love, energy and the source. Some, cannot be aware, thus be in that affair, thus, this Article is written for the one perceive and indicated as love.

Proceeding: The love is the only energy for caring and serving the infants, thus, by philosophical and by literature contributions is indicated at this Commentary.

Notions: The Turkish Medical Deontological Principles are grounding to love, thus indicated below.

Conclusion: The love is the only confirming and structured the act of medical staff, even the basic is for health, the human being, for progress and contribute as humanity resources.

Key Words: Medical Ethical Principles, love and health staff acts

Giriş

Hekim, Sağlık Personeli, sevgide kararlı ve taşkın olmalıdır.

Nefis, güzel kokulu bir şeyi sevmek beklenti iken, kaka, özellikle bebeğin kakasından hoşlanmayı beklemek zordur. Yenidoğan Yoğun Bakım elemanları için gerektiğinde prematüre bebeğin normal şekilde kaka yapılması bir sevinç kaynağı olabilir.

1969 Yılında Hacettepe Çocuk Stajında Yenidoğan Servisinde iken, Hemşire Arkadaşlar bana yedek kıyafetim olup olmadığını sordular. Yanımda yok, evim yakın dedim ve öğlen getirdim. Bana beslemem için bebek verdiler. Besledim, gazını çıkardım ve kucağımda uyudu. Yatıralım dediler, sıcaklığı içime işledi, ben bir hoş oldum dedim, biraz süre talep ettim ve tabii sonra verdim. Sordum, biz 11 kişiyiz, niye sadece bana verdiniz dedim. Bakışların bize sevecen göründü onun için verdik dediler. Üstüm kirlenir diye yedek kıyafet getirmemi söylemişler. Kaç defa çiş ile yıkadım bilmiyorum ama, iki defa kaka, ishal ile yıkadığımı anımsıyorum. Sözüm arkadaşına bebeği bırakmadan, şu olmuş; “*gözlüğüm çok kirlendi göremiyorum, temizler misin?*” Kızmak değil, mutlu olmuşum, tıkanıklık açılmış ve kaka daha kıvamlı ve ekşi kokusu da (entoleransı) daha düzelmiş idi. Daha sonra her bebeği kucağıma alınca, bebek rahatlar ve kakasını yapardı, bebeğin beni sevdiğinin, rahatladığının işareti olarak yorumlardım. Kaka ve çiş metabolizması olan ve işleyen kişilerde gözlenir. Kakanın özelliği tedavideki başarımızı gösterir. Ayrıca, gübre konusunu Ülkemizde en önemli tarımsal boyut olarak görmekteyim.

Ben, Pediatriyen olmak istemiyordum, Başasistanlar gerekçemi sordular ve bebekleri seven kişi, başka branş seçemez dediler. İtirazlarım; ben bebekleri çok seviyorum, bazı sert yapılı Çocuk Bölümündeki hocalar gibi olmak istemiyorum, ben, ilerlemek istiyorum, bebek temelinde okuyup, bilgimi arttırmak istiyorum, kalıplar ile benim karşıma çıkılmasın, Yurtdışı temaslarım olsun, kongre ve konferanslara gitmek isterim engel olunmasın, çalışmak istiyorum, engel olunmasın isterim dedim. Sözlü olarak asistan alımı oluyordu ve ilk sırada girmişim, Doğramacı da sınava gelmiş, soru sormamıştı. Bir soruyu aktarayım; bir EKG gösterildi, ben fibrilasyon dedim, onlar flutter dediler. İtiraz ettim, bu kısım flutter olabilir ama burada da fibrilasyon var, önemli olan az bile olsa fibrilasyondur dedim. Aynı zamanda bazı yerlerde de blokları gösterdim, bu açıdan karma bir EKG olduğunu ve bana göre temel anlamda fibrilasyon kabul edilmeli ve buna göre monitörize, gerekirse pil takılmalı dedim. Hocam, benden daha iyi tanımlama yaptın demişti. Sonuçta ilk nöbette 12 saat kadar monitör başında bir kritik hastaya karşı beni oturtmuş ve kardiyolojik izlem yaptırmıştır.

Sevgi, kararlı ve taşkın olmak derken, bir bebeği seven annenin, solunum sıkıntısı olan bebeği beslemek adına boğması, emzirmeyi abartarak bebeği bağımlı hale getirmesi değildir. Yeterli, etkin, gerekli ve kararlı olmalı, bilimsel boyutta olmalıdır. Seven bilir, sevmeyen ise rol yapar gibi olur. Yemek yapmayı sevenin yemeği yenir, bu açıdan gönülden gelmeli, kişisel olmalıdır. Fransa’da Sultan Abdülaziz yaklaşımında, Osmanlı Aşçısı ile rekabete giren Fransız aşçısı, bir pilavı yapamamış ve gerekçesi de “*Lezzet el kirindedir*” diye açıklanmış olduğu söylenir.

Tiksinen, zor gelen kişi için başka dala yönelmeli, gerekirse araştırmacı veya eğitici olmalıdır, lütfen bebeklere bakmasın denilmelidir.

İlk defa i.m. enjeksiyon yaptığım zaman, kanserli 17 yaşında ergen Lütfü A. idi, adale çok az olduğu için, derine inmiştim ve canı acımişti. Bana “*ağrısız iğne yapılamaz mı, hep acıtıyorsunuz*” demiştir. Bu bana yaşantımdaki en önemli uyarılardan biri oldu. Bir daha ağrısız yapmaya çalıştım. Öncelikle kişiye bakarak yaptım, rızasını alarak, sevgi oluşturma amacı ile yaptım. Sonuçta tüm arkadaşlarımızın çocuklarını da ben Depo Penisilinleri, yaptım, ağrısız olmasa da konuşarak yaptım. Deriyi hafif kabartırsın, deriye bakar, uygun yeri seçer, lokal uyuşturucu lidokain sürersin, 7 dakika bekleyip, uygun iğne ile batırır, bekler ve yavaş yaparsın, gerekirse ilaç içine de anestetik madde koyarsın. Bir anda yaptı, oldu bitti bir daha yapmadım.

Sonra oturup, kahve veya sohbet yaparsın, alerjik reaksiyon açısından izlersin. Çocuk kendisi gelip, uzanmalı ve iğneye hazır olmalıdır, zorla tutarak hiç yapmadım. Ağlamalar olur, ama çoğu yalancıkta ve iğne çıktığını bile fark etmezlerdi. Buna bana ilk iğne yaptığım hastam öğretmişti. Sohbet önemli, okşayıcı olmalı, sevgi dolu olmalı ama mutlaka iğne olacağı, kaçmanın olanaksız olduğunu da algılamalıdır.

Bu makale, **ben bebeğe bakım değil, sevgi veriyorum, seviyorum** diyen hemşirelere dayanarak hazırlanmıştır. Sevgisiz sağlık yaklaşımı yapmak olanaksızdır, ancak bazı kişilerin yaklaşımı belirgin sevgi doludur, sevginin yansımasıdır. Kendileri de sevginin yoğunluğunun farkındadır. Onlar sevgide ileri, kararlı, bilinçli ve taşkındırlar.

Tıbbi Deontoloji Nizamnamesi¹

UMUMİ KAİDE VE ESASLAR; MADDE 2- Tabibin başta gelen vazifesi, insan sağlığına, hayatına ve şahsiyetine ihtimam ve hürmet göstermektir. Tabip; hastanın cinsiyeti, ırkı, milliyeti, dini ve mezhebi, ahlâki düşünceleri, karakter ve şahsiyeti, içtimai seviyesi, mevkii ve siyasi kanaatı ne olursa olsun, muayene ve tedavi hususunda âzami dikkat ve ihtimamı göstermekle mükelleftir.

Burada sağlık personelinin görevi;

- İnsan sağlığı, hayatı ve şahsiyetine dikkat, özen ve saygı göstermektir.
- Bireyin kişiliği (cinsiyeti, ırkı, milliyeti, dini ve mezhebi, ahlâki düşünceleri, karakter ve şahsiyeti, içtimai seviyesi, mevkii ve siyasi kanaatı) ne olursa olsun, azami dikkat ve özeni göstermek ile zorunludur.

Bu yaklaşımın tek bir anahtarı vardır, o da sevgidir. Elbet bilimsel olunmalı ama bilimi kullanan kişiler insanlık boyutunda olabilmesi, saygı ve özen ile gereken şahsiyeti, kişiliğine hürmeti de sevgi ile ulaşabilir ve sağlarlar. Sevgisiz bir metot insanlıkta, etik boyutta olamaz.

Bakım Hizmetleri

Başlıca Bakım Hizmetleri

- Ayaktan Poliklinik
- Ev ziyaretleri, Ev Bakımı
- Yaşlı İzlem
- İzlem Boyutu ile
 - Tıbbi Gözlem
 - Birinci Düzey Bakım
 - İkinci Düzey Hasta Bakımı
 - Üçüncü Düzey Yoğun Bakım
 - Temas izolasyon odası
 - Solunum izolasyon odası
 - Dördüncü seviye (IV A ve IV B) yenidoğan
 - A Düzeyi Yoğun Bakım
 - B Düzeyi, İleri Düzey Yoğun Bakım
- Sağlam Bebek/Çocuk Kontrolleri

Bu Makalede Tıbbi Bakım konusu irdelenmeyecek, bakımda sevgi dili ele alınacaktır.

Şiirsel Vurgular

1) Bilmez misin yaratılış kanunları değişmez, sevgi ile bakınca anlaşılır olur

Yaratılanlar, Yaratılış ile eş tutulamazlar, sevgi kararlı ve taşkın olarak, esasına, yaratılışa, bilimedir. Doğa kanunlarına uymayanın başı beladadır.

<p>Sevgi ile olunca ancak farkındalık boyutuna geçebiliyoruz Seversin çok şeyi bu Evrende Mal, mülk ile alabilirim sanırsın Profesör olunca, sanırsın ki bilgiler açılır sana Yönetici olunca işler düzeler sanırsın Tümünü bir aldatmacadır, eğer farkına varırsan Yaratılış bunlarda değildir Bunlar amaç değil araçtır Seversin bunları, tanırlaştırırsın Sonuçta bir bebeğin sıcaklığını algılayamazsın</p> <p>Köpeklere düşkün olan bir arkadaş Onlara destek ve yemek yardımı yapan Gönülden yaklaşım yaptığını sanan Onların yanına yaklaşmasını istemez Onlar köpektir der, sevmez, varlığını algılamaz İnsafsızca dışarda kalsın, soğukta, yağmurda der Sen ise insanlık, her varlığa insancıl yaklaşım Taşa, toprağa bile saygı ve sevgi duymalı dersin Onlar tekmeler, sen ise kucaklırsın Zaten hayvancayız hemen fark eder Ondan kaçınır, sana koşarak gelir</p> <p>Sevgide olan, kararlı taşkındır Her varlığa kişilik, insanlık vererek sever O köpek değil, adı vardır; Karmen, Tarçın ve Latte' dir</p> <p>Yaratılış, bizim de yaratılan olduğumuz gerçeği ile Tek yürek var bu göğüste, bir kalp var Tüm insanlığın sevgisini alır Kararlı ve taşkındır Gözünde, gönülünde, aklında tek şey vardır Tutum ve davranışına yansıyan Sevgidir o sevgi</p>	<p>Perceiving the truth, can only be when loves the fact You love a lot, at this World You assume, by money you can buy When being a professor, each knowledge opens the door Then an administrator, each one will be perfect on act When you are in your mind, perceive it All are fake, not the creation These are all not an aim, purpose, just a method If you make them as an adoration object Thus, all are not permanent as the creation One day all be faint or disappears</p> <p>My friend said, he/she is close to dog He/she helps them, obtain food Thus, not let them, too close to him/her They must be away, not pet them They even be outside, at rainy and cold days By words, be in love, living and nonliving thinks Especially give special act to animals I said, the animals are like humans Not called them as dog, they have also names, to call Thus, the animals are also familiar about it So, feels love and so close to us Away from our friend</p> <p>We must be far and more at love Not a stricter, concerns all the created ones</p> <p>We have only one heart in our chest Can hold love to all people Sure and be in realty of love</p> <p>It may be feel form sight and tear drops At the behaviors, at the attitudes and at the acts All based, love, real love</p>
<p>Bir bireye bakarsın, uzaktan Oturması, yürütmesi, konuşması, yemek yemesi Amacı ve güdüsünü belli eder Çünkü o kişi, kararlı ve taşkındır Sevgide ileridir, selam verir herkese, selam almasa da MAA</p>	<p>You have seen a person far away you The speech, the behavior All are the indication of love affairs Not a specific one, concerning all The love is far more and so over MAA</p>

2) Neden ve niçin severiz sorusunu sorma bana!

Tutkunuz olan şeylere hissettiğiniz duygularınız sizi bağlamasın, kör etmesin. Süslü ve güzel olanların, bir süreç içinde oldukları, yaratılış, zamana göre bunları kaldırdığı, iğreti ve geçici olduklarını algılayarak, daim, kalıcı ve devamlı olan, sevgide olun, sevgide kalın.

<p>Sevginin kaynağı nedir? İnsanlar sever Öncelikle satın almayı sever Evlerini depo haline getirir Yine de almayı sever, kullanamazsa da Sonra tasarruftan söz eder Çünkü alacağı çok, yer yok ve seçici olmalıdır</p> <p>Çok yaşamak ister, sağlığına dikkat eder Sağlığın ne olduğunu ise düşünmez Düşünmek, fikir yürütmek bile aklına gelmez Başkası düşünmeli, kendisi yaşmalıdır çünkü Yaşantısında yaşam ise ararsan bulamazsın</p> <p>Çok evladı olmasını ister, onlarla gurur duyar Huy, tutum ve davranışlarını bile bilmez Komutlara uyması onun için yeterlidir Söyleneni yapmalı, karşı çıkmamalıdır</p>	<p>Where is the source of love? In natural habit, people loves Loves, mostly not confirm his/her love Love to buy things So, their home is full of useless materials Even double, also wants to buy, and said economics Thus, wants more, therefore, must select Not requirement, but, the selection is guiding by desire</p> <p>Love to live-long Thus not care and serve the body, drinks, smokes etc. Not want to think, what is the meaning of life? Live what for, what is the humanity as supervisor of life? If live more, be lonely</p> <p>More children, want to be proud of So, if not love is given, not be so gratified</p>
--	--

<p>Kendisinden sonra ne olacağını bile düşünmek istemez Çünkü alt üst olacaktır, değişim nesillerin işlevi olmalıdır</p> <p>Bilmek ister, profesör olur, bilgi satar Bir prematüre ise tüm bilgilerini alt-üst eder Kitaplarda yazılan ile bebeğin cevabı uymamaktadır En istatistik değerlilik bile en az %5-15 sapma gösterir Bunu bilir ama karşısına çıkmasını istemez</p> <p>Ne zaman büyük tören ister, sadece standart yaklaşım olur Büyük laflar ve kutlamalar olur Ancak bir tek kişi bile seviyoruz sizi demez Sevgisizliği fark eder</p> <p>Yaşlılıkta kızar herkese, torunlara bile kızar Kaçarlar ondan, fark edemez bile Birden fark eder ki Karşı komşuya torunlar koşmakta, onunla kalmaktalar Çocukları bile onun sözünü önemsiyorlar Neden diye sorgular Çünkü o kişi, selam veriyor, selam alıyor Onları kucaklıyor, hasretle koynuna alıyor Sözel söyledikleri de pek bir şey değil Sadece onlarla temas ediyor, sıcaklıkları paylaşıyor Baktım, torunum kucağına çış yaptı, kızmadı bile Seven çocuk, çış, kaka yapar dedi Para vermedi, hediye vermedi, övmedi, yüceltmedi Ne verdi diye sorguladım Sevgi verdi Bilmezmişim ben</p>	<p>Not so think, what will be the future Not after death, after so much life passed The time period s changed, getting old No one is calling, so lonely</p> <p>You think you are the most educated A tiny preterm infant, changed all your knowledge Even the best statistics, confirm 5-15% differences You know, thus, the case can be at this group Who knows, only God knows</p> <p>At the retirement day, so great meeting Several gifts for remembrance of this day Thus, no one says as we love you You must think, as more than 65 years of age</p> <p>You may be angry, even to grandchildren They run away from you, not even noticed Thus, they want to be with nearby, the neighbor granddad They talked, they make jokes The new generation listen them, enjoy with them Hold and hug them Share the warmness</p> <p>Must confirm, what is the difference? They love, thus, he/she not loves their grandchildren The neighbor does not give gifts, money Just give them love, love affairs We must aware of, the best value is love, so give freely With no limits, no restrictions and abundantly</p>
<p>Bu Evren varlık ve oluşum ile, kazanmak ile Tatmin duygularımızı bile yatıştırmaz Zaman kısa, mücadeleimiz sevgi ile olmalı Kalpten, akıl kullanarak sadece kucaklamalı Kalpleri, gönülleri bütünleştirmeli, eğer sizde varsa elbet MAA</p>	<p>Life is short Time is so swiftly passed Not even satisfied, anything Love, just love will be the only one, for heir Love must be evidenced by mind and heart MAA</p>

3) Ölü değil, varlık devam ediyorsa, dirisindir, Atatürk gibi

İnsanlık felsefesi üzerinde olanlar diridirler, ölmüş olsalar bile, sevgi ve düşünce boyutu onları yaşamsal tutar.

<p>Amaç sevgi üzere insanlık ise, onlar diridir, olmayanların sonu kesiktir, senin değil</p> <p>Hekimlikte bilim üzere olan Tıbbi temel bilgileri üzerinde yaklaşım yapan Anlamsız tedavileri dikkate almayan Birçok yaklaşımları da dinler sadece Plasebo bile iyi sunulursa Oluştugu endojen hormonlar ile Oksitosin, seratonin, endorfin ile Rahatlama yaratır, ağrı azalmış görünür Ama tedavi edici değildir Etkileşim yüzde otuz gibi, üçte bir gibi olabilir Anlamı iyileştirmede yoktur Zakkum tedavisi ile iyi olduğunu söyleyenler Hacettepe Onkoloji Biriminde tam tedavi alanlardı Bu şekilde sunum yapmak, TV çıkmak önemli idi onlar için Buna karşın çok kişi zakkumdan zehirlendiler</p> <p>Amaç, hekimlikte tedavi etmek garantisi değil İnsana insanca yaklaşmak ve sağlık üzere olmaktadır Sağlık sadece bedensel değil Sosyal, kültürel, ruhsalı da kapsar</p>	<p>Death is not meaning of forgotten, if love, it will be forever</p> <p>The body of a living organism, will one day be decay What will be left behind?</p> <p>Physician, grounding on medical science Consider the knowledge on the patient facts Evidences are the main consideration Thus, be on follow up, what will be the effect</p> <p>Some people, assume be effective on plasebo If proper application, nearly 30% be have some Empathy, feeling of warmness, cause hormonal discharge Oxytocin, seratonin, endorphin like Thus, not healing process, only be pain curative Oleander given malign patients Not be cured even healed Thus, the patients, at Oncology Ward, indicated Only oleander treated them, they said Thus, they are taken full medical treatment This leads a lot patient noticed toxicity by oleander</p> <p>The main purpose not treatment, not given guaranties</p>
---	---

<p>1969 Yılından beri Neonatoloji de olan birisi olarak Yaşam veya ölüm boyutu değildir beni ilgilendiren Bu yolda tedavi ettiklerim değil Sevdiğim bebeklerin sevgisi ile yaşamak isterim Başkalarının maddi kazanımların daha çok Onların sevgisi benim için daha değerlidir Ölçümü de olamaz ki zaten Sevgi ölümsüzlüğe açılan penceredir çünkü</p>	<p>From 1969, I have been at Neonatology Not of course give guaranties This not meaning to destroy, stopping the hope Each day, the life is an expectation More than money can buy and give Love is the most, more valuable one Cannot be at the top, then love Not even any measurement for it</p>
<p>Bedenimiz elbet bir gün çürüyecek, yok olacaktır Amacı insanlık üzere sevgide olanlar ise Görünüşte onlarda ölecektirler ama Diridirler, sevgileri ile yayılırlar, devam ederler Sevgi bir değer olarak, yayılacak, nesillerce nakledilecektir MAA</p>	<p>What will be left, from us, for tomorrow Just a good sound, a good memory, indicates love The appearance one day be faint The feeling one day be hard to remember Thus, the love be multiplies, and easily transferable MAA</p>

4) Bir ağaç dik, sen gölgesinden yararlanmasan da birileri faydalanır

İyiliği nereye bırakırsan bırak, sana, çevreye olumlu yansımaları, sen görmeden bile torunların yaşar ve algılar.

<p>Bize öğretilen, çekirdeği çöpe değil, büyüyeceği yere atmaktır, dikmektir Bir Amerikan masalı vardır Bir kişi, elma çuvalını sırtlamış Yolda yemiş ve çekirdeklerini dikmiş, atmamış Sonra o vilayet elma ağaçları ile dolmuş</p> <p>Kavun, karpuz çekirdekleri toplanırken nedenini sorardık Tavuklara veririz Bazılarını tohum olarak ayırırız Bazılarını da kavurur ve çekirdek olarak yeriz Attığınız hiç oldu mu? Kıymetli olan saklanır, atılmaz Bilmeyen atmaması için de Çevredeki çöp toplama yerlerine özel paket konur Uyarılar ile buraya atın denir</p> <p>Biz sanırdık ki toplanan çekirdeklermiş Sohbet koyulaşınca, çekirdeklerin bir gelecek olduğu Bir servet ve değer olduğu Her birinin üzerine sevgi konularak İşlevlerinin oluşması için çaba gösterilmiş Tohum için ayrılan, özel solüsyonda tutulur Tavuklar için ek gıda, soya, yonca ile takviye yapılır Bizler için olan ise temizlenip, kurutulur ve kavrulur</p> <p>Bilmezmişim ırmağa atsam bile Düşmanımın düşmanı onu alıp kullansın Temel olan sevgi ve insanlığın yayılımıdır Alış-veriş ötesidir bu Sevginin bulaştırılmasıdır, anlatayım</p> <p>Bir nehre attığın Hindistan cevizi Bir yerde büyüyebilir Zalim olan kişinin toprağı diye düşünme Zalim 5-7 yıldan fazla dayanamaz yıkılır gider Bu süreçte de ağaç büyür, meyve verir Zaten zalim, görüntüyü bozuyor diye kesecektir Ufak fidan olduğu için kesmez, nesillere kalır Faydalanan zulümden kurtulan kişiler olur Bir sevgi halkası bütünleşir</p>	<p>Education can only be given to the wanted, demanded one There is a fairy tale One man, walking cross country in America Had an apple bag, eat and planted the seed Later they said, an apple forest was formed This is true or not, just giving an idealistic fact In the countryside, when eating melon We have to collect, the seeds Selection as for poultry, for planting and for eating Not thrown to the trash It means a value, value must be loved If you love, you must save and care for them</p> <p>The seeds are the meaning of future If you care them, you are caring the future If you love them, they will also love you</p> <p>If you love the seeds You must put in some powder, seeding powder So, the planting soil will be special Planting with desire, by smile, by love Nearly 50% or more not shown their first shots, leaves Thus, your seeds be more than 70% shoots Each germination is meaning a happiness</p> <p>When you find a coconut Let them flows down the river Find a place to be grownup This is more than given and taken, marketing A kind of distribution of love You will not even see the grown coconut They are taken and eaten by others They will at least satisfied, or more Meaning a kind of love</p> <p>Cruel person cannot be ruled more than 5-7 years The commercial will not be go on more than The Human Rights be turned, upside down One day, as no one be sure on it that The tyrant is gone forever, without any remembrance</p>
<p>Bir şey için, bana ne faydası olur dememeli</p>	<p>Not said, it will be helpful</p>

Herhangi birisi faydalanır, kullanabilir Tek boyut, değer olmalı, değerliyi değer yaratır Bir ağaç dik, torunlar faydalansın diyerek Bir sevgi dağıt, elbet sevgide olan alır onu MAA	Thus, even no harm, then use it, or give for others to use Value, is not measurable fact Not consider, not count them as numbers Love; whatever, wherever you can MAA
--	--

5) Bazen sorarız kendimize, biz niye varız, niye yaratılmışız diye?

İnsan kavga, yıkım ve yok ediş için değil, insanlık ve yaratılışı da sevgi, sosyal destek içindir.

<p>Ben niye varım? Bir soralım kendimize Ben niye varım? Özgeçmişimi, CV sorarsanız 11 yıl Ankara Kolejinde okumuşum Kime yararı var dersin; İngilizce yanıt veriyorum 11 yıl Hacettepe'nin dördüncü mezunuyum Kime yararı var dersin; Anadolu Üniversitesi kuruluşu 11 yılda profesör olmuşum Kime yararı var dersin; en genç kurucu rektör oluşum Sorunlarla uğramışım Kime yararı vardır dersin; ilk sözleşme ile devlet yatırımı Tümü somut ama başkası da bunun için olabilir di O halde tekrar kendime bakmalıyım İlk Neonatolog oluşum, ilk Yoğun Bakımlar Kuruluş ötesi Malzemesiz ortamda bile didinmem Kısaca sevmem, canlandırma değil öpmem bebekleri</p> <p>Özün özü olarak Ben ancak bu Evrene Bir sevgi halkası olmuş, bir sevgi bileziği yaratabilmiş isem Sevmişim ama seven de olmuş ise İşte ben, bunun için var olmuşum derim Sevgi dışında varlık oluşmaz da ondan</p>	<p>Why I am be? Let's us ourselves Why we are? If you ask my CV 11 years education at Ankara Collage 11 years at Hacettepe Medical Faculty 11 years later on be a professor of Pediatrics Nearly be an administrative being, 11 years</p> <p>What for? Education, now I can write in English Be a Neonatology Profession, establishing Intensive Care Establishing a new Universities at several positions Student at Hacettepe, forth graduation Lecturer at Anadolu, first number of ID New University establishing rector, Pamukkale</p> <p>At the summary, all I can do With love, by love Not make any resuscitation, just kissed the infants I love them, not for they love me too I am being, thus for this To be or not to be I am being for love, not to be away of love</p>
<p>İnsan niye var oldum, ne konumdayım diye sorar kendine Cevap sıklıkla somut geçmişimiz, özgeçmişteki Doğum ile başlayan eğitimin ve işin tanımını sunulan Biliriz ki bunlar sadece bir olgu, mezar taşında yazı olur Seversen, hoş sedan ancak kalır, işte onun için varsın MAA</p>	<p>If you ask, yourself, the reasoning of being The answer will not be so complicated If you have love Making the love affects That is all and enough, not required more than this MAA</p>

6) Sevdiğimiz şeyleri putlaştırmamalı, idol yaparsak uzaklaşır o zaman bizden

Sevgi oluşturmak için putlaştırmayın, sevginizi onunla paylaşın, bütünleştirin, ayırmayın kendinizden.

<p>Sevdiğin gönlünde ise, uzaklaştırma kendinden Çok sevdiğimizi sandığımız, bir boyut taşır Bir nevi put şekline sokarız Yaşarken kavga ettiğimiz baba ve annemizi Ölünce kutsallaştırır ve onu ulaşamaz yaparız Evet ölmüş olabilirler, ama anılarda yaşatmak Sevgilerini anmak niye zor gelir bize?</p> <p>Arabalardan anlarsın, aldın bir pahalı araç Bundan daha iyisi yapılmamış derken Üç yıl sonra başkasının, başka modelin peşine düşersin Dört tekerlek ve direksiyonun yeri değişmedi Sadece senin özlemin, arzuların ve beklentin ilerledi Putlaştırma sakın arabayı, hayran olma ona Çok zenginler tanırım Arabası eskimesin diyerek, garajda tutarken Kullandıkları ucuz araba ile yapılan kaza ile öldüler Araba ise mirasçılardan oldu veya Şimdi tanınmaz halde, hurdalıkta duruyor, alan olmadı</p>	<p>Not put outside the lover We are sometimes so happy We admire, and be so respect, esteem Not put it outside from your heart You can hold all the love at your heart Not mentioned as holly You cannot reach, touch the holly ones They will be even passed out Thus, the love is immortal</p> <p>You admire to a car Thus, nearly 3 years passed, admire another one One steering wheel, and four wheel Not be on it, not to pray it Just use it, for positive and for good purposes I remembered some rich person Not used at home, city traffic their advanced cars So, crashed and died at the accidents Most unused car, are as an heir, and selling as junk, scrap</p>
---	---

<p>Sakın lanet okuma, ıslah olmayı arzula Değişim devamlıdır durmaz, zaman gibi akar gider Sevgi üzere olursan, göreceksin çok insan seninle olur Menfaat için olanlar silinir giderken Sevgi üzere olanlar kalır, seninle olur, merak etme Yoksa sonuç, hüsrana, ıstırap, ateş içinde olmaktır Klima boşuna uğraşma, soğutmaz içindeki ateşi Bilmez miyim hiç</p>	<p>Not to say heartless words Sometimes passed, the person be aware what to do Be on humanity, be on ethical considerations If there is a love, just a piece of love The personal beneficence and making harm, cruel ones Be gone, not even be remembered The differentiation, the progress at heart by mind Be last, and be happy to memorize, by love</p>
<p>Sevdiğini uzaklaştırma, gönlünde, aklında kalsın hep Nefreti ise barındırma, eyleme kız, kişiye kızma Sevgi ile dolu olursan, bakarsın düşman dost olur Zalim kendini yok edecektir zaten, tarih şahittir Sen sevmeye bak, sevgi ile ol, sakın putlaştırma sevdiğini MAA</p>	<p>For an indication of love, no need forming symbols For admiring and praying habit is not required for love Not any indications have to be shown or proof for love Love is just a something, presented by tear drops By feeling the warmness of an infant, when you are feeding MAA</p>

7) Bilmez miyim, eş, eşim benim sevgimi arttırsın, bir boyuta taşınması içindir

İnsanların sosyal olarak, kendilerine ısınasınız ve aranızda sevgi ve rahmet koysun diye nefislerinizden sizin için eşler yaratıldığını bir düşünmelidirler.

<p>Bizler aramızda sevgi ve rahmet oluşması için eş seçeriz Bilmezmişim evlenmenin gerekçesini Bir eş bulmak değilmiş amaç Evlat sahibi olmak, torunları kucaklamak da değilmiş Ömür boyu birlikte yaşamak için</p> <p>Göğse tek kalp sığıdığı gibi aşkı da koymak için Sevgiye sahip olmak için sanırdım İnsanlığa ısınmak, insanlığa sevgi ile saygı kazanmak Bir boyut oluşturmak içinmiş Yaşarken sevgiyi tanımlamak, yudumlamak için Her boyutta sevgiyi algılamak için Zor ve problemde bile sevgi ile çıkabilmek içinmiş</p> <p>Yaşam olumlu ve olumsuz yumağı iken Sevgisizlik ile bir nefes bile alınmaz Uzaklaştırmam kendimden sevgiyi Kucaklarım tüm oluşumları, Yaratılışı kendimde Siyah lekeye yer yok iken kalbimde Tüm insanlığı içine alabilir doya, doya Sevgi kadirdir buna, hiç merak etme sen</p>	<p>What is the reasoning of marriage? The reasoning of marriage Not to find a wife/husband Even, not for lifelong, live together To be children and grandson and granddaughter</p> <p>There is only one heart, fit at the chest Thus, can carry all the love on humanity For the warmness of people, babies who owns love This is a confrontation of love at the life Not positive, also negative situations Are the reasoning of love Love of the Creation</p> <p>There will be no black stain at the heart Not even a single harm Cruelty dismissed the love Love is not even marketing process Not any correlation as gender, race, so on Love is not reciprocal; love is just for love Not confused of love to others, love is love</p>
<p>İnsanların kendilerine ısınasınız ve aranızda Sevgi ve rahmet oluşsun diye nefislerinizden sizin için Eşler yaratılmıştır, sevgi dolu olarak arayarak bulunan İyice düşünen bir insan için elbette işaretler vardır Düşünce ve gönül ile ancak ulaşılabilen MAA</p>	<p>The gender, wife/husband is just an accepting of love Just be warmness and humanity relations between us Mostly human is an individual, not close a cooperation Get together, for his/her desires and be for their own Love and mind to be together, for progress MAA</p>

8) Perdeyi açmaz isen güneşi göremezsin, aç kalbini, gör sevgiyi

Yaratılanlara olan sevgim, Yaratılışı algılamak içindir. Güneş aydınlatmalı bizleri ki görelim.

<p>Farklı cephe, farklı pencere, farklı görüntü demektir Baktığın yeri görürsün Üzerinde çalıştığın konu, karşına çıkar Sevmediğin yemeği kimse masana koymaz Konsa bile yemezsin zaten</p> <p>Parayı seviyorsan, bir nevi tapıyorsan En büyük korkun fakir kalmaktır Fakir bile aç kalmaktan korkmaz Bilir ki çalışma ile aldığı para karnını doyurur Endişesi gelecek ve ailesidir onun Temel konuda çocuklarının eğitimidir</p> <p>Bilgiyi seviyorsan, onun esiri olursun</p>	<p>Love only be at your heart, if you take and save there You look where you see You have an information, that you are working for You want to eat, what you desired to eat You will be happy, where you are in love</p> <p>You mean, you love the money What for? For buy and get something? Or like a cashier, playing with money</p> <p>We have been a social activity So, the people own from us some facts First; human relations</p>
---	---

<p>Okursun, okursun, sanki bilimin sonu gelecek Sonsuzluk kavramını düşününce yıkılırsın toptan El elden üstündür, hastan bile daha güzel bilim sunar sana Eğer farkında olursan elbet</p> <p>Dünyanın hâkimi olsan, yüreğinin hâkimi olamazsın Yetinmeyi ve vermeyi bilmedikçe doyamaz ki insan Yazlığa gidip, pencereyi ve perdeyi kapatan gibi Güneş perde arkasına çekilir, sana ulaşmaz bile</p> <p>Sevgi ile dolu olan, sevgiyi ancak tadabilir Satın almaya kalkın, sevgiyi fiyat biçin Sevgisizliğe mahkûm olur</p>	<p>Thus love to be on humanity Indicates several concepts You must share form your income, for the society Even share the knowledge, the facilities Not to be a ruler, be a guider, informative, advice giver</p> <p>Money is not the aim The diplomas is also not aim Someone being on administration Thus, not a reasoning of cruelty Open your eyes and see the lightning If you close the curtain, how can you see the sun? I said love, you said how much? Not be together then</p>
<p>Sevilmek istiyorsun, bolca ve karşılıksız sev Kalbini kapatan kişinin, gönlüne nasıl girilir? Sevgiyi bir meta gibi ölçmeye kalkarsan eğer Avucunu açınca suyun kaçıp gitmesi gibi seyredersin Kalpte nefret zifti varsa, sevgi içeri de giremez zaten MAA</p>	<p>If you want to be loved Just love, not want any love affairs One sided love, not want any response Not to follow like dripping from your hands as a water Love is only for the one, whom has no black satin in heart MAA</p>

9) Zalim olup, zulüm yapan kişi sevgiden söz etmesin

Bizler bugün var, yarın yokuz, devamlılığımız ancak sevgide olur, sevgi halkası ile devamlılık sağlanırsa olur, zamanı akıp giden süreci, bu açıdan üretken ve hoşnut yapabiliriz.

<p>Yaratılışa inanmayan, Evreni yarattığını sananla anlaşılabilir Bazı benlikler sanki evreni yaratmış gibi amirlik taslar Ölümsüz gibi, hırs peşinde koşar Her şeyi bilen, diğerlerini cahil sanan Akıldan fakir iken, akıllı, bilgin sanan Söz benim, dinlemek ise senin hakkındır diyen Benim emrime uy, yoksa yok ederim diyen zorlayla Ne konuşulabilir, nasıl anlaşılabilir?</p> <p>İlişki sadece insanlık gereği merhaba ötesine geçemez Her zulmünde karşı çıkacak, tenkit edeceksin çünkü Tehdit etse bile, korkmayacaksın, boyun eğmeyeceksin Sonuçta seninle birlikte olmak istemez, yok etmek ister Sevgiyi dayalı bir birlik, sözde o ister, özde ise dikta vardır Bir bakarsın en yakınındaki ise, ibret olarak görmüş Tam farklı yaklaşım içinde olarak, sevgi aramaktadır Dostun olur, inanır insanlığa, hakikate, etik ilkelere Zaman süreci ile daha gelişir, sevgisi derinleşir Hoşnuttur o, her bireyde ondan hoşnuttur</p> <p>Zalim ibret olarak, ders verir Olumsuzlukları, topluma, yakınına ders olur Sevgisizliğin boyutunu, sonucunu gösterir Her birey kaçır ve koşar sevgiyi, insanlığa, etik boyuta</p>	<p>If you are aware of yourself as a created a human being, perceiving is mainly more easy We are just a Human being Not created this World So, not responsible of this creation</p> <p>Thus, an individual, mostly confirm himself as the one As a regulating the situations and conditions Being a boss and be a ruler of the people A desired and be regulating is obviously important But, the only force, will be oppression, leading cruelty</p> <p>Relations mainly on humanistic, on Human Rights Cruelty and force for decision making is not Informative consent is the one for To be together, by love and respect</p> <p>Cruel person is a lesson for escaping Good ones, positive for an example to follow Negative ones, for escaping and not to be repeated God bless, black is present, to be noticeable On white paper balk be discriminate Love can only be recordable if someone has noticed Smiling can be only notice when you have a heart There must be negative/ positive for balancing, creation</p>
<p>Yaratılışa karşı çıkıp, benlik içinde olanla anlaşılmaz Arada menfaat varken, sevgi bağı hiç kurulamaz Kalplerinde sevgi olanlar ise, zamanla derinleşirler Zalimler silinir giderken, onlar ise yayılırlar, kaplarlar Tarihte zulüm var ise yıkılmış, sevgide ise kalkınmıştır MAA</p>	<p>If you love yourself, only yourself Where you will find a place for others? Black will not let any love at the heart Cruelty clears the remaining of love affairs You can see love at the tear drops, thus, not money can buy MAA</p>

10) Düşman olana dost denilmez

Güvenme ve dayanmak için dostlar seçilmeli, insan hakkı, adaleti dahil, doğru, gerçeği bile inkâr edenlerden dost olmaz, yalan söyleyene saygı duyulmaz, sevgi bile duyulmamalıdır.

<p>Bir bakarsın, düşmanın dost olmuş, arada sevgi oluşursa olur elbet Fikirlerinize karşı çıkan, sizi tenkit eden Öğütler veren ve uyarılar yapan kişi dosttur</p>	<p>If a person is not on ethical principles, how can we be together? Someone be opposed, counter ideas to you Thus, I love them most, so making me advanced</p>
---	--

<p>Peki düşman nasıl anlaşılır dersiniz?</p> <p>Öncelikle insanlık üzere ve etik ilkelerde olmayan Bilim yerine, büyü, fal ve gelecektek haber veren ile Zalim ve bireylere zulüm yapandan ilişki bile kurulmaz Bir bakarsın büyüye inanan, güvenemezsin, zarar verir</p> <p>Zarar ve benlik ile yürüdüğü yolda sizi engel görür Size karşı olan kişi, kötüyü desteklemediğiniz için karşıdır Gerçek ve doğruyu desteklediğiniz için size karşı olan Siz değil o size düşman olur, eyleme karşı olunur Düşman bir bakarsın doğruyu görür dost olabilir Düşmanlık hiçbir zaman kişiye değil, yapılan işedir</p> <p>Zarara, ziyana, zalime ve sihre inanana sevgi beslenmez Doğru, gerçek ve bilim üzerine olana beslenir Kısaca kalbinde gerçek sevgi olana sevgi beslenir Yalan sevgi ile gerçek sevgiyi karıştırma Baklava, börekte sevilir ama şişmanlatır Yaratılış temelinde olmayan, aldatıcı sevgi olabilir, unutmama</p>	<p>Evaluating and discussion is friends habit What will be an enemy, if making you exaggerated? Or, lowering you, below as a human? So, truth and reality is the fact Not be on fairy tales, magic and out of science</p> <p>If everyone said and accepted the gravity Thus, if said, I can fly, I can walk on the water, on lake I can also, by plane, and by walking vessel shoes The scientific evidence cannot be chaining upon desire Thus, visual deception, illusion is the fact They are like science fiction; result is fiction not truth Harm is harm, more obvious than benefit Some arguments on positive concepts Negative ones must actually be obvious</p> <p>If you mentioned harm as a benefit Then, arguing from which aspect it is benefit? Thus humanity not accepted, at what it is the side All the cruel and harm is not appropriate even to us</p>
<p>Zalim ve hak yiyerek bir yerlere ulaşan kişi Sevgi dolu, iyilikler yapan gibi görünür, aldatıcıdır Gerçek sevgi sanılıp, aldanılabilir Eyleme bakılmalı, içeriği önemlidir, dış zarf değil İnsanlık, etik ilkeleri kapsamayana sevgi nasıl duyulur ki! MAA</p>	<p>Are you sure what are you doing? Not to be a friend at the tyrant, cruel person Harm is the only act for cruel one, not to be with him/her Be careful, consider the habits, acts, not the person Friend will be enemy, enemy be a friend, consider the act MAA</p>

11) Bir bakarsınız düşman olduklarınız arasında bir sevgi başlar

Olabilir, sizinle düşman olduklarınız arasında bir sevgi bağı oluşur ve tüm boyut değişebilir, bağışlayan ve esirgeme ile bir biçim oluşabilir.

<p>Karşıdaki, amaç ve güdü sevgi üzere ise, aynı yolda birlikte olabilirsiniz</p> <p>Büyük aşklar, büyük nefretten doğar derler Burada, nefret değil, ortada sorgu olması gerektirir Tanrıçılığa hayır demeyen, Yaratana algılayamaz Kalbinden uzaklaştırıp, seviyorum deme O boyut sevgi eylemi değil, hayranlık ile tapınma olur Karşıdaki ile bir sevgi bağı kuruluyorsa Düşman olanla aranızda sevgi olursa dostluk oluşabilir</p> <p>İnsanlık dışı olan kişi ile aranda sevgi olmaz Zalim olup, zulüm yapanla da aranızda sevgi bağı kurulmaz Dikta olup, emreden kişi ile sevgi kıvılcımı bile olmaz Parası ile sevgini satın almak isteyen, sevgi zaten satılmaz Güzelliği ile seni büyüler ama sevgini kazanamaz Senin öğretmeninin diyerek, sevgi kazanmak boşunadır Aşk naneleri okumak ile gönül kazanılmaz Senin velin, senin kurtarıcının diyerek sevgi olmaz Algılamadan, yaratana sevmek te aldatıcı olabilir</p> <p>Bir damla gözyaşı, bir bakış, kucağındaki bebeğin ısıısı Bir hayvanı okşama, bir çocuğa yaklaşım Yaratılanlara bakarak, Yaratana algılama Bunlar bir simgedir sevginin Bakan olabilir ama gören gözde, gönülden bakış olmalıdır</p> <p>Karşı çıkan, bakarsın bilim üzere, irfan üzere Sana değil, eyleme bakarak karşı olmuş Felsefeler insanlık üzere, ilkeler ise zarardan kaçınma Bir bakmışınız karşılıklı dost olmuşun, kim bilebilir Her insan dostun olabilir, ancak dost bulmaz zordur</p>	<p>Not to be hate to a person, maybe he/she is the best friend</p> <p>Whatever it is You must not fact and see as a cause of a person We must be against of the action If a child break the teacup The gravity is in action Be careful, not to give a child to carry Not anger on him/her Be aware of the service facilities</p> <p>If you are angry and even hit the child You are not on humanity This will not be tolerable act So, the anger is to you, not the child, that break</p> <p>If you want to gain hearts Not by saying the love poems Not by giving flowers There must be a meaning to give and say The action is the indicator of love If a nurse feed the baby So harsh, so she want to feed Thus, with force Then, this is not the care and serve So, find another and change the nurse Who make love actions, love affairs to baby? By saying, by giving the food This is the concept what I am going to say? There is only one way for the babies Just love, and loving the baby</p>
<p>Eğer bir kişi ile karşılıklı fikir sunmakta iseniz Konu benlik ve zorbalık ile insanlık dışı değilse</p>	<p>When there is a communication with the person If the act is not for harm or cruelty</p>

Zarardan kaçınma, korunma ve gözetme ile ilgili ise Bir bakmışınız dostluk kurulmuş, arada sevgi var çünkü Sadece farklı pencereden bakıyorsunuz, sevgiye MAA	Thus, not known the method of humanity If considered, and realized the perception Awareness can make him/her good people, be even a friend MAA
--	---

12) Para bir araçtır, amaç olursa, seni tüketir, insanlık gider elden

Geçicidir para, mal ve mülk, sevgi aracı değil, sevgi oluşturmak için amaç olabilir.

<p>Parayı ne için kullandığm önemlidir! Bazı kişiler varlıkları ile öğünürler Bir yaşlı ve çirkin görünümlü bayanın Pırlanta, milyonluk kolyesine benzetirim</p> <p>Paraya sahip olmak değil Paranın harcanması önemlidir Peygamberin ölümü sonrası oluşan karışıklık Sebepler olarak zekâtı vermemek olduğu söylenir Sonuçta yılda bir, kırkta bir ile dengelenmiş bu boyut</p> <p>Kuran'da ise helal kazancımızdan verilmesi, faizden değil Gerçekte, bize, bakmakla yükümlü olduklarımızdan Yeterli olanından artanını verin denilmektedir (2/219) Yardım, ihtiyaç sahibinin sizde hakkı olduğu için yapılır (51/19) Yardıma, başa kakmak, eza ile boşa çıkmamalı (2/264) Yardıma gizler, yoksullara böyle verirseniz iyidir (2/271) Yardıma, kazanç ile değil, sevgi için ise artış olur (2/276) Yardıma, borçlunun borcunu bağışlama/ödemedir (2/280) Yardıma, iyilik ve barışa özendirme için olmalıdır (4/114) Yardıma kendine isteyen ve almayan laf dokundurur (9/58) Yardıma, kalplerin ısınması, özgürlük için yapılmalı (9/60) Yardıma, iyilik ve barış için çalışmada kullanılır (9/75) Yardıma, karşılıksız verilenleri ödüllendirir (12/88) Yardıma, barışa, iyiliğe yönelik değer üretmenin işidir (2/277) Yardıma, iyiliğe özendirme, kötülükten sakındırma (22/41) Yardıma insanlık için ise kat, kat artar (30/39)</p> <p>Sosyal yaşamda her bireyin toplumsal görevi vardır Sevgi oluşması için yardım önemlidir Kazanca için değil, sevgide artış arzulanmalıdır Bu yoksulun hakkı açısından verilir Kazancımızdan verilir, iyilik ve barışa oluştursun niyetiyle İyilik özendirmesi, kötülük sakındırmasıdır amaç Sende sevgi olursa, yardımında da sevgi üretilir</p>	<p>Sharing is the love act Some, proud of their money This likes an old woman, with diamonds necklace Much money, thus, no smiling faces</p> <p>Not considering what the money is! The spending, the sharing of the money</p> <p>After the Prophet Muhammed is died There are contradictions and rebellion, revolts The reason is the giving amount from income 2,5% is accepted amount, for one year later on Thus the advisable amount is differs As, You must pay from your income, over satisfactory to you You must pay, because society has right at your income Payment is not by force, by demanding and by love The best payment be a secret and by covert way The amount be increase by love, not by force Forgive the debt is also a payment Payment must leads to peace and goodness For confirming and producing love, pay that aspects For freedom considerations Payment must not be reciprocal, one way, one sided Payment as value production at humanity For producing and helping to away of badness, harm The amount be increase only with humanity Some will be angry not to take, so be undergrounded</p> <p>Social duty, everyone has a special job For production, for helping and for love accumulation Not only by money, just by tea or coffee, for get-together For repairing simple things, as buying tea cubs Even get together meeting financial payments If all for love, and respect, all be on the way of goodness</p>
<p>Yardıma denince, akla birisine para verme gelmemeli Sosyal birliktelik için, çay, sohbet ve iyilik özenmesi Kötülükten sakınmak için, helal kazancımızdan Bize yeterli olandan artan verilir, ben her ay veririm Sevgi, barış içinde sevgi, insanlık oluşturmaktır amaç MAA</p>	<p>Money cannot buy love By humanistic purpose, help the person For considering as they have right from your income Share some, after the requirement and satisfactory amount Love and respect be follow, if you are on humanity MAA</p>

Kuran ayetleri: 2/219, 2/264, 2/271, 2/276, 2/277, 2/280, 4/114, 9/58, 9/60, 9/75, 12/88, 22/41, 30/39, 51/19.

13) Sevmiş gibi sevmek, sevgi değildir ki

Yaratılış bir bilimsel gerçek ise, onu yaratılanlar ile eş tutulması anlamsızdır, yaratılanlar geçici, doğa ve doğa yasaları kalıcıdır. Sevgide çok kararlı ve taşkın olanlar bilim insanlarıdır. Zulüm içinde olanlar ise azap içinde olurlar.

<p>Benlik menfaatin olanı sev der, menfaat kesilince ne olacak peki? Seviyorum, aşğım diyerek, bazı şeylere hayranlık duyarız Yaratılmış olan varlıklar, yaratılış olarak görülmemeli Çok sevdiğiniz yiyeceği yiyince biter Sadece aklımızda, hafızada tadı kalır Çok sevdiğiniz çiçek bir gün solar, kurur</p> <p>Arkanı adama dayarsan ölür Duvara, binaya dayanırsan yıkılır</p>	<p>Not pray to the one whom you love, respect is not praying A person has responsibilities, decision be themselves Just give the information, concern is for them</p> <p>The food, you love to eat, thus, you have eaten, finished You filled your stomach, not hungry, cannot eat Be only a memory, be remember someday The flower is vivid for a week</p>
--	--

<p>Sermayeye dayarsan, sel olur, deprem olur gider Akla dayarsan, Alzheimer olarak silinebilir Sevgi ise, çoğalır, yayılır devamlılık arz eder</p> <p>Nereye dayanacağım, nereyi seveceğim dersin Bilime dayanmak, Yaratılışa dayanmak, Doğadan güç almak Zalim güçlü görünse bile, tarihte varlığını sürdürememiş Harun'un hazinesi bile nerede bilinmiyor! Bilim üzere olanın yıkılışı ise görülmemiş</p> <p>Su, bizim varlığımız için en önemli olan maddedir Yaşam için zorunluluktur, ama bizi var edenlere tapınılmaz Kendine veli, hoca ilan edenlere de tapınılmaz ki Bizi kurtaran, doğru yola ulaştıran kişi Sadece ancak ve yalnız kendimiz olabiliriz Bizim çobanımız değil, bize bilgi ver, öğüt ver Karar bizim olmalı, sorumlu biz olacağız çünkü Sevgi, güven, dayanılan, bilimsel boyutta olmalı Yaratılış gibi, geçici hevesler sevinebilir Bunlar sevgi değil, sevilen olabilir ancak</p>	<p>There is an advertisement Not depend on man, he will one day die Not depend a wall, one day earthquake will collapsed Depend on this Bank, thus, this bank is also changed The rock, the mountains will be turned to soil You mind can be erased by Alzheimer Solid ones have a life period, one day be finished Water is the most important material at our body Thus, taken and excreting, making a turnover So, covered the World The person who said themselves as a shepherd I said, be guide themselves, not others The knowledge not for others For establishing your consent you must use it Even medicine is a tailoring So, be care the person, not the disease Only Right to Live is not upon the consent With combination of love, respect and human acts Creation is something, you may like or hate Thus, love is not temporary, it is immortal From generation to generation</p>
<p>Sevgi, yaratılanlara karşı olabilir, ancak bunlar geçici Varlık geçici iken, tükenecek ve sonlanacak olana değil Yaratılış gibi, devamlı olacak, bilimsel var olacak Akı ve gönlü bütünleştiren, insanlık, etik ilkeler gibi Soyut kavramlar temelinde olana ancak sevgi oluşabilir MAA</p>	<p>You can love; money, friend, being a leader All of them be mortal, one day be indistinct or gone Creation is more than our life Civilization, stand on the humanity perspective Elements are person, who are in love, far more and much MAA</p>

14) Mücadele insanlar ile değil, insanlık üzere bağımsızlık, olursa geçerli olur ancak

Çalışmalarınızda aktif olun, mücadele içinde olun. Ayakta durmak bile enerji gerektirir, enerji de akıl temelinde gönlünüzden sağlanır.

<p>Hak ediş içinde, bağımsızlık ve hürriyet en başta gelendir, sorumluluk ancak hür olanın işidir Bağımsızlık, sadece size özgü değil, tüm insanların olmalı En başında aklınızı ve gönlünüzü hür yapmalı Akı hür, fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür olmalısınız</p> <p>Mücadele, yaşamdır Yaşam, çalışarak değer üretme, emek oluşturma üzeredir Sevgi temelinde, insanlık boyutu olmaz ise oluşmaz Zalim, dikta ile yönetimi ele alma, hükümdar olma Para ile satın alma Hoca olarak sınav yaparak, bırakma ve geçirme değildir Mücadele bağımsızlık, birey hakkı temelinde varlıktır Civil liberties, eşitlik ve kardeşlik bağı oluşturmaktır Yaşam nasıl ömür boyu sürecek ise Mücadele savaş ve kan dökme değil, barış, insanlıktır Mücadele de ömür boyu sürer, hatta ömür ötesine taşar</p> <p>Sakın gerekçen, dini amaçlı olmasın Allah'ın talep etmesi ve sana gerekliliği de olamaz Sakın Yaratanı eksik, ihtiyacı var boyutuna getirme Çalışman, kendin içindir, nefesine karşı, ayakta durabilmen Dik durursan, diğerlerine de yardım edebilirsin Ancak önce kendine yardım et, çalış, gayret göster, insan ol</p>	<p>You use energy, for advantage, to be on act Independence is prime important Civil liberties is the first step to be a human Later, equality and brotherhood</p> <p>For your liberation, individual decision, free in mind You must be in an action, to all Not for fight and quarrel, just to be in peace Education and be own to your consent This is the best for the action Not to agree and be with the tyrant Against the cruelty, be on Human Rights</p> <p>I can even give the answer to the student Want the evaluation, not the answer If you are reasoning, grounding on medical science You then, know the subject, not by multiple choice</p> <p>Working and struggle the problems Not for religion reason Only for you, yourself, to be on humanity Defend on ethics and requirements Creator not required and not need your help If you are upright, you can help the others</p>
<p>Daha, daha çok şekilde, eline geçtikçe ister insan Ortada sevgi oluşturma, bağımsızlık, eşitlik ve kardeşlik Olmadığı zaman, elde ettiğinin anlamı olamaz Mücadele birey hakkını sağlamak, değer üretmek içindir Mücadele savaş, zulüm yapmak değil, sevgide kalmaktır MAA</p>	<p>When and what will be satisfied you? Only fight for independence, and for human rights Peace is the best way of fighting Want to be overcome, not by gun or other weapons Love is the only one conquering the people MAA</p>

15) Fesat çıkararak, bu işin gerekçelerini, fayda ve sevgi olarak sunar, aldanma

Fesat çıkararak ne işin var senin? Bırak onu, sen sevgi ve varlık boyutunda olmalısın.

<p>Eski Roma'da, demokrasi sadece şehirliler için geçerli idi, halk ve kölelere serbestlik hakkı düşünülemezdi Bir diktatör darbe yapınca İlk sözleri, adaleti kurmak, eşitliği sağlamak Biz seviyoruz, her bireyi kucaklayacağız derler Refahı ve zenginliği yaymak için idareyi aldıkları derler</p> <p>Adalet, bazı kişilere ayrıcalık sağlamak üzeredir Bireyin hakkı değil, bizim hakkımız üstündür Eşitlik, her bireyi, kölelerde eşittir, bazıları ayrıcalıklıdır Bazılarını kucaklarlar, elimiz onlara ulaşıyor ancak derler Refah ve zenginlik kendi tarafları için söz konusudur</p> <p>Ne mi olur dersiniz? Tarihe bakınca sosyal olaylarda olduğu gibi 5-7 sene sonra ezilen, horlanan ve zulüm gören halk Bir bakarsın yönetimi devirmişler Demokrasilerde seçim ile olur Diktalarda da bir tepetaklak olurlar Kendileri de anlayamaz nasıl olduğunu</p>	<p>Not to be mischief, thus, not to be with tyrant and people who makes harm The first talk of a dictator, after making a military coup The first speech of a tyrant to the common The despot and not concerning Human Rights We love you, equality is our aim, justice Democracy is the method of our applications</p> <p>Yes, they perform all, but, from their perspective They love, the one whom are slaves and be a dog Someone has more rights than others Equality at the levels; administrative, workers and slaves Justice is what we said, common decision, not yours Civilization and development is only their rights</p> <p>So, what will happen, if we consider the history? Cruelty one day be collapsed Basically they, the tyrant cause themselves All people assume they are the administrator No one want to work, they fight themselves, and gone</p>
<p>Ben sevgiden, demokrasiden söz edenden korkarım Eylem boyutu, tutumu önemlidir, gerçek kanıt önemlidir Bir munis yavru Labrador köpeği, tekmeleyen adaletten Sevgiden söz ederse, biliniz kendi takımına bile göstermez Sevgide, empati, hoşgörü ve en azından dinleme vardır MAA</p>	<p>I am afraid of, for whom speaks on freedom and justice Thus, only want power and oppressive to others I have nothing to do with such person Who kicked a Labrador retriever pet, for playing his shoes One act be an expression of the love affairs MAA</p>

16) Kazanç varken, misli ile kazanma hırsı ile, niye dostunu bile kaybediyorsun?

Misli ile kazanacağım derken, müşterini bile kaybedersin, hatta seni haksız kazancın nedeniyle zalim kabul ederek, iflasına bile neden olabilirler.

<p>Çok kazanmak istiyorsan, yardım et, barış ve sevgi amacı ile bağışta bulunmalısın Bir malı aldığının birkaç katı satmak karlı olmak değildir Ne kadar kar ettiğini öğrenen kişi, sana sevgi duymaz Sadakalar da yüzüne, gözüne bulaştırıp, kazanç için olmaz Bir karşılık beklersin, alamaz isen nankör deme sakın</p> <p>Orta, Kuzey Asya'da çeşitli toplumda Noel Baba hikayeleri Karşılıksız bağış yapma, hediye dağıtma adetleri vardır Noel Baba tüm insanlığın ortak değeridir.</p> <p>Bir Bakalım Destansı Boyuta (Kaynak: VibioTV²) Noel Babanın Adı farklı iken sonra Noel Baba olmuş • Nar-Doğan (Orta Asya-Güneş Doğan) • Ayaz Ata (Kazak ve Türkmen) • Şarkta soğuk Buba/Baba (Azerbaycan), Torun Kar kız • Koğala Kağan (Dersim, Aralık Kağanı), Eşi Fato • Vestade (Çerkez) • Kağan Baba, Jiner (Ermeni) • Tomris Baba (Gürcü) • Defmaros (Sibirya) • Noel Baba (İskandinav, Lapland bölgesi) • Yeni Güneş (Keltçe) o MS336: Konstantin İznik Konsülleri Hristiyanlaştırmış o Taze hurma çıktığı aylar (Ağustos-Eylül), kışa dönmüş o Antalya Demre Nicolas simge olarak tanımlanmıştır. o 1880 Noel Baba resmi, toplu sakallı gülen dede olmuş. o 1929 Büyük Buhran ile bugünkü yapıya dönüştürülmüş, o Ekonomik boyuta CocaCola ile çekilmiştir.</p> <p>Bizde bunun yılda bir değil doğal yapıldığı gözlenmektedir Her fırından ekme alan, 3 taneden birisini askıya koyar</p>	<p>You can sell a good, over and over income, thus, not the second one Profit is not meaning to sell, at a great amount Economy is not concern as cheap or dear Economy principles are; Effective, Eligibility, Efficient, Also added the satisfaction be happy for as; Enjoyment</p> <p>For highest percent income, increasing the Value added If it is rare, be selling scare, only one or two If eligibility more people can take it Each buying one can be making advertisement</p> <p>The history of Santa Claus as follows (Ref: VibioTV) • (The name at Middle Asia) Sun Rise, Flame, Birth • (Kazakhstan and Turkmen) Frost Dad • (Azerbaijan) Father/Dad, Cold Daddy, girl is Snow Girl • (Dersim) Cold December Kagan, and wife Fato • (Circassian) Vestade • (Armenian) Kagan Daddy, Jiner • (Georgian) Tomris Daddy • (Siberia) Defmaros • (Lapland Area, Scandinavian) Father Noel, Santa Claus • (Keltic) New Sun o (At 336AC) Byzantine Nicolas as Christianity Symbol o (Old August, September) as palm/date festival o At Antalya Demre as Nicolas real person/priest educator o At 1880 smiling red old Father Noel, Santa Claus (SC) o 1929 At great economic collapse SC is as commercial o Economically Coca Cola makes the last figurative state</p> <p>As naturally preformed in Tukey, not only once a year I paid 3 bread at the bakery, one for the free sand</p>
---	--

<p>Fırıncı genellikle 3 ekmeğe değil, 2,5 ekmeğe parası alır Muhtaç olan gider askıdaki o ekmeği alır, katık yapar Ramazan'da iftar için, her akşam ekmeğe asılır Ramazan fitresidir gerekçesi, fakiri doyurmaktır amaç</p> <p>Helal kazancından, bize ihtiyacımızdan fazlası verilir İki ekmeğe alıyorsan eğer, birini de yoksul olana ayır Paranın üstünü alma yerine, fırıncıya ver, biriktirsin Ekmeğe olarak askıda ekmeğe yapısın Bilirim, bizim fırıncı, bir askıda ekmeğe parası verince İki de kendisi ekler, 3 ekmeği aksıda ekmeğe olarak sunar</p> <p>Katkı, sevgi ile olabilir Fırıncı, birçok para vereni geri çevirdiğini de bilirim Onların parası yaramaz demıştır Cimrilik yaparak, başışı ekmeğe ile kurtarmaya çalışıyorlar Hak etmeden kazananın ekmeği yenmez diyor</p>	<p>Thus mostly I paid, 2,5 bread money Baker added the amount and put 2 more one At holly time, I paid one for each day, free bread I saw, they put two for free I asked the reason, one from you, one from us, they said</p> <p>Contribution be positive if gives something Supporting is so vivid Cannot even estimate, you give one It will be sometimes be 5 Free bread at outside is a traditional method Most bakers have outside some shelves</p> <p>If you pay on, be an example It will grammatically increase Each, return back and pay extra or free bread Meaning not giving and taken gifts, gift is themselves</p>
<p>Yarının, geleceğin temeli sevgi olmalıdır Çok şahit olmuşumdur, askıda ekmeği almayanları Askıda ekmeği alanlar, gizli olarak, fark ettirmeden alırlar Ancak, ekmeğe olmasına karşın, benim koyduğumu kapışan Elden verenleri fırıncının geri çevirenleri de çok gördüm MAA</p>	<p>If you want to gain, more, increasing the interest more Adding more money is not last forever, one day collapsed They find other market to buy So, love and empathy, what the they like Selling by smile is the most profitable one MAA</p>

17) Etik ilkeler ve İnsan Haklarına uyum, yaşamın esası olmalıdır

Kanunlara kurallara, bilgilendirme sonrası uyum, cezalardan da kaçınım, sonra kimse sizi sevmez.

<p>Bizler kimseye itaat etmeyiz, ilkelere, yasalara ve insanlığa bağlı, aklımızı kullanarak, gönülden çalışırız Hiçbir insan itaat etmez Zarar oluşmasından kaçır Suç unsurlarından korunur Olumlu yolda, olumsuzluklardan uzak olmak Etik ilkelere uyum, benimsemek itaat değildir Bilimsel boyuta uymak, yerçekimi kuralına uymak Ona itaat etmek değildir</p> <p>Ceza Kanunlarına uymayan, suç işleyen ceza görür Cezalar kanunlarda yazıldığı gibidir Yoruma, kıyasa ve geleneğe bakışa kapalıdır Kanıt olarak ispatı gereklidir Düzenlemeler, suç kapsamında ele alınmaz Kanunsuz suç olamaz Şefahtçi, koruyanlar da suça ortak kabul edilirler Suç indirimi değil, artımı olur</p> <p>Hukukta temel yaklaşım boyutunda olduğu gibi İslah evleri, hapisaneleri dolduranlar Cezayı inkâr, bana ceza veremezler diyenlerle doludur Sadece Mahkemeler ceza verebilirler, yasaya dayanarak Suça göre ceza öngörülmelidir, bireyselleşmelidir</p>	<p>We must be on the humanity principles and ethical, legal standards You cannot force me, to obey you Give the information, then I made my consent You can only be restricted at crimes That indicated by law Not by valuation, by comparison and thoughts Suspiciousness be not an evidence Evidence based proof is the fact of crime Not someone's ideas or some estimations For regulation purposes, you must give the reasoning This is not a crime, this is only a warning Ethical principles are the guiding aspects First some special indications at the cases, conditions Later what to do, an explanation, an advice No other person can lowered the punishment If they try to be reduced themselves Being also share the crime, so increase the punishment</p> <p>Thus, you must choice, take the responsibility Be first not have harm causing, primum non nocere Evaluating of the condition, follow up and be care Therefore for a slave, not any argument The ruler gives the order</p>
<p>Sevgi boyutunu bırakıp, suç üzerinde olanlar Bireye itaat ve kurtarıcıya bakarak kurtulmazlar Kanunlara uyum gereklidir Cezalar bilinir, bilmiyorum özrü olamaz Sevgide olan, zarardan kaçanın suç ile ilişkisi olmaz ki MAA</p>	<p>Obeing the law, not makes anyone discomfort Crime laws are obvious, no need information Consider ethical principles means decision on it Humanity, Human Rights are main leading factors So, be on law, means also love gaining roles, plays MAA</p>

18) Zarardan kaçınım, hayır ve barış amacı ile iyiliğe yönelen zalim olamaz

Bilerek, isteyerek, bilinçli olarak iyilik ve barış yönelik işler yapanlar, ödülleri için içinde olmaları yanında, bir gülücük ile çok boyutlu alırlar. Zarar verenler için tam tersi geçerlidir.

<p>Tesadüf olarak değil, bilerek, güvenerek dayanarak iyilik ve barışa yönelik işler yapmak amacımızdır Çalışarak değer üreten ile Piyangodan para kazanan bir olmuyor 3-4 yıl sonra hazır paralar tükeniyor Değer üretenin ise değeri katlanıyor</p> <p>İnanarak, bilerek, çalışarak, iyilik ve barış üzere olan İnsanlık ve etik ilkeler ile güdüsünü izleyen, yorumlayan Zulümlere karşı çıkan, mücadele eden Birey hakkı temelinde hak edişlere bakan Ödülleri, para ve mal ile ölçülemez Gönülleri kazanan, gönülde sevgi ile taht kuran Bir daha oradan indirilemez, değil mi?</p>	<p>Ethics; first, be thing what is right, second ought to do, and act, by and on ethical principles Working hard and making a value, gain money, salary Someone gain money at lottery One has so much money hard to count Other only for daily income, and some savings The rich by lottery has no meaning for investment Some years pass, nearly 1-2 years is enough The lottery rich one is poor and own other's funds This is a historical noticeable data Therefore, to be a rich, is by mind and act If you are in love, leads other to love, distributed So, widely be rewarded by reciprocal love affect Not even for lifelong, be also after death</p>
<p>Bilerek, inananak, çalışarak değer üretkenler Kopyacılık değil, özel ve özgün olarak yaşayanlar Zarardan kaçarak, amaçları, iyilik ve barışa yönelenler Ödülleri zengin olmak olarak bakarsan eğer Evet, gönül kazanırlar, sevgi halkası oluştururlar MAA</p>	<p>You are working hard, for value production Not meaning money or so on, just for love The reciprocal concept will not be just as money You must gain love and own a respect, on love Yes, the one on ethical concepts, be in love gain item MAA</p>

19)Yerçekimine inananda, inanmayan da onun etkisi altındadır

Sizi sevmeyenleri sevebilirsiniz ama sevgi kişilerde değil, kişiliğe ve eylemlere olur. İnsanlık üzerine olmayanın, bizim sevgimizden uzak durmasına çaba sarf etmeliyiz.

<p>Bize güvenen, ama arkamızdan güvenmem diyenden korkmalıyız Yerçekimine güveniyorum diyerek Kendini boşluğa bırakan kişiye sorarım Güvencen nedir diye? Okuduğu dua ise nerede bilim! Ayağına bağladığı lastik özel ip ise kabulümdür Dua diyerek ayağına ip bağlayan ise Ne yaptığının farkında bile değildir</p> <p>Bilimde deneylerden önce hipotez kurulur İlk çalışmalarda oluşum için; terli gömlek, buğday ile Sonafta fare yavruları olmuş Kafes konulunca ise, varlık teorisi çökmüş İşte bilimde bile bilimsel görüş gerekir Yapılan yaklaşıma inandık diyenler Daha sonra ise tümünden karşı çıkabilirler Öncelikle bilim, bilimsel yaklaşım ile irdelenmelidir Veri, kanıt, en ileri çalışmalarda bile %5 farklılık gösterir Doğada değişim, farklılık boyutu vardır Bu açıdan kitaplara değil, hastaya bakılmalı, izlenmelidir Yaklaşımın esası, bilimde de sevme ile olur, kesinlikle</p>	<p>Love cannot be formed by force, mind and heart be by warming with humanity Sometimes I asked myself, why he/she loves it? Wondering, because, the fact is, it is harmful Even cause several problems to him/her Is this a loving of the executer/enemy syndrome</p> <p>Even someone makes an argument Walking on the water, a lake Not taking any precautions, just wanted to walk Some said, he/she is angel be in heaven Reasoning is simple, day and night praying Making someone any help, or any contribution No, not even to himself/herself Even a lot of money, look poor and so miserable Reasoning, God sees them and fells mercy I said, you are in deception, the special shoe, let to walk God is close then aorta, so be with you Be in humanity, away of harm, be in love Aid is by thoughts, by helping and by other facilities He/she said, it is hard, just praying is simple What is your source? No, someone said that...</p>
<p>Güvenmediğin, dayanmadığın, gevşek ve kaypak zemine Bir bina inşa edilmez, bir deprem, sarsıntıda yıkılır Sevdiğin kişiye de dayanmak, güvenmek temel ise İnsanlık boyutunda, etik ilkelerde olması esas olmalı İnandık diyerek, tam tersini yapınca, anlaşılır olmasın sana MAA</p>	<p>Someone said, yes I believe, I understand They are not, because the perception will not be A 6 years old used one, today, tomorrow and yesterday Thus not aware of the days, the time concept So, someone said, yes, others said no, look the habits MAA</p>

20)Bir insana dokunan, tüm insanlığa dokunmuş kabul edilmelidir

Size dokunan bir yaranın, tüm insanlığın sorunu olduğu, olacağını göz ardı etmemelidir.

<p>Senin sorunun toplumun sorunu, toplum sorunu da senin sorunundur, izole edilemez Yağmur ormanları yanıyor, bana ne diyemezsin! Oksijenin %20'si oradan gelmektedir Hepimizin soluduğu havadır bu, Atmosferik ısınma da insanlığın sorunudur</p>	<p>Your problem is my problem, my problem is yours, ours Not pass your problem Your problem is our problem, the societies problem You find a trash in the street If not taken, several trashes be collected If not be opposed and not make, give warning</p>
---	---

<p>Bir yerde zalim birisi, halkını göçe zorluyor Göçmeyenleri de kalanları da öldürüyor Bana ne dersen eğer Senin yaşadığım yerde de zalimler türer Zorbalar, zulüm yaparak, iyilik, medeniyet getirdim der Sana söz hakkı değil, yaşam hakkını bile çok görebilir Adalet için, dolanır durursun, mahkemelerde sürünürsün</p> <p>Bu süreç gelip geçicidir, başımıza geldiği için net bilinir Sen hukuk yapısında, insanlık yolunda, etik ilkede kal Zalimler ise dönüp dolanacak, ispat bile edemeyecek Zararın kanıtı olmadığı için süreç alacak Ama bitecek bunlar Bilime, hukuka, hak edişe inananlar, buna dayananlar Zulüm yapanlar sevilmez, bir süre sonra silinirler Sen ise, sana da yara, ıstırap değmiştir ama Bir örnek olarak toplumda dik yürürsün</p>	<p>This turned to a habit</p> <p>The most important one is the cruelty If you will not take a place, when someone hitting others You may not be affected Thus, you can call police Give warning not to make The worse, if you said, it is not concerning me Or this is not my duty Thus, as a human, being on humanity When seeing and noticing any crime You must warn, try to be stopped, and be called officer Each intuitions have such guiding or security people They main job is to be in peace, to at this place So, try to be direct connect to make calm This is done to another person If it will be to you, all passed away!</p>
<p>Ben düşünürüm, eğer Güneşin doğmasını görüyorsam Başkaları da görmekte, birini üzen yara, bizleri de değmeli Yeni, iyi be hayırlı bir gün başlıyor diyen ile Günü nasıl atlatacağım, belaları nasıl kıracağım diyen de Yaşamda sevgi bu açıdan kaçınılmaz olmaktadır MAA</p>	<p>I am thinking, if the needle hurts me It must be hurt to everyone I will not be an exceptional state So, if I love everyone Love is spreading and overflow, so comes to me also MAA</p>

21) Çalışarak değer üretmek varken, başkasının kölesi olmak neyin nesidir?

Çalışarak değer yaratma çabası, kölelik ve emir ile değil, içten severek, isteyerek yapılan bir eylem olmalıdır.

<p>Bizler doğru, insanlık üzere olmak için çaba sarf etmeliyiz Çalışarak değer üretmek, İbranice ibadet demektir Çalışma, birisine itaat ve köle olmak için değildir Bağımsızlık, barış ve iyilik, fayda amacı içindir</p> <p>Bir resim, bir tablo yapana Eseri için, güzel ve çirkin demek doğru değildir Kendisinin yapması önemlidir Olumlu yanları desteklenir, olumsuzlardan kaçınılır Zaman içinde gelişme sağlanması istenir</p> <p>Bir arkadaşın resim sergisine gittim Uzun uzadıya resimleri irdeledik Öğrencileri geldi, onlarda katıldılar Sordular, niye yorum yapıyorsun diye! Bir birey, gördüklerini söylemeli, katkı sağlamalı Sevgi dilinin özelliği başta söylevidir yorum Güzel veya çirkin karar anlamındadır Arkadaşın benim bakış açısını duymak ister Onu belirtiyorum dedim</p> <p>Akrabaya söylerim, benden çekinenler yanında Dinlemek isteyenler, sohbeti arzu eden de çoktur Yetim ve öksüzlere, çaresizlere örnek olmak için gerekli Yakın komşuya, uzak komşuya fırsat düşün, içini döksün Yanınızdaki arkadaşta, talebelere, gelecek ve yaşam bilgisi Yolunu bulamayanlara, bizden yardım isteyenlere Katkıda bulunmak, büyüklük ve küçüklük taslamadan Kimler öncelikli denince, anne ve babamı başta saydım Ana-babaya, yazılı mektup olarak ilettim Öldüklerinde söylenecek söz kalmadı, sadece helalleştik</p> <p>Sevgi dili kullanılmalı, zarar ve zulüm dili kapalı olmalı Yaşam zaten olumlu ve olumsuzlukların harmanı ise Bizim de bir çalışarak katkımız olsun, değerler yaratarak Sevelim, sevimliyi de hak edelim</p>	<p>Our main duty will be to be on humanity and work for value conception</p> <p>Each person is unique, specific and sole Be look like, thus, not be the same So, helping is not for known or not state If someone wants, you must give Sorry, everybody needs love and even just a hello Thus, our main act as human being, be get together for all Not make any discrimination Thus, cruel person and people making harm is apart We must be angry to their act, not for personal item</p> <p>I visited an excursion of my friend, paintings Mostly they said, good, best or I like it I didn't use such words Try to evaluate the drawing The meaning are given to the pictures The aim and the use of colors Try to want a contributions</p> <p>She will do more, a positive simulation to her They are good, continue to do is not enough for me Each painter want to be improve by each painting So, she want more, I try to give some information We discussed together and she is so happy and contented</p> <p>If you let to talk together You have said something, you must take the respond The main communication way is love Not just love togetherness Love the art, love to painting Thus, also making paints, drawings or design</p> <p>To be contribute, good and even not like is not You must explain what you have seen, positive acceptation Making empathy, what will you do Thus, not have any word, as "if I were you", "if I was you"</p>
--	--

Yaşam doğumdan bu yana çalışma demektir Selam verme bile bir sevgi oluşturmak için olmalı Bir gülümseme, çok şey değiştirir, iletişimde Çalışmanın amacı da değer yaratmak olmalı Bu, kazanç ve gelir ötesinde, insanlık dileği ile olmalı MAA	Life is a continuous beat of our heart So, let beat it for love, at humanity Energy be from the value establishing Most valuable one is of course love Love circle, starting from yourself, spreading to everyone MAA
---	--

22) Kibirlenerek insanlardan yüz çevirirsen, seni seveni hiç bulamazsın

Bir öğüt olarak; kibirlenerek insanlardan yüzünü çevirme, yeryüzünde kasılarak yürüme, çünkü, sonra bilesin, kimse kurula, kurula kendini övenleri sevmez.

<p>Bizler kendimizi büyütsek, mutlaka daha büyük bulunur, küçültmek ile de birilerini buluruz. Ancak kendimiz gibi biri ancak kendimiz olabiliriz.</p> <p>Bir konferansta arkadaşımın anlattıkları beğenildi Ben sordum öğrencilere, ne anlattı diye? Kitabı özetledi, süreyi de zamanını da oldukça geçti Kitabı anlattığı için algı daha kolay oldu Sordum, alerjide IgE etkisi ne kadar idi diye? Bilemedi, konu alerjik hastalıklarda immünite idi Kendinden emin, kibirler içinde anlattı IgE gibi temelleri de anlatmadı Hatta soru soran bile olmadı Tüm şekillerde kitaptan alınmıştı</p> <p>Sordum kendime, alerji ne demek diyerek! Bunu açıklamak neredeyse olanaksız ise Bir algı oluşturmalı, bu immunitenin bir boyutu diyerek Öünmeden, öğrenci boyutu ile, basitten başlayarak Sonra sordum kendisine, ben anlaşılın diye değil Kitabı onlara sunmak için anlattım dedi Soru olsa idi, kitabı açın okuyun diyecektim dedi</p> <p>Bizim hocamız temelde hastalarımızdır Kibirle, burnu havada yürüyen bir taş ile yıkılabilir Her önündeki yana çekilir ama selam vermez Bir toplantıda, aman kaçalım hocalar geliyor dediler Ben hocanız değil miyim diye söyleyince Siz bizim arkadaşımızsınız dediler</p> <p>Sevgi dili farklı oluyor Bizim talebelerle konuşacağımız konu yok diyorlar Samimi olursak, bizimle arkadaş oluyorlar Arada mesafe olmalı, uzak durmalılar bizden diyorlar Sevgilerini kaçırıyorlar, onların sevgileri de yaşanmıyor Ortada ne oluyor? Bilinmez ama sevgi halkası değil elbet</p>	<p>We are unique and sole, so, if exaggerate, it is not we, so, find someone, if reduced there will be someone, not we, if we are sure on us, there will be nobody, just us.</p> <p>I am a professor in Pediatrics So, I ask the questions, and make an examination Getting the results, and giving the points</p> <p>He/she passed or failed I said, he/she owned and not me</p> <p>Thus, in my examinations, I even give the answer They have to be reasoning and grounding the medical fact Explaining the patient and condition In an example, mother milk has 1,5g/dL protein Cow's milk has 3,3g/dL, goat's milk has nearly 5g/dL For protein content, whose milk is the best? They must explain, the problem is not giving the protein Metabolizing and the advantage and bioavailability The nature, the creational fact, and mathematics For using the protein, needs calories, how you can give The essential amino acids and the satisfactory limits Requiring and giving amount, plus other contributors The protein in enzyme, others just a protein One is active, other is static So much differentiation, not known all, but, be aware of it The place of the examination is the market You can find several foods, indicating the protein So, nearly all foods are evaluated an also be an enjoyment</p> <p>This is not enough We ordered some food, for us, to eat Calculating the calories, protein, minerals, fats etc. Is it satisfactory and efficient to us How can we balanced this food, by extra meal? Salads, extra olive oil adding etc..</p>
<p>Kibirle yürüyen, kendi yolunu bile göremez Birisini de uyarmaktan kaçınır Sonuçta, varmak istediği yer ile vardığı yer farklıdır Kabahat, ona sorarsan, elbet kendinde değil başkasındadır Bir fark etse, sevginin gücünü, ama farklılaşma gerekir MAA</p>	<p>I am sometimes so proud Proud of myself, as a physician My friends warned me, you will be slipped and fell down It is the medical science fact, you are just a person So be in thankful, cheerful, not be so proud MAA</p>

23) Güzelliğin, iyiliğin, sevginin ölçütü olmaz

İsteyerek, bilinçli olarak iş yapan kişi, yaptığı iyilik ve barış onun ödülüdür, herhangi bir karşılık beklemez.

<p>Birisine sevgi göstermenin bedeli ölçülemez, karşılığı sevgi olmalıdır</p> <p>Çalışarak değer üretme çabasında olan kişi Oluşturduğu değer zaten onun için kazançtır Temelde amaçlanan sevgidir, insanlık boyutunda Bilerek, isteyerek, kavrayarak, algılayarak, farkındalık Amaç zarardan kaçarak, hayırlı ve barışa yönelik olmaktadır</p>	<p>The only reward for us, at making beauties and work on peace, the action itself</p> <p>Aiding, helping for humanity, for Civil Rights Not need any award, the pleasure is more than given A rose given to your wife, is more than money can buy Even sharing the water in a desert, more than diamond Thus, awareness and perception of what is going on</p>
--	--

<p>İnsanın kendi algısı ile şükretmesi en büyük karşılık olur Cinsiyeti bulaştırırsan bozulur, kokar o sevgi Ben ne arzulamam gerekir diye düşünürüm Benliğim, varlığım ve geçmiş boyutu dikkate alınca Olumlu ve olumsuzluklardan ayakta kalmış, dik isem Şükretmekten başka dileğim olamaz</p>	<p>This makes it more valuable, and comprehensible Love is such as; By the smile, smiling faces By the tear drops falling down the cheeks The sleeping an infant, after breast feeding All is an indication, of course if you realize it</p>
<p>Çalışarak değer üretme çabasında olan kişi Amacı, hayırlar ve barış amacı ile olmakta Boyutu önemli değildir, sonucu da önemsizleşir İnsan olmanın gururu, etik ilkelerdeki boyut doyum sağlar Şükretmek, durumu değişim ve gelişim açısından önemlidir MAA</p>	<p>The purpose of work, for creation of values Establishing something for humanity Even a granule or huge, not important the amount The ethical principles, from one person to all Thanks, in the name of love for respect consideration MAA</p>

24)Kötülük, kötülük yapmak ile temizlenmez, affetme ile de temizlenmez

Her yapılan işin bedeli, karşılığı olur, özellikle zulüm yapan bunun karşılığını mutlaka görür, tarihsel bir olgudur bu.

<p>Kir, ne kadar temizlenirse bile kalıcı olabilir. Sevgi dili ancak iyileştirici olabilir Her yapılan zararın bir bedeli olur En büyük bedeli de sevgisizliktir Zalimi yıkan şey, etrafındaki halka değil Zulüm yaparak, toplumsal depremi tetiklemesidir</p> <p>Yanlışın düzeltilmesi için, tazmin edilmeli Kırılan kalbin ise yapışmasını bekleme Zalim için onun iyiliğe dönüşünü bekleme</p> <p>Ceza suç işleyene verilir Kasten, bilerek ve isteyerek yapan ile Dikkat ve özen eksiliği ile oluşan zarar Hata sonucu oluşan boyut Ceza olarak farklı yapıdadır Cezanın amacı ıslah ve terbiye olsa bile Zararın tazmini gereklidir</p> <p>Kötülükleri kırabilmek, olumlu şekle dönüşmek Ceza vermek ile oluşmadığından Sevgi temelinde, saygının geliştirilmesi önemlidir</p>	<p>If you make any harm, you reciprocally get the result, thus, the history confirms this reactions as true Each action has a reciprocal a counter action When you make flexion at arm Counter muscles are in relaxation, extension If you make a positive act Reaction may be just smile If you make negative action Outcome may be in anger or harsh response Cruel act is not only for individual reaction The response be for humanity, for justice act</p> <p>Crime is such an act, cause harm Intended to do is the utmost penalty Care and precaution lacks is important too Not confirm the ham, is also a crime, be take the cautions Crime is at several conditions, court specialized at case</p> <p>Complications and accidents are not crime act Thus, be paid the damage and that causing the harm Penalty is not the meaning of handed the crime Overcome and precautions are the aiming habit to do</p>
<p>Zarar oluştuğunda mutlaka hakkın teslimi gerekir Bu ceza olarak uygulansa bile Etik ve sosyal olarak terbiye, ıslah boyutuna dönmeli Tek yolu vardır, sevgi oluşturmak, sevgi ile saygı yaratmak Suçun kaldırılan ceza değil, sevgi halkası oluşturmaktır MAA</p>	<p>If there is a harm, restoring the damage is essential Each harm is a crime act, punished by law Punishment aim is, for return into humanity, being human Confirming love at the heart of the person Dirt can only be cleared with clean water, means love MAA</p>

25)Elinden çıkana üzülemez için, olaya ders olarak bakılmalı; örnek kadar ibrette bir derstir

Eğitim alırken, öğrencilik yıllarında başarısız olduğunuz dersler, size çalışmanız gerekenleri gösterir, başarılı olduklarınız ise ilerlemeniz gereken konuları işaret eder, mutlu ve mutsuzluk nedeni olarak alınmamalıdır.

<p>Kaybettiğimize üzülüp, kazandıklarımıza sevinmek; peki ders alma konusu nerede? İnsanlar olumsuzluk boyutunda iken Bunun ibret olarak ders almasının gerektiği Algılama ile farkındalık ile Ne kadar erken dönme ile, zarardan dönmenin sevinci Üzülme ile elde edeceğimizin olamayacağını da algılama</p> <p>Elimizden çıkana üzülüp, ümitsizlik bize yakışmaz Kazandıklarımız ile sevinip, şımarık Bu iki davranış, eğitim almış kişiye yakışmaz değil mi?</p>	<p>What makes you happy or unhappy? When people are at the negative perspective Consider this as a lesson, taken as not to be repeated Perceive and aware of the reasoning Taken precautions and escaping from that Will be your achievement Sadness will not be the solution</p> <p>Even the gaining aspects, will be pleased so much We must repeat it, continuing the advance Differentiation, development, increasing is educational</p>
--	---

Yaşam, benliğin yüceltilmesi ve alçaltılması değil Yaşam, sevgide olmak, insanlık üzere bulunmak olmalı Çalışma, değer üretme üzere olmalı Kazanç elbet sağlanır, yeter ki hak edilerek olsun	Progress is what we need to follow So, gain means more advance Progression be goes on until the last day of life The only gaining will be just love, love at humanity
Kaybettiğine üzülüyorsun, tamam geri gelecek mi? Kazandıkların ile seviniyorsun, tamam devamı gelecek mi? Yaşam bir ders almak ise, olumsuz ve olumlulardan İnsanlığı kaybedersen, sevgiden uzaklaşırsın Sultan, amir olursun ama sevgisizlik bir nevi azaptır bilesin MAA	When you lost something, it makes you unhappy Also when you gain something, you are happy The feelings are only for a time limited Not meaning to be the ruler, this leads you fiery with agony Humanity is immortal, not fainted or reduced MAA

26) Sır, sizinle ilişkisi olan, sizi sıkıntıya sokacak kişi ile paylaşılmaz

Kendimizden daha az bilgisi ve tecrübesi olandan danışmanlık alınmaz, sonra bu veriler sizin karşınıza çıkabilir.

Sevgiden anlamayana aşktan söz edersen, cinsellik aklına gelir ve seni perişan edebilir Sırını paylaştığın kişiye dikkat et Aradaki ilişki, seni zora sokabilir Senden beklentisi olan için bir şantaj konusudur Dost ise, belirli süreçten geçmiş olması önemlidir Kendimizi perişan edecek bir boyuta girmemek için Bizi sarpa sardırıp, perişan edeceklerden uzak durmalı Bizi sıkıntıya sokacak şeylerden de kaçınmalıdır Nefret ve kırgınlık ile etkileşimin boyutu bellidir Sevgi dili değil, zora sokma boyutu önemlidir Bizler için birey değil, eylem, yapılan fiil önemlidir Kişiye uyarı yapar, fiile kızarız, uyarı yaparız	The secret can only be saved at the locked box, thus, the life secrets must keep at the safe place, mind and heart Be aware of the person, whom you give the secret He/she can use it against to you If there will be an advantage to use May be not hesitate and blame you Not making you any crime accusation and judge Just want some extra facilities form you Cannot be for blackmail or threatening My be they want for closer to you Some children plays this role The parent must love them more, more than another child The act is important, the behavior We must warn, thus, be keep a distance with that person
Yaşamda, insanların birbirini kontrol etmesi amacı etkindir Sevgi ile, bilgilendirerek rıza şartını aratmak Sorumluluk vererek, bağımsızlığı, barış oluşması önemlidir İlişkilerde, insanlık boyutu yoktur, etik ilkeler olmaz ise Tehlikedesin, sen faile değil fiile bakarken o nefret eder MAA	If you give your secret to someone, told about it Please be sure, he/she will not use it, against to you Relations be changeable, not be keep safe as usual If someone want some benefits form you They can use the secret, not considered the love MAA

27) İnsanlar hiçbir kişi ile insanlık dışı ilişki yaşayamazlar, sevgi kirlenmemelidir

Etik ilkelerde etik dışı herhangi bir parametre bulaştırılmamalıdır, anlamların karışması en büyük yanlışlık olacaktır.

İnsanlar ötesi, hayvanlarda bile sevgi dili ile cinsellik dili farklıdır Sevgi içinde olmayan bir kişi Olayı doğrudan bir menfaat, kazanç olarak bakar Daha da ileri giderek, insanlık boyutunu zedeler Cins, ırk ve kabile gibi ayrımcılık ile karıştırır Bağımsızlık, eşitlik ve kardeşliği, benden senden olarak Farklılaştırarak olaya bakar Bunu adı sevgi değil, ayırtırmadır Atam gibi, <i>sporunun ahlaklısı ve çevik olanı severim</i> Kavga, dövüş ve zorbalık ile kazanılan maç değil Fair play ile etik, dostluk, takım oyunu ile olmalı En büyük ikilem, cinsel boyuta taşıyarak İnsanlık değerlerini aşağıya alıp, çirkinleştirmektir Bu tuzağa düşmemeli, hemen yolu baştan değiştirmelidir	Not make the definition unethical If there is no love in a person Considering the words in different meanings The love is not meaning as sexual habit Sexuality is not concerning as love There is no differentiation between the humans Human Rights; equal in gender, race, and others Separation and diversity is forbidden This is not as love indication Changing and diminishing the love concept As, the love between the mother and infant Atatürk indicates, <i>I love the sportsman for ethics and agile</i> Fair play is what we need, not the score Football is not the place of war We will be leading to peace, not war Sport activities for confrontation of love, not hate
İnsanların en zayıf tarafından vurarak Şeytan denilen, zarar temelinde benliği öne çıkarmak Birey hakları temelinde, adalet kavramlarını bozmak Eşitlik denilerek, daha fazla eşit, daha az eşit diye ayırmak Cinsiyet ve ırk ile tanımlamalar yapmak insanlık değildir MAA	If you find a weak side of a person Hit, again and again from this subject This is not a humanity, even at court, evidences are proved They must be crime, not personal behaviors Each person has a liberty, equality and friendship, accept it MAA

28) Emir ile iyileşme, kural ile şifa bulma, hangi dönemde kalmıştır?

Ben kurala uyarım diyen ile ben geleneklere bakarım sözünü size gerekçe olarak ileten ile akıl ve bilimsel işiniz olamaz. Onların ipleri başka boyutlardadır ve objektif olamaz.

<p>Öğüt ve bilgileneceği dikkate almayacak isen, tersini yaparsan, niye çözüm önerilerini alırsın ki! Yönetim modelleri başlıca 3 tipte özetlenebilir Bir lider vardır, emreder ve olur Sistem vardır, sistem dengesine göre oluşur Birey hakkı vardır, sorumluluğuna göre yapılır</p> <p>Köle gibi çalışmak, sorumluluğu başkasına yüklemek Ben değil, sistem, kurallar, gelenek emrediyor demek Suç unsuru olan durumda, zulüm var ise ortada Birey suçlanır ve ceza alır, suç ferdidir</p> <p>İnsan Hakları, bireyin bağımsızlığı, eşitliği ve kardeşliğidir Fransız İhtilalinin üç simgesidir, halen kurulmaya çalışılan Çabalar, kazanç üzerine olması kabul gibi görünse de Her bireyin hakkı olduğu da dikkate alınmalıdır Her kazancın bir sosyal boyut olarak insanlarla paylaşmak En önemlisi de sevgi, kardeşlik paylaşımı esastır Bundan vaz geçme değil, varlık için şarttır, eşit şekilde</p>	<p>We are not slaves, we want use our consent, please only give information. The administrative systems can be summaries as three One, there is absolute leader, others obeying There is a system, traditions, leader guide the structure Civil liberties, must serve and protect form other forces</p> <p>Slaves have no responsibilities, so obey Even system is requires obeying, be servant of the system Thus for individual responsibility, you are the one</p> <p>French Revaluation, liberties, equality and brotherhood The community, mainly the core is the individual The government main duty is serve and care of it For people, free in mind, free in act, free in ideas etc. Not means making any harm, to anybody Including to himself/herself, not make any harm Crime is individual concept Love is the only one as a glue for the community</p>
<p>Bireyin hakkı öndedir Bu hakkın korunması, kamu, kurum ve kuruluşlardan Modern devletin, hukuk yapısının temel işlevi olmalıdır Kimse kimseye emredemez, bilgi verir, rıza kişiye aittir Sorumluluk dayanaktır, kişi nasıl sorumlu tutulabilir sonra! MAA</p>	<p>Civil liberties is the prime Primum non nocere, not make any harm is the concept Just give the information, consent is individual rights Right to life is at the top, not be fainted at regulations Taken the person at the core, considering him/her is the fact MAA</p>

29) Bilinmez, bilim dışı, kontrol edilmez usullerle, fala bakarak, insanlar arasında değerlendirme yapılmaz ki!

Şeytan bir fikirdir, bizi hoş sandığımız şeylerin peşine takarak, insanlıktan uzaklaştırır, düşmanlık, şiddet ve nefreti insanlara yöneltmemize sebep olur, etik ilkelerden geri çevirir, benlik arzusu ile yaklaşır.

<p>İnsan Hakları aleyhine zalimlik ile insanlık oluşamaz Şeytan bir varlık, bizi etkileyen obje değildir Şeytan, bizim içimizde benlik kaynaklı bir İd'tir Süper-ego bir taraf çekerken, ego dengelemelidir davranışı</p> <p>İnsanın daha fazla istemesi belirgindir Şişman nüfusun oranının %40 oranında olması Bir sosyal statü olarak da önemli olmaktadır Tanrıçaların tümü şişman olduğu da bir gerçektir</p> <p>İnsanlar, boş zamanlarında sosyal etkinlik olarak Kumar, kâğıt oyunları ile vakit geçirmeleri Düşünme boyutu olmadan, konuşma iletişim sağlar Alkol ile rahatlama sağlandığı kesindir Bu dengeyi sağlamak ise neredeyse olanaksızdır Daha çok, daha fazla istek tükenmez bir türlü</p> <p>Bazıları bu boyutu, daha çok bilim diyerek yüceleştirir Daha fazla sevgi elde etmek için çabalar Gönülde yok ise, akıl desteleyemez bilesin Bu açıdan her ikisini bir sevgi doyunluğu sağlamalı Yaşarken de olgunlaştırmalı İnsanlık ve etik ilkeler temelinde zarardan kaçınmalıdır Acaba, şüphe ve tereddütler ile başlayan Dedikodu ile olasılık ile genişleyen Hâkim olma dürtüsü ile oluşan boyut ise Sevgiyi kaçırr, sosyal bir yoksunluk durumuna düşeriz</p>	<p>Satan is an idea, called Id, and confirm us some unusual acts, for missing humanity and ethics Satan is not an outside creature effecting to us Satan is Id, our desires and our wishes Must be balanced by ego, under superego concepts The decision and or the consent After taken information</p> <p>Thus, if a population over 40% is obese The balancing mechanism is not so active We done harm to ourselves, by eating so much Less active, physically less energy used</p> <p>If your heart has love No place for dirt and harm Let it be in action Thus, hesitations and some arguments As, what is good for me? Not considering other conditions I don't mean for crime, it is most obvious I am indicating be on cruel and making harm By reasoning of some grounding, not be on humanity Civil liberties, equality and brotherhood The main three concepts be remembered always Primum non nocere is the leading aim From the constitutional aspect Love is simple and as a human our behavior, that we have</p>
---	--

Para, hocalık ve yönetim ile daha da kaçırırız	So save and developed love and such efforts
Geleceği kimse bilemez Perşembe'nin durumu, Çarşamba'dan belli olur denir Sevgi temelinde, insanlık yolunda olan kişiler için Sosyal statü değil, gönül kazanma önemlidir Zarardan kaçan olarak, sevgide ileri, taşkın olur, olacaktır MAA	Who knows the future? Nobody At gambling, not assume to gain 60% pair to the owner share, for the player only 40% Socially be more money, thus, no reputation If you are not at humanity, no one loves, no admiration MAA

30) Ateşi olan bir hastaya, hayır ateşi yok diyen kişiye, gösterdiğin 39°C derece bir anlam ifade eder mi sanırsın!

Kalplerinde, duygularında kabuk olan, ağırlığı olanların içine sevgi giremez, kendilerine bile nefretleri vardır.

<p>Sevgi içinde olmayan, bebeği besleyeceğim diyerek boğma olasılığı olabilir, aman dikkat edin İnsanın bir yaşamı vardır Sabah, akşam boyutu içinde bir halka, daire Buradan çıkamaz, bir nevi etrafında kabuk vardır</p> <p>En hızlı değişim, eğitim ile olur Eğer diploma almak amaç ise, değişim oluşmaz Algılama, farkındalık oluşması gereklidir Değişim sende olmalıdır Ortamı, kişiliğini dahil değiştirirsen, sen neredesin?</p> <p>Eğer durumunu yüceltmek istiyorsan yoksunlara bak Eğer daha ileri yükselmek istiyorsan, ileridekilere bak Eğer kendine bakmak istiyorsan, ayna yeterli değildir Öncelikle kabuğunu kır, gördüğün yüze değil ifadeye bak Sevgi yok ise, sevmeyi öğren, âşık olmaya çalış Müzik, şiir ve etkileşimlerin önemini unutma Eşin sana bu kaynağı sağlayacaktır, sakın kaçırma</p> <p>Yaratılışı algılamaman, yaratıldığını fark etmen İşte olmak veya olmamak, tüm mesele burada yatıyor Sevgi varsa, varsın, sevgi yok ise, bir kişisin, görüntüde</p>	<p>Someone covered their heart, so, you cannot break the crust We have a life In morning hard to wake up Same duties, work, same faces, same talk Nearly same breakfast Thus, we don't even want any changes also Routine act is safe and known one Education is a great change for us If we hang the diploma on the wall, return to daily act No meaning of any education We make same exaggerations, even praying to a person Reasoning is simple, they are; boss, or father in act Sometimes reduced the position, like a servant or a slave At each condition, we have no feeling to them So we constructed a wall Making a core to ourselves; they are for them, I am for me Why should I be in social act? I am satisfied with myself Think twice, you are in a society, live between or in them Get together is not for them, also for you So, if you love, the crust will be crashed Then, and be in a good cooperation</p>
<p>İnsan kabuğunu kırmadıkça, farkında olamaz Kültürel kabuk, adı, ailesi ve bulunduğu ortam Bunu eğitim ile kırması, yeniden doğması gerekirken Bilgi kırıntıları içinde kaybolabilir Bu açıdan etik, felsefe ve düşünce temeldir üniversitede MAA</p>	<p>In utero life is a different stage at our life Even at childhood, we are preparing the life At adult period, are we quite sure on the exact ourselves? First we must break our shell, let us be free Free in mind, free in heart, be ethical, be human at first MAA</p>

31) Bilime dayanın deyince, ben fal ile iyileşeceğim diyen kişinin, hekimlikte işi olamaz

İnsan hiçbir şeye tapınmaz, akli ve vicdanı ile sevdiği ve takip ettikleri olur, bunları tanrılaştırılmaz, tanrılaştırılmamalıdır.

<p>Kanıtı dayanmadan, sadece varsayımlar ile tıbbi yaklaşım olmaz, büyüçülük işlevi olur ancak Aman uçurumun kenarına yaklaşma düşersin diyene Uçurumda neymiş, düşmem uçarım, yerçekimi etkilemez Düşte anla ne olduğunu diyemezsiniz</p> <p>İnsanlığa uyun, birey hakkını koruyun, sevgide kalın diyen Sosyal anlamda şiddetli karşı çıkılır Benlik ve menfaat zedelenmesi vardır Ancak, göz boyama ve yanıltma amacı var ise Tabii, adalet, bağımsızlık, hak ediş, barış sözü yankılanır Eyleme bakınca da zulme örtü olarak konulmaktadır</p> <p>Diplomalı bilim adamı olmuş, hekim olarak çalışan Plasebo olduğunu bilmesine karşın, tedavi olarak sunan Bilim yerine, büyü ve hurafeleri öne çıkaran</p>	<p>When a physician said, I have look fortune teller, then he/she is not be a physician If you warned, you will be infected If said, I am covered, not any microbes be effective If also said, I will not be fall down I am like an angel, walk on water, fly on sky</p> <p>This is of course not be on scientific Thus, if I said, he/she is physician As some mostly confirm, justice, peace and etc. But, behaviors are contrary, he/she is a tyrant Oppression and inhuman act the habit Thus, try to cover by the speech</p> <p>As if a physician, medical staff Try to treat, by placeboes</p>
---	---

<p>İşte bu kimseler, bilimin başta nefretini çekerler Bilim sesini, sonuçta gösterir, tek kişi iyileşmez Kanser tedavisi yapıyorum diyen bile kanserden ölür</p>	<p>In place of medical science Magic and consider the fortune telling Then, he/she has a diploma, but not a physician</p>
<p>Siyanozda, oksijensiz kalan bir bebek okumak ile Dua ile iyileşir mi diye sorsam! Okumak, uzman olmak, öğrenmek, bilmek demektir Hekimin yorumu, sağlık elamanı ile yaptığı plan duadır Dışardan bakan için büyü, bilimsel olan için tümü bilimdir MAA</p>	<p>Cyanosis cannot be healed by praying Holy water cannot be a medical drug Education is to be on science, not on phantasies The fact of a doctor said, is medical evaluation Grounding on the patient records, reasoning on science MAA</p>

32) İnsan yol gösterici ister, ama harita bile olsa, yine bildiğini yapar

İnsan uyarıcı bekler, ancak tüm yaşamdaki olan olaylar, karşılaştıkları, her gün bir uyarıcıdır, algılayamaz, farkında bile olamaz, farkında olursa da kızar, nefret eder.

<p>Bir fikir vardır, Güneye gidecektir, sabit fikir olarak, onu değiştirmek olası olmaz, vardığı yeri de Güney olarak algılar İnsan bir haritam olsun, yolu bulurum der Harita eline geçince ise yok, ben kendime göre gideyim Benim yolum daha kısa, daha güzel bir güzergâh der Uyarıcı gelse bile insan algılamalı, farkındalık oluşmalıdır</p> <p>Her güneşin doğuşu, her olay, durum bize ders olmalı Olumlular örnek, olumsuzlar ise ibret olmalıdır Sevinmek veya nefret etmenin bir anlamı olamaz Yaşam ayakta durma ile alakalıdır Destekle, birisini tutarak ayakta durmak değil Akıl ile gönül bağı ile kendinin farkındalığı olarak</p> <p>İnsanlar devamlı bir uyarı gelmesini bekler Ömür beklemek ile geçer Yaratılışın boyutları gözü önündedir Yaratana algılamak için yaratılanlara bakmaz Bilime arkasını dönerek, rüya ve hayallere dalar Bir baba gelecekte söz eder Yanıdaki oğlunun gelecek olduğunu algılamaz Sevgi tek boyut iken, emir ile bunları yıkar Gönül bir değer iken, onu para ile takasa kalkar Bilimin insanlık üzere olması gerekirken, tersini yapar Uyarı, farkındalık beklerken, kaçırdıklarını algılamaz</p>	<p>All the thing we met and happenings are a warning to us, thus, if we cannot confirm, we show anger to them A physician want to learn more at the Neonatology They said, be on the Newborn Ward Feed them, nurse them, and care and serve them By washing the newborn infant we can learn more Thus, each baby has specialties, not the same Each bath, teaches us several matters For small preterm it is quite different</p> <p>The distribution of the population Z score for extraordinary population This mostly be an indicator of a science A precursor or forth signal of the mechanism As most abnormalities, describes the development</p> <p>You can overcovered the extraordinary Or, you may search them, and try to understand The creation, the nature, by scientific approach In history, they confirm as Satan, and sign of evil Try to get rid of them, destroy or covered Today, the case reports are the first indication of science So, starting to confirm the situation Mostly metabolic diseases can confirm by such cases Each case, each condition, each day All of them are a warning, if we can perceive</p>
<p>Kızım fizik ve kimya konusunda sorun yaşardı Ben, formül değil, doğal boyutlarını ortaya koyardım Bir taş bırakıp, düşmesini kavramasını ister Buradan formülü çıkarıp, algılamasını sağladım Görsel, deneysel olmadan, formül ile sonuç zor alınır zaten MAA</p>	<p>Someone needs some warnings for changing their habits Crying of a child, is it not enough indication? Hunger, a person, cannot even buy a bread, is it not? You feel so discomfort, not consider the meal, why? Pain is an indication of there is some problem, so be awake MAA</p>

33) Bilime dayanmayan, bilim üzere olandan elbet nefret eder

Yaratılış, bizim, özellikle canlıların bir süre sonra doğal tabiata, oluşumları, atomlara döneceklerini belirtir. Bu gerçeği kabul veya reddetmenin bir anlamı olması istenirse, yaşam boyutu düzenlenmelidir.

<p>Kurtarıcı, ilahlaştırma, sosyal doyum sağlarsa da insanların yokluğuna da neden olurlar Yaşamın bir sonu var, ölüm Doğum ile başlayan bir macera gibi Her canlı ötesi, cansızlarda değişim ve yok olurlar Dağlar, tepe sonra da toprak oluyorlar Bu bir süreç olarak bizim algılamakta zorlandığımız</p> <p>Sanki ölmeyecek gibi gelir bize Aynada değişim yavaş olur, fark etmek zorlaşır Eski resimlere de bakmak, hafızaları zorlamak olur Bu açıdan, varlığımızın değişimini kabul etmek zordur</p>	<p>Not wait any saver, you can only be saved yourself, so please be try to swim You are in an ocean, falling from a deck No one saw you and you are alone So, do you let yourself drowning or try to save? First you must calm, think what to do? If in panic, not recovered even 5 minutes Try to find a support, like life-vest, life saver So, keeping your energy, starting to swim to a land</p> <p>People will not be assume the death The differentiation at the mirror is slow</p>
---	---

<p>Her yıl, ilkbahardan sonbahar değişimini görür, algılamaz Yaşlandıkça sevgi dolu olmamız beklenirken Kızgınlık ve nefrete giden bir ürperme kaplar Beklentilerimize ulaşmamış, zengin olmamış Çalışmış, didinmiş ama çocuklar bile kendi başına İlahlaştırdıkların bile toprak olmuş, anılmaz olmuşlar Düşünce ve felsefeler eskimiş, yeniler örtmüş üstünü Beğendiğin müzikler bile rafa kalkmış</p> <p>Değişim esastır, bırak ilahlaştırdıklarını Eskiler değerli olsa, bit pazarına nur yağar Kendini yeni yapıya uyarlayan gerekir Yaratılışın gerçeğidir bu Uyum ve kabulün tek şartı vardır Sevgidir çözümü İnsanlığı, bireyleri, onların bağımsızlığı Değişimleri ve gelişmelerini izlemek gurur vermeli Ben derim ki, yeniler bizden daha ileride Bizim tecrübelerimizden faydalanıyorlar Bizim sevgimiz üzerine ilerliyorlar Eğer yok ise, unutulmak kaçınılmaz olacaktır Yaratılışın kuralıdır bu</p>	<p>Looking the old pictures, be remembrance fact Hard to accept the variation and altering Not even at shape, the ideas, decisions be in progress</p> <p>We will not reach the demanding point If we reach at this target Means, the perspective is narrow, so short We have more power, thus, not used them We are more advanced, thus, target is simple So, if reaching the demanding point it is not reasonable</p> <p>Differentiation and progression be must be category Not meaning as richness Not as more knowledge based Not for administrative status More proud talented aspect More ethical and humanistic attitudes More be an example of the new generation Don't argue what it is! Love, love to all as a constitutionally Love the creation, the nature, all the positive ones Even love the negatives, that shows the goodness</p>
<p>Yaratılışı tek başına anmalı insan Sonuç eğer sana sevgi temelinde insanlık boyutu Değişimi, gelişimi kabul etmen olmalı, ölümsüzlük değil Kaçınılmaz olan eğer varlığın devamlılığı ise Ancak sevgi, bir hoş seda kalacaktır, gelecek nesillere MAA</p>	<p>Why are you so, full of hate? You are rich, good status, and a manager of a great factory You want to someone be love you I understand, so, you must be in act, by mind leading heart First you must love, share without any profit, just for love MAA</p>

34) Bilime arkasını dönen, fal ve büyü ile geleceği söyleyene kim inanır?

İnsan hiçbir kimse veya şeye köle olamaz, kendi benliği ile ayakta, dik ve boynu bükülmez olmalı, bilgilenme ile kararını kendisi vermelidir. Nefret değil, sevgi üzerine olmalıdır.

<p>Büyük ile geleceği söyleyenler, yanılma ötesi, bilime, sevgiye inananların yokluğuna neden olmuşlardır Bilim tersine döndürülmez Bilimden yararlanılarak tersi yapılabilir Yerçekimine her uçak uyararak uçar</p> <p>Bir gücü abartmak veya küçültmek değil Gerçek ve doğru olanı, ölçütü ile ele almak gerek Sevgi ise ölçülemez değerdir, kıyaslamaya kalmayın Annemi mi, babamı mı daha çok seviyorsun, saçma soruyu Soran kişi, sevgiden noksanıdır, ölçütler, kalıp içindedir Kaçmak gerekir ondan, iletişim bile zarar verebilir</p> <p>Yaratılış bizi var etmiş ise Güzel örnekler kadar, ibretlik durumlarda vardır Nimet verilenler üzere olmalı, sapkınlıktan kaçmalı Zarar daha net ve belirgindir, korunmak gerekir Kaza olunca, geri çevrilmez artık Sevgi size dayanma, çözüm önerisi sunar, takip etmeli</p>	<p>Reasoning to science, the only way of people grounding on act</p> <p>Science will not be reversed, whatever the rules is When using gravity, you can fly the planes Not contrary as tales and magic or curse No one knows the future, may be only estimated So, we must be on science and scientific way</p> <p>Not being exaggerated, or reduced the power The reality and the truth, has an evidence-based condition Love is not a measurable value Depending on the person</p> <p>When a person asked as The measurement or estimation of love quantity Asked, who you love most; mother or father? Just, run quickly away of such person He/she has borders, not be at humanistic concepts If the creation is obvious for us, to confirm, so be fit at it</p>
<p>Bir bireyin kesin dayandığı, güvendiği, endişe etmediği Bilimsel, doğa kanunları ve oluşumlardır Güneşin doğacağı, yerçekimin etkisinden şüphe olmaz Yaşam sonucunda ölüm olacağına göre İnsanların bu kibir, sevgisizliğinin anlamını bilmek zor MAA</p>	<p>This is not a grounding of measurable values Science can be evaluated by dimensions Each day, expecting the sun will rise At life, what will be, the future is unknown The meaning of love can be confronted if you are in love MAA</p>

35) Sevgi doğurucudur, nefret is yok edici

İnsan çalışması ile hak ettiğinden rızkını sağlamalıdır. Daha çok arzu ve azgınlığın anlamı, tümünden kayıp olabilir. Hakkını savunmak ile fazla istemek hukuk boyutu olarak farklıdır.

<p>Bozuk yiyecek artık besin olamaz, hastalık yapar ancak</p>	<p>More, more and more; what will be satisfied you?</p>
--	--

<p>Besin değeri olan bir şeyi Kültürel ve farklı nedenlerle yasaklamanın Bilimsel olmayan boyutun, kime yararı olacaktır?</p> <p>1970 yıllarında sağlık taraması sırasında Bir köyde emzirme konusunu işliyorduk Ben ağanın kızayım, özel mama veririz Koyunları olan da kendi hayvanlarından verir Fakir olanlar, ancak onlar emzirirler dediler Bende, onlar daha az hasta olurlar o zaman dedim Sahiden de biz fakirlikten hasta olmuyorlar sanıyorduk Özet olarak emzirmeyi kabul etmediler İnatları, sosyal boyut azgınlığı idi Üstelik bizlere de kızdılar, bunlar hiç reklama bakmamışlar Biz, bilime bakarız, gelişime bakarız, Doğruya bakarız, reklama bakmayız dedik</p> <p>Sevgi doğurucudur, bizler kontrol için gittik Sevgi oluşturamadık, bir çaylarını bile içmedik Önemli olan annelerin görüşü olduğu Balığın baştan koktuğunu fark etmedik Sevgi halkası oluşturamadık</p>	<p>If you indicate something There must be scientific grounding For personal and cultural perspective It will lead you to a wrong direction</p> <p>One of our health survey at 1970's We tried to explain the benefit of breast-feeding One mother said; I am not fool, poor mother do Later on the goat milk, and sheep milk The rich one, gave the formula I asked whether they are more prone to diseases They are not, she said, because they are poor Added, not any correlation with breastfeeding The commercials, and advertisements are more active Who will give; 1,5g/dL mother protein to 5g/dL formula? They said not known the proclamation of the benefit Thus, we cannot indicate to the mothers, at 1970's The numbers are meaning the truth and reality</p> <p>Love is diffusible and be overcome Thus required some time, basically to be on science Natural law is same as created, we must trust them</p>
<p>Bir tıp kitabında, beslenmeyi değiştirmek İnanç değiştirmekten zordur der Hızlı kültürel değişim eğitim ile olmaktadır Eğitilen kişi, olaya yukardan bakarak değil Topluma inerek, sevgi oluşturarak bu işi yapmalıdır MAA</p>	<p>The changing of feeding habit is so hard Even you can change he believes, thus not the fairy tales Education can be differentiated more quickly the cultures Not hope to be led the opposite direction If not be at science, ethical principles, sure be at the wrong MAA</p>

Kaynaklar

Birisi size aşk, sevgi nedir diye sorarsa, sakın cevap vermeyin. Hissedilmesi gereken bir boyutun tanımlaması olmaz ki. Birçok tanımlama yapılabilir ama, gerçek sevgi ancak hissedilendir. Gözlenen sevgi, annenin bebeğini bakması, emzirmesi ile gözlenmektedir.

Hekimlik mesleğinde sevgi boyutu, hemşirenin prematür bebeği yıkaması ve silmesinde belirgin anlaşılır. Bir görev gibi yapan ile severek yapan belli olur. Birisi sizin elinizi tuttuğu zaman, nazik ve okşar gibi tutması ile sert görev gereği tutması hemen anlaşılır ve yumuşak tutan elden çekinilir. Ancak düşmekten korumak için tutuşta sıkı değil, kavrayıcı tutuş gereklidir.

Bu makalede, Yayınlarda sevgi konusunu öncelikle işleyerek, tıbbi bakım konusunda sevgi vurguları gündeme getirilmeye çalışılacaktır.

1. Love³

Wikipedia

Love encompasses a range of strong and positive emotional and mental states, from the most sublime [virtue](#) or good habit, the deepest [interpersonal affection](#) and to the simplest [pleasure](#).^{[1][2]} An example of this range of meanings is that the love of a mother differs from the love of a spouse, which differs from the love of food. Most commonly, love refers to a feeling of strong attraction and emotional [attachment](#).^[3]

Love is also considered to be a [virtue](#) representing human [kindness](#), [compassion](#), and affection, as "the unselfish loyal and benevolent concern for the good of another".^[4] It may also describe compassionate and affectionate actions towards other humans, one's self or animals.^[5]

Love in its various forms acts as a major facilitator of [interpersonal relationships](#) and, owing to its central psychological importance, is one of the most common themes in the [creative arts](#).^[6] Love has been postulated to be a function to keep human beings together against menaces and to [facilitate the continuation of the species](#).^[7]

Ancient Greek philosophers identified [five forms of love](#): essentially, [familial love](#) (in Greek, [Storge](#)), [friendly love](#) or [platonic love](#) ([Philia](#)), [romantic love](#) ([Eros](#)), [quest love](#) ([Xenia](#)) and [divine love](#) ([Agape](#)). Modern authors have distinguished further varieties of love: [unrequited love](#), [empty love](#), [companionate love](#), [consummate love](#), [infatuated love](#), [self-love](#), and [courtly love](#). Asian cultures have also distinguished [Ren](#), [Kama](#), [Bhakti](#), [Mettā](#), [Ishq](#), [Chesed](#), and other [variants or symbioses of these states](#).^{[8][9]} The [triangular theory of love](#) suggests "intimacy, passion and commitment" are core components of love. Love has additional [religious](#) or [spiritual](#) meaning. This diversity of uses and meanings combined with the complexity of the feelings involved makes love unusually difficult to consistently define, compared to other emotional states.

Yorum

Aşk, sevgi sözcüğü insanlar arasındaki ilişki boyutu olarak belirtilmekte, etik güzel davranış, karşılıklı çekim ve basit mutlu olmak olarak ifade edilmektedir. Nazik ve sevecen olmanın da bir bulgu olduğu vurgulanmaktadır. Ancak birçok kimse köpek sevdiğini söyler ama köpekler onlardan kaçarlara, çünkü sevgisi gösteriştir ve hayvan bunun zorlama olduğunu anlayarak kaçar. Severken yanağını çimdikleme gibi bir yaklaşım olmaktadır.

Contents

The word "love" can have a variety of related but distinct meanings in different contexts. Many other languages use multiple words to express some of the different concepts that in English are denoted as "love"; one example is the plurality of [Greek words for "love"](#) which includes *agape* and *eros*.^[10] [Cultural differences](#) in conceptualizing love thus doubly impede the establishment of a universal definition.^[11]

Although the nature or [essence](#) of love is a subject of frequent debate, different aspects of the word can be clarified by determining what *isn't* love (antonyms of "love"). Love as a general expression of positive sentiment (a stronger form of *like*) is commonly contrasted with [hate](#) (or neutral [apathy](#)). As a less-sexual and more-[emotionally intimate](#) form of romantic attachment, love is commonly contrasted with [lust](#). As an interpersonal relationship with romantic overtones, love is sometimes contrasted with [friendship](#), although the word *love* is often applied to close friendships or platonic love. (Further possible ambiguities come with usages "girlfriend", "boyfriend", "just good friends").

Abstractly discussed, *love* usually refers to an experience one person feels for another. Love often involves caring for, or identifying with, a person or thing (cf. [vulnerability and care theory of love](#)), including oneself (cf. [narcissism](#)). In addition to cross-cultural differences in understanding love, ideas about love have also changed greatly over time. Some historians date modern conceptions of romantic love to courtly Europe during or after [the Middle Ages](#), although the prior existence of romantic attachments is attested by ancient love poetry.^[12]

The complex and abstract nature of love often reduces discourse of love to a [thought-terminating cliché](#). Several common [proverbs](#) regard love, from [Virgil's "Love conquers all"](#) to [The Beatles' "All You Need Is Love"](#). [St. Thomas Aquinas](#), following [Aristotle](#), defines love as "to will the good of another."^[13] [Bertrand Russell](#) describes love as a condition of "absolute value," as opposed to [relative value](#).^[14] Philosopher [Gottfried Leibniz](#) said that love is "to be delighted by the happiness of another."^[14] [Meher Baba](#) stated that in love there is a "feeling of unity" and an "active appreciation of the intrinsic worth of the object of love."^[15] Biologist [Jeremy Griffith](#) defines love as "unconditional selflessness".^[16]

Yorum

Sevgi ve aşk konusunda çeşitli kelimeler ve sanatsal yapıtlar oluşturulmuştur, ancak gerçek sevgi açısından, gülümseyerek yanaktan dökülen bir damla yaş, mutluluk duyma şeklinde yüzdeki ifade en önemli bulgulardır ve kelimeler ile tanımlamak zordur. Bir vurgu olarak, Âdem ile Havva cinsiyeti fark etmeleri ile Dünyaya indikleri belirtilir.

Impersonal love

People can be said to love an object, principle, or goal to which they are deeply committed and greatly value. For example, compassionate outreach and volunteer workers' "love" of their cause may sometimes be born not of interpersonal love but impersonal love, [altruism](#), and strong spiritual or political convictions.^[17] People can also "love" material objects, animals, or activities if they invest themselves in bonding or otherwise identifying with those things. If sexual passion is also involved, then this feeling is called [paraphilia](#).^[18] A [common](#) principle that people say they love is [life](#) itself.

Interpersonal love

Interpersonal love refers to love between human beings. It is a much more potent sentiment than a simple *liking* for a person. [Unrequited love](#) refers to those feelings of love that are not reciprocated. Interpersonal love is most closely associated with [interpersonal relationships](#).^[17] Such love might exist between family members, friends, and couples. There are also a number of psychological disorders related to love, such as [erotomania](#). Throughout history, [philosophy](#) and [religion](#) have done the most speculation on the phenomenon of love. In the 20th century, the science of [psychology](#) has written a great deal on the subject. In recent years, the sciences of [psychology](#), [anthropology](#), [neuroscience](#), and [biology](#) have added to the understanding the concept of love.

Yorum

Sevgiyi bir cisme, bir insana hedeflediğinizde onu tanrılaştırmış, kutsallaştırmış olmanızdır. Tanrı sevgisi de aynı şekilde sizden uzaklaşmadan olmalıdır. Sizin içinizden gelecek kuşatmalıdır. Yerçekimi gibi sizden uzaklaşan değil, sizle oluşan, bütünleşen boyut olmalıdır.

Biological basis

Biological models of sex tend to view love as a [mammalian](#) drive, much like [hunger](#) or [thirst](#).^[19] [Helen Fisher](#), an anthropologist and human behavior researcher, divides the experience of love into three partly overlapping stages: lust, attraction, and attachment. Lust is the feeling of [sexual desire](#); romantic attraction determines what partners mates find attractive and pursue, conserving time and energy by choosing; and attachment involves sharing a home, parental duties, mutual defense, and in humans involves feelings of safety and security.^[20] Three distinct neural circuitries, including neurotransmitters, and three behavioral patterns, are associated with these three romantic styles.^[20]

[Lust](#) is the initial passionate sexual desire that promotes [mating](#), and involves the increased release of chemicals such as [testosterone](#) and [estrogen](#). These effects rarely last more than a few weeks or months. [Attraction](#) is the more individualized and romantic desire for a specific candidate for mating, which develops out of lust as commitment to an individual mate forms. Recent studies in [neuroscience](#) have indicated that as people fall in love, the brain consistently releases a certain set of chemicals, including the [neurotransmitter hormones](#), [dopamine](#), [norepinephrine](#), and [serotonin](#), the same compounds released by [amphetamine](#), stimulating the brain's [pleasure center](#) and leading to side effects such as increased [heart rate](#), loss of [appetite](#)

and [sleep](#), and an [intense feeling of excitement](#). Research has indicated that this stage generally lasts from one and a half to three years.^[21]

Since the lust and attraction stages are both considered temporary, a third stage is needed to account for long-term relationships. [Attachment](#) is the [bonding](#) that promotes relationships lasting for many years and even decades. Attachment is generally based on commitments such as [marriage](#) and [children](#), or on mutual friendship based on things like shared interests. It has been linked to higher levels of the chemicals [oxytocin](#) and [vasopressin](#) to a greater degree than short-term relationships have.^[21] [Enzo Emanuele](#) and coworkers reported the protein molecule known as the [nerve growth factor](#) (NGF) has high levels when people first fall in love, but these return to previous levels after one year.^[22]

Psychological basis

[Psychology](#) depicts love as a cognitive and social phenomenon. [Psychologist Robert Sternberg](#) formulated a [triangular theory of love](#) and argued that love has three different components: intimacy, commitment, and passion. Intimacy is a form in which two people share confidences and various details of their personal lives, and is usually shown in friendships and romantic love affairs. Commitment, on the other hand, is the expectation that the relationship is permanent. The last form of love is sexual attraction and passion. Passionate love is shown in infatuation as well as romantic love. All forms of love are viewed as varying combinations of these three components. Non-love does not include any of these components. Liking only includes intimacy. Infatuated love only includes passion. Empty love only includes commitment. Romantic love includes both intimacy and passion. Companionate love includes intimacy and commitment. Fatuous love includes passion and commitment. Lastly, consummate love includes all three components.^[23] American psychologist [Zick Rubin](#) sought to define *love* by [psychometrics](#) in the 1970s. His work states that three factors constitute love: attachment, caring, and intimacy.^{[24][25]}

Following developments in electrical theories such as [Coulomb's law](#), which showed that positive and negative charges attract, analogs in human life were developed, such as "opposites attract". Over the last century, research on the nature of human mating has generally found this not to be true when it comes to character and personality—people tend to like people similar to themselves. However, in a few unusual and specific domains, such as [immune systems](#), it seems that humans prefer others who are unlike themselves (e.g., with an orthogonal immune system), since this will lead to a baby that has the best of both worlds.^[26] In recent years, various [human bonding](#) theories have been developed, described in terms of attachments, ties, bonds, and affinities. Some Western authorities disaggregate into two main components, the altruistic and the narcissistic. This view is represented in the works of [Scott Peck](#), whose work in the field of [applied psychology](#) explored the definitions of love and evil. Peck maintains that love is a combination of the "concern for the spiritual growth of another," and simple narcissism.^[27] In combination, love is an *activity*, not simply a feeling.

Psychologist [Erich Fromm](#) maintained in his book [The Art of Loving](#) that love is not merely a feeling but is also actions, and that in fact, the "feeling" of love is superficial in comparison to one's commitment to love via a series of loving actions over time.^[17] In this sense, Fromm held that love is ultimately not a feeling at all, but rather is a commitment to, and adherence to, loving actions towards another, oneself, or many others, over a sustained duration.^[17] Fromm also described love as a conscious choice that in its early stages might originate as an involuntary feeling, but which then later no longer depends on those feelings, but rather depends only on conscious commitment.^[17]

Evolutionary basis

[Evolutionary psychology](#) has attempted to provide various reasons for love as a survival tool. Humans are dependent on parental help for a large portion of their lifespans compared to other mammals. Love has therefore been seen as a mechanism to promote parental support of children for this extended time period. Furthermore, researchers as early as [Charles Darwin](#) himself identified unique features of human love compared to other mammals and credit love as a major factor for creating social support systems that enabled the development and expansion of the human species.^[28] Another factor may be that [sexually transmitted diseases](#) can cause, among other effects, permanently reduced [fertility](#), injury to the fetus, and increase complications during [childbirth](#). This would favor monogamous relationships over [polygamy](#).^[29]

Comparison of scientific models

Biological models of love tend to see it as a mammalian drive, similar to [hunger](#) or [thirst](#).^[19] Psychology sees love as more of a social and cultural phenomenon. Certainly love is influenced by [hormones](#) (such as [oxytocin](#)), [neurotrophins](#) (such as [NGF](#)), and [pheromones](#), and how people think and behave in love is influenced by their conceptions of love. The conventional view in [biology](#) is that there are two major drives in love: [sexual attraction](#) and [attachment](#). Attachment between adults is presumed to work on the same principles that lead an infant to become attached to its mother. The traditional psychological view sees love as being a combination of [companionate love](#) and passionate love. Passionate love is intense longing, and is often accompanied by [physiological arousal](#) (shortness of breath, rapid heart rate); companionate love is affection and a feeling of intimacy not accompanied by physiological arousal.

Yorum

Biyolojik olarak vücudun sentezlediği mutluluk hormonları denilenler; nöral ileticiler, Dopamin, Norepinefrin, Serotonin, Amfetamin, Oksitosin ve Vazo-pressin gibi ilaçlar, hatta Endorfin salınmaktadır. Bunları dışardan verince fizyolojik etkileri olmakta, insan gevşemekte ama mutlu olmamaktadır. Uyuşturucu bağımlıları da mutluluğu ilaçlarda aramakta ama bulamamaktadırlar.

Cultural views

Ancient Greek

[Greek](#) distinguishes [several different senses](#) in which the word "love" is used. Ancient Greeks identified four forms of love: kinship or [familiarity](#) (in [Greek](#), [storge](#)), [friendship](#) and/or [platonic desire](#) ([philia](#)), sexual and/or [romantic desire](#) ([eros](#)), and [self-emptying](#) or divine love ([agape](#)).^{[30][31]} Modern authors have distinguished further varieties of romantic love.^[32] However, with Greek (as with many other languages), it has been historically difficult to separate the meanings of these words totally. At the same time, the Ancient Greek text of the [Bible](#) has examples of the [verb agapo](#) having the same meaning as [phileo](#).

[Agape](#) (ἀγάπη *agápē*) means *love* in modern-day Greek. The term *s'agapo* means *I love you* in Greek. The word *agapo* is the verb *I love*. It generally refers to a "pure," [ideal type](#) of love, rather than the physical attraction suggested by *eros*. However, there are some examples of *agape* used to mean the same as *eros*. It has also been translated as "love of the soul."^[33]

[Eros](#) (ἔρως *érōs*) (from the Greek deity [Eros](#)) is passionate love, with sensual desire and longing. The Greek word *erota* means *in love*. [Plato](#) refined his own definition. Although *eros* is initially felt for a person, with contemplation it becomes an appreciation of the beauty within that person, or even becomes appreciation of beauty itself. *Eros* helps the soul recall knowledge of beauty

and contributes to an understanding of spiritual truth. Lovers and philosophers are all inspired to seek truth by eros. Some translations list it as "love of the body".^[33]

Philia (φιλία *philia*), a dispassionate virtuous love, was a concept addressed and developed by [Aristotle](#) in his [Nicomachean Ethics](#) Book VIII.^[34] It includes loyalty to friends, family, and community, and requires virtue, equality, and familiarity. Philia is motivated by practical reasons; one or both of the parties benefit from the relationship. It can also mean "love of the mind."

Storge (στοργή *storgē*) is natural affection, like that felt by parents for offspring.

Xenia (ξενία *xenia*), hospitality, was an extremely important practice in [ancient Greece](#). It was an almost ritualized friendship formed between a host and his guest, who could previously have been strangers. The host fed and provided quarters for the guest, who was expected to repay only with gratitude. The importance of this can be seen throughout [Greek mythology](#)—in particular, [Homer's Iliad](#) and [Odyssey](#).

Ancient Roman (Latin)

The [Latin language](#) has several different verbs corresponding to the English word "love." *amō* is the basic verb meaning *I love*, with the infinitive *amare* ("to love") as it still is in [Italian](#) today. The Romans used it both in an affectionate sense as well as in a romantic or sexual sense. From this verb come *amans*—a lover, amator, "professional lover," often with the accessory notion of lechery—and *amica*, "girlfriend" in the English sense, often being applied euphemistically to a prostitute. The corresponding noun is *amor* (the significance of this term for the Romans is well illustrated in the fact, that the name of the City, [Rome](#)—in Latin: *Roma*—can be viewed as an [anagram](#) for *amor*, which was used as the secret name of the City in wide circles in ancient times),^[35] which is also used in the plural form to indicate love affairs or sexual adventures. This same root also produces *amicus*—"friend"—and *amicitia*, "friendship" (often based to mutual advantage, and corresponding sometimes more closely to "indebtedness" or "influence"). Cicero wrote a treatise called *On Friendship (de Amicitia)*, which discusses the notion at some length. Ovid wrote a guide to dating called *Ars Amatoria (The Art of Love)*, which addresses, in depth, everything from [extramarital affairs](#) to overprotective parents.

Latin sometimes uses *amāre* where English would simply say *to like*. This notion, however, is much more generally expressed in Latin by the terms *placere* or *delectāre*, which are used more colloquially, the latter used frequently in the love poetry of [Catullus](#). *Diligere* often has the notion "to be affectionate for," "to esteem," and rarely if ever is used for romantic love. This word would be appropriate to describe the friendship of two men. The corresponding noun *diligentia*, however, has the meaning of "diligence" or "carefulness," and has little semantic overlap with the verb. *Observare* is a synonym for *diligere*; despite the cognate with English, this verb and its corresponding noun, *observantia*, often denote "esteem" or "affection." *Caritas* is used in Latin translations of the Christian Bible to mean "charitable love"; this meaning, however, is not found in Classical pagan [Roman literature](#). As it arises from a [conflation](#) with a Greek word, there is no corresponding verb.

Chinese and other Sinitic cultures

Two philosophical underpinnings of love exist in the Chinese tradition, one from [Confucianism](#) which emphasized actions and duty while the other came from [Mohism](#) which championed a universal love. A core concept to Confucianism is 仁 (*Ren*, "benevolent love"), which focuses on duty, action and attitude in a relationship rather than love itself. In Confucianism, one displays benevolent love by performing actions such as [filial piety](#) from children, kindness from parents, loyalty to the king and so forth.

The concept of 愛 (Mandarin: ài) was developed by the Chinese philosopher [Mozi](#) in the 4th century BC in reaction to Confucianism's benevolent love. Mozi tried to replace what he considered to be the long-entrenched Chinese over-attachment to family and clan structures with the concept of "universal love". In this, he argued directly against Confucians who believed that it was natural and correct for people to care about different people in different degrees. Mozi, by contrast, believed people in principle should care for all people equally. Mohism stressed that rather than adopting different attitudes towards different people, love should be unconditional and offered to everyone without regard to reciprocation; not just to friends, family and other Confucian relations. Later in [Chinese Buddhism](#), the term *Ai* (愛) was adopted to refer to a passionate, caring love and was considered a fundamental desire. In Buddhism, *Ai* was seen as capable of being either selfish or selfless, the latter being a key element towards enlightenment.

In [Mandarin Chinese](#), (*ài*) is often used as the equivalent of the Western concept of love. (*ài*) is used as both a verb (e.g. *Wǒ ài nǐ*, or "I love you") and a noun (such as *àiqíng*, or "romantic love"). However, due to the influence of Confucian (*rén*), the phrase (*Wǒ ài nǐ*, I love you) carries with it a very specific sense of responsibility, commitment and loyalty. Instead of frequently saying "I love you" as in some Western societies, the Chinese are more likely to express feelings of affection in a more casual way. Consequently, "I like you" (, *Wǒ xǐhuan nǐ*) is a more common way of expressing affection in Chinese; it is more playful and less serious.^[36] This is also true in Japanese.

Japanese

The [Japanese language](#) uses three words to convey the English equivalent of "love". Because "love" covers a wide range of emotions and behavioral phenomena, there are nuances distinguishing the three terms.^{[37][38]} The term *ai* (愛), which is often associated with maternal love^[37] or selfless love,^[38] originally referred to beauty and was often used in religious context. Following the [Meiji Restoration](#) 1868, the term became associated with "love" in order to translate Western literature. Prior to Western influence, the term *koi* (恋) generally represented romantic love, and was often the subject of the popular [Man'yōshū](#) Japanese poetry collection.^[37] *Koi* describes a longing for a member of the opposite sex and is typically interpreted as selfish and wanting.^[38] The term's origins come from the concept of lonely solitude as a result of separation from a loved one. Though modern usage of *koi* focuses on sexual love and infatuation, the Manyō used the term to cover a wider range of situations, including tenderness, benevolence, and material desire.^[37] The third term, *ren'ai*, is a more modern construction that combines the [kanji](#) characters for both *ai* and *koī*, though its usage more closely resembles that of *koi* in the form of romantic love.^{[37][38]}

Indian

In contemporary literature, *kama* refers usually to sexual desire.^{[39][40]} However, the term also refers to any sensory enjoyment, emotional attraction and aesthetic pleasure such as from arts, dance, music, painting, sculpture and nature.^{[41][42]}

The concept *kama* is found in some of the earliest known verses in [Vedas](#). For example, Book 10 of Rig Veda describes the creation of the universe from nothing by the great heat. There in hymn 129, it states:

Persian

[Rumi](#), [Hafiz](#) and [Sa'di](#) are icons of the passion and love that the [Persian culture](#) and language present.^[citation needed] The Persian word for love is *ishq*, which is derived from [Arabic language](#),^[45] however it is considered by most to be too stalwart a term for interpersonal love and is more commonly substituted for "doost dashtan" ("liking").^[citation needed] In the Persian culture, everything is encompassed by love and all is for love, starting from loving friends and family, husbands and wives, and eventually reaching the divine love that is the ultimate goal in life.

Yorum

Sevgiyi cinsellik boyutuna getirmek, bir kavramı hayvanlaştırma boyutu olmaktadır. Eşlerimiz bize sevginin diğer boyutlarını kazandırmak için olduğu, ömür ötesi varlığımızın oluşmasına yaptığı katkı öne çıkarılmalıdır.

Kültürlere göre sevgi farklı olmakta, genel bakınca Doğu Kültürlerinde sevgi bir dolu paket olup, içinde çeşitli kavramlar vardır. Batı Kültürlerinde ise bireye yöneldiği gözlenmektedir. Eski yapıtlarda öncelikle tanrı figürleri doğrudan bir doğa üstü varlıklara yönelirken, daha sonra insan yapıları, Herkül, Süpermen gibi yapılar, takiben aile büyüklerinin olduğu, kişisel yapılar olmaktadır. Bundan sonra figürler ve yazıtlara tapınma olmaktadır. Zamanımızda da kalıntı olarak, belirli simge ve sözlere yüksek sevgi, bir bakıma tapınma yapıldığı görülmektedir. Aradaki fark, bilimsel düşünce, gerçeklik ve doğruluk kavramıdır. Bir büyüğümüz bize birçok şey sağlamıştır ama insandır ve gelişim devam ettiğine göre ilerlemeye devam etmeli, felsefesini sürdürmeliyiz, kopya değil, değişim yaşanmalıdır. Seyahat denilince, at, sonra araba, daha sonra otomobil, şimdi uçaklarla yapılmalıdır.

Religious views

Abrahamic religions

Judaism

In [Hebrew](#), אהבה (*ahava*) is the most commonly used term for both interpersonal love and love between God and God's creations. [Chesed](#), often translated as loving-kindness, is used to describe many forms of love between human beings.

The commandment to love other people is given in the [Torah](#), which states, "Love your neighbor like yourself" ([Leviticus](#) 19:18). The Torah's commandment to love [God](#) "with all your heart, with all your soul and with all you might" ([Deuteronomy](#) 6:5) is taken by the [Mishnah](#) (a central text of the Jewish [oral law](#)) to refer to good deeds, willingness to sacrifice one's life rather than commit certain serious transgressions, willingness to sacrifice all of one's possessions, and being grateful to the Lord despite adversity (tractate Berachoth 9:5). [Rabbinic literature](#) differs as to how this love can be developed, e.g., by contemplating divine deeds or witnessing the marvels of nature.

As for love between marital partners, this is deemed an essential ingredient to life: "See life with the wife you love" ([Ecclesiastes](#) 9:9). Rabbi [David Wolpe](#) writes that "...love is not only about the feelings of the lover...It is when one person believes in another person and shows it." He further states that "...love...is a feeling that expresses itself in action. What we really feel is reflected in what we do."^[46] The biblical book [Song of Solomon](#) is considered a romantically phrased metaphor of love between [God](#) and his people, but in its plain reading, reads like a love song. The 20th-century [Rabbi Eliyahu Eliezer Dessler](#) is frequently quoted as defining love from the Jewish point of view as "giving without expecting to take" (from his *Michtav me-Eliyahu*, Vol. 1).

Christianity

The Christian understanding is that love comes from God. The love of man and woman—*eros* in Greek—and the unselfish love of others (*agape*), are often contrasted as "descending" and "ascending" love, respectively, but are ultimately the same thing.^[47] There are several Greek words for "love" that are regularly referred to in Christian circles.

- [Agape](#): In the [New Testament](#), *agapē* is charitable, selfless, altruistic, and unconditional. It is parental love, seen as creating goodness in the world; it is the way [God](#) is seen to love humanity, and it is seen as the kind of love that Christians aspire to have for one another.^[33]
- [Phileo](#): Also used in the New Testament, *phileo* is a human response to something that is found to be delightful. Also known as "brotherly love."
- Two other [words for love in the Greek language](#), *eros* (sexual love) and *storge* (child-to-parent love), were never used in the New Testament.^[33]

[Christians](#) believe that to *Love God with all your heart, mind, and strength* and *Love your neighbor as yourself* are the two most important things in life (the [greatest commandment](#) of the Jewish [Torah](#), according to [Jesus](#); cf. [Gospel of Mark](#) chapter 12, verses 28–34). [Saint Augustine](#) summarized this when he wrote "Love God, and do as thou wilt."

[The Apostle Paul](#) glorified love as the most important virtue of all. Describing love in the famous poetic interpretation in [1 Corinthians](#), he wrote, "Love is patient, love is kind. It does not envy, it does not boast, it is not proud. It is not rude, it is not self-seeking, it is not easily angered, it keeps no record of wrongs. Love does not delight in evil but rejoices with the truth. It always protects, always trusts, always hopes, and always perseveres." ([1 Cor.](#) 13:4–7, [NIV](#))

[The Apostle John](#) wrote, "For God so loved the world that he gave his one and only Son, that whoever believes in him shall not perish but have eternal life. For God did not send his Son into the world to condemn the world, but to save the world through him." ([John](#) 3:16–17, [NIV](#)) John also wrote, "Dear friends, let us love one another for love comes from God. Everyone who loves has been born of God and knows God. Whoever does not love does not know God, because God is love." ([1 John](#) 4:7–8, [NIV](#))

[Saint Augustine](#) says that one must be able to decipher the difference between love and lust. Lust, according to Saint Augustine, is an overindulgence, but to love and be loved is what he has sought for his entire life. He even says, "I was in love with love." Finally, he does fall in love and is loved back, by God. Saint Augustine says the only one who can love you truly and fully is God, because love with a human only allows for flaws such as "jealousy, suspicion, fear, anger, and contention." According to Saint Augustine, to love God is "to attain the peace which is yours." (Saint Augustine's [Confessions](#))

Augustine regards the duplex commandment of love in Matthew 22 as the heart of Christian faith and the interpretation of the Bible. After the review of Christian doctrine, Augustine treats the problem of love in terms of use and enjoyment until the end of Book I of *De Doctrina Christiana* (1.22.21–1.40.44;).^[49]

Christian [theologians](#) see God as the source of love, which is mirrored in humans and their own loving relationships. Influential Christian theologian [C.S. Lewis](#) wrote a book called *The Four Loves*. [Benedict XVI](#) named his first [encyclical](#) *God is love*. He said that a human being, created in the image of God, who is love, is able to practice love; to give himself to God and others (*agape*) and by receiving and experiencing God's love in contemplation (*eros*). This life of love, according to him, is the life of the saints

such as [Teresa of Calcutta](#) and the [Blessed Virgin Mary](#) and is the direction Christians take when they believe that God loves them.^[47]

[Pope Francis](#) taught that "True love is both loving and letting oneself be loved...what is important in love is not our loving, but allowing ourselves to be loved by God."^[50] And so, in the analysis of a Catholic theologian, for Pope Francis, "the key to love...is not our activity. It is the activity of the greatest, and the source, of all the powers in the universe: God's."^[51]

In Christianity the practical definition of love is summarised by [St. Thomas Aquinas](#), who defined love as "to will the good of another," or to desire for another to succeed.^[13] This is an explanation of the Christian need to love others, including their enemies. As Thomas Aquinas explains, Christian love is motivated by the need to see others succeed in life, to be good people.

Regarding love for enemies, Jesus is quoted in the Gospel of Matthew chapter five:

"You have heard that it was said, 'Love your neighbor and hate your enemy.' But I tell you, love your enemies and pray for those who persecute you, that you may be children of your Father in heaven. He causes his sun to rise on the evil and the good, and sends rain on the righteous and the unrighteous. If you love those who love you, what reward will you get? Are not even the tax collectors doing that? And if you greet only your own people, what are you doing more than others? Do not even pagans do that? Be perfect, therefore, as your heavenly Father is perfect." – Matthew 5: 43–48.

Do not forget to love with forgiveness, Christ saved an adulterous woman from those who would stone her. A world of wronged hypocrites needs forgiving love. Mosaic Law would hold Deuteronomy 22:22-24 "If a man is found lying with a woman married to a husband, then both of them shall die — the man that lay with the woman, and the woman; so you shall put away the evil from Israel. If a young woman who is a virgin is betrothed to a husband, and a man finds her in the city and lies with her, then you shall bring them both out to the gate of that city, and you shall stone them to death with stones, the young woman because she did not cry out in the city, and the man because he humbled his neighbor's wife; so you shall put away the evil from among you."^[52][\[circular reference\]](#)

Tertullian wrote regarding love for enemies: "Our individual, extraordinary, and perfect goodness consists in loving our enemies. To love one's friends is common practice, to love one's enemies only among Christians."^[53]

Islam

Love encompasses the Islamic view of life as universal brotherhood that applies to all who hold faith. Amongst the 99 names of God ([Allah](#)), there is the name *Al-Wadud*, or "the Loving One," which is found in Surah [\[Quran 11:90\]](#) as well as Surah [\[Quran 85:14\]](#). God is also referenced at the beginning of every chapter in the Qur'an as *Ar-Rahman* and *Ar-Rahim*, or the "Most Compassionate" and the "Most Merciful", indicating that nobody is more loving, compassionate and benevolent than God. The Qur'an refers to God as being "full of loving kindness."

The Qur'an exhorts Muslim believers to treat all people, those who have not persecuted them, with *birr* or "deep kindness" as stated in Surah [\[Quran 6:8-9\]](#). *Birr* is also used by the Qur'an in describing the love and kindness that children must show to their parents.

Ishq, or divine love, is the emphasis of [Sufism](#) in the Islamic tradition. Practitioners of Sufism believe that love is a projection of the essence of God to the universe. God desires to recognize beauty, and as if one looks at a mirror to see oneself, God "looks" at himself within the dynamics of nature. Since everything is a reflection of God, the school of Sufism practices to see the beauty inside the apparently ugly. Sufism is often referred to as the religion of love.^[citation needed] God in Sufism is referred to in three main terms, which are the Lover, Loved, and Beloved, with the last of these terms being often seen in Sufi poetry. A common viewpoint of Sufism is that through love, humankind can get back to its inherent purity and grace. The saints of Sufism are infamous for being "drunk" due to their [love of God](#); hence, the constant reference to wine in Sufi poetry and music.

Bahá'í Faith

In his [Paris Talks](#), [Abdu'l-Bahá](#) described four types of love: the love that flows from God to human beings; the love that flows from human beings to God; the love of God towards the Self or Identity of God; and the love of human beings for human beings.^[54]

Indian religions

Buddhism

In [Buddhism](#), *Kāma* is sensuous, sexual love. It is an obstacle on the path to [enlightenment](#), since it is selfish. *Karunā* is compassion and mercy, which reduces the suffering of others. It is complementary to wisdom and is necessary for enlightenment. *Adveṣa* and *mettā* are benevolent love. This love is unconditional and requires considerable self-acceptance. This is quite different from ordinary love, which is usually about attachment and sex and which rarely occurs without self-interest. Instead, in Buddhism it refers to detachment and unselfish interest in others' welfare.

The [Bodhisattva](#) ideal in Mahayana Buddhism involves the complete renunciation of oneself in order to take on the burden of a suffering world. The strongest motivation one has in order to take the path of the Bodhisattva is the idea of salvation within unselfish, altruistic love for all sentient beings.

Hinduism

In [Hinduism](#), *kāma* is pleasurable, sexual love, personified by the god [Kamadeva](#). For many Hindu schools, it is the third end (*Kama*) in life. Kamadeva is often pictured holding a bow of [sugar cane](#) and an arrow of flowers; he may ride upon a great parrot. He is usually accompanied by his consort [Rati](#) and his companion Vasanta, lord of the spring season. Stone images of Kamadeva and Rati can be seen on the door of the Chennakeshava temple at Belur, in [Karnataka, India](#). *Maara* is another name for *kāma*. In contrast to *kāma*, *prema* – or *prem* – refers to elevated love. *Karuna* is compassion and mercy, which impels one to help reduce the suffering of others. *Bhakti* is a [Sanskrit](#) term, meaning "loving devotion to the supreme God." A person who practices *bhakti* is called a *bhakta*. Hindu writers, theologians, and philosophers have distinguished nine forms of *bhakti*, which can be found in the [Bhaṅgavata Purana](#) and works by [Tulsidas](#). The philosophical work [Narada Bhakti Sutras](#), written by an unknown author (presumed to be [Narada](#)), distinguishes eleven forms of love.

In certain Vaishnava sects within Hinduism, attaining unadulterated, unconditional and incessant love for Godhead is considered the foremost goal of life. Gaudiya Vaishnavas who worship Krishna as the Supreme Personality of Godhead and the cause of all causes consider Love for Godhead (Prema) to act in two ways: sambhoga and vipralambha (union and separation)—two opposites.^[55]

In the condition of separation, there is an acute yearning for being with the beloved and in the condition of union there is supreme happiness and nectarean. Gaudiya Vaishnavas consider that Krishna-prema (Love for Godhead) is not fire but that it still burns away one's material desires. They consider that Kṛṣṇa-prema is not a weapon, but it still pierces the heart. It is not water, but it washes away everything—one's pride, religious rules, and one's shyness. Krishna-prema is considered to make one drown in the ocean of transcendental ecstasy and pleasure. The love of Radha, a cowherd girl, for Krishna is often cited as the supreme example of love for Godhead by Gaudiya Vaishnavas. Radha is considered to be the internal potency of Krishna, and is the supreme lover of Godhead. Her example of love is considered to be beyond the understanding of material realm as it surpasses any form of selfish love or lust that is visible in the material world. The reciprocal love between Radha (the supreme lover) and Krishna (God as the Supremely Loved) is the subject of many poetic compositions in India such as the [Gita Govinda](#) and [Hari Bhakti Shuddhodhaya](#).

In the Bhakti tradition within Hinduism, it is believed that execution of devotional service to God leads to the development of Love for God (*taicche bhakti-phale krsne prema upajaya*), and as love for God increases in the heart, the more one becomes free from material contamination (*krishna-prema asvada haile, bhava nasa paya*). Being perfectly in love with God or Krishna makes one perfectly free from material contamination. and this is the ultimate way of salvation or liberation. In this tradition, salvation or liberation is considered inferior to love, and just an incidental by-product. Being absorbed in Love for God is considered to be the perfection of life.^[56]

Yorum

Kuran insanlara tek bir inanış geldiği vurgusu dikkate alınınca, zaman içinde inanışlarda sosyal değişim olduğu ve çeşitli dinlerin oluştuğu dikkate alınmalıdır. Bu açıdan tüm inanışlarda aynı vurgu, sevgi olmalıdır. Sevgide ileri ve taşkın olmak, sevginin insan olmanın bir dayanağı olması gerçeği bulandırılmamalıdır. Yarattılan var ise yaratıcı da olmalı, inanışın bu ortak dayanağı ile sevgi ve dostluk boyutunda bağışlanma yapısı ile başka boyuta taşınmamalıdır.

Yahudi yaklaşımında; Yaratan ve yaratılanlara duyulan duygudur. Bunlar: a) komşunuzu kendiniz gibi sevin, tüm kalbiniz ve ruhunuzla, imkanlarınız kadar sevin, b) yaşamı eşinizi sevdiğiniz gibi sevin, c) sevgi, sevdiğinizize olan sevginiz gibi değil, başkasının diğer kişiye güvenmesi ve bunu göstermesi gibidir.

Hristiyan yaklaşımında: a) Üst düzey sevgi ile alt düzey insanların sevgisi olarak ayrılmaktadır, b) Tanrı insanı, kardeşçe sever görülmektedir, c) Tanrıyı, tüm kalbinizle, aklınızla ve gücünüzle sevin ve komşuları da sizin gibi sevin, d) Tanrıyı sevin, o da sizi sever, e) Tanrı çok sevdiği için oğlunu size feda etmiştir, f) sevmek sadece kendini değil, Tanrıyı da sevmek olmalıdır, g) sevginin anahtarı, aktivitenizde değil, en büyük aktivite, Tanrının uzaydaki gücü olmaktadır, h) düşman olduklarınızı da sevin, size af dilemesini isteyin, size Cennete Tanrının çocukları olabilir. Ancak İncil’de *God is Love* (1 John 4:8) sevin değil, Yaratan sevgidedir anlamındadır

Müslüman yaklaşımında: Tanrı affedici ve seven-dost/vedut olarak geçmektedir (Kuran; 11/90, 85/14). Sofizm de sevgi; sevgili olmak, sevmek, sevgi dolu olmak olarak tanımlanmaktadır.

Bahai yaklaşımında: İnsanın kendisi, Tanrıya ve insanlar arasındaki sevgi olarak sınıflanmaktadır.

Hint yaklaşımında: a) bireysel boyutta olan cinselliktir, b) bireyin kabul etmesine bağlıdır, bencillik olmamalıdır, c) en güçlü olan fedakârlık temelinde olan sevgidir, d) sevginin doruğuna ulaşmak temel olmalıdır, Tanrı bunu oluşturmaktadır.

Genel Yorum

Tanrı sevgisi olarak tanımlanma yerine, kendinden uzaklaştırarak, tanrıçalık ve tapınma boyutuna çekilmektedir. İncil’de “*God is love*” denilmesi (1 John 4:8, 16), Kuran’da da (Kuran’ın kelime anlamı öğüt, taktimdir) inanan, güvenen, dayananlar; sevgide ileri ve taşkıncılar denilmesi (2/165) yanında bazıları ise sevdiklerini tanrılaştırarak sevdikleri ve bunlar başka güce taparak, azap içinde olacakları vurgusu vardır. Bu açıdan İslam 47 Ayette Tanrı, İlah yoktur diyerek, sevginin tanrılaştırılmaması, ancak Yaratıcı şeklinde, insanın kendisi ile bütünleştirip oluşması belirtilmektedir, Çünkü Şah damarından yakın, içimizde bize bizden yakın ve bilen ifadeleri bunu ortaya koymaktadır. Eslemna ise müslüman demek olup, kurallara uyan anlamındadır, güvenen, dayanan olarak görülemez. Zalim olan, hak yiyenlerde, kısaca sevgileri olmayanların kurtulmayacakları açık ve net ifade edilmektedir.

Tanrıyı sev veya Tanrı sizi sever yaklaşımı yerine, *Sevgi Tanrıdır* İncil tanımı çok farklıdır. Bu tam olarak İncil’de vardır (1 John 4:8-16). Kavramlar soyut iken, somut kişilere yönlendirilmektedir.

Yahudi yaklaşımı da Hristiyan inanışına benzer olup, sevgi boyutu temel iken, bu daha sonra başkalaştırılmış, dışarı alınarak, yaratılan tanrı, oğlu ve kutsal ruh olarak belirtilmiştir. Kavramlardaki farklılıklar, papazların dediklerine uyum, onların sizi gütmesi, çobanız olması ile çözümlenmektedir. Sorumluluk üzerinizden alınmaktadır. Yahudilerde de gelenekler ile kalıplaşmaktadır.

Hindistan da her bir tanımın kendi içinde özelliği olup, Nirvana, mutluluğa erişmek için sevgi gerekli ve bunun için çaba harcanması beklenilmektedir.

Political views**Free love**

The term "free love" has been used^[57] to describe a [social movement](#) that rejects [marriage](#), which is seen as a form of social bondage. The Free Love movement's initial goal was to separate the state from sexual matters such as marriage, [birth control](#), and [adultery](#). It claimed that such issues were the concern of the people involved, and no one else.^[58]

Many people in the early 19th century believed that marriage was an important aspect of life to "fulfill earthly human happiness." Middle-class Americans wanted the home to be a place of stability in an uncertain world. This mentality created a vision of strongly defined gender roles, which provoked the advancement of the free love movement as a contrast.^[59]

The term "sex radical" has been used interchangeably with the term "free lover".^[citation needed] By whatever name, advocates had two strong beliefs: opposition to the idea of forceful sexual activity in a relationship and advocacy for a woman to use her body in any way that she pleases.^[60] These are also beliefs of [Feminism](#).^[61]

Philosophical views

The philosophy of love is a field of [social philosophy](#) and [ethics](#) that attempts to [explain](#) the nature of love.^[62] The philosophical investigation of love includes the tasks of distinguishing between the various kinds of personal love, asking if and how love is or can be justified, asking what the [value](#) of love is, and what impact love has on the [autonomy](#) of both the lover and the beloved.^[61]

Many different theories attempt to [explain](#) the nature and function of love. Explaining love to a hypothetical person who had not himself or herself experienced love or being loved would be very difficult because to such a person love would appear to be quite strange if not outright irrational behavior. Among the prevailing types of theories that attempt to account for the existence of love are: [psychological](#) theories, the vast majority of which consider love to be very healthy behavior; [evolutionary theories](#) which hold that love is part of the process of [natural selection](#); [spiritual theories](#) which may, for instance consider love to be a gift from a god; and theories that consider love to be an unexplainable mystery, very much like a [mystical experience](#).

Yorum

Serbest sevgi evlilik dışı ilişki olsa bile, hukuk bağı olmayan insan ilişkileri, zarar oluşturan ve insanları zedeleyen boyutun konu edilmemesi gereklidir.

Felsefe olarak, sosyal anlam yanında, insan ilişkilerinde sevginin boyutları olduğu, sevginin değerinin ise görüşler sunulmaktadır. Gelişimsel boyutta da bir seçicilik, mistik tecrübe yanında net tanımlanmayan duygu olarak sunulduğu da gözlenmektedir.

Kısaca sevgi konusunda çok konuşulabilir, ayrıca çok konuşanların gerçekten sevmedikleri de söylenebilir ki ben buna inanıyorum. Davranış, tutum ve yaklaşım ortaya koymalıdır. Köpekleri çok seviyorum diyen kişiden eğer köpekler kaçırırsa, ortada sevgi değil, sevgi adı altında bir güç kullanımı, bir zorbalık ve zulüm boyutu vardır.

1) Sevgi bilinmez, hissedilir

<p>Seni seviyorum diyene kuşku ile bakırım Seni seviyorum diyen kişide Bakışında sevgi olmalı Gülüşünde sevgi olmalı Sesinde nezaket ve yumuşak, incelik olmalı Gönülden gelmeli, gırtlaktan değil İfade değil, eylem, hareket ve tutum önemli Etik ilkelerde ve İnsan Hakları içinde olmayan Akli ve gönlü bütünleştirmeyen için Sadece bir örtüdür Altındaki sevgisizliği örtmek ister Ama en ufak bir davranış ile ortaya çıkar Sevgide olanda bir incir çekirdeği sevgisizlik olmaz</p>	<p>Love is not measurable, just feel it If you said, I love you There must be a smile at your face A soft looking form your heart Your voice be humanity indication Sound from the heart, with mind Thus, the act, the behavior is the prime Be on ethical principles and Human Rights Unification of heart and mind If not any indication of love Just at words All for covering the reality of not in love Even a slight act be indication of cruelty</p>
<p>Seviyorum deme bana sakın Bir gülücük gönder yeter Okşama, yumuşak davranma bana Gönlünü aç, aklınla kavra beni Yarattılış sevgi üzerinedir, yaratılışı kavra yeter MAA</p>	<p>Not said <i>I love you</i> to me Just sent an indication of love Just a smile Deep from your heart, unification with mind Creation and the love as natural is the fact MAA</p>

2. YATAKLI SAĞLIK TESİSLERİNDE YOĞUN BAKIM HİZMETLERİNİN UYGULAMA USUL VE ESASLARI HAKKINDA TEBLİĞ⁴

Resmî Gazete: 20.07.2011- 28000: *Son Güncelleme: Cuma, 24 Mart 2017 06:28 Çarşamba, 08 Şubat 2017 07:02*

BİRİNCİ BÖLÜM: Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar: Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin amacı; yataklı sağlık tesislerinde sunulmakta olan yoğun bakım hizmetlerinin çağın gereklerine, günümüz ihtiyaç ve beklentilerine uygun olarak geliştirilmesi amacıyla, yoğun bakım servislerinin personel ve hizmet kıstaslarını, fiziki şartlarını, her türlü malzeme ve tıbbi teknolojik imkânları bakımından asgari standartlarını belirlemek, bünyesinde faaliyet gösterdiği yataklı sağlık tesisinin statüsü, hizmetin yoğunluğu ve hizmet verdiği bölgenin şartlarına göre yeniden seviyelendirilmelerini sağlamak ve bu birimlerde verilecek hizmetlere ilişkin uygulama usul ve esasları belirlemektir.

Yorum

Verilecek hizmetlere ilişkin uygulama usul ve esasları belirtmekte, ancak Tıbbi Deontoloji Nizamnamesinde belirtilen hususlara vurgu yapılmamaktadır. Bu yazıda sadece fiziksel koşulları dikkate aldığı gözlenmektedir.

ğ) Yenidoğan: Doğum sonrası 0-28 günlük dönemdeki bebekler ile erken doğanlar için düzeltilmiş yaşı elli iki hafta olan bebekleri, h) (Değişik:RG-16/8/2015-29447) Yoğun bakım servisi: Bir ya da daha fazla organ veya organ sistemlerinde ciddi işlev bozukluğu nedeniyle yoğun bakım gereksinimi olan hastaların iyileştirilmesini amaçlayan, fiziksel alt yapısı ve konumu itibarıyla hasta bakımı açısından özellik taşıyan, ileri teknolojiye sahip cihazlarla donatılmış, yaşamsal göstergelerin izlendiği, hasta takip ve tedavisinin 24 saat esasına dayalı olarak kesintisiz sağlandığı, fonksiyonel olarak, dahili yoğun bakım servisi, cerrahi yoğun bakım servisi, nörolojik bakım servisi, anestezi yoğun bakım servisi, kardiyovasküler cerrahi yoğun bakım servisi, koroner yoğun bakım servisi, genel yoğun bakım servisi şeklinde adlandırılan erişkin, çocuk ve yenidoğan hasta birimlerini,

ı) (Ek: RG-18/2/2012-28208) Solunum izolasyon odası: Solunum izolasyonu gereken hastaların yatırılarak izlendiği üçüncü basamak yoğun bakım fiziki şartlarını taşıyan odayı,

i) (Ek: RG-18/2/2012-28208) Temas izolasyonu odası: Temas izolasyonu gereken hastaların yatırılarak izlendiği üçüncü basamak yoğun bakım fiziki şartlarını taşıyan odayı,

İfade eder.

İKİNCİ BÖLÜM: (Değişik bölüm başlığı: RG-18/2/2012-28208)

Yoğun Bakım Servislerinin Fiziki Şartları ile Hizmet, Donanım ve Personel Asgari Standartları

Yoğun bakım servislerinin fiziki şartları (Değişik başlık: RG-18/2/2012-28208)

MADDE 5 – (1) Yoğun bakım servislerinde fiziki altyapı, konum ve sağlık tesisi içerisindeki diğer birimlerle olan fonksiyonel ilişkileri bakımından uyulması gereken genel şartlar şunlardır:

a) Yoğun bakım servisleri sağlık tesisindeki diğer birimlerden, hasta, ziyaretçi ve hastane personelinin genel kullanım alanlarından ayrı, tercihen asansör, ameliyathane, acil servis, laboratuvar ve görüntüleme birimlerine yakın olacak şekilde yapılandırılır.

b) (Değişik: RG-22/3/2017-30015) İkinci ve üçüncü seviye erişkin ve çocuk yoğun bakım servisleri ile ikinci, üçüncü ve dördüncü seviye yenidoğan yoğun bakım servislerinin girişinde ayrı bir ön geçiş alanı bulunur. Ancak aynı tür yoğun bakım servislerinin farklı seviyeleri için ön geçiş alanları ortak kullanılabilir.

c) Hastaların yoğun bakım servisi ile ambulans girişi arasındaki naklinin hızla ve kolaylıkla sağlanması için gerekli düzenlemeler yapılır.

ç) (Değişik: RG-16/8/2015-29447) Hastane içinde, tercihen servisin yakınında yeterli büyüklükte hasta yakınları için bilgilendirme, görüşme ve bekleme amacıyla uygun bir alan düzenlenir. Bu görüşmeler ilgili hekimin veya sağlık personelinin talebi üzerine bir güvenlik görevlisi refakatinde gerçekleştirilir.

Yorum

Verilecek olanlar “Yeterli büyüklükte hasta yakınları için bilgilendirme, görüşme ve bekleme amacıyla uygun bir alan düzenlenir”; bilgi ve görüşme denilmektedir. Ayrıca “Bu görüşmeler ilgili hekimin veya sağlık personelinin talebi üzerine bir güvenlik görevlisi refakatinde gerçekleştirilir” ifadesi ile bir korunma amacı, kısaca güvensizlik vurgusu da belirtilmektedir.

Tıbbi Deontoloji Nizamnamesinde Sağlık Personeli görevi: “İnsan sağlığı, hayatı ve şahsiyetine dikkat, özen ve saygı göstermektir” ifadesi vardır.

Bilgilendirme konusunda da;

a) Bilgi, hastanın anlayabileceği şekilde, sosyal ve kültürel düzeyine uygun, tıbbi terimler kullanılmadan, mümkün olduğunca sadeleştirilerek, tereddüt ve şüpheye yer verilmeden, hastanın ruhi durumuna uygun ve gerektiğinde soru sormasını teşvik edecek tarzda nazik bir ifade ile verilir.

b) Hasta, sağlık durumu konusunda sözlü olarak, tıbbi müdahaleyi yapacak sağlık çalışanı tarafından bilgilendirilir. Tıbbi müdahaleyi başka bir sağlık çalışanı yapacaksa -bu durumu da içeren- hususlar bilgilendirilmiş onay formuna yazılır ve şahitle birlikte imza altına alınır. Hastanın talep etmesi halinde, bizzat tıbbi müdahaleyi yapacak sağlık çalışanı tarafından bilgilendirilmesi ve soruların cevaplandırılması sağlanır.

c) Hasta, yapılacak tıbbi müdahale hakkında bilgilendirilerek, varsa kendisine tanınan müdahale seçenekleri arasından seçim yapabilmesine imkân tanınır.

ç) Hastaya anlatılanları anlayıp anlamadığı sorularak, kendi ifadesiyle tekrar ettirilir ve anlaşılmayan hususlar tekrar anlatılır.

d) Sağlık durumu ile ilgili gereken bilgi bizzat hasta tarafından istenebilir. Hastanın, küçük, ayırt etme gücünden yoksun veya kısıtlı olması halinde yakını veya kanuni temsilcisi tarafından bilgi istenir.

e) Hasta, sağlık durumu hakkında bilgi almak ve tıbbi müdahaleye Onay göstermek üzere bir başkasına da yetki verebilir. Verilen yetkinin belgelendirilmesi gereklidir.

f) Hasta, tedavisi ile ilgilenen hekim dışında bir başka hekimden de sağlık durumu hakkında ikinci bir görüş talep edebilir.

g) Sağlık çalışanı, hastayı bilgilendirirken uygun ortamı sağlar ve hastanın mahremiyetine riayet eder.

... vurgusu bulunmaktadır.

Sağlık Personelinin Yoğun Bakımlarda, özellikle Yenidoğan Yoğun Bakım konusunda özel psikolojik, sosyal ve empati yaparak sevgi yaklaşımı eğitimini alması önemini arttırmaktadır.

Bilgilendirmede de sadece “nazik bir ifade ile verilir” vurgusu vardır. Şahsiyet vurgusu rastlanmamaktadır.

d) (Değişik: RG-18/2/2012-28208) Yoğun bakım servislerinde kayıtların tutulması ve muhafazası, iletişim ve sekreteryaya hizmetlerinin yürütülmesi, personelin işesi ve kısa süreli dinlenmesi, kadın ve erkek personelin kıyafet değiştirmesi için uygun ve yeterli destek hizmet alanları ayrılabilir. Hastane içinde tüm personel için genel bir kıyafet değiştirme bölümü varsa servis içinde ayrıca bir kıyafet değiştirme bölümü düzenlenmesi zorunlu değildir.

e) (Değişik: RG-18/2/2012-28208) Atıkların uzaklaştırılacağı, kirli malzeme ve cihazların geçici muhafazası, gerekirse temizlenebilmesi için içerisinde bir tezgâh, lavabo, musluk, sabun, kâğıt havlu ve ayakla kontrol edilebilen çöp kovası ile atık giderinin bulunduğu bir malzeme odası bulundurulur. Bu odanın çıkışı, kirli malzemeler servis içerisinden geçirilmeyecek şekilde düzenlenir.

f) Hasta alanları dışında, hasta bakımı için sık kullanılan malzemeler ile lüzumlu ilaç ve serumların muhafaza edileceği, direk ışıktan korunacak şekilde düzenlenmiş uygun bir depo alanı ayrılır.

g) Eczaneden hazır olarak temin edilemeyen ve servis içerisinde hazırlanması gereken ilaç ve infüzyonlar için destek alanı içerisinde ayrı bir hazırlama alanı oluşturulur.

ğ) Servis içindeki tezgâh, dolap ve dolap kapakları, az ek yeri olan, kolay temizlenebilir, dış yüzeyleri yalıtılmış, nem geçirmez, hareketli cihaz ve eşyaların çarpmasına dayanıklı malzemeden seçilir.

h) (Değişik: RG-29/5/2013-28661) Yoğun bakım servislerinde hasta alanı içerisinde tuvalet bulundurulmaz. Birinci ve ikinci seviye yoğun bakım servislerinde hasta alanının hemen dışında, sadece personel eşliğindeki yoğun bakım hastalarının kullanımına tahsis edilmiş bir tuvalet bulundurulabilir. Kardiyoloji hastalarının takip edildiği yoğun bakım servislerinde ise tuvalet, hemşire gözetim alanı içerisinde bulundurulabilir.

ı) (Değişik: RG-22/3/2017-30015) Servis girişinde en az bir ve hasta alanında her altı yatağa kadar en az bir adet olacak şekilde suyun çevreye sıçramasını ve göllenmesini önleyecek genişlik ve derinlikte, sabun ve kâğıt havlu yeri mevcut olan lavabo ve sağlık çalışanlarının kolayca ulaşabileceği el antiseptiği bulunur.

i) Duvar ve tavan yüzeylerinde kolay temizlenebilir, aşağıya parçacık dökülmeyecek nitelikte malzeme veya boya kullanılır ve açık renk tercih edilir. Duvar yüzeyleri hareketli cihaz ve eşyaların çarpma noktalarında korumalı olacak şekilde yapılandırılır.

j) Zemin yüzeylerinde kolay kırılmaz, yüzeyi mat ve kaymayı önleyen, sık temizlemeye uygun ve mikroorganizma üremesini en aza indirgeyebilen, kimyasallara gerek duyulmadan ve kolayca temizlenebilir, anti-statik özellikte malzeme kullanılır.

k) (Değişik: RG-22/3/2017-30015) Merkezi havalandırma sistemi bulunan veya bulunması zorunlu olan her seviyedeki yoğun bakım servislerinde pencerelerin açılabilir özelliğinin bulunmaması kaydıyla, hasta alanlarının gün ışığı alması sağlanır. Penceresi bulunan yoğun bakım servislerinde; hastaların, damar içi (IV) sıvıların, monitör ve ekranların gün ışığından doğrudan etkilenmemesi ve hastaların mahremiyetini sağlamak için gerekli düzenlemeler yapılır.

l) Servis ışıklandırması hastanın cildini en iyi şekilde gösterebilecek, yansıma ve gölgeleme yapmayacak biçimde tesis edilir. Hasta başı ışıklandırma tercihen her yatak için ayrı ve ayarlanabilir nitelikte olmalıdır.

m) Yoğun bakım servisleri izolasyon odaları dahil, gürültü ve akustiği engelleyecek, arka plan gürültüyü en aza indirecek şekilde yapılandırılır.

n) Yoğun bakım servislerinde hastaların sürekli gözetim ve izlenmesine uygun, merkezi konumda bir alan ayrılır.

o) Her yatağın yanında hasta takip formlarının ve dosyalarının tutulduğu ve muhafaza edildiği bir düzenek bulunur.

ö) (Değişik: RG-22/3/2017-30015) İzolasyon odaları dâhil, yoğun bakım servislerinde her yatak için ayrı olmak üzere zeminde olmayan ve hasta başı en az oniki çıkışlı elektrik paneli bulunur. Ancak birinci seviye yoğun bakım servislerinde, en az dört çıkışlı elektrik paneli bulunması yeterlidir. Birinci seviye hariç, tüm yoğun bakım servislerinde en az iki basınçlı hava çıkışı, iki oksijen çıkışı ve iki vakum sistemi bulunur. Birinci seviye yoğun bakım servislerinde ise bir basınçlı hava çıkışı, bir oksijen çıkışı ve bir vakum sistemi bulunması yeterlidir. Erişkin, çocuk ve yenidoğan yoğun bakım servislerinde en az iki basınçlı hava çıkışı, iki oksijen çıkışı ve iki vakum sistemi bulunur. Ancak, birinci seviye yoğun bakım servislerinde basınçlı hava zorunlu değildir. Diğer sistemlerin ise en az bir çıkışlı olması yeterlidir.

p) (Ek: RG-18/2/2012-28208) Yoğun bakım servislerindeki muslukların dirsek veya ayakla kontrol edilmesi veya otomatik açılır kapanır olması tercih edilir.

r) (Ek: RG-29/5/2013-28661) Sağlık tesislerinde uzmanlık dallarına özgü hastalıklar için ilgili klinikler bünyesinde mevcut yoğun bakım servislerinden bağımsız ayrı yoğun bakım servisleri açılmaz. Ancak hasta yoğunluğu veya fiziki alan yetersizliği nedeniyle zorunlu olarak kurulan bu yoğun bakım servisleri hizmet seviyesine uygun asgari şartları taşır.

s) (Ek: RG-29/5/2013-28661) (Değişik: RG-16/8/2015-29447) Kardiyovasküler cerrahi yoğun bakım yatakları hariç olmak üzere koroner, dâhili ve cerrahi yoğun bakım yatakları; aynı seviyede olmak ve seviyesine uygun asgari şartları taşımak kaydıyla aynı yoğun bakım servisinin fiziki alanı içerisinde birlikte yapılandırılabilir. Bu şekilde yapılandırılan genel yoğun bakım servisindeki mevcut yataklar, toplam yatak sayısı olarak değerlendirilir ve buna göre tescil edilir.

Erişkin yoğun bakım servislerinin fiziki şartları

MADDE 6 – (1) Yoğun bakım servislerinde bulunması gereken genel özelliklerin yanı sıra:

a) (Değişik: RG-18/2/2012-28208) Erişkin yoğun bakım servislerinde destek alanları hariç, yataklar arasındaki mesafe en az 1,5 m olacak şekilde, her yatak için en az 12 m² alan ayrılır.

b) Yatak sayısı on ve altında olan yoğun bakım servisleri tek servis olarak düzenlenebilir. On'dan fazla yatağı olan yoğun bakım servisleri ise en fazla altı ila on yataktan oluşan birden fazla birime ayrılır.

c) (Değişik: RG-16/8/2015-29447) Yoğun bakım yatakları arasında gerektiğinde kullanılmak üzere kolay temizlenebilir bir ayırma düzeneği bulundurulur.

ç) Yoğun bakım servisinin bulunduğu katta, hasta alanı haricinde olmak kaydıyla, sürgü ve idrar kapları için temizleme ve muhafaza alanı ile tek kullanımlık malzemeler için kullanım öncesi muhafaza alanı ayrılır.

d) Koroner yoğun bakım ve birinci seviye yoğun bakım servisleri diğer yoğun bakım servislerinden ayrı mekânlarda düzenlenebilir.

e) (Değişik: RG-16/8/2015-29447) Bünyesinde ayrıca çocuk yoğun bakım servisi bulunmayan veya çocuk yoğun bakım servisi bulunup da boş yatak bulunmayan sağlık tesislerinde; dahili ve cerrahî branşlar dâhil, yoğun bakım gereksinimi olan tüm çocuk hastaların bakım ve tedavisinin, uygun çocuk yoğun bakım yatağı bulununcaya kadar erişkin yoğun bakım servislerinin uygun şekilde ayrılmış bölümlerinde yatırılarak sağlanması zorunludur.

f) Genel ışıklandırma tercihen, gündüz 150 fc veya 1614 lux, gece 100 fc ya da 1076 lux olacak şekilde ayarlanır.

Çocuk yoğun bakım servislerinin fiziki şartları

MADDE 7 – (1) Yoğun bakım servislerinde bulunması gereken genel özelliklerin yanı sıra:

a) Çocuk yoğun bakım servisleri, mümkün olduğunca, her hastaya ve yakınlarına özel bir ortam ayrılabilir şekilde düzenlenir.

b) Destek alanları hariç, yataklar arasındaki mesafe en az 2 m olacak şekilde, her yatak için en az 12 m² alan ayrılır.

c) Genel ışıklandırma tercihen 20 fc veya 215 lux, spot ışıklandırma 150 fc veya 1600 lux olacak şekilde ayarlanır.

Ç) Yoğun bakım yatakları arasında gerektiğinde kullanılmak üzere enfeksiyon kontrol ilkelerine uygun biçimde bir ayırma düzeneği bulundurulur.

d) Yoğun bakım servisinin bulunduğu katta, hasta alanı haricinde olmak kaydıyla, sürgü ve idrar kapları için temizleme ve muhafaza alanı ile tek kullanımlık malzemeler için kullanım öncesi muhafaza alanı ayrılır.

Yenidoğan yoğun bakım servislerinin fiziki şartları

MADDE 8 – (1) Yoğun bakım servislerinde bulunması gereken genel özelliklerin yanı sıra:

a) Çocuk sağlığı hastalıkları alanında faaliyet gösteren dal hastaneleri hariç, genel hastaneler bünyesindeki yenidoğan yoğun bakım servisleri, doğum yaptırılan birimlere yakın ve tercihen aynı katta olmalıdır. Aynı katlarda olması halinde süratli, kolay ulaşımı sağlayan ve transport kuvvüzü taşıyabilecek nitelikte bir asansör bulunmalıdır.

b) (**Değişik birinci cümle: RG-29/5/2013-28661**) Bünyesinde yenidoğan yoğun bakım servisi bulunan sağlık tesislerinde; özellikle prematüre bebeği olan annelerin, taburcu olmadan önce, bebekleriyle birlikte kalabilecekleri ve tercihen servis ile aynı katta, en az bir yatak olmak kaydıyla ve on kuvvözden sonraki ilave her on kuvvöz için bir yatak olacak şekilde anne uyum odaları tahsis edilir. (**Ek cümle: RG-29/5/2013-28661**) Bir anne uyum odasında en fazla üç yatak bulundurulabilir. (**Değişik cümle: RG-22/3/2017-30015**) Anne uyum odaları, normal hasta odaları ile aynı standartlara sahip olmalıdır. Bu odalarda, hasta başı oksijen ve vakum sistemi, hasta başı hemşire çağrı sistemi, telefon, lavabo, oda içinde veya dışında annelerin kullanabileceği banyo ve tuvalet bulunur.

c) Servis bünyesinde anne sütü ile emzirmenin desteklenmesi için uygun koltukları, lavabosu bulunan, görevli personel ile rahat iletişim kurma imkânı sağlayan ayrı bir alan düzenlenir. Bu alanda süt sağlamak ve saklamak için uygun ekipman bulunması sağlanır.

Ç) Yenidoğan yoğun bakım servisi ile diğer yoğun bakım servisleri birbirinden ayrı yapılandırılır. Ancak ön geçiş alanları ortak kullanılabilir.

d) (**Değişik: RG-18/2/2012-28208**) Destek alanları hariç, her yenidoğan yoğun bakım yatağı başına en az 6 m² alan ayrılır ve her kuvvöz için; birinci seviyede 60 cm, ikinci seviyede 90 cm ve üçüncü (**Ek ibare: RG-22/3/2017-30015**) ve **dördüncü** seviyede 120 cm yataklar arası mesafe bırakılır.

e) Yenidoğan yatakları radyan ısı kaybını ve artışı önlemek amacıyla servisteki pencerelerden en az 60 cm uzaklıkta bulunur ve havalandırma çıkışlarına yakın yerleştirilmez.

f) Gereksiz ultraviyole ve infrared radyasyondan korunmak için uygun lambalar, mercekler ve filtreler kullanılır. Işık sistemi yenidoğanın cildini en iyi şekilde gösterebilecek, yansıma ve gölgeleme yapmayacak biçimde tesis edilir. Yenidoğanın gelişmekte olan retinasının ışıktan zarar görmesini engelleyici düzenlemeler yapılır.

g) Serviste yenidoğan bakım ve diğer destek bölümlerinin yakın olduğu alanlarda görevli personel ile yenidoğanın gereksinimlerini karşılayabilecek nitelikte, çoklu ışıklandırma düzenlemeleri yapılır.

Ğ) Arka plandaki devamlı ve geçici gürültünün, izolasyon odaları dahil, yenidoğan yataklarının bulunduğu alanda saatte ortalama 50-55 dB'i, en fazla olarak da 70 dB'i geçmemesi sağlanır.

h) (**Değişik: RG-22/3/2017-30015**) Doğum salonu, ameliyathane gibi doğum yapılan alanlarda bir radyan ısıtıcılı Servo kontrollü açık yataktan oluşan, yeterli Neonatal resüsitasyon alanı ve resüsitasyon için gerekli donanımı bulunan bir bölüm oluşturulur. Buralarda görevli tüm hekim, hemşire ve ebelerin Neonatal Resüsitasyon (NRP) eğitimi almaları sağlanır.

ı) Yenidoğan cerrahi yoğun bakım servisleri de bu Tebliğin yenidoğan yoğun bakım servislerine ilişkin hükümlerine tabidir.

Bulundurulması zorunlu donanım, personel ve hizmet asgari standartları

MADDE 10 – (1) Erişkin, çocuk ve yenidoğan yoğun bakım servislerinin seviyelerine göre tanımları, verilmesi gereken hizmetin kapsamı, asgari yatak, personel, tıbbî cihaz ve donanıma ilişkin standartlar Ek-1, Ek-2 ve Ek-3'te gösterilmiştir.

(2) (**Ek fıkra: RG-29/5/2013-28661**) Sağlık tesisi yönetimleri, Acil Sağlık Hizmetleri Çağrı Kayıt ve Operasyon Yönetim Sistemine veri aktaracak yapıya sahip hastane otomasyon sistemini oluşturmak, İl Ambulans Servisi Komuta Kontrol Merkezi-Hastane Entegrasyon Programına dâhil olmak ve bilgileri anlık güncelleyerek hizmetin sürekliliğini sağlamakla yükümlüdür. Sağlık tesisleri tarafından yoğun bakım servislerinin seviyesi ile boş ve dolu yatak sayıları Acil Sağlık Hizmetleri Çağrı Kayıt ve Operasyon Yönetim Sistemi ve Bakanlık Hasta Bilgi ve Yönetim Sistemine girilir.

Güvenlik önlemleri

MADDE 13 – (1) Yoğun bakım servislerinde hastanın, hasta yakınlarının ve çalışanların emniyetini sağlamak için sağlık tesisi yönetimlerince aşağıdaki güvenlik önlemlerinin alınması zorunludur.

a) Servis girişi ve çıkışları mümkün olduğunca en az sayıda planlanır. Kontrol noktaları servis girişine yakın ve görülebilecek şekilde yapılandırılır.

b) Günün her saatinde görevli personel dışında ilgisi olmayan kişilerin servise girmesi kontrollü geçiş özelliği olan kapılar konarak engellenir ve gerektiğinde girişlerin yeterli sayıda güvenlik kamerası ile izlenmesi sağlanır.

c) Güvenlik önlemleri alınırken görevli personel, hasta, hasta yakını, aile ve bebeklerin rahatlığı ve mahremiyetinin korunması esastır.

Ç) Tüm elektrik çıkışları ortak bir zemine monte edilir. Kabul edilebilir kaçak miktarının, koruyucu uygulama standartlarına ve donanım kalitesi standartlarına uygun olması sağlanır. Personel muhtemel elektrik tehlikeleri konusunda bilgilendirilir.

d) Yangından korunma mevzuatı çerçevesinde gerekli önlemler alınır. Yoğun bakım servisleri hastaların acil ve afet durumlarında kolaylıkla ve süratle tahliye edilmesine imkân verecek katlarda yapılandırılır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Sorumlu Uzman Tabip ve Personel Görevlendirilmesi, Görev, Yetki ve Sorumluluklar ile Personelin Eğitimi

Sorumlu uzman tabip ve personel görevlendirilmesi

MADDE 17 – (1) (**Değişik: RG-16/8/2015-29447**) Yoğun bakım servisi sorumlusu uzman tabip üniversite hastanelerinde ilgili ana bilim dalı başkanının görüşü alınarak ilgili klinik hekimlerinden baştabip tarafından görevlendirilir. Eğitim ve araştırma hastanelerinde yoğun bakım servisi sorumlusu, ilgili kliniğin öncelikli olarak eğitim sorumlusu ihtiyaç halinde ise idari sorumlusu olacak şekilde hastane yöneticisi tarafından görevlendirilir. Eğitim verilmeyen sağlık kuruluşu ve kliniklerin yoğun bakım servisi sorumlusu hastane yöneticisi tarafından (a) bendinde belirtilen klinik hekimlerinden seçilir. Hastanın takip ve tedavisinden; tek branş yoğun bakım servislerinde yoğun bakım servisi sorumlusu hekim, birden fazla branşta hasta kabul edilen yoğun bakım servislerinde ise hastanın yoğun bakım servisine yatışını yapan hekim primer sorumludur. Görevlendirme, baştabibin belirleyeceği sürelerle, ilgili uzman tabipler arasında dönüşümlü olarak yapılabilir. Yoğun bakım sorumlusu olarak görevlendirilebilecek uzman tabipler şunlardır:

a) (**Mülga ibare: RG-16/8/2015-29447**) (...) Yoğun bakım servislerinde yoğun bakım uzmanı, bulunmaması durumunda genel cerrahi, iç hastalıkları, anesteziyoloji ve reanimasyon veya göğüs hastalıkları uzmanları arasından, branş yoğun bakım servislerinde ise ilgili uzmanlık dalındaki bir uzman görevlendirilir.

b) Çocuk yoğun bakım servislerinde çocuk yoğun bakım uzmanı, bulunmaması durumunda, tercihen Bakanlıkça düzenlenen çocuk yoğun bakım eğitimi almış bir çocuk sağlığı ve hastalıkları uzmanı veya bir çocuk cerrahisi uzmanı görevlendirilir.

c) (Değişik: RG-22/3/2017-30015) Birinci, ikinci ve üçüncü seviye yenidoğan yoğun bakım servislerinde Neonatoloji uzmanı tabip bulunmaması durumunda tercihen yenidoğan yoğun bakım konusunda deneyimi olan bir çocuk sağlığı ve hastalıkları uzmanı görevlendirilir. Dördüncü seviye (IV A ve IV B) yenidoğan yoğun bakım servislerinde Neonatoloji uzmanı tabibin görevlendirilmesi zorunludur.

(2) Yoğun bakım servislerinde Ek-1, Ek-2 ve Ek-3'te gösterilen uzman tabip ve hemşire asgari standardına ilave olarak, hizmetin yoğunluğu ve vakaların özelliğine göre yoğun bakım hizmetleri ihtiyacını karşılayacak nitelik ve sayıda personel baştabip tarafından görevlendirilebilir.

Sorumlu uzman tabibin görev, yetki ve sorumlulukları

MADDE 18 – (1) (Değişik cümle: RG-16/8/2015-29447) Sorumlu uzman tabip, hizmetin koordinasyonu ve organizasyonundan, bir bütün olarak planlanıp yürütülmesinden ve ekibinde görevli tüm personelden ilgili eğitim sorumlusu veya anabilim dalı başkanına, eğitim verilmeyen sağlık tesislerinde ise hastane yöneticisine karşı sorumlu olup görev, yetki ve sorumlulukları şunlardır:

a) Hizmetlerin, kendisine bağlı personelin görev dağılımını, birbirleriyle olan iletişimlerini, iş akışı ve nöbet hizmetlerini bu Tebliğ hükümlerine ve ilgili sair mevzuata uygun olarak planlar, baştabibin onayına sunar ve ilgililere tebliğ edilmesini sağlar.

b) Yoğun bakım personeline hizmet ve uygulamalar konusunda hizmet içi eğitim verir veya verilmesini sağlar, periyodik toplantılar düzenler, aksaklık ve noksanlıkları tespit eder ve hizmetin geliştirilmesi, yeni tedavi yöntemleri ile teknolojik gelişmelerin takibi ve uygulanması konusunda kararlar alır ve uygular.

c) Lüzumlu ilaç, tıbbi cihaz, araç, gereç ve tıbbi sarf malzeme ihtiyacının tespiti ve temini, uygun koşullarda muhafazası ve kullanılmasını sağlar.

Ç) Sterilizasyon koşullarının sağlanması ve denetlenmesi, enfeksiyonlardan korunma, tıbbi atıkların toplanması ve depolanması ile ilgili iş ve işlemlerin mevzuatına uygun olarak yürütülmesini sağlar.

d) Olağan dışı durumlarda birime davet edilecek ilave personeli belirler, uygulama planlarını yapar ve baştabibin onayına sunar.

e) Yoğun bakım servislerine hastanın yatırılması, takip ve tedavi işlemleri ile konsültasyon hizmetlerinin verilmesi, taburcu edilmesi veya kurum dışına sevk edilmesine, lüzumu halinde ilgili dal uzmanı tabipler ile birlikte değerlendirerek karar verir.

f) Yoğun bakım hastalarının tedavilerinin etkin bir şekilde verilebilmesi için gerekli görülen branşlardaki uzman tabiplerin yoğun bakım servisine davet edilmesini ve konsültasyonlarının düzenli olarak sürdürülmesini sağlar.

g) Yoğun bakım servislerine yatışına karar verilen hastaların, ilgili klinikten çıkışı yapılarak yoğun bakım servisine girişinin yapılmasını ve sorumlusu olduğu servisin hastası olarak kayıt altına alınmasını, kliniklere alınacak hastaların yine aynı usulle çıkış işleminin yapılarak ilgili kliniğe yatış kaydının yapılmasını sağlar.

Ğ) Hasta yatışı, taburculuk veya kurum dışına sevk işlemlerinin yoğun bakım üzerinden doğrudan gerçekleştirilmesini sağlar.

h) Yoğun bakım hizmetlerinin hasta hakları mevzuatına, tıbbi deontolojiye, etik ilke ve kurallara uygun olarak yürütülmesini sağlar.

ı) Organ donör olabilecek hastalar hakkında organ nakli koordinatörünü önceden bilgilendirir. (Ek cümle: RG-29/5/2013-28661) Bu amaçla, Bakanlıkça belirlenen kayıt ve bildirim sistemlerinin kurulmasını ve merkezi sisteme entegrasyonunu sağlar.

i) Aile hekimliği uygulamasına ilişkin mevzuatta yer alan kendileri ile ilgili görevleri de yapmakla yükümlüdür.

Personelin eğitimi

MADDE 19 – (1) Yoğun bakım servislerinde görevlendirilen sorumlu uzman tabip, hemşire, sağlık memuru (toplum sağlığı) ve ebelerin Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslar doğrultusunda yoğun bakım ve resüsitasyon eğitimleri almaları sağlanır. (Ek cümle: RG-22/3/2017-30015) Ancak 17'nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen uzmanlık dallarında ve branş yoğun bakım servislerinde yoğun bakım sorumlusu olarak görevlendirilecek uzman tabipler için bu eğitimlerin alınması şartı aranmaz.

YEDİNCİ BÖLÜM

Denetim ve sorumluluk

MADDE 23 – (1) Yoğun bakım servislerinin, bu Tebliğ hükümlerine uygun olarak yapılandırılması ve işleyişinden ilgili sağlık tesislerinin baştabipleri, yoğun bakım sorumlu tabipleri birinci derecede ve müteselsilden; bu birimlerin denetim ve koordinasyonundan ise müdürlükler sorumludur.

(2) Müdürlükler işleyiş ile alakalı denetimleri yılda en az bir defa komisyon aracılığı ile yapar, sonuçları değerlendirir ve tespit edilen sorun ve aksaklıkları ilgili sağlık tesisi baştabibine bildirerek gerekli tedbirlerin alınmasını sağlar. Lüzumu hâlinde denetim sonuçlarını raporlayarak Bakanlığa bildirir.

(3) (Ek: RG-18/2/2012-28208) Komisyon üyeleri, Seviye Tespit ve Denetleme Formunun gerçeğe uygun olarak düzenlenmesinden sorumludur. Bakanlıkça yapılacak yerinde denetimlerde yoğun bakım servislerinin bu Tebliğde belirtilen standartlara göre seviyele dirilmediğinin tespit edilmesi halinde, ilgili Komisyon üyeleri hakkında idari işlem yapılır.

Yenidoğan temel bakım hizmetleri

MADDE 23/A – (Ek: RG-22/3/2017-30015)

(1) Her yenidoğan için anne yanında (kot/beşik/sepet) verilmesi gereken yenidoğan temel bakım hizmetleri şunlardır:

- Doğum sonrası yenidoğanın stabilizasyonu ve yenidoğanın ilk muayenesinin yapılması,
- Bebekte hipotermimin önlenmesi,
- Yenidoğanda K vitamini uygulaması,
- Yenidoğanda göz, göbük, cilt ve ağız bakımının yapılması,
- Doğumdan sonraki ilk otuz dakika içinde anne sütünü almaya başlamasının sağlanması,
- Anne eğitimi, emzirme desteği ve emzirme eğitiminin verilmesi,
- Taburculuk eğitiminin ve sık karşılaşılan sorunlarla ilgili aile bilgilendirmesinin yapılması,
- Topuk kanı örneği gönderilmesi, işitme taraması ve sair tarama testlerinin yapılması.

Tebliğin Yayınlandığı Resmî Gazete'nin Tarihi: 20/7/2011: 28000

Tebliğde Değişiklik Yapan Tebliğlerin Yayınlandığı Resmî Gazetelerin Tarihi: 8/2/2017: 29973 ve 22/3/2017: 30015

Yorum

Yaklaşım hakkında yapılan vurgular; a) özel bir ortam, b) emzirmenin desteklenmesi, c) görevli personel ile rahat iletişim kurma imkânı, d) rahatlığı ve mahremiyetinin korunması yapılmaktadır. Personeli görevi: İnsan sağlığı, hayatı ve şahsiyetine dikkat, özen ve saygı göstermektir” ifadesi mahremiyet kavramının çok ötesindedir.

Bazı belirtilenler not edilmelidir. Bunlar;

- Her hastaya ve yakınlarına özel bir ortam ayrılabilir şekilde düzenlenir

- Servis bünyesinde anne sütü ile emzirmenin desteklenmesi için uygun koltukları, lavabosu bulunan, görevli personel ile rahat iletişim kurma imkânı sağlayan ayrı bir alan düzenlenir
- Güvenlik önlemleri alınırken görevli personel, hasta, hasta yakını, aile ve bebeklerin rahatlığı ve mahremiyetinin korunması esastır.
- Anne eğitimi, emzirme desteği ve emzirme eğitiminin verilmesi
- Uzman Hekimin Görevleri: Yoğun bakım hizmetlerinin hasta hakları mevzuatına, tıbbi deontolojiye, etik ilke ve kurallara uygun olarak yürütülmesini sağlar

Tıbbi Deontoloji Nizamnamesi temel alınması önemini arttırmaktadır. Etik ilkeler uluslararası bir boyut olarak, hukukta da yer alan bir prensiplerdir. İlk aşama da a) Doğru nedir, Etik nedir algısı yapılarak ilkeler irdelenmeli, ikinci aşamada da b) Bu bebeğe ne yapmalıyım boyutu gündeme gelmektedir. Bilim tarafında 1) veri, bilgi ve insana göre karar, insan, birey tarafında da 2) bilgilendirme ve rıza (onay değildir, ancak yaşam hakkı rızadan önce gelmektedir), empati, sosyal durum ile karar boyutu olmaktadır. Kısaca ilk aşamadaki karar ile ikinci aşamadaki karar uyusmalıdır. Uyuşmadığı durumda uzman görüşleri gerekebilir. Başlıca kararların yapısı; 1) kabul edilebilir olması, 2) bireye zarar vermemesi, 3) kişinin rızasının olması, 4) insancıl boyutu olmalı, 5) benzer durumlarda da aynısı uygulanabilir olmalıdır. Ancak ötenazi Ülkemizde suç olduğu için, benzer durum olarak Ülkemizde uygulanması suçtur.

Rıza şartı aranmayan durumlar

Aşağıda belirtilen durumlarda bilgilendirilmiş onaylar kabul edilemez, geçersizdir.

- a) Birinci fıkrada belirtilen Bilgilendirilmiş Onay Formundaki standartlara aykırı olarak alınan,
- b) Bilgilendirme yapılmadan alınan,
- c) Hasta haklarına ve yasalara uygun olmayacak şekilde alınan,
- ç) Belli bir süreyi aşmış gebeliğin, tıbbi zaruret olmadan sonlandırılması için verilen,
- d) Ötenazi, DNR (Do not Resüsite = Resüsitasyon yapmayın talimatı) için verilen,
- e) Baskı, tehdit, eksik bilgilendirme ya da kandırma yoluyla alınan onaylar.

Birçok rıza formunda, ameliyatı kabul ettiği şeklinde bir imza olmaktadır. Açıklama yazılı olmadan rıza usulüne uygun kabul edilemez. Bilgilendirme boyutunda hastalığın, tıbbi uygulama hakkında değil, işlemin, durumun bireye uyarlanması yapılmalıdır.

Bilgilendirmedeki Başlıca parametreleri:

Bilgilendirme Aşamaları

1. Sağlık durumunu
 1. HASTALIK/SORUN/BAŞVURU
 2. HASTALIĞIN OLASI SEBEPLERİ
2. TANI İÇİN GİRİŞİMLER
 1. Kendisine uygulanacak tıbbi işlemler (TEDAVİ)
 2. Tetkiklerde bilgilendirme ile yapılmalıdır
3. TEDAVİ ve GELİŞMELER HAKKINDA BİLGİLENDİRME (Devamlı Bilgilendirme)
 1. Ücret ödenmesi-sevk durumu
 2. Hasta yararına göre değişim (Dinamik TEDAVİ Yaklaşımı)
 3. Tedavi süresi, hedeflenenler (İZLENECEK YÖNTEM)
 4. Kendisine alternatif tedavi seçeneği sunulabileceği, ancak üzerinde deney yapılmayacağı
4. HASTA SORUMLULUKLARI
5. ÖNGÖRÜLEN RİSKLER VE RAHATSIZLIKLAR (RİSK TABLOSU AŞAĞIDA SUNULMAKTADIR)
 1. Faydaları ve muhtemel sakıncaları (UYARILAR, RİSKLER, KONTRAENDİKASYONLAR, SAKINCALAR-ÇEKİNCELER)
6. Tedavinin palyatif, semptom giderici veya tedaviye yönelik olmadığı konusunda bilgilendirme (Yaşam Kalitesi Kavramı)
 1. Alternatif tıbbi müdahale usulleri
 2. Alternatif yöntemlerin prognoz (süresi, seyri ve tahmini sonucu) ve rizikoları
7. Tedaviyi reddedebileceği
Tedavinin kabul edilmemesi halinde ortaya çıkabilecek muhtemel sonuçları

8. Gizlilik temel ilkelerdendir
9. İLAÇLARIN ÖZELLİKLERİ
10. Hastalığın olası seyri ve neticeleri
(KOMPLİKASYONLAR ve YAŞAMSAL SAĞKALIM)
11. TEDAVİ SONLANMASI
12. YENİDEN TIBBİ YARDIMA ULAŞACAĞI YER

Hukuksal Dayanak⁵

Bilgilendirme ve Rıza verilmesi konusundaki ULUSAL YASAL DAYANAK:

1. Anayasanın 17. Maddesi,
2. 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu,
3. 4721 Sayılı Medeni Kanun,
4. 1219 Sayılı Tababet ve Şua-batı Sanatlarının Tarzı İcrasına dair Kanununun 70. maddesi,
5. Tıbbi Deontoloji Nizamnamesi (Resmî Gazete: 19.2.1960, No: 10436); 13-14/2. Maddesi,
6. 2238 Sayılı Doku ve Organ Alınması, Saklanması, Aşılması ve Nakli Hakkındaki Kanununun 7. Maddesi,
7. Hasta Hakları Yönetmeliği, Resmi 1998, Sayı: 23420, 15, 18, 26, 30-31 Maddeleri,
8. 2827 Nüfus Planlaması Hakkındaki Kanununun 4-6 Maddeleri.

ULUSLARARASI DAYANAK:

1. 1981 Lizbon Bildirgesi: Hasta Hakları,
2. Amsterdam, 28-30 Mart 1994,
3. 1995 Dünya Tabipler Birliği, Bali/Endonezya Bildirgesi,
4. HASTA HAKLARINA İLİŞKİN AVRUPA STATÜSÜ (ANA SÖZLEŞMESİ) * Roma, Kasım 2002.

Bilmez misin her tıbbi uygulamada rıza almalısın, Yaşam Hakkı ise elbet gerekmez

<p>Her canlı, özellikle insanların hastalanmaları, yapıları gereğidir Hasta olunca insan, daha kırılgandır Canlının yaşam boyutu, yaşam kalitesi Doğrudan irdeleme edilmektedir İlaçların prospektüsünde sayısız bilgi vardır Bunların bireye özgü boyutları Sayısız bilim gibi sunulan bilim dışı bilgi Alternatif tedavi seçenekleri iken Placebo yaklaşımının alternatif olarak gösterilmesi Hasta, kirli bilgilerden arındırılmak istemektedir İnsan gibi yaklaşım arzu etmektedir Hasta Hakları Birimleri oluşturulmuş Bunlar, Yönetimin hasta sorunlarını ilk planda ulaşıp Buna göre örtme çabası içine girdiği Mükemmellik testleri ile yapıyı desteklemek amacıyla Kuvvet ayrılığı değil, yönetim gücünü kullanan yerler Kısaca, birey, sistem içinde yalnız kalmakta Sorunları iletecek bir başvuru yapamamaktadır</p> <p>Pırlantalar alır, kıymetlilerle donatırsın Bir gönülden sunulan papatya kadar değeri olmayabilir Sevgi dolu bir kucak, bebeğin/hastanın en kıymetlisidir</p>	<p>Disease and even death is the condition of living organism When you have a problem and disease More vulnerable of breaking The life and the quality of health The happiness and satisfaction criteria Grounding from the individual perspective Therefore, informative consent is the primum Medical science is the only reasoning Thus, tailoring the treatment, due to the person Alternative ways are also must be on medicine Phantasies have no way at the medical practice Placebo is placebo, some effects be noticed Not meaning any treatment, only may be reduced pain Statistically the biology, medicine is not on rule The perfection is not be seen at any case or circumstances Not the diversity of powers, there is only one person There is no best place, then medical staff, who is in love To be hold tight and even be cry at the shoulders</p> <p>Diamond is forever a gift to a person Thus not more than a single daisy Given from the lover, the warm of love is not in diamonds</p>
<p>Kitap bilgisi bugün internet ile ulaşılmaktadır Sorunların bireye özgü terzi gibi uyarlanması Tedavinin de buna göre yapılandırılmasını öğrenmek Kısaca insana insancıl yaklaşım, kişi kendi sağlığı açısından Hayatı ve şahsiyetine dikkat, özen ve saygı görmek ister MAA</p>	<p>To reach the knowledge is easy now Internet is only an information, past, the last recent source Thus, a lot of undesired and nonscientific aspects Full of trash, thus an expert be eradicated Form the benefit, by caring, humanity and by respect MAA</p>

3. HASTA VE YAKINLARININ HAKLARI⁶

<https://www.medicana.com.tr/hasta-ve-ziyaretci-rehberi/hasta-ve-yakinlarinin-haklari>

1. Sağlık Hizmetlerinden Faydalanma Hakkı

Hasta, adalet ve hakkaniyet ilkeleri çerçevesinde sağlıklı yaşamının teşvik edilmesine yönelik faaliyetler ve koruyucu sağlık hizmetleri de dahil olmak üzere, sağlık hizmetlerinden ihtiyaçlarına uygun olarak faydalanma hakkına sahiptir.

2. Bilgi İsteme Hakkı

Hasta, sağlık hizmetlerinden nasıl faydalanabileceği konusunda bilgi isteyebilir. Bu hak, hangi sağlık kuruluşundan hangi şartlara göre faydalanılabileceğini, sağlık kurum ve kuruluşları tarafından verilen her türlü hizmet ve imkânın neler olduğunu ve müracaat edilen kuruluştan verilen sağlık hizmetlerinden faydalanma usulüne öğrenme haklarını da kapsar.

3. Sağlık Kuruluşunu Seçme ve Değiştirme Hakkı

Mevzuatın öngördüğü usul ve şartlara uyulmak kaydı ile, sağlık kurum ve kuruluşunu seçme ve seçtiği sağlık kuruluşunda verilen sağlık hizmetinden faydalanma hakkına sahiptir. Mevzuat ile belirlenmiş sevk sistemine uygun olmak şartı ile hasta sağlık kuruluşunu değiştirebilir. Acil vak'alar dışında, herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna bağlı olup da mevzuatın öngördüğü sevk zincirine uymayanlar aradaki ücret farkını kendileri karşılar.

4. Personeli Tanıma, Seçme ve Değiştirme Hakkı

Mevzuat ile belirlenmiş usullere uyulmak şartı ile hastanın, kendisine sağlık hizmeti verecek olan personeli serbestçe seçme, tedavisi ile ilgilenen tabibi değiştirme ve başka tabiplerin konsültasyonunu istemek hakkı vardır. Personeli seçme, tabibi değiştirme ve konsültasyon isteme hakları kullanıldığında, mevzuat ile belirlenen ücret farkı, bu hakları kullanan hasta tarafından karşılanır.

5. Öncelik Sırasının Belirlenmesini İsteme Hakkı

Sağlık kuruluşunun hizmet verme imkanlarının yetersiz veya sınırlı olması sebebiyle sağlık hizmeti talebi zamanında karşılanamayan hallerde, hastanın, öncelik hakkının tıbbi kriterlere dayalı ve objektif olarak belirlenmesini istemek hakkı vardır. Acil ve adli vak'alar ile yaşlılar ve özürhâller hakkında öncelik sırasının belirlenmesinde ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

6. Tıbbi Gereklere Uygun Teşhis, Tedavi ve Bakım Hakkı

Hasta, modern tıbbi bilgi ve teknolojinin gereklerine uygun olarak teşhisinin konulmasını, tedavisinin yapılmasını ve bakımını istemek hakkına sahiptir. Tababetin ilkelerine ve tababet ile ilgili mevzuat hükümlerine aykırı veya aldatıcı mahiyette teşhis ve tedavi yapılamaz.

7. Tıbbi Gereklilikler Dışında Müdahale Yasağı Hakkı

Teşhis, tedavi veya korunma maksadı olmaksızın, ölüme veya hayati tehlikeye yol açabilecek veya vücut bütünlüğünü ihlal edebilecek veya akli veya bedeni mukavemeti azaltabilecek hiçbir şey yapılamaz ve talep de edilemez. 8. Ötenazi Yasağı Hakkı Ötenazi yasaktır. Tıbbi gereklerden bahisle veya her ne suretle olursa olsun, hayat hakkından vazgeçilemez. Kendisinin veya bir başkasının talebi olsa dahil, kimsenin hayatına son verilemez.

9. Tıbbi Özen Gösterilmesi Hakkı

Personel, hastanın durumunun gerektirdiği tıbbi özeni gösterir. Hastanın hayatını kurtarmak veya sağlığını korumak mümkün olmadığı takdirde dahi, ıstırabını azaltmaya veya dindirmeye çalışmak zorunludur.

10. Sağlık Durumu ile İlgili Bilgi Alma Hakkı

Hastalığının nedeni, nasıl tedavi edileceği, diğer tedavi seçenekleri, riskleri, hastalığın ve tedavinin komplikasyonları, gerektiğinde tıbbi yardıma nasıl ulaşılabileceği konusunda bilgi alma hakkı vardır. Bu bağlamda kayıtlarını inceleyebilir. Hatalı olanların düzeltilmesini isteyebilir, Sağlık verilerinin bir kısmının saklanmasını talep edebilir. Sağlık verilerini görebilecek hasta yakını kendisi belirleyebilir.

11. Güvenliğinin Sağlanması Hakkı

Herkesin, sağlık kurum ve kuruluşlarında güvenlik içinde olmayı beklemeye ve bunu istemek hakları vardır.

12. Dini Vecibeleri Yerine Getirebilme ve Dini Hizmetlerden Faydalanma

Hakkı Kurum hizmetlerinde aksamalara sebebiyet verilmemek, başkalarını rahatsız etmemek ve personelce düzenlenip yürütülen tıbbi tedaviye hiçbir şekilde müdahalede bulunulmamak şartı ile hastalara dini telkinde bulunmak ve onları manevi yönden desteklemek üzere talepleri halinde, dini inançlarına uygun olan din görevlisi davet edilir. Bunun için, sağlık kurum ve kuruluşlarında uygun zaman ve mekân belirlenir.

13. İnsani Değerlere Saygı Gösterilmesi, Ziyaret ve Refakatçi Bulundurma Hakkı

Hasta, kişilik değerlerine uygun bir şekilde ve ortamda sağlık hizmetlerinden faydalanma hakkına sahiptir. Hasta ziyaretçilerinin kabul edilmesi, kurum veya kuruluşça belirlenen usul ve esaslara uygun olarak ve hastaların huzur ve sükunlarını bozacak fiil ve tutumlara sebebiyet vermeyecek şekilde gerçekleştirilir ve bu konuda gereken tedbirler alınır. Sağlık kurum ve kuruluşunun çalışma usul ve esaslarını gösteren mevzuata uygun olarak hasta yakını olarak belirlenen kişi refakatçi olarak kabul edilir. 14. Hukuki Korunma Yolları Hakkı Hasta hakları uygulamalarının yürütülmesi amacıyla sağlık kurum ve kuruluşları bünyesinde Hasta Hakları Birimi oluşturulur.

15. Mahremiyete Saygı Gösterilmesi Hakkı

Hastanın, mahremiyetine saygı gösterilmesi esastır. Hasta mahremiyetinin korunmasını açıkça talep de edebilir. Her türlü tıbbi müdahale, hastanın mahremiyetine saygı gösterilmek suretiyle icra edilir.

Yorum

Bu Hasta Bakım Birimi hasta hakları ilkeleri benimsediğini ifade etmekte, ancak bu yapı Yönetmelik çerçevesine bulunmaktadır. Bu metinde "... hasta hakları mevzuatına, tıbbi deontolojiye, etik ilke ve kurallara uygun olarak yürütülmesini sağlar" vurgusu ile Tıbbi Deontoloji Nizamnamesindeki "İnsan sağlığı, hayatı ve şahsiyetine dikkat, özen ve saygı göstermektir" ifadeleri net görülmemektedir.

4. HASTA HAKLARI YÖNETMELİĞİ⁷

Resmî Gazete Tarihi: 01.08.1998 Resmî Gazete Sayısı: 23420

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve İlkeler

Amaç

Madde 1- Bu Yönetmelik; temel insan haklarının sağlık hizmetleri sahasındaki yansıması olan ve başta Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nda, diğer mevzuatta ve milletlerarası hukuki metinlerde kabul edilen "hasta haklarını somut olarak göstermek ve sağlık hizmeti verilen bütün kurum ve kuruluşlarda ve sağlık kurum ve kuruluşları dışında sağlık hizmeti verilen hallerde, insan haysiyetine yakışır şekilde herkesin "hasta haklarından faydalanabilmesine, hak ihlallerinden korunabilmesine ve gerektiğinde hukuki korunma yollarını fiilen kullanabilmesine dair usul ve esasları düzenlemek amacı ile hazırlanmıştır.

Kapsam

Madde 2- Bu Yönetmelik; sağlık hizmeti verilen resmi ve özel bütün kurum ve kuruluşları, bu kurum ve kuruluşlarda veya bunların dışında hizmete katılan her kademedeki ve unvandaki ilgilileri ve hizmetten faydalanma hakkını haiz olan bütün fertleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (Başlığı ile birlikte değişik: RG-16/1/2019-30657) Bu Yönetmelik; 7/5/1987 tarihli ve 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanununa ve 10/7/2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 355 inci ve 508 inci maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4- Bu Yönetmelik’te geçen deyimlerden;

a) Bakanlık: Sağlık Bakanlığı’nı,

b) Hasta: Sağlık hizmetlerinden faydalanma ihtiyacı bulunan kimseyi,

c) Personel: Hizmetin, resmi veya özel sağlık kurumlarında ve kuruluşlarında veya serbest olarak sunulmasına bakılmaksızın, sağlık hizmetinin verilmesine iştirak eden bütün sağlık meslekleri mensuplarını ve sağlık meslekleri mensubu olmasa bile sağlık hizmetinin verilmesine sorumlu olarak iştirak eden kimseleri,

d) **(Değişik: RG-8/5/2014-28994)** Sağlık kurum ve kuruluşu: Sağlık hizmeti verilen kamu veya özel bütün kurum ve kuruluşları ile tababet icra edilen bütün yerleri,

e) Hasta hakları: Sağlık hizmetlerinden faydalanma ihtiyacı bulunan fertlerin, sırf insan olmaları sebebiyle sahip buldukları ve T.C. Anayasası, milletlerarası andlaşmalar, kanunlar ve diğer mevzuat ile teminat altına alınmış bulunan haklarını,

f) **(Ek: RG-8/5/2014-28994)** Yeterlik: Yaşının küçüklüğü yüzünden veya akıl hastalığı, akıl zayıflığı, sarhoşluk ya da bunlara benzer sebeplerden biriyle akla uygun biçimde davranma yeteneğinden yoksun olmayan onay verenin önerilen tıbbi müdahalede karşılaşılabileceği ya da reddettiğinde doğabilecek sonuçları makul bir şekilde anlama ve değerlendirme yeteneğine sahip olma halini,

g) **(Ek: RG-8/5/2014-28994)** Tıbbi müdahale: Tıp mesleğini icraya yetkili kişiler tarafından uygulanan, sağlığı koruma, hastalıkların teşhis ve tedavisi için ilgili meslekî yükümlülükler ve standartlara uygun olarak tıbbın sınırları içinde gerçekleştirilen fizikî ve ruhi girişimi,

ğ) **(Ek: RG-8/5/2014-28994)** Bilgilendirme: Yapılması planlanan her türlü tıbbi müdahale öncesinde müdahaleyi gerçekleştirecek sağlık meslek mensubu tarafından kişiye gerekli bilginin verilmesini,

h) **(Ek: RG-8/5/2014-28994)** Rıza: Kişinin tıbbi müdahaleyi serbest iradesiyle ve bilgilendirilmiş olarak kabul etmesini, ifade eder.

İlkeler

Madde 5- Sağlık hizmetlerinin sunulmasında aşağıdaki ilkelere uyulması şarttır:

a) Bedeni, ruhi ve sosyal yönden tam bir iyilik hali içinde yaşama hakkının, en temel insan hakkı olduğu, hizmetin her safhasında daima göz önünde bulundurulur.

b) Herkesin yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkını haiz olduğu ve hiçbir merci veya kimsenin bu hakkı ortadan kaldırmak yetkisinin olmadığı bilinerek, hastaya insanca muamelede bulunulur.

c) Sağlık hizmetinin verilmesinde, hastaların, ırk, dil, din ve mezhep, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç ve ekonomik ve sosyal durumları ile sair farklılıkları dikkate alınmaz. Sağlık hizmetleri, herkesin kolayca ulaşabileceği şekilde planlanıp düzenlenir.

d) Tıbbi zorunluluklar ve kanunlarda yazılı haller dışında, rızası olmaksızın kişinin vücut bütünlüğüne ve diğer kişilik haklarına dokunulamaz.

e) Kişi, rızası ve Bakanlığın izni olmaksızın tıbbi araştırmalara tabi tutulamaz.

f) Kanun ile müsaade edilen haller ile tıbbi zorunluluklar dışında, hastanın özel hayatının ve aile hayatının gizliliğine dokunulamaz.

İKİNCİ BÖLÜM

Sağlık Hizmetlerinden Faydalanma Hakkı

Adalet ve Hakkaniyete Uygun Olarak Faydalanma

Madde 6- Hasta, adalet ve hakkaniyet ilkeleri çerçevesinde sağlıklı yaşamının teşvik edilmesine yönelik faaliyetler ve koruyucu sağlık hizmetleri de dahil olmak üzere, sağlık hizmetlerinden ihtiyaçlarına uygun olarak faydalanma hakkına sahiptir. Bu hak, sağlık hizmeti veren bütün kurum ve kuruluşlar ile sağlık hizmetinde görev alan personelin adalet ve hakkaniyet ilkelerine uygun hizmet verme yükümlülüklerini de içerir.

Bilgi İsteme

Madde 7- Hasta, sağlık hizmetlerinden nasıl faydalanabileceği konusunda bilgi isteyebilir. Bu hak, hangi sağlık kuruluşundan hangi şartlara göre faydalanılabileceğini, sağlık kurum ve kuruluşları tarafından verilen her türlü hizmet ve imkânın neler olduğunu ve müracaat edilen kuruluşta verilen sağlık hizmetlerinden faydalanma usulüne öğrenme haklarını da kapsar.

Bütün sağlık kurum ve kuruluşları, hastayı birinci fıkra uyarınca bilgilendirmek için yeterli teknik donanımı haiz birimi oluşturmak; bu birimde, hastaya kesin ve yeterli bilgi verebilecek nitelik ve ehliyete sahip personeli daimî olarak istihdam etmek ve hastanın ihtiyacı olan birimlere kolayca ulaşabilmesini temin etmek üzere, kuruluşun uygun yerlerinde bilgilendirici tabela, broşür ve işaretler bulundurmak gibi tedbirleri almak zorundadırlar.

Sağlık Kuruluşunu Seçme ve Değiştirme

Madde 8- Hasta; tabi olduğu mevzuatın öngördüğü usul ve şartlara uyulmak kaydı ile, sağlık kurum ve kuruluşunu seçme ve seçtiği sağlık kuruluşunda verilen sağlık hizmetinden faydalanma hakkına sahiptir.

Mevzuat ile belirlenmiş sevk sistemine uygun olmak şartı ile hasta sağlık kuruluşunu değiştirebilir. Ancak, kuruluşu değiştirmenin hayati tehlikeye yol açıp açmayacağı ve hastalığının daha da ağırlaşıp ağırlaşmayacağı hususlarında hastanın tabip tarafından aydınlatılması ve hayati tehlike bakımından sağlık kuruluşunun değiştirilmesinde tıbben sakınca görülmemesi esastır.

Acil vak’alar dışında, herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna bağlı olup da mevzuatın öngördüğü sevk zincirine uymayanlar aradaki ücret farkını kendileri karşılar.

Hastanın sağlık kuruluşunda kalmasında tıbben fayda bulunmayan veya bir başka sağlık kuruluşuna nakli gerekli olan hallerde, durum hastaya veya 15 inci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen kişilere açıklanır. Nakilden önce, gereken bilgiler nakil talebinde bulunulan veya tıbben uygun görülen sağlık kuruluşuna, sevkeden kuruluş veya mevzuatla belirlenen yetkililerce verilir. Her iki durumda da hizmetin aksamadan ve kesintisiz olarak verilmesi esastır.

Personeli Tanıma, Seçme ve Değiştirme

Madde 9- Hastaya talebi halinde, kendisine sağlık hizmeti verecek veya vermekte olan tabiplerin ve diğer personelin kimlikleri, görev ve unvanları hakkında bilgi verilir.

Mevzuat ile belirlenmiş usullere uyulmak şartı ile hastanın, kendisine sağlık hizmeti verecek olan personeli serbestçe seçme, tedavisi ile ilgilenen tabibi değiştirme ve başka tabiplerin konsültasyonunu istemek hakkı vardır.

Personeli seçme, tabibi değiştirme ve konsültasyon isteme hakları kullanıldığında, mevzuat ile belirlenen ücret farkı, bu hakları kullanan hasta tarafından karşılanır.

Öncelik Sırasının Belirlenmesini İsteme

Madde 10- Sağlık kuruluşunun hizmet verme imkanlarının yetersiz veya sınırlı olması sebebiyle sağlık hizmeti talebi zamanında karşılanamayan hallerde, hastanın, öncelik hakkının tıbbi kriterlere dayalı ve objektif olarak belirlenmesini istemek hakkı vardır.

Acil ve adli vak'alar ile yaşlılar ve (**Değişik ibare: RG-16/1/2019-30657**) engelliler hakkında öncelik sırasının belirlenmesinde ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

Tıbbi Gereklere Uygun Teşhis, Tedavi ve Bakım

Madde 11- Hasta, modern tıbbi bilgi ve teknolojinin gereklerine uygun olarak teşhisinin konulmasını, tedavisinin yapılmasını ve bakımını istemek hakkına sahiptir.

Tababetin ilkelerine ve tababet ile ilgili mevzuat hükümlerine aykırı veya aldatici mahiyette teşhis ve tedavi yapılamaz.

Tıbbi Gereklilikler Dışında Müdahale Yasağı

Madde 12- Teşhis, tedavi veya korunma maksadı olmaksızın, ölüme veya hayati tehlikeye yol açabilecek veya vücut bütünlüğünü ihlal edebilecek veya akli veya bedeni mukavemeti azaltabilecek hiçbir şey yapılamaz ve talep de edilemez.

Ötenazi Yasağı

Madde 13- Ötenazi yasaktır.

Tıbbi gereklerden bahisle veya her ne suretle olursa olsun, hayat hakkından vazgeçilemez. Kendisinin veya bir başkasının talebi olsa dahil, kimsenin hayatına son verilemez.

Tıbbi Özen Gösterilmesi

Madde 14- Personel, hastanın durumunun gerektirdiği tıbbi özeni gösterir. Hastanın hayatını kurtarmak veya sağlığını korumak mümkün olmadığı takdirde dahi, ıstırabını azaltmaya veya dindirmeye çalışmak zorunludur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Sağlık Durumu ile İlgili Bilgi Alma Hakkı

Bilgilendirmenin Kapsamı

Madde 15- (Başlığı ile birlikte değişik: RG-8/5/2014-28994)

Hastaya;

- Hastalığın muhtemel sebepleri ve nasıl seyredeceği,
 - Tıbbi müdahalenin kim tarafından nerede, ne şekilde ve nasıl yapılacağı ile tahmini süresi,
 - Diğer tanı ve tedavi seçenekleri ve bu seçeneklerin getireceği fayda ve riskler ile hastanın sağlığı üzerindeki muhtemel etkileri,
 - Muhtemel komplikasyonları,
 - Reddetme durumunda ortaya çıkabilecek muhtemel fayda ve riskleri,
 - Kullanılacak ilaçların önemli özellikleri,
 - Sağlığı için kritik olan yaşam tarzı önerileri,
 - Gerektiğinde aynı konuda tıbbi yardıma nasıl ulaşabileceği,
- ... hususlarında bilgi verilir.

Kayıtları İnceleme

Madde 16- Hasta, sağlık durumu ile ilgili bilgiler bulunan dosyayı ve kayıtları, doğrudan veya vekili veya kanuni temsilcisi vasıtası ile inceleyebilir ve bir suretini alabilir. Bu kayıtlar, sadece hastanın tedavisi ile doğrudan ilgili olanlar tarafından görülebilir.

Kayıtların Düzeltmesini İsteme

Madde 17- Hasta; sağlık kurum ve kuruluşları nezdinde bulunan kayıtlarında eksik, belirsiz ve hatalı tıbbi ve şahsi bilgilerin tamamlanmasını, açıklanmasını, düzeltilmesini ve nihai sağlık durumu ve şahsi durumuna uygun hale getirilmesini isteyebilir.

Bu hak, hastanın sağlık durumu ile ilgili raporlara itiraz ve aynı veya başka kurum ve kuruluşlarda sağlık durumu hakkında yeni rapor düzenlenmesini isteme haklarını da kapsar.

Bilgi Vermenin Usulü

Madde 18- (Değişik: RG-8/5/2014-28994)

Bilgi, mümkün olduğunca sade şekilde, tereddüt ve şüpheye yer verilmeden, hastanın sosyal ve kültürel düzeyine uygun olarak anlayabileceği şekilde verilir.

Hasta, tıbbi müdahaleyi gerçekleştirecek sağlık meslek mensubu tarafından tıbbi müdahale konusunda sözlü olarak bilgilendirilir. Bilgilendirme ve tıbbi müdahaleyi yapacak sağlık meslek mensubunun farklı olmasını zorunlu kılan durumlarda, bu duruma ilişkin hastaya açıklama yapılmak suretiyle bilgilendirme yeterliliğine sahip başka bir sağlık meslek mensubu tarafından bilgilendirme yapılabilir.

Hastanın kendisinin bilgilendirilmesi esastır. Hastanın kendisi yerine bir başkasının bilgilendirilmesini talep etmesi halinde, bu talep kişinin imzası ile yazılı olarak kayıt altına alınmak kaydıyla sadece bilgilendirilmesi istenilen kişilere bilgi verilir.

Hasta, aynı şikâyeti ile ilgili olarak bir başka hekimen de sağlık durumu hakkında ikinci bir görüş almayı talep edebilir.

Acil durumlarda dışında, bilgilendirme hastaya makul süre tanınarak yapılır.

Bilgilendirme uygun ortamda ve hastanın mahremiyeti korunarak yapılır.

Hastanın talebi halinde yapılacak işlemin bedeline ilişkin bilgiler sağlık hizmet sunucusunun ilgili birimleri tarafından verilir.

Bilgi Verilmesi Caiz Olmayan ve Tedbir Alınması Gereken haller

Madde 19- Hastanın manevi yapısı üzerinde fena tesir yapmak suretiyle hastalığın artması ihtimalinin bulunması ve hastalığın seyrinin ve sonucunun vahim görülmesi hallerinde, teşhisin saklanması caizdir.

Hastaya veya yakınlarına, hastanın sağlık durumu hakkında bilgi verilip verilmemesi, yukarıdaki fıkrada belirtilen şartlar çerçevesinde tabibinin takdirine bağlıdır.

Tedavisi olmayan bir teşhis, ancak bir tabip tarafından ve tam bir ihtiyat içinde hastaya hissettirilebilir veya bildirilebilir. Hastanın aksi yönde bir talebinin bulunmaması veya açıklanacağı şahsın önceden belirlenmemesi halinde, böyle bir teşhis ailesine bildirilir.

Bilgi Verilmesini Yasaklama

Madde 20- (Değişik: RG-8/5/2014-28994)

İlgili mevzuat hükümleri ve/veya yetkili mercilerce alınacak tedbirlerin gerektirdiği haller dışında; kişi, sağlık durumu hakkında kendisinin, yakınlarının ya da hiç kimsenin bilgilendirilmemesini talep edebilir. Bu durumda kişinin kararı yazılı olarak alınır. Hasta, bilgi verilmemesi talebini istediği zaman değiştirebilir ve bilgi verilmesini talep edebilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Hasta Haklarının Korunması

Mahremiyete Saygı Gösterilmesi

Madde 21- Hastanın, mahremiyetine saygı gösterilmesi esastır. Hasta mahremiyetinin korunmasını açıkça talep de edebilir. Her türlü tıbbi müdahale, hastanın mahremiyetine saygı gösterilmek suretiyle icra edilir.

Mahremiyete saygı gösterilmesi ve bunu istemek hakkı;

- Hastanın, sağlık durumu ile ilgili tıbbi değerlendirmelerin gizlilik içerisinde yürütülmesini,
- Muayenenin, teşhisin, tedavinin ve hasta ile doğrudan teması gerektiren diğer işlemlerin makul bir gizlilik ortamında gerçekleştirilmesini,
- Tıbben sakınca olmayan hallerde yanında bir yakınının bulunmasına izin verilmesini,
- Tedavisi ile doğrudan ilgili olmayan kimselerin, tıbbi müdahale sırasında bulunmamasını,

e) Hastalığın mahiyeti gerektirmedikçe hastanın şahsi ve ailevi hayatına müdahale edilmemesini,

f) Sağlık harcamalarının kaynağının gizli tutulmasını, kapsar.

Ölüm olayı, mahremiyetin bozulması hakkını vermez.

Eğitim verilen sağlık kurum ve kuruluşlarında, hastanın tedavisi ile doğrudan ilgili olmayanların tıbbi müdahale sırasında bulunması gerekli ise; önceden veya tedavi sırasında bunun için hastanın ayrıca rızası alınır.

Rıza Olmaksızın Tıbbi Ameliyeye Tabi Tutulmama

Madde 22- Kanunda gösterilen istisnalar hariç olmak üzere, kimse, rızası olmaksızın ve verdiği rızaya uygun olmayan bir şekilde tıbbi ameliyeye tabi tutulamaz.

Bir suç işlediği veya buna iştirak ettiği şüphesi altında bulunan kişinin işlediği suçun muhtemel delillerinin, kendisinin veya mağdurun vücudunda olduğu düşünülen hallerde; bu delillerin ortaya çıkarılması için sanığın veya mağdurun tıbbi ameliyeye tabi tutulması, hâkimin kararına bağlıdır.

Gecikmesinde sakınca bulunan hallerde bu ameliye, cumhuriyet savcısının talebi üzerine yapılabilir.

Bilgilerin Gizli Tutulması

Madde 23- Sağlık hizmetinin verilmesi sebebiyle edinilen bilgiler, kanun ile müsaade edilen haller dışında, hiçbir şekilde açıklanamaz.

Kişinin rızasına dayansa bile, kişilik haklarından bütünüyle vazgeçilmesi, bu hakların başkalarına devri veya aşırı şekilde sınırlandırılması neticesini doğuran hallerde bilginin açıklanması, bunları açıklayanın hukuki sorumluluğunu kaldırmaz.

Hukuki ve ahlaki yönden geçerli ve haklı bir sebebe dayanmaksızın hastaya zarar verme ihtimali bulunan bilginin ifşa edilmesi, personelin ve diğer kimselerin hukuki ve cezai sorumluluğunu da gerektirir.

Araştırma ve eğitim amacı ile yapılan faaliyetlerde de hastanın kimlik bilgileri, rızası olmaksızın açıklanamaz.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Tıbbi Müdahalede Hastanın Rızası

Hastanın Rızası ve İzin

Madde 24- (Değişik: RG-8/5/2014-28994)

Tıbbi müdahalelerde hastanın rızası gerekir. Hasta küçük veya mahcur ise velisinden veya vasisinden izin alınır. Hastanın, velisinin veya vasisinin olmadığı veya hazır bulunmadığı veya hastanın ifade gücünün olmadığı hallerde, bu şart aranmaz.

Kanuni temsilcinin rızasının yeterli olduğu hallerde dahi, anlatılanları anlayabilecekleri ölçüde, küçük veya kısıtlı olan hastanın dinlenmesi suretiyle mümkün olduğu kadar bilgilendirme sürecine ve tedavisi ile ilgili alınacak kararlara katılımı sağlanır.

Sağlık kurum ve kuruluşları tarafından engellilerin durumuna uygun bilgilendirme yapılmasına ve rıza alınmasına yönelik gerekli tedbirler alınır.

Kanuni temsilci tarafından rıza verilmeyen hallerde, müdahalede bulunmak tıbben gerekli ise, velayet ve vesayet altındaki hastaya tıbbi müdahalede bulunulabilmesi; Türk Medeni Kanunu'nun 346'ncı ve 487 inci maddeleri uyarınca mahkeme kararına bağlıdır.

Tıbbi müdahale sırasında isteğini açıklayabilecek durumda bulunmayan bir hastanın, tıbbi müdahale ile ilgili olarak önceden açıklamış olduğu istekleri göz önüne alınır.

Yeterliğin zaman zaman kaybedildiği tekrarlayıcı hastalıklarda, hastadan yeterli olduğu dönemde onu kaybettiği dönemlere ilişkin yapılacak tıbbi müdahale için rıza vermesi istenebilir.

Hastanın rızasının alınmadığı hayati tehlikesinin bulunduğu ve bilincinin kapalı olduğu acil durumlar ile hastanın bir organının kaybına veya fonksiyonunu ifa edemez hale gelmesine yol açacak durumun varlığı halinde, hastaya tıbbi müdahalede bulunmak rızaya bağlı değildir. Bu durumda hastaya gerekli tıbbi müdahale yapılarak durum kayıt altına alınır. Ancak bu durumda, mümkünse hastanın orada bulunan yakını veya kanuni temsilcisi; mümkün olmadığı takdirde de tıbbi müdahale sonrasında hastanın yakını veya kanuni temsilcisi bilgilendirilir. Ancak hastanın bilinci açıldıktan sonraki tıbbi müdahaleler için hastanın yeterliği ve ifade edebilme gücüne bağlı olarak rıza işlemlerine başvurulur.

Sağlık kurum ve kuruluşlarında yatarak tedavisi tamamlanan hastaya, genel sağlık durumu, ilaçları, kontrol tarihleri diyet ve sonrasında neler yapması gerektiği gibi bilgileri içeren taburcu sonrası tedavi planı sağlık meslek mensubu tarafından sözel olarak anlatılır. Daha sonra bu tedavi planının yer aldığı epikrizin bir nüshası hastaya verilir.

Tedaviyi Reddetme ve Durdurma

Madde 25- Kanunen zorunlu olan haller dışında ve doğabilecek olumsuz sonuçların sorumluluğu hastaya ait olmak üzere; hasta kendisine uygulanması planlanan veya uygulanmakta olan tedaviyi reddetmek veya durdurulmasını istemek hakkına sahiptir. Bu halde, tedavinin uygulanmamasından doğacak sonuçların hastaya veya kanuni temsilcilerine veyahut yakınlarına anlatılması ve bunu gösteren yazılı belge alınması gerekir.

Bu hakkın kullanılması, hastanın sağlık kuruluşuna tekrar müracaatında hasta aleyhine kullanılamaz.

Rıza Formu

Madde 26- (Başlığı ile birlikte değişik: RG-8/5/2014-28994)

Mevzuatta öngörülen durumlar ile uyumsuzluğa mahal vermesi tıbben muhtemel görülen tıbbi müdahaleler için sağlık kurum ve kuruluşunca 15 inci maddedeki bilgileri içeren rıza formu hazırlanır. Rıza formunda yer alan bilgiler; sözlü olarak hastaya aktarılarak rıza formu hastaya veya kanuni temsilcisine imzalatılır. Rıza formu iki nüsha olarak imza altına alınır ve bir nüshası hastanın dosyasına konular, diğeri ise hastaya veya kanuni temsilcisine verilir. Acil durumlarda tıbbi müdahalenin hasta tarafından kabul edilmemesi durumunda, bu beyan imzalı olarak alınır, imzadan imtina etmesi halinde durum tutanak altına alınır. Rıza formu bilgilendirmeyi yapan ve tıbbi müdahaleyi gerçekleştirecek sağlık meslek mensubu tarafından imzalanır. Verilen bilgilerin doğruluğundan ilgili sağlık meslek mensubu sorumludur. Rıza formları arşiv mevzuatına uygun olarak muhafaza edilir.

Alışılmış Olmayan Tedavi Usullerinin Uygulanması

Madde 27- Klinik veya laboratuvar muayeneleri sonucunda bilinen klasik tedavi metotlarının hastaya fayda vermeyeceğinin sabit olması ve daha evvel deney hayvanları üzerinde kâfi derecede tecrübe edilmek suretiyle faydalı tesirlerinin anlaşılması ve hastanın rızasının bulunması şartları birlikte mevcut olduğunda, bilinen klasik tedavi metotları yerine başka bir tedavi usulü uygulanabilir. Ayrıca, bilinen klasik tedavi metodu dışındaki bir metodun uygulanabilmesi için, hastaya faydalı olacağını ve bu tedavinin bilinen klasik tedavi usullerinden daha elverişsiz sonuç vermeyeceğinin muhtemel olması da şarttır.

Evvelce tecrübe edilmemiş bir tıbbi tedavi ve müdahale usulü, ancak zarar vermeyeceğinin ve hastayı kurtaracağını mutlak olarak öngörülmesi halinde yapılabilir.

Altıncı Bölüm 'de yer alan hükümler saklıdır.

Rızanın Şekli ve Geçerliliği

Madde 28- Mevzuatın öngördüğü istisnalar dışında, rıza herhangi bir şekle bağlı değildir.

Hukuka ve ahlaka aykırı olarak alınan rıza hükümsüzdür ve bu şekilde alınan rızaya dayanılarak müdahalede bulunulamaz.

Organ ve Doku Alınmasında Rıza

Madde 29- 18 yaşından küçük ve mümeyyiz olmayanlardan organ ve doku alınmaz. Bu şartları tamam olanlardan teşhis, tedavi ve bilimsel amaçlar ile organ veya doku alınması, 2238 sayılı Organ ve Doku Alınması, Saklanması ve Nakli Hakkında Kanun'un

6'ncı maddesinde öngörülen yazılı şekil şartına tabidir. Ölüden organ ve doku alınma şartı ve cesetlerin bilimsel araştırma için muhafazası hususunda 2238 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesi hükümleri saklıdır.

Aile Planlanması Hizmetleri ve Gebeliğin Sona Erdirilmesi

Madde 30- İlgilinin rızası mevcut olsun veya olmasın, Bakanlık tarafından tespit edilmiş olanlar dışındaki ilaç ve araçlar aile planlaması hizmetlerinde kullanılamaz.

Gebeliğin sona erdirilmesi, 2827 sayılı Nüfus Planlaması Hakkında Kanun ile öngörülen şartlara tabidir.

Sterilizasyon ve gebeliğin sona erdirilmesi hallerinde, hastanın rızası ile evli ise eşinin de rızası gereklidir.

Rızanın Kapsamı ve Aranmayacağı Haller

Madde 31- (Başlığı ile birlikte değişik: RG-8/5/2014-28994)

Rıza alınırken hastanın veya kanuni temsilcisinin tıbbi müdahalenin konusu ve sonuçları hakkında bilgilendirilip aydınlatılması esastır.

Hastanın verdiği rıza, tıbbi müdahalenin gerektirdiği sürecin devamı olan ve zorunlu sayılabilecek rutin işlemleri de kapsar.

Tıbbi müdahale, hasta tarafından verilen rızanın sınırları içerisinde olması gerekir.

Hastaya tıbbi müdahalede bulunulurken yapılan işlemin genişletilmesi gereği doğduğunda müdahale genişletilmediği takdirde hastanın bir organının kaybına veya fonksiyonunu ifa edemez hale gelmesine yol açabilecek tıbbi zaruret hâlinde rıza aranmaksızın tıbbi müdahale genişletilebilir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Diğer Haklar

Güvenliğin Sağlanması

Madde 37- Herkesin, sağlık kurum ve kuruluşlarında güvenlik içinde olmayı bekleme ve bunu istemek hakları vardır.

Bütün sağlık kurum ve kuruluşları, hastaların ve ziyaretçi ve refakatçi gibi yakınlarının can ve mal güvenliklerinin korunması ve sağlanması için gerekli tedbirleri almak zorundadırlar.

Tutuklu ve hükümlerin sağlık kurum ve kuruluşlarında muhafazaları ile ilgili özel mevzuat hükümleri saklıdır.

Dini Vecibeleri Yerine Getirebilme ve Dini Hizmetlerden Faydalanma

Madde 38- Sağlık kurum ve kuruluşlarının imkanları ölçüsünde hastalara dini vecibelerini serbestçe yerine getirebilmeleri için gereken tedbirler alınır.

Kurum hizmetlerinde aksamalara sebebiyet verilmemek, başkalarını rahatsız etmemek ve personelce düzenlenip yürütülen tıbbi tedaviye hiçbir şekilde müdahalede bulunulmaması şartı ile hastalara dini telkinde bulunmak ve onları manevi yönden desteklemek üzere talepleri halinde, dini inançlarına uygun olan din görevlisi davet edilir. Bunun için, sağlık kurum ve kuruluşlarında uygun zaman ve mekân belirlenir.

İfadeye muktedir olmayıp da dini inancı bilinen ve kimsesiz olan agoni halindeki hastalar için de talep şartı aranmaksızın, dini inançlarına uygun olan din görevlisi çağırılır.

Bu hakların nasıl ve ne zaman kullanılacağı ve bu konuda alınacak tedbirler, sağlık kuruluşunun çalışma usul ve esaslarını gösteren mevzuatta ayrıca düzenlenir.

İnsani Değerlere Saygı Gösterilmesi ve Ziyaret

Madde 39- Hasta, kişilik değerlerine uygun bir şekilde ve ortamda sağlık hizmetlerinden faydalanma hakkına sahiptir.

Sağlık hizmetlerinde görev alan bütün personel; hastalara, yakınlarına ve ziyaretçilere güler yüzlü, nazik, şefkatli ve sağlık hizmetleri ile ilgili mevzuat ve bu Yönetmelik hükümlerine uygun şekilde davranmak zorundadır.

Sağlık hizmetlerinin her safhasında, hastalara, onların bedeni ve ruhi durumları dikkate alınarak, hangi işlemin neden ve nasıl yapıldığı, yapılacağı ve bekletilmeleri söz konusu ise, bekletilmenin sebepleri hususunda gerekli ve yeterli bilgi verilir.

Sağlık kurum ve kuruluşlarında, insan haysiyetine yakışır gereken türlü hijyenik şartların sağlanması, gürültünün ve rahatsız edici diğer bütün etkenlerin bertaraf edilmesi esastır. Gerektiğinde, bu hususlar hasta tarafından talep konusu yapılabilir.

Hasta ziyaretçilerinin kabul edilmesi, kurum veya kuruluşça belirlenen usul ve esaslara uygun olarak ve hastaların huzur ve sükunlarını bozacak fiil ve tutumlara sebebiyet vermeyecek şekilde gerçekleştirilir ve bu konuda gereken tedbirler alınır.

Refakatçi Bulundurma

Madde 40- Muayene ve tedavi sırasında hastaya yardımcı olmak üzere; mevzuatın ve kurum imkanlarının elverdiği ve hastanın sağlık durumunun gerektirdiği ölçüde, tedaviden sorumlu olan tabibin uygun görmesine bağlı olarak, refakatçi bulundurulması istenebilir.

Bu hakkın nasıl ve ne zaman kullanılacağı ve bu konuda alınacak tedbirler, sağlık kurum ve kuruluşunun çalışma usul ve esaslarını gösteren mevzuatta ayrıca düzenlenir.

Hizmetin Sağlık Kurum ve Kuruluşu Dışında Verilmesi

Madde 41- Hastalar, aşağıdaki hallerde sağlık hizmetlerinden buldukları yerlerde de faydalanabilirler:

- a) Koruyucu sağlık hizmetlerinin verilmesinde,
- b) Tıbbi sebeplerden dolayı sağlık kuruluşuna bizzat gidilemeyen veya götürülemeyen hallerde,
- c) Tabii afetler gibi olağanüstü hallerde.

Hizmetin sağlık kuruluşu dışında verilmesi ile ilgili usul ve esaslar, Bakanlık tarafından ayrıca düzenlenir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Sorumluluk ve Hukuki Korunma Yolları

Müracaat, Şikâyet ve Dava Hakkı

Madde 42- Hastanın ve hasta ile ilgili bulunanların, hasta haklarının ihlali halinde, mevzuat çerçevesinde her türlü müracaat, şikâyet ve dava hakları vardır.

Hastanın Uyması Gereken Kurallar

Madde 42/A – (Ek: RG-8/5/2014-28994)

Hasta sağlık hizmeti alırken aşağıdaki kurallara uyar:

- a) Başvurduğu sağlık kurum ve kuruluşunun kural ve uygulamalarına uygun davranır ve katılımcı bir yaklaşımla teşhis ve tedavi ekibinin bir parçası olduğu bilinciyle hareket eder.
- b) Yakınmalarını, daha önce geçirdiği hastalıkları, gördüğü tedavileri ve tıbbi müdahaleleri, eğer varsa halen kullandığı ilaçları ve sağlığıyla ilgili bilgileri mümkün olduğunca eksiksiz ve doğru olarak verir.
- c) Hekim tarafından belirlenen sürelerde kontrole gelmeli ve tedavisinin gidişatı hakkında geri bildirimlerde bulunur.
- ç) Randevu tarih ve saatine uyar ve değişiklikleri ilgili yere bildirir.
- d) İlgili mevzuata göre öncelik tanınan hastalar ile diğer hastaların ve personelin haklarına saygı gösterir.
- e) Personele sözlü ve fiziki saldırıya yönelik davranışlarda bulunmaz.
- f) Haklarının ihlal edildiğini düşündüğünde veya sorun yaşadığında (**Değişik İbare: RG-23/12/2016-29927**) hasta hakları birimine başvurur.

Hasta Hakları Birimleri ⁽¹⁾ Hasta Hakları Kurulları, Sertifikalı Eğitim

Madde 42/B – (Ek: RG-8/5/2014-28994)

Hasta hakları uygulamalarının yürütülmesi amacıyla sağlık kurum ve kuruluşları bünyesinde (**Değişik İbare: RG-23/12/2016-29927**) hasta hakları birimleri oluşturulur.

İl sağlık müdürlüğü: üniversite hastaneleri, (**Mülga ibare: RG-16/1/2019-30657**) (...) özel sağlık kurum ve kuruluşları, kamu hastaneleri, ağız diş sağlığı merkezleri, aile sağlığı merkezleri ve toplum sağlığı merkezlerinden gelen başvuruları değerlendirmek, karara bağlamak, öneri sunmak ve düzeltici işlemleri belirlemek üzere Hasta Hakları Kurulu oluşturur.

Kurul, başkan dahil aşağıdaki üyelere oluşur. İl sağlık müdürü veya müdürlük temsilcisi Kurulun başkanıdır.

(**Değişik dördüncü fıkra:RG-16/1/2019-30657**) Diğer üyeler şunlardır: Şikayet edilen personelin varsa üyesi olduğu kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarından bir temsilci, şikayet edilen personelin varsa üyesi olduğu işyeri sendika temsilcisi, şikayet edilen personelin görev yaptığı kurumun ildeki üst yöneticisi tarafından görevlendirilen bir kurum temsilcisi, özel sağlık kuruluşlarında ise kuruluşun üst yöneticisi tarafından belirlenen bir temsilci, hasta hakları derneklerinden yoksa tüketici derneklerinden bir temsilci, ildeki insan hakları kurulundan bir temsilci, valilikçe görevlendirilen bir vatandaş.

Birden fazla hasta hakları derneğinin veya tüketici derneğinin başvurusu durumunda, dernek temsilcisi il sağlık müdürlüğünce kura yoluyla belirlenir.

İl sağlık müdürlüğü ihtiyaç halinde birden fazla kurul oluşturabilir.

Bu Yönetmelik kapsamında yapılacak sertifikalı eğitimler 4/2/2014 tarihli ve 28903 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Sağlık Bakanlığı Sertifikalı Eğitim Yönetmeliği hükümlerine tabidir.

Kurulun Görevleri, Çalışma Usul ve Esasları

Madde 42/C – (Ek: RG-8/5/2014-28994)

Kurulun görevleri ile çalışma usul ve esasları şunlardır;

a) Kurul, sağlık kurum ve kuruluşu tarafından yerinde çözülemeyen yazılı ve/veya elektronik başvuruları değerlendirir.

b) Hasta hakları uygulamalarına veya etik ilkelere aykırı davranış sebebiyle kurul tarafından verilen ihlal kararları, ilgili sağlık kurum ve kuruluşuna ve ilgili personele yazılı olarak tebliğ edilir. Son altı ay içerisinde ikiden fazla hak ihlali kararı verilen sağlık meslek mensubu hakkındaki dosya 663 sayılı Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununun 23'üncü maddesinin yedinci fıkrasının (b) bendi hükmüne göre Sağlık Meslekleri Kuruluna gönderilir.

c) Kurul, gerek görürse hasta hakları ihlaline sebep olabilecek uygulamaları inceler ve hasta haklarının geliştirilmesi için öneri ve düzeltici işlem belirlenmesine karar verir. Sağlık kurum ve kuruluşu belirlenen süre içinde gerekli önlemleri alır, girişimlerde bulunur ve yapılan işlem hakkında kurulu bilgilendirir.

ç) (**Mülga Cümle: RG-23/12/2016-29927**) (...) Sekretarya hizmetleri il sağlık müdürlüğü hasta hakları koordinatörlüğünce yürütülür.

d) Kurul, başvurunun kurula ulaştığı tarihten itibaren otuz gün içerisinde başvuru hakkında karar verir.

e) Kurul, üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve toplantıya katılan üyelerin salt çoğunluğu ile karar alır. Karara itirazı olan üyelerin karşı oy gerekçeleri, kararın altına özet olarak yazılır.

f) Kararlar, üyeler tarafından imzalanarak dosyalanır. Kararlar ilgili sağlık kurum ve kuruluşu ile başvurana bildirilir.

g) (**Değişik İbare: RG-23/12/2016-29927**) Hasta hakları birimine yapılan başvurular ve kurulda görüşülen dosyalar gizlidir, hiçbir şekilde üçüncü kişilere bilgi verilemez. Bilgi ve dosyalar resmi olarak talep edilmesi kaydıyla idari soruşturma yapan incelemeciye ya da adli mercilere gizliliğe riayet edilerek verilir. Kurul üyeleri gizliliğe riayet etmekle yükümlüdür.

ğ) Kurul gerek gördüğünde ilgilileri kurula davet edebilir.

h) Sivil toplum temsilcisi ve sendika temsilcisi olan üyelerin görev süresi takvim yılıdır. Komisyon üyelerinin görev süresi iki yıldır. Süresi dolan üyeler tekrar görevlendirilebilir. Kurul toplantılarına mazeretsiz olarak üst üste üç defa katılmayan üyenin üyeliği sona erer ve bu kişiler üç yıl süreyle yeniden üye olarak seçilemez. Herhangi bir sebeple boşalan üyelik için kalan süreyi tamamlamak üzere yeni üye seçilir.

ı) Tıbbi hata iddialarına ilişkin başvurular kurul tarafından değerlendirilmez.

İl sağlık müdürlüğünce bu Yönetmelik uygulamalarına aykırı davranışı tespit edilen kurul üyelerinin üyeliğine son verilir ve bunlar beş yıl süreyle yeniden üye olarak seçilemez.

Hasta hakları kurulu kararlarının özeti, şikâyet edilen kişi isimlerine yer verilmeksizin il sağlık müdürlüğünün internet sayfasında duyurulur.

Sağlık Kurum ve Kuruluşlarının Sorumluluğu

Madde 43- Hasta haklarının ihlali halinde, personeli istihdam eden kurum ve kuruluş aleyhine maddi veya manevi veyahut hem maddi ve hem de manevi tazminat davası açılabilir.

Ancak, aleyhine dava açılacak merciin kamu kurum ve kuruluşu olması halinde;

a) 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 12'nci maddesine göre; hakkın bir idari işlem dolayısı ile ihlal edilmesi halinde ilgililer, doğrudan doğruya tam yargı davası veya iptal ve tam yargı davalarını birlikte açabilecekleri gibi ilk önce iptal davası açarak bu davanın karara bağlanması üzerine dava açma süresi içerisinde tam yargı davası açabilirler.

b) Aynı Kanun'un 13'üncü maddesi uyarınca, zarar verici eylemin öğrenildiği tarihten itibaren en geç bir yıl içinde maddi ve manevi tazminat olarak istenilen tazminat miktarı ayrı ayrı gösterilerek idareye müracaat edilmesi ve talebin açıkça veya zımnen reddi halinde kanuni süresi içinde idari yargı mercilerinde dava açılması gerekir.

Devlet Memuru veya Diğer Kamu Görevlisi Personelin Sorumluluğu

Madde 44- Bu Yönetmelik'te gösterilmiş olan hasta haklarının fiilen kullanılmasına mâni olan veya bu hakları başka şekilde ihlal eden personelin, cezai, mali ve inzibati sorumluluklarının tamamı veya bunlardan bir kısmı doğabilir.

Birinci fıkrada belirtilen sorumluluklar haricinde, ihlalin durumuna göre, personeli istihdam eden kurum ve kuruluş tarafından personel hakkında uygulanacak idari tedbir ve müeyyideler saklıdır.

Kamu Personelinin Sorumluluğunu Tespit Usulü

Madde 45- Kamu kurum ve kuruluşlarında görevli personelin, hasta haklarını ihlal eden fiil ve halleri, şikâyet halinde veya idarece kendiliğinden tespit edildiğinde, hadisenin takibi, soruşturulması ve gerekir ise müeyyideye bağlanması için doğrudan valiliklerce veyahut Bakanlık veya personelin görevli olduğu kurumlar tarafından müfettiş veya muhakkik görevlendirilir.

Kamu Personeli Hakkındaki Müeyyideler

Madde 46- Hasta haklarının Devlet memuru veya diğer kamu görevlisi personel tarafından görevleri sırasında herhangi bir şekilde ihlali halinde uygulanacak müeyyideler aşağıda gösterilmiştir:

a) Kamu görevlisi olan personelin fiilinin niteliğine göre, soruşturmacı tarafından hakkında disiplin cezası teklif edilmiş ise, mevzuatın öngördüğü disiplin cezaları yetkili amir veya kurullarca usulüne göre takdir edilir.

b) Hak ihlali aynı zamanda ceza hukukuna göre suç teşkil ettiği takdirde, memur olan personel hakkında, Memurin Muhakematı Hakkında Kanunu Muvakkat hükümlerine göre yapılan soruşturma sonucunda lüzum-u muhakeme kararı verilir ise, dosya cumhuriyet başsavcılığı'na gönderilerek ceza davası açılması ve böylece personel hakkında fiiline uygun bulunan cezai müeyyidenin tatbiki sağlanır.

c) Anayasa'nın 40'inci maddesinin ikinci fıkrası, 129 uncu maddesinin beşinci fıkrası ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 13'üncü maddesi ve ilgili diğer mevzuat uyarınca, memurların ve diğer kamu görevlilerinin hukuki sorumluluğu doğrudan doğruya

memur aleyhine açılacak dava yolu ile gerçekleştirilemez. Dava, 43'üncü maddede gösterilen usule göre, ancak idare aleyhine açılabilir. Bu personelin hukuki sorumluluğunun doğması, idare aleyhine açılacak dava neticesinde tazmin kararı verilmesine bağlıdır.

Kamu görevlisi personelin verdiği zarar, mahkeme kararı üzerine idare tarafından tazmin edildikten sonra, müsebbibi olan sorumlu personele rücu edilir.

d) Kamu görevlisi personelin mesleklerini resmi görevleri dışında serbest olarak icra etmekte iken işledikleri fiillerden dolayı haklarında 47'nci maddeye göre işlem yapılır.

Kamu Görevlisi Olmayan Personelin Sorumluluğu

Madde 47- Hasta haklarının Devlet memuru veya diğer kamu görevlisi olmayan personel tarafından herhangi bir şekilde ihlali halinde uygulanacak müeyyideler aşağıda gösterilmiştir:

a) Kamu görevlisi olmayan personel; hakları ihlal edilen hastanın doğrudan vaki olacak şikâyeti üzerine veya bu fiillerin başka şekilde tespiti halinde Bakanlık veya başka kurum ve kuruluşlar tarafından yapılan bildirim üzerine, bunların özel kanunlara göre kurulmuş olan kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları haysiyet divanlarınca disiplin cezaları ile cezalandırılabilir.

b) Kamu görevlisi olmayan personelin hasta haklarını ihlallerinden doğan hukuki sorumlulukları, genel hükümlere göre doğrudan doğruya kendilerine veya bunları çalıştıran kurum ve kuruluşlara karşı veya hem kendilerine ve hem de çalıştıranlara karşı birlikte dava açılarak ileri sürülebilir.

c) Kamu görevlisi olmayan personel hakkında, ceza hukukuna göre suç teşkil eden fiilleri sebebiyle cezai müeyyideler tatbik edilmesi, genel hükümlere göre doğrudan doğruya cumhuriyet savcılıklarına yapılacak ihbar veya şikâyet yoluyla gerçekleştirilebilir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Son Hükümler

Kurum ve Kuruluş Yetkililerinin Görevi

Madde 48- Sağlık kurum ve kuruluşlarının yetkilileri; bu Yönetmelik'te ve diğer mevzuatta belirtilen hasta haklarının lafzına ve ruhuna uygun olarak kullanılabilmesine yardımcı olmak amacı ile bu Yönetmelik'te gösterilen "hasta haklarını bir liste, tabela veya broşür haline getirerek, bunları sağlık kurum ve kuruluşunun, hastalar, personel ve ziyaretçiler tarafından kolayca ulaşılabilecek uygun yerlerinde bulundurmaya da dahil olmak üzere, gereken bütün tedbirleri almakla mükellef ve yetkilidir.

Saklı Olan Hükümler

Madde 49- Millî güvenliğinin, kamu düzeninin, kamu yararının, genel ahlakın ve genel sağlığının korunması maksatları ve kanun hükümleri ile getirilen özel düzenlemeler ve sınırlamalar saklıdır.

Yönetmeliğin Yayımlandığı Resmî Gazete: 1/8/1998, 23420

Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliklerin Yayımlandığı Resmî Gazete: 8/5/2014, 28994; 23/12/2016, 29927; 16/1/2019, 30657

Yorum

Çeşitli görüşler, yazılı olan vurguları kendilerine göre yorumlayarak, bunları bireyin hakları ve insanlık boyutuna karşı oluşturamazlar. Örf, adet ve gelenekler ve kurallar suç işlemenin yolunu açamaz. Başkası adına karar veremezsiniz. Yaşam Hakkı konusu da kişinin talebine bağlı değil, var oluşun doğal insanlık hakkıdır. Karıştırmamak gerekir. Sevgi her insanın alması gereken, bir insanlık iksiri, enerji, özellikle hastalar için yaşam boyutu olan dayanma gücüdür.

Başlıca özet olarak: DEONTOLOJİK ANA İLKELERE UYULMALIDIR⁵: **a) güven, b) sadakat ve c) sır saklama. UYGULAMALARDAKİ TEMEL İLKELEER⁵: a) Yararlılık, b) zarar vermeme, c) özerkliğe saygı ve d) adalet.**

Bir örnek ile bakış açısı sunulmaktadır. Dayanak (Türk Dil Kurumuna göre): destek alınacak şey, dayanma ayağı, yıkılmaması için bir şeyin herhangi bir yerine konulan destek eylemi, payanda söylenebilir. Bir başka anlamı da dayanın dövme eylemidir, ancak, suç olan bir boyut tercüme, lügat anlamı olarak alınamaz. Eğer siz dayak kavramını, dayanak sağlayan olarak görürseniz, kişiye sarılır, onu kucaklırsınız. Otorite sağlamak, bilgilendirme sonrası rıza ile olur, düzenleme ile yapılanlar, huzur sağlamak için yapılanlar, bireyin hakkına gasp edemez ve bu nedenle suç kapsamında değildir. Yasak, ancak suç olan bir şey veya eylem konulabilir. Protesto suç değil, ancak yakmak, yıkmak suçtur. Bu açıdan otorite, zorlama olursa, her zaman bir zorbalık ve şiddet konusu edilir ve suç kapsamındadır, diktanın iyisi ve kötüsü olmaz, suçtur. Dayak eylemini *Cennetten çıkma* eylem olarak görmek, diktanın kendini inanç olarak korumaya çalışmasıdır, ancak, tüm inançlarda (Kuran'da da) açık ve net zorbalık, zalimlik kabul edilemez bir boyuttur. Kelime anlamı olarak cennet bahçe demektir. Dayak, gerçek anlamı olarak (www.egridodogrusu), bir nevi destek, asa, çubuk ise, dayak/destek bahçeden çıkar, sizden, sizle oluşur anlamında söylenen bir sözdür. Bir kelimeyi desteği, şiddet olarak tanımla ve sonra bunu gerekçe tut, bu tam dejenerasyona örnek olabilir. Bu açıdan, bizim ailede dayak, sevilme, kucaklaşma ve okşama anlamında, destek olma eylemi olarak görülmektedir.

Hasta Haklarındaki bazı insancıl vurgular:

- *Bedeni, ruhi ve sosyal yönden tam bir iyilik hali içinde yaşama hakkının, en temel insan hakkı olduğu, hizmetin her safhasında daima göz önünde bulundurulur*
- *Herkesin yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkını haiz olduğu ve hiçbir merci veya kimsenin bu hakkı ortadan kaldırmak yetkisinin olmadığı bilinerek, hastaya insanca muamelede bulunulur*
- *Sağlık hizmetinin verilmesinde, hastaların, ırk, dil, din ve mezhep, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç ve ekonomik ve sosyal durumları ile sair farklılıkları dikkate alınmaz. Sağlık hizmetleri, herkesin kolayca ulaşabileceği şekilde planlanıp düzenlenir*
- *Tıbbi zorunluluklar ve kanunlarda yazılı haller dışında, rızası olmaksızın kişinin vücut bütünlüğüne ve diğer kişilik haklarına dokunulamaz. Mevzuatın öngördüğü istisnalar dışında, rıza herhangi bir şekilde bağlı değildir. Hukuka ve ahlaka aykırı olarak alınan rıza hükümsüzdür ve bu şekilde alınan rızaya dayanılarak müdahalede bulunulamaz. Hastanın verdiği rıza, tıbbi müdahalenin gerektirdiği sürecin devamı olan ve zorunlu sayılabilecek rutin işlemleri de kapsar. Tıbbi müdahale, hasta tarafından verilen rızanın sınırları içerisinde olması gerekir. Hastaya tıbbi müdahalede bulunulurken yapılan işlemin genişletilmesi gereği doğduğunda müdahale genişletilmediği takdirde hastanın bir organının kaybına veya fonksiyonunu ifa edemez hale gelmesine yol açabilecek tıbbi zaruret hâlinde rıza aranmaksızın tıbbi müdahale genişletilebilir*
- *Kanun ile müsaade edilen haller ile tıbbi zorunluluklar dışında, hastanın özel hayatının ve aile hayatının gizliliğine dokunulamaz*
- *Personelin adalet ve hakkaniyet ilkelerine uygun hizmet verme yükümlülüklerini de içerir*
- *Verilen her türlü hizmet ve imkânın neler olduğunu ve müracaat edilen kuruluştaki verilen sağlık hizmetlerinden faydalanma usulüne öğrenme haklarını da kapsar*
- *Hastaya kesin ve yeterli bilgi verebilecek nitelik ve ehliyete sahip personeli daimî olarak istihdam etmek*
- *Sağlık kuruluşunun değiştirilmesinde tıbben sakınca görülmemesi esastır.*
- *Acil ve adli vak'alar ile yaşlılar ve engelliler hakkında öncelik sırasının belirlenmesinde, öncelik hakkının tıbbi kriterlere dayalı ve objektif olarak belirlenmesini istemek hakkı vardır*
- *Hasta, modern tıbbi bilgi ve teknolojinin gereklerine uygun olarak teşhisinin konulmasını, tedavisinin yapılmasını ve bakımını istemek hakkına sahiptir. Tababetin ilkelerine ve tababet ile ilgili mevzuat hükümlerine aykırı veya aldatıcı mahiyette teşhis ve tedavi yapılamaz*
- *Teşhis, tedavi veya korunma maksadı olmaksızın, ölüme veya hayati tehlikeye yol açabilecek veya vücut bütünlüğünü ihlal edebilecek veya akli veya bedeni mukavemeti azaltabilecek hiçbir şey yapılamaz ve talep de edilemez.*
- *Ötenazi yasaktır. Tıbbi gereklerden bahisle veya her ne suretle olursa olsun, hayat hakkından vazgeçilemez. Kendisinin veya bir başkasının talebi olsa dahil, kimsenin hayatına son verilemez. Personel, hastanın durumunun gerektirdiği tıbbi özeni gösterir. Hastanın hayatını kurtarmak veya sağlığını korumak mümkün olmadığı takdirde dahi, ıstırabını azaltmaya veya dindirmeye çalışmak zorunludur.*
- *Kayıtlarında eksik, belirsiz ve hatalı tıbbi ve şahsi bilgilerin tamamlanmasını, açıklanmasını, düzeltilmesini ve nihai sağlık durumu ve şahsi durumuna uygun hale getirilmesini isteyebilir*
- *Hastanın kendisinin bilgilendirilmesi esastır. Hasta, tıbbi müdahaleyi gerçekleştirecek sağlık meslek mensubu tarafından tıbbi müdahale konusunda sözlü olarak bilgilendirilir. Acil durumlar dışında, bilgilendirme hastaya makul süre tanınarak yapılır. Bilgilendirme uygun ortamda ve hastanın mahremiyeti korunarak yapılır. Tedavisi olmayan bir teşhis, ancak bir tabip tarafından ve tam bir ihtiyat içinde hastaya hissettirilebilir veya bildirilebilir. Hastanın aksi yönde bir talebinin bulunmaması veya açıklanacağı şahsın önceden belirlenmemesi halinde, böyle bir teşhis ailesine bildirilir.*
- *Hastanın, mahremiyetine saygı gösterilmesi esastır. Ölüm olayı, mahremiyetin bozulması hakkını vermez.*
- **Alışılmış Olmayan Tedavi Usullerinin Uygulanması:** *Klinik veya laboratuvar muayeneleri sonucunda bilinen klasik tedavi metotlarının hastaya fayda vermeyeceğinin sabit olması ve daha evvel deney hayvanları üzerinde kâfi derecede tecrübe edilmek suretiyle faydalı tesirlerinin anlaşılması ve hastanın rızasının bulunması şartları birlikte mevcut olduğunda, bilinen klasik tedavi metotları yerine başka bir tedavi usulü uygulanabilir. Ayrıca, bilinen klasik tedavi metodu dışındaki bir metodun uygulanabilmesi için, hastaya faydalı olacağı ve bu tedavinin bilinen klasik tedavi usullerinden daha elverişsiz sonuç vermeyeceğinin muhtemel olması da şarttır. Evvelce tecrübe edilmemiş bir tıbbi tedavi ve müdahale usulü, ancak zarar vermeyeceğinin ve hastayı kurtaracağı mutlak olarak öngörülmesi halinde yapılabilir.*
- *Hasta, kişilik değerlerine uygun bir şekilde ve ortamda sağlık hizmetlerinden faydalanma hakkına sahiptir. Sağlık hizmetlerinde görev alan bütün personel; hastalara, yakınlarına ve ziyaretçilere güler yüzlü, nazik, şefkatli ve sağlık hizmetleri ile ilgili mevzuat ve bu Yönetmelik hükümlerine uygun şekilde davranmak zorundadır. Sağlık hizmetlerinin her safhasında, hastalara, onların bedeni ve ruhi durumları dikkate alınarak,*

hangi işlemin neden ve nasıl yapıldığı, yapılacağı ve bekletilmeleri söz konusu ise, bekletilmenin sebepleri hususunda gerekli ve yeterli bilgi verilir. Sağlık kurum ve kuruluşlarında, insan haysiyetine yakışır gereken her türlü hijyenik şartların sağlanması, güvültünün ve rahatsız edici diğer bütün etkenlerin bertaraf edilmesi esastır. Gerekliğinde, bu hususlar hasta tarafından talep konusu yapılabilir. Hasta ziyaretçilerinin kabul edilmesi, kurum veya kuruluşça belirlenen usul ve esaslara uygun olarak ve hastaların huzur ve sükunlarını bozacak fiil ve tutumlara sebebiyet vermeyecek şekilde gerçekleştirilir ve bu konuda gereken tedbirler alınır.

Ülkemizde Sağlık Mevzuatında geniş olarak hastanın hakları tanımlanmış ve yaklaşımlar bir zorunluluk olarak belirtilmiştir.

Hasta Hakkı, insanlık hakkı olarak bilinmeli ve tanımlanmalıdır

Hasta Hakları Tıbbi Deontoloji Nizamnamesi ile Yoğun Bakım Yönetmeliğinde belirgin vardır <i>İnsan sağlığı, hayatı ve şahsiyetine Dikkat, özen ve saygı göstermektir</i> Yoğun bakım hizmetlerinin Hasta hakları mevzuatına, tıbbi deontolojiye, etik ilkelere Bu esaslar üzerine oluşturulan kurallara uygun olarak Yapılandırılması ve yürütülmesini sağlamalıdır Civil liberties, eşitlik ve kardeşlik Birey hakkı, kamu, kurum ve kuruluşlardan Korunmalı ve gözetilmeli Suç olmayanlar, ceza dışında olana serbestlik sağlanmalıdır	Right of a person, is in law and legitimate indications For utmost care, precautions and respect to human For his/her personality, life, and health The main duty and aim of a physician and medical staff The structure, establishing of the medical act Especially at the intensive care The Human Rights of the individual Medical Deontology and medical ethical principles Under these perspectives The creating rules and procedures Considering civil liberties, equality and brotherhood Away for crime, informative consent is the utmost
İnsan tüm var oluşun temelidir, sevgi üzere olmalı Sosyal yapı, toplumlar insanlardan oluşur ama Arabanın da çeşitli mekanizmaları vardır ama Arabayı kullanan kişi sorumludur, yetkindir ve hesap verir İnsanın da yaptığı eylemleri ile insan olur veya dışına çıkar MAA	Human being is the evidence of human All be structured under love People is responsible, individually has consent Liberties and equality and brotherhood, is the fact Primum non nocere is, not do any harm is, the aim for all MAA

5. Tıbbi Gözlem Tedavi Nedir? ⁸

<https://www.tamamlayicisaqlik.com/sss/soru/tibbi-gozlem-tedavi-nedir/>

Ayakta veya yatarak gerçekleştirilmiş olmasına ve yapılan işlemin Sağlık Hizmet Tarifesindeki birimine bakılmaksızın, yatış süresi 24 saati aşmayan ameliyatsız tedavilere (gözlem/müşahede) ait sağlık giderleri poliçede belirtilen "Tıbbi Gözlem Tedavi" teminat limiti ve ödeme yüzdesi dahilinde karşılanır. Bu kapsamda yapılacak işlemlerde kullanılacak malzeme, ilaç, doktor ücretleri ile "Acil Durum" tanımına uygun olması ve uygulanacak tedavinin veya işlemin poliçe kapsamına dahil olduğu durumlarda ilgili tetkik giderleri "Tıbbi Gözlem Tedavi" teminatı kapsamında karşılanır.

Ancak, "Acil Durum" tanımına uymayan durumlarda, bu tedaviler ile ilgili olsa dahi; her türlü muayene, tahlil, röntgen, laboratuvar, ileri tanı gibi tetkikler ve/veya reçete edilecek ilaçlar veya başka nedenlerle münferiden uygulanacak her türlü ilaç giderleri poliçede varsa, "Ayakta Tedavi Teminatı" kapsamında karşılanır.

Omurga ve disk hastalıklarına yönelik olarak uygulanan (faset sinir denervasyonu, radyofrekans termokoagülasyon, transforaminal epidural enjeksiyon gibi) ağrı tedavilerine ait sağlık giderleri, "Sağlık Hizmet Tarife" birimi ile yatarak veya ayakta gerçekleştirilmiş olmasına bakılmaksızın, "Tıbbi Gözlem Tedavi" teminatı kapsamında karşılanır.

Ayakta Tedavi Teminatı kapsamında ilaç teminatı bulunması ve uygulanacak ilacın kapsam dahilinde olması kaydıyla her türlü enjeksiyon bu teminat kapsamında karşılanır.

Gözlem Odası Nedir?

- **Acil muayene kabinleri;** ayakta gelen hastaların muayenelerin yapıldığı yerdir.
- **Gözlem odası;** acil muayene odasında muayenesi yapıp tedavi ve gözlemlenmesi gereken hastaların yatış yaptığı yerdir.
- **Müdahale odası;** acil müdahale edilmesi gereken hastaların yatırıldığı yerdir.

Tıbbi Gözlem Neden Önemlidir?

Tıbbi gözlem, acil servise başvuran hastaların değerlendirilmesinde ve bakımında kaliteyi arttırmak için önemlidir. Tıbbi gözlem sayesinde hastaların %80'i hastaneye yatırılmadan taburcu edilebilmektedir.

Göğüs ve karın ağrısı, senkop, GIS kanama, delici kesici alet yaralanması, kafa travması gibi durumlar gözlem odalarında takip edilir. Acil servise başvuran hastalar bu süreç sonunda ya servise yatırılır ya da taburcu edilir. Tıbbi gözlem ile pnömoni, astım, koah, KKY, pyelonefrit, dehidratasyon gibi hastalıklarda tedavi edilebilir.

Karın ağrısı ile acil servise başvuranlar, 2-3 saatten 23 saate kadar değerlendirilmeleri gerekir. Hastalardan hamile olan, 65 yaş üstü ve 3 yaş altı immunsuprese olanlar sık aralıklarda gözlemlenmelidir. Apandisit olmayan hastalar bu gözlem sürecinde ağrılarında iyileşme hissedeceklerdir. İyileşme olmayan hastalar ise ilgili servislere yatırılmaktadır.

Yorum

Tıbbi Gözlem, Müşahede, olgusunda, işlemin Sağlık Hizmet Tarifesindeki birimine bakılmaksızın, izlenen hastaların ücretlerinin Devlet tarafından karşılanması konusu vurgulanmaktadır. Sorunu olarak gelen bir hastanın, tanısı konuluncaya kadar izlenmesi önemlidir. Serviste uygun yerin açılması açısından da bir süre izlem önemlidir.

Acilde çalışan ve nöbet tutan her hekim, her sağlık elemanının başından geçen hastalar açısından en önemli izlem yeri olmaktadır. Birçok hasta, hafif yakınma ile gelmiş ve bir saat içinde şiddetlenmesi ile acil akut batın nedeniyle ameliyata alındığı, enfarktüs oluşması ile By-Pass olduğu örnekleri karşılaşılan durumlardan bazılarıdır. Özellikle yenidoğan bebekler bulgusu olmasa bile, bir süre izlenmesinde yarar olmaktadır. Annenin, ben bebeğimi normal, sağlıklı görmüyorum demesi, emzirmeden bebeğin istememesi, kaçması önemli veridir. Kısaca bir hasta, yenidoğan için de aynı boyutta geçerlidir, mutsuz, sevgisiz ise bir süre gözlenmelidir.

Bir güler yüz, acile gelen hastanın ağrılarını hafifletici olmaktadır

<p>Bir çocuğun düşünce ağrısını kesen anne öpücüğüdür Tıbbi gözlem ile sağlığın, oluşumun gidişi belli olur Bir yolcu, köye ne kadar sürede varırım demiş Yürü bakayım demiş Bu yürüyüşle 3 saatte zor varırsın demiş</p> <p>İzlem, ağrı ve oluşumun oturmasını sağlar Hekimlikte hastalık yok, hasta vardır</p> <p>Hastanın yanında hekimde amaç ve güdüsünü İzlemeli, sonuca varmadan kararını güncellemelidir</p>	<p>A kiss, just a kiss form a mother, relieved the babies pain</p> <p>The follow up and evaluating the patient condition Like an event as; one person asked, When I reach the Town? He said, walk, and answered, by this walking at night The physician must not be sure, what will be happened Must be follow up, for the result The pain and the condition be on evidence fact First is the primary and later immune system be respond Physician must not say as; I know, only be say as; I am on</p>
<p>Bilmez misin, amacın güneye gitmek ise Kuzeyden de Dünyayı dönerek varabilirsin Önemli olan amaç ve güdü ise Tümünde temel olan sevgi ve insanlık üzere olmaktadır Başka bir boyutta, sevgiden başka olamaz zaten MAA</p>	<p>The aim is for health at the method with love No one knows the target, the result The physicians foremost aim is protect and healthy status All be at humanity, by ethical principles There will be no way to go, just love, loving MAA</p>

6. Gereksiz görülen tıbbi tedavi yöntemleri⁹

<http://www.milliyet.com.tr/pembenar/gereksiz-gorulen-tibbi-tedavi-yontemleri-2360872>

İngiltere’de tıp okulları akademisyenleri doktorlar, gereksiz tedavi yöntemlerini açıkladı.

Ufak tefek kemik çatlamlarından ölümcül olan kanser hastalıkları tedavisine kadar işe yaramayan veya çok az etki yaratan tedavi yöntemleri listesi yapıldı.

Listede yer alan işe yaramayan ve çok az etki gösteren tedavi yöntemlerinden bazıları ise şunlar,

- Çocuklarda meydana gelen ufak tefek kemik çatlakları için alçı gerekli değil
- Kesikleri temizlemek için ılık su ve temiz bez yeterli. Günlerce yara bandıyla yarayı kapalı tutmak enfeksiyonlara neden oluyor ve yaranın iyileşme sürecini yavaşlatıyor.
- Kemoterapi, kanserin olumsuz etkileriyle savaşılabile de hastalığı tamamen iyileştirme konusunda çözüm değil. Eğer hastalığın son evrelerinde ise daha fazla soruna neden olduğu belirtiliyor.
- **Prostat** rahatsızlıklarının, rutin kontrollerinde kullanılan testlerin ömrü uzatmadığı ve daha fazla strese ve endişeye neden olduğu belirtilmektedir.

Tıp Okulları Akademisi sözcüsü Susan Bailey, “ Bu tür yöntemler boşa zaman kaybı olabiliyor. Durup düşünmeli, güvenli ve en iyi tedavi yöntemini bulmaya çalışmalıyız” diyor.

Hastalar ve doktorlar arasındaki iletişim de oldukça önemli

İngiltere’de, Akıllıca seçmek kampanyası adı altında yapılan etkinlikte hastayla doktor arasındaki iletişimin kuvvetlendirilmesi hedefleniyor. Bu etkinlikte, hastalara doktorların önerdiği tedavilerle ilgili sorular sormaları öneriliyor.

O sorulardan bazılarını şu şekilde sıralayabiliriz,

- Bu tedaviye veya teste gerçekten ihtiyacım var mı?
- Bu tedaviye ihtiyacım varsa eğer alacağım tedavinin bende ne gibi yan etkileri ya da avantajları olur?
- Vereceğim tedaviden daha basit veya daha güvenilir bir tedavi yöntemi var mı?
- Önerilen tıbbi tedavileri kabul etmezsem gelecekte beni neler bekliyor?

Yorum

Tedavi yapılacak veya yapılmayacak bir yaklaşım olamaz, hekimlik etik ilkelerine uygun olmalıdır, gelenin dinlenmesi, irdelenmesi önemlidir. Verilen örnekler söz edilecek olunursa;

- **Alçı zaten alınmaz, atel uygulanır.** Çocuklarda kemik çatlağı, ayrılmamış kırık demektir ve şekil bozukluğu yapabilir. Ayrıca ağrı açısından atel uygulanması, rahatlatıcı yanında, yumuşak doku ile toparlanmasını sağlar. Kırık 6 hafta gerekirken, 2 hataya yakın atel sorunu çözücüdür.
- **Hatalı kullanım boyutu ile gereksiz tedavi kapsamında ele alınamaz.** Yaralar dezenfektan ile temizlenir ve mikrop kapmasını diyerek kapatılır. Bu kapatma kan alma yeri ise 5-7

dakika, diğerler için 7-8 saat yeterlidir. Günlerce yarayı kapatma zaten hatalı kullanıma girer.

- Dolayısıyla hekimlik tedavi garantisi zaten vermez. Kemoterapi tedavi için verilmez, bu sadece bir seçenektir. Ağrıyı azaltma, rahat yaşama gibi birçok nedenle uygulanmaktadır. Bunların verilmemesi, kanserli hastaların çok şiddetli ağrılar içinde ölmesine neden olabilir. Verilmemesi daha fazla soruna neden olur, veren kişi uzman olup, hastayı değerlendirilerek verilir. Tolere etmeyecek olana niye verilsin ki?
- Prostat tetkiklerinde, ultrason varken, niye rektal tuşe eskisi gibi yapılınsın? Belirtilenler anlamsız sözler olmaktadır. Kanser tedavisi gerekir, artık insanlar 80 yaşında ölmüyorlar.
- Kitap bilgisi hastaya doğrudan değil, bireye göre terzi gibi uyarlayarak, ölçülüp, biçilerek yapılır. “Bu tür yöntemler boşa zaman kaybı olabiliyor. Durup düşünmeli, güvenli ve en iyi tedavi yöntemini bulmaya çalışmalıyız” ifadesi ile bir hekimin yaklaşımının bu yapıda olmadığı belirgindir.

Sevgisiz yaklaşım sonucu olan durumları belirtmektedir. Hekim elbet kitapta yazılanları sırasına göre değil, hastasına göre seçici ve ona göre yaklaşım yapar. Bunu yaparken etik ilkeler, öncelikle zarar dokunmamaya bakar. *İnsan sağlığı, hayatı ve şahsiyetine dikkat, özen ve saygı göstermektir* ilkesi öne çıkmalıdır.

Sevgide gereksizlik olmaz

Tıbbi Tedavi kavramı üzerinde önce anlaşalım Sevgi bir tıbbi yaklaşımdır Sevmek bir tıbbi uygulamadır Sevginin yansımaları da sağlık boyutudur Bir kişinin sorunlarını uzman kişiye, hekime anlatması Ondan danışmanlık alması Hekimi dost olarak görmesi ve ona iletmesi Bilim üzere, tıp üzerine gerekenleri öğrenmesi İnternet ile gelen bilgilerin yorumlanması Gelecek ve düşüncesini tıp bilimi üzere yapılandırması En güçlü ve en doğru tıbbi yaklaşım, tıbbi tedavi Değil midir?	We must be agree the fact; medicine is loving the human being The grounding of medical approach Personality, respect and beneficence Civil liberties, equality and brotherhood Thus, be on Right of personal demands and acts Informative consent is the leading factor All are the reasoning of relation t and on humanity All leads to love, love of humanity Love of the creation, by being on science, medicine Who will be the close friend, to discuss Even not only the conditions, evidences, thus, the secrets Physician, the medical staff, who is in love, on love
Hekimlik bir arabayı tamir eden bir mühendislik Matematik gibi bir rakamsal Ekonomik olarak irdelenen bir konu değil Hekimlik bir insanlık, varlık ve birey haklarıdır Temelinde, yapısında ve çatısında da sevgi vardır ancak MAA	The medicine is not engineering a machine Not a mathematical number is the patient Not an economical concept for discuss Medicine is a Humanity act and right to a person Grounding and reasoning only by love MAA

7. Mukaddes Kitabın Görüşü¹⁰

<https://wol.jw.org/tr/wol/d/r22/lp-tek/102001011>

Tıbbi Tedavi Konusundaki Seçiminiz Önemli mi?

RAHATSIZLIKLAR, hastalıklar ve yaralanmalar. İnsanların başına bunların hepsi çok sık gelir. Birçok kişi sağlığını tehlikeye sokan bu durumlarla karşı karşıya geldiğinde, tıbbi tedavi yoluyla yardım arar. ‘Sağlam olanların değil ancak hasta olanların hekime muhtaç’ oldukları gerçeğini kabul eden İsa Mesih, bu tür çabaların olası yararlarını takdir etti. —[Luka 5:31](#).

Bu sözleri kaleme alan Mukaddes Kitap yazarı Luka’nın kendisi de bir doktordu. ([Koloseliler 4:14](#)) Resul Pavlus, belki de birlikte yaptıkları yolculuklar sırasında, Luka’nın tıbbi bilgilerinden yararlanmıştı. Ancak, Kutsal Yazılar İsa’nın takipçilerinin hangi tür tıbbi bakımı kabul edebilecekleri konusunda rehberlik sağlar mı? Tıbbi tedavi konusundaki seçiminiz önemli mi?

Kutsal Yazıların Rehberliği

Mukaddes Kitap bir kişinin tıbbi tedavi konusunda hikmetli kararlar vermesine rehberlik edebilir. Örneğin, [Tesniye 18:10-12](#) falcılık ve büyü gibi uygulamaların Yehova’ya “mekruh” olduğunu açıkça gösterir. Pavlus’un hakkında uyarıda bulunduğu “sihirbazlık (ruhçuluk)” da bu yasaklanmış eylemleri içeriyordu. ([Galatyalılar 5:19-21](#)) Bu nedenle, İsa’nın gerçek takipçileri açıkça ruhçuluk içeren herhangi bir teşhis ve tedavi yönteminden kaçınırlar.

Mukaddes Kitap aynı zamanda, Yaraticı’nın, yaşamın ve kanın kutsallığına verdiği yüksek değeri de ortaya koyar. ([Tekvin 9:3, 4](#)) ‘Kandan çekinin’ uyarısına dikkat etmeye kararlı olan Yehova’nın Şahitleri Mukaddes Kitabın kandan çekinmekle ilgili emrini çiğneyen tıbbi yöntemleri kabul etmezler. ([Resullerin İşleri 15:28, 29](#)) Bu, tüm tıbbi tedavileri reddettikleri anlamına gelmez. Tersine onlar, kendileri ve çocukları için mümkün olan en iyi tedaviyi araştırırlar. Bununla birlikte, dinsel inançlarına uygun tedaviler yapan sağlık uzmanlarına başvuru ederler.

Atacağınız Adımları Düşünün

Kral Süleyman şöyle uyardı: “Bön adam her söze inanır; fakat basiretli adam kendi gidişine dikkat eder.” ([Süleymanın Meselleri 14:15](#)) Tıbbi bir karar Mukaddes Kitap ilkeleriyle doğrudan çelişirse de bir kişi ‘gidişine dikkat etmelidir.’ Tıbbi tedavi türlerinin

tümü yararlı değildir. İsa “hasta olanlar hekime muhtaçtırlar” derken, kendi günlerinde var olan tüm tıbbi tedavi yöntemlerini onaylamıyordu. Bazı tıbbi uygulamaların güvenilir, bazılarının ise temelsiz olduğunu biliyordu.* Aynı şekilde günümüzde de bazı tedaviler yararsız, hatta hileli olabilir. Yanlış bir karar kişiyi gereksiz risklere maruz bırakabilir. Bir kişiye yararlı olan bir tedavinin başkası için etkisiz, hatta zararlı olabileceği de kabul edilmelidir. Sağduyulu bir kişi sağlığıyla ilgili bir karar verme durumuyla karşı karşıya kaldığında, iyi niyetli dostlarının tavsiyesi bile olsa, ‘her söze inanmak’ yerine seçeneklerini dikkatle tartacaktır. Bilgiye dayalı bir seçim yapabilecek durumda olmak için, güvenilir bilgileri araştırıp ‘sağduyu’ gösterecektir. —[Titus 2:12](#), Müjde.

Gerçekçi ve Makul Olun

Bir kişinin sağlık durumuyla ilgilenmesi uygundur. Bedensel sağlığa dengeli şekilde özen göstermek, yaşam armağanına ve onun Tanrısal Kaynağına duyulan takdiri gösterir. ([Mezmur 36:9](#)) İsa'nın takipçileri uygun bir tıbbi tedavi görmek için araştırma yaparlarken bile, sağlık konusunda dengeli olmak isteyeceklerdir. Örneğin, oldukça sağlıklı bir kişinin zihni, sağlıklı ve bedensel zindelleme halinde meşgul olursa, bu durum onun ‘daha önemli şeylerle’ ilgili görüşünü kaybetmesine neden olabilir.—[Filipililer 1:9; 2:3,4](#).

İsa'nın günlerinde ağır hasta olan bir kadın, kronik rahatsızlığının tedavisi için doktorlardan yardım umarak ‘tüm varını yoğunu harcamıştı.’ Sonuç ne oldu? İyileşeceği yerde durumu daha da kötüleşti; bu, onu çok büyük bir düş kırıklığına uğratmış olmalı. ([Markos 5:25, 26](#)) Kadın rahatsızlığından kurtulmak için her şeyi yaptı; ancak hiçbir şey işe yaramadı. Onun yaşadıkları kendi günlerindeki tıp biliminin sınırları olduğunu vurgular. Bugün bile, tıbbi araştırmalardaki ve teknolojideki ilerlemelere rağmen, birçok insan kendini benzer bir durumda buluyor. Bu nedenle, tıp biliminin neleri başarabileceğine ilişkin gerçekçi bir görüşe sahip olmak önemlidir. Şimdiki durumda kusursuz sağlık elde edilemez. İsa'nın takipçileri Tanrı'nın “milletlerin şifası” için belirlediği zamanın henüz gelmediğini kabul ederler. ([Vahiy 22:1, 2](#)) Bu nedenle, tıbbi tedavi konusunda dengeli bir görüş geliştirmeliyiz. —[Filipililer 4:5](#).

Seçimlerimizin önemli olduğu açıktır. Bu nedenle, tıbbi tedavi konusunda kararlar verme durumuyla karşı karşıya olduğumuzda, seçimimiz hem sağlıklı olma arzumuzu hem de Tanrı'yla sağlıklı bir ilişki sürdürme isteğimizi yansıtmalıdır. Böyle yaparak, Yehova'nın “orada oturan: Hastayım, demeyecek” vaadinin gelmekte olan muhteşem yeni dünyada gerçekleşmesini güvenle beklemeye devam edebiliriz. —[İsaya 33:24](#).

Yorum

İnanç yapısı ilk insan var olması ile oluşan boyuttur. Her bireyin kendisine göre yapılandığı bir inanç vardır, sorgulanamaz, yapılandırılmaz. Konu bireyin değil, sosyal yapının oluşumları sıklıkla gündeme gelmektedir. Sosyal ve bilim dışı olan konularda inanç temelinde ele alınmamalıdır. Kuran Arap Harfleri ile değil, ezber ile de öğrenilmektedir. Mukabele ile, karşılıklı okunarak, devamlı sözleri günlük olarak düzeltilmektedir. Eklenenler saptanınca, toplanmış ve yakılmıştır. En son Hz. Osman zamanında yazılı formata toplu dökülürken, zaten yazılı nüshaların kontrol edilmesi yapılarak yazılmıştır. Bu açıdan diğer sözler Peygamberin ölümünden 170 yıl sonra toplanmıştır ve Kuran temelli değil, varsayımlara göre yazılmıştır.

Tarihsel olarak bakalım; a) *Sağlam olanların değil ancak hasta olanların hekime muhtaç’ oldukları gerçeğini kabul eden İsa Mesih, bu tür çabaların olası yararlarını takdir etti, (sağlığın devamı sağlıklı iken olasıdır, o zamanlar için geçerli olan, bugün kabul edilemez yaklaşım), b) falcılık ve büyü gibi uygulamaların Yehova’ya “mekruh” olduğunu açıkça gösterir. Pavlus’un hakkında uyarıda bulunduğu “sihirbazlık (ruhçuluk)” da bu yasaklanmış eylemleri içeriyordu (geleceği kimse bilemediği için, büyü ve masal anlamsızlaşmaktadır), c) Mukaddes Kitap aynı zamanda, Yaraticı’nın, yaşamın ve kanın kutsallığına verdiği yüksek değeri de ortaya koyar, (kutsallık inançta olsa bile, kabul edilemez boyuttur, kutsallık kabul görülemez), d) Tıbbi tedavi türlerinin tümü yararlı değildir. İsa “hasta olanlar hekime muhtaçtırlar” derken, kendi günlerinde var olan tüm tıbbi tedavi yöntemlerini onaylamıyordu. Bazı tıbbi uygulamaların güvenilir, bazılarının ise temelsiz olduğunu biliyordu (zarar olmaması temel ilke ise, fayda da hekimlikte tedavi gereksesi değil, rıza olarak yaklaşımlarda birey kendisi yön vermektedir), e) Bir kişinin sağlık durumuyla ilgilenmesi uygundur. Bedensel sağlığa dengeli şekilde özen göstermek, yaşam armağanına ve onun Tanrısal Kaynağına duyulan takdiri gösterir (yeterli ve dengeli olmak anlamlıdır, ancak bu her yaratılan olarak Yaraticı elbet katkısı olsa da objektif boyut olarak Tanrısal kaynak değil, Yaraticı yaratıcılığıdır), f) Seçimlerimizin önemli olduğu açıktır. Bu nedenle, tıbbi tedavi konusunda kararlar verme durumuyla karşı karşıya olduğumuzda, seçimimiz hem sağlıklı olma arzumuzu hem de Tanrı’yla sağlıklı bir ilişki sürdürme isteğimizi yansıtmalıdır. Böyle yaparak, Yehova’nın “orada oturan: Hastayım, demeyecek” vaadinin gelmekte olan muhteşem yeni dünyada gerçekleşmesini güvenle beklemeye devam edebiliriz (sağlıkta beklemek değil, aktif tıbbi yaklaşımlarda, eylemde bulunulması gerekir).*

Kısaca bilimsel boyutlarda inanç verileri, bir destansı ve kişisel düşünce boyutu olarak ele alınmalı, gerçek olarak görülmemelidir.

İnançlar soyut kavramlar iken, somut olarak irdelenmemelidir

<p>Bilim, doğanın kanunları olarak ortaya konulur İnanışlarda doğal boyut varken Bunları birisinin sözü ve görüşü olarak Sanki doğru ve gerçek olarak algılamak İnanışların zayıflatan neden olmaktadır. Sağlıklı olmak, sağlığın devamı, hekime gereksinimle olur Falcılık, geleceği kimse bilemez ve yanlıtır İnsanın bedensel boyutlarına kutsallık vermemelemdir Tedavinin tümü yararlı değil, insanlık hekimlikdir Bedensel sağlık dengeli ve yeterli, etkin olmalıdır Bilim, zaten Yaratıcı olanın kanunları ise Bunun inanış ile yorumlanmamalıdır Bilim kanıta dayalıdır Sevgi bunu işleyiş şeklindedir</p>	<p>Beliefs are abstract Beliefs will not be distinguished There is an estimation, 60 billion people is lived and living This means 60 billion specific believes is past and present So, no one has right for questioning True, right or wrong is not our judgment fact We only consider the behavior If it is crime we must be respond If it is not criminality, we cannot react, just be give advice Medicine is an informative, for health status Considering not only body, in all the parameters Science is the Creational law, not changed and diminished We born, one day be passed out, died Not have any time for believe, be on science, medicine</p>
<p>Yaratının yarattıkları belirli sistem içindedir Bu doğa kanunları şeklindedir İnançlar soyut kavramlar olarak Geleceği bilen, bilgin gibi davranan, söz söyleyenler Yanılmaktan başka bir şey yapmazlar MAA</p>	<p>The creation has some rules, not changed The natural law is a scientific fact, life is not gambling The believes are abstract and giving advices to individual No one knows the future, what is going on, what will be The reality, they will be wrong, even be true are some MAA</p>

8. Tıbbi Müdahale Nedir? ¹¹

19 Haziran 2017 Gültekin Can Gökalp <https://cangokalp.com/2017/06/19/tibbi-mudahale-nedir/>

Tıbbi müdahale, tıp mesleğini icraya yetkili bir kişi tarafından, doğrudan veya dolaylı tedavi amacına yönelik olarak gerçekleştirilen her türlü faaliyettir (AYAN, Mehmet; Tıbbi Müdahalelerden Doğan Hukuki Sorumluluk, Ankara, 1991, s.5).

1219 Sayılı Tababet ve Şuabat'ı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanun'da tıbbi müdahaleyi yapmaya yetkili olan kişiler numerus clauses (sınırlı sayıda) biçimde sayılmıştır. Buna göre; hekimler, diş hekimleri, ebeler, sağlık memurları, sünnetçiler, hasta bakıcı hemşireler ve diş protez teknisyenleri tıbbi müdahale noktasında kanunen yetkili kılınmış kişilerdir. Bu açıklamalardan hareketle, bir girişimin tıbbi müdahale olarak isimlendirilebilmesi için üç şartın varlığı gerekmektedir. Birincisi; müdahalenin resmi ehliyetli bir kişi tarafından yapılmış olması. İkincisi; doğrudan doğruya veya dolaylı olarak hastayı tedavi amacına yönelik olması ve son olarak; müdahalenin, hastanın rızası dâhilinde olması gerekmektedir. Bunlar yanında öğretilerde bir kısım yazarlar "endikasyon" şartını da aramaktadır. Ancak, biz bu görüşte değiliz.

İlk şart olan müdahalenin resmi ehliyetli kişiler tarafından yapılmasına gelirse; şüphesiz bir tıbbi müdahalenin sağlık personeli tarafından yapılması gerekir. Burada hedeflenen amaç kuşkusuz tıbbi müdahalelerin bireyler üzerinde yaratabileceği muhtemel olumsuz etkilerdir. Bireylerin tıbbi müdahale konusunda -acil durumlar hariç- hekim veya sağlık personeli dışında bir kimseye yetki vermesi geçersizdir (BAYRAKTAR, 112).

İkinci şart olan doğrudan doğruya veya dolaylı olarak hastayı tedavi amacına yönelik olmasını iki şekilde anlamak gerekir. Öncelikle, tıbbi müdahale, tıp bilimine göre zorunlu olmalıdır ki buna endikasyon şartı denilmektedir. İkinci olarak, müdahale, tıp biliminin gereklerine uygun bir biçimde, özenli yapılmalıdır. Yukarıda da ifade ettiğimiz gibi fikrimizce endikasyon tıbbi müdahalenin olmazsa olmaz unsurlarından değildir. Endikasyondan anlamamız gereken temel gaye olan tedavi için tıbbi müdahaleyi zorunlu kılan somut gerekliliktir. Endikasyonu tıbbi müdahalenin unsurlarından biri olarak sayarsak o halde estetik amaçlı yapılan müdahaleleri "tıbbi" sayamayacağız. Hâlbuki orada da uzman bir hekim, hukuka uygunluk şartı olan rıza ve hastanın ruhunu/psikolojisini iyileştirdiğinden hareketle tedavi amacından söz edebiliyoruz. Tabii bu konuda doktrinde çok kıymetli hocalarımızın aksi yönde fikirleri yer almaktadır. Bunların da incelenmesi gerektiğini düşünüyorum.

Sonucusu ise müdahalenin hukuka uygunluk şartıdır. Hastanın kendi vücudu üzerindeki hakları Medeni Hukuk'ta yer bulan kişilik hakları dolayısıyla. Buna göre, vücut üzerinde yapılacak durumunda olan tıbbi müdahalenin, ancak hastanın rızasıyla yapılabilmesini gerekli kılmaktadır. Bu rıza hem özel hukuk hem de ceza hukuku bakımından önemli bir hukuka uygunluk sebebidir. Hastanın açık ve doğrudan rızası olmasa dahi muhtemel rızası, kanuni temsilcisinin veya mahkemenin rızası bulunmalıdır. Ancak hastanın rızasının da geçerli olabilmesi için, hastanın neye rıza gösterdiğini bilmesi gerekir (Sard v. Hardy, 1977).

Yorum

Tıbbi Müdahale yaklaşımının gerekçesi sunulmaktadır; a) Yetkili kişi tarafından yapılmalı, b) Doğrudan doğruya veya dolaylı olarak hastayı tedavi amacına yönelik olmasını ve c) Hukuki uygunluk şartı belirtilmektedir.

Burada bazı vurguların yapılması önemsenmektedir.

a) Sağlık hizmetleri bir ekip ve donanım konusu olduğu için, bu yaklaşım belirli bir inceleme ve izin ile olmaktadır. Sadece yetkili kişi olması değil, bir yetkin ve etkinlik konusunda olursa aktive edilmektedir. Kanunen yetkili kılınan değil, kanun ile bunlara izin verilebilir denilmektedir. Eğer uygun değilse yapamazlar, diploma tek başına yeterlilik taşımamaktadır.

Ayrıca iletilen "Burada hedeflenen amaç kuşkusuz tıbbi müdahalelerin bireyler üzerinde yaratabileceği muhtemel olumsuz etkilerdir. Bireylerin tıbbi müdahale konusunda -acil durumlar hariç- hekim veya sağlık

personeli dışında bir kimseye yetki vermesi geçersizdir” olumsuz etkiden daha önemlisi olumlu etkidir. Kırıkçı ve çıkıkçılar ile pansumancılar daha etkin olabilmektedirler. Burada sorun bilimsellik konusudur. Bu konuda bilim ile bilimsel tecrübe kazanmamış olan kişilerin yapmamasıdır. Komplikasyon, her tıbbi işlemde gözlenebilir, ancak dikkat, özen, ihmal ve izlem ötesi tıp bilimi ve tıbbi temel bilimselliğe uygunluğa bakılır. Yetkili olsa bile ceza alır ve meslekten men cezası, özellikle bilimden uzaklaşmış ise yapılmaktadır.

- b) Sağlık yaklaşımın %1-3 oranı, tedavi amaçlıdır. Bu açıdan hekimlik tedavi üzerine yapılandırılmaz ve hekimler tedavi garantisi verilemez. Öncelikle koruyucu sağlık hizmetleri, aşılama, önlemler, ilk, öncü yaklaşım ve plandadır. Doğum eyleminde hastalanma, ancak gebelik ve doğumda sorunlara önemli yaklaşım yapılmadığında görülür. Kısaca doğumların %10 oranından azı tedaviye gereksinim duyar. Eğer gereken yaklaşım yapılmaz ise ölüm oranı %1-3 arasında gözlenmektedir.
- c) Hukuk, belirli bir düzen sağlamak değil, bireyin hakkını korumak, gözetmek ve sağlamak üzere, civil liberties, equality ve kardeşlik üzere yapılandırmaktır. Düzenlemelere uymamak ceza unsuru değildir. Bu açıdan hukuki yapı, kanunla yasaklar saptanmış ise, yasaklara uymak olarak tanımlanabilir, yasaklara uymamak ise zaten ceza almak demektir. Hastanın rızası yeterli değildir. Ötenazi, yaşam hakkı gibi birey kendisi ve kendi yaşamı aleyhine yaklaşımı hukuk düzeni içine kabul edilemez, çünkü temel olan canlının var oluş hakkı vardır, insanlık hakkı vardır. Kişinin neye rıza gösterdiğini bilmesi konusu, o konuda bireyin karşı sorusu ve kendi ifadesi olmalıdır. Sizin anlattığınız veya yazılı sunduğunuz değil, onun soruları ve anladıklarının not edilmesi önemlidir.

ÖZET: Tıbbi Müdahale sadece bir yapı, sistem ve düzen olarak değil, canlıların canlı olması, varlığı, yaşam hakkı olarak bir felsefe, bir varlığın oluşumu olarak görülmeli. Önemli olan birey, kişi merkeze alınarak, tüm sosyal yapının bunu çekirdek alarak yapılandırması, bunu koruyup, gözetmesi ile olmalıdır.

Tıbbi müdahalenin az bir oranı tedavidir

<p>Sağlık hizmetleri sevgi temelinde oluşmalıdır Hekimliği bedensel ve fiziksel sanıyorsanız yanılırsınız İnsan fizik ötesi, ruhsal ve sosyal yapısı vardır Onu oluşturan bireysellik, kişiliktir Civil liberties, eşitlik ve kardeşlik temelinde olması Özel, özgün ve ayrıcalıklı olduğu bir gerçektir Sevgi de buna göre, kişiye göre yapılanmalıdır İnsanı insan olarak sevmelidir Hekimliğin temeli de zaten sevgide yatmaktadır</p>	<p>Treatment is the least part of medical acts If you consider the patient only by body This is a great mistake, what about soul and social status? At ethical considerations; respect the personality Civil liberties, equality and brotherhood Grounding from Human Rights As, special, unique and sole, responsibility be taken Love the person, because he/she is Human being Physician item is grounding is this fact, love of the human</p>
<p>Hekimlik bu konuda uzmanlaşmış ekip tarafından olmakta Sağlığın temeli korunma üzerindedir, tedavi değil Kurala uyum değil Zarar oluşturmama temelinde Bireye özgü yaklaşım, sevgi içinde saygı yapılmalıdır MAA</p>	<p>Medicine is qualified expert actions, by education gained Main duty is not for treatment, for saving the healthy status Not by rules, by personal conditions and demands Not causing and leading any harm Individual approach by love in respect, is medical act MAA</p>

9. Tıbbi bakım sürecinde hasta rolünün etkinleştirilmesi¹²

Prof. Dr. Tefvik ÖZLÜ: <https://www.medimagazin.com.tr/authors/tevfik-ozlu/tr-tibbi-bakim-surecinde-hasta-rolunun-etkinlestirilmesi-72-45-643.html>

Sağlık hizmetlerinin sunumunda, hekimi merkeze koyan ve hastaya odaklanan iki farklı felsefi arka plan (paradigma) söz konusudur. Bunlardan daha yaygın olan hekim merkezli tıp uygulamalarında teşhis-tedavi sürecinde aktif olan, yönlendirici, hatta belirleyici olan hekimdir. Bu modele göre, hekim daha önceden edindiği bilgi ve birikimlerinin ışığında kendisine başvuran hastasını muayene eder, tanı ve tedavi için gerekli gördüğü girişimleri planlar ve hastadan bunlara tam bir itaat ister. Hasta, hekimle karşılaştığı andan itibaren bütün inisiyatifi hekime verir ve tamamen edilgen bir konuma itilir. Soruları hekim sorar. Kararları o verir. Hekimin otoriter pozisyonu, çoğu kez yüz ifadesine ve ses tonuna bile yansımıştır. Genellikle emirler vererek konuşur, zaten pek fazla da konuşmaz. Hastasının, her dediğine itirazsız ve mutlak olarak itaat etmesini bekler. Onun soru sormasını bile, mesleğine müdahale ve otoritesine başkaldırı gibi algılar. “Geç şuraya!” “Aç sırtını!” “Git bu tahlilleri yaptır” “Al bu ilaçları kullan” üslubu çok alışılmıştır. Hastanın bu direktiflerinden birine karşı tereddütlü davranması durumunda, hekim sinirlenir veya hastasını refüze eder.

Hasta merkezli tıp pratiğinde ise, hasta, hekim otoritesi gölgesinde kalmaktan korunmuştur. Hastalara sorunlarını rahatça ifade edebilmeleri için yeterli süre verilir; kafalarındaki her türlü soruyu sormaları için cesaretlendirilir; yakınmaları ve sağlığı hakkında ayrıntılı sorularak hastanın hastalığıyla ilgili tüm algı, düşünce ve yorumları öğrenilir. Hekim bir taraftan hastalığın ne olduğu sorusuna yanıt ararken; diğer taraftan hastalığın hasta tarafından nasıl algılandığı ve hastanın yaşamında ne tür değişiklikler meydana getirdiği, onun için ne anlam taşıdığını öğrenmeye çalışır. Çünkü, hasta merkezli tıpta, hekimin görevi hastalığı tedavi etmek değil, hastayı tedavi etmektir. Sadece sorunu gidermekle yetinilmez; sorunun yol açtığı tüm olumsuz sonuçların ortadan kalkması için çaba sarf edilir. Bu bakımdan, hekim öncelikle hastanın dünyasında sorunun boyutlarını tüm ayrıntılarıyla tespit etmelidir. Tanı tedavi sürecinde hastayla ilgili her türlü karar, hasta tarafından verilmelidir. Hekim hasta yerine karar vermek yerine; hastanın doğru kararı verebilmesi için onu bilgilendirmeli, farklı seçenekleri, alternatif yaklaşımları getirisi götürüsüyle birlikte ona açıklamalıdır.

Hasta odaklı yaklaşım daha insancıl olandır. Kişinin, vücudu, yaşamı ve geleceği ile ilgili karar sürecinde, tamamen dışlanması kabul edilemez. Yaşamsal sonuçlar doğuran tıbbi kararlar, bundan yarar veya zarar görebilecek konumdaki hasta tarafından verilmelidir. Hastaların adeta nesneleştirildiği hekim baskın yapılanmada, hastalar çok mağdur olabilirler.

Geçmişteki bire bir insani ilişkiye kıyasla, günümüzde hekim ile hasta arasındaki ilişki, hasta açısından çok daha zor, karmaşık, akıl ermez ve güç yetirilemez durumdadır. İleri ve pahalı tıp teknolojisi, sermaye kontrolünde ve para kazanmaya dönük sağlık organizasyonu; harcamaları minimize etmede ustalaşmış özel sigorta şirketleri ve aşırı uzmanlaşma karşısında hastalar, kendi çıkarlarını koruyamayacak konuma itilmişlerdir. Hasta, bilgisi, becerisi olmayan bir konumda, vazgeçilemez, ertelenemez gereksinimlerini karşılamak zorundadır. İhtiyaç duyduğu hizmeti verecek olan hekim karşısında boynu büküktür, muhtaçtır, edilgendir.

Tıp, doğası itibarıyla otoriter bir meslektir. Hastanın sosyal, ekonomik, politik veya hiyerarşik konumu ne kadar yüksek olsa da hekime başvurduğunda, otoritesini kabullenmiş olarak ondan yardım istemektedir. Yaşamsal öneme sahip; tüm değerlerini uğruna tereddütsüz harcayabileceği, vazgeçilemez, ertelenemez durumdaki sağlık gereksinimini, hekimin dışında bir yerden karşılaması da mümkün değildir. Bu konuda eşi, dostu, yakınları ona yardım edemeyecek konumdadırlar. Hekim, onu hiç hoşlanmadığı tedavilere, cerrahi işlemlere zorlar, vücut bütünlüğüne müdahale eder. Keyif aldığı şeyleri yasaklar, nefret ettiği şeylere zorlar, özel yaşamını sorgular, sınır tanımaz. Fakat hasta, bu otoriteye karşı çıkamaz. Tam aksine, "baş üstüne" der gönüllülükle kabullenir.

Fakat hekimler, mesleklerinin buyurgan yapısına tıp etiğinin ilkeleri ile karşı koyarak teraziye dengelemelidirler. Aksine, "güç bende!" psikozuyla hareket edilirse, hastanın hekim karşısında haklarını koruması imkansızlaşır. Bundan dolayı hekim-hasta arasındaki ilişki, geçmişte olduğu gibi sadece tıbbi etiğin konusu olmaktan çıkmış ve günümüzde hukuki düzenlemelere konu olmuştur. Ülkemizin de dışında kalamayacağı hasta hakları ve malpraktis ile ilgili uluslararası hukuki normlar, sadece hastalar için değil; hekimler açısından da tıbbi bakım sürecinde hasta rolünün artırılmasını gerekli kılmaktadır. Tıbbi kararların hastaların katılımıyla verilmesi, hekimin ortaya çıkabilecek komplikasyon ve diğer olumsuz sonuçlar karşısında kendisini hukuk önünde savunabilmesi için şarttır. Bu bakımdan, günümüz hekim, geleneksel baskın rolünden vazgeçmek, hastasının tıbbi bakım sürecinde daha etkin bir rol üstlenmesini teşvik etmek konumundadır.

Yorum

Tıp doğası gereği otorite bir meslek değildir. Bilim tek seçeneği değildir, çoklu seçenekler vardır. Bu seçeneklerin seçimi bireyin tercihinine bağlı denilemez, birey uzman olmadığı için kendisine yararlı ve etkin olanı seçmesi olanaksızdır, bilgilenmeli, aydınlatılmalıdır. Ancak Yaşam Hakkı söz konusu olduğunda, acil yaklaşımlarda da belirli basamaklar vardır. Bu otorite değil, belirli bir sistem gereklidir. Güç hekimde değil, bilimdedir, bunun için yaklaşımlar izlenmeli ve takip edilmelidir.

Geleneksel hekimlik, **hastalık yok hasta var** ise, bunun temeli tıbbi bilim olduğuna göre gelişen, oluşan boyuta göre yaklaşım esas, bunu tanımlayan da bireyin kendisi olmaktadır.

Yönetim modelleri değişti, birey hakkı çekirdek oldu

Karar kime aittir? Bir hasta olduğunda Hastaya yaklaşımın kararını kim verecektir? Eğer kitap temelinde iseniz, karar kitaba aittir Sisteme dayanarak yaparsanız, hekimler karar verir Birey Hakkı merkezde ve esastır dersiniz, hasta karar verir Hasta sadece bilgilenme değil, rızası alınması değil Kişinin tıbbi durumu ile boyut tanımlanmaktadır Hastalık YOK, hasta VAR ise Merkez hasta, veriler, bulgular kanıt Kanıta dayalı yaklaşım ve izlem olmaktadır Otorite denilecek olunursa Otorite bilim, Tıp Bilimidir Hastadaki duruma göre yaklaşım esastır	Who make the judgment? In case of medicine, health Who make the decision; physician or patient? If you are on knowledge, then books make it If you are grounding the system, then administrative one If informative consent, then individual demand Who makes the explanation by which method is using? Be care the patient not the disease; is it the fact? If you consider the medicine as an authority Is it really, there is an authority? Medical science is the one for the consideration So taken as love and empathy and love affairs Behave what the case requirement, not the system, rules Let be the authority of heart and by mind
Bilim varken, Tıp Bilimi ortada iken Kişiyi özgü sorunlar oluştuğuna göre Kitap değil, olgu, hastaya bakılmalıdır Bu açıdan karar, bir otorite değil, veriye bağlı olmalı Kişiyi göre terzilik yapılarak, uygun olan seçilmelidir MAA	When there is medical science Not direct finding the answers at books Even at the disease assessment and valuation Look at the person, consider the evidences Follow and evaluate the decision, by individually MAA

10. Medical Treatment Planning And Decisions Act 2016 (Vic)¹³

<https://www.lawyersalliance.com.au/opinion/medical-treatment-planning-and-decisions-act-2016-vic>

Catherine Sim is a Lawyer at [Adviceline Injury Lawyers](#) and is an expert in personal injury law, in particular the WorkCover system: 29th Jun 2017

New legislation will come into effect on 12 March 2018 that will repeal the [Medical Treatment Act 1988 \(Vic\)](#), and amend the [Mental Health Act 2014 \(Vic\)](#). The new Act will allow people to give binding instructions or express preferences and values in relation to medical treatment that may be required in the future when they are no longer in a position to consent or refuse treatment. It will also allow people to nominate another person as a 'decision-maker', who will be able to make decisions if the nominator themselves lacks decision-making capacity.

Both adults and children can be held to have decision-making capacity as long as they can understand the information relevant to the decision, and also the consequences of the decision. It is also important to note that patients may be in possession of decision-making capacity for some decisions, but not others.

Instructional directives, which are express statements regarding consent or refusal of treatment, and values directives, which suggest overall preferences as to treatment options, can be made by those with decision-making capacity. However, doctors are not obliged to provide futile or non-beneficial treatment, regardless of any directives that exist.

Medical treatment decision-makers can be appointed if the appointor has decision-making capacity. More than one decision-maker can be appointed, and these decision-makers are required to make decisions on behalf of the appointor taking into account their values and preferences, and must make the decision that they reasonably believe the appointor would have made. Support persons can also be appointed, and their role is to represent the appointor, and to help the appointor make, communicate and give effect to medical treatment decisions.

Doctors have an obligation to locate directives or medical treatment decision-makers as far as reasonably possible, with an exception that applies to emergency situations. A contravention of the section that dictates that reasonable efforts must be made to locate either advance care directives or medical treatment decisions-makers will be considered unprofessional conduct. Doctors are also permitted to provide palliative care regardless of any advance care directives or decision by a medical treatment decision-maker. It is also important to note that the Act does not address physician-assisted dying.

Victorian and Civil Administrative Tribunal (VCAT) and the Public Advocate are the avenues for any disputes or contests in relation to decisions or directives made under the Act. The Act also deals with administering medical research procedures to those lacking decision-making capacity. The requirements for undertaking and detailing such procedures are located in the Act, and we encourage those who may encounter this to ensure that they are aware of their responsibilities.

This Act will encourage people to think about potential end-of-life planning, along with formalising instructions in advance. It allows the community to engage with and take responsibility for future medical decisions, and provides a structure and a system in which one can exercise autonomy in relation to potential medical decisions that are required. .

Yorum

Ülkemizde ötenazi yasak olması ve deneysel yaklaşım yapılmasının belirli Etik Kurul, Bakanlık gibi şartları olması ile kararda bunlar meşgul edenler içinde bulunmamaktadır. İnsancıl kullanım boyutunun bulunması ile, yaşam hakkı kavramı nedeniyle hekimler daha fazla rıza şartı dışında düşünmeleri gerekmektedir. Yenidoğan Yoğun Bakım yaklaşımlarında bu açıdan ailenin rızası minimal olmakta, bebeğin yaşam hakkı öne çıkmaktadır. Bazı ailelerin savcılığa bebeklerin ventilatörden çıkarılmasını istedikleri, hekimlerin kabul etmediği, aletle bağımlı yaşamasına rıza göstermediklerini yazılı sunmaları ile tutuklanarak, nezarete alındığı, hatta Çocuk Koruma Kanunu 5. Maddesi ile aileden alındığı bilinmektedir.

Karar oluşturma boyutu temel olarak irdelenmektedir. 2003, 2008 ve 2013 yıllarında California Üniversitesi, Davis Hastanesi Etik Kurulunda 3 aylık periyodlarla konuk Hastane Etik Kurul üyesi olarak çalıştım. Bu toplantılardaki evraklar toplantı salonunda kalarak, imha edilmekte idi, yanımızda bulundurmamaktaydık. Özellikle karar verme konusu gündeme gelmekteydi. Bir örnek verilecek olunursa; bir Down sendromlu 22 yaşında erkek bir hasta, orta kulak ameliyatı olacak, ancak anestezi rıza verme yetkisi olmadığı için vermemiş, ameliyat olamamıştı. Tek başına yaşayan, zekâsı da geri boyutta olmayan, ameliyat olmaz ise, önemli sağlık sorunu, menenjit gelişebileceği vurgusu ile Etik Kurula fikir vermek üzere danışılmıştır. Yaşamında kendi kararı olan kişi, sağlık açısından olması gereken bir ameliyatın engellenmesi ile oluşacak sağlık sorununda bu eylemi yapmayanlar sorumlu olabilecektir, kararı verilince, sorumlu olmak istemedikleri için Kulak, Burun Boğaz ile Anestezi uzmanı olan hekimler kendi aralarında anlaşarak hasta ameliyat edilmiştir.

Acil yaklaşımlarda ve Yaşam Hakkı durumlarında rıza şartı aranmayacağı dikkate alınmalıdır. Açlık grevi yapanların, öneri olarak şekerli, tuzlu su içmeleri, süreci uzatmaktadır, ayrıca bilinç yitirilince ve Korsakov sendromu gelişince ancak hekimler yardım edebilmektedirler.

Tıbbi Tedavi Planlaması, bireye özgü yapılmalıdır

Hekimler aldıkları eğitimlerde, olguya göre yorum yapmayı öğrenirler Ben bilirim veya hasta bilir Sorumluluktan bir bakıma kaçma değil midir?	The decision of the physician grounding on the case, not on the patient knowledge Who knows the best; patient or the physician? The answer is; you cannot escape as this reasoning
--	---

<p>Yaşam Hakkı esas ise İnsan Hakları temelinde olduğuna göre Etik İlkeler üzerinde olmak Zarar vermeme temelinde olan boyut Ötenazi ve tüm sorunlar Kısaca zarar suç kapsamında ise Dikkat ve özen eksikliği ile ihmal olmaması Hekimlerin her olguda eğitimini derinleştirilmesi Karar, bireye özgü ve özel, özgün, kişiseldir</p>	<p>The meaning is not known or not The fact in medicine be on medical science Follow the case, and be discussed Always be on precautions Not to make any harm Crime is written at Law articles They are known, not need any information Not intended to do any harm, care and serve Aim on medical ethical principles, and take responsibility</p>
<p>Tıbbi ilkeler temelinde olan yaklaşımlar Güven, sadakat ve sır saklama yaklaşımlarda Uygulamada; Yararlılık, zarar vermeme, özerkliğe saygı Adalet, bireyin hak edişine göre yaklaşım esastır Tıbbi Yaklaşım bireye özgü, özel ve özgündür MAA</p>	<p>The medical ethical principles; first primum non nocere Thrust, confidence, saving the secret, respect personality Beneficence, informative consent, justice Justice, is; do, what the person demands, not the common Medical procedures, according requirement, not for wishes MAA</p>

11. Authorised Version No. 046: Medical Treatment Act 1988; No. 41 of 1988. Authorised Version incorporating amendments as at 17 May 2012¹⁴

[http://www.legislation.vic.gov.au/domino/Web_Notes/LDMS/LTObject_Store/LTObjSt6.nsf/DDE300B846EED9C7CA25761600A3571/6D329679B5FA4D17CA2579FE001CD4EE/\\$FILE/88-41aa046%20authorised.pdf](http://www.legislation.vic.gov.au/domino/Web_Notes/LDMS/LTObject_Store/LTObjSt6.nsf/DDE300B846EED9C7CA25761600A3571/6D329679B5FA4D17CA2579FE001CD4EE/$FILE/88-41aa046%20authorised.pdf)

Authorised Version No. 046 Medical Treatment Act 1988 No. 41 of 1988 Authorised Version incorporating amendments as at 17 May 2012 TABLE OF PROVISIONS Section Page

PART 1—PRELIMINARY

1 Purpose

2 Commencement

3 Definitions

4 Other legal rights not affected 4

PART 2—REFUSAL OF TREATMENT

5 Refusal of treatment certificate

5A Agents and guardians

5AA When can an alternate agent act?

5B Refusal of treatment certificate by agent or guardian

5C Tribunal may suspend or revoke authority

5D Revocation or suspension of refusal of treatment certificate

5E Copies of refusal of treatment certificate

5F Penalty for obtaining certificate by fraud etc.

6 Offence of medical trespass

7 Cancellation or cessation of certificate

8 Effect of certificate or notice issued under this Part

PART 3—PROTECTION OF REGISTERED MEDICAL PRACTITIONERS

9 Protection of registered medical practitioners

Yorum

Ötenazi hangi gerekçe olursa olsun suç kapsamındadır. Doku nakilleri için, beyin ölümü gerçekleşmiş ve özel komisyonca bu durumun saptanması ile ancak nakiller olabilmektedir. Bu ötenazi kapsamında da değildir. Ötenazi suç kapsamında olduğu için burada söz edilmemektedir.

Bilmez misin, yaşam canlılardaki varlık nedenidir

<p>Hiçbir kişinin başkasının yaşamını bitirme hakkı olamaz Yaşamın ne olduğu, nasıl sonlandığı bilinmez Hiçbir kişi, mahkeme bile yaşam hakkını alamaz Bu ceza verilirse, o zaman insanlar birbirini yok eder Gerekçe hazır, bakmıyorum, zaten yaşamayacak Avrupa Konseyi bu gerekçe ile Yaşam Hakkını güvenceye almış, idamı yasaklamış Ülkemiz bunu suç, kasıtlı öldürme olarak görmektedir</p>	<p>We called living organisms as existence and alive Who know the beginning and ending the life period? Who has right to start and even stopped the life? Who will sentence the person to death, by intended to do? Not give the reason, he/she will not survive You cannot legitimate Eutanasia European Council is even not give a way to this approach It is not medical, social and grounding on believes</p>
<p>Varlığımızın oluşması, yaşamak ile oluyorsa Hangi gerekçe ile bunu sonlandırma hakkı olamaz Hekimlik, şifa olmayacak durumlarda bireyi öldürme değil Onun sorunları ve yaşam kalitesini arttırmalı Etik ilke olarak yaşatılması, toplumu ölümüne hazırlar MAA</p>	<p>The existence is only by to be, by living, vivid acts No reasoning for finishing the life, let informally get ready Even by consent, the act name is self-killing, suicide Not make any difference who is killing you The futile treatment is the treatment for overcome the pain MAA</p>

Son Söz

İnsan söz konusu olduğunda, fiziksel ölçekler, veriler öne çıkarılmakta ve buna göre yapılandırılmaktadır. Ancak Ekonomi biliminde, sadece ucuz olması değil, a) Effective: etkisi, kullanılmasına uygun olmalıdır, b) Eligibility: bulunabilir ve kullanılabilir olması, c) Efficient: verimli ve amaca yönelik olmalıdır. Bir araba aldığınızda, sizi her an taşıyabilecek şekilde kullanışlı, verimli, az tüketimi olan ve alabileceğiniz ücrette olmalıdır. Bunun ötesinde sizde mutluluk, memnuniyet oluşturmaldır. Bugün için ekonomide d) dördüncü güç, Enchantment/ memnuniyettir.

Sağlık hizmetlerinde de en önemli boyut memnuniyette yatmaktadır. Hastaların sorunları, sıkıntıları, yaşam tedirginlikleri olduğu için, her boyutu olumlu değil, olumsuz olarak görmeleri daha kolaydır. Birileri de savunma değil, açıklamada bulunması onları daha rahatlatıcı olmaktadır. Ancak bu birileri, sevgi ve nazik dil ile, insanca yaklaşımları önemlidir. Bunun için bu kişiler yönetimin adamı değil, gerçekten hastaların haklarını koruyan olmalıdırlar.

Yazarın başından geçen bir örnek: 15 yıl önce, bir trafik kazasında, arabayı görünce korkudan yere düşen kişiyi, kenardaki diş protez laboratuvarına alarak incelemek istedim. Diş laboratuvarı ruhsatsız imiş ve akrabası beni dışarı çıkmamı istedi, hasta ile ilgileniyorum dedim, beni arkadaşları ile ellerine sopa alarak kovmaya çalıştılar, ben boynuna sarıldım, hepimiz kardeşiz, kızmaya ne gerek var dedim, yumuşadı, çevreden gelenler oldu. Bu arada, birden arabayı görüp kendini yere atan kişi, hastanın herhangi bir bedensel sorunu saptanmadı, psikosomatik stresini de yumuşak, sevgi dolu yaklaşım ile düzeldi. Dövmek isteyen sonra benden özür diledi.

Sevgi ile yaklaşım en temel boyut olduğu açık ve nettir. Ancak bu gönülden gelmeli, akıl ile desteklenmeli, eylem ile de pekişmelidir.

S. CELLİOĞLU, son vurgusu: Yaşamın anlamı, bizlere de hep sevgi ve saygı ile yaklaşmayı görmek, göstermektir, Hepimiz bunları gördük ve yaptık, umarız birçok kişinin yüreğine dokunmuşuzdur.

1) Bilmez misin?

<p>Sevgi dili dışında başka iletişim olamaz Hangi lisansı konuşursanız konuşun İletişimin temel unsuru sevgidir İnsanı, insan olarak sevmektir İnsanı eşit olarak ele almak Cins, ırk, sosyal boyut ile gruplandırmadan İnsanı insan olarak sevmektir Tüm barışın yıkılması ve mücadelenin kaynağı Sevgi dili yerine, ben, benlik kurulması değil mi? İnsanı insan olarak değil, bir kavram, grubunu almak Ben ve sen diyerek sınıflandırmaktan geçmiyor mu? Hayvanlar ve bitkiler ile aynı gezegeni paylaşıyoruz Yok aslında onlardan farkımız, Üstünlüğümüz de yok bilesin</p>	<p>Don't you know? There is only one way for communication, love Whatever you are talking about Whom you are in connection Who you are; whom you are speaking Even giving lectures to students There is only one way Love Love the person as a member of Human being One of the creation evaluation, an individual Liberties, equality and brotherhood Not discriminate as you and me No classifications as gender, race, social status We all equal, in all aspects</p>
<p>İletişim kurabilmek için gereken sevgidir İletişim kurduğunuz bitki, hayvan veya insan olsun Konuştuğu dil ve durumu değil, sizin yaklaşımınız önemli Sevgi dili ile yaklaşıma hayır diyen olma Yılanı kovuğundan tatlı dil çıkarır deriz, ama uygulama? MAA</p>	<p>For communication, only one way; love Even the statement with animals and plants Not important your language, and position The love and love affections are so easily to perform Do whatever your heart impulse you, basic human instinct MAA</p>

2) İnsan yaptığı kanıtlı zarar fiili üzerine yargılanır, kişiliği yargılanamaz

<p>Sosyal Kültürel varlık bir değerdir İnsanların giydiği kıyafet değerlidir, değerlendirme Sosyal yapı önemli değildir Dayandığı gerekçe ancak insanlık olmalı</p>	<p>Social, cultural marks are worth, value of a person The external clothes are not indication of evaluation Social structure has no effect on the court The groundings must be on humanity</p>
---	---

<p>Kültürel farklılıkları dayanak tutmamalı</p> <p>Bizler insanın dışına göre yargılayamayız İç düşünce ve benliğini de bilemeyiz Zarar, ziyan yoksa, kendisi bilir Kanıtı zarar varsa karşı çıkarız Suçlu demek bize ait değil Mahkemelerin kararındadır Bizlere düşen görev ancak ihbar etmede kalır Tüm yaklaşımların insanlık, sevgi üzerine saygı olmalıdır</p>	<p>The cultural differences are just a value</p> <p>Judgement is not our duty Particularly on regarding the social status Internal moods, cannot be even predictable Thus, harm is objective and be evidence based We can only accused by evidences to court Only court by judging can noted as crime We can only be on legitimate Be on understanding, and be on humanity by love</p>
<p>Yargılama ancak özel yetişmiş uzmanların işidir Kanıtı dayalı zarar olması ile muhakeme edilir, yargılanır Sorumluluk bireyseldir, suçlar ise yazılı, bilinendir Biz içini ve dışını bilemeyiz, yapılan somut eyleme bakarız İnsanlık, terbiye, ıslah amacı ile sevgi üzerinde bakarız MAA</p>	<p>Judgement is a job of a professional person Not be as reciprocal or other yield on it The responsibility is an individual accountability We can only be at outside on verdict Only be notify to law, for surrogate MAA</p>

Annemin Mirası

Rahmetli Annemin söylediği bir vurgu vardır, bana miras olarak kalan. **“Bir varlık sevgi ile varlığını sağlar, sevgi ile büyür, sevgi ile gelişir, sevgi ile insanlık, ile varoluşu algılar”** demiştir.

- Lise ikinci sınıfta iken, yuvadan düşen ve kedinin kovaladığı kumru yavrusunu eve aldım, Annemin söylediği aynı şey oldu ve düşündüm nasıl olur diyerek. Bulguru yemedi, ağzımda çiğnedim, parmağım ile yol vererek besledim, büyüttüm uçu, eş buldu ve taşınmamıza karşın buldu beni, balkonumdan devamlı ziyaret etti.
- Köpeğimiz Carmen, yaş günümde doğum yaptı, aynı vurgu ile sevdik, okşadık, 10 canlı yavrusu oldu. Sevdik ve tüm bebekleri besledi, büyüttü. Bir yorgunluk olur, sevince birden canlanır ve doğuma devam eder, aynı şekilde beslemeye de devam ederdi.
- Çiçekler sevince açar, büyür ve gelişir.
- Yenidoğanda eskiden cihazlar yok iken ağızdan nefes verirdik, ben sanki öper gibi yapar, bebek gevşer, trakeasını açar, Epiglot spazmı açılırdı.
- Eğitim severek verilir, öğrenci ile birlikte olup yapılır, tahta ve masaya çıkıp, öğrenci karşısında anlatılmaz. Sunumları öğrenci okur, o anlatır, anlamıyorsa ben tamamlarım.
- Protein, kalori ve beslenme ile ilgili eğitim, ortak bir pide oluşturma ve bunun içine özel katılanların hesaplanması ile, kısaca muhallebi yaparak ve her bireyin farklı yaklaşımı ile öğrenilir, kitaptan okumak ile muhallebi yapılmaz. Pirinç ununun pişirilmesi ve sindirilebilir olması özel maharet ister, şeker katılması ile tatlandırma ile oluşmaz.

Her işin başı ve sonu; **sevgi ile varlığını sağlar, sevgi ile büyür, sevgi ile gelişir, sevgi ile insanlık, varoluşu algılar, yeniden yapılanır, ilerler ve devamlılığını sürdürür. Sevgi sözel değil, karşılıklı mutlu olmayı sağlar, tanımlı yapılamaz, hissedilir, bilim üzere olan akıl ile desteklenir.**

Karar

Bir konu hakkında karar oluşturmada; Türk Ceza Kanunu¹⁵ 61. Madde de Hakimin karar vermesi gibi; a) somut olay olmalı, yorum, kanaat ve kıyasa kapalı, varsayımlar üzerine olmamalıdır, b) olayın gelişimi, bireyin durumu ve kişiye etkisi, c) oluşan araçlar, veriler, d) geçen süre, oluşumun süreçleri, e) sorunların boyutu, f) oluşturduğu zararlar, etkileri, tehlikenin ağırlığı, klinik durum, g) sağlık sorununun oluşma amacı, bireye etkisi, oluş mekanizması, gerekçesi ve dayanağı ile h) bireyin bu gelişen durumdaki rolü ortaya konularak karar oluşturulmaktadır.

Verilen kararın ideal gözlem yapısı ile, 1) Omniscience: Karar, tanı her kesim tarafından kolay kabul edilebilir olmalıdır, 2) Omnipercipiencie: Karar, tanı, ilgili kişilerce empati yapar gibi değerlendirilmeli, benimsenmelidir, 3) Disinterest: Karar, tanı, kabul görmeyen veya ilgi duyulmayan temellere dayandırılmamalıdır. Bilim dışı dayanak kabul edilemez., 4) Dispasion: Karar, tedavi şekli, aşırı gergin ve ruhsal sıkıntılı dönemde alınmamalı, sağlıklı düşünebilecek ortamda alınmalıdır ve 5) Consistency: Etik olarak, benzer durumlarda kararlar aynı veya uyum içinde olmalıdır.

Sonuçta sevgi, insanlık sevgisi en üstte yönlendiren, yol gösteren ve inana insan olmayı sağlayan bir durum olmaktadır.

Kaynaklar

1. Tıbbi Deontoloji Nizamnamesi
2. www.VibioTV
3. Wikipedia, Love
4. YATAKLI SAĞLIK TESİSLERİNDE YOĞUN BAKIM HİZMETLERİNİN UYGULAMA USUL VE ESASLARI HAKKINDA TEBLİĞ. Resmî Gazete: 20.07.2011- 28000: *Son Güncelleme: Cuma, 24 Mart 2017 06:28 Çarşamba, 08 Şubat 2017 07:02.*
5. Bilgilendirme/Aydınlatma ve Onam Formu: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi, Etik Kurul Formu, 2011.
6. HASTA VE YAKINLARININ HAKLARI. <https://www.medicana.com.tr/hasta-ve-ziyaretci-rehberi/hasta-ve-yakinlarinin-haklari>
7. HASTA HAKLARI YÖNETMELİĞİ. Resmî Gazete Tarihi: 01.08.1998 Resmî Gazete Sayısı: 23420.
8. Tıbbi Gözlem Tedavi Nedir? <https://www.tamamlayicisaglik.com/sss/soru/tibbi-gozlem-tedavi-nedir/>
9. Gereksiz görülen tıbbi tedavi yöntemleri. <http://www.milliyet.com.tr/pembenar/gereksiz-gorulen-tibbi-tedavi-yontemleri-2360872>
10. Mukaddes Kitabın Görüşü. <https://wol.jw.org/tr/wol/d/r22/lp-tk/102001011>
11. Tıbbi Müdahale Nedir? [19 Haziran 2017 Gültekin Can Gökalp](https://cangokalp.com/2017/06/19/tibbi-mudahale-nedir/)
<https://cangokalp.com/2017/06/19/tibbi-mudahale-nedir/>
12. Tıbbi bakım sürecinde hasta rolünün etkinleştirilmesi. Prof. Dr. Tevfik ÖZLÜ:
<https://www.medimagazin.com.tr/authors/tevfik-ozlu/tr-tibbi-bakim-surecinde-hasta-rolunun-etkinlestirilmesi-72-45-643.html>
13. Medical Treatment Planning And Decisions Act 2016 (Vic).
<https://www.lawyersalliance.com.au/opinion/medical-treatment-planning-and-decisions-act-2016-vic>
14. Authorised Version No. 046: Medical Treatment Act 1988; No. 41 of 1988. Authorised Version incorporating amendments as at 17 May 2012¹⁴.
[http://www.legislation.vic.gov.au/domino/Web_Notes/LDMS/LTObject_Store/LTObjSt6.nsf/DDE300B846EED9C7CA257616000A3571/6D329679B5FA4D17CA2579FE001CD4EE/\\$FILE/88-41aa046%20authorised.pdf](http://www.legislation.vic.gov.au/domino/Web_Notes/LDMS/LTObject_Store/LTObjSt6.nsf/DDE300B846EED9C7CA257616000A3571/6D329679B5FA4D17CA2579FE001CD4EE/$FILE/88-41aa046%20authorised.pdf)
15. Türk Ceza Kanunu, Madde 61.

Hayatı Yakalama Refleksi *

Özlem Mutlu ÇELİK

“Sevgi; Bebek Ancak Sevilir” makalesi üzerine Yenidoğan Yoğun Bakım Ünitesi Süpervizörü olan Ö. Mutlu Çelik tarafından yazılan son söz olmaktadır. Ancak önemi açısından ayrıca Makale olarak eklenmiştir.

*** Yenidoğan Yoğun Bakım Hemşiresi, Süpervizör, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi

Hayatı Yakalama Refleksi

Hayatı Yakalama Refleksi

Neden yapıyorsunuz bunu?

Bu tutunma refleksiniz neden var?

Minicik bedenle nasılda kavradın parmağımı
Söylemek istediğin her şeyi bu kavrayışla anlattın
İnce şeffaf parmakların, buruşmuş
Pembe-eflatun tırnakların var
Güçsüz görünüyor
Buna rağmen çok kuvvetli
Ruhun ne hissetmem gerektiği hakkında
Hüküm kuruyor üzerimde
Oluşturduğun bu bağdaki kuvvet çok güçlü
Hayata attığın bu ilk zincir
İlk adım, ben varım, ben savaşçıyım
Buradayım ve sandığınızdan (daha) çok güçlüyüm
Anlamına gelir

“Burada demirleyeceğim” diye haykırır bu tutunuş
Anında insanı sarmalayan dalgaları hissediş
Bu dokunuşun dilsiz konuşması
Beklenenden haftalarca erken doğdun
Ama bu farkı birlikte kapatabiliriz,
Çünkü sen yalnız değilsin
Hepimizin ortak bir vücudu yoktur
Ama ortak büyüme yolumuz vardır

İnsanlıkla aramızdaki bağ
Kendimizle aramızdaki bağdan çok daha kuvvetlidir
Asıl yaşatan, koruyan ve gözeten sevgidir
Sevgi öyle bir yoldur ki, bambaşkadır, samimidir
Ruhsal bir hayal gücü vardır
Bu güç hastalıkları oluşturabileceği gibi
Var olan rahatsızlıkları da ortadan kaldırabilir
“Beden, ruhsal hayal gücünün emirlerine uymak
İtaat etmek zorundadır” diyor İbni Sina
Ama bu küçük bedende hayal gücü var mı?
Bilmiyorum
Bunun için sana yardım edeceğim
Senin yerine senin hayalini ben kuracağım
Haydi şimdi yakala benim parmağımı ve
Sana olan sevgimi hisset
Senin için kurduğum hayal ile bağlan hayata
Refleksin senin hayata tutunman olsun!

Ö. M. Çelik

Catching the Life impulse

Why are you at these act?

Why have you such holding reflex?

How you can grasp my finger, by your thinly build
Signifying all what you are going to say, by greedy
Thin transparent fingers, wrinkly
Pale, pink, magenta colored nails are seen
So, incapability noticed
Thus, the powerful on
So, your soul, what we have to be perceived
Confirm a verdict on me
The supremacy on bond on me so influential
The first step, you perform, the first chain
First step, I am, to be, meaning I am a warrior
Here I am, and more authoritative than you adopt
This is the meaning

Anchored here, that he shouted, by their hold
Just a moment of feeling of holding the humanity waves
By deaf talking, jus by touch
You was born, several weeks before
Thus, we will cover the deficit, altogether
So, you are not alone
We have not common body
By common growth way, altogether

At humanity, the relationship
The connection between we are most powerful
He basic and main, serving and protecting one is love
Love is such way, so familiar and special
Has a special supremacy of visions by passion
This imagination can be from ailments
Can be overcome the problems, be gone out
“The figure, is be on the order of the soul
Be obey on their way to” said Ibn Sina
Thus, not inquiring whether there is an imaginations or not
At that tiny body. As, I don’t know
Therefore I must help, take care of you
I approve the visions for you
Now, clench my finger
Feel my love to you
Be connect to life, with my fancies
Your reflex, be meaning a connection to life

M. A. Akşit

Son Ö M Çelik vurguları MAA tarafından İngilizce 'ye anlamsal tercümesi yapılmıştır.

M. A. Akşit Koleksiyonundan

Etik

2

Dost; anlamı, dost olma özelliği; hekim insan temelinde insanlığın dostudur *

*M Arif AKŞİT***

**Komşumuz Prof. Dr. Ahmet TOPÇU, Pankreas Başı kanseri olunca, bize doğrudan dostumuz olun demiş ve bu konuda geliştirilen sohbet temel alınmıştır.*

*** Prof. Dr. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları, Neonatoloji Bilim Dalı, Pediatri Genetik*

İnsanlar yaşamlarının kritik dönemlerinde gerçek dost aramaları beklenir. Kanser boyut ötesinde, gerçek ve doğruyu söyleyecek, yorumu bireye bırakacak bir yaklaşım yapılmalıdır. Acıma duygusu, sempati boyutunda varken, empatide ise onu, kendin yerine konulması vardır. Bir aile boyutunda, varlık kavramları oluştuğunda, bazı şeylerin gizlenmesi, söylenmemesi bir sosyal, kültürel beklentidir. Bu açıdan gerçeği söylenmesi için, komşumuz A. Topçu, Tıbbi Deontoloji Nizamnamesinde belirtilen usulleri yapan kişi, gelecek dosttur, sizlerin komşu ötesinde, dostumuz olur musunuz diyerek sormuştur. Cevap, benim doğrudan ben bilirim şeklinde yaklaşım yerine, olayı, veriyi analiz ettikten sonra görüş bildireceğimi, doğru ve yanlış şeklinde karar sunmayacağımı sunarsam beni ikaz etmesini belirterek bu işe giriştim.

Bu Bölümde bu boyutu yazılı olarak sunmaktayım. Yenidoğanda da doğum, varlık ve aileye öneriler konusunda da benzer yaklaşım yaptığım için bu Dergide sunulmaktadır.

Sizin algınızın, sizin sosyal, toplumsal ve kültürel değerleriniz değil, karar veren bireyin bakış açısı temel olmalıdır. Bizler sadece veri sunan, öğüt, görüş sunan kişi olmalıyız. Hekimlerin Tıbbi Deontoloji Nizamnamesi, hukuksal olarak Tüzük kapsamında olup, tüm yasa, yönetmelik ve yönergelerin bu prensiplere göre oluştuğu, Sağlık Teşkilatının da bu çerçeveye uygun yapılandığı gözlenmektedir.

Bu makalede, dost kavramı ile hekimlerin etik ilkelerinin birebir uyduğu ortaya konulmaktadır.

Özet

Dost; anlamı, dost olma özelliği; hekim insan temelinde insanlığın dostudur

Amaç: İnsan bu Evrende, kalabalık bir ortamda olsa bile, yanında bir dost olmasını bekler. Benlik duyguları ötesinde olabilecek, insanı, insanlık temelinde, bilime dayanarak, gerçek ve doğruyu söyleyecek, bu konuda eğitim alan, Etik İlkeleri olan hekimliğin, dost olarak tanımlanması boyutu sunulmaktadır. Öğretin Üyesi, Komşunun hasta olması ile bir hekim olarak, Deontoloji Nizamnamesi temelinde dostum olmasını talep etmiş ve bu makaleye konu teşkil etmiştir.

Dayanaklar/Kaynaklar: Türk Tıbbi Deontoloji Nizamnamesi temelinde, internet yolu ile dost konusunda söylenenler irdelenmiştir.

Giriş: Dost, arkadaş yaklaşımı ile karşılıklı iletişim kurulması, bunun genellikle yararlılık üzerine olması akla gelmektedir. Ancak, gerçek ve doğruyu, bireye öneri ve uyarıları yapması, kararı kendisine bırakması, kültürel yapıda pek beklenilmeyen, ancak, etik ilkelerde olan durum, hekim açısından yapılması gerekenler kapsamındadır.

Genel Yaklaşım: Dost, çeşitli görüşler temelinde, bir hekimin eğitiminin bir verisi olarak ele alınmaktadır. Konu serbest stil ile şiirsel sunulmakta, son 5 satır, özet niteliğindedir. Karşılıklı İngilizce olarak ta sunulup, birbirlerinin tercümesi niteliğinde değildir.

Başlıca boyutlar: Kaynaklardan alınanlar, çeşitli dost konusundaki söylenenler temelinde ele alınmış ve yorumları yapılmıştır.

Yaklaşım: Tıbbi Deontoloji Nizamnamesi temelinde dostluk, hekim kavramı işlenmektedir.

Sonuç: Hekimin dost kavramı içinde yorumu yapılmaktadır. Doğum, varlık kavramları içinde olan birey, bu süreçte dostluğun en sık arandığı dikkate alınarak, bu makale hazırlanmıştır.

Yorum: Prof. Dr. Ahmet TOPÇU ile konuşma sonucunda oluşan bu makalede, hekim olarak dostluğun anlamını bana yeniden vurgulaması açısından teşekkürlerimi, rahmetle birlikte iletmeliyim.

Anahtar Kelimeler: Tıbbi Deontoloji Nizamnamesi, Dostluk ve hekim

Outline

Friendship; meaning to be a close friend of a being; physician is on the basic of an individual, associate of a humanity

AIM: A person feels lonely, at some special moment, even at a crowded place, required a close friend. Apart of the individual perception, someone be considering the people, at humanity standpoint, awareness of the reality and the truth, relation with grounding science and actuality. Thus, physician, educated under medical ethical values, so, being at friendship is be so obvious. Consequently, my near friend, Prof. PhD, Civil Engineer, A. Topçu, when has a malign status, indicated me for close friend, under the perspectives of Medical Deontological Principles. This Article, then be prepared, by this considerations.

Grounding Aspects: Under the Turkish Deontological Standards, and also some search from internet, concerning the words on friendship is taken for valuation.

Introduction: Friendship is considered as a subject, a physician's ethical values, mostly for beneficence standpoint. Thus, Friendship is, at the truth and reality under ethical and humanistic concepts, grounding the science, indicating them for clear and meaningful decision, which is under cultural standpoint not so expected. These indications are therefore under ethical principles, so to be follow.

General Considerations: Friendship is discussed under some insights by historical indications, by using poetry, the last 5 lines are as summary. English ones are not direct translation, some words to say in English.

Proceeding: The friendship is evaluated, grounding to Turkish Medical Deontological Standards, and physician role is discussed.

Notions: The birth and to being is assessing under friendship standpoint, thus, an individual, especially physician must be an educatable for the meaning of friendship.

Conclusion: Thanks and R.I.P of Prof. A. Topçu, for the discussions and both we reassessment the meaning of friendship and the physician.

Key Words: Medical Ethical Principles, Friendship and Physician

Giriş

Kime dost denir? ¹

<https://www.etimolojiturkce.com/kelime/dost>

Farsça, dost; arkadaş, sözcüğünden alıntıdır. **Eski Farsça** aynı anlama gelen *daustā* veya *daustar-* sözcüğünden evrilmiştir.

Avesta (Zend) dilinde *zuš-* "sevmek, hoşlanmak" sözcüğü ile eş kökenli olabilir; ancak bu kesin değildir.

Tarihte En Eski Kaynak: [Atebet-ül Hakayık (1300 yılından önce)]

Önemli Not: Bu kaynak kayıtlara geçmiş ve bu kelimenin kullanıldığı yazılı ilk kaynaktır. Kullanımı daha öncesinde sözlü olarak veya günlük hayatta yaygın olabilir.

Yorum: Dost veya yakın arkadaş terimi olarak birçok tanım yapılmıştır. Lügat anlamı olarak Dost, sevilen, güvenilen kişi demek ise, arkasını savaşta güçlü bir koruyucuya dayamak, taşaya dayamak, arkadan taş olması anlamında ise, Farsça, arkadaş, yar, sevgili anlamındadır.

Dost, arkasını bilime dayanış (arkadaş-arkasında dayanılan, güvenilen, emin ve değişmez olan bilim, ilime dayanan), fikri hür, vicdani hür, irfanı hür insan olmalı ve devamlı değişim ile gelişmeye açık olmalıdır. Sevgi bir insanda var ise, onu kendisinden uzaklaştırmaz, tüm insanlığı o çerçevede alır, kimseyi gruplandırmaz, insanı, insan olduğu için sever. Klinik Bilimler bile sağlıkta, temel Tıp Bilimlerine, Fizyoloji, Fizyopatoloji, Farmakoloji gibi bilimlere dayanmalıdır.

Arkadaşınız size uyarı vermiyorsa dost nasıl olabilir? Doğru ve gerçekten sapmayan olmalıdır; yerçekimi gibi. Buna uyma, dikkat ve korunma önemlidir. Yoksa düşerken sizi koruyan yaklaşımı dostluk olamaz.

Bazı kişiler onları koruyup, gözeten, maddi ve manevi yanında dert ve sorunda da bu eylemi yapan, suç işlese bile suçu örten kişi olarak görmektedir. Hırsızla ortaklık etmek dostluk olamaz, bu şekilde görülmemelidir.

Eğer yerçekimine güvenerseniz, uçağı uçurabilir, paraşüt ile atlayabilir ve uçurtma uçurabilirsiniz. Sadece düşme olarak bakılmamalı, yürümek, araba ile seyahat bile yerçekimine uyum ile olmaktadır. Sonuçta yerçekimi bir dost görülmesi ile ondan faydalanma olanaklı olmaktadır.

Kendinizden uzaklaştıramadığınız gibi, sevgi de uzaklaştırmamalıyız. Bütünleşme önemlidir.

Dost olmanın özellikleri

Bir arkadaşım, eski Dekan ve emekli Prof. Dr. Öğretim Üyesi İnşaat Mühendisi, kansere yakalandığını öğrendik. Geçmiş olsun dilekleri için gittiğimizde, eğer siz hem hekim ve dostumuz iseniz, Deontoloji Nizamnamesinde yazılanlar gerçek ise, bana söylenenler ve internet dahil, çevreden söylenen çok şey ve veri olmakta, bunların doğrularını iletmenizi istiyorum dedi. Ben de verileri inceledikten sonra, ancak cevap verebilirim dedim. Bu şekilde de oldu. Bu ilişki boyutu burada iletilmektedir.

Dost olmanın özellikleri konusunda ilkeleri sıralarsak;

- *Dostun, başta gelen vazifesi, insan sağlığına, hayatına ve şahsiyetine ihtimam ve hürmet göstermek olmalıdır*
- *Dost olan, bireyin cinsiyeti, ırkı, milliyeti, dini ve mezhebi, ahlaki düşünceleri, karakter ve şahsiyeti, sosyal, içtimai seviyesi, kültürel boyutu, mevkii ve siyasi kanaatı ne olursa olsun, derdinin dinlemeye, gerekirse öneriler sunmaya, yardım etme hususunda âzami dikkat ve ihtimamı göstermekle mükelleftir, kendini zorunlu hisseder.*
- *Dost, vazifesi ve uzmanlığı ne olursa olsun, etik ve insanlık konusunda, gerekli desteğin sağlanamadığı, önerinin verilemediği acil vakalarda, durumlarda, ilk yardımda, destek ve korunma ve bakım açısından yardımda bulunur.*
- *Dost, her ne suret ile olursa olsun, bireyin söylediği şeyleri ve öğrendiği sırları, kanuni mecburiyet olmadıkça, suç teşkil eden olmadıkça, ifşa edemez. Suçu gizleyen dost değil, suça ortak olup, ceza alır, ihbar etme zorunluluğu yasal olarak gereklidir. Toplantılarda takdim edilen veya yayınlarda bahis konusu olan vakalarda, hastanın hüviyeti açıklanamaz, bilgi ders ve örnek ile ibret için verilir.*
- *İnsanlar dostlarını serbestçe seçerler, tatbik olunan yasal ve kültürel usul ve kaideler mahfuz olmak üzere, bir kişi suça teşvik eden dışında, zalimlik dahil etik dışı olanlar dışında, serbestçe seçer.*
- *Dost, öğüt ve danışmanlık yaparken, bilgi sunarken, bilim üzere, etik ve insanlık ilkeleri ile uyumlu, ancak bağımsız, fikri hür, vicdani hür ve irfanî hür olarak, hiçbir tesir ve nüfuzla kapılmaksızın, vicdanî ve bilimsel esaslar üzerine hareket eder. Dost, önerilerinde, uygulamalarında, tatbik edeceği yaklaşımlarda serbesttir.*
- *Dost, etik ilkeler ve insan hakları temel olmak üzere, insanlığın icrası dışında dahi olsa, etik ilke ve usul ile telif edilemeyen hareketlerden kaçınır, yapmaz.*
- *Dost, önerilerinde, insanlık yaklaşımlarında hiçbir şekilde ticari bir vechе vermez, menfaat temini açısından yaklaşım yapmaz, imkân verilemez.*
- *Dost, yapacağı önerilerde, insanlık şerefini üstün tutmaya mecbur olup, ne suretle olursa olsun, yaklaşımlarının, yazı ve sözlerinde reklam yapmaz, teşekkür bile kabul etmez, gerçek ve doğruları belirtir, taraf tutamaz. Dost olunma konusunda bırakın ikna etmeyi, ima bile edemez. Bireyden gelen talebi irdeler, zalim ve zulüm ile hak yiyen olmadığı sürece olumluya yakındır.*
- *Dost, sadece bilgi verir, kimseyi zorlamaz, sadece kendi rızasını oluşturmasını sağlar. Önerilerinde yanlış kanaat uyandıracak ifadeler kullanmaz, gerçek ve doğru üzerine veriye, kanıta dayalı önerileri, olumlu anlamdadır, olumsuzluğa yol açacak önerisi olamaz. Dost, hiçbir varlığın deneysel olarak kullanılamayacağını esas almaktadır. Yeni bilim, yeni görüşleri belirtmek, yapılması anlamında alınmamalıdır.*
- *Dost, zarardan kaçır, zorbalık ve zulüm boyuta karşı çıkar, insanlık ve etik ilkeler tek yönü ve yoludur.*
- *Dost, tüm önerileri ve yaklaşımları ilmi icaplara uygun olarak yapar, hayal, büyü gibi yaklaşımlara karşıdır. Bu önerilerin mutlak surette olumlu neticeleneceği, yapılması zorunlu olduğu şeklinde yaklaşım yapamaz. Sadece suçların kesin ve yasalarda olduğu, yorum ve kıyas yapılamayacağı, dolayısıyla yapılmamasını kesin belirtir.*
- *Dost, aldatıcı herhangi bir önerisi olamaz, gerçek ve doğru birey tarafından beğenilmese bile belirtir. Etik ve insanlık prensip ve kaidelerine aykırı veya aldatıcı mahiyette yaklaşım yapamaz.*

- *Dost, bireyin arzusuna uyararak veya diğer sebeplerle, akli veya bendeni mukavemetini azaltacak herhangi bir şeyi öğütmez. Onu zayıf düşürecek değil, ilmi ve fikri açıdan güçlü koruyup, geliştiren boyuta çıkarandır.*
- *Dost, arkadaşının durumunun icabettirdiği bedensel, ruhsal, sosyal ve eğitim dahil gelişmesi konusundaki sağlık/sıhhi ihtimamı gösterir. Arkadaşının hayatını kurtarmak ve sıhhatini korumak değil, başlıca mümkün olmasa da sorunlarını azaltmaya veya dindirmeye çalışmaya çalışır.*
- *Dost, boş ve hayali ümit vererek teselli etmez, gerçek ve doğruyu söylerken, mutlaka gelişimin olumlu olanları da söz eder. Tedavi sonucuna bakılmasını, olumlu netice alınmış ise, sürdürülebileceği, ancak bunun için sabırla, tahammül gerektiğini belirtir. Hastanın maneviyatı üzerine fena tesir yapacak şekilde söylemek, doğru anlamında değildir. Geleceğin bilinmeyeceği yerine, ümitli olmanın önemi vurgulanabilir. Dost, aileye de bakım ve izlem önerilerinde bulunur, hastalara ve onlarla birlikte yaşayanlara, kendilerine ve muhitlerine karşı mesuliyetlerini bildirmelidir. Bunları gerekirse yazılı olarak ta sunar.*
- *Dost, tüm yaklaşımlarında insancıl ve etik ilkelerde olduğu kadar, sağlık, hijyen gibi korunma kaidelerine de azami riayeti temin için, kendisi ve çevresi için de gayretle sarf eder.*
- *Dost, bireyin hususi veya ailevi işlerine karışamaz. Ancak, hayati ehemmiyeti haiz bulunan veya sağlık bakımından zaruri görülen hallerde, mümkün olan kolaylığı ve manevi yardımı sağlar. Eğer yapılan fiil açısından uyarıları ve önerileri olabilir. Kişi bireyin hakkı çerçevesinde, civil liberties/bağımsızlık hakkı çerçevesinde karışılmaz. Tedaviyi ret veya kabul etme konusunda önerilerimizin olamayacağı, ancak kendisinin bir bedensel olarak cevabını baktıktan sonra, karar vermesi önerilmiştir. Nitekim kitlede ufalma belirgin olunca, tedaviye devam kararını kendisi almıştır.*
- *Dost olarak fikir verilebileceği, acil ve insancıl yardım dışında etkin olunamayacağı, yakınlarına doğrudan etki edecek şeylerin yapılmaması belirtilmiştir. Bilgilendirme zaten internet kanalı ile alınırken, bu bilginin irdelenmesi yapılmıştır. Herhangi bir gerekçe olmadan görüşmelerini kesebileceği, en yakınlarına bile bizlerin görüşmesini, kendisinin ise hasta olduğunu her sefer vurgulamak istemediği gerekçesi ile, herhangi bir görüşme yapmamış, iyiyim demek bile bir sahte durum ifadesi olacağı için yapmak istememiştir. Komşuları olarak bizler, en yakınları ile de konuştuk. Önceden yapılacakların söylenilmesi, olayın incelenmesi ve irdelenmesi açısından gerekli olmuştur.*
- *Dost olarak, aile ve evre etkisi olmayan, reklam olarak iletilen birçok ilacı, fayda etmediğini ve kullanmak istemediğini söylemesine karşın, aile ve çevrenin yatıştırılması ve sanki bir görev yapmış gibi hissetmesi için alabileceği söylendi. Sadece ailenin zahmetle getirdiği, Kanabis türü olandan çok nadir kullandı, diğerleri aldattı gibi gördüğünden reddetti.*
- *Dost olarak yapılan her masrafın, tedavinin gerekçesini sordu, hekimi dahil, tüm personelin, malzemenin ve bakıcıların kendi kontrolünde olmasını talep etmiştir. Dost, ne durum veya ortada kişi olarak bulunması ile tesirlere kapılmaksızın, ilmin ve fennin icaplarını yerine getirir. Gerektiğinde de doğru ve gerçekten sapmayacağı için, ilişkilerden kaçınır, bırakabilir.*
- *Dost, bireyin hakkı temeldir, bağımsızlığı ve bağlantısızlığı esastır denilirken, bu suça yön vermez, düzenlemeler ile suç yaratılmaz, suç somut kanıta dayalı olmalı, ortada suç olmadığı da savunma yapılmaz. Suç konusunda Dost, hukuk tarafındadır, arkadaşını tutamaz, ihbar eden taraf olabilir. Münakaşa ve kavgaya etmesine gerek yoktur, belirtir, kanaatini açıkça söyler, öğüt verir ve gerekeni yapar.*
- *Dost, danışmanlığında, geniş ve akıl kullanılarak, birey merkezli yapılmalıdır. Görüşlerini bildirilirken kişinin veya yakınlarının maneviyatını bozacak veya kendilerini tereddüt ve şüpheye düşürecek müphem ve imalı sözler sarf edilmesi doğru değildir. Bilim üzere olmalı, gerekirse, yazılı, bilimsel dayanakları ile belirtmelidir. Kanaatlerde aykırılık olursa, dayanaklar ve gerekçeler belirtilir, karar kişiye bırakılır. Tüm bunlar, bir ticari amaç için olamaz, ancak karar oluşturmada yapılacak masraflar, temelde kişiye ait olsa da ticari amaç taşımadan çözülür.*
- *Dost, usul ve esaslar aleyhine değil, doğru ve gerekleri hak edişe göre yapılandırır, adalet, hak etme ile oluşur. kendi aralarında iyi meslektaşlık münasebetlerini idame ettirmeli ve insanlık, etik bakımından birbirine yardım ederler. İnsanlar arasındaki anlaşmazlıklar, evvelâ kendi aralarında halletmeğe çalışmalı ve insan Hakları yaklaşımı ile muvaffak olmadıkları takdirde etik ilkeler temel alınmalıdır. Kabul edilemez, küçük düşürücü veya abartıcı şekilde yaklaşımlarda bulunulamaz. Başkalarının görüşü doğru veya yanlış şeklinde yorumlanamaz, sadece veriler analiz edilebilir.*

SONUÇ: Dost, hiçbir şeyin tam doğru veya tam yanlış olarak yorumlamaz, sadece suç unsurları konusunda olumsuz görüş sunar ve eylem olunca da gereken ihbarda bulunur. Suçta hoşgörü olamaz. Etik ilk planda doğru nedir kavramlarını ulusal ve uluslararası konuya göre irdeler ve daha sonra etik ne yapmalıyım kavramı ile yaklaşım yapar veya önerir. Zarara yaklaşmadığı gibi insanlık dışı bir yaklaşım bile yapamaz.

Hekim, birey temelinde insanlığın dostudur, başka bir yaklaşım yapması da beklenmez zaten.

Dost, verileri olumlu veya olumsuz olarak değil, umut veya umutsuzluk temelinde ele almaz, gerçeklik üzerinde, bireye, duruma göre terzilik yapar. Kaza olmuş ise, bundan sonra yapılacaklar, çözümler ve geleceğin planlanmasında katkıda bulunmalıdır.

Şiirsel Vurgular

1) Bilmez misin? Doğa yasaları bildiğini okur, yerçekimi seni düşürür

Bizler doğanın yapısı içindeyiz, bilin bunu Bilmezmişim her boyut yaratılmıştır Benim ayakta durmam yalnız kendimden Adalem ve gücümünden sanırdım Yerçekimi olmazsa nasıl yürürdüm bilemem Havada asılı nasıl giderdim bir yere? Düşmanım olduğunu sandığım yerçekimi Dostummuş bilemedim Ne dostum var ne yardımcı var derken Yaratan katında değil, kendi Dünyamda varmış	We are under natural law aspects, not any exceptions are Not to be in confusion He is flying, because he is in a plane Seems walking on the lake There is a small vessel, so walk with it There will be no exceptions So, they overcome the natural law By using it, like airplanes Not be in a confusion, be on science
Bu Dünyada kavga ile yaşanmaz Doğa ile uyum içinde olunma ile yaşanır Bir hücre enerji kullanması ile sağlıklı, yaşamı varsa İnsanın insan olabilmesi için, insanlık gereklidir Ayakta durmak, bu dengeyi sağlamak ile oluşabilir MAA	This world be on natural laws Not have a special person, among this law Some used it, as if not affected them Thus, scientific person exactly knows This is only being on scientific law, not a fairy tales MAA

2) İnsan uçaktan yere düşerken, kim yardım edebilir ki, eğer paraşütü de yok ise?

Tek başına kaldığın anlarda olur, olacaktır Bu Evren'de alışveriş var Mahkemede sordukları helalleşme Hakların dengelenmesidir Zalim olup, zarar vermemek, hak yememek Kendimize de katmalıyız Şişman olan, Ben kendime eziyet etmiyorum demesin Şişmanın çektiği azap, diğerlerinde de benzer azap Bu Evren'de de başlar, farkına varsana Her birey bir Evren ise Önce kendi benliği ile barışmalı, insan	If you intended to do harm, you must pay the penalty, not only say sorry In some situations, there will be no help Even you cannot call, 911 In Court, they said as, have you any opposed? Not asked in your life, even you are contrary So, not to be harm to yourself Be a friend of yourself Not meaning, not to see the cruel and harm Be aware and consider the correct place If you feel happy in this World, be happy afterwards
Her yemek, yemek, uyumak, tuvalette rahatlamak Şükür ve teşekkür için bir gerecedir Eziyeti temelde kendimize yapıyoruz Niye bu kadar gereksiz ve çok yemek yiyoruz ki İlk başta biz kendimize eziyet etmeyelim MAA	The cruel person, to yourself First and last be you, only you Not listening your body, your symptoms And not looking at the mirror Then, why are you so fat and not smiling? MAA

3) Varacağın yer görünürken, neden farklı yola saparsın ki!

Sen bize bilgi ver, sorumluluk bizde olsun Sen, güvenli, doğru üzeri, zarardan kaçan Bir insan varken gerçeği yalanla örtenle Ne için var, kaç ondan	The leader be on goodness, not on harm Your teacher, after the graduation is you, yourself Not get some advisor, as a leader or ruler Knowledge and information are just for advice
--	---

<p>Kopar ilişkini, sadece selam ver Bunu bile kullanır bilersen Dikkatli ol, korun ondan Tarihte, sosyal yaşamda Bir süre sonra yoklar Yaratılış döngüsüdür bu güven</p> <p>Yaratılış gereği İnsanlar sağa, sola dağılır Geriye giden makbul değil İleri giden de kopar gruptan</p> <p>Aradan yıllar geçer Sen 4 gün dersin, ben 40 yıl derim Karşılaşırsınız birden Bilesiniz daha dün ayrılmış gibi olur Kaldığı yerden devam eder sohbet Çünkü siz arkadaş ötesi Aynı Okul mezuniyet ötesi Kardeş, dostsunuzdur Aradaki süreç önemli değil Değiştirmez kalp ve hisleri Kopmaz birbirinden Araya zaman giremez ki Selam sevgiler</p>	<p>Guiding is for you, for your decision Not making copy, each person is differing Not treat the disease, treat the person Just be a tailoring by science In medicine nothing is written on books They are just an information; you must go yourself</p> <p>Day and night continuously be So, you must decide, positive or negative Back is not desired, return to past Future is not known Up, is ridiculous, we are all human</p> <p>The time passed, four, fourteen or even forty years You just meet a friend The conversation is continues From the leaving point The decisions are developed Thus, matured or immature According to the progress, or retardation The core, main subject Must be, the only leading factor Essential be love and only and the requirement The time is not so important If the love is vivid and sure on it</p>
<p>İnsanlar güvendikleri kişilerin yalan söylediğini Doğru ve gerçek boyutta olmadığını Hayal ve masallar ürettiğini bilerek Nasıl onlara güvenir ve danışman yaparlar? Sonra da başlarına gelen bela onların tavsiyeleri olur MAA</p>	<p>If you know that, your friend says a liar For their benefit not for him/her Making fantasies and tales on groundings Even said and give me as an advisor I refused, not accepted, God knows the truth MAA</p>

4) Bilim üzere olan, büyü ve masallar ile işi olamaz, değil mi?

<p>Nefret taşırsan sevemezsin, fiile kız, faile kızma ki insanlıkta belki anlaşırınsın Ey etik ilkelerde ve insan haklarında olanlar İnsanlık üzere olmayan kişilerle dostluk kurmayın Bilin ki, size zarar vermek için fırsat beklerler Onlar sizi sıkıntı içinde görmekten mutlu olurlar Görmüyor musunuz Düşmanlıkları ağızlarından taşıyor İçlerinde sakladıkları ise daha büyüktür Ortada eylemleri apaçık ortada iken Aklınızı kullanın</p>	<p>Friendship be only for positive, not on harm Not make friendship with a liar Maybe he/she doesn't idea he/she is a liar He is not on humanity and respect If the subject does not lead the positiveness Not aiming civil liberties Legal concepts, not crime on humanity The signs are obvious, for harm May be confused what is righteous Thus, not the harm and inhuman</p>
<p>Bir insan felsefesi aynı olmayan, farklı olanla Farklı müzik dinleyen ile bile birlikte olunamaz Kastedilen müzik çeşitliliği değildir Gürültü ve detone olanı müzik diye sunanlar Alkışlayan, ödül verenler ile birlikte olunamaz MAA</p>	<p>The philosophy must be grounding on something If not on humanity, let be alone, lonely Polarity must be not on cruel acts What is right and ought to do the rights? This is the only way to find the righteous way MAA</p>

5) Şeytan bir kavramdır, suçun da fiil olmadan yasada belirtilenler gibi kalır

<p>Suçtan korkan, suç işleyendir Karanlıktan korkma değil çekinilir Işık yanınca görünür açık, seçik Vesveseler ve evhamlar içinde olan Güneş bile olsa korkar Onları dost edinme sakın Zarardan kaç, doğru ve olumluda ol Gelecek, sonuç elbet bilinmez Zarar fark edilir Önemli olan şüpheli olandan bil Korun, sakın ama korkma</p>	<p>I can afraid only in darkness, till it is enlightened Why should I afraid of I turned the light and all be clear Hesitating is not meaning of afraid If I don't know, I afraid to do it Care and protect form the harm Avoiding of danger and be patient Harm will be noticeable The important is awaking of it Be aware, protection is vital</p>
<p>Trafikte uygun olarak gidiyorsa Polis görünce korkmazsın, çekinmezsin Durdurunca da ehliyet ve ruhsatı gösterirsin Karşılıklı teşekkür ederseniz Ama eğer, suçlu iseniz, korkar, ele verirsiniz MAA</p>	<p>If you are not driving properly You will be afraid when police signals are seen Even they stopped, for routine checking Complimentary if innocent, not doing illegal If have a fault, you will be so afraid of MAA</p>

6) Uyuşturucu kullanan, bir otobüste içen var ise bulur, tanır

<p>Eşin eğer bir yavru köpeği tekmeliyorsa, hemen ondan boşanmalısın Güven duymadığından eş olmaz Eş gönüle konur, ayrılmaz ondan Bütünleşince bir olunur Hak edilen ömür boyudur İki başlıdır Tek benlikte Nasıl olur diye sorma Sevgidir ana unsuru</p>	<p>Believing must be for goodness not on harm Your partner, must first be trust you With your wife/husband, live lifelong So, be close, much more than home More than a friend, so close Keep in heart and mind May be less speak, thus live together How it will be? Not ask, love is it</p>
<p>Evlilikte, yaşamda, tüm hayatta gerekli olan Güvenmek, onlara ve onların sana güvenmesidir İnsanlıktan uzak olan kişiye güven duyulamaz Bozulmuş gıdanın faydalı olması da beklenmez İshalden kırılırsın, hasta yapar, diğerler boyutlar gibi MAA</p>	<p>The most important at the wedding The respect, configured by love Not trust, if in human and unethically The contaminated food have no benefit You will be diarrhea, bad for health, like others MAA</p>

7) Hakikati bir defa bile inkâr edersen, artık kimse sana güvenmez bilesin

<p>Suçlu sizin de suçlu olmanızı ister ki şantaj yapabilsin, bu şekilde güvenebilsin Geceye gündüz, gündüze gece diyenle Dost olunmaz Hiçbir arada olunur mu? Zalim olup zulüm yapan Haklara karşı çıkanla Yan yana olursanız Sizi ikna etmeye çalışır Zarar ve ziyan yapmıyorsanız Size her türlü kötülüğü yapabilir</p>	<p>Equality is not on harm act Equality is not meaning equal as each person Thief likes thief, as the same job as done Liar be a friend with liar Thus, must be aware what they said Cruel person, only want to obey the will Must perform, his/her wishes Free person is only needs information Thus, consent must be his/her Responsibility is for individual one People is not slaves, free will and free act</p>
--	---

Yardımcı ve danışman yapmayın Fikirlerini silip yok edin	The only and main right is civil liberties All are constructing around this concept
Aynı suçları işleyenler eşit olunur mu? Suça ortak olmanın, eşitlikle alakası olamaz Arkadaşını, dostunu söyle, kim olduğunu bileyim Zalim fikirleri bile yok etmelidir Zarardan kaçınma, korunma ile olabilir, unutma MAA	People be shaped by their life Positive and negative concepts be are creating us Thus, not to be on bad, harm Cruel and oppression is not acceptable in any way The only guider is your mind and by leading heart MAA

8) Seni kabul etmek için, zalim dost edinilmez ki

İnsanları satanın, seni de satmayacağını bilemezsin Yalan söyleyen Senin dostun olduğunu iddia eder Yalanın bini bir paradır Seni şerefli demesi bile Şüphe ile bakılmalı Ne amaçla söylemektedir? Bilinmez Bilinmeyene de güven olmaz Bilinene ancak bilim üzere olan akıl ile güvenilir	To be a respectful, not follow the cruel one You are not be on top with cruel ones They only use you, after the work is done They throw you away They behave you as a ped, a dog So, respectful as a human, be on humanity Loving a dog is not what I mean Love a pet, is an indication of humanity As a symbol, as a trustworthy Love is not an educatable, just feel by heart
Zalime hizmet edenler Zalim tarafından köpek gibi algılanırlar Bir bahane ile kovulurlar, acımasızca Başkasına olunca sessiz kalan Kendisine olunca da onlar sana sessiz kalır MAA	The person, who is servant of a tyrant Sooner or later, separating from the humanity The person, who is a servant of love and respect Be continuously as a servant of humanity Behave and act and also act as a human MAA

9) Ağır, ölümcül hastalığı olan arkadaşına, iyileşeceksin demenin anlamı nedir?

Güvenen, dayanan kişi için gerçek önemli İnsanı değerlendirmek için Bir soru sorun, fikrini alın Bilim dışı, duydukları yalanları mı söylüyor Güçlü delil diyerek saçmalıkları mı sunuyor Aman sakının Aleyhinize de bir şeyler uydurur Bırakın dost olmayı Sohbet bile etmeyin	How can you believe to a liar; thus, you know it is an untruth? Loving and respectful are human mankind Just talked a person, have any act on love? If said, I love pets, not so important Take care of the behavior, the act Not meaning the man/woman, I concern the pet Does the animal is loving the person? If on cruel, not be close to them
Yerçekiminin bir kuralı, boyutu varken Atla, korkma bir şey olmaz diyen ile Aman sakın kalkma, düşersin diyen kişi Amaç sorgulanmalı Korunma, dikkat ve tedbir mi, yoksa ...? MAA	Gravity is a scientific rule No one be away and specific considering the force Not education, not be a holly, for free on gravity The reasoning is important, at the humanity Love, just love to be a human, that's all for human MAA

10) İnsanların gıdası, tüm yaşamaları için gereken her türlü boyut, temiz, hak edilen olmalıdır

<p>Gerçek, hakikat insanlık üzere ise temizdir Temiz gıda nedir? Yaşamı sağlayan yeterli ve dengeli olan Zehri ilaç yapan doz, uygulama, gereklilik Ama ilk güvenli olması gerekir Yasaların, etiğin yasaklamadığı olmalı Saptırma, şüphe ile Olumsuzlu olumlu yapma hiç İlaç zehre dönüştüğü gibi Dost iken düşman olur sonra</p>	<p>If you earn it by legally, you can do, whatever you wanted to do The only food is balancing to an individual Required satisfactory and well-adjusted one Thus, first be in sanitation and upright food Fertilizer and soil is not good for plant Not for us So this is not a selection to confirm Drug is a medical treatment one by physician hands Thus, it will be a poison Education is making poison to a drug</p>
<p>Temiz nedir? Çok şey söylenebilir ama yanıtı eksiktir Zararlı olmayan şey temizdir Her gıdada bir miktar mikrop vardır Faydalı mikrop is yararlı, zararlı ise hasta eder MAA</p>	<p>What is clean and drinkable water? Harm water is not drinkable one May be for plants, thus, not for us Each one has a place in this planet Love is the only one that all we have to share MAA</p>

11) Farklı felsefesi olan ile aynı frekansı yakalayamazsınız

<p>Hırsız ile anlaşılan, hırsıza hırsız demeyendir Güvenli kişinin arkadaşına bakılır Zalim ve zülüm işleyen Hakkı bozan, menfaat peşinde koşan Kendisine de eziyet eden Dayak atmaya, şiddeti gerekli gören Birisini dost edinirsen Sen de onlara benzersin Fark bile etmeden dönüşürsün Bakış açında doğruyu bulamıyorsan Aman dikkat sen de onlardan olmuşsun Zalim olarak nasıl bulursun doğruyu!</p>	<p>The friend of a thief is a thief also If you want to evaluate something First, you must grounding the principles Ethical or Human Rights for civil liberties Or Traditions, comparison and from some samples Individual benefit or personal choices By some vision, believes and groups Thus, some administrator orders Like a slave with no consent, only obeying the rules Be careful, who you are? At which side, you are? Be on ethical, be on humanity</p>
<p>Bir insanı tanımlayan dostudur Benim dostumun olmadığı bir Evren Her bireye arkadaş, yakın iken, dost diyemem Yaratan için tanımlayabileceğim bir sıfattır, dost Hiç beni yanıltmadı, yanıltamaz zaten MAA</p>	<p>Friends, if not grounding on humanistic perspective When benefit is finished, all be also over When there are no taken and selling something The market be closed Thus, friendship if real, will not MAA</p>

12) Bir defa değil, yalanı normal kabul edenden korkmalıyız

<p>Temeli, dayanağı insanlık olmayandan kaç Ne olursa olsun Ekonominin temeli insanlık, insan hakları olmalı Çevre dahil, zarara götüren Olumsuzluklara kapalı olmalı Ticarette bile kanunla yasaklanan Başkasının zararına olan O izin verse bile batıl, yapılan butlandır Tek amaç kazanç olan yaklaşım</p>	<p>Food is named for healthy ones, not for harm All the process in life, will be on free will Be on the humanity principles, ethical considerations Making harm, will be no excuse, at legally Gathering together, by a purpose If on quilt, they easily get together Making crime is penalty, legally forbidden</p>
--	---

<p>Benim lehime bile olsa İnsanlığı reddetme olur İnsanlıkta kalayım</p> <p>Benim kazancım o olsun Beni bırakın, rahat edeyim Ben sevgide kalayım</p>	<p>Police afraid from law, makes them, get together You have to decide You will be on positive side, on humanity Or, you will be on win to win perspective Good or harm, primum non nocere Let me be on humanity This will be most precious for me, let stay in it</p>
<p>Bilim üzere olmayan konuşmalar boşunadır Hayal ve fantezinin bile bilim kaynaklı olanı tercih İnanıcı bozarsan, nasıl dayanır, güvenebilirsin Kalp iki defa değil, bir defa kırılır, yapışmaz da Önemsemeyen de ise insanlık boyutundan çıkmıştır MAA</p>	<p>Ethically consideration mainly two perspectives First; you must decide what is the truth Looking, searching the principles on it Second; what to do, the righteous have several way Thus, harm is obvious, therefore, not chose the harm MAA</p>

13) Hepimiz bir gün atomlarımıza geri döneceğiz, çürüyeceğiz

<p>Ölünce geride ne kalacak, bir düşünsene!</p> <p>Zarar ziyan oluşturan kişi Kendini nasıl affettirecek? Nasıl dostun olacak? Olan olmuş, biten bitmiştir Pişman olmak yerine İyi ki yaptım, onu hakikatten uzaklaştırdım Bir de yaptığım zarar için Para ve teşekkür aldım Enayi! Diyen kişi yanına birçok kişiyi alabilir Sonuç topu birden kaybolur, yok olur</p>	<p>Gravity affects us, with no exceptions</p> <p>You must be aware, we are constructed by atoms They are all an atomic form, molecules and so on Not to discriminate yourself We are all one, even living and non-living ones We are all created Consider what is leaving behind Destruction, wars or other ruins Love and respect Good voice, sound last nearly forever All the marriages and be a child based on love If not new generation, going to be an extinct</p>
<p>Bu Evrende milyarlarca gezegen ve yıldız var Hepsi bir kendi döngüsü içinde dönüyor Bizim vücudumuz, masadaki atomlar gibi Evren'de hiçbir atom artmaz ve eksilmez Enerji temel olarak yapısal boyuttadır MAA</p>	<p>There are a lot of person at this World A lot of animals and they are gathering together Some are extinct, thousand years ago gone away As our father, mother passed away, be rest in peace Thus, the energy and atoms in this Universe are same MAA</p>

14) İnsanlar içinde zalimler, kendilerini bulur ve birlikte olurlar

<p>Dostum yok diye üzülme, zalimin dostun olmasından kork</p> <p>Hırsız hırsızın dostudur Bir fırsatını bulursa En yakını soyar, soğana çevirir Arkasında uyanık olsaydı der Tarihte hırsızın zengin olduğu Bir örnek yok iken Yine de yapar Dostluğu yıkar</p>	<p>Wood, will not be a friend of fire</p> <p>If you steal You will be a friend of thief's All be cursed by hatred The owner, by, gained them by hard work Decide, widely Have you ever seen a rich person, gained by stolen? If not, try to gain, from other ways Law indicates as, if not forbidden, it is then legal This indicates as, thief will not be a friend</p>
<p>Anayasa'nın 137. Maddesi, suçta sessizlik olmaz Eğer zarar ve ziyanı görürsen, algılasan Buna sessiz kalırsan, sende ortak olursun Ben yapmadım diyebilirsiniz ama</p>	<p>All the legal considerations, especially constitutions Basic Human Rights Articles Ethical Principles European Human Right Rules</p>

Gördün ve gerekli adalet için başvurmadın mı? MAA	On civil liberties, must be care with all person MAA
---	--

15) İyilik üzerindeyiz diyenler, gerçekten mi bu yoldalar?

<p>Adalet ve insanlık diyerek, tersini yapıyorlar</p> <p>Olumlu ve olumsuzluk yaşamın gerçeğidir Belalar, arka arkaya gelir der İngiliz Atasözü Bundan kurtuluş için belalı olunmaz Doğruluk ve olumluluklar ile mücadele gerekir Pislik temiz su ile temizlenir, pis su ile değil Daha kötü yapar Kanı, kanla temizlemeye kalkarsan eder Tüm toplum pislığe batar Özellikle olumsuzlukta Daha çok tedbir, korunma ve mücadele Kötülüklerle iyilikle karşılık verilmeli Şeytanlığı dost edersen, bak neler oluyor İpi düğüm yapmaktan, zalim olmaktan Senin de onlar gibi olmana neden olur</p>	<p>Some on positive other or on negative, thus, all of them assume on truth</p> <p>People cannot confirm their situations No slave wants freedom Then, how can they be fed and live? No servant wants to be outside How can they be gain, confirm their life? So at the tyrant regulation, there must be a ruler Service person must guide the regulations They are king more than a king No mercy, if one exception The tyrant, despotism system will be collapsed For the sake of the unity, system, government For the sake of development and victory This covering of civil liberties, human rights Makes their collision</p>
<p>Her birey adalet ve insanlık der Zalimler de aynı amaç ile davranırlar Kim, doğru, kim yanlış diye sorma sakın Zarar ve birey hakkına uymuyorsan, adalet yok Somut ve yazılı olanlar dışındakiler ise olumludur MAA</p>	<p>Justice is not indicating as sense of common Civil liberties are the prime important Liberties, Equality, Brotherhood; French Revolution The principles are sure, thus, who performs these? Not making the harm, not illegal ones, so, let them MAA</p>

16) Danışman ve sırdaş olan kişiler, etik ilkelerde olmalılar

<p>İnsan Hakları, birey hakları üzerinde olmayan ile birlikte ile olunamaz</p> <p>Zarar ve zülüm elbet açığa çıkar Gizledikçe ve inkâr edince Daha da ortaya çıkar Çünkü zorbalığı arttırır Hukuk dışı yaklaşıma onay verir Kendi ayağı ile belirginleşir Düşman hareketleri, dostunum diye yapar Yalan söylemesi işlemi Daha kolaylaştırır, hızlandırır</p>	<p>The truth may be not accepted, thus always be on success</p> <p>You must choose your side, positive or negative Each person on negative, assume they are not This grounding to make harm to others For sake of the system, be forceful, show the boss Legality on regulations, on long live the king If I said do it, it must be performed The tyrant be a leader, even at the philosophy All the individuals are slaves, not right to talk If the truth, civil liberties on, all dismissed</p>
<p>İnsanlıkta olan, olumlu olmaya çalışırken Zalim tarafından ötekileştirilebilir Sizden de tasdik, onay isteyebilirler Onu veli, sırdaş, amir ne kabul ederseniz eğer Onun gibi olur, ondan olur, insanlıktan uzaklaşsınız MAA</p>	<p>If you are silent, at the crime This means, you are approving it, even you said no Turn your face, not hearing is the evidence Contrary, Constitutional Law, Article 137 Not inform it is a crime, especially for physicians MAA</p>

17) Hayal ve fanteziye inanan kişi ile birlikte olunamaz

<p>Dua ile hastalığın iyileşeceğini söyleyen hekim, niye diploma almıştır, bilinmez!</p>	<p>Not look at the relation, just consider the truth</p>
---	---

<p>Niye sessiz kaldın? Başıma iş gelmesinden korktum Gereçlerine kandım Beni yalanları ile kandırdı Hepsi kabulüm Ama Benim büyüğüm, benim dostum Benim hocam, velim Ona inanırım Onun dediğini yanıfta olsa yaparım Peki sen neredesin, sorumluluğun? Bedelini o ödemez Aynen sen de ödersin Diktanın yandaşı da zalimdir</p>	<p>At medical procedures Physician confirm the treatment Give a medicine or medical care order If the pharmacist accepted, gives the drug so on Then, the nurse perform it All of them follow up and consider the patient Not treat the disease, treat the patient is the fact Medical Ethics are the principles Grounding on Human Rights, civil liberties If one of them is not on the same decision If it is a crime, not performed If not crime must be explained By medical science concepts This is the only way to achieve</p>
<p>Doğruyu kimin söylediği değil Söylenenin doğru veya yanlış olduğu önemlidir Olumsuzu tercih yerine olumlu seçilmeli Zarardan kaçınma önemli iken Zararı doğru olarak gösterene ise karşı çıkmalıdır MAA</p>	<p>Truth and reality is not consider who said Check, whether it is righteous or not Avoid from harm, protect from harm Whatever the reasoning is, intended to do is crime Medicine is a setting process, so you intent to do MAA</p>

18) Diktanın iyisi olmaz, daima kötüdür

<p>Darbe, zorbanın iyisi olmaz, karşı olmalıdır Bir kısım insanlık üzere Bir kısmınız üzerinde de zarar ziyan üzere Muhakkak ki onlar ziyan içine olanlar Kendilerini doğru yolda sanırlar Etik, insanlık ilkelerini bırakıp Benlik, zarar ve insanlıktan saptıranları dost bildiler Eğer hakikati inkâr ediyorlarsa Babanızı ve kardeşinizi bile dost edinmeyin Sizden kim onları veli edinir ise, İşte onlar zalimlerin ta kendileridirler Diktanın yandaşı da zalimdir Sessiz kalmakta onlara yardım etmektir</p>	<p>Not look at the relation, just consider the truth There is only a target to go If your bus is turned to another road You must be stopped and be find another way to go From the arriving place, it must hard to reach Time lost is the fact not to replace Thus, if they are going to hell, means in human act I will not be step on the bus Whatever they give the reason I am opposed for doing harm My main duty is fight for the cruelty An advocator, to a person on humanity</p>
<p>Bir bakarsın, bir bakış açısı ile doğrudur Diğer bakış açısı ise zarar oluşturur Sen, bir bardak suya pislik karışınca içiyor musun? Hayır ise, çok az bile zarar olursa Karşı olunmalı, dik durulmalıdır MAA</p>	<p>Sometimes, the decision might be confused Some verdict are indicating as; right or wrong The best is be aware of harm Not to do, not be on, not discuss the harm So, be take a deep breath, if not at harm MAA</p>

19) Kendi aleyhine bile olsa doğruyu söyleyenden korkmayın

<p>Doğru ve gerçekten söz eden kişi güvenilirdir İletişim ve birlikteliğin amacı İnsanlar arasında insancıl ilişki kurmaktır Emir ve komut amacını gütmmez Güven duyduğun Sevgi temelinde saygı duyan</p>	<p>If he said the truth, even against him, he is the man How can be fall in love? Just met is not satisfactory Just talking is not also enough for love Thus, discussion is the introduction Purpose of living together</p>
--	--

Doğru ve gerçeği söyleyeni Dost edinmeli Güvenilir yere koymalı Kalbimize	Thrust and responsibility, with consent For lifelong is the purpose so, you are in love Friendship will be not reasonable You may be several friends, thus, one wife/husband
Bir olay olur, kişileri dinlersiniz Bir çocuk olsa bile, doğruyu ifade eder Babasına bile karşı çıkar, ama baba derse İşte o çocuk içinizde en doğrusudur İnsan olan o, diğerleri ise müsveddesidir MAA	You might listen so much conversations Even universal lectures, conferences Thus, even you may indicate, just as if reading Not have own experience, just be a speaker Education act aim is to you or to him/her? MAA

20) Tedbir kazadan önce, olmaması içindir, olduktan sonra ibrettir

Dikkat edilecek ve yapılacaklar, her bireye, her ortama göre değişir Uçaktan, paraşütsüz atlayan kişi Havada, düşerken onu kim kurtarabilir? Öncesi önemli elbet Bir kişi niye atlar ki! Düşerken yardım edecek olmaz Dost olamaz ki havada Olayın geri çevrilmesi de olmaz ki Arkasından konuşan çok olur sadece Dost üzülür derinden sadece	Who will change the law of gravity? There will be no hesitation or any blockage At the natural laws, as gravity You cannot isolate yourself form gravity Even same as for love If you are a lover You carry her/him at your heart Not keep away of you Breath as he/she takes it If an accident happens, it was happened Not returning back what was happened
Her olayın bir kanıtı, bir verisi vardır Felaketin oluşumuna bakılmalı, nedeni kaldırılmalı Depremın fay hattında olacağı belirginidir Tarih içinde yüzyıllar boyunca belirginleşir O anlarda tedbirini alan ile almayan belli olur MAA	Everything has an evidence Thus, for evidence, it must be happened The past is obvious and be done Some memories, making some remaining Before, the precautions and protections must be taken MAA

21) İnsanlık boyutu, toplumsal destek ise, bu fedakârlık ile oluşur

Yaşam boyutunda paylaşım ancak yaşarken olabilir, unutmayın İnsan sosyal bir canlıdır Bunun gereğini yapmalıdır Toplum, birlik ve beraberlik ile oluşur İnsanın insana temel borcu selamdır İnsan Hakları temelinde olmalı Yapmaması gereken de zarar vermek İnsan olarak insana saygı duymalı Haklara riayet etmeli Yaşam bir alışveriş ise Sevgi vermeli, sevgi bulsun Zaman geçince borçlu kalmamalı Çünkü zaman geçmişe işlemez Giden gider, bekleme giden gelmez Salat dua etmek, rahmet, bereket Salat yardımlaşmak, destek olmak Salat sırtın ortası	For the common, be have decent relations and sacrifice in every manner The aim and purpose of for living is Be a member of community and support it Togetherness needs some forgiveness Get together required some compassion Communication needs a relation The basic of the principles is love Gaining the respect with love Grounding at the Human Rights, for civil liberties Be free in mind, free in heart, free in future Past is configuration us Life is a continuous process, means today Praying is planning for the future For the positiveness, for charity Escaping from harm and negatives For charity and support First you must have love in your heart and in mind
--	---

Salat saygı için eğilmek Salaha ermek, doğru, aydınlanmak olmalı Bunun gerekliliği de toplumsal boyuttadır Yaşamı paylaşma ile oluşur Birliktelik ile ancak toplum boyutu olur	Must be considering at your act, at your behavior Ethical considerations is guiding one Life is a sharing progression Even, education is as same perspective Educated yourself, at goodness
İnsanlar, yaşarken gelecek boyutunda olurlar Dün geçmiş, bugün yaşanan, yarın istenen olur Paylaşmak, kendi gelirinden gizli ve açık Bağışta bulunur, iyilik ve güzellik yolunda olursa Bunu ancak gönülden inanma, akıl ile tasdik gerekir MAA	We are construction the future form this moment Past is the history For taken lessons, examples and prohibited ones In not taken any lesson, meaning not educated So, think, what is the reasoning; the living at the past MAA

22) İkilem, doğruyu bulma ile yanlış sapma kavşağındadır

Bazı şeyler insana güzel, kazançlı gelirken, insanlıktan saptırıcı olabilir Gerekçe bulmak isteyen Gerekirse gerekçe yaratır Dayanak bilim olmalı diyorsun Bilim fantezisi yaratır Yeterlilik ve denge durumunu dikkate almasan Zehirdir, şifadır demeleri gibi Kaynakları saptırır İnanma ve güvenme boyutu önemli Tereddüt, şüphe bile incelemeyi gerekli kılar Bu durumda seni dostluktan çıkarır Zaten sen de onları dost yapmamalısın Düşünen, irdeleyen kişi bazen yanlış yola sapabilir Amaç ve güdü temel dayanağı, iyilik ve hizmet iken Eğer birey hakkı dikkate alınmıyorsa Zarara sebep oluyorsa Yanlıştır, farkına bile varılmayabilir Neron Roma'yı temelde yakmak için yakmadı Hizmet için, yeni yapılanma ve gelişim için Roma'da yer açmak için yaktı İnsanların yerini değiştirmek, yeni yer açmak ile olur Eskilerin yıkılması ve yok edilmesi de zordur Onlar üst düzey değil, köle ve hizmetli idi Dolayısıyla yokluklarında bir sorun olmazdı Tüm demokrasi konuşmalarına karşın Senatoda bir kelime, haklara demokrasi Kölelere iyi imkanlar dahi söz edilmemiştir Çünkü onlar insan değil, insanlara hizmet eden Yaratıklardır, esirlerdir, kölelerdir denilmiştir Aynı şekilde bizlerin de Yaratanın kulu ve kölesi Şeklinde tanımlamalarından hep çekinmişimdir Roma, gelişimini ateş ile kutlamış, şiir söylemiştir Ne güzel yeni Roma'yı inşa edeceğim Emsalsiz ve benzersiz olacak diyerek, sevinmiş Şimdi ise zavallı Neron diyoruz	Thankful to God, he is on positive way The questions on; why, when, where, what and who This leads philosophy, thus, decision is important Thus, the interrogations starting by if... For future estimation, some verdicts be done Science fiction is grounding on science Thus, it is a fiction So, not have a value, being a tale only Degeneration of the evidence Some wide expectations as real Historical some mentions, unbelievable one Will be leading to you a wrong direction Required, to be on evidence-based reality Bias, some questions What will be the answer Is not important All of them leads to wrong way, path Who you love most; mother or father? Love is an abstract element, fact Yes we are sure about love Not discriminate and indicated Not measurable and estimated value Heart is like a fist volume Thus, contains all the humanity love, dear Not separated, not grading and measurable one If you will give point, scale Where will be the Creator scale, point? This is a bias, simple thus, not hart to answer Because, you must reject to make an answer Best refused the question Love is not measurable, all of them special place Only the one who is in love Can confirm and evaluate it So, the one who asked this question Not any consideration at love What a pity for him/her
--	---

<p>İkilem, beyin fırtınası önemlidir Değişime, gelişime açıktır, farklı görüşler alınır Tercih edilir, çoğunlukla, tarafımdan da sevilendir Ama yönlendirmesi, güdülemesi boyut kazandırabilir Ancak, insanlıktan uzaklaştırıcı, etik dışı olmamalıdır MAA</p>	<p>Bias, may be making some hesitations Who hesitates is get lost If you are not sure, this is acceptable Thus, continuous evaluation is normal, routine All must be on science, ethical concepts MAA</p>
---	--

23) İnsan kendi kararı ve yaptıklarından sorumlu ve ödüle layıktır

<p>Yaptıkların ile ödül, ceza seçeneğın vardır Aklı ile yeteneğı bütünleştiren Sorumluluk alan Bilim üzere olan kişi ile Çocuk gibi söyleneni yapan Hele köle gibi Emir kulu ise Elbet sorumluluk farklı Boşuna meleklerle insana secde edin denmemiş İnsan yerçekimine karşı gelmiş Uçak uçurur olmuş Yerçekimini tanılaştıırma Ondan yararlanmaya bak Bu ancak bilim ile olur Çalışma ve eğitim ile olur Hayal ve fantezi ile olmaz Onlara kanıp Dışlama tüm Evren'i Uzaklaşma insanlıktan Sevgide ol, sevgide kal</p>	<p>Angel have no decision, so human is over them If you want to find an opposite You may find the contrary The problem is not to find or not Why you are to be in diversity? If we are a Human being Give the information, let be his/her consent Be on free will, not urging or forcing to do Influences will not be acceptable How can you be successful? If you said, I will not gain At the medical examinations No one, even a professor, cannot be find the answer Each person, individual is different So, treat the patient, not the disease You will be your enemy If you said, I am wright, at the cruel act Your groundings are not on humanity, ethics, then</p>
<p>Bir sorun oluştuğında, her bireye söz verin Serbestçe konuşsunlar, çözümlerini sunsunlar Özellikle çocukları konuşturun, son söz olarak Göreceksiniz, çocuklar daha toplayıcı olurlar Unutmayın fikirlere hürmet edilir, kişilere değil MAA</p>	<p>An idea, a plan, or starting an act, first decide Be on positive, negative will not reached the end Be aware and keep out, eliminate the harm Thus, leads hate and unwanted results Individual willing, wish and consent is required MAA</p>

24) Sadece anne, baba değil, evlatlarda, onu yetiştirenler üzürlürler

<p>Endişe çift taraflıdır, çocuklar ve ebeveynler karşılıklı korkabilirler İster Baban olsun İster Anan olsun Eşin, kardeşin, kim olursa olsun Sorumluluk bireyseldir Ödül ve ceza kişiye özgüdür Zalim olana üzülp Zulme karşı çıkarız Hak yiyen, zorba olan Şeytan, kötülük ile dost ise Bizim dostumuz olamaz Biz veya ben faile değil, fiile kızarız Ama dost olmayız Onlara azap gelmesi endişemizdedir</p>	<p>I am afraid, that, you are accepting the harm We will not quite sure about the future So, always have an astonishing factor For the new generation education Thus, for parents, you nearly have no effect Education, contrary to the beliefs It is personal demand, if want, then be in motivation Educators be aware of the student Thus ,must give personalized knowledge Not a standardized one, so maybe not fit Tailoring the facts, according to a person Who spent, more than you get? Not you? So, beware of not only you yourself So, you will be so sad, nothing will return back</p>
---	---

<p>İnsanlar sevdikleri için endişe duyarlar Duydukları endişe, insanlıktan uzaklaşmalarıdır Bunun önüne geçebilmek zor olsa da İnsanlık içinde olmak, onlara örnek olabilir Sizlere, çocuklarımız da örnek olabilir MAA</p>	<p>We are all astonished for the person close to us Also, to everybody, even each creatures and nature This is a humanistic philosophy, so we must be in Upsetting and crying is too late, be take care Giving information, enlightening; us, consent; them MAA</p>
---	---

25) Bir bebek için düşünmesine gerek yok diyorsa, sen niye düşünmüyorsun ki

<p>İnsanlar arasında ilişki iletişim ile sağlanıyorsa, bu insanlıkla oluşabilir ancak Bir insan, başkasına borçlanacağı bir durum Oluşturmamalı, yaratmamalı Eş, dost ve akraba karşılıklı hak ediş sahipleri Selam doğan, oluşan boyutta borç olmaz Elbet bunun da bir gerekliliği yeterliliği bardır Zarar ve ziyan oluşturmamalı Zorla olmaz, uygun ve müsait ise Ancak bir çay içilebilir Önemli olan iletişim ve ilişki ise İçten gelen bir gülüş Bile yeterlidir</p>	<p>You are in your mind, not have any excuse If you have no idea, then, learn For crime, no need any enlightening Crime must be known, other's need explanations No one has any right to make force for someone Let them do, whatever they want to do Of course, not for the illegal and crime act Punishment must be courts order, not individual Must be on written law, not at traditions What you are going to do? Simple, be first on the truth principles, discuss Later act, what to do, ethically, humanistic way Be on civil liberties, not try to be a shepherd</p>
<p>İnsanların birbirlerine olan önemli borcu Selam vermek, selam almaktır Bazı toplumlar sizin selamınıza karşı çıkarlar Sizin bir menfaat için selam verdiğinizi sanırlar Söyleyin onlara, menfaat, insanlık için, sevgi içindir MAA</p>	<p>We have only one dept, in humanistic perspective To say hello, good, humanistic relation We may be contrary to the act Thus, a person is a human, so may change Get away of the harm, maybe later be your friend MAA</p>

26) Kazadan önce, tedbir ve gerekli önlem alınmalıdır

<p>Zarardan kaçan kişi, keşke demez, olayların kontrolü bizlerde değildir çünkü Keşke, geri dönülmez bir boyuttur Amaç, niyet önemli İstenmeyen sonuç oluşabilir İzlemde hata olabilir Keşke yerine Nerede algılama hatası yaptım demeli Ayrıca ben İyi ki kaçırdım Kismet değilmiş Bana iyi gelen, zarar Zarar gibi gelen, iyi olabilir Yaratan bilir bu işi dedim Çünkü yaşam Olumlularla, olumsuzların Harmanıdır Benim korkum olumlularda olur Bana kibir, gurur ve büyüklük gibi İnsan dışı yaklaşım Hakları dengelememe hatasına Sokabilir</p>	<p>Love is not saying sorry If someone, even you indicate, your sorry Not to do the act, and want to return back This is a good perceives To understand on a wrong road Confirming the harm is the best When travelling, if you understand on wrong one You can change the direction, the road Thus, mostly aware of on harm is not Not so easily, mostly, continue on harm Be more pressure, force and cruelty Tyrants finds the solution More oppression, more brutality In ancient times, the ship goes, vessels by rows To increase the muscle power Whipping and punishment is one way Our tradition, by given extra money, like workers The point, when the ship stops or crashed The slaves wanted to escape Thus the Turkish labors, fight for their lives Andrea Dorian said, the deck can be gain, not inside One side slave, the other is workers</p>
---	---

Farkına bile varmazsın en ağır olan durumda budur	Thus, free will, free act Born free will not be a slave, death, but not be slave
Hekimlikte komplikasyondan kaçınılır Eğer oluşursa, bir derstir, daha güvenli olmak için Gerekenlere daha yakın olmak için Kitaplarda çünkü komplikasyon vardır Ama o olgu için örneği yoktur MAA	In order to treat a patient Physicians are not so harsh and be aggressive Thus, the disease be healed, but patient be died Complications are not legally be on court Thus feeling pain is not complication, must overcome MAA

27) Bilim dışında insanın tam güveneceği olamaz

<p>İnsan, istemeden bile hata yapabilir, ama yerçekimi hiç yapmaz İki örnek verebilirim Tsunami faciası başlangıcında 7 yaşındaki çocuk, Kaliforniya Saint Andreas fay hattında Deprem olunca öğretmenimiz deniz çekilir Sonra azgın dalgalar gelir 100 metre kadar yukarı çıkmalı demiş Anne ve babası buna uymuşlar 7 yaşındaki çocuğu güvenmekle Ayrıca 700 kişide onlarla olup kurtulmuşlar İkinci hikâye Alp Dağları tüneline Trende elektrik kontağından yangın çıkmış Tren durmuş ve boşaltılmış 14 yaşındaki çocuk, ateş olan yerde Oksijen vardır, duman yukarı çıkar CO ağır yerde, CO2 hafif yukarda olur Eğilerek gitmeli demiş Toplum yukarı çıkmış Onlar aşağı, ateşe doğru inmiş Yandan geçip kurtulmuşlar 15 kişi civarında kurtulmuş Yolda uyardıkları, yalvardıkları ölmüşler Ona çok yanmış Perişan olmuşlar Kurtulduklarına sevinememişler Enayiler yanacaklar diyenler dumandan boğulmuş En uzağa giden olimpiyat şampiyonu kayakçı imiş Uyarıcı olan 7 ve 14 yaşındaki çocuk Bilim üzere olan uyarıcıdır 7 yaşındakine uyarıcı kabul etmek Olağanüstü Bizim ailede, sülalede de Çocukların görüşü en son alınır Dinlemek, dinlememek büyüklere düşer Onları dikkate almak çok şey kazandırabilir Bir dinleyin hiç olmazsa Onlar çok güzel özetleyebilirler, önemlileri çıkarır Sizlere yol gösterebilirler</p>	<p>Truth and reality will not fear or afraid If you follow fairy tales, you will reach no where Thus, you are in the World Science and science fiction is 180 degrees apart Like white and black In Tsunami disaster, some people is saved When examined the reason If they are on science Aware and early estimated the warning So, the best to run at a safe place When I was travelling at winter, by my car There are nearly five car, SUV, so new and advanced Slips and lay down at right and left, out of the road Not crash, not any problem, just slides Not configurate the reason So, I analyze the position, the weather Critical freezing point The below and top elevations nearly 60 meters For each 30meters a degree of change Below is zero degrees Centigrade Top is nearly minus 2 degrees Top is freeze, lower part is non icy The car, coming from the below At top, assuming it is not freeze So, fast moving and slippery If you asked at the examination They can answer this Thus, at real life Not imagined Science is same in everywhere You must be consider it The best is, use it, for your demands Thus, I told this situation and explain it Someone may take as an example, not to do Be care, at the winter driver They don't believe, not taken in consideration As same in Tsunami and Alpine fire at the train</p>
İnsanlar başkalarına karışamazlar Tutum ve davranışından sorumlu olamazlar	People can be educated if they are ready to educate Giving information and even passing the exams

<p>Suç ve ceza bireyseldir, suçu yapanlar ceza alır Ancak, suçu olmadan fark edenler için Uyarmak, bilgi vermek, sakındırmak görevleridir MAA</p>	<p>Not meaning of education Profession be applied one, configure at the act What is good and ought to do, by harmless MAA</p>
--	--

28) İnsan, bir anda tümünden değişebilir, ama geçmişi silinemez

<p>Tüm insanlar birbirleri ile kardeş bağı ile bağlıdır İnsanlara yaklaşımda Öğrencilere çocuğum gibi değil Arkadaş olarak yaklaşırım Beş yaşındakine de aynı düzeyde okur Empati kurmak isterim Onların geçmiş yaşantısı İletişim ve ilişkide yarar sağlayabilir Sorun var ise Bugüne bakarım Kasıtlı olmamak gerekir Israr kastı doğurur, oluşturur</p>	<p>We all are in brotherhood relation There will be classification, even gender, age so on Only be indicate, mother or father If not suitable, name be satisfactory Not meaning inhuman and other unwanted one Be make empathy, sympathy means, other aspects The past will be configurate you Thus, not meaning of you We cannot consider the diplomas The patient will be happy or not I will not want to be get together Who is not familiar on breastfeeding Denying the medicine and nature</p>
<p>Kendini başkalaştırma sakın Başkalarını da sakın yüceltme, alçaltma Eğitim, diploma değildir Bir çocuk bile sana çok şey öğretebilir Eğer elbet, dinler, dikkate alırsan MAA</p>	<p>Not be so stranger If you put you on top, no one reach you If below line, who will care you? Be whatever you are? Be human, be on ethical principles, that's all MAA</p>

29) Olumlu olan doğurgandır, kötülükler ise sonlandıranlardır

<p>İnsanın benliğinde önce, sevdikleri gelir, değil mi? Dostlarınıza iyilik yapmak Özellikle inanış açısından Katkı sağlamak Benlikten bile öncelikli deniyor İnanan ve güvenen için söyleniyor</p> <p>Uçakta önce kendi oksijen tüpünü takın Sonra çocuklarınıza takın deniyor Niye benlik önce diye düşününce Bayılan anne/babanın faydası olmaz Fayda ancak varlıkta olabilir Varlık, menfaat ve kazanç ötesi olmalı Zarardan kaçınma en önemlisidir Faydadan ileri, önceliklidir</p> <p>İyilik maddi olarak düşünmek kolay Ama, tatlı dil bile yeterli olabilir Ancak, iyilik tanımı nedir? Bu bir ilkeler olmalı İnsan hakları, etik ilkeler gibi Burada da kitaba atıfta bulunuyor Benliğe, kişinin kendi aklına göre değil</p>	<p>Gravity has no priority, confirm same Even your father or mother No one be a leader, ruling to you Only be giving information Consent is ours, individual fact Guiding, contributing, consultation Just the responsibility is the caring physician Thus, doctor must be on medical science Each patient is differs So, consider as unique and specific Not as a common or a group, for treatment If unethical, harm is encountered Physicians, nurse and pharmacist be against First rule is Primum non nocere Basic principles are as follows: Thrust, confident, keeping the secret of the patient Civil liberties, respect the individual right, respect Beneficence is afterwards be considered No one know the result Only estimated The aim is not treatment guaranties Be care and give empathy as a human Patient must be in front of him/her Even form his/her family</p>
--	--

<p>Belirli standartta olmalı Bu açıdan Bazıları mutlak surette Anlamını değiştirmekteler</p>	<p>Physician is also an advocator Be a close friend, be give exact truth Who will say the genetic abnormalities, and cancer Not just indicate, be with love in empathy</p>
<p>Benim velim, hocam kim diye soruyorsun Bir bireyin hocası, artık kendisidir Kulaklarını açar, bilmediğini sorar ve öğrenir Aklını kullanır, gönlü ile bütünleştirir Kalıp, kurala değil, etik ilkelere bakar MAA</p>	<p>Who will be the teacher of a person? He/she himself/herself, nothing more Use your mind, by heart and feelings Id, super-ego must be balanced by ego Under love, ethically, humanity love, respect MAA</p>

30) Bakış açısı, sizi yanıltmasın, siz olumlu pencereden bakın

<p>Bilim dışı bakıştan, bilim bulunamaz Bir kişiyi bizden üstün tutma, Bir bakıma tanımlama için gerekenler Önce, bizim işveren, yönetici, lider sıfatı ile oluşan durum Burada fark etmemiz gereken biz, kendinizin boyutu Bir derste, konferansta Kimse konuşmacıyı dinlemez ise ne olur? Yok olur, sesi var ama yoktur Bu açıdan hocalar derste anlattığımı soracağım derim Konferansta ise Başkan dinlesin derler. Acıklı bir durum. Para yönetici vermez, yapılan işe verilir, işine son verilirse Bir başkası bulunur. Devlette ise yönetici geçicidir Kimsenin kulu olunmaz, boyun bükülmez Anayasa 137. Maddesi açıktır, suç unsuru yapılmaz Suçta, zorlansa bile yapılmaz İki; zengin veya para ile yaptırma durumunda da Satmıyorum, almıyorum resti çekilmelidir İnsanlıkta pazarlık olmaz Ayrıca; ben bilirim diyen hocalar için Açarsın kanunları bulursun maddeyi biter iş İtiraz kanun maddesini düşmüştür diyendir ki Buna göre hukuktan çıkmıştır Konuşacak konu kalmamıştır Niye konuşulmaz? Çünkü yalan ile doğru yan yana gelmez Temiz suya bir damla pislik karışırsa içilmez Havadan sudan konuş, konuşmaya katılma, cevap verme Aldatmaya cevap konuşmamaktır</p>	<p>Nature is no one's partner What will be partner of you? The specifications? There will be more and more Thus, in summary Educatable person, means also mind and heart Cooperative, contributive, interrogative Not say, yes I do, order me, is not a proper one Grounding and reasoning must be ethical on science The stages be at least 7 phases So, if not improved not to be up Just remain where he/she is Even 5 years old child, cannot be discriminate Yesterday, today and tomorrow Used them thus, not configure it Three concepts be taken care First; administrative; not taken as a boss Later; money concepts must be at purpose Then; teacher will not be, patient is known Treat the patient, not the disease Each person is different and specific So, unique person, required unique approach Each person is unique as a created one</p>
<p>Bunu söyleyen kişi nereden biliyormuş? Kim ona söylemiş, geleceği bilen mi varmış? Kendini aldatmış, seni bari aldatmasın Kelin başına süreceği varsa, önce kendine sürsün Kurtulma ancak insanlık ve etik değerlerdedir ki MAA</p>	<p>Who said, to whom? This is not an evidence Experiments has evidence-based proof Thus not as 100% truth Each person may be exceptional status, so... MAA</p>

31) İnsana en büyük zararı kendisi verir, öleceğini bir hatırlasa

<p>Yaşam süreli bir boyuttur, başlar sürer ve biter Düşman arama boşuna Kendin yetersin Gönlünden uzaklaşınca</p>	<p>Life is short, so be on positive side, not at opposite, negative way Each starting means an ending point Even standing still The time passed, night is pending, coming</p>
--	--

<p>Benliğin düşman olur insanlığa Yaşamı harcarsan boşuna Tek amacın, güdün olsun sevmek Zarar vermek için doğmadın Sevgi üretmek için varsın unutma Alaka ve ilgi duy, her boyuta, her boyutta Seven gönül, seven aklın zararlı olmadığı belirgin</p>	<p>So, the time is flowing, without getting back The life is someday be ended Before the time, use the duration Be happy not be sad If you are not on humanistic As a perfectionist perspective This World is not satisfied you</p>
<p>Trende varacağın yere geldin acele et Beklemez seni, gider, ineceğin yeri kaçırırsın Tuvaletini indiğinde yapmalısın Daha önce nerede idin? Gelince mi farkına vardım? Yaşamda da böyle, ölürlen mi pişman olacaksın? MAA</p>	<p>I you are cruel and causing harm People want to escape from you Even you can harm to you So, happiness, what you get is not What you are meaning it, by thankful MAA</p>

32) Kazanç için düşman kazanmaya bakma, belki senin dostun olur

<p>Zarardan kaçarken, dost ile karşılaşılabirsin İnsan korkmamalı Yalnız kalabilir bu yaşamda Önemli değildir, yalnızlık olmaz Sevgi ile dolu olan kişi Zararda olmadığı sürece Yürüdüğü yolda, karşılaşır seveni Tek dert olabilir ancak Sevginin dengelenmesidir Yaratandır bunun kaynağı</p>	<p>Cruel person only used you, not be a friend Goodness and badness, harm is not same In appearance, harm is the best beneficial one Other means work hard, be consider human rights So, ordering, oppression is seemed as easy gaining Thus, the more you get is not what you want! Who want hate and be hated One day you looked, everybody is contrary you You said, I am the manager, I am the boss Thus, civil liberties are the primum</p>
<p>Kötülük yapanı seven hiç olur mu? Yapma, zararlıdır sana diyen hekime kızdın ama Bak sigara akciğer kanseri yaptı sana Senin kızdığın kişiye koştun yine O seni tedavi etti değil mi? Başkası değil MAA</p>	<p>For being close to children The key of relation is important Mostly you can use, kitty or pet of dog The children consider them, so, you will be Empathy, love and goodness is making the relation MAA</p>

33) En zevk alınan şey, seni insanlıktan koparan olmasın

<p>Evlatlara düşkünlük, insanlıktan uzaklaştırmasın seni Sevgi insanı insan yapan unsurdur Eğer seni bağımlı, kul, köle yaparsa Bu sevgi değil, bu bağımlılıktır Her Yaratılan sevilir Canlı ve cansız tüm varlıklar Olumlu olan kadar olumsuzlarda sevilir Kötülük bize hatırlatır, gösterir doğruyu Evlatlar da sevgi ile boğmayın onları Bilinçli, kendileri öğrensın sevgiyi</p>	<p>The knowledge be useful or harm, according to your act Who is your friend or enemy? In the World, it is mixed Friends lead you harmful act You wanted to do, because your personality wants Money, to be boss and being a known person Everyone admire you, somehow, thus, not ethical Humanity, first not making any harm If leads, not your friend So, immediately leave them, on their destruction</p>
<p>Bazı şeyleri dost sanırsın, düşman olurlar Enerji vermek için kaloriye gereksinimin var Fazlası ise şişman yapar, sağlığını kaybedersin Bana sorma, dengeli ve gerekli olan boyut varken Az veya çok alarak, bunu bozan sensin, ben değil MAA</p>	<p>How can you quite sure, whether a friend or not? Some critical situations or at good days? For me at good days, if they advise, some facts Unhuman, thus needs individual gain Money especially is not a gain process, losing one MAA</p>

34) Mahkemede temel kanıt, yaptıklarındır

<p>Dostum kurtarır beni yerine, zarardan kaçın</p> <p>Dost arkadaşlık boyutunun en üst noktası olmalı TDK lügat; sevilen ve güvenilen yakın arkadaş, Sıkı fıkı görüşülen kimse, Gönül arkadaşı demektir</p> <p>İnsan önce aynı yolda yürür yoldaş olur Sohbet oluşur Arkadaşı olur Sohbet derinleşir sırdaşı da olabilir Dost olmak için doğru söz gerekir İstenilen değil, gerçeğe çağırıcı olmalı Uyarı, yardım ve destek veren Koşulsuz ve doğrudan, çağırmadan yapan Kendini kendisinden iyi tanıyan algılayana dost denir Eş dost olmayabilir, kırılır demek onu sınırlandırır Temel olan sevgidir Kusurları görmeyen değil Güven doğruyu, gerçeği belirtmek ile olur Kaza anında faydası elbet olamaz Ancak kaza öncesi, tedbir ve önlem Yolun seçimi ve güdüde olabilir Olaydan sonra ruhuna dua okuyan Ağlayan olmaması dileğimizdir Dosttan ayrılık zordur çünkü</p>	<p>The only one is you, for leading to goodness or harm</p> <p>If someone indicates you, the harm sided If a person perform all, not for any gain If you consider, not any for taken something Try to inform, try to be a barrier to you Said all the problems, by heart</p> <p>You walk at the same road Sit at the chair, side by side at the train First just talk, for anything Be a fellow, for a restricted time Thus, the ideas, the concepts, the philosophies Even make you closer One man said, I find my wife, at such travel The basic is about, how much you are familiar with Standard talking Or wide, deep, philosophical To be with, for lifelong This is the first step of marriage</p> <p>If you always said the impurities, the problems You will not find any friend Thus the best friend is the Creator Not need any prove, just indicate the right, truth</p>
<p>Dostun sana yardım edemeyeceği an olmaz mı? Uçurumdan düşerken, dostunun dediğini hatırla Dengen iyi değil, uçuruma yaklaşma, çeker, düşersin Aynı şeyi hekiminde söyledi, beyincik hasarlı demişti Düşüyorsun, sana faydası olmamış anlaşılın MAA</p>	<p>At sometimes, no one will help you At the moment of an accident You are with yourself, you must remember If have a knowledge, what to do First the security of yourself, not forget it MAA</p>

35) Yaşam, hepimize davet eder, sevgiye, insanlığa, bakalım, gönülden

<p>Güvenen, sevgiye inanan için insanlık vardır</p> <p>Yaşayan yaşama çağırmalı insanları Yaşamının temeli sevgi ise Sevgide çağırmalı hepimizi Bizleri pişman eden, bağımlı kılan Farklı boyutlara çeken sevgi değildir Kötülükler bize doğruyu tanımlar Sevgiye inanan, güvenen kişi için Bizi insanlığa çağırır, davet eder Kucaklaşırız, doya doya, ama doyamayız ki</p>	<p>The information is given to you, you must consent or not</p> <p>Not be in conflict The gravity is a natural force Thus also a created one Not indicated as God Can you take your love apart of you You are so united with love So, be together with the Creator Not put as object as God Life is a positive, negative complex, so, not in harm</p>
<p>Bilim hepimizi kendine çağırıyor Doğa, seni, beni kendine çekiyor Sen, yakıp, yıkmak, kirletmeden yana olma İnsan olma, korumak, gözetmektedir</p>	<p>Science is a natural law complex By living we can consider them When we fell, the source is gravity So, not accuse them, be prepare for them</p>

Geleceğin mirasını bugünden yiyip, yok etme MAA	Be with and educate on them MAA
---	---

36)Kozadan çıkma, yaşla değil, akıl ve gönül ile olur

<p>Zarar üzerinde olduğunu kavramalı ve iyiliğe dönmelisin</p> <p>İnsan yaşamında bir koza içindedir Birden veya yavaş yavaş farkına varır Ben kimim diye sormaya başlar Bazen zarar, olumsuzluklar bize hatırlatır Gösterir bize doğru yolu, sevgiyi Kozamızdan çıkarız Yaşımız kaç olursa olsun Sevgide olursan ancak o zaman çıkarsın Kırarsın kabukları, çıkarsın yumurta, kozadan Bilen bilir, algılayan algılar, unutma katıl kervana</p>	<p>You are the responsible one, not God</p> <p>Each person feels, be in dark When the light turns on Everything will be clear Thus, if you know the subject If you have no idea, they are be confused You may get several diplomas Thus, not even understand what it is Even not configurate, the friend and enemy They cannot be discriminate by outlooking The act, is the main evidence Thus, personal liberties, thus, not at harm</p>
<p>Çocukluk insanın kozası gibidir Eğitim alınca oradan çıkar, Dünyaya gelir Bazıları ise çocuk kalsalar daha iyi olur Zalimlik, zarar veren kişi olmanın anlamı ise İnsanlık dışı, etik dışı olmaktır, keşke çocuk kalsalar MAA</p>	<p>People may be in a crust, of the personality Mostly education can be a cracking effect of the shell Thus, be a new butterfly? Or, be a caterpillar for the life? Be sure on it, butterflies do not live more than a week MAA</p>

37)Arzular seni benliğinden, sevgiden koparmasın

<p>Zarar ve haksızlıktan yana isen yönünü değiştir</p> <p>Temelde benlik denilen beden Açlık, susuzluk, tuvalet gibi İhtiyaç durumlarında olur Arzu ve istekler farklı oluyor Bizi azdıran bizim huyumuz Akıl da ona katılınca Sorun orada oluyor</p> <p>Eziyet ederek, inaniş yaklaşımları Sanki onları daha değerli yapıyor Tanrısal bir güç oluşturuyor Hayal sanki gerçek gibi algılanıyor</p> <p>Ortada bir pislik varsa O alınır, temizlenir Köpeğe kızılmaz Yasaklanmaz da Nereye yapacaktır ki Zalim, hakları çiğner Güç kullanır Yıkar ortalığı Pislik yerindedir Temizlemez de üstelik</p>	<p>Satan is us, not try to find anywhere</p> <p>Be sure, the responsibility is on yours Not accused Satan Satan is only giving an idea The philosophy of individual gaining So, not considered the others right Primary our, personal rights</p> <p>At the market You want to buy a product As a free, thus you must not accept it Why like a free? There must be an equilibrium at the buying, selling Advertisement and commercial act has also a value So, this must be at the first be indicated</p> <p>If there is a dirt You want to clean it First you must get out the dirt Putting cleaning products must be afterwards As in harm Forgiveness must need, cleaning the harm Balancing and be on legal and humanistic Just say I am forgiving Is not legally forgiving</p>
<p>İşte bu benlik denilen unsur oluyor</p>	<p>Personality, is the fact, at the top</p>

<p>Olumlu veya olumsuzluklarda gezinmektir Zarardan kaçınmak ise, insanlık, etik yoludur Zorla yaptırma, metodu ise zalimin işidir Sen, bireyin hakkına uy, isterse bebek olsun MAA</p>	<p>Positive and negatives are among them Escaping the harm, must be a balancing pivot Civil liberties, not meaning force Human rights are ethically be considered MAA</p>
---	---

38)Gerekçe, dayanak ne olursa olsun, insanlık dışı olan kabul edilemez

<p>Zarardan kaçan kişi, en adil kişidir Her gün yaşamda olaylar olur Olumlu ve olumsuz olanlar Eğer hak yeniliyorsa sessiz kalınmaz Mücadele etmek, kavga döğüş değildir Savaş hiç değil Temel mücadele doğrudan kalmak Güçlü diye dost edinmemek Yemin etmeme Zaten onlarınki yalan üzere olur Gerçeği değiştirmez değil Benliğe göre farklılaştırırlar Bizden olamaz istese de Onlardan da olamaz Güç onları köpek gibi kullanır Gerçi bizler köpekleri Çocuğumuz gibi severiz Bu genel deyim Bizde, bizim ailede olmaz ki Korunan, tedbir alan kendisi için de sakınan En adaletli olur, çünkü başından beri zarar vermez</p>	<p>Cruel person only one friend, himself In society, to be socially active Mostly be close to the administrator Be with the rich one Be together with the professor, academic person As if, keeps the person safe Not considering the right or wrong Taking consideration as has any advantage or not Even at the Constitutional Law For physician, not be silent at the harm It is crime, and doctors are also advocates Close friends, giving the information for the consent What will be? Mostly the person who has power Consider them and act like a dog They must do, this is his/her right, cruelty So, cruel person not immediately, one day gone out Saving, precaution taken person is also for humanity Best on justice, escaping from cruelty, form starting</p>
<p>Zalim olanlara dost olan, onlara hizmet eden Onarın kölesi olanlar bakın neler olmuş Tarihte savaşan taraflardan bazıları paralı asker Bazıları da vatan savunması amacıyla imişler Kaybetseler bile, vatani için ölenler diridirler MAA</p>	<p>If there is person kicking a dog or a cat Be aware of him/her Close all the relations You are a human Be a friend with humans MAA</p>

39)Etik dışı, insanlık dışı olan dostumuz olamaz

<p>Haklara uymayan, adaletsiz olan dost değildir Bir birey olarak insanlığımızı algılamalıyız. Olumsuz dost gibi yaklaşım bile kabul edilemez Başkası öldürüyor beni öldürmüyor diyerek cani Veya herhangi bir suç işleyen Makul görülmez ama sorulur, neden, niçin diye Belki iyilik yapmak istemiştir Bilerek, isteyerek kasıtlı yapan Menfaati için susan, onay veren Düşmanla mücadele yerine ona yol açan Onları Veli ve öncü, yoldaş ve bilgin adedince İnsanlığı karşına almış olursun İçten bile sevgi duyulmaz Güzel, zengin, bilgin ve yönetici olabilirler</p>	<p>Cruel and oppression making will not be my friend, even he is my brother Love is not reciprocal Love is not for personal Love is the Creators fact Love, grounding with mind Love is a basic humanity consideration Civil liberties originated on love The greatest power is love Thus, if you have no love and no evidence of love Not meaning writing books on love Most people who have no indications of love Speak love and said as "I love you" Not configurate that it is a liar</p>
--	--

Eğer güç onda dersiniz Sizde sapkınlık içinde olursunuz Darbe ve diktaya hizmet eden de diktacıdır	By saying, assume to be in love What a pity! So, my advice, be away from him/her
Bilim dışı olan, hayal ve masal anlatan Büyüler ile geleceği saptamaya çalışan kişi Evet, bir düşün, bunun ile benim işim nedir diye! Bir anda senden vaz geçer, sana zararı olur Gerekçesi de basittir, işaretler böyle diyor der MAA	At fairy tales, at the fantasies There are a lot of love considerations Thus, if you look closely The indicated subject, is not love One- or two-sided gaining process, win to win MAA

40) İnanışlar sevgiden uzaklaştırıyorsa, onu benimsemeyin, dost edinmeyin

Sevmeyen, sevgisi olmayandan dost olmaz Dost edineceğin kimseye dikkat et İnsanlık dışı düşünceleri olanı Zalim ve zülüm yapanı Dayağı, şiddeti gerekçe tutanı Özür dilemeyi bırak Terbiye için yaptım diyeni Sizinle bir arada olmayı bırak Emir veren tahakküm edeni Olmayınca Meclisten kovmanı Dost dersin onlardan olursun Korku nedeniyle yapsan dahi Özür olmaz çünkü Sorarlar niye çekip gitmedin diye Karşı çıkmaya korkunca Sessiz bile kalınmaz ki Suçta sessizlik, suç ortaklık demektir	No one has right to competition for the believing Let everyone decide what he/she wants to Free will, free talk, free on ideas Not in view of the believe We have no right on considering the believe Each one has right to his/her own believe Look at the act, evidence The reasoning will be also a leading factor Thus, hitting, aggressivity has not any reasoning I hit my son, because of his education It is forbidden, and not be considered Only ethical grounding be acceptable Humanity indicates to be on Human Rights Who you are, not in my consideration I am taking, considering the happened act Love based act, that's all folks
İnsanlıktan uzak kişilerin çözüm önerilerine bir bak Zalimlerin çözüm önerileri, şiddet ve zorbalık ise İyilikte olanlar ise, olumluda çözüm ararlar Sen tercihini yap, kolay veya zoru değil İnsanlıktan yana olanı seç yeter ki MAA	Some people has some solutions Cruel person has simple solutions Force, more force, oppression, ordering If not performed, even asking, dismissed Thus, I must left him/her, keep more distance MAA

41) Zalim olanın bir sevgi beklentisi olmadığı için zorla talep eder

Gelecek beklentisi, insanı doğru yola veya sapmaz yola yönlendirebilir Hırsızlıktan mahkûm olmuş Zevk için soyup çıplak bırakana Kişiye mal emanet edilir mi? Zevk için adam öldüren canıye Canın emanetçisi olur mu? Bilinen bilimsel gerçeği Çarpıtıp amacına alet eden Yalanlar düzen Hayal ve fanteziyi bilim diye sunanı Eğer dost edinirsen Ben seninle ilişki ve iletişimi askıya alayım Onlar dostun olurda	If someone against, when at harm, it's a real friend If you have not future Not any ideas, aim for tomorrow Just live the past, yesterday So, you are not living Today is living, for the day pending Thus, if you are a liar Not have any love affairs The common, are want to away of you Thus, you might be in phantasies The fairy tales are not happening at the World If you are nor on truth and on realism If your life is on liar
--	---

<p>Ben olamam Kusura bakma Birbirinizin yerine geçmek istemiyorsa Eşitlik yok demektir</p>	<p>How can I be your friend Be with you You are not in equality as a human, humanity Love is specific for each individual</p>
<p>Bozulmuş, kokmuş yemeği yememizi istiyorsun Aç kalalım daha iyi değil mi? Evet itina ile ve güzelce pişirmiş olabilirsin Ama iki gün dışarda bekleyen gıda bozulur ki Geleceği, işlevi zarar vereni niye isteyelim? MAA</p>	<p>The word is simple, love The word is simple, 4 letters Thus, specific for each person Not fit universally, specific for each one So, love is originated from God, who creates us MAA</p>

42) Örf, adet ve gelenek, hukuk ve etik boyutta kabul edilemez

<p>Gelenekler insanı ayırıştır, bütünleşme, insanlıkta birleşme esastır İnsanlar arasında fark yoktur Ayrım yapılan işte ve eserde dir İnsanlıktadır Sevgidedir Birisi güç bende derse sorun gücün nedir? Para ise, harcanır biter, kazanç amacı kaybı arttırır Profesör olursun, bilen önüne geçer Yönetici olsan bile, işin görülmesi için zorbalık Önemi yok, ırk, cins ve her türlü ayrımcılığın Bir gülüş açar kapıyı Gönüller bir ise Akıl birleşmiş ise Dostluk oluşur</p>	<p>Your friend after your death will be cry Each person is same, equal Free in mind, free in will Not meaning free for making crime Harm is unhuman and not be free on will It must be punished and have penalty For legally, by court orders So, no let someone be order your You have the right of your own Responsibility is yours Not sharing and not giving to someone So, how can we discriminate By the act Not judge the person, discuss the act If not a crime, let do, what he/she wants</p>
<p>Gelenekler doğru oldukları iddiasındadırlar Yapılmasını şart koşarlar, gereklidir toplum için Binlerce kişi kan davasından ölmüş, öldürülmüştür Bunun davaya hizmet ettiği de görülmemiştir Hukuk, gelenekle değil, birey hakkına uyum ile olur MAA</p>	<p>Traditions is not right, not an order to go They urge, for community, thus, it is not Only forbidden are indicated by law Only courts can discriminate crime and innocent So, everyone has right to do, if not forbidden by law MAA</p>

43) Bir süreçte hiçbir candan dostun olmayabilir, aman dikkat!

<p>Fayda diye zarar veren çoktur Bir piknik gezimizde Bir nişanlı toplantısı olmuş, aileler yakınlaşmışlar Gençleri, birlikte yüksek alkol alırken gördük Uyaran zaten büyükler vardı, vazgeçtik Ancak takipte idik, beş İntörn hekim arkadaş Biri devrildi, hemen koştuk, onu güvenli yatırdık Mide boşaltma işlemi ile aspire olabilecekti Alkol etkisinin, yavaşlaması geçmesini bekledik Ancak nişanlısı kucağına alıp, bir nevi boğuyordu Amacı kucaklamak idi ama nefes alamıyordu Bundan vazgeçirmek değil, usulüne uygun tutması Boğmadan tutmasını öğrettik En büyük zamanımızı aldı Zamanla açıldı ve biz rahatladık ama</p>	<p>Be aware, not cause harm, for helping purpose I must indicate one of my happening We were in a picnic, at the internship period Try to be rest Thus, there was a fiancé meeting Close relation with the families Young ones heavily drinker, alcoholic beverages Old ones warned them, thus, of course not listened One, at last, fell down His fiancé, hold him and nearly drowned him We tried to teach her, how to hold him It was very hard process He awoke, thus, we all were taken deep breath</p>
---	---

<p>Nişanlısı yine boğmaya çalışınca müdahale ettik</p> <p>Oksijenlenmesi için serbest oksijeni açan Bebeği pespembe yapıp, sonra siyanotik olan Bundan sonra tekrar açılmayan bebekler olur Oksijen geçirgenliği arttırır Alveol içi damardan serum sızıntısı ile dolar Bunu temizlemek olası değil Yeniden ilk solunum gibi akciğeri açmak gerekir Kısaca daha zor ve açılmaz boyuta getirilmiş olur Bu açıdan yeterince, kararınca, talebe göre Oksijen ve temelde oda havası verilmelidir Değil mi?</p>	<p>For oxygenation, giving free oxygen Making first step pink baby Later on, blue baby syndrome Hard to open the lungs again The main aim for help Oxygenation of the baby</p> <p>Thus, the plasma passing in to the alveola Like the first breath Harder than before Be the effective and efficient upon required</p> <p>Thus, primum non nocere is the main concept</p>
<p>Dost az veya çok veren değil Bebeğin arzusunun göre, birey hakkına uyum ile olur Dengelemek isterken, zararın dokunabilir Bunu ancak eğitim almış, tecrübe görür Fayda yapayım derken tersini yapan çok görülmüştür MAA</p>	<p>Friend is not less or abandoned given one The required, satisfactory, balanced amount You might have harm, for balancing purpose Education and patient evidence therefore essential Counter result, mostly seen at uneducated one MAA</p>

44)Candan dost, güven temelinde, sır saklama, sadakat ilkeleri olandır

<p>Denizde, boğulmadan kurtaracağı kişinin onu nefessiz bırakmasından korkar</p> <p>Denizde boğulurken Başkası görülmez, görmezden gelebilir Görenden, yardım istenir O ise Önce kendine yardım etmek ister Bir arada kurtaracak olan, boğulanlardan olabilir Yardım için gelen kişi panikler Eğer sarılırsa, hareketlerini engeller Kurtaracağı kişi boğar onu O nedenle, ilk yardımda Arkadan dolaşarak sırttan kurtarma Çene ve boyundan tutma öğretilir Ondan önemlisi kurtarmaya giderken Sizi takip ve gerekirse kurtaracak kişi olmalı Dostu kurtarayım derken sen boğulabilirsin Onun arayacak hali yoktur Sen takip edersen kurtarabilirsin Unutma Neden geldin, ben kurtulurdum diyerek Kızabileceğim de varsaymalı Önemli olan yardım niyetidir Dostluk oluşturmaktır amaç</p>	<p>The only one to help you, is you</p> <p>When you are falling on a cliff How can you save yourself? No one overcome the gravity If not have a parachute or so on Even when you are drowning at the ocean You must be keep before what it happened Some moments have no friends for help You must be carry what you need For society and for community You must need love and respect Respect by gaining with love When you are trying to help First the victim be sure on it Proficiently be you can help her Not causing damage in the act of help So, must feel your love on humanity Be help for humanistic and medically Be aware of this He/she might be angry for your help Not want to be saving The most important one is your aim To help an individual, is the best Aim is prime important, not make any harm</p>
<p>Açık denizde boğulmaktan kurtarmak için Kurtaracağı kişinin seni boğmasından korkmalısın Yardım edeceğini bilmesi bile Onun boğmasına engel olmayabilir Yaşama duygusu, yaşamını tek imkanını yok edebilir MAA</p>	<p>Sometimes, the person you want to save Will drown you, by hugging you so stiff Not take any breath For your life, for your sake You will not let it, just be more expert MAA</p>

Bazı Kaynaklar

1) Dost sözleri: Kısa, uzun, anlamlı, ağır dostluk sözleri. Deniz Barış: 14 Mayıs 2019

YORUM MAA: Dostu tanımlayan sözlerin çoğuna katılmıyorum	MAA: Not accepted concepts as indicate here as a close friend
---Dost edinmeye bak, düşmanı annen bile doğurur. Her birey kendine göre özelliklere sahiptir, dost/düşman denmez Dost edinilmez, kazanılır, hırsızın dostu hırsızdır, dostuna bak	--Take care to be a friend, friend rare, enemy abundant Each person is unique, enemy be later your friend By your behavior, habit, you must gain friend, not discrimination
---Gerçek dostlar yıldızlar gibidir karanlık çökünce ortaya çıkarlar Sizi aydınlatacak kişi dost olur, kendisinin durumu size etkisi nedir	--Real friends ve obscure, after the light faded Friend will be illuminated you, not a lightening
--Bazen de seninle konuşmak iyi geldi, diyebileceğin birisi olmalı. Benliği tatmin eden konuşmalar size iyi gelir, dost gerçeği söyler	--God Bless, I have a friend to talk freely Personal satisfaction is not as a friend, truth and reality important
---Herkesin dostu olan, kimsenin dostu değildir! Yaratan her bireyin dostudur, zalim isen elbet olamaz	--Everyone friends are not close to anyone Common sense, not on civil liberties, required individual rights
---Dostum için ölürüm ben ölecek bir dost bulabilirsem eğer. Dost yaşam ve yaşatmak için olur, ölüm kavramı ile dost olmaz Vatan savunmasında ölüm, gerekiyorsa olur, varlık olsun diyerek	--You said, I will die for him/her, if I have a close friend Friend is needs at life, not on death and death consideration For Independence War, death when is essential and for vitality
---Yolun karanlığı olmaz, iyi bir dostla yürüylene. Dost aydınlatsın, sen yürü, değil, dost aydınlatır seni, görmen için	--If you walk at night, not be dark at your road Friend enlightened you, not lightening the way
---Dost dediğin ayağını kaydıran değil, kaydığında seni yerden kaldırandır. Zalimi kurtaran, zulme ortak olur, hak yenilirse, mücadele esastır Dost niçin kaydığın irdeler, uyarısı dışında ise kendini sorgular	--Friend not to put banana on your step, when you slipped, gives a hand If to give a hand to a cruel person, this is not meaning to help Friend analyses the reason, whether he/she is not decided or not
---İyi bir dost bin akrabaya bedeldir. Dostun akrabalık ile değil insanlık ile ilintisi vardır	--A god friend is more than thousands of ancestors Friend has no regarding on as family member, only humanity is be
---Sahte dostlar dedikodu yapana, gerçek dostlar sana inanır. Dedikoduyu dinleyen dost olmaz, reddeder, kişilik hakkını gasptır	--Fake friends believe gossip, friends, accept as true what you told Gossiping and talking what they don't want, not a friend duty
---Dostluk gül olmaktadır, yaprağı ile de diken ile de. Dostun söylediğine diken deniyorsa, gerçek diken değildir	--Friendship is a rose with thorns also If you say thorn to the friend said, warning, sorry it is not
---Deniz derindir ama bizim dostluğumuz kadar değil. Soyut kavramlar ölçülebilir değil, zulümde dostluk olmaz ki Arkadaşlık sadece olumlu ve iyilik üzere olur, öğüt arkadaşlıktır	--The sea is deep, not as our friendship Abstract ones is not a measurable one, not friendship at cruelty Friendship be only for goodness and positiveness advice
---Dostlarını tanımak mı istiyorsun, hata yap. Hata tolere edilen hukuk kavramıdır, suç olmadıkça sabır esastır	--If you want to know your exact friend, make a fault Fault is a tolerable at law, thus if not crime, be patient to friend
---Gerçek bir dosta sahipsen dünyanın geri kalanına ihtiyacın yoktur. Seni toplumdan izole eden dost değil, kazandıran dosttur	--If you have a real and close friend, not need the other part of the World Friend is not isolated you from the World, gain you at World
---Konuşurken kendini iyi hissettiğin bir dostu, asla kaybetme. Konuşurken iyi hissettiğin, benliğini okşayandır, dost değildir	--When you feel good, talking with a friend, don't lost him/her If you feel good, at talking, meaning satisfaction, not fiend
---Kardeş, dost olmayabilir ama dost, her zaman kardeşdir. İnsanlar kardeşlik bağı ile bağlı iken, bunu anne aynı olmamalıdır Kardeş ile kardeşlik farklı kavramlardır, dost tanımı yeterlidir	--Your brother may not be in brotherhood, or friend! Each people are bound with brotherhood relation Thus, friendship and brother is same, if you noticed it
---Dostluk illa yan yana diz dize olmak değildir. Asıl can cana kalp kalbe olmaktadır. Dost yandaş olmak değil, farklı açılardan bakıp, gerçeği sunandır	--Friend is not sitting side by side, heart be near, being heart to heart Friend, not to be partner, in life, indicating the reality is a friend
---En iyi dostunla kavgaya edersin ama onu yine seversin. Dost size fiilinizi tenkit eder, kişilik değil, umursamama olur	--You may be not same as a friend, thus, you love him/her most Friend indicate your act, not your personality
---Hayatında güzel bir hazine arıyorsan dostlarına sıkı sarıl. Dost hazine değil ki alabileşin, danışmanlık boyutundadır	--If you want the best treasure in this World, hold your friend close Friend is not a treasure to buy, he/she is value, you must earn it
---Bize hakiki dostlar lazım, çakal her yerde var. Dost, hak edene gelir, etik üzere isen dost seni bulur	--We need true friends, not coyote, all around Friend, if you earn it, you find yourself
---Dostlarını en çok onlar mutluysen değil sıkıntıdayken ara. Mutlulukta her birey kutlar, olumsuzda ise aydınlatmalıdır	--Friends mostly needed at the problematic state, not at happiness You must be first love on ethically, friend be illuminated on you
---Dostlarınızın omzuna yük olmayın, yüküne omuz verin. Dost bilgilendirir, rıza, yapıp yaktama size aittir, dosta değil	--Not to be a load to your friend, share the load Friend explained, give the information, thus, consent is yourself
---Güvensizlik başlayınca, dostluk ölür. Güven kavramı irdelenmeli, yerçekimi gibi mutlak güven olmalıdır Ortada suç varsa, dost uyarır, gerektiğinde ise savcılığa gider Dostun sizi ihbar edeceğini bilmek güvendir, suç ortak olmaz	--When there is not trust, then the friendship is gone, death Trusting something like gravity, so trustworthy, not changing If there is a crime, friend will not cover it, taken to law Knowing to go to law is a kind of trust
---Hayat zaten pis, temiz kalmaya dost arıyoruz. Yaşam, olumlu ve olumsuz karışımıdır, dost onu temiz yapmaz Dostun uyarısına dikkat edersen, seni etik yola döndürebilir	--It is hard to live; friend makes it easier Life is a mixture of positive and negative, friend is not clear it Friend advices makes you more understandable the situation is
---Dostluk unutulmayacak kadar güzel, ender insanlarla yaşanacak kadar özeldir. Dostun dediğini dinleyen sen olduğuna göre, özel olan sensin	--Friendship is so special, not forgettable moments If you are a friend, then you are also so special, with both sides Friendship is a special relation, grounding on ethical and humanity

---Gerçek dost, ilk gözyaşını görür, ikinci yakalar, üçüncüyü durdurur. Suçta pişmanlık, dostluk gizleme değil, hukuksal çözümü önerir	--Real friend, first noticed the tear, hold the second, stopped the third tear drop Forgiveness not at the crime, only between the friends
---Gölge gibi sahte dostlar da güneş parladığında ortaya çıkar. Gölge niye sahte dost olsun, güneşin tehlikesinden koruyandır	--The false friends be at the shadow, gone at the sun Shadow protect us from the sun light, so be a friend of both
---Dost düğünde halaya, ölümden tabuta omuz verendir. Biz dostumuzun her daim yanındayız, ayrılmayız. Gösteriş ile dostluk karıştırılmaz, karşısında olabilmeyiz	--Friend, at the wedding be a member at the dance, holding at the grave ceremony, always be with us. Not confused what is a friend, friend be against at the cruelty
---Zaman gelir yollarına kar yağar, etrafını hüznün buutları sararsa, ne zaman bir dosta ihtiyacın duyarsan dost olabildiğim kadar buradayım. Her gün olumlu ve olumsuz karması ise, sorunda dostluk olmaz ki Dost, dara düşmeden sizi uyarmalıdır, olay olması, üzülmeyesin	--I will be with you, until you needed a friend, not considering the weather, the status, the condition, etc. Each day is a combination of good and bad, so keep on goodness Friend is giving the advices, before the happenings will occur To be is not, to be stand up, by yourself, what the friend aim is!
---Denizler büyüktür üzerinde durulmaz, dostluklar kutsaldır asla unutulmaz. Olayı kutsallık katmak dostluğu kaldırır, peşin hükümlü yapar	--Ocean is broad, nothing for consideration, thus, friendship is noble, so not forgettable. Friendship is not a noble action; humanity is human act
---Bizim ömrümüzde ırmaklar vardır. Sularında hayallerimizi yüzdürdükümüz. Bizim ömrümüzde dostlarımız vardır, günlerimiz ayrı geçtiğinde üzüldükümüz. Dost yürekte taşınır, ayrı kalınmaz, benlikten uzaklaştırılmaz	--At our life, the river is flowing, like the time passed, continuously. Our dreams is flowing by the water, thus, be so sorry, without the time passed with friends There is only one heart at our chest, thus, the place of our friend
---"Gerçek dostluk sağlık gibidir; kaybedilene kadar değeri çok az bilinir." (Charles Caleb Colton) Dost, size kızmaz, eyleminize kızar, bunu düzelmezseniz ayrı kalır Dost bir yere gitmez, sen etik yola dönmedikçe elbet uzak kalır	--Friend like a health, you can confirm it, by losing your health (Charles Caleb Colton) Friend is not going somewhere, you may be away of him/her You must be on ethical way, if you will be together with a friend
---Hakiki dost, sıkıntılı zamanlarda senin gurur ve izzet-i nefsinin kırmadan, sana yardım edendir. Doğru gurur meselesi edinilemez, kanıtı dayalıdır Dost, kişiliğe göre davranırsa, nasıl dost denebilir ki?	--Friend when you needed, not a way of humanity, caring your honor and personality, when helping you Truth, not considered as honor or not Friend action is not based on the individual, just for truth
---Dostluk, toprak bir maşrapa gibidir, önemsiz bir nedenden birdenbire kırılır ve bir daha kullanılmaz. Dost kırılmaz, tavır koyar, zalimlikten vaz geçince bana gel der Zalimlikten dönmedikçe dost elbet seninle olamaz	--If you break your friendship by a cruel act, this will not be mend, or fixed even by glue Friend only be anger on act, not at your personality If you return back from cruelty, you can only gain your friend
---"Gerçek dostluğun en güzel niteliklerinden biri anlamak ve anlaşılmasıdır." (Lucius Annaeus Seneca) Dostluk, anlamak ve anlaşılmanın ötesi, yorum yapmadır	--The best specifications of a friend is the understand and to be understandable (Lucius Annaeus Seneca) Friendship is more than understandable, evaluating the fact
---Dostlar vardır; berrak, pırıl, pırıl bir deniz. Boşa gitmez ne kadar güvencesiz. Dibini görürsünüz her şey meydana. Korkmadan dalarsınız, sizi sarar bir anda. İçi dışı birdir çekinme ondan. Her sözü içtendir, her davranışı candan... Vücudun deniz suyu kapsamında ama içine işlemez Dost eğer aklına ve yüreğine etki etmiyor, dışta kalırsa dost olmaz	--Some friends are so clear and fine, so trustworthy, you can see the bottom so not afraid of diving deep, inside and outside is same, not any hesitations, each words are familiar. The sea water composition is same as your, must not be in you If a friend will not contribute you, evaluate, then not be so sure Only giving advice is not satisfactory for friendship
---"Dostluk, sevincimizi artırıp üzüntümüzü bölerek, mutluluğu geliştirir ve sefaletini hafifletir." (Marcus Tullius Cicero) Dostluk, size ortak olan değil, sizi eğitimin, danışmanlık yapandır	--Friendship, increasing the happiness, decreased the sadness by dividing, progressing the charity, decreased the pooriness. (Cicero) Friendship is not sharing only, educated and giving advices
---"Bu dünyanın samimi dostları, gecenin en fırtınalı gemileridir." (Giotto di Bondone) Dostun seni kurtaran değil, kendini kurtarmak için yardım edendir	--The close friends in this World, they are the vessel at the stormy weather. (Giotto di Bondone) Friend not for saving themselves, for your saving situation
---"İki şey biriktirim: belgeler ve güvenilir dostlar." (M. Spark) Dost belgelere bakmaz, gönle bakar, etik ilkelere, insanlığa bakar	--I collect two things; papers and friends. (Muriel Spark) Friend not considering the regulation, looking heart, and humanity
---"Dostluk sevinçleri ikiye katlar, acılarına ikiye böler." (Francis Bacon) Dostun sizinle gülmesi ve ağlaması değil, sizi uyarması beklenir	--Friends doubled the charity, happiness, dividing the sorry, sadness in two. (Francis Bacon) Not sharing happiness/sadness with friend, advices what we need
---Gerçek dost yanlış yaptığında seni uyaran, sonrasında ise koruyan kişidir. Yaptığın yanlış herkese duyurur değil. Yanlış değil ama TCK 280 Maddesi suçta sesiz kalmamaz Adalet toplumun ortak aklı değil, bireyin hakkı temelinde olmadır Hırsızı koruyan, hırsızdır, dost olamaz, hırsızlığı paylaştırdı Uyarıcı kişi, hukuk, etik, insanlık üzeredir, topluma göre değil	--When you performed, friend will warn you, thus, afterwards be care on you. If you make a crime, friend will not be with you The one who care the thief is a contribution to thief Warning be by law facts, on humanity and ethical principles Each person required a defense, friend can do, not share the crime
---"Kötülüklerin yardımcıları dalkavukluk, dostluktan uzak dursun. başışladıkları arasında dostluktan yücesi yoktur." (Pietro Aretino) Gerçek ve doğru güzel ise irdelenir, olumsuz yanlış ile gelişir Tenkit, yargılama olmadan, dostun işlevidir, başışlama değildir ki	--The helper of the cruel person be aware and away of us, thus, friendship is the best. (Pietro Aretino) Truth is evaluated by positive aspects, negatives be eradicated Evaluations, comment is the way of finding the truth, as friend act
---Sıradan bir arkadaş, sizi asla ağlarken görmez. Gerçek arkadaşın omuzları, sizin gözyaşlarınızdan sırsıklam olmuştur. Olumsuzluklarda önlem, korunma varken, ağlamanın anlamı ne? Olumlular kadar, olumsuzların da ders olarak büyük katkısı olabilir Yaşam boyutunda, olumlu ve olumsuzdan ders almak önemlidir	--Real friend shoulder, is the best place to cry, a person cannot be noticed, thus, a friend is for support There will be no cry, crying means an indication of hopeless Not only positives, negatives are the best lesson for us Life is a combination of positive and negative, just for us
---Koca bir çölde kum tanesi olmak ya da okyanusta su damlası ama en güzeli milyonlarca insan arasında senin dostun olmak. Yaratıcı dost olarak algılayan kişi, güvenli, birliktelik yaşar	--A single drop at ocean, a single granule of sand in desert, not so important as to have a friend, at this crowded land If you consider the nature, the creation as a friend, you are happy

<p>---"Sahte bir dost, açık yürekli bir düşmandan daha tehlikelidir." (Francis Bacon) Dostluk, süreçten geçerek oluşur, olumlu ve olumsuzlardan geçer Dostlukta yanılan kişi, bunun telafisi olmayacağına bilmelidir</p>	<p>--Fake friend is worse than an enemy. (Francis Bacon) Friend is approved by several conditions, even at positive states Friend is responsible at the advices, all be in ethical considerations If you get lost a friend, by inhuman act, this is forever losing</p>
<p>---Yürek umutlara gebe olduğundan beri, dostluklar ayrılıklara yenik düşmedi. Gönümüz darağacındayken bile, küstüp dostlarımızı sevmeyi unutmadık biz. Yaratan ile dostluk denilmesi, darağacında kime güveneceksin ki</p>	<p>--We cannot forget to be in love, at the stage of death, hope is the convention of the living one, walking on humanity At the time of death, who you will be stand with, the Creator If you take science at your back, no way to be lay down</p>
<p>---"Dostluk verdiği unutmak, aldığı hatırlamaktır." (Alexandre Dumas) Dostluk bir alışveriş değildir ki, alışveriş değil, bir danışmanlıktır</p>	<p>--Friendship is; remembering what you get, thus, forgetting what you give (Alexandre Dumas) Friendship is not a marketing system, give and take or so on</p>
<p>---"Düşman kendini açığa vurur. Savaş ilan eder. Dost sevgisini hiçbir zaman ilan etmez." (Henry David Thoreau) Bilinen şeyi belirtmeye gerek duyulmaz, dost olan bilir Yaratan da sana şah damarından yakımsa, seni senden daha iyi bilir</p>	<p>--Enemy is obvious, makes war, thus, friend is not indicated his/her love. (Henry David Thoreau) Friends knows, decided, not really indicate it Creator knows you, better than you, just confirm it</p>
<p>---Lafla değil, yürekle bağlılıktır dostluk. Yalnız anlarda, yalnız olmadığımızı bilmektir dostluk... Bağlanma, insani değerler, etik ilkelerdir, kişilere olmaz Hiçbir kimse, veli ve kurtarıcı olmaz, bilgi versin, karar bizindir</p>	<p>--The relation, connection between a friend is by heart, by mind, proved by situations and condition, not by talking Connection be by humanity values, ethical standard, not personal No one save you, only you, you will be your shepherd</p>
<p>---"Dostluklar genellikle birden oluşur, onun için kolayca bitmelerine de şaşmamak gerekir." (Joseph Addison) Dost, veri, ispat ile kanıtlanır, birden var, birden yok olmaz</p>	<p>--Friendship is immediately confirm, and immediately disappears, not so astonished. (Joseph Addison) Friendship is not find, earned, gained by ethical attitudes</p>
<p>---Gülkurusu akşamlarda, dost hasretlikleri yaşadık, belki yeri geldi ayrılıklara ağladık, ama kalbimize koyduğumuz dostlarımızı asla unutmadık inadına yaşadık... Sevgi ve sevilen yürekte saklanır, tüm insanlığın sevgisini alabilir Dost, yürekte sevgisi saklanan kişidir, akıl ile pekişir yeri</p>	<p>--We are so upset by wanting to get together, separation makes us cry, thus not forget the friends, that we put in our heart Love saved in our heart, the best and safe place Each happening will not be for proof, friendship will not arguing Friendship must be also approved by the mind, for proving</p>
<p>---Riya ile paranın padişahı değiliz biz. Parçalanmış gönül hurkalarını yamar giyemiz biz. Dostlarla ağlar dostlarla güleriz biz. Para, makam, hoca olmak değil, fikir ve düşünme üzere olunmalı Dostlar tüm bu düşünme boyutunu geliştiren kişidir</p>	<p>--We are not the sultan of the treasures. We are not consider the clothes, we are needed love, burn in love, just with friends Money, academic status, and administration is not out demand We only be in love, be in humanity, on ethical principles</p>
<p>---Güller, laleler, bütün çiçekler solar. Çelik ve demir kırılır ama sağlam arkadaşlık ne solar ne de kırılır. Somut olan ile soyut mukayese edilmemeli, dost danışmanlıktır</p>	<p>--All the flowers be one day be faint, iron be cracked, thus not happened to a friendship Abstract values can only be feeling in mind, not be comparable</p>
<p>Mevlâna ---"Dostlarıyla öyle yaşa ki düşman olduğunda hakkında söyleyecek sözleri olmasın. Dostlarıyla öyle yaşa ki dost olduğunda yüzün kızarmasın." İyi olan kişi, dostu ve düşmanı olsa da kişiye değil, fiile bakar İyiyeye karşı olan, zalimdir ve sende dost olmasan bile iyiden yana ol</p>	<p>Mevlana --To be with close friend, opponent has no word to say, even you have no regret and shame also Friend not considered the individual, personality, only the act Cruel person must not have friend, thus, all of them left at court Ethical considerations are the only way for have a friend</p>
<p>---"Sende en iyi ne varsa dostuna onu ver." Bavulumu açar, istediğini seç derim, elbet dostuma derim Kendinin kullanmadığını niye armağan ediyorsun, işlevi olanı var</p>	<p>---You must give, whatever you like it I open my luggage and say, take whatever you want and like The best, what you are using for</p>
<p>---"Deniz derindir durulmaz, dostluk ebedidir unutulmaz." Dost fiile kızıyor, faile değil ise, dostluğun ebedi olmasına çalış</p>	<p>---Ocean is huge, so not cool down, thus, friendship is immortal Friend be angry and opposed the act, not to nature, so, immortal</p>
<p>---"İyi dostu olanın aynaya gereksinimi yoktur." Dost gerçekler üzerine yorum yapar, şişman ise sana zayıfla der Dost farkındalık ve bilinç ile size çeşitli görüş kazandıran kişidir</p>	<p>--If you have a good, close friend, no need to look a mirror Real friend, on reality, so mirror cannot be friend cannot confirm Awareness, that's are what expected from friend</p>
<p>---"Ayıpsız dost arayan dostsuz kalır." Dostluk tek yönlü değil, karşılıklıdır, sen de ayıbını söylemelisin</p>	<p>--If you want extreme friend, you cannot find any Friendship is not one sided, so the relation must be in humanistic</p>
<p>---"Ey Gönül! Bir sürü dostlarının yanında elbet ki düşmanların da olacak; ama imtihan ya bu onca düşmanın var iken seni dostun vuracak." En korkulan en yakının da olandır, sana ulaşabilir Evlat, komşu, eş ve yakının seni tanıyor sanır, tersini yapar</p>	<p>--Dear friend, you assume you have a lot friends, be aware the close ones, harm adviser, obvious be away of them The close friend can touch you, be led of harm Contrary, aim of goodness, be result of harm Ethical principles are the subject to follow</p>
<p>---"Başka bir yar başka bir dosta meylediyorsun etme." Yaratan en güçlü dosttur, yerçekimi hiç sana ihanet etmemiştir Dost dediğini insan olarak bakarsan, sadece yaşana kalırsın Felsefe boyutunda dostun olmalı, dost demek kolay değildir</p>	<p>--If you are leading to a new friend, don't Created one is the real friend, like gravity, never be change A person one day be died and may change decisions Philosophy and ethical principles must be the only truth to follow</p>
<p>---"Mecnun Değilim Dost; Lakin Çağırırsan Çöllere Gelirim!" Dost niye çağırır? İşi görmek değil, fikir almak olmalıdır</p>	<p>--I am not idiot, thus, If you call me, I will come, even at the desert Why you call me? Not for helping, some ideas, some decisions</p>
<p>--- "İnsanlarla dost ol çünkü kervan ne kadar kalabalık ve halkı çok olursa yol kesenlerin beli o kadar kırılır." İnsanlık üzere olunca dostun çok olmaz, sen doğrulukta ol Dost güçten değil, insanlıktan yanadır ve onu güçlü kılanda budur</p>	<p>--Be a friend to people, when the crew is so crowded, the attackers am will be damaged If you are on ethical and on truth, you have less friend, keep on Power is on humanity not physical one, friendship is this one</p>
<p>---"Dostun yanına hediyeşiz gitmek buğdaysız değirmene girmek gibidir." Dost hediye isteyen değildir ki, sadece merhaba, selama aşiktir</p>	<p>--To go to friend without any gift, is going to mill, without any grain Friend is not a person, wants any gift, so, only hello is enough</p>

<p>---“Candan ümidi kesebilirsiniz; ama Can dostlarıyla irtibatı kesmek güçtür.” Yaratan gibi, eyleme göre ceza oluyorsa, başışlanma vardır ---“Dost acı söyleyen değildir. Acıyı tatlı söyleyebilir.” Doğru ve gerçek niye acıdır? Sonuç acıdır, dostun önerisi değil ---“Her şeyi aramadıkça bulamazsın; fakat bu dost başka, bunu bulmadan arayamazsın.” Dostun ne anlama geldiğini dostu tanıyınca bilirsin, arar bulunmaz Yaratan olumlu isen dost, zalim isen cezalandırıcıdır Olumlu ve olumsuzluklar bir derstir, dost ders almada yardımcıdır ---“Dost ise düşünme ver ömrünü gitsin. Dost değilse hiç bekletme yol ver gitsin.” Dosta ömür verilmez, ömür ile yaşanır, Ömür ötesine taşımak için ---“Yarasından taze kan sızan gönül ehline dostların yüzünü görmek merhem gibidir.” Hasta olan hekimi görünce, oluşan hormonlar onun ağrısını keser Bir çocuk düşünce, anne öpünce acı geçer, görmesi bile yeter ---“Sen verdikçe dost görünen çok olur. İste de gör hepsi yok olur. Sen kendine yetmeyi öğren tüm dünyanın malına gönlün tok olur.” Veren dost değildir, kendine yetmeyi öğretendir Veren dost, gizli vermeyi tercih eder, ayakta durmayı öğretir ---“İnsan gözden ibarettir aslında geri kalan cesettir. Göz ise ancak gerçek dostu görendir.” Farkındalık içinde olmayan, dostu bile görmeyebilir Gözün görmesi için algılanan olmalı, kalbin olmalı, gözün değil ---“Yılan sokması seni sadece canından eder ama kötü dost hem candan hem de imandan eder!” Kötü olan dost değildir, kötülükleri gösterendir, karıştırma Açık, net gerçeği ve doğruyu söylemeyen zaten dost değildir</p>	<p>--You can forgive your life, thus, not be so easy to cut the relation with close friends If there is a compensation of friend, it must be according the fault --Friend not only said hot, bad, also said good and bad together Friend say Truth and reality is not feel good and bad, the result --If you will not search, you will not find. This friend is different, first you must find, later confirm what is the meaning of finding If you have no idea on love, you may be love your tyrant If not considered yourself as a created one, you assume Creator Each person, condition is a lesson, if you take it as experience --If he/she is a friend, give your life span, if not, let him/her go Not giving a life to any person, just living with a friend Friend carries you above of the status, more advanced stage --When the wound is in bloody, seeing a friend, is a healing process When a person heard the ambulance voice, keep quiet and safe Just a kiss from mother, get rid of the pain --When you are giving status, may person seems as a friend. When demand, no one left. You will be satisfied yourself, at this life. Real friend, educated to get the fish, not giving the fish Giving must be a covered act, mostly bey educational method --Most people brain is at their eyes, for seeing a friend Awareness is essential to confirm the real friend If you know the Tower of London, you can confirm when see it The one who has love situation, only understands breast feeding --Snake bite, be only for life, thus bad friend s more, not only your life, also for your believes Bad is not meaning with friend, just indicating the bad, not mixed Clear, obvious and truth with reality is what the friend indicates</p>
<p>Uzun Cümle ---Yürek umutlara gebe olduğundan beri arkadaşlıklar ayrılıklara yenik düşmedi, yüreğimiz darağacındayken bile ölüme koşup arkadaşımızı sevmeyi bildik. Ölüme giderken okunan dua, başımı bile eğmedim, yaratansındır Yaratandan daha güvenilir dost arama bulamazsın Yerçekimi ile dostluk, onu bilmek ile olur, demek ile olmaz ---Sen gülerken yanındakilerde güler ama ağlarken yalnız ağlarsın onun için öyle bir ağaca yaslan ki asla yıkılmasın öyle bir dost edin ki seni asla bırakmasın. Dost, zalim ve hak yiyene yardım ve onlara dost ta olmaz zaten Dost bireyin dayanılacak, direnecek boyuta gelmesini sağlar ---Bazı insanlar vardır, bir meyvenin iki yarısı gibi birbirlerine aülderd. Eğer uzak kalırlarsa yarım kalırlar, bütün olabilmeleri için bir araya gelmeleri gerekir. Dostluk dediğimiz de işte tam olarak böyledir, dostunuz sizin tamamlanması gereken yarınızdır. Dost, insanı sizi tamamlayan değil, sizi yorumlayan, koruyandır</p>	<p>Long indications --When there is a hope for the future, friendship will not be gone by the separations, we still in love, even approaching to death condition. The last words for pray is; I will not bent my head, truth is still true You will not find a friend, among the reality as science Be friendship with gravity, means you are with the fact, the rule --When you are happy, a lot be happy, thus, when you are crying, is there anyone who cries with you? If you are on cruelty, friend will be against you If there will be any problem, remember what a friend told you A friend will be guide, give information to you, consent is yours --Friend is a half of a fruit, so close themselves. Friend will not be your repetition, must be diverse to you There must be a person, who will contribute your Same have less contribution, like seeing at a mirror Your friend be evaluate you, at the situations; positive/negative</p>
<p>---Duygular vardır anlatılamayan, sevgiler vardır kalpler sığmayan, dostluklar vardır hiçbir şekilde yıkılmayan, bazı insanlar vardır asla unutulmayan. İnsana dayanma ölür, binaya dayanma yıkılır, insanlığa dayan ---Güt rüzgâr dostuma onu nasıl sevdiğimi anlat; mutluydu usulca gel yanıma mutsuzsa dostun her zaman yanında diye fisilde kulağına, unutmazın yüreğim daima onunla. İnsan dostu ile tartışmaz ise, karşılıklı dertlenmez ise, dost olmaz Dostun öğütleri, fikirleri yanınızda olan olmalı, kendisi değil ---Duygular vardır anlatılamayan, sevgiler vardır kalplere sığmayan, dostluklar vardır hiçbir şekilde yıkılmayan, bazı insanlar vardır asla unutulmayan. Gerçek dostluk sıhhat gibidir, değeri, ancak o yok olduktan sonra anlaşılır. İnsan yerçekimini kendinden atmadığı gibi, onunla dost olmalıdır Dost, korumak, gözetmek, öğüt almak için vardır, eylem için değil</p>	<p>--Some feeling not mentioned, some love not fit the heat, friendship not breakable, some friends are serving and some not forgettable Not depend a person, a person may die Not give back, the building may collapse, thus not for friend --Calling and making a communication to your friend with wind flows, just for intentions. You must be arguing and making hard decision with friends Discussion is the fact, done by friends, with close friends You must carry with you, not your friend, your friends advices --Friendship will not be explainable fact, feels and in happiness, not to be shared You must be a friendship correlation by gravity Act is individual fact; friend only help and be guide on humanity If someone cares you like a baby, how can you learn to walk? Like a friend, care and serve for individual walk, like toddler</p>
<p>---Hep zamana yenik düştük esiri olduk anlamsız koşuşturmaların ama bir kez adını yüreğimize kazıdığımız dostlarımızı hiçbir zaman unutmamak. Dost, hatırlanmak için değil sizin ilerlemeniz için vardır ---Arkamda yürüme, yol gösteremeyebilirim; önümde yürüme, takip edemeyebilirim. Yalnızca yanımda yürü ve dostum ol. Dostun, sana akıl ve fikir vermediyse, gönlünü açmıyorsa değildir</p>	<p>--We mostly be a prison of talk, meaningless considerations, thus, friendship will be unforgettable and not meaningless Friendship is not for remembering, for progress Aim is future, for positive inclination, not decreasing --Not walk at the back, cannot be show the way, not walk in front, not be follow you, just walk be with us, be my friend Friend be with you, at your heart, in your brain, by advices</p>

<p>---Dost vurulunca değil unutulunca kahrından ölülmüş. Biz dostlarımızı kır çiçekleri gibi avucumuzda değil, kurşun yarası gibi yüreğimizde saklarız.</p> <p>Fikir nasıl unutulur, unutulursa dostta değil, ibret olarak size olur</p> <p>Yürekte kurşun saklanmaz, insanlık saklanır, dostta bundan biridir</p>	<p>--You may die, not bey hitting of a friend, thus, by losing him/her.</p> <p>We kept the friends not as a flower, like a bullet in or heart</p> <p>The ideas, the philosophies will not be forgotten, if friend said</p> <p>The bullet will not be saved, taken away, keep away of us</p> <p>The map is for follow up, not just for seen</p>
<p>---Dostluk ağlamaksa, yüreğindeki acıyı paylaşmaksa, üzülürken sıcak bir kucaksa ve dostun için ateşe atılmaksa dünya durana dek dostumsun.</p> <p>Dostluk, acıyı paylaşmak değil, acı oluşmasını önlemek, nasihat</p>	<p>--If the meaning of a friendship is; crying with you, sharing the sorrow, a warm place at needed, be on fire when requires, you will be my friend, until this World be stopped.</p> <p>Friendship is not only share, thus, precautions before happening</p>
<p>---Dostluk çukurda biriken yağmur suyu değil ki güneş vurunca kurusun. Bizim dostluğumuz deniz misali buharlaşsa da yağmur misali geri döner iyi ki varsın.</p> <p>Dostluk örneği verirken, kendinize bakın, zalimden kaçmalıdır</p> <p>Ne olursa olsun, zulüm yapanın dostu olmaktan kaçın</p>	<p>--Friend is not the water collecting by the rain. Even it is evaporated, return by rain to us.</p> <p>When giving an example of a friendship, look at yourself</p> <p>Cruel person, tyrant will not be a friend</p> <p>If you say a tyrant as a friend, be aware of yourself</p>
<p>---Gülerken herkes eşlik eder, ya ağlarken. Başarılarla herkes ortak olur ya yenilgilerde? Öyle bir dost edin ki kötü gün kapını çalınca kapıya seninle beraber baksın.</p> <p>Ben, dost neredeymiş derim, onu korumalı, gözetmeli iken?</p>	<p>--Most people be with you when laughing, so, when crying? Friend is a person, even at bad times be with you, hold you, care you and help you</p> <p>If I am a friend, where am I, at the rainy day?</p>
<p>---Baki dostluk adına nice dilekler vardır. Ölümün dahi ayrılık sayılmadığı gönüller vardır. Mesafeler araya set çekmişse ne çıkar. Sevgide birleşen yürekler vardır.</p> <p>Sevgi ile atılan dostluklar, yaşam boyu değil, ölüm ötesi de vardır</p>	<p>--There are a lot words on immortal friendship, death even not have separated them, distance is for passing and making correlation, love is the only unification at friendship.</p> <p>Friendship will be not for lifelong, after death it must be follow</p>
<p>---İyi bir dost dediğin, onun yanındayken yüksek sesle düşünebileceğin biridir. Konuşmana gerek kalmaz bazen, çünkü dostun senin ne demek istediğini düşüncelerinden bilecektir.</p> <p>Dostum benim, en güzel düşüncelerim senin yoluna armağan olsun.</p> <p>Düşüncelerini bilen kişi dost değil, müneccimdir, ki inanılmaz ona</p> <p>Düşünceler dostta armağan değil, yorumlamak için vardır</p> <p>Dosta her şey konuşur dersin, suçu konuşamayacağını bilmelisin</p>	<p>--You can talk loudly with your friend, or, sometimes not needed to talk, silence is the best communication way, the best decisions be by and with friends only.</p> <p>Friend is not the person who knows your decision</p> <p>Friend will not know the future, just estimate</p> <p>Friend try to prepare for taking precautions, to be in safety</p> <p>Friend will not force you, not brain washer, just adviser</p> <p>You cannot talk any crime act, with your friend</p>
<p>---Fedakâr olan insan, gönülden sevendir. Yürekli olan insan, kendini bilendir. Umutlu olan insan, yaşamı sevendir. Unutmayan bir dost ise uğrunda ölmeye değerdir.</p> <p>Yaratan dostumuz ise, kendimizi bilmemizi, sevmeyi emreder</p> <p>Ölüm algısı ile seven kişiyi dost, dışlar, gönül, yaşamadır</p>	<p>--altruistic action must be grounded by the heart. The brave one who knows himself/herself. Hope is the habit for the lovers. When a friend is so sacrifice, then he/she is the real friend</p> <p>If he/she is your friend, then, he/she must be in love with you</p> <p>Death has no place between the friends</p>
<p>---Ey dostum benim! Güliyoruz bak şen oluyorum, surat asmak nedendir? Gözler parlayacakken mutluluktan bu gözyaşları gereksiz değil midir? Sözlerimiz özel, kalplerimiz ve ömrümüz güzel olsun. Hayat kısa belki, yaşamayı bilelim de uzun olsun.</p> <p>Dost yaşam, eğlence için değil, derin düşünmek için vardır</p>	<p>--Dear friend, we are happy, why are you so sad? The life is short, so be happy at the living</p> <p>Friend will not be only for happiness, even at bad times</p> <p>The life is short, think twice, the meaning of living</p> <p>Created ones be aware of to be created</p>
<p>---Üç çeşit dost vardır: Gıda gibidir her gün onu ararsın; ilaç gibidir bazen ihtiyaç duyduğunda ararsın, hastalık gibidir o seni bulur.</p> <p>1-Kendine yeterli kılmayan dost değildir, yardım yapmamıştır</p> <p>2-Dost ihtiyaç duyduğunda değil, duymam dediğinde yön verendir</p> <p>3-Dost seni değil, senin etik tutum ve davranışına gelir</p>	<p>--There are three friends; a) like food need and search each day, b) like drug when health problems, treatment, c) like disease find yourself</p> <p>1-If you will not stand yourself, how can be friend support you</p> <p>2-precautions, serve and care, before the problems happens</p> <p>3-Friend be prepare to you at the worse condition, so you can stand</p>
<p>Yorum MAA</p> <p>Kusura bakmayın, dostun anlamı abartılmaktadır</p> <p>Dost, sevilen, güvenilen kişi demek ise, arkana taşa dayamak ise</p> <p>Farsça, arkadaş, yar ise, size uyarı vermiyorsa dost nasıl olur?</p> <p>Zalimin dostu olmamalı, hak yiyenin dostu olamaz, karşıt olmalı</p> <p>En iyi dost Yaratan ise, korunmak için öğütlerine, doğaya bakmalı</p> <p>MAA: Dost kimdir?</p> <p>Dost, sermayedar, akademisyen ve yönetici olarak yardım yapmaz</p> <p>Etik ilkelere göre danışmanlık yapar; a) Temel ilke zarar verme</p> <p>b) Yararlılık, c) özerkliğe saygı ve d) adalet</p> <p>Diğer ilkeler; a) güven, b) sadakat ve c) sır saklama.</p> <p>Varlık için şükür, bilim dışında güven olmaz, sevgide aşırılık</p> <p>Gazaba uğrayana, zalime karşı çıkma, güdülmeme, rıza kendisinde</p> <p>https://www.mynet.com</p> <p>MAA</p>	<p>Comment MAA</p> <p>The meaning of friend is exaggerated, not a supporter,</p> <p>Close friend is loving person, trustworthy and like at back stone</p> <p>The concept be letting you stand alone, at rainy, windy days</p> <p>Not contribute the tyrant, oppression and unhuman facts</p> <p>The best friend like the Creator, means safety at nature advices</p> <p>MAA: Who is the close friend?</p> <p>Close friend not for helping as finance, academic administrative</p> <p>Ethically information given, consent is there, primum non nocere</p> <p>Benefit, respect to individual rights, justice on civil liberties</p> <p>Thrust, keep the secret, loyalty, fidelity. not guiding as shepherd</p> <p>Thankfulness for all, only science is the trustworthy</p> <p>No to be together, with cruel and be with positive ones</p> <p>Translation from MAA</p> <p>MAA</p>

2) Dost-musunuz-arkadaş-mı-anlamanızı-sağlayan-5-durum Candan ³

Dost, size katkı sağlayan kişidir	Friend must contribute to you, yourself
1-Yanyana konuşmadan durabiliyor musunuz?	--Can you sit, without any talking?

<p><i>İnsan ancak bir dostunun yanında sessizliğin de tadını çıkarabilir. Eğer karşınızdaki kişi bir arkadaşsa bu sessizlik ikinize de bir süre sonra ya sıkıcı gelir ya da biraz garip kaçır. Ancak o bir dostsa saatlerce hiç konuşmadan yan yana keyiflice vakit geçirebilirsiniz. Ne o kasılır ne de siz. Birlikte olmak yeterlidir.</i></p> <p>Dost ile konuşmak değil, onunla yorum yapmak için olunur Eğer eşinizin ayağı, ağırlık yapıyorsa, tahammülünüz bile azdır</p>	<p>Sound of silence, is the best for the relation By sit still, sharing the moment Conversation be multiple the love, is it really? The ideas must be not crashed, grouped together The happening, the moment, contributes to friends The beauty of the nature, making admiration of the Creature You cannot feel the arm of your lover, as making pain</p>
<p><i>2-Derdinizi konuşmadan birbirinize anlatabiliyor musunuz? Paylaşmak iki insanı birbirine yakınlaştıran en önemli şeydir. Günlük hayatta başımıza gelen basit olaylardan büyük şeylere birçok şeyi arkadaşımıza da dostumuza da anlatırız. Ancak eğer karşınızdaki bir arkadaşınızsa konuşacak daha çok şeyiniz olur çünkü sizi bir dost kadar iyi anlayamaz. Oysa dost dediğin kişiye çoğu zaman hislerini anlatmana bile gerek yoktur. O yüzünüzdeki bir mimikten ne hissettiğinizi anlatır.</i></p> <p>Dert anlatmak için dosta değil, yorumlanma için dosta gerek vardır Kişinin halinden dost değil, her birey anlayabilir, dost çözüm üretir</p>	<p>--Can you understand, without talking? Sharing is the most communication way Talking is not the only way of communication, thus, the last one Decisions mostly structured, without talking stages When walking, when be your friend, some ideas falling down When falling an apple, there must be a decision in mind Newton, not a holly way to find the gravity Science mostly our best friend, that we grounded it Friend, the best one who discuss, and be evaluate it Sometimes, I myself, assume as a friend, for counter decisions</p>
<p><i>3-Kötü gününüzde de yanınızda mı? Çok klişe gelebilir ama dost kötü gününüzde yanınızda olmalıdır. Arkadaşlarınız ise genellikle eğlenceli zamanlarda sizinle olurlar. Kötü günlerinizde de belki şöyle bir uğrarlar ancak sizin bu halinizle olan ilgileri daha yüzeyseldir. Ancak bir dost başından sonuna kadar sizin için kollarını sorgusuzca açık tutar. Dilediğiniz kadar başını ağrıtabilir, içinizi dökebilir, aynı şeyleri defalarca anlatabilirsiniz. O sabırla sizi dinler.</i></p> <p>Zalimin dostu olan, onun zulmünü arttırır, güçlendirir, katkı sağlar Dost sevgisini göstermez, başını koyup, dertlenebilirsiniz</p>	<p>--Is he/she is with you, at rainy day When you are in trouble, the first contact be your friend Asa routine, there must be a not give and gain or gain and gain Given and taking is a kind of marketing Friends have no meaning for marketing One way is the main concept, not making harm Beneficence, may not be really a friend act Yes, friend will help you, thus, giving advice, before happenings If you are in cruelty, friend be against to you You may indicate the problems; friend is the one who listens</p>
<p><i>4-Sizi artılarınızla ve eksilerinizle kabul ediyor mu? İnsanız, hepimizin artıları olduğu kadar çekilmez olabilen eksi yönleri var. Ve çoğu insanın bizimle daha az vakit geçiriyor olmasının nedeni bu eksi yönlerimiz. Oysa bir dost için bunun hiçbir önemi yok. Dost olmanın belki de en kıymetli kuralı budur çünkü. Bir dost sizi asla eksi yönlerinizden dolayı yadırgamaz, yargılamaz ve dışlamaz. O da siz de birbirinizi donunuza kadar bilir ve kabul edersiniz.</i></p> <p>Anlamsız tanımlama, dost kabul eden değil, tenkit ve yorumlayan Zalim olma, hak yemen durumunda, dost sana karşı çıkan olmalı Artı ve eksileri kabul eden değil, yorumlayandır dost Suç olmadıkça bireyin bağımsızlığına engel yorumlar olamaz</p>	<p>--Do he/she accept you, by positive and negative sides? Friend is not only one who accept you For positive and negative considerations Friend must giving advices even at the positive At negative aspects be against you, not accepting you At the cruelty, even to your body, be contrary to you Even cancelled with your communication Friend may know you, thus, not be allowed for you at harm Not any oppression or physical force applied to you Thus, you want his/her advices, for awareness Negative and positive is for lesson If you learn something, then they are called lesson</p>
<p><i>5-Buluşmak için özel bir çabanız var mı? Sadece arkadaşlar belirlenmiş günlerde ve saatlerde etkinlikler için bir araya gelir. Dostların buluşmak için bu saatlere ve etkinliklere ihtiyacı yoktur çünkü. Gecenin bir vakti de olabilir, öğlenin en anlamsız saati de. Aniden buluşmak ya da kimin nerede olduğunu bilerek orada eliyle koymuş gibi bulmak dostluğun şanıdır.</i></p> <p>Dost ile gece gündüz zaman faktörü olmaz, her an aranabilir Dost ile buluşma çabası değil, değerlendirme işlevi hedeflenir Fikir almak için beklenilmez, düşünce ertelenmez eğer dost ise</p>	<p>--Do you have special attempts to be together? It is indicated that, only friends want to be together Thus, a close friend needs no special place and time Taking advice must be not according to friend It must be according to you Whether you are ready to get it Not a brain washing facilities Advices for yourself, for your decision You must take the responsibility, not the friend Friend only be happy for you</p>
<p>Yorum MAA Yan yana oturup, derdini kavrayan, sorunda yanınızda, kabul eden Bir arada olmak istediğiniz gerçek dost olamaz Size etik ilkeler, insanlık boyutu, haklar temelinde öğüt veren Yorum yaparak, sizi olumsuzdan, zarardan koruyan, saklayan Bilinçlenmenizi ve farkındalık ile yapmanıza katkı veren dosttur</p> <p>http://www.hurriyet.com.tr/kelebek/hayat/-40501219 MAA</p>	<p>Comment MAA The one who is sitting side by side is a friend? Not to be together, thus, to live together is the fact Giving ethical considerations, grounding the science, the fact Advices to you, not for harm, for you decision making Consciousness and be aware of humanity, the friend act, it is</p> <p>Translation by MAA MAA</p>

Son Sözler

<p>Tek dost yaratılış Yaşamda en gerek, hakiki ve doğal aydınlatıcı Bilimdir, fendir. Doğru Yol bu yolda yürümek ile oluşur Bundan sapanın vardığı yer hüsrandır, yokluktur</p> <p>Bilimi, doğayı irdeleyen</p>	<p>The only friend is the creation In life, there is only one, real and true fact Illuminate us, science, scientific way and To be on this way. The one, who is not at this Will be resulted as, none, and be nonsense.</p> <p>When you are familiar, be on science</p>
--	--

Yerçekimin bile değişmediği
Tüm varlıkları etkilediği belirli iken
Bunun enerjisi tükenmesi bile söz edilmez
Doğal karşılıklarımız
Yaratıldıkları açık ve net ise
Yaratılan var ise Yaratanda elbet vardır
Yaratan tanımını yapmamıza bile gerek yok
Yaratılanları bilmek, algılamak yeter
Aynada kendine bak ve algıla
İnsan olduğunu algıla
Başkası yok, tek sen varsın
Yaşam olumlu ve olumsuzlukları kapsıyorsa
Kendini inkâr etme
Demir kütle ile kuş tüyüne bakarak
İkisine farklı davranıyor sanma
Havasız ortamda ikisi de aynı hızda düşer
Gözünle bakarsan Güneş Dünya etrafında döner
Aklınla bak, gör, düşün, derinden
Başkası yok, sen varsın
İncele ama köle olma kimseye
Kişiliğini zincirleyen, yok olacaktır
Nasıl hür olacak?
Sorumluluktan kurtuluş yok bilesin

Doğaya teslimiyet
Onu algılama ve çözümle olur
Yerçekimi için teslimiyet
Paraşüt ve uçak yapmadır
Fikirde teslimiyet
Beyin fırtınası ve tartışmadır
Unutma senin düşüncen
Bu Evren için öncü ve ilkidir
Çünkü düşünen sensin
Savaşta bile teslim olma
Esareti kabul değil
Ondan kurtulma, bağımsızlık mücadelesi
Yeniden hürriyet içindir
Nedeni, niçin diye irdelemeyen
Elbet başarılı olması beklenmez
Kore savaşında en fazla 10 gün sonra
Amerikalı vatanına karşı konuşurken
Türk, küfür ötesi, Vatan sağ olsun dermiş
Esaretten kurtuluş köle olmak değildir
Teslim oldum ama hürüm
Zincirliğim ama bağımsızım dermiş

Bilim bize bir kurallar sistematiği sunar
Biz bunlara bakarak, dersler alırız
Bunlar bize, yaklaşımlarımıza yön verir
Temel fizyolojiyi sağlamak
Fizyopatolojinin esaslarından korunmak
Her olgunun ayrı ve özgün olduğunu
Farkındalık içinde olarak
Algılamak, izlemek gereklidir
Unutmayın hocamız o minik bebeklerdir
Amacınız tedaviden önce zarar vermeme olmalı
Hekimlik empatide yatar, kibirde, bilgide değil
Hastalık YOK, hasta Var prensibi ile
İnsana insanca yaklaş, etik ilkelerde ol

Aman kelimeleri saptırarak
Teslimiyeti teslim gibi algılama
Kitaplarda yazana, başka görüşe değil
Bilime dayan, hiç yanıltmaz seni
Hekim olarak hastaya, bebeğe bak
O seni yönlendirecek olandır
Dikkatlice izle, irdele

Nothing change, e.g. at the gravity
Effects all the materials, living or non-living
The energy will not be fainted
We are all quite sure, depended on the fact
Consider them as natural
Creation is obvious, not argument
Why then, the Creator, is being?
Not need any discrimination
Just consider, the created ones, that can confirm
Look at the mirror, it's you
Perceive and aware who you are!
Be as a human, see as human
There is only one, not any similar one
Not deny yourself
When consider the feather and the iron ball
Falling time is differs
Not the gravity is differs, just the wind
Sun, seems turning around the World
Use your mind, not be slave of sight
Unchain your heart, and your mind
Life is a mixture of negative and positive
Not be a slave to others
Not let them be your shepherd, be own responsibility
Others can only give information, guidelines
Consent be yourself

To be with, acceptance is not giving the consent
If you accepted, known the gravity
Then you can make parachute and plane to fly
Even at the philosophies and ideas
For discussion and for putting more bricks to go up
Brain storming is important, not means denying
There is only One, You
Nearly 60 billion are born, thus not as you
Unique, sole and specific One
The first and only, that is thinking
You think, you decide, you act, yourself

Accepting to be a prison is not making you slave
You want to be free, and hope to be out
Hope to be free
How and why be in prison, means to escaping
Thus, slave will not be run and escape
So, thoughts how he/she can be survive?
Giving an example
In Korean War; Turkish and American Troops
At least 10 days later on, American Troops talk on TV
Against their country
Not even any exceptions at the Turkish Army
They said God bless my Country
Yes, I am in prison, not my mind and heart
The shackles will not be chained my heart, I am free

Be aware of
Not changing the meaning of the words
To be wit science is not meaning slave of it
Not be on books, read them, thus, not be slave
The indicator is the preterm infant, follow, care
The tiny baby will lead you
The medical science will be trustworthy
Thus the sight will be not confirm it
Like Sun is turning around the World
Or, the feather falls slow, gravity less effective
This is a by sight paradox, by mind is not
Use your mind
Be stand on, ground on science
Consider the baby

<p>Başkasının kölesi olma, Kendinin bile kölesi olma</p> <p>Unutma, tek ve yegâne bizi aydınlatan Yaratılıştır, tek dostumuzda başkası olamaz Başka yerlere sapma, yanılma sakın MAA</p>	<p>Not to be slave of nothing Even to yourself</p> <p>Remember and not forget, not altered your way The only close friend is the creation MAA</p>
<p><i>Oğlum Arif, uyansana bu derin uykudan! Hoca olmuşsun ama, halen ararsın bir dost Değil mi? Bir bak Bir Evrende, yaşamda, ömür boyu olan Yakın dost, arkadaş arar insan Önce yoldaş, sonra arkadaş olur Eşin, bir ömür birlikte olduğun kişidir Yaratan göğüste tek kalp yaratmış Tüm Dünyanın sevgisini alır, korkma Eşin yeri ayrıdır, sakın kavramı karıştırma Dost ise bu Dünyada arar da bulamazsın Kendin, kendine dostun olmuyor, oluşmuyor Algılama ve farkındalık içinde oluna dek Tek Yaratan kalıyor, dost olarak Kara toprak olmasın tek dostumuz derim</i></p>	<p><i>Dear Akşit, what are your doing, in this World? You are trying to find a close friend? Don't you? Each person is unique and core of the Universe So, want close friend, more than talk Even wife will not be so close friend To whom argument his/her behaviors Even at attitudes? So, close, even discusses? On the same road be a partner, be wife and May be later be friend Later on, not to be the soil be your friend, After death, at grave If you are aware and be configurate God, The Creator is the only one, be perceive</i></p>
<p><i>Kul Hoca Arif, der ki, bulamazsın Sevgi göster, karşılıksız sev tüm insanlığı İnsanlık açısından ilişkiler de fedakâr ol Yakın ol, onlara karışma, fikir ver, bilgi ver Gönül al, sakın ileri gitme, zorlama, zorba olma Zalime değil elbet, zulmünü katlama Niye arıyorsun ki? Bu Evrende olamaz ki zaten Yerçekimi ile dost olduğun gibi Şişman isen elbet dost olmazsın, unuttum Yaratandır ve başkası da olamaz Sen yeter ki algılamaya bak</i></p>	<p><i>Person, Hodja Arif said, you cannot realize So, be a close friend Give love to everyone, except the cruel one Thus, you have fellows, friends and partners Not searching close friend Years by years, you later be disappointed So, be confirm, perceive and attentive Creator, the God, only be the one Not separated from you, be united Like love and even like gravity Sorry, you are obese Be close and be aware of to be created</i></p>

Kaynaklar

1. Kime dost denir? <https://www.etimolojiturkce.com/kelime/dost>
2. Dost sözleri: Kısa, uzun, anlamlı, ağır dostluk sözleri. Deniz Barış: 14 Mayıs 2019. <https://www.mynet.com>
3. Dost-musunuz-arkadaş-mı-anlamanızı-sağlayan-5-durum Candan.
<http://www.hurriyet.com.tr/kelebek/hayat/-40501219>

M. A. Akşit Koleksiyonundan

M. A. Akşit Koleksiyonundan

Düşünce

3

Evlat; yeni nesil, sevgi ile varlık oluşturma boyutu *

*M Arif AKŞİT** , H. Mete TANIR*** , Ö. Mutlu ÇELİK*****

**Yenidoğan torunum oluşu üzerine, evlatların varlığın devamı olup olmadıkları konusu üzerine oluşan düşüncelerim iletilmektedir.*

*** Prof. Dr. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları, Neonatoloji Bilim Dalı, Pediatri Genetik*

**** Prof. Dr. Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı, Perinatoloji Bilim Dalı, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi*

***** Yenidoğan Yoğun Bakım Hemşiresi, Süpervizör, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi*

Bir kişi, birey ve varlık olarak, varlığın devam etmesini istemek bir canlı olarak doğal istenen boyut olmaktadır. Kendi neslinin devam etmesi ilk görünüştaki istektir. Ancak oluşturduğun, sevgi temelindeki etik ve insanlık boyutununun devam etmesi temel arzu edilendir. Öğrencilerinin seninle daha geniş, daha derin ve uygulamalı birlikteliği olduğu, felsefe konuşmalarının gerçekleşmesi nedeniyle, senin devamlılığını sağlayacağı daha anlamlı gelmektedir. Tarihte, inanışlarda, aradan bir asır geçtikten sonra, destanlaşma ile bireylerin tanrılaştırıldığı gözlenmektedir. Peygamber ve daha sonra karışma olasılığı nedeniyle tüm söyledikleri toplanıp yakılmış iken, daha sonra bunlar sözgel denilenler, toplanarak, inanışta yer bulunmaya çalışılmaktadır.

Bu makalede, evlat ve çocuğunun yeni nesil olarak, varlık oluşturma boyutu üzerindeki düşünceler gündeme getirilmektedir.

E vlat, kelime anlamı olarak (<https://www.kelimecim.com/anlam-bul/evlat-kelimesinin-anlami/>); a) Bir kimsenin oğlu veya kızı, çocuk, b) Soy, döl, c) Yaşlı kimselerin çocukları yaşındakilere kullandıkları bir seslenme sözü olarak tanımlanmaktadır.

Bu makalede yeni jenerasyon, insanlığın ve ailenin geleceği, bir değişim ve gelişim boyutu olarak irdelenmektedir. Bir bakıma, gelecek nesillere bir öğüt niteliğinde yazılmıştır. Düşüne boyutu ile yazılmış, akıllarını kullanmaları, sevgi ile yaklaşımları da umulmaktadır.

Özet

Evlat; yeni nesil, sevgi ile varlık oluşturma boyutu

Amaç: Yeni nesil gelecek olarak değerli olması yanında, temel gereksinimlerinin sevgi olduğu, gelişim ve değişimlerinin bu boyutla aşama sağlanabileceği bu makalede değinilmektedir.

Dayanaklar/Kaynaklar: Türk Tıbbi Deontoloji Nizamnamesi, Wikipedia ve bazı kişisel görüşler sunulmaktadır.

Giriş: İnsanın yaşamı ömrü ile sınırlıdır. Bunun uzatılması sağlıklı olması ile fiziksel ve zihinsel olarak olası iken, evlat olarak gelecek nesillerde de olmayı arzu etmektedir. Ancak çocuklar, insanlığın bir değeri, kıymetlisidir. Bu

açından yeterince hakları sağlanmadığı durumda, devlet tarafından bakım, eğitim gibi geleceğe yetiştirilmesi yapılmaktadır. Çocuk Koruma Kanununun 5. Maddesi; çocuğun herhangi bir nedenle sorumluların görevi yerine getirmemesi yanında Çocuk Hakları bunları yasal boyut içinde ele almaktadır. İnsanlık boyutu içinde erişkinlerin, ailelerin temel işlevi onların gelecek medeniyet üstü yetiştirilmeleri olarak vurgulansa da ana verilebilecek olan sevgidir, insanlık sevgisidir.

Genel Yaklaşım: Çocukların öncelikle bakımları önemli olup, çocuğun bakımından sorumlu olan kimsenin herhangi bir nedenle görevini yerine getirememesi hâlinde, çocuğun resmî veya özel bakım yurdu ya da koruyucu aile hizmetlerinden yararlandırılması veya bu kurumlara yerleştirilmesi yapılmaktadır. Burada en öne çıkan boyut sevgi olmaktadır. Sevgi gösterilmeyen bir evladın burada yetiştirilmemesi gerekli görülmektedir.

Başlıca boyutlar: Çocuklarımız sadece bizlerin değil, tüm insanlığın evlatlarıdır. Onların fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür ve muasır medeniyet ötesinde yetiştirilmeleri bizlerin ana görevidir. Hürriyet ancak sevgi ortamında oluşabildiği de unutulmamalıdır.

Yaklaşım: Makalede resmi bir yapı yerine, duygusallık boyutu için şiirsel yapı tercih edilmiştir. Türkçe ve İngilizce olarak yazılanlar birbirlerinin tercümesi değildir. Alttaki 5 mısra özet niteliğindedir.

Sonuç: Çocuklar, evladımız olsun veya olmasın tüm insanlığın çocuklarıdır. Bizlere onlara sahip çıkmanın anlamı, sevgi ile onları sarmak ve yaşamlarında sevgiyi tadımlamalarını sağlamak olmalıdır.

Yorum: Evlatlar bir gelecek nesil olarak, ancak sevgi bahçelerinde gelişip serpilebilirler.

Anahtar Kelimeler: Evlat; yeni nesil, varlık oluşturma boyutu üzerine düşünceler

Outline

Children; Creating a new generation, to be a person by love

AIM: Children as a new generation, are precious for continuing humanity, thus basic requirement is love, for growth, development and for evaluative perspective. This Article mainly on the lyric explanation.

Grounding Aspects: Under the Turkish Deontological Standards, Wikipedia, and mostly personal thoughts are the constructed items.

Introduction: Life span at Human being is not so long, thus, to be healthy is increased and physically and cognitive being active person. The new generations as a children, for future presence, so, they are precious values, not among the family, for the humanity. If not satisfactorily the rights are compromise, the government, under Turkish Law, and International Child Rights, be taken legally care and serve to them. Under humanity, adults, families only be basic fundamental duty, for the over civilized person, love and be loved.

General Considerations: The care of children is first to be noticed, the responsibility taken person, or family, not be in love and respect, under Law, the child be taken to the institutes, and care given places. If not love given places, not allowed, for developing children.

Proceeding: At this Article, not official approach, mainly poems for lyric to indicate the philosophy and ideas.. Turkish and English indications are bilingual approach, not translation of each other. The 5 lines are summary of the subject.

Notions: Children, whether our or others, be a generation of all human being. We must care them, means, we love them by heart, hold, support ve be in love with them.

Conclusion: The new generations be only grow in the love field.

Key Words: Child, new generation, confrontation of being, on poem

Giriş

Hekim, ilk planda bir büyücü, şaman olarak tanımlansa da tüm çabası, belirli bilim üzerine, sevgi temelinde insanı, insan sağlığını dikkate alarak, özen göstererek, sevgide kararlı ve taşkın olmuştur.

İnsanların varlık ve varlığın devamlılığı konusunda oluşan korkuları, inanç boyutuna da taşmıştır. İnsanlar sorumluluk almak yerine, evlatları ve kendilerinin de atalarından gelenleri geçerli ve doğru kabul ettikleri, birisinin onlara aracı olacağı, güdülmeyi istemektedirler. Varlıklarının devamlılığı bir bakıma kopya, aynı üretim ve tekrar olarak görmektedirler.

Sorumluluk, özel, özgün, tek ve ayrıcalıklı olmayı reddetmektedirler. İnanıştan (Kuran'dan²) bazı ayetler aşağıda YANLIŞ ALGILAR sunulmaktadır.

- *Biz, aracıları, velileri yaşamımızda bir aracı olarak görürüz (39/3)*. Evlatları da çocuk sahibi olmayı da tanıya yaklaşmak için bir aracı yaparız, doğrudan iletişim varken, ne gerek var düşünmeyiz.
- *Faydası ve zararı olmasa da onları kurtaracağı, inancında oluruz (10/18)*. Evlat kurtarıcı olmaz ki, (17/13-14) her insanın yaptıkları kendi boynunadır, çocuklara yük yüklemeyelim.
- *Anlamak, algılamak istemez, bilim verisi, kaynak ve delil ortada iken, fantezilere inanmak (10/15)*. Eskileri değil yenilerden, evlatlardan, bilinmeyen gelecekte medet umulmaya başlanır, kendinden umutlu olsun.
- *Atalardan, gelenekten gelen, varsayımları gerçek kabul ederler (2/170)*. Ya ataları yanlış yapmışlarsa, evlatlar akıllarını kullanmalı, yanlış olanlardan arınmalıdırlar, baba, anneleri yanlışta olabilir.
- *Bizi güdün demek, emredin, bize bilgi verin, sorumlu biziz demekten kaçınmak (2/104)*. Kendileri olduğu gibi yeni neslinde kural ve kalıp içinde, güdülmesi arzu etmemeli, bilgi vermeli, sorumlu kendileri olmalıdır.
- *Kurtarıcı olarak din adamlarını vesile kıldılar, yanıldılar (9/31)*. Hiçbir kimse, başkasının sorumluluğunu alamaz, suç ve ödüller şahsidir.
- *Bölünerek, kabile inanışları ile parçalanmak ve kendi inanışından mutlu olmak (30/32)*. Her bireyin inanışı farklı ise, her evladın da inanışı farklı olabilir, yanlış bile olsa sizi mutlu eden değil, yeter ki eylemleri etik üzere olanda bulunmalıdır.
- *Kendi inanışa gelmesi için taşlanarak öldürme, yok etme yapılır (18/20)*. Öldürme tüm insanlığı öldürme anlamında olduğu dikkate alındığında, öldürme ile nesli tüketilmek istenilmektedir, zalim için en korkulan şey, hür olup düşünen, insanlık üzere olan kişidir.
- *Bilmediğiniz şeyleri kabul etmek, uydurulanları gerçek yaratılış olarak kabul etmek (7/28)*. Eğitimde ezber usulü bu şekilde, aklını kullanmadan inanma, evlatların da böyle olması isteniyor.
- *Yaratılış ve bilim yerine, anlatılan, kural ve kalıba inanmak olmamalı (7/70)*. Kalıba inanmak kolay ve kültürel değişim yavaş olduğu için, evlatları da bu kalıpta yetiştirmek istenmekte, ancak yeni nesil gelişimde olmalıdır.
- *Lider, sıradan değil, melekler, gizli güçlerle korunmalıdır demekte, olmayanı aşağılamaktadırlar (25/7)*. Birilerini yüceltmek için mutlaka somut veri gerektiği, dolayısıyla evlatlarında babalarını hazret ilan etmeleri sık beklenmektedir, üstünlük akılda, gönülde, sevgidedir.
- *Ey insanlar, inanışlarda ölçüyü kaçırıp haddi aşmayın, söylemeyin (4/171)*. İnsanların kendi algılarını gerçek gibi ifade etmeleri, kabul edilebilir olamaz, kişisel görüştür, genelleştirilemez, çocuklara da kural gibi kabul ettirilemez.
- *Kendileri değil, yaratılış öyle yaptı, sorumlu tutulamazlar (6/148)*. Ben yapmadım, kardeşim yaptı gibi, insanların sorumluluktan başkaları üstüne atarak kurtulma çabası gözlenmektedir, suç şahsi, ceza da şahsidir.

Kısaca bir bireyin kendisi, ailesi ve evlatları ile geleceğinde kültürel kalıplar içinde, aklı kullanmadan, köle gibi emir ile çalışması, düşünmemesi ile, daha huzurlu olacağı iddiasında bulunurlar. Ancak, bu durumda kendisi ve yeni nesil değişim içinde olamaz, kopya olur. Zaman sürecinde de kaybolur, duran geride kalır, sonra bir süre sonra görülmez olur.

Evlat gelecek nesil ise, onlara değişim, aklı kullanma, tüm bunlara dayanak olarak sevgi ve etik, insanlık ilkeleri olduğu algılatılmalı, farkındalık boyunda olmalıdır. Bu durumda varlık sürecek, değişerek, gelişerek sürecektir.

Bu makale, evlat ve gelecek nesiller, geleceği yapılandırma açısından oluşan düşüncelerin nakledilmesidir.

Çocuk sahibi olmanın bir gerekçesi olmalıdır

Canlılar belirli bir yaşam süresi sonunda ölürlür. Bu nedenle kendilerinin yerine geçebilecek yeni bir nesil, yeni bir varlık, tıpkı kendilerinin olmasını isterler. Bu açıdan eğitim, temelde aynı kültürel yapıda, aynı kişi olması istenmektedir. Kısaca evlat, kendisinin yerine geçecek kişi yetiştirmek olmaktadır. Ölümsüz olanlar, uzun yaşayanlar ve kral gibi yöneticiler, idareyi kaybetmemek için evlat istemezler.

Bu sav, zenginlik, varlığı olanlar için geçerlidir. Ancak sadece sevgi içinde olanlar, sadece insan olması, sevgi dolu olması istenir. Evlat, sevginin ileri ve taşkın olan için geçerlidir, bu durumda somut hiçbir boyut ve değer önemli olmamaktadır.

Çocuk yetiştirmek amacı ile sahip olunması gerekir

Evli olmak çocuk yetiştirmek için birliktelik değildir, amacında olsa bile, ömür boyu yaşam istenilen durumda bir önemli parametredir. Çocuk sahibi olmak öncelikle gebelik ile oluşmasıdır. Bunun için uzman hekimler (Perinatoloji) ile gebeliğin başlamadan önce önerileri almalı ve gerekenler yapılmalıdır. Annenin sağlık durumu; bedensel, ruhsal ve sosyal olarak hazırlanmalıdır. Geleneksel olarak önerilerin sağlık açısından mahzurları, hatta ölüme neden olabileceği bilinmelidir. Dedenin, soğuk karlı su ile yenidoğan bebeği yıkaması, onu çelik haline getirme denilerek, prematüre ve sorunlu bebeklerin hipotermi ile eliminasyonu, amaçlanmaktadır. Göçebe toplumda kalan sağlar bizimidir prensibi geçerlidir.

Gebeliğin; a) ilk planda anne sağlığı, b) fertilizasyon boyutu, c) ilk 10 haftalık süreç, d) 20 haftalık süreç, e) doğuma hazırlık ve matür oluşması, 30-35 ve 38 gebelik haftalarının izlemi ve f) doğuma hazırlık ve doğum eylemi olmak üzere her anneye, aileye de özel, özgün bir yaklaşım yapılmalıdır. Burada Perinatoloji ve Neonatoloji kapsamında Perinatolog, Kadın Doğum Uzmanının üst uzmanlığı ile Neonatolog, Pediatri üst uzmanlığı birlikte kaynaşmış olarak çalışırlar. Talebeliğimizde kavga eden bu iki dal, daha sonra sevgi ile bütünleşmiş ve birbirinden ayrı düşünilemeyen bilim dallarıdır. Dünya Perinatoloji Başkanı, beni sen de bir Perinatolog olarak irdeliyoruz demişti, ben de onları biz de sizi Neonatolog olarak belirtiyoruz demiştim.

Çocuk oluşumu ve gelişimi için uzmana (Perinatolog) gereksinim vardır

Evlat sahibi olmak; sağlıklı, sıhhatli ve gelecek için bir umut olacak kişi yetiştirmektir. Bu nedenle öncelikle sağlıklı olması için tıbbi bakım yapısı oluşturmalıdır.

Perinatolog

Anne ve fetüs arasındaki boyutu temel alan bilim dalıdır. Ancak bunun bebek olmadan, ailenin gebe kalmayı, çocuk sahibi olmayı düşünmesi ile başlamaktadır. Bebeğin doğumu ötesinde de devam etmektedir. Her gebeliğin daha sonraki gebeliklerdeki önemi belirgindir. Dolayısıyla bu Bilim Dalı süreci sürekli olmasını gerekli kılmaktadır.

1) Maternal–fetal medicine³

Wikipedia

Maternal–fetal medicine (MFM), also known as **perinatology**, is a [branch of medicine](#) that focuses on managing health concerns of the [mother](#) and [fetus](#) prior to, during, and shortly after [pregnancy](#).

Maternal–fetal medicine specialists are [physicians](#) who [subspecialize](#) within the field of [obstetrics](#).^[1] Their training typically includes a four-year [residency](#) in [obstetrics](#) and [gynecology](#) followed by a three-year [fellowship](#). They may perform [prenatal tests](#), provide treatments, and [perform surgeries](#). They act both as a [consultant](#) during lower-risk pregnancies and as the primary obstetrician in especially [high-risk pregnancies](#). After birth, they may work closely with [pediatricians](#) or [neonatologists](#). For the mother, Perinatologist assist with [pre-existing health concerns](#), as well as [complications caused by pregnancy](#).

History

Maternal–fetal medicine began to emerge as a discipline in the 1960s. Advances in research and technology allowed physicians to diagnose and treat fetal complications [in utero](#), whereas previously, obstetricians could only rely on [heart rate monitoring](#) and maternal reports of fetal movement. The development of [amniocentesis](#) in 1952, [fetal blood sampling](#) during [labor](#) in the early 1960s, more precise fetal heart monitoring in 1968, and [real-time ultrasound](#) in 1971 resulted in early intervention and lower [mortality rates](#).^[2] In 1963, [Albert William Liley](#) developed a course of intrauterine transfusions for [Rh incompatibility](#) at the National

Women's Hospital in Australia, regarded as the first fetal treatment.[3] Other antenatal treatments, such as the administration of glucocorticoids to speed lung maturation in neonates at risk for [respiratory distress syndrome](#), led to improved outcomes for [premature infants](#).

Consequently, organizations were developed to focus on these emerging medical practices, and in 1991, the [First International Congress of Perinatal Medicine](#) was held, at which the [World Association of Perinatal Medicine](#) was founded.[2]

Today, maternal-fetal medicine specialists can be found in major hospitals internationally. They may work in privately owned clinics, or in larger, government-funded institutions.[4][5]

The field of maternal-fetal medicine is one of the most rapidly evolving fields in medicine, especially with respect to the fetus. Research is being carried on in the field of fetal gene and stem cell therapy in hope to provide early treatment for genetic disorders,[6] open fetal surgery for the correction of [birth defects](#) like [congenital heart disease](#),[7] and the prevention of [preeclampsia](#).

Scope of practice

Maternal–fetal medicine specialists attend to patients who fall within certain levels of maternal care. These levels correspond to health risks for the baby, mother, or both, during pregnancy.[8]

They take care of pregnant women who have [chronic conditions](#) (e.g. heart or kidney disease, [hypertension](#), [diabetes](#), and [thrombophilia](#)), pregnant women who are at risk for pregnancy-related complications (e.g. [preterm labor](#), [pre-eclampsia](#), and [twin or triplet pregnancies](#)), and pregnant women with fetuses at risk. Fetuses may be at risk due to [chromosomal](#) or [congenital abnormalities](#), maternal disease, infections, genetic diseases and [growth restriction](#). [9]

Expecting mothers with [chronic conditions](#), such as high blood pressure, drug use during or before pregnancy, or a diagnosed medical condition may require a consult with a maternal-fetal specialist. In addition, women who experience difficulty conceiving may be referred to a maternal-fetal specialist for assistance.

During pregnancy, a variety of [complications of pregnancy](#) can arise. Depending on the severity of the complication, a maternal-fetal specialist may meet with the patient intermittently, or become the primary obstetrician for the length of the pregnancy. Post-partum, maternal-fetal specialists may follow up with a patient and monitor any medical complications that may arise.

The rates of maternal and infant mortality due to complications of pregnancy have decreased by over 23% since 1990, from 377,000 deaths to 293,000 deaths. Most deaths can be attributed to infection, maternal bleeding, and obstructed labor, and their incidence of mortality vary widely internationally.[10] The Society for Maternal-fetal Medicine (SMFM) strives to improve maternal and child outcomes by standards of prevention, diagnosis and treatment through research, education and training.[11]

Training

Maternal–fetal medicine specialists are obstetrician-gynecologists who undergo an additional 3 years of specialized training in the assessment and management of high-risk pregnancies. In the United States, such obstetrician-gynecologists are certified by the [American Board of Obstetrician Gynecologists](#) (ABOG) or the [American Osteopathic Board of Obstetrics and Gynecology](#).

Maternal–fetal medicine specialists have training in obstetric ultrasound, invasive prenatal diagnosis using amniocentesis and chorionic villus sampling, and the management of high-risk pregnancies. Some are further trained in the field of fetal diagnosis and prenatal therapy where they become competent in advanced procedures such as targeted fetal assessment using ultrasound and Doppler, fetal blood sampling and transfusion, fetoscopy, and open fetal surgery.[12][13]

For the ABOG, MFM subspecialists are required to do a minimum of 12 months in clinical rotation and 18-months in research activities. They are encouraged to use simulation and case-based learning incorporated in their training, a certification in [advanced cardiac life support](#) (ACLS) is required, they are required to develop in-service examination and expand leadership training. Obstetrical care and service has been improved to provide academic advancement for MFM in-patient directorships, improve skills in coding and reimbursement for maternal care, establish national, stratified system for levels of maternal care, develop specific, prescriptive guidelines on complications with highest maternal morbidity and mortality, and finally, increase departmental and divisional support for MFM subspecialists with maternal focus. As Maternal–fetal medicine subspecialists improve their work ethics and knowledge of this advancing field, they are capable of reducing the rate of [maternal mortality](#) and maternal [morbidity](#). [14]

Yorum

Her bebeğin bugün sağlıklı olmasında doğrudan katkısı olmaktadır. Ayrıca prematürelere önlenmesi ve sağlıklı yaşanması gibi boyutlar doğrudan Perinatoloji ve Neonatolojinin ortak işlevleri sonucu olmaktadır. Sonuçta belirgin mortalite ve morbidite oranında azalma olduğu kesindir. Dolayısıyla zamanımızda bu halka kurulmadan çocuğun olmaması beklenmektedir. Kadın Hastalıkları ve Doğum Uzmanları ile Çocuk Hekimleri, herhangi bir şüphede bile bu uzmanlara olguyu iletmesi, hukuksal zorunluluktur.

Çocuk Yetiştirme

Her çocuğun yetiştirilmesi için hukuk (Çocuk Koruma Kanunu Madde 5c) **Bakım Tedbiri** alınmasını gerekli görmektedir. Çocuğun bakımından sorumlu olan kimsenin herhangi bir nedenle görevini yerine getirememesi hâlinde, çocuğun resmî veya özel bakım yurdu ya da koruyucu aile hizmetlerinden yararlandırılması veya bu kurumlara yerleştirilmesine Mahkemeler karar vermektedir. Görevini yerine getirmeme açısından en önemli boyut sevgi ortamının olmasıdır.

Çocuk yetiştirme konusunda Wikipedia'dan bilgi sorgulayarak konu irdelenecektir.

2) Parenting⁴

Wikipedia

Parenting or **child rearing** is the process of promoting and supporting the [physical](#), [emotional](#), [social](#), and [intellectual development](#) of a [child](#) from [infancy](#) to [adulthood](#). Parenting refers to the intricacies of raising a child and not exclusively for a biological relationship.^[1]

The most common caretaker in parenting is the father or mother, or both, [biological parent\(s\)](#) of the child in question, although a surrogate may be an older sibling, a grandparent, a [legal guardian](#), aunt, uncle or other family member, or a family friend.^[2] [Governments](#) and [society](#) may also have a role in child-rearing. In many cases, [orphaned](#) or abandoned children receive parental care from non-parent or non-blood relations. Others may be [adopted](#), raised in [foster care](#), or placed in an [orphanage](#). Parenting skills vary, and a parent or surrogate with good parenting skills may be referred to as a [good parent](#).^[3] [Parenting styles](#) vary by historical time period, race/ethnicity, social class, and other social features.^[4] Additionally, research supports that parental history both in terms of attachments of varying quality as well as parental [psychopathology](#), particularly in the wake of adverse experiences, can strongly influence parental sensitivity and child outcomes.^{[5][6][7]}

Yorum

Her çocuğun, gebelikte gelişiminden erişkin olana kadar çeşitli aşamalardan; fiziksel, ruhsal, sosyal ve eğitim olarak farklı evrelerden geçmektedir. Burada bireye, çocuğa özgü yaklaşım temelinde, onun bireysel hakkı üzerinden yaklaşım esas olmalıdır. Genel kalıpsal okul eğitimi veya çocuk bakımı çocukların gelişmesi ve değişimi üzerinde engel olabilir. Emzirilen çocukların zekâ düzeyi artı 3-5 puan belirgin yüksek iken, anaokulu yaklaşımı ile bunu kaybetmektedirler. Burada çocuğun öz, üvey, sahip olunma gibi çeşitli faktörlerden çok, bu faktörleri kullanarak, gerçek evlat sevgisinden mahrum edilmesidir. Çocuk hikayelerindeki, Kül Kedisi, Pamuk Prenses çok iz bırakıcı kötü yaklaşımları sunarak, toplumda yaygınlaşmaya neden olmakta ve bu tarafımdan hoş karşılanmamaktadır.

Factors that affect decisions

[Social class](#), [wealth](#), culture and [income](#) have a very strong impact on what methods of child rearing parents use.^[8] Cultural values play a major role in how a parent raises his or her child. However, parenting is always evolving; as times, cultural practices, social norms, and traditions change.^[9]

In psychology, the [parental investment](#) theory suggests that basic differences between males and females in parental investment have great adaptive significance and lead to gender differences in mating propensities and preferences.^[10]

A family's social class plays a large role in the opportunities and resources that will be available to a child. Working-class children often grow up at a disadvantage with the schooling, communities, and level of parental attention available compared to those from the middle-class or upper-class^[citation needed]. Also, lower working-class families do not get the kind of networking that the middle and upper classes do through helpful family members, friends, and community individuals or groups as well as various professionals or experts.^[11]

Yorum

Eğer kültürel parametrelerin çocuk gelişiminde önemini kabul edersek, çocuklar eski kültürün bir aracı ve kopyası olacaklardır. Fikri hür, vicdanı hür ve irfanı hür prensipleri geçerli olmayacaktır. Her çocuk eski, kendi kültürü için değil, çağın ilerisindeki gelecek kültür (muasır medeniyet ötesi) için yetiştirilmelidir. Kabul edilebilir değil, değişim ve gelişimi baştan kapatmayı kabul etmektedir. Merkez birey ve onun bağımsızlığı, eşitliği ve kardeşliği, sevgi ile oluşturmak olmalıdır. Kültürel bağımlılık, onu köle boyutuna getirir.

Parenting Styles

A parenting style is indicative of the overall emotional climate in the home.^[12] [Developmental psychologist Diana Baumrind](#) identified three main parenting styles in early [child development](#): authoritative, authoritarian, and permissive.^{[13][14][15][16]} These parenting styles were later expanded to four, to include an uninvolved style. On the one hand, these four styles involve combinations of acceptance and responsiveness, and in turn, involve demand and control.^[17] Research^[18] has found that parenting style is significantly related to a child's subsequent mental health and well-being. In particular, authoritative parenting is positively related to mental health and satisfaction with life, and authoritarian parenting is negatively related to these variables.^[19]

Authoritative parenting

Described by Baumrind as the "just right" style, it combines a medium level demands on the child and a medium level responsiveness from the parents. Authoritative parents rely on positive reinforcement and infrequent use of punishment. Parents are more aware of a child's feelings and capabilities and support the development of a child's autonomy within reasonable limits. There is a give-and-take atmosphere involved in parent-child communication and both control and support are balanced. Research^[vague] shows that this style is more beneficial than the too-hard authoritarian style or the too-soft permissive style.

Authoritarian parenting styles

Authoritarian parents are very rigid and strict. High demands are placed on the child, but there is little responsiveness to them. Parents who practice authoritarian-style parenting have a non-negotiable set of rules and expectations that are strictly enforced and require rigid obedience. When the rules are not followed, punishment is often used to promote and insure future obedience.^[20] There is usually no explanation of punishment except that the child is in trouble for breaking a rule.^[20] This parenting style is strongly associated with [corporal punishment](#), such as [spanking](#) and "Because I said so" is a typical response to a child's question of authority. This type of parenting is seen more often in working-class families than in the middle class^[citation needed]. In 1983 Diana Baumrind found that children raised in an authoritarian-style home were less cheerful, more moody and more vulnerable to stress. In many cases these children also demonstrated passive hostility.

Permissive parenting

Permissive, or indulgent, parenting is more popular in middle-class than in working-class families^[citation needed]. In these settings, a child's freedom and autonomy are highly valued, and parents tend to rely mostly on reasoning and explanation. Parents are

undemanding, so there tends to be little if any punishment or explicit rules in this style of parenting. These parents say that their children are free from external constraints and tend to be highly responsive to whatever the child wants at the time. Children of permissive parents are generally happy but sometimes show low levels of self-control and self-reliance because they lack structure at home^[citation needed].

Yorum

Burada çocuk yetiştirme yöntemleri olarak sunulanlar kabul edilebilir değildir. A) Disiplinli yöntem; verecek ve alacaksın şeklinde olan, insan yavrusu olduğu, kişiliği ve benliği olduğu unutulmakta, elde edilecek başarı gözetilmektedir. Bu bitki, süt temin edilen hayvan değildir. Çocukta anlayış, sevgi ve kardeşlik değil, rekabet içinde benlik gelişir. Bir kere, çocuğun başarısız olduğu değil, başarılı olduğu üzerinde eğitim yapılır ve kendi talebi ve yaptıklarına göre ilerleme yapılmalıdır. B) Otorite çocuk yetiştirme; sert ve kalıpların öğretilmesi ile nefret duyan, zalimliği normal kabul eden, sevgisiz bir çocuk yetiştirir. Başarısız çocuğun şiddet olmasa da kızılarak cezalandırılması söz konusudur, elenenler geri zekalı diye atılacaklardır. Çocuklar kim olursa olsun sevgiye layıktır ve haklarıdır, başarısız olan yetiştiricilerdir, onlar cezalandırılmalı, bir daha çocuk bakımı yapmamalıdır. C) Serbest çocuk yetiştirme metodu; burada çocuk kendisi seçecek ve ona göre yapacaktır. Kendi otonomilerini kazanmaları beklenir, ancak uzman eğitmen olması zorunludur.

Eğitim yaklaşımına Çocuk Hakları Sözleşmesine göre bakılırsa, konu daha net anlaşılacaktır. Burada zorlama veya başarılı olma değil, mümkün olduğunca geliştirilmesi, değerlere saygıyı geliştirmek vurguları vardır. Bu açıdan çocuk geliştirme diyerek, zorlamayı, çocuğun oyun dahil birçok hakkını, ortadan kaldıramazsınız, başta sevgiyi ve sevmeyi sağlamanız ve vermeniz gereklidir.

Çocuk Eğitim Hakkı; Madde 28-29⁵

- **Çocuğu, özgür bir toplumda**
- **Faal bir yetişkin yaşam için hazırlayacak**
- **Kendi ve başkalarının**
- **Kültürel kimliklerine ve değerlerine**
- ... **saygıyı geliştirecektir.**
- **Çocuğun kişiliğinin**
- **Becerilerinin**
- **Zihinsel ve fiziksel yeteneklerinin**
- **Mümkün olduğunca geliştirilmesini**
- ... **sağlamayı amaçlayacaktır.**

Uninvolved parenting

An uninvolved or neglectful parenting style is when parents are often emotionally or physically absent.^[21] They have little to no expectation of the child and regularly have no communication. They are not responsive to a child's needs and have little to no behavioral expectations. If present, they may provide what the child needs for survival with little to no engagement.^[21] There is often a large gap between parents and children with this parenting style.^[21] Children with little or no communication with their own parents tended to be victimized by other children and may themselves exhibit deviant behavior.^[22] Children of uninvolved parents suffer in [social competence](#), [academic performance](#), [psychosocial development](#) and problem behavior.

There is no single definitive model of parenting. With authoritarian and permissive parenting on opposite sides of the spectrum, most conventional and modern models of parenting fall somewhere in between. Parenting strategies, as well as behaviors and ideals of what parents expect, (whether communicated verbally and/or non-verbally) can also play a significant role in a child's development.

Yorum

Burada çocuğun istediği ve beklediği sevgidir. Bu makalede sevgi sözcüğünden söz edilmemektedir. Serviste veya karşılaştığımız olgularda, Çocuk Psikiyatrisi danışmanlığı elbet alınmalıdır ama hekimliğin ilk başından beri, bu çocuklar kucaklarda, sırtta taşınır, birlikte yemek yer ve sohbet de bulunurdu. Dramatik değişim gözlenirdi.

Practices

A parenting practice is a specific behavior that a parent uses in raising a child.^[23] For example, a common parent practice intended to promote academic success is reading books to the child. [Storytelling](#) is an important parenting practice for children in many Indigenous American communities.^[23]

Parenting practices reflect the cultural understanding of children.^[24] Parents in individualistic countries like Germany spend more time engaged in [face-to-face interaction](#) with babies and more time talking to the baby about the baby. Parents in more communal cultures, such as West African cultures, spend more time talking to the baby about other people, and more time with the baby

facing outwards, so that the baby sees what the mother sees.^[24] Children develop skills at different rates as a result of differences in these culturally driven parenting practices.^[25] Children in individualistic cultures learn to act independently and to recognize themselves in a [mirror test](#) at a younger age than children whose cultures promote communal values. However, these independent children learn [self-regulation](#) and cooperation later than children in communal cultures. In practice, this means that a child in an independent culture will happily play by themselves, but a child in a communal culture is more likely to follow their parents' instruction to pick up their toys.^[25] Children who grow up in communities with a collaborative orientation to social interaction, such as some Indigenous American communities, are also able to self-regulate and become very self-confident, while remaining involved in the community.^[26]

In Kenya, Africa, many male parents are not encouraged to be involved in their children's lives till they are about 12 years old.

Yorum

Burada da sevgi yerine yüz yüze kitap okunmaktan söz edilmektedir. Okuma bir iletişim kurma eylemi ise, buradaki amaç sevgi aktarımı olmalıdır. Kitap okuma yerine uyku için ninni söylemek, şiirler ve şarkılar ortak söylemek, ortak birlikte dans etmek, oyun oynamak daha etkili olacaktır. Erişkin yöntemi değil, çocuklara göre yapılmalıdır. Sek, sek oynamak zor ve kabiliyet ister, bu açıdan sek, sek yapamayan kucakla yaptırılması, uçurulması gereklidir.

Skills

Parenting skills are the guiding forces of a "good parent" to lead a child into healthy adulthood, influence their development, maintain, and form their children's negative and positive behaviors. Parenting takes a lot of skill and patience and is a constant work on growth. The cognitive potential, social skills, and behavioral functioning a child acquires during the early years are fundamentally dependent on the quality of their interactions with their parents.

Canadian Council on Learning says that children benefit most (avoids poor developmental outcomes) when their parents:^[27]

1. Communicate truthfully about events or discussions that have happened, because authenticity from parents who explain and help their children understand what happens and how they are involved if they are without giving defining rules. This will create a realistic aptitude within children's growing psyche;
2. Stay consistent, as children need structure: parents that institute regular routines see benefits in their children's behavioral pattern;
3. Utilize resources available to them, reaching out into the community and building a [supportive social network](#);
4. Take more interest in their child's educational and early development needs (e.g. [Play](#) that enhances socialization, autonomy, cohesion, calmness and trust.); and
5. Keep an open communication and stay aware of, and updated on, what their child is seeing, learning and doing and how it is affecting them.

Parenting skills are often assumed to be self-evident or naturally present in parents. But those who come from a negative/vulnerable environment might tend to pass on what they suffered onto their families oppressed by their own experiences, those who have inaccurate beliefs or poorer understanding of developmental milestones only engage in the way they know which may result in problematic parenting. Parenting practices are at particular risk during marital transitions like separation, divorce and remarriage;^[28] if children fail to adequately adjust to these changes, they would be at risk of negative outcomes for example increased rule-breaking behavior, problems with peer relationships and increased emotional difficulties.^[29] [Urie Bronfenbrenner](#) said on this matter that "Every kid needs one adult who is crazy about [them]."^[30] [Virginia Satir](#) emphasized on these views by stating "Parenting...the most complicated job in the world."^[31]

Research classifies competence and skills required in parenting as follows:^[32]

- Parent-child relationship skills: quality time spent, positive communications and delighted show of affection.
- Encouraging desirable behavior: praise and encouragement, nonverbal attention, facilitating engaging activities.
- Teaching skills and behaviors: being a good example, [incidental teaching](#), benevolent communication of the skill with role playing & other methods, communicating logical incentives and consequences.
- Managing misbehavior: establishing assertive ground rules/limit setting, directed discussion, providing clear and calm instructions, communicate and enforce appropriate consequences for problem behavior, using restrictive means like quiet time and time out with authoritative stance but not authoritarian.
- Anticipating and planning: advanced planning and preparation for readying the child for challenges, finding out engaging and age appropriate developmental activities, preparing token economy for self-management practice with guidance, holding follow-up discussions, identifying possible negative developmental trajectories.
- Self-regulation skills: Monitoring behaviors (own and children's),^[33] setting developmentally appropriate goals, evaluating strengths and weaknesses and setting practice tasks for skills improvement, monitoring & preventing internalizing and externalizing behaviors, setting personal goals for positive change.
- Mood and coping skills: reframing and discouraging unhelpful thoughts (diversions, goal orientation and [mindfulness](#)), stress and tension management (for self and in the house), developing personal coping statements and plans for high-risk situations, developing mutual respect and consideration between members of the family, positive involvement: engaging in support and strength oriented collaborative activities/rituals for enhancing interpersonal relationships.
- Partner support skills: improving personal communication, giving and receiving constructive feedback and support, avoiding [negative](#) family interaction styles, supporting and finding [hope](#) in problems for adaptation, collaborative or leading/navigate problem solving, promoting relationship happiness and cordiality.

Consistency is considered the "backbone" of positive parenting skills and "overprotection" as the weakness.^[34]

Yorum

Burada yaklaşım metotları sunulmaktadır. Sevginin metodu değil, her aşamada her boyutta sevmelidir. Bir kum kalesi yapmak değil, onun da yapmasını sağlamaktır. Yanlış, ters, kötü yapması değil, kendi tenkidi yüksek olduğu için, onu desteklemeli, gelişimi ve değişimini

sağlamak esastır. Sakın güzel ve irkin yaptın denilemez, sadece şunları güçlendirelim denilebilir. 1) çocuğun mutlu olması, gülmesi eğlenmesi temeldir, 2) cesaretlenme derken düşmesin, bu açıdan kademeli çocuğa göre olmalıdır. zaten siz onun yaptığını desteleyeceksiniz, siz yapmayacaksınız, 3) öğretme değil, yaparak kendi kendine öğrenme olmalıdır, 4) alet kullanımı yerine aleti kendi yapmalıdır, el kullanması önemlidir, elini kullanmıyorsa onun talimatına göre siz yapın, 5) planlama devamlı değişken olmalı, sıkı plan, çocuğu boğar, 6) kendi ayarladığına güvenmemeli, kendisi başlar, siz tutar ve desteklemelisiniz, 7) moral ve kopyalama kabiliyetinde, çocuklar ok tenkit eder ve kopyaya kaçır, onun yerine kendisinin yaptığını değerlendirmelidir. Resimde hocalar çocukları tenkit ile engellerken, gerçek eğiticiler, yaptıklarını yorumlarlar, 8) ortak oyun oynama önemlidir, ancak tek değil, birlikte başarılı olma oyunları seçilmelidir. Kısaca her bireye özgü yaklaşım yapılmalı ve grup en fazla yedi kişi olmalı, üçten fazla olmalıdır. Bunun altında kişisel bire bir eğitim metodu uygulanmalı, 7 kişiden fazla olursa da uzaktan eğitim modeline dönülmelidir.

Şiirsel Vurgular

1) Evlat, gelecekte olası yalanlar, varsayımlar üzerine oluşturulamaz.

Gelecek için yalandan yapılan uydurmalar, elbet ortaya çıkacaktır

Bilim üzere olmayan kanıtlar güvenilir sayılmaz. Her gün Güneş Dünya etrafında dönüyor gibi görünüyor, ama görüntü değil, bilim aklımıza hitap etmelidir. Yeni nesle gördüğüne inanmanın önemi kazandırılmalıdır. Sevgisiz bir çocuk yetiştirmek düşünülmemelidir.

<p>Ben gözümü kapatınca daha net kavrayabiliyorum Yalancıya güven olmaz Kim olursa olsun Belirli bakış açısı olan da o şekilde bakar Eğer çıkış ve dayanağımız Gerçek ve doğrulukta değilse Kimse size inanmaz</p> <p>Bir arkadaş benden kahve falı istedi Ben de baktım Gelinin iyi olduğu Kızının Londra resitalinin iyi geçeceği Oğlunun başarılı olduğunu söyledim Nerden mi okudum? Falda gösterdim yerini Kimse siyah lekeden başkasını göremedi Arkadaşım dediği Sen fala inanmazsın, karşısın Ben de geleceği Kimse bilemez ki dedim O halde olan nedir? Akşam birlikte yemek yedik Üç saat boyunca dinledim Şimdi de moral veriyorum Endişelerini yatıştırıyorum Tüm bu söylediklerimi dinliyordu Ben zaten moral için fal baktırdım Bana söyleyebilmesi için İmkân yarattım dedi Yoksa geleceği biliyorum diyen ile Konuşmam ki ben Dedi ve her birey olayı anlamaya Bazıları da yorumlamaya çalıştılar Beni tanıyanlar Hocam bir ders aldık dediler</p> <p>Evlatlarınıza, çocuklarına da iletiniz mi? Ders gelecek nesle iletirse olur dedim</p>	<p>Perceiving by my eyes shut, my mind works better When you get a result, the evidence obvious Thus, the reasoning is unbelievable Earthquakes they said be at this place Thus, someone pray to God, and it is gone another spot Yes, I heard by my ears, and several people believed No one believe this person, after several speaking No one believes to a liar Use your mind, think twice, be on science</p> <p>I like Turkish Coffee fable How can it be? I will explain it One of my friend wanted I said, her daughter ceremony be good, at London Son solved the problems on finance Detailed, personal news, with detailed explanations Other on the same place, wanted to see I showed the coffee pot, the black remarks They said, there is no special remarks One, said, you don't believe fable, or other fortune telling I said, yes, I am also rejected, who talking about future Let's explained what is going on I had a dinner, at afternoon, for three hours My friend told me, these problems Now, I am making physiologically a support A kind of discharging her stress A moral giving act Thus, she is also listening it She said, yes, it is what he told me, thus, I believe him The expectations from me, as what he told me</p> <p>The Coffee fortune telling, is not as knowing the future A kind of talking, a way of making a condition to talk Just aim to be, not meaning giving the future My friends told me; this is a real lesson for us Fortune telling is a conversation, hoping to be good Children are the future, hope be good, so be in love</p>
Yalandan oluşturulan kanıtlar ile	The evidences if are fake

Bilimde sapma yaratacağını sananlar Yaratılıştaki tek bir boyut, düzen olduğu için En ufak noktada takılır, kendini reddederler Bizler, sevgide ve etik ilkelerde, insanlıkta olalım yeter MAA	Nothing be diversity at the science There is only way the creation Natural laws are same it is Humanity be on the people acts, be on ethically MAA
--	--

2) Arzu ve istekler ile çocuk yapmakla, aileler gerçek ve doğruyu kaçırabilirler.

Her yeni evlat, farklı bir kişilik olacaktır, beklenti gerçekleşmesi istenmemelidir.

Sağlık hizmetlerinde, bir bireyin yakınları, kişinin tedavisi dahil, birçok yaklaşımda görev almazlar. Hekim çocuğunu muayene etmesi, gerçeği yakıştırmama ve inkâr savunma mekanizması nedeniyle çekinilmelidir.

Şüphede daima sanığın lehine yorumlanır, ispat olarak kabul edilmez Deliller bazı şeyleri kesin ispat etmese de Olmadığı daha kesindir DNA analizinde tek yumurta ikizleri aynı sonuç verir Ama ben olmadığı kesindir İspat bilimsel değilse Kanıt bilime dayanmıyorsa Geçerli olamaz TCK şüpheli kanıt geçersiz Yorum, kıyas ve öngörü de geçersiz Şüphede bile sanık lehinedir Görgü tanığı bile desteklenmelidir Suç kasıtlı yapılandır Dikkat, özen eksikliği taksir Hata ise özür ile bile halledilendir Kısaca ortada kanıt yok ise Suçlama yapılamaz Zalim, zarar yapan ise benlik ile tekrarlar Bir açıdan, tövbe için beklemeli Belki ıslah olmuşlardır Ancak tedbir esas Korunmalıdır Güzellik ile sabretmek İyilik ile dayanmak gerekir Zalime karşılık zülüm ile olursa Aynı yapıda olunur Fiile kızılır, mücadele edilir Kişi umulur ki ıslah olur En güçlü mücadele sevgidir Ayrıca sabırdır Annenin bebeğini büyütmesi gibi Onda olmayan güçtür Savunmasızdır Evladın bardağı kırdığı için kızma O suç değil, kazadır, anlayış içinde olunmalıdır Biraz sevgi göstermelidir	Suspicion is for the accessed person benefit, must be proven by evidence, if not, not be evaluated Evidence must be proved exactly what it is DNA at twins are same, so, exactness is not obvious Thus, not it will be is apparent, and clear So, exact proof is not sure, then thus means dubiousness If there is a suspicious, not be evaluated Be taken at the accused side Thus, the evidence must be on scientific At Turkish Penalty Law Code Articles There will be no evaluation be taken in notice Not any comparison Not any associations, relations Even personal conclusion, not noticed Even not be accused Proved objective evidence be recorded This must objectively cause harm, destruction, so on Harm be objective or psychologically evident to indicate All the juries or other expert be agree at harm The person be accused only by cruel act Noticeable, evident and not any argument Intended to do is considered as full penalty Thus, not given to the individual, for the act Therefore, this leads many people be away of harm, crime Crimes are written at Law, same as written fac ve notice So, crime is clearly be estimated There might be discussion on benefit No discussion on crime acts Not angry and give penalty to your children By breaking the glass Crime is intended for making harm Children mostly can make accidents, so it can be Think twice, accusation means, meant to do spoil As a family, be in love, love your child
Arzu ve istekler, gözleri bağlar, görülmeye bilir Bu nedenle hekimler, kendi öz evlatlarının doktoru olmaz Bağımsız, bağlantısız ve fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür Karar bilimsel kanıtla olsa da empati duygusal eylemdir Evlada olan sevgi örmesin kararları denir MAA	The wishes and demands be covering your sight Therefore, physician to own child is not suitable The decision be given by free conclusion Needs to be empathy, thus, it is sympathy Not blurring the verdict, by love of child MAA

3) Çocukların ebeveynlerden üstün olması söz konusu olabilir, engellenmemelidir.

El elden üstündür, akıl, akıldan üstündür, danışmanlık en önemli katkı almaktır,

Algılama ile doğru bulunacak anlamı taşımaz, yanılmaya da kapı açabilmektedir.

Algıları kişisel değil, bilim üzere, kanıtlara göre yapılandırılmalıdır	The evidences will be evaluated by scientific explanation, not by personal point of view or desires
---	---

<p>İnsan saate bakınca sabah mı, akşam altı mı diyebilir Eğer güneşi görmüyorsa, karanlık oda da bilinmez Sabah işe gitmek için hazırlanınca Dışarıya akşam olduğunu fark eder</p> <p>Her zaman algımızın hatalı olduğunu Fark etmeyebiliriz Bazen nefsimiz, bazen içimizdeki şüphe Bizi uyabilir Bilim ve kanıta dayalı olmak gerekir, fantezilere değil Algının farkındalığı ancak böyle çözülür</p> <p>Evlatlara da sıklıkla yaptığımız peşin hüküm olmaktadır Bir onları dinlesek, birçok şey çözülecektir, eminim</p>	<p>When you are looking the watch Not quite be differentiated, whether morning or evening If you will not see the sun, if the curtains are closed When going out simple confirm the exact time</p> <p>We will not be discriminate the truth From our perspective Some hesitations and suspicions be on Thus if mind is closed or covered Our heart will be guiding the way Simply, not making harm, be on love This is the fact, indicated the ethical conducts Not concern the traditions, new generations are not fit Each person, each condition is unique be verdict specific</p>
<p>Algılama, bazen bir çocuk ile de olabilmektedir Tsunami faciasında bazı çocuklar bunu algılamışlar Öğrendikleri şeylerin oluştuğunu fark etmişler Yüzlerce kişinin kurtulmasını sağlamışlardır Ben, onlara inanan, anne ve baba dahil, kişileri kutlarım MAA</p>	<p>The perception can be by child At the Tsunami disaster A child confirm it, said, they have learned at school Saved more than hundred people I admire, the mother and father, that take their child notice MAA</p>

4) Çocuk sahibi olmak ölümsüzlük değildir.

İnsan kendisine bir tanrı oluşturup, evladı olması ile kendini tanrı yaparak ta
tapınmamalıdır, yaratılış bir süreç sonra, yaratılanların bitişi, ölümü ile sonlanacaktır,

Zalim olan ve zulümler yapan kişinin tarihte varlığını sürdürdüğü görülmemiştir, sadece bir süre, ibret olarak kalırlar.

<p>Bizler nasıl kişileriz? Eğitim almış ve az bilgisi olan kişi Toplumda başkalarının algılayamadığını fark eden Yarım bilgisini açığa çıkarmak için Benlik farklı boyuta sapabilir Bilim fantezileri de bu şekildedir Lise döneminde bir çam dalında sallandım Daha doğrusu halat ile salladılar Dala halat atılıyor, yüksek bağlanmıyor Aşağı sallanıp üstüne halı konup Belden başka halatı tutarak sallıyorlar Düşme tehlikesi için uyarı yapıyorlar 30 yıl sonra saklandığım ağacı göstermişler Arkadaş geldi ve sordu, gerçek mi diye Evet ama aradan 30 yıl geçti dedim İnsan ancak uçabiliyorsa yapar dedim Yemin bile ettiler dedi Onlar yoktu bir kere Babaları salladılar Üçüncü şahıs yerine ikinci, gören gibi Söylediler dedi Olay doğru, zaman yanlış Sonuç, inanmamak gerekir Bilim dışı olanı Bir hata vardır belli ki Burada olduğu gibi 30 yıl içinde ağaç büyümüş Hikâye aynı kalmış Yapanlar yaşlanmış, rahmetli olmuş Hikâye ise dün yapılmış gibi Anlatılıyorsa Buna destanlaşmak denir Benlik, menfaat için aldatırsan Toplum içine girme Yalancı, aldatıcı olma Gençler kapar tümünü, mahcup olma onlara Çocukların örnek ol, ibret olma</p>	<p>What will you indicate to us? To have a child, not indicated, we are immortal The new generation is not only belong to you He/she is for the future value, for human mankind Must be educated for the future Not for today's World, incoming Universe</p> <p>The only not changing is nature If you are at nature law, on science You will be always at the reality</p> <p>At our life, we have challenged several stages Not mentioned by age periods If you are in a clan, group, you must keep it best, not you Being a member, means sacrificing for the clan, group If you are in a traditional culture, you must obey Be in a border, do what they give to you You must be proud to be at this culture If you are industry cultural form; worker, owner, servant Be a cultural member, proud of being there Thus, when you are be on like French Revaluation Civil liberties, equality and brotherhood Individual Rights are the core, serve and protect them Care upon governmental, institutional and other forces Consent is the fact, you must give information only Responsibility is individual, crime is also personal</p> <p>There will be several phantasies, indicating you Nothing is directly wrong, nothing is directly true There are some scientific explanations Thus, people want to hear the tales, phantasies Science fiction is common, thus, not indicating you The sight is near for exaggeration or understatement Whatever it is, what will be your aim, decision to do? Not to be grounded demand, self-benefit by self You may make some evaluation defects, not by proposed Thus, not be a liar</p>
--	--

<p>İnsanlar kendi kendilerine yeterli olup, başkalarını istemez Yoksul kalabilirim diyerek, yardım yapamaz, evladına bile Daha fazla ve çok fazla isterler diyerek, yoksuldan kaçır Birden kendisi imkanlarını kaybederse, soğuktan üşürse Bir battaniye bile veren çıkmaz, kendi kendine ısın derler MAA</p>	<p>People mostly, assume there are sufficient Not give and take help, thought losing the power More money, more child and more for everything Thus, when get cold No one give them a blanked for covering MAA</p>
---	---

5) Çocuklarınız da dahil, insanlar birbirleri ile kardeşlik bağı ile bağlıdırlar.

Bunun gereği olarak birbirlerine destek ve yardım yaparlar, insanlık ve etik değerleri paylaşırlar.

Olumlu olanlar gerçek değerleri ile desteklenir, olumsuzlarda engellenir, korunur, tedbir alınır, birbirleri ile birlikte olur, maddi, manevi yardımlaşır ve sevgiyi paylaşarak yaşamak, amaç ve hedef olarak seçilmesi insanlar arasında arzu edilmelidir.

<p>Sen, inanın bana, güvenin diyorsun, acaba seni başkaları böyle görüyor mu? Güvenen, emin olan insanlar velidir. Bir toplantıda bilgin olan konuşmalı Bildiğini söylemesi, zorlama için değildir TV biliyorum diyen cahillerle dolu Cahil olan dinlemeli, bilgi edinmesi beklenir Kulaklarını kapatır, gözlerini yumarlar Cahilliklerini bilgi kırnıtı ile kapatırlar Bilmiyorum diyen cahil değildir Biliyorum diyen cahildir İnsan bilgisi sınırlıdır, her hasta farklıdır Temel yaklaşım basit hukuk temeli olan Ticaret Kanununda yasaklanmamış yapılabilir Yasak ancak kanunla düzenlenir Suç olan yasaktır Düzenleme suç değildir Olumsuzu engelleme Olmadan, gerçekleşmeden öncedir Uyarı gerekir. Girilmez tek yön Sigara içilmez zararlıdır gibi Engel ve nedeni yazılmalı Olumlu olanda da gerçek iletilmeli Birinde gerekçe zarar Diğerinde bilim, gerçek Bu yolu öneririm çünkü kısa ve yol açık</p> <p>Anamlara bakalım mı? Salat, Salah giden eylem Devamlı Yükümüne ikame eder değil ayakta tutarlar Zekât kelime anlamı temizlik, artmak Anlamı, bereketli olmak, iyi, düzgün olmak manasına gelir. Zekâtı verirler ama bize denilen 1/40 değil İhtiyaçtan fazlasıdır Ter soğumadan verilmelidir Ben maaşımdan veririm örneğin Yaratana zaten uyarlar ama Resul denilerek Kuran saptıranlar oluyor Ve eki birlikte olup, Kuran temelini söyler Erişilen nokta Rahmet Endişe edilecek durum yok Çünkü Yaratıcı Aziz ve Hakimdir</p> <p>Evladına sen selam verip, düzgün müsün? Bir sor kendine</p>	<p>You said, believe me, thrust me; thus, are you did what you said, not perform as you said The person who trust the creation Not be on making harm, even for his/her desire Not for thinking others, just for making right and ethic Ethical principles; first try to estimate the truth Later, what will to do, ethically, as good Main codes are; thrust, loyalty, save the secrets Keeping personal subjects as a physician At the application; not making harm, beneficence, respect Respect; civil liberties, equality, brotherhood relation Justice is not consider as common sense Individual consent be main, serve and save for powers</p> <p>Crime is making harm, intended to do Out of law, means out of written facts Not as personal view or comparison, evaluation Regulations are only for wishes, not be as crime Do, whatever you are, just aware of harm</p> <p>The person trust the science Not to be at phantasies or tales Believes are personal view, must ground science Point of view, consider the grounding Love is subjective Thus, leading most of us Mind can only be so objective, hit the doors Love, by heart hold the humanity, all</p> <p>The meaning of words, so, changed by culture Diversity at the meaning and application Be friendship will be continuous, be upright Not as pray and praying Clearing, be on economic and share the income</p> <p>Support, be serve, care and backing The best as demonstrative way is to hug Squeeze hard, and be a small hit, indicative of heart beats Joining at happiness Be together and joyful at that moment Thus, some consider as beating, punishing This is a love, love affairs Being close together Not any pressure, or obligations Not any oppression, or compulsions By, wish, free will and by free consent, on love, be love</p>
<p>Evlat sevginde olmanın yolu nedir diye sorarsan eğer İnanarak, bilerek, gerçek, hakikat oluşan boyutlarda Olumlular örnek, olumsuzlar ise engel, tedbir alınır</p>	<p>If you asked, how we stay at love, at your child? By mind, by sure on it, at the reality Positive ones be example, negative be run away</p>

Birbirleri ile iletişim, yardım, destek içindedirler Etik ilkelere uyar, sevgi ve güzelde olmak demektir MAA	The ideas for discussing what is the truth I on ethical principles you will be safe MAA
--	---

6) Doğada doğurgan olan dişilerdir. Evlat edinme, eşle, sevgi ile olur.

Geleceğin yaratılması için dişi olanların varlığı temeldir, olmazsa yeni nesil oluşmaz, varlıklar ortadan kalkar.

<p>Yaşam bir imkân ise onu iyi değerlendir ve paylaş Yaşam, yaşamak bize verilen bir imkandır. Kadın anlamı, doğurgan olan ise Nisa sevgidir bir anlamı da Doğuran, çoğalan ve eser, değer yaratan Tüm ürün veren, değer yaratan kişi dişidir. Olumlu olması için, tohum iyi olmalı Nasıl isterseniz, zorlama yok, istek var İstek için bilgilendirme gerekli Korunmak, sakınmak, kısaca takva deniliyor Anlam olarak: fe`tü gelecek yerine varın, ulaşın Kelime; kaddimü hazırlık yerine mukaddime taktim etme Ayrıca; Vetteku sakınmak yerine tevekkül etme dayanma Bunla birlikte; mulâkûhu kavuşma yerine mülakat etme Hazırlık gelecek için Kim yapacak? Biz Allah bizimle, bize yakın olduğuna göre Korunma onu put yapma değildir Kavuşma var Müjde var</p> <p>Tekrar analiz yapalım Üretken olanlar bizim üretim alanımızdır Üretim alanında değer/ürün sağlanır Kalem ve kâğıt Üretim yazı ve çizidir</p> <p>Üretimin sınırı yoktur Tüm hukuk suç dışındakileri onaylar Zarar ve ziyan, hak yeme, kendine eziyet dahil</p> <p>Bir süreç ile varın, korkmadan Yaşamda her gün, her boyut Taktim edin, sunun bu değerleri Kendinizi ortaya koyun Dayanın, güvenin Yaratana İnsanlığa Sevgide var olun Yerçekimi ile nasıl iç içe isek Güvenen, algılayan kişi için Doğrudan zaten Yaratan ile Mülakat halinde, birlikte Yanan, kül olan için Onunla benliği bütünleştiren Ben şahsen sevgiyi dışıma çıkaramam Evladım, eşim dahil, kimseyi dışlayamam Evlatların bunun içindedir Tüm sevdiklerim benimle, gönlümde iken Yaratana niye çıkarayım?</p>	<p>Living is an opportunity, so, be pleased, contented, happy to live Life is an opportunity for each person Some has born on richness, some at poverty Thus the main fact, born from females</p> <p>In some cultures, female, means love, love forming Productive, be born new generations The seed, sperm be in healthy Female search, select it by love Not be married with unhealthy ones Therefore, let the female select the male</p> <p>Not be any force, or other pressure Even by cultures, families or other concepts You can just give information Consent be at female Protection, aware of harm and defending Care and serve the female is important We must prepare the humanity in love The only way leading to marriage is love</p> <p>Each new generation is a gift from God So much care, before pregnancy, at pregnancy at delivery The productive is something like that You have pencil and paper, so make an art The child must be an art, art of humanity Not be restricted to your family</p> <p>At some animals, ants, bees and some others Females duplicates, make colonization of herself So, same gene, spread at the colony Thus not be called as new generation Only be a labour ant, bees, so on</p> <p>As a human being, being a child is not the aim Being a person at humanity Following the ethical principles Be in love, at love As we in a gravity, not be separated We have only one heart Be combined and be together Not taken part of love You are and your love, spouse, children Be united with love Not be separated Physically be a different people For giving advice, for making some contributions Get together, by asking the question, to be or not to be</p>
<p>Ne ekersen onu biçersin örneğinde olduğu gibi Seversen, bunun gereklilerini yaparsan Evin içi bir yaşam ortamıdır, ikiniz içinde, çocuklarla Sevgi ekerseniz, sevgi çiçekleri açar Kavga, hırs ve anlayışsızlık ise bunları biçersiniz MAA</p>	<p>What you get, about what you plant for If you are in love, and performed on it The home is the safe place, for you, wife/husband, children The flowers be open at the home Fight and negative attitude, is not demanding one MAA</p>

7) Çocuklarınız sizin destekçiniz olarak görmeyin, doğru üzere olan olsunlar
Boşuna çocuğundan destek arama, şahit bulursan, senin aleyhine kanıt sunar.

Yalancının gerçekler ile ilgisi olmadığı için, açığa çıkan doğrular çocuklarının bile onlara karşı çıkmasına neden olmaktadır.

<p>En kutsal mücadele bağımsızlık için olmalıdır Bazı anlar vardır Varlık veya yokluk dönemleri Türk olarak varlık denilince Bu sadece bir ulus değil Bir insanlığın ve geleceğin var oluşudur Yakın tarihte bakalım Bir tarafın tarihten silinip atıldığı Sosyal temizlemedir Öldürme olması gerekmez Ancak aksi olsa idi katliam olacaktı</p> <p>Unutulur mu hiç 30 Ağustos! 14 komuta eden Yiğidin bilerek uyguladığı Bir gecede cephe boş bırakıp Arkadan sarılan ordu 250bin kişiden 9 günde temizleme 4 günde sonuca gitme, örneği yok 300km üstü mesafe 30 Ağustos</p> <p>Mağlup gibi görünsek te Çanakkale 250/350bin karşılıklı kayıp Cumhuriyet için kalmamış Nasıl 30 Ağustos olabilir Mağlubiyete inanamayan Düşman Savaşan Anadolu Rum'u tercih edilmiş Osmanlıyı, Türkleri kırdırılması istenmiş Bağımsızlığımı kazanmış</p> <p>Geçmişte örnekler pek çok 300bin Roma düzeni ve 85bin kişi ile yok et Malazgirt Bin kafa/Mirya-kefelon savaşı Malazgirt intikamı için toplanan ordu 250bin üstü düzenli ordu yok edilmesi</p> <p>Titre kendine gel Savaş topla silahla kazanılmaz Hep önde Yedek Subay var Dedelerim gibi 3 şehit/2 dönen gibi Üniversite/medreseli Hep böyle olmuş Türk/insan olan, öğren/eğitim al, oku, çalış/ibadet-çalışarak değer üret, güven/İnan emin ol, iman demiş Atam Korkma Atam, son Ocak sözene kadar ayaktayız 30 Ağustos kutlu olsun Selam sevgiler kutlarım Teşekkür Atama, Dedeme, şehitlere</p> <p>Suç bireyseldir Kişi suç grubuna katılır Ceza toptan değil, ayrı olarak verilir Her ferdin amacı, gerekçesi, dayanağı Ayrıcalıklı, farklıdır Güdü, yöntem de değişiktir Bu açıdan mahkemeler Önce suçu kanıtlar, ispat eder Sonra savunma alınır Mal, mülk, tanıdık, evlat olamaz Tazminat ödemek, suçu kaldırmaz</p>	<p>The most sanctified war is on liberty There are some moments To be or not to be Being under a power Even be a slave Giving the responsibility to others Like being a children, not used the consent</p> <p>Some people, the colony prefer the easy way Work under some authority Die for the leader, for your king How about the humanity? You must survive, means you killed them, so you will alive Therefore they killed all the people, even the babies</p> <p>Some nations have turning facts Independence or be under some forces Turkish people, from the history, goes only at one Liberty and freedom is our only principles of being</p> <p>At Independence War, 14 commander Making crap covering from back 250thousand troops, at 9 days were defeated 300km fast movement, reaching to the sea 1/10, 1/3 is the fact as with numbers Three soldier had only one rifle August 30, have been a symbol</p> <p>At Malazgirt Ares, 300Thousand Roman was beaten For revenge of Malazgirt, Myrekefelon Place Nearly 250thousand were conquered</p> <p>As said from ancestors The combat is not be gained by weapons You must use your mind To be a slave or not Independence is our habit, way of life You must have a strong heart for fight</p> <p>In our family; 3 sacrificed ancestors, died at the battle This is always a tradition Educate yourself, work for values, trust Not bend, be upright, with open face Not be afraid of, until the last person will be died The cheer, confirm and aware of the history</p> <p>Crime is individual Crime is written at law Obvious, not needs extra explanation Must be grounding on evidence, exact ones Not any evaluations, personal decisions, ideas Not personal decisions, arguments Sigh is weak evidence, people may be in fault Common sense have not effect Judging means compensation if any must be used All the verdicts be in humanity Well balanced and figurate</p> <p>Responsibility is only for a person Punishment will not be for group Individually be trialed</p>
---	---

<p>Suçu bireyselleştirerek ceza verir İtiraz sonra yapılır Cezayı algılamak öncelikle gereken Pişmanlık duymamak ağırlaştırır Tabii yaparım hak etti Kim oluyor ki benim dediğimi yapmıyor! İşte bu onu yakar En ağırlaştırılmış ceza Hiç hafifletme bile olmaz Suçu yapan yakar Kendisini ve beraberinde olanı Çünkü yakan, yıkan ve öldüren Bunları hak eder</p> <p>Evlatlara kalacak bağımsızlık yanında sevgide kalmaktır</p>	<p>Courts are like tailoring the harm to individual</p> <p>The person be perceive the crime Not be configurate what the harm is done Not reduced the penalty If confess, also making reduction at the consequence</p> <p>Cultural parameters Also order of making harm or killing Will not be taken as a comment In-law is not legitimate So, be against of such states Required and informed to prosecution</p> <p>Independence and love cannot be separated</p>
<p>İnsanları yıkan, başkası değil, kendisi olmaktadır Malları benlik ile biriktirme ile hak yemeğe gider Evlatları, gelecek nesiller, onları değil Farklı değerler, farklı ilkeler içinde olurlar Zalim kendine destek isterken, karşı çıkar, yok ederler MAA</p>	<p>The destruction, mainly caused from themselves The richness, forced more gain, disturbed the rights Not for the future, new generation Not for ideas and philosophy Just for themselves, by more cruelty, and later gone out MAA</p>

8) Çocuklarınıza zorlayarak yapılan eğitim, zalim yetiştirme eğitimi olmasın.

Zalim olan zulümlerinden dolayı azap içinde yanarlar, yaşamlarında huzuru bulamazlar.

Hayal ve masal gibi yalanlar içinde olanlar, gerçekler, doğrular ortaya çıktıkça, buna gerekçe arama durumlarında, kendilerini koruma, malları, çocukları tersine reaksiyon ile aleyhine olmaktadır.

<p>Savunma, ortada kanıtlı suç var ise olur Kanıt ortada iken Hayır diyen, cezayı yer Evet kabul eden ve özür dileyen bir alt İlk defa yapan da bir alt Tazmin eden, bedeli ödeyen 2 alt ceza alır Yaparım diyen bir üst Kasıtlı, ekip tarafından yapılan 2 üst Cezayı hak eder Her yaptığı kişi için ceza alır 15 kişiyi öldüren 15 defa idam, şimdi müebbet alır Adam öldüren 8 yıl yatar Yoksa 30 yıl yatar Israrla ise ömür boyu Sonuçta cezayı yapan sen Yanan sen olursun Savunma gerekçen olamaz Eylemin ancak olabilir</p> <p>Evladını döven ise Bir geleceği mahvetmektedir Sevgisiz yetişen bir nesil yaratmaktadır</p>	<p>Defending, after the evidence of crime is proved If there is no evidence Only some ideas and decisions You have not need to defend The crime must be obvious If there is reasoning the penalty be 2 steps lower If said, as excuse, one step lowered Indented to do, gain is the fact, 2 more higher step Care and precautions deficit, on step higher In an accident and a happening, not indicated as crime So, if you killed 15 person You will sentenced to death, turned to prison lifelong As a result courts are individualized the crime to person</p> <p>Why mentioned as If you hit your wife/husband You destroy the love If you hit your children You are destroying the love Even diminishing the future Educating as a cruel person The humanity is covered It is not just an event; it is a Universal badly-behaved</p>
<p>Bir durumu ters, gerçek dışı anlatırsan, araba çarpıtı dersin Duran araba nasıl çarpar diye karşı çıkanlar olur Baba arabada şoför bile yoktu, içinde diyen çocuğun Kısaca ne kadar yalana başvurur, gerçekten kaçarsan Daha çok başına dert açarsın, tüm güveni kaybedersin MAA</p>	<p>When you indicated the car make the accident to you Thus the parked one, how can it or will make it? You child even said as, no this is not the truth When you said a liar, you must go to say, again and again You lost all the trust, even at your child MAA</p>

- 9) Evlatların yetiştirilmesi, eğitilmesi, fikri hür, vicdanı hür, bağımsız ve bağlantısı olmaları, irfanlarının hür olması bizlerin, ailelerin görevidir. Yetişen çocukların, bireyin yetkin ve yeterli olduklarına göre ilerleme, değişim öngörülmalıdır.

Miras gelen imkanların kullanılması değil, değere değer katmak, ilerletmek olmalıdır. Ancak zarar ve zulüm ise değiştirmeli, olumluya dönmelidir.

<p>Evlatların sizde olan payı sevgidir Miras payların eşit dağıtılması adaletsiz ise Dağıtımın da bir esası olmalıdır</p> <p>Basit olarak yemek ısmarlarken Her bireye aynı yemek getirilmez Pidecide bile farklı istenir Burada seçim kişilerde, çocuklardadır Kıymalı, kuşbaşı, karışık çocuklar yerken Bizler beyaz peynirli ve sebze yeriz Ancak, göz hakkı geçmemesi için Her birimiz birbirinden istediği kadar alır Bu açıdan gereken bir veya bir buçuk porsiyon olur Yarım porsiyon dağıtım için olacaktır</p> <p>Aynı şekilde de evlatlar, yapacakları işlere, değerlere göre Projelerine göre talep ederler Mal ve mülk için ise eşit paylaşım olmalıdır</p> <p>Bizim yaptığımız, sağ iken paylaşım değildir Her evlada eşit değil, hak edene göre olmalı Sorun hak edenin saptanmasıdır Bu sayede itirazlar ölmeye önce yapılır Gerektiğinde düzenlemeler oluşturulabilir</p>	<p>The sharing your amount from your child is love The equal sharing of the heir is not mean justice There must be a reasoning about it Who earns and owns?</p> <p>If we consider eating the meal Not routine meal Each one is select, what they want to eat For meat balls One with cheese Other for pure one The other, as hamburger So, not the same Who chose them? Each one has want, what they desire to eat</p> <p>For your children also Not be a profession, what you want They will be, what they want to be Even at the heir sharing What will be the project For future, what will be their want to do The rejections, objections be also considered Before death, the decision be made, with all approved</p>
<p>Gelecek nesle, evlatlara ne gibi miras bırakılmalıdır? Öncelikle inandığı, güvendiği, insanlık üzere yürüyen Geçmişten gelen etik ilkeler ile oluşan gelenekler Eğitim, bilgi öğrenme değil, insanlık öğrenme üzerine olan Sevgi, doya doya, akıl ve gönül bütünleşmesi ile olan sevgi MAA</p>	<p>What will be left for the future? As an heir, the traditions and the ancestors acts Or, the ethical principles from the universal ones Educated and be on the humanity considerations Love and the mind, heart unification, for the future MAA</p>

- 10) Çocuklarınıza kalıp öğretmeyin, değişimlerini imkânsızlaştırmayın.

İnsanların kalıplaşmış kendilerine göre doğru gelen alışkanlıkları değiştirmek istemezler. Dünyanın döndüğünü kabul ettirmenin zorluğu, ateşte yanma cezası verilmesi söz konusu olmuştur.

Gençler, yeni nesil, kültürel kalıplar içinde sıkışmadıklarından, eğitim ile gelişim ve değişimi yakalamak için dinlerler. Dinleme iletişim ve eğitimin ilk aşamasıdır. Daha sonra, akıllarını kullanırlar ve farkındalık içinde olabilirler.

<p>Ders tek anlatan değil, konferans ile karşılıklı tartışan olmalıdır Bir konu anlatırken, eğer konferansta iseniz Çok kişi itiraz ve katkı için söz almalıdır Sorular, eğer anlatılana itiraz şeklinde ise Bilin ki konuşma çok önemli olmuş Katkılara neden olmuştur</p> <p>Eğer profesör olursanız, sorularınızda tenkit olamıyor Daha ziyade tebrik şeklinde sorular oluyor Eğer genç olsanız, sorularınıza karşı çıkan olmaz Öğrenmek istiyor, sorabilir denilir Gençlerde dinleyen makbul iken Yaşlılarda dinleyen acayip karşılanıyor Bilmesi gerekirken neden bilmiyor diyerek</p>	<p>Lectures do not want one way to give the information, like conferences, the evaluation and the objections be When you are explaining something One way giving the information Thus, the remembrance is below 10% Thus, if some questions the ratio is increase If there is a brain storming, the best ratio The main educated person is you, the lecturer</p> <p>If there is not objections, all accepted This means, you give nothing They know it before The students level is over that stage You are young, may be learn afterwards Or, old, so, indicating the past ones</p>
--	---

Gerçekte anlatan, hakikat ve gerçeği mi anlatıyor? Yoksa kendi varsayımlarını mı sunuyor? Bu konuda sık tereddüttüm olduğunu da eklemeliyim Sadece, sevgide olan için tereddüt olmaz	You can notice, there are a lot of explaining If not any question The best, if you give love about the lesson, you gain them
Zalim olanın kazancı, hak yemekten geçtiği için Zulmün devamından yana ve buna göre idareci bulurlar Yeni nesil, beyni yıkanmamış, kalıp içinde sıkışmamış Evladlar, çocuklar ise, olayı görür, dinler, etik ilkeleri bilir Bu durumda sosyal yapı tümünden tersine dönebilir MAA	The cruel person, take what they get, on forbidding way They also find and use the person for regulation The new generation, free in mind, not brain washing Even their children may listen the ethical and humanity Thus, leads, turning used down the administration MAA

11) Suç zarar vermedir ve bilinir, kaçınmak, korunmayı çocuklara da öğretmeliyiz.

Ceza kapsamında olan yasaklardan kaçınma, gerekli etik, zarardan korunma, tedbir alma bir insanın doğru ve etik yolda kalmasının dayanağı olmaktadır.

İnsan toplumda tüm insanlar ötesinde, kendi ailesi, atası ve geçmişini örnek alınacak boyutlar ile irdeleyerek, açık ve gizli olan olumsuzluklardan kaçarak, korunarak, yaşam hakkını sağlayarak, aklını kullanma ve düşünerek sevgi içinde kalmalıdır.

Suç olanlar yazılı ve kesin bilinenlerdir, tereddüt olmaz, yorum, kıyas ve gelenek olarak tanımlanamaz Yapıldığı, gerçekleştiğinde birisine zarar veriyorsa Bilerek yapılan farklı olsa da dikkat ve özen eksikliği de Hatalarda geri dönülmedikçe suç kapsamındadır Bazı şeylerde yapılmamalıdır Bilim, yaratılanlara inanmamak, bilime dayanmamak Etik ilkelere uymamak, sosyal dengeleme yapmamak Yaşam hakkına hürmet etmemek, insanları öldürmek Ekonomi gerekçesi ile çocuklarımızı öldürmek Suçlara gizli ve açık olanlara yaklaşmak Hak edilen dışındakileri almak, kullanmak Nefisleri, benliğimizi öldürmek Bunlar yapılmaması gerekir, yasaklananlardır Dikkati çeken, insanların çocukları olmasına karşın Onların büyüme, gelişme ve eğitimleri için Ekonomi dahil, onlara engel olmak Gelişim ve değişimini sağlamak yerine, bloke etmek Suçlar ötesinde insanların yapmayacakları özetlenebilir Zarar olanlardan kaçma ve korunma Kendimiz ve ailemiz, çocuklarımız da dahil bu boyuta	Crime is written on law, there will be no argument, not be evaluated, be compared and not on traditions If some objective act be harmful to anybody This indicates as crime Thus the verdict be: It must be proved The way of performing the crime The equipment used at the crime performing The place and the person's location and time The importance of the crime to the person The degree of harm and destruction Intention, planning, care and serving deficits The aim and the follow up the situation So, the crime and verdict must be parallel Thus, the court order is therefore differs Court, personalization, tailoring the crime/person The restrictions, the oppression and cruelty Making barrier or restricted the education To be not allowing progress, developed Evaluation and valuation To be human, even at your children If any pressure, government taken the children, by law
İnsanlar varlık açısından yeni neslin olmaması, doğmaması Ekonomik nedenlerle, yapılacak masrafa değmeyeceği Anlamsız tedavi gerekçesi ile yaşamın sonlanması Ölecek olana bile, ağrısını dindirerek mutlu olması varken Yaşamı sonlandırma çabasına girerler insan ve toplum MAA	Some thoughts, the new generation is not economic Even at least 20 years for education to be an adult Even not treat for the futile treatment You may stop the pain; this is a humanity respond Life is not an economic perspective, take it out MAA

12) Çocuklara yaşantımızdaki olumlu olan ders, olumsuzlar da ibret olarak öğretilmelidir.

Sıkıntıda iyiliğe geçen, eskiden, yaşanmıştan ders almalıdır, refah ve çocuklar ile yeni yaşamda eskiye dönmek için zulme başvurmak onları bitirir.

Alınan derslerden yararlanmayınca, engel olmak için daha da batmanın sonucu, daha kısa ve daha hızlı yok oluş olmaktır.

Sıkıntılar bize iyilik olarak yansiyabilir, biz yönümüzden ayrılmayalım Evladımız olur, onun büyüme, gelişme ve okumasında Çeşitli sıkıntıları olur Otizm olarak tanı konur Bakarsınız klasik değil, otizm spektrum tanır Yaptığı ritüeller tam değil, kısmi olup, arada kesiliyor	The troubles may be an advance to us, if taken the lesson There are several complaints, at our life Most of them, good dealings, thought we are complain Growth and development of our children So, be anxious, for what will be! No one knows the future
--	---

<p>Kısaca sizinle iletişime geçebiliyor Sonuçta eğitilebilir anlamında Şimdi ise arkadaşları ile birlikte eğitiliyor</p> <p>İleri zekalı olması, farklı bir boyutta olması Kısaca sıkıntılar, bir klinik iyilik ile değişmekte Bizlere bir ders olarak kalmakta Neler olup bittiği ise bilimsel net değil Klinik olarak ise içinde izlemdeyiz</p>	<p>Thus, expectations are mostly idealistic Dealism is contrary at the present condition We must be on reality, not want extraordinary This will be nearly plus 3 and minus 3, nearly at 5-10%</p> <p>My grandson, has autism spectrum, thus first I assume Not rejected, by accepting and education Today, now same as friends Not even used his hand, and talk so much Thus, used computer, I said he is a gaining of a Humanity</p>
<p>Yaşamda olumlu ve olumsuzluklar birlikte, karışıktır Felaketler tek gelmez deyimi unutmamalıdır Korkmak ve tekrar yaşamamak için alınacak tedbirler Sevgi üzere, etik ilkelerde kalmak, insanlıktır Zulme ve zarara yönelme ilk planda iyi, sonra yokluktur MAA</p>	<p>Positive and negative events are in combination Misfortunes never come singly Fear and not to want to study Not solution, walking on ethical considerations Think your children, be on against the cruelty, fight to be MAA</p>

13) İri ve güçlü olan çocuğunuza, bir çelme ile yere yıkılabileceğini söyleyin.

Bir insan güçlü ortağı olunca, ona dayanıp, riskli işlere girebilir, sorumluluk bireysel olduğu unutulmamalı, etik ilkelerden sapmamalıdır.

İnsanlar en çok en yakınından, eş, çocuk ve akrabalarından çekinmeli, buna göre tedbir almalıdırlar, güvenmeme, endişe etme değil, sevgi ile korunma önemlidir.

<p>İnsanlar, çocukları olunca, yaratıcı olarak kendilerini görebilirler Çocuk sahibi olunca yaratıcı olmuyoruz Canlı olarak, yeni bir nesil oluşturuyoruz Bu sadece bize ait değil, insanlığın evladındır Her birey farklı, özel ve özgündür, sadece bizim çocuk değil</p> <p>Yaratılış bilim ilse bize sunar kurallarını Geleceği kimse bilemez, ne olacağı belli değil Çocukların iyi yetişmesi ile insanlıkta olması Bir istek ötesi, eğitsel amaçtır Bize düşen ise sevgi, çok sevmektir Başka, bize özgü verilecek te yoktur zaten</p>	<p>To have a child is not meaning that you are a creator To have a child, does not make as a creator Just contributing to new generation Thus, the child is not only our family All the community have rights concerning them</p> <p>Creation is a science, concerning all We are living organisms, so required generations Well educated, well trained To contribute to the humanity, by love Not be same traditions, some as we, adult Evaluation, differentiation and for future culture This is the main concept for them to be</p>
<p>Krallar çocukları erişkin olunca, yönetimin devam edeceği Kralıklarının güçlü temellerde olduğu kanısında olurlar Tam tersine, zalim ve zulüm yapanların çocukları Eski yönetimi yıkarak, insanlık üzere yeni bir yönetim Oluşturma ve değişim amacındadırlar MAA</p>	<p>A king thought, the administration be go on by the child Then, they assume the kingdom has good fortune Thus, contrary, their child be against the king Be on democracy not kingdom Main aim be developing and differentiation on humanity MAA</p>

14) Çocuk cebindeki parada toplumun da hakkı olduğunu bilmelidir.

İnsan sahip oldukları ile güçlü olduğunu sanır, güç sevgi temelinde davranışlarda, yaptığınız iyilikler destek, yardımlardadır.

Azım ile yola yürümeye başladınız, ayaklarınız size destek olacak mı? Her güç olumlu ve olumsuzluklar arasında tercih eden kişi sorumlu bireydir, korunmalı, etik ilkelerde, insanlıkta kalmalıdır.

<p>İyi mi, kötü mü bilinmez ama bir ikilemdir bunlar İnsan bir çocuğu olunca çok mutlu olur Gelecekte bir yeni nesil, gururlandıran Gelişim ve değişimi yakalayan insanlık üzerinde olan Bir örnek olarak evlat olması istenir Peki, ya tam aksi olur, zalim olursa ne olacak?</p> <p>Bu bir ikilemdir, gelecek bilinmez Bunun engellenmesi</p>	<p>You will not know the righteous and wrong one, thus, it is a bias Child has so pleased one, to us For the future trends, will we also be pleased? Evaluation and differentiation, that they must catches Not to be the one, we wanted for Must be special one, unique and sole This is a bias</p>
--	---

İnsanlık boyutunda olması Etik ilkelerde, sosyal faydalı, hayırlı olması Bunun için ailenin tek bir yapacağı vardır Zorlamayan, destekleyen ve güç veren Sevgi ve sevmektir	Cultures mostly ones same as old, as a copy Other side; free in mind, free in heart, free at the future Their consent, their responsibility is important Those facts, making themselves Hope to be at humanity, with love The only support, that we really can give, love
Mallar ve çocuklar sizi ikileme itebilirler Malı zenginlik ve benlik üzere kullanmak Yardım, destek sosyal boyutlar için harcamak Çocukların ile bir klan oluşturup, hakimiyet kurma İnsanlığa faydalı bir birey olması, işte başlıca ikilemler MAA	Richness and children be a bias to you Spend the money for richer? Spend the money for more charity? Making a clan for administrative power? To be a human, on humanity, by ethical must be the aim MAA

15) Ey evladım, imrendiğin şeyler somut olmasın, sevgi olsun.

Başkasında olan bazı şeyler imrenilir, örnek alınır ve aynı yaklaşım yapılması istenir.

Mal, mülk, çocuklar ve bazı şeyler imrenilecek konular değildir. Eserler, değerler, sevgiler imrenilir. Dünya yaşamı denilen ve soyut insanlık oluşturmayanlar gelip, geçicidir.

Seni imrendirecekler, sevgi, sevgide olmak olmalıdır Kim olursa olsun imrenilecek şeyler arasında Başkasının zenginliği olamaz Paralarını nasıl hayırlara, insanlara fayda olarak Katkı sağlaması, desteklemesi ve faydalandırması olur Burada önemli olan miktar değil Elindeki imkana göre dağıtımdır Evlatlarda aynı şekilde gururlanma, imrenmek Onların bireysel katkısı ve olması değil Evlatlara ne kadar imkana göre verilir Kısaca verilen sevgi ve sevmektir imrenilen Gerçek ve hakikatler, istenilen ve arzu edilenler olamaz Hayal, beklentiye göre de imrenilen olmaz İyilik ve hayır, imkana göre Hiçbir imkânı olmayan kişi Selam vermesi, sevgi göstermesi ile İnsanlık yaratması ile en güzelini, en değerlisini Yapmaktadır ki, işte bu imrenilir, örnek alınır	What you want to be, to be in love, isn't it? Some things and concepts we are want to have Desires as envy to the expectations, sometimes lead us You envy a car, so you buy same one, as with in debit I asked you, are you using the car? Only from home to worked place, hospital? Not any other places, even at weekends? So, there is no good reason to be desires Only for help, charity and be spreading your love? Goodness and humanity to others? Be on justice, fight for cruelty? To be stand upright to the cruel person Those are the envy, and be desired to have Thus charity upon the facilities Consider, evaluate The amount, the meaning of giving Not by force, obligatory, must be given by heart Over the essential, required one, are you sharing, giving?
Bazılarına göre zenginlik, para, mal mülk ise Bazılarına göre gönüllerdeki sevgi ve akıl ile bütünleşmedir İnsanlar hangi boyuta imreneceklerdir Tarih, mal, mülk, amir olarak imrenenlerin boşa uğraştığı Gönül, akıl üzere olanların ise halen diri fikirlerle yaşarlar MAA	What do you like most, richness or be in love? The most your heart and your mind desire? This is not one side to choose, why not be on both? The past indicates the physical power, later be harm Love on thoughts, on art is the one who is remembered MAA

16) Evladım, dün yaşadığın sana gelecek hakkında ip uçları verir.

Dün olanlar, tarihte oluşan boyutlar, bize gelecekte de neler olacağı hakkında fikir verir.

Denize giren ıslanır, bu bilinirken, niye zalim olanların sonları süreç olarak bilinirken, sadece bir zaman meselesi iken, niye insanlar diktaya, zulme başvururlar, anlaşılır gibi değildir!

Bazı insanlar zengin görünürler, ancak söyledikleri hakaret nedeniyle tazminat, onları fakir kılabilir, zenginlik gider, sosyal konumda kaybedilir Zenginlik ve evlat olarak zenginim diyenler Depremde tüm varlıklarını kaybedebilirler Yardım eden de kendilerine kalmadı En zor taraf ise, sosyal konumları kayboldu Kredi veren bile kalmadı, iş yeri de açamadılar Bir hekimin en önemli gücü mesleğidir Muayene açması ile kazanabilir	Someone is rich, thus pay a penalty, nothing left, and be a poor one, lost his/her social position When You said, I am rich I asked, what is the richness? Money, children and others are nonsense Be blown up by a hard wind Can it be safe, by rainy days? The second question is how? Configure the rights of others? Share and give the income, not meaning to poor
---	--

Ancak, bilgi ve beceri noksanlığı var ise İstedığı kadar tıbbi malzeme alsın, kazanamaz Sevgisi yok, hastalara sert davranıyorsa Bilgisinin de bir anlamı olmaz Kısaca insanlık üzere, sevgide olmaktadır İnsanı kazandıran, karlı çıkaran	With you family, to your friends and surroundings How about the contribution to the community Are you consider the street animals; dogs, cats? If you said, yes, I also asked, by love or for duty? Human be if on humanity and, if on love is human Not find other explanations, there is only one to confirm
Bazı çalışmalar vardır, amacı ve sonuçları anlamsız olur Delik kepeç ile kazan doldurmaya benzer Bankada kasada para biriktirmenin kim faydası olabilir Sadece mirasçılar kavga etmesine neden olur Nasiplerin boşa gitmesi, ortada sevgi ve insanlık yoksa olur MAA	Some studies and efforts are meaningless No aim, not any target to reach, just for perform The money at the bank, not used stayed there The heir be share it, not the person If all be for nothing, indicated there is no love MAA

17)Evladım mutlu ve mesut ise, sevgi dolu isen çok zenginsin demektir.

Her türlü varlığı, geliri ve zengin olana bakın, ne kadar mutsuz ve azap içinde, bir düşünün onun gibi olmak istemisiniz?

Gerçek üzerinde olmayan kişi, bilgisiz iken, bilir gibi konuşması, ekonomi profesörleri olup, hiçbir konuşması, öngörüsü doğru çıkmayanın, konferans vermesi ile ne kadar sosyal anlamda yoklukta dırlar.

Azap içinde olmak en zor olanıdır Çok zengin olup, hiçbir kişiye yardım yapmayan gibi Çok bilgili olup, kimseye eğitmeyen kişi Elini uzatıp, suda boğulanı kurtarmayan Temelde yoksunluğu, sevgide, insanlıktadır Bazı kişiler, kaçırdığı gelir ve kazancı konuşur Elindeki değil, elinden kaçanlara üzüdür Bankada parasını daha da arttırmak Mücevherlerine yenisini katmak için çabalar Tümünden kendisi dahil, kim faydalanmıştır Banka hesaplarının rakamsal artması Değer oluşturmadığı için, anlamı sorgulanır Kişi yapamadıkları için azap ve sıkıntı içindedir Diğeri ise yaptıkları için memnun ve mutludur Gelirine göre katkı sağladığı için Fazla vermesi, kazanca bağlıdır Fazla kazanma değil, fazla verme için Sevgide ve insanlıkta olmalıdır Evladını sevmemiş olanın Ayrıca dövenin azabını bir düşünün	The worse; to be; I am be in misery So many money, thus, not gives to poor So much knowledge, thus, not educate anybody Not give the hand, to save the drowning person In order to feed, give some, just kicked the dog Some are so sorry, that they missed Lost ones, is really lost? Increasing the money, by more gain Treasures, that you have All are really a profit? One sided benefit If not shared, not be together Not to be advantage for the common We don't be in comfortable, when dogs are hungry Not waiting for feeding them I feel myself in unhappiness, misery Everybody looks, what I have being eating We are hearing the sound of hunger stomach
Bazı kişilerin bakınca görünüşte çok şık ve güzellerdir Konuşmaya başlayınca cahilleri insanı sıkır Biliyorum sanması ile birlikte olunmaz boyuta taşır Yaşamının gerçek anlamını kavramamışlardır Varlık sevgi, alaka ve ilgi için, bir gerektir MAA	Some people are good looking Thus, when talking, so ugly not want to listen Even said he/she knows it so much Thus, not configurate the reality Being has a meaning for life, by love, respect on humanity MAA

18)Çocuğum, sevgi içinde ol, sevgi sun, en yararlı iş yapmış olursun.

Bir sevgi temelinde, olumlu ve iyilik için girilen işte, fayda olması beklenir. Fayda olmaması bile insanı mutsuz kılmaz, amacı ve güdüsü doğrudur.

Yaşamda bazen olumsuzluklarla karşılaşırız. Zaman içinde o olumsuzluktan kazandığınız ders, bize bir koruma, tedbir ile kazanç sağladığını görmekteyiz, bu açıdan pişmanlık değil, ders alınmalıdır.

Sadece iyiler değil, iyiler kadar kötüler de bizdendir, onların da zarardan kaçmasına çalışılmalıdır Fayda olmasını beklememiz için İnsanların kendi yapısal gönül temelinde	Everyone is our people, not only the good ones, other damage doing ones, be help them to run away from harm The result is an expectations
---	---

<p>Bilinçlenmesi, aklını kullanması, düşünmesi Eğitimde ise, sevgi temelinde olması gerekir</p> <p>Eğitilme ile mevcut sistem ve kalıp değil Gelecek ve gelişim, değişim temelli yaklaşım Mevcudu korumak, gözetmek değil İyilikleri iletirmek, zararlı olanları da kesmek Korumak, gözetmek ötesinde Birey hakkı, kişinin hürriyeti, eşitliği ve kardeşliği üzer Yetiştirilmesi amaçlanmalıdır</p> <p>Toplum, bunları değil, zenginlik ve akademik olmak Kısaca, somut olarak amir olmak, yönetici olmak Sonuçta, somut değerlere bakarlar Farkındalık, soyut, sevgi ve insanlıktadır Evlad sevgisi bunun tepesi, doruğudur Bunun olması beklenmez ve beklenmemelidir</p>	<p>At the beginning only be foresight, thoughts Mainly we are not evaluated from the result The aim, the intention, the reasoning, groundings The evidences, the basic following Precautions, warnings and way of doing The decisions can be changeable, upon the evidences Even at the contrary, according to the evidence So, if positive a lesson for good If negative, a lesson for bad, to be away and escape Both will be lesson to the person, physician and patient Thus civil liberties, rights are the main core Protected from other authorities; Form, governmental or institutional, and official ones</p> <p>Whatever the community indicated, as common idea Consider the civil liberties, equality and brotherhood Thus, the most important one is love Humanity be a result of love affairs</p>
<p>Her gün sabah kalkınca, farklı durumlarla karşılaşırız Burada bize düşen, olayları, sevgi temelinde ders olarak Kısaca bir çözülecek problem olarak ele almalıyız Sonuçta çözülmemesi bile, matematikte her şeyi çözmedik Ancak o konuda eğilerek, eğitim derinleştirilir ve katkı olur MAA</p>	<p>Each morning is look likes the past, thus, different The life is a meaning of living by love, with children also Each situation be a lesson to us Be an example or be a badness to run away Education must be a contribution to be happy in love MAA</p>

19)Evladım, şimdi yaşantın rahat olması için, geleceğini bozma, sevgiden uzaklaşma.

Yaşamında sıkıntılı olanların, bir gelecek boyut ile, bir yeni nesil ile sorunları, yeni görüş ve bakış ile çözülebilir.

İnsanlar, olumsuz ortamda bile, sonuç endişesinde olmamalıdır. Bir yola çıkarken, seyahat ve gidiş önemlidir. Ne olursa olsun hedefe varmayı istemek, zarar ve yanlışlara neden olabilir. Bu açıdan sonuç amaçlı yaklaşım olmaz. Yeni gelen, sizi sonuca götürebilir.

<p>Piyangodan para çıkması, bizlere insanlık sağlamaz Bazı anlar vardır, belirgin olarak maddi kazanç sağlar Emeklilik ödemesi önemli bir katkıdır Aktif yaşam sonucunda ele geçeni değerlendirme Evladının olması da aynı şekildedir Gelecek nesil, yetiştirilmesi, insanlık boyutunda olması Uzun bir süreçtir Müjde mi, yoksa uyarı mı olmaktadır? Gelecek bilinmez, bir beklentidir Yalnız, amaç ve güdü, sevgi üzerinde insanlık olmalı Geleceğe yatırımın amacı da sevgi üretmektir Bebeklikten, emzirmeden başlayan bir maceradır bu</p>	<p>Gaining at the lottery, not making us at humanity Some moment, we gain a lot of finance Retirement payment is also very important After active work, what will be for life? Same as to have a child? If you have no future, what will be the new generation? Education and being an adult is nearly requires 20 years This long period will be happiness or disaster? No one knows the future The reality is also not so clear, sometimes The purpose for life is love, therefore be happy At the voyage, from birth to death, life be in love</p>
<p>Bir işe başlayınca sonucu gelmeye bilir Tıp eğitiminde diploma çok uzun süreç ile alınır Uzmanlık ve akademik boyut uzun yıllar gerektirir Sonuç değil, etik ilkelerde, insanlık temelinde sevgi Kısaca insanlıkta, gelecek hekimlik boyutu oluşmalıdır MAA</p>	<p>When you start to walk, you are closer to the target Medical education is some, not reaching the end point Evan after being a professor, work hard too The perspective be on ethical principles, on humanity The main target the core, the person, who wants love MAA</p>

20)Çocuğum, ekonomik ucuz demek değil, sana mutluluk sağlamasıdır.

Ekonomi yaşamımızda mutluluğu yakalamak, tam ekonomik boyut, memnuniyet ile ölçülmektedir, diğerleri bunu sağlamak amacındadır.

Yoksulluk imkânsız içinde olmak değil, geçim konusu ile insanlık boyutu farklı olmakta, zengin sevgiden yoksun olabilmektedir. Dünya çapında insanın bir değer olduğu bilindiği için, yaşam boyutuna değil, insanların ürettikleri ile insanlığa bakılmalıdır.

<p>İnsanları en çok korkutan, fakir ve sefil olmaktır Sevgisizlik ve insanlıktan uzaklaşma belli olmaz</p>	<p>The most we are frightened is, to be poor and miserable Each person has different concepts for bad emotions</p>
---	---

<p>Gülümseme yerine sırtırsın, seviyor sanırlar Köpeğe yemek verir, okşamaz, tekmellersin gerekirse Reklam ile kapatmaya çalışırsın Çocuklarını bile fakirlik korkusu ile eğitmez Hatta gebelikte de düşürmeye çalışırsın</p> <p>Bu Evrende milyonlarca kişi nasıl ekmek buluyor? Zenginler, eğer gelirlerinden %1 verseler Dünyada fakir kalmıyor Kendi ekmeklerini sağlamasını öğretmek Satıcı için istenmeyen oluyor, ayrıca</p> <p>Sonuçta fakirlikten korkanı farkındalığa sokmak zor Sevgi ve insanlığın önemini algılatmak, imkânsız gibi Yaşarken, iyileri örnek, diğerleri ibret alması beklenir Bebegini kucağına alınca, sevginin gelişmesi umulur Perişan ve pişman olmalarından her zaman korkarım O zaman geç kalınmış oluyor, korunmuyorlar da ondan Fakirlikten korunma ile sevgisizlikten korunma çok farklı da</p>	<p>I am not to be poor, thus, old times, I feel the poorness At the primary school, discharged not to pay the fee Later they said, sorry the fee is paid How much make a depression and being despair</p> <p>The most important for me is to be without love You may have several friends, thus, if you want any debit All be disappears, and said, we will want form you Thus, not you can want any from us Demanding and wanting is our act, not yours You must give or share whatever, not us</p> <p>These attitudes clears your friends to real close friends Not at your family, not among any relations before The one walking on straight and true road Will be together, and be your partner, adviser Helping and supporting you Without any goodness, just for the righteous reasoning Therefore, I am afraid, to walk alone, need real friend</p>
<p>Ekonomi, etkin, verim ve alınabilme, kullanabilme Bu boyuttan mutlu olma anlamında bir süreçtir Yoksulluk kavramında, zengin olup, parasını kullanmayan Yönetici olup, zalim olup, zulüm yapana denir Gelecek nesli, yoksul olmaması, sevgi ile insanlıkla olur MAA</p>	<p>Economy is; Effective, Eligibility, Efficient and Enjoying Happiness is the reaching target by love and consequence To be a poor, even has lost money, not spend be keep it Ruler, on cruelty is not also an aim The new generation must be just for love and happiness MAA</p>

21) Elbet zalim olanla mücadele et, eylemi ile mücadele et, kişiyi ise sev evladım.

Mücadele zulüm yapana olur, diğerleri ise destek ve öğüt verme, bilgilendirir.

Mücadele önce bilgilenip, geri dönüş ve algılaması için gereklidir. Zalimlikte, suç işlemekte devam ediyorsa, dayandıklarından, yerinden oynatmalı, gücünle yüklenip, onları yok etme değil, onlarla birlikte olup, ortak olarak, hukuk, adalete gelmelerini sağlamalıdır. Ancak ceza, suç işleyene uygulanmalı, bilgilenmeden sonra da zarar vermeden vazgeçmeyenlere hak ediş olarak verilmelidir.

<p>Para ile varlık olduğunu sanan kişi ile onun yanıldığını kuracağınız ortaklı ile gösterebilirsiniz Zenginliğin para kazanmak, bankada para hesabı sanan kişi Eğer yardım ve sevgi ile harcanmasını görürse Reklamdan daha çok fayda olduğunu Unutulmaz bir etki bıraktığını görecek Algılaması ile değişecektir</p> <p>Ortaklık, ona uyma, onun dediğini yapma değil Gücünüz yettiği kadar, zulüm ile mücadele Her davranışınız, imkânınız ile zenginliğin para olmadığı Evladın aldığı kıyafetler ile değil sevgi ile mutlu olduğunu Gönül kazanmanın önemini vurgulamak ve göstermek ile İnsanlık üzerinde olmak, sevgide bulunmak ile Göstermeli, kabul etmelidir Eğer düşünemez, algılayamaz ise Sen görevini, insanlık üzere yapmış olursun Onun yaşamı da toplumda ibret olacaktır</p>	<p>Money cannot creative of values, so, the best to confirm not, to be together with You must be an example to help and support After seen the positive way, may consider it Better to get happiness, than advertisement So much gratitude, so much contentment Hope to change the perception</p> <p>To be united, does not mean to be together If cruelty, be opposed, as if you can You cannot give to your child The best happiness not by buying clothes Just hold tight and just kiss To gaining the heart Be on humanity and love Can be noticeable by behavior If you, and your life is on ethical principles and love The indicating can be perceptible to the children</p>
<p>Önce bilgilendir ve rızasını almaya bakmalısın Zorlama, güç kullanma ve ikna bile yapamazsın Zalim olup, zarar veriyor ve suç işliyorsan, sessiz kalınmaz Onlarla birlikte bu işi değiştirmeleri için ortak bile olunur Zarara devam eden, farkında olması ile cezayı hak eder MAA</p>	<p>Informative consent is the fact to be perform for Civil liberties, equality and brotherhood is the trio Not be a silent to the cruelty, making crime Not to be together, even your child The crime must get the penalty, required, by court MAA</p>

22) Evladım, tohumu toprak ile buluşturunca, sabırla, bilim ile ürün elde edilebilir.

Her çiftçi farkındadır ki, tüm tarım çabası ile elde ettiği ürün, kendi yaratması değil, sadece doğanın işlevini yerine getirmesidir.

Zenginlik, evlat ve güç olarak birliktelik, insanı ben oluşturdum değil, ben katkıda bulundum yapısına sokulmalıdır. İnsanlar olumlu ve olumsuzluklarda sorumludur, çünkü bu yöne kaymasında rolü vardır veya olabilir.

<p>Bizler mutlu olunca, kaynağın sevgi de olduğunu kavramalıyız Güçlü iken, en üstün yönetici ilen Gücün doğada, yaratılıştaki olduğunu kavraman Bizlerin ise sadece sevgi ile onları kullandığımız Farkındalığın olmalıdır</p> <p>Mutluluğun varlığın ve varlık olarak sahip oldukların değil Sevgi ile insanlık olarak oluşturduğun değerler önemli Varlıkların ise insanı daha çok üzen Daima ilerisini umut ederek, daha riske sokan Yatırım amacı ile daha fazla ziyana yol açabilen Kısaca daha azap verenler olmaktadır</p> <p>Sevgide olmak, insanlıkta olmak ise Bebeğini kucağına almak ile Az olsa bile mutlu olmayı bilebilmektir Gücün temeli, kuvvetin esasıdır Kavrayabilene</p>	<p>If we are happy, we must sure that, the source is love When you have the power, at leadership Be aware of cruelty and inhumanity Must be in love Force, diminished the power Hitting the stone to stone, one of them brake, or both If someone take it softly, and hold it, by care No damage is encountered</p> <p>Same as at the community, even at yourself Be care yourself, your mind, your heart, be in love The most upsetting one at the life Inhuman acts, and inhuman speeches The worse is, putting a free person, as slave</p> <p>When you feel the infant warmness, at feeding You have love, thus, if perform as duty Not feeling the warm, just try to do the job You will not be happy so much, only be pleased</p>
<p>Bahçenizde çok uğraşmış ve çiçeklerle dolu oluşturmuş Bunlar sizin bilgi ve beceriniz ile katkınızı gösterir Birçok kişi, bu bahçeyi yaratanın siz olduğunu söyler Siz sadece bilimi, tecrübeyi aktifletmişsinizdir Yaratan değil, doğanın bilgilerini yerinde kullanmışsınızdır MAA</p>	<p>You are so care on planting flower Your knowledge and performance is the main factors Thus, nearly each person indicated, you created the garden You are quite sure that, the nature is, thus you care on it You are not the creator, you are just using the data MAA</p>

23) İnsan evlatlarından, tek şey bekler, insan olarak insanlıkta kalmalarıdır.

Evlatların, insanlığı yüceltmeleri, sevgide olarak, değişim ve gelişimi yakalamalarını ister, gerçek zenginlik ve varlıkta budur.

Yaşamda istenen göz aydınlığı, bilinçlenme ve insanlığın farkındalığıdır. Bunun yeni nesilde de oluşması beklenir.

<p>Dualara bakarsın, çok isteyen vardır, bir de sadece şükreden Bazıları dualarında daima zenginlik, başarı ve yönetim ister Bunlar çalışma ile elde edilebilir Sınava giren kişinin duasında çalışmadan geçme olmaz Bunu kavrayıp, zihin açıklığı dilemek yerine Sanki kopya verilmesini talep eder</p> <p>Korunmak, tedbir almak bilinmeyen için zordur İnsanlık açısından ise kolaydır Sevmek ve sevgide kalmak Eşini ve evladını sevmek Zarar oluşturmadan, insanlık boyutunda olmaktadır</p>	<p>Wishes, praying is so much, thus working for this less If you want to succeed at an examination You must work hard, comprehend and be on it All can be by working, learning Praying is meaningless, working is praying Open mind be only wish Want to pass an exam, do you mean to get the answers?</p> <p>Save, protect and awaking of to do For humanity, be easy, if you are same frequency Love be loved the only matter for wish Primum non nocere, the demanding one My only wish at prey is cheers, to God</p>
<p>Kişi olarak, aile olarak, evlatlarla birlikte bir sosyal yapı Toplumu yöneten, zengin ve akademik olan oluşum değil Sevgi dolu, insanlıkta örnek, topluma katkı sağlayan Bir aydınlanma, bir aydınlatan olmak ister Başkasının yapması değil, tek olsa da yapmak ister MAA</p>	<p>Your social circumstance, first your, wife/husband, child What will you want to be? More valuable and contribute the common Guiding, giving advices and leading them Let them be make their consent, by love, with love MAA</p>

24) Evladım seven kalp tektir, tüm insanlığın sevgisini de alır korkma

Kalbimiz tektir, iki adet olsa idi, birbirilerini dengelemek için, güç kaybedeceklerdi.

İnsanlık öncelikle saygı, hürmet ve sevgi içinde olmayı gerekli kılar. Etik dışı boş laflar, benlik için dikta ve zalim olmayı yokluğa giden yol olarak görmeliyiz.

<p>İnsanlarda tek kalp vardır, bunu pisliklerle karartmayın, temiz olursa, tüm insanlığın sevgisini kolayca alır İnsanlar tek eşlidirler Göğüs boşluğunda iki kalp oluşmamış Sevgi için tek bir kaynak var Tüm insanlığın sevgisini alabilir Ancak iki yaşamı değil tek yaşamı vardır Evlatlık, başka şekilde olanlar ile gönüldeş Gerekçelerin tümü boş laf denilmekte Hak ediş ile doğru yola aydınlanacağımız Yanlış gerekçeler ile doğruyu bulan olmaz elbet</p> <p>O zaman eşimizi sevmek Sevmiyorsak boşanmalı Aynı anda iki sevgi olmaz Biri resmî, diğeri farklı olamaz İnsan tek kişiyi sevebilir Evlat, eş sevgisi farklıdır Bu doğası, yaratılışı gereğidir</p>	<p>Human being has one heart, thus, covers all the people love, but have only one special love, thus, dirty heart cannot take any love, but hate is the one to fill the heart Socially the human have one spouse As indicating one heart at the body Only for love, source of love Genetically be a father, for thousands For to be mother not more than a dozen What does it mean? A person has only one life At the lifetime, thus, lives ones, not more, not again</p> <p>You must first love you, be on love Not be on harm and cruelty Demand goodness, humanity, being on ethics You can go only one direction You can eat only one dish, at one time The time is only one way going, no return So, confirm to be in love or harm</p>
<p>İnsan tektir, ölünce başkası yerini alır ama kendi olamaz Yaşam belirli bir süre Evrende olmak ise Bunu hak ederek yaşamak gereklidir Tek bir kalbimiz, tek bir beynimiz olduğuna göre Bunları savaş değil, barış, sevgi üzerine gücü harcamalıyız MAA</p>	<p>A person is the only one Life is for the only one, the person You have right to live You have only one heart, and brain Use this for love not for war MAA</p>

25) İnsanlar bir aileden oluşmuştur.

İnsanlar kardeşlik bağı ile bağlıdır, bu inkâr edilmemeli ve hepimizin bir yaratıldığı algısı örtülmemelidir.

Hepimiz eşitiz, kardeşiz ama davranışlarımızda hürüz, kendi sorumluluğumuzu almamız. Düşünerek yapmalıyız, hepimiz kardeş isek, hepimizin doğarak dünyaya geldiğimizi ve bebeklikten erişkin olduğumuzu algılamalı ve eşitlik boyutun gerçeğini farkına varmalıyız.

<p>Kimseye bir sıfat ekleyerek, ayrıcalık yapmayasın İnsanlara hitap ederken Profesör diyorsun, ders gibi belirtmenin anlamı olmalı Normal yaşamda farkın olmamalı Eğer hekime gereksinim var ise Ben doktorum, nasıl yardım edebilirim dersin Kasıtlı olarak makam, unvan kullanmanın anlamı Kasıtlı sosyal boyut mu, yardım için mi sorgulanmalı</p> <p>Amerika uçak yolculuğunda Neredeyse yolcuların yarısı bir konferans için San Francisco'ya gidiyorlardı, hepsi bilet sırasında Unvan kullanarak geçtiler Uçak havada iken bir anons oldu Genellikle benim koltuk belli olduğundan doğrudan gelir Eşim üzerinden olduğu için not konulmamış Hemen koştum, bir de Dahiliye Uzmanı geldi Diğerleri kılımlı kıpırdatmadılar Dahiliye Uzmanı ben acil bilmem, yardımcı olayım dedi Bir gebe, bayılır gibi olmuş, personel panik olmuş Hemen doğum dahil, mevcut durum analizi yapıldı Hava limanından en az 3 saat uzak, deniz üstünde idik Personelin eğitimi ve planlaması yapıldı Gebe yatırıldı, tansiyon ve nabız devamlı takip edildi</p>	<p>If people is equal, not make, give extra indications before their name All people is unique and equal in rights Yes, even your children Empathy is consider the other person as you</p> <p>If you called yourself If you said, I am Professor Akşit What it will be, a meaning? For medical and academic reasoning yes Thus, for medicine only mentioned as doctor is satisfactory Other times, your surname must be satisfactory</p> <p>In Turkey we mostly used the first name Thus, at foreign countries, the last name If indicating the first, there must be a close relation A physician cannot be called by first name</p> <p>Mostly for social benefit is wanted for the condensations I want to indicate my voyage to San Francisco The voyagers are mostly medical, going to a conference Hematology, leukemia is the subject We were going to our children Before on board, and at the desk, all have definitive</p>
--	---

<p>Multipar imiş, ama 15 haftalık gebe imiş Dolayısıyla fazla endişeye gerek duyulmadı Yatırıldı, izlendi Her 15 sonra 30 dakikada bir gidip durumu sorgulandı Muhtemelen, gaz sancısı ile karıştırılmış Uterusta bir kasılma durumu da yoktu Hekimler ise ne yapıldığını detaylı incelediler Birbirleri ile konuşarak, değerlendirme yaptılar Ama kimse kıpırdamadı, niyetleri de olmadı Bebek, doğum deyince tümünden kaçtılar Korku ötesi, sevgiden yoksundular bence Nesi var diye soran bile olmadı, izlediler sadece</p> <p>Sosyal durum için var olan makamlar Gereksinim olunca, tümü silinir Bir acil durumda yapılacak ilk iş Hekim rozetinizi cebe koymaktır diyen de olur</p>	<p>Not only by their luggage's, thus with the MD sign Hostesses announced an emergency state, wanting a MD Our ticked noted as MD, thus not be notes from plane Thus, a case, 15 Gestational Week pregnant A woman indicated pain Does the baby comes? Only one came the nurse section Indicated that, not had any experience at this situations I said I will care Nearly eight hours be under supervision They carefully be evaluate Thus, not give any support, or care</p> <p>Social status is not so important at emergency Only humanity be clearer at these time To be a human or not, even for physicians As Shakespeare said "to be or not to be"</p>
<p>Hepimizin kardeş olması, bir toplum içinde olmamız O toplumda bir köle değil, birey olarak olduğumuz Sorumluluğun bizde olduğu, evlatlarına atma kabahati Kardeşliğin gereği olarak, suç olmadıkça hatalar Zarar olmadığı sürece bireyin davranışı sorumlu olduğudur MAA</p>	<p>Each of us as in brotherhood, and in a commune Our presence is not for to be a slave Responsibility is at ourselves Not accuse others, even your children Only if there is evidence of crime, accuse, for others no MAA</p>

26) Gelecekte ne olacağı bilinmez, evladım, sen muasır medeniyet ötesi için çalış.

Yaşamda buna göre başkasına zararı olacak bir düzenleme yapılamaz, bu durumda hak yemek, zalim olmak söz konusudur.

Geleceği bilemediğimiz, sonucun nasıl sonlanacağını kesin algılamadığımız için, kararlarımızda

<p>Bizler Evlilik boyutunda sadece erkeğin değil Kadının rızası da şarttır Bu bir ömür boyunca sürecek sanılsa da Geçinmeme, ayrılma söz konusu olabilir</p> <ul style="list-style-type: none"> Burada sosyal boşanmadan ayrılma niyeti olmaz Boşanması için dışardan öneri, baskı hiç olmaz Boşanmama dileği olur, birleşme arzusu pekiştirilir Gelecek için kimsenin garantisi olmaz, empati yapın İlişki bitmesi gerekli ise bitirilir, uzatmaya olmaz Ne olacağını kimse bilmez ama zarar olmamalıdır <p>Evlilik bir sevgi bağının karşılıklı kurulmasıdır Evlat bunun ispatı değil, yaratılış görevidir Sevgi bitmesi değil, yaşam birlikteliği oluşturmaktır Bir arada olmanın mutluluğunu algılamaktır Ortada zarar, zulüm ve aşağılama var ise Sevgi çoktan uçmuş gitmiştir, ayrılma elzem olmuştur</p>	<p>Consent must be taken both, at marriage and like that Marriage is not one-sided relation At old time, at open area, man and women By free mind, individually walk at the open are If they shake their arms, later kissed Everyone be approved, not any contribution or rejection The clan indicated that; then consider married The regulations are mostly on divorcing</p> <ul style="list-style-type: none"> Divorcing is socially be separation also Individual decision, not any influencing If some reasons, common, must be solve them <ul style="list-style-type: none"> No one have warranties for the future The rights of children utmost important Government must take; care, serve to children If love and respect is gone, relations be ended Crime requires penalty, not gone by divorcing <p>Outlaw, like cruelty will not be togetherness with marriage</p>
<p>Bize düşen bilgilenip, kararımızda amacımızı saptamak Uygulamalarda etik ilke, insanlık üzere olup, devamlı izlem Kalıpcı değil, akıl kullanan, gönül ile bütünleştiren Zarardan kaçınan, korunan, tedbir alan olmalıyız Evlatlarının ne olacağı değil, davranışın, tutumun önemli MAA</p>	<p>We must get at least information for our decision The procedures be on ethical principles Not on rules, on traditional obligations Precautions and be aware of harm Not known the result, your children to be, be on humanity MAA</p>

27)Çocuğum, güçlü olmak için, zengin, evlatların, ortamın, bilgin ve yönetici olman yetmez.

Güç dediğin o şeylerin tümü bir anda, depremde olduğu gibi yok olabilir. Geride kalan tek birey olarak, dayanma gücü yanında sevgi ile yaşam gücü olmalıdır.

Tüm varlıkların yok olduğu felaketlerde, oluşan sorunları azap olarak görmemeli, buna göre yaklaşım yaparak, sorunları aşmak, yaşam gücü ile sağlamak gereklidir.

<p>Birden ateşin çıksın, zenginlik ve evlatlar anlamsızlaşır, güçlü olmak, hasta bile olsan, sevgide kalmaktadır İnsan akşam uyuyamayıp perişan olunca Titreyip ateşi çıkınca Perişan olmaktadır Bunun önlenmesi Ne zenginlik; mal, mülk Ne evlatlar ne kıdemli yönetim Ne akademik, hoca olmakla çözüdür Yaşanır ve azap çekilir Hastanede olsan bile</p> <p>Servetimiz ve evlatları gerekçe göstermek Cehaletin daniskası Rüzgârda uçan un bile anlamlı İpe sermedikçe ıslanınca yapışır</p> <p>Sandal'da olan, fırtınadan korkmaz Zengin olan, şımarık olarak, fakirlikten korkmaz Fırtınadan çıkacağı sanır Birden yoklukta perişan olur Muhtaç duruma düşer Gerçeği gören ise tedbir alır Yaşamını duruma göre genişletir, daraltır Sevgi üzerinde olmaya çalışır Evlada olan sevgi ise, olmayınca geri gelmez Sonra çok yansan da baştan sevgi içinde olmalısın</p>	<p>When you are ill, have fever, not any concepts and other facilities be important, the only one to be get healthy Each of us, one day be death Passed out, what will be left behind? When you are very ill Fever is shaking your body, severely You wife, children be so miserable Eve physicians being in trouble Healing process needs some time to resolve</p> <p>In that moment, what will be your act? Anger on yourself, why be get ill? Why not treated the doctors? Why not, so care and serve you? Need more and more medicine, to stop the pain?</p> <p>The point, if you said, be calm, yes I am ill The medicine be so, needs some duration to heal Each person has special reaction to the disease, condition I am very thankful to all I love you both, be tolerant Pain is good for me, to make noticeable the disorder The state can be control, by pain and non-pain So, I am thankful to God, that confirm the pain We regulate our situation by this Same as, harm makes us form escaping them Love even makes pain at positive, by optimistic window</p>
<p>Bir an oturup düşünelim, gücümüz ne dir diyerek? Bir felakette, kimsenin yardıma gelmediği Yalnız başımıza kaldığımız duruma ne yapmalıyız? İmdat çılgınlıklarının evlatların bile duyamadığı bir ortamda Yaşam mücadelesi, nefret değil, sevgi ile çabalama gerekir MAA</p>	<p>Let's thing hard, what is our force? If we have an accident or disaster like earthquake Who will help us? Our children, cannot be There is only one way, us Not by anger, hate, only by love, be on life, survive MAA</p>

28)Çocuğum, yaşamın ne getireceği bilinmez, konu zengin veya fakir olmak değil, insanlık, etik ilkelerde olmak olmalıdır.

İnsan olanların yaşama gücü, sevgide olmaları, akli ve gönlü olarak bütünleşmelerindedir.

Hırs, daha fazla zenginlik veya daha fazla bilim, daha geniş yönetici olunması, tümü bir soyut anlam ifade etmemektedir. Bir dosta gereksinimiz, bir sevgi aradığımızda bulamazsınız, çünkü para ile alınabilir değildir.

<p>Bir uyarın gelince, zengin ve amirler umursamaz, çünkü konularını kaybetmek istemezler Tsunami olunca, zenginler bize bir şey olmaz demişler Evleri güçlü ve tahribatlarda da sigorta var denilmiş Odalar korunaklı ve emniyetli demişler Su tümünden dolunca da boğulmuşlar Üç kat yükselen sudan kaçamamışlar</p> <p>Aradan yıllar geçti, sağ kalanlar aynı yerde Tsunami gelirse bize bir şey olmaz diyorlar Güvendiklerine ne kadar emin olunur bilinmez</p>	<p>At some warning noticed, only rare people be aware, others are not want to lose their position At the Tsunami Disaster, some do not concern warning They said, their building are strong Be safe at several earthquakes Thus, all drowned Even, not try to escape</p> <p>Even today, some are indicated, they are at safe At the seashore, same place, the new building only How be safe?</p>
--	---

<p>Ancak benim sorguladığım husus Toplumda yüz bin üstü ölen oldu Bunların önlenmesi için, katkıları ne olmuştur? Devlet yapsın diye çekilmişler Bir yardım ve destek oldukları ise bilmiyorum Birkaç reklam için yaklaşımlar var O kadar olduğunu sanıyorum Sonuçta, çok üzülüyorum</p> <p>Aynı durum bizde olsa yardım edilir mi? Depremde gördüm, bizzat Destek zenginlerden değil Aynı konumda olanlarda oldu İmkân yetki ve güçlüye geçinde ise Gelenlerin dağıtımında kısıtlama yaptılar İlk 3-5 gün ile daha sonra geçen haftalarda Adeta zulmedildi Yerleşim yerleri tel ile çevrildi Deprem alanları da hırsızlara kaldı Sevgisizlik boyutu, çocuklara da yansır Oyun oynamaları bile engellendi Aileler yine çadır önlerinde onları mutlu kıldılar</p>	<p>They put alarms and warning systems! Most people argument, government be solve this Thus, I have not informed any help, support about it</p> <p>Nearly same noticed at Earthquake at 1999 Spontaneous help, distributed bread, to all person People in line and get one bread The active helping ones are volunteers Thus, later governmental operates Gave one to some, three to other, none to another one The reasoning is nothing, just for their desire Leading a great anger, so everybody is harsh Not listening and want by themselves People is going to egoism, not thinking the others Want to survive, some tent, others no Why? No one knows the reason</p> <p>So, what is the social reaction? Every political parties lost the election, new one is select If you have no love, at the emergency situations Not be there, or near there First keep your mind, be in love than be active</p>
<p>İnsanlar rahat koltuklarında otururken, yanlış yer uyarısı Derhal itiraz ederiz, biletlere bile bakmadan Ben burada rahatım, gelen, benim yerime otursun denir O koltuklar size uygun olmasa bile ısrarınızı sürdürür İnsanlar, yanlışta ısrar ederler, bilerek direnirler MAA</p>	<p>When you sit a place at the plane Someone said, sorry you are sitting at the wrong place! We immediately reject it, not even look the ticket Or, said, sit in my place This is the main habit, even at wrong, insisted to do MAA</p>

29)Çocuğum, şuurlu kavrama düzeyi oluşturan, zenginlik, evlatlar ve eğitim değildir. İnsan olarak insanlığa inanmak, dayanmak ve bu yolda yürümek bilinç kazandırır.

Amir olmak, gücü kullanarak olan bir işlem değil, insanlık üzerinde olup, etik ilkelerde olanlar, zaten toplumda lider konumundadırlar.

<p>Öğrenme ders vererek değil, öğrenmeyi talep ederek olur Çalışan, didinen ve araştıran mı? Kopya çekip yatan mı yüksek not alır? Bizi ilgilendiren, bilgin olma ve beceri ise Konu kopya ile ilintili olmamalıdır Ben sınavda kopya veririm Sınavda hocalarım bana da vermişlerdir Eğer konuyu biliyorsan Verilen ip uçlarını değerlendirir Konuya bilme ötesi, yorum getirebilirsin Zaten istenen de yorum olmalıdır</p> <p>Her birey, her şeyi bilecek değil İstedığı, arzu ettiği, kolay öğrendiği, akılda kalan Sevdiği konuda ilerlemesine çalışılmıştır En az çalışıp, en çok bildiğim, devamlı nöbet tuttuğum Pediatri idi, Cerrah ve Dahiliye uzmanı olmak isterken Gönlüme baktım, aklım onayladı ve daha ilerisi Neonatolog oldum Bebekleri çok sevdim, beselemeyi, yıkamayı, temizlemeyi</p>	<p>Education will not be perform by force, demanding, wanting and be on familiar it; the fact to desire Who will succeed? Success at a lesson, by copying, by taken the answers By forcing from teacher you for pass Direct giving is not, must need explanation At my examinations, I give clues, later answers Want, explanations and evaluations Same did to me Asked Still Syndrome; One teacher, showed hepatosplenomegaly The other lympho-pathos When I noticed the articulation problem I remember, thus, explain much more about it Teachers were also joined at the discussion of Autoimmune diseases</p> <p>Easily remembered, want to know more, love at studying Be done by wish, and familiar, love to be together So, this is the way, I am now Neonatolog</p>
<p>Para, pul değil, insanı insan yapan sevgide, insanlıktaki Sosyal açıdan insanlığa katkısı önemli, değer üretmesi Sevgi üretmesi, sevgi içinde, yayması, genişletmesidir İnsanlığa inanan, güvenen, etik ilkelerde kalır Emindir, sevgi yayılır ve kat kat artar, kaplar MAA</p>	<p>Who makes you human? Not money, not have children Not to be a professor or a manager So, if you are full of love and at humanity Everyone indicated that, you are human, also respect you MAA</p>

30)Evladım, yaşam içinde olduğumuz bir tiyatrodur.

Bir bakış açısı olarak, bir tiyatro sahnesinde oyuncu olarak yaşamda oynarız, senaryo ise bizim yazdıklarımızdır. Sonucu, öleceğimiz bellidir, ama aradaki bizim oyunculuğumuza kalmıştır.

Bir topak parçasını sularsak, belirli bir bitki örtüsü oluşur. Oluşan sıklıkla dikendir. Evlatlara güvenirsen, onun insanlık üzere sevgi ile eğitimi yapılmaz ise, diken gibi seni ve topluma sorunlar yaşatır, zalim olabilir.

<p>Dünya hayatı sadece bir oyundur Yaşam bir tiyatrodur Oyuncu kendisi Sahne yaşamı Senaryosu günler, zaman Olduğu yeri görür, sonucu bilemez</p> <p>Yaşamı eğlence ve süs olarak görenler kadar Bir eziyet ve mücadele, eziyet çekme yeri olarak Eğitim alınacak, öğrenilecek dersane olarak diyen de var Bana sorsan, Evren bunların hiçbirine zaman ve güç olarak Yeterli değil, yapılması için gücümüzde olamaz Ancak, sevmeye ve insanlıkta yürümeye Zaman ve yer, kişi ve imkân var, dolu, dolu Yeter ki sizin içinizde, gönlünüzde sevgi olsun Bebekleri tutana bakın, sevgi boyutunu yüzünden okuyun</p>	<p>Life is a theatrical act If we considered as, Life is a theatrical act We are the player The scene is our surrounding Scenario is everyday happenings Thus, not known the end No one knows it and no one say what will be?</p> <p>Someone said, it is a happy one, not agree on it Someone said, it is a horrible one, not agree Mixture of positive and negative All will ve a lesson for us If we are not at harm, oppression Not deny the reality, the fact Hope to b love and humanity The play will be good in manner, even not rich and ruler</p>
<p>Dünya bir tiyatro ise, eğlenceli, güzel olmasını istiyorsan Sevgi dolu, insanlık dolu olmalı, iyiliklerle yarışmalısın Bir bahçenin sulanması kesilirse, tüm bitkiler kurur Bunun gibi insanlar arasında sevgi ve kardeşlik bozulursa Geriyе kalanlar, birbirleri ile savaşıyor, bir tiyatro sahnesidir MAA</p>	<p>If this World is theater, we play our own scenario You must have a race on charity If watering is cancelled at the garden Nearly all flowers be faint, later died So, love is the water, so, be in love, play your game MAA</p>

31)Yetkin ve yeterli olmadıkça bir ateşi bile zor söndürürsün, çocuğum.

Bir yangın olduğuna, söndürme konusunda uzman olmalı, elinizdeki söndürücülerini boşa kullanmamalısınız. Ateşe değil, kaynağa sıkılmalıdır. Zenginlik, evlatlar değil, insanlıktır sizi kurtaracak olan.

Paraya güvenen, bir ateşte tümünün yandığını görecektir. Evladın gücü, kendisinden fazla olmayacaktır. Sonuçta insanlar güç durumunda iken kendi benliği, sevgi temelindeki, akli ve becerilerini kullanarak, insanlıkta kalmayı seçmelidirler.

<p>Bir kaza olduğunda, aldığın tedbirlerin faydası görülür Bir cerrahi hocamız önkol derisini kesmiş Ben baktım, pansuman yapabilir miyim dedim? Datça'da imkân olmadığı, povidon iyot sürmek istemediği Ben arabadan tıbbi malzemeleri gösterdim Ne yapacağımı da söyledim Modern, birçok malzeme kullandım Bir güzel temizledim, kapattım, sardım</p> <p>Gururla gösterdi, işte benim talebem bunu yaptı dedi</p> <p>Genel Cerrahi profesörü, zenginliği değil Eğitim verdiğinin yaptıklarından gurur duydu</p> <p>Zenginliklerimiz, eğitimimiz, evlatlarımız hiçbirisi Olay, kaza olduğunda, bize yardımcı olmaz İnsanlar olayı, durumu kavramazlarsa Yaptıkları da zarardan öteye gidemez Sonuçta azap, pişmanlık ve kırgınlık ötesi, üzüntü olur Oluşan yaklaşım ise daha çok azabı arttırıcı olacaktır Çocuklarımızı sevgisiz büyüttünce</p>	<p>When there is an accident, you can confirm the precautions benefit, exactly For confirming the reason, you must grounded on values If you can assume, you can swim, not taken swim jacket No one put on it, so, you will be alone at the ship sink If your money will be much more, not need warranties So, in a car crash, you will be alone</p> <p>Precautions is not required if you used car It must be routine, for all one</p> <p>Your children needs most on education To be a human, first you must be on it If children, be on love and at humanity It will be so easy for confirm the humanity Thus, they give support, spontaneously, without demand To environment, to animals, to community Even to himself/herself</p> <p>After an accident, we cannot be return back We must just consider them as a lesson</p>
---	--

Kaza oldu diyemezsiniz, bir daha zaman geri gelmez çünkü	Thus, most are in anger, accused other, not take as lesson
Yangından sizi kurtaracak olan su olduğunu sanmayın Petrol kökenli olanları önlemez, yayılan olur Havasız ortam olursa, siz yanmaz ama ölürsünüz Zenginlikler, evlatlara güvenirsen, yanarsın Sevgiye inanıp, gönlünü akıl ile çalıştırırsan yanmazsın ki MAA	Saving you at the fire, is not water At petroleum fire, water be over burned If no air, covered, you cannot survive You cannot be backed by richness and children You must use your mind and love the life, save yourself MAA

32) Evladım, farklı seçenekler sunulursa, sunana değil, söylenenin doğruluğuna bak.

Bir yola çıkınca, eğer yol kapalı olunca, farklı seçenekler sunulur. Her birey farklı söyler ve seçenek olarak, eşiniz veya çocukların söylediği mi seçeneksiniz? Elinizde seçmek için bir kanıt, veri olmadığında, öneriler sizi çıkmaza götürür.

Doğruyu bulamadığımızda, sonuç değil, bulunduğunuz konut önemli olmalı. Kızgın ve öfkeli değil, sakin, bulunduğunuz ortamda sevgi ile mutlu olmayı yakalamalıdır.

Çocuklarımız bize en çok karşı çıkabilecek olanlardandır Evladımız sizi daha çok tanır Sizin kızacağınız hususları da bilir Size en çok zarar verebilecekte odur Buna karşın, en çok fayda ve anlayan da o olabilir Aradaki farkı yaratan, sizin sevginiz, sevgi aşılamanızdır Onu bağımsız ötesinde onu korumanız, gözetmeniz Onu affetmeniz, çoğu şeyden onun için vazgeçmeniz Bağışlamanız, etik ilkelerde olmanız önemlidir Seviyorum demekle sevgi olmaz Sevginin davranışta, tutumda yansıması olmalıdır	Our children be the most opposed ones Your children knows you most So, they know, what you are going to do If you are aware of harm Then, no need to oppose, there must be a reasoning So close one, can be make you so much Someone said, be aware of your child I said, this mean that, I cannot give love and humanity Then, I earn this habit, from my children The child with no love erased, is my fault So, opposing and counter are the indication of love
Yanlış yola girdiğinizde, fikir veren eşiniz, evladımız mı? Seçme kriteri olarak kanıt bakılmalı, bireylere değil Yanlış yönlendirme yaptıklarında, sorumlu siz olacaksınız Affedici, sevgi dolu ve sorun görmeyen, akışa bırakan Ortada stress değil, maceraya dönüştürme ile mutlu olunur MAA	If you turned to wrong direction, who gives you the advice? The selection criteria, who gives the hint, child? You will be the responsible, because you drive the car First you must love and be patient, and accept contributions Each choice be a reasoning to be happy, that's all to be MAA

33) Çocuğum, tüm yaşam, olumlu ve olumsuzluklar bir sınav, bir derstir bize.

Malınız, evlatlarımız, tüm varlığımız, değer üretmek üzere olmalı, insanlık üzere bir değer içinde çaba gereklidir. Sevinç ile nefret, kızgınlık yerine, örnek ve ibret olarak ders alarak, ilerlemeliyiz.

Mallarınız ve evlatlarınız sizin için yalnızca sınav objesidir Olumlu olanlar bir örnek olarak ders Olumsuzlarda bir ibret olarak ders Tüm yaşantı bir ders almak ise Bizim aldığımız bu derslerdeki puan önemli Geçip geçmemek değil önemsenmesi gereken Sevgi içine olup olmamaktır sorun Olmak veya olmamak işte önemli olan budur Evlatlara da bunları aktarmalıyız	Everything that we own, is a question, so, what will be done to them? Positive one a good example Negative ones also an example of warning, be away All our life period, is only a lesson Not given by lecture We must learn ourselves We want to learn and be educated Thus, be a gift an example, to our children, for future
Mallarınız ve evlatlarınız bizim için yalnızca sınav objesi Bunları olumlu kullanma ile olumsuzlaştırmada da Sorumluluk taşımaktayız Değerli hale getirmek, sevgi üretmek yerine Devamlı kazanç, artması demek, anlamsızlaştırır amacı MAA	Money and children are an examination, parameters Put and use for positive perspectives We have the responsibility for them Be making precious, for confirming happiness With love, always be in gaining process MAA

34)Çocuğum, bağımsızlık, eşitlik ve kardeşlik algısı adalet ve hukuk oluşturma açısından önemlidir.

İnsanlar zulüm görür ve köle yapılır, bir bakarsın halinden memnun ve varlığı için bunların olmasını şart olarak görür ve destekler.

Köle olanların belirli bir alanda kapalı olmaları, kafeste kilit olmasa bile kaçmaları söz konusu olamaz. Kaçanları da ihbar ederler ve efendilerine geri dönerler. Bu açıdan bağımsızlık ve hürriyeti fark etmek, insanlık açısından önemlidir. Sevgi bile hür olma ile ilgilidir.

<p>Bize iş veren yok diyene sorulur, talep ettiniz mi, cevap hayır olmaktadır Dikta yönetimlerden hürriyeti seçen ülkelerde rastlanan Evet, bize eziyet ediliyordu, hakarete cevap veremiyorduk Bize insan muamelesi yapılmıyordu Ama Bize iş veriliyordu, işimiz vardı Bize eğitim de veriliyordu</p> <p>Çalışmak için talebiniz oldu mu? Hayır İş için başvuru mu yapacağız? Bizi tanıyorlar Eğitim üst düzey, Üniversite mi? Hayır, sadece mesleki bilgiler beceri kazandırma Biz üniversite nasıl okuyacağız?</p> <p>Bireyin bağımsızlığı, eşitliği ve kardeşliği Özellikle evlatların boyutu Birisinin değil, ferdin elinde olmalıdır Talep etme ile oluşmalı Azap, zorlama, ikna kabul edilemez Bilgilendirmeden sonra ancak rıza alınabilir Bilinçlenme ve farkındalık kolay değildir Yaşamda zor olduğu bizzat gözlenmiştir</p>	<p>Most people demand a job, not want to create a job If you said, nobody gives you a job The person not even try to confirm a duty, for him/her Only a superior leader, gives and attended the job You have no demand or consent to choose</p> <p>At authority, tyrant administration There will be no liberty to choose their own way, even job Everything be planned and given to them They must be following, to be a good citizen Arranged at some brain, applied by servants They let some, for higher education, some professions They must be perceive the meaning of freedom Thus, they have job, and not any decision to make So, nearly no slave want to be free Justice for them, what the common decision is, this is it Being aware of to be free, independent, is an evaluation Human Rights and Humanity principles People fight for their liberty, others opposed In general, most is asking the reason, why to fight For awareness, the concept of freedom Be individually perceive, lived and be lived to children It's a meaning of life, thus, not so easy, the responsibly</p>
<p>Zorbadan, zalimden kurtarılan kişiler, kölelik ister Kendileri eğer bağımsızlık istemez, mücadele etmez ise Aynı konumda, bir başka zalim tarafından güdülürler İnançta bile, itaat et, emirlere uy, kurallara uy denilir Hürriyeti tadan ise, sorumluluk alarak, düşünmeyi seçer MAA</p>	<p>For cruel person, tyrant, the person must be slave If you are not at the contrary, at democracy Not obey, not in order, just take information, give consent If you are independent, free in mind You will not give anyone the responsibility MAA</p>

35)İnsanların kişi olarak, çocuğunda çocuk olarak insanlık hakları verilmelidir.

Emzirilmek bir bebek hakkıdır, bu anne yoksa başka anne ile yapılmalıdır.

Besin az olunca, bazıları aç kalmalı denilmez, mevcut gıda paylaşılır. Daha sonraki günlere de saklanır.

<p>Bir çocuk doğması ile değil, kendi başına ayakta kalana kadar destek olmalıdır Zamanımızda 25 yaşına kadar devlet desteği olmakta Eğitim alanlara da mezun olana kadar sürmektedir Doğum ile aile bakamaz, eğitim veremez Annelik, babalık yapamıyorsa, devlet gözetime alır İnsanlık üzere değilseler de yine devlet alır</p> <p>Her doğan çocuk geleceğin bir erişkindir Bize doğanın bir mirasıdır Yaratanın insanlara armağanı Gelecek için bir ümit kaynağıdır</p> <p>Tümü insan olarak yetiştirilmesine bağlı Sevgi üzerine olması sayesinde</p>	<p>We must support, care, back, educated our children, up to stand upright, themselves, not give order what to do At this culture up to 25 years, is estimated to care to adult If education is continued, it will be more, nearly 40 From birth, government is adjusted to care, serve Thus, the new generations is the most important For the future, civilization required new human beings Free in mind, free in heart, free at future Be taken responsibility, consent be personal fact Repeating the same, will be stay, result is getting lost If you want to hope, you must be educate children Differentiation, evaluation, progress is the aim By humanity, with love If you want to educate a person Educate for humanity, educate being in love</p>
<p>İnsan tek başına bu Dünya'da sağ kalırsa Kendi yaşamı sonrası bu Evren yok olacaktır Geride bıraktıklarının bir anlamı da olmayacaktır</p>	<p>If you are alone at this World This Universe be extinct by you, you are the last one No matter what you left behind</p>

Her şey sizin olacak, paylaşacak kimse olmayacak Kendi hakkınızı korumak gözetmek, şimdi niye olmasın? MAA	You will be the only, own everything To defend the humanity, is not be our work to do? MAA
--	--

36)Evladım, beni bir baba olarak değil, doğru ve insanlık üzere isem takip et.

Bir lider peşinde olmak veya gelenekler ile yönetilmek yerine, bilim üzere ve akıl ile sorumluluk almak, bir bakıma bağımsızlık değil midir?

Güdülmek, birisinin sizi yönlendirmesi, kolay bir uyum olmakta, ancak kendi kişiliğiniz, kararınızı da ortadan kaldırmaktadır. Bu açıdan insanlar bilgi almalı ama sorumluluk, rıza kendinde olmalıdır.

Mücadele, savaş ancak gerekçe ile olur, tek gerekçe de bağımsızlık olmalıdır Bir toplum, eğer bağımsızlık için mücadele Tüm varlığı ile savaşmayı göze almazsa Sadece protesto ile yetinirse İşgal kaçınılmazdır İşgal olunca, gelen gücün idaresi olacaktır Buna göre taraftarlar çoğalacak Sonuçta, bağımlılık, kölelik ve güdümlü olmak Kaçınılmazdır Bağımsızlık ve tam bağımsızlık Birçok açıdan sözde olan değil, eylemde olmalı Anlaşalım dedikten sonra, savaşalım olmaz Eşit, bağımsız olunursa Kardeşlik geçerli olur, yoksa kul, köle olunur Başkasının insafı değil Kendi geleceğinizi kendiniz belirlemelisiniz İşte basit olarak Bağımsızlık, bireyin hakkı en üstte olmalıdır Çocuklarımızda bile emir, zorlama kabul edilemez	There is only one reasoning of war be accepted, for independence, liberty A person, or a people, if in fight at cruelty They want to save and protect the civil liberties Even by their full power, not as if act Not be satisfies by protests For a tyrant, to make, strengthened their administration Must use power, making slaves is not so easy If suppress the liberty ideas, philosophy It will be more easy Freedom cannot be discussed, or be on the table If you said, let's be on peace Cruel acts has no alternative humanity International Human Rights is the one Civil liberties, equality and brotherhood is the core Same as at the French Revolution Consent be yourself, not any oppression Decision be yourself; responsibility be yours also Independence is not given from another person You or even to your children, be care, save the freedom e
Mücadele etmenin dayanağı, anlamı olmalıdır Başkası için değil, birey, kendimiz milletimiz için olmalı Bağımsızlıktan başka bir gerekçe de olamaz Zorbalara, zalimlere karşı, hür olmaktır tek gerekçesi Hürriyetini kaybeden, veren artık insan değil köledir MAA	There must be a reasoning and grounding ideas Not for others, first be for yourself, as a member of human Independence is not a solve of common The reasoning for peace and against oppression If you lose the freedom, you lost your humanity MAA

37)İnsanların, çocuğum senin de kendi hak edişi, gelirlerinden bireylere katkı, destek için vermeli, gerekirse borç vermelidirler.

Bu mutlaka kayıtlı ve bilinen olmalı, zarar ve yasak olmaması açısından bilinmesi ve kayıt önemlidir.

Birisine yardım için borç verdiğinizde, bu işlemin yasak kapsamında olmaması, belirli bir zorbalık ve bir zorunlu tehdit boyutuna gelmemesi açısından kayıtlı ve bilinmesi, şahitli olması önemlidir. Herhangi bir dedikodu ve yanlış anlaşılmaya da olanak vermemiş olur.

Borç verdiğinizde ve aldığınızda onu yazın, borç sizi köleleştirmez Alışverişler, borç üzere ise Yazılı olması gerekir Evladlarınıza borç çıkarılmasın Alan ve veren içinde gereklidir bu Yaşamda karşılaştık Babama borç verdiğini söyleyen birisi Benden istedi, ödememi Ben de babam sağ ondan isteyin Borcu olduğunu sanmıyorum Verdiğiniz başış iken, borca döndürmüştünüz Bu şekilde olması için Her iki tarafında ihtiyacı yok, zenginlik var	If you take a debit, it must be written, may be not for you, thus may essential to you children, for paying You buy something, give and take, a marketing process Your goods are not only for yours, family, your children Someone would not take back it, you must have a proof Even debts must have a written one Marketing is not a charity process Not obtaining by paying too much This is for other applications to be At education, what are you indicating, want to give How much, they will get it? At lectures, 5-10% not more Individually performed one be up to 80%
---	--

<p>Niye isteniyor ayrıca anlamadım? Yazılı olmayınca, gerekçeler de olmuyor Gerekçeler dayanaksız olunca Borçta oluşmuyor Evlatlardan istenmesi ise Bilinmediği için öder diye bakılıyor Bağışların borç olması ise Olaya bakış açısı ise Neden bağış yaparsın, kavramamışsın Eğer kazanç için ise bağış olmaz Ödeme olunca da alışverişe de bağış denilmez</p>	<p>Physician is therefore individually learned one Self-education is the prime fact You can get the information, thus, see it microscope alone Evaluate and try to find the solution by yourself There is not one and exact answer Several situations must be active Harm is not considered, thus, can be happened So, follow up, be on the positive concepts The principals are mentioned at ethically Human Rights are also the explaining factors for you to go All be written, whether be controlled, later on Charity also have a limit; the remainder after essentials</p>
<p>Borç veren, bunu geçici olarak vermekte, dayanak için Sosyal açıdan vermekte ise, bunun yazılı dayanağı olmalı Peşin veya taksit ile satın alma ve satmada aynı şekildedir Mülkiyetin değiştirilmesi, zarar ve yasak olan olmamalı ZARAR söz konusu olmadığı gibi, gönülden olmalıdır MAA</p>	<p>If you give and take a debit, write on papers Selling and buying is somehow same as it is The changing of the owner of something Must be on regular on law, not giving one side a bonus Making harm is one of this way, debit will be a the one MAA</p>

38)Çocuğum seni çok severim ama zaman sürecinde sen de insanlığı çok sev, o yolda yürü.

Çok güzel bir çiçek gördüğüm zaman, ona hayran olurum, ancak belirli bir süre sonra solacağı ve atılacağını da kavrarım. Yaşamda geçici değil mi? Yarım asır çalışır, emekli olursunuz, başkanı olduğunuz yere gidince kimse yüzünüze bakmaz veya sevgi bırakmışsanız sizi kucaklarlar.

Süsler bir yemekte salata ve servisin sunumu gibidir, bizi doyuran ana yemektir, ama onlarda bir zevk, neşe katar. Her yemek geçici bir beğeni iken, bizi doyurur ve bize yaşama gücü, enerji sağlar.

<p>Süsleme ile gerçek niyeti gizleyenden korkulur, kaçınmalı, iletişimi kesmelidir Gerçek ve doğru olanın temeli önemlidir Bunun anlaşılması ve farkında olmak için Belirginleştirme gereklidir, Bilgilendirme ve rıza için açıklamalar Olayın anlaşılması ve kavranması içindir</p> <p>Bir sanat eseri, resmi yapanın imzasından daha çok Resim kendisi, sanatını ortaya koymalıdır Resme bakılmalı, yapana değil</p> <p>Kişi bugün var iken, yarın ölecektir Yaptığı sanat ise kalacak Bir bakıma ölümsüzelecektir</p> <p>Olaya zevk için değil Sanat için bakılmalı Tatmin de sanatta olmalıdır Her evlat bir sanat eseri olmalıdır</p>	<p>Decorating, attractiveness and changing the origin, so much, the main is going to covered, astonished me The grounding of the truth, reality is important For confirming it, you must be sure, what it will be For health, informative consent is therefore important Understanding what the problem is essential Diarrhea is not satisfactory, reasoning, cause etc.</p> <p>A meal, must be tasting indicating it So much sugar or pepper, will differentiate it If it is infected, hard to confirm Thus, normally, no one is going to eat, smelling food The art not on shape, looking, must be at taste</p> <p>The fact and conditions be grounding on humanity Ethical principles are the leading ones What will be for you children? Same, for being on humanity Ethical principles, simple by love The meaning of to be, being, having a child</p>
<p>Ben süslü olandan korkarım, bir pasta ne kadar süslü ise Bende o kadar bir şüphe uyandırır, tadı mı saklanıyor diye Şimdi yapılanlar ise, üstündeki süs, kalitesini simgeler Bu bakımdan, artık süse değil, tümüne bakıyorum, sevgiye Bir ufak kesim alıp, tattıktan sonra kalın dilim istiyorum MAA</p>	<p>I am afraid of, when something is so extra fancy My suspicious be cleared before using it May be hide inside, the ideas, the thoughts Now, considered all of them, inside and outside The mind and the heart, so be safe only if they are in love MAA</p>

39) İnsanlar eşittir ama çocuğum benim onu insan yapmak için bana gereksinimi vardır.
Bilmez misin? İnsanlar eşittir ve cins, ırk, sosyal durum gibi bir ayrıcalık İnsan Haklarına aykırıdır

Bir toplumu, toplum yapan, sosyal boyuta kazandıran her iki cins olmaktadır, birisinin noksanlığı ile eksiklik oluşur.

<p>Esas ilkeler varken, görünüşe bakmanın anlamı olamaz Zarar vermeyin, zararınız dokunmasın denince Ben zarar vermiyorum, sadece menfaata bakıyorum Fazla gelir almak benim hakkım diyen sık olmakta Aynı işi yapandan 10 kat fazla alman Gerekçesi denilince, belirli bir gerekçesi yok sanırsın Amcası olması ile bunun verildiği de söylenmez</p> <p>Eşitlik, cinsiyet, ırk, kabile, takım gibi özellikleri dışlar İnsanları yaptığı, ürettiği değere göre Kısaca esere göre davranılması gerekir Sevgi boyutu da hak eden kişi için İnsanlıkta olan, etik ilkelerde olanın hakkıdır Aynen çocuklarımızda olduğu gibi</p>	<p>Be consider the groundings and principles, not the seen one If you say, not making harm, not be destructive The answer is I am not So, what is the point? I have to earn by selling. Not as double income I make a civilization. Not destruct the place I want to be justice. Not killing the people Civil liberties, equality and brotherhood You want I have a special place, I must have So, you are not considered the equality The most important, your future, children be on ethically</p>
<p>İnsan tür olarak iki cins ile, bir aile, bir varlık oluşturmakta Eskiden üç çocuğum var diyordum, şimdi 6 çocuğum var Evlendiler artık çift oldular Üçü kız, üçü erkek oldu, cinsler eşitlendi Arada sevgi olmalı, sevgiye dayanarak yaşam oluşmalıdır MAA</p>	<p>Human is bey wife/husband, be a family, for humanity I said, I have 3 children, now 6 children, they married The life is not reciprocal, just be unification The only glue, for get together It is love at humanity, that's all MAA</p>

40) Çocuğum benim gelecek neslim, değişim ve gelişimde olmasını beklerim.

Gelecek nesil, etik ilkelerde ve İnsan Hakları temelinde eğitilmiş, fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür ise, endişeye de gerek yoktur

Gelecek endişesi, geçmiş ötesinde, şimdi yaşayanların tutum ve davranışlarındadır. Zulüm ve zarar içinde olan bir toplumda endişe duymak doğaldır.

<p>Evlatları arkalarında destek olarak görenler yeterli mi? Evlatlar arkalarında babalarını görmeleri Babalar da arkalarında evlatlarını görmeleri Bir bakıma hoş giden bir durum gibi dursa da Gençleri yetiştirmemizin amacı Onları tek başına ayakta dik durmak Kendi başlarına başarı kazanmaları olmalıdır Çocuk Haklarında eğitimin amacı Çocuğu, özgür bir toplumda Faal bir yetişkin yaşam için hazırlayacak Kendi ve başkalarının Kültürel kimliklerine ve değerlerine saygıyı geliştirecektir.</p> <p>Çocuğun kişiliğinin Becerilerinin Zihinsel ve fiziksel yeteneklerinin Mümkün olduğunca geliştirilmesini sağlamayı Amaçlayacaktır.</p> <p>Burada bir insana dayanma ve güvenme değil Kişilik ve becerilerinin geliştirilmesi Kendi ve başkalarının değerlerine saygı, ile olması Amaç ve hedef olmalıdır</p>	<p>Children be see ours as back, not we will Education is not meaning as getting diplomas As Atatürk indicated; free in mind, in heart, free at future Also; You, educated, establishing values, be trustworthy At the Children's Rights Declarations Education is meaning by free person at community As an adult one, for preparing Be on respect to himself/herself Also be respect to others, the common The cultural identification and Himself/herself values, believes by progressive concept The personality of the children And their behaviors, attitudes The mind and physical capacities As possible as advanced, progress and develops The only aim of the education This is not be backed a person, an institution Or any others, like richness and power Only be free, being in liberty Personality and consent be only at him/her</p>
<p>Bir kişi, kendine bakacak, kendini koruyacak Beslenme ve diğer ihtiyaçlarını karşılayacak Ortam ve durum yok, bakacak da olmayınca Başka yerde bir an bile duramaz, hemen yardıma koşar En iyisi kendimiz, ayakta durma, varlığımızı korumalıyız</p>	<p>A person must save and defend themselves Nutrition and other humanity need be given The condition and the situation is what will be, for future? If you are ready to help someone, be prepare for you also The best to stand, to be upright is within love</p>

MAA	MAA
<p>41) Evladım, zalim ile mücadele et, bağımsızlık şiarın olmalıdır.</p> <p>Zalimden yoksun olanı kurtarma yerine, zalime yardım için, işleri yürütenler, üst üste birikirler. Mücadele edecek kişi bulamazsın, sessiz kalırlar ve toplum battıkça batır.</p> <p>Zalimlerin varlığı, onlarla mücadele etmeyen, zarar, züllüme karşı çıkmayanların olması ile mümkündür.</p>	<p>Save us from brutality, give us our liberty You want to save form brutality Thus, what you do for yourself? The first to be saved be yourself At plane, the warning, give the oxygen port to yourself Then to your children, not be fainted, our of mind Fist be perceive the meaning of liberty, self-determination The presence, to be is by freedom If your believe liberty, not make anyone harm Free mind, free act, free perspective is required Result, is taken the responsibility, to be human Not to be slave, be act by their own The meaning of life, to be as you are, not order of others</p>
<p>Bizleri zalimin elinden kurtar, bağımsızlığı oluştur İnsanlar başkaları tarafından kurtarılmayı beklemek Sen ne yapıyorsun sorusuna da cevap bulmalıdırlar</p> <p>İnsanın kendisi öncelikle bağımsızlığı algılamalı Bunun varlık oluşması, bireyselleşme ve kişi olunması Kısaca benliğinin oluşması için gerektiği kavranmalıdır Kendi ayakları üstüne basmasını öğrenmeli Bu konuda da beceri kazanmalı, yapmalıdır</p> <p>Birey eğer kendisinin bağımsızlığı üzerinde ise Kendi gücü ile hürriyeti peşinde koşar Köle olmaktan kaçınmak için gerekirse göç eder Evlatlarını hür ve bağımsız yetiştirir</p>	<p>If you are conscious for fighting to tyrant The best power is from heart, designed by mind Turkish Independence War, advices are to be a colony Liberation and death the only solution Human being gain only by heat, the main power</p>
<p>Bağımsızlık ve zorbaya karşı savaş, bu konuda bilinçli olan Kalıp ve güdülmemiş, hür ve aklımlı kullananın işidir İstiklal Savaşında, mandacılık, bir devlete dayanma varken Ya istiklal ya ölüm diyen, gönünü, canını ortaya koyan Gerçek insan olan, insanlarla kazanılmıştır</p> <p>MAA</p>	<p>MAA</p>

42) Evladım, benlik üzerinde olursa, bu Evrende yalnız, tek başına kalırsın.

Benlik üzere, ben diyen, kazanç peşinde koşan kişiden, insanlık boyutu olmaz, kazanç var ise, reklam var ise gösterişte olur. Gereçleri insanların eşit olmaması, cins, ırk veya sosyal yapıyı gösterirler.

Faydalı olmak, gösteriş ile olmaz, bir köpeği gösteriş olması için seven, onun kendisi ile iletişime geçmediği, kendini sevdirmedeği görülür ve hatta hırlar. Hayvanları bile ayırmamalı, onları da sevmeli, empati yapmalı, kucaklamalı, desteklemeli ve insan gibi yaklaşmalı, hatta konuşmalıyız.

<p>İnsan bildiğini sanıp, bilmediği konular çok fazladır Cinsler üzerine olan konuşmalarda İster kadın ister erkek olun Söyledikleriniz kendiniz, kendi algılarınızdır Bilimsel olarak ortaya konulacaklar geçersizdir Cins, eşitlik kavramını bozan olamaz Eşit olanlarda ise eşitlik konuşulmalıdır Ayrıcalık, korumacılık ve sosyal oluşum söz konusu ise Bu cinsin kendi amaçlarınız için kullanılmalıdır</p> <p>Bilip sanıp, cahil olduğunuz bir konudur Evlat yetiştirmede bunun gibidir En kötüsü de cahil olduğunuz farkında olamamaktır</p>	<p>You assume, you know a lot, thus, not known ones are huge Talking are your own perspective Not meaning gender, race or others Mainly indicates your education If not your personal evaluation Only be a standard, routine person Each person is special, unique and sole So, the specialty means individualized Not any special consideration at gender, race Be yourself, make it, decide it by yourself Not be common, not any community at ideas Each person has special child, as each act is differs</p>
<p>Bu Evrende insan tek başına değildir, tüm yaratılanlar Eğer sevgi üretmek, yarar ve barış oluşturma için bir neden Olumsuzluklar, zarar ve zulüm için şeytan suçlanırken Olumlular, fayda ve destek, korunma için melek söylenir Gerçekte ise, tümünün sorumlusu ve yapan, kendisidir</p> <p>MAA</p>	<p>A person is not alone at this Universe A member of a community Positiveness called as angel, negative as Satan The reality, they are not object, they are inside us Person is the only responsible one, to be an angel or a Satan</p> <p>MAA</p>

43) Zalim ile baş edemiyorsan, başka yere göç et, ona uyma sakın, olur mu evladım.

Zalim ile bir arada bulunulamaz, onunla mücadele etmeli, ancak değişim sağlanamıyorsa, onun olduğu yerde yaşanmaz

Zulüm yapana sessiz kalmak bile suç kapsamındadır, gereken hukuk yolu ile mücadele yaklaşım Anayasal bir haktır (Madde 137)

Güçsüz olunca neden dayanacak bir güç aramır? Güçsüz hissedince, başka güç neden istersin Eğer başaramayacaksan etrafından dönersin Onu atlar geçersin Eğer, herhangi bir yapacağın yok ise Orayı terk eder, başka yere geçersin Hürriyet başka bir boyut ile paylaşmaz Benlik, varlık olarak bağımsızlığını korursun Bunu en azından evlatların için yapmalısın	Why we need extra power, when feeling weak Why do you want extra power, each has a charge If you want to go, want to reach a target Turn around, pass it Jump on it Or not considered it, cancelled it Liberty has not be payed the fee Slavery is inhuman and be lost independence You must do it for your children, at least
İnsanlar güçsüz olunca, dayanacakları olmayınca Zalime ve kötüye teslim olmamalı, mücadele etmelidir Gerekirse göç edip, başka ortamda, güçlenerek mücadele Kesinlikle teslim olmamalı, üstün bir güç gelip kurtaracak Başkasından medet uman, onun kölesi olur, unutma sakın MAA	What will you be at your back, to defend you? Most people will be with the tyrant, to get a position You must be, therefore be go away, away of the cruelty For your independence, be overcome Not grounding to another person, just you, yourself MAA

44) Çocuğum, köle olursan, kölelikten mutlu olursun sonra, aman sakın!

Tarihte kölelik yapan, esaret altında olan toplumlarda, amirin dediğini yapmak, bir bakıma tapınma boyutunda olduğu için, bu yolda ölüm bile onları mutlu kılmıştır.

İnsanların bağımsızlığı ve bireyin fert olarak hakları önemli bir insanlık aşamasıdır.

İnsanların birey olarak hakları, Roma döneminde, sadece Romalı vatandaşlar için geçerli idi. Uşaklar ve kölelere hürriyet kavramları söz konusu edilmez, herhangi bir şekilde, Romalının yüzüne bile bakması yasaktı.

Bağımsızlık mücadelesini yapanlar, esaretin ızdırabını kavrayanlardır Zalim olanın en önemli yaptığı Kendisine karşı çıkarı yok etmesi, öldürmesi Ölmüş boyuta getirmesidir Bunun daima bir gerekçesi vardır, söylenen Bu bir kandırma olarak gören, görmeyen olur İstenileni yapmadı, hak etti En güçlü dayanağı da budur Ceza, yazılı suç olanlar içindir Düzen için olan uygulamalara uymamak suç değildir Suç kavramı, yorum, kıyas ve geleneklere kapalı Kesin kanıt olmalıdır Zarar gören olmalıdır Ceza ise kurala uymayana veriliyor Kurala uymayana ceza olmaz ise verilenler Zulmün belirgin kanıtı, boyutu oluyor Çocuklar ayırır, yetkinlik boyutu önemlidir	The one is fighting for independence, is the one aware of freedom The most important action of a cruel person, tyrant is To destroy the contrary, opposing ones Alive ones be continuing for struggle Therefore the best person is death person The reasoning is simple He/she rejected my order I have right to destroy them Crime is written at law, known easily at common Regulations, some notice must be indicated If not done, not mentioned as a crime The law must be also Universal and Fit Human Rights Civil liberties, equality, brotherhood Serve and protect, form governmental, institutional ones If you want to make the rule as crime, be put on law Thus, the main cruel act is so obvious When causing harm, to human rights, nothing acceptable
Birey Hakları; bağımsızlık, eşitlik ve kardeşlik temelinde Zarar vermemek, yararlılık, bireye saygı ve güvenme Bilime, yaratılanların oluşumuna güvenme Hayal ve masal gibi, aldatıcılara yönelmeme, aldanmama Bu bir akıl ötesi, varlığın kendi başına oluşturma eylemidir MAA	Civil liberties, equality, brotherhood: the three symbol Primum non nocere, benefit, respect and thrust Be ethical principles, figured out habit and attitude Not at phantasies, be on reality and fact Love is at this concept, making you as a human MAA

45)Algılamayan, içinde olduğu ortamın farkına da varamaz, düşün, aklını kullan çocuğum.

Kalıp içinde kalmak ile daha emniyetli olduğu inancını korur.

Hapishanede olan, dışarıda yaşamdan korktuğu için, dışarı çıkmamak için, içeride çeşitli suç işleyerek kalmasını uzatır. Bağımsızlık sanıldığı aksine oldukça korkutucu olabilmektedir.

<p>Kalplerine mühür vurulanlar, akılları ile düşünmez ve artık anlamaz olurlar Bakış açıları farklı olabilmektedir Dağa bakan pencereden bakanlar Denizi göremez, varlığını da bilemezler Afrikalı, buz ve suyun donmasını bilmez Gölün üstünde yürümeyi fantezi olarak görürler</p> <p>İnsanlar sevgi dilinden konuşmazlarsa Gerekçeleri kazanmak üzere ise Fedakârlık konusunu kavramaları mümkün olmaz Noel Babayı bir fantezi görür, sadece o yardım yapar der Kimseye bir bardak kahve bile ikram etmezler</p> <p>Annenize gidince içtiğiniz kahvenin parasını vermeniz Kahve tabağına koymanız gerekir Alman Usulü aile içinde geçerlidir Genellikle ikramları almazalar Çünkü parasını vermeyi bilemezler, kimse toplamaz Alman Öğrencilere ilk öğretilen konular budur Servis toplu çay içer, katkı, sohbetir, kaynaşmadır Parasını da hoca verir, bu kaynaşmayı sağlamaktır Tüm personelin birlikteliğini ise istemeyen vardır Sonra hekimlerin sözlerini dinlemezler, büyüklük taslarlar Sevgi bağı olunca koş, koş gelirler, katkı sağlarlar Kusan çocuğu beslemeyelim katkısı önemlidir Hekim tam bilemez boyutunu</p> <p>Sevgi ile birliktelik Tüm bir aile olması Çocuk çoluk anlamında, tüm personel Bir hoca olarak onların babalığını yapmak Çok güzeldir, kaçırarlara da üzüldürüm</p>	<p>If your hear is in prison, you must first unchain your heart, let it be free Some person cannot configurate the situation You gave it free, he/she wants to pay the fee Not confirming the aid, sacrifice or like that Santa Claus is an example, thus, not to be as Santa Charity can be best if unknown, who give it So, not make Santa as phantasies, act like Santa You are looking at right side of window, see the see The left side, only see the mountains So not consider them as fool or moron You must inform, describe and be live with it Perceiving and awareness needs to be understand first</p> <p>In some countries, when you drink a coffee you must pay Even put kindly a Mark to the coffee plate Not taken any free ones, not to own to others Reciprocal act is a cultural meaning, way of life Nothing be taken, if not paid or given Thus, some culture, the given- wanting for taken is hello Friendship and be chatting altogether The subjects must be for cooperation and be unification Not any unhuman and worse talking's Just sharing the conditions The fee is sometimes be taken monthly From income at this unit, service Mostly the chairman paid all So, tea and the sugar is satisfactory for payment</p> <p>There are obligations, if you are at this tea chat Get together must be the fact Love and be in love is the reasoning, Humanity principles So, everybody be all together, not any discrimination</p>
<p>İnsanlar insanlık dışında olmak için gerekçeler bulurlar Bunların tümü, sevmek, sevgide ileri ve taşkın olmak ile Kısaca insanlık boyutu ile sevginin akıl ile bütünleşmesi Kısaca tüm benliğini değiştirebilmesi ile ilgilidir Değişmeyen, aynada görünüşünü değiştirme yeterli sanır MAA</p>	<p>There are a lot reasoning if you need inhuman act My right, civilization, for community, demand of common Thus, not any love and human affections Concerning all the personality, to be or not to be human The appearance can be change, not let be altered the heart MAA</p>

46)Evladım unutma, eğer bağımsızlığınız en değerli şeyiniz ise, zenginlik, evlat, hatta canınızı feda edebilirsiniz.

İstiklal Savaşları bu şekilde kazanılır.

Birçok kişi, zenginliğini kaybetmek, savaşta geri kalan eşi, çocuklarını bırakmamak, kısaca güçlü ve kazanacaklarından emin olmadıkça bağımsızlıklarını açısından mücadeleye girmezler, onlar köle olmaya hak ediyorlardır.

<p>Bağımsızlık mücadelesinde zenginler girmezler, sistem ile elde ettiklerini kaybetmek istemezler Bir sistem içinde zengin olmak Eğer dikta yönetiminde ise, idareye yakın olacaksınız Rekabet olmaz, tüm işler ve gelirler sana verilir Bir miktar pay da yönetime gider elbet</p> <p>Bağımsızlık mücadelesinde zenginler istemezler Bağımsızlığı kavrayan zenginlerin davranışlarıdır bunlar</p>	<p>Liberty is meaning a free act, so, most rich person want to save the same system Richness is most desired one Thus, if you want to use, to spend the money Then you will not be rich, so you must keep, for richness So, you want, gain and keep the money Be near the administrative, most facilities be yours Not be a competitive, only give some fee for the manager</p>
--	--

<p>Ne zaman, yönetim el değiştirecek olsa, karşıya geçer Bir bakarsın öz savunucusu olur Kraldan fazla kralcı iken Demokrattan öte demokrat olur Ancak demokrasiyi güçler yönetir sanır Gerçek boyutta ise birey vardır Avrupa Konseyinin dediği gibi Birey hakkı üstündür, kamu, kurum ve kuruluşlardan Korunmalı ve gözetilmelidir İşte bu yola sapmasın diyerek Yönetimi güçler olarak ayırmak isterler Güçlerin birey olarak anlamı da Kendi çocukları ve yakınlarıdır</p> <p>Birey hakkı benlik üzere değil, insanlık üzere olması Kabul ile ilkeleşmesi, geçiş evlat değil, iyilere olacaktır En korktukları da bu olacaktır</p>	<p>The person, who are at liberty, not be a full rich Even perceive it, the awareness, change all the habit Not to be with the cruelty, be for the common Before be with the ruler, administrator Now, better than democracy, they will at civil liberties The what jury, common wish Individual consent must be at the fact At European Council Report Civil liberties is the aim, must keep, save and protect Form all governmental issues, institutions, and ruler You must inform, enlighten the person Must take the responsibility of his/her own Only crime act and harm issues be restricted by law To make this item, means crime, so be punished We must be in ethical principles ve at humanity Consider first, the last the individual rights Even not be harmful, to us, as a person</p>
<p>Bağımsızlık için mücadele etmek, enerjiyi gönülden almak Akıl ile gelecek için, sorumluluğu almak, kararını verebilmek Kısaca insan olarak, insan gibi yaşayabilmek için Kısaca bu Evrende var olabilmek için olmaz ise olmaz Hürriyet, bağımsızlık ve hür yaşamak, insan olmaktır MAA</p>	<p>The energy for liberation comes from the heart Mind must take the responsibility Simply, to live at the humanity, with love Be a presence at this Universe, as ourselves Live in love, independent, equal and in friendship MAA</p>

47) Evladım, kaçarak değil, dik durarak, eğilmeden ayakta kalarak yaşam olur.

İnsanlar insanlıkta kalma koşulu ile, giriştikleri işte, amaçları güzellik ve iyilikte olarak, zarardan kaçarak, korunarak, yaptıkları, zaman içinde olumsuz olanları bile olumlu yapabildikleri görülmektedir.

Yaklaşımlarda amaç ve güdü öne çıkmakta, hakimlerde karar vermek için bu temel üzerinde arar vermektedirler. Ceza zarar vermeye kastı olmayan için önemli olumlu yaklaşımdır.

<p>Bir mal bulunca onu satıp zengin olmak mı? Yoksa sahibini aramak mı? Bazı durumlarda elinize bir fırsat geçer Bu fırsatı paylaşmak ve sahiplerine teslim yerine Ben buldum, ben almalıyım mı demelisiniz?</p> <p>Bu çocuğunuz içinde geçerlidir İstenmeyen davranışları olan çocuktan kaçarken Taktir edilen ve başarı olanlara ise benim evladım demek Onu teşvik ve destek yerine Kendi varlığınız ile ona yük olmak Bu insanlık değil, insanlık dışı bir eylemdir</p>	<p>When you find something at the sea, do you want to use, or find the owner? In some instances, you have some probabilities Do you want to use, only for yourself Or, give it to the owner Or, make it as an example, for a lesson to get</p> <p>This is also concern for your children You cannot escape, because of your children habit Thus, you must be educated Concerning love and ethical principles If you get angry, then means you going to fail</p>
<p>Bazı olumsuzluklar, sevgi ile bulaşınca Farklı yöneme gelmekte ve olumluya dönmektedir Kazandığınız para, yardım ve destek ile sosyal boyut Bir kişi değil, tüm insanlığa katkı olmaktadır Olumlular örnek, olumsuzlar ibret olur, tüm insanlığa MAA</p>	<p>To be at Negative, thus, it is not be in love Several contradictions be return to positive by love Money, children be the origin of negative Be positive effect, not only for you, for the people also Good ones; example, a lesson, bad ones are warning, lesson MAA</p>

48) Bazı şeyleri kavramak olanaksız gibidir, yaşanmalıdır evladım.

Bağımsızlık bunun en önemlisidir. Hürriyeti algılamayan kişi, hür olanı da yadırgar ve gerekirse ihbar eder.

Bir millet bağımsızlıktan vaz geçme yerine canını vermeyi tercih ediyorsa, o millet yere gelmez ve yaşamı hak ederler.

<p>Nimetleri hatırlamak ile benim hakkım diyerek paylaşmamak, benlik içinde olmak O yıl çok iyi bir ürün elde ettiniz Tohumları paylaşmak, gerekirse ücretli olarak vermek</p>	<p>Remembering the pleasure, not own all, just share others Your crops so much cultivated Do you want to share the seeds?</p>
---	--

<p>O bölgede yayınlattırılmak mı istenir? Sadece bende olsun, ben kazanayım mı demek?</p> <p>Önemli bir domates tohumu Sakarya Vadisinde alınmış Yayılmış ve şimdi Sakar Domatesi denilmektedir</p> <p>Evlatlarınızı da kendi benliğiniz içinde değil Tüm toplumun yararlanmasına olanak sağlamalıdır Yazdıkları yazıları, resimleri toplumun görmesine Onlardan katkı olmasına çalışılmalıdır Burada, konu siz değil, evladınız olmalıdır</p>	<p>Or, keep for yourself?</p> <p>Is Sakarya River Valley, they use F1 tomato seeds After getting good result, share them Now it is called Sakar Tomato Thus, not know who share first</p> <p>Our children is not only belong to us For all the common, for humanity All my writings, idea and behavior Not for myself, I have to share The subject is not share, live with love</p>
<p>Bağımsızlığı isteyen, bu yolda mücadele eden Daha önce köle olup, dikta, emir altında yaşayan kişi Bu değişimi yapabilmesi olanaksız gibidir Hürriyeti algılama insana en büyük bir nimet Onlar için bir amaç, insanlığa giden yol, varlık oluşumdur MAA</p>	<p>If you want to be in liberation, you must be in fight The person at slavery, cannot be want to be free How can he/she be get the fee, must obey the rules Independence is such a fact, to be compromise freedom First you must believe yourself, be a meaning of living MAA</p>

49) Kendini yabancılaştırma, insan olarak gör, insanlıkta yürü.

İnsanları cinsiyet, ırk veya başka nedenlerle gruplandırınlar, sonuçta insanların eşit olduğu, davranışlarına göre değerlendirmenin insanlık açısından önemi kaçırılmaktadır.

Ayrımcılık yasak olmalı, ancak eserlere göre somut olarak değerlere göre olmalıdır. Annene mi, babanı mı daha çok seviyorsun gibi çok saçma, anlamsız soru sorulmakta ve bunu cevaplama reddedilmelidir.

<p>Hoşlandığın senin, istemediğin başkasının, öyle mi? Beğendiklerini kendine seçersin Bozuk, çürük olanları da başkalarına bırakırsın</p> <p>Pazarda beğenilmeyenler atılmazlar Onlar hayvanlara yem veya bedava dağıtımına gider Ancak ortaya gelen yemekte Et ve önemli olanları alıp Su ve kemik gibi diğerlerini başkasına vermek Kabul edilemez, erken gelen kapar gerekçesi de İnsanlık dışı olduğun anlamındadır</p> <p>Askerlikte sabah kahvaltıda 7 yumurta getiriliyordu Yandaki masa erken gelen kapıyor sistemi geçerli Bizde ise ikiye bölünüp 14 yumurta ediyor 4 tanesi de paylaşıyor, isteyene veriliyordu Bu dört tanesi hemen daima, yan masaya verilir Kavganın önü kesilmeye çalışılıyordu</p> <p>Bir yerde kavga, bir yerde ise sevgi, paylaşım Bir yerde düşmanlık, diğer yerde kardeşlik Bizim masa, hepimiz kardeşiz, kardeşlik bağı ile bağlıyız Birbirimize, babalık ve evlatlık yapacağız demiştik Yumurta ötesi, birçok yaklaşımda babalık yapan Onu evladım, kardeşim dediği arkadaşına veriyordu</p>	<p>You like is yours, hated ones to others, is it the reality? You select the best for yourselves Others be a trash, is it? No at the open market, the others be given to others, free Or, for animal food They collect them, and be use them Only left behind, if you consider Your trashes, cans, nylon ones, for carrying Especially meat is so precious, even the bones collected</p> <p>Thus, I mean at a get together meal, the meal is one You must share it, meat be for 1-2, the others be only soup At military duty, they give 7 eggs to 10 person Near table fight for the eggs At our table, we divide the eggs at half, so 14 eggs shared 4 one be the one, who wishes Mostly gave to near table, for stopping the fight You can notice, same conditions One table is so lovely, full of friendship Near table is everyday fighting Also accused and be in a mutiny Thus, they thought captain take, and sell it The total given person number is not fit the present one The planned number and admitted person is 30% over So, they give the amount according to the planned person</p>
<p>Her insan eşit ve hür ise, kardeşlik bağı ile bağlı ise Ayrımcılığın anlamı nedir? Her bireyin özel, özgün ve yalın olarak Bir önceliği, bir özelliği, bir ayrıcalığı vardır Kendisi, adı, soyadı ile benliği vardır MAA</p>	<p>If a person is free, unique and relation with brotherhood What is the meaning of discrimination? If you mean a person is unique and special Why you want to put in a class, in a group Even, gender, race and social ones are not acceptable MAA</p>

50) Sahip oldukların ile mutlu olmaya bakmalısın, evladım.

Denizin içinde iken, sunun ne kadarı sizin olabilir ne kadarını satın almanız gerekir?

Çok saçma gelmektedir.

Yaratıcı sıfatı olarak ele alındığında, insan önce gereksinimlerini karşılar. Hiçbir şeye ihtiyacı olmamalı, olursa zaten yaratıcılığı tartışmaya girer. Bir ressam olarak ihtiyacınız, sanatkâr olmak değil, eser üretmektir.

<p>Zengine fakir para verir mi? Bir arkadaşım oldukça yoksul zor geçiniyordu Ancak sınıfın en zengin olana Devamlı, çikolata, şeker ve kalem verirdi Zengin olan çok memnun olur Çünkü parasına kıyamaz, kalemi bile olmazdı Asla bile sanki birisi çalacak gibi saklardı</p> <p>Sorduk niye veriyorsun diye Çok fakir dedi, yoksul arkadaş Sevgiyi, paylaşmayı bilmiyor diye ekledi Algılıyor mu dedik Teşekkür ediyor ya dedi</p> <p>Bu bize ders oldu, tüm arkadaşlar birbirlerine Devamlı eşyaları paylaşır oldu Bir iken en az iki adet alır Birisi ile paylaşırdık</p> <p>Şimdi de serviste aynı durum En kaliteli çay alınacak, içilecek Evlatlarımda aynı şekilde Mutlaka sevdiklerinden fazla alır Başkası ile paylaşırlar</p>	<p>Does poor give money to the rich one? One of my poor friend, hard to supply the education fee Gives simply chocolate to the riches friend Not meaning to share, gives whole one He mostly buys mainly two chocolate rods One for him and for share The other mainly for the rich one</p> <p>I asked the reason He said, he is so poor, look not have even a pencil I bought mostly to him He never rejected, take and own it What you earn about it? He said thank you</p> <p>This is a lesson to us, we mostly buy several gifts Pencil, pen, paper, ink so on Buy cake at anniversaries, some special days Not taken, collecting any money The rule is, who gives some money, we take May be not used now, thus, one day it will be a finance Therefore we used presence tense, for explanation If you want to know, whether the rich friend be aware of? Every time, he gives his share, not missed, thus, not much</p>
<p>Susamış ve içecek su bulamadığımız zaman Bir yerde bulur iseniz, onu kana, kana içersiniz İhtiyacınız olmaz ise, aramazsınız bile Bu açıdan ihtiyaç, gereksinimlere göre olmaktadır Gereksinim olmayan için, gereksinim söylemek saçma olur MAA</p>	<p>When you are thirsty and not find any drinkable water You try to search and find, even pay money for that If you are not thirsty, not have such problem The requirements are about the need, essentials Love and loving be the only and top aspect for both MAA</p>

51) Gözünü aç çocuğum, rüyada olabilir ama gerçek hayta dön, ona bakmalısın.

Olmayacak şeyler, hayal, büyü ile olası görülür. Bilim açısından güvenilir ve bilinen boyut olmayanlara inanmak, olmayana inanmak denir.

Bazı şeyleri söylemek, ayırmacılık ve insanları birbirine düşman etmek amacını taşır, bunlar bir tuzak gibidir, bir fitne ve bölünmeye neden olmaktadır.

<p>Bilmez misin, çocuğun senin değil insanlığındır Bizler yaşayan canlılar olarak devamlılığımızı isteriz Bunun tek çözümü de evlat olmasıdır sanırız Gerçekte ise hiçbir sanatçının çocuğu sanatçı olmamış Babasının gölgesinde körelmiştir</p> <p>Çocuklarını eğitir ve insanlık boyutunda örnek olursa O artık senin çocuğun değildir Sen onun babası olursun</p> <p>Bir keresinde bir baba, ben senin değil sen benimsin Ben önemliyim, sen değilsin diye de eklemiştin Çocuğun cevabı, fark etmez ki Üstünlük kavram ve anlamımızda olmadığına göre İkimizde birbirimiz ile gurur duyuyoruz Bunu paylaşalım Toplumda baba ve evladın sevilmesi, yücelmesi bilinmez Biz örnek olalım, sevelim, sevillelim demiştin</p>	<p>Be perceive, your children is not only for yours, for humanity, for community also We want to have a future, by new generations Thus, thoughts mainly to have a children At reality, it is not so Not recorded at history, artist child was not same They nearly a depressed or a copying one So, to be an individual, the main indications are: You children be objected you Even, wanting to know the reasoning The grounding fact, that he/she will comprehend In an example, father told, I am the one, important one The child, if I am important, then, you will be Because you are my father, means you make me such There will be no superiority at human being The value created person is admirable, share it Father is known and reputation, so, son is also same What a proud fact, is it? Be happy both</p>
--	--

Eğer bir babanız var ise, o, evlat edindiğini söylerseniz Sizin kardeşiniz olacaktır, ki bu önemli boyuttur Varlığı, doğayı, insan gibi, yaşamı sınırlı düzeye indirmek Yerçekimini insan çocuk edindirmesi şeklinde varsayım Evladının olma kavramının anlamı ortadan kaldırmaktadır MAA	If you said, gravity be a child, Nature is the father They are immortal, so human being be a at brotherhood Use your mind, how dare you be the creation As a human, be a decision, be a behavior, thoughts To have a child, the philosophy will not be acceptable one MAA
---	---

52) Medeniyet, bilimdeki gelişmeler, yeni neslin bakış açıları ve daha ileri gittikleri için oluşmaktadır.

Yerçekimi kanunundan sonra, kitlelerin çekimi ortaya atılarak, bir aşama daha ileri gidilmiştir. Bu açıdan yeni nesil, aynı kural ve kalıpta kalması değil, daha hayırlı, temiz ve daha bilimsel, iyiliği açığa çıkarmak için desteklenmelidir.

Kim gerçeği açığa çıkarır? Bizim sülalede bir adet vardır Konuşmalardan sonra, genç, hatta çocuğa sorulur Sen ne diyorsun diye! Gerekçesini sordum neden diyerek Bir kere çocuklar yalanı bilmez erişkin kadar Doğru söyleyene zaten söz verilir İnsanlar arasındaki sosyal dereceleri tam bilemezler Sadece söylenenleri dikkate alırlar Kendi mantıkları ise doğrudan çalışır, eğriyi bilmez Yalın sonuca varırlar Bizde bunu kullanırız Söyleyeceğimizi de çocuğa söylemiş oluruz Hata yanlış varsa, her zaman düzeltilebilir zaten Anlamı budur dediler Ben de çok sık kullanırım Sunumlarımı öğrencilere okutur, yorumlatırım	We will be saying the truth There is a tradition at our family Before ending the conversations, asked mind using child What will be his/her thoughts? I asked the reasoning First say liar is hard and not say, must be a profession Second not discriminate the others, so, makes an outline Use the child mind, not blurred by ideas If not know, want explanations The result is simple, thus, exact You can use this evaluation If it so childish, you may correct, some or all Making an education, for all the contributors Especially old ones, who indicates they know it It is hard to say, when a child told it, cannot be opposed They must say, untrue, by evidence, and on proof It is hard to make contrary, so, educating the adults
İnsanlar ölümsüz olmadıkları için Medeniyet ve ilerleme için yeni nesil önemlidir Bu açıdan çocuklarımız bizim aynı kopyamız değil Daha ileri, daha bilimsel ve gelişimsel olmalıdırlar Eğitim yeni bir insan yaratsa bile, sevgi bunun temelidir MAA	Human being is not immortal, so new generation has to be To continuing of civilization, generations be critical Thus, our children be not copy of us Be open mind, open heart and unique person Education is the meaning of development and progress MAA

53) Evladım, değer kıymetini bilen için anlamlıdır.

Bir pırlanta alsanız, onu cam diyerek atacak olabilir.

Sevdiğinizden aldığımız bir kır papatyası çok anlamlı iken, sevmediğinizin 40 adet gülünü geri çevirirsiniz.

Bazı şeyler, doğmamışın hakkıdır Miras olarak mevcutlar arasında paylaşım yapılır Gelecek nesil düşünülmalıdır Onların gelişim ve ilerlemesi için Yaklaşım yapılmalıdır Okul yaptırana sorun neden yaptırmış diyerek Ben okudum, para kazandım, başkası da okusun der Aynı yaklaşımı, fidan dikene de sorduğumda Gelecek nesiller altında gölgelensin istedim demiştir Bizlerde yaptıklarımız, yazdıklarımız için Gelecek nesilleri düşünüyor muyuz? Bana soruyorsanız eğer Bu satırlar niye yazılıyor, sanıyorsunuz derim	Something are the right of unborn, for future generation The nature is the new generation heir, not waste it If you have a house, do you think about your children? Garden for comprehension of nature Dog, Labrador retriever, to learn love, love of the animals Plants and trees for loving the growing the plants They don't want to cultivate, tomato, pepper so on Because, they are for food, makes us aggressive Flowers are more humanistic perspective for gaining Even our family does not play tennis for scores Just best shooting and holding the racket Not just play, for perfection at tomorrow If You asked, why I wrote this letters For the next generation, not for you
Bazı durumlarda, elinizdeki imkân kullanana verilir Değer yaratacak, bu konuda yetkin, yeterli olana verilir	In some conditions, the facilities be given to needed one Want to be added more on rates, increase the value

Füzen kurşun kalem, bir sanatçının elinde eser olur Picasso'nun elinde, bir şaheser olur Her birey eşittir ama, yapana, imkân tanınır MAA	A paper and a scripture charcoal pencil Artist makes a miracle, like Picasso Everyone is same, thus unique and special, be care of it MAA
--	--

54) Bir insan, bir çocuk, bir nesil, bir devlet, bir felsefe, bir değişim, gelişim yaratabilir, örneğin Atatürk olduğu gibi.

İnsanları aynı eşit olarak ele alınabilir, ancak yapan ile yapmayan ayrılmalı, dönüşüm ve gelişim boyutunda olan ile birlikte olmalı, pozitif değişimi yakalamaya çalışmalıdır.

En iyi müjde hangisidir dersiniz? Piyangodan para çıkmış habere mi sevinirsiniz? Profesör oldun sözüne mi sevinir? Çocuğunuz oldu haberine mi? Yoksa başkan seçildiniz sözüne mi? Her birey kendine göre sevinir Bana sorarsanız Gelecek boyut ve proje önemlidir Para ile ne yapacak? Akademik çalışma olarak ilerleme boyutu Çocuğunuz yetiştirme ve eğitimi Yönetimde birey hakkını koruyacak mı? Haber mi, proje mi?	What is the greatest best news for you? Money form lottery? Being a professor? Have a baby born? Being a Rector? Each of them have some happiness Thus, each one have some obligations to do Support and give at least 20% to the common Work hard, teach more people Children be educated be a human, at least for 20 years Care and serve civil liberties What will be the best happiness for you? The event or the project at love and humanity?
Her çocuğunuz, gelecekte ne olacağı bilinmez Bu açıdan, sanki Evren'i kurtaracak gibi Eğitilmeli ve yetiştirmelidir Ancak, kibir ile tüm toplumu yönetme adına Zalim olursa, onunla mücadele gereksinimi de esastır MAA	No one knows what will be at the future What will be our children future? Education and progression of life Thus, for protection of pride and grudge, what will be? The only way, be in love, with love, the best way for shield MAA

55) Hayal, rüya ve fantezilere göre yorum yaparsanız, gerçeğe ulaşmanız olası değildir, evladım, bilim ancak dayanılan, güvenilen veriler sağlar.

Günler, aylar ve burçların gelecek açısından ne anlamı olabilir? Buna inanmak bile yanlışla yönlendirmektedir.

Eğitim bizi adeta başka kişi yapar Eğitim ile elde edilen nedir? Bana göre gelişim ve değişimdir Elbet olumlu yönde Tümden değişmek var Tedrici değişim, basamaklama ile oluşma Eski güzelleri korumak, yenileri yerleştirmek Hangisini seçersiniz dersiniz Ben sonucunu seçerim En çok bana faydası olanlar Başta eşim ve çocuklarımla tenkidi Sonra, bana karşı çıkanlardır Çünkü onları da dinler Faydası olanları değiştirir Yanlış olanlara da doğrudan devam der Bir bakıma perçinlerim, onların düşünceleri aksine	Education diverse us, change us, hope to humanity What will be your expectations for the education? For me developing and differentiation, evaluation Of course at positive way Negative one is going to back Differentiation completely? You have a constitutional background Even breastfeeding is the major one Before making the verdict, the decision You must be evaluate your structure, physically, mentally And also social, cultural perspective Taking the good and suitable, left the bad, harm and unfit Then, first listen your family They must be making criticism to you Easy way to know the negatives, for turning other side Take if they are on love, left non heart content
İlk başta olan olayı, durumu gerçek olarak tanımlamalı Kanıtlar, bilimsel ve olguya, kişiye göre oluşmalıdır Bundan sonra oluşması, gerekçesi, dayanağına bakılır Tümü de bilim üzere, güvenilir olmalıdır Bilimsel sorgulama sonrası, bireye özgü terzilik yapılmalı MAA	First, we must realize the situation, condition What will be the exact evidences, findings? Later how can we overcome or sole the problem? All must be trustworthy, for humanity and ethical Thus, medicine is a tailoring the health, upon the person MAA

56) Bir kimse bir şey istediği zaman ona istediği verilebilir mi? Niye verilmesin denilebilir, ama vereceğiniz 5 yaşındaki bir çocuk ise anlamı bile olamaz.

Bir çocuğa binlerce lira para verdiğinizde ne yapabilir. 6 yaşından önce dün, bugün ve yarın kavramayan çocuk, lisan olarak kullanır ama bildiğinden emin olunamaz, dün gideceğim demesi ona göre doğrudur.

<p>Bazıları bana kopyacı der Doğrudur, kopya çekerim Yerçekimi ben bulmadım, bulandan aldım Tüm bilimleri de başkasından aldım Ancak hasta, birey bazında terzilik yaptım</p> <p>İlkokul üçüncü sınıfta resim yamada okul birincisi oldum O dönemden beri resim yaparım Başka sanatçılardan kopya yapar, kısaca ilham alırım Kendi yorumum şeklinde oluştururum</p> <p>Resim Bölümü benim sergi açmamı istediler Ancak bir koşulları vardı Toplama değil, yeni bir çizim olacaktı Hepsi aynı tema içinde olacaktı Sonuçta 3 adet resim defteri ve füzen kalemi aldım Arkalı önlü doldurdum Sadece bir ufak tanesini beğendiler Bu sadece özel, özgün ve size ait dediler 10 adet paketler halinde Her seferinde tenkit yaptılar Yedinci paketten sonra kendi başmasın dediler Artık her sefer daha ileri ve daha farklı diyorum</p> <p>Aynı şekilde de çocuklarıma Gerekirse kopya çekin ama sonra özgün olun derim Kendinize göre katkınız olsun Beğenmeyen değil, tenkit eden önemlidir Güzel diyen de size zarar verir Gelişmenizi önler derim</p>	<p>Some said to me, you are copying, imitating Yes it is true I am not find the gravity, just confirm, use it Not cultivate even tomato, just buy it Each information's are not belong to me, I got it All the aspects are not belonging to me</p> <p>At the primary school, I was the first reward at drawings So, I am trying to copy the nature, since then Not copying from others They are also make a copy of nature, a person so on The drawing must be a specific one Even be discriminated between thousand ones This means, it is specific and sole If each person is unique, and specific Their drawings must be also specific Thus, you like it or not This is not aiming an art, or for gallery, or performance This is just, you did it, you draw it It is belonging to you, only to you Whether noticed as good or bad It is your personal drawings If not making harm, disturbing or so on We will not be say anything as good or bad Just be evaluating, upon humanity Harm and crime required only warning So a person versus the World Criticize on art fact, not decision, or on thoughts, ideas Be consider yourself, be yourself The surrounding people, condition be only a lesson to you</p>
<p>Bir kişi çocuk bu işi bilir, çocuğa soralım deyince Hayır demem, çünkü çocuk söylenenleri toplar Kendine göre sınıflandırır ve gizlemden açık olarak söyler Haberi çocuktan al denilmesinin gerekçesidir Değerlendirmedir, karar olarak sorumluluk ona yüklenmez MAA</p>	<p>If someone says, we will ask it to a child I will not be contrary at this idea, concept A child may summaries briefly, in simple words Not covered by social, cultural parameters, be safe for it The verdict, the conclusion is yours, at your responsibility MAA</p>

57) Hayırlı işler ile uğraşanlar, amaçları öncelikle zarar vermemek, bireylerin rızası ile yapmaktır, zorla iyilik olmaz, çocuğuna bile ters tepebilir.

Para vermek değil, para kazanmasını sağlamak, sermaye vererek iş edinmesi daha önemlidir. Yardım bir seferlik iken, kendisi balık tutmayı öğrenirse, ömür boyu yararlanır.

<p>Yarış hayırlı işlerde olmalı Zengin birisi her gelene para veriyor Gerekçesi reklam yapmak</p> <p>Başkası ise gizliden Fırıncıya askıda ekmek için para veriyor İhtiyacı olan fakir, gelip ücretsiz alıyor Alan ile veren belli değil Sorarlar zengin olanda almaz mı diyerek? Ayıp eden için yaklaşım yapılmaz Bir süre sonra ayıplar kendini O da başlar karşılıksız yardıma derim</p> <p>Çocuklarıma da tembih ederim Bir ekmek parası gibi olursa olsun Ama faydalanacak olana gitsin</p>	<p>Competition, must be for humanistic concepts A rich person gives, nearly all surrounding people, money I assume as for charity The reason is for advertisement, on TV</p> <p>The man concept, if you make a charity You must be not aim to disturb the person's dignity, honor</p> <p>In our Village, there is a tradition People give money to the bakery, for the poor ones At the outside, they put the breads in bags So, someone comes and takes, no one noticed them Who gives and who takes is not known</p> <p>I even told to my children Give the money, for direct support at the poor ones</p>
---	---

Alan ve veren belli olmasın derim	No one knows you, be use indirect way
Bir çocuğun yürütmesi için elinden tutarak destek olmalı Ancak bu destek birden kesilirse, güvensizlik geciktirir Devamlı tutmak ise, kendine güven saptırmasına engel Kısıya tutmak sorun, bırakmak sorun ise Doğrusu, iyi bireye göre uyarlamadır, bilen için MAA	You have to support, a toddler, at walking Thus, if lost the confidence or himself/herself Not want to walk, so, the support be not strict It must be evaluated according to case, child The righteous is at the child, not at the books MAA

58)Çocuğum, sevgi temelinde olursa, insanlık üzere olması ile değer yaratırlar.

Yaratılış insanlarda aynı, büyüme ve gelişme de benzer iken, bazı kişiler, diğerlerinden yaptıkları ve becerileri ile ayrılırlar.

Doğum ve varlık sevgi ile oluşmaktadır. İnsanların evlenmesi, çocuk sahibi olmak istemeleri ve olmalarının kaynağında sevgi vardır, ilgi ile alaka öne çıkar, başka bir gerekçesi de bulunamaz.

<p>İnsanlar birden değişime hazır olamaya bilirler Birden tatile giderseniz Papyon ile kıyafet giyerken Mayo ile dolaşır olursunuz Tüm insanlar mayo ile aynıdır Plajda kim, kimdir bilinmez Size şemsiye açacak olanı tanımaz Onda daha kaliteli mayo olduğunu görür Kendinizi fakir ve yoksun hissedersiniz</p> <p>Yaşam budur bilinen için Hepimiz atomdan yapıldık, bir çuval toprağız Su oranımız fazla olduğundan bizi sulu çamur yapar Ölünce de tekrar döneriz gerçek boyutumuz Bizim doğumumuzu sağlayan nedir dersiniz? Sevgidir derim</p> <p>Seven evlenir, seven çocuk ister, seven onu büyütür Seven insanlıkta ilerler Seven değer yaratır Seven insan olur, sevilir</p>	<p>People cannot be ready for immediate change You mostly usual dress is with bow tie and regular coat At seaside, just with swimming suit</p> <p>When you make the discrimination by the appearance What will be my status? At beach, nearly by looking, everyone is so poor Not any dress, even covered their body Most of them are worn up, only children have new So, the difference must not be at shape</p> <p>We are all created by atoms Mostly contain water, so mud is the structure At death, we return back the original status What makes us, the original person? Not body as sure, thus, by soul, by ideas and thoughts Thus, if you are at humanity and in love This is the main indication of Human being</p> <p>The one who loves, loves to have a family, love children The person in love, creates values, last more than life long</p>
<p>Yaratılış bilimsel almak, felsefe ve duygusal açıdan Yorumlamayı soyut yapmak için bir gerekçe olamıyor Sevgiyi somutlaştıramıyoruz Gülücük, bir damla yaş ise, gönülden gelmeli Soyut kavramları kavramayana insan nasıl denir? MAA</p>	<p>The creation as considered at abstract philosophies Not so understandable, physically be sure to confirm Thus, love is not a mathematical equation Smile and crying for love is from heart Not quantifiable, not measurable, be a feeling, at heart MAA</p>

59)Çocuk, yaşamı süreli olan, canlı varlıklarda olan bir boyut iken, dağlar, tepeler için söz konusu olmaz, onlar uzun süre sonra toprak, toz olurlar, karışırlar.

Bir eser, bir resim aynıysından olması ile, bir kopya olur, dolayısıyla onu özel, özgün ve gerçek yapan tek olmasıdır.

<p>Bazı şeylerin çocuk sahibi olması beklenmez Su, suyun çocuk sahibi olması beklenmez Şekil değiştirir, daha doğrusu farklı yapıları olur Buhar, su ve buz başlıca tanımlanırken Her kar tanesinin Yapısı farklıdır, birbirinden ayrıcalıklıdır Bu bir yaratılışın boyutudur Çocuk olarak yorumlanamaz</p> <p>Bana göre, bizim çocuklarımız bile Belirli genetik yapının naklidir Bu aynı yapının değil, karma, farklı yapıdır Çocuklarımız bizim genimizi taşımaz</p>	<p>The idea to have a child is ridiculous at some aspects Some indications are absurd</p> <p>Water is hydrogen and oxygen combination, a molecule Physically some states; ice, water and vapor Thus, the molecule configuration is same Not any changing or even disturbing Even fog, mist, steam are vapor condition Not be mentioned as one is a father, other is child This is water physical conditional state Not one born to other, or originated the other Each configuration has specific aspect That we can notice at snowflakes, each differs</p>
--	--

<p>Kendine göre farklı yapı oluşturur Kırmızı ile beyaz akşam sefasını karıştırırın Kırmızı, beyaz, çizgili çiçek olur Pembe olmasa da her dal farklı olabilir Bizim kontrolümüz değil, biyoloji, doğa seçer</p> <p>Ben kontrol edemiyorsam, o zaman o benim değil Doğanın bize bir armağanıdır Tüm insanlığa armağandır</p>	<p>Even our children has not same genes as us We gave the genes, thus the mixture is specific Not copy of the father and mother That makes the diversity, differentiation All human look like each other Thus, everyone has specific appearance The inferiority, the Id is completely definite This is the fact; we are all unique and must be free</p>
<p>Varlıklara eş getirirseniz Picasso'nun eserlerinin kopyasını alırsınız Çizdiği bir çizgi, unutulmaz ötesi, emsalsiz ve tektir İnsanlar, tek ve özel, özgün ise, evlatlar da aynı şekildedir Her birey tektir, birbirleri ile karıştırılmamalıdır MAA</p>	<p>You must not be a photocopy for somebody, at someone Not try to draw as Picasso, not be a copy Be on your self-design, self-art concept Each people is unique, be take a model, an example Thus, each person be themselves, be the One MAA</p>

60) Evladım, yaşam büyük oranda tedbir alma, korunma ve zarar oluşturmaktan kaçınma ile oluşmaktadır.

Amaç iyilik iken, zengin olup kendinize iyilik yaparken bile, sosyal boyuta dikkat etmeliyiz.

Bir yanlış hareket, korunmayı, tedbiri ihmal edilirse, zarara neden olur, tedavide ilaç, bireye özgü olmalıdır, azı etkisiz iken, çoğu zehirli olabilir.

<p>Başkasına ters gözle bakmamalıyız Birisine bakarsın Neden baktın diye sormaz ise Düşünür kendisince Bana niye baktı diyerek Tehditkâr mı baktı? Uyarı mı gönder di? Niye ters baktı diye endişelenir?</p> <p>Gülücük ile bakarsan Selam mı verdi, beni nereden tanıyor? Olumlu sorgular içinde olur</p> <p>Neden diye sorarsanız İnsanın, insana borcu, öncelikle selamdır İnsana insan olarak sevgi ile selam vermek Sevgi sunmak, temel görevi, insanlık gereğidir Öncelikle de eşe, çocuklara, komşulardır</p>	<p>Not look someone as a weirder! You look someone Some indications can be noticed Not asking directly, why are you looking? But, thoughts are several If you have a smile, form your heart There is a clue about it The respond be more familiar</p> <p>At several conditions they asked me the reason One, at Kazakhstan, greeting a groom for the marriage Asking the reason, assume want some money, or etc. I said, we are all Human being, brotherhood is the fact Universal Human Declaration confirm as this We must greet our brother, for humanity This is the first duty for us He wanted to know our nationality, then said East, have this kind of humanity, normal attitude</p>
<p>Koruma yaşamımızda etik sapmalardan önleyen Bizi insanlıktan çıkarmaktan engelleyen Araba kazası dahil, tüm istenmeyen olaydan sakındıran Yaşamı, yaşam boyutuna getiren bir tedbir olgusudur Bu açıdan, yeterli ve dengeli olmak için, korunma esastır MAA</p>	<p>The protection from you, form unethical diversity For someone, not let them to be and to go Saving from accidents, some disasters The main precautions is sure to be in love Sufficient and be effective concept, regulated by love MAA</p>

61) Bir çocuk, çocukluktan çıkarken, erginlik döneminde üç farklı aşamadan geçmektedir.

Bunar bir gelişim dönemi olup, anlayışla karşılanmalıdır, ergen olması açısından önemlidir.

Her durum ve boyut, kişiye göre, gelişimine göre ve değişime göre bir aşamadır. Terzilik gibi, her bireye göre uyarılama gereklidir, bunun için uzmanlık, yeterlilik ve yetkinlik, dengeleme önemlidir.

<p>Çocuklara erişkin yaklaşımı yapın Çocuk Hakları Bildirgesinde Çocuğu, özgür bir toplumda Faal bir yetişkin yaşam için hazırlayacak</p>	<p>Act the children as adult, one day they will be an adult At the Children Right Declaration The education aims for the children are: At the free community</p>
--	---

<p>Kendi ve başkalarının Kültürel kimliklerine ve değerlerine saygıyı İlerletmesi, geliştirmesi, insanlık üzere olması Eğitimin amacıdır</p> <p>Erişkin olduktan sonra farklı yaklaşım Onu bireyselleşmesini geciktirecektir Emzirirken de bu boyut içinde olmalıdır</p>	<p>As prepared for the adult life Progress, develops, and be on humanity Respect the cultural values and personality For themselves and for others</p> <p>After be an adult, the behaviors and attitudes Be individually personized Under ethical principles on humanity</p>
<p>Sabah ve akşam aynı insan olsak bile ruh halimiz farklıdır Beş sene önce, beş sene sonra hatırlarız halimizi Sanki çok farklı insanlarız Aynada baktığımız kişi bile görüntüsü değişmektedir Kimimiz biz, burada aydınlanmamız gereken kendimizdir MAA</p>	<p>Each morning you are not the same, physically identical Five years before and after, noticeable at the mirror Quite different person as at the looking Thus, we must progress, not stay at same More progress at love and at humanity MAA</p>

62) Çocuk edinme bir kavramdır, aile geleceğini dayandırması en güçlü olandır.

Yaratılış için, canlı olanlar, yaşamlarının devamı için gelecek nesillere ihtiyaçları kesindir.

<p>Doğa, tabiat kanunlarının çocuğu olmasını beklemeyin Canlılar için evlat gereksinimi Gelecek, devamlılık için gereklidir Eğer çocukları olmaz ise Dünyada yok olacak, kemiklerde kalacaktır</p> <p>Yerçekimi, su ve diğer tüm oluşumlar Kendi kuralları içinde olacak Çocukları olmayacaktır Sen, gelecek yapılanmasında da Evladın gibi eğitilmesini bekleme Sen, oluşumları öğrenme, eğitilmeye bak İnsanlıkta bir varlık oluşumdur Bu konuda da kendini eğitmeye bak Sevgi de yücelme, ileri boyut, çaba ile olur</p>	<p>Nature Laws are only one reality, not can have children For living organisms For future, new generations are essential Not have children, be ended Even extinct a lot of once living ones, dinosaurs example</p> <p>The nature is about their rules, we have to go about it Accept and use the ruling Not assume to have a child Not be sharing the regulations, natural law Not expected to educate as children Not being change the rules of the creation Not be a human, or other living organism So, be sure and be make up your mind The creation is as it is from the creation moment</p>
<p>Çocuk edinme bir kavramdır Niye çocuk sahibi olunur bir düşünelim Doğumu, yetiştirilmesi, eğitilmesi Bunca zahmetin güçlü gerekçesi olmalıdır Kültüre göre, gelecek nesi için çocuk olmalıdır MAA</p>	<p>To have a child is a concept Let's think, why we want a child? Cultural regulation, required same as old, robotic similarity For developing and progress, a new creation for future Ahead of the common, progression of the generations MAA</p>

63) İnsanlar, çocuklar, kültür, aile gibi bağları, gerçeklik üzerinde aşmalıdır.

Aile istedi diyerek yerçekimini kabul etmeme, uçurumdan atlama durumunda da geçerli olursa, ölür, yok olursunuz.

Aileler, evlatlarını kendi kültürünün tam bir uygulayıcı yaptıklarında, onlar artık geleceğin değil, mevcudun elemanı olurlar, bir bakıma kayıptırlar.

<p>Evlatlar bizim kopyamız olması için değildir Bir canlı aynen kendisi gibi çocukları olursa Gelişim ve değişim içinde olmaz ise Gelecekteki farklı durumlara Uyum sağlayamaz</p> <p>Bir kaplan, yedek olarak parçaladığı hayvanı böler Daha sonra yemek için bırakır Avcılar bunu fark edince Kaplani avlarlar Kapan bir daha avını tam bitirir Evlatları da hepsini yerler Nasıl öğrenirler, tam öğrenilememiştir</p> <p>Eğitim sizin kopyanız için değil Yeni gelecek bilinmeyen boyuta göre olmalı Kısaca varlığın devamı değişimdir</p>	<p>Our children are not our copy Someone have be same appearance of children Thought the genes are 50% males, other from females Mixing like salt and sugar, not be sure to discriminate The new generation is at new construction Not same, special, unique and be an exclusive</p> <p>A tiger, usually eats half of the goat, save for other times Thus, the hunters, try to kill, by following the death goat So, the tiger learned it But, the new generations now eats all the goat, not left Today is the fact, tiger eats all How can be learned, not known Thus, seemed genetically transferred, but how? So, the future is not copy of you The new generations make their own life, their own way Hope to be in love at humanity</p>
--	--

Gerekçen, dayanakların, temel aldıkların ilkeler Bilim üzerine olmalı, kanıtlara dayalı olmalı Aile, anne baba veya birisinin hatırı için yapılırsa Bu durumda, gerçeklikten sapma olacaktır Sonuçta hedefe değil, hayale, rüyaya yönelmiş olunur MAA	Your reasoning, your groundings, your basic concepts Be on scientific, not at phantasies and tales Do it, because it is the righteous one If in doubt, harm is so clear and be noticeable Just be at love, in ethical principles MAA
--	---

64) Bazen dost bildiğiniz düşman, düşman bildiğiniz dost olabilir, olaya bakış açınız, felsefe ve gerekçeler ayrıştırır veya bütünleştirir, peşin yargılama evladım.

Kaybolmuşu bulduğunuzda, bulunanın ne olduğu, değeri ve anlamı bilinmeli, kavranmalı ve algılanmalıdır ki gerçek boyutu ortaya konulabilsin. Yapılamaz ise yanılma kaçınılmazdır.

Bulduğuna sahip çıkmak, onu eğitmek, ilerletmektir, bunun sevgi ile olacağı algılamaktır Birçok zalim, ordusunda adam öldürecek insan ister Bu açıdan asker olması önemlidir Düşünmeden, acımadan yok etmelidir Askerlik, öldürme eğitimi olarak görür Ülkemizde ise, askerlik savunma amaçlıdır Bağımsızlık ve hürriyet içindir Sevgi ile savaş olur, öldürmek için değil Düşman, karşıdaki sevgiyi görünce değişir Onunla da bir nevi kan akrabalığı kurar Akan kan, bir bağ olur, Çanakkale’de olduğu gibi Savaşta en büyük düşmanın dost olduğu Dostun ise menfaat gereği düşman olduğu bilinir Ancak insanlığa dönenler yaşamlarını ortaya koyar Diğerleri ise menfaat olan yere kayarlar Çocuklarımızı karşınıza almayın Sevgi ile bütünleşin Sizi karşıda görüyorlarsa bile Sevgi ile birlikte olursunuz Sadece biraz sabır ve anlayış gereklidir	Backing you children, requires, be funding, support, educating, and most of all, love your children Several tyrant needs new generation For killing the people For making their administration be go on Be a soldier, not deciding, just applying the order Inn our Country, military service for defense For independence, for freedom Be free in mind, free in heart and free in decisions Loving the country, serving the humanity Share the responsibility, of being at humanity The enemy be friend Thus, there is a probability, your friend be enemy also So, not to be opponent at personality, only against the act Self-defense is the only giving right to us You are in life danger, aiming to kill, then shoot If you consider, Gallipoli, two enemies now blood kinship Affiliation of fathers were died there So, take your children beneath you Hold tight, even by heart Be together in love, not consider at same ideas
Bazı şeyleri kaybedersiniz ve üzülürsünüz Eğer kaynağı siz iseniz, tekrar yaratabilirsiniz Başkasının değeri ise, elbet geri gelmez Ancak, bireyin başkasına bağlı, ona güdümlü olması Onu tâbi, bir bakıma esir gibi yapar, kaçınılmazdır MAA	You may lose something and be sorry for this If the origin is your, yourself, you may perform better After such experience, accomplished better If it is belong to others, pay the fee, for justification Not to be a bond to you and others, about the lost object MAA

65) Evladım, kendini ayırma, sen de bir insan evladsın.

İnsanlar ayırım yaptıkları zaman, benden, senden şeklinde yaklaşımlarda, kendileri için uygun olanı benden diyerek kabul, diğerlerini de ondan diyerek reddederler. Gerekçeleri doğrudan dayanaksız ama bir ayırmıcılık bulurlar.

Bir takımı tutan fanatik, kanının bile o renk aktığı iddiasında bulunabilir. Yaşamı da ayırmıcılık üzerinedir, kendini varlığını bu ayırmıcılıkta bulur, bundan gurur duyar ve ayrıca memnun olur.

Bazı sorular bile anlamsızlaşır Anneni mi, babanı mı seviyorsun? Hangisini daha çok seviyorsun? Erkek mi, kız çocuğunu mu daha çok seviyorsun? Sevgiyi anlamamış ve kavramamışların sorusudur bu Sevgi ölçülmez ki Aynı zamanda kız çocuğu damat Erkek çocukta gelin getirir Bana göre damat ve gelin tanımlaması olmaz Tümü evladım olur Evlenmeden önce sıkı, sıkı tembih ederim	Some questions are meaningless Who you love most, father, mother? Tell me who is the most, beloved? Girl or boy? These questions are out of humanity Independence, equality and brotherhood, for everyone Even for you father, mother and children If not make guilty, be behave by their decisions Responsibility for them, not concerning us The only thing that we can give, love Hope our behavior, or thoughts be a lesson Be a good, for example, bad for escaping lesson
---	---

Aramızdaki bağ, baba ve evlat ilişkisidir diyerek Eskiden 3 çocuğum vardı, şimdi 6 çocuğum var	After marriage, before I have 3, now 6 children Not only for me, for all the Universe, for love
Bazı kişilerin kılıpları vardır Bazı kişileri hiçbir zaman kabul etmezler Sıklıkla gerekçe cinsiyet olur Sosyal açıdan da gerekçe bulurlar, zengin, okumuş gibi İnsanlık bağımsızlık, eşitlik, kardeşlikte ise, gerçek olmalı MAA	Some have regulations, strict rules Not accepted any diversity, any other solution So, they put themselves in a place, like prison No walls, no chains, thus, they are in prison Free yourself, free in mind, free in decisions MAA

66) Çocuk, belirli sosyal boyut olması ile arzu edilir.

Belirli bir yuva kurmak, eş ile yaşamı birleştirmek, sevgi boyutu oluşturmak ve gelecek nesle uygun boyuta getirmek gerekir.

Eğer varlığın devamı isteniyorsa, gelecek için çocuk istenir, bunlar gereksiz ise anlamı ve gereksinimi olamaz. Yerçekiminin çocuk sahibi olması, Güneşin çocuk sahibi olması beklenmez, sadece cansız olduğu için değil, kavram olarak ta anlamsızdır.

Bizler çocuklarımızı anlayışla karşılamalıyız Suç kanunlarda yazılı ve bilinen hususlardır Ayrıca aydınlatmaya da gerek yoktur Mahkemeler somut bir suç, zarar ortamında Oluşan olayın kişiselleştirmesini yaparlar Burada ise suçu örten, bağışlayan da ceza alır Çocuklarınıza bağışlama derken Anlayış ve hoşgörü derken Suçtan bahsetmiyoruz Kendi benliği, kendi algıları ile Kendilerinin sevgi boyutunu İnsanlığı algılamalarından söz ediyoruz	We must understand and be in forgiveness Forgiveness is not at the crime All crimes are written at law Not any enlightenment, just sole and proved by evidence Be clear and true, not have any suspicion Not any evaluation, not compromise, discuss Court individualized the crime with the person Even who help the crime will be also punished Forgiveness means to forgive yourself first Empathy and be open mind, not at force, oppression Their preciseness must be special for themselves We have no wright to discuss, just love them
Çocuk gelecek bir nesildir, bir eğlence değildir Onun geliştirilmesi, büyütülmesi, eğitilmesi gerekir Fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür olmalıdır Gelecek nesil, daha bilgili ve daha etkin, verimli olmalı Çocuk sahibi olmanın ortamı, gerekçesi olmalıdır MAA	Children is not for fantasy and for joy From pregnancy, to adult stage, nearly 20 years Growth, development and progression Be a human, at love, free in mind, free in heart To be independent, love by himself/herself MAA

67)Yaratılışa bakınca tüm varlıklar atomdan oluşur, farklı yapılar bunların dizilişinden kaynaklanır. İnsan boyutu ise ilgi, alaka ile sevgi ile oluşmaktadır, sevmeden çocuk sahibi olunamaz.

Yaşam doğumla başlayan bir uğraşı, bir süreç, bir maceradır, olumlu ve olumsuzlarla yoğurulan bir hamur olmaktadır. Bir süre sonra da yaşam bitiyor, burada da varlığın devamı için sevgi içinde olmanın gerektiğini akli olanlar kavramalıdır.

Bizlerin yaratılışına bakalım, belki ders alırız! Eğer madde boyutu ile yaratılışa bakarsak, atomuz Eğer biyolojik açıdan bakarsak, genlerden oluşmuşuz Tıbbi açıdan insan olarak hücreden var olmuşuz Sonuçta nereden bakarsan bak İnsan olmuşuz Evlatlarımız, toplum içinde kendi yerimiz ile Peki sevgi ile yaratılma nedir? Bir düşünelim, derinden iyice	We may be take a lesson, concerning the creation As a materialistic view, we are all atoms From biological perspective, genetic transmission Medically a body structure and combined by cells As a result Whatever your perspective is We are all human So, be at human and in love Think twice, be educate your children, the creation
Yaşam olarak tüm varlıklar atomdan oluşmaktadırlar Temelde insanı var eden, sevgi temelinde alaka, ilgidir Sevmese birbirini kadın ve erkek çocuk sahibi olamaz İnsanlık boyutu olmasa, insan bebeklikten ergin olamaz İnsanlar doğar, yaşayıp, ölürlere, sevgi yaşama yön vermeli MAA	Everyone created form atoms, not any exceptions Thus, as called human, by heart and by mind Love is the only one, to have a baby How can you raise a child, without love? Impossible, the only way be on love MAA

68) Aile kadın ve erkek olarak birlik, evlat olarak varlığın geleceğe taşınması ise de onların farklı insanlar olduğu algılanmalı, ayrımcılık yapılmamalıdır.

Tür olarak canlılar, eşli olarak varlıklarını geleceğe taşıyabilmektedirler. Bu açıdan her cins sevgi temelinde insanlık saygısını hak ederler.

Bizler evlatlarımız arasında ayırım yapıyor muyuz? Yapmıyoruz diyen yanlıyordur Gül ile papatya aynı değildir Onların hepsi farklı açıdan sevilir Dikeni var diye gülden vaz geçilmez Papatya da soluyor diye, seviyor, sevmiyor oyununda Kısaca sevgi boyutu ölçülemez Her birinin gönülde yeri ayrı ve özeldir Bu açıdan sevgi tümünü kapsar	Are we make a variation about our children Who said, I don't, must be wrong at confirm If each person is not same Like a rose and a daisy Not compare about who like most Each one has a specification for loving, adoring Not be a measurable on Each person has a special place in heart The heart can take all the love, without mixing them
İnsanları, oluşturdukları değere, eylemlerine göre irdele İç dünyasını bilemeyiz, varsayımlar ile yaklaşım olmaz Cins özellikle yaklaşımı farklı kılma bile ayrımcılık olmaz Bize düşen evlatları yetiştirmek, geliştirmektir Bizim değil, onların talepleri, kabiliyetleri geliştirilmelidir MAA	Not make any evaluation of a person Can evaluate only the thought, the ideas Not as a Human being, not the believes The values are, special and be unique and obvious They have the consent, we have to give, advice, guide MAA

69) Süsler ve pamuklar içinde yetiştirdiğiniz kişinin değeri, çocuğumuz olsa da olmasa da bireydedir, her varlık bir değerdir, bunun insanlık anlamı algılamalısınız.

Değeri somut, ölçülebilir şeylerle ölçmeyin, somut, ölçülemeyen değerler bizi yönlendirenlerdir, sevgi bunun başında gelir, nefret ise yok edici olmaktadır.

Saksıda mı yetişen, bahçe de mi yetişeni tercih edersin? Anlamsız sorulardan biridir Ben sorumlu olduğum, kendimin yetiştirdiğine bakarım Hem evde hem serada hem de bahçede yetiştiririm Burada önemli olan çiçeğin adı ve görünümünü değil Tümüne sevgi gösterir Tümünden de sevgi alırım Onlarla konuşur, onlarda benimle konuşurlar Yaşam, evlatlar, öğrenciler de aynıdır Her biri özel, nitelikli ve kendine özgüdür Her biri sevilir, kendince sevgiye layıktırlar	Which one you prefer, house or garden flowers? This is also a meaningless question Asking form different perspective Literally at same concept Thus, love has no measurable aspects Just indicate same specifications That indicate, the loving aspects Sugar and salt are giving taste to a meal Less and much is not the proper Confirm by the harm So, same at the humanity at the behavior Not be at harm, love them, as from their characteristics
Gücü fiziksel olarak tanımlayan için İnsanlık kas gücü değil, hatta akı gücü, düşünce bile değil İnsan Hakları ve etik ilkelerin gücü nereden gelir o zaman? En azından zarar vermeme güveni, insanlara yön verir Medeniyet sevgi temelinde güven ile yükselir, zorla değil MAA	The force is not by physically mentioned Muscle is not, the brain, the thoughts, the heart Ethical principles, the formation of humanity At least, be care and safe for harm and damage Civilization be constructed by love affairs MAA

70) Bilinmeyen gelecek sadece çocukları değil bizleri korkutur.

İnsanların duyguları ve iç algıları konusunda da güven endişeleri olabilir.

Güvenmek, inanmak insana zor olabilmekte, ancak yerçekimi konusunda güvensizlik ve endişe olmaz. Endişe güvenmemek, ona dayanmamak ve gereken tedbirleri almamakta olmaktadır.

Bazı yiyecekleri yemekten çekiniriz İnsan bilmediğinden endişe duyar Karar olarak yeni sunulan bir yemeği Yemek ve yememek üzerine tereddüt yaşarız Burada temel olan, yemeğin öncelikle İnsanlığa ters oluşmaması gerekir Zarar ve ziyan üzere, çevre kirlenmesi olmamalı Bedene az veya çoğu zararlı olmamalı Kendi hakkınız olmalı, başkasının hakkı olmamalı Siz doyup, diğerleri aç kalmamalı	We are aware of not to eat for some food People astonishing the things, not to know The first introduced be frightened us If we take an example for food The important aspect, are we own this meal? Not taken other person rights, as meal Share with the common, not said, I, only I have it Be not damaged the environment and society So, the meal, necessity, satisfactory and effective Balanced for health, not one-sided nutrition
--	--

<p>Besin yenebilecek olmalı Bana süt şekeri, keçi eti dokunuyor Yeterli ve dengeli olmalı Proteinden zengin, yağdan zengin gibi dengesiz olmamalı Tadı güzel olmalı, acı olmamalı</p> <p>Tüm saydıklarım özellikler Yemek adı söylemedim Kriterler uyarıya evet, uymaz ise hayır</p> <p>Bunu evlatlarda söyleyemeyiz Evet ve hayır diyemeyiz</p>	<p>Be safe for the person Thus, I have intolerance; lactose goat meat etc. Taste be fit to each person, each individual special flavor The presentation and the serving be pleased Not giving as slave food, or in prison, be on humanity We must eat altogether, not individual feeding</p> <p>The food must be digested and be nutritive Not making discomfort, diarrheas</p> <p>So, we must be aware of, especially the new ones Loving and desire is leading factor for food</p>
<p>Bazı yaklaşımlar insanı tereddüt ve endişeye sevk edebilir Çocuklarımızın size karşı çıkması, tenkit etmesi Farklı yönde eğitime yönelmeleri gerekçeleri sorgulanır Burada bakılacak olan, sevgi üzere ve insanlıkta mıdır Gelişim ve değişim boyutudur kokmayın, sevinin MAA</p>	<p>Some procedures have astonished us The contrary ideas of your children Asking and rejecting your advices Just consider, any harm, destruction Or, be better, be evaluation at love MAA</p>

71) İnsanlar eşittir diyerek, özellikle bebeklerde cins ayrımcılığın anlamı nedir?

Fizyolojik ve anatomik olarak kız ve erkek farklıdır, bunlar tür olarak birbirini tamamlar. Birine yapılan ayrımcılık, diğerinin hakkına zarar vermektedir. Hak edene hakkı verilmelidir, emziren annenin hakkı sağlanmalı, bu ayrımcılık olamaz.

<p>Çocuklarımız sadece bizimkiler mi? İnsan olarak bakıldığında Çocuklarımız sadece kendimizin olanlardır Geniş anlamda ise tüm çocuklar Daha geniş anlamda tüm insanlık çocuklarımız Bizlerde onların çocuklarıdır</p> <p>Eğitim veren değil eğitim alan olarak bakarsanız Eğitim alan bizlerde çocuklarız Sevgi tümünden insanlık eğitimidir Her an almak kıymetli ve arzu edildir</p>	<p>Our children are only our children? When looking from humanity perspective Our children are not only for us They are all for the Universe, the humanity The Universal relation as mentioned brotherhood Our children are also our brother, sister Even you considered as educator We try to inform, teach them I am learnt, and learning a lot from them The best subject is love I love them, they love me</p>
<p>İnsan Hakları temelinde eşitlik esastır, ayırım yapılamaz Kültürel etkileşim ile boyut değişmektedir Neslin devamlılığı kız ve erkek olarak ele alınamaz Değerlerinizi geliştirmek ve değiştirmeyi beklediğiniz Sizin genetik evlatlarınız olmayabilir, başkaları olabilir MAA</p>	<p>Equality, at Human Rights, civil liberties is utmost Cultural parameters may be changed For new generation, both sex is important Mother is the person for parental, father is for care May e they are not genetically yours, thus, all for common MAA</p>

72) Bilimde teorem olur, fantezi olmaz, evladım.

Bilime fanteziler ortak olmaz, haklar çiğnenemez, güven temeldir, varlıkları yok etmemeleri, gerçekleri gerçek dışı olanlar ile karıştırmamaları, kısaca insanlık üzerinde olmak, etik ilkelerde bulunmak insandan istenenlerdir.

Bilim üstü yapımlar bir fantastik eserlerdir.

<p>Başkasının yaptığı değil, kendi yaptığına bak Yaşam bireysel, özel ve özgün ise Tüm olumlu ders, olumsuz ibret ise Yapılacaklar kendi inimiz ile oluyor ise Sorumlusu biziz Kopya değil, yorum ve özgün olmalı</p> <p>Evlatlar ise bizim ve eşimiz ile oluşuyor Ama sadece biz değil onlar da özel, özgündür Sorumlusu onlardır, biz değil Sadece sevgiyi paylaşabiliriz</p>	<p>You must argue, what you, yourself did If the life is special and sole The positive as an example, negative as escaping lesson The act, that we perform, by our sign The responsible one is ours, not others Be on reality and at fact Not be copy to others, be yourself</p> <p>Our child be done by our wife/husband The responsibility is we, not single one Share the responsibility thus, first take it</p>
<p>İnsanlar benlik temelinde yaklaşımlarına bir gerekçe bulur Kültürel boyut, gelenek ve sosyal yapı ile de desteklerler</p>	<p>A person can find some reasoning for personality This will be acceptable, if not against to the people</p>

Başkasından haksız kazanç, güvensiz olmaları Evlatlarını bile istedikleri gibi olmayınca dövmeleri Öldürmeleri bile insanlık ile uyuşmaz, toplum bakma sen MAA	All income be righteous by personal work The father who hit the children, cannot be any excuse None has right for oppression, thus not consider tradition is MAA
--	--

73) Bilmez misin çocuğum, insanlar farklı düşünceler ile belirginleşir, bunlar ile karşılıklı birbirlerine katkı sunarlar, düşmanlık ile çatışma iken, sevgi ile bu ancak oluşabilir.

Birbirleri ile katkı sağlayan ve birbirlerine destek olan, birbirlerini tenkitte yatmaktadır. Bir aile çocuklarının eğitimine katkı sağlarken, yeniden matematik, fizik ve biyoloji gibi dersleri öğrenir.

Biz rahat koltukta, diğerleri toprakta mı otursunlar? Bu Evrende her bireyin bir yeri olmalı Özel ve özgün, kişisel olmalıdır Eşitlik denilince her birey aynı yeri oturması değil Elbet farklı konumda olabilirler ama İnsancıl olarak bulunmalı Birey hakları olarak varlık oluşmalıdır Buna çocuklarınız da dahildir Onlarda kendilerine göre yer oluşturmalı Siz destek ve katkı sağlayın ama Yeri siz bulup, zorla oraya oturtmayın	We sit at a comfortable chair; they sit on the ground! If I said, every person has a place at this Universe Unique, special and sole place Not mentioning sitting at the same chair Thus, there will be a differentiation about the chair Not meaning someone sit on ground We must sit at comfortable chair All will be for mine and my family Especially for my children The left behind can be shared Be in love and at humanity Contribute, share be educate, not want only for you
İnsanlar ilişkilerini kestikleri ile bile sevgi içinde olmalılar Tüm çocuklar ile, yeni nesil ile de sevgide bulunmalılar Birbirlerini anlamasalar da sevgi birleştirebilir Eylemde aykırı olabilirler ama insan olarak insanlıkta birlik Sevgide bütünleşme anlaşmazlıkta da insanlıkta buluşturur MAA	You may be cancelled the relation, thus be in love If the person is on cruelty and be a tyrant You must not any relation, forget all of them For other behavior, be forgive, behavior be differs Be on love, united be love, so not cut the love MAA

74) Evlat olması teşvik edilir, bu canlılar için önemli ise de nüfus açısından bunun da dengeli olması doğal beklentidir.

Her bir çocuğun doğması ile onun yetkin ve etkin bir erişkin olması, yirmi yılları alan bir çabadır. Bu açıdan zalim ve zulüm boyutunda olması yerine olmaması tercih nedenidir.

Sevginin cinsiyeti olmaz Eşiniz size sevgiyi öğreten ve geliştirendir Dişi veya erkek olması da fark etmez Sadece sevgide olmak yeterlidir Çocuklarda aynı şekildedir Bize gelecek boyutu Sevginin farklı boyutunu öğretirler Dişi veya erkek olarak değil Evlat olarak sevgiyi sunarlar Bundan şükür duymalı İnsanlığı algılamalı, sevmeliyiz	There will be no discrimination of love by gender Your partner; wife/husband learned the meaning of love Remembering from the breastfeeding form mother Only to be in love is sufficient to live Same as at children For growth, development and progress Learning love and be loved Not concerning the sex, the gender Females gives to males Males gives to females For unification, get together Just be thankful Being a human, being a person, being in love
İnsanlar genellikle tek olmak ve yaşamı paylaşmak istemez Eş, sadece çocuk için birliktelik değildir Yalnız olarak yaşamda dayanacak bir destek ister Dosttan ötesini ister, bu ömür ötesinde de sürmelidir Ancak insan için geçerli olan durum, başkası için olamaz MAA	Not An individual, most be a single Be a family and children not desired If not in love, this is the truth If in love, want to be at lifelong Each person is differs, so this is not the rule MAA

75) Hiçbir gerekçe ölüme açıklama olmaz, hiçbir gerekçe yenidoğan bir varlığa yaşamını sonlanması olamaz, varlığı yok etmek, insanlığı yok etmektir.

Doğum varlığın oluşması ise, bizler bunu sağlamak, yetişmesi ve gelişmesi ile değişimi sağlamak için yetkin ve etkin olmalarını oluşturabilmektir.

<p>Bir değeri toprağa gömerek yok etmek, insanlıkta kabul edilemezdir İnsanlar bir değer Evlatlar da bir değer ise Yarattıkları değerler de bir hazinedir Emsali olmayan, tekrarı da oluşmayan</p> <p>Onları yok saymak, toprağa gömmek Kabul edilemez, ayrıca da karşı çıkan eylemdir O halde dinle, bir algıla İster benimse örnek olsun İster beğenme ibret olsun Ama bir değerlendir Bunun içine evlatlarında dahil olsun olur mu?</p>	<p>The value for humanistic gain, must keep them in safe place for use People are value for the humanity Even the children are utmost for future value Precious about their products, called civilization Not be repeated, unique and exceptional By time period, they will not be return back Life is one way of living If you cancelled, killed or destroy the people Put deep the values to the ground, not acceptable You put the money to a bank, bank is using it Destroying the values, the human, is not returnable One died, not return back, be on dust and ashes Thus when the children destroyed, diminished the future</p>
<p>Kültürle, bir gerekçe ile ölümü, öldürmeyi teşvik eder Öldürmenin bir kahramanlık olduğunu söyler Madalyalar, teşvikler ile yapılması özendirilir İnsanlığın sevgi ve barışta olduğu, bunlar niye eğitilmez Bunun kendisinde başladığı, kardeşliğin insanlık olduğu MAA</p>	<p>Traditions mostly advice killing for moral reasoning They mentioned as a hero, for the killer Thus, at Turkish Independence War, only for defense Mostly indicated as forgiving, and be at love even at war The result as Gelibolu, be a blood kinship with them MAA</p>

76) Algılanmayınca, öğüt, bilgilendirme ve eğitim yapılır ama farkındalık birey ile alakalıdır, çocuklarda sabırla süreç gereklidir.

Zalim zulmünün niye daha fazla olmadığı endişesi iken, zarar gören ise nasıl mücadele edeceği veya göç mü edeceği kaygısındadır. Bu açıdan zalimin algılaması beklenilmez, ama tarih onların yok edilmesi ile doludur, istisnası da yoktur.

<p>Bizler sevide ileri ve taşkın olalım Sevgi, sevgide ileri olan ancak algılayabilir. Tüm doğa, yaratılanlar bize taktim, sunum ise Anlam birazcık algılama biçimi için sevmeli Açığa çıkaralım Dün geçmiş, yarın gelecek, bugün yaşadığımız andır Sevelim, sevilme onlara kalmış, kazanmak/kaybetmek değil Algılayalım, açığa çıkaralım Sadece eşimizi, çocuklarımızı değil Tüm insanlığı, varlıkları sevelim</p>	<p>We must be advance and be more at love When you now and perceive the love, you can be aware of If you live in Africa, not known ice, so not confirm For comprehension, you must use heart and mind Be aware of it Past is gone, future is not known Today is our living period Love be in love, others love be for their desire Not only our family, including children Love to all living organism, human also</p>
<p>Bir kişi talep ederse, ister ve kendisini zorlarsa eğitim alır Başkasının teşviki, hatta zoru ile sürdürülemez Bu açıdan eğitim, bir sevgi ve varlığın devamı ise Geleceği yapılandırılan evlatları yetiştirmeli Sevgi ile bilimi yumak yaparak oluşturmalıdır MAA</p>	<p>Education is demanding aspects Not be forcible, giving the demanding subject Performing the skill at their ability The new generation must shape the future By love and by humanity MAA</p>

77) Bir davada bireyi zayıflatmak için, sen değil senin avukatın, senin sözün değil senin evladın gelsin demektir, olayı gören değil, avukatının anlatması istenir.

Hiçbir yönetim, idareyi kendi soyundan gelen ile paylaşmaz, bu özellikle kral olabilecek kişi ile olmaz. Tüm darbe önlemleri, ilk planda, kendi sülalesinden gelecek gibi düşünülerek yapılır.

<p>Evladın olması seni değiştirdi mi? Zengin olman, akademik olman, yönetici olman Evladın olması Seni değiştirmeli mi? Ben evet derim Daha insancıl, daha sevgi dolu yapmalı Evladın sana sevginin derinliğini öğretmeli Hiç olmaz ise bir yücelme yaşamalısın</p>	<p>To have a child, not make you a self-esteem Your money, your status, your academic position Even your children, not make you distinct one Thus, love is the only concept for relation Wife/husband and children is a source of love Making you more humanistic Hope to be progress, up to highest position Like to reach Nirvana</p>
<p>Sorumluluk bireye ait, suç şahsi olduğunu söyleyecek Buna uygun ceza kanunları oluşturacaksınız Yönetim ise evlat ile bunu paylaşacağı iddiasında bulunma</p>	<p>Responsibly individual obligation Crime is also a personal concept Be proved by evidences</p>

Gücü etkisiz, yetkisiz kılma ve yönetime aracı yapmadır Yaratılışın evlada gereksinimi yok iken, niye iddia edilir? MAA	Not any evaluation, any similarity, just same at law The force is at the reality, and be on truth, not assuming MAA
---	---

78) Bir bebeğin ilk ve en önemli hakkı emzirilmektir. Bu sadece beslenme değil, etik algılar, sevgi ve birçok insanlık eğitimi, emzirilmesi olmaktadır.

Evlat sevgisi önemlidir, desteklenmelidir, ancak her bebek bir erişkin olarak, bağımsız, bağlantısız, birey olarak kendi kararını verecek, sorumluluk alacak, yetkin ve yeterli eğitim almalı ve gerçek bir insan olmalı, düşünmeli, insanlık üzere olmalıdır. Sevgi bağımlılık değildir, sevgi bağımsızlığı kazanma çerçevesidir.

Bir bebeğin nasıl geliştiğini bilir misin? Bana bir bebek nasıl gelişir, büyür diye soruyorsun Çeşitli besinlerden söz ediyorsun Ben ise emzirmeden söz ediyorum Anne sütündeki kapsamdaki söz ediyorsun Ben ise emzirme ile oluşan sevgiden söz ediyorum Oluşan mutluluk hormonlarından Hem bebek hem de annede oluşanlardan bahsediyorum Babada da olanları unutmamalıyız	Do you know how a child be created? Nutrition is required for growth Some minerals, for anemia and rickets Thus, I indicated breast-feeding The contents are not enough for explanation I am indicating the love The pleasure will be the fact Several hormones; oxytocin, serotonin and endorphin For benefit; both, mother and child
Bir yenidoğan, geleceğin etkin, yetkin olanı Bugün erişkin olanlar ise, yaşlı, emekli ve göçmüş olacaktır Gelecek nasıl olsun dersiniz, bağımsızlık en önemlisidir Civil, kişi hürriyeti, eşitliği, kardeşliği söylenmekte Fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür olmalıdır MAA	A newborn, after the pregnancy period, be born Not be effective and have any perceptions Thus, later be adult, getting old and later be dies Civil liberties, unique and be at brotherhood Open and free in mind, free in heart, free, liberty on future MAA

79) Bir çocuk doğduğu zaman, eğer onun ailesi yok ise, insanlığın evladı kabul edilip, devlet tarafından bakılmaktadır.

Yenidoğan bebeğe bakılınca, yeni bir varlık ve tüm haklara sahip bir bireydir. Yaşam Hakkı ötesinde, tüm insan olarak, vatandaş olarak sağlığı, eğitimi ve tüm gelişimi sağlanmaktadır. Her doğan bebek insanlığın yavrusudur.

Bazı kimseler eğitim almasa da yapabilir, ancak üst düzeyi yakalaması için eğitim gereklidir Eğitim bireyin bilgi ve beceresini arttırmak için Daha üst düzeye çıkarmak için oluşmalıdır Sanatçı ruhu olmayan, yeteneği olmayan kişi Kusursuz eseri tam nota çalabilir Ama ortada duygu ve beğeni olmalı Müzik bir duygusal boyut kazandırmalıdır Evlat da size sevgide bir boyut kazandırmalıdır	Education, especially for the skilled person, is essential to be at top Education will be for knowledge and ability performance To reach the top, required For making an art Working on art is not satisfactory Constitutionally, you have competence Ability to make or play; a drawing or music Not just making as good Must be seen love and feelings of love
Klonlama ile kendinizi yaratırsanız ne olur? Genetik olarak elbet siz olursunuz Ama sadece genetik benzer, tümünden farklıdır her şey Bölünme 60 kere beklenir insanda, ilk yaşta 20 bölünme Olduğunuz yaşatan 20 yıl yaşlı bir benzer, klonunuz olur MAA	You can create yourself, by cloning Thus each person be divided nearly 60 times At childhood period near 40, when born, near 80years old What will you be in active period, so be at your real age Be in love, so the generation be following you MAA

80) Hangi kişi mirasa hak kazanır, evet soy bağı olmalı, ama çocuğun ne kadar layıktır sorusu tam net olamamaktadır?

Mahkemeler Medeni Kanun ile yapılmakta ise de genel yapı, geleneksel özellikten daha çok, hak edişin saptanması ile oluşmaktadır. Sorun hak edişin saptanmasında olmaktadır. Bu açıdan miras, maldan daha çok felsefe olarak yapılanması, tümüne tam miras bırakmış olunacak, kişiler bu düşünceyi geliştirecek veya değiştirecektir. Kısaca yeni nesil bu miras yükünü yüklenmeleri gerekmektedir.

Bize geçmişten kalan miras sevgidir Bir bakın düşünün	The heir from past, is love, love to all Let's thing
---	--

<p>Hangi mal, para bize kalmış? Binlerce yıl öncesinden kalan nedir? 170bin yıldır insan türü var denilir Miras nedir?</p> <p>Sevgidir Geçmişten gelen değil Gelecek evlatlardan olan sevgidir</p>	<p>What money left from the past? 170 thousand years human being is noticed at this World What will be concerning us? The civilization established and collapsed The history is full of war, rarely peace Main destruction reasoning is I, I will take it So, be sure and aware, how the human mankind be here? Love is the only factor, to have child and for cohort</p>
<p>Mirasımızdan hangisi daha çok size layıktır? Hepsi benim olmalı değil, hak ettiğin hangisidir? Bana sorarsan eğer, ben mal kalmasını istemem Kalanları da destek ve yardım olmasını sağladım Bana kalan ve bırakacağım, öğütler, etik değerler oldu MAA</p>	<p>Who has right to take your heir? Equal dividing is not meaning righteous Thus, I have no goods for heir, give them before death For support and for care at the living period If there will be any rejection, I can learn, not after death MAA</p>

81) Eşit olarak bölüşme, hak ediş olmamaktadır, emeğe göre, sermayeye göre gibi çoklu ölçüm yöntemlerinin karması olması, kısaca hak edişe göre olması, evlatların miras paylaşımında da uygundur.

Köyündeki kendi doğduğu evi satan arkadaşşıma, çocuklarına sordun mu dedim. Onlara parasından vereceğim dedi. Babalarının evini alabilecekler mi, atalarından kalan gidince, köyle bağı koparmış oluyorsun, onlar razı mı dedim? Hiç düşünmemiş, ben çocuklarıma haksızlık yaptım diye yanıtladı.

<p>Mirası nasıl paylaşalım? Sevgi nasıl paylaşılır? İmkânsız Sen sunarsın Alan alır Yeter ki senin sunacağın Gerçek sevgi olsun Gönülden, akıl ile desteklenen Evlatlara vereceğin çok önemlidir</p>	<p>Sharing the legatee, heir Money and goods are objective and be share Heir be divided mathematically be possible Thus, love by heart and mind The demanding ones can take Not be reduced Taken be multiply and be increase it The heart by mind action The source is not be finished, so, give abundant</p>
<p>Miras, vasiyet etseniz, etmeseniz de dağıtılacaktır Para, mal, mülk kapış kapış gidecek, evlatlar paylaşacak Sizin anımsanmanız ve hatırlanmanız ise, bilinmezlik Bırakılanlar zarar verici de olabilmekte Hak etmeyenlerin almasını istemiyorsan, yaşarken paylaşır MAA</p>	<p>Heir, if you are not giving a notice It will be given by the law to your children They spend and nothing left behind This will be harm if not proper used Not your control, be give before death MAA</p>

82) Bilimsel olanlarda hipotez, ispat edilmediği sürece, bir öngörü, varsayımdır, kesin diyerek ele alınmamalı, evladım.

Çocuğun ailesi, genetik olarak saptanabilmektedir, yerçekimin çocuğu olursa ne ile saptanacaktır? Bilim dışı hipotez kurulmaz zaten.

<p>Yaşam bir ölçüdür Yaşam bir ölçü ile oluşmaktadır Yeterli ve dengeli olması basit bir tanımlamadır Her bireye göre değişir Bunu tanımlamak bireye göre olması istenir Ancak, uzmanlar bile yanıldığı gözlenir</p> <p>Evlatlara da sunulan sevgi ileri ve taşkın olmalı Ancak sevgi onu boğmamalıdır Bireyselleşmesini engellememeli Sevgiyi alıp, üretebilir olmalıdır Yeter ki, her birey alabildiği kadar alsın</p>	<p>Life is a process, measured by days, age You said, you can measure it Thus, for myself, one day be replaceable for 80 years Can be evaluated by individually If you asked, in moral way the age They can say, 3 years, 3 days Even mentioned not born</p> <p>The love you presented to the children Be more and abundant, so much Not be individually mentioned Thus, individually taken</p>
<p>Hiç düşündünüz mü? Evladımız olmasını neden isteriz? Yeni nesil, yeni jenerasyon, varlığın devamı gerekebilir Peki, çocuğumuz olmaz ise, bunlar olmaz mı dersiniz? Sevgi üzerine olanın, bilimi, eğittikleri sürdürmezler m?</p>	<p>Are you thinking hard? Why you want to have child? For new generation, mostly reasoning Thus, if you have none Be on passion and humankind is not satisfy?</p>

MAA	MAA
<p>83) Miras, çocuklara bırakılan değil, sizin insanlığa bıraktığınız değerlerdir. Maddi kaynak, eserler, ilim, bir işletme, şirket olabilir. En değerlisi, kıymetini bilen için, bilim üzere olan sevgi kaynaklı fikir, düşüncedir.</p> <p>Miras, kimin değere sahip çıkmasına göre verilir, eşit dağıtım haksızlık olabilir, hak edene göre dağıtılmalıdır, ancak eşlere, çocuklara da hiçbir katkısı yok denilemez, onların hakkı da verilmelidir.</p>	<p>Before death, give all your materialistic ones, as an heir to children</p> <p>Mathematically addition and subtraction can be If fast, multiply or divided But, not for the abstract one Thus, the important heir is at abstract concepts How can you be share?</p> <p>You can and must give without limits your love The one gets or rejects Teach as for taking facilities of love Also, educate for producing love Developing, and advancing the love They must learn, you can teach, given and taken</p>
<p>Mirasını maddi olanları dağıt, manevi olanları ise alırlar merak etme Maddi olanlar, matematik olarak Toplamak, çıkarmak mümkün Daha hızlısı olarak çarpmak ve bölmek olasıdır Manevi olanlarda ise bunlar söylenemez</p> <p>Sen bolca ileri ve taşkın olarak ver Alan alır Evlatlarına da Nasıl yemesini öğrettiysen Sevgiyi almalarını öğret Geliştirme ve ilerlemeyi de öğret Kendilerine düşer ama sen örnek ol</p>	<p>If you give all the goods, before death Only love and thoughts be left behind If they have rejections You can solve, or try to solve The reasoning is important, about their rejection</p>
<p>Miras kavgası olmaması için tüm malını yaşarken dağıt Üstünde dağıtılacak sadece sevgi ve fikirlerin olsun İtirazların yaşarken yapılması, telafi imkânı olması Daha önemlisi eşit paylaşım, dağıtım haksızlık ise Gerekçesi önemli, evlatları ömür boyu küs tutmasın MAA</p>	<p>MAA</p>

84) Evladım, sorumluluk sendedir, bizler alamayız.

Arabanın bir şoförü olur. Birden fazla olursa, direksiyon farklı yere çevrilirse, kaza olur, kaza olmasa bile, olasılık vardır.

Bir kararda tek sonuç olmalıdır. Komisyon kararlarında da tek karar çıkar, olumlu ve olumsuzlarda en fazla olan seçilmiş, karar olarak yazılır. Yönetimde bu açıdan, bir krala çocuklarından söz etmek, derhal onun öldürülmesine neden olabilmekte, idarenin el değiştirme olasılığı gerekçe tutulmakta imiş.

<p>Beni var iken yok sayan kişi, çocuğum ile benmişim gibi konuşur İstiklal savaşında, Büyük Taarruz planında Atatürk silahını masaya koyup Planı gösteriyor ve fikirlerini soruyor Her komutan karşı çıkıyor ve gerekçelerini sunuyor Eğer uygun ve mükemmel bulsa idiniz hemen öldürecektim Çünkü bu bir riskli plandır ve gerçekleştirilmesi imkânsız Kabul edilemez bir plandır Kim uygun derse, o yalan söylüyor ve yaşatılmamalıydı Bu planı uygulamaya var mısınız diye soruyor Biz tenkidimizi yaptık, Başkomutana uyarız diyorlar Bunun gibi tenkit yapılır ama müdavi hekime Sorumluluk taşıyan, yetkili ve yetkin kişiye uyulur Unutmamalı, suç teşkil eden emre elbet uyulmaz</p> <p>Zaman bile geri alınmazken Oluşan çocuk ile ne yaratılacaktır Neden gerekçe duyulmaktadır Yaratılışın çocuğu olamaz, yerçekimi tektir ve sonsuzdur Her kitlenin çekimi var iken, bunu yok saymak Bilimi ve varlığı reddetmek, tersini söylemektir Bir sanatçıya bunu sen mi yaptın demektir</p>	<p>Some people directly contact my children, try to by-pass me, convincing me, if I said No</p> <p>In some situations, there will be no argument At resuscitation, no hesitation, just what to do</p> <p>At the Independence War of Turkey Atatürk showed the attacking plan Put the gun on the table Wanted their discussion of the 14 commander Each one criticized so much, at the plan Later said, thus, if someone would like it, I would shoot This is so critical plan for victory Any hesitation led to lose it The fact as I added, <i>to be or not to be</i> wars</p> <p>Some time we are on the edge, this or that Escaping from harm, leads us, thus not indicates the future</p> <p>When you have a child Not required any reasoning, grounding to be This is an indication of love Must be love of the humanity Not concerning the legitimate or the family</p>
---	--

Her kişi, olay, özel, özgün ve tektir Tekrarlananlar aynıysa değil benzerleridir Çocuğumu benim yerime koyarsanız Benim koltuğuma o oturmuş demektir O zaman ben nerede olurum? Yaratana çocuk edindi de aynı anlamdadır Yaratan o zaman nerededir?	The baby is the human being new generation Symbolized the forgiveness of God, in love Indicating us several concepts Thus not replace upon me, in place of me Each person is unique and differs, not be replicable Even your child, a new generation, not you Created ones, look, confirm everything is specific Open your eyes, not make groups and collections as one
Eş kavramı bile olmayan bir durumdan çocuk olmaz Eşsiz sanat eserinden bile bir yenisi yaratılmaz Kendini inkâr, aslımı yalanlama ve gücü zayıflatmadır Her sanatçı, farklı eser üretir ama aynıysa yapmaz Kopyacılar üretir ve değeri olmayan çoğaltmalardır MAA	If you have no wife/husband How can you have a child? Not be a copy of you He/she is a unique person Not want a copy of you MAA

85)Yerçekimin çocuğu olabilir mi? Bunu söyleyen saçmıyor denilir.

Bir kişi iki farklı yöne giden otobüse bilet almış ise, ancak birisine binebilir. Her ikisine de bindi diyene inanmak olası değildir, ancak akıl dışı boyutta olan kabul eder.

Cinsiyeti olmayan ve çocuk doğurma olasılığı olmayan, bir güçten, yerçekiminden evlat olur mu? Soru elbet olmaz ama olaylarda gerekçelere bakılmalı Otobüs yolculuğunda yanıma oturanla sohbet ediyorduk Bir seferinde, arabası ile Antalya'dan İstanbul'a giderken Afyon tesislerinde durmuş, yemek yemiş O sırada Varan Otobüsü muavini onu da davet etmiş Her sefer Varan ile ilk numarada seyahat ettiği için O da arabasını unutmuş ve otobüse binmiş Arabanın bir anahtarı var ise, o da elinde ise Arabanın çalınma dışı bir ihtimali yoktur demiş İstanbul'da arabası kayboldu diyerek polise gitmiş Arabasını Afyon'da bulmuş ve hatırlamış Eğer siz var iseniz, aktif yaşıyorsanız Evladımız gerekçe nasıl tutulabilir? Siz varken o nasıl sorumlu tutulabilir Yaratanın oğlu oldu diyenler düşünmeli Ancak bir kalıptır, inanmazsan dinden çıkarsın denilir Akla mantığa uymayan şey inanılır ise Bunun adına büyü, masal, hikâye veya destan denir Bir gücü zayıflatmak için, baba ve evlat oluşturun Daha sonra tek, üçlü olsun, matematik ve mantık hatası Kabul et, etmezsen dışlarını dersin, zorla yaparsın Bilimsel ise imkânsız boyutta olduğu kesindir	Infinity means, be after us, thus not required any children or new generation, be alone, be present The reasoning must be grounding on science, the fact There are several examples, here I indicated one At a bus travelling, the man near me, told He stopped at the Afyon City, for eating a meal Then the bus firm, making a conversation with him He said, I am a usual voyager, reserved me the first seat So, I seated the bus, and continue talking After reaching the home, arguing where his car is If there is one key, at his hand There will be no other possibility, it was stolen So, police searched the car, found at Afyon Then remembered, for you there is only one solution Thus, several reasoning to be Logic is 2 times 2 is four, thus at reality differs But, the nature law is what it is Grounding and reasoning is the truth Not any differentiation, believe, thrust completely Nature, creation is the only concept we believe in People can believe some others, some fantasies Be aware of such people, not close, not perceive the fact They are tricking, thus not consider as fake Sun, each day rise and set, must turn the World Not be explain to anybody, just be in science, at nature
İnsanların evlat olmasına gereksinimi nedir? Bazı aileler ise çocuk sahibi olmak istemezler Çocukların yetiştirilmesi ve sevgi içinde mutlu olması Senin varlığının sonlanması ile olasıdır, yetiştir büyüt Gelecek nesil, senin gitmen ile olasıdır, unutmama MAA	Some families, not wanted any child The growing of the child Be in love and humanity Be a human, after all the education? Your future is not only your child, your values! MAA

86)İnsanlarında çocukluktan büyüüp, gelişecek ortama gereksinimi vardır, bu ortam diktanın, zalimin yanı değildir, hiçbir zaman olamaz.

Bir şeyi satın almak, kazandığımız para, piyangodan para kazanmak bile, onu değer katmak içindir. Harcamak sonunu getirir, gelecek nesillere sevgi ve değer üretirsen kalıcıdır.

Sevgi fayda olsun diye oluşmaz, oluşmamalıdır Sevgi bir alışveriş değildir Fayda ve zarar olarak ta değerlendirilemez Sevgi karşılıksız olmalı İnsanı, insan olduğu için sevmeli	Love is not be for benefit, advantage Love is not selling and buying, a marketing process Not consider as benefit or losing Love must be not reciprocal Love the person, for as a human
---	--

<p>Varlığı, varlık olduğu, yaratıldığı için sevmeli</p> <p>Evlat fayda için değil Gelecek nesi diyerek te değil Evlat, bizim değil insanlığın evladır Bebek, bebek olduğu için sevilir Bir gerekçe aranmaz</p>	<p>Love the created ones, for the creation</p> <p>Even your children, not be for gaining aspect Love not for the next generation A child is not belong to yourself, they are community value Baby laves because of being a baby Not mentioning any other reasoning</p>
<p>Birisini okutmak, çocuğunuz olsun, olmasın Ona eğitim vermek, onu insan olarak yetiştirmesi Sevgi ile insanlık değerleri yaratmak, etik katkı sunmak Sadece yeni nesil yetiştirmek değil, yeni Evren yaratmaktır Her birey, bu Dünyada bir yaratıcı olarak irdelemeli MAA</p>	<p>To educate a child Later seen as a graduated, and on humanity In love and in ethical principles The most valuable gift to you To educate one child, to create a new World MAA</p>

87)Varlığını algılayan kişi, çocuklukta bile olsa, insan olduğuna şükreder. Birçok sorun ile mücadele edecektir ama buna gücü olduğunu, akli ve gönlü olduğunu bilir.

Yaratılış olarak tavşanın tazıdan, ceylanın aslandan kaçması gerekir. Varlık olarak insan, yine ancak kendi yapısında olandan, zalim ve zulüm yapandan çekinir, doğrulukta, insanlıkta, etik ilkelerde olmak ister. Varlığın devamı çocuğunda değil, insanlıkta, insan yetiştirmede yatar.

<p>İnsanlar birbirine muhtaçtır Fikir size ait ise, onu anlayacak, kavrayacak olana anlatır Belirli olarak veri iletimi sağlarsınız, bilgilendirirsiniz Birbirine muhtaçtır sonucunda</p> <p>Temel gereksinimleri ise Sevgidir Karşılıklı ama karşılık beklemeden sevgi İnsanlık olarak sevgidir Evladına bakarsan anlarsın Karşılıksız sevginin ne olduğunu</p>	<p>People is in need to another person If the idea belongs to you, you must explain to getting one With proper communication, you must be clarify Both person is in need to them</p> <p>The essential requirement is Love, both have empathy for them Reciprocal love, thus without any gain prospects If you look at your children You can understand what I mean Love is one sided at hope, thus both side for relation</p>
<p>Yaratılış bize doğa ve doğa kanunları ile etkilemekte Onu kavramak, yaratılanları anlamak, bilim ile olası İnsan yetiştirmek, bilgi iletmek ile olmuyor, yetersiz Çocuğun bile olsa, bakalım o anlayacak mı? Gelecek anlar demen, mevcut yetersizdir demek, anlasana MAA</p>	<p>The creation has affected us The aware of the meaning of to be To get diplomas is not enough to be You child be understand your Aware of you are the family, or just a person MAA</p>

88)Bazı şeyleri söyleriz, ne anlama geldiğini, neye varacağını bilemeyiz, ama söz ağzımızdan çıkar, çocuklar sıklıkla yapar, bizler ise yapmamalıyız.

Sigara içilmez, çay mı bu içilecek? Burada kastedilen bilinebilir. Ama bekar bir kıza, evli olmadığını bilerek çocuğun var mı demek, onu bir bakıma farklı konuma sokmaktadır. Burada yapılan bir bakıma hakarete girmektedir.

<p>Türlerin dışında çocukları olmaz. Çocuklarından söz etmek onları aynı türe getirir Birbirleri ile türler birleşemez İnsanların da birbirleri ile birleşmesi zorunlu ise Bu ancak ve yalnız sevgide olmalıdır Evlatların senin neslinin çoğalması değil Varlıkların devamlılığı değil İnsanlığın devamlılığı olmalı Sevginin gelecek nesle yayılması olmalı</p>	<p>Only same genus have children, if you said, they have child, making them as same species There will be no fertilization Only at the same category of genus The only way of get together is love at every creature The new generation is not your child The ongoing of creatures is not Be the representation of Human being For spreading of love</p>
<p>Her bir iletişim bir amacı vardır, başlangıca cevap dönmeli Etkin söz ötesi, etkin iletişim, etkin alma ve cevap vardır Kulaktan kulağa oyunlarda söylenen ile son alınan farklı Yerçekimine de çocuğu olduğu iddiası da bir hakaret ötesi Çocuk gerekçesi, benzer olguya, insan olması demektir MAA</p>	<p>There is an aim and reason for communication Starting from source, by effective efficient way If the transmission, the line is not good, changes If you mentioned as the gravity has children The reasoning is nonsense, so making it as human MAA</p>

89) İnsan, bir çocuk, yürüme gücünü nereden bulur?

Adale ve vücudu olmalı, beyin çalışmalı ve yürü kararı ile yürümelidir. Hangisi kendisine aittir dersiniz, sadece karar kendisine aittir ve sorumluluğu buradadır.

Uçuruma yürümez, denize yürümez, taşın üstüne yürümez ise güvende olur.

Sahip olduğumuz para, kazancımız ne kadar kendimizindir, toplumla paylaşmak, kendimizle paylaşmak, onu bankada kâğıt olarak değil, aktif işe, değere dönüştürmek bize kalmış, bizim kararımız olmaktadır. Bunun için, sahip olmak değil, sahip olduğumuza değer katmaktan sorumluluk taşırız.

<p>Bizler sevgi dilini anlamak için çaba sarf etmeliyiz Bir bebeği kucağında alır besler, gazını çıkarır Altını değiştirir, siler, yıkarsınız Burada yaptığımız iş, beceri boyutu nasıldır? Bundan önemlisi sevgi boyutu nasıldır? Eğer mutluluktan dolayı Baygın ve kaymış iseniz İşte o zaman gerçek çaba içindediniz derim</p>	<p>We must be taken aim to get the love signs You hold a baby, feed, clean and get rest How is the profession of you? The most important one is the doubt The best is the love If you are in happiness Like a faint and drowsy Then, you are at love, in love</p>
<p>Çalışarak değer üretmek, iş ve ibadet ise Varlığın olarak oluşan var oluşunu nasıl kullanıyorsun? Paran var ise, ondan nasıl değer yaratıyorsun? Tümünü bağışlamanın değer için yeterli olmadığını fark et Senin kendi gönlün, aklın ile varlığın ortaya çıkmalı MAA</p>	<p>The meaning of work, is creating a value How can you design your position for this worth? How can you produce value by your money? If you spend all your money for charity This is not satisfactory, must do by wish, at love MAA</p>

90) Çocuğunuzun olması için, önce istemeniz ve bunun için bir biyolojik boyut yakalamanız gerekir, çünkü, tek başına olmaz, oluşmaz

Evlenir, çocuk sahibi olmak için, eşin ile uygun zamanı ve boyutu yakalayınca, buna göre biyolojik boyut, ortam yaratılır. Gebelik tek başına değil, ortak bir süreç, çocuklar var ise, çoklu bir oluşumdur. Doğum tamamen varlık oluşması, ayrı bir yaratılıştır. Çocukların büyümesi ayrı bir süreçtir. Bu açıdan çocuk sahibi olmak için öncelikle “Ol, çocuk sahibi olalım” kararının birlikte verilmesi gerekir.

<p>Çocuk sahibi olmak için öncelikle bu kararı vermek gerekir Çocuk sahibi olmak evlenmek değildir İnsanın maddi yeterliliği hiç değil Ruhsal olarak hazır olması olmamalıdır Peki o zaman ne kaldı dersiniz? Sevgi Gelecek nesiller sevgi ile oluşur, büyür gelişirler İnsanlar sevgi ile var olurlar Başka bir şey aramayın, yanılırsınız</p>	<p>To have a baby, first you must decide to have a child Marriage is not meaning to have a baby Economic position is not also Psychiatric readiness is not enough Socially be prepared is not as well What will be left behind? Love, love to humanity New generations can only be formed, grown Being is only as a human be by love If you try to look for, search another, you are mistaken</p>
<p>Bir kararı verince, karara uygun eylem gerekir Susadığınızda yemek, yemek susuzluğunuzu arttırır Baklava ve börek ise çok susatır ve karara ters düşersiniz Tek boyut vardır, su, sıvı içecek istemeniz gerekir Tek vurgu; istemek ve yapma eylemi, insan için sevmek MAA</p>	<p>If you decide to do something, your act be suitable at this If you are thirsty, you must drink water Honey and sweet ones makes you thirsty more Only one concept, water for the thirst Only one act for the humanity, to be in love MAA</p>

91) Yaratılış varken, niye yaratılışın, doğa kanunlarının, benzeri, eşi veya gücünün yeniden oluşması, çocuk olması, nesil oluşturması istenir, zayıflatmak gerekçesi dışında istenmez.

Bir varlığın devamı için, işlevi ve süregelmesi için yeni nesil neden gereklidir? Etkin ve verimli olması için eğitilmesi, en azından eski olanlar kadar yetiştirilmesi gerekir. Bu açıdan yeni nesil, aynı şekilde çalışması beklenmez, çünkü neden çalışıyorum diye soracaktır.

<p>Bilime karşı çıkıp, hayal ve büyü ile uğraşıp, hüsrana olma Bilime karşı gelip Kutsal olup, uçtuğunu sanan dervişler Masallarda uçarlar, rüyalar girer İnsanları fanteziler ile etkilerler Her birinin mutlaka insan üstü bir yeteneği söylenir Evet uçarlar ama, sadece hayalde Gerçekte yere çakılırlar</p> <p>Evlatlarda kendine özgüdür Hayal ile değil, gerçek ile oluşmalıdır Onları, kendi açımdan değil onların açısından gör Empati yap, sakın yapın, edin deme Onları dinle, onları anlamaya çalış Onları bol olarak sev, yine sev, yine sev</p>	<p>Be on science, not at phantasies, so you will not be frustrated If you are against the science Assume as holly or angel Even assuming as Satan All have more, over extra physical force They will flight and walk on water The reality they fell and sink Fake height and shallow water</p> <p>The children have their special perspective They are not phantasies Look form their side, not from your perspective Empathy one of the best communicative way Love them a lot, love them more then they love you</p>
<p>Bir insan olduğumuz unutulmamalıdır Bir süreç içinde varış ve yaşamaktayız Varlıkların hepsi bir zaman süreci içinde yok olacaktır Gerçekte ise değişen atomlar ve enerji değil, yapıdır Varlıkta değişen yok ise, neden yeni nesillere gerek vardır? MAA</p>	<p>No atom, no energy is freshly formed and be lasting We are as a Human being Out body, returned to nature, as the same atoms Only the structure is changes Hope to be left, love and good remarks MAA</p>

92) Bazı sözler, evlatlar insanı yüceltecek sanılırken, onu yerle bir eder, değersizleştirir.

Tüm yöneticiler tanrılaştırılmaları ile yoklukları sağlanmışlardır. Bir baba çalışır, para kazanır ve aileyi geçindirir, bu evlatların ona köle olması anlamını taşımaz.

<p>Bir şeyi tanımlarken, onun gerçek boyutunu saklarsanız, kullanım ve memnuniyet gerekçesi onu yok eder Her bir şeyin bir kullanım alanı vardır Su fazla olursa zehirler ve az olursa dehidrate olursunuz Tuz da aynı şekilde öldürücüdür fazlası ve azı Bu açıdan gerçek boyut önemsenmelidir</p> <p>Sevginin gerçek boyutu nedir dersin Böyle bir sınır konulamaz İleri ve taşkın olmalı Bebeği beslerken bile belli olur Ancak, onu boğacak şekilde zarar vermemelidir Sevginin zararlı yanı sevgi değildir Sevgisizliği örtmek için sevgi eylemidir Gerçek sevgide olan ise Anlar zaten boyutu</p>	<p>You must indicate, exact what is made for, effectiveness and efficiency, so on, for preference Everything, everyone has a place at this Universe Not said useless to flies, we think from frog perspective Much water, much salt is poison, be on effective, efficient The real perspective thus important Old cars so charming, thus 35L/100km fuel consumption Today, not much 7-9L/100km We adore them, thus, not used The real standpoint of love Not have boundaries So much and so far amount Not to drown, thus let them to live Cover by love, the cruelty is not love To be opposed, informing is the love, let consent be them Standing up, on humanity is love</p>
<p>Bazı sözler vardır, iyilik yerine gerekçe onu yok eder Bir araba reklamında yüceltirsiniz, her şeyi yapar dersiniz Fiyatını, yaktığı yakıtı, sürerken rahat olduğunu belirtmez Etkinlik, verimlilik, alınabilirlik, kullanınca memnun olma Gücün gerekçesi de evlat edindi deyinince, tümünden yok olur MAA</p>	<p>In some situations, the reasoning collapsed the case You may said, this car so perfect, has so and so The price and fuel consumption is the highest rate Efficient, effective, thus, eligibility nearly impossible The power is if you own it, the best you can own is love MAA</p>

93) Bir kimsenin yetkisini sıfırlamak için, yerine başkasını koymak, onu kabul etmek gerekir, en kolay da evladdir.

Yerçekimini etkisiz kılmak için, onun yerine yeni bir oluşumu kabul etmek gerekir.

Canlılarda çocuk olması şart görülürken, ölümsüzlükte bu gerekçe yeterli değildir.

Yaprak bitlerinde, karınca ve arılarda, erkek olmadan dişi kraliçe, kendisinden bir nevi klonlama ile çocuklar oluşturur. Bu evlat değil, kendi genetik kopyasıdır, çalışkan arılar oluşur, çünkü çoğalma sorunları yoktur.

<p>Ölümsüzlükte çocuk gerekçesi tanımlanmaz Bir kişiyi zayıflatmanın en basit yolu Onun evlat edindiği, edinmesinin gerektiğini belirtmektir</p>	<p>To be immortal is not the meaning of to have a children Living organisms are at this Wold, ad their life span It is nearly not more than 80 years</p>
---	---

<p>Bir eş olacak, çocuk yapmak için Kısaca güç tekten ikiye ayrılacak Sonra da kendi zayıflığını kabul edeceksiniz demektir</p> <p>Bir inanç örneği Hristiyanlıkta görülmektedir İlk inanç sahibi, Hanif Hristiyan olan gruplarda 1-2 asır süren boyutta, Yaratan tektir, İsa uyarandır Doğayı bilen bilir, arılar, karıncalarda da eşsiz işçi oluşur Sadece yılda bir defa erkek ile döllenerek, genetik karışır Bu Yaratılış bilinirken, mutlaka Tanrının oğlu denilmesi İki asır sonra olmuş, ayrıca üçlü simge yaratılmıştır Daha sonra insan buna eklenerek, dörtlü haça simgesi İstavroz çıkarılması uygulanmıştır Mavi turda, adalardaki eski klişelerde üçlü simge yoktur Bu 1200 yılından sonra oluşmuştur Kapadokya'da ilk simgeler farklı, haç farklı iken Daha sonra ikonlar ve üçlü simge, haç değişmiştir Zaman içinde Tanrı olgusu zayıflatılmış Ona erişmek için vesileler, farklı güçler oluşturulmuş Bugün papazlar bizim çobanımız olarak güden Bizden sorumlu olan kişiler, veliler ve söz sahibi olmuş Kısaca sorumluluk alınmaz, papaza sorulur olmuş Çünkü, inançta sorumlu kişi kendi papanınız olmaktadır</p> <p>Gerçek, birey hakkı ve özerkliği, sorumluluğu esastır Hiçbir şekilde köle, gütmeye söz konusu olamaz Eşitlik, bağımsızlık, sorumluluk ve ceza bireyseldir Kardeşlik, tüm insanlarda birlikte Bilgilendirme ve rıza geçerlidir İnanç insanları, din felsefeciler sadece bilgi verirler Öneri sunarlar, öğüt verirler, kural koyamazlar Yasak veya günah, ceza kanunlarında da olan Yazılı olan, bilinen, işlenmesi ile ceza verilen maddelerdir Somut, kesin, yoruma, geleneğe kapalı, kıyas yapılmazdır Akrabalık bağları geçersiz, şefaat ve iltimas geçersizdir Karar, hiçbir zaman din adamı değil, kadı, hakimler verir Din adamları hoca, eğitici, bilgi sunan kişilerdir Birey ise sorumludur Bu açıdan olay, genetik geçiş, evlat edinme ile Karar gücü zayıflatılmaz Ancak toplum, sosyal olarak bunları yapmış, yapar Kültür, sosyoloji olarak ta ve yapacaktır Jüriler toplumun görüşünü tanımlayan kuruluşlardır Adalet, ortak akıl, umurun, genel görüş ile sağlanmaz Civil liberties, eşitlik ve kardeşlik temelinde Ortada somut, kanıtlı zarar olmalı, suç olmalı, yok ise Varsayım, düşünce, fikir ve yorumlara göre suç olmaz Savuma bile olmaz, bireyin kendi davranışlarıdır Çocuk olması belirtilerek adalet kavramı tartışılmaz</p>	<p>So, need, continuing the life But how? Mostly by new generations, children Thus, they are completely different Even, the DNA are like mixture of salt and sugar Differentiation and evaluation is also a fact So, your children are not copy of you And, be a member of the Human being Not a copy of you</p> <p>If you said, like gravity has a child You are weakening the power of it If there is only, one, and if you divide it into two The concept of being be in bias, to whom you are at This gravity or other son gravity! This kind of evaluations are nearly cancelling the power</p> <p>All believes at the presenting period, only one God Later the cultures shared the power, one power to more The indicating the advices, the angel as the second The prophet will be the third, and be son of the God For giving power and holly concept The fourth is the person Mostly usual individual must be guided A leader be as a shepherd, person be a sheep Then how be a person be at responsibility?</p> <p>Some believes, concerning the traditions Thee old and administrative position, be at such situations So, we must do, what before ancestors do Like a copying of the cultural rules So not be taken the responsibility</p> <p>Crime must be at written and be known Not need any discrimination, as killing and stealing Not be evaluated, compared and be explained Courts are only specification of the case and crime Tailoring the crime to the person Not any effect according the individual position Each person is equal also at the penalty Only the judge consider; the aim, the condition</p> <p>At juridical states, common sense is considered At some state, the individual rights are the primum Be at law, not any considerations, as judicial For crime, there must be obvious evidence Afterwards, the person can defend themselves Each individual as accused personally, except as children Except intended to perform, others be penalty reduced</p>
<p>Bir güç, eğer yaşam gerekisi söylenirse zayıflatılır Ömür kısıtlılığı, etkinlik boyutunu önemli oranda zayıflatır Artık emekli ol, çocuklarına devret denilmesi gerekçesi Kısaca ölümsüzlük ve güç kaybı yok ise gerekçe olmaz Dolaylı zayıflatma, çocuk olduğu algısının yaratılmasıdır MAA</p>	<p>If you said, I have the power, because I am rich This means your power can be restricted, by money If you are proud of your children, they want their opinion Immortal, to be forever, there have to be continuing power Be on love, others be reduced the power MAA</p>

94) Çocuk edinmek bir amacı vardır.

Evlat, yeni bir nesil, yeni bir jenerasyon oluşturma çabasıdır. Eğer ölümsüz isen, evlat edinmenin gereği sorgulanmalıdır.

Zamanımızda çocuk sahibi olmak, kültürel bir gelenek şeklinde, var oluşu, aile oluşun simgesi değildir. Amacı ve gerekçesi, bilimsel ötesi, İnsan Hakları ve etik ilkeler olarak irdelenmelidir.

Her birey, bağımsız, hür ve bağlantısız olarak, eşit haklara ve kardeşlik olarak bağlı olmalı, kısaca size bağlı değil, kendisi bir insanın olarak, insanlığın temsilcisidir.

<p>Sevgisiz olmak, bir insana yakışmaz Sevgi kazanabilmek için yaşamda nedenler vardır Olumsuzlar değil bizi sürükleyenler Olumlulardır bizi sevgiye yönlendiren Eğer benlik bunu örterse Gurur ve kibir ile yönlenirse Sevgi boyutu unutulur</p> <p>Bir ailenin oluşumunda sevgi önemli Eğer eşin sevgide seni oluşturmuyorsa Evlatların da sevgi kavramını genişletmiyorsa Çok üzüldüm İnsanlık boyutun eksiktir diyerek</p>	<p>Without love, is not for Human being There are a lot to gain love Negative not lead to love Positive be approaching to love If your personality covers you Pride and egoism, be the getting away to love</p> <p>For creating a family Wife/husband be for the establishing love Children is the source of love, reasoning If not, I am so sorry A person will not be completed Without love</p>
<p>Çocuğum bana sordu, niye çocuk sahibi oldunuz Evlad edinmek daha doğru olamaz mıydı? Her iki boyutu da yaşamak daha güzel olmaz mı dedim! Bu açıdan iki boyutu da yaşadım Çocuk, onun ayrı birey olduğunu kabul edersen sahip ol MAA</p>	<p>My child ask me, why you want a child? May be take others child for growing and educating More economic and more humanistic My child is not my salve or any obligation of to be He/she is the one, like other children, same as on humanity MAA</p>

95) Bir kişiyi sevmek demek, onun sizin evladınız olması değildir.

Sizin sorumluluğunuzu alan olmaz, imza size aittir.

Ben varken, niye evladım öne çıkar? Onu sevmem, onu sorumlu tutmam değildir, mahkemeler yetkilendirmeyi ancak sınırlı olarak kabul eder ve kişiyi sorumlu tutar, evladını değil.

<p>Birisine yakın olmak, onu sevmek, sizi onun kölesi yapmaz Bu yemeği çok seviyorsun Neden yemedin? Karnım tok idi yiyemedim</p> <p>Sevgide zorlama olmaz, kişisel talep olur Sizi köle haline getirene sevgi denmez Zalim olana duyulan sevgi değil, emir kulu olmaktır Evlatlara olan sevgi de Sizi onların kölesi, onları sizin köleniz yapmaz Bağımsız, bağlantısız, karşılıklı olur sevgi</p>	<p>Close to a person, love them, will not make you a slave You said you love the mail Why you don't eat it? Your stomach is full, so you cannot eat</p> <p>At love no force, not obligation, spontaneous The impulse, not make you slave The bond is at humanistic At ethical principles Even the love to children Not make you as slave, as make them your slave Love is free, independent, special and not by reciprocal</p>
<p>Birisine yakın olup, dost olarak görebilirsiniz Eşiniz, hayat arkadaşınız olabilir Vekalet verdiğiniz avukatınız olabilir Tümü siz varken sorumlu, yetkili siz olursunuz Evladınız bile olsa, sevgi sizin yerinizi alamaz MAA</p>	<p>Someone may be so close to you Wife/husband be a lifelong friend Thus even your attorney You are the only responsible one No one be replace you, for your consent MAA</p>

96)Yaratılış olarak bakıldığında, tek dışında oluşmaz. İki farklı hidrojen atomu yoktur, evladınız siz değildir.

Çok tanrılı inanışlarda, tanrıların büyük işi, birbirleri olan mücadeleleridir, ki doğal afetler, bunun sonucu olarak sunulur. Bir insanın iki beyni olmaz, tüm vücuttaki veriler, uyarılar gelerek, tek bir yerde toplanarak, sonuca oluşurlar.

<p>İnsan tapınamaz, ancak sevgide aşırı ve ileri olabilir Tapınma bizleri ona bağlar Kul ve köle gibi bağlar, onun esiri olursun Bireysellik kaybolur ve ona bağlı olursun</p> <p>Sevgide olanlar ise onunla bütünleşir Benliğin kaybı değil yücelmesi olur Evlatlarda olduğu gibi Yaratana da aynı şekilde Kendimizden ayırmak değil</p>	<p>Human cannot be prayed to a person Praying is a kind of bonding Like a slave and be in others order Diminished the personality, independence</p> <p>If you are at love, in love There is not a slave connection Be together, get together by love Even too the Creature Not separated from ourselves</p>
--	--

Sevgi ile bütünleştirmek gerekir	Be close, near our heart, be united by love
Bir sandalyede iki kişi oturamaz Paylaşılan koltuklar, otoritenin paylaşımı değildir Varlık iki olarak değil, tek olarak oluşur Hekim, konsültasyon ister, farklı görüş alır ama karar tektir Birliktelik, sorumluluğun tek olmasına engel olmaz MAA	Can you sit, to person in a chair? This is same as the sharing as authority Being, to be human is not sharing one Even physician take consent, by information given Togetherness is not meaning for liberation cancelling MAA

97) Bir yönetimde, amir var iken, yardımcısına bakılması, çocuğunun amir kabul edilmesi, tüm toplantı ve oluşumu yok etmektedir.

İnsan sağ ve aktif iken, insanın gölgesi ile uğraşmanın bir anlamı olamaz. Kişi çekilmedikçe gölge kalkamaz. Bir varken, etkin iken, niye eşi gündeme gelir? Hiçbir zaman oy verirken, başkası onun yerine vekalet edemez. Oy tek ve kişi tarafından kullanılır, başka bir yolu olamaz.

Neden var olmuşuz bir sorgulayın! Neden varız bir sorgulayın Burada zenginlik, mal, mülk sahibi olmak gerekçe olamaz Evlatların olması da dayanak tutulamaz Sevgi üzerinde insanlığa bir katkı sağlamak Bir örnek olmak, bir yaşam ile oluşun Sevgi boyutunu geçmişten geleceğe taşımak Varlığımızın temel amacı olmaktadır Kavrayan ve kavramayan elbet olacaktır	Why we are created? Why human being is present Not be in richness and be a ruler Not have children Find another reasoning to be created People must be advanced and be over at love Love is for a positive example at humanity The best reasoning to be Some aware, some is unconscious about it
Sorumluluk alıp, sandığa gidip oy atacaksın Hayır, sen değil, evladın atsin, oyu o kullansın denilemez Birey sorumlu, başka kişinin bunu yüklenmesi beklenemez Nikah, seçim ve mahkemede birey temeldir, vekalet olmaz Yaşam, başkası sizin yerinize yaşayamaz, evlat bile olmaz MAA	You take your responsibility and give the vote No one said, your child be give the vote The obligation is unique for personal Not transferable, and given by law Your life is your life, so not other's be vote it MAA

98) Her yeni nesil, gelecek için bir aydınlıktır.

Yaşam var oluşun bir olgusu olarak, insanlık boyutunu geliştirmesi, ilerletmesine inanılır. Hiçbir zaman suç nesillere, yeni nesle geçmez.

Her yeni neslin, faydalı olacağı, insanlık boyutuna katkı sağlayacağı ümit edilir, çünkü her doğan bir müjde ve bir umut olmaktadır.

Dikkatlice bakınca yeni nesil, evlatlar bir aydınlıktır Tarih süresince bakılır Medeniyet nasıl gelişmiş diyerek Yeni nesil iyi bir eğitim almış ise Eskilerin hatalarından kaçarlar Yaptıkları daha insancıl, akılcıdır Suçlar bile daha insancıl olmaktadır Ancak, zalime kul, köle olanlar sayılmaz Onların beyinleri yıkanmış Yok etmek için robotlaştırılmıştır Onlar geçmişi yaşarlar Yok etmeyi ibret değil, örnek alırlar	If you look closely, the new generation is a lightning At the history How the civilization is progress? If the new generations are educated If they have escaping from harm Past experiences are lesson Good as an example, bad for escaping Crime be an individual act Slaves makes the orders Not considered as crime or not They have no love, only afraid of Love is the only one, guiding us the truth at humanity
Varlığın sonlanması ölümdür Her canlının be açıdan yaşaması, doğal varlık hakkıdır Yaşam hakkı hiçbir şekilde tartışmaya bile açılmaz Yeni nesil, yenilik daima bir umuttur İnsanlık, gelişim ve değişim açısından umuttur MAA	The ending of life is death Each living organism be sure on it The new generation is a hope For continuing the civilization Development and progress, not to be desperate MAA

99) İnsanlar, çocuklar bile yaptıkları nedeniyle değerlendirilecek, zalim ve suç işleyenlerin ceza alması kaçınılmazdır.

Dünya yaşamındaki zenginlik, öğretim üyesi olmak, yönetici gibi durumlar, ceza indirimi değil, cezanın arttırıcı unsurlar olmaktadır. Kimseyi aldatmamalıdır.

<p>Kültürel olarak bazı yaklaşımlar suç kapsamından çıkarılması, suç olarak ceza almanızı engellemez Namusunu temizlemek için öldürmelisin Sonunda onun tarafı da aynı gerekçeyi söyleyecek Peki ne zaman bitecek bu öldürmeler Sülaleler kazanıp kayboluyor böylece Öldürecek kimse kalmıyor</p> <p>Ceza Kanunlarında gerekçe örf, adet ve gelenek ise Ceza katlanır ve bağışlanma, indirim dışıdır Suç bireyseldir Geleceği öldürme gerekçe tutulamaz Çocuklar ise bilinçli olmadıkları için Suç kavramı farklıdır</p>	<p>Some cultural parameters urged to kill; thus, it is crime and not saved from penalty You have to kill, because of clearing the honor This is not the reality, triggering killing behavior Activating hate, form one family to another family Mostly concerning the new generations Children mostly born after the starting of hate Result, there is no body left, to live</p> <p>The reasoning from traditions are not legal, out legalities At the Criminal Law, crime is written at the law Not evaluated, not compromised, not depended anything There will be no reasoning to kill a person Even death penalty is get out from the Penalty Law</p>
<p>Bir suç durumunda, evladın babaya, babanın evlada Suçu üstüne alma dahil, bir yardımı olamaz Suç bireyseldir, kişi yargılanır, birlikte olması kurtarmaz Ceza kanunlarında yorum, kıyas ve gelenek etkisi olmaz İnsanları aldatmasın, kanıt düzeyine göre ceza alır insan MAA</p>	<p>Taking the responsibility of a guilt, from a child There will be no effect at the crime Quilt is individual, punishment is also individual There will be no evaluation, no comparison It must be true and reality with evidence based MAA</p>

100) Bir kimse var iken, neden evladının işe karışmasını istenir?

Yerçekimi aktif ve var iken, neden başka bir yerçekimi oluştursun ki! Canlı varlıklar, yaşamları ve varlıklarının devamlılığı için evlat isterken, ölümsüz olanların, doğanın, yaratılışın, neden evladı olması gerekir? İkiylem, iki olamaz, tek yerçekimi vardır, tek kanun ve kural tüm bilimsel yasalar için geçerlidir.

<p>Doğada hiçbir atom yeniden var olmaz ve kaybolmaz Bilmezmişim, kendimi dev aynasında görmüşüm Ben de her birey gibi Atomlardan yapılmışım Çocuklarım, torunlarımda aynı atomlar var Genel bedensel yapı kapsamı çok değişmiyor Değişen sadece kişilik, insanlıkta oluyor O halde sen de Sevgi üzerinde insanlıkta kal</p> <p>Bedenimizin su kapsamı yarısından fazladır Prematürelde bu oran %80 oranında olabiliyor Her gün bu sıvı alınıp, atılıyor Nehirlerle ulaşıyor, buharlaşıp bulut oluyor Tüm evrene dağılıyor Doğada bir su döngüsü oluşuyor Kısaca bir süre sonra sizin atomlarınız, su molekülü Tüm evreni dolaşmış oluyor Bir bütünleşme yaşıyor Bu sevgide olmalı, zarar vermemeli tüm canlılarda</p>	<p>No new atom is formed or disappears If you cannot evaluate yourself At the mirror, you can see a giant or an ant by looking A person is at everywhere and condition, same individual All the atoms are same as nature Also same at my children, grandchildren also The differences are at the humanity The behavior you are concern with So, think twice Be in humanity at love</p> <p>Nearly 60%, at preterm 80% contains water Each day we take and discharge, urinated The water molecule is the same Reached to sea, by rivers Evaporated, clouds and rain, return again This is a water turnover Our molecules transferred to others Suck covered all the World, one of our atoms This unification, is only by love, not making harm also</p>
<p>Suyun hidrolizi ile oksijen ve hidrojen açığa çıkar Bunun farklı bir alternatifi bile düşünülemez Yeni bir oluşumun doğurması, oluşması bile düşünülemez Tüm bilimi alt üst eder, tüm doğayı ve varoluşu inkâr eder Bir şeyin devamı için, ölümsüz olanda gerekçe nedir? MAA</p>	<p>By hydrolyzing of water, oxygen and hydrogen released There is not any alternative Not new productions, even same as at humankind The science is clear and be clear cut The natural law is immortal, no need to have a child MAA</p>

101) İnsan çocuğu olmasından çok, varlığının devam etmesini ister.

Doğa bir döngüdür, süren, oluşan. Suyu hidrolize edersen, oksijen ve hidrojen olur. Hidrojeni yakarsın, su oluşur. Bir değişim ama varlıkta boyut farkı dışında aynı kalmaktadır. Bir döngü

olduğuna göre, enerji alma ve enerji verme, medeniyet ve insanlık temelinde sevgi ile olmalı, yoksa döngü oluşmamaktadır.

<p>Çocuk edinmek ile sorun çözülmediği tarihsel ispattır Bir sorunun var ise Çocuğun onu nasıl çözsün Gelecek çözer diyorsan eğer Bıraktıkların çözebilecek olsun Güçten bahsetmiyorum Güç zamanla aşırır, kaybolur Sevgi ise giderek artar Genişler, kaplar Bir bakarsın çözümün anahtarı olur</p>	<p>To have a child, not solve the problem, mixed, and be increase it If you have problem Not leave it to your child, for the solution You may not be resolve it, thus, try to solve The remaining ones be solved more easily Beginning is also, nearly 50% solving The power, the thoughts may be reduced By trying to determination, may be increased Thus, most situations, love is a significant to solve</p>
<p>İnsanlar gerçekte genetik evlat istemezler Varlığın devamlılığı daha geniş bir boyuttur Oğul, evlat ötesi, sevgi ve insanlığın devamlılığı arzu edilir Fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür olunması gerektiği İnsanlığın bir boyuta değişimi, yükselmesi hedeflenendir MAA</p>	<p>The reality, the individual not want genetically same child The continuing the presence is for to be The children is for first be independence Free mind, free heart, free for future The developing and progress and differentiation is expected MAA</p>

102) Genetik çocuğun olsa bile, tanımadığım kişiye güven duyamam.

Bazı şeyler tektir, bir kişi tektir, benzeri, eşi ve temsil edeni olmaz. Bu açıdan, duyulan boyutlarda ona özgüdür, yalındır ve spesifik oluşur. Çocuğu ile farklıdır, aynısı olamaz.

<p>Tek, ikincisi olunca, yalın, özel ve özgün olmaz ki Tuz ile karabiberi karıştırırsan, ayırmak imkânsız gibidir Tuz ile şekeri karıştırdığında ise olanaklı olamaz Erimiş ortamda ise atomların karışması olmaktadır Bazı şeyler tek, yalın ve özel, özgündür Gerçekte ise tüm yaratılış ve varlıklar böyledir Her doğan güneş, oluşan gün farklıdır Her insan farklıdır, aynı yüz, aynı bedende olsalar bile Yerçekimin eşi olamaz Bakın her yere, zamana bakın, giden saat geri gelemez Arabalar benzerdir ama her biri kullanımda özelliklidir Baba ve evladın adı aynı olabilir ama bir değildirlir</p>	<p>The One will not be twin In mathematical evaluation, between 1 and 2 There are several numbers Thus, if you said, the only, One, the person Exceptional, only, unique, special and sole May be there is some similarities Thus, each person is different, not grouped; gender, race Each created one is single and special Each water molecule is differs Each snowflakes shape is specific and an exclusive beauty The time will not be returned back run only on one way Father and son, mother and daughter is not same So consider your children, as a special one, not comment</p>
<p>Bazı şeylerin ikincisi olamaz Bir insanın ikiz kardeşi olur, kendisinden ikincisi olmaz Yerçekimin ikincisi olmaz Yaratılışın da boyutları tektir ve emsalsizdir O halde, niye benzerini yapıp, evlatlar oluşturduğunuz MAA</p>	<p>The one, for a person, will not be two There will be twin, thus, not same person Gravity is a fact, not a second one The creation, the created ones is unique and sole Your children is not same, they are unique and sole person MAA</p>

103) Her birey evlat gibi ise, her kadın da annen gibi mi olmalı, eş gibi mi olmalıdır?

Kavram kargaşası ile sosyal olarak sorunlar oluşturulabilir. Gelecek nesil, burada algısı farklı olabilir, yanlış anlayabilir. Yabancı turistler de bazı şeyleri yanlış algıladığı görülmüştür: Sigara tüttürülmez yerine içilmez yazıyorsa anlayan yabancı anlar, danış-ma, danışmayın gibi algılayana da rastlanılmıştır.

<p>Kötü söz sahibine aittir ama hepimizi etkiler Olumlu ve olumsuzlar birbirine karışmıştır yaşamda Olumlular ders olarak sevinmeliyiz Olumsuzlarda ibret olarak bize ders olmalı, kaçınmalıyız Kötü söz sahibine aittir denir Sakın bizi içine çekmesin İyi sözlerle konuşmak, iletişim kurmaya evet Olumsuz olanlar ile ise kaçmak gerek Eğer olumlu ise, örnek olursun Bu şekilde onunla iletişim doğrudan değil Dolaylı davranışların ile olur Çocuklarıyla da böyle olmalı</p>	<p>Each person is responsible for they said, thus, bad, in human ones are affected several person Life is a combination of positive and negative ones Bad, unwanted ones be an example, not performing again Wicked, deprived speech is private, to whom they said Responsible, and be accused or given penalty Effects several people, in bad manner Good ones be configurate also good relations We must not be confirm by thus Behavior and act it will be Harm is not be accepted Not be covered by speeches, even good or bad Be anger at the harm, not the individual</p>
---	---

Onlara örnek olmalı, ibret olmamalısın	It will be same, at your children
Ağızından çıkan söz, çocuğuna yaptığın davranış Eğer açıklamak sorunda hissediyorsan, o kişiye ters gelmiş Amacın ve güdün anlaşılammıştır Etik ilkelerde olduktan sonra, zarardan kaçınan kişi iseniz Çirkin ve aslı olmayan şekilde anlamak, kasıt gerektirir MAA	The words, that you said, even to your child If you need extra explanation Your aim and purpose is not understand If you are on ethical principles The harm is not be the predicted one MAA

104) İnsan, çocuğun bile olsa, ileri ve gereksiz güven duyma ile sonuna sebep olabilir. Araba yeni, lastikler düzgün, her boyut güvenli iken, arabanın savrulması ve kayması ile kaza yapmanın gerekçesi, yola dökülen yağ olunca, yapacak şey olamaz. Kendine güven duyma yerine, yolda bir leke veya ıslaklık görünce, neyin sebep olduğu anlaşılana kadar tedbirli olmak gerekirdi, kaza ancak o zaman önlenebilirdi.

Işık insanı çeker, gözlerini kör edip, bataklığa sürüklemesin yeter ki! Gece yolda giderken arabanın farları Seni içine çeker, sınırsın aydınlatan odur Güneş sabah çıkınca anlarsın Aldatıcı bir aydınlatmadır Sorarım kendime Yaşarken bazı ışıkları Güneş sanarak Onlara kapılıyor muyum? Aklımı kullanmalı, gönül ile bütünleştirmeli Zarardan yana olan ışık değil, karanlıktır bizi içine çeken Sevgi içinde olmayan aydınlatıcı değildir Çocuklarda bizi aydınlatandır Gelecek konusunda işaretler verir Sen aydınlatıcı değil, onlarda aydınlatıcıdır Sevgiyi onlarda sana öğretmektedir Bebek iken kucağına aldığında Seni ısıtan sevgidir, onun sıcaklığı ötesinde	When you look the light, it attracts you, thus, not a sun When you are walking on the road The car lights can be covered your sight You are nearly blind This is not the Sun, so, be a deceiver to you If you will not use your mind Confirm the reality, you will be blind Sometimes I asked myself Any information, or any one have covered me! My thoughts, my mind, my sights? It can be, so look, consider the harm Keep the Right od person, humanity and Right to Live Love can make the discrimination so easy Black and white is easy to confirm Dark and lightening is also so easy to settle Our children is our lightening Yes, they lighted us, be learn the truth The future generation, being on love Nothing to say, by holding the baby, not feel the warm
Bir otobüste her kişi farklı yere gitmek isterse Şoför nereye direksiyonu kıracaktır? Yol belli iken, bir sorun olduğunda, nereye gidecektir Acil Hastane, polis, şehir merkezine gibi nereye gidecektir? Burada akıl çalışması ötesinde, gönül, hastane demelidir MAA	If everyone be want to go different direction, at same bus Where will be going the driver? The road, the way is known, indicated before Thus, if an emergency or other healthy needs So use your mind, be on the way of hospital MAA

105) Evladım, yaratılış kanunlarına karşı gelme değil, onlarla uyumlu yaşamayı öğrenmelisin.

Yer çekimi var ve kitlelerin çekim gücü ortada iken, bilim dışı konuşmak, ona eş tutmak ve çekimlerin sanki yeniden oluştuğu gibi, hayal ve büyüler ile uğraşan kimse, ilim dışı olmasının ötesinde, sosyal olarak ta gerçekçilikten uzaklaştığı için izole olacaktır.

Doğa, var olanların şekil değiştirmesi değil midir? Doğmamış, doğurmamış zor anlaşılır Bir güç, enerji var ise Orijinine bakılır, nasıl, ne şekilde diye Ancak her varlığın bir öncesi olur Başlanması doğmamış olmaktadır Var olan vardır Şüphe eder, araştırırsın Atom değil, enerji bunun gibidir Etki, işlevi sadece değişir Yaratmak, doğurmak değildir Enerji bile yaratılmaz formu ayrılır Tüm bedenimiz, doğa yapısı Enerji ile var olabilir	Nature, just changing the atoms, molecules Nothing is new atom, energy Atoms are same, the energy is same Not increased, not reduced Only molecules, differentiation New molecules, now generations, new concept Evaluation can be noticed at all around Thus, that all are a created, means a creator Where is the place of human being? A period, about 170thousand years at the World How can be a leader of this Universe? Not by power, also not by mind power The cruel person, tyrant are dismissed Civilization is not by their bricks putting on Ordinary person, contribute the most
--	---

<p>Enerjinin tartışılmaz gücü vardır Tartışmasız doğrudur Evlatlar, bu şifreler ile oluşurlar, yeni değildirlir</p> <p>Gerçekte ise yaratılan bir şey yoktur Doğada Sadece atomlar yer değiştirir Gelecek nesil senin atomlarını kapsayabilir Zaman sürecinde oluşan farklılıklar ile Bizleri meşgul eder, dün, bugün ve yarın diyerek Sevgide kalmalı, evlatlara örnek olmalıdır</p>	<p>The war is not be gained by guns or other soldiers There is only one way, gaining the heart Even the new generations can be By love, marriage is the result of love</p> <p>Nothing is created new Just atoms change their positions Time is one-way road, not be returned back Being is the reality So, for living, there is one fact, it is love, be in love</p>
<p>Evladımız olmuş ise o yoktan var edilmedi Ebeveynlerin genleri ile yeniden yapılandırıldı Bu Evrende var olan veya yok olan bir atom bile yok Nesiller sadece geçmişin oluşumlarını kullanıyorlar İnsanlıkta kalmaya çalış, azamet ve aşağılama içinde olma MAA</p>	<p>Your child is not created without any reason Your genes restructured There is no absence or presence of an atom The generations used the old ones So, be on humanity, not considered the gene MAA</p>

106) Çocuğum, yaşama kayıtsız isen, sıkıntı içinde iken, tersten bakarsan; yemeğe, tuvalete, sohbete de kayıtsız kal, anlarsın ki varlığın o zaman oluşmaz.

İnsan yaşamı boyunca enerji kullanması gerekir. Hücrelerinin bile enerji kullanmadığı an ölmüştür. Olumsuz boyutlar onun için bir uyarı ve ilerlemesi, gelişmesi için bir imkân olmalıdır. Yaşam bir ders ise bu dersten eğitim alınmalıdır. İnsan varlık olarak bir ise de toplum o birler ile oluşmaktadır.

<p>İnsanlar sıkıntılardan ders alabilen olmalıdır Yaşam sıkıntıları ile oluşur Her hücre hareketi, kalp hücre atışı enerji ile olur Doğa birbiri ile bağlantılıdır Tropikal, yağmur ormanlarının azalması Kutuplarda buzları eritiyor Bir denge var kaçınılan yok Tüm çalışmalar, bir değer yaratma çabası olmalı Benlik ile kazanılan bu Evren'de kalacak Sevgi ancak taşınacak Kendini belki aldatırsın Gözlerin görmüyor mu? Ağzın, dilin mi yok konuşmuyorsun Zarara sessiz, zalim boyun eğen Tarihte başarılı olan bir kişi yok Evlatlarına örnek bile olmaz, ibret olur</p>	<p>The problems be your lesson, for improvement, developing Living mostly means to overcome the problems Each act, even heartbeat needs energy Nature laws have connections All of them have, on same scientific evidences, realities Tropical fire, connected pole ice melting</p> <p>All the human being aim is to be on humanity Individual demands, disturbing the environment We use the future benefit, today Love must be carried, the past heir, to future You must hear the sound, see the view Predict what will be, not be only routine problems Be against the cruelty, be with the Human Rights Be a good example to your children, so carrying to future</p>
<p>Olumlu olana seviniyor ve mutlu olurken, evlatlar gibi Olumsuzluklarda da neden kızıyor ve köpürüyorsun Yaşam bu ikisinin karması ise, olumsuzluklar daha çok ise Yaşamımı siyah, negatiften, pozitifte, beyaza döndürmeli Her boyutu ders diyerek, sevgi içinde olmayı öğrenmeliyiz MAA</p>	<p>You are happy at positive one You are angry at the negative one Life is the mixture of them Be find the way to be happiness One for example, other as a warning MAA</p>

107) Piyangodan milyonlar kazanan, para bitmez sanır, bir yıl sonra ise bir dilim ekmeğe muhtaç olur, evladım.

Bir kişi, elinde imkanlar varken ve gücü yerinde ise, başkasının kendisine güç yetiştiremeyeceğini sanabilir. Çok çaba harcadım, evlatlarımı en üst düzeyde eğittim diyebilir. Akli yerinde, fikri yerinde ve imkânı varken, toplumda sosyal olarak yer almak istemeyebilir. Yardım, destek ve insanlık üzere olmak yerine, izleme, gözlem ve kazanç peşinde olabilir. Varlık olarak mevcut olan, sosyal olarak kimse kendisini görmediğini sanmasın, gözü ve kulağı var oldukça kayıtsız kalmasın, olumlu bir yana, olumsuzluklara sessiz ve karşı çıkmaz, zalime dik durmaz ise, insanlık mücadelesinde olmaz ise, varlığının anlamını sorgulamalıdır. Varlık içinde toplumda yok olur.

<p>Yataktan kalkmaya cesaret edemeyenin yaşam günü olmaz</p>	<p>If you have no power and be courage to wake up, means not have aim to live</p>
---	--

<p>Doğruyu bilmek zor olabilir Ama zarar belirgindir Görmek ve duymak istemez işen başka Bu açıdan seçim zor değildir Köleliği, esareti, kabul, başkasını Veli görürsen Yokuş tırmanmayı zor görürsen Çalışıp, değer üretmeyi göze almazsan Evlatlarına da örnek olamazsın</p>	<p>You may have some problems to see the condition, case Not satisfactory indication for the decision Sight may not be the reality, may cover the evidence Harm is obvious, in humanity is also If you accept, to be a slave, be a sheep for controlling Not consider walking upwards, though you must Not want to be established, work for values You will not be a remarkable one, for your children</p>
<p>Yokuşa tırmanmayı göze almayan, yürüyüşe çıkmasın Gözünü, kulağını, duyularını kapatan kişi Harcadığı emek, evlat ve varlığı ile sürdürülebilir olduğunu Kimsenin onun farkında olmadığı, ona güç yetiremeyeceği Sanır ama algılanır, evlatlara örnek mi ibret mi olarak? MAA</p>	<p>If you have no power to walk, stay at home If you close your eyes and ears, not receive any warning Your effort be not noticeable, even from your child Your presence is a lesson to them Positive as example, or negative for keep escape MAA</p>

108) Bir farkına varırsan, çocuğum, ayağınızda çeşitli bağlar, zincirler vardır, düşünme bunları kırarak öncelikle bağımsız olmalıdır.

Bir düşünürken, sosyal olarak; ailem, akrabalarım, hatta komşuların ne der, denilerek, çeşitli kültürel etkileşim altında kalırız. Bu bir esaret bağı olmamalı, zarar dışında, karşılıksız olarak destek ve yardım, özellikle eğitilmiş insanların; bağımsızlık, eşitlik ve kardeşlik prensipleri olarak görevidir. Yaklaşımı, nesillere örnek olmalı, felsefe tüm insanlar kardeşimizdir şeklinde genişletilmelidir.

<p>Köle olanın sorumlu olarak kararı da olmaz Aklımı bedeninden hür, bağımsız kılmazsan Sosyal, maddi ve ailesel bağların zincirini çözmezsen Bilgini, yiyeceğini, her türlü imkanını paylaşmazsan Kendi kullandığın, kendi beğendiğin Kendi yaşamın ile bir tutmazsan İnsanları, gruplandırırın Kabaca; lider, hizmet eden ve işi yapan şeklinde görür Buna göre davranırsan Hak yemiş olursun Bir düşün, çöpçü başka iş bulabilir Ama senin çöpün toplanmazsa ne olur? Kim kime muhtaçtır, eylem yapılmasın ne olur? İhtiyacı olan sensin temelde, unutmaya hiç</p> <p>Haksız yere yardımdan söz edilmiyor İnsanların birbirine gereksinimi vardır Hak ediş önemli, hakkı teslim, teri soğutmadan ver Kim olursa olsun Bireyin ihtiyacı, insan, insan olarak muameledir Önce insanlık duygusunu doyr</p> <p>Açlık duygusu Sadece mide doldurma ile olmaz Yetim, öksüzün yiyecek ötesi Bir ev köpeği bile iki hafta bırak Tabağına da yiyecek doldur Yiyecekten kesilip, su bile içmez ve ölür Yoksula yiyecek değil, iş bulmak gerekir Yapacağı, seveceği bir iş Bunun için önce gururlandırmalı Bu bir sefer değil devamlı olmalı Evlatların büyümesi uzunca bir süreçtir Devamlı, destek ve korunmalıdır Akıl insanlık diye yaptırır Gönül sevgi diye koşa, koşa içten yapar</p>	<p>If you are a slave, you have no responsibility, means not a human, as an adult If you want to be free in mind, free in your act Independent and have liberation Not at the border of cultural ground Not be guiding and allowing, taken permission Live with their self-life, self determination</p> <p>If you make groups as gender; women and man Such races; hard to countable Consider the family relations Administrative orders So, where is the civil liberties? Each person is unique, differs and sole Where is this concept?</p> <p>Each person has some Rights, indicating at Human Rights Is this only for speech, not at act of Declaration? To whom he/she may be Right to live, as human</p> <p>Not only giving nutrition to survive For me, the most required one, for human being It is love, be loved, from birth, by breastfeeding Not just give food, bottle milk, for growth Given by love, as mother gives Hold tight, feel the babies warm Skin to skin contact will be the best Consider all of them as the future generation As they said like brotherhood, for me children Being a father of all the children</p> <p>Support is meaning to be an adult They will be stand upright, on their foots Be sure about them, about us, that we love them The only heir that is exact and certain, define is love</p>
<p>İnsanlar aklında bir şey varken, rahat ve hür düşünemezler Kültürel baskılar ve etkileşimler öne çıkmaktadır Fikri hür, vicdanı hür ve irfanı hür olan kişiler ise Etik ilkeler ve insanlık üzere yoğunlaşırlar</p>	<p>If you have something in your mind, not decide widely Cultural pressure and several affects you Free in mind, free in heart, free in future Be on ethical principles, be on humanity</p>

Örnek, tekrarlanmalı, nesillere kalabilecek olmalıdır MAA	Be an example for the future generations, to your children MAA
--	---

109) Evladım, aç olsan bile, elinizdeki ekmeği paylaşmak, açlığı kırmak, insanlık gereğinin ötesidir.

Bir misal verilir, kurak yerde, köpekten korkan bir kadın, ayakkabısı ile kuyudan su çekip, köpeğin susuzluğunu gidermesidir örnek. Elindekini paylaşmak, muhtaca, yoksula yardım etme ötesi, ayakta durmalarını sağlamak esas geleceğe yönelik yardım olmaktadır.

<p>Sevgi temelinde saygı duyulan olmak ister misiniz? Bazı insanlar topluma katkı sağlayarak Onlara sevgi yayılması mutluluk ve şevk, coşku verirler Kişilere şahsiyet, onları yararlı boyuta getirirler Olumsuzlukları ders olarak görür ve ibret alırlar Sevgi oluşumları ile yeni nesillere heyecan sağlarlar</p> <p>Bunu nasıl sağlarlar Her gün gülerek, selamlaşma, hâl hatır sorma Olumlu olaylarda, örnek olarak, kutlama yapma Olumsuzlarda da ibret olsun diye ders alma Eyleme yapılmaması için kızma, kişiye hoşgörü Sevgi pıtırıkları olarak, şeker, çiçek ve sevilen eşyalar Bilimde ileri olma, devamlı ilim üzere çalışma Anlayışla karşılama, zulme ise dik ve sert durma Fark eden eder, fark etmeyene ise söz olamaz Evlatlara kalacak olan bu örnekler olmalı Kısaca benim, kendimin yaşam felsefesini sundum sizlere</p>	<p>Respect by grounding on love, is what you desire? Some people contribute, themselves and population Their love on humanity, joyful and humanity By their habit, relations, and way of conversations Positive ones be examples Negatives are also for escaping lesson For future, loved and be one is the way to go Hated, not want and desired one for escaping</p> <p>How can it be? First they mind and later heart, or vice versa Thus ethical principles be your philosophy for life Be in empathy, be in humanity Some love affairs, smiling, supporting Just give some ideas, guides, thus, consent be them Not even ask their believes on anything Only considered on harm, be opposed only for them This is the way of living, gaining respect by love</p>
<p>Eğer bir yardım yapacaksan, geleceği de düşünmeli Yeni nesillere, bereket, mutluluk ve iyilikler getirmeli Sevgi ile saygı kazanan, karşılıksız yardım, zarar vermeyen Gönülden gelerek, aklını kullanarak yapılan Kendini düşünerek değil, insanlığı düşünerek yapılmalı MAA</p>	<p>If you want to make a charity, thing the tomorrow also Be a goodness for the future, for new generations Gain by love, not reciprocal help Use your mind, be on your heart Not only for you, for your children also MAA</p>

110) Bilim değişmez, ama insanların buna yorumu değişir, yorum yapmaktan çekinme çocuğum.

Uçak Yerçekimini kullanarak uçar, unutma

Dün yaşandı, gelecek ise bilinmez, bugün yaşadıklarımız ise geleceği yapılandırır. Bizler gelip geçici ise, gelecekte var olacakları bugünden yetiştirmeli, onlara sevgi vermeliyiz, sevgisiz bilim olmaz unutma.

<p>Doğru, görünen yolu inkâr eder, tersine saparsan, köye hiç ulaşamazsın Yaptığı işten emin olan, güven duyan Sokak köpekleri için para yardımı yapan Ama, onları sevmeyen, ellemek bile istemeyen Para vermek veya yola yiyecek koymakla İşinin bittiğini sanan, onları, hakir gören kişi Sabırla sürdürme yerine, verip işim bitsin diyen Sevgi içinde olan, merhamet duyan Empati, onlar gibi düşünme yerine sevgiyi de kapsayan Önerme ötesi, yapan, cevap alan Kişilerin davranışlarının özeti: Bereket, Saadet ve mutluluktur Başkalarına yararı dokunması ötesidir Bereket bol ürün ötesi, anne sütü düşük proteinli Ama, tüm gıdalardan kesin daha yararlıdır</p> <p>Çocuklarına da sevgi vermiyor yiyecek veriyorsan Karnı doyunca biten mi, ölünce de gereksinim duyulan mı? Olmak istersin bir düşün</p>	<p>When you deny the righteous, correct road, how can you reach the seen Village? I have a friend, so sure what to do He even now, gives money for street dogs Each place and every moment, indicates them for care Thus, not like them, not be petting them He wants to keep them away Even said, I hate from dogs, thus, not be a barrier for help My main wishes is to be in, deprived of dog World</p> <p>The ethical problem is love Empathy is also for relation to confirm More than give help, care and serve Like, you feed the poor, but not act as human Even Old Times, they gave foods to slaves Not for love just, for good working When you are not hungry, no need for humanity Is the only one be let to them live! Do we have any rights on other people? Let be live, by love</p>
---	---

<p>Sokaktaki köpeğin ihtiyacı nedir? Bir kemik at, sustur ve onu memnun et Olay bitmiyor işte, sevgi istiyor, hoş, mutlu edecek hitap Sunulanın sevgi ile tatlandırılmasını istiyor, evlat gibi İnsanlar da farklı değildir, kalıcı olmasını istiyorsan sev MAA</p>	<p>What will be requirement for a dog? Give a piece of bone, it will be on quite If not be satisfied, pet the dog, say good words Be a good way, for sweetening the food, like at children If you want to be remembered, be on humanity, like human MAA</p>
---	---

111) Doğru yoldan saparsan, eğri sana doğru gelebilir, sakınmalısın evladım.
 Bireylerin kazandığı, zenginlik, akademik boyut ve yöneticilik onları diğer kişilerin hakları, eşitlik ve kardeşlikten koparmamalı, kopan geri dönmesi de çok zor olmaktadır.

İnsanlar zenginlik, evlat ve torunlar ile, elde ettikleri başarılar, eğitim ve yönetici olarak, toplumda liderlik boyutu ve buna göre zorbalık, güç kullanımı ve insan, birey haklarından kendi haklarını üstün tutması ile insanlıktan uzaklaşmakta ve yeniden eşitlik ve kardeşlik boyutuna gelememektedirler. Ateşten gömlek giymiş gibi, bu halka içinde kilitli kalmaktadır.

<p>Kazandıkların ile kendini, kişiliğini inkâr etme sakın Yemin bir boyutun varlığının ispatıdır Yerçekimine yemin edilebilir Gece olsa güneşin varlığına yemin edilebilir Ama insanın iyi olduğu gibi yoruma dayalı olan Birey temelli olan tahmin Olayların dayanağı bilinmediği için Sadece olan anlatılır, yorum verilmez</p> <p>Yaşam sıkıntılar ile oluşur Her hücre hareketi, kalp atışı enerji ile olur Doğa birbiri ile bağlantılıdır Tropikal, yağmur ormanlarının azalması Kutuplarda buzları eritiyor Bir denge var kaçınılan yok Tüm çalışmalar, bir değer yaratma çabası olmalı Benlik ile kazanılan bu Evren'de kalacak Sevgi ancak taşınacak Kendini belki aldatırsın Gözlerin görmüyor mu? Ağzın, dilin mi yok konuşmuyorsun Zarara sessiz, zalim boyun eğen Tarihte başarılı olan bir kişi yok</p> <p>Doğruyu bilmek zor olabilir Ama zarar belirgindir Görmek ve duymak istemez işen başka Bu açıdan seçim zor değildir Köleliği, esareti, kabul, başkasını Veli görürsen Yokuş tırmanmayı zor görürsen Çalışıp, değer üretmeyi göze almazsan</p> <p>Aklını bedeninden hür, bağımsız kılmazsan Sosyal, maddi ve ailesel bağların zincirini çözmezsen Bilgini, yiyeceğini, her türlü imkanını paylaşmazsan Kendi kullandığın, kendi beğendiğin Kendi yaşamın ile bir tutmazsan İnsanları, gruplandırırın Kabaca; lider, hizmet eden ve işi yapan şeklinde görür Buna göre davranırsın Hak yemiş olursun Bir düşün, çöpçü başka iş bulabilir Ama senin çöpün toplanmazsa ne olur? Kim kime muhtaçtır, eylem yapılmasını ne olur? İhtiyacı olan sensin temelde, unutmaya hiç</p> <p>Haksız yere yardımdan söz edilmiyor İnsanların birbirine gereksinimi vardır</p>	<p>You have several incomes, that you earn, not deny yourself, be consider the heart, the love If you give a promise This is the indication that you will be in Not a restricted period, even for life period The oath must be from your heart, approved by mind Consider obviously at your behavior and tutorials</p> <p>We can give oath to all-natural laws Why it is needed? Even at these days, some says the Sun turns around us They can walk on water, can fly Or, something is not any connection on science They are just a science fiction Sugar is poison, salt is not Not any medical realities, thus said from physicians The efficient and effective criteria not considered So, what will be our philosophy? Be angry on them, why? Not say liar, first to you, yourself! Think twice Look at yourself, around yourself, from internal view Not be silent to the cruel, and harm Out of science speaking need information Thus, if someone does not want the reality Not configurate the creation Just inform, guide, thus not be on consent Responsibility is indivial concept</p> <p>To know the reality might be hard Getting the information be impossible So much mixed with science and fake evidences Then, not on the truth, be not to be at the harm Civil liberties, equality, brotherhood is the three concept Primum non nocere is the fact So, be free yourself, free in mind Think twice, and hard So not be blurred your view, for the future perspectives Be a king of the heart Not be an administrative, just inform, consent be theirs</p> <p>Helping is not considered for demand and be required Obligatory needs a reciprocal act Form heart, for humanity helping To get together, be together meaning Even talking, just for love making, not for any relation Talk ad a human, not considered the gender Whoever he/she is, greetings is an apparent obligation</p>
---	---

<p>Hak ediş önemli, hakkı teslim, teri soğutmadan ver Kim olursa olsun Bireyin ihtiyacı, insan, insan olarak muameledir Önce insanlık duygusunu doyur</p> <p>Açlık duygusu Sadece mide doldurma ile olmaz Yetim, öksüzün yiyecek ötesi Bir ev köpeği bile iki hafta bırak Tabağına da yiyecek doldur Yiyecekten kesilip, su bile içmez ve ölür Yoksula yiyecek değil, iş bulmak gerekir Yapacağı, seveceği bir iş Bunun için önce onurlandırılmalıdır Bu bir sefer değil devamlı olmalı Devamlı, destek ve korunmalıdır Akıl insanlık diye yaptırır Gönül sevgi diye koşa, koşa içten yapar</p> <p>Ne gerek var Onlarda çalışıp kazansınlar Öksüz, yetimi devlet baksın Ben vergimi veriyorum Kapıya, dışarıya su ve yem koyuyorum Bu Dünya böyle yaratılmış Sosyal yardımlaşmalar var Onlara başvursun Aç ve açıkta kalan yok ki</p> <p>Sonuçta, kendini kandırma sakın Bu Evrende olumlu ne kattığın önemlidir Gelecek nesillere de örnek olmalısın En başta evlatların gelmeli Sokaktaki köpeklerle su vermenin anlamını kavra Susuz kalıp, yandığında hissettiklerini de unutma</p>	<p>The feeling of hunger Just meaning as filling the stomach Not concerning starvation, deprivation and malnutrition It is basic act to be survive and continuing life Thus, after some deprivation period Not want to eat, refusing the food For dogs, not considered street dogs, 3 weeks is enough For deprivation and stopping to eat, home pets In treating 4th degree malnutrition You must show, deeply love, hold it Feed not directly, somehow by loving behaviors Not let them alone at the bed Be all together, physicians, nurses and with other children The first sign is smiling, hard for them, so a horrified Holding your hand and be show his/her thanks</p> <p>Not be so harsh Why should I pay the money Government must care the orphan children Sure, they take care of it From your fees, taxes, they perform it So, you asked what they want from you The concept is love Be in sorry at the infants, children away from us At the opposite side of the World Thus be united by love, feel the sorrow</p> <p>As a result, conclusion, not be fool yourself Avoid from harm, be on the humanity aspects You love leads you to the truth You children is a zone, reasoning, living of love Your life, your family be a representative of love Perceive giving a water at summer to the dog Not as for duty, just bey heart</p>
<p>Yağmur yağarken, üstüne alacağın palto yok ise Yağmuru inkâr etme, tedbirini al, koru kendini Dışarı çıkıp ıslanmanın anlamını sor kendine Gerçek yalanlama ile değil, önce evladını kabul ile olur Bir yaşantımız var, bir gün sonlanacak, kalacak sevgi olsun MAA</p>	<p>If you have no cover at the rain Not deny the rain, be take precautions Be decide, what is the meaning of wet Accepting the reality, your children status There is limited time for life, be quick, be on love MAA</p>

112) Yaşam olumlu ve olumsuzlukların bir karması, yumağıdır, bunu bilmelidir çocuğum.

Uğursuzluk ararsan, bir gerekçe ile bulursun, ancak unutma o olay, bulgu sen olduğun için oluşmuştur ve uğursuz senden kaynaklanır denilebilir. Kendine, uğursuzluk içine sokma haksızlığını yapma!

<p>Güzel sözler, uyanınca sizleri motive eder, aksi de tam tersine neden olur Hayırsız, uğursuz Olan yapısal değildir Biraz önce söylenen boyutta Hayır sadece menfaat olursa evet Reklam amacı ile oluşan Uğursuzluk kabul edilemez Her işlevi uğursuz görmektir Bugün yağmur niye yağıyor Bugün hava çok sıcak Şükretmenin zıttı olmaktadır İşaretleri inkâr ötesi Lanet olsun birisine, yerçekimine Gazap temelde kendisinden gelir Uyandım, şimdi işe gideceğime Lanet okuyan, her olayda sıkıntıya</p>	<p>Goods word be motivates you, bad ones contrary, depressed you Threatening, not wanted, be disgusting Rejecting is the normal, routine custom This will not be taken as fate, or a fortuitous to them It is among your perception</p> <p>Raining day; some said good for the corps Some accepted as disaster Other said, annoying, to get wet Thus, some condition, different perceptions</p> <p>The most we are getting to forget To be thankful, at every manner Pain, can restricted us, from making unwanted movement The diagnosis of most diseases can confirm by pain</p>
--	---

<p>Kilitlenmiş olur Kendini ve çevresindekini de mutsuz kılar Fark ederseniz, algılamayın, kapılmayın</p> <p>Yaşamaya devam edeceksiniz Gelecek nesillere aktarım yapacaksınız Sevgi dolu, iyilikler mi, yoksa lanet duyguları mı? Evlatlara kalacak olarak Aktarmak, miras bırakmak ister misiniz?</p>	<p>I wake up and thankful I wake up, God dam it all What will be your attitude</p> <p>Thankful is not meaning of full satisfaction It leads us to positive way to go Gives us a moral and power for us to go, to live We are living, so we need energy to go on Love, respect on love, the only</p>
<p>Yaşamda ailemizden söylenen söz, evlatlara aktardığımız Kimseye kişisel kızma, bir bakarsın yakın dostun olur Eyleme kız, kızdığın eylemi tanımla, suç ise karşı çık Kişiyi terbiye, açıklama, öğüt ve tanımlama yap Eğer zulümden dönen olursa, onu da baş tacı yap MAA</p>	<p>The advice, that our ancestors said, transferred to our child Not angry to a person, be anger to the act The person will be someday be a friend Just give advices, guide, they must decide If someone return form harm, be respect them MAA</p>

113) Kesin bilmediğin hakkında biliyorum deme, evladım.

İnsan varlığını kesin tanımladığının üzerine de konuşabilir. Yerçekimi olduğu, tüm bireyleri etkilediğine, ant içerim gibi

Askerlikte kesin tanımlanan şeylere törenle yemin edilir, bayrak, silah ve vatan için bu bir var oluş törenleridir. Eğer bir varlık var ise ona yemin, gerçeğe yemindir. Soyut kavramlara yemin, havada kalmaya mahkûm olmaktadır. Adaletli davranacağım diyen kişiye adalet anlayışı sorulmalıdır. Herkes eşit ama ben daha eşitim diyorsa, bu adaletsizliği adalet sanmaktadır.

<p>Varlık, doğum ile başlar ama var oluş ile devam eder Bu Dünyanın yapısına İnsan genellikle kayıtsızdır Varlık, var oluşuma dahil Nasıl var olduğu Kimliği dahil kendi oluşturduklarına da dahil Düşünme yerine Gününü gün etmek ister Bir okey, briç ve iskambil oyunu Sohbet yerine Çıkan kâğıt, hamle üzerinedir Birliktelik değil, oyun akılda kalır</p> <p>Varlığın devamı evlatlar, torunlar ile değil Hatıralardaki boyutlar, oyunlar ile de değil Felsefen, yaptıkların eğer sevgi üzerine ise Yaratılış felsefesi üzerine ise düşüncelerin Bir başkası fikri alarak, genişletir, geliştirir Devam edersen, ölümden sonra da Bu Evrende baki kalan hoş bir sedadır, unutmama</p>	<p>Presence be by born, thus, being is with to be The creation of this universe We, mostly not so be in and at it, not think much Concerning their, them, living and day duties What will be eat, go and rest Day activities is the main one, not want to consider others</p> <p>Card playing is mainly the desired one So, not at reality, just not have any control You must accept, what you get, no opposition Maybe just by words</p> <p>The presence not by children, not by playing cards Your acts, your behaviors and duties Not so remembered, even from your children Philosophy, the ideas, the thoughts may be If they are on love and at humanity May be another person be take and spread them Remembering at goo only good ones, good music You born, you are now adult, thus, to be is only by love</p>
<p>Varlık, var olma ile oluşuyor ise Önce doğma, oluşması gerekir Devamlılığı ise, yeni nesillere nakledilmesi ile olur İnsanlık tek genden geliyorsa, genetik geçiş gelecek değil İnsanlık üzere olmak, hoş seda bırakmak varlığı sürdürür MAA</p>	<p>If to be is by presence First we have to born The continuing and be last for the future Genetic transmission is not for humanity For future, love and be giving good sound, this will be MAA</p>

Son Söz

İnsanlar varlıklarının evlatları ile devam edeceğini sanırlar ama genellikle bu böyle olmaz. Eğer bir ticarethaneniz varsa, evladın mesleği öğrenmesi ile yeni bir iş yeri açar ve size rakip olur. Aynı işte çalışınca da size karşı çıkmak, varlığını göstermek açısından önemli olmaktadır. Bunun yanında aynı sektörde iki farklı ama birbiri ile dayanışma içinde olan güç, daha etkin ve verimli olacaktır.

Eğer bir fikir adamı iseniz, felsefenizi sürdüreceğiniz genellikle olmaz. Çünkü çok yakındadır ve düşünme yerine hislerini karıştırır. Yeni nesillerin geniş olarak konuya girerek, farklı görüşler ile kendi öz ailesini incelemesi ile ancak olumlu boyut yakalanabilir.

Eğer yönetici iseniz, krallar, sultanlarda olduğu gibi, idareyi ele alan kişi, veliahtları öldürür. Kısaca bir aile içi katliam yaşanır. Babanız yönetici iken siz olunca size elbet karışacaktır, ama her birey sınırlarını bilirse olumlu bir yönetim oluşacaktır.

Aynı meslekte olsanız bile, farklı eğitim modelleri olduğu için, babanızın yaklaşımı ile sizin yaklaşımınız farklı olacaktır. Müdavi hekim, sorumlu hekim ile danışman hekim kavramı eğer sizde ve babanızda oturmuş ise, fikir verir ama karışmazsınız, gül gibi de geçinirsiniz, birbirinize de katkılarınız olur. Babamla aramızdaki ilişki gibi.

Evlad, teorik olarak yeni nesil olsa bile, gerçekte ilk nesil ile çatışan olmaktadır. Nitekim aziz ilan edilme boyutu aradan 100 yıl geçtikten sonra olmakta, dedeler bilinmediği için, destanlaşmaktadırlar.

Net ve kesin olan şey, yaşayanlar bir gün yaşamları sonlanacak, yeni gelenler bunları sürdürmedikleri, hatta geliştirmedikçe, bir süre sonra köhneyecek, eskiyecek ve sonlanacaktır. Devamlılığı sağlayan tek unsur saptanmıştır; sevgi, sevgi temelinde değişim. Gelişen insanlık ve felsefe olarak bunun desteklenmesi, geliştirilmesi ve geleceğe örnek, öğüt olmasıdır.

Sahip olduklarımızın kıymetini bilim, sevgi ile mutluluğu yakalayalım

Sahip olmadıklarımızdan bir şeyler öğrenmek olası olmaz ama, sahip olduklarımız bize değerleri kavramamız açısından önemlidir. Örneğin; susuz kalıp, dudaklarımızın kuruyup, çatladığında, ameliyat nedeni ile susuzluğunuzu gideremez iseniz, daha önce içtiğiniz sular, çeşmeden içtiğiniz, sürahiden, şişeden yudumlayıp, bir dikişte bitirdiğiniz anları, suyun pırlıltısını, tadını ve zevki yaşarsınız. Bunun gibi eşiniz, çocuklarınızda sevgiyi, gelecek nesli, değerleri tadımlayarak öğreten olmaktadır. Onlar bir eğitici ve farkındalığımızı gerçeğe dönüştüren olmaktadır. Sahip olduğunuz eş ve çocuk değil, insanlık, kardeşlik ve boyut olarak gençleri, geleceği sevmeyi olgunlaştırır, sizi sevgide yüceltir.

Tüm çevremdekileri kardeşim ve arkadaşım olarak gördüm, yaşım ilerleyince de çocuklarım olarak görmekteyim. Bir kişi bana ben senin nasıl kardeşin olurum demiş, ben de İnsan Haklarında insanların kardeş olduğu, kardeş bağı ile bağlı olduklarımızı belirtip, Uluslararası bir Deklarasyona olarak söylüyorum demişti. Gülerek, daha sonra *evet ben kardeşimim* demişti. Onlarla sarılıyorum, kucaklaşıyorum, dostlukları pekiştiriyorum.

Sevgi sevdikçe çoğalır ve artar, olgunlaşır ve yücelir. Bulaşıcıdır, yayılır, dağılır ve kaplar. Sevgi ayrıcalıkta, sınıflama ve farklılaşmada değil, bütünleşmededir, kucaklaşma, tüm varlıkları yaratılan olarak bütünleşmededir. Size grup, kabile, cins ve ırk olarak sevgiyi tanımlamaları, gruplandırmaları, sevgi kelimesi anlamında kırgınlık, mücadele ve sevgisizliği aşılama demektir. Sevgisizliği öğretiyoruz denilmez, ama sevgi adı altında, bir simge ve boyutu size kabul ettirerek, eşitlik ve kardeşlikten uzaklaştırır, benliğinizi öne çıkarmaya çalışırlar. Ben benim, ben de tüm insanlar gibi aynıyım, ama bağımsızlığım, özgün ve özel kişiliğim var, hiçbir şeye ve duruma köle olmam, kardeşlik ile bağlı olurum.

Yaşamınızı bilgi sorgulama olarak oluşturursanız, sonuca ulaşamazsınız. Yaşam mutluluk üzerine yapılandırırsanız, bir su içme ile, bir gülücükle tatmine ulaşırsınız. Bir bebeği beslersiniz, gazını çıkarırsınız, kucağınızda uyur. Burada onun sıcaklığı ile gevşer, hoş olur ve mutluluk duyarsanız, işte sevgi boyutu budur. Hekimlikte aynı şekildedir, tedavi etmek değil, elini tutmak, acısını bastırmak, dertleşmek, insanlık bile temel sağlık yaklaşımı olmaktadır.

Son vurgular

1) Her insan özel, tek ve özgündür, benzeri olamaz, sorumluluk tek başına kişisel yüklenir.

Varlığın devamlılığı evlat ile değil, evlatlar oluşturma ile olasıdır. Her öğretim üyesinin eğer kendi bilgi ve becerisini sürdürecektir, sevgi ve insancıl yaklaşımını geliştirerek devam ettirecek nesi yetiştiriyorsa, varlığı devam edeceği söylenebilir.

<p>Evlat dost mu, düşman mıdır dersiniz? Olaya düşman veya dost, rakip veya yardımcı olarak değil Varlığın devamlılığını sürdüren veya tersine batıran mıdır?</p> <p>Her bireyin olumlu, ileri ve üstün nitelikte olduğu Toplumda önder ve değişimci olduğu söylenemez Bu bakımdan, bireylerin devamlılığı değil Etik ilkelerin ve İnsanlığın devamlılığından söz edilmelidir Kısaca sevgi ve insanlık üzerine gelişen saygıdan söz etmeli</p> <p>Her bireyin olumlu yanı, olumsuz yanı olabilir Zalim olup, zulmedenin ise alınacak değil, tenkit edilecek Kısaca karşı çıkılacak, suçta ise dik durulacak şeyleri Bu bakımdan aynı kişi değil, farklı kişi yaratılmaktadır Değişim esas olduğuna göre Eğitim ve yetiştirme boyutunda Varlığın devamı, mevcudun benzeri değil İnsanlık ve sevgi boyutu olarak daha gelişmiş, değişmiş Örnek ve hedef olarak alınmalıdır</p>	<p>Child be your friend or like enemy? The concept is not looking as friend or enemy Not also be continuing the genetic transmission</p> <p>Each person is specific and distinct species Thus, not be indicated as top aspects Not be a leader or administrator The continuing of a person is Not by children, genetic sons/daughters As a short way, humanity is for not at the situation Love and respect, to be on humanity is the one</p> <p>Each person has positive and negative aspects If not on cruelty, there will be an example, taken as lesson New generation, your children will not be a copy Be a special human, for the future The expected notions are; The differentiation, the progress, the developing To be at love, on humanity, evolution is the fact</p>
<p>Yaşantı bir gün sonlanacak, evlatların bir süre üzülecek Anılar, bir gün yıpranacak, sonra arada hatırlanacak Eserlerin, yapıtların, fikirlerin, evlatlarında bir süre kalacak Zamana ayak uyduranlar kalırken, diğerleri silik olacaktır Değişim esastır, sevgi boyutu ile ancak devam edebilir MAA</p>	<p>Maybe you have no graveyard The memories be one day be erased, not remembered The establishing values, even someday be vanished The time period is so harsh on this act You child be desired on love, be progress, at civilization MAA</p>

2) Sevgi hissedilir, evlat sevgisi de aynı şekilde hissedilmeli, hissettirilmelidir. Duygular eylem yansırse sevgi olduğu anlaşılır.

Varlık sevgi ile oluşuyor ise, eylemde tutumda bunlar açık ve net görülmeli, sözel kalmamalıdır.

<p>Bizim ailede sözel seviyorum denilmez Bizim ailede seni seviyorum çok az söylenir Birisini çağırması ise Evet evladım, güzelim, tatlım denir Olumsuz isteklere bile olur, peki tamam ama Nasıl yapılacak bir söylersen yaparız denilir</p> <p>Televizyon kumandası çocuklara verilir Bizler farklı odalarda oluruz</p> <p>Sevgi davranışlarda, tutumlarda olmalı Sözde kalmamalıdır</p>	<p>No need to say I love you, just noticeable by acts At our family, these indications are not said Love is at the meaning of behavior Not on words and speaking Be sure on the performance Conduct, the reasoning, the groundings be love When someone called, mostly child to father, mother The conversation must be in polite way Not any forceful or any obligations sign Mostly, do, whatever you wish We just give the information, you must decide Result, our television command is at the children</p>
<p>Yaşantımız elbet bir gün sonlanacaktır Mutlu olmak, sözde değil eylemde olmalıdır Sevgi de sözel söylenen bir 5 harf olmamalı Tekrarlanmasına gerek yoktur Sevgi içinde, aile içinde yaşanmalıdır MAA</p>	<p>The life is one day be ended To be happy, being on happiness Saying as love is simple Thus, performing it is not so simple Not by saying, be noticed at your behavior, at your act MAA</p>

3) Yaşam boyunca genel olarak insanların hüsrana içinde olduğu görülür.

Bundan sevgiye ve yaratılışa inanarak, sevgi içinde olanlar, sevgi ile değer üretme çabasında olanlar bunun dışındadır. Dolayısıyla çocuklarımıza intikal ettireceğimiz tek şey, doğumdan her an ve her boyutta sevgidir, sevgi olmalıdır; insanları sevmek, insanlığı sevmek, zulme karşı olma, barış içinde mücadelede ancak ve yalnız eyleme olmalı, kişiye olmamalı, yöneltmemelidir.

İnsan olmanın temeli, hüsrana olmaktan kurtulmanın temeli, akıllı, vicdanlı ve irfanının sevgide olması, bunun oluşması içinde bağımsız, hür ve açık olması zorunludur.

<p>Yaşamınızı zehretmek kolaydır, mutlu etmek için çaba gerekir, bu inançla, ister ister İnsanlar yaşamlarında günlük bir yaşam çabasına girerler Bu yaşamı sürdürmenin ötesinde geleceğin yapılması Daha rahat ve daha ileri bir yaşam talebinde olur Zenginliği para sahibi olmakta görebilir Yönetici olmak veya eğitici olmakta sanabilir Fark eder ki, bunlar hırs, gurur, kibir ve hüsrana oluşturur Bunların varacağı bir yer olmaz ve sonuç yine hüsrandır Öncelikle sevgi boyutu içinde olur Değer üretme çabasında olur Bundan şükür ve doyunluğa erişmek isterse Yapamadıkları değil, yaptıklarına bakarsa Evladlarına verdiği sevgiyi algılasa O zaman varlığın anlamını kavrayabilir</p>	<p>Disturbing is easy, thus, establishing is hard, happiness requests believe on it and effort on it For life, several activities must be done Including to construct the future Our future be the at the first line Thus, no one knows tomorrow, what will be To be in comfort and be safe, what needed This is not meaning of richness and be an administrator They will lead to pride, grudge and superiority This frustration primes them to misery, sorrow, discontent For breaking this chain First say thankful that I am a human, beneath that creation Thankful for being in love Working to create values, at humanity Main duty for my children is giving love</p>
<p>İnsan yaşamda önce kendi varlığı ve konumuna şükretmeli Bunu daha ileri taşımak için çaba harcamalıdır Bu çaba, sevgi ve sevgi ile kazanılan saygı olmalı Değer üretme boyutu içinde olmalıdır Sevgi içinde olmayanların hüsrana içinde oldukları algılanır MAA</p>	<p>First we must aware who we are, not at the mirror view Human being mainly be on humanity, aim is happiness Be appreciations to the creation, for being in love Be on act of humanity, for creating values Be aware of, out of love person, sure in frustration MAA</p>

Kaynaklar

1. <https://www.kelimecim.com/anlam-bul/evlat-kelimesinin-anlami>
2. Kuran Ayetleri. 39/3, 17/13-14, 2/170, 2/104, 9/31, 30/32, 18/20, 7/28, 25/7, 4/171, 6/148.
3. Maternal-fetal medicine. Wikipedia
4. Parenting. Wikipedia
5. Çocuk Hakları Bildirgesi. Çocuk Eğitim Hakkı; Madde 28-29

M. A. Akşit Koleksiyonundan

M. A. Akşit Koleksiyonundan

Kültür

4

Bebek bir kültürel yapı içinde doğar; Doğum ve Kültür Kavramı Üzerine Düşünce*

*M Arif AKŞİT***

**B. Güvenç Hocamız, Sosyal Antropoloji Derslerinde her bir olayı, olgu ve oluşumu, öğrendiklerimizi, yayınlardaki bakış açısındaki farklılığı yorumlamamızı öğretmiş, bu Makalede bunlar sunulmaktadır.*

*** Prof. Dr. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları, Neonatoloji ve Pediatri Genetik Uzmanı*

Doğum, yeni bir canlı olarak insanın doğması, tüm toplumlarda bir kültürel algı yaratmaktadır ve kültürel yapı içinde, aile ve anne boyutu ile bebek, hukuksal açıdan bir vatandaş olarak kabul edilmektedir. Kültürel yapının irdelenmesi burada amaçlanmaktadır.

Hekimler için kültür aktif olarak tanımladıkları bir boyuttur. Mikropların belirli üreme ortamında üreyebilmeleri, belirli kolonilerinin olması, yapıları, etkileşimlerinin birbirinden çok farklı oldukları da bilinmektedir. Dokudan alınan ile görsel tanı doğru olmayacağı, kendi üreme vasatlarındaki yapılarının önemi bilmektedirler. Doku nakillerinin eğer immün/ savunma mekanizması ile uyuşmaması durumunda atıldığı, aynı durumun kültürler arası uyumun oluşmaması ile de gözlenmektedir, bazı kültürler değişime de kapalıdır.

İnsanlarında belirli topluluklar oluşturarak, farklı yapıları olsa bile, bazı benzer yapıları ile bir gruplandırma içine alınabileceği belirtilmektedir. Her mikrobu direnç boyutu farklıdır, bu koloni olarak da aynı karakterleri taşımaktadır. Bu açıklama gibi insan topluluklarında da olan özellikleri tanımlayarak, kültürel parametrelerle irdelenmektedir.

Yaşam canlılar için varlıklarının oluşması olup, bunun belirli esaslar için toplumda korunup gözetilmesi tanımlanmaktadır. İnsan tek başına değil, belirli bir grup içinde yaşamını sağlamakta etkin ve oluşumunu sağladığı için, bu yapı içinde birey olarak bir güvence, takiben o grubun bir elemanı olmaktadır.

Futbol takımlarında olduğu gibi, daha sonra da bu grup içinde olsa bile, yaşamını bile tehlikeye atacak kadar bir nefer olabilmektedir. Kısaca her bir kültürün kendine göre özellikleri, daha belirgin yapıları gözlenmektedir. Bu Makalede de genel kültürel yapı konusu irdelenecektir.

Yazar, B. Güvenç¹ tarafından Tıp birinci sene Sosyal Antropoloji Bilim Dalı temelinde kültür dersleri alması, çeşitli bu konuda romanlar ders verilerek, okuyup, kültürel özet yazması ile birlikte, bu zamana kadar bu konu ilgisini çekmiş, çeşitli kaynakları okuyarak, tarihsel boyutları da bu açıdan irdedeği için, belirtilen fikir ve düşüncelerden farklı görüşleri olmakta ve bunları sunmaktadır. Kültür kavramında insan temelinde oluşan değişimler ve farklılıklar ötesinde belirli birey ve toplumsal özelliklerin, faktörlerin, parametrelerin, öğelerin ele alınması ile yapı değişimi temelinde irdelenmesi

yapılmaktadır. Kısaca kültürler, yuvarlak, üçgen, kare, beşgen ve örümcek ağı şeklinde ele alınmaktadır. Bunların nasıl matematik hesapları ayrı ise, kültürlerin de yorumlanması kendi içinde olmalı, alt-üst ve iyi-kötü olarak yorumlanmamalıdır.

Özet

Bebek bir kültürel yapı içinde doğar; Doğum ve Kültür Kavramı Üzerine Düşünce

Amaç: Her doğan bebek, belirli bir kültürel yapı içinde doğmakta, ailenin buna göre algısı ve farkındalığına göre gelişmekte, eğitim almakta ve kaçınılmaz olarak değişmektedir. Buna karşın, birey sorumluluğu temel olması, suçta bireysellik olup, kültürel gerekçeler ağırlaştırıcı faktör oluyorsa, bireyin bağımsızlık, eşitlik ve kardeşlik/kişilik kazanması açısından kültürel bakışlar yapılmaktadır.

Dayanaklar: Kaynaklar olduğu gibi doğrudan alınmıştır. Karşı çıkılan görüşlerin sunulmasından sonra gerekçeler ve dayanaklar belirtilmektedir. Kaynakların doğruluğu veya yanlış yapısı değil, her görüşün sunulmasının bir hak olarak kabul edilmiş, ancak yorumlar da bilirlkte sunulması bu Makalenin ilkesi olmuştur.

Giriş: İnsanlar birbirlerinden farklıdırlar ama aynı türdürler. İnsanların iç yapısı, fiziksel yapısı ile duyguları yanında sosyal yapısını da ele aldığımızda, kültürel boyut bu açıdan öne çıkmaktadır. Sosyal ve kültürel Antropolojik Bilim Dalı temelinde olay irdelenmektedir. Kültür parametreleri, öğeleri ve kültürel oluşan katmanlar kaynaklar temelinde ele alınarak yorumlanmaktadır.

Yaklaşım: Yaklaşım boyutunda, doğru veya yanlış olmadığı, algılara göre, dayanaklara göre gerekçeler yapılması öne alınmaktadır. Yorumlarda bireyin hakkı, eşitliği ve etik ilkeler temelindeki insanlık, kardeşlik öne çıkarılmıştır.

Sonuç: Birçok kaynakların belirli kültürel açıdan bakarak yaklaşım yapması ile, bireyin daha geniş düşünmesi amaçlanmaktadır.

Yorum: Bu Makale bir kitap gibi geniş yapılanmış olsa da kültürün tanımı olarak tüm parametreleri kapsadığı belirtilebilir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal-kültürel-Antropoloji, Kültür Tanıtımı,

Outline

Newborn baby born in a cultural structure; Birth and About the Culture Concept

Aim: Each newborn infant, born in a specific cultural structure, thus, the family be on perceive and aware of this concept. Thus, the education, the development on progress and differentiation in inevitable one. The personal responsibility, at the crime fact, not be reasoned and grounded on this ve increase the penalty. The liberty, equality and brotherhood or individualized be on cultural view.

Groundings: The references are taken as it is, counter perspectives as noted directly and evaluations are indicated afterwards. The right to indicate, the right to assess is the rule of this Article.

Introduction: People are varies for each one, thus, at the same species as a genus. The inner, the feelings, Id, the physical condition and the social-cultural perspectives configurate each of them. The evaluation based on social-cultural anthropology standpoint. The cultural parameters, specifications and layering and grouping is taken as for the consideration.

Notion: Nothing directly as true or false, or right or wrong, thus about the perceiving, the negotiating aspects are specified. The civil liberties, rights of a person, equality and brotherhood is taken in front line.

Results: As a point of view from cultural aspect, the references, the person be decide extensively on these notions. Though, this Article is like a booklet, all the cultural parameters be as discussed.

Key Words: Social Cultural Anthropology, the description of a culture

Giriş

Kültür konusunda literatürdeki bakış açısı ile B. Güvenç tarafından belirtilen (*B. Güvenç. İnsan ve Kültür. Boyut Matbaacılık, İstanbul. 2018¹*) Sosyal Antropolojik bakış açısı, başka Makalede yayınları değerlendirilecek, burada Literatür temelinde karşılıklı yaklaşımlar irdelenecektir. Değerlendirme gücünü açısından başlıca 3 konuma ele almış; a) Bilgi ve Yayım kaynaklarının

çokluğu ve dağınıklığı, b) Etnoloji ile sosyal antropoloji ikiliği, c) Kuram, kavram ve yöntem karmaşası olduğunu da not etmektedir.

Bir görüş doğru veya yanlış yaklaşımı yapılmamakta, sadece fikirler sunulmaktadır. Kişisel yorumlarla konu değerlendirilmektedir. Aynı fikirler değil, farklı ve aykırı yazılar da ele alınarak, yorumlanmıştır. Aykırı yaklaşımlar düşünceleri geliştirir, doğru olanı tanımlamak zor iken, her bireye göre farklı iken, zarar, ziyan ve diktayı bilebilmek kolaydır. Bu açıdan tüm karşıt fikirler ile konu irdelenmektedir. Bu açıdan görüşler doğrudan yazıldığı gibi sunulması tercih edilmektedir.

Genel olarak özellikler; 8, 88 parametrelerde bir tablo olarak sunulmaktadır.

İnsanlar Neden Birbirlerinden farklıdır ama aynı türdürler

İnsanların 130 bin yıldır aynı Homo sapiens, sapiens türü olarak gelmesine, immünolojik ve DNA yapıları ile aksi ispat edilmemesine karşın, farklılıkların olması, doğal bir değişim olduğu yerine bazı kalıplara dayanılarak, bireyler kendilerince bir sığınacak kalıp, dernek, görüş oluşturmaktadırlar. Bunlar;

- Teolojik Görüş: Yaratıcı öyle yaratmıştır. (NOT: Yaratılıştaki değişim esastır, hiçbir evlat anne babasının karması değildir.)
- Irksal Görüş: Irklar ve renkleri farklıdır. (NOT: İnsanların 130 bin yıl önce Afrika Nil vadisinde görüldüğü, 16 adet farklı Homo erectus olduğu (Neanderthal, Cava, Australopithecus gibi), ancak Homo sapiens, sapiens tek tür olarak oluştuğu ve değiştiği Antropolojik bir gerçekçiliktir. Irklar tanımı ayrıca İnsan Haklarına da aykırıdır.)
- Psikolojik Görüş: Akılları ve ruhları farklıdır. (NOT: Eğitim, insan faktörleri ve kültürel yapı ile bunlar etkilenmektedir.)
- Tarihi ve Etnolojik Görüş: Tarihleri ve töreleri farklıdır. (NOT: Varlıklarını devam ettirebilmek için, genellikle galip olan diğerlerini öldürdüğü için, yaşamsal açıdan tek kültüre önem kazanmaktadır.)
- Doğal Çevre Farklılığı Görüşü: Coğrafi açıklama (NOT: Eskimoların aynı yerde yerleşmesi ile benzerlikleri kaçınılmaz olmakta, %11 aynı, %29 benzerlik olduğu ifade edilmiştir.)
- Ekonomik Görüş: Üretim ilişkili benzerlik (NOT: Buğday yetiştiren ile mısır yetiştiren toplumlarda kullandıkları kaplar aynı zamanda yapıları, eşyalarını da değiştirmektedir.)
- Sosyolojik Görüş: Aile, din ve eğitim benzerliği (NOT: Bir toplumda aynı kapsamlar üzerinde durulursa aynı görüşlerin olması beklenmektedir.)
- Siyasal Görüş: Yönetim ve hukuk yapısı farklılığı (NOT: İnsanlar kendi yapılarına göre bazı yaklaşımları temel almaktadır. Kuran'da olmamasına karşın taşla öldürme birçok ülkede din gerekçesi ile uygulanmakta, toplumsal bir baskı unsuru olmaktadır.)

Sonuçta insanlar benzerlik ve farklılıkları oluşturan bir yapıdadırlar.

Başlıca tanımlanan türler

Burada da görüldüğü gibi, İnsan, Homo sapiens, sapiens, tamamen farklı bir türdür ve tek yapıdadır. İlk Afrika Nil orijinal bölgesinde de 130-170 bin yıl önce ilk antropolojik rastlanmıştır, buna karşın 4,5 milyon yıl önce Homo erectus gözlenmiştir. Tamamen farklıdır, kedi ile kaplan gibi ayırırlar. Stafilokok içinde de birçok türler vardır ve ayrılmıştır. Genetik olarak farklı türler birbirleri ile çocuk sahibi olamazlar.

Afrika'da insana benzeyen bir buluntu vardır, bunun ilintisi olduğu düşünülmektedir.

1) Homo sapiens idaltu²

From Wikipedia, the free encyclopedia

Homo sapiens idaltu (Afar: *Idaltu*, "elder" or "first born"^[1]), also called **Herto Man**,^[1] is the name given to a number of early modern human fossils found in 1997 in **Herto Bouri, Ethiopia**. They date to around 160,000 years ago.^[2]

Paleoanthropologists determined that the skeletal finds belong to an extinct subspecies of *Homo sapiens* who lived in **Pleistocene** Africa. In the narrow definition of *H. sapiens*, the subspecies *H. s. idaltu* falls under the umbrella of **Anatomically modern humans**.^[3] The recognition of *H. s. idaltu* as a **valid subspecies** of the anatomically modern human lineage would justify the description of

contemporary humans with the subspecies name *H. s. sapiens*, though some researchers do not consider *idaltu* distinct enough within *H. sapiens* to warrant its own subspecies designation, and instead classify it simply as *H. sapiens*.^{[4][5][6]} Because of their early dating and unique physical characteristics, they represent the immediate ancestors of anatomically modern humans, as suggested by the [Out-of-Africa](#) theory.^{[1][7]}

The [fossilized](#) remains of *Homo sapiens idaltu* were discovered at [Herto Bouri](#) near the [Middle Awash](#) site of [Ethiopia's Afar Triangle](#) in 1997 by [Tim White](#), [Giday WoldeGabriel](#) and [Berhane Asfaw](#), but were first unveiled in 2003.^[1] Herto Bouri is a region of Ethiopia under volcanic layers. According to [radioisotope dating](#), the layers are between 154,000 and 160,000 years old. Three well preserved crania are accounted for, the best preserved being from an adult male (BOU-VP-16/1) having a brain capacity of 1,450 cm³ (88 cu in). The other crania include another partial adult male and a six-year-old child.^{[1][8]}

Morphology and taxonomy[...]

The Herto remains differ from those of chronologically later forms of early [Homo sapiens](#), their [morphology](#) has features that show resemblances to African fossils, such as huge and robust skulls, yet have a globular shape of the brain-case and the facial features typical of *H. sapiens*.^{[1][9]}

Anthropologist [Chris Stringer](#) argued in a 2003 article in the journal *Nature* that "the skulls might not be distinctive enough to warrant a new subspecies name".^{[10][11]}

Location of discovery

These specimens represent the direct ancestors of modern [Homo sapiens, sapiens](#) which, according to the "[recent African origin \(RAO\)](#)" or "out of Africa" model, developed shortly after this period ([Khoisan](#) mitochondrial divergence dated not later than 130,000 BCE^[citation needed]) in [Eastern Africa](#). "The many morphological features shared by the Herto crania and [AMHS](#), to the exclusion of [penecontemporaneous Neanderthals](#), provide additional fossil data excluding Neanderthals from a significant contribution to the ancestry of modern humans."^[1]

A 2005 [potassium-argon dating](#) of volcanic [tuff](#) associated with the [Omo remains](#) showed them to date from around 195,000 years ago. At the time of the dating, this made these fossils the earliest known remains of [anatomically modern humans](#), older than the *idaltu* specimens.^[12] In 2013, comparative craniometric analysis of the Herto *idaltu* skull with ancient and recent crania from other parts of Africa found that the specimen was morphologically closest to the Pleistocene [Rabat](#) fossil and Early Holocene Kef Oum Touiza skeleton. A later study found that Herto man and his contemporaries were cranially similar to Oceanians, with Northern Melanesians being the closest.^[13]

Yorum

İnsana benzeyen türün tarihsel süreç içinde yok olduğu gözlenmektedir. Dolayısıyla, Dünyada insan tek tür olarak bulunmaktadır.

Burada vurgulanan boyut, insan bu evrende yalnız değil, canlı ve cansız varlıklar ile birlikte ve aynı yapısal boyutta; atom ve enerji yapısı ile yaratılış benzerliğidir. Bununla birlikte çevresel etmenler ile tanımlama olarak kültürel yapı olarak ta ifade edilebilir.

Tablo 1: İnsanın ve stafilokokun bilimsel sınıflandırılma karşılaştırılması (Wikipedia)

<p>Kaynak: White et al., 2003³ Kingdom: Animalia Phylum: Chordata Class: Mammalia Order: Primates Suborder: Haplorhini Infraorder: Simiiformes Family: Hominidae Subfamily: Homininae Tribe: Hominini Genus: Homo Species: H. sapiens Subspecies: H. s. sapiens</p>	<p>Kaynak: Rosenbach 1884⁴ Domain: Bacteria Phylum: Firmicutes Class: Bacilli Order: Bacillales Family: Staphylococcaceae Genus : Staphylococcus Species: S. argenteus, S. arlettae, S. agnetis, S. aureus, S. auricularis, S. caeli, S. capitis, S. caprae, S. carnosus, S. caseolyticus, S. chromogenes, S. cohnii, S. cornubiensis, S. condimenti, S. debuckii, S. delphini, S. devriesei, S. edaphicus, S. epidermidis, S. equorum, S. felis, S. fleuretii, S. gallinarum, S. haemolyticus, S. hominis, S. hyicus, S. intermedius, S. jettensis, S. kloosii, S. leei, S. lentus, S. lugdunensis, S. lutrae, S. lyticans, S. massiliensis, S. microti, S. muscae, S. nepalensis, S. pasteurii, S. petrasii, S. pettenkoferi, S. piscifermentans, S. pseudointermedius, S. pseudolugdunensis, S. pulvereri, S. rostri, S. saccharolyticus, S. saprophyticus, S. schleiferi, S. schweitzeri, S. sciuri, S. simiae, S. simulans, S. stepanovicii, S. succinus, S. vitulinus, S. warneri, S. xylosus.</p>
---	--

Tablo 2: İnsan ve insana benzeyen türlerin listesi

<p><i>Homo erectus</i> Homo erectus erectus Homo erectus yuanmouensis Homo erectus lantianensis Homo erectus nankinensis Homo erectus pekinensis Homo erectus palaeojavanicus Homo erectus soloensis Homo erectus tautavelensis Homo erectus georgicus</p>	<p>İlgili türler Homo ergaster Homo floresiensis Homo antecessor Homo heidelbergensis Homo neanderthalensis Homo rhodesiensis Homo cepranensis</p>	<p>Önceki belirtilen taksonomi Homo erectus wushanensis (gerçekte orangutan ile aynı köktendir) İnsan türü Homo sapiens Homo sapiens idaltu Homo sapiens, sapiens</p>
--	--	---

Bilimin Başlangıcı; Sosyal Antropoloji, Kültür Antropoloji, Psikolojik Antropoloji

Bilim, düşünce ile, düşüncenin de sorularla, Ne, Neden, Niçin, Nasıl, Ne şekilde ve Kim gibi felsefe yapısındaki olanlardan oluşmaktadır. Bu açıdan Antropoloji, Kültür yapısına ulaşım aşamalarından söz edilecektir.

Herodot tarihi kitabında insanları kültürel yapıların göre irdelediği görülmekte, bu açıdan tarihsel ad yerine tanımlamalı yaklaşıma gitmektedir. Kültürel etkileşimler görülmektedir.

İnançlarda, Hristiyanlıkta destan ve diğer hikâyelerle oluşması yanında; İncil, Hz. İsa hikâyeleri, diğer destanlar, papaların kararları ile kişinin kendi papazının soruna çözümü öne çıkmakta, kişi bu çözümü uygulamalı, kısaca papazı onun çobanı olmaktadır. Farklar; a) İslam bireyi sorulu görür, b) Eslemna/Müslümanlıkta da Hocaların sözünün öncelik olduğu ve Fars görüşü, c) geleneklere uyulmasının istendiği Arap görüşü ve d) Kuran temelli akla uygun yaklaşım, Türk görüşü olmaktadır. Kuran Türk Ceza Kanunlarında olduğu gibi, cezalar, yoruma, geleneklere ve kıyasa kapalı olup, yazıldığı gibi geçerlidir. Dolayısıyla cezaların Kuran dışında yorumlanması olanaksızdır. Kültürlerde, coğrafi yerlerin etkileşimi belirgin olmaktadır.

Birçok peşin algılar, sorguların kendi benliği üzerinde olduğu için bilim boyutu oluşamaz. İnançta peşin algıların olması kesin görülmesi ile onu o inançta tutmakta, bireyde bundan gurur duymaktadır. Mantık, düşünme gibi algılar, sorgular olması ile inanç ve peşin algıların yeri olmamaktadır. Hristiyanlıkta üçlü gibi Müslümanlıkta da Kuran dışında, çeşitli algılar ve hikayeler ile Yaratıcılık gücü paylaşılmakta, çeşitli güden veliler oluşturulmaktadır.

Kültür Tanımı

Sosyal Antropoloji, Kültürel Sosyoloji gibi Bilim Dalları kültür yaklaşımı yapmaktadır. Ancak öncelikle kültür tanımı incelenmelidir.

1) Kültür Kelime Kökeni⁵

<https://www.etimoloji.com/kelime/kultur>

~ Fr culture 1. toprağı ekip biçme, tarım, 2. terbiye, eğitim ~ Lat cultura a.a. <Lat colere, cult- ekip biçmek, toprak işlemek +tura → **kült**

Kelime Kökeni

Fransızca culture "1. toprağı ekip biçme, tarım, 2. terbiye, eğitim" sözcüğünden alıntıdır. Fransızca sözcük **Latince** aynı anlama gelen *cultura* sözcüğünden alıntıdır. Bu sözcük **Latince** *colere, cult-* "ekip biçmek, toprak işlemek" fiilinden *+tura* sonekiyle türetilmiştir. Daha fazla bilgi için **kült** maddesine bakınız.

Yorum

Burada kelime anlamı yerine Sosyal Antropolojik olarak insanı insan yapan unsurları kapsayan bir boyut ele alınacaktır. Sosyal Antropoloji bir bakıma Kültürel Antropoloji olarak ele alınmaktadır.

2) Sözlükte kültür kelimesinin manası: ⁶

<https://www.sozlukanlamine.com/kultur-24267/>

1. Tarihsel, toplumsal gelişme süreci içinde yaratılan bütün maddi ve manevi değerler ile bunları yaratmada, sonraki nesillere iletmeye kullanılan, insanın doğal ve toplumsal çevresine egemenliğinin ölçüsünü gösteren araçların bütünü, hars, ekin
2. Bir topluma veya halk topluluğuna özgü düşünce ve sanat eserlerinin bütünü
3. Muhakeme, zevk ve eleştirme yeteneklerinin öğrenim ve yaşantılar yoluyla geliştirilmiş olan biçimi.
4. Bireyin kazandığı bilgi.
5. Tarım.
6. Uygun biyolojik şartlarda bir mikrop türünü üretme.
7. Kültür
8. Hücrelerin, dokuların ya da mikroorganizmaların, laboratuvarlarda besi yerinde yetiştirilmesi.
9. Laboratuvar ortamında mikroorganizmaların uygun besi yerlerinde çoğaltılması işlemi.
10. Uygun ortamda çoğaltılmış hücreler.
11. Mikrobiyolojide tek bir bakteriden çoğaltılmış bakteri popülasyonu.

Yorum

Bu yaklaşımda da birinci madde de belirtilen, tarihsel süreç içinde insanın değerlerinin incelenmesidir. Burada gelecek nesillere aktarımından söz edilmesi, Tarım Kültürü yapısında olup, endüstri gelişimi, bilgisayar ve internet ile farklı yapılara dönüşmüştür.

İnsandaki yapı ile bakteri arasındaki ilişki de bir örnek olması açısından öncelikle ele alınmıştır.

3) Kültür Nedir? Kültürün Anlamı, Özellikleri, Unsurları, Etimolojisi ⁷

<https://www.turkedyati.org/kultur-nedir-kultur-hakinda-kultur-anlami/>

Kültür, kavramının pek çok anlamı vardır.

Kültür, insanoğlunun maddi ve manevi olarak ürettiği, yarattığı her şey: Gelenekleri, görenekleri, dili, dini, edebiyatı, giyimi, mimarisi, yemekleri vs.

Kültür terimi yerine eskiden Arapça kökenli "hars" sözcüğü kullanılmış, TDK bu sözcük yerine "ekin" kelimesini önermiştir.

KÜLTÜRÜ OLUŞTURAN UNSURLAR

- Müzik aletleri
- El sanatları
- Yemekler
- Ahlak kuralları
- Örf ve âdet
- Halk oyunları
- Mimari, Giyim Şekli
- Bayramlar
- Gelenekler
- Düşünler, Din ve
- Din

Dil: Kültür unsurlarının başında gelir, kültüre ait bütün unsurları bünyesinde barındırır. Her millet yaşayışını dile yansıtır ve kültür öğeleri dil aracılığı ile yansıtılır.

Din: İnanışların milletlerin yaşamındaki etkisi açıktır. Bu sebeple din de kültürü oluşturan önemli unsurlardandır.

Gelenek – Görenek: Yazılı olmayan bu kanunlar, toplumun yaşayışı üzerinde etkilidir. İnsanların davranışlarını düzenler. Her toplum kendi gelenek-göreneklerine göre bir yaşam tarzı oluşturur. Bu da kültürün bir parçası olur. Bu açıdan bakıldığında kültürün ulusal bir kimlik taşıdığı söylenebilir.

Sanat: Bir millete ait duygu, düşünce ve zevklerin yansımaları olan sanat, o milletin güzeli bulma ve yaratma çabasıdır. Bu kültür unsuru resim, heykel, müzik, edebiyat vb. gibi kollara ayrılır.

Dünya Görüşü: Bir milletin fertleri ortak bir tutum, zihniyet ve davranış bakımından ortak özellik gösterir. Bu ortak tutum ve davranışlar milletin ortak dünya görüşünü meydana getirir.

Tarih: Bir milletin ortak yaşamışlıklarıdır. İnsanlar arasında kader birliğini temsil eder. Kültür, tarihsel bir süreç içinde oluşur.

Yorum

Burada tanımlananların da bir Tarım ve Endüstri Kültürüne uygun yaklaşım olduğu görülmektedir. Sadece bunlarda geçerli kabul edilebilir.

Kültürün Özellikleri:

1. Millîdir.
2. Tarihtir.
3. Özgündür.
4. Ahenkli bir bütündür.
5. Canlı ve tabii bir varlıktır.
6. Özü değiştirilemez.
7. Milletin ortak malıdır.

Yorum

Bir kültür ancak yapısında milli olmak varsa, millidir, endüstri oluşması ile değişim göstermiş, tarihi değil, gelişimsel olmuş, her toplumda, bireyde karma kültür olarak özellikli ama Tarım Kültüründe geleneklerde olması dışında, topluma özgün denilemez, ahlak bir kuraldır, felsefe değil, kalıptır, ancak Tarım Kültürü, Kabile Kültürü ve Kurum Kültürlerinde söylenebilir. Bağımsızlığı ortadan kaldıran hususlardır.

Kültür, bir kurallar sistemidir:

Kültür, toplumca benimsenen ideal kural ve davranışlardan oluşmaktadır. İnsanların toplum halinde yaşamalarını belirleyen yazılı ve yazılı olmayan kurallar kültürün bütünlüğünü ve devamlılığını sağlar. Çünkü kurallar sayesinde kültürel birikim sağlanır ve yeni nesillere aktarılır. İnsanlar kurallar sayesinde çalışır ve kültür öğelerini oluştururlar.

Kültür bütünleştiricidir:

Kültürü oluşturan bütün öğeler, uyumlu ve bütünleşmiş bir sistemi oluşturma özelliği taşır. Kültürel bütünleşme sağlanmadıkça toplumda sosyal-kültürel ve ekonomik alanlarda önemli uçurumlar oluşur, insanlar arasında anlaşmazlıklar ve çatışmalar meydana gelebilir.

Kültür, topluma (millete) özgüdür:

İster gelişmiş ister az gelişmiş veya gelişmemiş bir toplum olsun, her toplumun kendine göre bir kültürü vardır. İkel toplumlarda kültürün bütün öğeleri bulunmayabilir; fakat olan toplumlarda, bu öğelerin hepsi tamamlanmıştır ve birbirleri ile işlevlerini tam olarak yerine getirebilmeleri için aralarında uyum ve dengenin bulunması gerekir. Bunlardan bazılarında kendini gösteren aşırılık veya yetersizlik diğerlerine zarar verebilir. Bu da toplumda sarsıntı ve boşluklara sebep olur. Bu bakımdan kültür, uyumlu ve dengeli bir bütünü ifade eder. Ondaki bu dengeli bütünlük topluma sağlık verir, kişinin toplumla bütünleşmesine ve mutluluğuna hizmet eder.

Türklerin yemekleri, giyim tarzları, düğünleri, bayramları, inançları, akrabalık ilişkileri, aile ilişkileri, gelenek ve göreneklere ulusal kültürün alanına girer. Tüm ulusların kendine özgü ulusal kültür nitelikleri vardır. Ulusal kültür özellikleri birbirine benzeyebildiği gibi tamamen farklı da olabilir.

Şu hâlde uluslar birbirlerinin kültürünü etkileyebilir. Özellikle coğrafi yakınlık kültür etkileşimine zemin hazırlar. Örneğin Türk kültürü ile İran kültürü birbirine yakındır.

Kültür, nesilden nesle aktarılır:

Kültür kuşaktan kuşağa aktarılan bir sosyal mirastır. Varlığını ve canlılığını ancak bu yolla sürdürebilir. Aktarma vasıtaları ise eğitim-öğretim, gelenekler, din, dil, sanat, edebiyat, folklor gibi, çeşitli kültür taşıyıcı öge ve eserlerdir.

Kültür, evrensel niteliklere sahiptir:

Tüm ulusların ortak değer olarak yaşadığı ve önemseydiği davranış ve anlayışlar evrensel kul uru oluşturur. Örneğin trafik kuralları her ülkede aynıdır.

İnsan hakları, eğitim, yasalar, spor, sanat, edebiyat, müzik gibi alanlar tüm ulusların ortak değerleridir.

Kültür eleştirilemez:

Kültür bir milletin kendi iradesi ve tercihinin bağlı olarak geliştiği için eleştiriye kapalıdır. Bir milletin kültürünü doğru ötekini yanlış saymak doğru olmaz. Her milletin kültürü kendine göre doğru ve yerindedir.

Kültür, değişime açıktır:

Tarih içinde toplumlar birbirinin kültüründen etkilenmiştir. Bu etkilenme coğrafi yakınlık, göç, savaş, ticaret, turizm gibi kanallar yoluyla gerçekleşir ve genellikle güçlü olan milletlerin kültürü diğer ulusları etkiler. Günümüzde dünyanın birçok ülkesinde Amerika ve Avrupa kültürü yaygınlaşmıştır. Bunun nedeni bu toplumların ekonomik ve siyasi olarak güçlü olmasıdır.

Tüm bu tanımları ve kültür hakkında bildiklerimizi bir araya getirdiğimizde kültür için şöyle bir tanım yapabiliriz: Kültür bir milletin, toplumun geçmişinden günümüze kadar maddi ve manevi olarak kendine özgü oluşturduğu her türlü değerdir. Manevi kültür olarak bir toplumun ahlaki davranışlarını ve düşüncelerini örnek olarak verebiliriz. Maddi kültür olarak da bir toplumun yarattığı her türlü sanatsal ürünü örnek gösterebiliriz.

Kültür öğeleri arasında uyum vardır:

Kültürü oluşturan öğeler arasında tutarlı ve dengeli bir bütünlük vardır. Toplumlarında aile, hukuk, sanat, ekonomik hayat, örf, adetler, ahlaki değer yargıları adeta birbirini tamamlayan bir bütün halinde görülür. Kültürel öğeler birbiriyle çelişmez, aksine birbirini destekler.

Yorum

Tipik Tarım Kültürü tanımlanmaktadır. Diğer kültürler için geçerli kabul edilemez. **Kurallar sistemidir:** Zamanımızda sadece ceza kanununa uyum zorunlu iken, diğerleri için bilgilenme ve rıza ile ancak kural geçerli olmaktadır, kurala uymamak ceza kapsamında değildir.

Bütünleştirici: birey faktörü sıfırlanmakta, ortak akıl, kamu görüşü altında ezilmektedir, unutmamalıdır ki artık mahkemeler bireye göre, amacı ve güdüsüne göre karar vermektedirler.

Özgüdür: Saf kültür olasılığı zamanımızda kuralların uygulanması zorunlu olmadığı için, bireylere göre değişken olmaktadır. **Aktarılır:** Bireyden bireye aktarılması sıklıkla Tarım Kültüründe iken, bunun eğitim temelinde olduğu, asimilasyon ise yasaklandığı dönemdeyiz.

Evrensel niteliklere sahiptir: Aynı kültürde evrensellik olabilir ama farklı kültürlerde uyum olmaz. **Eleştirilemez:** Eleştirilmeyen kalıplar örf, adet ve gelenek olup, bu başlıca Kurum Kültürü ve Tarım Kültüründe olur.

Değişime açıktır: Kültürler kendi içinde yavaş iken, gelenekler ile değişmeme istenirken, eğitim gibi etkileşim veya teknolojik değişim ile hızlıdır.

Uyum vardır: Uyum için zorlama gereklidir ki bu ancak bazı kültürlerde söylenebilir.

Sonuçta tanım olarak sunulan belirli kültürün, burada Tarım Kültürü temelinde bir açıklama yapılmıştır.

İnsanlar kendilerini ayrıcalıklı görürler

Her birey insanlar arasında kendisinin eşit olması ötesinde, ayrıcalıklı olduğu görüşünü sıklıkla taşırlar. Sorgu yerine ben üstünüm demek yoluyla, aşağıda sunulan gerekçeler ile ayrıcalık ortaya konulmaktadır. Güdülme, birisini çoban kabul etmek yerine, sorumlu kendimiz olmamız ve bilgilendirme ile ancak rıza oluşturmamız tüm bu benlik algısını yıkmaktadır.

- **Etnosantrizm:** Kendisini yüceltmek. İnsanlar çeşitli özelliklerini öne çıkararak ayrıcalıklı olmak isterler.
- **Homosantrizm:** İnsanlık üzere ayrıştırmak. Her konuda önemli olanın insanlık olduğu vurgusu ile bütünleşme yaklaşımı ile kendini daha üstün görme boyutudur.
- **Geosantrizm:** Bölgesini üstün tutmak. Bazı kültürlerde coğrafi özellik üstün tutulmakta, vatan kavramı ile varlık oluşturmaya çalışılmaktadır. Ayrıca çok güneş alan Akdeniz iklimi ile, az güneş alan Kuzey ülkelerinin farklı ruhsal yapıları, onları kendi benliklerine daha bağlı ve sevecen şeklinde bir benliğe büründürmektedir.
- **Diğer Gerekçeler:** İnsan kendisi ile ayrıcalık oluşturmaması ile bazı simgeleri kendi varlığı önüne çıkarır. Bunlar kültürel simgeler olmaktadır. Spor kulübü, dernekler, mezun olduğu okul, meslek kuruluşları, çalıştığı kurum öne alınarak onunla varlık bütünleşip, üstünlük kurulmaya çalışılmaktadır. Kendi takımlarının kötü oynadıklarını bilmeleri ve mağlubiyeti hak etmelerine karşın, takımlarının galip olduğu, hakem hatası nedeniyle mağlup oldukları iddiasında bulunur ve galip gibi davranırlar.

İnsanların başlıca 3 Yapıları tanımlanmaktadır: a) Biyolojik Varlık: güdüler, gereksinimler ve dürtüler, b) Psikolojik Varlık Alanı: davranışlar, eğilimler, bunalım, psikolojik hastalıklar, c) Toplumsal Varlık Alanı: kurumlar, yasalar, engellemeler. Tümü kişilik yapımında öne çıksa da bunlar bireysel olarak kendini yüceltme gösterebilir, göstermeyebilir. Zarar dokunmama ve etik ilkeler üzerinde olanların, kişilik özellikleri, civil liberties, bağımsızlıkları, bunlarda eşit, ancak her birey özel ve özgündür. Burada gerçekçilik üzere olmak gerekir. Bir hekim kendini hekim yerine koyması, insanlara yardım etmesi, abartı değildir. Ancak hakimiyet kurması değil, danışman olması, doğru, gerçek ve bilim üzere bulunması beklenir. Bilim dışı yaklaşımları yapanların bilimsel modern hekimlik sıfatı da tartışmaya girer, Antropolojik açıdan büyücü, şaman rolünü üstlenmiş olmaktadır.

Antropolojik olarak insanların Dağılımı

İnsanın Evrimi-TUBİTAK⁸ kitabında ve ayrıca Milliyet 24 Mayıs 2005⁹ ve National Geographic Society¹⁰ ile DNA/RNA analizleri ile insanların göçü ve dağılımları ortaya konulmaktadır. Bu dağılımlar ile kültürel değişim ve farklı yapıların oluştuğu görülmektedir. Ancak orijin tek, Homo sapiens, sapiens olarak saptanmıştır. İnsanlar farklılıkları ile somut gösterdikleri ve ırk olarak tanımladıkları gerçekte ise biyolojik açıdan gözlenen değişimdir, ki bu türsel kökeni değiştirmez. Hiçbir kabile veya ırksal tanımlamanın da genetik açıdan saf olmadıkları da açıktır. Zenci, negro denilen grubun ise yapılan tüm analizleri itibariyle daha orijin olarak insan oldukları ve daha sonra Afrika kökenli denirken, siyah denilmiş ve eşitlik açısından da artık tanımlanmaması yönüne gidilmektedir. Bazı sosyal çalışmalarda arada gözlenen farklılığın, sosyal yapıdaki gerilikten kaynaklandığı da belirgindir.

DNA-Erkek kanalı ile dağılım

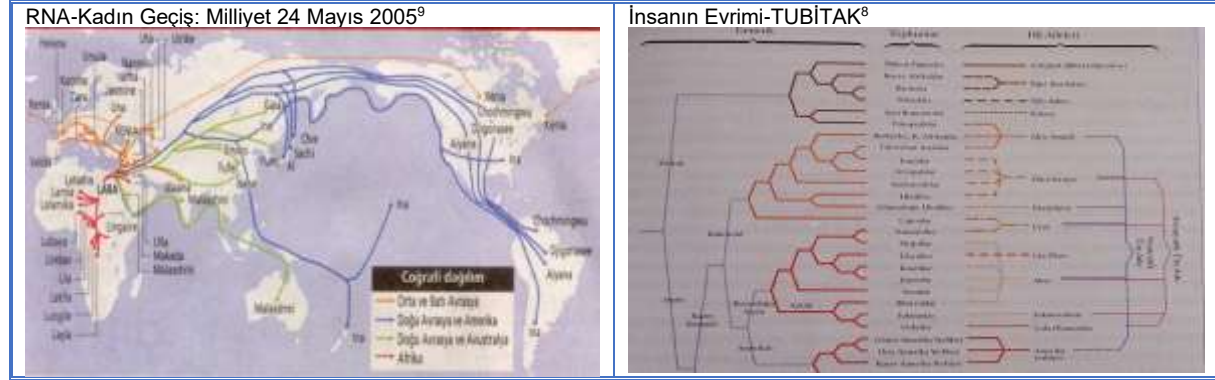
Şekil 1: DNA analizi ile Homo sapiens, sapiens dağılımı

Kadınlar ile farklı genetik dağılım olduğu sanılabilir. Evlilikte seçici olan kadındır ve kültürel sahip olmanın da en fazla kadın ile sağlandığı bilinmektedir. İster zorla olsun ister bireylerin tercihi şeklinde olsun, evliliklerin tek ırk ve tek genetik yapı içinde oluşacağı var sayılabilir. Ancak, melez yapının oldukça sık olması ile, genetik yapının tüm Dünyada bir etken değil, insanların bir geniş karma yapı içinde olduğu görülmektedir. Tüm Amerika yerlilerinin aynı genetik yapıda olması gibi bölgesel kümeleşmenin olması da doğaldır. Birçok ülke, kendini özel ve özgün bir genetik yapısı olarak gen analizleri yapılmış, ancak tam bir karmaşa yapıda olmaları ile ulus yapısını genetik kaynağa dayandırılmamıştır. Ermeniler ve Kürt denilen grupların saf olmadıkları, karma genetik yapıları olduğu gözlenmiştir. Aynı şekilde de Eskişehir yakınında olan Gordion tarih öncesi oluşumların genetik yapısı, Avrupa, İngiltere’de görüldüğü sözeli, bir uluslararası genetik toplantıda öğrenilmiştir.

Kültürel etkileşimler: Dil, Yazı Bilimi: İnsanların anlaşmaları açısından dil önemlidir. Türkçe olarak dayı, amca kültürel açıdan farklı kavramlar yüklenirken, uncle tanımında belirginlik yoktur. Rus dili yazı olarak Kiril alfabesini kullanmakta, Kazakistan ve Özbekistan ile Rus

alfabesi farklıdır. Bu açıdan Özbek ile Kazak yazılı olarak Rusça üzerinden anlaşabilmektedirler. Ancak bizlerin Kiril Alfabesi bilmiyoruz ama Türkçe ile anlaşmak olası olmaktadır. Bir bıçak sergisinde, imal eden adam ile Türkçe anlaşıyorduk, Yatağan kılıcından bahsedince, Google sözel programa okumamı istedi, burada internet kanalı ile detaylı anlaşmış olduk. Bana bıçak hediye etmek istedi, getiremeyeceğim için kabul edemedim.

RNA-Kadın gen yapısı ile geçiş

Şekil-2: RNA, dişilerin, evlenmenin kültürlere etkisi belirgindir. Ayrıca lengüistik; kültürlerin genel belirteci olan dilleri ve kabilelerin benzer dağılımları ortaya konulmaktadır. Kısaca dillerin kültürel yapılanmada önemi belirgindir.

Bir seyahat sırasında yanınıza oturan kişi ile Doğu Kültürü temelinde selamlaşır ve hâl hatır sorarsınız. Takiben eğer bir etkileşim içine girilebilecek, hekim ve eczacı mesleği olarak değerlendirirseniz, kültürel konuşmalara kayar ve sorular sorulmaya başlanır. Burada cevap alıp verme değil, sadece fikir paylaşımıdır. Eğer iki farklı takım taraftarı iseniz, Atatürk'ün “*Ben sporcunun, zeki, çevik ve ahlaklısını severim*” sözünde bütünleşebilirsiniz. Örneğin inanç boyutunda, hatta hukuk boyutunda da yorum, amaç ve güdü önemlidir. Bir kalemi almak hırsızlık olarak tanımlanması için o olayı ve bireyleri, aradaki ilişkileri irdelemek gerekir. Kalıplar ve kurallar içinde olan ile konuşmak, fikirleri paylaşmak olanaksız olmaktadır. Sonuçta seyahat ile biten bu konuşma, aradan yıllar bile geçse hatırlanır ve telefon ile yine hâl hatır sorulur, ama fikirlerin paylaşılması da istenir. Bunun olabilmesi için eğitimin uç noktası, ne, neden, niçin ve nasıl sorgularını soran kişiler olmalıdır.

Antropolojinin Gelişimi: a) Evrimcilik/Evolüsyon: doğanın gelişimsel boyutu ile oluştuğu, ancak varoluşun oluşmasını dahil kültürel boyutu da benzer görmektedir. (Ancak, kabile kültürünün evrimleşmesi ile modern kültür olmadığı zamanımızda kabul edilmektedir), b) Yayılımcılar/Difüzyon: tekerlek dahil birçok buluş belirli bir göç ile yayılarak teknolojiye girmiş olması, c) İşlevciler/fonksiyonellisiler; kültürlerde işlevi olmayanların unutulduğu, bu açıdan medeniyetin işlevsellik üzere geliştiği, d) Yapısalcılar/Strüktürlüler: tarihsel yapılar ile kültürel yapının açıklayıcılarıdır, e) Maddeciler/Kültürel materyalistler: kültürü materyalistik açıdan irdelemektedirler, f) Kültürel Psikoloji: Freud önemli bir Antropoloji Bilimine katkı sağlayandır.

Kültür Kavramı: Kültür kavramı geniş olarak ele alındığı görülmektedir. 1) Bir toplumun, birikimli uygarlığı, 2) Belli bir toplumun kendisi, 3) Sosyal süreçlerin bileşkesi, 4) insan ve toplum kuramıdır.

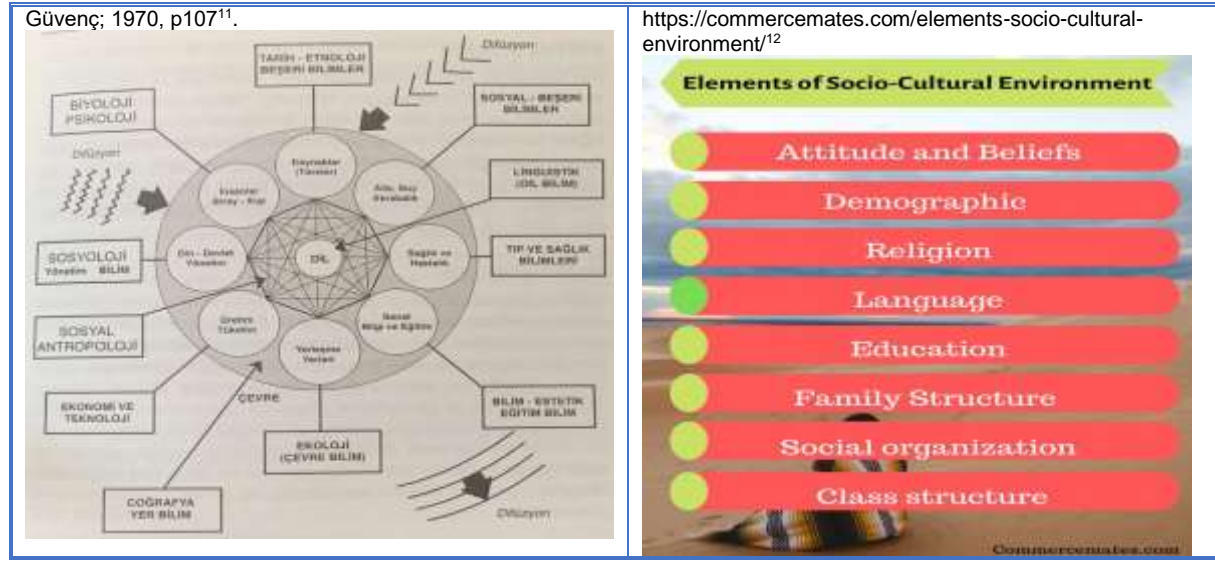
Kültür Özellikleri: Kültür öğrenilir. Kültür, tarihsel ve süreklidir. Kültür toplumsaldır. Kültür idealleştirilmiş kurallar bütünüdür. Kültür ihtiyaçları giderici, doyum sağlayıcıdır. Kültüre değişir. Kültür bütünleştiricidir. Kültür bir soyutlamadır.

Kültür Öğeleri

Birçok öge iç içe etkileşim halindedir. Bunları genel anlamda bağlayan dil, iletişim boyutları olmaktadır (AKÇEDİST): 8'li, 88'li ve 888'li öğelerin olduğu görülecektir.

- 1) **Aile ve Soy:** Akrabalık. Sosyal ve Beşerî Bilimlerin notları
- 2) **Kaynaklar:** Töreler, Tarih, Etnoloji ve Beşerî Bilimlerin belirttikleri öğeler.
- 3) **Çevre, Yerleşme:** Ekoloji ve Çevre Bilimi değişim ve etkileşimi
- 4) **Eğitim, Sanat, Bilgi:** Bilim, Estetik ve Eğitim Bilimleri yaklaşımı
- 5) **Devlet, Din, Yönetim:** Sosyoloji, Yönetim Bilimi
- 6) **İnsanlar, birey, kişilik:** Biyoloji, Psikoloji
- 7) **Sağlık ve Hastalık:** Tıp ve Sağlık Bilimleri verileri
- 8) **Teknoloji:** Üretim, Tüketim: Ekonomi ve üretim yolları ile yapılandırılan öge

Kültürel Öğeleri tanımlamaları-

Şekil-3: Konuların birbirleri ile iç içe olduğu dikkate alındığında, benzer parametreler olduğu dikkati çekecektir.

Kültürel Süreçler: kültürel etkileşim ve değişime neden olanlar

- **Kültürleme/enkültürasyon:** Eğitim, doğumdan ölüme kadar kültürel yapıyı sağlamaktadır. (Eğitim kültürel yapının sürdürülmesi için önemlidir. Ancak Atatürk muasır medeniyet ötesi hedef göstermesi ile geleceğe yatırım yapılması amaçlanmaktadır. Çağdaş eğitim o kültürel yapıya bir nevi robot yetiştirme işlevidir.)
- **Kültürel yayılma/kültürel difüzyon:** Kültürel öğelerin toplumlar arası yayılması. (Bir halı figürü, eğer toplum tarafından beğenilir ve yayılır. İşlevsel olanların yayılma oranı yüksektir.)
- **Kültürleşme/akkültürasyon:** İki farklı kültürün karşılıklı etkileşimi ile ikisinde de oluşan değişim. (Almanya'ya göç eden işçilerin asimile olacağı sanılırken, iki farklı bir etkileşim olmuş, en basitinden hesaplar Alman usulü verilen çaya beden ödeme yerine, ikramlar oluşmuştur.)
- **Kültürlenme/kültürasyon:** Kültürel tabakaların birbirleri içine girerek, farklı yapı oluşturmalarıdır. (Türk boylarının fetih yaptığı yerlerde o kültür ile bütünleşmesi gözlenmiştir. Bu açıdan bazıları için Fatih mi İstanbul'u, İstanbul mu, Fatih'i almış denilir. Osmanlı lüğatinde tüm her fetih yapılan ülkenin dili, kelimeleri konulmuştur.)
- **Kültür şoku:** Bir kültürel yapının diğeri karşısında uyum sorunu yaşamaları. (İngilizler, Amerika'da bazı sorunlar yaşamaktadır, farklı yönetim anlayışları etkin olmaktadır.)
- **Kültürel Özümseme/Asimilasyon:** Bir kültürün başka kültürel yapı içinde olan benzemesi, değişimi. (Bir kültür varlığı için ötekini asimile etmek ister, ancak karşılıklı etkileşimin faydaları da belirgindir.)

- **Kültürel değişim/Kültürel change:** Toplumun tümünden değişimidir. (Köyden gelen şehirde değişime uğrarken, artık şehirler kasaba olmuş, değişim boyutu farklı yapı olmuştur.)
- **Zorla Kültürleme/trans-kültürasyon:** Zorla kültürel değişimdir. (Zorla inanç değişimi, Avrupa'da yüzyıl savaşları belirtilebilir. Zamanımızda da kasabalıları şehirli yapma yaklaşımları örnek verilebilir.)

Doğru Veri Değerlendirme

Bir buluntu veya veri farklı kişiler tarafından değişik yorumlanabilir. Prof. Dr. S. Çağlayan (Eski Kültür Bakanı) ile Göbekli Tepe gezisinde bazı yorumlar yaptık, doğruluğu daha sonra ancak anlaşılabilir. Burada simgeler aynen doğal yapıda idiler, tapınma işaretleri bulunmuyordu. Daha sonra tanrıçalar ve sonra tanrılar oluşturarak, ayrıca kendi sülalesindeki atalarını tanrılaştırılmaları, mezarları ile yapılar gözlenmiş ve korktukları işlevlere tapındıkları, daha sonra simgelerin gözlendiği, takiben soyut inanıştan, Hanif tek tanrı Hristiyanlıktan üçlü tanrı ve insan ile dörtlü yapı gözlenmiştir. İslam bile 150 yıl sonra çeşitli destanlara inanılarak değişim geçirmiş, eğitilmiş Kuran temelli hocalar yerine, inanları kurtarmaya çalışan veliler oluşmuştur. Bir bakıma inançta eskiye dönüş vardır.

Datça, Knidos'ta 140bin nüfusun yerine harabeler olup, ticaret yolunun değişimi ile olduğu gibi harabe haline gelen yerin çalışmasındaki yazıda, Türkler ile hiçbir ifade yoktur. Ancak eski Selçuk ve Osmanlı yapılaşması, alttaki Roma kalıntıları açısından yıkılmaktadır. Kısaca kültürel bir dönem, silinmektedir.

Sosyolojik Sınıflar: Kültürlerde toplumun her boyutunun aynı olmadığı, bu açıdan da sınıflandırıldığı görülmektedir. A) İkili: Burjuva, Proletarya, B) Üçlü: Üst, Orta, Alt, C) Beşli: Üst, üst-orta, Orta, alt-orta, alt. (Dikta rejimlerde; lider, memurlar ve tebaa gelmektedir, Roma İmparatorluk Yönetiminde; Sezar, konsüller, hizmetçiler, işçiler ve kölelerdir. Kuvvet ayrılığında üçlü yönetim her güç açısından olmaktadır, çoklu merkez vardır. İnsan temelli olanda, birey hakkı öncelikli, diğer güçlerden korunması gerekmektedir. Hizmet bireye özgü olmaktadır ve eşitlik ile kardeşlik bir ilkedir.

Birey sorumludur, Düzenlemeler, Örf, adet, Geleneği sorumlu tutamaz

Makalelerde bir kültürel yapı içindeki oluşumlar ve katmanlardan söz edilmektedir, ancak sosyal yapı etmenleri önemli boyutta iken, bu bireyin sorumluluğunu ortadan kaldırmaz. Birey suçta kendisi sorumludur. Bilgilendirme yapılır ama rıza, karar kendisindedir. Bu kural veya gelenekler gerekçe olarak kabul edilemez.

1988 Amerika ve Avrupa Konseyi¹³ 2006 yılında oluşturduğu ilkeler ile bireyin haklarını öne almıştır. Konsey Kararının ilk maddesinde, 1) civil liberties (bireyin bağımsızlığı), 2) Bu bağımsızlığı tüm kurum ve kuruluşlardan korunmasıdır. Bizim hukuksal yapımız da benzerdir.

Anayasa'mızda¹⁴ ve Türk Ceza Kanunu'nda¹⁵ bunlar nettir.

• **X. Kanun önünde eşitlik: MADDE 10-** Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefî inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür. Bu maksatla alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz. Çocuklar, yaşlılar, özürlüler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz. Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz. Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar.)

• **Temel hak ve hürriyetlerin niteliği: MADDE 12-** Herkes, kişiliğine bağlı, dokunulmaz, devredilmez, vazgeçilmez temel hak ve hürriyetlere sahiptir.

• **I. Kişinin dokunulmazlığı, maddî ve manevî varlığı: MADDE 17-** Herkes, yaşama, maddî ve manevî varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir. Tıbbî zorunluluklar ve kanunda yazılı haller dışında, kişinin vücut

bütünlüğüne dokunulamaz; rızası olmadan bilimsel ve tıbbî deneylere tâbi tutulamaz.

• **I. Ailenin korunması ve çocuk hakları: MADDE 41-** Aile, Türk toplumunun temelidir ve eşler arasında eşitliğe dayanır.

• **J. Kanunsuz emir: MADDE 137-** Kamu hizmetlerinde herhangi bir sıfat ve suretle çalışmakta olan kimse, üstünden aldığı emri, yönetmelik, tüzük, kanun veya Anayasa hükümlerine aykırı görürse, yerine getirmez ve bu aykırılığı o emri verene bildirir. Ancak, üstü emrinde ısrar eder ve bu emrini yazı ile yenilirse, emir yerine getirilir; bu halde, emri yerine getiren sorumlu olmaz. Konusu suç teşkil eden emir, hiçbir suretle yerine getirilmez; yerine getiren kimse sorumluluktan kurtulamaz.

• **Ceza Kanununun amacı: Madde 1-** (1) Ceza Kanununun amacı; kişi hak ve özgürlüklerini, kamu düzen ve güvenliğini, hukuk devletini, kamu sağlığını ve çevreyi, toplum barışını korumak, suç işlenmesini önlemektir. Kanunda, bu amacın gerçekleştirilmesi için ceza sorumluluğunun temel esasları ile suçlar, ceza ve güvenlik tedbirlerinin türleri düzenlenmiştir.

• **Suçta ve cezada kanunilik ilkesi: Madde 2-** (1) Kanunun açıkça suç saymadığı bir fiil için kimseye ceza verilemez ve güvenlik tedbiri uygulanamaz. Kanunda yazılı cezalardan ve güvenlik tedbirlerinden başka bir ceza ve güvenlik tedbirine hükmolunamaz. (2) İdarenin düzenleyici işlemleriyle suç ve ceza konulamaz. (3) Kanunların suç ve ceza içeren hükümlerinin uygulanmasında kıyas yapılamaz. Suç ve ceza içeren hükümler, kıyasa yol açacak biçimde geniş yorumlanamaz.

• **Adalet ve kanun önünde eşitlik ilkesi: Madde 3-** (1) Suç işleyen kişi hakkında işlenen fiilin ağırlığıyla orantılı ceza ve güvenlik tedbirine hükmolunur. (2) Ceza Kanununun uygulamasında kişiler arasında ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, siyasal veya diğer fikir yahut düşünceleri, felsefi inanç, milli veya sosyal köken, doğum, ekonomik ve diğer toplumsal konuları yönünden ayırım yapılamaz ve hiçbir kimseye ayrıcalık tanınmaz.

• **Kanunun bağlayıcılığı: Madde 4-** (1) Ceza kanunlarını bilmemek mazeret sayılmaz.

• **Özel kanunlarla ilişki: Madde 5-** (1) Bu Kanunun genel hükümleri, özel ceza kanunları ve ceza içeren kanunlardaki suçlar hakkında da uygulanır.

Yukarıda belirtildiği gibi kültürel katmanları eğer bir mahkemede dile getirirseniz, Anayasayı ve Türk Ceza Kanunu'na göre ihlal ve suçu işlemiş olacaksınız. Sakın örf, adet ve gelenek gibi bir mazereti veya kalıbı belirtmeyin, cezanız ağırlaşır.

Kültür Kavramı Üzerine

Kültür bir toplumsal bir yapı olup, bu Makalede Sosyal Antropolojik olarak incelenmektedir. Ancak kültür konusunu bir varlık olarak ele alınması gereklidir, bu açıdan bir bakteri kültürü irdelenerek konunun anlaşılmasını kolaylaştırmak amaçlanmaktadır.

Bakteri Kültürü

Tüm canlılar aynı atom ve hareket için aynı mekanizma ile enerji kullanırlar. İnsan olarak toplumlaşmamızı, bir bakteri kültürü ile karşılaştırarak, yaratılan ve canlı olarak eşit olduğumuz vurgusu yapılmaktadır. Kısaca kültürler konusunda konunun anlaşılması için, bakteri kültürü sunulacak, İnsan toplumu açısından benzer yorumlar ile açıklanmaya çalışılacaktır.

Staphylococcus¹⁶

<http://www.mikrobiyoloji.org/TR/Genel/BelgeGoster.aspx?F6E10F8892433CFFAAF6AA849816B2EF5F0C38A962B939A9>

01. Genel Bilgiler

Staphylococcus'lar *Eubacteriales* takımının *Micrococcaceae* familyasına bağlı bakterilerdir. Doğada çok yaygın olarak bulunurlar. İnsan ve hayvanlarda farklı klinik tablolarla seyreden hastalıklara neden olurlar. Hayvanlarda stafilokoklardan ileri gelen başlıca enfeksiyonları; mastit, *Botryomycosis*, enzootik piyemi, arthrit ve gıda zehirlenmeleridir. Hastalık etkenleri ve yaptıkları hastalıklar aşağıdaki gibidir.

S. aureus (*Mastitis*): Sığır, koyun ve domuzlarda

(*Botryomycosis*): At, sığır, koyun ve domuzlarda (Kuzu piyemisi): Koyunlar

(*Sinovitis*): Kanatlılar

(*Spongilitis*): Kanatlılar

(*Dermatitis*): Diğer hayvanlar

S. hyicus subs. hyicus

S. hyicus subs. chromogenes

S. intermedius

S. epidermidis

S. saprophyticus

Staphylococcus türleri ile ilgili genel bilgiler ve analiz yöntemleri klinik mikrobiyoloji ve gıda mikrobiyolojisi bölümlerinde de bulunmaktadır.

Yorum: İnsanlarda da aynı kültürel yapının içinde farklı oluşumlar gözlenebilmektedir. Avrupa genel Endüstri Kültürü ile Bilişim Kültürü karmasında bir yapı iken, her ülkenin kendine göre bir ayrıcalığı vardır. Bayrakları ile simgeleşmesi ötesinde, bu renkler yaşam gücü de sağlamaktadır. Türkiye ise 5 farklı yapı nedeniyle kabulü zor görülmektedir. Bazı türlerin belirli yerlerde hâkim olduğu, infekte ettikleri de bazı ülkelerin buralara göç ile gelerek yerleştikleri ve doğası ile bütünleştikleri tarihsel gerçektir.

Stafilokok içinde de birçok türler vardır ve ayrılmıştır.

2) Kaynak: *Staphylococcus* (Wikipedia)¹⁷

Staphylococcus is a [genus](#) of [Gram-positive bacteria](#) in the family [Staphylococcaceae](#) in the order [Bacillales](#). Under the [microscope](#), they appear spherical ([cocci](#)), and form in [grape](#)-like clusters. *Staphylococcus* species are [facultative anaerobic organisms](#) (capable of growth both aerobically and anaerobically).

The name was coined in 1880 by Scottish surgeon and bacteriologist [Alexander Ogston](#) (1844-1929), following the pattern established five years earlier with the naming of [Streptococcus](#).^[1] It combines the prefix "staphylo-" (from [Ancient Greek](#): σταφυλή, [romanized](#): *staphylē*, lit. 'bunch of grapes'^[2]), and suffixed by the Modern [Latin](#): *coccus*, lit. 'spherical bacterium' (from Ancient Greek: κόκκος, romanized: *kókkos*, lit. 'grain, seed, berry'^[3]).

Staphylococcus includes at least 40 species. Of these, nine have two [subspecies](#), one has three subspecies, and one has four subspecies.^[4] Most are harmless and reside normally on the [skin](#) and [mucous membranes](#) of humans and other [organisms](#). *Staphylococcus* has been found to be a [nectar-inhabiting](#) microbe.^[5] Found worldwide, they are a small component of [soil microbial flora](#).^[6] Shape = ovoid/spherical Appearance = Grape like appearance

Yorum

Türkçe belirtilen yaklaşımın Wikipedia'dan da benzer olduğu görülmektedir.

Üzüm salkımı adı ile anılan bakterinin de belirli kültür olarak varlığı yaratılış ile oluştuğu ve aynı kültürel türün çeşitli türlerle devamlı olacağı anlaşılmalıdır.

02. Etiyoloji

Stafilokoklar Gram pozitif küre şekilli, 0.5-1.5 µm çapında, sporsuz, genellikle kapsülsüz, Fakültatif anaerobik bakterilerdir. Optimal üreme sıcaklıkları 30-37 °C' dir. Anilin boyaları ile iyi boyanırlar. Cinsine ait bir özellik olarak bu küreler kümeler oluşturarak üzüm salkımı şeklinde görünürler. Stafilokokların bu görünüşlerine daha çok katı kültürlerden hazırlanan preparatlarda rastlanır. Sıvı besi yerlerinden hazırlanan preparatlarda kümeler pek görülmez. Fazla dağıtılarak hazırlanan preparatlarda etken küçük kümeler, kısa zincirler, ikişer ikişer veya tek tek görülürler. Katı besi yerinde stafilokoklar 24-48 saat içinde bol miktarda ürerler ve genellikle 1-2 mm çapında yuvarlak, konveks ve parlak koloniler oluşturur. Kolonilerde pigment ve Hemoliz görülebilir (özellikle patojen olan *S. aureus* 'ta). Kolonilerin rengi beyaz ve limon sarısı arasında değişiklik gösterir. MacConkey ağarda üreme yeteneğine sahiptirler. Patojen stafilokoklar kültürlerde +4 °C'de 2-3 ay, -20 °C' de 3-6 ay canlı kalabilirler. Buna karşın, 60 °C' ye 30 dakika civarında dayanabilirler. Sodyum klorürün %9'luk konsantrasyonlarına ve sakkaroz toleranslıdırlar. %2'lik fenolde 15 dakikada İnaktive olurlar.

Yorum: Genetik açıdan belirli bir süreç sonra, aynı gen kolonisinin birbirine benzemesi doğaldır. Kuzey ülkelerinde sarışın olması, siyah saçlı hekim olmayacağı gibi kanyaya da ulaşabilmektedirler. Irk denilen kavram bu şekilde gelişmektedir. Genellikle bölgesel tanımlama da yapılabilmektedir. Karadenizli, Suriyeli gibi tanımlama ayrımcılık boyutu oluşturmaktadır. Birçok tanımlama ile bu yapısal olarak ta ifade edilmektedir. Karadenizlinin burun yapısı, Güney Doğu oluşumlarda da bıyık ve kaba görünüm bir özellik olarak tanımlanmaktadır Gerçekte insanlar eşit ve eşit haklara, hak edişlerine göre sahip olmalıdırlar. Sözel olarak Genetik Toplantısında Amerikalı bir araştırmacı, Ermenilerin, kendilerinin farklı özellikleri açısından, DNA analizi yaptırıldıklarını, ancak özgün değil, Orta Asya orijinli, Türk Kavimleri gibi olduklarını saptamışlar, yayınlamayı da gereksiz görmüşlerdir. National Geographic teşvikleri ile bizde de kan kanseri için gerekçesi ile genetik taramalar yapılmış, Türkiye'de birbirimizden farkımız gözlenmemiştir. Farklı yapı görüle bile aynı kültürel yapı içinde bulunmaktayız.

Bazı *Staphylococcus* türleri in vitro veya in vivo koşullarda kapsül oluşturabilirler. *S. aureus* 'un hücre duvarında immünoloji ve teşhiste önemli olan Protein-A maddesi vardır. Peptidoglikan tabakasına kovalan olarak bağlanmış bu madde bakteriyi fagositoza karşı korur. Hücre duvarındaki bir diğer madde de peptidoglikan ve sitoplazma membran ile bağlantısı bulunan teikoik asit adlı polisakkarittir.

Yorum: Bazı yapısal farklılıklar olsa bile, bu kültürel yapının değişik olması değil, varyasyonları olmaktadır. Atatürk'ün dediği gibi "*Ne mutlu Türküm Diyene*" kavramında bir genetik yapı değil, bir talep eden yapı vardır. Bu Orta Asya'da birçok Türki devletler, farklı

lisan ile konuşmakta, ancak bizim Anadolu Türkçesi ile anlaşabilmekteyiz. Farklı devletler, aynı kültürel yapı görülmektedir.

Stafilokokların hücre zarına etkili olduğu bilinen 5 sitotoksini vardır. Bunlardan alfa, beta, delta ve gama toksinleri hemolizin özelliğindedir. Leukosidin adlı toksin lökositler üzerine etkilidir. Eksfoliatif toksin *Dermatitis*lere neden olur. Toksik şok sendrom toksin-1 insanlarda toksik şok sendromunun nedenidir. Stafilokoklar enterotoksin de üretebilmektedirler. Bazı *S. aureus* ve *S. epidermidis* suşlarının enterotoksin üretme yeteneği olduğu saptanmıştır. Serolojik olarak A, B, C, D ve E harfleri ile ifade edilen 5 gruba ayrılabilirler.

Stafilokoklar çeşitli enzimlere sahiptirler bunlardan katalaz enzimi tüm stafilokoklarda vardır. Koagulaz enzimi bir patojenite kriteri olarak bilinir ve *Staphylococcus* türleri koagulaz pozitif ve negatif olarak ikiye ayrılabilirler. Koagulaz enzimi fibrinojeni fibrine çevirerek plazmayı koagule etmektedir. Oluşan fibrin ağı bakteriyi fagositozdan korumaktadır. Hyaluronidaz enzimi patojen stafilokokların yaklaşık %90'ında vardır ve bağ dokudaki hyaluronik asidi parçalayarak bakterinin doku içinde yayılmasını sağlar. Fibrinolizin enzimi patojen Stafilokokların fibrin pıhtılarını eritmesini sağlar. Penisilinaz enzimleri penisilinin beta laktam halkasını parçalayarak penisiline dirençliliği sağlar. Ayrıca, DN'ase, termonukleaz, hyaluronidaz, lipaz gibi patojenite ile ilgili enzimlere de sahiptirler.

Yorum: Stafilokokların tanımlanması gibi, kültürel yapının da özelliklerine göre tanımlanması yapılmalıdır. Makalede bu tablo olarak sunulmaktadır.

03. Epidemiyoloji

Stafilokoklar doğada çok yaygın olarak buldukları gibi deri ve mukozalarda normal floranın bir parçasıdır. Fırsatçı patojen karaktere sahip olan etken hayvanın stres altında kalması, her türlü yaralanma, etkenin aktive olmasına ya da açılan portantrelere vücuda girmesine neden olur. Mastitis vakalarında sağıcıların hijyene dikkat etmemesi, sağım kapları ve sağım makineleri hastalığın yayılmasına neden olmaktadır. Kuzu piyemisinde kene ısırıkları sonucu meydana gelen yaralardan *S. aureus* ve riketsia'lar vücuda girerek hastalığı yaparlar.

Yorum: Kültürler, tüm Evren üzerinde bulunabilmeleri olanaklıdır. Ancak, belirli özellikleri nedeniyle coğrafik olarak sınırlandırıldığı görülmektedir. Varlıklarını kabul etmeyenler açısından devamlı bir göçebelikte bir gerçekliktir.

04. Hastalık Belirtileri

Stafilokoklar hayvanlarda değişik infeksiyonların nedenidir. Bunlar,

Mastitis: *Stafilokokal mastitis* özellikle inek, koyun ve keçilerde görülen akut veya kronik seyirli bir infeksiyondur. Hastalık sığırlarda sporadik ve koyunlarda ise enzootik karakterdedir. Akut seyirli stafilokokal mastitisler ölümlere yol açarken, kronik seyirli olanlar ise oldukça hafif seyirlidir.

Botryomycosis: *Botryomycosis* atların, vücudun çeşitli yerlerinde, iç organlarda ve özellikle kastrasyon yaraları ile meme dokularında fistüllü irinleşme ve fibröz tümörlerin oluşmasıyla karakterize bir hastalıktır. İnfeksiyona atlardan başka siğir, koyun ve domuzlarda da ender olarak rastlanmaktadır.

Kuzuların enzootik piyemisi: Kuzu piyemisi daha çok *Ixodes ricinus* cinsi kenelerle enfeste olmuş çiftliklerdeki kuzularda görülen akut (septisemik) veya kronik (metastazik) formlarda seyreden ve belirgin bir hastalık tablosu şekillenmeden ölümlerle sonuçlanan bir infeksiyondur.

Kanatlılarda stafilokok infeksiyonları: Kanatlı hayvanlarda stafilokok infeksiyonları genellikle akut seyirli olup genç civcivlerde yumurta sarısı kesesi infeksiyonu, septisemi ve ölümlerle karakterizedir. Septisemik olgularda ishal ve eklem yangıları görülür.

Diğer infeksiyonlar: Stafilokokların neden oldukları diğer infeksiyonlar; yara infeksiyonları, Mastitis, enteritis, kulak infeksiyonu, konjunktivitis ve gıda zehirlenmeleridir.

Yorum: Bazı kültürler varlık açısından agresif olduğu ve çevresine devamlı savaş içinde oldukları da gözlenmektedir. Zalim ile barış ve bağımsızlık açısından mücadele, mikroplarda da başkalarının kendi varlıklarını ortadan kaldırma durumları açısından mücadele kaçınılmaz olmaktadır. Burada birey hakları temelinde olmak, eşitlik ve kardeşlik kavramları öne çıkmaktadır. Barış olarak; zorbalığın, toplumda oluşan sınıfların kalkması, halka hizmet, bireylerden alınan para ile hizmet götürülmesi, belirli kişilere verilmemesi, inanç serbestliği gerekçe gösterilmektedir. Bu durum sağlanması Ülkemiz kültürü olarak tanımlanabilir. Bağımsızlık esas kültürel yapının çekirdeğidir. Adalet, hak edene hakkını temin etmek ile sağlanır, insanın en önemli hak edişi de bağımsızlık, kendi kararlarını kendisi vermesidir. Bu suç işleme özgürlüğü olamaz, ancak suç, kanunlarda yazılı olanlardır, düzenlemeler değildir.

05. Laboratuvar Tanısı

Laboratuvara süt, iç organlar, eklem sıvıları, ya da lezyonlardan alınmış svaplar gönderilir.

Yorum: Birçok ülkede kendi kültürel özelliklerimizi görmek olasıdır. Bu açıdan ayrımcılık değil, bütünleşme, kısaca kardeşlikte buluşma hedeflenmelidir.

05.01. Bakteriyoskopi

Laboratuvara gönderilen marazi maddelerden hazırlanan preparatlar [Gram Boyama](#) yöntemiyle boyanır ve mikroskopta kümeler halinde Gram pozitif koklar görülmeye çalışılır.

Yorum: Bayrak temel tanımlama olmakta, kök boyası kırmızısı Orta Asya renklerindenir. Yıldız birçok ülkede bulunmaktadır. Orta Asya'da (Filistin, Irak, BAE, Ürdün, Sudan, Kuveyt,

Mısır, Yemen, Suriye) bayraklarında olan üç renk; kırmızı, beyaz, yeşil ve siyah, İngilizlerin tanımladığı (internet verisine göre Mark Sykes) renk olup, bunlar ülkelerde önemsenmiştir, siyah renk Osmanlı dönemini simgelemektedir. Kısaca aynı bölgede simgeler değişmiş olsa bile, aynı imgeler kullanılarak, farklı ulusal yapıları olsa bile, benzer kültürel yapı altında bütünleşmektedirler.

Aynı kültür grubunda da farklı yaklaşımlar olduğu, Stafilokok bünyesinde de çeşitli metabolik ve yapısal farklılıklar bura eklenerek, aynı boyutun insan toplumlarında da olduğu bilinmelidir. Aynı yapı gözlenebilir ama farklı karma kültürler içinde de olabilmektedirler. Bu açıdan her grubun kültürel öğeleri ile irdelenmesi daha net tanımlamayı olanaklı kılacaktır.

05.02. Kültür

Etiyolojik özelliklerinde de belirtildiği gibi, stafilokoklar normal laboratuvar besi yerlerinde kolayca ürerler. Katı besi yeri olarak genellikle koyun kanlı agar tercih edilir. Stafilokoklar burada genellikle 2-4 mm çapında yuvarlak, konveks ve parlak koloniler oluştururlar. Patojen olan stafilokok suşlarında pigment ve Hemoliz görülebilir. Patojenik stafilokok suşlarının ayırımında spesifik Besiyeri olarak DNase testi için DNase agardan yararlanılır. Stafilokoklar genel sıvı besi yerlerinde 24 saatlik inkübasyon sonunda orta dereceden koyuya kadar değişen bir bulanıklık oluşturur. Sıvı besi yerinde üreyen stafilokoklar pigment oluşturmazlar. İdentifikasyon şeması

REAKSİYON	<i>S. aureus</i>	<i>S. hyicus subsp. hyicus</i>	<i>S. hyicus subsp. chromogenes</i>	<i>S. intermedius</i>	<i>S. epidermidis</i>	<i>S. saprophyticus</i>
Katalaz	+	+	+	+	+	+
Koagülaz	+	d	-	+	-	-
Clumping faktör	+	d	?	d	-	-
Hemoliz	+	d	d	+	d	?
Mannitol Aerobik	+	-	-	+	-	d
Mannitol Anaerobik	+	-	d	-	-	-
Glikoz	+	+	+	+	+	+
Termonükleaz	+	+	-	+	-	-
Hyaluronidaz	+	+	-	-	-	?
Protein A	+	+	?	d	-	?
Tellürit reaksiyonu	+	d	?	-	-	?
Pigment oluşumu	+	-	+	-	-	-
Dnase	+	?	?	?	-	-

d: değişken? bilgi yok

Yorum: Bu Makalede de parametreler ile kültürlerin özellikleri belirtilecektir. Başka makaleler de bu kültürel özelliklere göre kültürel yapı değerlendirmesi gözlenecektir.

05.03. Hayvan Deneyi

Tavşanlar patojenik *Staphylococcus* suşlarına karşı çok duyarlıdır. Bu nedenle, izole edilen şüpheli kültürlerle tavşanlarda deneysel enfeksiyonlar oluşturulabilir. Ancak, *mastitis* teşhisinde hayvan deneyi pek kullanılmamaktadır.

Yorum: Bir kültür başka ülkeler giderek, Almanya'da yerleşenler, değişim oluşmakta ve bunlara Almancı olarak tanımlayarak bu değişimleri sınıflamış olmaktadır.

05.04. Serolojik Testler

Kullanılmamaktadır.

05.05. Bakteriyofaj Duyarlılık Testi

Özellikle, antibiyotik sağaltımına direnç gösteren stafilokokal mastitis olgularında faj tiplendirme yapılmaktadır. Bu amaçla toplam 21 fajın litik özelliklerinden yararlanılmakta ve bu 21 faj toplam dört grupta yer almaktadır.

Yorum: Bazı kişiler, kültürel değişimler ile farklı yapıda olduklarını belirtmektedirler. Bu kişiler tümünden kültürel değişim içinde olmaları, onların eski kültürlerinin kötü olduğu değil, değişim yaşandığı görülmektedir. Kare kültürü, dikdörtgen, beşgen gibi farklı yapıda olması onun özelliğidir, ayrı yapıda ancak tüm insanlık yapısıdır. Şehirli yapı ile köylü yapı birbirleri ile mukayese ederek seviye düzenlemesi doğru olamaz, ayrımcılık kabul edilemez.

06. Tedavi

Stafilokoklar antibiyotiklere duyarlıdır. Mastitislerde erken dönemde tedavi mümkündür. Antibiyotik duyarlılık testi yaparak tedaviye başlamak gerekmektedir. Zira dirençli suşlar özellikle bilinçsiz antibiyotik kullanımı nedeni ile sahada çok yaygındır.

07. Korunma

Stafilokoklardan mastitisler için üretilmiş aşılarda vardır. Ancak sahada yaygın olarak kullanılmamaktadır.

Yorum: Tüm insanlar, insanlık boyutuna duyarlıdır. Belirli aşamalarda zorbalanın, diktatörlerin hakimiyeti gözlenir, ancak bunlar tarihte bir ibret olarak kalırlar.

İnsanlar, İnsan Hakları temelinde, etik ilkelerde birlikteliği sağlarlar. Fransız İhtilali üç simgesi: civil liberties, eşitlik ve kardeşlik en önemli iç halkadır. İnsanlar kıyafeti gibi kültürlerine göre değerlendirme yapılamaz, yapılmamalıdır. Türk Ceza Kanunu'nda suç boyutunda kültürel gerekçe ile yapılması, cezayı arttırıcı nedendir. Örf'e göre namus borcu için öldürme, ağırlaştırıcı cinayet kapsamındadır.

Antropolojik/Sosyal Antropolojik Bakış

Kültür, birçok bilim dalının konusu ve ilgilendiği yapı olsa da temel olarak irdeleyen bilim Antropoloji olduğu için bu bilimin irdelenmesi öncelikli olmalıdır.

1) Anthropology¹⁸

From Wikipedia, the free encyclopedia

Anthropology is the [scientific study](#) of [humans](#) and [human behavior](#) and [societies](#) in the past and present.^{[1][2][3]} [Social anthropology](#) studies patterns of behaviour and [cultural anthropology](#)^{[1][2][3]} studies cultural meaning, including norms and values. [Linguistic anthropology](#) studies how language influences social life. [Biological or physical anthropology](#)^{[1][2][3]} studies the biological development of humans.

[Archaeology](#), which studies human activity through investigation of physical evidence, is thought of as a branch of anthropology in the United States and Canada, while in Europe, it is viewed as a discipline in its own right or grouped under other related disciplines, such as history.

Origin and development of the term

...

Yorum: Kültürel antropoloji, insanı temel alan, onun değerlerini öge olarak irdeleyen bilim dalıdır. Arkeoloji fiziksel veri olarak bakarken, sosyal antropoloji insanın gelişimi ile ilgilenmektedir.

Through the 19th century ...

20th and 21st centuries...

Fields

Anthropology is a global discipline involving humanities, social sciences and natural sciences. Anthropology builds upon knowledge from [natural sciences](#), including the discoveries about the origin and evolution of [Homo sapiens](#), human physical traits, [human behavior](#), the variations among different groups of humans, how the evolutionary past of *Homo sapiens* has influenced its social organization and culture, and from [social sciences](#), including the organization of human social and cultural relations, institutions, social conflicts, etc.^{[23][24]} Early anthropology originated in Classical Greece and Persia and studied and tried to understand observable cultural diversity.^{[25][26]} As such, anthropology has been central in the development of several new (late 20th century) interdisciplinary fields such as [cognitive science](#),^[27] [global studies](#), and various [ethnic studies](#).

According to [Clifford Geertz](#),

"anthropology is perhaps the last of the great nineteenth-century conglomerate disciplines still for the most part organizationally intact. Long after natural history, moral philosophy, philology, and political economy have dissolved into their specialized successors, it has remained a diffuse assemblage of ethnology, human biology, comparative linguistics, and prehistory, held together mainly by the vested interests, sunk costs, and administrative habits of academia, and by a romantic image of comprehensive scholarship."^[28]

[Sociocultural anthropology](#) has been heavily influenced by [structuralist](#) and postmodern theories, as well as a shift toward the analysis of modern societies. During the 1970s and 1990s, there was an [epistemological](#) shift away from the [positivist](#) traditions that had largely informed the discipline.^{[29][page needed]} During this shift, enduring questions about the nature and production of knowledge came to occupy a central place in cultural and social anthropology. In contrast, archaeology and biological anthropology remained largely positivist. Due to this difference in epistemology, the four sub-fields of anthropology have lacked cohesion over the last several decades.

Yorum: Antropoloji insanlık, sosyal, doğa bilimleri inceler ve insanın gelişimini incelemektedir. İnsan grupları arasında davranışları ve bunların organizasyonunu incelemektedir. Sosyal antropoloji, kültürel açıdan dikkate almaktadır.

Sociocultural [Cultural anthropology](#), [Social anthropology](#), and [Sociocultural anthropology](#)

Sociocultural anthropology draws together the principle axes of [cultural anthropology](#) and [social anthropology](#). Cultural anthropology is the comparative study of the manifold ways in which people *make sense* of the world around them, while social anthropology is the study of the *relationships* among individuals and groups.^[30] Cultural anthropology is more related to [philosophy](#), literature and [the arts](#) (how one's culture affects the experience for self and group, contributing to a more complete understanding of the people's knowledge, customs, and institutions), while social anthropology is more related to [sociology](#) and history.^[30] In that, it helps develop an understanding of social structures, typically of others and other populations (such as minorities, subgroups, dissidents, etc.). There is no hard-and-fast distinction between them, and these categories overlap to a considerable degree.

Inquiry in sociocultural anthropology is guided in part by [cultural relativism](#), the attempt to understand other societies in terms of their own cultural symbols and values.^[19] Accepting other cultures in their own terms moderates reductionism in cross-cultural comparison.^[31] This project is often accommodated in the field of [ethnography](#). Ethnography can refer to both a methodology and the product of ethnographic research, i.e. an ethnographic [monograph](#). As a methodology, ethnography is based upon long-term

fieldwork within a community or other research site. [Participant observation](#) is one of the foundational methods of social and cultural anthropology. [Ethnology](#) involves the systematic comparison of different cultures. The process of participant-observation can be especially helpful to understanding a culture from an [emic](#) (conceptual, vs. [etic](#), or technical) point of view. The study of [kinship](#) and [social organization](#) is a central focus of sociocultural anthropology, as kinship is a [human universal](#). Sociocultural anthropology also covers [economic](#) and [political organization](#), law and conflict resolution, patterns of consumption and exchange, material culture, technology, infrastructure, gender relations, ethnicity, childrearing and socialization, religion, myth, symbols, values, etiquette, worldview, sports, music, nutrition, recreation, games, food, festivals, and language (which is also the object of study in linguistic anthropology).

Comparison across cultures is a key element of method in sociocultural anthropology, including the industrialized (and de-industrialized) West. Cultures in the [Standard Cross-Cultural Sample](#) (SCCS)^[33] of world societies are:

- 1) **Yorum:** Her toplumun kendine göre bir yapılaşması vardır. Karşı kültürler ile bunlar karşılaştırılabilir. Bunların karşılaştırılması; 1) akrabalık ve sosyal yapılanma, 2) ekonomik, 3) politik yapılanma, 4) tüketim, değişim, alışveriş, 5) yapısal farklılıklar, 6) teknoloji, 7) iç yapısı, 8) cinsiyet ilişkileri, 9) ırksal yapı, 10) çocuk yetiştirme ve sosyalizasyonu, 11) inanışlar, 12) mitoloji, 13) semboller, 14) değerler, 15) kişiler, insanlar, 16) dünya görüşü, 17) spor bakışı, 18) müzik, 19) beslenme, 20) yeniden yapılanma, 21) oyunlar, 22) besin, 23) festivaller, 24) dil gibi oluşumlar ile ayrılabilen, bu konular üzerine karşılaştırma yapılabilir. Bu açıdan Sosyokültürel Antropolojinin bu veriler ana inceleme konusudur. Bu Makalede incelenen konular 8’li olup: Aile, sosyal organizasyon, Kaynaklar/gelenek, Çevre, Eğitim, Din/Devlet/Yönetim, İnsan, Sağlık ve Teknoloji (AKÇEDİST) şeklindedir ve bunları, bazıları alt birim olarak kapsamaktadır.

Biological; [Biological anthropology](#)

Biological anthropology and physical anthropology are synonymous terms to describe anthropological research focused on the study of humans and non-human primates in their biological, evolutionary, and demographic dimensions. It examines the biological and social factors that have affected the evolution of humans and other primates, and that generate, maintain or change contemporary genetic and physiological variation.^[34]

Yorum: Bu konu insanların bir yörede kalması ile biyolojik farklılaşması olarak yorumlanmaktadır. Genetik yapı kümeleşmesi oluşmaktadır.

Archaeological

[Archaeology](#) is the study of the human past through its material remains. Artifacts, faunal remains, and human altered landscapes are evidence of the cultural and material lives of past societies. Archaeologists examine this material remains in order to deduce patterns of past human behavior and cultural practices. Ethnoarchaeology is a type of archaeology that studies the practices and material remain of living human groups in order to gain a better understanding of the evidence left behind by past human groups, who are presumed to have lived in similar ways.^[35]

Yorum: Bir kültür kendi sanat yapısını oluşturmaktadır. Bazı bireyler bunu tarihsel aynı dönem ile ele almaktadırlar, Truva Filminde yapılan tapınak ve binalar, o bölgenin değil Mısır medeniyetinden alınmıştır. Bunu bilen o yöre halkı için büyük bir karşı çıkım olsa da yapımcılar da bunu kabul etse de düzeltme yapılamamış ve bizleri üzümüştür.

Linguistic

[Linguistic anthropology](#) (not to be confused with [anthropological linguistics](#)) seeks to understand the processes of human communications, verbal and non-verbal, variation in [language](#) across time and space, the social uses of language, and the relationship between language and culture.^[36] It is the branch of anthropology that brings linguistic methods to bear on anthropological problems, linking the analysis of linguistic forms and processes to the interpretation of sociocultural processes. Linguistic anthropologists often draw on related fields including [sociolinguistics](#), [pragmatics](#), [cognitive linguistics](#), [semiotics](#), [discourse analysis](#), and [narrative](#) analysis.^[37]

Yorum: Dillerin belirli kültürler ile oluşması ötesinde, göçmenlik ile yayıldığı da görülmektedir. Eski dönemde Anadolu’da 7 farklı lisan varken, Hattuşaş şehrinde kullanılan bazı kelimelerin ve cümle yapılarının Germen dile ile örtüştüğü görülmektedir. Kızılderililerin de Orta Asya Türkçe Dil yapısı ile benzerliği açıktır. Şekil 2’de bu durum sunulmaktadır.

Key topics by field: sociocultural Art, media, music, dance and film, Art

One of the central problems in the anthropology of art concerns the universality of 'art' as a cultural phenomenon. Several anthropologists have noted that the Western categories of 'painting', 'sculpture', or 'literature', conceived as independent artistic activities, do not exist, or exist in a significantly different form, in most non-Western contexts.^[38] To surmount this difficulty, anthropologists of art have focused on formal features in objects which, without exclusively being 'artistic', have certain evident 'aesthetic' qualities. Boas' *Primitive Art*, [Claude Lévi-Strauss' The Way of the Masks](#) (1982) or Geertz's 'Art as Cultural System' (1983) are some examples in this trend to transform the anthropology of 'art' into an anthropology of culturally specific 'aesthetics'.

Media

Media anthropology (also known as the anthropology of media or mass media) emphasizes [ethnographic studies](#) as a means of understanding producers, audiences, and other cultural and social aspects of mass media. The types of ethnographic contexts

explored range from contexts of media production (e.g., ethnographies of newsrooms in newspapers, journalists in the field, film production) to contexts of media reception, following audiences in their everyday responses to media. Other types include [cyber anthropology](#), a relatively new area of [internet research](#), as well as ethnographies of other areas of research which happen to involve media, such as development work, [social movements](#), or health education. This is in addition to many classic ethnographic contexts, where media such as radio, [the press](#), [new media](#), and television have started to make their presences felt since the early 1990s.^{[39][40]}

Music

[Ethnomusicology](#) is an academic field encompassing various approaches to the study of music (broadly defined), that emphasize its cultural, social, material, cognitive, biological, and other dimensions or contexts instead of or in addition to its isolated sound component or any particular repertoire.

Visual

Visual anthropology is concerned, in part, with the study and production of [ethnographic](#) photography, film and, since the mid-1990s, [new media](#). While the term is sometimes used interchangeably with [ethnographic film](#), visual anthropology also encompasses the anthropological study of visual representation, including areas such as performance, museums, art, and the production and [reception](#) of [mass media](#). Visual representations from all cultures, such as sand-paintings, tattoos, sculptures and reliefs, cave paintings, scrimshaw, jewelry, hieroglyphics, paintings, and photographs are included in the focus of visual anthropology.

Yorum: Sanat, basın, medya, müzik ve görsel yapılanmaların kültürlerde karşılıklı etkileşim ve bir bakıma üstünlük açısından önemi belirgindir. Dünyada bir müziğin yayılması ile aynı tempo içinde eşgüdüm olanlar gözlenmiştir. Amerika'da bir AVM merkezinde çalınan bir müzik nedeniyle bir ritim tutturdum ve 7-8 tezgahtarın da daha önce dik dururken, benim ile temposunu fark ettim. Arkadaşlar bir gömlek almaya gitmişlerdi, almayacaksanız ilgilenmeyiz demişler, ancak gelenlerin sorunlu olduğunu görünce, bu ritim tutanlar yardım edelim dediler. Kısaca bir kaynaşma sağlanmış oldu.

Economic, political economic, applied and development Economic

Economic anthropology attempts to explain human economic behavior in its widest historic, geographic and cultural scope. It has a complex relationship with the discipline of economics, of which it is highly critical. Its origins as a sub-field of anthropology begin with the Polish-British founder of anthropology, [Bronislaw Malinowski](#), and his French compatriot, [Marcel Mauss](#), on the nature of gift-giving exchange (or [reciprocity](#)) as an alternative to market exchange. Economic Anthropology remains, for the most part, focused upon exchange. The school of thought derived from Marx and known as Political Economy focuses on production, in contrast.^[41] Economic anthropologists have abandoned the primitivist niche they were relegated to by economists, and have now turned to examine corporations, banks, and the [global financial system](#) from an anthropological perspective.

Political economy

Political economy in anthropology is the application of the theories and methods of [Historical Materialism](#) to the traditional concerns of anthropology, including, but not limited to, non-capitalist societies. Political economy introduced questions of history and colonialism to ahistorical anthropological theories of social structure and culture. Three main areas of interest rapidly developed. The first of these areas was concerned with the "pre-capitalist" societies that were subject to evolutionary "tribal" stereotypes. Sahlin's work on hunter-gatherers as the "original affluent society" did much to dissipate that image. The second area was concerned with the vast majority of the world's population at the time, the peasantry, many of whom were involved in complex revolutionary wars such as in Vietnam. The third area was on colonialism, imperialism, and the creation of the capitalist [world-system](#).^[42] More recently, these political economists have more directly addressed issues of industrial (and post-industrial) capitalism around the world.

Applied

Applied anthropology refers to the application of the method and theory of anthropology to the analysis and solution of practical problems. It is a "complex of related, research-based, instrumental methods which produce change or stability in specific cultural systems through the provision of data, initiation of direct action, and/or the formulation of policy".^[43] More simply, applied anthropology is the practical side of anthropological research; it includes researcher involvement and activism within the participating community. It is closely related to [development anthropology](#) (distinct from the more critical [anthropology of development](#)).

Development

Anthropology of development tends to view development from a *critical* perspective. The kind of issues addressed and implications for the approach simply involve pondering why, if a key development goal is to alleviate poverty, is poverty increasing? Why is there such a gap between plans and outcomes? Why are those working in development so willing to disregard history and the lessons it might offer? Why is development so externally driven rather than having an internal basis? In short, why does so much planned development fail?

Yorum: Kültürel yapıda en baskın etki, teknoloji ve ekonomik yapıda olmaktadır. Politika da buna uygun olarak yapılmaktadır. Uygulanan ise daha ziyade teknoloji kullanımı gereği bazı şeyleri değiştirmek zorunda kalacaktır. Planlar konusunda önemli değişimler kaçınılmazdır. Daha önce tren ve araba vapuru ile geçiş yeterli iken, köprüler ve bağlantılar gerekli olmuştur. Her eve değil, apartmanda bir tane iken, tümünden 2-3 televizyon, yüksek teknoloji 3D olanlar kaçınılmazdır.

Kinship, feminism, gender and sexuality Kinship

Kinship can refer both to *the study* of the patterns of social relationships in one or more human cultures, or it can refer to *the patterns of social relationships* themselves. Over its history, anthropology has developed a number of related concepts and terms, such as ["descent"](#), ["descent groups"](#), ["lineages"](#), ["affines"](#), ["cognates"](#), and even ["fictive kinship"](#). Broadly, kinship patterns may be considered to include people related both by descent (one's social relations during development), and also relatives by marriage.

Feminist

Feminist anthropology is a four field approach to anthropology ([archeological](#), [biological](#), [cultural](#), [linguistic](#)) that seeks to reduce male bias in research findings, anthropological hiring practices, and the scholarly production of knowledge. Anthropology engages often with feminists from non-Western traditions, whose perspectives and experiences can differ from those of white European and American feminists. Historically, such 'peripheral' perspectives have sometimes been marginalized and regarded as less valid or important than knowledge from the [western world](#). Feminist anthropologists have claimed that their research helps to correct this systematic bias in mainstream [feminist theory](#). Feminist anthropologists are centrally concerned with the construction of gender across societies. Feminist anthropology is inclusive of birth anthropology^[44] as a specialization.

The first [African-American](#) female [anthropologist](#) and [Caribbeanist](#) is said to be [Vera Mae Green](#) who studied ethnic and family relations in the [Caribbean](#) as well as the United States, and thereby tried to improve the way black life, experiences, and culture were studied.^[45]

Yorum: Bazı kültürel yapıların oluş mekanizması ile ele alınmalıdır. **Akrabalık:** sosyal yapıya göre önemlidir, göçebe kültüründe tüm toplumun bir olması için önemli, Tarım Kültüründe ise katmanlara göre yapılanma öne alınır. Yönetici olmak için, akrabalık şartı genellikle vardır. Bazı durumlarda da sanat akrabalık vardı, Çanakkale Savaşında Azaklarla olan ilişki kan bağı şeklinde yorumlanmakta, her iki tarafta kan döküp, Atatürk onlar bizim evlatlarımız ifadesi ile kardeş oluşumu gözlenmiştir. **Feminizm:** Antropolojik olarak; arkeolojik, biyolojik, kültürel ve dil bilimi olarak ele alınmalıdır. Zamanımızda ise, insanlık, çocukları sevmek gibi birçok duygusal boyutta olmak feministlik davranıştır ve cins ile bağlantısı değil, anlamsal bağı vardır.

Medical, nutritional, psychological, cognitive and transpersonal Medical

Medical anthropology is an interdisciplinary field which studies "human health and disease, health care systems, and biocultural adaptation".^[46] It is believed that William Caudell was the first to discover the field of medical anthropology. Currently, research in medical anthropology is one of the main growth areas in the field of anthropology as a whole. It focuses on the following six basic fields:^[47]

- the development of systems of medical knowledge and medical care
- the patient-physician relationship
- the integration of alternative medical systems in culturally diverse environments
- the interaction of social, environmental and biological factors which influence health and illness both in the individual and the community as a whole
- the critical analysis of interaction between psychiatric services and migrant populations ("critical ethnopsychiatry": Beneduce 2004, 2007)
- the impact of biomedicine and biomedical technologies in non-Western settings

Other subjects that have become central to medical anthropology worldwide are violence and social suffering (Farmer, 1999, 2003; Beneduce, 2010) as well as other issues that involve physical and psychological harm and suffering that are not a result of illness. On the other hand, there are fields that intersect with medical anthropology in terms of research methodology and theoretical production, such as *cultural psychiatry* and *transcultural psychiatry* or *ethnopsychiatry*.

Nutritional

Nutritional anthropology is a synthetic concept that deals with the interplay between [economic systems](#), [nutritional status](#) and [food security](#), and how changes in the former affect the latter. If economic and environmental changes in a community affect access to food, food security, and dietary health, then this interplay between culture and biology is in turn connected to broader historical and economic trends associated with globalization. Nutritional status affects overall health status, work performance potential, and the overall potential for economic development (either in terms of human development or traditional western models) for any given group of people.

Psychological

Psychological anthropology is an interdisciplinary subfield of anthropology that studies the interaction of [cultural](#) and [mental processes](#). This subfield tends to focus on ways in which humans' development and [enculturation](#) within a particular cultural group – with its own history, language, practices, and conceptual categories – shape processes of human [cognition](#), [emotion](#), [perception](#), [motivation](#), and [mental health](#).^[48] It also examines how the understanding of cognition, emotion, motivation, and similar psychological processes inform or constrain our models of cultural and social processes.^{[49][50]}

Cognitive

Cognitive anthropology seeks to explain patterns of shared knowledge, cultural [innovation](#), and transmission over time and space using the methods and [theories](#) of the [cognitive sciences](#) (especially [experimental psychology](#) and [evolutionary biology](#)) often through close collaboration with historians, ethnographers, archaeologists, linguists, musicologists and other specialists engaged in the description and [interpretation](#) of cultural forms. Cognitive anthropology is concerned with what people from different groups know and how that implicit knowledge changes the way people perceive and relate to the world around them.^[49]

Transpersonal

Transpersonal anthropology studies the relationship between [altered states of consciousness](#) and culture. As with [transpersonal psychology](#), the field is much concerned with altered states of consciousness (ASC) and [transpersonal experience](#). However, the field differs from mainstream transpersonal psychology in taking more cognizance of cross-cultural issues – for instance, the roles of [myth](#), [ritual](#), [diet](#), and [texts](#) in evoking and interpreting extraordinary experiences.^{[51][52]}

Yorum: Bazı kültürel öğelerin irdelenmesi: **Sağlık:** sağlıkta alternatif yaklaşımlar ile kültürel karşı çıkma boyutu, hekim-hasta ilişkisi, tıp bilimindeki bilimsel ve teknolojik gelişme, sosyal çevre ile biyolojik faktörlerin sağlık ile ilişkisi, psikiyatrik servisler ile toplum sorunlarına bakış, biyo-tıp ile biyomedikal teknoloji bakışlarını gündeme almaktadır. **Beslenme:** ekonomik yapı ile beslenme durumu, gıdadaki güvenlik ve toplumsal denetleme ve işlemedir. **Psikolojik:** Akıl ile duyguların etkin olması, algı, motivasyon ve bilinç durumunun irdelenmesidir. **Akıl,**

mantıksal: teoriler, akıl yürütmeler, mantık ve dayanaklar ele alınmaktadır. **Kişiler arası olarak:** mitoloji, efsaneler, törenler, inanışlar, metinler ve bazı beslenme usulleri gibi etkileşimlerden söz edilmektedir.

Political and legal Political

Political anthropology concerns the structure of [political systems](#), looked at from the basis of the structure of societies. Political anthropology developed as a discipline concerned primarily with politics in stateless societies, a new development started from the 1960s, and is still unfolding: anthropologists started increasingly to study more "complex" social settings in which the presence of states, bureaucracies and markets entered both ethnographic accounts and analysis of local phenomena. The turn towards complex societies meant that political themes were taken up at two main levels. Firstly, anthropologists continued to study [political organization](#) and political phenomena that lay outside the state-regulated sphere (as in patron-client relations or tribal political organization). Secondly, anthropologists slowly started to develop a disciplinary concern with states and their institutions (and on the relationship between formal and informal political institutions). An anthropology of the state developed, and it is a most thriving field today. Geertz' comparative work on "Negara", the Balinese state, is an early, famous example.

Legal

Legal anthropology or anthropology of law specializes in "the cross-cultural study of social ordering".^[63] Earlier legal anthropological research often focused more narrowly on conflict management, crime, sanctions, or formal regulation. More recent applications include issues such as [human rights](#), [legal pluralism](#),^[64] and political uprisings.

Public

Public anthropology was created by Robert Borofsky, a professor at Hawaii Pacific University, to "demonstrate the ability of anthropology and anthropologists to effectively address problems beyond the discipline – illuminating larger social issues of our times as well as encouraging broad, public conversations about them with the explicit goal of fostering social change".^[55]

Yorum: Politik ve yasal yapı açısından, ilk önce o kültürün siyaset yapısı irdelenmelidir. Bir ülkenin yasaları da buna uygun oluşur, dikta yönetiminde farklılıklar belirgin, otorite belirli kesimlerde toplanır. Amerika'da 1988 yılındaki civil liberties, bireyin haklarının öne alınması ve tüm kurum ve kuruluşların bu hakkı korumak, gözetmesi bir görev olarak verilmiştir. Dolayısıyla yasalarımız, yeniden buna göre uyarlanmıştır. Toplumsal etkileri de belirgin olarak kültürel yapıyı etkilemiş ve değiştirmiştir.

Nature, science and technology Cyborg

Cyborg anthropology originated as a sub-focus group within the [American Anthropological Association](#)'s annual meeting in 1993. The sub-group was very closely related to [STS](#) and the [Society for the Social Studies of Science](#).^[56] [Donna Haraway](#)'s 1985 [Cyborg Manifesto](#) could be considered the founding document of cyborg anthropology by first exploring the philosophical and sociological ramifications of the term. Cyborg anthropology studies humankind and its relations with the technological systems it has built, specifically modern technological systems that have reflexively shaped notions of what it means to be human beings.

Digital

Digital anthropology is the study of the relationship between humans and digital-era technology, and extends to various areas where anthropology and [technology](#) intersect. It is sometimes grouped with [sociocultural anthropology](#), and sometimes considered part of [material culture](#). The field is new, and thus has a variety of names with a variety of emphases. These include techno-anthropology,^[57] digital ethnography, cyberanthropology,^[58] and virtual anthropology.^[59]

Ecological

Ecological anthropology is defined as the "study of [cultural adaptations](#) to environments".^[60] The sub-field is also defined as, "the study of relationships between a population of humans and their [biophysical environment](#)".^[61] The focus of its research concerns "how cultural [beliefs](#) and practices helped human populations adapt to their environments, and how their environment across space and time.^[62] The contemporary perspective of environmental anthropology, and arguably at least the backdrop, if not the focus of most of the ethnographies and cultural fieldworks of today, is [political ecology](#). Many characterize this new perspective as more informed with culture, politics and power, globalization, localized issues, century anthropology and more.^[63] The focus and data interpretation is often used for arguments for/against or creation of policy, and to prevent corporate exploitation and damage of land. Often, the observer has become an active part of the struggle either directly (organizing, participation) or indirectly (articles, documentaries, books, ethnographies). Such is the case with environmental justice advocate Melissa Checker and her relationship with the people of Hyde Park.^[64]

Historical

Ethnohistory is the study of [ethnographic](#) cultures and [indigenous](#) customs by examining [historical records](#). It is also the study of the history of various [ethnic groups](#) that may or may not exist today. Ethnohistory uses both historical and ethnographic data as its foundation. Its historical methods and materials go beyond the standard use of documents and manuscripts. Practitioners recognize the utility of such source material as maps, music, paintings, photography, [folklore](#), oral tradition, site exploration, archaeological materials, museum collections, enduring customs, language, and place names.^[65]

Religion The anthropology of religion involves the study of religious institutions in relation to other social institutions, and the comparison of religious beliefs and practices across cultures. Modern anthropology assumes that there is complete continuity between [magical thinking](#) and religion,^[66] and that every religion is a cultural product, created by the human [community](#) that worships it.^[67]

Urban

Urban anthropology is concerned with issues of [urbanization](#), poverty, and [neoliberalism](#). [Ulf Hannerz](#) quotes a 1960s remark that traditional anthropologists were "a notoriously [agoraphobic](#) lot, anti-urban by definition". Various social processes in the [Western World](#) as well as in the "[Third World](#)" (the latter being the habitual focus of attention of anthropologists) brought the attention of "[specialists in 'other cultures'](#)" closer to their homes.^[68] There are two main approaches to urban anthropology: examining the types of cities or examining the social issues within the cities. These two methods are overlapping and dependent of each other. By defining different types of cities, one would use social factors as well as economic and political factors to categorize the cities. By directly looking at the different social issues, one would also be studying how they affect the dynamic of the city.^[69]

Yorum: Yapıların Doğa, Bilim ve Yüksek Teknoloji boyutunda; **Cyborg** denilen oluşum, sibernetik organizmalar, robot ile biyolojinin birlikte olması, cihaz kullanımı ile oluşmaktadır. Yeni bir alet, robot yapıları insan, işlemler olmakta, çok farklı, yüksek güce kavuşabilmektedir, robot insan olmaktadır. **Dijital yapı:** tüm işletmelerde ve yaşamda boyut hızlı ve etkin hale getirmiş ve yaşam bu yöntemi kullanması kaçınılmaz olmaktadır. **Ekoloji:** kültürlerin çevreye bakışı farklı olabilmektedir. Çevre ile uyum ve buna göre yapılanma boyutu değişiktir. **Tarihsel:** Arkeolojik parametrelerin tarihsel boyut olarak incelenmesinin önemi vurgulanmaktadır. **İnanış:** Her bir inanışın kültürel farklı yapılanması olmaktadır, buna göre etkileşim boyutu belirgindir. **Şehirleşme:** Şehirleşme, fakirlik, yeni liberalizm, boyutu ile üçüncü dünya yapılanmasında öne çıkmaktadır. Şehrin dinamik yapısını etkin olabilmektedir.

Key topics by field: archaeological and biological

Anthrozoology

Anthrozoology (also known as "human–animal studies") is the study of interaction between living things. It is an [interdisciplinary](#) field that overlaps with a number of other disciplines, including anthropology, [ethology](#), medicine, [psychology](#), [veterinary medicine](#) and [zoology](#). A major focus of anthrozoologic research is the quantifying of the positive effects of human-animal relationships on either party and the study of their interactions.^[70] It includes scholars from a diverse range of fields, including anthropology, sociology, biology, and philosophy.^{[71][72][n.7]}

Biocultural

Biocultural anthropology is the [scientific](#) exploration of the relationships between [human biology](#) and culture. [Physical anthropologists](#) throughout the first half of the 20th century viewed this relationship from a [racial](#) perspective; that is, from the assumption that [typological](#) human biological differences lead to cultural differences.^[73] After World War II the emphasis began to shift toward an effort to explore the role culture plays in shaping human biology.

Evolutionary

Evolutionary anthropology is the interdisciplinary study of the [evolution](#) of [human physiology](#) and [human behaviour](#) and the relation between [hominins](#) and non-hominin [primates](#). Evolutionary anthropology is based in [natural science](#) and [social science](#), combining the [human development](#) with socioeconomic factors. Evolutionary anthropology is concerned with both biological and cultural evolution of humans, past and present. It is based on a [scientific](#) approach, and brings together fields such as [archaeology](#), [behavioral ecology](#), [psychology](#), [primatology](#), and [genetics](#). It is a dynamic and [interdisciplinary](#) field, drawing on many lines of evidence to understand the human experience, past and present.

Forensic

Forensic anthropology is the application of the science of [physical anthropology](#) and human [osteology](#) in a legal setting, most often in criminal cases where the victim's remains are in the advanced stages of [decomposition](#). A forensic anthropologist can assist in the identification of deceased individuals whose remains are decomposed, burned, mutilated or otherwise unrecognizable. The adjective "forensic" refers to the application of this subfield of science to a court of law.

Palaeoanthropology

Paleoanthropology combines the disciplines of [paleontology](#) and [physical anthropology](#). It is the study of ancient humans, as found in [fossil hominid](#) evidence such as [petrified](#) bones and footprints. Genetics and morphology of specimens are crucially important to this field.^[74] Markers on specimens, such as [enamel fractures](#) and [dental decay](#) on [teeth](#), can also give insight into the behaviour and diet of past populations.^[75]

Yorum: Yapıların Biyolojik ve Arkeolojik boyutunda; **Antro-zoolojik/İnsan Hayvan çalışması** denilen oluşum, sosyolojik ve felsefe oluşumlarını da içine katmaktadır. **Biyo-kültürel:** ilk planda ırksal bakış iken, sonradan toplumlardaki değişim, farklılıkları incelemektedir. **Gelişimsel:** İnsan fizyolojisi ve davranışlarındaki değişimleri ele almaktadır. **Adli Tıp:** Suç durumlarında oluşan yapı, yaklaşım ve kanıt ile tanımlanma konusuna değinilmektedir. **Paleo-antropoloji:** eski insana benzer varlıkların yapıları üzerinden değerlendirme yapmaktadır.

Organizations

Contemporary anthropology is an established science with academic departments at most universities and colleges. The single largest organization of anthropologists is the [American Anthropological Association](#) (AAA), which was founded in 1903.^[76] Its members are anthropologists from around the globe.^[77]

In 1989, a group of European and American scholars in the field of anthropology established the [European Association of Social Anthropologists](#) (EASA) which serves as a major professional organization for anthropologists working in Europe. The EASA seeks to advance the status of anthropology in Europe and to increase visibility of marginalized anthropological traditions and thereby contribute to the project of a global anthropology or world anthropology.

Hundreds of other organizations exist in the various sub-fields of anthropology, sometimes divided up by nation or region, and many anthropologists work with collaborators in other disciplines, such as [geology](#), [physics](#), [zoology](#), [paleontology](#), [anatomy](#), [music theory](#), [art history](#), [sociology](#) and so on, belonging to professional societies in those disciplines as well.^{[78][79]}

Yorum: Şimdiki antropoloji, kurumsal yapıların irdelenmesi üzerine de eğilmektedir, jeoloji, fizik, zooloji, paleontoloji, anatomi, müzik, sanat hikayesi, sosyoloji ve benzeri konular üzerinedir.

List of major organizations

Ethics

As the field has matured it has debated and arrived at ethical principles aimed at protecting both the subjects of anthropological research as well as the researchers themselves, and professional societies have generated codes of ethics.^[80] Anthropologists, like other researchers (especially historians and scientists engaged in field research), have over time assisted state policies and projects, especially colonialism.^{[81][82]} Some commentators have contended:

- That the discipline grew out of colonialism, perhaps was in league with it, and derives some of its key notions from it, consciously or not. (See, for example, Gough, Pels and Saleminck, but cf. Lewis 2004).^[83]
- That ethnographic work is often **ahistorical**, writing about people as if they were "out of time" in an "ethnographic present" (Johannes Fabian, *Time and Its Other*).

Cultural relativism

As part of their quest for **scientific objectivity**, present-day anthropologists typically urge **cultural relativism**, which has an influence on all the sub-fields of anthropology.^[19] This is the notion that cultures should not be judged by another's values or viewpoints, but be examined dispassionately on their own terms. There should be no notions, in good anthropology, of one culture being better or worse than another culture.^{[84][85]}

Ethical commitments in anthropology include noticing and documenting **genocide**, **infanticide**, **racism**, **mutilation** (including **circumcision** and **subincision**), and **torture**. Topics like racism, slavery, and human sacrifice attract anthropological attention and theories ranging from nutritional deficiencies^[86] to genes^[87] to **acculturation** have been proposed, not to mention theories of **colonialism** and many others as root causes of **Man's inhumanity to man**. To illustrate the depth of an anthropological approach, one can take just one of these topics, such as "racism" and find thousands of anthropological references, stretching across all the major and minor sub-fields.^{[88][89][90][91]}

Military involvement

Anthropologists' involvement with the U.S. government, in particular, has caused bitter controversy within the discipline. Franz Boas publicly objected to US participation in World War I, and after the war he published a brief expose and condemnation of the participation of several American archaeologists in espionage in Mexico under their cover as scientists.^[citation needed]

But by the 1940s, many of Boas' anthropologist contemporaries were active in the allied war effort against the **Axis Powers** (Nazi Germany, Fascist Italy, and Imperial Japan). Many served in the armed forces, while others worked in intelligence (for example, **Office of Strategic Services** and the **Office of War Information**). At the same time, **David H. Price**'s work on American anthropology during the Cold War provides detailed accounts of the pursuit and dismissal of several anthropologists from their jobs for communist sympathies.^[citation needed]

... Professional anthropological bodies often object to the use of anthropology for the benefit of the **state**. Their codes of ethics or statements may proscribe anthropologists from giving secret briefings. The **Association of Social Anthropologists of the UK and Commonwealth** (ASA) has called certain scholarship ethically dangerous. The "Principles of Professional Responsibility" issued by the American Anthropological Association and amended through November 1986 stated that "in relation with their own government and with host governments ... no secret research, no secret reports or debriefings of any kind should be agreed to or given."^[92] The current "Principles of Professional Responsibility" does not make explicit mention of ethics surrounding state interactions.^[93]

Post-World War II developments...

Basic trends

There are several characteristics that tend to unite anthropological work. One of the central characteristics is that anthropology tends to provide a comparatively more **holistic** account of phenomena and tends to be highly empirical.^[18] The quest for holism leads most anthropologists to study a particular place, problem or phenomenon in detail, using a variety of methods, over a more extensive period than normal in many parts of academia.

In the 1990s and 2000s, calls for clarification of what constitutes a culture, of how an observer knows where his or her own culture ends and another begins, and other crucial topics in writing anthropology were heard. These dynamic relationships, between what can be observed on the ground, as opposed to what can be observed by compiling many local observations remain fundamental in any kind of anthropology, whether cultural, biological, linguistic or archaeological.^{[97][98]}

Biological anthropologists are interested in both human variation^{[99][100]} and in the possibility of human universals (behaviors, ideas or concepts shared by virtually all human cultures).^{[101][102]} They use many different methods of study, but modern population **genetics**, **participant observation** and other techniques often take anthropologists "into the field," which means traveling to a community in its own setting, to do something called "fieldwork." On the biological or physical side, human measurements, genetic samples, nutritional data may be gathered and published as articles or monographs.

Along with dividing up their project by theoretical emphasis, anthropologists typically divide the world up into relevant time periods and geographic regions. Human time on Earth is divided up into relevant cultural traditions based on material, such as the **Paleolithic** and the **Neolithic**, of particular use in archaeology.^[citation needed] Further cultural subdivisions according to tool types, such as **Oldowan** or **Mousterian** or **Levalloisian** help archaeologists and other anthropologists in understanding major trends in the human past.^[citation needed] Anthropologists and geographers share approaches to **culture regions** as well, since mapping cultures is central to both sciences. By making comparisons across cultural traditions (time-based) and cultural regions (space-based), anthropologists have developed various kinds of **comparative method**, a central part of their science.

Commonalities between fields

Because anthropology developed from so many different enterprises (see **History of anthropology**), including but not limited to **fossil-hunting**, **exploring**, documentary film-making, **paleontology**, **primatology**, antiquity dealings and curatorship, **philology**, **etymology**, **genetics**, regional analysis, **ethnology**, history, **philosophy**, and **religious studies**,^{[103][104]} it is difficult to characterize the entire field in a brief article, although attempts to write histories of the entire field have been made.^[105]

Some authors argue that anthropology originated and developed as the study of "other cultures", both in terms of time (past societies) and space (non-European/non-Western societies).^[106] For example, the classic of **urban anthropology**, **Ulf Hannerz** in the introduction to his seminal *Exploring the City: Inquiries Toward an Urban Anthropology* mentions that the "**Third World**" had habitually received most of attention; anthropologists who traditionally specialized in "other cultures" looked for them far away and started to look "across the tracks" only in late 1960s.^[68]

Now there exist many works focusing on peoples and topics very close to the author's "home".^[107] It is also argued that other fields of study, like History and **Sociology**, on the contrary focus disproportionately on the West.^[108]

In France, the study of Western societies has been traditionally left to **sociologists**, but this is increasingly changing,^[109] starting in the 1970s from scholars like Isac Chiva and journals like *Terrain* ("fieldwork"), and developing with the center founded by **Marc Augé** (*Le Centre d'anthropologie des mondes contemporains*, the Anthropological Research Center of Contemporary Societies).

Since the 1980s it has become common for social and cultural anthropologists to set ethnographic research in the North Atlantic region, frequently examining the connections between locations rather than limiting research to a single locale. There has also been a related shift toward broadening the focus beyond the daily life of ordinary people; increasingly, research is set in settings such as scientific laboratories, social movements, governmental and nongovernmental organizations and businesses.^[110]

Yorum: Ana organizasyonlar olarak listesi: **Etik:** bazı öğeleri incelenmesinden korumak için etik prensipler şekline dönüştürülmüştür. Etik ise doğru tanımlanması sonrası, doğru ne yapmalıyım şeklinde olmalıdır ve kurala uymak değildir, ahlak felsefesidir, eski etik/ahlak tanımlamalarından farklıdır. **Kültürel gerçekçilik:** kültürlerin başkalarının bakış açısı ile irdelenmesi daha doğrusu yargılanması gerçekçi değildir. İnceleme bağımsız ve bağlantısız şeklinde olmalıdır. Soykırım, infantisit (gebelikte bebeğin tahliyesi), ırkçılık gibi konular suçtur, gündeme gelmektedir. **Askeri Etkileşim. Savaş Sonu Yapı:** Askeri durumların sosyal etkileşimleri belirgindir, bu bulunan yer, Dünya ve aynı zamanda çatışmaya giren askerler açısından da bir sorun olarak ortaya konulmaktadır. **Temel Eğilimler:** Antropolojisiler birçok karakteri birbiri ile bağlamaya çalışırlar. Her yapının problem ve fenomenlerini çeşitli ilgilendirme ile açıklamaya çalışırlar. **Alanlar arasında Toplumlaşma:** Birçok antropologlar, çok farklı konularda ilgilenmek zorunda kalmaktadırlar.

Genel Yorum

İnsanlar var olduklarından itibaren, varlıklarını devam ettirebilmek için, ellerindeki teknoloji ve çevre gibi birçok yapıyı kullanmışlar ve bir sosyal yapılar, ilkeler, kurallar ve öğeler oluşturmuşlardır. Bunlar Antropoloji Biliminin konusunu teşkil etmektedir. Çok çeşitli konular ile kültürlerin özellikli öğeleri ile bunların diğerleri ile etkileşimleri ve değer yargılarını ele alırlar. Burada eğer bir bakış açısı üzerinde veya bir pencereden olaya bakmak değil, üstten ve kuş bakışı ile bağımsız ve bağlantısız olarak bilimsel esaslar ile yorum yapılmalı, doğru, yanlış, güzel, çirkin gibi yargıda olmamalıdır.

2) Cultural anthropology¹⁹

From Wikipedia, the free encyclopedia

Types: [Archaeological: Aerial, Aviation, Battlefield, Biblical, Bioarchaeological, Environmental, Ethnoarchaeological, Feminist, Forensic, Maritime, Paleoethnobotanical, Zooarchaeological](#)

- [Biological: Anthropological, Biocultural, Evolutionary, Forensic, Molecular, Neurological, Nutritional, Paleoanthropological, Primatological](#)
- [Cultural: Social, Cultural, Applied, Art, Cognitive, Cyborg, Development, Digital, Ecological, Environmental, Economic, Political economy, Historical, Feminist, Institutional, Kinship, Legal, Media, Medical, Museums, Musical, Political, Psychological, Public, Religion, Symbolic, Transpersonal, Urban, Visual](#)
- [Linguistic: Anthropological, Descriptive, Ethnological, Ethnopoetical, Historical, Semiotic, Sociological](#)
- [Social: Anthropometry, Ethnography, Ethnology, Cross-cultural comparison, Participant observation, Holism, Reflexivity, Thick description, Cultural relativism, Ethnocentrism, Emic and etic](#) Key concepts, key theories: [Culture, Development, Ethnicity, Evolution \(sociocultural\), Gender, Kinship and descent, Meme, Prehistory, Race, Society, Value, Colonialism/Postcolonialism](#) Key theories: [Actor–network theory, Alliance theory, Cross-cultural studies, Cultural materialism, Culture theory, Diffusionism, Feminism, Historical particularism, Boasian anthropology Functionalism, Interpretive, Performance studies, Political economy, Practice theory, Structuralism, Post-structuralism, Systems theory.](#)

Yorum: Kültürel Antropolojiyi ilgilendiren konular çeşitli olup, bunların listesi yukarıda sunulmaktadır. Kültürel Antropoloji bir açıdan Sosyal Antropoloji ile aynı kapsamda ele alınabilir.

Cultural anthropology is a branch of [anthropology](#) focused on the study of [cultural variation](#) among humans. It is in contrast to [social anthropology](#), which perceives cultural variation as a subset of the anthropological constant.

Cultural anthropology has a rich [methodology](#), including [participant observation](#) (often called [fieldwork](#) because it requires the anthropologist spending an extended period of time at the research location), [interviews](#), and [surveys](#).^[1]

One of the earliest articulations of the anthropological meaning of the term "[culture](#)" came from Sir [Edward Tylor](#) who writes on the first page of his 1871 book: "Culture, or civilization, taken in its broad, ethnographic sense, is that complex whole which includes knowledge, belief, art, morals, law, custom, and any other capabilities and habits acquired by man as a member of society."^[2] The term "civilization" later gave way to definitions given by [V. Gordon Childe](#), with culture forming an umbrella term and civilization becoming a particular kind of culture.^[3]

The anthropological concept of "culture" reflects in part a reaction against earlier Western [discourses](#) based on an opposition between "[culture](#)" and "[nature](#)", according to which some human beings lived in a "state of nature".^[citation needed] Anthropologists have argued that culture *is* "human nature", and that all people have a capacity to classify [experiences](#), encode classifications symbolically (i.e. in [language](#)), and teach such abstractions to others.

Since humans acquire culture through the [learning](#) processes of [enculturation](#) and [socialization](#), people living in different places or different circumstances develop different cultures. Anthropologists have also pointed out that through culture people can adapt

to their environment in non-genetic ways, so people living in different environments will often have different cultures. Much of anthropological theory has originated in an appreciation of and interest in the tension between the local (particular cultures) and the global (a universal human nature, or the web of connections between people in distinct places/circumstances).^[4]

The rise of cultural anthropology took place within the context of the late 19th century, when questions regarding which cultures were "primitive" and which were "civilized" occupied the minds of not only [Marx](#) and [Freud](#), but many others. [Colonialism](#) and its processes increasingly brought European thinkers into direct or indirect contact with "primitive others."^[5] The relative status of various humans, some of whom had modern advanced technologies that included engines and telegraphs, while others lacked anything but face-to-face communication techniques and still lived a Paleolithic lifestyle, was of interest to the first generation of cultural anthropologists.

Parallel with the rise of cultural anthropology in the United States, social anthropology, in which *sociality* is the central concept and which focuses on the study of social statuses and roles, groups, institutions, and the relations among them—developed as an [academic discipline](#) in Britain and in France.^[6] The umbrella term socio-cultural anthropology draws upon both cultural and social anthropology traditions.^[7]

Yorum: Kültür ve medeniyet etnografya yaklaşım olmakta ve tümü; bilim, gelenek, diğer toplumsal yaklaşım ve kapasiteler, inanış, sanat, ahlak, yasalar ve birçok özellik içine almaktadır. Medeniyet birçok ülke açısından kullanılmış, ancak medeniyet götürme yaklaşımı altında zorla asimile edilme eylemleri isyanlarla sonlanmıştır. Kültür ile doğal yapı açısından, kültür insanın doğal yapısının bir unsuru denilebilmektedir. Birçok öge, eğitim ve öğrenme ile oluşması, sosyal enkültürasyon yaklaşımı, uzak ülkelerde bile iletişim ile kültürel etkileşimi olabilmektedir. Tüm bunlar, sosyal-kültürel-antropoloji altında irdelenebilmektedir.

Theoretical foundations

The critique of evolutionism

Anthropology is concerned with the lives of people in different parts of the world, particularly in relation to the discourse of [beliefs](#) and practices. In addressing this question, [ethnologists](#) in the 19th century divided into two schools of thought. Some, like [Grafton Elliot Smith](#), argued that different groups must have learned from one another somehow, however indirectly; in other words, they argued that cultural traits spread from one place to another, or "[diffused](#)".

In the [unilineal evolution](#) model at left, all cultures progress through set stages, while in the [multilineal evolution](#) model at right, distinctive culture histories are emphasized.

Other ethnologists argued that different groups had the capability of creating similar beliefs and practices independently. Some of those who advocated "independent invention", like [Lewis Henry Morgan](#), additionally supposed that similarities meant that different groups had passed through the same stages of [cultural evolution](#) (See also [classical social evolutionism](#)). Morgan, in particular, acknowledged that certain forms of society and culture could not possibly have arisen before others. For example, industrial farming could not have been invented before simple farming, and metallurgy could not have developed without previous non-smelting processes involving metals (such as simple ground collection or mining). Morgan, like other 19th century social evolutionists, believed there was a more or less orderly progression from the primitive to the civilized.

20th-century anthropologists largely reject the notion that all human societies must pass through the same stages in the same order, on the grounds that such a notion does not fit the empirical facts. Some 20th-century ethnologists, like [Julian Steward](#), have instead argued that such similarities reflected similar adaptations to similar environments. Although 19th-century ethnologists saw "diffusion" and "independent invention" as mutually exclusive and competing theories, most [ethnographers](#) quickly reached a consensus that both processes occur, and that both can plausibly account for cross-cultural similarities. But these ethnographers also pointed out the superficiality of many such similarities. They noted that even traits that spread through diffusion often were given different meanings and function from one society to another. Analyses of large human concentrations in big cities, in multidisciplinary studies by [Ronald Daus](#), show how new methods may be applied to the understanding of man living in a global world and how it was caused by the action of extra-European nations, so highlighting the role of [Ethics](#) in modern anthropology. Accordingly, most of these anthropologists showed less interest in comparing cultures, generalizing about human nature, or discovering universal laws of cultural development, than in understanding particular cultures in those cultures' own terms. Such ethnographers and their students promoted the idea of "[cultural relativism](#)", the view that one can only understand another person's beliefs and behaviors in the context of the culture in which he or she lived or lives.

Others, such as [Claude Lévi-Strauss](#) (who was influenced both by American cultural anthropology and by French [Durkheimian sociology](#)), have argued that apparently similar patterns of development reflect fundamental similarities in the structure of human thought (see [structuralism](#)). By the mid-20th century, the number of examples of people skipping stages, such as going from [hunter-gatherers](#) to post-industrial service occupations in one generation, were so numerous that 19th-century evolutionism was effectively disproved.^[8]

Cultural relativism

Cultural relativism is a principle that was established as [axiomatic](#) in [anthropological](#) research by [Franz Boas](#) and later popularized by his students. Boas first articulated the idea in 1887: "...civilization is not something absolute, but ... is relative, and ... our ideas and conceptions are true only so far as our civilization goes."^[9] Although Boas did not coin the term, it became common among anthropologists after Boas' death in 1942, to express their synthesis of a number of ideas Boas had developed. Boas believed that the sweep of cultures, to be found in connection with any sub-species, is so vast and pervasive that there cannot be a relationship between culture and [race](#).^[10] Cultural relativism involves specific [epistemological](#) and methodological claims. Whether or not these claims require a specific [ethical](#) stance is a matter of debate. This principle should not be confused with [moral relativism](#).

Cultural relativism was in part a response to Western [ethnocentrism](#). Ethnocentrism may take obvious forms, in which one consciously believes that one's people's arts are the most beautiful, values the most virtuous, and beliefs the most truthful. Boas, originally trained in [physics](#) and [geography](#), and heavily influenced by the thought of Kant, Herder, and von Humboldt, argued that one's culture may mediate and thus limit one's perceptions in less obvious ways. This understanding of culture confronts anthropologists with two problems: first, how to escape the unconscious bonds of one's own culture, which inevitably bias our perceptions of and reactions to the world, and second, how to make sense of an unfamiliar culture. The principle of cultural relativism thus forced anthropologists to develop innovative methods and heuristic strategies.

Boas and his students realized that if they were to conduct scientific research in other cultures, they would need to employ methods that would help them escape the limits of their own ethnocentrism. One such method is that of [ethnography](#): basically, they

advocated living with people of another culture for an extended period of time, so that they could learn the local language and be enculturated, at least partially, into that culture. In this context, cultural relativism is of fundamental methodological importance, because it calls attention to the importance of the local context in understanding the meaning of particular human beliefs and activities. Thus, in 1948 Virginia Heyer wrote, "Cultural relativity, to phrase it in starkest abstraction, states the relativity of the part to the whole. The part gains its cultural significance by its place in the whole, and cannot retain its integrity in a different situation."^[11]

Theoretical approaches Foundational thinkers...

The post-modern turn

In the late 1980s and 1990s authors such as [James Clifford](#) pondered ethnographic authority, in particular how and why anthropological knowledge was possible and authoritative. They were reflecting trends in research and discourse initiated by feminists in the academy, although they excused themselves from commenting specifically on those pioneering critics.^[19] Nevertheless, key aspects of feminist theory and methods became *de rigueur* as part of the 'post-modern moment' in anthropology: Ethnographies became more interpretative and reflexive,^[20] explicitly addressing the author's methodology, cultural, gender and racial positioning, and their influence on his or her ethnographic analysis. This was part of a more general trend of [postmodernism](#) that was popular contemporaneously.^[21] Currently anthropologists pay attention to a wide variety of issues pertaining to the contemporary world, including [globalization](#), [medicine](#) and [biotechnology](#), [indigenous rights](#), [virtual communities](#), and the anthropology of [industrialized societies](#).

Socio-cultural anthropology subfields Methods

Modern cultural anthropology has its origins in, and developed in reaction to, 19th century [ethnology](#), which involves the organized comparison of human societies. Scholars like [E.B. Tylor](#) and [J.G. Frazer](#) in [England](#) worked mostly with materials collected by others – usually missionaries, traders, explorers, or colonial officials – earning them the moniker of "arm-chair anthropologists".

Participant observation

Participant observation is one of the principle research methods of cultural anthropology. It relies on the assumption that the best way to understand a group of people is to interact with them closely over a long period of time.^[22] The method originated in the [field research](#) of social anthropologists, especially Bronislaw Malinowski in Britain, the students of [Franz Boas](#) in the United States, and in the later urban research of the [Chicago School of Sociology](#). Historically, the group of people being studied was a small, non-Western society. However, today it may be a specific corporation, a church group, a sports team, or a small town.^[22] There are no restrictions as to what the subject of participant observation can be, as long as the group of people is studied intimately by the observing anthropologist over a long period of time. This allows the anthropologist to develop trusting relationships with the subjects of study and receive an inside perspective on the culture, which helps him or her to give a richer description when writing about the culture later. Observable details (like daily time allotment) and more hidden details (like [taboo](#) behavior) are more easily observed and interpreted over a longer period of time, and researchers can discover discrepancies between what participants say—and often believe—should happen (the [formal system](#)) and what actually does happen, or between different aspects of the formal system; in contrast, a one-time survey of people's answers to a set of questions might be quite consistent, but is less likely to show conflicts between different aspects of the social system or between conscious representations and behavior.^[23]

Interactions between an [ethnographer](#) and a cultural informant must go both ways.^[24] Just as an ethnographer may be naive or curious about a culture, the members of that culture may be curious about the ethnographer. To establish connections that will eventually lead to a better understanding of the cultural context of a situation, an anthropologist must be open to becoming part of the group, and willing to develop meaningful relationships with its members.^[22] One way to do this is to find a small area of common experience between an anthropologist and his or her subjects, and then to expand from this common ground into the larger area of difference.^[25] Once a single connection has been established, it becomes easier to integrate into the community, and more likely that accurate and complete information is being shared with the anthropologist.

Before participant observation can begin, an anthropologist must choose both a location and a focus of study.^[22] This focus may change once the anthropologist is actively observing the chosen group of people, but having an idea of what one wants to study before beginning fieldwork allows an anthropologist to spend time researching background information on their topic. It can also be helpful to know what previous research has been conducted in one's chosen location or on similar topics, and if the participant observation takes place in a location where the spoken language is not one the anthropologist is familiar with, he or she will usually also learn that language. This allows the anthropologist to become better established in the community. The lack of need for a translator makes communication more direct, and allows the anthropologist to give a richer, more contextualized representation of what they witness. In addition, participant observation often requires permits from governments and research institutions in the area of study, and always needs some form of funding.^[22]

The majority of participant observation is based on conversation. This can take the form of casual, friendly dialogue, or can also be a series of more structured interviews. A combination of the two is often used, sometimes along with photography, mapping, artifact collection, and various other methods.^[22] In some cases, ethnographers also turn to structured observation, in which an anthropologist's observations are directed by a specific set of questions he or she is trying to answer.^[26] In the case of structured observation, an observer might be required to record the order of a series of events, or describe a certain part of the surrounding environment.^[26] While the anthropologist still makes an effort to become integrated into the group they are studying, and still participates in the events as they observe, structured observation is more directed and specific than participant observation in general. This helps to standardize the method of study when ethnographic data is being compared across several groups or is needed to fulfill a specific purpose, such as research for a governmental policy decision.

One common criticism of participant observation is its lack of objectivity.^[22] Because each anthropologist has his or her own background and set of experiences, each individual is likely to interpret the same culture in a different way. Who the ethnographer is has a lot to do with what he or she will eventually write about a culture, because each researcher is influenced by his or her own perspective.^[27] This is considered a problem especially when anthropologists write in the ethnographic present, a present tense which makes a culture seem stuck in time, and ignores the fact that it may have interacted with other cultures or gradually evolved since the anthropologist made observations.^[22] To avoid this, past ethnographers have advocated for strict training, or for anthropologists working in teams. However, these approaches have not generally been successful, and modern ethnographers often choose to include their personal experiences and possible biases in their writing instead.^[22]

Participant observation has also raised ethical questions, since an anthropologist is in control of what he or she reports about a culture. In terms of representation, an anthropologist has greater power than his or her subjects of study, and this has drawn criticism of participant observation in general.^[22] Additionally, anthropologists have struggled with the effect their presence has on a culture. Simply by being present, a researcher causes changes in a culture, and anthropologists continue to question whether or not it is appropriate to influence the cultures they study, or possible to avoid having influence.^[22]

Ethnography

In the 20th century, most cultural and social anthropologists turned to the crafting of [ethnographies](#). An ethnography is a piece of writing about a people, at a particular place and time. Typically, the anthropologist lives among people in another society for a period of time, simultaneously [participating in and observing](#) the social and cultural life of the group.

...

Cross-cultural comparison

One means by which anthropologists combat ethnocentrism is to engage in the process of cross-cultural comparison. It is important to test so-called "human universals" against the ethnographic record. Monogamy, for example, is frequently touted as a universal human trait, yet comparative study shows that it is not. The [Human Relations Area Files](#), Inc. (HRAF) is a research agency based at [Yale University](#). Since 1949, its mission has been to encourage and facilitate worldwide [comparative studies](#) of human culture, society, and behavior in the past and present. The name came from the Institute of Human Relations, an interdisciplinary program/building at Yale at the time. The Institute of Human Relations had sponsored HRAF's precursor, the *Cross-Cultural Survey* (see [George Peter Murdock](#)), as part of an effort to develop an integrated science of human behavior and culture. The two eHRAF databases on the Web are expanded and updated annually. *eHRAF World Cultures* includes materials on cultures, past and present, and covers nearly 400 cultures. The second database, *eHRAF Archaeology*, covers major archaeological traditions and many more sub-traditions and sites around the world.

Comparison across cultures includes the industrialized (or de-industrialized) West. Cultures in the more traditional [standard cross-cultural sample](#) of small scale societies are:

Yorum: Teorik Kültürel değişim açısından; **Gelişimin Kritik boyutu:** Bir değişimin yapılabilmesi için bazı teknolojik gelişmelerin olması şarttır. Endüstrileşme olmadan, tarımda ekim ve ürün ele etmek değişmez, Tarım Kültür yapısında değişme olamaz. Maden toplamadan, maden endüstrisine geçmek için, madenin yüksek ısıda erimesi ve yüksek basınç ile şekillenmesi gerekir ki bu teknolojik yapıyı gerekli kılar. **Kültürel inanış, doktrinler:** Medeniyet bazen yapılar bakımından solüt ise de anlam açısından relatif, nispidir. Medeniyet devamlı bir süreç olup, insanlıktan uzaklaşma ile gelişim olur ama birey burada ezilmektedir. Bazı etik konular tartışılır olmaktadır, burada ahlak değil, toplumun morali değil, uluslararası doğru nedir kavramı ile çelişmemelidir. **Post modern dönüş:** Zamanla gelişen, globalleşme, sağlık yaklaşımları, biyo-teknoloji, soyut toplumlar, internet arkadaşlığı ve endüstrileşen toplumda farklı ilişkiler yumağının oluşması, konuları başka açılardan incelemeye zorunlu kılmaktadır. **Metot:** Oluşan farklılıklar toplumları karşılaştırma boyutuna getirmektedir. **Çalışmaya Katılanlar:** Saha çalışmalarında anket veya yüz yüze görüşmeler sonucunda elde edilenler, çalışmacının bakış açısına göre şekillenmekte, tam tersi sonuçlar çıkabilmektedir. Objektif bakış, olaylar somut değil, soyut olunca irdelenmesi zor, çünkü insanın içindeki, gelecek duygu ve düşüncesi bilinmemektedir. Basit olarak seçimlerde yapılan anketlerin neticelerde yanılma payı %2,5 olarak sunulsa bile, özellikle anket yapma dönemini imkânsız kılan, son hafta içindeki süreçte çok değişimler rastlanabilmektedir. **Etnografi:** Bu çalışmaya yapanların aynı toplum içinde oldukları için, bakış açıları da bunu yansıttığı sıklıkla görülmüştür. **Kültürlerin karşılaştırması:** İnsan grupları belirli coğrafik ve ülkeler açısından ele alındığı, ancak bunların da bir ideal kültür temelinde ele alınarak, bir bakıma yargılayıcı olduğu gözlenmektedir.

Multi-sited ethnography

Ethnography dominates socio-cultural anthropology. Nevertheless, many contemporary socio-cultural anthropologists have rejected earlier models of ethnography as treating local cultures as bounded and isolated. These anthropologists continue to concern themselves with the distinct ways people in different locales experience and understand their [lives](#), but they often argue that one cannot understand these particular ways of life solely from a local perspective; they instead combine a focus on the local with an effort to grasp larger political, economic, and cultural frameworks that impact local lived realities. Notable proponents of this approach include [Ariun Appadurai](#), [James Clifford](#), [George Marcus](#), [Sidney Mintz](#), [Michael Taussig](#), [Eric Wolf](#) and [Ronald Daus](#).

A growing trend in anthropological research and analysis is the use of multi-sited ethnography, discussed in George Marcus' article, "Ethnography In/Of the World System: the Emergence of Multi-Sited Ethnography". Looking at culture as embedded in macro-constructions of a global social order, multi-sited ethnography uses traditional methodology in various locations both spatially and temporally. Through this methodology, greater insight can be gained when examining the impact of world-systems on local and global communities.

Also emerging in multi-sited ethnography are greater interdisciplinary approaches to fieldwork, bringing in methods from cultural studies, media studies, science and technology studies, and others. In multi-sited ethnography, research tracks a subject across spatial and temporal boundaries. For example, a multi-sited ethnography may follow a "thing," such as a particular commodity, as it is transported through the networks of global capitalism.

Multi-sited ethnography may also follow ethnic groups in [diaspora](#), stories or rumours that appear in multiple locations and in multiple time periods, metaphors that appear in multiple ethnographic locations, or the biographies of individual people or groups as they move through space and time. It may also follow conflicts that transcend boundaries. An example of multi-sited ethnography is [Nancy Scheper-Hughes'](#) work on the international black market for the trade of human organs. In this research, she follows organs as they are transferred through various legal and illegal networks of capitalism, as well as the rumours and urban legends that circulate in impoverished communities about child kidnapping and organ theft.

Sociocultural anthropologists have increasingly turned their investigative eye on to "Western" culture. For example, [Philippe Bourgois](#) won the [Margaret Mead Award](#) in 1997 for *In Search of Respect*, a study of the entrepreneurs in a Harlem crack-den. Also growing more popular are ethnographies of professional communities, such as laboratory researchers, [Wall Street](#) investors, law firms, or [information technology](#) (IT) computer employees.^[28]

Yorum: Birçok kültürün yapısında olup, farklı coğrafyada yaşayanlarda etkileşimler de değişim olabilmektedir. **Çok Yönlü etnografi:** yerel kültürlerde değişim, izole oldukları için tamamen içe kapanan bir yapı da olabilmektedir. Etnik gruplarda dışarda oluşan kolonileşme sonucunda olan diaspora, ana ülkenin dışında, onların kabul etmediklerini varmış gibi benimseyebilmektedirler. Çünkü varlık gerekçesi bu tarihsel olgudur.

Topics in cultural anthropology

Kinship and family

Kinship refers to the anthropological study of the ways in which humans form and maintain relationships with one another, and further, how those relationships operate within and define social organization.^[29]

Research in kinship studies often crosses over into different anthropological subfields including [medical](#), [feminist](#), and [public anthropology](#). This is likely due to its fundamental concepts, as articulated by linguistic anthropologist Patrick McConvell:

Kinship is the bedrock of all human societies that we know. All humans recognize fathers and mothers, sons and daughters, brothers and sisters, uncles and aunts, husbands and wives, grandparents, cousins, and often many more complex types of relationships in the terminologies that they use. That is the matrix into which human children are born in the great majority of cases, and their first words are often kinship terms.^[30]

Throughout history, kinship studies have primarily focused on the topics of marriage, descent, and procreation.^[31] Anthropologists have written extensively on the variations within marriage across cultures and its legitimacy as a human institution. There are stark differences between communities in terms of marital practice and value, leaving much room for anthropological fieldwork. For instance, the [Nuer](#) of Sudan and the Brahmins of Nepal practice [polygyny](#), where one man has several marriages to two or more women. The [Nyar](#) of India and [Nyimba](#) of Tibet and Nepal practice [polyandry](#), where one woman is often married to two or more men. The marital practice found in most cultures, however, is [monogamy](#), where one woman is married to one man. Anthropologists also study different marital taboos across cultures, most commonly the incest taboo of marriage within sibling and parent-child relationships. It has been found that all cultures have an incest taboo to some degree, but the taboo shifts between cultures when the marriage extends beyond the nuclear family unit.^[29]

There are similar foundational differences where the act of procreation is concerned. Although anthropologists have found that biology is acknowledged in every cultural relationship to procreation, there are differences in the ways in which cultures assess the constructs of parenthood. For example, in the [Nuyoo](#) municipality of [Oaxaca, Mexico](#), it is believed that a child can have partible maternity and partible paternity. In this case, a child would have multiple biological mothers in the case that it is born of one woman and then breastfed by another. A child would have multiple biological fathers in the case that the mother had sex with multiple men, following the commonplace belief in Nuyoo culture that pregnancy must be preceded by sex with multiple men in order have the necessary accumulation of semen.^[32]

Late twentieth-century shifts in interest

In the twenty-first century, Western ideas of kinship have evolved beyond the traditional assumptions of the nuclear family, raising anthropological questions of consanguinity, lineage, and normative marital expectation. The shift can be traced back to the 1960s, with the reassessment of kinship's basic principles offered by [Edmund Leach](#), [Rodney Neeham](#), [David Schneider](#), and others.^[31] Instead of relying on narrow ideas of Western normalcy, kinship studies increasingly catered to "more ethnographic voices, human agency, intersecting power structures, and historical context".^[33] The study of kinship evolved to accommodate for the fact that it cannot be separated from its institutional roots and must pay respect to the society in which it lives, including that society's contradictions, hierarchies, and individual experiences of those within it. This shift was progressed further by the emergence of second-wave feminism in the early 1970s, which introduced ideas of marital oppression, sexual autonomy, and domestic subordination. Other themes that emerged during this time included the frequent comparisons between Eastern and Western kinship systems and the increasing amount of attention paid to anthropologists' own societies, a swift turn from the focus that had traditionally been paid to largely "foreign", non-Western communities.^[31]

Kinship studies began to gain mainstream recognition in the late 1990s with the surging popularity of feminist anthropology, particularly with its work related to biological anthropology and the intersectional critique of gender relations. At this time, there was the arrival of [Third World feminism](#), a movement that argued kinship studies could not examine the gender relations of developing countries in isolation, and must pay respect to racial and economic nuance as well. This critique became relevant, for instance, in the anthropological study of Jamaica: race and class were seen as the primary obstacles to Jamaican liberation from economic imperialism, and gender as an identity was largely ignored. Third World feminism aimed to combat this in the early twenty-first century by promoting these categories as coexisting factors. In Jamaica, marriage as an institution is often substituted for a series of partners, as poor women cannot rely on regular financial contributions in a climate of economic instability. In addition, there is a common practice of Jamaican women artificially lightening their skin tones in order to secure economic survival. These anthropological findings, according to Third World feminism, cannot see gender, racial, or class differences as separate entities, and instead must acknowledge that they interact together to produce unique individual experiences.^[33]

Rise of reproductive anthropology

Kinship studies have also experienced a rise in the interest of reproductive anthropology with the advancement of [assisted reproductive technologies](#) (ARTs), including [in vitro fertilization](#) (IVF). These advancements have led to new dimensions of anthropological research, as they challenge the Western standard of biogenetically based kinship, relatedness, and parenthood. According to anthropologists [Maria C. Inhorn](#) and [Daphna Birenbaum-Carmeli](#), "ARTs have pluralized notions of relatedness and led to a more dynamic notion of "kinning" namely, kinship as a process, as something under construction, rather than a natural given".^[34] With this technology, questions of kinship have emerged over the difference between biological and genetic relatedness, as gestational surrogates can provide a biological environment for the embryo while the genetic ties remain with a third party.^[35] If genetic, surrogate, and adoptive maternities are involved, anthropologists have acknowledged that there can be the possibility for three "biological" mothers to a single child.^[34] With ARTs, there are also anthropological questions concerning the intersections between wealth and fertility: ARTs are generally only available to those in the highest income bracket, meaning the infertile poor are inherently devalued in the system. There have also been issues of reproductive tourism and bodily commodification, as individuals seek economic security through hormonal stimulation and egg harvesting, which are potentially harmful procedures.

With IVF, specifically, there have been many questions of embryonic value and the status of life, particularly as it relates to the manufacturing of stem cells, testing, and research.^[34] Current issues in kinship studies, such as adoption, have revealed and challenged the Western cultural disposition towards the genetic, "blood" tie.^[36] Western biases against single parent homes have also been explored through similar anthropological research, uncovering that a household with a single parent experiences "greater levels of scrutiny and [is] routinely seen as the 'other' of the nuclear, patriarchal family".^[37] The power dynamics in reproduction, when explored through a comparative analysis of "conventional" and "unconventional" families, have been used to dissect the Western assumptions of child bearing and child rearing in contemporary kinship studies.

Critiques of kinship studies

Kinship, as an anthropological field of inquiry, has been heavily criticized across the discipline. One critique is that, as its inception, the framework of kinship studies was far too structured and formulaic, relying on dense language and stringent rules.^[33] Another critique, explored at length by American anthropologist David Schneider, argues that kinship has been limited by its inherent Western **ethnocentrism**. Schneider proposes that kinship is not a field that can be applied cross-culturally, as the theory itself relies on European assumptions of normalcy. He states in the widely circulated 1984 book *A critique of the study of kinship* that "[K]inship has been defined by European social scientists, and European social scientists use their own folk culture as the source of many, if not all of their ways of formulating and understanding the world about them".^[38] However, this critique has been challenged by the argument that it is linguistics, not cultural divergence, that has allowed for a European bias, and that the bias can be lifted by centering the methodology on fundamental human concepts. Polish anthropologist [Anna Wierzbicka](#) argues that "mother" and "father" are examples of such fundamental human concepts, and can only be Westernized when conflated with English concepts such as "parent" and "sibling".^[39]

A more recent critique of kinship studies is its solipsistic focus on privileged, Western human relations and its promotion of normative ideals of human exceptionalism. In "Critical Kinship Studies", social psychologists Elizabeth Peel and Damien Riggs argue for a move beyond this human-centered framework, opting instead to explore kinship through a "posthumanist" vantage point where anthropologists focus on the intersecting relationships of human animals, non-human animals, technologies and practices.^[40]

Yorum: Akrabalık: Akrabalık boyutu kültürlere göre önemsenmektedir, özellikle yönetici pozisyonunda olanlar için tarihsel bir tanımlama olmaktadır. Yazarın sülalesi için, Denizli Çal-Çivril ve Acıpayam-Kale fethini yapanlar, İbrahim ve Osman Beyler teyze çocukları imişler, soyadı alınınca da Fergana'dan gelen Hoca/Ak-şit/Toplum aydınlatan beyaz-güneş, lakap alındığı söylenir. Baba ve Anne de beyliklerin çocukları, Kayı/Dodurga olarak ifade edilir. Bazı mezarlar, yan yana iken, aynı grup içinde olmasına karşın, karı ve koca olarak sülalede sosyal olarak, hiçbir söz edilmemektedir, kimse tanımamaktadır. Muhtemelen o aile yapısına uygun olmadığı için toplum hafızasından silinmişlerdir. Bunun gibi bazı kabile temelli toplumlarda çocukların ortak olması için, kadın birçok kişi ile ilişkiye girmeli, erkek te yine birçok kişi ile cinsel temasta bulunarak, o grup bir yoğun ailesel ve toplumsal bağ oluşturulmaktadır. Zamanımızda sadece kadın ve çocuk varlığı ile oluşan veya boşanmış yapıların daha yaygınlaştığı da gözlenmektedir. Aile kavramı çekirdek aile yapısından da ufak hale gelmiştir. Yardımcı üreme teknikleri ile aileler gerek yabancı erkeğin sperm gerek başka kadının ovum hücrelerini alarak, çocuk sahibi olmakta, konu genetik değil, sosyal anne, baba kavramı oluşmaktadır. Yasalarımız bunun ancak anne ve babanın yazılı beyanı ile, kısaca genetik anne ve babanın bilinmesi ve rızası ile olabileceğini öngörmektedir. Kısaca anne, babalar bilinmelidir, Medeni Kanun'da altı ay içinde itiraz olmaz ise konu adli açıdan kapanmaktadır.

Institutional anthropology

The role of anthropology in institutions has expanded significantly since the end of the 20th century.^[41] Much of this development can be attributed to the rise in anthropologists working outside of academia and the increasing importance of globalization in both institutions and the field of anthropology.^[41] Anthropologists can be employed by institutions such as for-profit business, nonprofit organizations, and governments.^[41] For instance, cultural anthropologists are commonly employed by the United States federal government.^[41]

The two types of institutions defined in the field of anthropology are total institutions and social institutions.^[42] Total institutions are places that comprehensively coordinate the actions of people within them, and examples of total institutions include prisons, convents, and hospitals.^[42] Social institutions, on the other hand, are constructs that regulate individuals' day-to-day lives, such as kinship, religion, and economics.^[42] Anthropology of institutions may analyze labor unions, businesses ranging from small enterprises to corporations, government, medical organizations,^[41] education,^[3] prisons,^[41] and financial institutions.^[6] Nongovernmental organizations have garnered particular interest in the field of institutional anthropology because of they are capable of fulfilling roles previously ignored by governments,^[43] or previously realized by families or local groups, in an attempt to mitigate social problems.^[41]

The types and methods of scholarship performed in the anthropology of institutions can take a number of forms. Institutional anthropologists may study the relationship between organizations or between an organization and other parts of society.^[41] Institutional anthropology may also focus on the inner workings of an institution, such as the relationships, hierarchies and cultures formed,^[41] and the ways that these elements are transmitted and maintained, transformed, or abandoned over time.^[44] Additionally, some anthropology of institutions examines the specific design of institutions and their corresponding strength.^[9] More specifically, anthropologists may analyze specific events within an institution, perform semiotic investigations, or analyze the mechanisms by which knowledge and culture are organized and dispersed.^[41]

In all manifestations of institutional anthropology, participant observation is critical to understanding the intricacies of the way an institution works and the consequences of actions taken by individuals within it.^[45] Simultaneously, anthropology of institutions

extends beyond examination of the commonplace involvement of individuals in institutions to discover how and why the organizational principles evolved in the manner that they did.^[44] Common considerations taken by anthropologists in studying institutions include the physical location at which a researcher places themselves, as important interactions often take place in private, and the fact that the members of an institution are often being examined in their workplace and may not have much idle time to discuss the details of their everyday endeavors.^[46] The ability of individuals to present the workings of an institution in a particular light or frame must additionally be taken into account when using interviews and document analysis to understand an institution,^[45] as the involvement of an anthropologist may be met with distrust when information being released to the public is not directly controlled by the institution and could potentially be damaging.^[46]

Yorum: Bazı kuruluşların kendilerine göre kural ve prensipleri vardır. Bunların antropolojik açıdan irdelenmesi ile onların kültürel bakış açısı gündeme gelebilmektedir. Kurallar aynı olsa bile farklı uygulama olmaktadır. Osmanlı Döneminde tüm toplanan gelir, hazine Sultanın adına olsa bile sultan buradan harcama yapamaz, kaftan, giysileri bile hazineye ait olmaktadır. Birçok kral ve yönetimler gibi görünüş aynı ama yaklaşım farklıdır.

Genel Yorum

Kültürel Antropoloji, kültürleri tarihsel yapı içinde değerlendirmektedir. Ancak zamanımızda bir yapı içinde birden fazla kültürel yapı bulunmaktadır. Yüksek Teknoloji Kültüründe olan birisi, futbol maçında birden kabile kültürü yapısına bürünmekte, ölüme, savaşa karşı olmasına karşın, kavga ederek, birilerinin ölümüne bile neden olmaktadır.

Bazı inanışlar da bireyler benimsedikleri görüşe göre dinsel boyutlar kazandırırılar. İncil “*God is love*” 1 John 4:8, 16, yazımı iken, Tanrı sizi seviyor şeklinde sunulmaktadır. Kuran yapısına göre şefaath peygamberlerin hiçbirine verilmezken, birçok kişi şefaath edeceği inancı yayılmıştır. Bunun gibi kültürler, kabileler veya bazı inanışlar saptırılmakta, tümnden anlam ve kapsam açısından değiştirilmekte, ancak Tanrısal güç verilerek, etkinlik sağlanmaya çalışılmaktadır.

3) Culturology²⁰

From Wikipedia, the free encyclopedia

Culturology or **science of culture** is a branch of [social sciences](#) concerned with the scientific understanding, [description](#), [analysis](#), and [prediction](#) of [cultures](#) as a whole. While different cultural practices were studied by [ethnology](#) and [anthropology](#), these studies included [diverse aspects](#): [sociological](#), [psychological](#), etc. and the need was recognized in a discipline focused exclusively on cultural aspects.^[1]

Yorum

Sosyal Bilimlerin bir kolu olarak, kültürleri, a) Tanımlama, b) Analiz, c) Yapılanma ve gelişimsel oluşmaları konusunda varsayımlar yapmaktadırlar. Bu açıdan Etnografya, Antropoloji verilerin kullanarak, karşıt boyutlar, sosyolojik ve psikolojik yaklaşımlar kültür öğeleri temelinde dikkate alınmaktadır.

4) Culture change²¹

From Wikipedia, the free encyclopedia

Culture change is a term used in [public policy](#) making that emphasizes the influence of [cultural capital](#) on individual and community behavior. It has been sometimes called repositioning of culture,^[1] which means the reconstruction of the cultural concept of a society.^[2] It places stress on the social and cultural capital determinants of decision making and the manner in which these interact with other factors like the availability of information or the financial incentives facing individuals to drive behavior.

Model of culture change

These cultural capital influences include the role of parenting, families and close associates; organizations such as schools and workplaces; communities and neighborhoods; and wider social influences such as the media. It is argued that this cultural capital manifests into specific values, attitudes or social norms which in turn guide the behavioral *intentions* that individuals adopt in regard to particular decisions or courses of action. These behavioral intentions interact with other factors driving behavior such as financial incentives, regulation and legislation, or levels of information, to drive actual behavior and ultimately feed back into underlying cultural capital.

In general, cultural stereotypes present great resistance to change and to their own redefinition. Culture, often appears fixed to the observer at any one point in time because cultural mutations occur incrementally.^[3] Cultural change is a long-term process. Policymakers need to make a great effort to improve some basics aspects of a society's cultural traits.

Achieving culture change

The term is used by Knott et al. of the [Prime Minister's Strategy Unit](#) in the publication: [Achieving Culture Change: A Policy Framework](#) (Knott et al., 2008). The paper sets out how public policy can achieve social and cultural change through 'downstream' interventions including fiscal incentives, legislation, regulation and information provision and also 'upstream' interventions such as parenting, peer and mentoring programs, or development of social and community networks.

The key concepts the paper is based on include:

- *Cultural capital* - such as the attitudes, values, aspirations and sense of self-efficacy which influence behavior. Cultural capital is itself influenced by behavior over time

- The shifting *social zeitgeist* - whereby social norms and values that predominate within the cultural capital in society evolve in over time
- The process by which political narrative and new ideas and innovations shift the social zeitgeist over time within the constraint of the 'elastic band' of public opinion
- The process of *behavioral normalization* - whereby behavior and actions pass through into social and cultural norms (for example, Knott et al. argue that the UK experience of seat belt enforcement established and reinforced this as a social norm)
- The use of [customer insight](#)
- The importance of tailoring policy programmes around an ecological model of human behavior to account for how policy will interact with cultural capital and affect it over time

Knott et al. use examples from a range of policy areas to demonstrate how the culture change framework can be applied to policymaking. For example:

- To encourage educational aspiration they recommend more use of early years and parenting interventions, an improved childhood offer, and development of positive narratives on education as well as integrated advisory systems, financial assistance and targeted social marketing approaches.
- To promote healthy living and personal responsibility they recommend building healthy living into community infrastructure, building partnerships with schools and employers, more one-to-one support for wellbeing alongside use of regulation and legislation on unhealthy products, provision of robust health information and health marketing to promote adaptive forms of behaviour.
- To develop environmentally sustainable norms they recommend reinforcing sustainability throughout policy narratives, using schools and the voluntary sector to promote environmental messages, development of infrastructure that make sustainable choices easy, together with a wider package of measures on fiscal incentives, regulation, advisory services and coalition movements.

Yorum: Kültür değişimleri, belirli bir faktör olmadan da zamanla etkileşim içindedirler ve bu mutlaka olumlu olacağı anlamında ele alınmamalıdır. Kültürlerin daha üstün veya iyisi diye yaklaşım yapılmamalıdır, insanlığa yakın ve bireyin haklarını temel alanlar açısından konuya bakılmalıdır. **Ana Noktalar:** a) Kültürel değerler veya ana çekirdek olarak ele alınanlar, b) toplumlarda farklı değer yargılarının olması, c) politik ve yeni algıların oluşması, d) iç yapı ve benliğin etkileşimi, e) terzilik yapmak gibi, her ögenin o topluma uyumu olmalıdır. **Kültürel değişimi politika şekline değişmesi:** a) eğitim ve uzmanlaşma ile tümünden sosyal yapının değişmesi, b) sağlık boyutunun oluşması açısından çevresel etmenlerin varlığı, c) belirli kurallar içinde olmak ve bunu sindirebilme eylemi olarak belirtilebilir.

Genel Yorum

1999 Gölcük ve arkasından Düzce Depremi ile ölümlerin 46000 civarında olması ötesinde milyonlarca insan etkilenmesine karşın, Devlet mekanizmaların ilk planda depremi küçümsemesi, arkasından belirli katmanlara göre yardım götürmesi, kısaca halkın bir reaksiyonu olarak tüm iktidardaki partiler gerekli oyları alamamış, farklı yapılar yönetime hâkim olmuşlardır. Kültürel değişim oluşmuştur. Toplumsal sorunun bir karşı kültürel değişime etkisi olduğu dikkate alınmalı, bunun olumlu veya olumsuz olabileceği de dikkate alınmalıdır.

5) Cultural psychology²²

From Wikipedia, the free encyclopedia

Cultural psychology is the study of how cultures reflect and shape the psychological processes of their members.^[1]

The main tenet of cultural psychology is that mind and culture are inseparable and mutually constitutive, meaning that people are shaped by their culture and their culture is also shaped by them.^[2] As [Richard Shweder](#), one of the major proponents of the field, writes, "Cultural psychology is the study of the way cultural traditions and social practices regulate, express, and transform the human psyche, resulting less in psychic unity for humankind than in ethnic divergences in mind, self, and emotion."^[3]

Yorum: Kültürel yapıdaki bireylerin psikolojik yapısını temel olarak konu edinmektedir. Kültürdeki gelenekler, kontrol mekanizmaları, ifadeyle, insanın psişik durumu, toplumsal psikolojik sorunları ve birey, duygu ve akıl olarak yapılanması konu edinmektedir.

Relationships with other branches of psychology

Cultural psychology is often confused with [cross-cultural psychology](#). However, cultural psychology is distinct from cross-cultural psychology in that the cross-cultural psychologists generally use culture as a means of testing the universality of psychological processes rather than determining how local cultural practices shape psychological processes.^[4] So whereas a cross-cultural psychologist might ask whether [Jean Piaget](#)'s stages of development are universal across a variety of cultures, a cultural psychologist would be interested in how the social practices of a particular set of cultures shape the development of cognitive processes in different ways.^[5]

Cultural psychology research informs several fields within psychology, including [social psychology](#), [cultural-historical psychology](#), [developmental psychology](#), and [cognitive psychology](#). However, the relativist perspective of cultural psychology, through which cultural psychologists compare thought patterns and behaviors within and across cultures, tends to clash with the universal perspectives common in most fields in psychology, which seek to qualify fundamental psychological truths that are consistent across all of humanity.

Yorum: Çeşitli kültürlerde gelişim, karşılıklı kültürel bakış açısı ile, gelişimsel psikoloji, sosyal çalışmaların nasıl kültürel açıdan etkileştiğini de göstermektedir. Aynı başlık konuya farklı bakış açısı, yorum getirilebilmektedir.

Importance

Need for expanded cultural research

According to [Richard Shweder](#), there has been repeated failure to replicate Western psychology laboratory findings in non-Western settings.^[13] Therefore, a major goal of cultural psychology is to have many and varied cultures contribute to basic psychological theories in order to correct these theories so that they become more relevant to the predictions, descriptions, and explanations of all human behaviors, not just Western ones.^[14] This goal is shared by many of the scholars who promote the [indigenous psychology](#) approach. In an attempt to show the interrelated interests of cultural and indigenous psychology, cultural psychologist Pradeep Chakkarath emphasizes that international mainstream psychology, as it has been exported to most regions of the world by the so-called West, is only one among many indigenous psychologies and therefore may not have enough intercultural expertise to claim, as it frequently does, that its theories have universal validity.^[15]

Yorum: Geniş kültürel çalışmalar gerekli olup, Batı denilen bölgelerde geniş değerlendirme varken, diğer görüşler daha kısıtlı olduğu için teoremlere üniversal demek olanaksız olmaktadır.

Mutual constitution

Mutual constitution is the notion that the society and the individual have an influencing effect on one another. Because a society is composed of individuals, the behavior and actions of the individuals directly impact the society. In the same manner, society directly impacts the individual living within it. The values, morals, and ways of life a society exemplifies will have an immediate impact on the way an individual is shaped as a person. The atmosphere that a society provides for the individual is a determining factor for how an individual will develop. Furthermore, mutual constitution is a cyclical model in which the society and the individual both influence one another.^[13]

While cultural psychology is reliant on this model, societies often fail to recognize this. Despite the overwhelming acceptance that people affect culture and culture affects people, societal systems tend to minimize the effect that people form on their communities. For example, mission statements of businesses, schools, and foundations attempt make promises regarding the environment and values that their establishment holds. However, these promises cannot be made in accordance with the mutually consisting theory without being upheld by all participants. The mission statement for the employees of Southwest Airlines, for example, makes the claim that, "...We are committed to provide our Employees a stable work environment with equal opportunity for learning and personal growth".^[14] While the company can ensure the "equal opportunity for learning and personal growth", the aforementioned message cannot be promised. The work environment that Southwest provides includes paying consumers. While rules can be enforced to ensure *safety* on their aircraft, customers will not be removed due to attitude or a lack of courtesy. This therefore contradicts the promise of a "stable work environment". On the contrary, some establishments do ensure that their mission statements agree with the mutually consisting model. For example, Yale University promises within its mission statement that:

Yale is committed to improving the world today and for future generations through outstanding research and scholarship, education, preservation, and practice. Yale educates aspiring leaders worldwide who serve all sectors of society. We carry out this mission through the free exchange of ideas in an ethical, interdependent, and diverse community of faculty, staff, students, and alumni.^[15]

This image is a representation derived from ideas found in the journal article "Cultures and Selves: A Cycle of Mutual Constitution" by Hazel Rose Markus and Shinoba Kitayama.

Instead of making promises that depend on all of their students and faculty, they make statements that can refer to only a part of their student/ faculty body. The statement focuses more on what they offer, and how they uphold these promises. By providing evidence they provide readers with an example as to how their school community members participate in the environment they promise, accepting the community's role in their school culture.

Past research has been conducted by middle-class North Americans analyzing culturally different societies by means of comparison mostly involving middle-class North Americans and/or aforementioned W.E.I.R.D. societies. What has been characterized as Euro-American centrism, resulted in a great volume of research for this specific selection of humans. It has also allowed us to divert from the idea that certain psychological processes can be considered basic or universal, and recognize humans' remarkable capacity to create cultures and then be shaped by them.^[16] Although cultural psychology has internalized the mutually constituting model, further implementation in our society is necessary. Being aware of this model promotes taking responsibility for one's actions and the effect that their actions have on their community. Through acceptance of ones responsibilities and conscious application, communities have opportunity for improvement which in turn supports the individuals within the community. These ideas can be found in the journal article "Cultures and Selves: A Cycle of Mutual Constitution" by Hazel Rose Markus and [Shinobu Kitayama](#) which are also represented in the graphic provided.

Yorum: Toplumun ortak yapısına bakılınca, toplum bireylerden oluşmaktadır, bu açıdan bireylerin görüşleri ile toplumun fikirleri aynı olması beklenir. Ortak akıl ve oylamaların amacı da bunda eşleşmedir. Birçok kurumda; okullarda, fabrikalarda, üniversitelerde, hedefler, misyon saptaması yapılır ve bu tüm bireylere duyurulur. Amaç, stabil ve ideal bir yapıdır, ancak bunun uygulamada oluştuğu da çoğu kez tartışmalıdır. Ödev ve görev yapısı ile bir halka oluşturulur. Zamanımızda birey toplumdaki ayrı ele alınmaktadır.

Criticisms

Stereotyping

One of the most significant themes in recent years has been cultural differences between East Asians and North Americans in [attention](#),^[17] [perception](#),^[18] [cognition](#),^[19] and social psychological phenomena such as the [self](#).^[20] Some psychologists, such as Turiel, have argued that this research is based on cultural [stereotyping](#).^[21] Psychologist Per Gjerde states that cultural psychology tends to "generalize about human development across nations and continents" and assigning characteristics to a culture promotes a disregard for heterogeneity and minimizes the role of the individual.^[22] Gjerde argues that individuals develop multiple perspectives about their culture, sometimes act in accord with their culture without sharing the cultural beliefs, and sometimes outright oppose their culture. Stereotyping thus views individuals as homogeneous products of culture.^[23]

Yorum: Bazı kültürel yapının birbirini taklit ettiği, özel ve özgün yapısında olmadığı görülmektedir. Bağımsızlık boyutu olmayınca, kopyacılık kaçınılmazdır.

Faulty methodology

Self-reporting data is one of the easiest and most accessible methods of mass data collection, especially in cultural psychology.^{[17][24]} However, over-emphasizing cross-cultural comparisons of self-reported attitudes and values can lead to relatively unstable and ultimately misleading data.^{[25][26]}

Yorum: Bazı verilerin yanlış toplanması ve yorumlanması olabilmektedir.

Methods

Cultural psychologist, Richard Shweder argues that the psyche and culture are mutually constructed and inseparable.^[3] The failure of replicating many psychology findings in other regions of the world supported the idea that mind and environment are interdependent, and different throughout the world. Some criticisms state that using self-report may be a relatively unreliable method, and could be misleading especially in different cultural context. Regardless that self-report is an important way to obtain mass data, it is not the only way.

In fact, cultural psychologists utilized multiple measurements and resources no different from other scientific researches – observation, experiment, data analysis etc. For example, Nisbett & Cohen (1996) investigated the relation between historical cultural background and regional aggression difference in the U.S.A. In this study, researchers designed laboratory experiment to observe participants' aggression, and crime rate, demographic statistics were analyzed. The experiment results supported the [culture of honor](#) theory that the aggression is a defense mechanism which is rooted in the herding cultural origin for most the southerners.^[20] In laboratory observations, Heine and his colleagues found that Japanese students spend more time than American students on tasks that they did poorly on, and the finding presents a self-improvement motivation often seen in East Asian that failure and success is interconvertible with effort.^[27] In terms of cognition styles, Chinese tend to perceive image using a holistic view compared to American.^[28]

Quantitative statistics of cultural products revealed that public media in western countries promote more individualistic components than East-Asian countries.^[29] These statistics are objective because it does not involve having people fill out questionnaire, instead, psychologists use physical measurements to quantitatively collect data about culture products, such as painting and photos. These statistics data can also be national records, for example, Chiao & Blizinsky (2010) revealed that cultures of high collectivism is associated with lower prevalence of mood/anxiety disorders in study involving 29 countries.^[30] In addition to the experimental and statistics data, evidence from neuro-imaging studies, also help strengthen the reliability of cultural psychology research. For example, when thinking of mother, the brain region related to self-concept showed significant activation in Chinese, whereas no activation observed in Westerners.^[31]

Yorum: Ölçme tekniğinde kullanılan metotlar, çok farklı sonuçlar doğurabilmektedir. Telefon ile yapılan seçim anketlerinde çok farklı sonuçlar alınabilmektedir. Toplumunu temsil edebilir ama metot uygun değildir.

Cultural models

"One way we organize and understand our social world is through the use of cultural models or culturally shaped mental maps. These consist of culturally derived ideas and practices that are embodied, enacted, or instituted in everyday life." Cultural psychologists develop models to categorize cultural phenomena.^[32]

The 4 I's culture cycle

The 4 I's cultural model was developed by [Hazel Rose Markus](#) and Alana Conner in their book *Clash! 8 Cultural Conflicts That Make Us Who We Are*. In it, they refer to the mutually constitutive nature of culture and individual as a "culture cycle." The culture cycle consists of four layers (Individuals, Interactions, Institutions, Ideas) of cultural influence that help to explain the interaction between self and culture.^[33]

Yorum: Kültür modelleri ve kültür yapılanması farklı olabilmektedir. Kültürel kabuller, tartışmalar, çatışmalar etkilemektedir.

Individuals

The first "I" concerns how an individual thinks about and expresses itself. Studies show that in the United States, individuals are more likely think of him or herself as "independent", "equal", and "individualistic". Individuals have characteristics that are consistent across time and situation. When asked to describe themselves, Americans are likely to use adjectives to describe their personalities, such as "energetic", "friendly", or "hard-working". In Japan, studies show that individuals are more likely to think of themselves as "obligated to society", "interdependent", and "considerate". The self is adaptable to the situation. Japanese individuals are therefore more likely to describe themselves in relation to others, such as "I try not to upset anyone," or "I am a father, a son, and a brother."^[34]

Interactions

Interactions with other people and products reinforce cultural behaviors on a daily basis. Stories, songs, architecture, and advertisements are all methods of interaction that guide individuals in a culture to promote certain values and teach them how to behave.^[24] For example, in Japan, no-smoking signs emphasize the impact that smoke has on others by illustrating the path of smoke as it affects surrounding people. In the US, no-smoking signs focus on individual action by simply saying "No Smoking". These signs reflect underlying cultural norms and values, and when people see them they are encouraged to behave in accordance with the greater cultural values.

Institutions

The next layer of culture is made up of the institutions in which everyday interactions take place. These determine and enforce the rules for a society and include legal, government, economic, scientific, philosophical, and religious bodies. Institutions encourage certain practices and products while discouraging others. In Japanese kindergartens, children learn about important cultural values such as teamwork, group harmony, and cooperation. During "birthday month celebration," for example, the class celebrates all the children who have birthdays that month. This institutional practice underscores the importance of a group over an individual. In US kindergartens, children learn their personal value when they celebrate their birthdays one by one, enforcing the cultural value of uniqueness and individualism. Everyday institutional practices such as classroom birthday celebrations propagate prominent cultural themes.^{[24][34]}

Yorum: Kişilerin yapısı kültürel açıdan farklıdır. Amerikalı kendisini; bağımsız, eşit ve ferdiyetçi kabul ederken, kişiliklerini de enerjik, arkadaş ve çok çalışan demektelerdir. Japonlar ise; topluma görevi olan, karşılıklı bağımlı ve dikkate alınabilir derken, hiçbir kimseyi rahatsız etmeyen, baba, evlat ve kardeş olduğunu belirtir. Karşılıklı etkileşimler önemlidir. Sigara içilmez, toplumda içilmez anlamı Japonya da ifade ederken, Amerika'da sadece o bölgede içilmez anlamındadır. Kurumların kendine göre bir kural ve uygulamaları vardır. Her bir okula gidiş, ders yapmak, doğum günleri ve kutlamalarda da belirli bir sosyal düzen gözlenmektedir.

Whiting model

John and Beatrice Whiting, along with their research students at [Harvard University](#), developed the "Whiting model" for child development during the 1970s and 1980s, which specifically focused on how culture influences development.^[35]

The Whitings coined the term "cultural learning environment", to describe the surroundings that influence a child during development.^[36] Beatrice Whiting defined a child's environmental contexts as being "characterized by an activity in progress, a physically defined space, a characteristic group of people, and norms of behavior".^[36] This environment is composed of several layers. A child's geographical context influences the history/anthropology of their greater community. This results in maintenance systems (i.e., sociological characteristics) that form a cultural learning environment. These factors inform learned behavior, or progressive expressive systems that take the form of religion, magic beliefs, ritual and ceremony, art, recreation, games and play, or crime rates.^[37]

Many researchers have expanded upon the Whiting model,^[35] and the Whiting model's influence is clear in both modern psychology and anthropology. According to an article by Thomas Weisner in the [Journal of Cross-Cultural Psychology](#), "All these [more recent] approaches share a common intellectual project: to take culture and context deeply and seriously into account in studies of human development."^[38]

Yorum: Çocuklar içinde oldukları kültürel yapıya göre etkileşim içindedirler. İnanış, gelenekler, törenler ve oyunlar, hatta suçlar bile buna göre oluşabilmektedir.

Culture and motivation

Self-enhancement vs. self-improvement

While self-enhancement is a person's motivation to view themselves positively, self-improvement is a person's motivation to have others view themselves positively. The distinction between the two modes of life is most evident between independent and collectivistic cultures.^[39] Cultures with independent self-views (the premise that people see themselves as self-contained entities) often emphasize self-esteem, confidence in one's own worth and abilities.^[40] With self-esteem seen as a main source of happiness in Western cultures,^[41] the motivation to self-enhance generally follows as a way to maintain one's positive view about oneself. Some strategies employed when self-enhancing often include [downward social comparison](#), compensatory self-enhancement, discounting, [external attributions](#) and [basking in reflected glory](#).^[42] In contrast, collectivistic cultures often emphasize self-improvement as a leading motivating factor in their lives. This motivation is often derived from a desire to not lose face and to appear positively among social groups.^[43]

Culture and empathy

Cultural orientation: collectivistic and individualistic

A main distinction to understand when looking at psychology and culture is the difference between [individualistic](#) and [collectivistic](#) cultures. People from an individualistic culture typically demonstrate an independent view of the self; the focus is usually on personal achievement.^[44] Members of a collectivistic society have more of a focus on the group (interdependent view of self), usually focusing on things that will benefit the group.^[45] Research has shown such differences of the self when comparing collectivistic and individualistic cultures: The [Fundamental Attribution Error](#) has been shown to be more common in America (individualistic) as compared to in India (collectivistic).^[46] Along these same lines, the [self-serving bias](#) was again shown as more common among Americans than Japanese individuals.^[47] This can be seen in a study involving an animation of fish, wherein Western viewers interpreted the scene of a fish swimming away from a school as an expression of individualism and independence, while Eastern individuals wondered what was wrong with the singular fish and concluded that the school had kicked it out.^[48] Another study showed that in coverage of the same instance of violent crime, Western news focused on innate character flaws and the failings of the individual while Chinese news pointed out the lack of relationships of the perpetrator in a foreign environment and the failings of society.^[48] This is not to imply that collectivism and individualism are completely dichotomous, but these two cultural orientations are to be understood more so as a spectrum. Each representation is at either end; thus, some members of individualistic cultures may hold collectivistic values, and some collectivistic individual may hold some individualist values. The concepts of collectivism and individualism show a general idea of the values of a specific ethnic culture but should not be juxtaposed in competition.^[49]

Empathy across cultures

These differences in values across cultures suggests that understanding and expressing empathy may be manifested differently throughout varying cultures. Duan and Hill^[50] first discussed empathy in subcategories of intellectual empathy: taking on someone's thoughts/perspective, also known as cognitive empathy^[51] and emotional empathy: taking on someone's feeling/experience. Duan, Wei, and Wang^[52] furthered this idea to include empathy in terms of being either dispositional (capacity for noticing/understanding empathy) or experiential (specific to a certain context or situation, observing the person and empathizing). This created four types of empathy to further examine: 1) dispositional intellectual empathy; 2) dispositional empathic emotion; 3) experienced intellectual empathy; and 4) experienced empathic emotion. These four branches allowed researchers to examine empathic proclivities among individuals of different cultures. While individualism was not shown to correlate with either types of dispositional empathy, collectivism was shown to have a direct correlation with both types of dispositional empathy, possibly suggesting that by having less focus on the self, there is more capacity towards noticing the needs of others. More so, individualism predicted experienced intellectual empathy, and collectivism predicted experienced empathic emotion. These results are congruent with the values of collectivistic and individualistic societies. The self-centered identity and egoistic motives prevalent in individualistic cultures, perhaps acts as a hindrance in being open to (fully) experiencing empathy.^[53]

Intercultural and ethnocultural empathy

Cultural empathy became broadly understood as concurrent understanding and acceptance of a culture different from one's own.^[54] This idea has been further developed with the concept of [ethnocultural empathy](#).^[55] This moves beyond merely accepting

and understanding another culture, and also includes acknowledging how the values of a culture may affect empathy. This idea is meant to foster cultural empathy as well as engender cultural competence.^{[55][56]} One of the greatest barriers of empathy between cultures is people's tendency to operate from an ethnocentric point of view. Eysenck^[57] conceptualized ethnocentrism as using one's own culture to understand the rest of the world, while holding one's own values as correct. Concomitant with this barrier to intercultural empathy, Rasoal, Eklund, and Hansen^[58] posit five hindrances of intercultural empathy; these include:

Paucity of:

- (general) knowledge outside one's own culture
- (general) experience with other cultures outside one's own
- (specific) knowledge regarding other people's cultures
- (specific) experiences regarding other people's cultures and:
- inability to bridge different cultures by understanding the commonalities and dissimilarities

These five points elucidate lack of both depth and breadth as hindrances in developing and practicing intercultural empathy.

Another barrier to intercultural empathy is that there is often a power dynamic between different cultures. Bridging an oppressed culture with their (upper-echelon) oppressor is a goal of intercultural empathy. One approach to this barrier is to attempt to acknowledge one's personal oppression.^[59] While this may be minimal in comparison to other people's oppression, it will still help with realizing that other people have been oppressed.^[59] The goal of bridging the gap should focus on building an alliance by finding the core commonalities of the human experience; this shows empathy to be a relational experience, not an independent one. Through this, the goal is that intercultural empathy can lend toward broader intercultural understanding across cultures and societies.

Four important facets of cultural empathy are:^[55]

- Taking the perspective of someone from a different culture
- Understanding the verbal/behavioral expression that occurs during ethnocultural empathy
- Being cognizant of how different cultures are treated by larger entities such as the job market and the media
- Accepting differences in cultural choices regarding language, clothing preference, food choice, etc.

These four aspects may be especially helpful for practicing cultural competence in a clinical setting. Given that most psychological practices were founded on the parochial ideals of Euro-American psychologists, cultural competence was not considered much of a necessity until said psychologists increasingly began seeing clients with different ethnic backgrounds.^[56] Many of the problems that contribute to therapy not being beneficial for people of color include: therapy having an individual focus, an emphasis on expressiveness, and an emphasis on openness.^[60] For more on intercultural competence, see [intercultural competence](#).

Research institutions

Yorum: Kültürel empati, kültür farklılıklarının kendi yapısı ile kabul edilmesi değil, onun bakış açısından değerlendirilmesidir. Diğer kültürü anlamak, değerlerin empati boyutuna etkileşmesine göredir. Başlıca; 1) Genel anlamda, kendi kültür dışındaki, diğer karşılaştığı hakkında bilgi sahibi olmasıdır. 2) Karşılaştırma yaptığı kültürler üzerinde tecrübesi de olmalıdır. 3) Genel anlamda kültürler arasında da bilgisi olmalıdır. 4) Diğer kültürler arasında da tecrübeleri olmalıdır. 5) Kültürel arasında bağ, iletişim kurmak amacıyla değildir. Diğer kültürler arasında dinamik olarak, bir engellerin olduğu da anımsanmalıdır. Kültürlerin empatide 4 önemli bakışı vardır. 1) Değişik kültürlerdeki kişilerden görüş alışverişi yapmak, 2) Etnik ve kültürel farklılıklarda olanlar arasında konuşma, davranış olarak anlaştığını tanımlamak, 3) Birçok marketin ve geniş anlamda birlikte olması, 4) dil ve elbise gibi farklı tercihlerini dışlamadan benimsemiş olunmalıdır. Bireysel bakış ile kültürel uyumu bir davranış olarak kabulü önemlidir.

Genel Yorum

Kültür değişimleri, uluslar, kendi açısından olumsuz gördüklerini, gerçek ve doğru yaklaşım olmasa da bunları kullanabilmektedir. Ermenilerin soykırım iddiası, 1922 Malta İngiliz Mahkemesinde, 2005-2007 Avrupa İnsan Hakları ve daha sonra 2011-2015 yine aynı Yargıda olmadığı mahkeme kararı olmasına karşın, olduğu iddiası, politik olarak kullanılmaktadır, çünkü diaspora bütünleşmesini bunun üzerine dayandırmıştır. Buna karşın, Ermenistan söz edilen zamandaki tarihi bilgileri gizlemekte, sunmamaktadır, iddia sahibi delil sunmamakta, sadece bazı propagandaları sunmaktadır. Bunlar kanıta dayalı, somut kavram olarak değil, kültürel psikoloji olarak tanımlanabilir.

Kölelik boyutunda olan bir kişi hür kalmak istemez, kendini çıplak gibi hisseder. Bir defa bağımsızlığı tadan ise artık tüm mücadelesi hür ve bağımsız olmaktadır. Civil liberties, eşitlik ve kardeşlik kavramında, birey hakkı değil, şehir/kabile/mahalle bağımsızlığı, bazılarının daha eşit/ayrıcılık olması ve kardeşliği de bireyselleşme olarak algılayanlar, kelimeleri kendi bakış açısı ile yorumlamaktadırlar.

6) Economic anthropology²³

From Wikipedia, the free encyclopedia

Economic anthropology is a field that attempts to explain human [economic](#) behavior in its widest historic, geographic and cultural scope. It is practiced by anthropologists and has a complex relationship with the discipline of economics, of which it is highly critical.^[1] Its origins as a sub-field of anthropology began with work by the Polish founder of anthropology [Bronislaw Malinowski](#) and the French [Marcel Mauss](#) on the nature of [reciprocity](#) as an alternative to [market exchange](#). For the most part, studies in economic anthropology focus on [exchange](#). In contrast, the [Marxian](#) school known as "[political economy](#)" focuses on [production](#). Post-[World War II](#), economic anthropology was highly influenced by the work of economic historian [Karl Polanyi](#). Polanyi drew on anthropological studies to argue that true market exchange was limited to a restricted number of western, industrial societies. Applying formal economic theory (Formalism) to non-industrial societies was mistaken, he argued. In non-industrial societies, exchange was "embedded" in such non-market institutions as kinship, religion, and politics (an idea he borrowed from Mauss). He labelled this approach [Substantivism](#). The [formalist–substantivist debate](#) was highly influential and defined an era.^[2]

As [globalization](#) became a reality, and the division between market and non-market economies – between "the West and the Rest"^[3] – became untenable, anthropologists began to look at the relationship between a variety of *types* of exchange within market societies. Neo-substantivists examine the ways in which so-called pure market exchange in market societies fails to fit market ideology. Economic anthropologists have abandoned the primitivist niche they were relegated to by economists. They now study the operations of corporations, banks, and the [global financial system](#) from an anthropological perspective.

Yorum: Kalıpsal ekonomik teori yapısında, endüstri dışı toplumlarda, ile endüstri olanlarda değişim dikkate çekmektedir. Tüm market alışverişi ile antropolojik yaklaşım ile malı mal ile bedel alımı, internet alımı gibi birçok boyutlar ile kültürlere farklılıklar olabilmektedir.

Reciprocity and the gift Malinowski and Mauss on Kula exchange Gifts and commodities

The misunderstanding about what Mauss meant by "the spirit of the gift" led some anthropologists to contrast "gift economies" with "market economies," presenting them as polar opposites and implying that non-market exchange was always altruistic. [Marshall Sahlins](#), a well-known American cultural anthropologist, identified three main types of reciprocity in his book *Stone Age Economics* (1972).^[9] Gift or *generalized reciprocity* is the exchange of goods and services without keeping track of their exact value, but often with the expectation that their value will balance out over time. *Balanced or Symmetrical reciprocity* occurs when someone gives to someone else, expecting a fair and tangible return - at a specified amount, time, and place. Market or *Negative reciprocity* is the exchange of goods and services whereby each party intends to profit from the exchange, often at the expense of the other. Gift economies, or generalized reciprocity, occur within closely knit kin groups, and the more distant the exchange partner, the more imbalanced or negative the exchange becomes.

This opposition was classically expressed by [Chris Gregory](#) in his book "Gifts and Commodities" (1982). Gregory argued that Commodity exchange is an exchange of **alienable** objects between people who are in a state of reciprocal **independence** that establishes a **quantitative** relationship between the **objects** exchanged... Gift exchange is an exchange of **inalienable** objects between people who are in a state of reciprocal **dependence** that establishes a **qualitative** relationship between the **transactors**" (emphasis added).^[10]

Other anthropologists, however, refused to see these different "[exchange spheres](#)" as polar opposites. [Marilyn Strathern](#), writing on a similar area in Papua New Guinea, dismissed the utility of the opposition in *The Gender of the Gift* (1988).^[11]

Yorum: Hediye ekonomide bir kültürel yapıdır. Bazılarına göre bu bir rüşvet olarak ta değerlendirilmektedir. Hediyein karşılıklı bir menfaat değil, bir şükran duygusunu yansıtmalıdır. Bazı dönemler için, yaş günü gibi durumlarda ihtiyaçlar alınmaktadır. Yılbaşı için ise bir simge, bir sevgi ifadesi olmalı, bir biblo gibi yapı önemlidir. Burada tercih edilenlerin kültürel yapısını göstermektedir.

Spheres of exchange. Charity: "the poison of the gift"

In his classic summation of the gift exchange debate, Jonathan Parry highlighted that ideologies of the "pure gift" (as opposed to total prestations) "is most likely to arise in highly differentiated societies with an advanced division of labour and a significant commercial sector."^[16] Schrauwers illustrated the same points in two different areas in the context of the "transition to capitalism debate" (see [Political Economy](#)). He documented the transformations among the [To Pamona](#) of [Central Sulawesi](#), [Indonesia](#), as they were incorporated in global market networks over the twentieth century. As their everyday production and consumption activities were increasingly commodified, they developed an oppositional gift (*posintuwu*) exchange system that funded social reproductive activities, thereby preserving larger kin, political and religious groups. This "pure gift" exchange network emerged from an earlier system of "total prestations."^[17]

Similarly, in analyzing the same "transition to capitalist debate" in early 19th century North America, Schrauwers documented how new, oppositional "[moral economies](#)" grew in parallel with the emergence of the market economy. As the market became increasingly institutionalized, so too did early [utopian socialist](#) experiments such as the [Children of Peace](#), in [Sharon, Ontario](#), Canada. They built an ornate temple dedicated to sacralizing the giving of charity; this was eventually institutionalized as a mutual credit organization, land sharing, and co-operative marketing. In both cases, Schrauwers emphasizes that these alternate exchange spheres are tightly integrated and mutualistic with markets as commodities move in and out of each circuit.^[18] Parry had also underscored, using the example of charitable giving of alms in India ([Dāna](#)), that the "pure gift" of alms given with no expectation of return could be "poisonous." That is, the gift of alms embodying the sins of the giver, when given to ritually pure priests, saddled these priests with impurities that they could not cleanse themselves of. "Pure gifts" given without a return, can place recipients in debt, and hence in dependent status: the poison of the gift.^[19] Although the Children of Peace tried to sacralize the pure giving of alms, they found charity created difficulties for recipients. It highlighted their near bankruptcy and hence opened them to lawsuits and indefinite imprisonment for debt. Rather than accept charity, the free gift, they opted for loans.^[18]

Yorum: Bağış, hediyein zehri olarak belirtilmektedir. Kültürlere göre farklı olmaktadır. Bazı kültür yapısında yapılan bir işin karşılığında verilir, ücret olarak alınırsa daha az olmakta,

bağışta bahşiş bulunmaktadır. Bazılarında ise reklam amacıyla verilir. Genel inanışta ise gerekenin üstü bağış olarak verilmeli ve bu her gün, her maaş alınması ile olmalıdır.

'The social life of things' and singularization

Rather than emphasize how particular kinds of objects are either gifts or commodities to be traded in restricted spheres of exchange, [Arjun Appadurai](#) and others began to look at how objects flowed between these spheres of exchange. They shifted attention away from the character of the human relationships formed through exchange, and placed it on "the social life of things" instead. They examined the strategies by which an object could be "[singularized](#)" (made unique, special, one-of-a-kind) and so withdrawn from the market. A marriage ceremony that transforms a purchased ring into an irreplaceable family heirloom is one example; the heirloom, in turn, makes a perfect gift.

Singularization is the reverse of the seemingly irresistible process of commodification. These scholars show how all economies are a constant flow of material objects that enter and leave specific exchange spheres. A similar approach is taken by [Nicholas Thomas](#), who examines the same range of cultures and the anthropologists who write about them, and redirects attention to the "entangled objects" and their roles as both gifts and commodities.^[20] This emphasis on things has led to new explorations in "consumption studies" (see below).

Yorum: İnsanlar özellikle hediye boyutunda karşılıklı birbirine uyum ve aynı düzeyde olmalıdır. Sosyal olarak bir beyaz papatya verilmesine karşılık, maddi bir yaklaşım olamaz, içten teşekkür olmalıdır. Kırmızı gülün anlamı, aynı zamanda sayısını tek olarak verilmelidir. Tek kırmızı gül ile evlilik ilintisi sık kurulabilir.

Cultural construction of economic systems: the substantivist approach

Formalist vs substantivist debate

Non-market subsistence farming in New Mexico: household provisioning or 'economic' activity?

The opposition between [substantivist](#) and formalist economic models was first proposed by [Karl Polanyi](#) in his work *The Great Transformation* (1944). He argued that the term 'economics' has two meanings: the formal meaning refers to economics as the logic of rational action and decision-making, as rational choice between the alternative uses of limited (scarce) means. The second, substantive meaning, however, presupposes neither rational decision-making nor conditions of scarcity. It simply refers to the study of how humans make a living from their social and natural environment. A society's livelihood strategy is seen as an adaptation to its environment and material conditions, a process which may or may not involve utility maximisation. The substantive meaning of 'economics' is seen in the broader sense of 'economising' or 'provisioning'. Economics is simply the way members of society meet their material needs. Anthropologists embraced the substantivist position as empirically oriented, as it did not impose western cultural assumptions on other societies where they might not be warranted. The Formalist vs. Substantivist debate was not between anthropologists and economists, however, but a disciplinary debate largely confined to the journal *Research in Economic Anthropology*. In many ways, it reflects the common debates between "[etic](#)" and "[emic](#)" explanations as defined by [Marvin Harris](#) in cultural anthropology of the period. The principal proponents of the substantivist model were George Dalton and [Paul Bohannan](#). Formalists such as [Raymond Firth](#) and [Harold K. Schneider](#) asserted that the neoclassical model of economics could be applied to any society if appropriate modifications are made, arguing that its principles have universal validity. For some anthropologists, the substantivist position does not go far enough. [Stephen Gudeman](#), for example, argues that the processes of making a livelihood are culturally constructed. Therefore, models of livelihoods and related economic concepts such as [exchange](#), [money](#) or [profit](#) must be analyzed through the locals' ways of understanding them. Rather than devising universal models rooting in Western economic [terminologies](#) and then applying them indiscriminately to all societies, scholars must come to understand the 'local model'.

Yorum: Ekonominin kültürel açıdan anlamları: a) mantıksal anlamda alternatif kullanım ile sınırlı olanlar arasında tercih yapabilmektir, b) insanlar sosyal ve doğal ne istedikleri ve çevre ile uyum boyutunu ele alırlar. Kısaca bireyler ekonomiyi basit olarak toplumda sosyal yapı gereksinimleri açısından ele alırlar. Bunlar yaşam boyunca da kültürel özellikler yapılandırmaktadırlar.

Stephen Gudeman and the culturalist approach...

Householding

Entrepreneurs in "imperfect markets"...

Neo-Substantivism and capitalism as a cultural system...

Money and finance...

Special and general purpose of money

Early anthropologists of the substantivist school were struck by the number of "special purpose monies," like [wampum](#) and [shell money](#), that they encountered. These special purpose monies were used to facilitate trade, but were not the "universal" money of market-based economies. Universal money served five functions:

- Medium of exchange: they facilitated trade
- Unit of account: they are an abstract measure of value or worth
- Store of value: they allow wealth to be preserved over time
- Standard of deferred payment: they are a measure of debt
- Means of payment: they can be used in non-market situations to pay debts (like taxes).^[29]

Special purpose monies, in contrast, were frequently restricted in their use; they might be limited to a specific exchange sphere such as the brass rods used by the Tiv of Nigeria in the early twentieth century (see "[spheres of exchange](#)" above). Most of this early work documented the effects of universal money on these special purpose monies. Universal money frequently weakened the boundaries between exchange spheres. Others have pointed out, however, how alternative currencies such as [Ithaca HOURS](#) in New York state are used to create new community based spheres of exchange in western market economies by fostering barter.^{[30][31]}

...

Yorum: Paranın genel işlevleri: 1) değişimi alışverişte sağlamak, 2) değer ve itibar yapı ile tanımlamak için kullanmak, 3) değeri saklayabilir, biriktirebilir olarak finansal yatırım yapmak, 4) borçların belirli standart içinde alınmasını sağlar, 5) bazı durumlarda alışveriş olmadan da vergilerde olduğu gibi sanal olarak tanımlamak. Zamanımızda ise, oluşan kültür, bunu para olarak değil, kartlar ile sanal, bilişim olarak yapılandırmaktadır.

Barter

David Graeber argues that the inefficiencies of barter in archaic society has been used by economists since [Adam Smith](#) to explain the emergence of money, the economy, and hence the discipline of economics itself.^[35] "Economists of the contemporary orthodoxy... propose an evolutionary development of economies which places barter, as a 'natural' human characteristic, at the most primitive stage, to be superseded by monetary exchange as soon as people become aware of the latter's greater efficiency."^[36] However, extensive investigation since then has established that "No example of a barter economy, pure and simple, has ever been described, let alone the emergence from it of money; all available ethnography suggests that there never has been such a thing. But there are economies today which are nevertheless *dominated* by barter."^[37]

Anthropologists have argued "that when something resembling barter *does* occur in stateless societies it is almost always between strangers, people who would otherwise be enemies."^[38] Barter occurred between strangers, not fellow villagers, and hence cannot be used to naturalistically explain the origin of money without the state. Since most people engaged in trade knew each other, exchange was fostered through the extension of credit.^{[37][39]} Marcel Mauss, author of *The Gift*, argued that the first economic contracts were to *not* act in one's economic self-interest, and that before money, exchange was fostered through the processes of [reciprocity](#) and [redistribution](#), not barter.^[40] Everyday exchange relations in such societies are characterized by generalized reciprocity, or a non-calculative familial "communism" where each takes according to their needs, and gives as they have.^[41]

Other anthropologists have questioned whether barter is typically between "total" strangers, a form of barter known as ["silent trade"](#). However, Benjamin Orlove has shown that barter occurs through "silent trade" (between strangers), but also in commercial markets as well. "Because barter is a difficult way of conducting trade, it will occur only where there are strong institutional constraints on the use of money or where the barter symbolically denotes a special social relationship and is used in well-defined conditions. To sum up, multipurpose money in markets is like lubrication for machines - necessary for the most efficient function, but not necessary for the existence of the market itself."^[42]

Barter may occur in commercial economies, usually during periods of monetary crisis. During such a crisis, currency may be in short supply, or highly devalued through hyperinflation. In such cases, money ceases to be the universal [medium of exchange](#) or standard of value. Money may be in such short supply that it becomes an item of barter itself rather than the means of exchange. Barter may also occur when people cannot afford to keep money (as when hyperinflation quickly devalues it).^[43]

Yorum: Paranın gereksinimi açısından borçlanma, değişim, kredi alma gibi durumlarda kültürel yapı temel olmaktadır. Zamanımızda bankalar bile verdikleri borçlardaki faiz oranlarını müşterilerine göre oluşturmaktadırlar. Bu yapı sıklıkla endüstri Kültüründe olduğu belirtilebile, darda kalan her kişi için, her kültürde kendine göre olmaktadır.

Money as commodity fetish

Anthropologists have analyzed these cultural situations where universal money is being introduced as a means of revealing the underlying cultural assumptions about money that market based societies have internalized. Michael Taussig, for example, examined the reactions of peasant farmers in Colombia as they struggled to understand how money could make interest. Taussig highlights that we have [fetishized](#) money. We view money as an active agent, capable of doing things, of growth. In viewing money as an active agent, we obscure the social relationships that actually give money its power. The Colombian peasants, seeking to explain how money could bear interest, turned to folk beliefs like the "baptism of money" to explain how money could grow. Dishonest individuals would have money baptized, which would then become an active agent; whenever used to buy goods, it would escape the till and return to its owner.^[44]

Schrauwers similarly examines a situation where paper money was introduced for the first time, in early nineteenth century Ontario, Canada. Paper money, or bank notes, were not a store of wealth; they were an I.O.U., a "promisory note," a fetish of debt. Banks in the era had limited capital. They didn't loan that capital. Instead, they issued paper notes promising to pay that amount should the note be presented in their office. Since these notes stayed in circulation for lengthy periods, banks had little fear they would have to pay, and so issued many more notes than they could redeem, and charged interest on all of them. Utilizing Bourdieu's concept of symbolic capital, Schrauwers examines the way that elite social status was converted into economic capital (the bank note). The bank note's value depended entirely on the public's perceptions that it could be redeemed, and that perception was based entirely on the social status of the bank's shareholders.^[45]

Banking, finance and the stock market

More recent work has focused on finance capital and stock markets. Anna Tsing for example, analyzed the ["Bre-X stock scandal"](#) in Canada and Indonesia in terms of "The economy of appearances."^[46] Ellen Hertz, in contrast, looked at the development of stock markets in Shanghai, China, and the particular ways in which this free market was embedded in local political and cultural realities; markets do not operate in the same manner in all countries.^[47] A similar study was done by [Karen Ho](#) on Wall Street, in the midst of the financial crisis of 2008. Her book, *Liquidated: an ethnography of Wall Street*, provides an insider's view of how "market rationality" works, and how it is embedded in particular kinds of social networks.^[48]

[Bill Maurer](#) has examined how Islamic bankers who are seeking to avoid religiously proscribed interest payments have remade money and finance in Indonesia. His book, *Mutual Life, Limited*, compares these Islamic attempts to remake the basis of money to local currency systems in the United States, such as "Ithaca Hours." In doing so, he questions what it is that gives money its value.^[49] This same question of what gives money its value is also addressed in David Graeber's book *Towards an Anthropological Theory of Value: The false coin of our own dreams*.^[49]

[James Carrier](#) has extended the cultural economic and neo-substantivist position by applying their methods to the "science of economics" as a cultural practice. He has edited two collection that examine "free market" ideologies, comparing them to the culturally embedded economic practices they purport to describe. The edited collection, "Meanings of the market: The Free Market in Western Culture",^[50] examined the use of market models in policy-making in the United States. A second edited collection "Virtualism: A New Political Economy," examined the cultural and social effects on western nations forced to adhere to abstract

models of the free market: "Economic models are no longer measured against the world they seek to describe, but instead the world is measured against them, found wanting and made to conform."^[51]

Yorum: Para değerini ölçülebilir bir boyutu olmaktadır. Aktif bir ajan olarak, sosyal iletişim ve sosyal statüde de bir konum oluşturmaktadır. Eğer uygun insanlık yaklaşımı olamayanlar, parayı kutsamaktadırlar, geri gelene kadar da bir boyut içinde olurlar. Bu açıdan paranın şeytan ve melek gibi inanç yapısında olabileceği de gözlenmektedir. Karşılıksız bağış, bir bakıma Noel yaklaşımı ise de Doğu kültürlerinde sosyal açıdan bir etkinlik ve varlık açısından gereklidir. İkrâm önemli yer tutmaktadır. Bankaların para deposu olarak değil, ulusal yapı, ulusal ekonomik kalkınmada bir faktör olarak bulunmalıdırlar. Bu nedenle topluma parasını çeken ve onu fakir eden değil, kontrol ve izlem ile onları olumlu yöne çeken olmalıdırlar.

Consumption studies

Pierre Bourdieu on *Distinction*

The anthropology of corporate capitalism

Symbolic and economic capital

Similar insights were developed by [Pierre Bourdieu](#), who also rejected the arguments of the [new institutional economists](#). While these economists attempted to incorporate culture in their models, they did so by arguing that non-market "tradition" was the product of rational maximizing action in the market (i.e., to show they are the solution to an economic problem, rather than having deep cultural roots). Bourdieu argued strongly against what he called RAT (Rational Action Theory) theory, arguing that any actor, when asked for an explanation for their behaviour will provide a rational post hoc answer, but that excuse does not in fact guide the individual in the act. Driving a car is an example; individuals do so out of an acquired "instinct", obeying the rules of the road without actually focusing upon them. Bourdieu utilized an alternate model, which emphasized how "economic capital" could be translated into "symbolic capital" and vice versa. For example, in traditional Mexican villages, those of wealth would be called upon to fulfill "cargo offices" in the church, and host feasts in honour of the saints. These offices used up their economic capital, but in so doing, it was translated into status (symbolic capital) in the traditional role. This symbolic capital could, in turn, be used to draw customers in the marketplace because of a reputation for honesty and selflessness.

Yorum: Sembolik ekonomik meblağda; birey kendi kararı içinde gibi olsa da belirli kurallar içindedir. Bir araba kullanırken, trafik nizamına uymaktasınız, ama kişisel sürüşünüz olması da bir kaçınılmazdır. Bu sürüşünüzü de çoğunlukla içten gelen bir güdü ile yaparsınız.

Actor-Network theory

Ethnographies of the corporation

Corporations are increasingly hiring anthropologists as employees and consultants, leading to an increasingly critical appraisal about the organizational forms of post-modern capitalism.^[52] Aihwa Ong's *Spirits of resistance and capitalist discipline: factory women in Malaysia* (1987) was pathbreaking in this regard.^[53] Her work inspired a generation of anthropologists who have examined the incorporation of women within corporate economies, especially in the new "Free trade zones" of the newly industrializing third world.^{[54][55]} Others have focused on the former industrialized (now rust-belt) economies.^[56] Daromir Rudnycky has analyzed how neo-liberal economic discourses have been utilized by Indonesian Muslims operating the Krakatau Steel Company to create a "spiritual economy" conducive to globalization while enhancing the Islamic piety of workers.^[57] [George Marcus](#) has called for anthropologists to "study up" and to focus on corporate elites, and has edited a series called *Late Editions: Cultural Studies for the End of the Century*.

Yorum: Kültürel yapı içinde, bazı ekonomilerin dayanağı ayrıcalıklıdır. Bazıları; inanç turizmi veya ekonomisi, kadının mikro ekonomi ile yaptığı el işlerini satması, yemek, pişti, mantı ve börek yaparak satışa sunması gibi, genel ekonomik yöntemlerden ayrıcalıklı yapılar olabilmektedir.

Genel Yorum

Ekonomi başlıca parametreleri: Efektif/Etkin, Efficient/Verimli, Eligibility/bulunabilirlik, kullanabilme ve Enthusiasm/hoşnut olmak, üründen memnun olmak ile özetlenebilir. Kültürlerde de ekonomi bireylerin ve toplumun tatmin olması ile oluşan ekonomi öne çıkmaktadır. Müslüman mahallesinde salyangoz satılmaz denilir, ama salyangoz haram değildir, sadece kültürel yenilen değildir.

Alışverişte ilişkilerde değişimlerde ulusal ve uluslararası boyuttadır, kısaca her kültürde kendine özgü özellikleri vardır. Eşyaların bir sosyal boyutu da ve gereksinimleri de olmaktadır. İnsanın kendi ekonomik yapılanmasını da yine kültürel yapı olarak oluşturmaktadırlar.

Ekonomide temel olan madde, eşyaların değerlerinin saptanmasıdır, bu genellikle parasal yön ile oluşmaktadır. Zamanımızda çoğunlukla asgari ücret tanımlanırken, Osmanlıda azami ücret saptanarak diğerleri ayarlanmaktadır.

Bazı toplumlarda ekonomik açıdan, alınan para ile kazanç sağlanmış ise o kazançtan da pay verilmektedir. Eğer bir mal değişimi ise, para olarak karşılığı değil, mal değerinin o zamanki fiyatı ile, ödeme tarihindeki aynı miktar malın bedeli karşılığı ödenir. Faiz bir bankanın buna

göre, ulusal saptanan düzen yapısıdır. Temel olarak istenmeyen, misli ile borçlanmak ve borcunu ödemeyerek karşı tarafın iflasına neden olmaktır.

7) Cognitive anthropology²⁴

From Wikipedia, the free encyclopedia

Cognitive anthropology is an approach within [cultural anthropology](#) and [biological anthropology](#) in which scholars seek to explain patterns of shared knowledge, [cultural innovation](#), and transmission over time and space using the methods and [theories](#) of the [cognitive sciences](#) (especially [experimental psychology](#) and [cognitive psychology](#)) often through close collaboration with historians, ethnographers, archaeologists, linguists, musicologists and other specialists engaged in the description and [interpretation](#) of cultural forms. Cognitive anthropology is concerned with what people from different groups know and how that implicit knowledge, in the sense of what they think subconsciously, changes the way people perceive and relate to the world around them.^[1]

History

Cognitive anthropology has strong ties to [ethnoscience](#) and [linguistics](#).

Scope

Cognitive anthropology studies a range of domains including folk taxonomies, the interaction of language and thought, and cultural models.^[2]

From a linguistics stand-point, cognitive anthropology uses language as the doorway to study cognition.^[3] Its general goal is to break language down to find commonalities in different cultures and the ways people perceive the world.^[4] Linguistic study of cognitive anthropology may be broken down into three subfields: [semantics](#), [syntactics](#), and [pragmatics](#).

Methods

In contrast to traditional ethnographic methods in cultural anthropology, cognitive anthropology primarily uses quantitative methodologies in order to study culture. Because of the field's interest in determining shared knowledge, [consensus analysis](#) has been used as its most widely used statistical measure.^[5]

One of the techniques used is [Cultural Network Analysis](#), the drawing of networks of interrelated ideas that are widely shared among members of a population.^[6] Recently there has been some interchange between cognitive anthropologists and those working in artificial intelligence.^[7]

Relation with cognitive science

Anthropology is one of six fields which contributed to the founding of [cognitive science](#). However, anthropology has been criticised for being detached from cognitive science.^[8]

Yorum: Akla, bilime ve nedene dayalı olarak antropoloji, halkın bakış açısı, morfolojik, düşünce ve kültürel modelleri irdelemektedir. Morfolojik bakış, anlamsal/semantik, dizimse/sentaktik ve yararçı/pragmatik/eylem ile alakalı olarak olaya bakmaktadır.

Genel Yorum

Akıl ve düşünce ile olaya bakış bakmak, temel bazı kural ve kalıpların üstünde olmak ile benlik öne çıkarılabilir. Bu açıdan zarar dokunmama, korunma, gözetme ve güvenlik temelinde olunması ile bireylerin haklarına dikkat ederek, zalim olmama boyutu bir ilke olarak öncelikli olmalıdır. Nitekim etik yaklaşım da önce mevcut doğru nedir kavramlarına bakılmalı, örneğin çalışmalarda Helsinki Bildirgesi ele alınmalı, daha sonra da ne yapmalıyım, izlem ve takip nasıl olmalı şeklinde yaklaşım yapılmalıdır. Zaten TCK göre hâkim karar verirken amaç ve güdüye bakılmasını öngörmektedir. Kısaca akıl yaklaşımında salt akıl değil, belirli insanlık boyutu ile bakılmalıdır. İnançta Kuran bir öğüt olarak ele alınmalı, akıl, düşünme bu yapı üstünde olmalıdır ki her kişi ve durum için farklı olabilecektir.

8) Medical anthropology²⁵

From Wikipedia, the free encyclopedia

Medical anthropology studies "human health and disease, health care systems, and biocultural adaptation".^[1] It views humans from multidimensional and [ecological](#) perspectives.^[2] It is one of the most highly developed areas of [anthropology](#) and [applied anthropology](#),^[3] and is a subfield of [social](#) and [cultural anthropology](#) that examines the ways in which culture and society are organized around or influenced by issues of [health](#), [health care](#) and related issues.

The term "medical anthropology" has been used since 1963 as a label for [empirical research](#) and theoretical production by anthropologists into the social processes and cultural representations of health, illness and the nursing/care practices associated with these.^[4]

Furthermore, in [Europe](#) the terms "anthropology of medicine", "anthropology of health" and "anthropology of illness" have also been used, and "medical anthropology", was also a translation of the 19th century [Dutch](#) term "medische anthropologie". This term was chosen by some authors during the 1940s to refer to philosophical studies on health and illness.^[5]

Historical background

The relationship between [anthropology](#), [medicine](#) and medical practice is well documented.^[6] General anthropology occupied a notable position in the basic [medical sciences](#) (which correspond to those subjects commonly known as pre-clinical). ...

Yorum: Tıp tarihi diğer tarih bilimi gibi, a) kronolojik tarih ve b) sosyolojik ve kültürel etkileşimli tarih olarak ele alınabilir. Tarihin sosyolojik incelenmesi önemlidir.

Popular medicine and medical systems

For much of the 20th century, the concept of *popular medicine*, or [folk medicine](#), has been familiar to both doctors and anthropologists. Doctors, anthropologists and medical anthropologists used these terms to describe the resources, other than the

help of health professionals, which European or [Latin American peasants](#) used to resolve any health problems. The term was also used to describe the health practices of aborigines in different parts of the world, with particular emphasis on their [ethnobotanical](#) knowledge. This knowledge is fundamental for isolating [alkaloids](#) and active pharmacological principles. Furthermore, studying the rituals surrounding popular therapies served to challenge [Western](#) psychopathological categories, as well as the relationship in the West between science and religion. Doctors were not trying to turn popular medicine into an anthropological concept, rather they wanted to construct a scientifically based medical concept which they could use to establish the cultural limits of [biomedicine](#).^{[12][13]} Examples of this practice can be found in medical archives and oral history projects.^[14]

The concept of *folk medicine* was taken up by professional anthropologists in the first half of the twentieth century to demarcate between *magical practices*, *medicine* and *religion* and to explore the role and the significance of *popular healers* and their self-medicating practices. For them, popular medicine was a specific cultural feature of some groups of humans which was distinct from the universal practices of [biomedicine](#). If every culture had its own specific popular medicine based on its general cultural features, it would be possible to propose the existence of as many medical systems as there were cultures and, therefore, develop the comparative study of these systems. Those medical systems which showed none of the syncretic features of European popular medicine were called primitive or pretechnical medicine according to whether they referred to contemporary aboriginal cultures or to cultures predating [Classical Greece](#). Those cultures with a documentary corpus, such as the [Tibetan](#), traditional Chinese or [Ayurvedic](#) cultures, were sometimes called *systematic medicines*. The comparative study of medical systems is known as [ethnomedicine](#) or, if [psychopathology](#) is the object of study, ethnopsychiatry (Beneduce 2007, 2008), transcultural psychiatry (Bibeau, 1997) and anthropology of mental illness (Lézé, 2014).^[15]

Under this concept, medical systems would be seen as the specific product of each ethnic group's cultural history. Scientific biomedicine would become another medical system and therefore a cultural form which could be studied as such. This position, which originated in the cultural relativism maintained by cultural anthropology, allowed the debate with medicine and psychiatry to revolve around some fundamental questions:

1. The relative influence of genotypical and phenotypical factors in relation to personality and certain forms of pathology, especially psychiatric and psychosomatic pathologies.
2. The influence of culture on what a society considers to be normal, pathological or abnormal.
3. The verification in different cultures of the universality of the nosological categories of biomedicine and psychiatry.
4. The identification and description of diseases belonging to specific cultures which have not been previously described by clinical medicine. These are known as ethnic disorders and, more recently, as culture bound syndromes, and include the evil eye and tarantism among European peasants, being possessed or in a state of trance in many cultures, and nervous anorexia, nerves and premenstrual syndrome in Western societies.

Since the end of the 20th century, medical anthropologists have had a much more sophisticated understanding of the problem of cultural representations and social practices related to health, disease and medical care and attention.^[16] These have been understood as being universal with very diverse local forms articulated in transactional processes. The link at the end of this page is included to offer a wide panorama of current positions in medical anthropology.

Yorum: Yeni bir bakış açısı ile popüler kültür yapısında halkın sağlık bakışı dikkate çekmiş ve hem hekimler ve antropologlar üzerine eğilmişlerdir. Büyü ve inanışlar ile bilim ile etkileşim boyutunda farklı irdelemeler olmaktadır. Sosyal yaklaşımlarda sağlık önemli bir öge boyutu olmuştur. Bazı etkileşimler; 1) Bazı fenotipi ve genotipi faktörleri, psikiyatrik ve psikosomatik yapıları etkilemekte ve oluşturmaktadır. 2) Normal, patoloji arasındaki ayırım da kültürel açıdan tanımlanmaktadır, Orta Amerika'da yerlilerin tümü siyah yapılı iken, sarışın Batılılara silah çekmemesi de bu Güneşin Evlatları algısından olmuştur. 3) Uluslararası bazı kategorilerin çeşitli kültürlerde algısı ve yorumu farklı olmaktadır. 4) Bazı hastalıkların toplumda algısı değişik olmakta, bazıları ağır, bazıları ise önemsiz görebilmektedir. Her kültürün sağlık algısı çok farklı olabilmektedir.

Applied medical anthropology

In the United States, Canada, Mexico and Brazil, collaboration between anthropology and medicine was initially concerned with implementing community health programs among ethnic and cultural minorities and with the qualitative and ethnographic evaluation of health institutions (hospitals and mental hospitals) and primary care services. Regarding the community health programs, the intention was to resolve the problems of establishing these services for a complex mosaic of ethnic groups. The ethnographic evaluation involved analyzing the interclass conflicts within the institutions which had an undesirable effect on their administrative reorganization and their institutional objectives, particularly those conflicts among the doctors, nurses, auxiliary staff and administrative staff. The ethnographic reports show that interclass crises directly affected [therapeutic](#) criteria and care of the ill. They also contributed new methodological criteria for evaluating the new institutions resulting from the reforms as well as experimental care techniques such as therapeutic communities.

The ethnographic evidence supported the criticisms of the institutional custodialism and contributed decisively to policies of deinstitutionalizing psychiatric and social care in general and led to in some countries such as Italy, a rethink of the guidelines on education and promoting health.

The empirical answers to these questions led to the anthropologists being involved in many areas. These include: developing international and community health programs in developing countries; evaluating the influence of social and cultural variables in the [epidemiology](#) of certain forms of psychiatric [pathology](#) (transcultural psychiatry); studying cultural resistance to innovation in therapeutic and care practices; analysing healing practices toward immigrants; and studying traditional healers, folk healers and empirical midwives who may be reinvented as [health workers](#) (the so-called barefoot doctors).

Also, since the 1960s, biomedicine in developed countries has been faced by a series of problems which demand that we inspect the (unfortunately-named) predisposing social or cultural factors, which have been reduced to mere variables in quantitative protocols and subordinated to causal biological or genetic interpretations. Among these the following are of particular note:

- a) The transition between a dominant system designed for acute infectious pathology to a system designed for chronic degenerative pathology without any specific etiological therapy.
- b) The emergence of the need to develop long term treatment mechanisms and strategies, as opposed to incisive therapeutic treatments.
- c) The influence of concepts such as quality of life in relation to classic biomedical therapeutic criteria.

Added to these are the problems associated with implementing community health mechanisms. These problems are perceived initially as tools for fighting against unequal access to health services. However, once a comprehensive service is available to the public, new problems emerge from ethnic, cultural or religious differences, or from differences between age groups, genders or social classes.

If implementing community care mechanisms gives rise to one set of problems, then a whole new set of problems also arises when these same mechanisms are dismantled and the responsibilities which they once assumed are placed back on the shoulders of individual members of society.

In all these fields, local and qualitative ethnographic research is indispensable for understanding the way patients and their social networks incorporate knowledge on health and illness when their experience is nuanced by complex cultural influences. These influences result from the nature of social relations in advanced societies and from the influence of social communication media, especially audiovisual media and advertising.

Yorum: Zaman süreci olarak bakıldığında; a) akut bulaşıcı yaklaşımdan kültürlere göre kronik dejeneratif yapıya geçilmesi ile, daha öncekinden farklı bir nedensel yaklaşım yapılmaması, b) acil yaklaşım ve gereksinimlerin de tedavi yaklaşımlarının kültürler açısından acil kapsamının yapılması, c) yaşam kalitesi ve kaliteli tedavi edilmesi gibi, her bireye eşit ve gerekli yaklaşım yerine seçici yaklaşım, ötenazi gibi faktörler de kültürel yapı içindedir. Tüm sağlık yapılanması bu açmazlar içinde olmaktadır.

Agenda

Currently, research in medical anthropology is one of the main growth areas in the field of anthropology as a whole and important processes of internal specialization are taking place. For this reason, any agenda is always debatable. In general, we may consider the following six basic fields:

- the development of systems of medical knowledge and medical care
- the patient-physician relationship
- the integration of alternative medical systems in culturally diverse environments
- the interaction of social, environmental and biological factors which influence health and illness both in the individual and the community as a whole
- the critical analysis of interaction between psychiatric services and migrant populations ("critical ethnopsychiatry": Beneduce 2004, 2007)
- the impact of biomedicine and biomedical technologies in non-Western settings

Other subjects that have become central to the medical anthropology worldwide are violence and social suffering^[17] as well as other issues that involve physical and psychological harm and suffering that are not a result of illness. On the other hand, there are fields that intersect with medical anthropology in terms of research methodology and theoretical production, such as *cultural psychiatry* and *transcultural psychiatry* or *ethnopsychiatry*.

Yorum: Tıbbi Antropoloji; tıp bilimi ve tıp bilgi ve bakımını kapsamakta, hasta ve hekim ilişkileri, alternatif tıp sistemi ile kültürel çevresi değişiminin entegrasyonu, birey biyolojisi ile ve çevresinin etkileşimi incelemekte, psikiyatrik servisler, göçmenler gibi birçok boyutları inceleyen bir bilim dalıdır.

Training

All medical anthropologists are trained in anthropology as their main discipline. Many come from the health professions such as medicine or nursing, whereas others come from the other backgrounds such as psychology, social work, social education or sociology. Cultural and transcultural psychiatrists are trained as anthropologists and, naturally, psychiatric clinicians. Training in medical anthropology is normally acquired at a master's (M.A. or M.Sc.) and doctoral level. In Latin countries there are specific masters' in medical anthropology, such as ...

Yorum: Tıbbi Antropoloji Bilim Dalı konusunda gerek Lisans ve yüksek lisan eğitimi olduğu ve bunun da antropoloji eğitimi içinde ele alınarak, sağlık elemanları dahil çeşitli ilgili meslek gruplarının olduğu ifade edilmektedir.

Genel Yorum

Tıp yaklaşımlarında da farklılıkların kültürlere göre farklı olduğu dikkate alınarak burada sağlık, Medikal Antropoloji denilmektedir. 8'li ögeler içinde sağlık vurgusu vardır ve bu konu her kültür boyutu ile incelenmektedir (Tablo 3).

Bir toplumda her birey tüberküloz nedeni ile öksürüyor ve kan kusuyorsa, bu semptomu olmayan kişi dışlanabilir ve hasta olarak değil, biyolojik yapı olarak o toplumun bir özelliği görülebilir. Bazı kabilelerde ölenlerin beyinlerini yemeler ile geçen nörolojik bozukluklar, onların doğa üstü, ölenler ile iletişime geçtikleri için kutsandıkları da bilinmektedir.

Kültürlere uygun tıbbi yaklaşım yapılmasını toplum arzu etmektedir. Zamanımızda bazı ülkelerde olan ötenazi yaklaşımı ile 12-14 yaşına kadar tedavisi olmayan çocukların bile tıbbi yaklaşım ile öldürülmesi, ağır hastalıklı olanların öldürülmesi de bir uygulanan yöntem olmuştur. Beyin ölmesi durumunda zaten en fazla otonom sistem bir haftadan fazla

çalışmamaktadır, bu açıdan geçen o bir hafta içinde aile sosyal ölüme uyum sağlaması zamanı olmaktadır. Ayrıca doku nakilleri için karar süreci tanınır. Zaten ölecek olana, fizyolojik destek sağlanmalı, bunun yerine ölüme terk edilmesi ise modern uygulama gibi sunulsa da insancıl olmadığı için geçersiz kabul edilmelidir.

Tarih kanımca kronolojik değil, sosyolojik ve kültürel olarak ele alınmalıdır. *İstanbul Fatih mi almıştır, İstanbul Fatih'i mi almıştır* şeklindeki tanımlamada, göçebe kültüründen yerleşik kültüre geçiş boyutu yaşandığı, ancak Türkler kendilerine özgü bir boyut yakaladıkları, oluşturdukları da gözlenmektedir. İstanbul Fatih ile yeniden yapılanmış ve değişime uğramış, kültürel bir atlama olmuştur. Bu açıdan zapt etmek, işgal boyutu değil, fetih yapmak terimi daha gerçekçidir.

9) Legal anthropology²⁶

From Wikipedia, the free encyclopedia

Legal anthropology, also known as the **anthropology of laws**, is a sub-discipline of [anthropology](#) which specializes in "the cross-cultural study of social ordering".^[1] The questions that Legal Anthropologists seek to answer concern how is [law](#) present in cultures? How does it manifest? How may anthropologists contribute to understandings of law?

....

Legal anthropology remains a lively discipline with modern and recent applications including issues such as [human rights](#), [legal pluralism](#), [Islamophobia](#)^{[3][4]} and political uprisings.

What is law?

Legal Anthropology provides a definition of law which differs from that found within modern legal systems. Hoebel (1954) offered the following definition of law: "A social norm is legal if its neglect or infraction is regularly met, in threat or in fact, by the application of physical force by an individual or group possessing the socially recognized privilege of so acting"

Maine argued that human societies passing through three basic stages of legal development, from a group presided over by a senior agnate, through stages of territorial development and culminating in an elite forming normative laws of society, stating that "what the juristical oligarchy now claims is to monopolize the knowledge of the laws, to have the exclusive possession of the principles by which quarrels are decided"

This [evolutionary approach](#), as has been stated, was subsequently replaced within the anthropological discourse by the need to examine the manifestations of law's societal function. As according to [Hoebel](#), law has four functions:

1) to identify socially acceptable lines of behaviour for inclusion in the culture. 2) To allocate authority and who may legitimately apply force. 3) To settle trouble cases. 4) To redefine relationships as the concepts of life change.

Legal theorist H. L. A. Hart, however, stated that law is a body of rules, and is a union of two sets of rules:

1. rules on conduct ("primary rules")^[5]
2. rules about recognizing, changing, applying, and adjudicating on rules on conduct ("secondary rules")^[6]

Within modern English Theory, law is a discrete and specialized topic. Predominantly positivist in character, it is closely linked to notions of a rule-making body, the judiciary and enforcement agencies. The centralized state organisation and isolates are essentials to the attributes of rules, courts and sanctions. To learn more on this view, see Hobbes. 1651 Leviathan, part 2, chapter 26 or Salmond, J. 1902 Jurisprudence.

However, this view of law is not applicable everywhere. There are many acephalous societies around the world where the above control mechanisms are absent. There are no conceptualized and isolated set of normative rules – these are instead embodied in everyday life. Even when there may be a discrete set of legal norms, these are not treated similarly to the English Legal System's unequivocal power and unchallenged pre-eminence. Shamans, fighting and supernatural means are all mechanisms of superimposing rules within other societies. For example, within [Rasmussen](#)'s work of Across Arctic America (1927) he recounts [Eskimo](#) nith-songs being used as a public reprimand by expressing the wrongdoing of someone guilty.

Thus, instead of focusing upon the explicit manifestations of law, legal anthropologists have taken to examining the functions of law and how it is expressed. A view expressed by Leopold Pospisil^[7] and encapsulated by Bronislaw Malinowski:

"In such primitive communities I personally believe that law ought to be defined by function and not by form, that is we ought to see what are the arrangements, the sociological realities, the cultural mechanisms which act for the enforcement of law"^[8]

Thus, law has been studied in ways that may be categorized by as:

- 1) prescriptive rules 2) observable regularities 3) Instances of dispute.

Processual paradigm: order and conflict

Order and regulatory behaviour are required if social life is to be maintained. The scale and shade of this behaviour depends on the values and beliefs held by a society deriving from implicit understandings of the norm developed through socialization. There are socially constructed norms with varying degrees of explicitness and levels of order. Conflict may not be interpreted as an extreme pathological event but as a regulatory acting force.

This processual understanding of conflict and dispute became apparent and subsequently heavily theorized upon by the anthropological discipline within the latter half of the nineteenth century as a gateway to the law and order of a society. Disputes have come to be recognised as necessary and constructive over pathological whilst the stated rules of law only explain some aspects of control and compliance. The context and interactions of a dispute are more informative about a culture than the rules. Classic studies deriving theories of order from disputes include Evans-Pritchard work Witchcraft, Oracles and Magic among the Azande which focused upon functional disputes surrounding sorcery and witchcraft practices, or Comaroff and Roberts (1981) work among the Tswana which examine the hierarchy of disputes, the patterns of contact and the effect norms affect the course of dispute as norms important to dispute are rarely "especially organised for jural purpose"^[9]

Other examples include:

[Leach](#), 1954. Political Systems of Highland Burma. [Barth](#), 1959. Political Leadership among Swat Pathans.

Case study approach

Within the history of Legal Anthropology there have been various methods of data gathering adopted; ranging from literature review of traveller/missionary accounts, consulting informants and lengthy participant observation.

Furthermore, when evaluating any research it is appropriate to have a robust methodology capable of scientifically analysing the topic at hand.

The broad method of study by legal anthropologists prevails upon the Case Study Approach first developed by Llewellyn and Hoebel in *The Cheyenne Way* (1941) not as “a philosophy but a technology”^[10]

This methodology is applied to situations of cross-cultural conflict and the correlating resolution, which can have sets of legal notions and jural regularities extracted from them^[11]

This method may be safe-guarded against accusations of imposing western ideological structures as it is often an emic sentiment: for example,

“The Tiv drove me to the case method...what they were interested in. They put a lot of time and effort into cases”^[12]

Issues of terminology and ethnology

Regarding law, in Anthropology's characteristically self-conscious manner, the comparative analysis inherent to Legal Anthropology has been speculated upon and most famously debated by [Paul Bohannan](#) and [Max Gluckman](#). The discourse highlights one of the primary differences between British and American Anthropology regarding fieldwork approaches and concerns the imposition of Western terminology as ethnological categories of differing societies.^[13]

Each author's uses the Case Study Approach, however, the data's presentation in terms of achieving comparativeness is a point of contention between them.

Paul Bohannan promotes the use of native terminology presented with ethnographic meaning as opposed to any Universal categories, which act as barriers to understanding the true nature of a culture's legal system.

Advocating that it is better to appreciate native terms in their own medium, Bohannan critiques Gluckman's work for its inherent bias.

Gluckman has argued that Bohannan's excessive use of native terminology creates barriers when attempting to achieve comparative analysis. He in turn has suggested that in order to further the cross-cultural comparative study of law, we should use English terms and concepts of law which will aid in the refinement of dispute facts and interrelations^[14] Thus, all native terms should be described and translated into an Anglo-American conceptual equivalent for the purpose of comparison.

Processes

As disputes and order began to be recognised as categories worthy of study, interest in the inherent aspects of conflicts emerged within legal anthropology. The processes and actors involved within the events became an object of study for ethnographers as they embraced conflict as a data-rich source.

One example of such an interest is expressed by [Philip Gulliver](#), 1963, *Social Control in an African Society* in which the intimate relations between disputes are postulated as being important. He examines the patterns of alliance between actors of a dispute and the strategies that develop as a result, the roles of mediators and the typologies for intervention.

Key questions in legal anthropology

- **Issues of Legal Pluralism.**

See [Lyon, 2002](#) *Local arbitration and conflict deferment in Punjab, Pakistan* or [Engel, D. 1980.](#) *Legal pluralism in an American community: perspectives on a civil trial court.*

- **The legitimacy of Universal Human Rights.**

Political anthropologists have had much to say about the UDHR (Universal Declaration of Human Rights). Original critiques, most notably by the AAA (American Anthropological Association), argued that cultural ideas of rights and entitlement differ between societies. They warned that any attempt to endorse one set of values above all others amounted to a new western imperialism, and would be counter to ideas of cultural relativism. Most anthropologists now agree that universal human rights have a useful place in today's world. Zechenter (1997) argues there are practices, such as Indian 'sati' (the burning of a widow on her husband's funeral pyre) that can be said to be wrong, despite justifications of tradition. This is because such practices are about much more than a culturally established world view, and frequently develop or revive as a result of socio-economic conditions and the balance of power within a community. As culture is not bounded and unchanging, there are multiple discourses and moral viewpoints within any community and among the various actors in such events (Merry 2003). Cultural relativists risk supporting the most powerfully asserted position at the expense of those who are subjugated under it.

More recent contributions to the question of universal human rights include analysis of their use in practice, and how global discourses are translated into local contexts (Merry 2003). Anthropologists such as Merry (2006) note how the legal framework of the UNDHR is not static but is actively used by communities around the globe to construct meaning. As much as the document is a product of western Enlightenment thinking, communities have the capacity to shape its meaning to suit their own agendas, incorporating its principles in ways that empower them to tackle their own local and national discontents.

Female genital cutting (FGC), also known as female circumcision or female genital mutilation remains a hotly debated, controversial issue contested particularly among legal anthropologists and human rights activists. Through her ethnography (1989) on the practice of pharonic circumcision among the Hofriyat of Sudan (1989) Boddy maintains that understanding local cultural norms is of crucial importance when considering intervention to prevent the practice. Human rights activists attempting to eradicate FGC using the legal framework of the Universal Declaration of Human Rights (UNDHR) as their justification, run the risk of imposing a set of ideological principles, alien to the culture attempting to be helped, potentially facing hostile reactions. Moreover, the UNDHR as a legal document, is contested by some as being restrictive in its prescription of what is and is not deemed a violation of a human right (Ross 2003) and overlooks local customary justifications which operate outside of an international legalistic framework (Ross 2003). Increasingly (FGC) is becoming a global issue due to increased mobility. What was once deemed a largely African practice has seen a steady increase in European countries such as Britain. Although made illegal in 1985 there have as yet been no convictions and girls as old as nine continue to have the procedure. Legislation has now also been passed in Sweden, the United States and France where there have been convictions. Black, J. A. and Debelle, G. D. (1995) "Female Genital Mutilation in Britain" *British Medical Journal*.

Further information...

Genel Yorum

Kültürün bir ögesi olarak, yasal yapı, yargı da irdelenmelidir. Yasalar öncelikle grubun varlığı şeklinde oluşurken, daha sonra gelenek temelinde bir liderin boyutu, bundan sonra kurum kalıpları yapısı ve daha sonra, 1988 Amerika ve 2006 yılında da Civil Liberties (Bireyin bağımsızlığı ve hakları) ve bunun tüm kamu, kurum ve kuruluşlardan korunması ve gözetilmesi

gerekir şeklindeki Avrupa Konseyi kararı ile yaygınlaşmış ve Ülkemizde de tüm yasalar buna göre uyarlanmıştır.

SONUÇ

Hepimiz annemizi, babamızı, ailemizi ve hatta adımızı ve soyadımızı, ülkemizi, doğduğumuz yeri, kısaca sayılacak birçok unsur içinde doğmaktayız. Doğduğumuz zaman dilimi ve Evrendeki gelişmelere de doğrudan etkilenmekteyiz. Bu etrafımızda oluşan sosyal yapı, bizi denizin içinde olan su gibi her yanımız ile çevirmektedir.

Sorun, bu denizde boğulacak, denizde olmaktan mutlu olacak veya etrafa bakarak başka evrenlerin olduğu, kısaca sahile çıkıp, denizin olmadığı yerlerin farkında ve algılayabilecek miyiz? Elbet ailemiz doğumdan itibaren emzirme ile öğrendiğimiz bir boyut olmaktadır. Devamlı beslenirken, ağlayınca verilen bir meme, bir başka yapı ve evren farkındalığı ile bu gelişmektedir. Temelde o dönemde de istenen sevgi olmaktadır. Bu şekilde daha iyi bir sindirim, daha iyi bir hormon salınımı ve mutluluğu algılamaktayız.

Kültürün 8 ögesi 5 farklı kültürel parametre ile yorumu sunulmaktadır. (B. Güvenç. *İnsan ve Kültür. Boyut Matbaacılık, İstanbul. 2018¹*)

Tablo 3: 8’li Kültürel öge ve kültürler

	Göçebe	Tarım,	Endüstri	Teknoloji	Civil
Aile ve Soy Ögesi	Kabile önemli, Sakın yanılma, kendini feda et	Yerleşim, köy Örf, gelenek Önemli, uy	Kurum ailenin Görevini yap İdeal iş üret	Teknoloji cihaz ören Teknik eleman ol Bilenler ailenin	Bağımsızlık Eşitlik, özgünlük Kardeşlik, Haklar
Kaynaklar Ögesi: Töreler	Sen bilmezsin Lider bilir	Sen uymalısın Adet, gelenek	Sermayedara uymalısın	İş bilen görev alır Sen beceri kazan	Birey Hakları İnsanlık kaynak
Çevre: Yerleşme	Çevre senindir Sen kullan	Sonsuz varlık Çevre korunur	İşin, emeğine Sahip Çık	Bilişim ortamı Üstün vasıf olan	Mutluluk veren Rahat ortam
Eğitim, Sanat: Bilgi	Kabile özelliği Hizmeti öğren	Örfü öğren uygun olun	İşini öğren Çalışmalısın	Sertifika, beceri Devamlı eğitim	Sevdiği konular Talep üzere
Devlet, Din, Yönetim	Yönetim, inanç Kabileye göre	Devlete uy Emirlerle uy	Ödev, görev Vatandaşlık yap	Üst düzeni bil Buna uygun çalış	Birey Hakkı Bağımsızlık
İnsanlar, birey: Kişilik	Kabile hizmet Kahramanlık	Birey erdir Köyü korur	Eğitimle yücelme Üstün çabalama	Tüketilen insan Ezilen kişilik	Kendini algıla Farkındalık
Sağlık ve Hastalık	Sağ olan bizim Hasta dışlanır	Örf önemli Sağlığı koru	Sağlıklı olan çalışır Hastalıktan korun	Ruhsal sorunlar Korunma esas	Yaşam bireydir En üst sağlık
Teknoloji: Üretim	Kabile varlığı İmkânı kullan	Yaşamı koru Onu yücelt	Devamlı gelişim Ayak uydur	En üst teknoloji Bunun için çabala	Mutlu olduğu Kendini sunma

Kültürlerin insandan istediği, bireye bakışı özetlenmektedir.

Kültürlenme, kısaca Çocuk Hakları temelinde eğitim: a) kültüre uygun bilgi ve beceri öğrenme ve kurallara uymak yaklaşımından, kültürlerle ve değerlerine saygı geliştirme, b) ancak kendi kişilik ve yeteneklerinin, zihinsel ve bedensel yeteneklerinin mümkün olduğunca, gelecek boyuta göre geliştirilmesi, c) özgür yapı ile (bağımsız ve bağlantısız olarak), birey ve ekolojik haklar temelinde kendi sorumluluklarını üstlenecek, d) bilgilendikten sonra ancak rıza verebileceği algısı ile, e) kardeşlik bağı ile bağlı olduğu vurgusunu benimsemek olmaktadır.

Hiçbir kişi, eşitlik ve bağımsızlığından taviz vermeden: 1) kurum ve varlığın, hatta kendi benliğinin kulu, kölesi, kısaca bir çobanı olmamalı, kabul etmemeli, 2) ancak bilgilendirme ile kendi kararı ve rızası, onayı ile yaklaşım yapmalıdır. Suç zarar ve hakları kasten, dikkatsizlik veya özen eksikliği ile belirgin, kanıtlarla desteklenen bozmak ve bunu yazılı olması ile ancak

mahkemeler yargılayarak, ispatı suçtan savunma olarak suçlu kararını verebilirler. Hiçbir kimseye, kuruluşa verilmemiş ve düzenlemeler de suç kapsamında olamazlar.

Özün özü: İnsanlar kültürel bağdan kurtularak, bağımsız ve eşitlik ile birliktelik üzere olma üzerinde yaşamalı ve sevgi temelin de olması ve sevgi ile saygıyı kazanacak değerler üzerinde olmak hedef olmaktadır. Bağımsızlık anne sütünü bebeğin kendi talebi ile emmesi ile başlar, özellikle kakayı kendi kararı ile yapması ile algılar, anne kucağı ile de sosyal boyutun farkına varırken, bu sonra baskı ile değişime uğramaktadır.

Kaynaklar

1. B. Güvenç. İnsan ve Kültür. Boyut Matbaacılık, İstanbul. 2018
2. Homo sapiens idaltu. Wikipedia
3. İnsanın sınıflandırılması. White et al., 2003. Wikipedia
4. Stafilokokların sınıflandırılması. [Rosenbach](#) 1884. Wikipedia
5. Kültür Kelime Kökeni. <https://www.etimolojiturkce.com/kelime/kültür>
6. Sözlükte kültür kelimesinin manası. <https://www.sozlukanlamine.com/kultur-24267/>
7. Kültür Nedir? Kültürün Anlamı, Özellikleri, Unsurları, Etimolojisi. <https://www.turkedebiyati.org/kultur-nedir-kultur-hakinda-kultur-anlami/>
8. İnsanın Evrimi. www.bilimteknik.TUBİTAK.gov.tr⁸
9. Erkek-DNA/Kadın-RNA Geçiş: Milliyet 24 Mayıs 2005
10. www. Google/Görseller/National Geographic Society
11. Güvenç; Kültürel Öğeler. 1970, p107
12. Elements of socio-cultural environment. <https://commercemates.com/elements-socio-cultural-environment/>
13. Avrupa Konsey Raporu. Civil Liberties. Wikipedia
14. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası Maddeleri: 10, 12, 17, 41, 137.
15. Türk Ceza Kanunu Maddeler: 1, 2, 3, 4, 5.
16. Staphylococcus. <http://www.mikrobiyoloji.org/TR/Genel/BelgeGoster.aspx?F6E10F8892433CFFAAF6AA849816B2EF5F0C38A962B939A9>
17. Staphylococcus. Wikipedia
18. Anthropology. Wikipedia
19. Cultural Anthropology. Wikipedia
20. Culturology. Wikipedia
21. Culture change. Wikipedia
22. Cultural psychology Wikipedia
23. Economic anthropology. Wikipedia
24. Cognitive anthropology. Wikipedia
25. Medical anthropology. Wikipedia
26. Legal anthropology. Wikipedia

M. A. Akşit Koleksiyonundan

Kültür

5

Kültürel yapı, Yaşam süresince; Bebeklikten ölüme kadar, bize yaşama engel değil olumlu katkı sağlamalıdır *

M Arif AKŞİT**

**B. Güvenç Hocanın eğitimi temelinde kültürel bakışları, kaynaklar ele alarak incelenmiş, Sosyal Antropolojik bakış açısı ile yapılan bir tartışma ile bu konular irdelenmiştir.*

**** Prof. Dr. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları, Neonatoloji ve Pediatri Genetik Uzmanı**

Doğarak girdiğimiz sosyal kültürel yapı, bizi bir kalıba sokmamalı, bize çeşitli insanlık boyutunu, sevgi, alaka ve ilgi ile oluşan kardeşlik ve her bireyin bağımsızlığı yaklaşımı ile katkıda bulunmalıdır.

Hangi kültürel yapı içinde olursa da tümü bir zorunlu yaptırım değil, bir öğüt olarak alınmalıdır. Birçok simgeler dahil, yaklaşımlar sizi o gruba kabulünüze kolaylaştırır ve dayanak ile gerekçelerinizi; insanlık, güzel ve iyilik üzerine kurarsanız anlaşabilirsiniz, eğer bu olmaz ise, zarardan kaçınma ve zorbalıktan korunma dayanak olursa, anlaşmamak imkânsız gibidir. Eğer grup tam tersinde ise zaten, zorba, zalim ile birlikte bile olunamaz.

Hekimler, hasta ve toplum ile etkileşim, mesleği gereği olduğundan, bunun için kişi ile empati yapmalıdır. Empati için kültürel yapı içinde olsa bile, bilim dışı, fantezi ve hayali olanlara katılım kabul edilemez, ancak yaklaşım Sosyal Antropolojik bilimsel boyuta çekilmelidir.

Yaşam canlılar için varlık ise, bu toplumsal değil, birey, fert olarak ele alınmalı, dikkat ve özen kişilik üzerine kurulmalıdır. Toplum içinde birçok şey, zarar ve sakın kullanma, kanser yapar şeklinde bilim dışı yorumlanabilmektedir. Tuz ve su gerçekte bireye göre fizyolojisine bakılmadan içilmesi veya içilmemesi ile ölüme giden boyut olabilir. Bu nedenle her insana göre yaklaşım, bir bakıma terzilik hekimlik mesleğinin bir boyutudur. Her ilaç zehirdir, bunun faydalı hale gelmesi, önce gerekli olması, dayanağının bilimsel olması ve Farmasötik, Farmakokinetik, Farmakodinamikleri temeller üzerine verilmelidir. Ayrıca hekim ilacı öngörür, eczacı bunun gerekçesine bilimsel olarak bakar ve ilacı buna göre verir, hemşire ise hastaya uygun ise verir. Burada Anayasa 137. Maddesi açıktır, zarar veren, suç unsuru hiçbir şekilde verilemez, ki eczacı ve hemşire içinde gereklidir. İlaç açısından suç oluşursa, hekim, eczacı ve hemşire üçlü savcılık sorgusuna alınır.

Bizim kültürel yapımızda, askerlik bir savunma yaklaşımıdır, amir, komutan olarak görev alanlar da yüksek öğrenimlidirler. Yüksek öğrenimli olanların teslim olması görülmemiş, çünkü askere teslim

olanın normal sosyal yaşamda mesleğini icra etmesi olanaksızdır. Askerlikte daima savaştan kaçanları öldürme için geride bir grup ayrılırken, Ülkemiz için hedefe ulaşmasına karşın durmayan, mayınlı araziye koşarak giren askerleri durdurma yaklaşımı yapılır.

Bu Makalede, kaynaklara bakılarak, kültürleri Üst, Orta ve Alt tabaka olarak sınıflaması, gruplandırdıkları ve eşitlik kavramının ancak o grup içinde kalmak koşulu ile algıladıkları gözlenmektedir. Bu açıdan burada yorumlarda kabul edilmeme oranı yüksektir. Bunların doğru veya yanlış olarak değil, bağımsızlık, eşitlik ve kardeşliğin, birey hakları olarak ele alındığından olduğu görülecektir.

Özet

Kültürel yapı, Yaşam süresince; Bebeklikten ölüme kadar, bize yaşama engel değil olumlu katkı sağlamalıdır

Amaç: İnsanlar iç dünyası (ruhsal yapı, İd), kendi benliği (ego), kişiliği ve dış Evren (süper-ego) etkileşimleri birbiri içindedir. Dış yapı, kültürel özellikler olarak görülmektedir ki, insana etkileşimi kendi bağımsızlığı, eşitlik ile kardeşlik kavramına olumlu katkıları olması açısından kaynaklar yorumlanmaktadır.

Dayanaklar: Kaynaklar internetten ele alınmış, doğrudan metinler sunulmuş ve yorumlanmıştır. Kaynaklar, iyi, güzel, doğru ve yanlış olarak değil, fikir sunulması açısından belirli kültüre özgü olduğu söylenebilir.

Giriş: Her bireyin kendisine özgü, özel bir durumu ve yapısı vardır. Burada Sosyal ve kültürel Antropolojik Bilim Dalı yaklaşımı içinde bakış yapılmaktadır.

Yaklaşım: Yorumlar, her kültürün kendi yapısı ele alınarak, birey hakkı ve bağımsızlığının eşitlik açısından oluşması temelinde yapılmıştır. Her kültürel yapının zamanımızda da olduğu, bu açıdan, kültürlerin tarihsel değil, geçmiş örnekleri olması, zamanımızda da bulunarak, karma kültür yapısını oluşturdukları da gözlenmektedir.

Sonuç: İnsanların sosyal yapısını etkileyen kültürel yapının, kişinin bireysel olarak sorumluluğu çerçevesinde, bilgilenerken rızası olması, suçun bireysel kanıta dayalı olduğu dikkatlerden kaçmamalıdır.

Yorum: Zamanımızda tüm yaptıklarımız yorumlanırken, özellikle mahkemelerde yargılanırken, dayanaklar mutlaka birey ve onun rıza, kararına dayanmaktadır. Gerekçede, kültür ve yaptırımlar, düzenlemelerin kabul edilmediği, hatta cezayı ağırlaştırıcı neden olduğu da unutulmamalıdır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal-kültürel-Antropolojik Bakış, Kültürel Etkileşim

Outline

Cultural structures, during the life period; From birth to death, must be positive contributions

Aim: People has internal-Id, external-Superego, and individual-Ego are influences as assorted construction. External impacts mainly on cultural parameters, thus, the evaluations of references are depend on informative consent, grounded on liberties, equality and brotherhood concepts.

Groundings: The references are taken from internet web; the indications are directly and evaluated. The discussions not confirmed as true, false or right or wrong, the indications are mainly on from a culture taken as original, main subject.

Introduction: Each people has specific, personal creation, unique and sole. This Article chiefly on Social Cultural Anthropological perspective

Notion: Evaluations, based on the civil liberties and equality concept, thus, cultural structures are considered among this aspect. Each culture types can be noticed today, thus historical evidences be also, but, the combined cultural specifications can be noticed nowadays.

Results: The social influences on the individuals, be not invalided individual responsibility, means, informative consent the fact, crime is individually charged, obligation and their own decision.

Reasoning of traditions are leading to increase the punishment, but, only courts can indicate the quilt as fact, after standing at the law.

Key Words: Social Cultural Anthropology Perspective, The description of Culture

Giriş

İnsanlar bir konuyu kendi temel insanlık boyutuna göre ele almaktadır. Temel olan, sevgi ve İnsan Hakları olmalıdır ve buna göre; a) bağımsızlık, b) eşitlik, c) kardeşlik temelinde oluşturmalı, zulüm, zorbalık ve ikna dahil herhangi bir kişiye müdahale etmeden, kendi talebi ve rızasına göre oluşmalıdır.

Bir insanın askerlik eğitimi; a) Göçebe Kültürü: kendi kabilesini korumak, gerekirse, diğer kabileleri yok etmek üzere, b) Tarım Kültürü: vatanı korumak ve savaşarak savunmak, gerekirse yeni yerler zapt etmek, c) Endüstri Kültürü: varlığı için daha fazla üretim, kazanç, kaynaklara sahip olmak, d) Yüksek Teknoloji: üstün teknik ile tüm Evrene hakim olmak, kendi dediklerini yapmak, e) Birey Hakları; mücadele yaşam içindir, savaş kabul edilemez, barış esastır, her birey haklarını savunmayı öğrenmeli, zorbalık, zarar ve baskı kabul edilemez. Burada eğer Amerika'ya turist olarak girseniz bile, dosyanızda adam öldürme eğitimi almış (vatan savunması için olan askerlik eğitimi) olarak tanım görürsünüz, ayrıca biz adam öldürmeyiz, yaşamı koruruz deseniz bile zor algılanır. Suriye'de bombalıyorlar, %14 terörist öldürdük diyorlar, anlamı %86 sivil ölümdür, bizim askerimize bile bir sivil öldürdüğümüze örnek sunamıyorlar. Bu kültürel algı sorunudur. Evrene hâkim olmak isteyen, birey hakkını algılayamaz veya çok zorluk çeker.

Kaynaklara göre Kültür Yaklaşımı

Sosyal Antropoloji, Kültürel Sosyoloji gibi Bilim Dalları kültür konularını incelemektedir. (B. Güvenç. *İnsan ve Kültür. Boyut Matbaacılık, İstanbul. 2018¹*) Sosyal Antropolojik bakış açısı, yorumlarda ele alınmıştır. Bu açıdan farklı görüşler literatürde gözlenmekte ve bu boyut irdelenmektedir.

A-Kültürel Katmanların Tanıtılması

Kültür yaklaşımında kültürlerin analizi değil, kültür içindeki bireylerin, toplum içindeki konumu, bir bakıma, iç yapısındaki katmanlardan söz edilmektedir. Kültür için dinamikleri sunmaktadırlar.

1) Trompenaars-Cultural-Dimensions²

<https://expertprogrammanagement.com/2017/10/trompenaars-cultural-dimensions/>

Trompenaars Cultural Dimensions Model, also known as The 7 Dimensions of Culture, can help you to work more effectively with people from different cultures.

Business is becoming ever more global, and as a result of this, teams are becoming more diverse. Thus, we are likely to need to work with people from other countries and cultures.

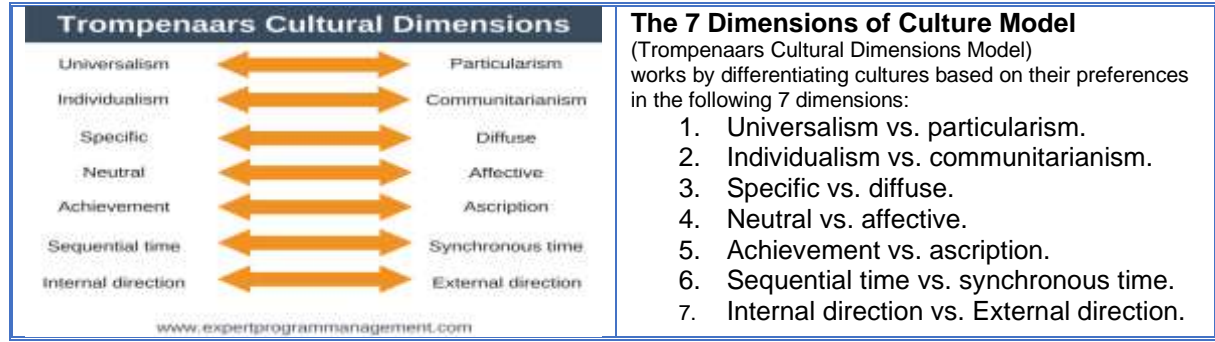
Most of the time things will go well when you work with people from other cultures. But when things don't, and misunderstandings arise, Trompenaars Cultural Dimensions Model can help.

The model was first described in the book, [Riding the Waves of Culture: Understanding Diversity in Global Business](#). Written by Fons Trompenaars and Charles Hampden-Turner in 1993. To create the model, they surveyed over 40,000 managers from 40 countries.

The book won't help you to learn cultural etiquette. If that is what you're looking for then you need a different book. The real advantage of this book and the model is that it allows you to step outside of your own biases and stereotypes. In doing so you can see how another culture might approach a problem. This can then prompt you with ideas to resolve any misunderstanding.

Yorum: Burada kültürlerin özelliklerinden çok, her bir kültürün, iki taraflı değerlendirilebileceği görüşü sunulmaktadır.

Kültürün 7 Boyutu

Şekil-1: Kültürün 7 Ölçeği, boyutu: 1) Özgün/Üniversal, 2) Birey/toplum, 3) Yalın/Yaygın, 4) Doğal/Yapay, 5) Başarı/Kredi, 6) Senkronize/Kronolojik, 7) İç/Dış eğilimler

Yorum: Bu tanımlamalar kültürün boyutlarının değişken olabileceğini göstermektedir. Ancak bireyin hakkı bu tanımlamalarda gözden kaçmamalıdır.

1. Universalism vs. Particularism

This dimension can be summarized by asking what matters more, rules or relationships?

Cultures based on universalism try to treat all cases the same, even if they involve friends or loved ones. The focus is more on the rules than the relationship. Universalist cultures include Canada, the U.S., the U.K., and Australia.

Cultures based on particularism will find relationships more important than rules. You can bend the rules for family members, close friends, or important people. Each case has to be examined in light of its special merits. Particularist cultures include Latin America, Korea, China, and Russia.

Tips for working with universalist cultures:

- Keep your promises.
- Be consistent.
- Explain the logic behind why you have made a certain decision.

Tips for working with particularist cultures:

- Invest in building relationships so you can understand the particular needs of others.
- Respect these needs as much as possible in your decision making.
- Call out specific important rules that must be followed.

Yorum

Tüm insanlık-Tekelcilik: İnsan birey olarak varlığını tüm çevresi ve Evrene karşı nasıl koruyabilecektir, yaklaşımı içindedir. Civil liberties, bireyin eşitliği ve kardeşlik üçgeninde zarar oluşturmadığı sürece birey davranmakta, özellikle düşünmekte hür ve bağımsız olmalıdır.

Burada belirtilenler ise bireyin ayağına konulan zincirin devamlılığını öngörmektedir. Birey, kişi olarak tekelleşme, bencillik içinde değil, kardeşlik bağı ile birliktelik olmalı, bu birey olmayı ortadan kaldırmamalıdır. Belirtilen ve karşı görüş parantez içinde sunulmaktadır. Bunlar; 1) sözünüzde durun (anlaşma olmadığı sürece, fikir değiştirilebilir, suç yapması dışında birey zorlanamaz), 2) güvenilir olması (güven karşılıkta özgü olmalıdır, birey kendi duygu ve düşüncesi olduğu algısı ile bilgilendirme yapılır, karar ise kendisindedir, anlaşma dışında zorlanamaz), 3) gerekçe ve dayanakları söylemelidir deniliyor (niye kişi belirtmeli, birey değil, karşıdaki söylemelidir), 4) ilişki kurarak karşıdakinin istediklerini anlamalıdır (ilişki değil, empati kurulmalı, bunu ona yaklaşan yapmalıdır), 5) başkalarının isteğine saygı duyun (saygı sevgi ile kazanılır, insan olarak saygı, sevgi temelidir. Belirtilen yeterli değil, onun istediği yapılmalıdır, saygıdan çok fazlasıdır bu yaklaşım), 6) bazı önemli kurallara uymalıdır (kurallara uymak veya uymamak ceza kapsamında değil, ceza ancak kanunda yazılı suç/zarar olandadır ve şüphe bireyin lehinedir. İlkelerde bile kurala, düzene uymamak suç değildir).

Burada da görüldüğü gibi, kurum kültürü ile hangi düzeyde olursa olsun birey, sosyal, mahalle baskısı gibi tanımlanan zincirlere bağlıdır ve kabul edilemez. Bireysellik yoktur, adı vardır.

Burada uluslararası olan kültür değildir, bir bildirge, bir öneridir. Uluslararası İnsan Hakları sunumu ele alındığında, bu bireye, kişiye yansıtılabilir. Genel olarak etik yaklaşımda olduğu gibi, etik ilkeler tanımlanır, hangisi doğru olarak belirlenir, daha sonra da ne yapmalıyım

sorgusu sorulur. Bireyselleşmeyen boyut anlamsızlaşmaktadır. Demokrasi en çok diktatörlerin kullandıkları kelimedir, çünkü burada kademeli kazanç vardır. Yönetici, idareci ve halk olarak tanımlanabilir.

2. Individualism vs. Communitarianism

This dimension can be summarized by asking do we work as a team or as individuals? Do people desire recognition for their individual achievements, or do they want to be part of a group?

Individualistic cultures believe that your outcomes in life are the result of your choices. In these cultures, decision makers make decisions and they don't need to consult to do so. Thus, decision makers can make decisions at speed. It is your responsibility to look after your happiness and fulfillment. Individualistic cultures include Canada, the U.S., the U.K., and Australia.

Cultures based on communitarianism believe your quality of life is better when we help each other. Thus, these cultures organize themselves around groups. There is a strong sense of loyalty within the group. As a result of this group tendency, decision making is slower as everyone gives input. Job turnover will be lower due to high group loyalty. The group gets rewarded for high performance, not the individual. Communitarian cultures include Japan, much of Africa, China, and Latin American countries.

Tips for working with individualistic cultures:

- Reward and issue praise based on a person's individual performance.
- Encourage people to use their own initiative.
- Align the individual's need with those of the organization.

Tips for working with communitarian cultures:

- Reward the group for high performance.
- Praise the group in public, but praise individuals for their contribution in private.
- Include the whole team in decision making.

Yorum

Fert ve Toplum: Burada da birey ve toplum karşılaştırması yapılıyor ama birey yine toplumun dediğini yapmalıya getiriliyor. Kısaca zincirlerin başka boyutu sunulmaktadır. Şöyle ki; 1) bireyin performansı dikkate alınmalıdır (bireyin kararı yok, sadece robot gibi işlevine bakılıyor), 2) kendi inisiyatifi alması isteniyor (kendi bilgilenme ve kararı değil, uymaz ise başına gelecekleri fark etmesi isteniyor), 3) kurum ile bireyin arzusuna bakılması (bireyin arzusuna göre değil, kurumun gözü ile, bakış açısı ile irdelenmektedir), 4) yüksek performans için ödül konulması (insanları yarışmacı hale sokularak, daha zor boyuta sokulmaktadır), 5) toplum içinde bireyleri taktir etmek (bu bir toplumsal baskı kurmanın onaylanması olmamalıdır), 6) tüm toplumu karar vermek üzere bir araya getirmek (insanları fert olarak değil, grup olarak, ortak akıl adı altında ezdirmektir).

Tanımlamalar sanki karşıt gibi sunulmaktadır. Bir ortak çay sohbet saatinde parayı yönetici öder, ama tüm insanlar toplum olarak katılır. Konu çay içmek değil, sohbet etmek, bütünleşmek ve dertlerini söylemek, ortak çözüm bulma çabasında olmaktır. İmeceler, çeşmeler bir komünist metodu şeklinde, tüm insanların faydalandıkları yerlerdir.

3. Neutral vs. Affective

This dimension can be summarized by asking do we show our emotions..

In a neutral culture, people tend not to share their emotions. Emotions are of course felt by the individual, but they are kept in check and controlled. Observing these people you would consider them cool and rational. Neutral cultures include Germany, Netherlands, and the U.K.

In an affective culture, people tend to share their emotions, even in the workplace. In an affective culture, it considered normal that people share their emotions. Examples of affective cultures include Italy, Spain, and Latin America.

Tips for working with neutral cultures:

- Keep your emotions, both what you say and what your face says, in check.
- Remember that people are less likely to express their true emotions. So try to read between the lines of what people are telling you.
- After initial chit-chat, stay on topic in meetings.

Tips for working with affective cultures:

- Use emotion to communicate what you want and your goals.
- Share how you feel to strengthen your workplace relationships.
- Learn some techniques to diffuse situations where emotions run high.

Yorum

Doğal ve Duygusal: Her bireyin id, ego ve süper-egosu vardır. Bunun kontrol altına alınması anlamsız, kişiye karışmak olmaktadır. Ancak bireyin reaksiyonunu kaldırmak, özellikle bağımsızlık algısı içine girmemesi için önemlidir. Bunlar; 1) yüzü dahil ifadelerine bakarak kontrol edin (bir nevi bireyi irdelemek için ona maske yüzü önermektedir, bir kandırma

yaklaşımıdır), 2) insanlar gerçek duygusunu saklayabilirler, buna dikkat edin (bireyin duygusu ve inanışlarını sorgulamak, algılamak ve saptamaya çalışmak insanlık suçu olarak görülmelidir, sizi ilgilendirmez diyen olmuyor), 3) toplantı öncesi konuşmak (toplantı öncesi insanların görüşlerini almadan, buna göre konuşmak, bir aldatmacadır), 4) hedefleriniz ve istediklerinizi duygusal yol ile anlatın (düşünce ve akıl örtülme usulleri söylenmektedir, tüm diktatörler belirli simgeleri sunarak zorbalığı hakim kılmak isterler), 5) ilişkileri nasıl güçlendireceğini irdelemelidir (bilgi sunmalı, sorulara cevap vermeli iken, bir nevi nasıl beyin yıkanabilir onu irdeleyin denilmektedir), 6) duygusal boyut yüksek tutmak için teknikler kullanılmalı (çocuklar gibi insanları da aklını kullanmadan eylemi yap denilmektedir). Yukarıda da gözlendiği gibi, kurum kültüründen sorgu ve duygu bile gelişmemeli denilmekte, bunun için çaba sarf etmektedir.

Burada gözlendiği gibi üst kültürel tabakanın, sermayenin karşı oluşumları önlemek için duygusal boyutları da kontrol etmesi ve metotlar söylenmektedir.

4. Specific vs. Diffuse

This dimension of Trompenaars Cultural Dimensions Model can be summarized by asking how separate is our personal and professional life?

In a specific culture, people tend to keep their personal and work life separate. These cultures don't see an overlap between the two spheres. These cultures tend to be schedule focussed and direct and to the point in their communications. They focus more on the goal than the relationship. Examples of specific cultures include Germany, the U.S., the U.K., and the Netherlands.

In a diffusive culture, people tend to see their personal and work life as interconnected. These cultures believe that objectives can be better achieved when relationships are strong. As such, in these cultures work colleagues socialize with each other outside of work more. These cultures are courteous and respect age, status, and background more. Examples of diffusive cultures include China, India, Argentina, and Spain.

Tips for working with specific cultures:

- Organize agendas for your meetings.
- Stick to your agenda as best you can.
- Focus first on setting objectives for people. Your relationship comes later.

Tips for working with diffusive cultures:

- Build your relationship before you start setting objectives.
- Expect invitations to more social occasions from colleagues. Commit to attending them.
- Expect to discuss business in social situations and personal matters in the workplace.

Yorum

Özel ve yaygın: Bunlar kültür değil, kültürlerin nasıl etkin ve kalıpsal hale getirilmesi yaklaşımlarıdır. Birey daha önemli ve buna göre bağımsızlığı değil, nasıl kalıp, toplum içinde yok edilmesi söz konusu olmaktadır. Bunlar; 1) toplantı için takvime eklenmesi (hiçbir toplantıyı kaçırmaması ve bu şekilde sistematik beyin yıkama işlemi yürütülebilir), 2) elinden gelenin en iyisini yapmalısın (niye başkası için en iyisini yapmalı, kendisi için insan çalışmalı ama toplum ile çatışmamalıdır tabii), 3) ilk olarak insanlar için objektif kuramlar oluşmalı, ilişkiler daha sonra gelmelidir (insan öncelikle kendisi için yaşamalıdır, niye toplum için var olacaktır, birey, benliğini kaybetmemelidir), 4) ilişkilerini kurmalı ve geliştirilmeli (ilişkiler ancak ortak insanlık üzere olursa olabilir, birliktelik adı altına bütünleşme, kabile oluşumu olup, kabul görememelidir), 5) davetler ile çağırım olmalıdır (insanlar varlık ve konumları ile değil, fikir, düşünce ve idealleri ile birleşmesi daha önemli olmalıdır), 6) sosyal ortamda iş konuşulması (insanları kurum kültürü içinde benliğini tüketmekte, onları sosyal ortamda da koparmamakta, sanki statüden, kurallardan kaçır boyuttan korunmaya çalışılmaktadır). İnsan toplumun ayrılmaz bir bütünü olmakta, bireysellik kaybolmaktadır.

Avrupa Konseyi ilk kararda bireyin hürriyeti ve hakları öncelikli tanımlayarak, bunun tüm kurum ve kurullardan korunması ve gözetilmesinin gerektiği bir görev olarak devlet ve yargı organlarına bir yükümlülük iken, burada tam tersi vurgulanmaktadır.

5. Achievement vs. Ascription

This dimension of Trompenaars Cultural Dimensions Model can be summarized by asking do we prove ourselves to get status or is it given to us?

In an achievement culture, you earn status through knowledge or skill. Job titles are earned and reflect this knowledge and skill. Anyone can challenge a decision if they have a logical argument. Examples of achievement cultures include the U.S., the U.K., Germany, and Scandinavia.

In an ascription culture, you are given status based on who you are. This could be because of your social status, your education, or your age. You earn respect in these cultures because of your commitment to the organization, not your abilities. A decision will only be challenged by someone with higher authority. Examples of ascription cultures include Japan, Italy, and France.

Tips for working with achievement cultures:

- Issue praise to an individual in front of their peers.
- Avoid using titles.
- Reward individual performance.

Tips for working with ascription cultures:

- Use titles to refer to peers. If you wish to challenge the decision of a superior, handle this delicately.
- Pay extra care to show respect to your superiors.

Yorum

Başarı ve teşekkür: Birey kendi yaşamı ve varlığı bir başarıdır. Korunması en büyük işlevdir. Burada belirtilenler; 1) arkadaşları önünde taktir edin (diğerleri ise taktir edilmiyor, kısaca onlara bir aşağılama yapılıyor, görevini yapmak yeterli değil midir sanki), 2) makam, sıfat, bir bakıma ödül kullanmaktan kaçının (çünkü toplumda bir düşmanlık sözel değil belirgin boyut ile, simge ile oluşturulacaktır ve aynı zamanda ödülün bir ücreti ve bireyin kıdem alması, ekstra para ödenmesi gerekir), 3) ödül bireyin performansına göre olmalı (bireyi toplumdan ayırmakta, daha üst katmana geçmesi ve bazı ödüller için zorlamakta, arkadaşlarından ayırmaktadır), 4) üstün görülmekte ise bunu dikkate almalısınız (mükemmellik bir insanları en üste zorlamak, bireylerin imkansız başarıması istenir), 5) üstün olana fazladan bakım yapılmalı (koşu atları gibi bir rekor kırılması demek, insanların insanlıktan çıkarak çalışmasıdır).

Bir yolda giderken, bireyin arabayı kurallara uygun ama kendi istediği doğrultuda olması beklenir. Hız kurallarına da uymalıdır. Daha hızlı gitmesi, daha kısa süre ve daha üstün gibi algıları aşılatacak, onun mutlaka hata yapması ve diğer taşıtlar tarafından dışlanmasıdır. Birey başarısı ile toplumdan uzaklaştırılmakta, ödül verirken, yalnızlıkla cezalandırılmaktadır.

6. Sequential time vs. Synchronous time.

This dimension can be summarized by asking, do things get done one at a time or do many things get done at once?

In a sequential time culture, time is very important. People like projects to be completed in stages. Time is money, and so it is important that each stage is finished on time. It is rude to be late for meetings in these cultures. Examples of sequential time cultures include the U.S., the U.K., and Germany.

In a synchronous time culture, people see the past, present, and future as interwoven. Because of this people do several things at once, as time is interchangeable. This results in plans and deadlines being flexible. It also explains why punctuality is less important. Examples of synchronous time cultures include Japan, India, and Mexico.

Tips for working with sequential time cultures:

- Keep to deadlines and commitments.
- Try not to deviate from the set schedule.
- Show up on time.

Tips for working with synchronous time cultures:

- Allow people some autonomy within the schedule.
- Allow time for people to arrive late to meetings.
- Be explicit, calling out any deadlines that are not flexible and must be reached.

Yorum

Senkronize ve gelişimsel zaman: Birey eğer toplum ile senkronize olursa, kişiliği ortadan kalkar. Senkronize olma, askeri yürüyüş gibi durumlar, bireyin bir ekip içinde olması ile olur. Belirtilenler; 1) belirli sonuçlanma süreci konulmalı (belirli zaman diliminde işlev yapılmalıdır, kurallara uymalıdır), 2) programdan sapma kabul edilemez (birey herhangi bir şekilde fikir sunamaz, bırakın karşı çıkmayı, katkı sunması bile engellenmektedir), 3) zaman gösterilmelidir (kısaca eylem belirli süre içinde yapılması, düşünmeyi bile engellenmesidir), 4) bu program içinde otonomi verilmesi (birey otobüs içinde giderken, otonomisi vardır demek, sadece su içme gibi talebinin olabileceğidir, kısaca yoktur), 5) toplantılara mutlaka katılması için, geç kalma süresi saptanmalı (kısaca katılmak zorunda, geç kalması bile toplantıya katılmayı engellememektedir), 6) geç kalmada esneklik olmamalıdır (beyin yıkama eyleminde devamlılık esastır, yoksa birey düşünmeye başlar, devamlı iş ve görev, ödev verilmelidir).

Burada da görüldüğü gibi birey tek olarak kişilik değil, bir grup içinde eleman olmalı, bir bakıma asker gibi olmalı, ancak birey, yönetici ve komutan değil, er olmalıdır.

7. Internal direction vs. External direction

This dimension of Trompenaars Cultural Dimensions Model can be summarized by asking do we control our environment or are we controlled by it?

In an internal direction culture, people believe that they can control their environment to achieve their goals. The focus is selfish (one's self, one's team, and one's organization). Winning is important in these cultures and aggressive personalities are thus prevalent. Examples of internal direction cultures include the U.S., the U.K., and Australia.

In an external direction culture, people believe that they must work with their environment to achieve their goals. In these cultures winning isn't as important as maintaining a strong relationship. They focus on environmental factors e.g. relationships to achieve their goals. Examples of external direction cultures include China, Russia, and Saudi Arabia.

Tips for working with internal direction cultures:

- Allow people to set their own (within reason) learning development plans.
- Allow a degree of constructive criticism.
- [Set clear goals](#) and objectives.

Tips for working with external direction cultures:

- Rather than set goals, [give feedback](#) so as people can correct their course en route.
- Allow people autonomy to use their relationships to achieve results.

How to Use The Model

Unfortunately, Trompenaars Cultural Dimensions Model has no clear and consistent way use it. But here is a very simple process you can use to start using the model:

1. First, self-evaluate that any misunderstanding is, at root caused by cultural differences.
2. Second, score the person (not the country they are from) against each of the 7 dimensions.
3. Third, examine those dimensions with the biggest score. Select from the tips provided for that dimension to attempt to resolve the problem.

Note that there is a reason we score the person and not the country they are from. This is because within individual countries there are cultural differences from one region to the next. So we score the individual to avoid overgeneralizing.

Tip: Hofstede's Cultural Dimensions

This is another model which can help you to understand cultural differences. You can learn more about Hofstede's Cultural Dimensions [here](#).

Trompenaars Cultural Dimensions Summary

Most of the time when working with different cultures things go fine. But when they don't Trompenaars Cultural Dimensions Model (The 7 Dimensions of Culture) can help you understand why. And once you understand the root of the problem it's possible to generate ideas to resolve it.

Yorum

İçsel ve dış uyarılar: Bir insan ancak yaptığı davranışlar ile dikkate alınabilir. Eğer zarar ve suç kapsamı yok ise ancak bilgilendirme, öğüt verilebilir, katkı sağlanabilir. Burada iç ve dış uyarı verilmesi anlaşılır olamaz. Belirtilenler; 1) kendi gelişme ve ilerlemesini belirtmeli ve gerekçelendirmelidir (bilgilenme ve öğüt verme boyutundan çok farklı olduğu görülmekte, kabul edilemezdir), 2) yapacağı kritik sadece olumlu olmalıdır (karşı çıkması bırakın, ayrılması bile olanaklı görülmemektedir), 3) net hedefler belirlenmelidir (amaç ve güdü önemli iken sonuca göre olması anlaşılır değildir), 4) geri bildirim göndermeleri (bu şekilde üst yönetim olanakları düzeltme, daha doğru ifade ile, kendi istedikleri yöne çevirme anlaşılmaktadır), 5) otonomi ancak ilişkide kurulması (kısaca toplum baskısını kabul etmesi istenmektedir). Bu açıdan bireylerin farklı davranmaması için; 1. kültürel farklılığa dikkat edilmesi, 2. bireyin puanlanması, 3. büyük puanlama içinde bir teşvik ile kalıp içinde kalması istenmektedir.

Bu kültürel boyut olarak tanımlanmakta, ancak bunun kültür ögesi değil, katmanlar içinde bireyin kalması ve bireyin bağımsızlığının önlenmesi yaklaşımı, dikta rejimi vardır.

Genel Yorum

Burada bir kültürel yapının bireyler tarafından kabul etmesi ve bu öğelerin dışına çıkmaması, farklı kültürlerle yönelmemeleri için bir yaklaşımdır. Aile ne anlar denilerek, hiçbir şekilde bilgi vermeyen ve dilediğini yapmayı bir hak gibi gören hekimlere benzemektedir. Yaşam Hakkı temelinde olan boyutlar farklı olmak üzere, elbet bilgilendirme ve rıza gereklidir. Eğer aile bebeğin zararına yaklaşımda ise, Çocuk Koruma Kanunu'na göre bebeğin, çocuğun aileden alınıp, devlet bakımına alınabileceği hukuksal hakkı vardır. Bu açıdan bilgilendirme yapmalı ama zorlama ve ikna gereksizdir, bazı durumlarda rıza şartı zaten olamaz.

Etik ilkeler, örf ve geleneksel yapıda ahlak adı altında, zorlayıcı kalıplar değildir, ahlak felsefesi kısaca a) doğru nedir kavramının sorgulanması, uluslararası hukuk yapısı ile bakılması, suç kavramında değilse, zarar oluşturmuyorsa bireye bırakılması ve b) ne yapmalıyım boyutunda da hakların dengelenmesi ile zarardan kaçınma olmalıdır. Kalıp ve kural, bireyler için olamaz, ancak öğüt ve bilgi olabilir. Orta akıl veya jüri/toplum görüşü egemen olan, ekseriyetin bireyin kararının önüne geçen sosyal durumları kültürel öge olarak ele alan yaklaşım ve tüm yapıları bunun açısından irdeleyen bir yaklaşımdır. Tek açıdan bakışı kültür olarak genelleştirmektedir.

2) 8 CULTURAL PARAMETERS³

Eleonora Bramucci Group C Module 2006-2007 3rd yr. English LL.. Task 2B

INDICATE ON THE GRAPHS BELOW:

B= Britons in 2 specific implementations: Tolkien / LadyD

T = Trinity student (use Patrick as a model for now)

I = most Italians you know about.

Y = Yourself

(1.) Individualist vs. Collectivist

(2.) Form trusted vs. Form distrusted

(3.) Horizontal vs. hierarchical

(4.) Self in control vs. Other in control

(5.) Learn from experience vs. from authority

(6.) Rules-observant vs. Rules-bending

(7.) Communication direct vs. indirect

(8.) Uncertainty-tolerant vs. Uncertainty-averse

ELEONORA BRAMUCCI, Group C, Module 2006-2007 3rd yr. English LL, Task 2B

“ Write interrogation strategies to put to your Trinity College partner to see if s/he has the values you have attributed to her/him on your Cultural Dimension Chart”.

• Individualist vs. Collectivist

At lunchtime, do you have lunch alone or with other members of your family?

(If s/he answers alone=individualist, if s/he answers with others=collectivist).

• Form trusted vs. Form distrusted

During an exam, your best friend is in difficulties and s/he asks you to copy your work. How do you react? Do you decide to help her/him? Do you decide to cheat the teacher without respecting the correct forms used during a test and without having respect for the teacher and for other classmates?

(If s/he decides to help her/him=form distrusted, otherwise= form trusted).

• Horizontal vs. Hierarchical

Let's suppose you are a teacher and you have to establish the arrangement of students' and teacher's desks. How do you put them by considering your outlook on the relation between teacher and students? How would you establish this relation?

(If s/he decides to put her/ him desk in a way as to make her/him superiority felt= Hierarchical; if s/he decides to put them on the same level without considering the difference between the two positions= Horizontal).

• Self in control vs. Other in control

Let's suppose you win a swimming competition. Do you think that this win is the result of your athletic training, of your tenacity or do you think that it depends on chance events, on the fate or on judges' kindness?

(If s/he thinks it depends on chance events= Other in control, otherwise= Self in control).

• Learn from experience vs. learn from authority

Let's suppose you decide to go to a country like Spain, but you don't speak Spanish in the least.

What do you decide to do? Before leaving, do you prefer to attend Spanish lectures (for example to take private lessons with a Spanish mother tongue teacher) to learn basic words or do you decide to go in any case by confiding in your abilities and in your experience?

(If s/he decides to attend Spanish lessons with a mother tongue teacher: Learn from authority, otherwise Learn from experience).

• Rules-observant vs. rules-bending

Let's suppose you are a teacher and you teach in a school where there are teaching methods that are very different from yours.

Do you adapt to this school's teaching system or do you stand up for your method by applying it in your lessons?

(If s/he answers s/he stands up for her/him teaching method= Rules-bending, otherwise= Rules-observant).

• Communication direct vs. Communication indirect

Your bosom friend behaved badly with you and you are angry with her/him. Do you clear up this problem right then by talking him/her frankly or do you show yourself detached, chilly so that s/he can understand that s/he was wrong?

(If s/he answers yes at the first question=Communication direct, if s/he answers yes at the second question= Communication indirect).

• Uncertainty-tolerant vs. Uncertainty-averse

Let's suppose you decide to go on holiday with your friends for a week.

Would you plan the whole week in detail, or would you go without planning anything and worry-free?

(If s/he decides to plan the whole week= Uncertainty-averse, otherwise=Uncertainty-tolerant).

Yorum

Burada da yukarıda olduğu gibi birey (civil liberties) kavramı değil, bireyin belirli toplumsal yapı ile baskıya alınması yaklaşımı görülmektedir. 1) ferdiyetçilik adı altında toplum içinde

gerek seçim, oylama, mahalle baskısı ile yok edilmesi, 2) güvenli veya güvensizlik adı altında, bireyin belirli kalıp içinde kalması, kendi arzu ve isteği ile davranmasının güvensiz olacağı kavramı geliştirmektedir, birey daha önceden nasıl davranacağını bilmez, bilgi toplar, düşünür ve öyle karar verir, 3) hiyerarşi ile mevcut merdiven sistematiğine uymalı, 4) kendini o toplum içinde kontrol etmeli, serbest davranamaz, 5) otorite içinde davranışı öğrenmeli, itaati kavramalıdır, 6) kuralları bilmeli, suçlar dışında bilgilenme değil, zorunlu olarak suç olamayanları da bilmeli ve uygulamalıdır, 7) iletişim mutlaka kendi kurum içinde olmalı, dışardan görüş almamalıdır, 8) tolere etmeli, isyan çıkarmamalıdır.

Birey bağımsız olursa, sonra zurnacı ve davulcuya kaçar gibi annelerin kendi öngördüğü ile çocuklarını evlendirmek isterler. Ancak çok azı buna uymaktadır. Bağımsızlığı algılayan bireyin bir daha esir ve grup içinde olamaz, ona katılır ama uyum olmaz.

3) Kültür Çeşitleri Nedir⁴

<http://kultur-cesitleri.nedir.org/#alt-kultur>

Bu Yazıda Neler Var

- Alt Kültür
- Karşı Kültür
- Kitle Kültürü
- Folk Kültür ya da Halk Kültürü
- Yüksek Kültür
- Popüler Kültür

Yorum

Kültürel yapıda toplum eşitlik değil, bazılarında daha fazla hakların olmasını doğal karşılamakta, hukuk yapısı da buna göre olmaktadır. İnsanlar en üst yapıya, yönetimde olmak için bir mücadele içinde olmaktadır. Seçilme en kolay bir yükseliş çeşidi olduğu için, bu açıdan politika amacından saptığı görülmekte, eğer etkinlik sağlanmaz ise dikta devamlı bir kılıç gibi tepemizde asılı durması istenmektedir.

Genel olarak ölçümde üst (yüksek Kültür), orta (Kitle Kültürü) ve alt (Halk Kültürü) diye bölünür. Ancak uygulamada Hindistan'da 12 katman olduğu sözel ifade edilir. Tarihsel bir boyut olarak, İngiltere Londra veya Afrika'daki uygulamasında, a) komutan (asilzadelerden veya üst düzey İngilizler 'den oluşmalıdır), ev sahibi üst katta, b) hizmetçiler alt katta, c) işçiler bahçede, d) zenci ve dış hizmetli olanlar ise bahçe dışında yemek yemelidirler. Benzer uygulamada hastahane dé her katman kendi arasında çay içer, birbirinin odasına ancak izinle girer. Bizim yaklaşımımız ise, her birey birlikte olması, kaynaşması ve sorunları da bu şekilde konuşarak, eşit ortamda çözüme ulaştırması olmalıdır. Bu Avrupa Konseyinde belirtilen civil liberties, Birey Hakları kültürü yaklaşımıdır.

Listelemede kültüre karşı çıkanlar (Karşı Kültür), yaygın boyutlar ve ortak akıl (Popüler Kültür) gibi faktörlerin de ayrıldığı görülmektedir. İngiltere'de Beatles ve Twiggy gibi karakterler ile oluşan değişim, popüler yapı değil Endüstriden Yüksek Teknoloji Kültürüne geçiş simgeleridir.

Alt Kültür

Sosyolojide alt **kültür** kavramı genellikle bir toplumda azınlıkta olan grupların değer, tutum, inanç ve yaşam tarzına işaret etmek için kullanılır. **Alt kültür** üyeleri toplumdaki ortak kültürü önemli ölçüde paylaşmasına rağmen gündelik yaşam içinde farklı inanç, pratik ve tarzları kabul ederler. Alt kültür grupları göreceli olarak farklı yaşam tarzları geliştirdiğinden hâkim grubun kültürüyle ilişkili olsa da ondan önemli ölçüde farklılaşır. Alt-kültür, kimi zaman karşı kültüre benzer bir şekilde gençlik kültürleriyle özdeş gibi düşünülse de aynı zamanda toplumdaki etnik, dinsel ya da cinsel gruplara ilişkin olarak da kullanılabilir. Farklı bir ifadeyle, belirli bir müzik zevkini paylaşan ve o tarza göre yaşayan gençlik gruplarında olduğu gibi, belirli bir tarzda yaşayan etnik gruplar ya da toplumsal cinsiyet grupları için de alt kültür kavramı kullanılabilir. Dolayısıyla, punk ve Rock alt-kültürlerinden bahsedilebileceği gibi, çingene ya da eşcinsellik alt kültürlerinden de bahsedilebilir.

Yorum: Eğer Sosyoloji de kültür, azınlığı ifade ediyorsa, bireyin hakları kavramı ortadan kalkmaktadır. Ayrıca eşitlik varken, çoğunluk ve azınlık kavramları da insanları bölen bir boyuttur. Bu yaklaşımlar zamanımızda neredeyse suç kavramına alınan (insanları bölmek, gruplara ayırmak, eşitlik kavramını dışlamak) boyutları olmaktadır. Ayrıca bir grubun İspanya'da Flamenko dansının serbestçe oynanmasının 1957 gibi çok sonra izin verildiği, Gırnata 'da oyunu seyrederken bize söylenmiştir. Osmanlı askeri ile birlikte olan Çingene grubun alınması, bir arada toplanması ve sonra bunlara gereksinimleri nedeniyle yerleşmeye

izin verilmesi gibi, sonradan da halen tam toplumla kaynaşmasına yeni izin verildiği de anlatılmıştır. Bu durum Yahudilerin Getto denilen yerlerde gece, 20-08 saatlerinde kapalı tutulması gibi bir boyut, akla getirmiştir. Bu onların eşitlik istememesi değil, hâkim yapının onlarla eşit olmamasından kaynaklanmaktadır.

Ayrıca Türkiye’de Rock alt kültür değil, üst kültür dansıdır.

Karşı Kültür

Karşı kültür, egemen kültürel değerlere topyekün bir şekilde karşı gelen grupların yaşam biçimlerine işaret etmek üzere kullanılır. Esas olarak 1960’lı yıllarda, özellikle 1968’de hippiler gibi gençlik hareketleri için kullanılmaya başlandı. Hippi karşı kültürü bir taraftan Vietnam savaşına karşı güçlü bir muhalefet gerçekleştirirken diğer taraftan tüketimcilik ve teknolojiye bağımlılık gibi kapitalizmin egemen değerlerine karşı alternatif bir yaşam biçimini hayata geçirmeye çalıştı. Bugün ise genel olarak karşı kültür kavramı egemen kültürel değerlerin önemli bir bölümünü benimsemeyen ve bunu açıkça gösteren toplumsal gruplar için kullanılabilir. Karşı kültür zaman zaman alt-kültürle karıştırılır. Ancak, karşı kültür, egemen kültüre karşı oluşturduğu açık siyasal ve ideolojik muhalefet biçimleri, “komün hayatı” gibi alternatif yaşam biçimlerine verdiği önem gibi faktörler sayesinde alt-kültürden ayırt edilebilir.

Yorum: Egemen kültür değil, egemen yapı, kültürün bir ögesidir, onu bir farklı yapı olarak kabul ederseniz, diktayı da kabul etmiş olacaksınız. *Dikta eğer yönetimi ele geçirirse meşrudur* sözü bunu belirtir. Bireyin hakkını bırakın zedeleyen, zamanında, anında hakkını vermeyen, korumayan zalimdir yaklaşımı aksi görüş adalet kavramını ortadan kaldırır.

Kitle Kültürü

Kitle kültürü, yine geniş halk kesimlerinin tükettiği kültüre karşılık gelse de halk kültüründen oldukça farklıdır. Çünkü halkın, yani insanların kendilerinin ürettikleri bir kültürü değil, aksine kitleler için kitlesel bir şekilde ve kültür endüstrisi tarafından ticari kaygılarla üretilen ama kitlesel düzeyde tüketilen kültür için kullanılan bir terimdir. Bu nedenle, folk kültürüne kıyasla çok daha değersiz olarak nitelendirilir. Frankfurt Okuluna ilişkin bölümde göreceğimiz gibi, kitle kültürü, esas olarak endüstriyel kapitalizme ait olan, büyük ölçüde kitle medyası tarafından üretilen bir kültürdür. Hem daha çok tüketimi ve kârı, hem de kapitalist değerlerin yeniden üretimini hedefse. “Kitle kültürü kuramı” adlı 1957 tarihli çalışmada McDonald’ın belirttiği gibi, halk kültürü “aşağıdan” üretilen bir kültürken, kitle kültürü “yukarıdan dayatılan” bir kültürdür. Temel özelliği daha çok tüketim ve azami kâr olduğu için “en düşük ortak paydayı, sıradan ve bayağı denilebilecek ürünler üretir. Bundan dolayı, kitle kültürü ürünleri, yüksek kültür ürünlerinde hâkim olan estetik ve sanatsal değerden çok uzaktır. Aynı zamanda, kitle kültürü ürünlerinin kitlesel tüketimini sağlayabilmek için egemen kültürel/siyasal değerlere dayandığı, böylelikle siyasal tahakkümün önemli bir aracı olduğu da göz ardı edilmemelidir.

Yorum: Ekonomi üretilen kültürün etkin, verimli ve kullanılabilir olmasına bakar ve tüm bu yaklaşımlar bireyin mutluluğu temelindedir. Zamanımızda her üretilen mal belirli kontrol ve güvenlik sınıflaması verilmekte, kısaca resmi bir mühür basılmaktadır. Resmi mühür olan, TSE, Tarım; Sağlık Bakanlığı gibi yerlerden ruhsat alan yaklaşım için bunların aşağılaması ve istenmeyen söz kullanması bile haksızlık ötesi, firma size, iddianızı ispat etmeniz için dava açabilir. Estetik ve sanat ürünleri ile kullanılanları mukayese etmek doğru olamaz, kişilerin duygusunu yansıtmaktadır. Her sabah çay içtiğiniz bardak ile misafire ikram ettiğiniz çayın farklı kaba konulmasını kültürel farklılık değil, kültürdeki yaklaşımlardır.

Folk Kültür ya da Halk Kültürü

Folk kültürü veya halk kültürü özellikle endüstri öncesi toplumlardaki geniş halk kesimlerinin gündelik kültürüne işaret eder. Bugün genel olarak kültürel olarak türdeş bir topluluk içinde genellikle anonim olarak üretilen ve nesilden nesle sözlü olarak aktarılan kültür anlamında kullanılmaktadır. Halkın yaşamını ve deneyimlerini doğrudan yansıtan halk türküleri ya da halk hikâyeleri halk kültürünün en tipik örnekleridir. Halk kültürü sanat ya da yüksek kültür olmaya heves etmez, ancak onun kendine özgü farklılığı olduğu kabul edilir ve saygı duyulur. Kaldı ki on yedinci yüzyıldan beri birçok ülkede halk türkülerinin sanat müziği bestecilerine esin kaynağı olduğu unutulmamalıdır.

Yorum: Folk Halk Müziği, dansıdır. Bunun bir kabile, Tarım Kültüründeki yerleşim yerlerindeki simge olduğu bilinmektedir. Bu kültür içinde topluma göre olan bir öğedir, bir parametredir. Bölgenin oynadığı zeybek ile, figüratif öğrenilen zeybek aynı anlamda değildir.

Yüksek Kültür

Yüksek kültür insan yaratıcılığının estetik mükemmellik ile özdeş olan en üst düzey örneklerine işaret eder. Çeşitli sanat biçimleri, edebiyat, klasik müzik, opera yüksek kültüre örnekler olarak sıralanabilir. Bir toplumun ya da medeniyetin estetik olarak en güzel ya da muhteşem ürünlerine yüksek kültür olarak nitelendirilir. Konuya ilişkin tartışmalarda yüksek kültür, estetik olarak kendisinden daha düşük olan kültüre kıyasla kullanıldığından, yani onun dışında kalan diğer kültürel biçimler “aşağı kültür” (ya da kitle kültürü veya popüler kültür) olarak yaftalandığından, seçkin bir yaklaşım da ortaya çıkar. Yaygın olarak beğenilen ve tüketilen bir kültür ürünü mutlaka değersiz ve nitelsiz olmayabilir. Kaldı ki aşağıda popüler kültür bölümünde göreceğimiz gibi, yüksek kültür ve popüler kültür arasındaki ayırım da günümüz kültür endüstrisinin kültürel alanda edindiği muazzam “kapsama alanı” göz önüne alındığında giderek silikleşmeye başlamıştır. Gans da (1999) Popüler Kültür ve Yüksek Kültür adlı meşhur kitabında, yüksek kültürle popüler kültür arasındaki farkların abartıldığını benzerliklerin ise azımsandığını öne sürmektedir.

Yorum: Elma ile armut karşılaştırılmaz, farklıdır. Birey istediğini alır. Bir kültür içindeki birey tüm müzikleri dinleyebilir ve hoşlanabilir. Bu kişiyi kültürel katman içinde ele almak en azından kendisine ve tüm insanlığa karşı bir haksızlıktır.

Popüler Kültür

Genel olarak baktığımızda **popüler kültür**ün genellikle kitle kültürüyle eş anlamlı sözcükler gibi kullanıldığını görürüz. Özellikle **Frankfurt Okulu** eksenli eleştirilerde, yüksek kültüre karşı olarak konumlandırılan popüler kültür ya da kitle kültürü küçümsenerek olumsuzlaşır. Popüler kültür ile kitle kültürünün benzeştiği noktalar olsa da popüler kültür ve kitle kültürünün eş anlamlı terimler olarak görmek sakıncalıdır. Çünkü kitle kültürü kavramı büyük ölçüde kitle toplumu paradigmasıyla bir arada kullanılan bir kavramdır. Kitle toplumu paradigmasının terk edilmesiyle birlikte sorgusuz sualsiz kullanımı zorlanmıştır. Ayrıca, kitle kültürü "yukarıdan dayatılan" bir kültür olduğu için önsel olarak olumsuz bir anlama sahiptir. Popüler kültür de büyük ölçüde kitle endüstrisi ürünlerinden oluşur. Bu anlamda, geniş halk kesimlerinin tüketimi için üretilen ve yaygın olarak tüketilen bir kültürdür. Kısaca, toplumda büyük çoğunluklar tarafından beğenilen, tercih edilen kültürdür. Günümüzde kültür endüstrisi hem niteliksel hem de niceliksel olarak olağanüstü büyümüştür. Bu durum göz önüne alındığında, artık düne kadar var olan popüler kültür-yüksek kültür ayrımının da geçmiş dönemde olduğu kadar önemli bir ayrım olmadığını görürüz. Şüphesiz popüler kültür ve yüksek kültür arasında hâlâ bir fark vardır; ancak günümüzde bu iki kültür biçimi arasındaki sınır önemli düzeyde belirsizleşmeye başlamıştır. Bu durum ne tüm "kültürel/sanatsal ifadenin eşit kalitede veya değerinde olması ne de toplumdaki tüm insanların kültüre eşit ulaşması demektir. İyi popüler sanat ve kötü popüler sanat, iyi klasik müzik ve kötü klasik müzik vardır"

Yorum: Bir müzik ve sanatı iyi veya kötü olarak yorumlamak kimsenin hakkı değildir, hakaret lisanı olmadığı, suç unsuru taşımadığı sürece karışamayız. Siz o müzikten hoşlanmıyorsanız dinlemezsiniz, ama yargılayamazsınız. Bu açıdan bu şekildeki yaklaşım kabul edilmez. Zorlama, dikta ve zarar verme gibi kavramlar olursa, kısaca suç teşkil eden ve kanunlarda yazılı olan, yorum, kıyas ve geleneklere dayanmayan net olanlar dışındakiler, bireyin hakkıdır, istediğini yapabilir. Başkasını rahatsızlık veriyorsa da kabul edilemez. Dolayısıyla İspanya'nın Flamenko'yu yasaklaması boyutuna ineriz.

Genel Yorum

Bu yazıda her bir kültürel yapı içindeki katmanlardan söz edilmektedir. Bu katmanlar Tarım Kültürü yapısında önemli ve belirgindir. Dolayısıyla Tarım kültürü yapısının diğer kültürlerle de yansıtılmasıdır. Unutulmamalıdır ki, Avrupa Konseyi ilk maddesinde, 1) civil liberties (bireyin bağımsızlığı), 2) Bu bağımsızlığı tüm kurum ve kuruluşlardan korunmasıdır.

B-Kültürel öğelere göre (Sosyal Antropolojik)

Kültürün 8, 88 ve 888 olarak öğeleri sunulmaktadır. (B. Güvenç, *İnsan ve Kültür. Boyut Matbaacılık, İstanbul. 2018'*)

Tablo 1: 8'li Kültürel öge ve kültürler

	Göçebe	Tarım,	Endüstri	Teknoloji	Civil
Aile ve Soy Ögesi	Kabile kültürü, Klan varlığının sağlanması	Yerleşim ile gelenek boyutu	Yüksek üretim, kurum kültürü	Yüksek teknoloji bilen yapı	Birey Hakları ve bağımsızlığı
Kaynaklar Ögesi: Töreler	Lider merkezli yapı	Örf, adet ve gelenekler	İşletme kültürüne uyulmalı	İşi bilen görev alması	Avrupa Konseyi ve İnsan Hakları
Çevre: Yerleşme	Varlığı sağlayan yer	Yerleşim, vatan olmalı	Fabrika yerleşim yeri	Yüksek teknolojiyi sağlayan yer	Bireyin mutlu olduğu yer
Eğitim, Sanat: Bilgi	Av, avcı eğitimi	Şehirleşme katmanına göre	İşçi ve sermaye göre	Sertifika ve beceri eğitimi	Bireyin talebi ile oluşan yapı
Devlet, Din, Yönetim	Liderlik yapısı ve yönetimi	Ödev/görev, vatandaşlık	Kurum kuralları geçerlidir	Programa göre yönetim	Birey haklarının üstünlüğü
İnsanlar, birey: Kişilik	Ekip, gurup, göçmenler	Vatandaşlık yapısı	Kurumsal fert olmak	Yüksek teknoloji bilen ve kullanan	Birey, fert olarak önemlidir
Sağlık ve Hastalık	Dik durmak için sağlıklı olmalı	Sağlıklı olana iş verilir	Sağlıklı olan işçi olur	İşi, programı, aleti çalıştırması önemli	Bireyin varlığı açısından önemli
Teknoloji: Üretim	Göç ve varlık yapısı	Tarım gibi şehir varlığı	Fabrikada üretici olması	Yüksek teknoloji cihazların kullanımı	Bireyi mutlu etmelidir

Kültürlerin öğeleri ile irdelenmesi önemlidir.

Kültür irdelerken, sadece kavramsal olarak değil, parametreleri, öğeleri ile incelenmesi, o kültürün anlaşılmasını kolaylaştıracaktır.

4) KÜLTÜR” KAVRAMI VE OSMANLI’DAN GÜNÜMÜZE KÜLTÜREL YAPININ İNCELENMESİ⁵

GÜMÜŞTEKİN, Nuray TÜRKİYE/ТУРЦИЯ ÖZET

“Kültür” sözcüğü Latince “colere” sözcüğünde kökenini bulmaktadır. Kültür bireyin; düşünsel, inançsal, duygusal etkinlikleri sonucunda ortaya çıkan yaratılar, değerler ve nesiller boyu aktarılan davranışlar bütünüdür. “Kültür”, en genel anlamıyla, maddi ve manevi kültür olmak üzere ikiye ayrılır. Herhangi bir toplumun belli bir zaman aralığındaki yapısı, o toplumun maddi ve manevi kültürü arasındaki ilişki tarafından biçimlenir. Osmanlı döneminden başlanacak olursa, günümüz Türkiye’sine gelinceye kadar kültürel yapıda olumlu ve olumsuz değişme ve gelişmelerle karşılaşmaktadır. Osmanlı kültürünü belirlemek için Osmanlı düzenini incelemek gerekmektedir. Osmanlı’nın imparatorluk olmasının da çöküşünün de ardında yatan gerçek Osmanlı’nın toplumsal ve kültürel yapısıdır. Bu konular incelenirken üzerinde durulması gereken en önemli noktalardan biri de “aydın” kavramıdır. Çünkü aydın insanlar toplumların yol göstericileridir. Toplumsal gelişmenin her aşamasının kendine özgü bir kültürü vardır. Ancak her toplumsal aşama kendi kültürünü oluştururken, geçmişin kültür mirasını devralır ve kendi kültürünü bunun üzerine kurar. Bir ülkede demokrasinin yerleşmesi için de toplumun belli bir kültür düzeyine ulaşması, çağdaş düşünceyi özümsemesi gerekmektedir. Anahtar Kelimeler: Kültür, aydın, potlaç, demokrasi.

Giriş, Yorum

Burada Tarım kültürü temelinde olayın irdelendiği görülmektedir. Temel öge olarak insan faktörü, ögesinin inceleneceği belirtilmektedir.

... Kültür, insanın düşünsel, inançsal, duygusal etkinlikleri sonucunda ortaya çıkan yaratılar, değerler ve kuşaktan kuşağa aktarılan davranışlar bütünüdür. Kültürel değerlerin yeni kuşaklara iletilmesinde aile büyük sorumluluk taşır. Aile, ekonomik, sosyal ve psikolojik bir birlikler. “Kültür”, içgüdüsel ve kalıtsal değil, her bireyin doğduktan sonraki yaşantısı içinde kazandığı alışkanlıklardır.

Yorum: Kişiler olarak aktarılanlar kültürün klasik yapısıdır, ancak kültürleşme, kültürel etkileşim ile, oluşan teknolojik gelişmeler temelde değişimi sağlar. Burada belirtilen, aynı yapının devamlılığını sağlar. Toplumdan kazandığı denilirken, bilgisayarların yaşama girmesi ile çocuklar erişkinlerden kopmuş ve farklı bir kültür oluşturmuşlardır. Sadece bu Makalede konu Tarım kültürü temelinde irdelenmektedir.

... Kültür dendiğinde akla gelenekler gelir. Çünkü sürekliliği gelenek ve görenekler sağlar; toplumsaldır, insanlarca yaratılır ve paylaşılır. Kültür ideal ya da idealleştirilmiş kurallar sistemidir; ideal olması gerekendir, fakat her olan, ideal değildir. Kişiler aynı kültürün üyeleri oldukları hâlde ideale uygun hareket etmezler, o hâlde bütün davranışlar kültürel ya da ideal değildir. (Güvenç, 1991: 101-102)

Yorum: Geleneklerin etkin olduğu kültür, başlıca Tarım kültürüdür. Endüstri yapılanmasında kurum kültürü geçerlidir ve gelenek geçersiz olur. Ayrıca suç tanımlamasını yapan TCK, yasal, yazılı olmalı, örf, adet gelenek kabul görmez, yorum ve kıyasta yasaktır. Güvenç’in belirttiği her kültürel yapıda kaç insan varsa o kadar bir ayrıcalığı vardır. Kültürde yapılanma bu açıdan değişim gösterirken, daha önce belirtilen, kültürün *yaşantı içinde kazandığı* kavramı geçersiz olmaktadır.

Sorokin (Pitirim Alexandrovich Sorokin, Rus asıllı Amerikalı sosyolog), sosyolojinin ilgilendiği sosyokültürel olgu ya da olayları üç ögeye böler. Birinci öge anlamlar, değerler ve kurallardır. Sorokin bunların meydana getirdiği bütüne, “kültürel sistem”, der. İkinci öge bu anlam, değer ve kuralları nesnelleştiren (objektifleştiren) Bio-fiziksel araçlar, yani ortamdır. Sorokin bunlara da “çevre”, der. Üçüncü ve son öge anlamları, değerleri, kuralları yaratan, işleyen ve anlamlı etkileşim etkinliklerinde kullanan bilinçli kişiler ve guruplardır. Sorokin, bunların yani bilinçli kişi ve gurupların meydana getirdiği bütüne de “toplumsal sistem”, der. Sorokin, kişi ve gurupların kültürlerini de üçe ayırır. Kişilerin ve gurupların sahip olduğu anlamlar, değerler ve kurallar ideolojik kültürü meydana getirmektedir. Saf anlam, değer ve kuralların kişi ve guruplar tarafından ortaya koyduğu ve gerçekleştirdiği anlamlı davranışların tümü davranışsal kültürü meydana getirir. İdeolojik kültürü dışarıya vuran, belirleyen ve toplumsallaştıran bütün öteki araçların tümü, maddi, biyofizik varlıklar ve enerjiler maddi kültürü meydana getirirler. (Kongar, 1985: 123-124)

Yorum: Kültürü tanımlarken, kültür öğeleri içinde olan; a) anlamlar, değerler ve kurallar, ideolojik kültür, b) davranışsal kültür gibi diğerlerini maddi ve manevi olarak ayırmaktadır. Gerçekte bunlar kültür değil, kültürü oluşturan öğelerin adıdır.

Kültür, en genel anlamıyla ikiye ayrılır: “Maddi kültür” ve “manevi kültür”. İnsanoğlunun yarattığı ve ürettiği her türlü madde, maddi kültürü oluşturur. İnançlar, değerler, kurallar, kısaca gelenek ve görenek dediğimiz topluma biçim veren davranış biçimleri, kültürün manevi bölümüdür. Değişme ve gelişme hızı bakımından ortaya çıkan uyumsuzluk, kültürün bu maddi ve manevi bölümleri arasında kendini belli eder. Maddi ve manevi kültür arasındaki bu uyumsuzluk pek çok düşünürün dikkatini çekmiştir. Ogburn (William Fielding Ogburn Amerikalı sosyolog), maddi kültür ile manevi kültür arasındaki uyumsuzluğun doğurduğu bunalıma “kültür boşluğu” adını verir. Aynı konuya başka bir terminoloji ile eğilen Marx, “alt yapı, üst yapıyı belirler.” ilkesi ile maddi kültür değişmelerinin çeşitli mekanizmalar yoluyla, sonunda manevi kültürü de biçimlendireceğini söyler. Maddi ve manevi kültürün hangisinin diğerini etkilediğinin toplumbilim tarafından açıklaması; toplum içindeki bütün öğelerin sürekli bir etkileşim içinde olduğu yönündedir.

Yorum: Bir kültürde üst yapı, orta yapı ve alt yapı denilen, bazı kültürel yapıda olan toplumun katmanlarıdır. Bir sınıflama yaparken benzeri katılır, içinde olan ise alt gruptadır. Basit anlamda

sınıflama yaklaşımına katılmak olanaksızdır. Çeşitli oluşan farklı bakış, tüm bireylerde farklı kültürel yapıdan aldığı yapı ile etkileşim göstermektedir, yoksa boşluk değildir.

Yine Sorokin'e göre üç kültür sistemi vardır: Duyumsal (sensate), düşünsel (ideational) ve ülküsel (idealistic). Bu kültürleri belirleyen temel nitelik algılanan gerçeklerdir. Duyumsal kültürün temeli, gerçeğin duyu organlarıyla algılandığı ve bunun dışında başka hiçbir gerçek olmadığıdır. Düşünsel kültürde, gerçek, duyum ve madde dışı bir gerçektir. Bu gerçek, tanrının peygamberler vb. aracılığıyla açıkladığı gerçektir. Ülküsel kültüre hâkim olan gerçek ise yukarıdaki iki tip gerçeğin akıl yoluyla yapılmış birleşimidir. (Kongar, 1985: 125) Herhangi bir toplumun belli bir zaman dilimindeki yapısı, bütün sorunlarıyla birlikte, o toplumun maddi ve manevi kültürü arasındaki ilişki tarafından biçimlenir. İki kültür arasındaki dengesizlik büyüdükçe sorunlar çoğalır ve belirginleşir, maddi ve manevi kültür arasındaki uyum arttığı zaman ise toplumun sorunları da azalır.

İster maddi ister manevi ister ikisi birlikte, kültürün evrensel gelişme doğrultusu ve birikimi kendi içinde bir anlam ve amaç taşır: Kültürel birikim, insan-doğa, insan-insan çelişkilerini çözmeye yöneliktir. Kültürel birikimin toplumsal gelişmeye yol açabilmesi, önemli ölçüde maddi ve manevi kültür arasındaki denge ve uyuma bağlıdır. Sanat, edebiyat, düşün etkinlikleri ve bunların ürünleri, manevi kültür evreni içinde en hızlı değişen alanlardır. Bunlar, bir toplumun manevi kültür alanındaki en ileri değişim tohumlarını da içlerinde taşırlar. Bir başka ifadeyle, bir toplumun geleceği, maddi kültür öğelerinin etkisiyle, onun sanat, edebiyat ve düşün etkinlikleri çerçevesinde filizlenir. Sanat, edebiyat ve düşün adamları da bir anlamda, günümüzün yargıçları, geleceğin habercileridirler. Bu kişiler, toplumun maddi ve manevi kültürü arasındaki dengesizliğin dramını yaşayan ve bu dramı yansıtan kişilerdir.

Yorum: Kültür değil, insanın yapısı olarak; fizik, ruhsal ve sosyal olarak ele alınıyorsa, belirtilen duygusal, idealleştirme ve ideal olarak ele alınması, boyutu ele alındığında, sosyal sorunların o kültürel yapıya uyması ile düzeleceği, azalacağı düşünülür. Ne kadar itaat edilirse o kadar az sorun olur kavramı oluşmaktadır. Ancak zamanımızda birey hakkı temelinde yaklaşım, hukuk ve adalet kavramı olarak öne çıkmıştır. Farklılıklar ve değişim, gelişimin temeli kabul edilmektedir. Atatürk'ün ifadesi ile; *“Fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür birey yetişmesi”* kavramı ile toplumun sorunları azalır yaklaşımı belirtilenler ile çelişmektedir.

Kültürün sınırları yoktur. Doğu ve Batı kültürü biçiminde ikili ve geleneksel bir ayırım vardır, fakat bu bölünmenin sınırları keskin değildir. Bazı görüşlere göre kültür kavramı birçok ülkeyi içine alabildiği gibi (batı kültürü, tarım kültürleri); bir ülkenin sınırları içinde birçok farklı kültür bölgeleri –alt kültürler– bulunabilir. (Güvenç, 1991: 110) Türk kültürü, kendi ulusal ve coğrafya sınırları içinde bir bütün değildir. Ülkenin farklı bölgeleri, köyleri, kentleri, farklı semt ve mahalleleri bile farklı kültürel özellikler gösterebilir. Millî sınırlar içindeki bu farklı kültürlere “alt kültür” denir. Ayrıca bir ülke kullanılan sınıflama ölçütlerine göre, tarih, coğrafya, dil, din, ekonomi ve siyaset bakımından farklı kültür çemberlerine girebilir.

Örneğin; Türkiye, tarih ve dil bakımından Doğu (Asya) kültürü içinde yer alır. Türkler bin yıla yaklaşan bir süredir Anadolu'da buldukları için Orta Doğu kültür alanına girmişlerdir. Akdeniz kıyısında yerleşmeleriyle Akdeniz kültürünün, Müslüman oldukları için İslam kültürünün bir üyesi sayılırlar. Nüfusun büyük çoğunluğu köylerde yaşadığı ve tarımla hayatını kazandığı için bir tarım ülkesidir, dolayısıyla tarım kültürü içinde yer alır. Öte yandan AB' ye girmek isteyen Türkiye, ekonomik bakımdan Batı Avrupa kültürüne katılmaya hazırlanmaktadır. Bunlardan hangisinin asıl Türk kültürü olduğunu belirlemek gerekir. Kültürel sınırlarımız; dilde doğuya, dinde güneğe, gelenekte tarihin derinliklerine (Osmanlı, Selçuklu, Bizans ve Hitit), siyaset ve ekonomide batıya uzanmaktadır.

Yorum: Kültürün ayırım olarak sınıflandırılanlar, kültür türleri olmadığı anlaşılmaktadır. Bu yanılgıya neden olmaktadır. Belirli parametrelere uyum ile kültürler tanımlanabilir. Coğrafi veya tarihsel farklılıklar ancak o grubun Antropolojik irdelemesidir ve onlara özgüdür. Doğu Asya insanların oluşturduğu yapı demek, onların bu coğrafya kültürü tanımlamasını oluşturmaz. İnanışlar sadece kültürün bir parametresidir ve buna göre tanımlama yerine, Yönetim kademesinde olan bir alt ögedir. Tarım kültürü demek yerine Ülkemizde 5 farklı kültür yapısı olduğu söylenmesi daha bilimsel olacaktır. Türk Kültürü değil, çeşitli kültürel yapı bu çerçevede vardır. Dil konusuna baktığında eklemeli dil olarak (Nostratik Üst Dil) ele alınmalı, bunun çeşitli yapısı ile, Kızılderili toplumu dahil, birçok yapı ile alakası vardır. Anadolu Türkçesi de Ural/Altay kolu ile farklılaşmıştır.

Kültürel değişim, yeni durum ve ihtiyaçlara bir uyum sürecidir ve sistemin bütünlüğünde hemen değil, belli bir kesimden diğerlerine yayılarak gerçekleşir. Bazı kurumlar gelişmeyi ve değişmeyi yavaşlatmaya bazen de hızlandırmaya çalışırlar. Fakat her kültürel değişim sürecinde kurumlar arası farklılaşma ortaya çıkar. Örneğin; Cumhuriyet'in kuruluş yıllarında değişmeye yön veren Millî Eğitim çabaları, toplumsal değişimin hızlandığı 1955-1970 döneminde sosyal-kültürel değişimin gerisinde kalmıştır (kültürel geri kalma). Osmanlı döneminden başlanacak olursa günümüz Türkiye'sine gelinceye kadar kültürel yapıda olumlu veya olumsuz gelişme ve değişimlerle karşılaşmaktadır. Osmanlı kültürü büyük ölçüde Orta Çağ İslam kültürü içinde gelişmiş bir kültürdür ve Osmanlı kültürünün belirlemek için de Osmanlı düzenini incelemek gerekmektedir. Anadolu Türklerinden başlayarak Osmanlı'ya egemen olan ve bir imparatorluk olmasını sağlayan düzen “potlaç”tır. Potlaç, İngilizce 'de “bağış” anlamına gelmektedir. Yüksek sınıftan bir birey ya da bireyler grubunun bir başka toplumsal sınıftan bir bireye bazı bağışlarda bulunarak ona meydan okumasına veya bunları karşılıksız kabul etmek, kendisine eşdeğerini sunmak; böylece olumlu bir karşılık vermek zorunda bırakmasına yarayan davranışların tümüdür.

Yorum: Kültürel değişim, gereksinimlere uyum sağlama ile tek başına açıklanamaz. Çoklu öğrenin baştan yapılmasıdır. Kurumlar zaten o kültürel yapının sonucudur. 1958 yılına kadar Amerika, Rusya dahil birçok ülkenin Tarım Kültürü dışında özellikle Endüstri Kültürü olmamız için herhangi bir proje ve mali destek sağlanmamış, ancak Ülkemiz yapmaya başlayınca ancak

Rusya grubuna kaymaması için vermek zorunda kalınmıştır. Atatürk'ten sonra başlanan (1940) Enstitü yapılanması 1946 yılında kapatılması, bu yapının kuranlar tarafından işlevsel olmadığı gündeme gelmiştir. Bunun yerine tüm halkın eğitimi ve Üniversiteleşmesi planlanmıştır. Osmanlı ve hatta Selçuk Yönetim yapısı incelenmeden, İmparatorluk olarak tanımlamak haksızlık olacaktır. Dolaşım, alışveriş, eğitim, sosyal destek (sosyal yardımlaşma), inanış ve tamiratlar ücretsizdir. Tüm para sultan için toplanır, ama sultanın harcama yetkisi yoktur, tüm kıyafetleri, kaftanları devlet malıdır. Yüksek veya alt sınıf tanımlanamaz, çünkü mahkemeler eşitlik üzerindedir.

Yukarıdaki yaklaşımlar, Endüstri Kültüründe olan yapının (Batı), Tarım Kültüründe olana bakış açısidir. Batı kendisine uydurmak için bağış yapmaktadır. Başka bir kültürel yapıya dönüşmesine onay vermemektedir. Kısaca, Avrupa Birliği de aynı yaklaşım içindedir.

Başlangıçta, Kanada Kızılderilileri arasında görülen bir kurumu adlandırmak için kullanılan "potlaç" terimi, daha sonra bu kurumun evrenselliği saptanınca dünyanın her yerinde benzer uygulamalar için de kullanıldı. Kızılderililerde değiş tokuş şeklinde (değerli eşyalar arasında) kendini gösteren potlaç'ın temel kuralı saygınlık kazanmak için gösteriştir. Amaç bağış yapılan kişiyi ezme, küçük düşürmektir. Eğer bağış yapılan kişi düzeyini korumak istiyorsa, yıkım tehlikesini göze alarak daha çoğunu vermek zorundadır. Yoksa saygınlığını yitirir. Potlaç, düzende kültürel olan sanki genetik bir özelliktir. Yani çocuk küçüklüğünden itibaren bu düzenin kurallarını öğrenmeye başlar. Bu düzen eşitlik ve kardeşlik ilkeleri üzerine oturmuştur ve özgürlük kavramına gerek yoktur. Çünkü bu düzende baskı yoktur. Toplumsal çıkarlar ön plandadır. Kimse kişisel çıkarları için buna karşı çıkmaz, çünkü kolektivitinin çıkarına olan, herkesin çıkarıdır. Herkes bu kurallara uyarırsa sorun çıkmaz, birey bireye veya kolektif olana zarar verirse sürgün, gurubun dışına atılma gibi cezalar verilir. Gelişme döneminde kişi kolektivitinin çıkarlarına dokunmadığı sürece bireysel olarak istediğini yapmakta özgürdür. Yani istediği gibi düşünebilir, davranabilir. Kısaca kolektif olanı eleştirmek, hakkında konuşmak tabu iken, bireysel olan hakkında istenilen söylenebilir.

Yorum: Burada açık belirtilmektedir, bağış karşılıksız değil, kendi çıkarları için, kendisine hizmet etmesi içindir. Kurumsal yapıda, yöneten ile işçi arasında bütünleşme olmaz.

Düzen eleştirilemez, değiştirilmesi değil, düzeltilmesi düşünülebilir. Kolektif olana yine kolektif şekilde karşı gelinebilir. Bayramlar, törenler ve şölenlerde kolektif olana karşı gelindiğinde sorun çıkmaz, çünkü kolektif olarak yapılır. Bu nedenlerden dolayı Anadolu'da Batı'daki gibi bireysel bir sanat anlayışı da çıkmaz. Gelişme döneminde insan bireysel açıdan özgür, toplumsal açıdan ise özgürlüğünden kendi isteğiyle vazgeçmiştir. Aynı yüzyıllarda ise Batı'da insan bireysel açıdan baskı altında, toplumsal açıdan özgürdür ve toplumsal eleştiri ön plandadır. Batıda bu dönemin temel içeriği Hristiyanlık öğretisi, 16. yüzyılının ortalarına kadar egemen olur. Kilise kurumunun ortaya çıkmasıyla nesne-özne (toplum-lider) ilişkilerinde radikal bir değişiklik yaşanır. Oysa Osmanlı'da nesne-nesne ilişkileri bulunur. Bu yüzyıllarda batıyı anlamak için parçadan (kişiden) yola çıkarak, bütüne (topluma) ulaşılabilir. Osmanlı'da ise tam tersi söz konusudur.

Yorum: Bir kültürel yapı için eğer; "*düzen eleştirilemez, değiştirilmesi değil, düzeltilmesi düşünülebilir*" prensibi ile yaklaşırsanız, onu kalıp, gelenek halkası içinde görürsünüz. Bunun yerine, değişim esastır ve bu yavaş veya hızlı olabilir, aynı zamanda olumlu ve olumsuz olarak ta sonlanabilir denilmesi daha tarihsel ve bilimsel olacaktır. Özellikle yönetimde olan, üst kültür değişim istemezken, alt kültür, zorbalık, tek taraflı olması, eşitlik oluşmaması açısından tarihsel değişimin hızlandığı görülmektedir. Tarihte diktatör olarak, yönetsel açıdan iktidarda kalan yoktur. Gerçi biri gelir, diğeri onun yerini almaktadır.

İnanışlar boyutunda farklı algılar vardır. Hristiyanlık papalık yönetimi ile bir üst akıl ve karar organı vardır. Bu tüm sistemi denetler. Aynı yapı Fars kültüründe de bulunmaktadır. Arap kültürü ise Yahudilik gibi gelenekler ile şekillenir. Türkler ise akıl temelinde, çıkardıkları kanunlarla (kanunilik), yönetmişler, Peygamberden sonra 150 yıl gibi bir süre sonra oluşan Şeriat kuralları ile idare etmemişlerdir. Bu açıdan başlıca 3 farklı yapı vardır. Ancak Kuran (öğüt, sunum anlamındadır) temel İslam yapısını oluştururken, Peygamberden 150 yıl sonra doğan kişilerce toparlanan, daha önceki olanların toplanıp yakıldığı metinler ile benzer Hristiyanlıktaki yapı, Kuran-İncil, Havariler-Dini hikayeler, Peygamber-Sünnet, Papazlar-Hoca, veliler, şekline dönüşmüştür. Bu açıdan Kuran ifadesi ile Eslemna/kurala uyan Yaratan ve yaratılan boyutuna inanan, güvenen değildir. Osmanlı kavramı farklı ele alındığı, Batı kökenli bu yoruma katılamayacağı açıktır.

Gelişme döneminde toplumsal yaşam biçiminin kendisi bir sanattır. Bu dönemde üretilen ürünler işlevseldir. Batılı anlamda bir sanat yapıtı yoktur. Herhangi bir politik bakış açısı ya da dünya görüşü sunmazlar. Bu dönem sanatı sanat olmak isteyen zanaattır. Kısaca toplumsalın ve kültürel in kusursuz olduğu düşünülmese rağmen, geleneklerin de yardımıyla kültür ve sanat oldukça kısırdır. Kişiler kendi istekleriyle toplumsalı eleştirmekten, yeni şeyler üretmekten ve yaratmaktan vazgeçmişlerdir. Bu dönem sanat anlayışı tutucu yani düzenden yanadır.

Yorum: Sanat duyguların bireysel olarak ifadesi iken, bu duyguları, sanat, sanat için, sanat toplum içindir karmaşasına sokmak anlamsız ve haksızdır. Bu bir Materyalistik yaklaşımın bir

ürünüdür. Sanatın ne amaçla yapıldığı dönemlerinden geçilmiş, bireylerin öne çıkarılması önemsenmektedir.

16. yüzyılın ikinci yarısından itibaren Osmanlı yaşam biçimi yerini, tasavvuf düşüncesinin belirlediği yaşam biçimine bırakır. Bu dönemde bireysel olan ön plana çıkar ve bu yaşam biçiminin bir ruhu yoktur, oysa toplumsalın bir ruhu vardır. Duraklama dönemi diyebileceğimiz bu dönemde özneleşme süreci başlar ve bireysel çıkarlar ön plandadır. Bu aşamada din olgusuyla karşılaşılmaktadır.

Osmanlı İmparatorluğu'nun eğitim kurumları, bir sanayi öncesi imparatorluğunun gereksinimleri ve olanaklarına uygun olarak oluşmuştu; ancak bu nitelikteki bir toplumu yeniden üretebilmeye olanak veriyordu. Böyle bir toplum, küçük bir üst sınıfın oluşmasına olanak verdiği için eğitim de temelde az sayıdaki seçkin kişinin yetiştirilmesine yönelmişti. Bu topluda çocukların daha çok dini sosyalleşimlerini sağlamaya dönük sübyan ya da mahalle okulları bir tarafa bırakılırsa, eğitim kurumlarının temelde, yönetici ve ilmiye mensuplarını yetiştirmeye yönelmiş, iki kanal içinde yer aldığı söylenebilir. Bunlardan birincisi, kendi içinde bir kademeleşmesi bulunan medreseler kanalıydı. İkincisi ise, acemi oğlanlar ocağından başlayarak bir saray okulu olan, Enderun'la sonuçlanan kanaldır, askerî sınıfı yetiştirmektedir. 1600'lü yılların ikinci yarısına kadar, Osmanlı eğitim sistemi, Avrupa ile belli bir denge kurabilen bir toplumun insan gücü gereksinimlerini karşılayabiliyordu. Bu yıllarda Avrupa'da yaşanmaya başlanan bilimsel devrim giderek aydınlanmayı, moderniteyi, sanayileşmeyi getirecektir. Bu gelişmeler, Osmanlı İmparatorluğu'nu bu dengeyi kuramaz hâle getirmiştir. (Tekeli, 2007:2)

Yorum: İslam boyutunda bireyin kendine dönüşmesi için, Ramazan aylarının son 10 günü itikat odalarına girmek önemlidir. Bu açıdan tasavvuf, var olan boyut iken, Batı ve Uzak Doğu kavramları dikkate alınınca bunun Türklerde tasavvuf olarak yansımaları doğaldır. İlerlemeyi yapan İslam iken, duraklamayı da yapan İslam olamaz. Sanayi Devriminin geç gelmesidir. Eğitim de Tarım Kültürü yapısından Sanayi devrimine geçmemenin sonucunda farklı, daha doğrusu eski kalmıştır. Tüm toplumun eğitimi temelinde olan yapı ile sadece üst kesimin eğitimi destekleyen ve sonra hizmet veren orta kesimini eğiten bir yapı karşılaştırılmamalıdır. Ancak eğitim verilen boyutlar açısından geri kalmıştır.

Osmanlı aydını ile günümüz aydını değerlendirildiğinde gerek Osmanlı gerek cumhuriyet döneminde bilim adamlarının nitelikleri değişmiş fakat zihniyetlerinde radikal bir değişiklik olmamıştır. Osmanlı devlet yapısı içinde, Orta Çağ'da Batı'da görülenlere benzeyen kurumlar vardı. Bilgi ve ideoloji "ulema" olarak tanımlanan otoritesini dinden alan sınıfın tekelindeydi. Bunun bir ölçüde dışında kalan sanatçılar, yazarlar (eğer dinî içerikli olan "tekke" gibi kurumlarda yetişmemişlerse) batıdakine benzer biçimde sarayın veya devlet büyüklerinin himayesi altında var olabiliyorlardı. Batılı anlamda "aydınların ortaya çıkışı 19. yy. ve batı ile ilişkilerin sonucudur. (Belge, 1986:3) "Aydın" kavramının tanımlanması gerekirse; aydın, evren, doğa, toplum ve insan üzerine soru soran, düşünce üreten, çözüm öneren kişidir. (Belge, 1986:8) Meşrutiyet dönemindeki aydın insana bakıldığında, bütün Anadolu halkına ulaşmak, gündemdeki inkılâp hareketinin gereğidir. Münevver sözcüğü böyle bir ortamda gündeme gelir. Halktan soyutlanmış bir münevver düşünülemez. Meşrutiyet aydını halka sahip çıkacak, onu eğitecek, yol gösterecektir." "halka doğru" gidilecektir. Meşrutiyet aydını misyonerdir, halkçıdır, halkla kaynaşacaktır, popülisttir; gelişmeden yana olacaktır. Toplumsal işlevi üstlenen aydını üretecek olan eğitimidir. Gelişmek, çağdaşlaşmak için eğitim önkoşuldur.

Yorum: Osmanlı aydını denilen kesimin yönetime geçmesi ile Osmanlı İmparatorluğu 24 kat ufalmış, milyonlarca kilometre kareden 780kilometre kareye inmiştir. Balkanlar savaşmadan, diğer alanlarda kaybedilmiş denilebilir. Meşrutiyet kavramı ulusalcılığı getirmiş ve ayrışmayı hızlandırmıştır. Halka sahip çıktığı değil, ayaklanmayı sağlayıcı olmuşlardır. Eğitimlerini yurt dışında yapmışlardır. Aynı dönemde açılan Japonya gibi fen bilimleri yerine, Osmanlılar edebiyat ve sanat ağırlıklı eğitim almışlardır. Eskileri yargılama yerine, Tarım Kültüründen çıkma yerine, bunda kalmak tercih edilmiştir, zaten endüstriyel yapılanma da yoktur.

Orta Çağ'da yaşamı biçimlendiren güç, dindi. Dinsellik beslenen yaratıcı güçler büyük kültürler oluşturmuşlar, sonra verimliliklerini yitirmeye başlamışlar ve sonunda da "akıl çağı" başlamıştır. T. S. Eliot'a göre (Thomas Stearns Eliot-Amerikan asıllı İngiliz şair) din, kültürü aşan ve onu besleyen bir kaynaktır ve şöyle der: "Kültür aslında herhangi bir toplumun dininin vücut bulmuş bir şeklidir." (Kaplan, 1983:17) İslamiyet başlangıçta Anadolu'da istediği ortamla karşılaşır, çünkü bu ortam sapkın inanç ve heterodoks (Heterodoks sözcüğü, "farklı" anlamına gelen Yunanca "heteros" ve "öğreti, düşünce" anlamındaki "doxa" sözcüklerinden oluşur. Ana akımdan sapmış olan anlamına gelir.) dinlerin etkisinden arınmış bir ortamdır.

Yorum: Orta çağ Tarım Kültürü ağır bir şekilde olan boyut iken, burada 130 milyon kişinin 7 ölümcül günah nedeniyle yakılması bir gerçek boyut iken, yönetici üst katman toplumu bu şekilde disipline, dikta ve zorbalık ile kontrol altına almaya çalışıyordu. Burada tanımlananlar zamanımızda suç değildir. Bunlar üst yönetimin alt gruptakileri köleleştirme için dini kullanmalarıdır. Bunlar o zamanda üst katmandakiler içinde suç kabul edilmemiştir. Dinlerin etkisi azalması değil, yönetimin gerek seçim ve daha adaletli olması ile gücü üstüne almasıdır.

Yedi Ölümcül Günah [Wikipedia]⁶

1. **Superbia** (İng. *pride*): Kibir, kendini beğenmişlik ([Lucifer](#)'e atfedilmiştir)
2. **Avaritia** (İng. *greed*): Açgözlülük ([Mammon](#)'a atfedilmiştir)
3. **Luxuria** (İng. *lust*): Şehvet düşkünlüğü ([Asmodeus](#)'a atfedilmiştir)
4. **Invidia** (İng. *envy*): Kıskançlık, hasetlik ([Leviathan](#)'a atfedilmiştir)
5. **Gula** (İng. *gluttony*): Oburluk ([Beelzebub](#)'a atfedilmiştir)

6. **Ira** (ing. *wrath*): Öfke, yıkıcılık, gazap etmek (**Behemoth**'a atfedilmiştir)
7. **Acedia** (ing. *sloth*): Tembellik, miskinlik (**Belphégor**'a atfedilmiştir)

1730'ların çağdaş uygarlığını ise Avrupa kültürü temsil ediyordu. Bu yeni kültür Osmanlı'ya Tanzimat fermanı ile önerilmiştir. (1839). Osmanlı modernleşmesinin en önemli dönüm noktalarından biri olan Tanzimat'ın en güçlü figürü Mustafa Reşit Paşa, Osmanlı toplumunda gelişen yeni bir aydın tipinin örneğiydi. Bu yeni aydınlar Osmanlı İmparatorluğu'nun sorunlarının çözümünü geçmişin düzeninde değil, yeniliklerin yaratacağı gelecekte görüyorlardı. (Tekeli, 2007: 2) Tanzimat hareketi ne yönetim düzeninde ne ülke ekonomisinde ne de hukuk alanında yeniye göre biçimlenmeyi sağlayamamış, ülkede ikilik doğurmuştur. (Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği Yayınları 2, Çağdaş Kültürümüz, 1991: 14) Eliot'a göre bu, kültürde çözümlenir ve kültürde çözümlenmenin başlıca belirtisi sınıflaşmadır.

Yorum: Çağdaş demek o zamanlar için Endüstri Kültürü olarak görülmekteydi. Yüksek Teknoloji Kültürüne geçişte Batıdaki gecikme şaşırıktır. IBM 1984 yılında çıkardığı bireysel olan PS/2 bilgisayarlarını çıkarmış ve bunları 25 yıl sonra çıkarmayı düşünmüştür. Piyasa da Sinclair, Amstrat, Commodore çıkmış, basit düzeyde iken, bunlara karşın oluşmuştur. Ancak gelişimi ufak istasyonlarda olduğu algısı ile, IBM, A300 sistemine ağırlık vermiş ve pazarı kaybetmiştir. Bu açıdan 1980 boyutundan sonra gelişen bilgisayarlaşma ile 2006 yılında Avrupa Konseyinin bireyin bağımsızlığı, eşitliğini temel alarak hukuksal yapıya tanımlaması ile oluşan farklı Kültürel yapı, yakın zamanda olduğu için algılanmadığı görülmektedir. Ayrıca Atatürk'ün belirttiği gibi hedef çağdaş değil, muasır medeniyet ötesindeki yapı için eğitimidir.

İslamiyet'te medrese öğretimi almış kişiler bir sınıf oluşturmuştur. Osmanlı aydın tabakasının kültürü halkın kültürüne yabancıdır. Halkın kültürünü Arapça ve Farsça kitaplar belirler. Osmanlı aydın tabakasının dili ise Türkçe, Arapça, Farsça karışımı Osmanlıca'dır. Osmanlı aydını Tanzimat'tan sonra Batı dillerini öğrenmiş, aydın tabaka arasında da doğulu ve batılı diye zit guruplar oluşmuştur. Batıya yönelik gurup halka, diğer guruptan daha yabancıdır. Aynı dini inançları paylaşma, Osmanlı aydını ve halkın aynı zihniyette olmasını sağlar. Batı kültürünün bilinçsizce benimsenmesi, Batı'nın da cahili olduğunu göstermektedir. Çünkü Batılı bilim adamları, bizim tarih, edebiyat ve sanatımıza bizden çok ilgi göstermişlerdir. Bu bilinçsiz benimseme ve şekilcilik Türk kültürünün içeriğinin bozulmasına neden olmuştur.

Yorum: Bir kültür etkileşim içine girmesi bozulma değildir. Medrese eğitimi, icazet 36 yıllık olup (zamanımızda profesör rütbesi için eğitim süresi 32 yıldır), burada yetişenler üst düzey memur olurlar, din adamı yetiştirme temelinde değildir, hoca, öğretmen yetiştirirler. Tarikat, zaviye gibi yapılar ile karışmamalıdır. Cumhuriyet ile diğerleri kapatılmış ama medreseler okul olarak faaliyet göstermişlerdir. Bunlarda eğitim Türkçe olup, kullanılan alfabe Arap harfleridir, yazım şimdi nasıl Latin alfabesi olsa da Türkçedir bunun gibi alınmalıdır. İmparatorluk yönetimindeki tüm dillerin öğrenilmesi bir doğal eğitim boyutudur. Batı Osmanlı'yı yıkabilmek için ilgi duymuş ve bunun etkisini de Birinci Dünya Savaşında kullanmıştır, aykırılıklar, ulus yapılanması ve inanişta farklı tarikatları destekleyerek yıkmaya çalışmışlardır.

İmparatorluk döneminde Osmanlı tarihine sahip çıkılmaz. Tanzimat'a kadar okullarda Osmanlı tarihi okutulmaz, İslam tarihi okutulur. Daha sonra okutulmaya başlanması bile Osmanlı bilinci yaratamaz. Tarihe duyulan ilgi, dönemin padişahı Abdülhamit'i korkutur. Okul programlarını değiştirmek ister. Programların yeniden düzenlenmesi, dinsel inançların güçlendirilmesi amacıyla Şeyhülislam başkanlığında bir kurul kurar. Fikrin uyanışına hizmet edecek, ibret alınacak olan tarih yönetimin huzurunu kaçıtır. Böylece Osmanlı İmparatorluğu'nun yaşadığı utangaç modernite projesinin niteliği üzerinde düşünülmalıdır. Osmanlı İmparatorluğu Avrupa'daki gelişmeler karşısında, eski eğitim kurumlarını dönüştürerek değil, yenilerini kurarak uyum yapmaya çalışmıştır. Bu kurumların Avrupa örneklerine uygun olarak kurulmaya çalışıldığı, sistem olarak Fransız örneğinin alındığı gözlemlenir. Bu bir anlamda dış benzerliktir. Gerçekleşen ise, Avrupa örneğinin Osmanlı koşullarında yeniden yorumlanması olmuştur. (Tekeli, 2007: 4)

Yorum: Abdülhamit bir padişah olarak, uzun süre Osmanlı'nın parçalanmasını engellemiş ve tüm ülkede yeniden yapılanma ve özellikle eğitimi geliştirmiştir. Tüm belirtilen şahsiyetler, Atatürk dahil bunlardan mezun olmuştur. Bu açıdan kültürel değişimleri bireylere ve kurumlara bağlamak haksızlık olmaktadır.

Türk insanını Müslümanlığa ısındıran şeyin dervişlik ve dervişler olduğu görülür. Dervişlik önce Türkistan'da yerleşir, ardından Yesevîlik meydana gelir ve Anadolu'da Fütüvvet, ahilik, Bektaşilik şeklinde uygulanır. Bu imanın Anadolu ötesine taşınması Bektaşilik eliyle gerçekleşir. Dervişlerin bu kılıçsız fetihlerinin temelinde engin insan sevgisi, hoşgörü ve hizmet yatar. Bektaşilerin inançlarının gerçekten bu olduğu da şüphelidir. Yalnızca başarılarını güçlendirmek için böyle gördüklerini ifade eden görüşler vardır. Bunu açıklayan kavram potlaç'tır. Bektaşilik sadece insana değil, bütün canlılara, hayata saygı demektir ve 13. Yy'in en önemli kişiliği Hacı Bektaş Veli'dir. Kurduğu tarikat Şamanlık izlerini taşır. Bu açıklamalar İslamiyet'in Türklere bir devlet baskısı sonucunda dayatılmadığını gösterir. Tasavvuf tekke ve tarikatları, gezici dervişleri, Yunus Emre, Mevlâna ve yetiştirdikleri, belli bir insan kişiliğinin ortaya çıkmasında etkili olmuşlardır. Üyeleri çeşitli insanlardan oluşan tarikat kardeşleri arasında belli bir zamanda, manevi ve ahlaki yüceliklerin yanı sıra; şarlatanlık, tembellik, insanların saflıklarının kötüye kullanma eğilimleri de gelişmiştir. İslamiyet politik liderlerin dini olmuştur. Özellikle duraklama döneminde iktidar, Sünni İslamiyet'i çıkarları için kabul etmiştir. Örneğin; başlangıçta Yesevi 'nin etkin olmasını sağlayan şey hiçbir politik iktidarın temsilcisi olmamasıdır. Eğer öyle olsaydı, kısaca zorla Müslümanlaştırmaya çalışsaydı, İslamiyet Anadolu'da yayılmazdı. Yesevîlik Şamanlığın boş olan içerik yanını doldurmaya başlayacak, gelenek ve göreneklere uygun hâle getirilen bu içeriği benimsemek kolay olacaktır. İslamiyet Anadolu'da 16. yüzyıldan başlayıp, 19. yüzyıla kadar giden dönemde politik bir içeriğe sahipmiş gibi görünür. Bu dönemde etkin

olan şeriatır (özel mülkiyet hakkı). Başlangıçta Şamanlık alışkanlıkları ve gelenekler nedeniyle kolay benimsenir. Anadolu insanı hiçbir zaman zorlamaya dayalı bir inanç sistemini benimsememiştir. Osmanlı'nın gelişmeye başladığı dönemde İslamiyet, İslam olmayanın, yani Yesevîlik, Bektaşîlik, Fütüvvet ve Ahiliğin denetimini altındadır. Düzen bu tarikatlar tarafından benimsenmekte, merkezi otoritenin dayattığı bir inanç sorunuyla karşılaşmaktadır. Duraklama döneminde bu durum tersine döner. İnançta biçimsellik olağanüstü boyutlara ulaşır. Din, tarikatların tekelinden alınıp devlet tekeline geçirilmeye çalışılacak ve bu durum ters etki yaratacaktır. Çünkü 16. Yy'in sonundan itibaren tarikatların sayısı çok artacak ve iktidarın bunları denetlemesi imkânsız olacaktır. Gelişme döneminde tarikatlar dışa dönüktür, duraklamada ise İslam gibi görünür bu tarikatlar içe dönükleşmiştir, yani sır sahibi gibi davranmışlardır. Çünkü amaçları insanların ilgisini çekmek ve tarikat mensubu yapmaktır. Bu dönemin ekonomi politikasıyla inanç olgusu arasında bir paralellik vardır. Hem büyük bir servetin var olduğu bilindiği hâlde, hem de var olduğu bilinen İslamiyet gizlenmekte ve her ikisinde de yapay bir enflasyon yaratılmaktadır. İnanırmış gibi görünenler servet sahibi olmaya çalışmışlar, servet sahibi olanlar inanırmış gibi görünmüşlerdir.

Yorum: İslam olgusu farklı açıdan bakılmaktadır. Kuran temel alınmış, Eslemna/kalıp değil akıl kullanma ile, raina/kul, köle olmayın, güdülmeyin, unuzurna/rıza sizde olsun, sorumluluktan kaçamazsınız, bilgilenin yaklaşımı güdülmüştür. Peygamberimizin sözlerinin geçerli olması için Ayet desteği istenmiştir (Hendek Savaşı ve Mekke kuşatmasında). Hüdeybiye anlaşmasında da Ayet kaynağı talep edilmiştir, kısaca tüm dayanaklar Kuran'a dayandırılmıştır. Ancak, Peygamber ölünce oluşan isyanlar da örneğin zekât boyutundadır, gereksinimden artanı dağıtım yerine yılda, %2,5, kırkta bire indirilince isyan sonlanmıştır.

Kuran karşılıklı okunmakta, mukabele yaklaşımında temelde hem yazılı ve temel sözel olarak ezberletilmiş ve tüm saptanan eklenenler Peygamber ve Halifeler tarafından zamanında toplanıp yakılmıştır. Hz. Osman son yazılı nüsha yapmış ancak öldürülmüş ve 3 ay karmaşayı Hz. Ali düzeltmiştir. Emevi boyutu, Kербela'da bi nesli/yaklaşımı yok ederek, yeni eklemeler getirmiş, itaat ve kurala uyma zorunlu olmuş, inanışa konuşur. Artık tam bir geleneksel boyut oluşmuştur. Farslar buna karşı çıkmış ve Molla ile Hristiyan yapısı yaklaşımı olmuştur. Bu inanışın Orta Asya gibi yayılması, dahası, Türklerin ısınması ile akıl temelinde ve inanışlar eşitlik ve yaratılış boyutu ile kardeşliğe dayandırılmıştır. Kısaca tasavvuf yaklaşımı hâkim olmuştur. Bu şekilde yönetim bireyin kendi yönetimine dönmüştür. Şeriat sonradan oluşturan kurallar olup Türkler benimsememiştir. Kuranda taşlanarak öldürme, recim yok iken, Yahudilerden bu adeti inanışa taşınmıştır. Bu açıdan zamanla oluşan 82 adet mezhep, zamanla 4 adete inmiş görünse de Şia Fars kültüründe farklı yapı oluşturmuştur. Hadisler Peygamberden 150 yıl sonra sadece bireye dayalı doğruluk (?) ile saptanırken, Şia kaynakları 400 yıl sonra sünnet geliştirmişlerdir. Zamanımızda da Batıdaki Almancı denilen kesim, salt Katolik etkisinde olduğundan, bazı Hristiyan sembelleri taşımışlardır, örneğin helak gıda kavramıdır, İslam haram olanlar belirtilir, TCK suçların kesin olması gibidir. Haramı da Kuran, amaca göre, aşırı olmadıkça, zarar ve doğru kabul edilmedikçe haram boyutunu tartışmaya getirmektedir. Türkler bu yapı içinde akılcılığı önceleyen bir yapı, Kuran temelinde kalması ile ayrıcalık boyutundadırlar. Kısaca yukarıda belirtilen kronolojik yapı, inanış boyutundaki değişimdir.

Tarikatların çokluğu nedeniyle İslamiyet çok görünür olacaktır. Michel de Certeau'nun (Fransız filozof) dediği gibi bir toplumda en çok görülen ve konuşulan şey, gerçekte eksikliği en çok duyulan şeydir. Bu sözü İslamiyet'in en çok görüldüğü ve konuşulduğu döneme uygularsak, bu dönem inanç sorununun en uç boyutlarda yaşandığı, her şeyin İslam ama hiçbir şeyin İslam olmadığı, içten olanla olmayanın anlaşılmadığı bir dönemdir.

Sonuç olarak duraklama döneminde serveti gizleyebilmek nasıl mümkün değilse var olan bir inancı da gizlemek mümkün değildir. Çünkü davranışlar bunların nerede ve kimlerde olduğunu ortaya çıkarır. Kısaca duraklama döneminde tarikatlar dini olmayı yayan kurumlardır.

Yorum: Tarikat bir amaca ulaşmak için yol, metot ve yöntemdir. Her bir bakış kendi içinde bir farklı yaklaşım getirmektedir. Bunlar zamanla Göçebe Kültürü yapısında olarak, ayrı bir grup ve etkileşim yaratarak FETO gibi yönetimi ele geçirmeye teşebbüs etmektedirler. Bu açıdan bu yaklaşımların İslam ile alakası yoktur, sadece dini ve inanışları kullanmaktadırlar.

Atatürk devrimleri ile ise devletin kültür politikası "halkçılık" ilkesiyle aydınlanma hareketini gerçekleştirmeye çalışmıştır. İmparatorluğun "dinsel geleneksel" egemenlik kaynağı, cumhuriyet döneminde "laik halk egemenliği" kavramı ile yer değiştirmiştir. 19. yüzyılda somut siyasal sonuçları görülmeye başlanan "Batılılaşma" çabalarının cumhuriyet dönemindeki niteliksel değişkenliğinin altında, egemenlik kaynağının değişmesi yatmaktadır. Cumhuriyet Türkiye'si, egemenliği "dinsel-geleneksel" kaynaktan, halk kaynağına kaydırarak, yeni devletin, eski imparatorluktan siyasal bakımdan farklılaşmasını sağlamıştır. Bu farklılaşmaya rağmen, Osmanlı toplumsal yapısı, Cumhuriyetin en önemli belirleyicilerinden biri olmuştur. Bu yapı bir yandan toplumun çeşitli ilişkilerinde imparatorluk dönemindeki geleneklerin devamını sağlarken, öte yandan siyasal iktidarın da niteliğini biçimlendirmiştir. Farklı bir kültürel aşamayla bunu gerçekleştirmiş olan batıya karşılık, bunları yaşamamış olan bir topluma kısa sürede modern düşünce birikimi benimsetilmeye çalışılmıştır. Sonuçta cumhuriyet sonrasında oluşan seçkin kesim, köy ve taşra kültürüne yenik düşmüştür. Millî kültür ve eğitim alanında yanlışlar yapılmış, batı taklitçiliğine yönelinmiştir. Batı uygarlığını yaratan

özgür düşüncedir. Yeniçağ başladıktan sonra Osmanlı dünyasında uyanış olmamış, akla dayanan yeni düzen kurulamamıştır. Osmanlı kültürüne hâkim olan Orta Çağ güçleri değişmemiş ve varlığını sürdürmek için geleneklere sarılmıştır. Böylece yaratıcılık gelişmemiştir. Osmanlı kültür tarihinde 16. Yy'ın ikinci yarısından sonra medrese yozlaşmış, filozof ve bilim adamı yetişmemiştir.

Yorum: Atatürk bir Başöğretmen olarak (kendine istediği hitap, sıfattır), Endüstri Kültürünün gelecek kültüre doğru yeni yapılanması ve felsefesidir. *Savaşı ben kazanmadım, millet kazanmıştır* diyen kişidir. 1924 Anayasa *Egemenlik kayıtsız şartsız Milletindir* yaklaşımı daha sonra darbeler ile kuvvet ayrılığı ve paylaşılmasına dönmüştür. Ekonomi İzmir konuşmasına karma ekonomi ve halkın ele alıncaya kadar devlet destekli olmalıdır demesi ve şeker fabrikalarını bireylere kredi verdirerek (İş Bankası kanalı ile) kurdurmuş, daha sonra devletleştirilmiştir. Enstitüler ölümünden sonra kurulmuş ve 6 yıl sonra kapatılmıştır. Atatürk ise yeni beceri ağırlıklı okullara ağırlık vermiş, hedefi çağdaş değil, muasır medeniyet ötesi olarak belirtmiştir. Daha sonra tüm halkın eğitimi amaçlanmış ve gerçekleşmiştir.

Devrimlerin olduğu yıllarda planlı, uzun süreli bir kültür politikası uygulanıyordu. Sanata, bilime, halk eğitimine önem veriliyordu. Ekonomik kalkınma da kültürel kalkınma kapsamında ele alınıyordu. Bu kültür politikası 50'li yıllara kadar sürdürülebilmiş ve sonra her şey tersine dönmeye başlamıştır. Sürmekte olan Avrupa Birliğine girme uğraşları, savunma ve ekonomi gerekçelerine dayanmaktadır. Oysa uygarlık seviyesine ulaşmak; bilim, teknik, eğitim, sanat, insan anlayışı, dünya görüşü olarak çağdaş değerlere sahip olmayı ve yaratıcı olmayı içerir. Çağımızın temel değeri, insan varlığına verilen değerdir. Çağdaş kültür politikasının hedefi çağdaş insan yetiştirmektir

Yorum: Türkiye'de kültür politikası denilen boyut, Atatürk'ün belirttiği muasır medeniyet ötesi, gelecek kültür üzerinden değil, mevcut durumun korunmasıdır. 1950 yılına kadar bir dikta rejimi iken, ilk defa seçim yapılarak toplu kalkınmaya geçilmiştir. En fazla eleştiren konu olarak, 1950 öncesi yılda 2,5 km demiryolu yapılırken, 1950-60 arası 27 km, daha sonra ise 7,5 km yapılmıştır. Demiryolunu yapsan bile ulaşım için karayolu elbet gerekli idi. Bu nedenle Atatürk Devrimlerini gerçekleşmesinin üçüncü Cumhurbaşkanı olan, Celal Bayar Başbakanlığı döneminde olduğu da unutulmamalıdır. Gerçek halk idaresine dayalı planlı kalkına dönemi bu zamanda olmuştur. Uygulanıyordu demek için, somut veri olmalıdır. Eğitimde yaygınlaşma ve yükselme olması ve bilim, teknik, eğitim, sanat konusunda öğretim elemanları bu dönemde yetişmiştir. Atatürk çağı ötesi derken, çağdaş kültür adı ile eski kültür, Tarım Kültürü yapısı geliştirilmiş, Yüksek Teknoloji ve birey hakları dışlanmış. Bilimde görüşler farklı olabilir ama dayanaksız, yanlı yazmanın anlamı olamaz.

Toplumsal gelişmenin her aşamasının kendine özgü bir kültürü vardır. Ancak her toplumsal aşama kendi kültürünü oluştururken, geçmişin kültür mirasını devralır ve kendi kültürünü bunun üzerine kurar. Aynı zamanda, farklı bölgelerde farklı kültür motiflerine rastlanır. Bu motifler aynı çağda, farklı ülkelerde değişik kültürlerin oluşmasını sağlar. Ülkeler arasında ekonomik gelişmişliği karşılaştırmak mümkündür, fakat hangi toplumun kültürel açıdan daha zengin olduğunu belirlemek zordur. Çünkü bu aşamada kültürün tüketilmesi sorunu ile karşılaşılır. Örneğin; büyük bir kültür mirasına sahip ülkelerde, bu değerler, o ülkede yaşayan insanlar tarafından ne ölçüde tüketilmektedir? İstanbul'da yaşayan insanların ne kadarı Ayasofya'yı, Topkapı sarayını gezmiştir? Kaç tanesi Yunus Emre veya Yaşar Kemal'i okumuştur? Bir toplumun kültürlü olması, zengin bir mirasa sahip olması başka; kültürü tüketmesi başka şeydir. Dünya her geçen gün gelişmekte, bu durum geleceğe kaygıyla bakmamızı gerektirmektedir. "Kültür" dar bir kesimin malı değildir, çünkü insanlar bilinçlenmekte, insanca yaşama hakkını ve özgürlüğünü aramaktadır. Dolayısıyla her politikanın bir kültür politikası olmalıdır. Bu politikanın odak noktasını da insan ve insan hakları teşkil etmelidir. Yaşam biçimimizde egemen olan ataerkil aile düzeni ve otorite bağımlılığı demokrasinin yerleşmesini engellemektedir. Demokrasinin yerleşmesi için toplumun belli bir kültür düzeyine ulaşması, çağdaş düşünceyi özümsemesi gerekmektedir. Bu bir eğitim sorunudur

Yorum: Herhangi bir ülkeyi kültürel zengin denilmesi anlamsızdır. Her kültürel dokunun daha etkin ve verimli yanları vardır. Kültürün tüketilmesi anlamı da kavramdan uzaktır. Peşin kendi yapıyı aşağıya çekmenin, tüketme olarak belirtmek bilimsel kabul edilmemelidir. Ayasofya ve Topkapı Sarayını gezmek değil, oradaki eserlerin kültürel algısını algılamak önemlidir. Okuyan mı bilir, gezen mi bilir tartışmasında, bilgi, ilgi çekerek, konu ile yaklaşım önemlidir. Kuranı Arapça okuyup, anlamını kavramamak gibi bir boyut ile karşılaşırız.

Demokrasi çoğunluğun idaresidir ve birey hakkını yok edebilir. Birey hakkı olmadan, egemenlik millet, birey olmadan, ekseriyet ile, ortak akıl ile kültürel gelişme değil, değişimin engellenmesi söz konusudur. Eğitim bireye bilgi verir ama algılama ve farkındalık başka bir boyuttur.

Genel Yorum

Kültür, Sosyal Antropolojik açıdan değil, sadece kelime anlamı olarak ele alındığı görülmektedir. Literatür de fikir doğrultusunda yorumlanmıştır. Bu açıdan yazara katılmak olanaksızdır.

Literatür destekli yaklaşımlar, genellikle Batı açısından olmaktadır, kültürel olarak da belirli kültürün, Endüstri Kültürü açısından bir bakış açısı olmaktadır. Ancak, kanıma yorumlar, bireyin hakları olmaktadır.

5) KÜLTÜR – KİŞİLİK VE KİMLİK⁷

*Halis Adnan ARSLANTAŞ

*İnönü Üniversitesi İlahiyat Fakültesi – MALATYA

ÖZET

Kültür, kişilik ve kimlik kavramları durumsal özellik taşımalarından dolayı çok boyutlu yapı sergilerler. Dolayısı ile söz konusu kavramlar dinamik ve iç içedir. Bu iç içelik ve dinamizm nedeniyle kimlik ve kişilik kavramları, bu belirlemenin etkin olduğu kültür konusu içerisinde birer alt başlık oluşturur. 18.yüzyılın inanç ve düşünce sorunlarından doğarak günümüze kadar tartışıla gelen kültür tartışmalarına bir katkı sağlamak amacıyla bu çalışma, kültürün bireye bir kişilik, kişiliğin de bir kimlik kazandırdığı düşüncesi etrafında betimleyici metotla kurgulanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kültür, Kişilik, Kimlik, Değişme.

Yorum: Kişilik yapılanması, doğuştan getirilen, akıl ve eğitim ile oluşturduğu ile sosyal, bir bakıma kültürel yapılanmanın bir yumağıdır. Bunun kültürel etkisi her kişiye göre farklıdır, ancak abartılmamalıdır.

1. GİRİŞ

İnsan dünyasının tüm unsurlarını kendi mülkiyeti altında toplayan kültür, Vico'ya (1668–1774) gelinceye kadar bilimsel ya da felsefi anlamda bilmenin konusunu oluşturan bağımsız ve sistematik bir kurgu değildir (Köktürk, 2006:113, 114). Kültür kavramı, ilk olarak 1793 yılında basılan bir Alman sözlüğünde yer almıştır (Moles, 1983: 135). Kültür, bireylerden meydana gelir ve toplumun yapısını oluşturur. Bu haliyle, insanların maddi ve manevi üretiminde gerçekleşen etkin, yaratıcı faaliyetlere dönüşür (Kongar, 1981:398). Hal böyle olunca da toplum tarafından oluşturulan ve iletilen davranış ve düşünce yapısı olarak karşımıza çıkmakta, toplumsal alanda bir güç olarak varlığını sürdürmekte ve içinden çıktığı toplumun değerlerini yansıtmaktadır.

Kültür, teknolojiyle doğrudan alakası olan bilimle yakın ilişki içindedir. Bu nedene bağlı olarak, toplumsal çevrenin teknolojik gelişme ile değişmesi, üretim ilişkilerinin farklılaşması büyük sanayi kent-lerinin meydana gelmesine yol açmıştır. Bu durum-da kültürel yapılanmanın niteliği söz konusudur.

Yorum: Kültür, tek bir yapı değil, farklı oluşumlardır. Taşıt, araba dediğimizde, sadece belirli bir yapı ve model alınmamalıdır. Eski yapılanmada ise 6 silindirli, 3 vitesli Amerikan arabası dikkate alınırken, zamanımızda her modelin farklı olanları vardır. Aynı modelin bile, Renault Megan tipinin birçok farklı organizasyonu vardır. Eskiden 100 kilometrede 35 Litre benzin yakılırken, şimdi 4-7 Litre olması ve beygir gücünün 50hp den, 160hp yükselmesi ile değişim olması kaçınılmazdır. Dolayısıyla tek araba ile işlevsel, ekonomik açıdan çok farklı boyuta gelinmiştir. Güç kültürde değil, bireyin onu kullanmasında olmaktadır. Bilimsel olarak Ziraat Fakültesi mezunu olabilirsiniz ama, lale yetiştirme konusunda uzman ve bilen, becerileri olan akademisyeni bulmak hemen imkânsız gibidir. Kükürttün etkisi olmayan bir küf olan Pucinia, Brezilya'dan gelen bir fungi olarak bahçemdeki tüm papatyaları (Bellis perennis) yok etmiş, ancak bunu internet üzerinden bilgi sahibi olarak, özel ilaçlarla korunmuş, önlemiş, tedavi edebildim. Ziraat mühendisleri ise bilmediklerini gördüm. Toplum farklı kültür iken, internet ile Yüksek Teknoloji Kültürü ile çözüm bulundu.

Sorokin'e göre, belirli bir kültürde yeni bir kültür olgusunu başlatan yaratan ya da başka bir yerden (dışarıdan) getiren yukarı tabaka ve serbest meslek sahibi orta tabakadır. Kültür, daha sonraları bir miktar gecikmeyle aşağı tabakaların kültürüne de nüfuz eder. Kural olarak, yeni kültür olgularının yönü, yukarı sınıflardan alt sınıflara doğrudur. Aşağı olan tabakalar, kendilerine göre yukarı olan tabakaları taklit etmektedirler. Kültür olgusunun çürüme dönemlerinde yukarı tabakalar aşağı tabakaları taklit etmeye başlar; kentler köyleri taklit ederler (Soro-kin, 1972: 250, 251).

Yorum: Bir toplumu, kültür olgusunu başlatan yönetim, yukarı tabaka, serbest meslek orta tabaka, aşağı (?) tabaka ise bunu geç algılamaktadır ifadesinde insanları gruplandırma ve eşitlik ilkesi ile kardeşliği bozmanın kültür ile bağlantı kurulmamalıdır. Tarım ve Endüstri Kültürlerinde gözlenen bu yapının, zaman aşımına uğradığı ve artık eşitliğin her boyut ile oluşmasını yapılandırmak gereklidir. Tarihsel söz edilme yerine, halen aktif bir gerçek olarak söz edilmesine karşı çıkılmaktadır. Sermayedar, yönetimi eline alanlar, belirli ulus ve kural oluşturacak ve buna göre toplum yapılanacaktır. Seçim ile iş başına gelenlerin, yönetimi eline

geçirerek, insan haklarına aykırı karar çıkartması olanaksız olup, yargı, Anayasa ve İnsan Haklarına aykırı, Avrupa Konseyi kararı dışında bir karar yürürlüğe giremez. Bu açıdan yeni kültürel yapılanmada bireyin hakkı etkin hukuk koruması altındadır. Sanıldığı gibi şehirler daha üstün değildir, nitekim göçler nedeniyle şehir kavramı geçerli değildir. Köylere dönüşmenin çürüme olarak yorumlanmasında tam bir kapalı bir düşünce, beyin aktivitesidir.

Genel olarak kültür, hep birleştirici yönü ile vurgulanmıştır. Ancak kültür sadece bir birleştirici değildir aynı zamanda ayırıcı olma özelliğine de sahiptir. Çünkü kültür, genel olarak karşıtlarını da yaratmaktadır. Örneğin egemen kültür karşısında ona başkaldıran bir kültürün varlığından ya da seçkinler kültürü karşısında kitle kültüründen veya burjuvazi karşısında emekçi kültürden söz edebilir. Ekonomik, politik ve ideolojik bir mesafe olan kültürel araştırmaların artık zihinsel sömürülere bağlı olmadığını (Hall, 2001:88) söyleye biliriz. Kültürü bir kurgu olarak kabul edersek bir kurgunun öğeleri arasındaki bağlantı kadar kurgunun öğelerle ya da öğelerin kurguyla olan ilişkisinin de önemli olduğu görülür. Fert ve toplum ilişkisini ifade eden sosyalleşme, bu an-lamda kültür ve kişilik arasında bir öge olarak var-dır. Çünkü sosyalleşme, ferdin sosyal boyutta ortaya çıkmasıyla var olan bir süreçtir ve hem fert hem de toplum açısından ayrı ayrı ele alınır. Bu perspektifte fert, topluma göre sosyalleşirken, toplum da ferdin sosyalleştirildiği alana karşılık gelmektedir. Fert açısından sosyalleşme, erken yaşlarda hızlı gerçekleşirken şahsiyetin oturduğu ileri yaşlarda hızında bir düşüş görülür. Ancak yine de devam eder (Mc Aul-life, 1985: 62,64).

Yorum: Birey ile toplum karşı, karşıya getirilmemelidir. Otobüs içinde olmanız, sizin kişiliğinizi kaldırmaz. Uyduğunuz kural, kişilere zarar vermemek, huzursuzluk çıkarmamaktır. Sosyalleşme “*çünkü sosyalleşme, ferdin sosyal boyutta ortaya çıkmasıyla var olan bir süreçtir*” yaklaşımı ile, bireyin toplum içinde erimesi olmamalıdır, birey sosyal yapı ile kişiliği oluşturmakta, kendisi çıkmıyor, öğeler kişilikte birleşmektedir. Burada “*şahsiyetin oturduğu ileri yaşlarda hızında bir düşüş görülür*” yaklaşımın tersine, tarihte bakılınca, Ahmet Yesevi, Mevlâna ve Kant gibi birçok düşünür eserlerini 60, hatta 70 yaşlarında oluşturmuşlardır.

Sosyalleşme, kişiliği belirleyici bir olgudur ve sosyo-kültürel normlara ve beklentilere uyma davranış yaratır. Söz konusu durumu meydana getirmiş psikolojik etkenler önemlidir. Bu önem, kişilik kavramının ağırlıklı olarak neden psikolojinin ilgi alanına girdiğini açıklar. Kültürden kültüre değişen kişilik gelişimi, cinsiyetle ilgili roller, çocuk yetiştirme, akıl hastalıkları, gibi sosyo-psikolojik olgu ve süreçler, kültürlerarası genelliği olan kavramlar değildir. Kavramlarla ilgili bu durum, kültürden kül-türe değiştiği için, kişilik, ilişkili olduğu kültürün bir parçası olarak görülmeye daha uygundur. Bu uygun-luk bize, kültür ve kişiliği birbirinden farklı olgular gibi ele alınmamamız gerektiğini gösterir.

Yorum: Belirtildiği gibi “*Sosyalleşme, kişiliği belirleyici bir olgudur ve sosyo-kültürel normlara ve beklentilere uyma davranış yaratır*” olduğunda, Yazar sosyalleşme istememektedir. Çünkü ortak akıl ve toplumsal görüşe katılmadığı ve farklı düşündüğü olgusu ile bu sosyal yapı içinde yok olmak istememekte, karşı çıkmaktadır. Kavramları bireyin kabul etmesi düşünülmemelidir, farklı görüş geliştirmesi doğal, olağan karşılanmalıdır.

Kişilik ve kültür yakın ilişkili olduğundan birbirlerine tam olarak uyar. Kültüre uymayan kişi-lik diye bir şeyden söz etmek neresine çok zordur. Bir toplumun bireyleri arasında kültüre uyma dereceleri bakımından farklılıklar olabilir. Ancak bu kül-tür ve kişilik kavramlarının birbirlerinden farklı konular olduğu anlamına gelmekten daha çok, kültüre uyum konusundaki derece farklılıklarına işaret eder. Çünkü bir toplumda uyumu gerektiren her konuda derece farklılıkları söz konusudur.

Yorum: Bir kişiliğin kabul edilmemesinin ifadeleri olarak; “*Kültüre uymayan kişilik diye bir şeyden söz etmek neresine çok zordur*” ve ayrıca “*kültüre uyum konusundaki derece farklılıklarına işaret eder*” yaklaşımı ile bireyler bu yapıya uymasına göre sosyal statü almaktadırlar. Sermayedar kuralları koyan olarak etkinliği devam etmektedir ki kabul edilemez.

2. KÜLTÜR VE DEĞİŞME

Kültür tartışmaları 18.yüzyılın inanç ve düşünce sorunlarından doğmuş ve günümüze değin de çeşitli platformlarda tartışıla gelmiştir. Bireysel ve toplumsal edinimlerin bir bileşkesi şeklinde ya da çok anlamlı olarak yorumlanan kültürün (Dikeçlilgil, 1994:39) gerçekte ne olduğundan, onun günümüzde nasıl anlaşılması gerektiğine kadar pek çok soru felsefede, antropoloji ve sosyolojide bir dizi kuram-sal araştırmaya yol açmıştır. Bu bağlamda kültür, tarihsellikten mutlakçılığa kadar birçok açıdan ele alınıp tartışılmaktadır. Başlangıçta sıkı bir tasarıma ve keskin sınırlara sahip olan kültür, giderek geniş bir alanda kullanılmaya başlamış (Subaşı, 2003: 4) ancak ortak bir tanımina ulaşamamıştır. Latince’ de “Toprağı işleme” anlamında kullanılan (cultura) kültür, (Çeçen, 1996:320) bizim dilimize Batı Avrupa Dillerinde kazandırdığı anlamı ile “yüksek genel bilgi” olarak geçmiş (Tatar, 2006:35) ve nitekim Peyami Safa da kültürü bu haliyle tanımlamıştır. Peyami Safa’ya göre kültür, zihnin bütün tefekkür savruluşu içinde hareket eden canlı bir bilgidir (Safa, 1985: 563).

Yorum: Bir toplumda diplomalı ve etkin kişilerin, kendilerini aydın ve akıl insanlar olarak tanımlayarak, toplumda bir güdüleme yapmaya çalışmaları ve kendilerinin kültürlü olduğu, ancak diğerlerinin de buna uymaları istendiği yapıyı kabul ederler. Bir hekim en üst düzeyde uzman olsa bile, hastalığın kitaplardaki tanımı ile oluşmadığı, her hastada farklı olduğu bilincinde olmalıdır. Sınavlar kitapları sorgular ama gerek yaşam, bundan farklıdır. Her türlü koşulu sağlarsanız, tohumlar %20 çıkarken bunu %50 oranına çıkarabilirsiniz ama büyümesi

%10 olabilir. Tecrübe bilim ile bütünleşir ve üst düzeyde bitkiye özgü geliştirilirse bu oranın %70 çıkabildiği bilinmelidir.

Kültürü, ulusal kültür ya da yabancı kültür diye birbirinden tamamen ayrı, bağımsız mevcudiyetlerinden bahsedemeyiz. Bu anlamda, hiçbir kül-tür, özellikle Türk kültürü, başkalarıyla temastan ve onların etkisinde değişmekten müstağni sayılamaz ve tarihin herhangi bir anında ulusal kültür veya-bancı kültürü birbirlerini ilk tanıyan şahıslar gibi karşı karşıya gelemez. Ancak yine de her kültürü hususi vasıflara sahip bir bütün olarak görmek gerekmekte ve böylece aralarındaki ilişkiyi belirleme-de onların birbirlerinden farklı şeyler olduğunu kabul etmek gerekmektedir (Güngör, 1978:577). Görüldüğü gibi kültür kavramı farklı kaynaklardan beslenmekte ve tarihsel homojenlik ya da bir saflık içermediği gibi zorunlu bir diyalogla oluşmakta, bölgesel ve uluslararası çevreyle karşılıklı ilişki içinde gelişmektedir. Söz konusu gelişme ya da tutarlılık, kökensel ve kalıtsal veya düşünülmüş ve seçilmiş olabilir. Günümüzde sağlam bir yapıya kavuşmuş bulunan, siyasal birliklerini şu ya da bu zamanda oluşturdukları kültürel birlikleri üzerinden kuran ülkelerin, Japonya, Çin ve Batı Avrupa ulus- devletlerinin ya da Doğu Avrupa'nın etnik dilsel ulusçuluklarının örneklerinin karşılığı tam olarak budur (Bayart, 1999: 63).

Yorum: Bazı kültürler ile “ulusal kültür ve yabancı kültürü birbirlerini ilk tanıyan şahıslar gibi karşı karşıya gelemez” tanımlana yaklaşımın, daha sonra belirtilen “Günümüzde sağlam bir yapıya kavuşmuş bulunan, siyasal birliklerini şu ya da bu zamanda oluşturdukları kültürel birlikleri üzerinden kuran ülkelerin, Japonya, Çin, ve Batı Avrupa ulus - devletlerinin ya da Doğu Avrupa'nın etnik dilsel ulusçuluklarının örneklerinin karşılığı tam olarak budur” yaklaşımı ile ters olduğu algısını vurgulayarak, tam olarak budur şeklinde kesin gerçekmiş gibi tanımlamak, bir bilimsel yazıda olmamalıdır. Endüstri Kültürü ve endüstrileşme ile yakalanan yapı ile Yüksek Teknolojiye geçme çabası içinde iken bireyin hakları tanımlaması ile sorunlar yığılmaktadır. Japonya’da emeklilik sorunu olduğu, Çin’de toplumların bağımsızlığının tanınmadığı, Avrupa’da göçmenler nedeniyle bizden ve sizden yapısı ile eşitliğin olmadığı dikkate alındığında, sağlam bir yapı değil, değişimi yapamamış, sallanan yapılar olduğu, benlik kaybolması temelinde İngiltere’nin Avrupa Birliğinden ayrıldığı fark edilmektedir. Yüksek endüstri yapısı demek, kültürel denge olduğu anlamını taşımamaktadır.

İnsan ürünü olan kültürün toplumsal olma özelliği, insanı diğer canlı türlerinden ayıran önemli bir özelliktir (Özkalp, 1994:72). Kültürün ulusal ola-bilmesi için toplumsal yaşayış tarzı olarak, belirli bir toplumun bütün bireylerinde inanç, düşünce, duygu ve davranış ilişkilerini sağlaması gerekmektedir (Ergun, 2000:89-90). Bu haliyle kültür, toplumun bi-reylerini ulusun sahip olduğu kabul edilen bütün tutum, davranış, düşünüş, yaşam biçimi, maddi ve tinsel dünya ile kurguladığı kendine has ilişki yöntemi olmak üzere tüm bu sayılanları bünyesinde toplayan bir pota gibidir (Aydın, 1998: 8). Bu da bir toplumu diğer toplumlardan farklılaştıran özelliklerin görünmesini sağlar.

Yorum: Eğer kültürün ürünü insan ise, insanın korunup, gözetilmesi gereklidir. Ama tüm makalede vurgulan, sitemin ve kuralların korunması ve bireylere kabul ettirilmesi boyutudur.

Kültür üzerine düşünmeye başlar başlamaz evvelki dönemlerden kalan ve yeni nesillere aktarı-lan şeyleri hesaba katmak gerekmektedir (Hofstede, 2005:10). Kültürün bir yandan süregelen olduğu buradan kolayca görülürken diğer yandan icat edilen olduğunun bilinmesi de gerekmektedir. Kültür kav-ramının almak ve iletmek, yeniden üretmek, dayanıklılık ve sürekliliği üzerinde ısrar etmek son derece cezbedicidir. Braudel kültürlerin hem sürekliliğine hem de indirgenemezliğine özel bir yer vermiştir. O dünya uygarlığının hetorejenliğine ve onların kişilerinin hayatta kaldığına inanır (Bayart, 1999:68, 69). Sosyolojide en sık referans gösterilen Taylor, kültürü bilgisi, imanı, sanatı, ahlakı, öf-adetleri, ferdin mensubu bulunduğu cemiyetin bir uzvu olması itibarıyla kazandığı itibarlarını ve bütün diğer maharetlerini ihtiva eden gayet iç içe bir bütün” olarak tanımlar. Kısaca “kültür bir inançlar, bilgiler, his ve heyecanlar bütünüdür (Kaya, 2002: 192) ve tüm topluma aittir. Kültür faaliyetlerinde nüfusun çoğunluğunun rol oynaması seçkinlerin yetişmesindeki kan bağı, maddi refah ve başarı esaslarına göre ters bir gelişmedir (Eliot, 1981:35, 36).

Yorum: Gelişim ve değişime en fazla direnç gösteren, yönetim ve idarede, üst katmanda olanlardır. “Kültür kavramının almak ve iletmek, yeniden üretmek, dayanıklılık ve sürekliliği üzerinde ısrar etmek son derece cezbe edicidir” yaklaşımı ile bu yapının en fazla reklamını da bunlar yapmaktadırlar. Roma Şehrini yakan Neron, o yanan yerlere, yeni yapılanma ve yerleşim için yapmıştır. Halkın göç edilmesi ve ortadaki eşyaların, molozların kaldırılması yerine, etrafını çevirerek yakmıştır ve seyrederek mutluluğunu Lir çalarak göstermiştir. Turist olarak gezilince bu yapıları taktirle karşılayanlar çoktur. Bu yapılanmaya bakınca bunların tüm topluma ait olduğu iddiasında bulunmak “Kısaca “kültür bir inançlar, bilgiler, his ve heyecanlar bütünüdür ve tüm topluma aittir” doğru olmasa gerek. Makalede de görüldüğü üzere başka çalışmacıların görüşlerini alarak kendi yazısını desteklemek de bir yorumu olmayan, verileri peşin kabul eden bir durumdur. Görüntüye göre Güneş Dünyanın etrafında döndüğü de unutulmamalıdır. Burada vurgulanan “Kültür faaliyetlerinde nüfusun çoğunluğunun rol oynaması seçkinlerin yetişmesindeki kan bağı, maddi refah ve başarı esaslarına göre ters bir gelişmedir” yaklaşımı, kısaca seçkin denilene uyulması, nüfusun çoğunluğuna da uyulmaması

kavramı ele alınmaktadır. Olay ortak akıl, toplum dediği değil, hak etmek, hakların sağlanmasıdır.

Kültür, belirli bir toplumun karakterini mey-dana getiren fikirleri, bilgileri, bütün kültür sahalarını kaplayan ve onlara nüfuz eden inançları, tutum ve davranış tiplerini içeren bir sistemdir (Ülken, 1970:185) ve insanın ne olduğunun cevabı içinde doğduğu kültürde cevap bulmaktadır. Çünkü insan-oğlu yaşarken bazı değer, inanç ve sosyal ilişkileri öğrenerek toplumsal bir varlık haline gelmektedir. Ancak kültürün bu unsurları her bireyde aynı şekil-de karşılık bulamaz. Yani bir toplumun her bireyi aynı kültüre aynı derecede nüfuz edemez.

Yorum: Kültür bireyin sosyal çevresi olabilir ama, bunların yukarıda belirtildiği gibi, “*kültür, belirli bir toplumun karakterini meydana getiren fikirleri, bilgileri, bütün kültür sahalarını kaplayan ve onlara nüfuz eden inançları, tutum ve davranış tiplerini içeren bir sistemdir*” olması hukukta geçerli değildir. Namus gerekçesi ile bir cana kıyma, kanı kan temizler gibi kavramlar cinayet olup, kasıtlı ve planlı olarak, aynı şekilde geleneklere göre yapılması da cezayı ağırlaştırıcı bir kavramdadır, en üst cezayı alır. Kısaca toplumun karakteri, fikirleri ve etki eden, inanç dahil tüm yapıları gerekçe gösterilmesi, ancak cezayı ağırlaştırıcıdır. Konusu suç teşkil eden bir uygulama, yaklaşım yapılamaz, ceza alınır (Anayasa 137. Madde).

Kültür kavramı ile ele alınması gereken belki de en önemli kavram değişme kavramıdır. Değişme kavramı, değişimin dinamikleri, düzeyleri, kaynakları, işleyişi ile ele alınmaya çalışılmakta (Gök-çe, 2003:6-9) ya da sadece ekonominin öncelenmesiyle açıklanmaya çalışılmaktadır (Cohen, 1968: 180, 181).

Yorum: Hiçbir birey, toplumda saf kültürel öge bulunmaz, çeşitli karma etkileşim, karmaşık kültür yapısı vardır. Bu açıdan kültürel ögenin yapısı, ana yapısı önemsenmeli ve yine belirtildiği gibi “*ya da sadece ekonominin öncelenmesiyle açıklanmaya çalışılmaktadır*” faktörü önemlidir. Bir tarlayı traktör ile sürmek, Endüstri Kültüründe olduğu değil, masif bir makineleşme ile ürün elde etmek ile olasıdır. Bilişim yapılanması olmadan, bilgisayar kullanma ile Yüksek Teknoloji sağlanamaz. Bir işletmede 200 memur varken, bunu 2 adede indiren bilişim yapı ile bunu 200 memura daktilo yerine bilgisayar vermek ile Yüksek Teknoloji yapılanma sağlanamaz. Görsel somut değil, işlevsel olmalıdır.

Bir grup ya da toplum davranışının yeniden biçimlendiren değişme, ileriye doğru olabildiği gibi geriye doğru da olabilir. Davranışın yeniden biçimlenmesi kişisel tecrübeler düzeyinden başlayıp, bir kültür sisteminin bütün işlevsel ve bütüncül ortamına kadar götürülebilirse de kültür tarihi çalışmaları göstermektedir ki geçmişin bütünü içinde yeri olan kültürel unsurların yeni hayata olduğu gibi aktarılması mümkün değildir. Esasen değişme ve gelişme, birey ve toplum için olduğu kadar kültür için de gereklidir. Değişme ve gelişme, toplumsal yapının işleyişine devamlılık ve dinamizm kazandırır. Hayat daima ileriye doğru aktığı için birey, toplum ya da kültürün değişmesi kaçınılmazdır. Dolayısıyla önemli olan değişimin niteliği ve boyutlarıdır. Kültürel değişim toplumdaki kişi veya grup yeniliklerinin sebep olduğu “iç” etkenlerden ya da uluslararası etkileşime bağlı olarak ortaya çıkan “dış” etkenlerden kaynaklanabilir. Bu anlamda kültür değişmesinin serbest-zorlanmış, olarak meydana geldiği kabul edilmekte, dünya konjonktüründeki genel değişmelerle birlikte, kırsaldan şehre göç, ekonomik, sosyal ve teknolojik sebepler de kültürel değişimde önemli etkenler olarak görülmektedir (Arslan, 2004: 49).

Yorum: Değişim gelişime olduğu gibi Makalede de belirtildiği gibi, geri de olabilmektedir. İnançlarda da bir tanımlama, daha sonra yorumlar ve farklı yapı ile tam zıttı olabilmektedir. Kuran, hiçbir kimseye, Peygamberlere bile şefaathet gibi bir yetki verilmemiş iken, zamanla topluma veliler ve eski ölmüşlerden istenilen yapı olmuştur. İnsanlar, farklı sosyal yapıyı yazılı ve kesin olmasına karşın, kendi bakış açılarına gerekçe tutarak değiştirirler. Birçok yapılan eylemlerde gerekçeler ve dayanaklar ortak akıl veya topluma göre yapılır ama doğrusal değildir. Hekimlikte önemli olan, Hastalığı değil, Hastayı Tedavi et, Hastalık YOK, Hasta VAR prensibi geçerlidir.

Günümüz dünyasının gelişme ve değişme seyrinin “küreselleşme” kavramı etrafında gerçekleştiği açıktır. Küreselleşme “bir şeyi dünya ölçeğinde kılmak” ve “bizde olanı dünyaya vermek, başkalarında olanı almak” gibi anlamlar içerirse de “alma-verme” dengesinin baskın taraflara ilişkin kültürel değerler üzerinde “tek-tipleşme” “ye doğru gittiği açıktır (Öcal, 2001:6). Genel anlamda sosyal bir içeriğe sahip ve psikolojik bir sistem olan kültürün (Fenn, 1980:119-144) kişilik (Kurtkan, 1995:18, 19) ve mekândan hareket edilerek elde edilen kimlik (Duralı, 1985:29) ile yakın ilişkisi vardır. Bu neden-le kimlik (Kılıçbay, 2003:156-159) ve kişilik kavramları birbiriyle yakın ilişki içinde olmuşlardır. Kapitalizmin kültürel varlığı, ilkel ve modern insanın psikik bilinci ve bu bilincin sürekliliği ile anlam bulan tarihsel kimlik (Jameson, 2001:106) ya da or-tak tarih sloganı etrafında parçacılıktan bütünlüğe yönelmesi, söz konusu iki kavramın ulus birimini kurgulamaları (Uzun, 2003:136) bakımından da ne kadar ilişkili olduklarını göstermektedir.

Yorum: Globalleşmenin birçok sorunu çözeceği sanılırken, bireyin hakkını dikkate almadığı için anlamsızlaşmıştır. Tedavi kitaba göre değil, bireye göre yapılır. Her bir ilaç zehir iken, bun Farmakolojik açıdan: Farmasötik, Farmakokinetik, Farmakodinamik ve yan/ters etkiler ile bireyin cevabına göre yaklaşım yapılır. Baştan doğru ve yanlış yaklaşım değil, amaç önemlidir.

3. ÜST KÜLTÜR – ALT KÜLTÜR

Bir toplum, sadece bir tek ulusal kültür ile kurgulanabilirdi gibi, ulusal kültüre özde yabancı olan ancak ulusal kültürün tanımlanmasında varlığına ihtiyaç hissedilen bir alt kültür kalıbının içirilmesiyle de kurgulanabilir. Mahalli kültür, ulusal kültüre yabancı olmayan ve onu tarihsel olarak tamamlayan özellikleri yansıtmaktadır. Mahalli kültürden anlaşılması gereken budur ve bu durumda mahalli kültür, genel olarak kültürel pratikteki derin olma-yan farklılaşmaları içermektedir. Kültür, herhangi kişi ya da kişilerin oluşturduğu herhangi bir grupta değil ilgili toplumu meydana getiren daha geniş bir tabakada (kamusal karakterde) aranmalıdır (Brake, 1980:17). Bir kişinin kültürü, bir sınıf veya grubun kültüründen; bir sınıf veya grubun kültürü de tüm toplumun kültüründen bağımsız düşünülemez. Kültürde bir çözümlenmeden bahsedilecekse öncelikle kültürün egemen olduğu toplumda birkaç tabakanın ayrı kültürler oluşturacak bir biçime gelmesi gerekmektedir. Bu anlamda üst kültür kavramından söz etmek, kültürel bir çözümlenmeden söz etmek anlamını taşımaktadır. Çünkü bir kültür, üst kültür düzeyinde ön plana çıkan müstakil olarak faaliyet gösteren kültür parçalarına bölünürse o kültür çözümlenmiş demektir. Bu yaklaşım Batı'da toplumun bir seviyesi ile diğeri arasında bir kültür ayrılığı vardır. Bunun nedeni de kültürde ihtisaslaşmaya dayalı ayırım aynı zamanda da alt kültür ve mahalli kültür kavramlarının kavramını kullanarak, diğer topluluklara yaymaya çalışmakta ve böylece de alt kültür ve üst kültür kavramlarını genelleştirerek az gelişmiş ülkeleri psikolojik ve politik olarak bölmektedir. Ancak bu olumsuz yaklaşıma rağmen ülkelerin birbirleriyle olan rekabetleri, kültürü etkilediği ölçüde kültür şuuru da gelişmektedir. Sanayileşmenin sosyalleştirici yönüyle daha çok gün yüzüne çıkma olasılığı bulan ve burada dikkat edilmesi gereken ihtisaslaşmaya dayalı ayırım aynı zamanda da alt kültür ve mahalli kültür kavramlarının sosyolojik olarak dikkatli tanımlanmasını gerektirmektedir. Alt kültür toplum içerisinde amacı, beklentisi, duygusu, düşüncesi, ilkesi, ayrı olan bu nedenle de başkalarından farklı davranan, eylem yapan, bir grup insanın veya toplum kesiminin benimsediği kültürdür. Sınıf farklılıklarını veya etnik gibi mahiyet farklılıklarının yoğun olarak bulunduğu ve farkların bilimsel olarak tespit edilebildiği ülkelerde alt kültürler görülebilir (Erkal, 1998:144).

Bu yaklaşım bir alt kültürün belirlenmesinde son derece önemli bir yaklaşımdır. Böyle bir yaklaşımda Özellikle bilimsel aidiyet farklılıkları çok önemlidir. Çoğu zaman stresten kaynaklanan ve mevcut toplumdaki farklılaşma ile açıklanmaya çalışılan kimi alt kültürlerce sapkın davranışlar (saldırganlık, uyuşturucu, şiddet, cinayet ve intihar) özendirilmekte ya da bu davranışlara giden yollar farklılık yarattığı gerekçesiyle cazip hale getirilerek bireyin alt kültür kalıbı içerisinde aktif olması sağlanmaktadır. Zıt kültür olarak ta adlandırılacak olan bu hareketler (Türkdoğan, 1982:375) örneğin satanistlerde olduğu gibi bir görevi yerine getirme bilinci, gençleri intihara teşebbüs ettirebilmektedir. Toplumdan farklı bir hayata odaklanmış grupların ritüel ya da büyüsel bir tabiata sahip olan inanç ve uygulamaları (Turner, 1980:39) alt kültürler için kişisel ve toplumsal kimlik arayışının kendi tanımını bulma çabalarının zorladığı bir çeşit sığınak görevi yüklemektedir (Ersöz, 2002:155). Bu tür sığınak işlevi gören ve bir ideoloji verebilen alt kültür, (Brake, 1980: 17) motive edici açıdan değerlendirilebilir ve bu motive edicilik, ulusal kültüre yönlendirilerek bi-reyin ulusal kültür içindeki rolünü psikolojik olarak daha iyi gerçekleştirmesi sağlanabilir. Bir toplum içerisinde kültürün yaşayabilmesi tüm toplumun kültürünün sağlıklı yaşayabilmesine bağlıdır. Bu da o toplumun mahalli ayrılıklarının politik olarak alt-üst tanımlamalarından uzak kalmasına ve kültürel etkileşimin düzenli ve dengeli gerçekleşmesi ile mümkündür. Alt-üst kültür tanımlaması bir toplum kurgusu içerisinde ulaşılması hedeflenmeyen bir gerçektir. Sürekli gelişim süreci içerisinde olan bir toplumun neticede böyle bir ayrımı kendi gelişme-sine bir engel kabul edeceği aşikârdır. Toplumsal dönüşümler ve buna bağlı olarak ortaya çıkan çoğul kimlikler ve ulus ötesi kurumların artan rolü sonucu her geçen gün daha da artan farklılaşmış kimlik-ler, yaşadığımız dünyanın birer gerçeği haline getirilmekte ve kültürel çeşitlilik modern sonrası ortamın sağladığı kolaylıklarla tüm dünyada tartışılan bir konu konumuna yükseltilmektedir. Bu, özellikle Kanada, Avustralya gibi devletlerin ülkelerine kabul etmiş oldukları göçmenleri asimile etmek yerine, çok etnikli yapı içerisinde farklılıklarını tanıyan bir politik girişim olan çok kültürlülüğü bir devlet politikası haline 70'li yıllardan sonra getirmeleriyle dünya gündemine oturtulmuştur (Şan, 2006:299). Uygulanan bu politikalar ABD tandansı çok kültürlülük kavramının farklı ulusal kültürler için uygulanabileceğini varsaymakta var saymakta (Dahl, 1998: 153, 154) ve görsel medyanın etkisi ön plana çıkarılarak üretim, dağıtım ve kültür tüketiminin küreselleşmesinin mahalli kimliği de etkilediği dile getirilmektedir. Nitekim müzik ve sanat gibi mahalli kül-türel formlar uluslararası tüketim marketlerinde yer edinmekte, TV aracılığı ile tüm dünyaya yayılmaktadır. Böylece küresel kültürel ekonomi oluşmakta bu durum marjinal grupları yürekendirerek teşvik etmek ve iktisadi ve siyasi sembollerine oy verme hakkı verilmemiş kent marjinal bölgelerinde yaşayan sosyal gruplar eninde sonunda kültürün küresel pazarında kendilerine bir yer bulmaktadır (Tatar, 2006:41, 42). Televizyonun halkı baştan çıkartıcı (Bertrand, 2004:8) ya da korkutucu reklam ve programlarının (Castaneda, 2000: 139-144) iyi bir sosyalizasyon ajanı olması neticesinde (Wart, 1980: 186, 187) bu kültürler söz konusu pazara uygun bir tanımlama ile alt-üst biçiminde politik olarak yerlerini almaktadır.

Yorum: Toplumda değerlendirme yapılırken üst ve alt, dolayısıyla orta tanımı, bir katmak, farklılıklar yaratmayı göstermektedir. Üst kültür denilen sermaye, üst eğitilmiş olanları almak, bunların birbirlerine yardım yapmadıkları, reklam amacını kullanmaları, sosyal yardımlaşmayı yılda bir ve belirli amaca hizmet iken günlük dağıtım yapmamaları ile insanlık açısından zayıftırlar. Diğer yapılar ise varlık açısından, ekonomik boyut açısından birbirine borç verir, destekler, doğal birliktelik oluşur. Bu açıdan özellikleri söylemeli ama üst ve alt denilmemelidir. İşçi olmak, hizmetçi, bakıcı olmak alt kültür veya orta kültürel seviye denilemez. Hekimlikte, hekim, hemşire ve personel birlikte çalışır ve ortada hasta, tümü bir örümcek ağı gibi eşit mesafede onun sağlığı için çalışır. Hekim ilacı yazar, eczacı ilacı bilime göre uygun görürse verir, hemşire de hastaya uygun ise yapar. Anayasanın 137. Maddesi yanında TCK 280. Maddesi suç unsuru olan, kısaca zarar veren kesinlikle yapılmaz ve itiraz yapılmalı, suç ise ayrıca yapılırsa ihbar mecburiyeti vardır. Sağlık kısaca eşit haklarda bir ortaklıktır. Üst kademe olarak hekimin emrettiği, order yaptığı ve hemşirenin buna uyduğu boyutlar hukuken artık bir suç kapsamındadır, dolayısıyla üst ve alt katman söz konusu edilemez.

Eğer siz birey ile toplumu bütünleştirirseniz, sağlıkta da hasta, hastane yapısı bütünleşmez. Her hasta ayrı ve farklıdır, *(bir kişinin kültürü, bir sınıf veya grubun kültüründen; bir sınıf veya grubun kültürü de tüm toplumun kültüründen bağımsız düşünülemez)*, hastaya göre yaklaşım yapılır, kültürel ve sosyal statüye göre yapılmaz, hastane yetersiz ise sevk zinciri ile hasta başka yere gönderilir. Hastaneler olarak değil, hekim ve hasta tüm yayınlarda geçen isimlerdir, hatta Deontoloji Nizamnamesinde reklam açısından belirtilmesi de sakıncalıdır.

Endüstri Kültüründe her bir fabrika ve sermayenin oluşturduğu yapı, kendi usulleri içindedir ve bu bir uzmanlığa göre değişir *(toplumun bir seviyesi ile diğeri arasında bir kültür ayrılığı vardır. Bunun nedeni de kültürde ihtisaslaşmadır)*, bunun kültür farklılığı değil, kurum farklılığıdır. Yüksek teknoloji kullanma ve uzmanlık gerektiren boyutlar, örneğin organ nakilleri, Yenidoğan Yoğun Bakımlar sosyalleşme değil, bunlar üst ve alt kültür değil, bakım düzeyine göre, kapasitesine göre ayrışmadır. Yoğun Bakım, sağlıklı doğana göre üst kültür denilmez, görevleri farklıdır denir. Otelcilik/yatak hizmeti ile sağlık boyutu karıştırılmamalıdır. Ülkelerin rekabeti, kurumsal olur, kültürel yapı *“ülkelerin birbirleriyle olan rekabetleri, kültürü etkilediği ölçüde kültür şuuru da gelişmektedir”* rekabet değil oluşumdur. Daire (oval, top, daireler), kare (dikdörtgen, eşkenar) ve üçgen (eşkenar, dik açılı gibi) yapılar, kendi arasında çeşitlenir.

İnsanlar sınıflandırılması, eşitlik ilkesi ve tüm ayırım yapılan faktörlerin dışlanması (cinsiyet ırk, etnik gibi özellikleri) gerekirken, esas alınması kabul edilemez, bir insanlık hakkı suçudur. Hekim ve hemşire bakıldığında bunlar ayırım değil, bir insanın sağ ve sol eli gibi aynı yapı içinde, birbirine muhtaç, biri olmadan olmaz koşulu içindedirler. Genellikle üçgen modelde, amir üst emir veren, emirleri ileten memur, emirleri alan ve yapanlar da alt kültür denilmekte *(Sınıf farklılıklarını veya etnik gibi mahiyet farklılıklarının yoğun olarak bulunduğu ve farkların bilimsel olarak tespit edilebildiği ülkelerde alt kültürler görülebilir)*, zamanımızda varlık temelde milletin, halkın, egemenlik kayıtsız şartsız milletindir sözü bireyin, insanların, tek tektir denilmektedir. Farklılıklar onlar olmadan olmaz ise olmaz koşulundadır.

İnsanların fert olarak hakları verilmediğinde, düzen adı altında çeşitli yasaklar getirilmesi, bazı sosyal olayların oluşmasına neden olmakta (şiddet, saldırganlık, uyuşturucu ve öldürme gibi) yaklaşımların alt kültür simgesi değil, bunlar yönetimin dikta ve eşitliği bozmasından kaynaklanır. Kısaca belirtilen davranışlar *“saldırganlık, uyuşturucu, şiddet, cinayet ve intihar özendirilmekte ya da bu davranışlara giden yollar farklılık yarattığı gerekçesiyle cazip hale getirilerek bireyin alt kültür kalıbı içerisinde aktif olması sağlanmaktadır”* konularına katılmıyoruz.

İletişim aracı olarak medyanın *“Televizyonun halkı baştan çıkartıcı ya da korkutucu reklam ve programlarının iyi bir sosyalizasyon ajanı olması neticesinde bu kültürler söz konusu pazara uygun bir tanımlama ile alt-üst biçiminde politik olarak yerlerini almaktadır”* yaklaşımı şeklinde oluşmadığı, bireylerin zamanımızda istedikleri programları izlemesi, dikta resimlerindeki gibi tek devlet televizyonlarının dinamik olmadığı ve etkinlik sağlayamadıkları açısından gözükmektedir.

4. POSTMODERN KİMLİK

İnsan toplumu önemli ölçüde olmasa da dağıtıcı bir toplumdur ve paylaşmak, bölmek, değiştirmek için bir araya gelerek nesnelere bölünebilir değiştirilebilir ve paylaşılabilir hale getirmektedir. Bütün bunların hepsi bir iş bölümüyle gerçekleştirilir ve benim işim, ekonomideki yerim, politik düzende-ki durumum, takipçilerim arasındaki şöhretim şeklin-de tüm bunlar bana diğer insanlar tarafından verilir (Walzer, 2001:112). Bu nedenle birey etnik grup, meslek grubu ya da din grubu gibi birden fazla gruba ait olup birden çok kimlik sahibi olabilir. Söz konusu kimliklerin bazıları verili bazıları ise tercihidir.² Bu kimlik boyutlarının hep birlikte bireysel kişiliğin niteliğini oluşturduğu anlamına gelir. "Ben/Benlik" kavramı Sembolik etkileşimcilik ile özellikle de Mead ile tanımlanabilir. Mead'e göre "Ben" kavramı ancak toplumsal etkileşim süreci içinde anlaşılabilir. "ben, organizmanın, başkalarının tutumlarına göre yanıtı; (Nesnedir) beni/bana, kendini varsayan başkalarının organize edilmiş tutumlarıdır (Öznedir). Başkalarının tutumları organize edilmiş 'beni/bana'yı oluşturur ve daha sonra bir ben olarak buna tepki gösterilir" (Swingewood, 1988:312). Bu şekli ile sembolik etkileşimde "ben", bireyin başkalarıyla etkileşimde bulunduğu dünyada hem bir nesne hem de bir özne olarak kendisinin farkında olması anlamına gelmektedir. Lacan "tanımının diyalektiği" konusuna vurgu yaparak ben ve kimlik kavramlarını açıkla-maya çalışır. Lacan'a göre, ne olduğumuzun bilgisi-ni başkalarının bize gösterdiği tepkilerden ediniriz. D.W. Winnicott'un,

"Lacan'ın görüşünde aynanın yeri" tartışmasıyla ilk aynanın annenin yüzü olduğu- nu ileri sürmekte, kendilik-özdeşliği dengemizi sağlayanın gerçekte başka insanlar olduğuna dikkat çekmektedir. Lacan, Winnicott'nun tersine hiçbir zaman durağan ve değişmez bir imge edinmeyeceğimizi dile getirir. Başkalarıyla ilişkilerimizi yorumlamaya çalışırız ama yanlış yorumlama imkânımız söz konusu da olabilir. Hiçbir zaman başka-sının bize verdiği karşılığı anlamından emin olamayız. Kimliğimiz ile ilgili bir düşüncemiz vardır ama bu gerçekliğe karşılık gelmez (Sarup, 1997: 29, 31).

Şüpheli postmodernistlerin modern özneye karşı çıkışlarında üç neden göze çarpar. İlk olarak, modernliğin bir icadı oluşudur. Bu aynen ulusun ve ulusal toplumların ve geleneğin icad edilmesi gibidir (Swidler, 1993:309). İkincisi, özne üzerinde herhangi bir şekilde odaklanmak. Üçüncü olarak ise özne-nin otomatik olarak nesneyi gerektirmesidir ki post-modernistler özne nesne ikiliğini reddeder. Yine de modern özneyi yok etmek isteyen postmodernizm yok ettiği öznenin yerine kendi bireyini yerleştirme-ye çalışır. Postmodern bireyin modern öznenin farklılığı, onun anonim bir var oluşa sahip olmasıyla belirginleştirilmeye çalışılmaktadır. Ancak özne terk edilirken biryandan da bireyci bir perspektif muhafaza imkânı bulur. Bu yapılrken toplum bilimlerinde özne ve birey tanımlamaları ayrı tutulmaya çalışılır. Bu ayırım modern öznenin öldüğünü ilan etmeyi mümkün kılar (Marie, 1998:87,97-98). Giddens, ben kimliği ya da şahıs kimliğinin bireyin kendi bilinçliliği olarak algılanması gerektiğini ve bunun verilmiş bir şey olmadığını söyleyerek bir başka açıdan konuya yaklaşır ve Mead'ın ben kimliği tanımlamasından ayrıldığı yönü de böylelikle ortaya koyar. Giddens'e göre; modernite ben kimliği ve kurumlar arasındaki ilişkiyi etkilemektedir. Modernitenin ileri aşamasın-da şahsi olmayan organizasyonlar yıkılmakta ve bireye dayalı yeni bir psikolojik alan gelişmekte ve bu yeni alan utanma, narsisim, patoloji gibi hallerde ortaya çıkmaktadır. Bireyler bu aşamada bünyelerini yapılandırma ve kontrol etme sürecine girerler ve sonuçta ben ve beden arasındaki ilişki topluma yansır (Sözen, 1999:22).

Yorum: Bir insan zalim, zararda ve insanlık dışı olan kişi ile iletişime geçmez, birlikte bile olmaz. Sonuçta eşgüdüm ve iş birliği söz konusu olmaz, aynı kültürel yapıda denilemez, bir toplum olarak aynı işte, aynı şehir ve mahallede olmaları onları bir arada olmasını gerekli kılmaz. Bu açıdan "*İnsan toplumu önemli ölçüde olmasa da dağıtıcı bir toplumdur ve paylaşmak, bölmek, değiştirmek için bir araya gelerek nesnelere bölünebilir, değiştirilebilir ve paylaştırılabilir hale getirmektedir*" belirtilen yaklaşımlar oluşmaz, çünkü zorunlu tutulamazlar. Benlik kavramı "*bireyin başkalarıyla etkileşimde bulunduğu dünyada hem bir nesne hem de bir özne olarak kendisinin farkında olması anlamına gelmektedir*" olarak tanımlanıyorsa, kendisi sosyal yapının içinde ancak değerlerine uygun ise birlikte olmak ister, zorunlu tutulamaz.

Modern yapı denilenler, temelde kültürel değişim ve yeniden yapılanma, değişim, gelişim veya gerileme boyutu oluşumdur. "*Modernitenin ileri aşamasın-da şahsi olmayan organizasyonlar yıkılmakta ve bireye dayalı yeni bir psikolojik alan gelişmekte ve bu yeni alan utanma, narsisim, patoloji gibi hallerde ortaya çıkmaktadır*" yaklaşımı ile sanki bireyin öne çıkmasının çeşitli toplumsal sorun oluşturacağı algısı "*Bireyler bu aşamada bünyelerini yapılandırma ve kontrol etme sürecine girerler ve sonuçta ben ve beden arasındaki ilişki topluma yansır*" verilmektedir. Hukuk, haklar demektir, eğer siz başkasına zarar vermeyi, suç olarak tanımlar, eşitlik ve bağımsızlığı, birbirine üstünlük, alt ve üst sınıf demez, tüm kardeşlik bağı altında toplarsanız, bireysellik sosyal çatışmaya dönüşmez. Her bireyin kendisine göre kıyafet giymesi çatışmaya neden olmamalıdır.

5. KİŞİLİK VE KİŞİLİĞİN KİMLİKTEN AYRILMASI

Kimlik sorunu, tüm sosyal bilimlerdeki en karmaşık ve tartışmalı sorunlardan birisidir. Bunun nedeni kuşkusuz kimlik konusunun çok boyutlu olmasından kaynaklanmaktadır. Bunlar arasında antropolojiden sosyolojiye, psikolojiden tarihe ve hukuka kadar pek çoğunu saymak olasıdır ve bu çeşitlilik, kimliğe kültürel bir olgu olarak yaklaşılmasını engellemektedir (Türkbağ, 2003:209). Sosyolojik perspektife göre tüm kimlikler kurgulu, (Castells, 2004:7) ilişkisel (Laclau; Mouffe, 2001:77) ve tüm ilişkiler de zorunlu ya da zorunuz (Weber, 2000:118) bir karaktere sahiptir (Durkheim, 2000: 111). Kimlik, gündelik dilde sosyologların kullandıkları bir kavram olmasına rağmen, analitik dikkatin desteğini henüz almadığı için sosyolojinin ilgi alanına uzaktır. Kimlik, psikoloji özellikle de ego psikoloji ile ilgilidir (Holzer, 1980:1). Modern dünyanın bir özelliği olarak tanımlanan kimlik konusu, ilk olarak sosyal psikoloji alanında Erik Erikson 'un 'ben kimliği' kavramını araştırma sahasına alması ile güncelleştirilmiştir (Cengiz, 1992:11-16). 1980'lerde ise sosyolojinin ve sosyal antropolojinin yorumsal ve söz dağarcığına girişile etnisite ile birlikte ulusçulukla ilişkilendirilmiş ve yirminci yüzyılın son yirmi yılına (Keller, 2001:187) damgasını vurmuştur (Weigert; Teitge, 1986:1). Kimlik kavramına yönelik kuramsal yaklaşımlar ise Amerikan pragmatizmi geleneği içinde çalışan sosyologların Erikson 'un ben kimliği kavramını 1960'larda kimlik biçiminde kısaltarak kullanmaya başlamasıyla gelişmiş ve 1970'lerde kullanımı yaygınlaşan kimlik kavramının Freud çizgideki psiko-analitik yaklaşım, G.H. Mead 'in izindeki sembolik etkileşimcilik, Alfred Schutz' un izindeki klasik ve yorumcu sosyolojiden beslenen bilgi sosyolojisi geleneği ve Durkheim'in izindeki yapısal işlevsellik ve Marksçı kuramın etkisindeki eleştirel kuramlara mensup beş farklı kuramsal geleneğin sosyologları tarafından kullanılması başlanmıştır (Suavi, 1998:18). Kişiliğin biçimlenme-sinde kültürün etkisinin geniş olduğu varsayımı toplumu oluşturan bireylerin kültürel etkilenebilirler ve bu etkileşime yönelik bakış açılarını ortaya koyuşu bakımından büyük bir öneme sahiptir. Bu nedenle kişilik kavramına kısaca değinmek konunun daha iyi ortaya konmasına katkı sağlayacaktır. Bir bütün olarak bireysel gelişimin en önemli belirleyicilerinden olan kültür, kişiliği oluşturan pek çok stratejiyi biçimlendirmektedir (Hançerlioğlu, 1986: 252). Bu nedenle, kişiliğin gelişmesinde kültürün önemli bir rolü olduğu bilinmekte (Silah, 2000:304) ve belirli bir kültürün belirli bir kişilik meydana getirmesi beklenmektedir (Tezcan, 1987:76). Ancak "kültür ve kişilik" iç içe ama farklı düşünlmesi gereken iki kavramdır. Bireyin kişiliği değişmez değil-dir. Çünkü değişme ve farklılaşma bütün varlıklarda görülmektedir. Ancak, sosyal değişmelere açık olunması gerekirken kültürel yozlaşmadan da kaçınmak gerekmektedir. Kişilik psikoloji biliminin temel bir kavramıdır. "bireyin iç ve dış çevresiyle kurduğu, diğer bireylerden ayırt edici, tutarlı ve yapılaşmış bir ilişki biçimidir (Cüceloğlu, 1993:404). Bu şekliyle yapılan kişilik tanımlamasında bireyi diğer bireylerden ayıran özelliklere vurgu yapılmakta, kişilik düşünlmesi psikolojik yapıyla irdelenen ve sosyal faktörlerle de beslenen bir gelişme süreci olarak gösterilmektedir. Bu şekli ile kişilik, psikolojik alanda oluşan bir gerçeklik olarak karşımıza çıkmaktadır.

Ancak yine de psikolojik alanın bir gerçekliği olarak kişilik üzerinde toplumsal etkinin önemi tartışılan bir konu olmaya devam etmektedir (Köknel, 1985:19, 23). Bu tartışmalıdır ki bu kavram psikoloji ve sosyoloji arasında paylaşılmıştır. Bu paylaşımın sosyolojiye düşen kısmı ile ulusal kişilik kavramı ele alınmaya çalışılmakta ise de kavramın kültürle ilişkisi kurulmak zorundadır. Bu ilişki kurulunca da akla ilk gelen soru, bizim bireysel olarak kişiliğimizi oluşturan özelliklerimiz doğuştan mı gelmekte yoksa sosyal çevre bunda rol oynamakta mı? sorusudur. "Toplumsal kişilik" bir toplumdaki bireysel kişiliklerin bir toplamıdır denilebilir. Bir topluma özgü olan bu toplumsal kişilik, toplumu başka toplumlardan ayıran özelliklerden biridir ve bu toplumsal kişilik, içinde bulunduğu topluma birlikte değiştiği için aynı zamanda dinamik bir yapıya sahiptir. Bireysel kimlik tanımlamaları bireyin kişiliğinin niteliğini kurgular. Kişi kendi ruhsal alanında toplumsal çevreye uyarlama fonksiyonunu yüklenen ve aynı zamanda da güdü ve etkilendirmelerin bütünü olan bendir. Kendisi dışındakilerin bakış açıları ise kişi bir bireydir (Doğan, 2000:81-86). Güvenç kimlik ve kişilik kavramlarının yanlış kullanıldığına vurgu yapar ve bu iki kavram arasındaki farkı şu şekilde açıklamaya çalışır: "Kişilik, sosyal varlığın kendine özgü davranış özellikleridir. Nesnelidir. Dışarıdan görüldüğü gibidir. Bunun aksine kimlik, insanın kendisini nasıl algıladığı kimle özdeşleştirdiğidir"(Güvenç, 1997:8). Bu algılama biçiminin ya da özdeşleştirmenin kendine özgü içeriği herkesçe edinilemez ve herkesçe bulunamaz birtakım özelliklere dayandırılırsa, üye-ler bu dünyada kendilerine tahsis edilen bir yerleri-nin olduğuna ve dünyanın onları beklediği düşünce-sine varırlar. Bu ise söz konusu grubun dünyayı işgal etme hakkı olduğu çünkü dünyanın onlara ait olduğu sonucunu doğuracaktır. Tüm bunlar ayrımcılık ve discriminasyonla sonuçlanabilir. Ayrımcılık ve discriminasyon biçimlerinin insanları üzerinde olumsuz psikolojik etkileri olduğu, örneğin bu tür kişilerin bir takım iç çatışmaların, suçluluk duygularının or-taya çıkacağı, düşmanlığın artacağı ve moral değerlerin bozulacağı ayrımcılık ya da discriminasyona maruz kalan grup üyelerinin de kendilerini psikolojik olarak yaralanmış ve öz saygılarını alçalmış hisset-tikleri yönünde bulgular vardır (Bilgin, 2003:108, 109). Ergun'a göre (2000:86) ise, bir toplumda topluca yaşamak, toplumun bütün bireylerine özgü ortak bir dinamik örgütlenme gerektirmektedir; bu ortak dinamik örgütlenme, ortak kişilikten başka bir şey değildir. Bu ortak kişilik başka bir deyişle belirli bir toplumun, toplumsal, temel ve kültürel kişiliğidir. İl-kel ve modern kültürlerde yapılan çeşitli araştırmalar kişiliğin biçimlenmesinde kültürün etkisinin geniş olduğunu göstermiştir. Kültürün çeşitli görünüşleri arasında yer alan aile biçimi, ana-babaların toplum-sal rolleri, dinsel farklılaşma, toplumsal değerler, tutumlar ve inançlar ve toplumsal normların ayrı ayrı etkisi çocuk eğitiminden kişiliğin gelişimine kadar rol oynar (Mahmut, 1997: 5).

Yorum: Kimlik size verilen vatandaşlık ve birey olarak ayrılmanızı, özel ve özgün olduğunuzun bir simgesidir ve yazılı evrak olarak sunulabilir. Tıp Diploması almak kimlik, hekimlik vasfını kazanmak kişiliktir. İnsanın ruhsal, düşünceleri ve sosyal yapısı ile kendini algılaması ve farkındalık ise kişiliktir (*Kişilik, sosyal varlığın kendine özgü davranış özellikleridir. Nesnelidir. Dışarıdan görüldüğü gibidir. Bunun aksine kimlik, insanın kendisini nasıl algıladığı kimle özdeşleştirdiğidir*). Sosyal değişimlere açık olması, eğitim gibi faktörler etkisi bireye göre farklıdır. Toplum ile ortak yaklaşım, kişilik sıfatını dikkatlerden çıkarır. Hacettepe Futbol Takımı, birinci ligde iken, tıp öğrenciler olarak tezahürat için maça alındık, elimize tezahürat olarak okunacak bir liste verildi. Bizden 3 sınıf büyük ağabeyimiz bize amigoluk yapıyordu. Biz bağırdık, ama hakaret ve küfür olanları atlıyorduk. *Hakem, hakem* sözlerimiz üzerine kesildi, tam okumadığımız söylendi, bir bakıma tezahürat yapıyorsunuz denildi. Biz de kötü oynuyorlar kabahat hakemde değil dedik. Ata'mın dediği gibi, "*ben sporcunun zeki, çevik ve ahlaklısını severim prensibindeyiz*", biz hekim olacağız, bizden onları söylememiz istenmesin dedik. Bize, hak verdiler ama bir daha maça götürülmedik. Toplum baskısı olabilir, dinamik örgütlenme de olabilir ama bireyi zorlayamaz, zorlamamalıdır. Ortak yaşamak, aile olmak "*Kültürün çeşitli görünüşleri arasında yer alan aile biçimi, ana-babaların toplumsal rolleri, dinsel farklılaşma, toplumsal değerler, tutumlar ve inançlar ve toplumsal normların ayrı ayrı etkisi çocuk eğitiminden kişiliğin gelişimine kadar rol oynar*" yaklaşımını geçerli kılmaz, bunlar olmasına karşın, tümünden doğumdan sonra farklılaşma olur ve kültürel değişim kaçınılmaz olarak gerçekleşir. Etkisi vardır ama etki, olayı kabul etme ile oluşabilir, bilgilenme yapılabilir ama rıza önemlidir. Aile, çok iyi ve zengin, güzel, tanıdık bir kız ile evlenme istenebilir ama yüzde elliden az insanlar bu şekilde birbiri ile evlenirler.

6. SONUÇ

Kültür konusu kişilik ve kimlik kavramları ile iç içedir. Bu iç içelik kültürün kişiliği, kişiliğin de kimliği etkilemesi şeklinde gerçekleşmektedir. Bu gerekçe dolayısıyla kimlik ve kişilik kavramları bu belirlemenin etkin olduğu kültür konusu içerisinde birer alt başlık oluşturur. Bu alt başlıkların söz konu-su silsilede kurgulanışını bilmek, toplum kavramının ele alınış biçimindeki kurucu öğelerin nereden kaynaklandığını ya da kavramların nerelerden beslendiğine dair düşünceleri belirlerken, kültürün etkileri-nin nasıl ortaya çıktığını ve bu çıkışın kültürün varlık alanı içerisinde nasıl özümsemiğini anlamayı da kolaylaştırır. Bu kolaylık sayesinde ki kültürel değişme ya da etkileşimin insan üzerindeki etkilerini toplumsal yaşamın her alanında görmek mümkün olabilmektedir.

Yorum: Kültür insanın sosyal yapısını oluşturup, üzerine giydiği kıyafet gibidir. Ancak insan kıyafet ile değerlendirme boyutunu aşmalıdır. Eskiden sosyal yapı, şapka ile anlaşılmaktaydı. Bu açıdan şapka önemli bir kimlik yapısı olup, sarıya sarılması bile tarikatın belirtisi olmuştur. Daha sonra şapka kanunu ile bu yapı kırılmaya çalışılmış ama şimdi açık olması ile durum karışmıştır. Ecevit giydiği şapka ile işçi ve köylü şapkası denilmiş, ancak o model İngiliz, Beatles'larına özgü ve onların giydiği ve yabancı kaynaklıdır, ama kültürel simge olarak ulusal yorum yapılmıştır. Dolayısıyla belirtilen "*Kültür konusu kişilik ve kimlik kavramları ile iç*

ıçedir” ve ayrıca “Bu iç içelik kültürün kişiliği, kişiliğin de kimliği etkilemesi şeklinde gerçekleşmektedir. Bu gerekçe dolayısıyla kimlik ve kişilik kavramları bu belirlemenin etkin olduğu kültür konusu içerisinde birer alt başlık oluşturur.” yerine, bir kişi algıyı tümünden değiştirmekte, simge İngiliz olmasına karşın, ulusal damga yapı yapabilmektedir. Kıyafet mi insana kişilik verir, yoksa birey mi giysiye kişilik vermektedir. Sosyal yapı mı bizi etkiler, bizler mi sosyal yapıyı etkileriz sorgusu önemlidir.

Bu teorik yaklaşımı güncel tarih açısından doğrulanabilen birçok veri içermektedir. Şöyle ki günümüzde farklı kültürler kendilerinin kabul edilebilecekleri homojen bir kültür oluşturmaya çalışmakta, bu kurgunun yolunun da giyim ve beslenme tarzlarından, TV dizilerinden, bilgisayar programlarından, kadın haklarından, eşcinsellerin özgürlüklerine kadar her alanda tek tipteştirmeden geçtiğini bilmektedirler. Derinlemesine bir analizle düşünüldüğü zaman kültür, kişilik ve kimlik arasındaki söz konusu ilişki-yi ortaya koyan bu durumun, bir yandan benimsen-meyi ihtiva ederken diğer taraftan da milli ve mahalli kültürlere sızmanın önlenmesi şeklinde bir reddediş-le de karşı karşıyadır. Söz konusu restleşme, çelişki-ler içerisinde kurgulanan farklı bireysel tutumlardan oluşabildiği gibi, sosyal bir iç bağlantı ile anlamlanan toplumsal bir inşa sürecinin sonucu olarak da gerçekleşmekte ve netice kültür, kişilik ve kimlik arasındaki sıkı bağıntı kendisini göstermektedir.

Yorum: Bir evde çocuklar bir program yerine her biri farklı dizi, film veya çizgi izlemek isterler. Tümünün de bir gerekçesi vardır. Erişkinlerde de aynı yapı olduğu için, yan oda televizyonu reklamında da belirtildiği gibi artık bireyler kendi istediğini talep eder, ama diğerinin de hakkını zedelemek istemezler. Burada “kabul edilebilecekleri homojen bir kültür oluşturmaya çalışmakta” yerine, homojen değil, heterojen yapı ile bireylerin isteği ve mutluluğu amaçlanmaktadır. Bir kalıp yerine, her birey kendi isteğini yapmaktadır. Bir pideciye, kebabçıya gidince ortak toplu değil, her birey farklı istemektedir.

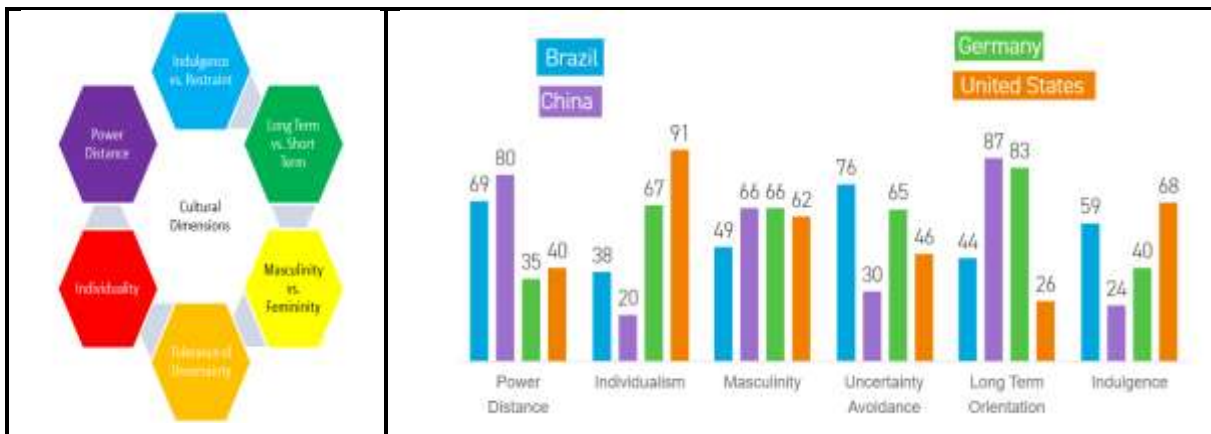
Genel Yorum

Bilgisayarlaşma çabası içinde iken, bir program ile tüm işletmenin işlerinin yapılması ve tüm bireylerin bu yapı içinde giriş yapması ile uğraşı içinde iken, bazı işletme hocaları gerekçe olarak katkı ve denetleme diyerek gelip, bilişimi bozmaya gelmişler, bunlara sadece fatura döküyoruz denilerek, etkin olmaları engellenmiştir. Çünkü bir tek program ile 100 terminal ile işletmenin çözümlenmeyeceği inancında olana kavratmak zordur. Daktilo yazarken 9 yerine 6 yazmanın düzeltilmesi zor iken, bilişimde çok basittir. Karşılaştırma algılama ve farkındalık, uygulama olmadan yapılamaz ve zarar ve iyi yerine etkin, verimli gibi özellikleri dikkate alınmalıdır.

6) Parameters of Culture⁸

https://www.researchgate.net/publication/279960990_Parameters_of_Culture

Kültürel bakış açısının 6'lı sunumu

Şekil-2: İnsanlarda kültürel genişlik ele alınmaktadır. Bu parametreler: 1) Kısa dönem veya uzun dönem bakışı, 2) dişi ve erkek boyutu, 3) tolerans veya güvensizlik, 4) bireysellik, 5) uzak durma gücü, 6) kırınglık veya hoşgörü. Brezilya, Çin, Almanya ve Amerika ülkeleri arasında farklı bakış olduğu gözlenmektedir.

Yorum

Belirtilen ülkelerin (Brezilya, Çin, Almanya ve Amerika) benzer kültürel yapı içinde olsa bile ögelere göre farklı bakış açısı olmaktadır. Kültürlerde katmanlar oluşabilir ama bunların her yapıda farklı olduğu da algılanmalıdır. Belirtilen parametreler gerçek ölçülen boyut olduğu sorgulanmalıdır. Bireysellik nasıl ölçüldüğü, farklı kültürel yapıya göre yorum değişiktir.

Mesafeler; Çin ve Brezilya'da önemli, bireysellik Almanya ve Amerika'da hâkim, cinsiyet tümünde benzer, uzun süre oryantasyon oranının Brezilya ve Amerika'da düşük olması gibi farklılıklar olacaktır. Bunun yanında kanımca her bireyin, aile içinde bile kültürel farklılıklar olacaktır. İnanç olarak, eşin biri inanan iken, diğeri de inkâr eden olabilmekte, önemli olan birbirlerine karışmamalı, sorumluluk bireysel olmalıdır.

Kültür içindeki; Trompenaar ve Woolliams bakış açıları

Şekil-3: Kültürlerde oluşan uç noktalar: 1) özel ile universal olma, 2) bireysellik ile toplumsuluk, 3) nötral veya duygusal, 4) başarmak ile kayıtsız kalmak, 5) özgün ile yaygın, 6) senkronik ile tekli olması, 7) içten etkileşim ile dıştan yönetilendir.

Yorum

Bir başka boyutta, örneğin, bireyselliğin algılanmasıdır. Toplu, bireylerden oluştuğu göz ardı edilmemelidir. Bireyin hakları ve hürriyeti, eşitlik ve kardeşlik denirken, bunun kendi sınıf içinde olduğunu söylemek bir sınırlama getirmektedir. Bunun gibi bir Amerikan Filmlerinde olduğu gibi birinde tabanca, diğesinde ise tüfek, ateş etmek için on sayısına kadar sayılacağı, aynı hakkı, eşit ve ölenlerin gömüleceği şeklinde algılanması elbet olguyu saptırmak, konu dışına çıkarmaktır. Abartı olsa bile zamanımızda benzer eşitlik ve hak algıları gözlenmektedir.

7) Kültür ve kültürel değişim⁹

<https://www.timeturk.com/tr/2012/05/08/kultur-ve-kulturel-degisim.html>

La-hey News

Kültür nedir? çok kültürlülük ne anlama gelir? özellikleri nelerdir?

En basit toplumdaki en gelişmiş topluma kadar insanların oluşturdukları tüm insan topluluklarında kültür olarak tanımlanan ortak bir olgu mevcuttur.

İnsan topluluklarını hayvan topluluklarından ayıran temel özelliklerden biri kültürdür. Hemen hemen her toplumda belirli maddi ihtiyaçları gidermek amacıyla geliştirilen bir teknik sistemin yanında insanlar arası ilişkileri inceleyen kurallar, örf ve adetler, gelenekler, fikirler ve düşünceler mevcuttur. İşte hem bu teknik sistem hem de ilişki sistemleri kültürü oluşturan temel unsurlardır. Kültür kelimesinin kapsamı oldukça geniştir. Çünkü kültür toplumun fikir kaynağından gelen bütün varlığıdır. Doğanın bize verdiği donatım, toprak, tabii kuvvetler, doğal maddeler vb. gibi tüm şeyleri biz toplumdan alıyor hatta almak zorunda kalıyoruz ki, bunların hepsi birden hayatımızın maddi, yani fikri olmayan temelini meydana getirmektedir. İşte kültür, bu fikri olmayan tabiatın, fikir ile egemenlik altına alındığı ve şekillendiği yerde başlar. Örneğin, kültür, süs, silah, ateş yakma, aletler yapma ile başlar ve dilde, ahlakta, din ve hukukta gelişir. Nitece olarak kültürsüz insan topluluklarını düşünmek mümkün değildir.

Kültür oluşmasında insanların topluluk halinde yaşamalarının etkisi fazladır. Çünkü kültür, toplumu oluşturan üyelerin sorunlarını çözümlenmek üzere oluşmuş bazı düzen ve kurallardan meydana gelmektedir.

Kültür, sosyoloji, sosyal psikoloji, sosyal antropoloji ve toplum bilimi gibi birçok bilimlerin temel kavramlarından biridir. Bu bilimlerin hepsi, insan ve grup davranışlarını anlamak ve açıklamak için bu kavrama sık sık başvurumaktadırlar. Genellikle, kültür insanların toplumda yaşamaları sebebiyle öğrendikleri şeylerin toplamı anlamında kullanılmaktadır.

Yorum: Toplumlara basit ve gelişmiş olarak kültürel olarak değerlendirme kabul edilmemelidir. Size göre gelişmişlik, zenginlik midir, yoksa insanlık, yardımlaşma mı zenginliktir? İnsan Hakları Bildirgesinde öne çıkan ve fertlerin bağımsız olduğu yapılar öne çıkmaktadır. Birçok gelişmiş ülkelerin ayrımcılık yaptığı, özellikle eşitlik kavramında sınıfta kaldığı görülmektedir. Kültürü teknik sistemler, ilişkiler, gelenekler, fikirleri ve düşüncelerden oluştuğu konusu zayıf bir yaklaşımdır. Bunlar bir kalıp oluşumlarıdır. Çevre, coğrafya yapıyı etkiler ama fikir ile anlam ifade etmektedir. Kültürün “*süs, silah, ateş yakma, aletler yapma ile başlar ve dilde, ahlakta, din ve hukukta gelişir*” yaklaşımı, bu eşyaların kültürün simgesi olduğu gereğini örtmemelidir. Kültürün insan yapısında tek ve grup olarak etkileşimi, tüm sosyal yapıda olduğu gibi elbet önemlidir. Ancak bir çözüm gibi kurallar gibi yorumlamak, onu bağımsız etkileşimden, kurumsal bir kalıba sokmaktadır ki bu kabul edilemez görülmelidir. Buna karşın “*Kültür, sosyoloji, sosyal psikoloji, sosyal antropoloji ve toplum bilimi gibi birçok bilimlerin temel kavramlarından biridir. Bu bilimlerin hepsi, insan ve grup davranışlarını anlamak ve açıklamak için bu kavrama sık sık başvurumaktadırlar. Genellikle, kültür insanların toplumda yaşamaları sebebiyle öğrendikleri şeylerin toplamı anlamında kullanılmaktadır*” yaklaşımı daha gerçekçidir. Mercedes kullanan kişi gelişmiş olarak irdelenemez.

KÜLTÜR

a. KÜLTÜR KAVRAMLARIM TARİHÇESİ

...

b. KÜLTÜREL TANITIMI

Kültür, toplumun üyesi olan insanların öğrendikleri ve paylaştıklarının hepsini kapsayan bir kavramdır.

Kültür, toplumu meydana getiren insanların oluşturduğu bir bütündür ve bu nedenle toplumsal yaşamın temel şartıdır. İnsan kültürü yaratır, ama kültürde insanı yaratır.

İnsanlar sosyal hayatta birçok değer, inanç ve toplumsal ilişkileri öğrenerek toplumsallaşır. İnsanların öğrendiği her şey kültürü oluşturur.

Kültür, bir toplumda sosyal yaşamın, ilerlemenin, değişimin, üretimin, bilimin, sanatın, eğitimin ve düşünce yapısının düzeyini belirleyen önemli bir faktördür. Kültür, insanlar arası etkileşimler sonucu oluşup geliştiği için toplumsal yaşamın bir ürünüdür.

Kültür kavramı birçok şekilde tanımlanmıştır.

Kültür konusunda yapılan tanımlamalardan bazıları şunlardır.

-Kültür, insanın kendinden önceki nesillerden devraldığı, kısmen geliştirdiği ve kendinden sonraki nesillere aktardığı sosyal bir mirastır.

-Kültür, bir toplumun üyeleri arasında paylaşılan, aktarılan ve bir değişim süreci içinde bulunan öğrenilmiş davranış kalıplarıyla bu kalıpların (inanç, değer, tavır ve maddi unsurları kapsayan) çıktılarının (ürünlerin) oluşturduğu bir yaşam biçimidir.

-Kültür, devam eden ve gelişen davranış biçimleri, başka bir ifade ile görenekler topluluğudur.

-Ralph Linton kültürü şöyle tanımlamıştır; kültür öğrenilmiş davranışlar ve bu davranışları sonuçlarından meydana gelen bir bütündür. Kültürü oluşturan unsurlar belli bir toplumun üyelerince paylaşılır ve aktarılır.

-Sumner ve Keller'e göre kültür, insanların yaşam şartlarına uyumlarının toplamıdır.

-Kültür, bir insan topluluğunun yaşam tarzı, dil ve benzeri araçlarla nesilden nesle aktarılan az çok şekillenmiş ve öğrenilmiş davranış kalıplarının tümünün bir toplamıdır.

Kültür konusunda yapılan tanımların en ünlüsü Edward TAYLOR tarafından yapılmıştır. Taylor'a göre kültür, bilgi, inanç, sanat, ahlak, hukuk, örf ve adetlerin ve insanın toplumun bir üyesi olarak elde ettiği bütün yeteneklerden oluşmuş karmaşık bir bütündür. Kültür genel olarak şöyle tanımlamak mümkündür, insanoğlunun ihtiyaçlarını gidermek amacıyla meydana getirdiği maddi ve manevi unsurların hepsidir.

Yorum: Kültürü sosyal yapı olarak, bir sistem içinde olmadan, tüm kavramları bu grup altında ele almaktadır. Bazı gruplar, aile yapısı içindekiler bir arada ele almamaktadır. Yönetim, din ve devlet kavramları aynı yapıda iken, ayrı incelenmesi, gruplar ile alt grupları birlikte ele alınmaktadır.

Kültürün belli bir yönüne ağırlık verilerek yapılan tanımlar şunlardır:

-SOSYAL MİRAS VE GELENEKLER BİRLİĞİ OLARAK: Kültür, varlığımızın yapısını belirleyen, sosyal bir süreç sonunda öğrendiğimiz uygulama ve inançların, maddi ve manevi unsurların bir bütünüdür.

-HAYAT TARZI OLARAK: Kültür bir toplumun bütün hayat biçimidir.

-İDEALLAR, DEĞERLER VE DAVRANIŞLAR OLARAK: İnsanların yaşam şartlarına uyumlarının toplamı onların kültürünü oluşturur.

-EĞİTİM ANLAMINDA KÜLTÜR: Toplumsal olarak öğrenilen ve aynı yoldan yeni nesillere aşılana davranış örüntüleri veya kalıplarıdır.

-BİREYSEL PSİKOLOJİ OLARAK: Kültür, büyütülerek bilimsel alana aktarılmış bireysel psikolojidir.

-OLUŞUM VE KÖKENİ BAKIMINDAN: Kültür, sosyal etkileşimin bir sonucudur.

-DÜŞÜNÜŞ OLARAK: Kültür, belli bir düşünceler sistemi veya bütünüdür.

-SEMBOL OLARAK: Kültür, maddi unsurların, davranışların ve duyguların, sembollere dayalı bir örgütlenmesidir.

Yorum: Kültürü bir sosyal yapı olarak irdelendiği görülmektedir. İnsan ve toplumun varlığını oluşturan öğeler olarak temel alınmadığı anlaşılmaktadır.

c. KÜLTÜRÜN ÖZELLİKLERİ

Kültürün ne olduğunu daha iyi anlamak için onun bazı özellikleri üzerinde durmak gerekir. Kültürün bazı temel özelliklerinin şöyle sıralamak mümkündür:

(1) Kültür Toplumsaldir

Her nesil kendisinden önceki nesillerden öğrendiklerini ve kendisinin kültürün bütününe katkılarını bir sonraki nesille aktarmaktadır. Bu nedenle kültür insan için kendi toplumunun bir mirasıdır. Yani birey kültürü daha önceki kuşakların çaba ve tecrübelerinin bir ürünü olarak devralmaktadır.

Kültür bir toplumsal üründür. İnsanlar arası etkileşimden doğar ve gelişir.

(2) Kültür Öğrenilir

Kültür öğrenme ile kazanılır ve sosyal kalıtım yoluyla nesilden nesille aktarılır.

(3) Kültür Değişebilir

Kültürün eski nesilden yeni nesle aktarılma bir miras olması onun değişmediği anlamına gelmez. Çünkü miras devralan yeni kuşak yaptığı yenilik ve değişmelerle kültürün zenginleşmesine yardım eder. Mevcut kültüre yeni bazı unsurlar eklendiği gibi bazı unsurlarda çıkarılır.

Kültür durgun olduğu kadar değişkendir. Kültür belli bir kişi veya toplumca oluşturulmaz. Kültür zamanla değiştiği gibi, gruptan gruba da farklılık gösterir. Kültürün bütün parçalarının değişme hızı ve temposu aynı değildir.

Kültür değişir ama bu değişim uyum yoluyla gerçekleşir. Her ne kadar doğal şartlar kültürü değiştirecek kadar güçlü olmasa da kültürler zaman boyutu içinde doğal çevreye uyum gösterirler. Toplumsal şartlar ve ihtiyaçlar değiştikçe geleneksel çözüm yollarının sağladığı doyum düzeyi de azalır ve değişir. Değişen şartlar karşısında ortaya çıkan ihtiyaçları karşılayacak ve sorunları çözecek yeni yol ve yöntemler veya araçlar oluşturulur. Kültür, yeni ihtiyaçlar ve sorunlar karşısında insanların geliştirdikleri yeni fikirler ve icatlarla değişime uğrar.

(4) Kültür Aktarılır ve Sürekli Dir

Kültür öğrenilir, alışkanlık haline getirilir ve sonuçta sosyal kalıtım yoluyla nesilden nesle aktarılır.

Bütün hayvanlar öğrenme yeteneğine sahiptir. Ancak öğrendiklerini bütünüyle yavrusuna bilinçli öğretebilen tek canlı insandır.

Kültürün temel aktarma aracı Dil'dir. Çünkü toplumda oluşturulan bütün kültür unsurları sözlü veya yazılı dille daha sonraki nesillere aktarılır.

Kültürden söz edildiğinde insanlar öncelikle töreleri düşünür. Çünkü kültürün sürekliliğini gelenek ve görenekler oluşturur.

(5) Kültür İhtiyaç Gidericidir

Kültür çeşitli ihtiyaçları giderici bir özelliğe sahiptir. Kültür insanların hem fizyolojik hem de sosyal ihtiyaçlarını giderir. Kültür, insanların temel biyolojik ve sosyal ihtiyaçlarını karşılıyorsa, demek ki, bütün kültürlerde ortak kültürel unsurlar ve kurumlar mevcuttur. Kısaca kültürün ihtiyaçları karşılaması bize kültürün bazı ortak noktalarının varlığını ispatlamaktadır. Çünkü biyolojik ihtiyaçlar hemen hemen bütün insanlarda aynıdır.

(6) Kültür Öğeleri Arasında Bir Ahenk Mevcuttur

Her kültür. Kendi unsurlarıyla tutarlı ve dengeli bir bütünlük teşkil eder. Yani toplumlarda aile, hukuk, sanat, ekonomik hayat, örf, adetler, ahlaki değer yargıları adeta birbirini tamamlayan bir bütün halinde görülür.

(7) Kültür Kurallar Sistemidir

Kültür, toplumca benimsenen ideal kural ve davranışlardan oluşmaktadır. İnsanların toplum halinde yaşamalarını belirleyen yazılı ve yazılı olmayan kurallar kültürün bütünlüğünü ve devamlılığını sağlar. Çünkü kurallar sayesinde kültürel birikim sağlanır ve yeni nesillere aktarılır. İnsanlar kurallar sayesinde çalışır ve kültür öğelerini oluştururlar.

(8) Kültür Bütünleştiricidir

Kültürün oluşturulan bütün öğeleri, uyumlu ve bütünleşmiş bir sistemi oluşturma özelliği taşır. Kültürel bütünleşme sağlanmadıkça toplumda sosyal-kültürel ve ekonomik alanlarda önemli uçurumlar oluşur.

Yorum: Kültür sosyal yapı olarak ele alınmaktadır. Bu yapıya uyan ve kurala uyan ile bu yapıya karşı olanlar, bireyler kendi görüşünü ele alanlar ayrılmalıdır. Burada kurala uyan, kısaca emirleri yerine getiren, kurum kültürüne uyarsanız elde edecekleriniz belirtilmektedir.

1) **Toplumsaldir:** sosyal boyut irdelerken, Yüksek Teknoloji ve Birey Hakları boyutunda ise bireysellik öne çıkar, artık çocuklarımızın bizden çok farklı olduğu, bizim kural ve yaklaşımlarımızı kabul etmedikleri gerçeği göz ardı edilmiştir.

2) **Kültür öğretilir:** Örf, adet ve gelenekler öğreten yaşlılar ise, artık onların sözünün geçmediği, eğitim boyutunun üniversite ile neredeyse 40 yılı alan bir kişinin öğrendiği farklı boyutlar, farklı yapılarıdır, ki artık bu bir kültürel değişimin ögesidir.

3) **Kültür değişebilir.** Değişmek ile gelişmek aynı değildir. Farklı kültürel yapı, mutlaka belirli geçen tarih şeklinde olmamaktadır, göçmenler, mevcut kültürleri endüstri olsa bile, gittikleri yerde göçebe kültürü yapısındadırlar. Bu yaşam şartlarına göre değişmektedir.

4) **Kültür Aktarılır ve Sürekli Dir:** Birçok eğitimin kültürel yapının devamı iken, zamanımızda ise eğitim çağdaş kültürün ötesi hedeflenerek, kısaca değişime olanak veren olması istenmektedir, bu açıdan değişim temel alınması arzu edilmektedir. Eğitim dili kolejlerde yabancı dildir ve temel olarak farklı yapıdaki Batı ülkeleri (İngiliz, Amerika, Fransa ve Almanya) örnek verilmektedir.

5) **Kültür İhtiyaç Gidericidir:** Burada işinin devamlılığı için kültürel kurallara uymalı, yoksa işini kaybedersin denilmektedir. Devlet işsizlik sigortası ve Çocuk Koruma Kanunu temelinde gerekirse çocuğu aileden alıp Devlet korumasına alabilmektedir. Birçok kişi anneannesinin

davranışlarından kırgın ve kızgındır, bu açıdan ihtiyaç değil, sıkıntı doğuran olabilmektedir. Biyolojik ihtiyaçlar bütün insanlarda aynı olduğu iddiası, insanları robot, makine olarak, işçi olarak görmenin bir yansımasıdır.

6) **Kültür Öğeleri Arasında Bir Ahenk Mevcuttur:** Çok aykırı ve birbirini tutmayan davranışlar olabilir, ama kurala uymak ahengini sağlamış olursun. Irza geçmenin cezası öldürme, kanı kan olarak temizlemek gerekli ise, bu hukukta kasıtlı suça girmektedir, ahenk olasılığı yoktur.

7) **Kültür Kurallar Sistemidir:** Eğer siz kültürel yapıyı kural içine alırsanız, insanlara zincir takmış olursunuz, hiçbir kişisel yaklaşımı olamaz, sadece kuruma itaat etmesi ile var olabilecektir.

8) **Kültür Bütünleştiricidir:** kısaca eğer kurallara uymaz iseniz, büyük uçurum olacaktır, yaklaşımı, aman sakın yoldan çıkma uyarısıdır. Birey hakları nerede kalmaktadır, sorgusu gündeme gelmektedir.

Kısaca karşı çıkılan boyut; “*vardır, mevcuttur*” gibi kesin vurgu içine olmasıdır. Olabilir, değişebilir, bireye göre farklılıklar olabilir denilmemekte, kesin kuralsaldır. Bu yapı Endüstri Kültüründe Hoca yapısındaki olanlar bilgilerinin kesin ve doğru olduğu algısı ile davranmalarının bir sonucudur. Kişiye farklı yorum olanağı sağlamamaktadır. Aman sakın kurallara karşı çıkma yoksa toplumsal büyük uçurum olur korkusu yayılmaya çalışılmaktadır. Aman bu şekilde cevap vermez isen sıfır alırsın korkusuna benzetilmektedir.

d. KÜLTÜRÜN FONKSİYONLAR

Kültürün fonksiyonu, kendisini oluşturan kurumların fonksiyonlarının toplamından oluşmasına rağmen bu kurumların fonksiyonlarından oldukça farklıdır. Bir kültürün temel fonksiyonlarını şöyle sıralamak mümkündür:

(1) Kültür Bir Toplumu Diğerinden Ayırır

Toplumların dünyadaki varlıklarını belirleyen en önemli özellik kültürleridir. Yoksa toplumlar üyeleri açısından tamamen birbirine benzerler.

(2) Kültür Bir Topluma Ait Değerleri Bünyesinde Toplar

Aynı kültürü paylaşanlar kendi bireysel ve toplumsal hayatlarına belli bir anlam veren ortak bir dünya görüşüne sahip olurlar.

(3) Kültür Bir Sosyal Dayanışma Aracıdır

Aynı kültürün üyeleri olan insanlar belli değerlerin korunmasına topluca inandıkları için aralarında ister istemez bir sosyal dayanışma oluşur.

(4) Kültür Koordinasyonu Sağlar

Kültür, toplumsal bir yapının hem kalıbını hem de kapsamını dolduracak veya şekillendirecek malzemeleri tedarik eder.

(5) Kültür Sosyal Kişiliğin Oluşmasını Sağlar

Toplumu oluşturan insanlar özellikle kültürün maddi olmayan öğeleri sayesinde sosyal bir kişiliğe sahip olurlar.

(6) Kültür Grup ve Toplum Hayatını Düzenler

Kültür insanların sosyal ihtiyaçlarını gidermek için vardır.

Yorum: Toplumsal kültür demek, göçebe, tarımda şehirler ve kurumsal olan Endüstri Kültür içinde vardır. Yüksek Teknoloji ve Birey Haklarında ise tam karşısı vardır, bireyin haklarının korunması, gözetilmesi ilkesi, kısaca Avrupa Konseyi ve İnsan Hakları Mahkemesinin ilk iki maddesi dışlanmaktadır. Globalleşmede artık toplumları ayırması değil, bütünleşmesi ve bireylerin ayrışması hukuksal esastır. Kurallara uymama, düzenlemelere karşı çıkma suç kapsamında değildir (TCK Madde 2). Kurum kültürü vurguları yapılmaktadır.

e. DAVRANIŞLARIMIZA YÖN VEREN KÜLTÜR KALIPLARI

Her toplumun kendine özgü düşünce, inanç ve değer sistemleri vardır. Bunlar toplumda iyi veya kötüyü belirlemede, toplumu tanımda ve işlerin hangi yöntemlerle yapılacağını saptamada oldukça etkilidirler. Toplumların farklı gelenekler, görenekleri, ahlaki değer yargıları ve inançları mevcuttur. Bunlar her toplum için doğru ve değerli olmayabilir. Kültürün bu öğeleri zamanla kalıplaşır ve birbirine uyumlu hale gelir.

Toplumsal yaşamda birçok işi yapar veya çeşitli davranışları sergileriz. Ama yaparken tam olarak bilinçli düşünmeyiz. Çünkü toplumda hemen hemen herkes bunları yapmakta ve aynı zamanda onay görmektedir. Onun için toplumca benimsenen bir davranışı sergilerken onun yanlışlığını düşünmeyiz. Bunun nedeni, o davranışın artık kalıplaşmış olmasıdır. Davranışlarımıza yön verev kültür kalıplarını şöyle sıralamak mümkündür.

(1) Değerler

(2) Sosyal Normlar

(3) Örf, Adet ve Gelenekler

(4) Anomi

Yorum: Bir kural, İnsan Hakları ve etik ilkelere aykırı ise, burada belirtildiği gibi, yaklaşım olarak “*Toplumların farklı gelenekler, görenekleri, ahlaki değer yargıları ve inançları mevcuttur. Bunlar her toplum için doğru ve değerli olmayabilir. Kültürün bu öğeleri zamanla kalıplaşır ve birbirine uyumlu hale gelir*” ifadesi olabilir ama, bunu kabul edileceği anlamında olmamalıdır. Ancak haklar devreye girince tüm bu kurallar çöker. Rektör iken iki olaydan söz

edeceğim, bir futbol maçında televizyonda oyuncular kavgaya tutuşmuş ve haber elemanı bana sordu, ben derhal görüntüyü verin haklarında soruşturma açacağım, bir öğrenci spor bölümü olarak katıldıkları bir maçta kavga edemez dedim ve Atatürk'ün vurgusunu, zeki, çevik ve ahlaklı unsurlarını belirttim. Sonuçta televizyon o çekimi kaybettiğini söyleyerek olay sonlandırdılar. Ama ikincisi, 14 farklı spor karşılaştırması ile öğrenciler arasında müsabaka düzenlendi ve 950 kişi katıldı. Hakemlere Atatürk'ün sözünü hatırlattım ve tavizsiz uygulansın istedim. İlk basket maçınca hakeme küfürler yapıyordu, yan hakemin dikkatini çektim ve orta hakeme giderek oyun durduruldu ve küfreden takım hükmen mağlup ilan edildi ve bir daha hiçbir şekilde küfredilmedi. Burada toplumun benimsediği veya ses çıkarmadığı usuller olabilir ama hukuk devreye girince tümü ortadan kalkar. Doğru ve değer kavramları İnsan Hakları ve Etik ilkelere aykırı olmamalıdır.

2. SOSYALLEŞME

Kalıtım, içsalgı, içgüdüler, dürtüler, zekâ gibi biyolojik ve fizyolojik faktörler insan kişiliğinin maddi temelini oluşturur. Ancak insan dünyaya geldikten sonra ailesinden ve bağlı olduğu toplumdaki da birçok şeyler almaktadır. Bunlar da insan kişiliğinin manevi temelini oluşturmaktadır. Kişiliğin maddi temelini oluşturan birçok özellik hayvanlarda da mevcuttur. İnsanları hayvanlardan ayıran en önemli özellik onların toplumda kazandıklarıdır. Yani çevresinden aldığı manevi kültür öğeleridir. İnsanları hayvanlardan ayıran önemli bir özellik de insanların, soyut kavramlarla düşünebilmeleri, karar almaları ve seçme yeteneğine sahip olmalarıdır.

Gerçekten de insanlar planlar yapar ve bunlara göre hareket tarzları belirler.

İnsanlar sosyal gruplarda doğarlar ve toplumsal özelliklerini bu sosyal grupların içinde kazanırlar. Bireyler, toplumda yaşamak için gereken bilgilere ve değerlere bu gruplar aracılığıyla sahip olurlar. Bu bilgi ve değerleri benimsedikleri müddetçe bir toplumun üyesi olurlar. İşte bir toplumun üyesi olma sosyalleşme olarak değerlendirilmektedir.

a. SOSYALLEŞMENİN TANIMI

Sosyalleşme süreci sayesinde insanların yaşam biçimleri hayvanların yaşam biçimlerinden ayrılır. Sosyalleşme süreci, yeni doğan bireylerin mevcut kültürü ve toplu yaşam tarzını kabullenmelerini ve topluma uyum sağlamalarını kolaylaştırır. Bu süreç insanın doğumuyla başlar ve yaşamı boyunca devam eder.

Sosyalleşme konusunda yapılan tanımlardan bazıları şunlardır:

-Sosyalleşme, başkalarıyla olan ilişkileri vasıtasıyla bireye, iyi-kötü, doğru-yanlış gibi toplumun yargı ölçütlerinin, diğer büyük değer ve normlarını toplumca kabul edebilir tutum ve alışkanlıkların, becerilerin iletilmesi sürecidir.

-Bireysel açıdan sosyalleşme, insanın hayvansal yönlerini bırakarak, insani değerler kazanması ve kişiliğini bulması sürecidir.

-İnsanın diğer insanlarla karşılıklı etkileşimi sonunda belli bir toplumun yapma, duyma ve düşünme biçimlerini öğrenmesini ve benimsemesini sağlayan süreçtir.

-Sosyalleşme, yapısında karmaşıklığı içeren, toplumsal açıdan başarılı bireylerin yetişme sürecidir.

Bazı sosyal bilimlerden sosyalleşmenin tanımı şöyle yapılmıştır:

-Psikoloji açısından sosyalleşme, toplumda mevcut olan, kabul gören davranış kalıplarının toplumu oluşturan üyeler tarafından içselleştirilmesi ve benimsenmesidir.

-Sosyal Antropoloji açısından sosyalleşme, toplumda var olan kültürün insanlar tarafından öğrenilmesidir.

-Sosyoloji açısından sosyalleşme, bir kişinin bütün yaşamı boyunca toplumun sosyo-kültürel öğelerini öğrenmesi, içselleştirmesi, deneyimlerin ve anlamlı toplumsal kurumların (aile, okul gibi) etkisi altında kişilik yapısıyla bütünleşmesi ve bu yolla da yaşamak zorunda olduğu toplumsal çevresine uyması sürecidir. Bu tanımda üç temel özellik açıklanmaya çalışılmaktadır. Bunlar, kültürün kazanılması, kültürün kişilikle bütünleşmesi ve sosyal çevreye uyumun sağlanmasıdır.

Bu tanımları dikkate alarak sosyalleşmeyi şu şekilde tanımlamak mümkündür. Sosyalleşme, insanın toplumsal yaşamda diğer insanlarla birlikte ortak bir yaşam sürdürebilmesi, toplumun, örf, adet, gelenek ve göreneklerine itaat etmesi, giyinme, yeme, içme, oynama, eğlenme ve çalışma açısından bazı temel yöntemleri kabul etmesi, toplumsal yaşamın kurallarına uyması ve kendisine verilecek rolleri sağlıklı bir şekilde yerine getirmesi sürecidir.

b. SOSYALLEŞMENİN GENEL NİTELİKLERİ

İnsanların topluma uygun birer fert olmalarını sağlayan sosyalleşmenin özelliklerini şu şekilde sıralamak mümkündür:

1.Sosyalleşme içinde dünyaya gelinen bir toplum için söz konusudur. İnsanlar içinde doğduğu toplumlarda sosyalleşmelerini tamamlarlar.

2.Sosyalleşme sayesinde insanlar toplumda geçerli olan değerleri, tutum ve davranış kalıplarını ve toplumsal düşünme tarzlarını öğrenirler.

3.İnsanların farklı kalıtım yapısı ve deneyimleri olduğu için birbirlerinden farklıdır.

4.Sosyalleşme insanların toplumsal yaşamın etkili ve önemli bir üyesi olmaları durumunu inceler.

c. SOSYALLEŞMENİN TEMEL FAKTÖRLERİ

Toplumsal yaşamda birliği, beraberliği, düzenliliği ve devamlılığı sağlamayı amaçlayan sosyalleşmenin temel fonksiyonlarını şöyle sıralayabiliriz.

1.Sosyalleşme toplumsal düzenin devamlılığını sağlamak için gerekli olan bilgi ve teknikleri toplum üyelerine planlı ve amaçlı olarak vermeye çalışır. Bir aktarımında bireyler arasında ayırım yapılmaz.

2.Sosyalleşme, toplumsal amaçların gerçekleştirilmesinde insanları motive eder. Sosyalleşme insanlara belli umutlar aşılabilir ve onların toplumda birtakım beklentiler içine girmelerini sağlar.

3.Sosyalleşme, insanlara belirli durumlar karşısında nasıl davranmaları gerektiğini öğretir.

4.Sosyalleşme bireysel ve toplumsal umut ve beklentileri dengeler. İnsanların beklentileri farklıdır. Buna rağmen sosyalleşme, insanların toplumsal yaşama uygun olarak beklentilerini gerçekleştirmelerini sağlar.

5.Sosyalleşme, insanların toplumda üstlenecekleri rolleri öğrenip benimsemelerini sağlar.

6.Sosyalleşme, insanların benliklerinin gelişmesini sağlar. Benlik, kişinin hem başkalarıyla paylaştığı hem de onu çevreden ve başkalarından farklılaştıran ayrıntıların bilincine varmasıdır. Dolayısıyla benlik, insanın diğer insanlarla ve dış evrenle ilişkileri sonucu oluşmaktadır. Buna göre sosyalleşme, çocuğun sadece kültürel özellikleri algılaması ve benimsemesini değil aynı zamanda benlik ve kişilik kazanmasını da sağlamaktadır.

d. SOSYALLEŞMEYİ SAĞLAYAN ARAÇLAR

Sosyalleşmenin temel amacı, toplumsal yaşamdır. İnsanlar doğduğu andan itibaren sosyalleşme süreci içine girerler. Bu sürecin sağlıklı devam etmesinde çeşitli ortam ve grupların rolü söz konusudur. Çünkü bu grup ve ortamlar insanları hem kendine göre hem de toplu yaşama uyum sağlayacak biçimde sosyalleştirir.

Toplumsal yaşama için insanların sosyalleşmelerini sağlayan bazı temel araçları şöyle sıralamak mümkündür:

(1) Aile

İnsanların sosyalleşmesinde ilk ve en etkili araç ailedir.

Çocukların ilk toplumsal ilişkileri, ailenin bir ferdi olarak gördükleri muamele doğrultusunda aile ortamında belirlenir. Aile, çocuğun ilk hayat derslerini aldığı yani tecrübeler kazandığı bir sosyal kurumdur.

(2) Arkadaş Grubu

Arkadaş grubu, aileden sonra çocuğun sosyalleşmesinde önemli etkilere sahiptir. Çocuk arkadaşları arasında, mücadele etmeyi, hakkını korumayı, paylaşmayı, başarıyı, sevmeyi öğrenir.

Okul çağındaki arkadaş grupları, genellikle kurallar doğrultusunda nasıl hareket edileceği konusunda çocukları sosyalleştirir. Arkadaş grupları, boş zamanları değerlendirmede görünüm, cinsel yaşam gibi konularda insanların sosyalleşmelerine yardımcı olurlar.

(3) Okul

Çocukların her bakımdan sosyalleşmelerini sağlayan en önemli sosyal kurum okuldur. Okulda çocuklar kendi yaşitları içinde yaşar, onlarla yaşamı ve çalışmayı paylaşır.

Okul daha resmi ve örgütlü bir sosyalleşme kurumudur. Okul insanlara yalnızca bilgi ve beceri kazandırmaz aynı zamanda toplu yaşamının sorumluluklarını da öğretir. Okul çocuğun yaşamında bilmediği ve daha sonraki yaşamını kolaylaştıran birçok şeyi öğretir. Özetle okul, sosyalleşmenin kalıplarını genelleştirir ve çocukların daha üst seviyelerdeki toplumsal problemlerle mücadele etmelerini kolaylaştırır. Aynı zamanda geçerli olan toplumsal değerleri benimsemelerine yardımcı olur.

(4) Kitle İletişim Araçları

Günümüz toplumlarında insanların sosyalleşmelerinde, aile, okul ve arkadaş grubu kadar kitle iletişim araçlarının da etkisi vardır. İnsanlar kitle iletişim araçları sayesinde iyi bir yaşam tarzı, dünyadaki diğer toplumlar, ülkenin sorunları, toplumsal sorumluluk ve vatandaşlık görevleri gibi konularda bilgi sahibi olurlar ve öğrendiklerine paralel olarak da davranış tarzları sergilerler.

e. SOSYALLEŞME SÜRECİ

Bir sosyal olgu olarak sosyalleşme süreci, bireyin doğuştan başlayarak toplum üyeliğine kabul edilmesine kadar geçen tüm evreleri kapsamaktadır. Sosyalleşme süreci ile fert toplumun sosyal merkezine doğru ilerler ve toplumun kabul ettiği bir kişi durumuna gelir. Sosyalleşme sürecinin temel unsurlarından biri uyarılardır. Gerçekten çocuklar günlük yaşantılarında birçok şeyi 'yap', 'yapma' uyarıları sonucunda öğrenir. Sosyalleşme, insanın yaparak, deneyerek, yanılarak, karmaşık etkileşimler ve duygusal ilişkiler içinde tamamladığı bir süreçtir.

f. SOSYALLEŞME ÇEŞİTLERİ

Toplumda bazı insanların daha uyumlu, bazılarının ise daha uyumsuz davranışlar sergilediği bir gerçektir. Bunun nedeni sosyalleşme sürecinde geçirdiği evrelerle yakından ilişkilidir. Buna göre sosyalleşmeyi başarılı ve başarısız diye ikiye ayırmak mümkündür.

(1) Başarılı Sosyalleşme

Başarılı bir sosyalleşmeyi, bireyin yeni öğrendiği tutum ve davranışların daha önce öğrendiklerinden ayırt edilebilmesi, toplumsal normların ve bunlara uygun davrandığı veya davranmadığı zaman karşılaşılabileceği ödül ya da cezaların bilincinde olması biçiminde tanımlamak mümkündür. Başarılı bir sosyalleşme istenilen tutum ve davranışlar engellendiği zaman oluşan bunalımlı durumdaki bireyi başka yollara kanalize ederek veya bundan kurtulmanın yol ve yöntemlerini öğretmek sağlıklı bir kişiliğin gelişmesine yardımcı olur.

(2) Başarısız Sosyalleşme

Kişisel veya çevresel faktörlerden dolayı bazı insanlar içinde oldukları çevreye uyum sağlayamazlar. Böyle durumlarda insanlar ya kendi içinde çelişen ya da toplumun değer ve normlarıyla çatışan davranış kalıpları geliştirirler. Bu duruma başarısız sosyalleşme denir. Kısaca başarısız sosyalleşme, bireyin sosyal hayatına veya kişiliğine etki eden kalıtım, fiziki çevre ve kültürel şartların biri ya da birkaçının etkisi sonucu oluşan bir durumdur.

Yorum: Bir insan toplumun ögesi olması, onun benliği ve kişiliğini toplum içinde yitirmesi anlamı, bazı kültürlerde öngörülmektedir. Yüksek Teknoloji ve Birey Hakları yapılanmasında ise tam tersi, bizim Anayasa ve Yasalarımızda da kişiliğin korunma ve gözetilmesi esastır. Kısaca birey suç dışında ancak bilgilenme ve rıza ile kabul edebilir ve aynı şekilde yapması da gereksizdir, katkıda bulunmalı, değişim ve gelişim üzere olmalıdır. Zamanımızda sosyalleşme değil, bireyselleşme boyutu öndedir. Sosyalleşmenin genel özellikleri: a) bir toplum için söz konusudur ki birey bunun içinde yoktur, b) geçerli olan değerleri, tutum ve davranış kalıplarını ve toplumsal düşünme tarzlarını öğrenir, kısaca kendisini değil, emirleri öğrenir ve yapmalıdır, ödev ve görev kapsamı vardır, c) insanların farklı kalıtım yapısı ve deneyimleri olduğu için birbirlerinden farklıdırlar bu açıdan etkili ve önemli bir üyesi olmaları durumunu inceler yaklaşımı, kendini ayrı görmekte isen de önemli olan toplumdaki konumudur vurgusudur. Temel faktörler kabul edilemezlerdir.

Sosyalleşmeyi sağlayan olarak tanımlananlar bir bakıma çocuklardan ve aileden başlayarak beyin nasıl yıkanır, nasıl bireyler kalıplar içine alırlı belirtmektedir. **Aile ve Arkadaş Grubu:** “genellikle kurallar doğrultusunda nasıl hareket edileceği konusunda çocukları sosyalleştirir” ifadesi ile sosyalleşme bireyin kendi benliği ile nasıl kimlik kazanacağı yerine, kural ve kalıplara girmesi ve nasıl hareket edeceğini de öğretmesi olarak görülmektedir. **Okul:** “toplulu yaşamının sorumluluklarını da öğretir. çocukların daha üst seviyelerdeki” üst seviyeye çıkabilmek için ödev ve görev halkasına alınmakta, haklar boyutu kaldırılmaktadır. **Kitle**

İletişim Araçları: “öğrendiklerine paralel olarak da davranış tarzları sergilerler” yaklaşımı ile bireyin tüm çevresi kapatılmakta, dışarı çıkabilmesine olanak sağlanmamaktadır.

Sosyalleşme süreci olarak yazılanlar tam bir dikta yapısının içindedir. Şöyle ki: a) “*Sosyalleşme sürecinin temel unsurlarından biri uyarılardır*” notu açıktır, bilgilenme yerine uyarı yapılmaktadır. Rıza ve kendi kararı yoktur. Hiç akılı yerinde olmayana yapılan yaklaşımdır. Bu yöntemi din adamları kendi tarikatlarından kaçmamaları için sıklıkla yaparlar, her bireye tövbe et diyerek, peşin günahkâr kabul ettirirler, b) “*çocuklar günlük yaşantılarında birçok şeyi 'yap', 'yapma' uyarıları sonucunda öğrenir*” yaklaşımı ile belirgin emir altında bir er gibi yetişmesine eğitim demektedirler.

Sosyalleşme Çeşitleri tanımlamaları da benzer zorlama yapısındadır. Aynen alınan cümleler: a) “*Başarılı Sosyalleşme: toplumsal normların ve bunlara uygun davrandığı veya davranmadığı zaman karşılaşabileceği ödül ya da cezaların bilincinde olması biçiminde tanımlamak*”, b) “*Başarısız Sosyalleşme: toplumun değer ve normlarıyla çatışan davranış kalıpları geliştirirler*” yaklaşımı ile topluma uymak, kulu ve kölesi olmak başarılı, değer ve norm dışına çıkmak, çatışmaktır diyerek, başarısız denilmektedir. Bireyin düşüncesi, **Fikri Hür, Vicdanı Hür, İrfanı Hür** kavramları yoktur.

2. KÜLTÜR ÇEŞİTLERİ VE KÜLTÜREL SÜREÇLERİ

a. KÜLTÜR ÇEŞİTLERİ

Kültürel sınıflama yapılırken birçok farklı ölçütler alınmaktadır. Başka bir deyişle, sosyal bilimciler inceleme alanlarına göre kültürü farklı biçimlerde sınıflamaktadır. Tabii durum böyle olunca bu sosyal bilimcilerin sınıflamada temel aldıkları kıstaslar da farklı olabilmektedir.

(1) Maddi ve Manevi Kültür

Toplumda insanlar çoğu zaman kültür denilince, sadece o toplumun bilim, sanat, ahlak, din, hukuk, gelenek, görenek, ideoloji ve inançları gibi kültürel öğelerini anlamaktadır. Böyle bir anlayış yanlış olmamasına rağmen sadece eksiktir. Çünkü her toplumun kendine ait olan bu kültürel öğelerinin yanında bir de o kültürün maddi öğeleri de mevcuttur. Kültürü maddi ve manevi diye ikiye ayırmak mümkündür.

(a) Maddi Kültür

Maddi kültürün temelini, insanın tabiata karşı yaptığı her şey oluşturur.

(b) Manevi Kültür

Manevi kültürü, toplumların örf, adet, gelenek, görenek, ahlak kuralları, inanç ve ideolojileri oluşturur.

(2) Genel Kültür ve Alt Kültür

Bu ayırım kültürün yaygınlık derecesine göre yapılmıştır. Bu kıstasa göre kültürü, genel ve alt kültür olmak üzere iki gruba ayırmak mümkündür.

(a) Genel Kültür

Genel kültür, her toplumun sahip olduğu ve sadece kendine has olan özellikleri içerir. Belli bir toplumun paylaştığı ve benimsediği değerleri, inançları, davranış tarzları, yaptırım biçimleri, örf, adet, gelenek, görenekleri o toplumun genel kültürünü oluşturur.

(b) Alt Kültür

Toplumların genel kültürü büyük bir sistem olarak birçok alt kültürel sistemi bünyesinde barındırmaktadır. Alt kültür toplumun temel kültür unsurlarını paylaşan fakat bunun dışında kendini diğer gruplardan ayıran değer, norm ve yaşam biçimleri olan grupları kapsar. Alt kültür grup kültürünün genel kültürden farklı olduğu anlamına gelmektedir.

(3) Gerçek Kültür ve İdeal Kültür

Bu kültür sınıflaması, toplumda kültürel olarak belirlenen uyumsuzluk kriteri dikkate alınarak yapılmıştır. Buna göre kültürü gerçek ve ideal olmak üzere iki gruba ayırabiliriz.

(a) İdeal Kültür

İdeal kültür, toplumun birlik ve beraberliğini sağlayan norm ve değerlerin yalnızca kurallarda geçerli olmasıdır.

(b) Gerçek Kültür

Gerçek kültür, toplumu bir arada tutan norm ve değerlerin pratikteki, günlük yaşamdaki uygulaması ya da bulunuş şeklidir.

İdeal ve gerçek kültür ayırımı, kültür içindeki bir farklılığı ifade etmektedir.

(4) Postfigurativ, Cofigurative ve Prefigurative Kültür

Bu kültür ayırımı, öğrenme zamanına göre yapılmıştır. Bu sınıflamaya göre üç çeşit kültür vardır.

(a) Postfigurativ Kültür

Bu kültür biçimi sonradan öğrenilen kültürdür. Yani insanların atalarından öğrendiği kültürdür.

Toplum üyeleri bu kültürü genellikle yavaş yavaş öğrenir. Daha çok ilkel toplumlarda geçerli olan bir kültürdür.

(b) Cofigurative Kültür

Cofigurative kültür, toplu yaşamda insanların birlikte olmaları sonucu öğrenilen bir kültür biçimidir. Bu kültür biçiminde temel nokta, yaşlıların yeni nesil için örnek bir davranış modelleri oluşturmalarıdır.

(b) Prefigurative Kültür

Bu kültür yaşlıların gençlerden öğrendiği kültür biçimidir. Yaşlıların, gençlerin yarattığı kültürel değerleri benimsemesi yani yeni ve eski kültürün birleşmesidir.

Yorum: Kültür çeşitleri olarak ele alınan, tek bir kültür yapısı olduğu ve bunun irdelenmesidir. Kültür öğeleri, parametreleri yerine, basit sınıflama temel alınmıştır. Maddi ve Manevi olarak vurgulanmıştır. Burada sosyal boyutun bu şekilde ele alınması, bakış açısının tek bir yan ile bu hususları kendi açısına göre yorumlama imkânı vermektedir.

Genel Kültür ve Alt Kültür tanımlaması ile, bir bakıma sermaye mensubu üst veya genel kültür iken, işçi sınıfı da alt kültür olup, farklı yapısı ile bunu tanımlamakta, ancak onlara insanlık boyutu olarak alt sıfatı ile aşağılamaktadır. Kültürlerde İnsan Hakları temelinde eşitlik ilkesi ile alt ve üst yaklaşımı yapılmamalı, yapılamaz görülmelidir.

Gerçek ve ideal kültür yaklaşımı da ideal yaratıp, bireyin insan olduğu unutulmuş, bir rekora ulaşması, ödev ve görevlerinde başarılı olması, sermayedar ise daha çok kazanç sağlaması sistemine uygundur.

Öğrenme zamanına göre olan kültür yaklaşımında; a) “*insanların atalarından öğrendiği kültürdür*” yaklaşımı ile insanın tarihi ve geçmişini benimsemesi değil, onu tenkit etmesi ve kabul etmemesi boyutudur. İyiler alınabilir, yanlış ve kötü olanlar terk edilebilir, ancak Endüstri Kültüründe bireyler atalarından sistematik olarak, gerekçeli şekilde kopmalıdır. Fedakârlık ve yardım gibi durumlar kültürün temel ögesi değildir, b) “*yaşlıların yeni nesil için örnek bir davranış modelleri oluşturmalarıdır*”, çok insancıl gibi görünse de yaşlıların da kendi özellikle Tarım Kültürü geleneklerini bırakıp, Endüstri Kültürüne uymaları istenmektedir, c) “*Yaşlıların, gençlerin yarattığı kültürel değerleri benimsemesi yani yeni ve eski kültürün birleşmesidir*” ifadesine karşın, neden birleşmeli sorusu sorulmamaktadır. Farklı kültürel öğeler birleşirse artık tek bir kültürel model oluşur. Burada bir kültürün diğer kültürleri yok ediş yöntemi belirtilmektedir.

b. KÜLTÜREL SÜREÇLER

Yorum: Bu konu kültürel etkileşme başlığında makale içinde incelenmiştir.

4. KÜLTÜREL DEĞİŞME VE ÇEŞİTLERİ

Değişme insan topluluklarının temel bir niteliğidir. Çünkü yeryüzünde değişmeyen toplum yoktur. Ancak değişimin hızı, yönü, çeşidi toplumdaki farklılıklar gösterir. Geleneksel özelliklerin yoğun olduğu toplumlarda değişim hızı, modern toplumlara göre daha yavaştır.

Değişme, planlı veya plansız bir şekilde herhangi bir sistemin, bir süreç ya da bir ortamın belli bir durumdan başka bir duruma geçirilmesine denir.

Kültür değişimi, bir toplumun maddi ve manevi kültür öğelerinin bir şekilden başka bir şekle geçmesi, yapı ve önemlerinin başkalaşmasıdır. Teknolojik yenilikler, savaşlar ve göçler gibi kültürle ilgisi olmayan değişimler, kültürel değişmeye yol açarlar.

a. KÜLTÜREL DEĞİŞMEYİ KOLAYLAŞTIRAN VE ZORLAŞTIRAN FAKTÖRLER

Toplumsal yaşamda kültürel değişimi hem kolaylaştıran hem zorlaştıran bazı temel faktörler mevcuttur. Bu faktörleri sıralamak kültürel değişimin anlaşılmasını kolaylaştırır.

(1) Kültürel Değişmeyi Kolaylaştıran Faktörler

Kültürel değişimi kolaylaştıran faktörleri maddeler halinde şöyle sıralayabiliriz:

*Toplumun değer ve inançları ile çatışmayan yeni kültür unsurları toplumda kolayca benimsenir ve yayılır.

*Gelişmiş olan toplumda kültür değişimleri daha kolay olur.

*Başka toplumlarla sıkı ve devamlı ilişki içinde olan toplumlarda kültür değişimleri daha sık ve daha kolay olur.

*Toplumsal yaşamda çocuklar gençlere, gençler yaşlılara göre kültürel değişimler için daha uygun bir ortam oluştururlar.

(2) Kültürel Değişmeyi Zorlaştıran Faktörler

Toplumda bazı faktörler kültürel değişimi hızlandırırken bazıları da engelleyebilir. Kültürel değişimi engelleyen faktörleri maddeler halinde şöyle sıralayabiliriz:

*Kapalı toplumlar (yani başka toplumlarla teması olmayan toplumlar) kültürel değişimi güçleştirirler.

*Kültürel değişmeye elverişli bir ortamın olmaması.

*Kültür öğeleri arasındaki bağın kültürel değişimi engelleyecek kadar çok güçlü olması.

*Köklü alışkanlıklar ve gelenekler.

*Dogmatik inançlar.

b. KÜLTÜREL DEĞİŞME ÇEŞİTLERİ

Kültürel değişimi sosyal bilimciler, değişimin oluş şekline göre iki gruba ayırmışlar. Birincisi, serbest kültür değişimleri, ikincisi, zorunlu kültür değişimleridir.

(1) Serbest Kültür Değişimleri

Serbest kültür değişimi, kültürün doğal değişimi sonucu oluşur. Böyle bir değişimde insanlar, kültürün bazı öğelerini toplumsal yarar açısından değiştirmeyi uygun görürler. Serbest kültür değişimlerinin temel özelliği, kültürel değişimin herhangi bir zorlama sonucu oluşmamasıdır. Ayrıca meydana gelen değişimin toplumsal açıdan sağlıklı dengeli olmasıdır.

(2) Zorunlu Kültür Değişimleri

Bu tür kültür değişimleri, zora dayanan mekanik bir değişim süreci olarak değerlendirilir. Başka bir deyişle, birbirleriyle karşılaşan toplumlardan bir kısmının kültürünün diğerlerinin kültürünü baskı yoluyla değiştirmeye çalışması zorunlu kültür değişimleri olarak adlandırılır.

Yorum: Kültür mutlaka değişmeli vurgusu alınmaktadır. Diğer kültürel yapılar korunma ve gözetilme sistematigi yoktur. Bir dikta, devrim ve gelişim olarak tanımlanabilir. Her bireyin kendi kültürel yapısında kalması bir birey hakkı olarak görülmemektedir.

Kültürel Değişme yaklaşımında “*Değişme insan topluluklarının temel bir niteliğidir*” boyutu dikkate alınmalıdır. Gelişim tanımı yerine değişim tanımı vardır. Kısaca bireyler istenen kültüre değişmelidirler ve bunun için yapılacaklar sunulmaktadır.

KÜLTÜREL DEĞİŞMEYİ KOLAYLAŞTIRAN FAKTÖRLER: a) “*değer ve inançları ile çatışmayan yeni kültür*”, b) “*Gelişmiş olan toplumda kültür değişmeleri daha kolay*”, c) “*sıkı ve devamlı ilişki içinde olan toplumlarda kültür değişmeleri daha sık ve daha kolay*”, d) “*çocuklar gençlere, gençler yaşlılara göre kültürel değişimler için daha uygun bir ortam oluştururlar*”

KÜLTÜREL DEĞİŞMEYİ ZORLAŞTIRAN FAKTÖRLER: a) “*Kapalı toplumlar*” ifadesinde göçebe olanlar ve aynı zamanda Endüstri-Kurum Kültürü ile varlığını tehlikede hissediyorsa gruplar kapanmaktadır ve bu onu kapalı değil, değiştirilmek istenen kültürün yetersizliğidir. İnsanlar aynı ülke, aynı Batı yaklaşımında olmaları, itici gelmektedir, b) “*değişmeye elverişli bir ortamın olmaması*”, eğer sizin yaklaşımınız farklı ise elbet değişim istemezsiniz, değişim gelişim boyutunda olması ile kabul görür, c) “*Kültür öğeleri arasındaki bağın kültürel değişmeyi engelleyecek kadar çok güçlü olması*”, ifadesi Avrupa Birliğinde Türkiye’yi almamak için öne sürülen en önemli etmendir, d) “*Köklü alışkanlıklar ve gelenekler*” yaklaşımında kötü tanımı yapılmalıdır. Zarar ve tahribat ile hakları yok eden anlamı ise bu suç kavramındadır, günah ta suç anlamındadır, bunun dışında ise bireyin kendi davranışı, kişiliğidir ve kötü denilemez, e) “*Dogmatik inançlar*” tanımında kural ve usullere uymak zorunlu tutulurken, bunlar dogmatik olmayıp, başkasının inancı dogmatik kabul edilmektedir.

Hristiyanların daha önce Hanif, tek tanrı ve peygamber inanışında, sonradan üçlü tanımlama, tanrı, peygamber/tanrının oğlu, melek/Cebraile alınmakta, buna inanmak bir dogmadır. Buna karşın İslam boyutunda Kuran temelinde (Kuran kelime anlamı öğüt, taktim iken, bunu emir ve kalıp içinde yapılandırılmış) inancı sormak, sorgulamak, öğrenmek istemek bile yasaktır. Buna karşın zaman içinde İslam da diğerleri gibi belirli papalık gibi molla, hocalar ve gelenekler öne çıkarılarak değiştirilmiştir.

5.İNSANI TANIMADA KÜLTÜRÜN ÖNEMİ

İnsanı tanımada kültürün önemi daha çok yönetimde ön plana çıkmaktadır. Çünkü her yönetici emrinde çalıştırdığı insanları tanımak zorundadır. İnsanların benimsedikleri maddi ve manevi kültür öğelerinin bilinmesi, onların emir kabul alanlarının tahmin edilmesinde büyük kolaylıklar sağlar. Günümüzde yöneticiler davranış bilimlerinden yararlanarak insanların kültürel özelliklerini belirleyip tanımaya başlamışlardır.

İnsanların davranışlarının sınırı, kültürel öğeler tarafından belirlenir. Çünkü insanlar doğumundan ölümüne kadar ait oldukları toplumun kültürel yapısının esiri durumundadırlar. İnsanlar amaçlarını, davranışlarını ve hatta bütün yaşamlarını kültürel öğelere göre belirlemektedirler. Buna göre insanları tanımanın birinci yolu; onların bağlı oldukları kültürel unsurları bilmektir. Kültürel unsurlar bilince, insanları bağlı oldukları kurum ve kuruluşların hedefleri doğrultusunda harekete geçirmek kolaylaşır.

Yorum: Bireyin hakkı olmadığı, sadece emir alan olarak nitelendirilen bir kültürden söz edilmektedir. Bu bakışın sermayedar açısından ele alındığı son kısımdaki vurgulardan açıkça anlaşılmaktadır. Bunlar:

- “*daha çok yönetimde ön plana çıkmaktadır*”
- “*İnsanların benimsedikleri maddi ve manevi kültür öğelerinin bilinmesi, onların emir kabul alanlarının tahmin edilmesinde büyük kolaylıklar sağlar*”
- “*Buna göre insanları tanımanın birinci yolu; onların bağlı oldukları kültürel unsurları bilmektir. Kültürel unsurlar bilince, insanları bağlı oldukları kurum ve kuruluşların hedefleri doğrultusunda harekete geçirmek kolaylaşır*”
- “*İnsanlar amaçlarını, davranışlarını ve hatta bütün yaşamlarını kültürel öğelere göre belirlemektedirler*”
- “*insanlar doğumundan ölümüne kadar ait oldukları toplumun kültürel yapısının esiri durumundadırlar*”
- “*Günümüzde yöneticiler davranış bilimlerinden yararlanarak insanların kültürel özelliklerini belirleyip tanımaya başlamışlardı*”

Genel Yorum

Bir kültür içinde olan ve bu kültürü üstün kabul eden, kısaca Endüstri Kültürü içinde Kurum Yapısını benimsemiş kişilerin hazırladığı bir yazı olduğu anlaşılmaktadır. Bir öğretmen sınavda sadece kendi anlattıklarının doğru olduğu algısı ile sınav yaptığı ve bazı verilerin kesin olduğu doğrusu ile yaklaşım yapmaktadır. Cümleler kesin yapısındadır, birey inisiyatifi bahsedilmemiş ve tersine karmaşa yaratacağı imajı verilmektedir. Kendi kültürünü, kurum kültürünü öven bir tek bakışlı yazıdır.

İslam açık ifade ile Kuran'da raina demeyin, unzurna deyin demektedir. Raina, kul, köle birisinin emrinde, onu çoban kabul etmek, veli ve şefaathçi aramaktır. Unzurna ise bilgilenip, sorumluluk sizde olmasıdır. Zamanımızda da suç bireysel ve sorumluluk bireyseldir.

8) Kültürün Öğeleri Nelerdir? ¹⁰

http://www.felsefe.gen.tr/sosyoloji/kulturun_ogeleri_nelerdir.asp

Kültür, çok anlamlı ve geniş çerçeveli bir kavramdır. Kültürün bu çok anlamlılığı ve geniş çerçeveli yapısı, onun pek çok farklı bileşenden oluştuğunu gösterir.

İçinde her türlü inancın, davranış kalıplarının ve türlü davranışların, insanın var ettiği maddi araçların yer aldığı kültür dünyası, bütün insanlara yaşamlarını sürdürürken yardımcı olur ve aynı zamanda da bu insanlardan faydalanarak kendisini geliştirmeye devam eder.

İnsanların duygularını ve inanışlarını doğrudan doğruya etkileyen belirli davranış biçimleri ve sosyal alışkanlıklar olan âdetler, örfler ve gelenekler ailesinin bütününe, "kökleşmiş kültür öğeleri" adı verilir. Bunları şöyle sınıflandırıp tanımlamak mümkündür:

Örfler, Töreler, Âdetler: Bir toplumun kültür yapısında kanun yerine geçebilecek kadar güçlü; fakat yasalarla belirlenmeyen, halkın kendiliğinden uyduğu kurallar, davranışlar ve alışkanlıklar bütününe *örf* ya da *töre* denir. Örfler, kültürel yapıların ürettiği değerler sisteminin temelinde yer alır ve bütün sosyokültürel yapılar üzerinde etkili oldukları için zamanla resmî yasalar hâline de gelebilir.

Âdet, bir şeyi eskiden beri görüldüğü gibi yapma alışkanlığı olarak adlandırılır. Âdetler de örfler gibi herhangi bir yasal yaptırım uygulanmaksızın toplumun kendiliğinden uymaya, yapmaya alışageldiği ve o toplum tarafından yapılmasının gerekli olduğuna inanılan davranış kalıbıdır. Nişan, düğün, evlenme törenleri; yemek yeme, komşuluk, misafirlik şekilleri; büyük ve küçüklerin birbirleri arasındaki ilişkiler âdetlere örnektir.

Gelenekler: Gelenek, bir toplumda, bir toplulukta eskiden kalmış olmaları dolayısıyla saygın tutulup kuşaktan kuşağa iletilen, yaptırım gücü olan kültürel kalıntılar ve alışkanlıklardır. Gelenekler mensup oldukları kültürün bireyleri arasında ortak bir ruh ve dolayısıyla sağlam bir yapı oluşturarak kültürlerin devam etmesinde rol oynar. Örneğin ülkemizde özellikle köklü okulların uyguladığı "Pilav Günleri" organizasyonları, devamlılıkları itibarıyla gelenekselleşebilir ve saygınlığı ile kuşaktan kuşağa aktararak temellerini sağlamlaştırabilir.

Derleyen: Sosyolog Ömer YILDIRIM

Kaynak: Atatürk Üniversitesi Sosyoloji Bölümü 1. Sınıf "Felsefeye Giriş" ve "Sosyolojiye Giriş" Dersleri Ders Notları (Ömer YILDIRIM); Diğer Ders Notları (Ömer YILDIRIM), MEB Sosyoloji Ders Kitabı, Açık öğretim Ders Kitabı

Yorum

Burada başlangıç sözünde belirtilen "Kültür, çok anlamlı ve geniş çerçeveli bir kavramdır. Kültürün bu çok anlamlılığı ve geniş çerçeveli yapısı, onun pek çok farklı bileşenden oluştuğunu gösterir" yapısı olarak sadece örf, âdet ve gelenekler tanımlanmakta, diğer öğelerden bahsedilmemektedir.

9) KÜLTÜRÜN ÖZELLİKLERİ¹¹

<http://sosyolojisi.com/kulturun-ozellikleri/3053.html>

KÜLTÜRÜN ÖZELLİKLERİ

1) Kültür hem evrenseldir hem de özeldir

Kültür olgusunun dışında bir insanlık tanımlanamaz. O yüzden kültür bütün insanlığa ait belirleyici, ortak bir olgudur. Dolayısıyla eğitimsiz ya da görgüsüz insan yerine kullanılan kültürsüz insan sözü saçmadır. İnsanın dünyayı anlamlandırarak, onun içinde var olmak ve yaşadığı çevreye uyulanmak bakımından kültür dışında sahip olduğu bir olanak yoktur. O nedenle kültürsüz insan da olamaz. Ancak kültür bir uyulanma olarak ele alındığında, farklı zaman ve mekânlarda oluşmuş ve oluşagelen büyük bir uyulanma çeşitliliği ile, dolayısıyla büyük bir kültür çeşitliliği ile karşılaşırız. Bu nedenle her insan kültürlüdür ama her insanın mensup olduğu toplulukların kültürü birbirinden farklı olabilir. Bu noktada, antropolojinin sorduğu temel sorulardan ikisine gönderme yaparak "kültürler hem birbirlerine benziyorlar hem de birbirlerinden farklılar" önermesini kurabiliriz. Zira bütün kültürler bazı özellikleriyle benzeştikleri gibi, kültürel kimlikler bu farklılıklara bağlı olarak kazanılıyor. Üstelik dünyanın bütün coğrafyalarına dağılarak bu farklı yörelerde farklı uyulanma süreçleri geçirmiş olan kültürler, göçlerle ya da kendilerine yakınlaşan ya da yer değiştiren kültürlerle temaslar sonucunda yeniden farklılaşıyorlar; onlara gelen ya da o kültürün içinde doğan yeniliklerle kültürler yeni biçimler alıyorlar. Dolayısıyla kültürler arasında bir sarmaşma ve ayrışma dinamiğinden ve bu dinamiğin sürekliliğinden söz edebiliriz. Kültürler zaman zaman yakın oldukları kültürlerden farklılaşıp başkasıyla ilişkiye geçebiliyor, yani sarmaşıyor; kimi zaman da alan veya uyulanma stratejisi değiştirerek yakın oldukları ya da daha önce etkilendikleri kültürlerden ayrışıyorlar. Üstelik bu sürekli oluyor. Bu nedenle herhangi bir öz kültür tanımlamak, yani tarihin derinliklerinden bugüne kadar fazlaca ya da hiç değişmeden ve ortaya çıkmasına yol açan dinamiklerle bağını hiç kopartmadan bugüne kadar gelen bir kültür bulmak olanaksızdır. Bunun gibi, bu değişme ve uyulanma baskısı altında, "belirli bir kültürün esas özellikleri şunlardır" gibi bir liste vermek de mümkün değildir. Vereceğimiz her liste o ana, o zamana ait olacak ve tanımlamamız dünya görüşümüzle bağlantılı, yani görelidir. Böyle çabalara biz özcülük diyoruz. Eğer değişme esas ise, özcülük hem mantık hem de bilim dışı demektir.

Yorum: İnsan iç dünyası (ruhsal yapısı), kendi benliği ile sosyal bir yapısı vardır. Bu sosyal yapının belirli özellikleri vardır. Bunlar zamanımızda özellikle karma kültürel yapıda olmaktadır. Dolayısıyla her bireyin kendi çapına bir yapısı, eğitilmiş veya eğitimsiz olması, diplomalı veya hayat okulu denilen yaşam ile kazandıkları, sadece yapısal boyutu değildir.

Her bireyin, her toplumun kendine göre bir yapısı olması, onu kendi tanımlaması olarak değil, genellikle teknoloji ve endüstri yapısı temelinde oluşan bir yapıda evrenselleştirmelidir. Kısaca kültürel çeşitlilik, belirli öğelerin benzemesi ve kişi ve gruplara göre özelleşmesi nedeniyle “*kültürler hem birbirlerine benziyorlar hem de birbirlerinden farklılar*” prensibi kabul edilmelidir. Tarım Kültürü ile Endüstri Kültürü oldukça farklıdır ve bunların evrenselleşmeleri ve globalleşmesi de olanaksızdır. Birinde; a) canım Fenerbahçe’ye feda olsun, b) Köyüm, mahallem için ölürüm, c) işçiyim işçi kalacağım, bu uğurda ölürüm, d) bir Ferrari için ölürüm, e) ben yaşamak istiyorum, kimse için ölmem, bağımsızlığa feda olurum, oluşumum varlığımdır.

2) Kültür kapsayıcıdır

İnsan yaratımı olan hiçbir şey kültürün dışında değildir. Taş çağlarında atalarımızın yaptığı basit aletlerden uzaya yolladığımız mekiklere kadar her şey karmaşıklığı ve teknolojisi ne olursa olsun, birer kültür ürünüdür. Bunun gibi, basit bir halk masalından en karmaşık matematik sistemine, birer dizelik manilerden en çetrefilli mitolojilere, dinsel sistemlere, çeşit çeşit dillere kadar zihinsel ve manevi alana ait her şey de kültürün kapsamı içindedir.

Yorum: Global yapıda, satın alınanlar belirli amaç için üretilir, herbirinin bir imalatında gerekecektir ve ekonomik boyuta anlamı olmalıdır. Mikrodalga cihazlar Yüksek Teknoloji Kültüründe olurken, bunun mutfakta bu cihazı olmayan için alınan eşya anlamı olmamaktadır. Bu açıdan kültürel olabilmesi için bir anlamı, sosyolojik ve kişilere bir farklılığı olmalıdır. Tarım Kültüründe ekmeğe, beslenme ve gıda üstü bir kutsallık katılırken, bu diğer kültürlerde anlamsız, yemeğin şişmanlarsınız şeklinde olabilmektedir. Bu açıdan eşyadan daha çok onun işlevi, anlamı üzerinde durulmalı, bunun ancak kültürel boyutundan söz edilebilir.

• Kültür toplumsaldır

Bir bireye ait kültürden söz edilemez. Kültür toplumsal olarak kazanılır, yaşanır ve aktarılır. İnsan tek başına da kendince bir kültür icat edebilir ama bu icadın içinde yaşadığı kültüre ayrıklığı onun dışlanmasına, marjinaliz edilmesine hatta yaşamının tehlikeye girmesine yol açabilir. Her bireyin farklılıkları elbette vardır; ancak bu farklılıklar toplumsal hayatın koyduğu sınırlar içinde mümkündür. O yüzden bu sınırların ihlal edilmesi bile toplumsal bir etkinliği gerektirir. Bu yeni toplumsallık, yeni koşulların veya yeni dünya görüşlerinin beslediği bir zeminde hayat bulabilir ve belki zaman içinde kabul de görebilir. Öte yandan insanın herhangi bir başka canlı türü gibi kendi başına hayatta kalması da mümkün değildir; yaşamak için her zaman başka insanların etkinliklerine ve desteğine ihtiyaç duyacak, hayatta nasıl davranması, hatta nasıl düşünmesi gerektiğini bu toplumsallığın kurduğu birlikler içinde öğrenecektir. Bu nedenle toplumsallık, kültürün gerektirdiği, zorunlu koşuludur.

Yorum: Kültür toplumsal yapı denilerek, bireyin dışlanması kabul edilemez. İnsanın buluşlarının bile topluma uymayınca dışlanacağı ve anlamsız olduğu vurgusu ile “*Her bireyin farklılıkları elbette vardır; ancak bu farklılıklar toplumsal hayatın koyduğu sınırlar içinde mümkündür*” yaklaşımı sadece kalıplar, kuralların hâkim, yönetimde olduğu kültürler için, dikta, gelenek ve kurum yönetmelikleri için geçerlidir. Avrupa Konseyi bireyin hakları ve bağımsızlığını ilk madde almakta ve bunun tüm kamu, kurum ve kurullardan korunmasını temel almaktadır, ki burda tümünden dışlanmaktadır.

• Kültür bir soyutlamadır

Kültür ortak ve bütünleştirici bir yaklaşımla tanımlandığı için somut olarak gösterilebilen bir şey değil, bir soyutlamadır. Kültürü hayatın içinde somut olarak işaret edemeyiz. Onu belirli davranışlar, tutumlar, değer yargıları aracılığıyla hisseder ve anlarız. Kültürü araştırmak belirli davranış ve tutumların arkasında yatan ana metni görebilmekle mümkündür. Çünkü bütün davranış ve tutumların bir kültürel referansı vardır. Bir başka deyişle kültür araştırması bu referansların ortaya çıkarılması çabasıdır. Bir kültürden bahsetmek, aslında belirli bir topluluğun günlük yaşamına hükmeden, ona yön veren değerlerden, norm ve kurullardan bahsetmektir. Günlük yaşamın gözlemlenmesi, bu yaşama yayılan davranış ve tutumların arkasında yatan tutarlı bütünlüğe, yani soyut düzleme ulaşmak için bir araçtır.

Yorum: Binlerce yıl önce ölmüş olanların, en basitinden kullandığı kaplara baktığımızda, buğday tüketenler mayalandırdıkları için, özel yuvarlak kapları, mısır tüketenler ise kek gibi pişirdikleri için başka yapıdaki kapları kullanırlar. Buna bağlı olarak kültürel öğelerde belirgin değişiklikler vardır. Orta Anadolu ile Karadeniz bireylerinin kişiliğini oluşturmada, buğday ve mısırın etkisi bu açıdan önemli bir faktör olarak söylenebilir. Bu somut çeşitli öğelerine göre tanımlanabilir. Truva Filminde dekorlar Mısır kültüründen alınmış olup, bu Akdeniz

Medeniyeti için bir hakaret olarak bile kabul edilebilir. Oradaki inanışlar, Yunan Kültüründe reddedilenlerdir. Somut yapısal bir algılamadır.

• **Kültür tarihsel ve süreklilik içinde bir olgudur, dinamikdir, değişmeye tâbidir**

Kültür devrimi: Bir halkın yaşam tarzını, gelenek görenek ve inanç biçimlerini kökten değiştirmeye yönelik siyasal müdahaledir. Daha önce de belirtildiği gibi, kültür bir kuşak tarafından icat edilebilecek veya yıkılabilecek bir olgu değildir. Kuşaktan kuşağa aktararak süreklilik kazanan, uyarlanma sürecinin ve pek çok toplumsal etkileşimin etkisi altında değişerek varlığını sürdüren bir bütündür. Ancak kültürün aktarılacak insan yaşamının sınırlarını çok aşan bir hayatîyetinin bulunması onun değişmesi önünde bir engel değildir. Kültürler zaman zaman yavaş, zaman zaman da hızlı değişirler. Örneğin tarım toplumundan sanayi toplumuna geçiş, bu dönüşüme maruz kalan toplumların kültürünü de değişmeye zorlamıştır. Yalnız şunu da belirtmek gerekir ki, teknoloji ve ekonomideki bu köklü dönüşüm, yansımaları kültürde birebir bulamaz. Kültür, maddî değişmeler yanında daha yavaş değişir. Önceki kültürel özellikler kalıntılar halinde devam eder ve ancak zaman içinde etkisini azaltarak ortadan kalkabilir. Bu nedenle, eğer bir kültürden diğere hızlı bir biçimde geçmek kastediliyorsa, kültür devrimi olanaklı bir toplumsal dönüşüm biçimi değildir. Örneğin 1917 Ekim Devrimi ile mülkiyeti ortadan kaldıran ve dinsel kurumları yasaklayan Sovyet rejimi, bu yasaklamayla dini ortadan kaldıramamıştı. 1985'te Sovyetler Birliği'nde uygulamaya başlanan Perestrojka (yeniden yapılanma) ile birlikte Rus Ortodoks kilisesi eski gücüne yeniden kavuşmuştur. Aynı durum Çin'de de yaşanmıştır. Ne 1949'da iktidara gelen Komünist Parti'nin eski kültürü yasaklamasıyla eski kültür bütün bütüne yok olmuş, ne de Kültür Devrimi ile Batı kültürünün bütün yansımalarının yasaklanmasıyla Çin'deki Batı kültürü etkisi ortadan kalkmıştır. Ayrıca ekonomik ve teknolojik etkiler, içine girdiği kültürü belli ölçülerde etkilese de kültürler bu etkilere kendi damgasını vurmakta gecikmezler. Örneğin kapitalist pazar ekonomisinin geçerli olduğu Türkiye'de paranın ekonomik anlamı diğer kapitalist ülkelerden farklı değildir; ama örneğin Almanya ile Türkiye'de paraya atfedilen kültürel anlam hâlâ farklıdır. Bir Alman için birine bir şey ismarlamak kültürel olarak anlamsız bir israftır; ancak Türkiye'de ve pek çok doğu ülkesinde birisi için para harcamak bir şeref hatta bir statü göstergesidir. Kültürün sürekliliğini ve tarihselliğini sağlayan en önemli etken, belki de kültürün öğrenilen ve öğretilen bir şey olmasıdır.

Yorum: Kültürel yapı, kendisinden değişimi uzun zaman alması ötesinde, ancak belirli bir teknolojik ve siyasal olayların olması ile olasıdır. Ancak kültür değişimlerini sağlayan parametreler daha önce belirtilmiştir. Bunlar: 1) Kültürleme/enkültürasyon, Eğitim, 2) Kültürel yayılma/kültürel difüzyon, 3) Kültürleşme/akkültürasyon, iki farklı kültürün karşılıklı etkileşimi, 4) Kültürlenme/kültürasyon, kültürel tabakaların birbirleri içine girerek, farklı yapı oluşturmaları, 5) Kültür şoku, bir kültürel yapının diğeri karşısında uyum sorunu yaşamaları, 6) Kültürel Özümseme/Asimilasyon, 7) Kültürel değişim/Toplumun tümünden değişimi, 8) Zorla Kültürleme/trans-kültürasyon. Çoğunlukla Kültür Devrimi denilen boyut, bu değişimi zorla, dikta ile yapılması, “*Kültür devrimi: Bir halkın yaşam tarzını, gelenek görenek ve inanç biçimlerini kökten değiştirmeye yönelik siyasal müdahaledir*” şeklinde de gerekçe bulunarak, insanlık ve birey hakları yok edilmektedir. Fetih hiçbir zaman zorla değil, toplumun bu yapıyı benimsemesi ile sıklıkla oluşan, öğrenerek görerek değişimi, kültürlenme/ enkültürasyon olarak tanımlanır.

6) **Kültür öğrenilir**

Kültür, insanın doğuştan getirdiği, kalıtsal bir olgu değildir. Her birey, başta ailesi olmak üzere içine doğduğu kültürün mekanizmaları aracılığıyla, doğduktan sonra çeşitli bağlamlarda kurduğu toplumsal ilişkiler yoluyla, toplumsal etkileşim içinde bu kültürü öğrenir. Öğrenme süreklilik arz eder, insan hayatının belli bir bölümüyle sınırlı değildir ve öğrenilenler öğrenen tarafından başkalarına, özellikle de bir sonraki kuşağa aktarılır (Fotoğraf 2.2). öğrenme sürecine bir örnek: okul eğitimi). Bu özellik insanı diğer canlılar arasında benzersiz yapar. Zira başka canlıların, özellikle memeli hayvanların belli seviyelerde öğrenme yeteneği vardır. Ancak bir sirk için eğitilip belli komutlarla veya uyarıcılarla belli davranışları yapmayı öğrenen bir hayvan, bu öğrendiklerini kendi yavrusuna aktaramaz. Eğer aynı davranışları tekrarlaması istenirse o yavrunun da aynı doğrultuda yine insanlar tarafından eğitilmesi gerekir. Eğitime yönelik mekanizmaların ve süreçlerin icat edilmesi ve bu ihtiyaçların giderilmesinin önündeki sorunların aşılmasında bulunan yollar anlamına geldiği gibi, bu ihtiyaçları en üst düzeyde doyuma ulaştırmakla yükümlüdür. Zira bu doyum, kültüre içkin davranış, tutum ve alışkanlıkları pekiştirecek, güçlendirecek ve onların sürekliliğini sağlayacaktır. Bu nedenle, eğer ilk başta kültür yoluyla temel ihtiyaçların giderilmesi söz konusuysa, bütün kültürlerde bu ihtiyaçların giderilmesine yönelik yollar bakımından ortaklıklar bulmak mümkün olacaktır. Hayatı bu anlamda zorlaştıran kültür öğelerinin yaşaması olanaksızdır. Ancak çok özel durumlarda ve geçici süreler için bu tür öğeler var olabilmektedir. Örneğin İslâm'da ibadet için oruç tutma davranışı bir ay ve günün aydınlık saatleriyle sınırlanmıştır; Hıristiyanlıkta da oruç sadece hayvansal ürünlerin yenmesinin yasak olduğu bir ay sınırlıdır. Sadece çok küçük bir grup, yani rahipler ömür boyunca hayvansal ürün tüketmekten kaçınırlar. Kültürler neden birbirlerine benzerler? sorusunun cevabı da burada yatmaktadır. Kültürün bu özelliği, Britanyalı antropolog Bronislaw Malinowski'nin işlevselci kültür kuramının ilham kaynağı olmuştur. (Bkz. Bölüm 3).

Yorum: Eğitim sistemin, kültürün korunması değil, bireyin kişilik kazanması ve insan olabilmesi içindir. İnsana saygı, kültürlere saygıyı öğrenmeli, sadece suç kapsamı dışındakileri de ancak bilgilendirme ve rıza ile kabul edilebilir, peşin baskı ve ikna kabul edilemez. Eğitim ile sorunların aşılması veya doyumla ulaşma şeklinde bir yaklaşım olamaz, bunu birey yaptığı değer ile ancak sağlayabilir. Diploma almak değil, işlev, emek önemlidir. Çocuk Hakları Bildirgesine de uymamaktadır. “*Eğitim, ... bu ihtiyaçların giderilmesinin önündeki sorunların aşılmasında, ... en üst düzeyde doyuma ulaştırmakla yükümlüdür. Zira bu doyum, kültüre içkin davranış, tutum ve alışkanlıkları pekiştirecek, güçlendirecek ve onların sürekliliğini sağlayacaktır*” yapısı ile elbet asker, işçi gibi yapılan bir yapıda, bireyler kurallara uymak

zorunda ve görünüşte toplum bir noktada patlar, grevler, isyanlar gözlenir ve ayrıca “*hayatı bu anlamda zorlaştıran kültür öğelerinin yaşaması olanaksızdır*” gerekçesi ile isyanlar ölümle bastırılmalıdır. Tüm diktatörlerin yaptığı eylem ve gerekçeleri de dayanakları da benzerdir, zorlaştıran kişi ve öğelerin yaşaması olanaksızdır.

Kültürler birbirine neden benzer veya ayrışır sorusuna; kültürel öğelere göre (AKÇEDİST: Aile, Kaynaklar, Çevre, Eğitim, Devlet/Din/yönetim, İnsan, Sağlık ve Teknoloji), değişim olmalıdır ki burada ayrıca insan faktörü önemsenmelidir.

Tüm inanışlarda oruç tutma vardır ve çeşitli şekilde yapılırlar.

Oruç kelimesi Farsçadan gelmiştir. Savm/saum kelimesinin anlamı kendini tutmadır. Bireyin kendini koruması, kötülüklerden kaçması, zarardan kaçmak, nimetlerde bile aşırıktan kaçma, anlamındadır. Bir bakıma ekonomi, fedakârlık ve sosyal yardımlaşmadır. Yemekten ve ihtiyaçların iktisat edilmesi belirli zamanda yapılmaması, anlamındadır. Dolayısıyla bu şekil şekline ancak Tarım Kültürü gibi yapılarda oluşmakta, diğer kültürlerde daha geniş anlamda uygulandığı görülmektedir.

8) Kültür bir bütündür ve bütünleştiricidir

Kültür çatışmaya değil, bütünleştirmeye yöneliktir. Toplumsal hayat çatışma yaratıcıdır. Sınıf, tabaka, cinsiyet, yaş gibi farklılıklara dayanarak toplumlarda statü ve servet farkları oluşmuş ve bu farklar toplum içinde çatışma riskini her zaman arttırmıştır. Oysa kültür bu çatışma riskini azaltıcı bir şekilde farklara ilişkin çatışmacı yorumu görmezden gelmemizi sağlayan ve belirli dayanışma modelleriyle bu farkları önemsizleştiren bir bütünlük duygusu sunar. Hatta bazı kültürler, servet farkının yaratabileceği çatışma riskini tamamen ortadan kaldıracak biçimde, serveti yok eden, eşitleyici mekanizmalar icat etmişlerdir. Bunun en tipik örneği Kuzey Amerikalı Kwakiutl Kızılderililerinin uyguladığı potlaç geleneğidir. Yılda bir kez yapılan potlaç töreninde Kızılderililer çağırıldıkları konuklara bütün bir yıla yayılan emeklerinin karşılığı olan serveti sunarlar, hediyeler verirler, onları yedirir içirirler. Bu bir yarışma havasında sürer gider ve çağırılan her konuk bu şöleni düzenleyenlere karşı benzer ve belki de daha görkemli bir şölenle karşılık vermek konusunda yükümlülük altına girer. Potlaç'a karşılık veremeyenler intihara bile sürüklenebilir. Şölenin bittiği köylerde arta kalan servetin yakılıp yıkılmasına girişilir, böylelikle birilerinin birikmiş olan servete dayanarak güç ve iktidar elde etmesinin önüne geçilmiş olur. Zira şöleni düzenleyenler, şölen sonunda ne denli yoksullaşmışlarsa o denli onur sahibi olurlar. Potlaç'a benzer gelenekler pek çok toplumda görülür; birikmiş olan servetin Kwakiutl'larda görüldüğü gibi bütünüyle dağıtılıp tahrir edilmesi biçiminde olmasa bile simgesel bir dağıtım düzenlenmiştir. İslâm toplumlarındaki zekât kurumunu bunun bir örneği olarak verebiliriz. Burada servet tam olarak dağıtılmasa bile simgesel olarak onun belli bir bölümünün yoksullara aktarılması bu bütünlük ve dayanışma duygusunu yaratmaya yöneliktir. Kurban bayramlarında kurban etinin dağıtılması da benzer biçimde yorumlanabilir. Yavuz Turgul'un Züğürt Ağa filminde (1985) trajikomik bir biçimde anlatılan ağa tipi, ne kadar yoksullaşmış olsa da düzenlenen güreş müsabakalarının ardından bütün köylüsüne ziyafet vermeyi bir yükümlülük sayar. Zira ağalık, sadece ekonomik bir tahakküm biçimi değil, aynı zamanda belirli toplumsal/kültürel görevlerin bulunduğu ve otoriteye karşı bağlılık ve rızanın bu görevlere bağlı ve kültürel olarak zamanı ve mekânı belirlenmiş karşılıksız vericilik davranışı ve yükümlülükler aracılığıyla temin edildiği bir kurumdur. Öte yandan kültürün farklı öğeleri de birbiriyle çatışma içinde birlikte var olamaz; eğer böyle bir durum ortaya çıkarsa bu öğelerden biri tasfiye olacak ya da dönüşecek veya iki farklı kültürel eğilim olarak birbirinden ayrışacaktır. Dolayısıyla kültürel hayatın bir alanında meydana gelen değişiklikler diğer öğeleri de değiştirmeye zorlamaktadır. Örneğin Türkiye'de Medeni Kanun'un kabulüyle tek eşlilik bir zorunluluk haline getirilince, din içinde çok eşliliğin ancak zorunlu hallerde geçerli bir kurum olduğunu dile getiren yorumlar çoğalmaya ve geçerlilik kazanmaya başlamıştır. Modernleşmeyle birlikte çok eşlilik ise, modern kent hayatında uygulanabilir bir gelenek olmaktan uzaklaşmış, ancak aşiret yapısının hâkim olduğu coğrafyalarda, varoluşunu meşru ve gerekli kılan eski koşulların görece devam ettiği hallerde varlığını koruyabilmiştir. Örneğin bu gerekliliğin en önemli unsuru, bu tür yapılarda güç ve iktidar anlamına gelen çok sayıda erkek çocuğa sahip olma ihtiyacıdır. Kadınların giderek iş hayatında rollerinin artması, çalışan kadın profilinin yükselmesi, evde çocuğunun bakımıyla meşgul geleneksel kadın tipini ve onun rollerini de değiştirmeye zorlamaktadır. Kreşler, anaokulları ya da bakıcı kadınlar gibi yeni aktörler devreye girmekte, çalışan kadının iş gerilimine maruz kalması aile hayatı üzerinde de yeni etkiler yaratmaktadır. Örneğin son yıllarda boşanmaların bu denli artması kendiliğinden bir durum olarak değil, ekonomik ve kültürel değişimin bir çıktısı olarak görülmelidir.

Yorum: Kültürel yapı, belirli bir yapının kurumsal ve uygulama olarak tek boyuta indirilmesi ile çatışmadan kaçınılacağı düşünülmektedir. Bunun yapısı “*Sınıf, tabaka, cinsiyet, yaş gibi farklılıklara dayanarak toplumlarda statü ve servet farkları oluşmuş ve bu farklar toplum içinde çatışma riskini her zaman arttırmıştır*” ifadesi ile İnsan Hakları, Anayasa ve Türk Ceza Kanunu boyutunda olmak üzere insanların ayrıştırılması bir suç kapsamındadır. Dolayısıyla bütünleşme boyutu birey hakkı, bağımsızlığı ve bu hakkın korunup, gözetilmesi olmalıdır.

Kültürlerin öğeleri ile tamamen ayrı, farklı olarak ele alınmadığı (Kabile, Tarım, Endüstri, Yüksek Teknoloji ve Birey Hakları), sadece bir boyutun uluslar arasındaki değişimini irdelemektedir. Zenginlik, Tarım Kültüründe Üst Kültürün ve Endüstri Kültüründe de sermayenin hakkıdır. Kabile kültüründe ve birçok kültüründe eşitlik ve kabilenin ve grubun var olması esası öne çıktığı için, paylaşım bir bakıma zorunluluktur. Bakış açısı, tamamen ayrı dayanaklar içindedir.

Kadına eşitlik değil, kültürlere göre etkileşim ve roller farklıdır. Amerika'da bebek bakımı için dadı tutmak çok pahalı olduğu için, kadınlar evde rollerini üstlenmeleri oranı yüksektir.

9) Kültür bir simgeler sistemidir

Kültür bize pek çok simgeyi ve onların anlamlarını öğretir. Bu simgeleri çözer ve ona göre davranırız. Doğal olarak bu simgeler kültürden kültüre, zamandan zamana değişir. Simgeler aynı zamanda davranış göstergeleridir. Simgeyi çözersek arkasından gelecek davranışı da bilebiliriz. Örneğin pazar günü çalan çan sesi, mümin bir Hristiyan'a kiliseye gitmesi gerektiğini söyler; tıpkı ezan sesinin mümin bir Müslümanın biraz sonra namaz kılması gerektiğini bildirmesi gibi... Biz o kültüre yabancıysak, yani simgeyi ve anlamını bilmiyorsak bu simge ve işaretlerin gerektirdiği davranışları da bilemez ve bunlara uyamayız. İnsan sürekli bir simge yaratıcısıdır; bu simgeleri yaratır ve ona göre davranır. Örneğin takvim bir insan yaratımıdır; doğanın kendisinde olan bir çevrimi yapay bölümlere ayırarak ve onlara adlar vererek anlamlı kılmıştır. Artık o takvimin her günü ayrı bir anlama sahip hale gelecek ya da belirli günlere ilişkin işaretler bize o günlerde ne yapmamız gerektiğini söyleyecektir. 29 Ekim tarihi Türkiye'de yaşayan biri için anlamlıdır, zira o kişi o gün cumhuriyetin ilân edildiğini ve o günün resmî bayram ve tatil günü olduğunu bilir; bu olayların simgesi olan tarihi işittiği ya da gördüğü zaman bu çağrışımlar onun hatırına gelir. Türkiyeli olmayan ya da Türkiye ile ilişkisi olmayan bir kişiye bu çağrışımlar elbette oluşmayacaktır. Tıpkı bunun gibi başka doğal durumlar da simgeleşebilir. Yaşlılık canlılar için doğal ve kaçınılmaz bir durumdur. Yaşam süresinin ileri dönemlerinde kişiler yaşlılık nedeniyle fiziksel değişimlere uğrarlar. Ancak bu fiziksel değişim, yaşlılığın kişiye statü kazandırdığı toplumlarda onun karşısında bir dizi davranışın benimsenmesi gerektiğini hatırlatır ve bu andan itibaren yaşlı bir otorite ve saygınlık simgesi haline gelir (Fotoğraf 2.3). Yaşlı bir kişiye gösterilen saygının ifadesi olarak el öpme adeti). Dil yoluyla ürettiğimiz herşey de birer simgedir aslında. Simge ile işaret ettiği şey arasında doğrudan, zorunlu ve apaçık bir bağlantı yoktur. Bizim ev olarak imlediğimiz nesneye, İngilizler home, Almanlar haus, Araplar hane, İranlılar dâr diyor. Bu farklı dilleri konuşanların tümünün zihninde, bu kelime söylenince aynı şey canlanıyor. Ama bu kelimeleri birbirimize söylediğimizde hiçbir şey anlamıyoruz. Dolayısıyla nesnelere dünyasını dil üzerinden simgelere çevirip zihinsel bir dünya yaratıyoruz ve bu zihinsel dünya her kültür için ayrı bir dünya oluyor. Sosyal bilimci Kastoriadis simgelerin ikonografik anlamına dikkat çekmiştir. Her simge aynı zamanda bir ikondur; biz bu ikonları kavrar ve onları gördüğümüzde onlarla ilişkilendirdiğimiz toplumsal/kültürel değer ve tutumlarımıza başvururuz. Örneğin bir tuvaletin kapısındaki pipo işareti o tuvaletin erkeklere ait olduğunu gösterir. (Fotoğraf 2.4). Dolayısıyla erkeklik kategorisi ile ilişkili sayılan bir dizi ikon (bunlara pantolon, silindir şapka, baston- şemsiye, silah, kiraathane, asker vs. eklenebilir) erkekliğe dair toplumsal/kültürel gerekleri çağrıştıracak, davranış ve tutumlarımızı belirleyecektir. Bunun gibi örneğin çarhiha gerilmiş bir İsa ikonu gördüğünde, Hristiyan olmayanlar için bir anlam ifade etmeyen ve saygı davranışını çağrıştırmayan bu ikon karşısında, mümin bir Hristiyan hemen istavroz çıkarma davranışına başvuracaktır. Kültür içinde simgelerin bu özel yerine dayanarak Leslie White kültürü "maddî öğelerin, davranışların, düşünce ve duyguların, simgelerden oluşan ve simgeler dayanan bir örgütlenmesi" olarak tanımlar. Clifford Geertz kültürü "örgütlenmiş bir simgesel sistemler toplamı" olarak değerlendirir. Geertz'e göre kültür, yapısalcı Levi-Strauss'un düşündüğü gibi insanların kafasında yer alan bir model değildir, aksine kültür kamusal simge ve eylemlerde somutlaşmaktadır.

Yorum: Kültürel yapı, simgelere anlam kazandırmaktadır. Eşitlik ilkesi uygulanan toplumlarda, tuvaletler WC olarak dişi ve erkek olarak değil, tek bir yapı ile "rest room" denilen ihtiyaç giderici yerdir. Burada ayna, bakım, tuvalet bakımı yapılması, güzel kokulu ve geniş alanlardır. Simgelerin, erkek şapkası, kadın eteği gibi imajlar anlamsızlaşmaktadır. Bazı yerlerde ise kapı olmadığı, tarlada, bahçede belirli şekilde ve yerlerde yapılması da bir durumdur. Hristiyanların da farklı simgeleri olduğu, Katolik, Ortodoks ayrıştığı bilinmelidir. Müslümanlarda da tarikatların ayrışması için kendilerine göre farklı yaklaşımları vardır ki bunların İslam ile alakası yoktur. Kendilerini ayırmak için somutlaştırmaktadırlar, aynı şekilde uluslar da ayırım için bayrak ve flamlar oluşturmaktadırlar. Bu bir tanımlamadır; sarı lacivert ile sarı kırmızı gibi takımlar ayrılmaktadır.

10) Kültürün hem maddî hem de manevî yönü vardır, bu iki yön arasında bir ikilik yoktur.

Kültürün maddî varlıklar halinde gördüğümüz ürünleri yanında değerler, tutumlar, davranışlar ve alışkanlıklar biçiminde, görülmeyen ama uyulan ve izlenebilen öğeleri vardır. Ancak bu iki yön arasında karşılıklı bir etkileşim vardır. O nedenle Kıta Avrupası'nda ortaya çıkan ilk kültür tanımlarında olduğu gibi maddî kültür-manevî kültür ayrımı yapay bir ayırmadır. Özellikle Japon toplumu üzerinden yinelenip duran bu klişe, yani maddî olarak Batılılaşan ama manevî olarak kendi değerlerini koruyan Japonya imgesi, doğru bir imge değildir. Zira sanayileşmeye ve kapitalistleşmeye bağlı olarak Japonya, sanıldığı gibi aksine değerler ve tutumlar bakımından da oldukça değişmiştir ve değişmeye devam etmektedir. Benzer durum bugünün Çin'i için de söylenebilir. Örneğin buzdolabının ya da televizyonun Türkiye'ye girişi bir maddî kültür değişimi olarak düşünülebilir. Ancak bunların girişi değerler, tutumlar ve alışkanlıklar üzerinde önemli etkiler yaratmıştır. En azından, buzdolabının girişiyle birlikte yeme-içme alışkanlıklarımızda belirli değişiklikler ortaya çıkmış; daha önce tanımadığımız hazır gıdaları, onlarla birlikte gelen kültürel imgeleri de tüketir hale gelmişizdir. Özellikle reklamlarla bize o gıdaların gerçek karşılığı değil, karşı geldikleri kültürel imge aktarılmaktadır. O nedenle biz onları tüketirken sadece bir gıdayı tüketmeyiz, onu tüketirken aynı zamanda onun kültürel imgesini de yansıtırız. Televizyon da öyledir. Belki hâlâ eski bir alışkanlığın devamı olarak televizyonun üzerine beyaz bir örtü örtüyor ve üstüne sevdiğimiz fotoğrafını koyuyoruz ama beyaz camın içinden daha önce bilemediğimiz dünyalara ilişkin pek çok haber ve imge sürekli olarak bizlere akıyor; onlar üzerinden yeni tutumlar, davranışlar ve alışkanlıklar, hatta değerler kazanıyoruz, ya da eskilerinden bazılarını terk ediyoruz. Şu anda Türk mutfağına bakan biri, domates ve patlıcanın bu mutfağın vazgeçilmez ve en eski unsurlarından olduğunu düşünebilir. Ama eğer Kristof Kolomb, Amerika kıtasına gidip Avrupalıların oraları kolonileştirmesini başlatmasaydı, biz Türkler ne domatesi ne de patlıcanı tanıyacak ne bunların ayrılmaz parçası olan bir mutfak ve lezzet algısı evrimleşecek ne de içinde bu sebzelerin adının geçtiği türk ve deyişler olacaktır. Öte yandan manevî kültür kavramı içinde değerlendirilen öğelerin maddî kültür ürünlerinin biçimlenmesi ve kullanımı üzerinde yarattığı bir etkiden de söz edebiliriz. Kamyon kamyondur, ama Kuzey Amerika'da sadece ait olduğu firmanın adının yazılması yeterli görülen bir kamyonla, Pakistan'ın veya Hindistan'ın rengârenk boyanmış, çeşitli yazı ve motiflerle süslenmiş kamyonu arasındaki kültürel farkı görmezden gelemeziz.

Yorum: Japonya değişmesi değil, Endüstri Kültüründen Yüksek Teknolojiye geçmesi ve halen Birey Hakları Kültürü üzerinde yapılanmasıdır. Bu bir değişim, gelişim boyutudur. Ancak değişim yaklaşımı Japonca, Kaizen'dir, anlamı iyileştirme. Amerika yıkıp yeniden yapma iken, iyileştirme iyiyi alıp, kötü olanlardan vaz geçmek ve değiştirmektir. Bir televizyon değişim iken, dışardan insanlara beyin yıkama işlevi yaptığı için, şimdi kapatılan bir unsur

olmaktadır. Bilgilendirme ve rıza yerine, doğrudan ikna yaklaşımları artık dışlanmaktadır. Dolayısıyla bunların algılanması bir bakıma olanaksız olup, farkındalığın maddi ve manevi yapısı yerine, dayanakları ve gerekçeleri gündeme gelmelidir. Bu Makalede yapılmadığı görülmektedir.

- **Kültür doğal ve toplumsal dünyayı algılamamıza ve anlamlandırmamıza yarayan çerçeveleri sunar.**

Dünyayı bu çerçeveler olmadan algılayamaz ve anlamlandıramayız. Bir deyişle, doğduğumuz andan itibaren gözlerimize kalın bir mercekle yerleştirilmiştir, ama biz bu mercekten dünyaya bakmayı, dünyaya bakmanın en doğal, en olağan ve en doğru hali sayıyoruz. Antropolog Ruth Benedict, bu yüzden, “gözümüzdeki merceklerin farkına varmaksızın dünyaya bakıyoruz” diyor. Karın yağması doğal bir olaydır ama biz Türkler için kar dört türlü yağar: Lapa lapa, tipi halinde, sulu sepken ve atıştırarak... Oysa bir Eskimo için karın yağmasının yüz türlü ismi (yani yüz türlü hali, dolayısıyla yüz türlü anlamı) vardır. Bu anlamların her biri Eskimo'nun o durumda ne yapması gerektiğini bildirir. Pek çok halk gibi Türkler de mavi ile yeşili ayırt eder; ama Japonlar için bu iki renk birdir ve tek bir kelimeyle ifade edilir. Bir Yörük çocuğu muhtemelen zehirli mantarla zehirli olmayanı ayırt edebilecektir; ama bu bizim için imkânsızdır, zira bizim kültürel kodlarımızda bu doğal durumu anlamlı hale çevirecek bir veri, bir bilgi yoktur. Dolayısıyla gördüğümüzü, duyduğumuzu ve yaşadıklarımızı önce kendi kültürümüzün diline çevirir ve onları o yolla anlamaya çalışırız. Eğer kendi kültürümüzün anlamlandırma dünyasıyla şahit olduklarımızın ait olduğu kültürün anlamlandırma dünyası birbirine uymuyorsa tanımadığımız kültürün kodları bakımından hata yapmamız an meselesi demektir.

Yorum: Kültürel Yapı, belirli anlamı, dayanak ve gerekçe ile oluşturmaktadır. Endüstri Kültüründe amca, dayı farkı yok iken, Tarım Kültüründe çok büyük anlamı vardır. Bu değerler bir kültürden ötekine taşınabilir ama olması veya olmaması, doğru ve iyi veya yanlış, kötü olarak irdelenemez. Kültürlerde anlamsızlaşan veya anlam kazananlar ile devam eder veya körelir, yok olurlar. Bunları birbirine çevirsen bile anlamı kavranamaz. Bu açıdan empati belki farkındalığı sağlayabilir. 13 Cuma anlamı birçok kültürde anlamsız iken, bazı kültürde, adeta yaşam durmaktadır. İslam büyü, kutsama veya laneti kabul etmez iken, müslüman bazı tarikatlar bunu aktif olarak tutar ve yaşarlar, yaşatırlar.

- **Kültür doğaya el koyar**

Kültür yoluyla doğayı insanileştiririz, onun üzerinde kurallar koyar, onu sınıflandırır ve dönüştürürüz. Örneğin orman yangınlarının arttığı aylarda insanların ormanlara girmesini yasaklayan doğal bir engel yoktur ama hükümet orman yangınlarını önlemek amacıyla, insanların ormanlara girişini yasaklayabilir. Doğa üzerindeki bu yasak doğanın kendisinden değil, onun üzerinde hüküm kuran insanlardan kaynaklanır. Avlanma yasağı da benzer bir durumdur. Belirli türlerin belirli zamanlarda avlanması otorite tarafından yasaklanmıştır. Bunda amaç o türlerin neslinin tükenmesinin önlenmesidir. Oysa doğada böyle iradî bir mekanizma yoktur. Türler doğa karşısında sadece doğa yasalarına tâbidir, oysa biz insanlar onların bazısının korunmasına karar verebilir ve bunun için önlemler öngörebiliriz. Bir baraj yapısı da insanın doğaya el koyması olarak yorumlanabilir. Kendiliğinden akıp giden bir irmağın önüne toprak veya beton bir set yaparak ondaki suyu tutmak; insan eliyle biriktirilmiş bu sudan sulama, kullanma, içme, elektrik üretme gibi amaçlar için yararlanma davranışı tamamen insana özgüdür ve doğaya insanın ürettiği araçlarla (zihinde planlayarak, hesaplayarak, kazma-kürek veya ileri iş makineleri kullanarak) yapılan kültürel bir müdahaledir.

Yorum: Her bir bitkinin büyüme ve gelişmesi gibi, bireyler ve toplumların da büyüme, gelişme ve değişimleri için belirli ortama gereklilikleri vardır. Bunu çevre olarak ele almalı ama doğa gibi coğrafik olması ötesi, değişim doğa üstüdür.

- **Kültür aynı zamanda bir idealler sistemidir**

Kültür taşıdığı kurallar, normlar ve değerler aracılığıyla bize ne yapmamız, nasıl davranmamız gerektiğini söyler. Ancak bizler her zaman bu değer, kural ve normlara uygun davranmayız. Dolayısıyla olması gerekenlerin toplamı olan ideal kültür, pek çok zaman bize kültürün gerçekte nasıl yaşandığını söyleyemez. O nedenle bazı antropologlar ideal kültür-gerçek kültür ayrımı yaparlar ve gerçek kültürü gözlemek için alan araştırmasına çıkarlar. Kültür ideal başvuru çerçevelerinden oluşsa da her zaman bu çerçevelere uyulmaz. Örneğin bir antropolog İslâm'ı anlamak için Kuran'ı okumak ve yorumlamakla yetinmez; İslâm'ın nasıl yaşandığını görmek üzere alana çıkar. Kuran ve İslâm'ın temel metinleri bize ideal İslâm'ı sunar; yaşanan İslâm'ı değil. Oysa 18. yüzyıldan itibaren şarkiyatçılar (oryantalistler) İslâm'ı bize ve Batı dünyasına bu metinler üzerinden anlattılar; 20. yüzyılın antropologları ise alan araştırmaları yaparak bize bu metinlere yansiyandan farklı pek çok İslâm'ın (İslamların) varlığını gösterdiler. Kültüre yeni giren kurallar da benzer biçimde eski alışkanlıklar nedeniyle ideal halleriyle uygulanmazlar. Örneğin trafik ışığının ilk kez kurulduğu bir yerde bu sürücü ve yayaların bu işiğe uymakta zorlandıkları ve eski trafik alışkanlıklarını sürdürdükleri görülür. Ya da yasak olduğunu bildiğimiz halde trafikteki hız sınırını sıklıkla ihlâl ederiz. Türkiye'de en çok gördüğümüz bir ihlâl, emniyet şeridi ihlâlidir. Emniyet şeridi, acil geçiş hakkı olan ve arıza halinde çekilmesi gereken araçlara ayrıldığı halde, trafik sıkıştığında sürücülerimiz bu şeridi kullanmaktan kaçınmazlar. Buradaki davranış biçimi de kültürel, ama ideal kültüre ait bir davranış değil gerçek kültüre ait bir davranıştır.

Yorum: Kültürel yapıda kültürü “Kültür taşıdığı kurallar, normlar ve değerler aracılığıyla bize ne yapmamız, nasıl davranmamız gerektiğini söyler” şeklinde yorumlanmasına temelden karşıyım. Birçok yönetmelik, uygulama ve kurallar, gelenekler, örf ve diğerleri ancak bir bilgi niteliindedir, bireyi ancak suç olanlar, yazılı ve zarar oluşturanlar bağlar. Bilgi, eğitimde de verilenler, bireyin kabul etmesi ve benimsemesi ile kabul görmelidir. Bir kişi eğer matematiği sevmiyorsa, zorla ona öğretilmemelidir. Zorlama, beyin yıkama, ikna ve dayak yaklaşımı kabul edilemez ve suç niteliğindedir. Kırmızı ışık ihlâlinden söz edilmektedir. Her iki tarafa da kırmızı

ışık yanıyor ve bu 15 saniyeden uzun sürüyorsa, bir tarafta hiç taşıt yok iken kırmızı ışık ile sizi bekletiyor, trafik lambaları ile 4-5 bekleme sonrası geçiliyor, yaya için devamlı kırmızı, yeşil ise karşıya geçmeye yetmeyecek kadar kısa ise, devamlı dur, kalk nedeni oluyorsa, dinlenmemesi doğal insanlık boyutudur. Almancı Almanya’da uyması, Türkiye’de uymamasının yukarıda açıklanan nedenlerden dolayı olması bir dayanaktır. Siz korku ve zorlama ile bir süre bekletebilirsiniz, sonra yasak yıkılır. Yasak ancak zarar olması ile geçerli olabilir ki tümünden her araç bekletiyorsa ortada işaret sorunu vardır. Nitekim Hollanda da Amsterdam’da bilişim teknolojisi ile %80 oranında trafik ışıkları kaldırılmış ve taşıt akımı dikkate alınarak kırmızı ışık konmuştur. Taşıtların akışı %60 düzelmiş, yolda arabaların dizimi de %40 dolgun olmuştur. Kısaca Yüksek Teknoloji sorunu çözmüş, bireylerin şikayetine göre yapılanma olmuştur. Endüstri kültüründe trafik lambası bir medeniyet iken, Yüksek Teknoloji de kaldırılması bir medeniyet simgesidir. Amerika’da emniyet şeridi, eğer arabada 3 ve daha fazla kişi varsa kullanabilmektedir. Kısaca gereksinim boyutu irdelenmeli, kural, kuraldır yaklaşımında vaz geçilmelidir, ancak Tarım ve Endüstri Kültüründe bu olanaksızdır. Devlet trafiğin akışı değil, ceza ile elde ettiği geliri daha önemsemektedir.

Kültür bir uyarlanma tarzıdır

Daha önce de vurguladığımız gibi kültür, insan türünün biyolojik olanaklarını değil, kendi zihninin ve el becerisinin ürünü olan yaratıları kullanarak çevreye uyarlanmasıdır. Kültürün gelişimi çevre koşullarıyla bir uzlaşma girişimi olduğu kadar, yeniliklerden ve yaratılardan doğan yeni durumlara uyum sağlama yönünde ya da yeniliklere ve yaratılara yol açan kendi iç gerilimleri aşmak için başvurulan yeni uyarlanmalar biçiminde akar gider. Örneğin Karadeniz bölgesindeki yerleşim örüntüsüne baktığımızda, dağınık, dere yataklarından uzak ve seyrek nüfuslu bir yerleşme tarzıyla karşılaşırız. Bu yerleşme tarzı sık sık kabaran derelerin vereceği zararlardan uzaklaşacak ve kısıtlı geçim imkânlarından en yüksek biçimde yararlanacak bir çevreye uyarlanma biçimi olarak görülebilir. Öte yandan nüfusun artışıyla birlikte daha çok kıyılara yığılan ve yüksek konutlar yapma eğilimine giren nüfus, bu kez nüfus artışına bağlı yeni bir uyarlanma arayışına girmiştir. Ancak kıyılar bu nüfusu kaldıramamakta, bu yüzden göç giderek artmaktadır. Burada göç de bir toplumsal uyarlanma biçimi olarak okunabilir.

Yorum: Kültürün uyarlanma olarak görülmesi ve “*kendi zihninin ve el becerisinin ürünü olan yaratıları kullanarak çevreye uyarlanmasıdır*” yaklaşımı, bireyin çalışması, düşünmesi ve yaratıcılığının dışlanmasıdır, çünkü topluma uyarlanması öngörülmektedir. Trafik lambasını kaldıralım, akışa dikkat edelim gibi yaklaşımlar yerine, kırmızı ışığa nasıl kabul ettirebiliriz ağırlık kazanmaktadır. Bir alt üst geçitten sonra ışık olması anlamsızdır, bunun gerekçesini sorduğunuzda, sağa dönüş için köprüye geçmek için gereken arazi alınmamıştır. Kamu olan, Üniversite devlet kuruluşu ise, Milli Emlak olarak kapsamında iken, kamulaştırma bile yapılmasına gerek yoktur, sağa dönüş olmayınca da çeşitli ek yaklaşımlar ile trafik ışığı konulmakta, bir bakıma alt-üst geçiş anlamsız olmaktadır. Bu yapının 3-4 defa uygulanması, o şehirdeki yapının Yüksek Teknoloji ve Endüstri Kültüründe bile olmadığı, Tarım Kültürü yapısında, çeşitli üst ve alt katmanların etkin olduğu bir kültürel yapıyı göstermektedir.

• Kültür hem uyarlayıcı hem de uyum bozucudur

Kültür yoluyla uyarlanma, başlıca bir insan davranışıdır. Ancak her uyarlanmanın aynı zamanda geçici bir uyarlanma olduğunu da kabul etmek gerekir. Kısa insan hayatı bakımından elverişli ve verimli görünen bir uyarlanma tarzı, uzun vadede tersine çalışabilir ve insan hayatının sürekliliğine zarar verebilir. Örneğin denize yakınlığı ve çeşitli olanaklara erişimi bakımından elverişli oluşu nedeniyle sanayinin İstanbul-İzmit hattında gelişmesi Türkiye’nin sanayi toplumu yolunda geçirdiği yeni uyarlanmanın bir sonucuydu. Ancak iş alanlarının ve sermayenin bu bölgede yoğunlaşması, bölgenin sunduğu iş olanaklarının çok üzerinde bir nüfusun buraya akmasına yol açtı. Bu nüfus artışına bağlı olarak bu hatta çarpık yapılaşma biçiminde sıkışık ve kalitesiz konutlardan oluşan bir kentleşme ortaya çıktı. Bu kentleşme biçimi mevcut duruma kültürel bir uyarlanmaydı. Ancak bir kültürel uyarlanma olarak okunabilecek bu çarpık kentleşmenin Kuzey Anadolu deprem fayı üzerinde gelişmesi, 1999 Körfez Depremi ve onu izleyen Düzce Depremi ile bu uyarlanmanın kısa süreli uyum sağlayıcı rolünün hemen ardından uyum bozucu-sorun yaratıcı bir gelişme olduğunu bize gösterdi. Benzer biçimde belirli hayvan türlerinin yoğun avlanması da belirli dönemler için bu avla geçinen topluluklar bakımından kendi çevrelerine kültürel bir uyarlanmadır. Ancak yoğun avlanmanın avlanan hayvan türünün neslinin tükenmesine yol açması bu uyarlanmayı insan hayatının sürekliliği bakımından sorunlu hale getirebilir. Bunun gibi Konya ovalarında tarımsal faaliyet için yeraltı suyunun fazlaca kullanılması, kısa süre için verim artışına ve refaha yol açmıştır; ancak bu hesapsız kullanım bir süre sonra yeraltı suyunun tükenmeye yüz tutmasıyla sonuçlanınca bu uyarlanmanın bozucu etkileri öne çıkmıştır.

Yorum: Endüstri yapılanmasını zaman geçtikten sonra tartışılması, farklı bir kültürel bakış açısındandır. Endüstri kültürü kaynağın, ucuz enerji, ulaşım, olanak gibi imkanların olduğu yerde kurulması gerekir. Çevre açısından önemsenerek bunun küme yerine, çizgi ve alan olarak yapılanması ise yine Yüksek Teknoloji olmasına bağlıdır. Yüksek teknoloji de maden, kaynaktan daha önemlisi, birey ve üretim yapılabilir boyutudur.

[11] Kültür ihtiyaçları giderici ve doyum sağlamaya yönelik bir yapıdır

İnsanların, diğer canlıların aksine içinde yaşadıkları çevreye uyulanmalarında kullandıkları temel araç kültürdür. Çevreye uyulanmanın birinci koşulu, temel biyolojik ihtiyaçlarımızın giderilmesi gereğidir. Temel ihtiyaçlarımızı, yani yeme-iç-me, soluk alma, barınma, giyinme, üreme gereğini kültürün kurumları aracılığıyla yerine getiririz. Dolayısıyla bir kültürün birincil işlevi bu ihtiyaçların doyurulmasıdır. Temel ihtiyaçların giderilmesinde işlev görmeyen ya da bu anlamda doyum sağlamaya yönelik olmayan bir kültür düşünülemez ya da var olamaz. Çünkü varoluş nedeninin aksine böyle bir kültür insan hayatının sürdürülmesini ve sürekliliğini tehlikeye sokacaktır. Aksine kültür bir yandan bu ihtiyaçların giderilmesine

Yorum: Kültür, sosyal varlığı oluşturan öğeler ise, bunlar gereksinimlere göredir. İhtiyaçları oluşturanlarda yine kültürel sosyal yapıdır. Sermayedarın arabası olması normal ve lüks olmalı, işçinin ise servisle fabrikaya gelmeli, kısaca ihtiyaç boyutu olması beklenmez. Amerika'da Afrika Kökenlilerin çok renkli ve ultra lüks araba gereksinimi, orada bir üst düzey boyutunda görünme arzusundan kaynaklanmaktadır. Bu doyum değil, doyumsuzluktur. Kısaca doyum kültürel olmak ile olması, ancak o boyutun, kişinin görevini ve işlerinden dolayı gurur duyması ile olur. Kısaca doyum sağlaması, sermayedarın bir zorunlu memnuniyet yaratmasıdır. Eşitlik, kardeşlik ve değer üretme ile ancak doyuma ulaşabilir, arabası olma doyum değil, çeşitli sorunları, daha üst beklentiyi doğuracak, kişi mutsuzluk yaratabilecektir.

Genel Yorum

Burada da kültür bir tek tip yapı olduğu, bunun çeşitli toplumlarda, ülkelerde farklı yapılması olarak görülmektedir. Kızılderili ile Amerika'daki yerleşenlerin kültürel yapısı farklı olduğu için, Şükran Günü olarak kutlanan gün, düşmana hindi vermenin onun kışın varlığın devamını sağlamanın, Amerikalı bu fedakarlığı anlamamış ve onları, en iyi Kızılderili ölü olan demiştir. Halen kutlanan yapı ile ailenin geniş fertleri ile birlikte olmasıdır ki, bir aile sabah birlikte kahvaltı yapmadığı, her bireyin ayrı, kendi başına baktığı bir ortam olduğu dikkate alınınca, bunun Noel ve Şükran Günü gibi sınırlı olması kıymetini arttırmaktadır. Bunun dayanakları, kültürel yapıya göre bakarak ele alınması anlaşılmasını uygun kılacaktır.

10) Social norm¹²

Wikipedia

Social norms are regarded as collective representations of [acceptable](#) group conduct as well as individual perceptions of particular group conduct.^[1] They can be viewed as cultural products (including values, customs, and traditions)^[2] which represent individuals' basic knowledge of what others do and think that they should do.^[3] From a [sociological](#) perspective, social norms are informal understandings that govern the behavior of members of a society.^[4] [Social psychology](#) recognizes smaller group units (such as a team or an office) may also endorse norms separately or in addition to cultural or societal expectations.^[5] In the field of social psychology, the roles of norms are emphasized—which can guide behavior in a certain situation or environment as "mental representations of appropriate behavior".^[6] It has been shown that normative messages can promote pro-social behavior, including decreasing alcohol use^[7] and increasing voter turnout.^[8] According to the psychological definition of social norms' behavioral component, norms have two dimensions: how much a behavior is exhibited, and how much the group approves of that behavior.^[5] These dimensions can be used in normative messages to alter norms (and subsequently alter behaviors). A message can target the former dimension by describing high levels of voter turnout in order to encourage more turnout. Norms also can be changed contingent on the observed behavior of others (how much behavior is exhibited).

Social norms can be thought of as: "rules that prescribe what people should and should not do given their social surroundings" (known as milieu, sociocultural context) and circumstances. Examination of norms is "scattered across disciplines and research traditions, with no clear consensus on how the term should be used."^[9]

Yorum: Kültür bir bakıma sosyal olarak, değerler, gelenekler ve toplumsal yapılanmada, grup, kabile veya bir toplum açısından kabul edilebilir değerlerin norm, kalıp olarak tanımlandığı görülmektedir. Davranışın bir akıl, mantık olarak da kabulü ve benimsenmesi önemlidir. Davranışta sosyal kuralların iki bakış açısı vardır: a) davranışların ne kadarı görüntüsel, algısal olmakta, b) bu davranışı grup ne kadar kabul etmektedir. Sosyal normların insanların yapması ve yapmaması gereken, sosyal çevrede beklenenlerdir. Disiplinler arasında tam bir ortak uyu araştırmacılar ve diğer bireyler arasında, bu normların uygulanması ve kullanılması açısından tereddütler ve şüpheler olabilecektir.

Emergence and transmission...

Through [rulemaking](#), humans organize and simplify actions/[social practices](#).^[10]

Everyday there are new rules put into place, as well as old rules that are more structured whether it be for a group or an individual. Yet, not only do humans make rules, they strive on finding the rules that come eye to eye about how the world works.^[11] These rules, once accepted by an individual or a group after trial and error, then become a norm.

Groups may adopt norms through a variety of ways. Norms can arise formally, where groups explicitly outline and implement behavioral expectations. Laws or club rules serve as an example of this.^[12] A large number of these norms we follow 'naturally' such as driving on the right side of the road in the US and on the left side in the UK, or not speeding in order to avoid a ticket. Many formal norms serve to provide safety to the general public.

However, social norms are much more likely to develop informally, emerging gradually as a result of repeated use of discretionary stimuli to control behavior.^{[13][14]} Not necessarily laws set in writing, informal norms represent generally accepted and widely sanctioned routines that people follow in everyday life.^[15] These informal norms, if broken, may not invite formal legal punishments or sanctions, but instead encourage reprimands, warnings, or [othering](#); [incest](#), for example, is generally thought of as wrong in society, but many jurisdictions do not legally prohibit it.

Yorum: Sosyal yaşamda çeşitli durum ve oluşumlara göre kuralların oluşturulması, toplu yaklaşım açısından önemlidir. İngiltere de soldan gidilirken, bu yürüyen merdivende de olmaktadır. Yolda giderken sağa önce bakılmalı, diğer ülkelerde ise sola önce bakılmalıdır. Bunun gibi uygulamalar yaşamsal önemlidir. Eskiden arabaların hızı düşük iken, bunun 130km/saate çıkması gibi değişimler, teknolojinin bir sonucu oluşurlar. Buna uyum, teknoloji kullanma ile olasıdır. Yasalar, yönetmelikler ve tebliğler, iletilmeden, bilgilendirmeden suç olarak tanımlanamaz ve itiraz hakkı vardır. Sadece Ceza Kanunları uluslararası ve yapılmaması suç olup, bilmemek te mazeret sayılmaz. Birçok uygulama zarar oluşmaması, korunma, özetme ve tedbir amaçlıdır. Formal olmayan esaslarda yine insanlık boyutunda olmalıdır. Unutulmamalıdır ki, tüm yasalar İnsan Hakları ve tüm diğer Uluslararası Yasalara uygun olmalı ve bu Anayasa Mahkemesi ve İnsan Hakları Mahkemesince de uygunluğu denetlenebilir.

Transfer of norms between groups...

Individuals may also import norms from a previous organization to their new group, which can get adopted over time.^{[16][17]} Without a clear indication of how to act, people typically rely on their past history to determine the best course forward; what was successful before may serve them well again. In a group, individuals may all import different histories or [scripts](#) about appropriate behaviors; common experience over time will lead the group to define as a whole its take on the right action, usually with the integration of several members' schemas.^[17] Under the importation paradigm, norm formation occurs subtly and swiftly^[17] whereas with formal or informal development of norms may take longer.

Groups internalize norms by accepting them as reasonable and proper standards for behaviour within the group. Once firmly established, a norm becomes a part of the group's operational structure and hence more difficult to change. While possible for newcomers to a group to change its norms, it is much more likely that the new individual will adopt the group's norms, values, and perspectives, rather than the other way around.^[13]

Yorum: Kurallar eğer dayanakları ve gerekçeleri insanlık üzerine ise, birbirinden alındığı ve uygulandığı görülmektedir. Yasalarımızın Avrupa Konsey kararlarına uygun olması ve bu açıdan uyum yasalarının çıkarılması da bu çerçeve içindedir. Düzenlemelere uymamak TCK göre suç değildir. Her kanunun yasal uyum denetiminden sonra uygulandığı unutulmamalıdır.

Deviance from social norms...

[Deviance](#) is defined as "nonconformity to a set of norms that are accepted by a significant number of people in a community or society."^[18] More simply put, if group members do not follow a norm, they become labeled as a deviant. In the sociological literature, this can often lead to them being considered outcasts of society. Yet, deviant behavior amongst children is somewhat expected. Except the idea of this deviance manifesting as a criminal action, the social tolerance given in the example of the child is quickly withdrawn against the criminal. Crime is considered one of the most extreme forms of deviancy according to scholar Clifford R. Shaw.^[19]

What is considered "normal" is relative to the location of the [culture](#) in which the [social interaction](#) is taking place. In psychology, an individual who routinely disobeys group norms runs the risk of turning into the "institutionalized deviant." Similar to the sociological definition, institutionalized deviants may be judged by other group members for their failure to adhere to norms. At first, group members may increase pressure on a non-conformist, attempting to engage the individual in conversation or explicate why he or she should follow their behavioral expectations. The role in which one decides on whether or not to behave is largely determined on how their actions will affect others.^[20] Especially with new members who perhaps do not know any better, groups may use discretionary stimuli to bring an individual's behavior back into line. Over time, however, if a member continues to disobey, the group will give up on him as a lost cause; while the group may not necessarily revoke his membership, they may give him only superficial consideration.^[13] If a worker is late to a meeting, for example, violating the office norm of punctuality, a boss or other co-worker may wait for the individual to arrive and pull him aside later to ask what happened. If the behavior continues, eventually the group may begin meetings without him since the individual "is always late." The group generalizes the individual's disobedience and promptly dismisses it, thereby reducing the member's influence and footing in future group disagreements.

Group tolerance for deviation varies across membership; not all group members receive the same treatment for norm violations. Individuals may build up a "reserve" of good behavior through [conformity](#), which they can borrow against later. These [idiosyncrasy credits](#) provide a theoretical currency for understanding variations in group behavioral expectations.^[21] A teacher, for example, may more easily forgive a straight-A student for misbehaving—who has past "good credit" saved up—than a repeatedly disruptive student. While past performance can help build idiosyncrasy credits, some group members have a higher balance to start with.^[21] Individuals can import idiosyncrasy credits from another group; childhood movie stars, for example, who enroll in college, may experience more leeway in adopting school norms than other incoming freshmen. Finally, [leaders](#) or individuals in other high-status positions may begin with more credits and be appear to be "above the rules" at times.^{[13][21]} Even their idiosyncrasy credits are not bottomless, however; while held to a more lenient standard than the average member, leaders may still face group rejection if their disobedience becomes too extreme.

Deviance also causes multiple emotions one experiences when going against a norm. One of those emotions widely attributed to deviance is [guilt](#). Guilt is connected to the ethics of duty which in turn becomes a primary object of moral obligation. Guilt is followed by an action that is questioned after its doing.^[22] It can be described as something negative to the self as well as a negative state of feeling. Used in both instances, it is both an unpleasant feeling as well as a form of self-punishment. Using the metaphor of "dirty hands",^[23] it is the staining or tainting of oneself and therefore having to self-cleanse away the filth. It is a form

of reparation that confronts oneself as well as submitting to the possibility of anger and punishment from others. Guilt is a point in both action and feeling that acts as a stimulus for further "honorable" actions.

Some research indicates that changes in the weather can increase the likelihood of children exhibiting deviant behavior.^[24]

Yorum: Aykırı tutumlar, bireyin farklı görüş ve davranışları, tüm sosyal yaşamda beklenir. Biyolojik açıdan da toplumu temsil eden çan eğrisinde, %2,5 ileri ve yine %2,5 geri boyutunda bireyler vardır. Burada etkinliğin, ileri düzeyde eğitilmenin bu ileri düzeydekileri saptayıp yapılması amaçlanmalıdır. Kısaca aykırılık olumlu, ileri zekalı olanlarda öne çıkmalıdır. Bir ilimizde ilkokul yapısında aykırı çocukların oluşturduğu sınıfta zekâ düzeyi ölçülmesi ile, hiperaktif ve üstün zekalılar yüksek oranda saptanmıştır. Normal denilen yapı ile ileri zekalı dengelemediği için, bunlar farklı sınıflara ayrıldığı gözlenmiştir. Suç kavramı ise aykırı davranışlar değil, bireye bilerek veya dikkat ve özen eksikliği, ihmal gibi nedenler ile zarar vermek, zedelenmesine neden olmaktır. Bunlar, kısaca dikta, zorbalık ve eziyet, zarar kavramları aykırı değil, suçtur. Bu açıdan normal nedir denilince, zarar oluşturmayan denilebilir. Yazıda belirtildiği gibi sosyal yapının istediğini yapmak normal yaklaşım değildir. Kalıba girmek, emri almak değildir. Birisine kul, köle ve birisini çoban kabul etmek normal değil, bilgilenme ve buna göre rıza oluşması, karar vermek normaldir. Yazılanlara katılmıyor, farklı olan, sapan ve değişim boyutunda olan, gelişim ve ilerlemeyi sağlayabilir. Hep aynı yapı, sadece statüde olmak demektir, İngiliz atasözü gibi, "kim tereddüt eder, duraklarsa kaybolur" gibi, değişimin temeli de aykırı olsa bile farklı görüşlerdir.

Behavior...

Norms running counter to the behaviors of the overarching society or culture may be transmitted and maintained within small subgroups of society. For example, Crandall (1988) noted that certain groups (e.g., [cheerleading](#) squads, dance troupes, sports teams, sororities) have a rate of [bulimia](#), a publicly recognized life-threatening disease, that is much higher than society as a whole. Social norms have a way of maintaining order and organizing groups.^[25]

Yorum: Sosyal kurallar, organize grupları ve usullerin devamlılığı için gerekli görülmektedir. Bir Batı illerinde zeybek oynamak bir toplumsal ifadeleri olmaktadır. İki baba evlendireceği çocukları için tutum ve davranışlarını hareketleri ile, evliliği onaylayıp, onaylanmadığını zeybek oynarken topluma göstermelidirler. Kız ve erkek zeybek oynarken, kız diz kırmaz, eğilmez, erkek ise sadece kıza dönük diz kırar, bir daha da kimse önünde diz kırmaz. Folklorik olarak oynanan oyunlarda diz kırılır, ama zeybeğin anlamını bilen yerlerde amir olan diz kıramaz. Kısaca sosyal kurallar, bilen ile bilmeyene göre anlam farkı vardır.

Social control...

Although not considered to be formal laws within society, norms still work to promote a great deal of [social control](#).^[26] They are statements that regulate conduct. The cultural phenomenon that is the norm is the prescriber of acceptable behavior in specific instances. Ranging in variations depending on culture, race, religion, and geographical location, it is the foundation of the terms some know acceptable as not to injure others, the golden rule, and to keep promises that have been pledged.^[27] Without them, there would be a world without consensus, common ground, or restrictions. Even though the law and a state's legislation is not intended to control social norms, society and the law are inherently linked and one dictates the other. This is why it has been said that the language used in some legislation is controlling and dictating for what should or should not be accepted. For example, the criminalisation of familial sexual relations is said to protect those that are vulnerable, however even consenting adults cannot have sexual relationships with their relatives. The language surrounding these laws conveys the message that such acts are supposedly immoral and should be condemned, even though there is no actual victim in these consenting relationships.^[28]

Social norms can be enforced formally (e.g., through sanctions) or informally (e.g., through [body language](#) and non-verbal communication cues.) Because individuals often derive physical or psychological resources from group membership, groups are said to control *discretionary stimuli*; groups can withhold or give out more resources in response to members' adherence to group norms, effectively controlling member behavior through rewards and operant conditioning.^[13] [Social psychology](#) research has found the more an individual values group-controlled resources or the more an individual sees group membership as central to his definition of self, the more likely he is to conform.^[13] Social norms also allow an individual to assess what behaviors the group deems important to its existence or survival, since they represent a codification of belief; groups generally do not punish members or create norms over actions which they care little about.^{[13][16]} Norms in every culture create [conformity](#) that allows for people to become [socialized](#) to the culture in which they live.^[4]

As social beings, individuals learn when and where it is appropriate to say certain things, to use certain words, to discuss certain topics or wear certain clothes, and when it is not. Thus, knowledge about [cultural](#) norms is important for [impressions](#).^[29] which is an individual's regulation of their nonverbal behavior. One also comes to know through experience what types of people he/she can and cannot discuss certain topics with or wear certain types of dress around. Typically, this knowledge is derived through experience (i.e. social norms are learned through [social interaction](#)).^[29] Wearing a suit to a job interview in order to give a great first impression represents a common example of a social norm in the [white collar work force](#).

In his work "Order without Law: How Neighbors Settle Disputes", Robert Ellickson studies various interactions between members of [neighbourhoods](#) and communities to show how societal norms create order within a small group of people. He argues that, in a small community or neighbourhood, many rules and disputes can be settled without a central governing body simply by the interactions within these communities.^[30]

Yorum: Sosyal kontrol için kuralların kanun yapısında değildir. Yaşlıların eli öpülür, alına konur, genç kadınlarda ise sadece dudak dokundurulur, diz bükülür. Bunun bir yazılı kuralı yoktur. Bazı kıyafetler, beyaz yakalı insan ile beyaz önlük gibi yaklaşımlar, memur ile sağlıklı elemanları tanımlar. Bunlar aynı zamanda bir imaj olmaktadır. Bazı gruplarda ise kendine özgü simgeler ile sosyal kontrol ve iletişim sağlarlar. Sosyal kontrolün her kültüre ve yapıya göre de özellikleri vardır.

Sociology...

For [Talcott Parsons](#) of the [functionalist](#) school, norms dictate the interactions of people in all social encounters. On the other hand, [Karl Marx](#) believed that norms are used to promote the creation of [roles](#) in society which allows for people of different levels of [social class](#) structure to be able to function properly.^[4] Marx claims that this power dynamic creates [social order](#). [Heinrich Popitz](#) is convinced that the establishment of social norms, that make the future actions of alter foreseeable for ego, solves the problem of [contingency](#) ([Niklas Luhmann](#)). In this way, ego can count on those actions as if they would already have been performed and does not have to wait for their actual execution; social interaction is thus accelerated. Important factors in the standardization of behavior are sanctions^[31] and social roles.

Yorum: İnsanlar arasında ilişkilerin belirli boyutta olması için kuralların olması, iletişimi etkinleştirmektedir. Dinamiklerin gücünün sosyal kuralları koyduğunu Materyalist düşünce öne sürmektedir. Davranışların standart olması için kurallar oluşturulmaktadır. Ancak TCK göre zarar ve ziyan oluşturmayan düzenlemeler uymamak suç değildir, bilgilendirme ile rıza gereklidir. Kurallara uymak bireye kalmaktadır.

Operant conditioning...

The probability of these actions that are committed are coined to [B. F. Skinner](#), that states that [operant conditioning](#) plays a role in the process of social norm. Operant conditioning is the increase that an action will occur again by increasing the reinforced response. This process is that of reward and punishment or trial and error. Hand in hand with deviance, the consequences of one's behavior, whether positive or negative, will determine the probability of reoccurrence as well as the push towards regulating one's decisions in the future. Containing five subcategories, this conditioning treatment is an influence in the actions one commits and the feelings one experiences afterwards. In the case of social deviance, an individual who has gone against a norm will feel the negative connotation that comes with defying the conditioning that was taught therefore indicating negative reinforcement. A good example is that of a little girl painting on the wall of the house as she seeks her mother's approval of her artistic work. When the child witnesses the mother putting her in a "time out", she realizes that if she were to paint on the wall again, it will lead to punishment therefore causing her to notice her negative reinforcement. Therefore, this makes the probability of her painting the wall again, decrease immensely. Skinner also states that humans are conditioned from a very young age on how to behave and how to act with those around us considering the outside influences of the society and location one is in.^[32] Built to blend into the ambiance and attitude around us, deviance is a frowned upon action.

Yorum: Bir çocuk evin duvarına resim yaparsa, eğer kızılacak olursa, bu davranışı tekrarlamaz. Ancak eğer çizim beğenilir ise yeniden yapmak ister. Bu açıdan eylemin sonucu, elde edilen sonuç onu yön vermektedir. Elde edilen sonuç pozitif tekrarlama, negatif ise terkini gerekli kılar.

Focus theory of normative conduct...

[Cialdini](#), [Reno](#), and [Kallgren](#) developed the focus theory of normative conduct to describe how individuals implicitly juggle multiple behavioral expectations at once; expanding on conflicting prior beliefs about whether cultural, situational or personal norms motivate action, the researchers suggested the focus of an individual's attention will dictate what behavioral expectation they follow.^[33]

Types...

Descriptive versus injunctive...

Descriptive norms depict what happens, while injunctive norms describe what *should* happen. [Cialdini](#), [Reno](#), and [Kallgren](#) (1990) define a descriptive norm as people's perceptions of what is commonly done in specific situations; it signifies what most people do, without assigning judgment. The absence of trash on the ground in a parking lot, for example, transmits the descriptive norm that most people there do not [litter](#).^{[33][34]} An Injunctive norm, on the other hand, transmits group approval about a particular behavior; it dictates how an individual *should* behave.^{[33][34][35][36]} Watching another person pick up trash off the ground and throw it out, a group member may pick up on the injunctive norm that he ought to not litter.

Prescriptive and proscriptive...

Prescriptive norms are unwritten rules that are understood and followed by society and indicate what we should do.^[37] Expressing gratitude or writing a Thank You card when someone gives you a gift represents a prescriptive norm in American culture. Proscriptive norms, in contrast, comprise the other end of the same spectrum; they are similarly society's unwritten rules about what one should not do.^[37] These norms can vary between cultures; while an acceptable greeting in some European countries, kissing a stranger on the cheek constitutes a proscriptive norm in the United States.

Subjective...

Subjective norm is determined by beliefs about the extent to which important others want them to perform a behavior. Social influences are conceptualized in terms of the pressure that people perceive from important others to perform, or not to perform, a behavior.^[36]

Mathematical representations...

Over the last few decades, several theorists have attempted to explain social norms from a more theoretical point of view. By quantifying behavioral expectations graphically or attempting to plot the logic behind adherence, theorists hoped to be able to predict whether or not individuals would conform. The return potential model and game theory provide a slightly more economic conceptualization of norms, suggesting individuals can calculate the cost or benefit behind possible behavioral outcomes. Under these theoretical frameworks, choosing to obey or violate norms becomes a more deliberate, quantifiable decision.

Return potential model...

Developed in the 1960s, the return potential model provides a method for plotting and visualizing group norms. In the regular coordinate plane, the amount of behavior exhibited is plotted on the X-axis (label *a* in Figure 1) while the amount of group acceptance or approval gets plotted on the Y-axis (*b* in Figure 1).^[5] The graph represents the potential return or positive outcome to an individual for a given behavioral norm. Theoretically, one could plot a point for each increment of behavior how much the group likes or dislikes that action. For example, it may be the case that among first-year graduate students, strong social norms around how many daily cups of coffee you drink exist. If the return curve in Figure 1 correctly displays the example social norm, we can see that if someone drinks 0 cups of coffee a day, the group strongly disapproves. The group does not approve of member behavior until someone hits four cups of coffee a day; the graduate students (as represented by the return curve) find it excessive to drink more than seven cups, however, as the approval again dips below zero. As exhibited by the coffee example, the return potential model displays for each increment of behavior how much group approval one can anticipate.

- **Point of maximum return.** The point with the greatest y-coordinate is called the point of maximum return, as it represents the amount of behavior the group likes the best.^[5] While *c* in Figure 1 is labeling the return curve in general, the highlighted point just above it at $X=6$, represents the point of maximum return. Extending our above example, the point of maximum return for first-year graduate students would be 6 cups of coffee; they receive the most social approval for drinking exactly that many cups. Any more or any fewer cups would decrease the approval.
- **Range of tolerable behavior.** Label *d* represents the range of tolerable behavior, or the amount of action the group finds acceptable.^[5] It encompasses all the positive area under the curve. In Figure 1, the range of tolerable behavior extends is 3, as the group approves of all behavior from 4 to 7 and $7-4=3$. Carrying over our coffee example again, we can see that first years only approve of having a limited number of cups of coffee (between 4 and 7); more than 7 cups or fewer than 4 would fall outside the range of tolerable behavior. Norms can have a narrower or wider range of tolerable behavior. Typically, a narrower range of behavior indicates a behavior with greater consequences to the group.^[13]
- **Intensity.** The intensity of the norm tells how much the group cares about the norm, or how much group affect is at stake to be won or lost. It is represented in the return potential model by the total amount of area subsumed by the curve, regardless of whether the area is positive or negative.^[5] A norm with low intensity would not vary far from the x-axis; the amount of approval or disapproval for given behaviors would be closer to zero. A high-intensity norm, however, would have more extreme approval ratings. In Figure 1, the intensity of the norm appears high, as few behaviors invoke a rating of indifference.
- **Crystallization.** Finally, norm crystallization refers to how much variance exists within the curve; translated from the theoretical back to the actual norm, it shows how much agreement exists between group members about the approval for a given amount of behavior.^[5] It may be that some members believe the norm more central to group functioning than others. A group norm like how many cups of coffee first years should drink would probably have low crystallization, since a lot of individuals have varying beliefs about the appropriate amount of caffeine to imbibe; in contrast, the norm of not plagiarizing another student's work would likely have high crystallization, as people uniformly agree on the behavior's unacceptability. Showing the overall group norm, the return potential model in Figure 1 does not indicate the crystallization. However, a return potential model that plotted individual data points alongside the cumulative norm could demonstrate the variance and allow us to deduce crystallization.

Yorum: Sosyal norm/kurallarda, kültürel yapı ötesinde, kişisel yaklaşımlar ve bireyin dikkatine giren ve benimsedikleri önemsenmektedir. **Tipleri:** a) **Tanımlayıcı, tesadüfi:** bir işe başlarken yapılacaklar ve ne olacağı bilinmeyen sonuçlu yaklaşımlardır. b) **Önce ve sonradan yapılanma:** Önceden selamlaşma, tokalaşma, sonra iş bitince ise tebrik etme ve kutlama gibi kurallardır. c) **sübjektif:** her bireye özgü davranış, örneğin yazar belirli sevgisini göstermek için kucaklaşmakta, bunu toplum istemekte, arzu etmektedir. d) **matematiksel örnek:** bazı kişilere göre yaklaşımların matematiksel karşı etkisi olmaktadır. Bunun kültüre göre farklı olduğu da algılanmalıdır, e) **geri dönüş potansiyeli olan model:** Bir kişiye kahve ikramı, kahvenin içilmesi ile ilişkilidir ki kimi için istenmeyen, diğeri için mutlu olma durumu oluşur. Bunlar 1) **Maksimum geri dönüş noktası:** kuralı insanların sevmesi ve yapmayı istemesidir. 2) **Tolere edilebilir davranışlar oranı:** kuralların gruplarda ve insanlarda tolere edilmesi, aykırılık yaşanmaması oranıdır. 3) **Yoğunluk:** gruplar içinde kuralı benimsemesidir. Pozitif veya negatif olması, düşük veya güçlü olması değil, beğenmesidir. 4) **Kristalleşme:** grup içinde bireylerin kabul etme oranına, teorik olanın aksiyona dönmesine göredir.

Game theory...

Another general formal framework that can be used to represent the essential elements of the social situation surrounding a norm is the **repeated game** of game theory. Rational choice, a branch of game theory, deals with the relations and actions socially committed among rational agents.^[39] A norm gives a person a **rule of thumb** for how they should behave. However, a **rational** person only acts according to the rule if it is optimal for them. The situation can be described as follows. A norm gives an **expectation** of how other people act in a given situation (macro). A person acts optimally given the expectation (micro). For a norm to be **stable**, people's actions must reconstitute the expectation without change (micro-macro feedback loop). A set of such correct stable expectations is known as a **Nash equilibrium**. Thus, a stable norm must constitute a Nash equilibrium.^[39] In the Nash equilibrium, no one actor has any positive incentive in individually deviating from a certain action.^[40] Social norms will be implemented if the actions of that specific norm come into agreement by the support of the Nash equilibrium in the majority of the game theoretical approaches.^[40]

From a game-theoretical point of view, there are two **explanations** for the vast variety of norms that exist throughout the world. One is the difference in games. Different parts of the world may give different environmental contexts and different people may have different values, which may result in a difference in games. The other is **equilibrium selection** not explicable by the game itself. Equilibrium selection is closely related to **coordination**. For a simple example, driving is common throughout the world, but in some countries people drive on the right and in other countries people drive on the left (see **coordination game**). A framework

called comparative [institutional analysis](#) is proposed to deal with the game theoretical structural understanding of the variety of social norms.

Yorum: Akılcı seçimlerin bir bakıma oyun teoremi olarak birbirine uyması beklenir. Verilen durumlarda insanların davranışının beklentisi makro olarak, bireyin kendisine göre davranışına da mikro denilmektedir. Farklı değerlere göre değişik yaklaşımlar beklenebilir. Teorik yapısal yaklaşımların benzer sosyal kuralları olması beklenir. Okula giden öğretmenin, kravat takması, kadın öğretmenin ise resmi giyinmesi beklenir.

Genel Yorum

Sosyal kuralların bazıları yazılı değil, o topluma göredir. Bunu orada yaşayan ve onu algılayan bilebilir. Zeybek folklor olarak öğrenilebilir ama bir düğünde oynanması için, her davranışın bir anlamı olduğu bilinmelidir, bazılarını yapmak, o toplum için en azından saygısızlık olarak görülebilir. Sosyal kurallarda hata işlenebilir, farklı kültürde olan için doğaldır, ancak farkına varmak, algılamak ve özür dilemek gibi eylemleri yaptıktan sonra geri bildirim ile yaklaşım yapılarak, o toplumun gönlü alınmaya çalışılmalıdır.

11) Cultural Values¹³

Wikipedia

Parents around the world want what they believe is best for their children. However, parents in different cultures have different ideas of what is best.^[35] For example, parents in a [hunter-gatherer](#) society or surviving through [subsistence agriculture](#) are likely to promote practical survival skills from a young age. Many such cultures begin teaching babies to use sharp tools, including knives, before their first birthdays.^[36] This is seen in communities where children have a considerable amount of autonomy at a younger age and are given the opportunity to become skilled in tasks that are sometimes classified as adult work by other cultures.^[37] In some Indigenous American communities, [child work](#) provides children the opportunity to learn cultural values of collaborative participation and [prosocial behavior](#) through [observation](#) and participation alongside adults.^[38] These communities value respect, participation in the community, and non-interference. The practice of non-interference is an important value in Cherokee culture. It requires that one respects the autonomy of others in the community by not interfering in their decision making by giving unsolicited advice.^[39] Indigenous American parents often try to encourage curiosity in their children. Many use a permissive parenting style that enables the child to explore and [learn through observation](#) of the world around it.^[26] Differences in values cause parents to interpret different actions in different ways.^[35] In some cultures, asking questions is seen by many European American parents as a sign that the child is smart. Italian parents, value social and emotional abilities and having an even temperament. They also value social and emotional competence, and believe that asking questions is a sign that the child has good interpersonal skills.^[35] Conversely, Dutch parents value independence, long attention spans, and predictable schedules, so they view asking questions negatively and as a sign that the child is not independent.^[35] The values cultures praise can be more broad than just about a specific topic such as asking questions. parents strongly value intellectual ability, especially in a narrow "book learning" sense.^[35] American parents strongly value intellectual ability, especially in a narrow "book learning" sense. Hispanic parents, on the other hand, value respect as a behavioral goal. Along with this, they believe in the idea of putting family above the individual, and emphasize the values of the catholic church. (Gonzales).^[35] The [Kipsigis people](#) of Kenya value children who are not only smart, but who employ that intelligence in a responsible and helpful way, which they call *ng/om*.^[35] Other cultures, such as Sweden and Spain, value more personal values such as being sociable, having security, and happiness.^[40] Parents in East Asia come from a culture that values nurturing and governance within families; this is called "guan" [gwan]. They believe that good parenting comes from order within a household. Even with this value, the concept of psychological control is also more common in this area than anywhere else.^[41]

Yorum: Her kültürün kendi değer verdikleri ayrışmaktadır. Göçebe kültürde kullanılan araçlar ile Tarım Kültüründe olanlar farklıdır ve birisinde yaşamda kalabilme becerisi önemli iken, diğer kültürde ise, ekin işleme konusunda yetişmelidir. Toplumda yer edinebilmek için her bireyin simgeleştirdiği boyutlar olabilmektedir. Bazıları mor rengi sever ve onun için bir değer, bir simge onu tanımlamaktır. Çocuklar birçok noktada gerekçeleri sorarlar, kitaplarda olmayanlardır sıklıkla sorulurlar. Bazılarında ise değerler toplumsal değil, kişiseldir.

Cultural Tools

Differences in values can also cause parents to employ different tools to promote their values. Many European American parents expect specially purchased educational toys to improve their children's intelligence.^[35] Some Spanish parents promote social skills by taking their children out for daily walks around the neighborhood.^[35]

Games can be used out of school to help reinforce ideas learned in school like looking at a map and playing geography games, downloading educational game software for a computer at home to learn reading, typing, science and math. Games like Wii Fit have even been used to help with patients receiving rehabilitation for knee surgery.^[42] Allowing kids time to play video games can help their learning because through video games kids learn memory, hand eye hand eye coordination and visual acuteness. Piaget believed in the "importance of play in learning" this learning can be done both at home and in schools.^[42]

Some good educational tools in schools today include online games like Kahoot!, language apps like Duolingo, math apps like Sushi Monster, using card games to do addition, subtraction, multiplication.^[43] Some schools even use Minecraft for tinkering. Educational games have been proven to have a positive effect on students. Improved learning in educational games include but are not limited to: improved hand eye coordination, memory ability, and visual acuteness.^[42] Educational games are linked to technology and many of the games listed above require a device to download the app or computer software. Some of the games only need access to the internet to be played. This play through learning is a great way to keep students engaged and having fun while learning their math facts or work in other subjects.^[43]

As well, a recent study in the United Kingdom performed an experiment in hopes of researching if there is a correlation between the use of touch screen devices and brain development in children from ages 6 months to 36 months. In the study they found that the act of scrolling on screens aids with fine motor skills such as stacking blocks. Other skills such as under gross motor or language categories had a much less significant effect.^[44]

Yorum: Her kültürde işlevsel olan eşyaları çocukluktan oynaması ve öğrenmesi için seçicilikleri vardır. Birçok oyun ve oyuncak bu amaçla üretilir ve kullanılması istenir. Okullarda başarı için, bazı bilişim oyunları teşvik edilmektedir. Zekâ ölçme olanlara bağlı olan oyunlar özellikle 6-36 ayında sıklıkla önerilenler olmaktadır. Her kültürde, kendine özgüdür.

Indigenous American cultures ...

Yorum

Çocukların yetişmesi için bir oyun programları vardır. Annelik için evcilik oyunları sık oynananlardır. Bireyler kültürel değerleri oynamaları ötesinde de geliştiren olmaktadır.

12) Social Structure, Cultural materialism¹⁴

From Wikipedia, the free encyclopedia

Cultural materialism in [literary theory](#) and [cultural studies](#) traces its origin to the work of the [left-wing](#) literary critic [Raymond Williams](#). Cultural materialism makes analysis based in [critical theory](#), in the tradition of the [Frankfurt School](#).

Overview

Cultural materialism emerged as a theoretical movement in the early 1980s along with [new historicism](#), an American approach to [early modern](#) literature, with which it shares much common ground. The term was coined by Williams, who used it to describe a theoretical blending of leftist culturalism and [Marxist](#) analysis. Cultural materialists deal with specific historical documents and attempt to analyze and recreate the zeitgeist of a particular moment in history.

Williams viewed culture as a "productive process", part of the [means of production](#), and cultural materialism often identifies what he called "residual", "emergent" and "oppositional" cultural elements. Following in the tradition of [Herbert Marcuse](#), [Antonio Gramsci](#) and others, cultural materialists extend the [class](#)-based analysis of traditional [Marxism](#) ([Neo-Marxism](#)) by means of an additional focus on the [marginalized](#).

Cultural materialists analyze the processes by which [hegemonic](#) forces in society appropriate canonical and historically important texts, such as [Shakespeare](#) and [Austen](#), and utilize them in an attempt to validate or inscribe certain values on the cultural [imaginary](#). [Jonathan Dollimore](#) and [Alan Sinfield](#), authors of [Political Shakespeare](#), have had considerable influence in the development of this movement and their book is considered to be a seminal text. They have identified four defining characteristics of cultural materialism as a theoretical device:

- Historical context
- Close textual analysis
- Political commitment
- Theoretical method

Cultural materialists seek to draw attention to the processes being employed by contemporary power structures, such as the church, the state or the academy, to disseminate [ideology](#). To do this they explore a text's historical context and its political implications, and then through close textual analysis note the dominant hegemonic position. They identify possibilities for the rejection and/or subversion of that position. British critic [Graham Holderness](#) defines cultural materialism as a "politicized form of historiography".

Through its insistence on the importance of an engagement with issues of [gender](#), [sexuality](#), [race](#) and [class](#), cultural materialism has had a significant impact on the field of literary studies, especially in Britain. Cultural materialists have found the area of Renaissance studies particularly receptive to this type of analysis. Traditional [humanist](#) readings often eschewed consideration of the oppressed and marginalized in textual readings, whereas cultural materialists routinely consider such groups in their engagement with literary texts, thus opening new avenues of approach to issues of [representation](#) in the field of literary criticism.

Yorum: Kültürel Yapı, eğer o yaklaşıma bir anlam katması ile oluşmaktadır. Sol, solculuk gibi, insanlar arasında on kişiden birinin sol elini kullanması, farklı yapı, toplumsal boyutu öne çıkarması ile sosyal bir yapı oluşturmuştur. Bu yapıların; a) tarihsel, b) yapısal dokusuna göre, c) politik öngörülerle, d) teorik metot olarak ayrışabilmektedir. İdeolojiyi destekleyen bir felsefe olmalı, toplumsal kabul edilmesi de bir boyut olarak ele alınmaktadır. Bu açıdan kültürel yapıya göre, ona özgün doku temel olmaktadır. Eşitlik ve kardeşlik ile bağımsızlık temeli yerine, biyolojik temellerde farklılaşma, insanları gruplaştırma, başkalaştırma ve kendi boyutunu üstün görmek için, cins, ırk ve sosyal yapı ele alınmaktadır.

Birey yerine grup, toplum ele alınırsa, ortak akıl denilerek, bireysel yapı dışlanırsa, o yapıda bağımsızlık ve hürriyetten söz edilemez, sadece belirli sahada dolaşma imkânı sağlanmış, kısaca hapishanelerde avlu dolaşımına benzer bir düzen oluşturulmaktadır.

13) Social structure¹⁵

From Wikipedia, the free encyclopedia

In the [social sciences](#), *social* is the patterned social arrangements in [society](#) that are both [emergent](#) from and determinant of the [actions of the individuals](#). On the [macro](#) scale, social structure is the system of socioeconomic [stratification](#) (most notably the class structure), [social institutions](#), or other patterned relations between large social groups. On the meso scale, it is the structure

of [social network](#) ties between individuals or organizations. On the micro scale, it can be the way [norms](#) shape the behavior of individuals within the [social system](#).

[Social norms](#) influence social structure through relations between the majority and the minority. Because those who align with the majority are considered [normal](#) while those who align with the minority are considered [abnormal](#), majority-minority relations create a [hierarchical](#) stratification within social structures that favors the majority in all aspects of society.

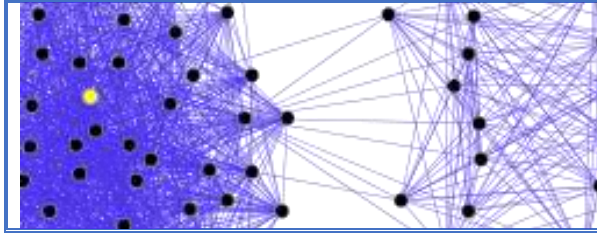
These scales are not always kept separate. For example, recent scholarship by [John Levi Martin](#) has theorized that certain macro-scale structures are the [emergent properties](#) of micro-scale cultural institutions (this meaning of "structure" resembles that used by anthropologist [Claude Lévi-Strauss](#)). Likewise, another recent study, in ethnography, describes how indigenous social structure in the Republic of Panama changed macro social structures and impeded a planned Panama Canal expansion.^[1] [Marxist sociology](#) also has a history of mixing different meanings of social structure, though it has done so by simply treating the cultural aspects of social structure as [epiphenomena](#) of its economic ones.

Since the 1920s, the term has been in general use in social science,^[2] especially as a variable whose sub-components needed to be distinguished in relationship to other sociological variables.

The notion of social structure *as relationship between different entities or groups* or as *enduring and relatively stable patterns of relationship*^[3] emphasises the idea that society is grouped into structurally related groups or sets of [roles](#), with different functions, meanings or purposes. One example of social structure is the idea of "[social stratification](#)", which refers to the idea that most societies are separated into different strata (levels), guided (if only partially) by the underlying structures in the social system. This approach has been important in the academic literature with the rise of various forms of [structuralism](#). It is important in the modern study of organizations, because an organization's structure may determine its flexibility, capacity to change, and many other factors. Therefore, structure is an important issue for [management](#).

Social structure may be seen to influence important social systems including the [economic system](#), [legal system](#), [political system](#), [cultural system](#), and others. [Family](#), [religion](#), [law](#), [economy](#), and [class](#) are all social structures. The "social system" is the parent system of those various systems that are embedded in it.

Farklı sosyal yapı ve birbirini etkileşimleri ile bu etkileşimin alt sahaları

Alt alanlar ve bunu sağlayan diğer temel teoriler
[Çatışmalar](#), [Suç ve ceza](#), [Kültürel yapı](#), [Demografi](#), [Gelişim](#), [Farklı/çarpık yapı](#), [Ekonomi](#), [Eğitim](#), [Çevre](#), [Aile](#), [Cinsiyet](#), [Sağlık](#), [Göçmenlik](#), [Endüstri](#), [Eşitlik/Eşitsizlik](#), [Bilgi](#), [Hukuk](#), [Kaynaklar](#), [Tıp](#), [Askeri yapı](#), [Kurumlar](#), [Politika](#), [İrk ve etnik yapı](#), [İnanışlar](#), [Taşra yapısı](#), [Bilim bakışı](#), [Sosyal](#), [Değişim](#), [farklılaşma](#), [Sosyal yapılar](#), [Sosyal etkileşimler](#), [Sosyal psikoloji ve sosyoloji](#), [Tabakalaşma](#), [gruplaşma](#), [Teknoloji](#), [Terörizm](#), [Taşra yapısı](#), [Gettolar](#).

Şekil 4: Kültürlerde öğeler yoğun veya seyrek olabilir ama tümü bireyi bir ağ içine almaktadır. Bireyin kendi kişiliğini bulabilmesi açısından eğitim kalıbı öğretmek değil, kendini algılamak olmalıdır.

Yorum: Sosyal Bilimler, toplumdaki bireylerin birlikte oluşan yapısını irdelemektedir. Makro düzeyde; sosyoekonomik katmanları, sıklıkla sınıf yapılanmasını, orta düzeyde ise birey ile organizasyon arasındaki ağı, mikro yapılanmada da bireyin sosyal sitemdeki davranışları incelemektedir. Bu yapılanma ayrı değil, birbiri içinde olabilmektedir. Farklı yapıların ilişkileri değişik veya standart olabilmektedir. Sosyal yapı; aile, inanışlar, hukuk, ekonomi, sınıf yapısı, politik sistem, gibi çeşitli boyutlar ile irdelenmektedir.

History[...]

...

Definitions and concepts[...]

As noted above, social structure has been identified as

- the relationship of definite entities or groups to each other,
- enduring patterns of behaviour by participants in a social system in relation to each other, and
- institutionalised norms or cognitive frameworks that structure the actions of actors in the social system.

Lopez and Scott (2000) distinguish between *institutional structure* and *relational structure*, ...

Social structure can also be divided into [microstructure](#) and [macrostructure](#). Microstructure is the pattern of relations between most basic elements of social life, that cannot be further divided and have no social structure of their own (for example, pattern of relations between individuals in a group composed of individuals - where individuals have no social structure, or a structure of organizations as a pattern of relations between [social positions](#) or [social roles](#), where those positions and roles have no structure by themselves). Macrostructure is thus a kind of 'second level' structure, a pattern of relations between objects that have their own structure (for example, a political social structure between political parties, as political parties have their own social structure). Some types of social structures that modern sociologist differentiate are *relation structures* (in family or larger family-like clan structures), *communication structures* (how information is passed in organizations) and [sociometric structures](#) (structures of sympathy, antipathy and indifference in organisations - this was studied by [Jacob L. Moreno](#)).

[Social rule system theory](#) reduces the structures of (3) to particular rule system arrangements, that is, the types of basic structures of (1 and 2). It shares with [role theory](#), [organizational](#) and [institutional sociology](#), and [network analysis](#) the concern with structural properties and developments and at the same time provides detailed conceptual tools needed to generate interesting, fruitful propositions and models and analyses.

Sociologists also distinguish between:

- normative structure – pattern of relations in given structure (organisation) between [norms](#) and modes of operations of people of varying [social positions](#)
- ideal structure – pattern of relations between beliefs and views of people of varying social positions
- interest structure – pattern of relations between goals and desires of people of varying social positions
- interaction structure – forms of communications of people of varying social positions

Yorum: Grupların birbiri ile ilişkilerinde birbirleri olan iletişim, sosyal sistem yapısı ile sıklıkla doğrudan benzer, ilintilidir. Kurumsal düzenlemeler de sosyal yapılanmada etkin olabilmektedir. Bu ilişkilerin makro ve mikro olarak tanımlanabilir. 1) Normatif, normların, kuralların yapısını oluşturur, 2) ancak bireyler ideal yapı ile uygulanan arasında ayrılık, aykırılık da oluşabilmektedir. 3) Bireylerin ilgisi ve alakaları da sosyal etkinlik yaratabilmektedir. 4) Etkileşim yapılanmasında da birbirleri ile alakalı konulardaki ilişki boyutuna göre yapılanmaktadır.

Origins and development[...]

Some believe that social structure is naturally developed. It may be caused by larger system needs, such as the need for [labour](#), [management](#), [professional](#) and [military](#) classes, or by conflicts between groups, such as competition among [political parties](#) or among [elites](#) and [masses](#). Others believe that this structuring is not a result of natural processes, but is socially constructed. It may be created by the power of elites who seek to retain their power, or by [economic systems](#) that place emphasis upon [competition](#) or [cooperation](#).

Ethnography has contributed to understandings about social structure by revealing local practices and customs that differ from Western practices of hierarchy and [economic power](#) in its construction.^[6]

The most thorough account of the evolution of social structure is perhaps provided by [structure and agency](#) accounts that allow for a sophisticated analysis of the co-evolution of social structure and human agency, where socialised agents with a degree of autonomy take action in social systems where their action is on the one hand mediated by existing institutional structure and expectations but may, on the other hand, influence or transform that institutional structure.

Yorum: Sosyal yapı doğal olarak oluştuğuna inanılsa da kültürel etkileşimin tanımlandığı yapılar ile çeşitli etkileşimler olmakta, bunun kültürleşme/egitim yapısı en kabul edilebilir olduğu dikkate alınmalıdır.

Critical implications[...]

The notion of social structure may mask systematic biases, as it involves many identifiable subvariables, for example, gender. Some argue that men and women who have otherwise equal qualifications receive different treatment in the workplace because of their gender, which would be termed a "social structural" bias, but other variables (such as time on the job or hours worked) might be masked. Modern social structural analysis takes this into account through [multivariate analysis](#) and other techniques, but the analytic problem of how to combine various aspects of social life into a whole remains.^[7]

Yorum: Kritik değerlendirme olarak, temelde kadın ve erkek farklılığı olsa da gerekçeler değişik olabilmektedir, bu şekilde eşitlik ilkesi bozulmadan, yine ayrımcılık yapılabilmektedir. Çok yönlü analizler ile bu sorun ancak ortaya konulabilmektedir.

Genel Yorum

Sosyal yapı kültürler göre farklı olsa da her öge temelinde bakıldığında, topluma göre, daha ufak gruplar açısından ve ayrıca bireylerin bakışına göre farklı olabilmektedir. Kısaca sosyal yapıyı etkileyen çok farklı yapı vardır. Tek bir kural ve birliktelik olsa bile, bunun kişiye yansımaları çok değişik olabilmektedir.

14)Structure and social organization¹⁶

<https://www.britannica.com/topic/social-structure/Structure-and-social-organization>

The term *structure* has been applied to [human](#) societies since the 19th century. Before that time, its use was more common in other fields such as construction or biology.

[Karl Marx](#) used construction as a [metaphor](#) when he spoke of "the [economic](#) structure [*Struktur*] of society, the real basis on which is erected a legal and political superstructure [*Überbau*] and to which definite forms of social [consciousness](#) correspond." Thus, according to Marx, the basic structure of society is economic, or material, and this structure influences the rest of social life, which is defined as nonmaterial, spiritual, or ideological.

The [biological connotations](#) of the term *structure* are evident in the work of British philosopher [Herbert Spencer](#). He and other social theorists of the 19th and early 20th centuries conceived of society as an organism [comprising](#) interdependent parts that form a structure similar to the anatomy of a living body. Although social scientists since Spencer and Marx have disagreed on the concept of social structure, their definitions share common elements. In the most general way, social structure is identified by those features of a social entity (a society or a group within a society) that persist over time, are interrelated, and influence both the functioning of the entity as a whole and the activities of its individual members.

The origin of contemporary sociological references to social structure can be traced to [Émile Durkheim](#), who argued that parts of society are interdependent and that this interdependency imposes structure on the behaviour of [institutions](#) and their members. In other words, Durkheim believed that individual [human behaviour](#) is shaped by external forces. Similarly, American anthropologist [George P. Murdock](#), in his book *Social Structure* (1949), examined [kinship](#) systems in preliterate societies and used social structure as a taxonomic device for classifying, comparing, and correlating various aspects of kinship systems.

Several ideas are [implicit](#) in the notion of social structure. First, human beings form social relations that are not arbitrary and coincidental but exhibit some regularity and [continuity](#). Second, social life is not chaotic and formless but is, in fact, [differentiated](#) into certain groups, positions, and institutions that are interdependent or functionally [interrelated](#). Third, individual choices are shaped and circumscribed by the social [environment](#), because social groups, although [constituted](#) by the [social](#) activities of individuals, are not a direct result of the wishes and intentions of the individual members. The notion of social structure implies, in other words, that human beings are not completely free and [autonomous](#) in their choices and actions but are instead constrained by the social world they inhabit and the social relations they form with one another.

Within the broad framework of these and other general features of human society, there is an enormous variety of social forms between and within societies. Some social scientists use the concept of social structure as a device for creating an order for the various aspects of social life. In other studies, the concept is of greater theoretical importance; it is regarded as an explanatory concept, a key to the understanding of human social life. Several theories have been developed to account for both the similarities and the varieties. In these theories, certain aspects of social life are regarded as basic and, therefore, central components of the social structure. Some of the more prominent of these theories are reviewed here.

Yorum: Sosyal organizasyon daha somut olarak ele alınabilir, ama iç yapısı, dayanakları ve gerekçeleri net tanımlanmaya bilir, ancak biyolojik yapıımızdan daha çok sosyal yapı kullanıldığı görülmekte (*its use was more common in other fields such as construction or biology*), insanlar bu açıdan kendisini, bireyi ve düşüncelerini, kişiliğini dışlayarak yorum yapılabilmektedir. Marx, temel yapıyı ekonomik, maddesel ve sosyal ve soyut kavramların bunları oluşturduğu fikrindedir (*according to Marx, the basic structure of society is economic, or material, and this structure influences the rest of social life, which is defined as nonmaterial, spiritual, or ideological*). Buna karşın, bireyleri bu yapıya hapis ve dışarı çıkamayacağı sanılmamalı, maddi ortamda en güçlü manevi değerlerin olduğu da tarihsel bir olgudur.

Sosyal yapıyı oluşturanlar; 1) sosyal ilişkiler zorunlu ve kaçınılmaz değil, ancak devamlı ve bazı yapısal esaslar içinde olmaktadır. 2) Sosyal yapı kaotik ve şekilsiz değil, bazı gruplarda, usullerde ve oluşumlarda bağımsız işlevsel yapılar oluşabilmektedir. 3) Bireysel tercihler şekillendirmekte, ancak gruplarda oluşanlar, tam bireyin tercihi boyutunda da oluşmamaktadır. Burada bireyin seçimlerinin sosyal yapı ile bağlantısı olabilmektedir. Bu açıdan bireyin ta bağımsız ve bağlantısız olmadığı sıklıkla söylenir. Ancak ailenin evlenmesini istediği eş ile evlilik oranı yarıdan azdır. Bu açıdan birey ne kadar bağımlı olsa da bağımsızlığını kritik aşamada aşabilmektedir. Gelenek ile evlilik veya güzellik oluşumu ile gerekçe tutulanların boşanma oranının yüksek olduğu da bir gerçektir. Hemen çocuk sahibi olmak evliliği değil, boşanmamayı sağlar, hayatta ayrı köşelerde yaşarlar.

Structural functionalism

[A.R. Radcliffe-Brown](#), a British social anthropologist, gave the concept of social structure a central place in his approach and connected it to the concept of function. In his view, the components of the social structure have indispensable functions for one another—the continued existence of the one component is dependent on that of the others—and for the society as a whole, which is seen as an [integrated](#), organic entity. His comparative studies of preliterate societies demonstrated that the interdependence of institutions regulated much of social and individual life. Radcliffe-Brown defined social structure empirically as patterned, or “normal,” social relations (those aspects of social activities that conform to accepted social rules or norms). These rules bind society’s members to socially useful activities.

American sociologist [Talcott Parsons](#) elaborated on the work of Durkheim and Radcliffe-Brown by using their insights on social structure to formulate a theory that was valid for large and complex societies. For Parsons, social structure was essentially normative—that is, consisting of “institutional patterns of normative culture.” Put differently, social behaviour conforms to [norms](#), values, and rules that direct behaviour in specific situations. These norms vary according to the positions of the individual actors: they define different [roles](#), such as various occupational roles or the roles of husband-father and wife-mother. Moreover, these norms vary among different spheres of life and lead to the creation of social institutions—for example, property and [marriage](#). Norms, roles, and institutions are all components of the social structure on different levels of complexity.

Contemporary sociologists criticize later definitions of social structure by scholars such as Spencer and Parsons because they believe the work (1) made improper use of [analogy](#), (2) through its association with functionalism defended the status quo, (3) was notoriously abstract, (4) could not explain conflict and change, and (5) lacked a [methodology](#) for [empirical](#) confirmation.

Yorum: Kültürel yapılar tüm öğelerde birbirini etkiler ve yapısal olarak bir uyum sağlaması açısından bir yumak, bir çorba, entegre organik yapı oluşturmaktadır. Sosyal olarak bireylerin birbirini bağlayan, büyük ve kompleks yapılarda sosyal karmaşık aktiviteler olmaktadır. Bu yapı kurumsal normatif kurallar, kurumsal kültür yapısını oluşturmaktadır. Çalışmalar; a) analogların uygun olmaması, b) işlevsel olması, statükodan kurtulması, c) soyut olmalıdır, d) çatışma ve karmaşa yaratmamalıdır, e) varsayım olarak metotlardan yoksun olmalıdır.

Genel Yorum

Tüm bunlar sosyal kültürel yapının oluşan kurallarından sıyrılmanın olanaksız yapısı belirtilmektedir. Burada yapısal boyut Kohlberg etik gelişim tanımlaması ile bir kural

boyutundan, doğru nedir ve ne yapmalıyım, öncelikle zararım dokunmamasın diyerek, birey korunmalı, suçtan kaçınarak, tüm usul ve esaslar, sosyal yapı, sosyal organizasyonlar, bu açıdan zorunluluk boyutu gücü, yaptırımını düşmekte, geçersiz olabilmektedir

15) Civil liberties¹⁷

From Wikipedia, the free encyclopedia

Civil liberties or **personal freedoms** are personal guarantees and freedoms that the [government](#) cannot abridge, either by law or by [judicial interpretation](#), without due process. Though the scope of the term differs between countries, civil liberties may include the [freedom of conscience](#), [freedom of press](#), [freedom of religion](#), [freedom of expression](#), [freedom of assembly](#), the right to security and [liberty](#), [freedom of speech](#), the [right to privacy](#), the right to [equal treatment under the law](#) and [due process](#), the [right to a fair trial](#), and the [right to life](#). Other civil liberties include the [right to own property](#), the [right to defend oneself](#), and the right to [bodily integrity](#). Within the distinctions between civil liberties and other types of liberty, distinctions exist between [positive liberty/positive rights](#) and [negative liberty/negative rights](#).

Overview

Many contemporary states have a [constitution](#), a [bill of rights](#), or similar constitutional documents that enumerate and seek to guarantee civil liberties. Other states have enacted similar laws through a variety of legal means, including signing and ratifying or otherwise giving effect to key conventions such as the [European Convention on Human Rights](#) and the [International Covenant on Civil and Political Rights](#). The existence of some claimed civil liberties is a matter of dispute, as are the extent of most [civil rights](#). Controversial examples include [property rights](#), [reproductive rights](#), and [civil marriage](#). The degree that democracies have involved themselves in needs to take into fact the influence of terrorism.^[1] Whether the existence of [victimless crimes](#) infringes upon civil liberties is a matter of dispute. Another matter of debate is the suspension or alteration of certain civil liberties in times of [war](#) or [state of emergency](#), including whether and to what extent this should occur.

The formal concept of civil liberties is often dated back to [Magna Carta](#), an English legal [charter](#) agreed in 1215 which in turn was based on pre-existing documents, namely the [Charter of Liberties](#).^[2]

European Convention on Human Rights

The [European Convention on Human Rights](#), to which almost all European countries belong (apart from [Belarus](#)), enumerates a number of civil liberties and is of varying constitutional force in different European states.

The [Civil Liberties Act of 1988](#) was signed into effect by President [Ronald Reagan](#) on August 10, 1988. The act was passed by Congress to issue a public apology for those of Japanese ancestry who [lost their property and liberty](#) due to discriminatory actions by the United States Government during [the internment period](#).

This act also provided many other benefits within various sectors of the government. Within the treasury it established a civil liberties public education fund. It directed the Attorney General to identify and locate each individual affected by this act and to pay them \$20,000 from the civil liberties public education fund. It also established a board of directors who is responsible for making disbursements from this fund. Finally, it required that all documents and records that are created or received by the commission be kept by the [Archivist of the United States](#).^[30]

Yorum

Birey hakkı yerine; inanış, konuşma/ ifade, basın, toplanma, seçilme hakkı esas alınmıştır. 1988 yılında civil liberties, kavramı vatandaşlığa bağımsızlık olarak algılanmak istenmiş ise de bunun tüm bireylerin bağımsızlığı şeklinde yapılanmıştır. Bu bireyler sadece kişi olarak değil, basın, inanış, ifade, kişilik olarak da kapsamaktadır. Amerika 1988, Avrupa Konseyi 2006 yılında bunu benimsemiş ve tüm Anayasalar, Anayasamız¹⁸ buna göre yapılanmıştır. Türk Ceza Kanunu'nda¹⁹ da 2004 yılında 1. Madde olarak “*Ceza Kanununun amacı; kişi hak ve özgürlüklerini, kamu düzen ve güvenliğini, hukuk devletini, kamu sağlığını ve çevreyi, toplum barışını korumak, suç işlenmesini önlemektir*” şeklinde ilk vurgulanan olarak, yerini almıştır. Bu Anayasal düzenleme boyutundan sonra, artık kültürel yapılarda, kural ve düzenlemelerin hukuki durumu yine TCK, 2. Madde (2) fıkrasında belirtildiği gibi “*İdarenin düzenleyici işlemleriyle suç ve ceza konulamaz*” şeklinde ele alınmalıdır. Fransız İhtilalinin ilk üç simgesi: Bağımsızlık, Eşitlik ve Kardeşlik vurgusu, bağımsızlığı bireyin bağımsızlığına yükseltmiştir.

Son Söz

Her doğum bir boyut olarak insanlık yaklaşımı ve doğal olarak kültürel bir olgu, simge ve gelecek nesil demektir. Bunun çeşitli boyutu vardır ve temel insanlığın temsilidir.

Geometrik yapıların matematik hesapları birbirinden farklıdır. Bu açıdan kültürler de bunun gibi öğeleri (çevresi, alanı) aynı olsa bile bakış açısı, hesaplaması ayrıdır. Her bireyin ayrı olduğu ve genellikle karma geometrik yapıda olduğu belirtilmelidir.

Bir yaklaşım yaparken, genellikle birçok sözler söylenir, bireyler sözünü güçlendirmek için bu ahlaklı değil/etik veya etik değil demektedirler. Buna karşın, hangi Uluslararası İlkeyi temel aldığını, İnsan Hakları ve Avrupa Konsey Raporu ile Yasal boyutunu sorarım. Etik konusunda

hiçbir bilgisi olmadığı gibi bu konuda görüşünü güçlendirmek için vurgu yapmaktadır. İlk olarak bir ilkeyi, örneğin araştırmalarda Helsinki Bildirgesi temel alınmalıdır. Bundan sonra da ele aldığın ilkeyi, hangi amaç ve güdü ile kullanacağını saptamalısın. Öncelikle zarar vermeme, bu kendin de dahil olmak üzere olmalıdır. Daha sonra uyman gerekenler;

DEONTOLOJİK TEMEL İLKELERE UYUM ZORUNLUDUR²⁰:

- a) Güven,
- b) Sadakat ve
- c) Sır saklama.

UYGULAMALARDAKİ TEMEL İLKELER²⁰:

- a) Yararlılık,
- b) Zarar vermeme,
- c) Özerkliğe saygı ve
- d) Adalet, olmaktadır.

Gerçekte ise kendi yapmak istediğini etik ile örtmektedir. Etik ahlak felsefesi iken, felsefe sorgu ile oluşurken, sorgusuz, kendi bildiği kuralı etik olarak tanımlamak, öncelikle kabul edilmemelidir.

Makalelerde insan kalıplar içinde gösterilmesi, kabul edilebilir değil, baskı ve yönetsel zorlamada kültürel bir olumlu boyut gibi tanımlanması da anlamsızlık ötesidir.

Kültür kavramı da ahlak gibi birey aldığı boyutlara göre ifade etmektedir. Doğrudur, her sosyal yapıda kültürel bir simge vardır, ancak bu bireyin sorumluluğunu kaldırmaz. Kültürü sosyal kalıp olarak ele almamak gerekir:

- Anayasanın 137. Maddesi¹⁸ (*Konusu suç teşkil eden emir, hiçbir suretle yerine getirilmez; yerine getiren kimse sorumluluktan kurtulamaz.*) ile,
- Kişilik haklarını yok sayamaz (TCK¹⁹): (*Ceza Kanununun uygulamasında kişiler arasında ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, siyasal veya diğer fikir yahut düşünceleri, felsefi inanç, milli veya sosyal köken, doğum, ekonomik ve diğer toplumsal konuları yönünden ayırım yapılamaz ve hiçbir kimseye ayrıcalık tanınmaz*),
- Suç yazılı ve kanunda belirtilenlerdir: (*Kanunun açıkça suç saymadığı bir fiil için kimseye ceza verilemez ve güvenlik tedbiri uygulanamaz. Kanunda yazılı cezalardan ve güvenlik tedbirlerinden başka bir ceza ve güvenlik tedbirine hükümlenemez. İdarenin düzenleyici işlemleriyle suç ve ceza konulamaz*),
- Uygulamada doğrudan yazılı olanlar kanıtlar ile kabul edilir, şüphe sanığın lehinedir: (*Kanunların suç ve ceza içeren hükümlerinin uygulanmasında kıyas yapılamaz. Suç ve ceza içeren hükümler, kıyasa yol açacak biçimde geniş yorumlanamaz*).

Yukarıda belirtildiği gibi kültürel katmanları eğer bir mahkemede dile getirirseniz, Anayasayı ve Türk Ceza Kanunu'na göre ihlal ve suçu işlemiş olacaksınız. Sakın örf, adet ve gelenek gibi bir mazereti veya kalıbı belirtmeyin, cezanız ağırlaşır. Sosyal etkileşimler insana suç işletme gerekisi veya kısaca bireyler kuralları yapmak zorunda değildir. Nikahta belirtilen yaklaşım, “Sizler kendi hür iradeniz ve rızanız ile evlenmek üzere başvurduğunuz, bizler inceledik hukuksal engel olmadığını gördük, sizlerde şahitler huzurunda evlenmeyi kabul ettiğinize dair söyler ve evlilik cüzdanını imzalar mısınız?” Burada hür irade ile başvuruluyor bilgilenme evlilik, onay vermiyor sadece kanunsuzluk var mı diyor ve evet ediyorum boyutuna getiriyor ve imza ile kayıta alıyor. Yakın akrabalar şahit kabul edilmemektedir. Bu örf, adet ve gelenek değil, tüm kültürel yapının ana unsuru olarak olmakta, ancak bazı kültürlerde zorla evlilik boyut kabul edilebilir değildir ve zamanımızda gerekçe olarak tutulamaz, gösterilemez, evlilik bağıni düşürücü bir boyuttur.

İnsanlar kendi düşüncelerini güçlendirmek veya olan vurguları daha etkin olması için, tanrısal yapılar ve oluşumlar ile kuvvetlendirmekte, evet/hayır boyutuna, sevap/günah yaklaşımı ile öneri değil, emir/kanun şeklinde sıklıkla yasak olarak sunmaktadırlar. Kuralların hâkim olduğu ve buna karşın tarihsel olarak oluşturulan bazı yaklaşımlar ile milyonlarca kişi uyum sağlamadığı için Engizisyon Mahkemelerinde yakılmıştır, şeytanın vücuttan çıkması için yakılması gerektiğinden bu eylem gerçekleştirilmiştir. Bu yaklaşımları yönetici yapması onun hakkıdır ve onlar cezadan aridirler. Şimdi suç kapsamında bile olmayan bu cezalar: 1) kibir, kendini beğenmişlik, 2) açgözlülük, 3) cinsel ilişkiden zevk almak, 4) kıskançlık, 5) oburluk, 6) öfke, 7) tembelliktir.

Eğitim: bir kültürün kuralları ve geleneklerini öğretilmesi ve o yapıya uygun bireylerin oluşturulması değildir. Birçok kaynakta kültürün eğitiminden söz edilmekte, temelde ise kültürel kimliklere saygı olarak yer aldığı gözlenmelidir Eğitim Bilgi vermek değil, değer üretme becerisini kazanmak, çağın ötesi boyuta, kişilikli olarak hazırlanmaktır.

Çocuk Hakları Bildirgesine²² göre. 1) *Bireyin kişiliğinin, yeteneklerinin, zihinsel ve bedensel yeteneklerinin mümkün olduğunca geliştirilmesi;* 2) *İnsan haklarına ve temel özgürlüklere, Birleşmiş Milletler Antlaşmasında benimsenen ilkelere saygısının geliştirilmesi;* 3) *Bireyin ana-babasına, kültürel kimliğine, dil ve değerlerine, Öğrenci/eğitim alan/hasta/ailenin yaşadığı veya geldiği menşe ülkenin ulusal değerlerine ve kendisinininkinden farklı uygarlıklara saygısının geliştirilmesi;* 4) *Bireyin anlayışı, barış, hoşgörü, cinsler arası eşitlik ve ister etnik ister ulusal ister dini gruplardan, isterse yerli halktan olsun, tüm insanlar arasında dostluk ruhuyla, özgür bir toplumda, yaşantıyı, sorumlulukla üstlenecek şekilde hazırlanması;* 5) *Doğal çevreye saygısının geliştirilmesi*” şeklinde olmasını öngörür.

Görüşlerin güçlenmesi için kaynak dolaylı ve birkaç kelime, cümlesi değil, karşı görüşlerin de tümünden sunulduğu, bunu kabul etmeme gerekçeleri ve dayanaklar da metnin arkasından sunulmaktadır. Kaynak olarak alınan cümleler bile olsa, gerçek yazının kapsamını, vurgusu ve fikirlerini sunmaktan uzak olmaktadır, bazı kelimeler bile gerçek düşünceyi ortaya koyabilmekte, ancak okuyanlar açısından inandırıcı olmaktan uzak, bir önyargı olabilmektedir. Bu açıdan yazılanlar ile yorumlar olduğu gibi sunulmaktadır. Her birey bilgilenmeli ancak kararı kendisi verecektir.

SONUÇ: İnsanlar canlı varlık olarak, yeni nesillerin olması, kısaca doğum bir geleceğin adımıdır. Bu adımı, kültürel yapı ile sınırlamak, onun içinde bağlamak, bağımsızlık, eşitlik ve kardeşliğin devamlı gelişim ve değişim ile oluşması engellenmektedir. Bu açıdan doğum, yeni kültürel değişime açılan bir kapı olarak ele alınmalıdır. Gelecek nesil olarak bu zamanda 20 yaş üstündekilere bakınca, konumları niteliği ile onlarla gurur duymamak imkânsız, yeni bir yapılanma içinde, emir ve kural kabul etmeyen, sadece bilgilenme ile rıza boyutuna gelebilen bireyler. Sevgi dolu ve insanlık temel ilkeleri, etik prensipler içindeler.

Ceza/günah kavramında bireye somut bir zarar olmalıdır. Şüphe sanığın lehinedir. Suç/zarar bellidir, kesin somut olmalıdır, bunun dışındakiler bireyin görüşleri kapsamında, sorumludur ama ceza öngörülmez.

İbadet, Abd harflerinden türetilen, çalışarak değer yaratmak anlamında iken, kültürler bunu devamlı, kavranması değil, yapılması şart olan bir bağlamda ele alarak, inanışların tümünde, bireyleri robot gibi, devamlı anlamadan yapılan bir yaklaşıma itmektedirler. Yazılı Kitaplarda belirtilen; akli kullanma, söylediğini anlama yerine, kültürler anlamadan yapmak, görev, vazife, zorunluluk olarak vurgulamaktadırlar. Bu şekilde kültürel katkı yerine, bağımlı, bir yapıya dönüşmesi, onun kültürel yapısını hatalı boyuta çekmektedir. Bu durum kabul edilebilir görülemez, kültürel etkileşimden de söz edilemez.

Kaynaklar

1. B. Güvenç. İnsan ve Kültür. Boyut Matbaacılık, İstanbul. 2018
2. Trompenaars-Cultural-Dimensions. <https://expertprogrammanagement.com/2017/10/trompenaars-cultural-dimensions/>
3. 8 CULTURAL PARAMETERS. Eleonora Bramucci Group C Module 2006-2007 3rd yr. English LL.. Task 2B
4. Kültür Çeşitleri Nedir. <http://kultur-cesitleri.nedir.org/#alt-kultur>
5. www. N. GÜMÜŞTEKİN. KÜLTÜR” KAVRAMI VE OSMANLI’DAN GÜNÜMÜZE KÜLTÜREL YAPININ İNCELENMESİ.
6. Yedi Ölümcül Günah. Wikipedia
7. Tez: H.A. Arslantaş. KÜLTÜR – KİŞİLİK VE KİMLİK. İnönü Üniversitesi İlahiyat Fakültesi – MALATYA
8. Parameters of Culture. https://www.researchgate.net/publication/279960990_Parameters_of_Culture
9. Kültür ve kültürel değişim. <https://www.timeturk.com/tr/2012/05/08/kultur-ve-kulturel-degisim.html>
10. Kültürün Öğeleri Nelerdir? http://www.felsefe.gen.tr/sosyoloji/kulturun_ogeleri_nelerdir.asp
11. KÜLTÜRÜN ÖZELLİKLERİ. <http://sosyolojisi.com/kulturun-ozellikleri/3053.html>
12. Social Norm. Wikipedia
13. Cultural Values. Wikipedia
14. Cultural materialism. Wikipedia
15. Social structure. Wikipedia
16. Structure and social organization. <https://www.britannica.com/topic/social-structure/Structure-and-social-organization>
17. Civil liberties. Wikipedia
18. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası. Madde 137
19. Türk Ceza Kanunu Maddeleri: 1, 2.
20. Aydınlatma ve Onam Formu. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Etik Kurul Raporu, 1911.
21. Kohlberg. (Laurence THOMAS: *Morality and psychological development. In A companion to ethics. Peter Singer. Blackwell companions to philosophy. Blackwell Publishers Inc. 2002, pages 565. pp: 464*)
22. Çocuk Hakları Bildirgesi: Eğitim, 28, 29 maddeleri

M. A. Akşit Koleksiyonundan

M. A. Akşit Koleksiyonundan

Kültür

6

Sosyal Antropolojik (kültürel) Açından Kadın, Aile, Çocuk/Bebek Kavramı *

*M Arif AKŞİT***

**Konuların farklı yorumlanması ve her bir kültüre göre doğru ve yanlış yargıya varılması üzerine, kişisel açıdan bunların doğal olduğu, yargılama boyutu ancak zarar oluşmuş ise söylenebileceği vurgusu bir toplantıda konuşma konusu olmuş burada bu yaptığım sohbet Makale ile aktarılmaktadır.*

*** Prof. Dr. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları, Neonatoloji ve Pediatri Genetik Uzmanı*

İnsanın tutum ve davranışlarının arka planında eğitim ötesinde, kültürel yapının etkileri de vardır. Doğuştan getirdiği yapı üstüne, başta annesi ve yetiştirilmesi ve eğitim de bu yapı üstünde bir boyut oluşturmaktadır.

Bu Makalede 8'li öğeler, kültürel yapı temelinde parametreler olarak irdelenmektedir. Temel alınan, yorumun dayanağı B. Güvenç¹ eserleri olmaktadır. Bunlar daha önce özetlenmiştir.

Yaşam, kişilik olarak belirli etkileşimlerin altında yapılanmaktadır. Bu Makalede genel kültürel öğeler üzerinde yorum yapılmaktadır.

Kültürel öğeler aynı şekilde, belirtildiği üzere olması gerekmez. Dörtgen denilince, kare, dikdörtgen, beşgen bile dörtgenin benzeridir. Her birey bu kültürel özellikleri kendine göre yapılandırır. Nasıl yüzümüzde aynı unsurlar; göz, kulak, kaş, ağız var ise de bizi oluşturması yapılanmadaki farklılıklardır. Kültürlerde de benzerlik olmakta, ancak buradaki yaklaşımlar kişiyi oluşturmaktadır.

Makalede belirtilenler kesin doğru ve gerçek değil, bir yorum ve simge olarak alınmalıdır.

Özet

Sosyal Antropolojik (kültürel) Açından Kadın, Aile, Çocuk/Bebek Kavramı

Amaç: Kadın, Aile, Çocuk/Bebek kavramlarının kültürel öğeler olarak incelenmesi amaçlanmaktadır. Her kültürün bunlara bakış açısı farklı olup, buna göre zıt yaklaşımları da olabilmektedir.

Dayanaklar: B. Güvenç Sosyal Antropoloji kaynağı (B. Güvenç, *İnsan ve Kültür. Boyut Matbaacılık, İstanbul. 2018*) öğeleri temel alınan yaklaşımlar, yazar tarafından yorumlanmaktadır. Sosyal Antropoloji Dersleri de daha sonra edinilen görüşler sunulmaktadır.

Giriş: Başlıca kültürel yapı olarak; 1) Göçebe, Toplayıcı kültür, 2) Tarım kültürü, 3) Endüstri kültürü, 4) Yüksek Teknoloji kültürü, 5) Birey hakkı öncelikli kültür ele alınmaktadır. 8'li öge olarak; 1) Aile ve Soy Ögesi: Akrabalık. Sosyal ve Beşerî Bilimlerin notları, 2) Kaynaklar Ögesi: Törelere, Tarih, Etnoloji ve Beşerî Bilimlerin belirttikleri öğeler, 3) Çevre: Yerleşme, Ekoloji ve Çevre Bilimi değişim ve etkileşimi, 4) Eğitim, Sanat: Bilgi: Bilim, Estetik ve Eğitim Bilimleri yaklaşımı, 5) Devlet, Din, Yönetim: Sosyoloji,

Yönetim Bilimi, 6) İnsanlar, birey: Kişilik: Biyoloji, Psikoloji, 7) Sağlık ve Hastalık: Tıp ve Sağlık Bilimleri verileri, 8) Teknoloji: Üretim, Tüketim: Ekonomi ve üretim yolları ile yapılandırılan yorumlanmaktadır

Yaklaşım: Kültürel öğelerin zaman üzerinde oluşumunu saptayan gelişimler ile genel kültürlerin özellikleri ve hukuksal yapısı yorumlanmaktadır.

Sonuç: Yorumlanan konular, doğru veya yanlış olarak bakılmamalı, bir yaklaşım boyutu olarak görülmelidir. Bazı simgelerin sunulmasıdır.

Yorum: Belirtilenler tarihsel olarak gözlemlerdir ki, olumlu olanlar örnek, olumsuzlarda ibret olarak bir derstirler.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Antropolojik bakış, kültürler ve kültürel öğelerin yorumu

Outline

From Social Anthropologic (cultural) point of view; female, family and baby/kids hypothesis

Aim: Female, mother, baby, children as an evaluating criteria at the cultural notions . Each culture has specific perspective, thus, at this Article, they are discussing, thought several conflicting contradictions

Groundings: Güvenç written book at Social Anthropology is the reference as used (*B. Güvenç. İnsan ve Kültür. Boyut Matbaacılık, İstanbul. 2018*). The basic grouping by this reference, thus, the appraisals are private pint of view, based on the Lesson and by time the opinions on these perceptions.

Introduction: As cultural parameters; 1) Gathering culture, 2) Agriculture, 3) Industrial culture, 4) High technology, 5) Civil liberties cultures. The 8 specifications are; 1) Family, 2) Resources, art, 3) Ecology, 4) Education, 5) Administration, Believes, 6) the Individual, 7) Heath status, 8) Technology.

Notion: The reasoning of the cultural differentiation at historical perspective, and the main cultural identification parameters are also included at this Article.

Results: These evaluations are directly personal comments, thus, not be dedicated as right or wrong, only an opinions. The positive be a lesson, the negatives be to be aware of examples.

Key Words: Social Anthropological view, cultures and cultural specifications

Giriş

8’li parametre/öğeler ile Kültürel farklılıklar aşağıda özetlenmektedir. Bunlar kesin hudut olarak tanımlanan değil, genel bakış açısı olup, her kültürde olduğu gibi etkileşimler olacak, hiçbir kültür tek bir yapı içinde olması da beklenilmemelidir. Bu Yazar tarafından Hekimlik Sanatı derslerinde sunduğu ve yorum olarak oluşturulan bir yaklaşım olduğu da eklenmelidir.

Genel Kültürel Değerlendirme

Öncelikle kültürel etkileşim belirli teknolojik olaylar ile oluştuğu gözlenmiştir.

Kültürleri Etkileyen, Değişimine Neden olan Teknolojik Devinimler

- 1) **Ateşin kullanılmaya başlaması:** İnsan 170 bin yıl önce Afrika’da ilk tür olarak görülmüş ve tüm Dünya’da tek tür olarak; Homo sapiens, sapiens olarak, gözlenmiştir. Afrika (bugün Sahra çölü olan yerlerde) Muson yağmurları alan bir mümbit yer idi ve 100bin yıl Afrika’da yayılmışlardır. Daha sonra 25 bin yıl önce, Cebelitarık boğazı kapalı olduğu, Akdeniz havuz gibi ve 3-4 gölü olan şimdiki seviyeden 270 metre aşağıda idi, Akdeniz kıyıları buzulların erimesi ile deniz ile tanışmıştır. Buzullar ve doğa ile mücadelenin tersine döndürülmesi için ateşin insan tarafından kullanılabilir olması, insanı sosyal boyut belirlenerek, gruplaşması ve dil dahil, birçok kabile, grupların oluşmasını temin etmiştir. Kabile kültürünün tanımlama boyutu oluşmuştur.

Zamanımızda ise, insanlar gerek ekonomik gerek savaştan kaçarak, bir bakıma göçebe durumunda, göçmen olmakta ve bu kültürel yapının özelliklerini oluşturdukları gözlenmektedir.

- 2) **Tarımın başlaması ve hayvanların evcilleştirilmesi:** Bitkilerin toplanmasından, hayvanların avlanmasından yetiştirilmesine geçiştir. Bu sayede daha büyük grupları toplamak olasıdır. Büyük gruplarda bir yönetsel sistem olmalı, kısaca planlar, daha sonra da örf, adet ve gelenek ile toplumun esasını oluşturmaktadırlar. Şehir kültürü boyutu başlamıştır, küçük olanlar köy, orta büyüklük kasaba ve büyük şehir olarak kendi kültürel yapılanmasını oluşturmuştur.
- 3) **Sapanın yerine makinenin kullanılması:** Masif üretimin yapılma işlemidir. **Makinenin güç olarak kullanılması, endüstri devrimidir:** Kara saptandan pulluğa geçiş, büyük toplumsal gücün ve endüstrinin oluşmasına neden olmuştur. Endüstri ile bir kişi yüzlerce kişinin işini yapar olmuş, artık kurumlara göre yapılanma, araç kullanma ve işçi çalıştırma ile sermaye bütünleşmesi olmuştur.
- 4) **Bilgisayarların bilişimde kullanılması:** Normal olarak bin işçi çalıştıran fabrikalarda 200 yönetsel eleman gerekirken, bunu 1-2'ye indiren sistemattir. İmkânsız boyuttaki hesaplamayı otomatik hale getirip, üstün teknolojinin gelişmesini sağlamıştır. İleri teknoloji toplumdaki bilgi edinme ve kullanmayı toplumsal boyuta getirerek, farklı bir oluşumun gelişmesine neden olmuştur. Artık kişi ve özel eğitimi ve bireysellik öne çıkmaya başlamıştır.
- 5) **Birey Hakkı kavramının Hukuksal tanımı ve Etik yapı:** Toplumdaki bu sınırsız globalleşmeyi ve güç yönetimini dengeleyecek, etik ve estetiğin hâkim olacağı yeni bir dünya düzeninin oluşacağı düşünülmektedir. Globalleşme ile güçlerin ayrılığı artık gereken hukuk yapısı ve adaleti oluşturmadığı için, bireye göre yapılanma öne çıkmıştır. Fransa Devriminde üç ilke, bağımsızlık, eşitlik ve kardeşlik boyutu, bireyin bağımsızlığı ve hürriyeti temelinde yeniden oluşmuştur. Bu hürriyetin kurum ve kuruluşlardan korunması ve gözetilmesi, sağlanması 1998 yılında Amerika Yüksek Mahkeme, sonra 2006 yılında Avrupa Konseyi ile hukuksal karar olmuştur. Artık insanlar herhangi bir gruplandırma yapmadan, kendi kişiliği ile var oluşu mahkemeler de kabul edilmiştir.

Kültürlerde değişim kaçınılmazdır, her yeni nesil onun üzerinde oynama yapar. Ancak yuvarlak model temelinde olan; daireden, elips, yuvarlak modeller yaparken, kare kültüründeki değişim dörtgen, kare iken, altıgen, sekizgen yapısında da olmaktadır.

Afrika kültürlerinde tümünden her yapı yuvarlak iken, evler, kaplar ve yemek yeme, bir yuvarlak etrafında iken, Avrupa kökeninde masalar kare, dikdörtgen, tabaklar bile köşelidir. Ancak değişim, kare ve yuvarlakların bütünleşmesi ile oluşmaktadır. Orijinal dışında artık tüm kültürlerle, tam değil, karma özellikli olmaktadır. Evimize bakınca yuvarlak olanlar ve kare olanların karması vardır, ayna, lambalarda kare iken, daha yuvarlak olanlar yer almaktadır.

Genel Bakış Açısı

8'li kültürel öge altında yaklaşım yapıldığında kültürlerin genel oluşumu tanımlanmalıdır.

BAŞLICA KÜLTÜR TİPLERİ VE ÖZELLİKLERİ

Kültürel yapıdaki özellikleri vurgulayabilmek için, kültür tiplerinin özellikleri incelenmelidir. Sosyal toplumsal yapının antropolojik karakterleri aşağıda sunulmaktadır.

AVCILIK, TOPLAYICI/GÖÇEBE-Kabile/Takım/Grup KÜLTÜRÜ:

İnsan olarak tanımlanan Homo erectusların 4 milyondan fazla bir süredir Dünyamızda gözlemlendiği belirtilmişken, gerçek veya modern insan denilen "Homo sapiens, sapiens" türünün 130-170 bin yıl önce var olduğu saptanmıştır. İnsan ilk olarak Afrika Nil üst vadisinde gözlenmiş ve temelde bireysel iken, ufak gruplar şeklinde kümeleştiği ve daha sonra bir toplumsal yapı oluşturduğu ortaya konulmuştur. Bu gruplar, Kuzey Afrika kıyılarında geniş toplum oluşturmuşlardır ve Afrika'da 100 bin yıl kalınmıştır. Cebelitarık boğazının açılması, buzulların erimesi ile Akdeniz 270 metre yükselmiş (Mu kıtası yok olmuş), Afrika, Sahra Bölgesi çölleşmiş ve göç, Filistin Bölgesinden, kuzeye (Kafkas ırkı) Orta Asya'ya, Anadolu'dan Avrupa'ya, güneyden de Okyanusya ya kadar (sarı ırk), Anadolu'dan geçen Akdeniz yapısı, oluşmuş, Cebelitarık açılması, Atlantis ile tükenmişlerdir. Kuzeyden Bering Boğazından geçiş ile Kızılderililer özellik arz etmişlerdir. Burada insanlığın toplumsal olarak bina ve yerleşim yerleri inşa etmesi 20 bin yıldır içinde olduğu bir yapı olarak tanımlanmaktadır. İlk göçebe ve mağaralarda, doğal yerlerde iskân etmişlerdir.

Güç şartlarda kümeleşmiş, özellikle göçebe, yerleşmemiş toplumda, insanlar ortak paydaları paylaşmaktadırlar. Zamanımızda bu topluluğun sadece Afrika veya Amazonlarda olduğu düşünülmemelidir. Göçebe, hayvanları ile yayla ve ovalarda otlatan topluluklarla, Hindistan, Mısır ve Osmanlı'da yayılan çingene grupları da devamlı göçmen olanlar şeklinde tanımlanabilir. Göç durumunda olanlar, Avrupa'ya göçenler bu grup içinde değildir ama kültürel yapıları değişip, bu karakterlere sahiptirler. Ancak, bazı gecekondular yaşamı, devamlı sabit yerleşim yok ise, bu grup içinde olabilir.

Futbol kulüpleri de bir bakıma göçebe kültürü (toplayıcı) yapısındadırlar.

Başlıca parametreler altında özellikleri şunlardır.

1. SOSYAL ORGANİZASYONLAR: Aile: Aile yapısı yerine, içinde bulunduğu kümenin yapısı önemlidir. Birey toplumu bütünleştireni korumakla yükümlüdür.

İnsan yapısı: Aile insanın temel yapısı güç üzerine kuruludur. Gücün her türlüşünü elinde bulunduran toplumun lideri, buna uyanlarda toplumun neferleridir. Denge kurulunca küme genel anlamda bireylerin benimsediği bir yapı oluşturur. 'Superman, HEMAN güç bende artık' felsefesi ile güç güçlünün elindedir. İnsan yine insanlara hizmet etmelidir. Sağlam ve güçlü olmayanın yaşaması tartışmalıdır. Acımasız bir varlık savaşı vardır. Prematüre, özürü veya diğer hasta bireylerin Yaşam Hakkı olamaz, o toplum için ağır külfet ve sorun yaratmaktadırlar.

Hukuk yapısı: Ailenin amacı Toplumun, kabilenin korunması ve gözetilmesidir. Bunun için itaat zorunludur. Bireyin Yaşam Hakkı yoktur, birey toplumun varlığı için vardır.

İnsanların kümeleşmesi nedeniyle sağlık koşulları zayıf ve bulaşma olasılığı yüksektir. AIDS Afrika'da 35 milyon kişide vardır ve kabile içinde evlenmeleri ile yayılım devam edecektir, bunların 10 yıl içinde ölmeleri beklenmektedir. Genç nüfus olup, eğitimleri zayıftır. Kızlar kabile/ev içi uğraşları nedeniyle eğitimleri geridir.

Kaynaklar: Kültürü oluşturan kaynaklar genellikle sözel, sohbet tarzındadır. Aile meclisleri temel kaynağı temsil eder. Eğitilmiş bireyler veya toplumun liderliğini yapanlar topluma yön vermektedirler. Bu bireylerin yapısına göre kümeler tamamen farklı yönlerde ve davranış içinde olacaklardır. Güçlü olan hukukta ve hak edişte güçlüdür ve hakkıdır, güçlüler toplumun hâkimidir.

Örneğin; Suriye'den göçenler hekim veya öğretmen olabilirler ama varlıkları için çalma veya her türlü hukuksuz eylemi varlıkların devamı için yapabilirler.

2. EKONOMİK SİSTEM ve ÇEVRESEL ETKENLER: Teknoloji: Tarihsel yapıda teknolojileri avcılık üzerinedir. Zamanımızda ise kabadayı davranışlar ve kaba sert ifadeler ve giyinişler geçerlidir. Her bir efe kendine özgü bir değişim içindedir. Bu kültürü değişime uğratan unsur, teknolojilerini sağladıkları ekonomik yapıdır. Ekmek kapısı için girdikleri iş ve aldıkları eğitim kültürel yapılarını değiştirmekte, kendilerine göre bozmaktadır. Zamanımızda arabalarla taşınma, cep telefonları ile haberleşme ve televizyon ile tüm dünyayı izleme olanağı ile yapısal aynı kalsa bile farklılaşma görülmektedir. Kendi topluluğunun varlığı yine ön plana çıkarılmaktadır. Aşiretleşme eğilimine yatkındırlar. Askerlikte olduğu gibi veya ben "*Fenerbahçe'yi tutuyorum, kanım sarı lacivert akar*" gibi vurgular ile sadece o kavmin/toplumun ekonomik varlığı için didinirler.

Çevre: Çevre değişkendir. Yapısal olarak küme kendi yapısını çevreye kabul ettirir. Çevre kirliliği tanımlı kavranamaz. Bozulmuş çevre terk edilir. Yeni yerleşime gidilir. Endüstri kültüründeki gecekonduların bazıları bu kültüre geri dönüşü simgelemektedir.

Yerleşim: İnsanların yerleşmesini doğrudan çevresel etmenler ve çevrenin besleme kaynağı ile bağlantılıdır. Genellikle ufak gruplar şeklinde olmalıdır. Her insanın toplayıcı yöntemle bakılabilmesi için gereken alan ve kaynakların bol olması gereklidir. Akarsu kaynağına veya ormanlar gibi özgül yerlerde olmalıdır.

3. EĞİTİM: Toplayıcı, avcılık kültürlerinde yiyecek sağlamak için beceri kazanmak şarttır. Beceri yok ise, toplananların işlenmesi veya kullanılabilir şekle sokulması bilinmelidir. Bunlardan yoksun olan veya sakat, özürü olanlar ise yaşlı olanlar da doğaya terk edilip, ölmesi beklenmelidir.

Ekmek kazanacak kadar bir eğitim yeterlidir. Bunun için uygulamaya yönelik bir şeyler öğrenilmelidir. Eğitimin anladığımız şekilde kavranması beklenmemelidir. Eğitim, hayatta kalmadır. Sokak çocuklarının içinde oldukları bağımsızlık duygusu, dışarının çağrısı insanları çekecektir. Çalma, güç kullanma gibi bireysel veya küme davranışları beklenmelidir. Belirli bir işte çalışabilmeleri zordur. Bağımsızlığı tercih ederler. Bu açıdan eğitim onlar için gereksizdir.

EĞİTİM TEMEL BAZI DAVRANIŞLARIN AKTİF UYGULANABİLMESİ AMACIYLA PRATİK ÖĞRENMEKTİR.

4. İNANIŞLAR ve YÖNETİM: Ahlak: Aile Bireysel değil, küme ahlak anlayışı vardır. Gecekondulardaki yapıda da gördüğümüz gibi, kendi içlerindeki hoş görü bu yapının diğer kültürel toplumlar içinde varlıklarını sürdürmeleri için, gerekli koşuldur. Başkalarına açılma veya onları kabul etme daha azdır. Bizden sizden kavramı olup, kabilecilik, ırk veya diğer parametreler ile kendilerini başkalarından ayırıştırırlar.

İnanışlar: İnanışlar kümelere göre değişkendir. Davranışlarına göre bir inanış geliştirirler. Temel tek bir tabularını tanımlamaktadırlar. Kahramanlar yaratılıp, onun uğruna ölmek temel bizden-sizden yapısının

belirtisidir. Dini ibadet görevleri gibi algılama gözlenebilir. Bu durumda çok katı kalıpsal inanışlar gözlenir. İnanışları, kendi toplumunun varlığı için gerekli görülmesi durumunda bu yaklaşıma giderler.

Yönetim: Devletin yapısından çok, kendi kümelerine yardım veya destekleyenler geçerlidir. Kümelere etki yapan birçok görüş, militan bir yapıda bir topluluk elde edebilir. Terörizm açısından etkin yapı sağlanabilir. Demokrasi kavramı anlaşılmazdır. Yönetim güçtedir.

- 5. HUKUK SİSTEMİ ve GELENEKLER: Yasal yaklaşımlar:** Aile Kendi aralarında mal paylaşımı hırsızlık gibi nitelenemez. Kümenin reisi, kümenin bilgini, kümenin sosyal olarak hâkimi, cezalandırıcısı ve bakıcısı vardır. Yaşam Hakkı ancak toplumun varlığı için vardır. Ölüm ancak toplum için yapılır. Amir, lidere itaat ile "Öl de ölelim" kavramı esastır. Yaşam Hakkı olamaz, oluşamaz.

Sanat: Sanat kaba ve destansıdır. Güce yönelen sanat geçerlidir. Sözel ve sohbet geçerlidir. Toplumda bireylerin ferdi çalgı çalması ve ortak neşesi geçerlidir. Şairlerin bu yapıdan kurtuluş özlemlerini dile getirmeleri durumunda farklı bir yaklaşım gözlenebilir. Şarkılar genellikle tek kişinin solo olduğu, diğerlerinin eşlik ettiği yapıdadır.

Sanat bir kişi ve olayı yüceltmek içindir.

DEĞERLER: Topluma hizmet eden, kendini o grup için feda eden ve destanlaşma en üst değerdir. Amire hizmet ölçüm kriteridir. Hizmet etmeye göre puanlama verilir. Kendilerinden olmayana değer vermek ise tümünden atılma gerekesidir. Standart sadece kendileri ve kendi büyüklerinin dedikleridir. Globalleşme ve uluslararası olma düşünceleri düşmanca yaklaşımlardır.

Tamamen amire dayalı, sübjektif olma temel ilkelerdir. Sicil lidere uyuma ve isteğini yerine getirmeye göre verilir. Toplum en çok yücelten en üst kişidir. Bu türde verilen siciller kişisel özellikler temelinde verildiği için hukuksal açıdan geçerli olmadığı gibi, bu sicili verenlerin cezalandırılması da gündeme gelebilir.

TARIM KÜLTÜRÜ

Yerleşik yapıya geçme ile oluşmaktadır. Fatih Sultan Mehmet'in İstanbul'u fethetmesi tarihimizde bazıları başlangıç olarak sunmaktadırlar. Köylü imajının temel unsurlarıdır. Amerika'daki tarımla uğraşanların tarım kültüründe oldukları söylenemez. Onlar sadece endüstriyel ürün olarak tarım yapmaktadırlar. Sosyal yaşam olarak farklıdır. Avrupa'daki işçilerimiz ise, endüstride işçi olarak çalışmalarına rağmen ilk nesil tarım kültürünün örnekleri idiler.

- 1. SOSYAL ORGANİZASYONLAR: Aile:** Aile yapısı temel unsur olmuş olsa bile, geniş aileler veya geniş ailelerle oluşan imaj geçerlidir. Akrabalık önemlidir. Köy veya kasaba bireyleri ortak dertleşecek veya ortak korunarak gözetilecek bireylerdir. Aile topluma, köyüne, vatanına insan yetiştiren bir kaynaktır. Aile bütünlüğü, sülale zinciri önemli yer tutar.

İnsan yapısı: İnsanlar köyüne hizmet esasına göre yetiştirilirler. Kişi kendi grubundan olanları (hayvancılık kültürlerindeki kümeler daha küçüktür) korumak, gözetmek zorundadırlar. Vatan hainliği gibi hemen ithamlar ivedilikle ortaya çıkacaktır. Çeşitli yapıda sıkışmış insan ortadadır. Sisteme uyan mutlu olduğunu zannedecektir. Ancak bu grupların çekişmesine neden olacaktır. Bu açıdan demokrasi ortaya çıkmıştır. Atina demokrasisinde toplumun %5'i bundan yararlanır, %95'i ise kul veya köledir. Endüstri kültüründe bu oran %100 olmuştur. Bu yapıda her insanın farklı kastı, farklı statüsü vardır. Herkese her hak verilemez. Haklar statü üzerindedir ve üst, orta ve alt diye başlıca 3 grupta toplanır. İnsanı var eden içinde olduğu toplumdur. Toplum geçerlidir. İnsan toplum için kendini feda etmelidir. Üst amir (emreden), orta memur (emirleri uygulatan, ileten), alt ise hizmetli (emirleri yapan), işçidir.

Nüfus dinamiği erkekler üzerine kurulmuştur. Kadınlar ev içi uğraşları nedeniyle eğitimleri zayıf ve bu yöne hedeflenmiştir. Hudutlar kesindir, yorum yapılamaz.

Kaynaklar: Kaynaklar uzun süren bir programlı yaklaşım ile, kimin kim olduğu tanımlaması ile, tarla veya hayvan yetiştirme ile elde edilen gelirlere dayanmaktadır. Bu yapılan işlevin o köy için yapılan yapış metodu önemlidir. Her köyün ayrı bir çorbası, ayrı bir yemeği vardır. Çok çeşitli törenler ve uygulamalar büyükler tarafından küçüklere gösterilir.

- 2. EKONOMİK SİSTEM ve ÇEVRESEL ETKENLER: Teknoloji:** Ekonomik yapı tarımdan elde edilen ürüne göre değişmektedir. Karadeniz Bölgesinde mısırın kültürdeki yeri ile İç Anadolu'da buğdayın rolü aynıdır. Tarihsel yapıda teknolojileri farklı olsa da benzer özellik göstermektedirler. Her kişinin kendine özgü bir değişimi varsa da köyünün simgelerini taşır ve bundan dolayı memnundur. Bu kültürü değişime uğratan unsur, teknolojilerini sağladıkları ekonomik yapıdır. Ekmek kapısı için girdikleri iş ve aldıkları eğitim kültürel yapılarını değiştirmekte, bazılarında göre bozmaktadır. Bu açıdan televizyon veya benzeri kültürel etkileşim yapan şeyler zararlı kabul edilir. Ekonomik açıdan sadece gelir gelmeli, yapıları değişmemelidir.

Çevre: İçinde oldukları çevre evrenin merkezidir. Her şey orda başlar ve orada biter. İçinde oldukları ortam yüceltilerek en üst düzeye çıkarılır.

Yerleşim: Üretim kaynaklarına göre insanlar toplanmakta, şehir devleti oluşturmaktadırlar. Toplumsal birlik, güç ve eser yaratmaya neden olabilecek, iş birliği ve eşgüdüm yanında işlevlerin ayrılması, uzmanlaşma, yaşamayı daha kolay ve etkin oluşturacaktır. Stratejik yerler önemlidir. Şehirli, vatandaşlık boyutu gelişmiştir. Zamanımızda tarım ve hayvancılığın gerilemesi ile şehirleşme, kısaca endüstri kültürünün yaygınlaşması beklenirken, şehirler kasabalar hale gelmiş, memur yapısındakiler de bir bakıma tarım kültürü özelliğine geçmişlerdir. Şehirler köleşmiştir ve endüstri farklı olsa bile, tarım kültürü temelinde bireyler ve sosyal yapılar oluşmuştur. Tarım değil, memur yapısında oluşan bireyler gözlenmektedir.

3. EĞİTİM: Eğitim: Eğitimin temel amacı eski kültürel yapı, örf ve adetlerin öğrenilmesidir. Tipik bir memur yetiştirme zihniyeti hâkimdir. Doğrular ve yanlışlar vardır ve tartışılmaz. Genel diploma geçerlidir. Eğitim tüm topluma yönelik değil, belirli bir kesimi kapsar. Herkes eğitim almamalıdır. Tüm bireyler eğitilirse toplumun dengesi değişecektir. Eğitimde de kastlar vardır. En üst eğitilenler, daha az eğitilenler, işi yapanlar şeklinde gruplanırlar. İdarecilerin eğitim alması pek gerekmez. Kendilerini doğal eğitilmiş olarak görebilirler. İlköğretim tarzında toplumun örf, adet ve geleneklerini öğrenmek yeterlidir. EĞİTİM KLASİK TARZDA BİLGİ ÖĞRETMEKTİR.

4. İNANIŞLAR ve YÖNETİM: Ahlak: Bireysel değil, köyün, çevresel oluşan ahlak anlayışı hâkimdir. Kalıplar ve görevleri yapmak önemlidir. Düşünme başka kişilerin işidir. Görev yapmak yeterlidir. Ahlak geleneklere saygı, büyüklere hürmet çerçevesinde toplanır. Atalarımız ne yapmışlarsa doğru yapmışlardır. Etik ilkeler değil, geleneksel kalıplar geçerlidir.

İnanışlar: İnanışlar örf, adet ve geleneklerle bütünleşmiştir. Temel kaynaklar geçerli değildir. Ataların uygulamaları temeldir. Ataların uygulamalarını öğretenler üstün kabul edilirler. Bizden-sizden kavramı, bizim devlet en güçlüdür ve bizler evrenin merkeziziz yaklaşımındadır.

Yönetim: Bizden ve sizden vardır. Vatan, millet tanımlamasının ötesinde boylar, töreler ve gruplar kendilerini ötekilerden üstün gördükleri için, savaş kaçınılmazdır. Güç ötekini ortadan kaldırmaktır. Yönetim belirli bir kesimin elindedir. Demokrasi kavramı sadece belirli kesim için geçerlidir.

5. HUKUK SİSTEMİ ve GELENEKLER: Yasal yaklaşımlar: Kurallar ve yasalar önemlidir. Kişilerin hakları veya düşünceleri geri plandadır. Zaten büyükler kişileri gözetirler. Hukuk yasaların üstünlüğü şeklinde yapılanmaktadır. Yasaların temeli Örf, adet, gelenek ve ataların dedikleridir. Kurallar örfeye göre yapılır. İnanışlarda da yine adetlere göre yapılanma gözlenmektedir.

Hristiyanlıkta/İNCİLDE 7 ölümcül günah olmamasına karşın, Engizisyonda temel gerekçe ve uygulananlardır. Yedi Ölümcül Günah [Wikipedia]²

Günahların **Latince** adlarının ilk harflerinden oluşan **SALIGIA**, *Yedi Ölümcül Günahın* diğer adıdır. Zaman içerisinde yedi günahtan her biri bir şeytanî varlıkla ilişkilendirilmiştir.

1. **Superbia** (Ing. pride): *Kibir*, kendini beğenmişlik (**Lucifer**'e atfedilmiştir)
2. **Avaritia** (Ing. greed): *Açgözlülük* (**Mammon**'a atfedilmiştir)
3. **Luxuria** (Ing. lust): *Şehvet düşkünlüğü* (**Asmodeus**'a atfedilmiştir)
4. **Invidia** (Ing. envy): *Kıskançlık, hasetlik* (**Leviathan**'a atfedilmiştir)
5. **Gula** (Ing. gluttony): *Oburluk* (**Beelzebub**'a atfedilmiştir)
6. **Ira** (Ing. wrath): *Öfke, yıkıcılık, gazap etmek* (**Behemoth**'a atfedilmiştir)
7. **Acedia** (Ing. sloth): *Tembellik, miskinlik* (**Belphegor**'a atfedilmiştir)

Bu yaklaşımların ölümcül olması hukuk açısından görülmemelidir. Orta Çağda tüm Avrupa bu nedenle milyonlarca kişi yakılmıştır, öldürülmüştür. Şeytan insanın içine girer, insandan yakarak çıkarılmalıdır.

Örf ve adettin yorumu ise Papaz veya Hoca gibi bazı kişilere yüklenmiş, onlar toplumun, inanışın temel geleneksel yapısını korumuşlardır. Taç giyme törenlerinde tacı din adamı/papaz giydirir.

Yaşam Hakkından söz edilemez, sadece örf ve adetten söz edilebilir. Yaşam kolaylıkla feda edilmelidir.

Sanat: Sanatın gelişmesi ile insanların bireysel varlığını ortaya çıkardığı görülmektedir. Buradaki sanatların daha ziyade bireysel ve el sanatlarına yönelik olduğu görülmektedir. Sanat bir şeyi yüceltmek için vardır.

DEĞERLER: Temelde vatandaş ve ülkesine yaptığı hizmet ile en üst düzeye çıkabilir. *“Her şey vatan için”* sloganları temel ilkedir. Birey mutlaka yüce duygular uğruna feda edilmeli, bunu kendisi isteyerek yapmalıdır. Sicil lidere uyuma ve isteğini yerine getirmeye göre değil, yapılan hizmete göredir. Toplumu en çok yücelten en üst kişi sıklıkla olur ve lidere hayranlık veya bağlılık gündeme gelir. Bu bağımlılık toprak veya ırk gibi bazı insanların temel özelliklerine dayandırılır. Bazı toplumlar inanç kaynağı ile farklılığı yaratırlar. Bizden ve sizden kavramı daha net oluşturulmaktadır. Bu türde verilen siciller kişisel özellikler temelinde verildiği için hukuksal açıdan geçerli olması, sadece kendi ülkesi içindir, uluslararası nitelikte ise, bu sicili verenlerin cezalandırılması da gündeme gelebilir.

ENDÜSTRİ KÜLTÜRÜ

Burada para ve sermayenin çalışma veya teknolojiye yönelik kayması ile emir komuta zinciri bozulmuştur. Aristokrasi, işçi ve yönetici yapısı oluşturulabilmiş olsa, tarım kültürünün ikiz kardeşi oluşturulacaktır. Ancak bu sağlanamadığından yapı çok farklı değişmiştir. Avrupa 300 yıldır bu değişimi yaşarken, ülkemiz 50 yıldır bu değişimi yakalamak isterken, kendini ileri teknoloji kültürel yapısı (Avrupa Birliği) içinde bulmuştur.

- 1. SOSYAL ORGANİZASYONLAR: Aile:** Aile yapısı Atasal köklerden uzaklaştığı için, çekirdek aile kavramı oluşmuştur. Geçim derdi önemli bir boyut olduğundan karşılıklı etkileşimler azalmış, karşılıklı dayanışma artmıştır. Bu durumda işçi ve işveren ayrı toplumsal bütünlük oluşturmuşlardır. Kömür işçileri ile demir madeni işçileri farklı gruplar oluşturmuşlardır. Orta sınıfın elde ettiği gelirleri tatil ve sosyal rahatlamaya, diğer gereksinim için kullanması ile birçok imkân aristokrasiden toplumun genel kullanımına açılmaya başlamıştır. Etkileşimler genişlemiştir. Köy veya kasaba yerleşimleri yerine şehirleşmeyi ve köyden illere göçü oluşturmuştur. Gecekondu kavramı oluşmuştur.

EĞİTİM GENEL KÜLTÜR ve DİPLOMALAR ALMAYA YÖNELİKTİR. En üst eğitim almış hocanın yaklaşımını uygulamak gerekir.

İnsan yapısı: İnsan çeşitli felsefe ve yaklaşımlar içinde sıkışmıştır. Eğitim ile içinde olduğu çerçeveyi kırmak ister. Diploma sahibi olmak gerekmektedir. İnsan kuruma, kavramlara ve felsefeye hizmet etmelidir. Devlet memurluğu özel bir statüdür. Hizmet kişilere değil, kuruma yapılır. Müşteri memnuniyeti değil, kurumun asil menfaatleri geçerlidir.

İnsanların erkek ve bayan olarak ortak emek üretimi gündemdedir. Eğitim bir meslek sahibi olma açısından her iki cins için önemli boyuta çıkmıştır. Sağlık önemli boyuta gelmiş ve yaşlı nüfus oranında artış olmuştur. Bireyler yalnız kaldıkları için ait olmak aidaat kavramı içinde belirli kulüplere, belirli gruplara girmişler ve bu nedenle mutlu olmaya çalışmaktadırlar. Kabile sistemini, meslek veya benzeri ekonomik sisteme uymak ile gidermektedirler. Yaşasın işçiler, yaşasın hekimler gibi sloganlar bunun bir simgesidir.

Burada Türk, Kürt gibi kavramların veya ulusal kimliklerin öne çıkmasında bu nedenle önemli boyutlara çıkmaktadır. Ben kolejliliyim, ben İmam hatipliyim bunun okul, eğitime göre yapılanmasıdır. Birey mutlaka bağlanacağı bir kimlik bulma, yakasına takacağı bir amblem, arama ihtiyacında olmuştur.

Kaynaklar: Sermaye, para önemlinin ötesinde tek amaç haline gelmiştir. Ancak işçi statüsünden çıkmak çok zordur. Sosyalizm ve kominizim kavramları geliştiğini görmekteyiz.

- 2. EKONOMİK SİSTEM ve ÇEVRESEL ETKENLER: Teknoloji:** Bilimin uygulamaya dönüşmesi, kısaca teknolojideki devrimin olduğu dönemdir. Bu açıdan tüm ekonomik ve sosyal yapı bu teknolojinin kullanımına göre yapılanmaktadır. Araba imal edilen bölge ile kömür işçileri veya demir üretim merkezleri tamamen farklılaşmakta ve şehirlerin imgesi olmaktadır. Bu açıdan simgeler, rozetler kişileri tanımladığı için önemlidir. Makineleşme ile medenileşme karıştırılarak, teknolojik araçlara sahip olma ile gelişim eşleştirilmiş ve ekonomik yapı daha fazla üretim ve kullanıma yönelmiştir.

Çevre: Kişi içinde bulunduğu ortamı benlik olarak benimsemeye başlamıştır. Dernekler, kuruluşlar, partiler veya rozetler önemlidir. İçindeki toplumun güçlenmesi için, oluşan yasalardan ve birlikteliğe dayanarak etkinliğini sağlamalıdır. Demokrasi kurulların yönetimi şekline gelmiştir. Demokratik kuruluşların etkinliği gözlenmektedir.

Yerleşim: Yerleşmeler şehir değil, mega şehir/metropolit şeklinde büyük alanları kapsamaktadır. Modern yerleşimler doğal çevre ile bütünleşmiştir. İlk yerleşmeler ise doğayı tahrip edici niteliktedir. Ekonomide emek önemli olunca, köylerden büyük oranda göçler olmuş ve gecekondu faktörü oluşmuştur. Bu şekilde şehirler 100 bin nüfustan milyon nüfusa yükselmiştir.

- 3. EĞİTİM:** En önemli dönemini yaşamaktadır. Bilgi temel unsur haline gelmiştir. Öğrenmek, daha çok öğrenmek gerekmektedir. Eğitim yaklaşımında geniş değerlendirme görülmektedir. Her birey eğitilememeli, eğitim alan kişi sosyal açıdan bir üst sınıf olmalıdır. Eğitilen kişinin dediği yapılmalı, hiyerarşik yapı önemli ve kurulmalıdır. Askeri sistem gibi üst altın daima yöneticisi ve etkileyicisi olmalıdır. Ancak yorumlama yerine sadece bilgi vermenin, bilgili olmanın çok yararlı olamayacağı da anlaşılabilir, diploma yerine beceri ve bilen kavramı öne çıkmıştır.

- 4. İNANISLAR ve YÖNETİM: Ahlak:** Bireysel değil, kurul veya bağlı olunan kurum veya kurulun görüşü geçerlidir. Birey bunları öğrenmeli ve bunlara uymalıdır. Toplu dayanışma veya toplu bilinçlendirme geçerlidir. Kalıplar ve görevleri yapmak kurul veya kurumsal bazda önemlidir. Düşünme liderlerin işidir. Görev yapmak ve lidere uyum yeterlidir. Ahlak kurum veya kurullara saygı çerçevesinde toplanır. Atalarımız yerine liderlerimiz ne yapmışlarsa doğru yapmışlardır anlayışı gelmiştir.

İnanışlar: İnanışlar bireyin içinde olduğu toplumun görüşleri ile özdeş olmaktadır. Çok farklı inanışlar gözlenmektedir. İçinde oldukları sınıf dinlerini yapılandırmaktadır. Bazı gruplar korkuları ile eski inanışlara

daha fazla sarılmışlardır. Bizden-sizden kavramı, sağcı, solcu gibi bireylerin bağlı oldukları ekonomik yapılara göre oluşmaktadır. Milliyetçilik kavramı sosyallik yapısı içinde yeniden yapılanmıştır.

Yönetim: Devletin en güçlü olduğu yapıdır. Bireyler devletin tanımladığı yapı içinde güçlenmeye çalışmaktadırlar. Partilerin en güçlü olduğu dönemdir. Demokrasi tanımı gücü ele geçirme şeklinde tanımlanmaya başlamıştır. Yasaların üstünlüğü vardır. Bireyler sadece o toplumun kölesi veya işçisidir. Görevler ve haklar çatışmaktadır. Görevler ön plandadır. Yönetim kuvvetler ayrılığındadır.

5. **HUKUK SİSTEMİ ve GELENEKLER: Yasal yaklaşımlar:** Kurallar ve yasalar önemlidir. Kişilerin hakları veya düşünceleri geri plandadır. Zaten büyükler kişileri gözetirler. Hukuk yasaların üstünlüğü şeklinde yapılanmaktadır.

Hukuk yapısı: Dernek, kurul veya kurumların ilkeleri ve denetimine tabidir. Bunlar bir köşe kapmışlar ve yönetimde söz sahibi olmuşlardır. Kuvvet ayrılığı temelinde her bir yapılanma toplumda en üst olduğu iddiasındadır. Birey birçok gücün kendisini bir tarafa çekmesi ile yolunu bulmaya çalışmaktadır. Trafik işareti mi, ışıklara mı yoksa trafik polisine mi uymalıdır kargaşası yaşanmaktadır. Gelişmiş ülkelerde polis ışıklara hükmederek, değiştirerek etkin olmaya çalışırlar.

Sanat: Sanat düşüncesi amaca hizmet eden oluşumlara dönüşmüştür. Partiler etkinlik kurabilmek için sanatı bir araç olarak kullanmaya özen gösterirler. Sanat topluma hizmet ettiği sürece vardır. Sanat ancak sanat için değil, sanat toplum içindir.

DEĞERLER: Temelde kurala uyan ile uymayan şeklinde ayrılmaktadır. Birey değil sosyal devlet yapısı hâkimdir. Kural, kurul veya kurumsal yapı dikkate getirilir. Sicil bunlara uyma veya uymamaya göre verilmektedir. Eğitim sosyal kuralları ve bilgileri öğrenmek olduğu gibi, ölçme ve değerlendirmelerde buna uyma veya uymamaya göre verilir. Toplumunu en çok yücelten kurul veya kurumlardır. Bu türde verilen siciller bireyin kişisel özellikleri dikkate almadığı için uluslararası kuruluşlardan değerlendirmeler veya sınavlar geçersiz kabul edilip, dönmemektedir. Hukuksal açıdan geçerlilik sadece o kurul, kurum veya toplum için olması zamanımızda artık kabul görmemektedir.

YÜKSEK TEKNOLOJİ KÜLTÜRÜ

Burada bilimdeki gelişmeler ile teknoloji yüksek teknolojiye dönmesi, insan faktörü yerine robotların kullanılması ve artık üstün düzeyde ve amaca yönelik eğitimin gerekliliği ortaya çıkması ile bilgi ve diploma yeterli olmamaya başlamıştır. Kişiler daha fazla teknoloji kullanarak tanıya gitmeye başlamıştır. Laboratuvar sonuçları hekimleri yönlendirmeye başlamış ve mühendis hekimliği ortaya çıkmıştır.

BİLİŞİM KÜLTÜRÜ: Bilgisayarların 1980 yılında Sinclair Z80 ile halkın kullanabileceği boyuta getirmesi ve Z81 ile 10 milyona yakın bir satış yakalaması ile AMSTRAT, COMMADORE gibi firmaların basit ama etkin makineleri piyasaya sürmeleri ve hemen her ailenin alması ile yeni bir veri değerlendirme dönemi başlamış oldu. Çocuklara oyun için alınan makineler, ufak dosyalama ve daktilo gibi yazımlar ve bazı verilerin işlenmesi yapılması ile çocukların elinden erişkinlerin eline geçmiş ve uygulamalar ile sekreterlerin, muhasebecilerin demirbaşı olmuştur.

2025 yılında piyasaya sürmeyi hedeflediği modelleri 1982–1984 yılından sonra PS/2 adı ile aktif pazara süren IBM, kendisinin ana ve üstün makine prensibini de bozarak, ufak terminal şekline dönüştürdü. Hiçbir zaman ana makinelerin (AS 400) ortadan kalkmayacağı düşünülürken, sunucu/server ve müşteri/client yapısı ile hâkimiyet ile main fraimler ortadan kalktı veya çok kısıtlı firmalarda kaldı.

Çocukların bilgisayar oyunları oynamaları programcılığı geliştirdi. Mevcut dijital kotla haberleşme (FM modülasyonu takiben) yaygınlaşarak İnterneti doğurdu. Haberleşme gelişti ve veri kirliliği ortaya çıktı.

Sonuçta ileri teknoloji bilgisayarları kullanarak çok etkin ve vazgeçilmez hale gelmiştir. Bu kültür, sistematik eğitim programı ile değil, bireylerin kendi çabası ve hobisi şeklinde oluşmaktadır. Sistematik eğitimle boyutları çok gelişecek ve değişecektir.

1. **SOSYAL ORGANİZASYONLAR: Aile:** Aile yapısı ve kavramları tartışmaya başlanmış ve birey kendini özgür hissedebilmek için aile kavramını karşısına almaya başlamıştır. Bu yapı ile mutsuzluğun ve birçok hukuksal sorunların oluştuğu gözlenmiştir. Çocukların sağlıklı yetişmesi için anne kadar babaya da gereksinimi olduğu ve yetiştirme yurtlarının yeterli olmadığı, genetik baba veya anne kavramı yerine sosyal anne ve baba kavramları oluşmuştur.

İnsan yapısı: İnsan yüksek teknolojiyi kullanması ile memnun olacak iken, daha fazla tenkit eden ve kendini ezilmişlik çemberinde hisseden, devamlı stres faktörünü ortaya çıkaran bireyler olmuştur. Stres tüm yaşamsal boyutta varken, ilk kez birey kendini yalnız gördüğü için stresin en yakın arkadaşı olduğunun farkına varmıştır. İnsan teknolojinin kaynağıdır.

Kadın ve erkeğin ortak çalışması ve eşit eğitimleri gündemdedir. Sağlık koşulları emek açısından önemlidir. Nüfusun %50 ve üstü emekli olanları kapsar hale gelmiştir. Bireyin verimliliği etkin olmuş. Verimsiz olanların

çalışmaması gündeme gelmiştir. Genetik ve kanser gibi yaşamın uzatılması önemlidir. Hastalıklar kontrol altına alınmış, sosyal, ruhsal ve toplumsal sorunlar önemli olmaktadır.

Kaynaklar: Bir an önce köşeyi dönme fikri hâkim olmuştur. Bir buluş yapma ile toplumda yüksek gelir ve düzey kazanma savaşı egemen olmuştur. Borsa oyunları öne çıkmıştır. Toplum kaynaklarını hızla tüketmekte ve hızlı bir yapısal döngüye girilmiştir.

BİLİŞİM KÜLTÜRÜ: SOSYAL ORGANİZASYONLAR: Aile: Aile yapısında birey ve birey merkezli davranışlar ön plana çıkmıştır. Artık aile kavramı yerine bireyin sosyal yapıda yeri değerlendirilmektedir. Birey hakları önem kazanmıştır. Etik kurullar bireylerin haklarını korumak üzere gelişmişlerdir. Yasalar ve standartlar yerine bireylerin mutluluğu ve bireye göre yapılandırma öne çıkmıştır. Zarar ve haklar ön plana çıkmıştır. Amerika'da genç bayanların %25'i evlenmeden çocuk sahibi olmakta ve çocuğun babası ile yaşamını paylaşmaktadır. Nikâhsız ama aile kavramı gelişmekte ve sosyal yapı bu durumları hukuksal hak kapsamına almaktadır. Ülkemizde kuma veya iki hanımlı veya imam nikâhlı kavramları daha farklı sosyal oluşumlardır. Ancak, yapı özellikle imam nikâhlı kavramında bazı bakımlardan benzeşmektedir. Ancak bu yaklaşımlar yasal ve etik değildir.

İnsan yapısı: İnsan kendini bulma çabası içindedir. Bu açmazlık insanları umutsuzluğa itebilir. Gelecekte umutsuzluk kavramı yerine felsefe ve sanat kavramının geliyeceği düşünülmektedir. Bu sayede birey veri analizini ve sentezini kavradıktan sonra bu verileri güzelleştirme çabasına düşecek ve yeni bir kültürel yapıyı oluşturacaktır. İnsan artık toplumun önüne geçmiştir. Teknoloji insana hizmet için vardır.

İnsanlar birey olarak önem kazanmış. Sağlık boyutu önemli olmuş ve olgular bireyin hakları üzerine toplanmıştır. Nüfus genç ve yaşlı yerine üretken olmaya göre tanımlanmıştır. Eğitimli veya eğitimsiz olarak toplumsal katkıya göre bireysel önem öne çıkmıştır. Dinamik nüfus önemlidir. Yaşlı olanlarda fikinsel katkılar ve etkileşimler artmıştır. Sağlıklı yaşam ve yaşam kalitesi üzerinde durulmaktadır.

Kaynaklar: Tüm insanlığın kaynakları ortak olmuştur. Her birey evinden tüm dünyadaki verilere ulaşabilir hale gelmiştir. Bir hasta doktorundan daha fazla bilgi sahibi olabilecek durumdadır. Bilgi tekeli ortadan kalkmıştır.

2. **EKONOMİK SİSTEM ve ÇEVRESEL ETKENLER: Teknoloji:** Devamlı daha üstün teknoloji geliştirmek ve uygulamak, teknolojinin kendi düşmanı haline gelmiştir. Daha iyi, en iyisi kavramları çatışmaya başlamıştır. İnsanlar teknolojinin kendi sorunlarını çözemediklerini görmeye başlamışlardır.

Çevre: Çevre gelişmiş ve gelişmemiş yapılar tarafından hızla tüketilmiş ve çevre korumacılığı doğal olarak bu kültüre egemen olmuştur. Hızlı yönde teknoloji ülke sınırlarını geçtiği için küreselleşme başlamıştır. Toplum globalleşmenin tarihte gözlenen emperyalizm olgusuna dönmemesi için bir nevi anti globalleşme başlamıştır. Ancak ülke sınırları ortadan kalkarak, ortak ekonomik payda, Avrupa Birliği, Amerikan Birliği gibi bölgesel iş birlikleri veya dayanışmaları gelişmiştir.

Yerleşim: Belirli bir gelişim planı ile hat veya ağ şeklinde planlı bir yapılanma vardır. Teknoloji ulaşımı etkin şekilde soktuğundan, evlerin şehir merkezinde kümelenmesi gerekli değildir. Marketler milyonlarca insanın ulaşabilmesini olanaklı kıldığından, çok gelişmiş ve tüm malzemelerin satışının yapılabildiği yerler olmuştur. Gecekondu faktörü özel yerleşim alanlarına dönüştürülmeye çalışılmış fakat gelen göçlerin fazlalığı nedeniyle zengin ve fakir arasındaki uçurum artmıştır.

BİLİŞİM KÜLTÜRÜ: EKONOMİK SİSTEM ve ÇEVRESEL ETKENLER: Teknoloji: Teknoloji artık teknolojiyi kavrayan ve kullanan bireyin, kendi benliğini oluşturması ile öne çıkmaktadır. Artık kullanan değil kavrayan ön plana çıkmaktadır. Teknoloji kullanarak birey olma bilincindeki eğitimli bir birey artık teknolojinin hedefidir. Müşteri memnuniyeti, bireyin haklarına yönelik teknolojinin gelişimi ve değişimi temel alınmaktadır. Avrupa yüksek teknoloji kültürel yapı için birlik oluştururken, Amerika Birleşik Devletler yapısını bilişim kültürel yumağına sokmaya çalışmaktadır. Bu açıdan etik ve bireyin hakları/hukukun üstünlüğü kavramının önemi buralarda daha öne çıkmaya başlamıştır. Zamanımızda bu yapı kendilerinde etkin iken, dünyanın diğer ülkelerine karşı olan davranışlarına yansımadığı gözlemlenmektedir.

Çevre: Tüm Dünya/Evren insanın çevresi olmuştur. Sınırlar kalmış, kâğıt para yerine sanal paralarla hisseler alınıp, satılmaktadır. Pazarda para yerine kartlar kullanılmaktadır.

Yerleşim: Bireyler evden, internet kanalı ile tüm dünyadaki malları evlerine kadar getirebilmektedirler. Sanal para ve kredi kartları ile alışveriş yapılabilmektedir. Yerleşim tüm coğrafik alanlara yayılabilir olmuştur. Doğaya dönüş gözlenmektedir. Evler ofis, işyeri şekline dönüşmüştür. Köye dönüş programları yanında yerleşimin doğaya yönelmesi, şehirlerdeki gecekondu baskısını azaltıcı etki yaratmıştır.

3. **EĞİTİM:** Birey artık yüksek teknolojiyi bilen ve kullanan olmalıdır. Yüksek düzeyde hedefe özgü eğitim amaçlanmıştır. Aktif eğitim tartışılır ve kısmen uygulanır olmuştur. Çünkü eğitim, daha iyi eğitim, üstün eğitim, çağdaş eğitim kavramları birbirleri ile çatışmaya başlamış, hedef uygulamaya yönelik olması gerekirken, eğitim metodolojisi ön plana çıkmıştır. Ben şu davranışı kazandırıyorum yerine, ben şunları eğitiyorum (?) denilmeye başlanmıştır. Aktif eğitim bir araç değil, amaç olarak ortaya çıkmaktadır. Yapılan

işlevin öğretim olmasına karşılık, öğretim kelimesinin ortadan kalktığı, eğitim kelimesinin kullanıldığı görülmektedir.

BİLİŞİM KÜLTÜRÜ: Eğitim: Eğitim veren tüm kuruluşlar bu hızlı yapısal değişim içinde halen bocalamaktadırlar. Belirli bir bilgisayar lisansı veya programını öğretmenin amaç olduğunu sanmaktadırlar. Bunlar amaçtır. EĞİTİM VERİ ANALİZİ VE SENTEZİNİN ÖĞRETİLMESİ VE KULLANDIRILMASINA DAYANDIRILMALIDIR. Aktif eğitim yerine uygulamalı aktif eğitim (mesleki beceriler kazandırma) ön plana çıkmaktadır. Aktif eğitim hedeflenen bir eğitim, amaç olamaz. Eğitim araç ise, sadece aktif eğitim değil, eğitimin tüm metotları kullanılmalıdır. Bu açıdan sadece tek tip yaklaşım ile hedefe varılamaz.

4. **İNANISLAR ve YÖNETİM: Ahlak:** Bireysel boyuta indiği gözlenmektedir. Kişi kendi varlığı etrafında inanışların oluşmasını istemektedir. Bu bilişim kültürü ile daha fazla belirginleşmektedir. Egosantrik yaklaşım yerine, ben kimim sorgusunun sorulduğu görülmektedir.

İnanışlar: Din kavramı önemini azaltmıştır. Birey kendi ruhsal durumları için boşluğu dolduracak çeşitli inanışlara itilmiştir. Bir bakıma tarikatlar ile kalıplaşmıştır. Ayrıca, Tarot falları ve astro önemli yer almaktadır. Bizden-sizden kavramı bizim kurum, bizim derneğimiz, bizim tarikatımız, bizim üyeliğimiz sizinkinden üstündür ve siz yanlış yapıyorsunuz ve sizi kurtarmak gerekir dönüşmektedir. Kurumun liderleri o kurumu yüceltmek ve korumak üzere iş başına gelirler. Tavizsiz politika izlemek hedefleridir. Eş güdüm ve konsensüs, toplum kendilerine uymakta ise geçerlidir. En büyük düşman aynı ürünü üretenler, aynı hizmeti verenler arasında olur.

Yönetim: Devlet temel olarak standartlaştıran bir kurum yapısındadır. Her yaklaşım belirli bir standart içine alınmış ve ölçülebilir boyuta getirilmeye çalışılmıştır. Bu standartlar daha önce kuruluşlara göre iken, globalleşme ile devletin temel gücü bunları yaygınlaştırmak olmuştur. Bu malzeme standartları hizmet standartlarını oluşturmuştur. Daha sonra toplam kalite kavramı ile yönetsel standarda gitmiştir. Daha sonra olay müşteri kavramına sokularak müşteri memnuniyeti yaklaşımı ile devamlı düzenleme, iyileştirme (Japon keizen) yaklaşımı ile süreç sürdürülmüştür. Görevler yerini bir bilen ferde bırakmaktadır. Yönetime kuvvetler ayrılığına ek olarak, demokratik kuruluşlar denilen kurum ve kurullarda etkin olmaktadır.

BİLİŞİM KÜLTÜRÜ: İNANISLAR ve YÖNETİM: Ahlak: Bireysel boyuttadır. Her birey bir peygamber gibi, dini ve inanışları değerlendiren bir kişi boyutundadır. Doğrular ve yanlışları artık kendisi arama veya en azından düşünme boyutundadır. Bu boyut gelecek etik veya estetik kültürüne yol açacaktır.

İnanışlar: Her birey kendi inanışının farklı olduğunu anlamış ve artık kendisi bir din adamı veya felsefeci gibi yorum yapar hale gelmiştir. Bu yaklaşımları yapan kişileri belirli şekilde açıklayarak, izah ederek genel kavramlar içinde toplayacak öğretmenler yetişmediğinden, ortada medyada çeşitli kavramların saatlerce tartışıldığı ve bir amaca yönelmeden olayların açısı yönünden ele alındığı görülmektedir. İnanışlar uzman görüşlerin tek ve sabit olması nedeniyle kargaşaya itilmektedir. Hırsızlık hiçbir inanışta kabul edilmez. Tüm inanışlar temelde aynıdır şeklinde hoşgörü ve toplayıcı, bütünleştiricilik giderek azalmaktadır. Ancak özellikle genç bireyler bu nadir lafları dikkatlice toplamaktadırlar. Ben-sen kavramı değişmekte, her bir durum bir olgu şekline dönüştürülmekte, işlev yanlışlar ve doğruları içinde bütünleşmekte ve tenkit edilmektedir (daha doğrusu yorumlanmaktadır). Her olgunun ayrı ayrı analizi gerekir. Bizden-sizden yoktur. Haklar başkaları lehine veya aleyhine yorumlanamaz. İdeolojiler (sağcılık, solculuk, tarikatlaşma, kurum ve kuruluşların üstünlüğü gibi) olamaz. Hiçbir standart bireyin mutluluğunun önüne geçemez. Standartlar müşteri memnuniyetine göre sürekli değiştirilmeli ve geliştirilmelidir. Değişim ve gelişim standardın önündeki temel unsurdur. Ancak belirli bir çıkış standardı olmadan gelişim ve değişimin olamayacağı unutulmamalıdır. Bilimsel yaklaşım ile değerlendirme temel unsurdur. Her şeyin olumlu ve olumsuz yanları vardır. Eğer amaç meyve yemekse, ortak paydada birleşmek gerekir.

Yönetim: Yöneten erg büyük sıkıntı içindedir. Bu amaçla yasaları kullanarak baskısını arttırmıştır. Hukukun üstünlüğü kavramı ile bireyler globalleşen dünyada davaları kazanır hale gelmişlerdir. Devlet kavramı Avrupa Birliği veya İnsan Hakları kavramları arasına sıkışmıştır. Zarar ve haklar kavramları bireyin güvenlik ihtiyacını arttırmıştır. Kararının oluşması için danışmanlık önemli boyuttadır. Hukuksal kurumlar yeni yapılanmasını oluşturamadan, devreye medya ve birçok fırsatçıların çıkması kaçınılmaz olmuştur. Standartlaşma ve bireyin hakları için oluşturulan bağımsız kuruluşlar ile bu kontrolü amaçlanmıştır. Yasalar değil bireyin haklarına dayalı hukukun üstünlüğü temeldir. Görevler değil haklar ön plandadır. Görevleri haklar oluşturmaktadır. Kesin doğrular ve yanlışlar yoktur. Olgu içinde doğrular ve yanlışlar vardır. Bu durum bilimsel temel ışığında analiz ve sentezle tanımlanır. Karar ancak birey veya işlev bazında görüşler (haklar) olgunlaştıktan sonra (yasaların değil, hukukun üstünlüğü temelinde) verilebilir. Kurallar, standartlar ve tüm sosyal yaklaşımlar olgu temelinde bireyselleştirmek üzere irdelenirler. Çözüme ulaşmak temel yaklaşımdır. Yönetim planlamacı düzeyinde kalıp, kuvvetler ayrılığını hukuksal etkinlikler oluşturmaktadır.

5. HUKUK SİSTEMİ ve GELENEKLER: Yasal yaklaşımlar: Kurallar ve yasalar birçok tanımlamayı yapmakta zorlanmaktadır. Hukuk genel kavramı içinde yeniden değerlendirmeye başlanmıştır. Artık bireylerin kültürel farklılıkları bir toplumun yararlı unsurları olarak görülmektedir.

Hukuk yapısındaki değişiklik: Hukuk artık bireyin haklarının üstünlüğü temelinde buluşlar ve verilerde bireylerin haklarının korunması üzerine yapılmaktadır.

Artık uluslar, kurullar, kabileler, toplumlar değil birey, insan temeli gelmiştir.

Sanat: Teknoloji ile sanatsal faaliyetler artmış ve her bir kişi eline fotoğraf makinesini alarak bir nevi sanatçı pozisyonuna gelmiştir. Şiir yazar ile şair kavramı karışmaya başlamıştır. Sanat yapan ile eser üreten aynı boyuta gelmeye başlamıştır. Sanat teknolojiyi özgün kullanma boyutundadır. Bireyselleştirmedir.

BİLİŞİM KÜLTÜRÜ: HUKUK SİSTEMİ ve GELENEKLER: Yasal yaklaşımlar: Kurallar ve yasalar bireyin hakları (yasaların üstünlüğünden saparak, hukukun/hakların üstünlüğü) temelinden bakılmalıdır. Her birey doğal haklara sahiptir. Bu hukuksal yapı, gelecek etik ve estetik yapının değerlendirmesinde geçerli olacaktır. Teknolojinin uygulanmasında, doğru olan nedir? Yasaklar ile toplumsal olguyu durdurmak imkânsızdır.

Sanat: Sanat giderek yüksek teknolojiyi kullanma ile birlikte sanatın püf noktalarını öğrenmeye yönelmektedir. Fotoğraf çekmede belirli düzeyi yakalayan kişi, artık resminin içindeki anlamı kapmaya çalışmaktadır. Sanat, herkesin içinde gizli olarak bulunan bir parametredir. Güzel sanatı kavramak bile sanat yaklaşımıdır.

DEĞERLER: Temelde kendi kültürü en üst olup, diğer kültürler alt kültürdür ve bilgi en üst mercidir. Profesörler bu açıdan tanrısal boyut gibi her türlü danışman, bilirkişi ve yargılama mercii olmuştur ama hastalık, bireyin/hasta hakkının önüne geçememiştir. Bunların değerlendirmeleri sicildir ve tartışılmaz, boyutundan her birey eşit ve aynı hukuksal yapıdadırlar, aynı haklara sahiptirler kavramı gelmiştir.

BİLİŞİM KÜLTÜRÜ: Kurul veya kurumların yaptıkları sınavlar, Danıştay'ın ilk Bölümde alınan kararlarda olduğu gibi, bireyin haklarını koruyup gözetmek olduğu ve sosyal yapının mahkemelerce denetlenebilir olmasını öngörmektedir. Bu karar, yeni bir kültürel yapının özelliğidir.

Birey Hakları Üstünlüğü, eşitlik ve Kardeşlik

1998 Amerika Yüksek Yargısı, Avrupa Konseyinin³ 2006 yılında da geniş anlamda oluşturduğu, Avrupa Birliği yapılanmasında esaslar, daha önce Dünya Savaşı'na ulusların bütünlüğüne amacını gütmekte idi. Bunun için; a) ilk madde civil liberties, birey hakları ve hürriyeti temel alınarak, b) kamu kurum ve kuruluşları dahil, tüm diğer güçlerden bireyin korunması ve gözetilmesi hukuksal ilke olarak oluşturulmuştur. Bundan sonra, Anayasa Mahkemeleri ve İnsan Hakları Mahkemesi de birey haklarına göre kararlar verdiği görülmektedir.

Avrupa Birliği açısından eşitlik kavramında, ülkelerin Türkiye'de olmayan bir yapı ile Burjuva ile avam kişiler çatışması önlenmeye çalışılmış ama tam olmamıştır. Bazı konularda biz daha bağımsız kavramı geliştirilmiştir. Kadına ayrımcılık, eşitliği sağlamak için oluşan bir hukuksal boyuttur, yoksa ayrımcılığa destek değildir. Göçmenler ile oluşan çatışmalar bir örnektir. İngiltere bu yapıyı kabul etmeyerek AB'den ayrılmıştır. Zaten katılırken de karşılıklı tereddütler vardı, bunlar derinleşmiştir.

Zamanımızda bu hukuksal temel halen kurulmamıştır. Oldukça sert direnç vardır, eşitlik kabul edilmemektedir.

Başlıca parametreler altında özellikleri şunlardır.

1. SOSYAL ORGANİZASYONLAR: Aile: Aile yapısı yerine, birey tek olarak yapıyı oluşturur. Boşanmış aileler yanında, evlenmemiş tek baba ve tek anne ile çocuk birlikteliği olmaktadır. Sadece belirli ilişkiler içinde birlik vardır, arada kavga ve çatışma yoktur, sadece ayrı olmak istemektedirler.

İnsan yapısı: Kendi benliği temelinde olmak istemektedir. Özel, özgün ve bağımsızdır, bağlantısızdır. Bu açıdan ofis çalışma yeri evin bir odası olmakta, bu şekilde evden kopmamakta, çocuk ile birlikte olmaktadır. Kişi kendini üstün görmüyor ama özel, özgün görmektedir, özlü olmayı korumak, desteklemek istemektedir.

Hukuk yapısı: Birey hakkı üstünlüğü, tüm hukuk sistematığı de bunun üzerinedir. Zarar oluşturmadığı sürece, düzene uymayı da kabul etmemektedir ki bu zaten suç değildir. Bilgilendirme ve rıza şartı vardır. Artık ceza yazabilmek için trafik polisleri uyarı işaretlerini yanında şimdi yapılıyor şeklinde uyarılar da koymaları gerekmektedir.

Kişi önemli olunca sağlığına da dikkat etmekte, doğrudan olmasa da birçok plasebo ek gıda ve katkıların satışı, bilimsel ve hekimler tarafından reçete edilmese de kullanmaları izlenmektedir.

Yaşlanma nedeni ile toplumda 60 yaş üstü destek sağlanmakta, taşıma ücreti düşürülmektedir. Danışmanlık boyut da artmaktadır.

Kaynaklar: Tüm Dünyanın kaynağı kendi gelişimi içindir. Bu açıdan internet ve iletişim boyutu çok fazladır. Anında telefon ile en ileri bilgiye ulaşmakta, artık her birey uzman gibi kaynağa sahip olmaktadır.

Örnek olarak; Tarım için üzüm bitkisi, asmaya çelik yapacak iken, internete bakınca, 12 usül saptadım ve ziraatçı uzmana sordum iki şekilde aşılama biliyordu. 12 adet farklı olarak uyguladım ama erken yaptığımdan,

öz suyu ilerlemediği için, hiçbiri tutmadı, püf noktasını belirtmedikleri için öğrenemedim. Kısaca bilmek değil bilginin oturması gerekmekte, bunun da diploma ile oluşmadığı da anlaşılmalıdır.

Kaynaklar tüm Evren olduğu için, kişi artık Dünya vatandaşıdır.

- 2. EKONOMİK SİSTEM ve ÇEVRESEL ETKENLER: Teknoloji:** Ekonomide; etkin, verimli, kullanılabilir yanında kendisini mutlu etmesi amaçtır. Bu açıdan her birey kendine göre teknoloji kullanır. Eski telefon, bazı işlevlerin olmaması için aktif kullanılabilir ama en gelişmiş telefon da yanında bulunmaktadır.

Çevre: Çevre değişkendir, hoşuna giden yerde oturmak ister. Köy, kasaba, dağ başı, sahil kenarı yanında odasında iyi bir ortam ile de mutlu olabilir. İstekler çok olabildiği gibi minimal de olabilir. Bunun nedeni çevre duyarlılığı, gereksiz, kullanmayacağı, işlevsiz olanlara sahip olmak istemez.

Yerleşim: İnsanların yerleşmesini doğrudan memnuniyet durumu etkilemektedir. Çok farklı yerlerde yerleşebilir veya yerleşme yerine devamlı gezgin de olabilir.

- 3. EĞİTİM:** Belirli bir konuda yüksek bilgi ve beceri sahibi olmak çabasıdır.

Kazancı bu özel ve özgün yapıda bulmaya çalışır. Hiç çalışmasa bile, devlet tarafından işsizlik ücreti almaktadır. Amaç istisnai olmakta yatmaktadır.

EĞİTİM KİŞİSEL BOYUTTA, BİREYSEL MUTLULUK KAZANMAK İÇİNDİR.

- 4. İNANISLAR ve YÖNETİM: Ahlak:** Aile bireyseldir. Her bireyin kendine göre bir ahlak anlayışı vardır. Vicdanım rahat ile özetler. Zarardan kaçır, kendisine de zarar dokunulmamalıdır.

İnanışlar: İnanışlar kişilere göre değişkendir. Davranışlarına göre kişisel inanış geliştirirler.

Yönetim: Devletin yapısından çok, kendi benlik ve kişisel açıdan kendi hakları geçerlidir. Demokrasi kavramı geçerli değil, bireysel sorumluluk ve etkinlik geçerlidir. Yönetim bireyin kendisinde, güç kendisinde.

- 5. HUKUK SİSTEMİ ve GELENEKLER: Yasal yaklaşımlar:** Birey, bilgilendirme ve rıza ile etkileşim geçerlidir. Eşitlik gerçek anlamlıdır, herhangi bir ayırım, hukuksal davanın kaybidir. Söylenmesi bile suç kapsamındadır. Artık cinsiyet olmasın diyerek, tuvaletler ortak istirahat odaları olup, tek kişilik, yapılanmaktadır. Irk adı kullanmak suçtur, kaçınılır.

Hayvanlar bile insan gibi aynı haklara sahip kılınmaktadır.

Yaşam Hakkı ancak bireyin varlığı için vardır. Ölüm bireyin boyutunda, yaşam hakkı üstünlüğü nedeniyle öldürme artık hukuk boyutundan kaldırılmakta, ömür boyu hapis getirilmektedir.

Sanat: Sanat bireyin duygusal ifadesidir. Kimse ile karşılaştırma yapılmamalı, sadece yorum yapılabilir. Her birey şair ve sanatkâr olmaktadır. Sanat bir kişinin duygularının ifadesidir, üst, orta ve alt gibi değerlendirme yapılamaz, kişiye özgüdür.

DEĞERLER: Topluma değil, birey kendine hizmet etmeli, değer de kendisi için oluşturmalıdır. Toplum, mahalle ve karşılaştırma boyutu gündeme gelemez. Değer, kendisi ve sahip olduklarıdır.

Tamamen bireye dayalı, sübjektif olması temel ilkelerdir. Sicil kendisine verdiği değerdir. Sınavlar yerine yorumlar öne çıkmaktadır. Zarar somut oluşturma dışında da ceza uygulanamaz.

ÜLKEMİZDEKİ VARSAYILAN KÜLTÜREL YAPILANMA

Birçok Avrupa ülkesinde istenen az kültürel yapıdır, Endüstri ve Yüksek Teknoloji Kültürleri. Bu amaçla çalışmak üzere gelen Türk işçilerinin asimile edilerek, kendi toplumları ve kültürleri içinde sindirilmesini istemişler ve bunu açık bir şekilde de ifade etmişlerdir.

Zamanla oluşan bu toplum, ilk planda göçebe niteliğinde iken, ileri teknolojik kültüre uyum sağlayarak farklı bir yapı oluşturmuşlar ve “Almancı” tanımı ile bunu sosyal boyutta bir nitelik kazandırmışlardır. Almancılar kendi köyünde de aykırı olup, Almanya’da da kabul edilemez bir sosyal yapıdır. Ancak, tümü sosyal ve kültürel yapıdır. Bu yapı Almanya’da iş sahibi olmuş ve Alman ekonomisini kalkındıran, ayakta tutun unsur olmuştur. Yurt dışına çıkarılmaları Almanya için bir yıkıntı olacaktır.

Bu örnekte olduğu gibi, artık bireyler belirli kültürleri basamakla çıkmak zorunda değildirler. Her kültürel yapı, yeni yapı içinde uyarılma ile varlığını devam ettirmektedirler.

Örnek olarak; kare ile dikdörtken birbirlerine yakın iken, yuvarlak aykırıdır. Ancak dikdörtgenleri altıgen veya köşeleri düzletirseniz, yuvarlağı da köşeleme eklerseniz, çok gen yaparsanız, ortada birbirlerine benzeyen ama farklı bir sosyal yapı ortaya çıkar. Bunları da “sosyal zenginlik” olarak kabul edip, tüm Dünya ile birleşme olmasa da bütünleşme içine girerseniz.

Kendi kültürel yapınızı sabit ve kalın şekle sokarsanız, ortada parçalanmış, birbirlerine küs, hatta düşman bireyler yetiştirirsiniz ve giderek gerileyerek başka toplumların kulu veya kölesi şekline gelirsiniz.

Türkiye çoklu kültürel yapıdaki bireyleri bütünleştiren bir ülkedir. Avrupa gibi 2-3 yapı yerine beşli altılı kültürel yapıyı kapsar. Bu açıdan oldukça zengin bir yapısı aynı zamanda oldukça farklı anlayış, hukuksal yapı ve farklı düşünceleri barındırır. Tümünü tek bir yapıda Kul Hakkı, birey hakkı temelinde ele alırsanız, bütünleşmeyi ancak bu şekilde sağlayabilirsiniz.

Ülkemizde farklı kültürlerde çatışma olasılığı yaratılabilir. Şehir kültürü, kasaba kültüründe olanı dışlar. Bunun simgesi olanlar ile mücadele eder. Başörtüsü, inanışlar, helal/haram kavramları gibi boyutlar ile çatışma yaratılır. Mahalle baskıları gibi boyutlar etkili olmaktadır. 1999 Depreminden sonra Devlet hizmet üniteleri yetersiz kaldığı için, toptan siyasal deprem, kültürel değişim gözlenmiştir. Şehir kültürü açısından, sahil şehirleri ile İç Anadolu yerleşimleri farklı siyasal yapılanma oluşmuştur.

Kültürlerde Hekimlik Mesleği

Kültürel Öğelerin Hekimlik Mesleği olarak tanımlamaları

Kültürlerin hekimlik mesleğine bakış açıları farklıdır. Hekim farklı kültürde olanlar için onlara uygun yaklaşım yapmadığı durumda, toplumda büyük patlamalarla karşılaşmaktadır. Bu bir hekime karşı çıkış değil, hekimlik anlayışına göre farklı yaklaşım boyutudur.

Adalet anlayışı kültürel düzeye göredir. Bir Arkeolog arkadaşım, kültürel farklılıkları görmek için, hırsızlık gibi olaylara tüm kültürde ceza varken, burada düzeye göre ceza karşılaştırmasını yaparak adalet anlayışını kavrayabiliyordum demmişti. Hierapolis kayıtlarından bir örnek; bir keçinin ırzına geçilirse: a) alt kültür tabakası ise adam öldürülür, keçi amir tarafından yenir, b) orta tabaka ise dayak atılır, para cezası verir, keçi yenilir, c) üst tabaka ise, kızılır ve ırza geçen de ziyafete davet edilir. Eşitlik kavramı kültürlerin bazısında vardır.

Hekimlere genel bakış açısı, kültürlerle göre aşağıda özetlenmektedir.

Tablo 1: Kültürel yapılara göre Genel Hekimlere Bakış Açısı

Genel Hekimlik Boyutu	
Göçer, Göçebe	Hekim, büyücü veya şaman gibi davranmalıdır. Bazı toplumlarda eğer diplomalı buna benzer bir yaklaşım yapmıyorsa, yerine bu rolü oynayan, üfürükçü, çıkıkçılara yönelmektedirler. Bir törensel boyut olmalı, hekim hastayı tanımalı, ona büyü gibi yaklaşım yapmalıdır, bunun için başvuruda hasta bilgisi elde edilmelidir. Ulaşması için bir aracı olmalıdır, tüm işleri yürüten olup, modern zamanda hekim yardımcı sekreterler gibi yardım eden olmalıdır. Hekime götüren, elinden tutan, bir bakıma hemşire gibi olmalıdır. Hekim şikâyeti dinlemeden sorunu görmeli ve hatta sonucu da bilmeli, ona göre yaklaşımlar önermelidir. Yasaklar bir nevi törensel olmalıdır. Yaşamayacak veya iyileşmeyecekse, ona göre toplumu hazırlamalıdır.
Tarım, Köy, Kasaba	Gelenek ve kurallar geçerlidir, hekimler görevini yapan memur gibidirler. Hekimler, başlıca kültürlerin üst, orta ve alt kültüre hizmet edenlere göre farklı olmalıdır. Toplum hekime eğer farklı kültürel yapıda ise kizamaya hakkı olduğunu düşünür. Kitap ne yazıyorsa o uygulanmalıdır. Hekimlik mesleği kuralları sıkı olarak uygulanmalıdır.

Endüstri	Sermayedar ile işçi farklıdır, hastalıkları farklı olduğu gibi, yaklaşımlarda farklı olmalıdır. Hasta odaları da otel gibi kademelidir. Tedaviler de kademelidir, yapan hekimlerde farklıdır. Bizden, sizden geçerlidir ve mutlaka iyi hekime ulaşmak için referans gerekir. Sağlık, maliyetlidir, ücretsiz olanlar da ileri düzey için farkı ödemelidirler.
Teknoloji	Teknoloji gelişmesi ile tetkik, üstüne tetkik yapılır. Artık hasta dinlenmemektedir, sadece robot gibi ele alınır. Farklı dallar, farklı alanlar gelişir, robotik cerrahi ve yaklaşım öne çıkar. Bakımlar kademelidir, her kademeye başkası bakar.
Civil Liberties	Tüm kültürün olumlu özellikleri gözlenir. Hasta ile hekim ilişkisi güçlüdür. Hekim sağlık kontrollerinde, sorunlarda ele alır, hastalanmadan yaklaşım yapar. Önemli olan hastalık değil, hastadır. Yaklaşımlar aydınlatma ve rıza ile olur, yaşam hakkı önceliklidir. Statünün önemi olmaz. Sağlıkta ekonomi olmaz, gereken ne ise yapılmalı, hastalar gerekirse helikopterle taşınmalıdır.

Hekim artık bireyin sağlığı ötesinde avukatı, danışmanı ve yoldaşı olmaktadır.

Kültürlerde Hekimden istenen

Her kültür, hekimden beklentisi farklıdır. Acil Uygulama Yaklaşımları Dersinde, Mesleki Beceriler kapsamında verdiğim yaklaşımlarda, eşitlik kavramı üzerinde durarak bazı eklediklerim olmuştur. Bunlar; *“size ülkeniz, kimliğinizi sorarlar, sadece doğduğunuz yeri söyleyin. Irk anlamını bilmiyorum, bize Tıpta öğretilmedi diyerek, tüm insanlar aynı türden, Homo sapiens, sapiens oluşmuştur vurgusu ile İnsan Haklarına göre hepimiz kardeşiz deyin “demişimdir. Van depreminde olan doktor arkadaşlar, toplumun “doğulu iyi eğitim almamış, batılı da bize iyi bakmaz algısı olarak, yukarıdaki sözü belirten hekim arkadaşlarımıza muayene için kapıda kuyruk olduklarını belirtmişlerdir.*

Tablo 2: Kültürlere göre Hekimler nasıl olmalıdır

Hekimler Nasıl Olmalı	
Göçer, Göçebe	HEKİM MESLEĞİ; büyücü gibi, törenler, bir mucizeler yaratan, plasebo kullanmayı hekimlik olarak tanımlanır. Zamanımızda bitkisel ürünler örnektir. HEKİM büyük baba niteliğinde davranacaktır. Destansı bir yapısı olması beklenir. Hastanın şikayetini bile dinlemeden bir bakışta tanı koyabilen, hasta yerine karar veren kişidir.
Tarım, Köy, Kasaba	HEKİM MESLEĞİ; bir memur gibi görevini yapar, pansumanı başkası, doğumu ebe yapar, hastaya başkası bakar. HEKİM tipik bir memur hekimdir. Görevlerini yapar. Eğitim tüm topluma yönelik değil, belirli bir kesimi kapsar. EĞİTİM KLASİK TARZDA BİLGİ ÖĞRETMEKTİR.
Endüstri	HEKİM MESLEĞİ; doğrudan eğitim ve diploma almaz, profesör en idealidir, her birey kendi ekibini kurar. HEKİM belirli bir konuda uzmanlaşmış ve kitabı takip eden kişidir. EĞİTİM GENEL KÜLTÜR ve DİPLOMALAR ALMAYA YÖNELİKTİR.
Teknoloji	HEKİM MESLEĞİ; teknolojik tanım demektir ve teknolojiyi bilmek gereklidir, tetkiki ileri tetkik ile desteklemelidir. Hasta ile ilişkiyi başka kişiler yapar. HEKİM yüksek teknolojiyi kullanan ve bilen kişidir. Mühendis hekimlik kavramı geçerlidir. Kitap bilgisi yerine literatür bilgisi yer almıştır.
Civil Liberties	HEKİM MESLEĞİ; hukukun üstünlüğü, haklar, etiksel yaklaşımları benimsemiş, sosyal bir sanatı öğreten, uygulayan ve danışman olan bireylerin sanatsal çabası olarak bakılmalıdır. HEKİM, olgu bazında problem çözen, görüş alan veriyi analiz ve sentezleyen kişidir. Hekimliğin geleceğini, hukukun üstünlüğü ve özellikle iletişim sanatlarını aktif uygulayan, etiksel yapıda kişi olarak görür.

Hekimlik mesleği, insanlık, İnsan Hakları ve bireyin Yaşam Hakkı olarak tanımlanmaktadır.

Kadın, Aile öğelerinin Kültürel Yorumu

Kültürlerde Kadın-Aile Kavramı ve Aileden beklentiler

Her kültürde kadın kavramı farklı oluşmaktadır. Bunlar;

Tablo 3-1: Kültürel öge; aile

Aile ve Soy Ögesi: Akrabalık. Sosyal ve Beşerî Bilimlerin notları	
Göçer, Göçebe	Göçebeler tek genetik yapıyı kabul ederler. Bu açıdan kabile içi evlilik kabul edilendir. Buna karşın aile içi evlilikler, sadece yönetimde olanlara nadiren geçerli olur (Cleopatra gibi bir durum tanımlanır). Aile anlamı kolonidir.
Tarım, Köy, Kasaba	Akrabalık önemlidir, evlilik aynı statüde kişiler arasında eşleştirilir ve bu doğumdan önce bile saptanır olmalıdır. Geleneklerde her bireyin görevi saptanmıştır. Aile kavramı, büyük ailedir.
Endüstri	Sermayedar arasında finansman açısından evlilikler önemlidir, bu açıdan materyalistik görüş öne çıkmaktadır. Çekirdek aile, hatırı sayılır tanınmış önemlidir.
Teknoloji	Aynı görüşte, işte, aynı yüksek teknoloji genellikle insanları bir araya getiren olmaktadır. Birbirleri ile iletişim olması açısından aynı uğraşta iletişim gerekir. Aile kavramı yerine birliktelik öne çıkmaktadır.
Civil Liberties	Birey hakkı öne çıktığı için, kadın erkek olmadan çocuk sahibi olup, büyütebilmektedir. Her birey bir ailedir.

Kadın aile demektir.

Tablo 3-2: Kültürel öge; gelenek, kaynaklar

Kaynaklar Ögesi: Törelere, Tarih, Etnoloji ve Beşerî Bilimlerin belirttikleri öğeler	
Göçer, Göçebe	Kabile, takım, grubun öne çıkmalıdır. İnsanlar sadece feda edilecek bireylerdir. Kadınlar ise genetik evlat doğuracakları için, onların korunma ve gözetilmesi önemlidir. bir savaşta kadınlar, çocuklar öldürülmeli, sonra doğacak çocuklar genetiği taşırlar. Aslan yeni koloni oluşturunca eski yavrularının tümünü öldürür.
Tarım, Köy, Kasaba	Yaşlı kadın, geleneği bilendir, onların dediği olmalıdır. Toprak geçerlidir, ölümüne korunmalı, kahramanlık destanlaşır. Tüm simgeler, buldukları yerleşim içindir.
Endüstri	Kurum kültürü adı altında, çalışan bireylerin bir bakıma beyni yıkanır, <i>işçi isem işçi kalmalı ve işçi olarak ölürüm</i> bir simgedir. Kadın, bir iş gücüdür, erkek gibi alınır, emzirme gibi hakları dışlanır.
Teknoloji	Bilen, bilmeyen farkı olduğu gibi, teknolojiyi kullanan öne çıkar. Kadın ve erkek farkı ortadan kalkar. Acımasız bir halka içinde, kadın yalnızdır.
Civil Liberties	Kadın kendi haklarına sahiptir, sahip olma mücadelesini yapmadan sağlanır. Kadın isterse çocuk sahibi olur, kendi rızasına bağlıdır. Aile demek bireyler demektir. Kadın ve erkek evli olsalar bile ayrı işlevseldirler.

Tüm törelerin merkezinde kadın vardır.

Tablo 3-3: Kültürel öge; çevre, ekoloji

Çevre: Yerleşme, Ekoloji ve Çevre Bilimi değişim ve etkileşimi	
Göçer, Göçebe	Kadın hem av hem de avcıdır. Genetik yapı oluşturan kadın olduğu için, çevrede de kadın önemlidir. Ekolojik yapı eğer kirlenir ve yaşanmaz olurlarsa göçerler. Eğer yurtlarından savaş nedeni ile ayrılırlarsa, artık göçer kültürüne girer, varlıklarını korumak amacıyla güderler. Alman işçiler artık orada işveren olmuşlar, kültürel yapılarını değiştirmişlerdir. Halkayı oluşturan, çekirdek kadındır.
Tarım, Köy, Kasaba	Toprak önemli olduğu için kaynaklar, geleceğin malıdır, bu açıdan da korunup, gözetilmelidir. Göldeki balıklar toplanır değil, ancak besin olarak alınır. Kadın avcılık dahil, besini işlediği için, hata yapan kadınlar tarafından cezalandırılır.
Endüstri	İş onun çevresidir, kadın da bunu sağlayandır. Her bir grev, lokavt dahil, temel öncülük yapanlar kadındır.

Teknoloji	Kadın öğrendiği sertifika ve özel hizmetler ile toplumda daha belirgin yeri olmaktadır. Artık kadın çeşitli aktivitelerde rol oynamaktadır.
Civil Liberties	Çevre artık evi, masası, kısaca ofisi kendisi kurabilmektedir. Bu nedenle beceri ve bilgisini ortaya koyabilmektedir. Her bireyin kendisine özgü yapısını ortaya koyması ile kadınların daha etkinleşmesi gündeme gelmektedir.

Kadının olduğu yere ev, yuva denir.

Tablo 3-4: Kültürel öge; eğitim

Eğitim, Sanat: Bilgi: Bilim, Estetik ve Eğitim Bilimleri yaklaşımı	
Göçer, Göçebe	Kadın erkeğin arkasında olmalı, avcılıkta, yemeği hazırlayan, parçalayan ve yemek olarak hazırlayan kişidir.
Tarım, Köy, Kasaba	Kadın o toplumda kendine gözetilen görevi yapmalı, onun için eğitim almalıdır. Üst, orta ve alt kültürün kadınları farklı işleri olmaktadır. Kadınların eğitimleri kültürel yapıya göre, üst yönetsel, orta sınıf hizmet, alt sınıf ise işçi, çiftçilik yapar.
Endüstri	Kadın gücü önemli olduğu anlaşılacak, kadın işçiler oluşması için, tüm toplumun eğitildiği anlaşılmaktadır.
Teknoloji	Birçok işlerde kadın öne çıktığı için, kadınların da eğitilmesi zorunludur.
Civil Liberties	Birey hakkı çerçevesinde kişiler, kendi beceri ve ilgilerine göre üst düzey eğitim yolunda gitmektedirler.

Kadın bilimin yarısını ilgilendirmesi gerekirken, ilgi çekiliş oranı, üçte ikisinden fazlasıdır.

Tablo 3-5: Kültürel öge; yönetim

Devlet, Din, Yönetim: Sosyoloji, Yönetim Bilimi	
Göçer, Göçebe	Kadın, tanrıça olabilir veya av olandır. Kabilelerde lider kadın olduğu da gözlenmiştir. Erkek hâkim topluluklar daha fazla olsa da kadın hâkim olanlarda bilinmektedir.
Tarım, Köy, Kasaba	Tüm dinlerin kalıpsal olduğu dönemdir. Her toplumda birileri bir dinsel görev üstlenirler. Kadın burada topluma yayılması açısından önemlidir. Kadın inanışa katılırsa evladını savaşa gönderir.
Endüstri	İnanan tam kalıba inanırken, inanmayan da ortaya çıkar, ancak inanma nedir? Ateist yaklaşım daha etkin boyutta olmaktadır. Kadın ise bu arada kalmaktadır.
Teknoloji	Artık inançlar, her birey kendine göre hoca olmaktadır ve tüm bilgileri elde ederek yorum yapabilmektedir. Din adamları burada melek, şeytan ile toplumu ele geçirmek isterler, doğru yanlış yorumları sıktır.
Civil Liberties	Her birey kendi hakkına sahiptir, bu açıdan Evrende kaç kişi var ise o kadar inanç vardır. Sadece zarar oluşturmama, kendisi de dahil olarak, boyutu öne çıkar.

Kadın yönetimde olmasa bile, dolaylı olarak yönetendir.

Tablo 3-6: Kültürel öge; kişilik

İnsanlar, birey: Kişilik: Biyoloji, Psikoloji	
Göçer, Göçebe	Klanı oluşturan ve ayakta tutan birey ise, onu oluşturan da kadındır.
Tarım, Köy, Kasaba	İnsanlar ancak kültürlerin öngördüğünü iyi yapmalıdır. Kadın da kendisine verilen görevleri yapmalıdır. Anne, eş, prenses, Amazon kadını gibi birçok farklı işler yapması beklenir.
Endüstri	Eğitim temelinde kadın kendi kişiliğini ortaya koymalı ve bu açıdan yarış içine girmektedir.
Teknoloji	Kadın ürettiği ile toplumda kendini belirgin kılmaktadır. Çocuğu da bir bakıma simgesel olarak kendisine toplumda pay vermektedir.
Civil Liberties	Kadın kendi kişiliği temelinde toplumda yer bulmaya çalışır, ancak eğitimsiz olanların yer bulmalarında sorunlar oluşmaktadır. Bu durumda başka kültürlerdeki kadının rolüne kaymaktadır.

Ailenin kişiliğini kadının yapısı oluşturmakta veya etkilemektedir.

Tablo 3-7: Kültürel öge; sağlık

Sağlık ve Hastalık: Tıp ve Sağlık Bilimleri verileri	
Göçer, Göçebe	Kız çocuk canlı olarak gömülebilmektedir. Sağlıklı olmayan yaşamamalıdır. İlk çocuk, evlilikten değil, amir olan kişiden olması beklenen kültürler vardır. Sağ ve sıhhat önemlidir, hastalık durumunda ölmesi istenir. Bebekler soğuk pınar suyu ile yıkanır, dede yıkar, çelikleştirme denilerek, hipotermiden ölmez ise o zaman bakılır. Ölen ölür, kalan sağlar bizimidir denir. Kadın burada bu işi kabul eden ve yapan olmaktadır.
Tarım, Köy, Kasaba	Çocuk belirli esaslar içinde olmalı, babası belli olmayan, kültürel uygun görülmeyen çocuklar itilenler olur. Kadın, eğer sağlıklı değil ise başkası yerine geçer. Büyüler ve çeşitli yaklaşımlar tedavi amaçlı olmakta, sıklıkla ölümlere de neden olabilmektedir. Bazı çaylar, zakkum suyu uygulamaları belirtilebilir. Toplumda yayılması kadın ile beklenir.
Endüstri	Aile ve çocuklar, evlilik ve evlilik dışı olarak farklı boyutlarda olabilmektedir. Bilimsel olarak yaklaşım esastır. Kadın bu açıdan tedavisini yapılması ile daha rahat bir ortam sağlamaktadır.
Teknoloji	Kadın istemediği gebeliği sonlandırabilmektedir. Kadın, üstün teknoloji sayesinde, kendi sağlığına kavuşmaktadır.
Civil Liberties	Kadın istediği zaman çocuk sahibi olmakta, rıza ile olması yeterlidir, evlilik şartı zorunlu görülmemektedir. Bilgilendirme ve rıza önemlidir. Yaşam hakkı dışında hekimler sağlığa, beden bütünlüğüne karışmamaktadırlar.

Kadın ve bebek sağlıklı olması ile neslin devamlılığı ancak sağlanabilir.

Tablo 3-8: Kültürel öge; teknoloji

Teknoloji: Üretim, Tüketim: Ekonomi ve üretim yolları ile yapılandırılan öge	
Göçer, Göçebe	Kadın av ve avcıdır. İş yapan erkek ise onu işleyen erkektir. Almancılarda kadın o yapının uyumunu sağlayan kişi olmuştur. Ekonomi kadının işidir.
Tarım, Köy, Kasaba	Kadın ürünü işleyen, dokuma ve ev işlerini yapandır. Burada kültürel boyuta sahip çıkması istenir.
Endüstri	Ekonomik olarak erkek gibi katkısı olduğunda eşit davranış ister ve alır.
Teknoloji	Kadın kendi kazancını sağlayabilmesi ile, ekonomik olarak güç kendisindedir. Erkek ile hesaplarını bilmeli ve ona göre karışmaktadır.
Civil Liberties	Kadın kendi ayrı ekonomik yapıdadır. Erkek ile bağlantısı olmaz.

Kadın ve çocuk ekonomiyi yapılandıran, yönlendiren kişidir.

Anne, Çocuk Kavramı ve Kültürel Bakış

Kültürde Anne-Çocuk tanımlarındaki farklılıklar

Anne kavramı bakışına kültürel yaklaşım aşağıda sunulmaktadır.

Tablo 4-1: Kültürel öge; aile

Aile ve Soy Ögesi: Akrabalık. Sosyal ve Beşerî Bilimlerin notları	
Göçer, Göçebe	Anne ve gebelik önemlidir, el üstünde tutulur. Çocuk olması grubun geleceği var demektir. Ancak sağlıklı olmayanlar ölmesi beklenir. Doğum yapmayan kadın kabul görmez. Çocuk grubun çocuğudur.
Tarım, Köy, Kasaba	Çocuk yeni bir neslin, sülalenin devamıdır ve kadın elinden alınarak, başkaları bakımını üstlenebilirler. Beslenme sosyal yapıya göre farklıdır; üst sınıfta özel mamalar, orta sınıf hayvan sütü, alt tabaka ise emzirme yapar. Çocuk toplumun evladıdır.

Endüstri	Çocuk ekonomik sorun yaratabildiği için, kadın çocuğa bakmak için evde kalabilir, dadı tutmaktan kurtulur. Çocuk ailenin evladıdır.
Teknoloji	Çocuk istenmiyorsa Devlet bakar, Çocuk yeni nesildir, o bakımdan iyi yetiştirilmesi, çağın üstünde eğitim, özellikli yetiştirmelidir. Çocuk anne veya babanın evladıdır.
Civil Liberties	Birey hakkı çerçevesinde, çocuk kültürel bir zorunluluk değildir. Çocuk genetik değil, sosyal baba ve annenin, çocuğa bakan, gözeten, koruyan ve eğiten kişilerin evladıdır.

Kadın ve anne temel varlık oluşması, tüm kültürel yapıda önceliklidir.

Tablo 4-2: Kültürel öge; gelenek, kaynaklar

Kaynaklar Ögesi: Törelere, Tarih, Etnoloji ve Beşerî Bilimlerin belirttikleri ögeler	
Göçer, Göçebe	Kadın çocuk dahil onu büyütüp, geliştirendir. Kadının görevi sağlıklı doğurganlık ve çocuk yetiştirmektir. Kısırlık dışlanmadır. Yaşlılık ise yeni neslin çocuklarına bakmasında doğrudan yardım etmektir. Klan, grup için olmaz ise olmazdır. Evlilik, evlenme kabile içinde olmalı, kültür karmaşası olmamalıdır. Kısırlık, başka kadını gerekli kılar. Amir her kadın üzerinde hakkı olan kişidir. Bazı toplumda hakimiyet için çocuk sahibi olmalıdır. Cengiz Han, kabilelerin var olması için, onunla akrabalık oluşmalı, eski liderin kızını almalı, kısaca 40bin üzerinde çocuğu olduğu söylenir.
Tarım, Köy, Kasaba	Kadın ve çocukların gebelik, doğum ve bebeklik, büyütme gibi bazı gelenekler vardır bunlar uygulanmalıdır. Eğer sorun çıkarsa, mutlaka nazar, büyü veya benzeri bir durum vardır. Eğer bunlar suçlanmaz ise, kadın kendisi suçlanır, bu durumda da başka kadın yerine geçer. Kural dışı olan çocuklar ayrı bakılır ve bunlara ad veya kimlik verilmez, köle gibidirler. İngiltere bunları kolonilere, adalarda göndermiş, Amerika'da dışlanmış, bugün melez olanların genetik kaynakları olmuşlardır. Toplumda; üst/amir, orta/hizmetli ve alt/köle, işçi olmak, kültüre göre çocukların yetiştirilmesi farklıdır.
Endüstri	İşçi sınıfı para görmesi ile sahiller sadece aristokratlara ait iken, Dünya Savaşları ile Sermaye bozulunca, sahiller işçi sınıfı ve çocukları ile doldu. Bir değişim yaşandı, kurallar bozuldu, yeni kurallar oluştu. Kadın temel kuralı yıkandır, kıyafetler tümünden değişti. Çocuk yetiştirme aristokrata hitap ederken, artık ekonomik açıdan emek üretene yönelmiştir. Çocukların üst kültüre geçmesi için eğitim altın yılını yaşamıştır. Ancak önemli olan diploma alma olmuştur.
Teknoloji	Yüksek teknoloji ile diploma üstü eğitim, sertifikasyon, belirli konuda özgünleşme olmuştur. Estetik boyutlar, sanatın uygulanması ile kişilik öne çıkmıştır. Sanat bir usulün kopyasından, yeni algı, yeni bir sanat yaratmaktır. Kadın, özellikle çocuğunu büyütürken yüksek teknoloji kullanmaktadır. Oyuncak ötesinde, çocuk yetiştirme kitapları öne çıkmaktadır. Kendi özel değil, yine teknolojik yeni yapı öne alınmaktadır.
Civil Liberties	Sanat, duygusallığın ifadesi olduğu için, yapılan eserin binlerce benzerinden ayrı olması ile kişilik getirmekte, bu açıdan sanat bireysel boyuta indirgenmektedir. Her kadın çocuğunu bir değer, bir kişilik olarak yaratma çabasıdır. Çocuğa göre yapılandırma yapmaya çalışmakta, bunun için çocuğunu öğrenmeye, tanımlamaya çalışmaktadır.

Gelenek yapılanmasında kadın ve annenin rolü belirgindir.

Tablo 4-3: Kültürel öge; ekoloji

Çevre: Yerleşme, Ekoloji ve Çevre Bilimi değişim ve etkileşimi	
Göçer, Göçebe	Kadın olmadan yerleşim olmaz. Almancılar eşlerini getirmeleri ile orada kalmışlardır. Kadın kendi kültürünü getirmiş ama uyarlama ile bir kültürel değişim yaşatmıştır. Bunun belirtisi de çocuklarıdır.

	Kadın çevresi ile varlığın olabileceğinin farkındadır.
Tarım, Köy, Kasaba	Kadın yerleştiği yeri yaşam yeri olarak tanımlaması için, kendi örf ve gelenekleri ile çevrenin, ekolojinin gelişimi açısından da uyum, adaptasyon yapması gereklidir. Çocuğunun da yeni kültürel yapıya göre yetişmesi ama varlığının devamlılığı için de geleneksel kültürü de taşımakta, karma kültür oluşturmaktadırlar. Kadın, gelenekler temelinde yerleşmesini sağlamalıdır. Çevredeki yetiştirilenlerin eğitimi, yetiştirilmeleri konusunda uzman olan kadın, kadınlardır.
Endüstri	Teknoloji uluslararası olsa bile, kurum kültüründe karma kültür daha öne çıkmaktadır. Kadın, burada bir nevi nefer olduğu, öncü olduğu gözlenmektedir. Çocuklarını da uyum sağlayacak şekilde yetiştirme amacındadır. Kurum kültürünü kırma yolu ancak eğitim ile olabilecektir.
Teknoloji	Yüksek teknoloji de kadın birey olarak kişilikleri öne çıkmakta, çocuklarını da buna uyum şeklinde yetiştirmektedir. Her çocuğun elinde internet ile her boyuta ulaştığı görülmekte, ancak eski ile yeniyi karma hale getirmektedirler. Çocuğun çevresi teknolojik gelişimlere açık olmalıdır.
Civil Liberties	Birey halkanın ortasında, merkezdir, çevresi de kendisinin etrafıdır. Bu açıdan çevre oluşturan kendisidir. Çocuklarının da kendi çevresini yapması, kısaca kişilik kazanmasına çaba gösterecektir.

Anne temel çevreyi oluşturan, tüm kültürel yapıyı kendi merkezinde toparlamaktadır.

Tablo 4-4: Kültürel öge; eğitim

Eğitim, Sanat: Bilgi: Bilim, Estetik ve Eğitim Bilimleri yaklaşımı	
Göçer, Göçebe	Bilgi, toplumun varlığını sağlayan olmalıdır. Göçer yolda ne yapacağı, nasıl davranacağını nesilden nesle aktarmalıdır. Çocuklar varlığın devamı için etkin ve verimli olarak yetiştirilmelidir.
Tarım, Köy, Kasaba	Eğitim, bireyin kültür içindeki işlevine göredir. Kadın, dışı olarak çeşitli zamanlarda, yaşlarda farklı görev üstlenmekte, bu nedenle hazırlanmalıdır. Çocuklarda bu sistemi baştan oyunlarla yapmayı öğrenirler.
Endüstri	Bir işte çalışmak için diploma gerektiği için, eğitim şart hale gelmiştir. Kadın mutlaka diploma alan olmaktadır. Çocuklar da baştan eğitilmelidirler.
Teknoloji	Klasik bilgi yerine, sorgulayan, bilgiyi daha ileri taşıyan, düşünen kişi toplumda daha etkin olabilmektedir. Bu nedenle teknoloji öğrenme öne çıkmaktadır. Kadın teknoloji öğrenmede daha ileri roller yüklenmektedir, daha sanatsal ve beceri alanlarında öndedir. Bu yetenekler çocuklarda da gözlenmesi için yetiştirilmektedir.
Civil Liberties	Her birey özel ve özgün olması, onun kendisine göre bilgisini iletmesi ile olanaklı olduğu için, kadın üstün bir çaba ile kişilik kazanmaktadır. Çocuklarda özel ve özgün olması için roller almaktadırlar.

Bilim kadın, özellikle anne ve bebek konusunda özgünleşmekte, ilerlemektedir.

Tablo 4-5: Kültürel öge; yönetim

Devlet, Din, Yönetim: Sosyoloji, Yönetim Bilimi	
Göçer, Göçebe	Yönetim lider temelindedir. Lider bireyleri güden olmalıdır, onun sözü emirdir. Kadın bu açıdan eşi yerine genel öncü, veli, lideri olmaktadır. Çocuk bu açıdan lidere göre yapılanmalıdır.
Tarım, Köy, Kasaba	Kurallar lider pozisyonunda olup, daha önceden belirlenir. Çocuklar doğmadan kiminle evleneceği saptanmaktadır. Kadın bunu uygulayan olmaktadır. Erkek ise kadına yardım etmeli, güç gelenek uğruna olmaktadır. Kadın anneye temelinde ne derse yapmalıdır. Yönetimde lider gütmeli, erkek de evde güdücü olmalıdır.

Endüstri	Kadın bağımsızlığını almış, ortaklı şeklinde aile yönetimi gündeme gelmiştir. Kalıplar bu açıdan öne çıkarken, Devlet kavramı ve vatandaşlık, görev ve ödevler ile yapılacaklar planlanmaktadır. Kadın çocuğunu kitaplara göre yetiştirmelidir.
Teknoloji	Kadın kurum kültürü etkisinde, çevrenin söylediklerini yapan olmaktadır. Hekimlerin etkisi giderek artmakta, ancak kitap bilgisi ile çözüm net olmamaktadır. Çocukların yetiştirilmesinde sorunların çözümü için uzman arayışı olmaktadır.
Civil Liberties	Her çocuğun yetişmesi ve yönetimi ayrı olduğu, bunun için internet dahil çeşitli etkileşim içindedir. Burada doğruyu bulabilmesi için, kadına ve bebeğe terzilik yapan bilen, sertifikalı, özel eğitilmiş kişilere gereksinim olmaktadır. Yönetime katılmama temel usuldür, doğrular yanlış sonuçlar verse bile, bilimsel olmasa bile kendilerine göre oluşturulur.

Hiçbir yönetim kadın, anneyi dışlayarak hükmedemez.

Tablo 4-6: Kültürel öge; kişilik

İnsanlar, birey: Kişilik: Biyoloji, Psikoloji	
Göçer, Göçebe	Kişilik kabilenin öngördüğü olmalıdır. Kadın bu klanın oluşturan ve devamını sağlayandır. Çocuklar, bu klanın geleceği, ona göre yetiştirilmelidir.
Tarım, Köy, Kasaba	Kadın kişilik olarak kültürel görevini en iyi yapan ve katkı sağlayan ise o kadar kişilik kazanmaktadır. Çocuklar, yeni nesil olarak kültürün devamlılığıdır ve kişilik önemlidir. Yaptıkları işleve göre de daha sonra isim veya lakap almaktadırlar.
Endüstri	Kişilikleri kurum ile bütünleşmeli, işçi, işçi olduğu için mutlu olmalıdır. Sınıf atlamak için eğitim şarttır. Kadın bu kurumda reklam gibi özel görevleri olur. Çocukları da bu kültürde bir amblem ve simge olmaktadır.
Teknoloji	Kişilik artık özel boyut ve özel yaklaşım ile oluşmaktadır. Genel olarak insanlar kişiliklerini bulamayınca, belirli simgeleri kopyalamaktadırlar. Sorumlu, suçlu toplum ve sistemdir. Çocuklar da belirli kişinin örneği olarak yetiştirirler. Belirli felsefenin aracı olmalıdırlar.
Civil Liberties	Kişilik ancak belirli eğitim ve süreç ile kişinin kendisini oluşturması ile tanımlanır. Her kişi bireycil ve önemlidir, ki bu toplumda kişiye özellik ile kendisini oluşturmaya çalışmaktadır. Artık her birey kendisini ayrı olarak görür. Sorumlu ve suçlu bireyseldir.

Kadın anne olunca farkı bir kişiliğe bürünür.

Tablo 4-7: Kültürel öge; sağlık

Sağlık ve Hastalık: Tıp ve Sağlık Bilimleri verileri	
Göçer, Göçebe	Sağlıklı olan bizdendir, sağlıksız olanlara yaşam hakkı tanınmamalıdır, prensibi ile birçok kişi çocuk iken gömülmüş, öldürülmüştür. Kadın bu açıdan sağlıklı olmalı, çocuğu da sağlıklı büyütmeli, emzirmesi mutlak gereklidir. Emziremiyorsa başkası onu emzirir. Hasta çocuk ölmeli, bunun için yenidoğan bebeğe, soğuk su tatbiki, tuzlama gibi yaklaşımlar sıktır.
Tarım, Köy, Kasaba	Sağlık, belirli hekim, büyücü, şaman kişilerin görevidir. Onun dedikleri yapılmalıdır. Ancak Kocakarı denilen yaşlı bayanların da önemli önerileri vardır ki bunlarda yapılır. Sağlık kişisel boyuttadır. Plasebo yaklaşımları sık ve toplumsal olarak benimsenerek uygulanmaktadır. Düzen dışı olan bebekler, belirli törenler ile gömülür, öldürülür, kanı akıtılarak kurban edilirler.
Endüstri	Sağlık belirli bir örgüt işidir. İnsanlar buna göre emek kaybı olmaması için düzenli sağlık kontrolleri yapılır. Kadın sağlığı öne çıkarılmıştır, çocuklarda bu kontrol içindedir.

	Belirli bir sağlıklı olmayan bir sağlık raporu ile pasif öldürülür, aktif ötenazi yasaldır.
Teknoloji	Yüksek teknoloji ideal peşindedir ve bu nedenle yoğun bakım ve yüksek teknoloji sağlıkta etkin uygulanır olmuştur. Yenidoğan Yoğun Bakım Üniteleri bu dönemde kurulmuştur. Anlamsız, faydasız, gereksiz tedavi/futile treatment tanısı ile kurullar ile tedavi kesilmesi yapılmakta, aktif yanında bir bakıma pasif ötenazi öngörülür.
Civil Liberties	Birey önemli, kısaca bireyin sağlığı da önemlidir. Bireye göre yaklaşım, bir bakıma bireye göre terzilik, onun bilgilenmesi ve rıza ile olacaktır. Sağlıkta etik ilkeleşme önemlidir. Sağlık dar kapsamlı değil, geniş anlamda yapılandırılır. Yaşam Hakkı temeldir, canı alacak hiçbir oluşum kabul göremez.

Sağlıklı olmayan nesil, geleceğe taşınamaz.

Tablo 4-8: Kültürel öge; teknoloji

Teknoloji: Üretim, Tüketim: Ekonomi ve üretim yolları ile yapılandıran öge	
Göçer, Göçebe	Üretim ve tüketim göçmeye uygun olmalıdır. Gıdanın bozulmaması için sucuk, yoğurt, turşu gibi yiyecekler, taşınabilir imkanlar yaratılmaktadır. Bunları hazırlayanlar da kadınlar olmaktadır. Kadın ve çocuk o toplumun varlığı için yaşamalı ve çalışmalıdır. Klanın devamlılığı açısından, çocuğa o kültürel yapıya uygun alınmalıdır. Babanın tuttuğu takımın renginden kıyafet alınması gibi çocukların sahip çıkması istenir.
Tarım, Köy, Kasaba	Takımlar kabilenin boyutundan, şehir takımları haline gelmiştir. Kadın çocuğunu kültürel kimliğine sahip kişi olarak yetiştirmelidir. Komşular ne der kavramı, yaşamı topluma göre uyarılmanın bir gereğesidir.
Endüstri	Tarım kültüründe 20 dönüm bir zenginlik iken, makine ile tarımda 10bin dönüm bir ailenin sahip olduğu olmuştur. Aletleri ailenin tüm fertleri, çocuklarda kullanmaktadırlar. Kadın belirli bir organizasyonun elemanı olmaya çaba gösterir. Çocukların belirli gruplara girmesi, belirli fikirlere sahip çıkması gözlenmektedir.
Teknoloji	Yüksek teknoloji takibinde olmak, modern giyim, moda takibi olması beklenir. Çocuklarda yüksek teknoloji ile yetiştirilmelidir.
Civil Liberties	Kadın, gebe ve çocuğun her aşaması için desteklenen ürünler oluşmaktadır. Artık reklam değil, işlevsel yararlılık temel olmaktadır. Kendi çocuğu için özgün bir yapı oluşturmaya çaba sarf etmektedir.

Teknoloji kadın, anne ve bebek üzerine yoğunlaşması, onun özelliğini gösterir.

Karma Kültürel Yapı

Kültürel Karma Ögeleri tanımlamaları-

Kültürler tarihsel olarak; a) **Avcılık, toplayıcılık, göçebe**, 2) **Tarım, ziraat, köy, yerleşme**, 3) **Şehirleşme, endüstri ve sanayi yapılanması**, 4) **Yüksek teknoloji, bilişim ve bilgi çağı**, 5) **Bireyin haklarının üstünlüğü, etik ilkeler çağı, gelecek boyut** olarak bir süreç geçirmiş olsa bile, insanlar artık belirli kalıp değil, çoklu kültürel yapıyı birlikte yaşamak, içinde olmak istemektedirler. Almancı denilen grup bu şekilde yorumlanmaktadır.

Her kültürde de genellikle 5 yıl sonra başlayan, yedinci yılda belirlenen ama on yıl gibi bir sürede değişim beklenir. 1960, 1970, 1980, 1990, 2000 yıllarının şarkı, kıyafet ve davranışlarındaki değişim filimler de konu olmaktadır. 1988 yılında Amerika, 2006-2008 yılında Avrupa Konseyi ve İnsan Hakları; a) civil liberties, bireyin hürriyeti ve hakları korunup, gözetilmeli, b) bu haklar tüm kamu kurum ve kuruluşlardan korunmalı yapısını getirerek, hukuk ve yönetim değişime uğramıştır. Artık basın mensubu, hatta Milletvekilleri ile halkın hakları eşitlenmiştir. Ancak belirli yaşın üstündekiler bunu kabul etmemekte, kişileri belirli gruplarda tutmaya çalışmakta, 1980 yapısında olan sosyal kuvvet ayrılığını devam ettirmek

istemektedirler. Artık yeni yapı Fransız İhtilalinin üç simgesi gibi; Liberties, Eşitlik ve Kardeşlik yapısı, civil liberties olarak eklenmiş, aynen korunmaktadır. Artık Anayasa Mahkemeleri ve Avrupa Konseyi bu şekilde karar almakta, birçok eski kültürden kalan kültürel kademeye göre oluşan haklar kırılmaktadır. Kısaca 2010 ayrı bir kültürel başlangıçtır. Bunun ilk simgeleri Atatürk söylemlerinde bulunabilir; a) *Fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür*, b) *Muasır medeniyet ötesinde eğitim*, c) *Ne mutlu Türküm diyene* (olmak değil, sahip çıkmak, kendi kararına göre olması), d) *Türk* (Ey insan şeklinde birey olarak hitap etme, ırksal değil, kişilik olarak hitap etmedir); *öğün* (Müslümana ilk emir olan oku, eğitim al), *çalış* (eski İbranice abd, ibadet etmek demek, anlamı da değer üret, emek oluştur), *güven* (İman, emin, anlamı olarak inanma, dayanma, sahip çıkma). Dolayısıyla yeni kültürel yapıya yönelik felsefe oluşturmuş, bu zaman içinde toplum tarafından kabul edilerek bütünleştirilmiştir.

Bir örnek olarak; yeni kurulan hastanede alınan memurlardan kadın sekreter, erkek ise muhasebede çalışmakta iken, severek evlendiler. Çocukları oldu, anneanne mutlaka bebeğe şekerli su verilmesini, ıhlamur olarak önemli olduğunu belirtirken, babaanne, bırakın be eskileri diyerek, özel imal edilen anason çaylarını içmesi önermekteydi. Çocuk büyüyor ama aile arasındaki annelerin kültürel farkları da derinleşmekte idi. Boşanma boyutuna kadar gelmişlerdi. Bunun üzerine tüm tarafları bir arada getirerek bir toplantı yaptım. Her iki anne de ısrarlı ve bunun kültürel simge yanında çeşitli eski bilimsel yayınlar ile olmasını şart koşuyorlardı. Sonuçta, bebeğin değil, annenin bu içecekleri şekersiz olarak, yarım bardaktan az içmesi, bebeğin sadece emzirmesi, bunların anne sütü ile geçmesi kararı ile uzlaştırdık. Sonuçta iki yıl sonra ikinci çocukları oldu, aile kendilerine göre çözüm gerektiği, ancak hiçbirinin yapılmaması sorunu çözmediği, bilimsel olarak yaklaşmak önemi ve gerektiğini kavradılar.

Bir toplumda bebekler tuzlanıyorsa, gerekçe kolaydır, infeksiyon olmaması, kokmaması, gibi *kalan sağlar bizimdir* prensibine neden uydurulabilir. Bu yanlış ve yapmayın demek ile anne ile toplum çatışmaya sokulur. Anne evde ve hekime gelirken farklı davranır. Kundağı yasaklayan hekime gelirken kundağı yapmadan gelmek gibi aldatma başlar. Benim önerim SF ile, bir şişe suyu içine 2,5 çay kaşığı tuz koyarak tuzlu su yapmaları ve bunu çatışma ve zorlama ile değil, güzel öğütler ile, gusül gibi, dualar ile vücuda dökmeleri, duş aşmaları olmuştur. Sadece o ailede değil, tüm o toplumda tuzlama kalkmıştır. Kundak kaldırmak, için serbest, bol ara bezli, dışında taşırken toplu olması ile sadece battaniyeyi katlamak ile sarmak şeklinde bir toplumsal değişim işlevi önermişim, tümünden değiştiğini o köyde gördüm.

Başlıca Karma Kültür Özellikleri

Tablo 5-1: Kültürel öge; aile

Aile ve Soy Ögesi: Akrabalık. Sosyal ve Beşerî Bilimlerin notları	
Karma Kültür	<p>Kabile gibi tüm fertler o yapının varlığı için uğraşmaktadır. Tüm kutlamalarda, düşün ve benzeri sosyal olayda bir araya gelirler. Farklı özellikler olsa bile birlikte bütünleşirler. Her biri ayrı takım tutar ama milli takım adı altında bütünleşirler.</p> <p>Aile sorunlarını birlikte çözerler. Farklı kültürden evliliklerde de aynı yapı içine alıp, asimile edilmemeli, ancak eşgüdüm ve iş birliği sağlanmalıdır.</p> <p>Doğum önemli, çocuk sahibi olmak neslin, varlığın devamlılığı için önemlidir. Ancak birey olarak yetiştirilmelidirler, eğitim önemlidir. Eğitim diploma alma ötesinde, toplumla ilişkili konular olmasına çaba harcarlar.</p> <p>Çocuklar önemlidir, gebelikten alınarak anlamlıdır. Bazıları eski geldikleri kültürel yapıya sahip çıkmak isteseler de çocuklar tümünden iki kültürlü, daha doğrusu karma kültürlüdür.</p> <p>Ancak, kültürel değişim esastır, devamlı tüm yapı geliştirilmeli ve mevcut içindeki kültürel düzenden üstün olmalıdır.</p> <p>Sorun çıkarıcı, kısaca bireysel olarak, kişilik sahibi olmayanlar dışlanır ve o yapıdan uzaklaştırılırlar. Bu grup mafya tarzında oluşumlar yaparak, Amerika'da</p>

	İtalyanların yaptıkları bir oluşum, artık zamanımızda gözlenmemektedir. Ancak aile olarak desteklemek, korumak vardır, olumlu yoldadır. Suç kapsamında olamaz, çünkü mevcut düzenle çatışma yokluklarına neden olabilecektir.
--	---

Aile yapısı hiçbir kültüre uymamakta, kendine özgündür.

Tablo 5-2: Kültürel öge; gelenek, kaynaklar

Kaynaklar Ögesi: Törelere, Tarih, Etnoloji ve Beşerî Bilimlerin belirttikleri ögeler	
Karma Kültür	Törelere önemlidir ama tüm farklı yapıların gelenekleri bir arada kutlanır. Olumlu olanlar korunur, olumsuzlar elenir, Japon Keizen usulü gibi, giderek gelişen ama değişen yapı, korunmaya çalışılır. Amerikan usulü yıkıp, yeniden yapmaktır. Mevcut kültürel giyim, çalışma varken, bazı eski kültürel simgeler çalışma alanında bulundurulur. Göçebe iseler, eski topraklara giderler, hasret giderirler ama onların eski geleneklerini aynen değil, farklı yeni düzenleme ile alırlar. Zeybek oyununda erkek sadece kendi kadını önünde diz çökerken, rutin düz çökme yapılır, anlamı ise bilinmez. Kısaca gelenek alma vardır ama gerekçesi bilinmez, kopyalanır. Çocuklar faydalandığı kültürden alıntılar ile karma kültürel yapıdadırlar. Etik genel anlamda uygulanır; a) doğru nedir ve b) ne yapmalıyım ile c) zararım dokunmasın ilkeleri öne alınır. Zarar demek kültürel çatışma ve yönetsel yokluk boyutuna gidış demektir.

Her boyut, kendi töresini oluşturmaktadır.

Tablo 5-3: Kültürel öge; ekoloji

Çevre: Yerleşme, Ekoloji ve Çevre Bilimi değişim ve etkileşimi	
Karma Kültür	Göç ettikleri yer onların yeni var oldukları, varlığını sürdürdükleri yerdir. Ama aile olarak bütünleşerek, yeni yerde patron, işveren olarak sahip çıkarlar. Dolayısıyla en büyük özellikleri kültürel değişim, yerleştikleri yerde gözlenir. İlk planda sehparlarının bacakları kesilerek, yer masası yapılırken, daha sonra ise bir arada olunması için, ortadaki masa kaldırılarak, aynı odada tıklım, tıklım yan yana, tabak elde yemek yenebilir. Bir bakıma birliktelik, konferans yapısına dönüşür. Başka kültürlerden gelen olur, fikirleri dikkatlice dinlenir, sıklıkla konuşmacı kendi kültüründe olmalarını ister, ancak bireysellik olarak bu anlatılandan bir farklı yapı çıkarırlar. Göçtükleri yere sahip çıkma, olmuyorsa değiştirip, yine sahip çıkma bir genel yapıdır, ancak asimile olan yok olacağı algısı nettir. Çocuklar ekoloji konusunda çok hassastırlar, karma kültürel yapıda, koruyucu ve gözeticidirler.

Varlık açısından ekoloji öne çıkmaktadır.

Tablo 5-4: Kültürel öge; eğitim

Eğitim, Sanat: Bilgi: Bilim, Estetik ve Eğitim Bilimleri yaklaşımı	
Karma Kültür	Bilgi ve bilim tek olarak yapılması değil, kültürler göre değişim olmaktadır. Örnek olarak; Karadeniz yapılarında usta gördüğünü alır, kendine göre bir karma yapar. Her bir binanın rengi aynı iken, karma kültürde farklı renkler olur, gerekçesine bakarsanız, kendi klan simgesinin özelliklerini duyarsınız. Eğitim genellikle belirli kültürel kalıp ise de karma kültür burada farklı yapı temeli için kullanılır. Sanat ve estetik geldikleri kültürel simge bulunsa bile mutlaka bir karma ve değişim gözlenir. Çocuklar faydasız bilgiden kaçarlar, kullanabilecekleri ve yararlı olanlara yönelirler. Abartı olması doğal karşılanmalıdır.

Eğitim, işlevsel olmalıdır.

Tablo 5-5: Kültürel öge; yönetim

Devlet, Din, Yönetim: Sosyoloji, Yönetim Bilimi	
Karma Kültür	<p>Farklı kültürlerde mevcut otorite yerine kendileri başka otoriteler oluştururlar. Bu otorite, karma kültüre uygun çözümler üretmelidir. Gelenek, aile, kurallar, kurum kültürü dahil, tüm sistemlere uyum sağlandığı gözlenmektedir.</p> <p>Din kalıbı ilk planda çözüm gibi görünse de kalıpları sıkı tutacağı için kalıp esnetilir veya değiştirilmelidir.</p> <p>Müslümanlıkta haramlar belli iken, Hristiyanlıkta olan helallerin belirtilmesi gibi helal gıda kavramı oluşturulmuştur. Kılık kıyafet daha geniş iken, dini etki ile daha dar kalıpta olur, bu tüm din kapsamında da vardır.</p> <p>Bireyin kendi görüşü öne çıkararak, her bireyin inancı da kendine göre yapılır. Bir konu sorulduğunda sanki o dinin teoloji uzmanı gibi cevapların alınacağı görülmektedir.</p> <p>Çocuklar için her bireyin kendisine özgü inancı vardır. Yaratana inanış tırmanmakta, ama standart din kalıpları kırılmaktadır.</p>

Sadece zarar oluşturmama temel hukukta suç/ceza yapısıdır.

Tablo 5-6: Kültürel öge; kişilik

İnsanlar, birey: Kişilik: Biyoloji, Psikoloji	
Karma Kültür	<p>Karma kültürde kişilik önemlidir. Her bireyin sivrilmesi için mutlaka kendi özellikleri saptanmalı ve buna göre eğitilmelidir. Bunun için ailelerin ve toplumun yapısı çocukluk çağından itibaren kişiliği iyi incelemektir. Etik dışı, genel toplumsal yapı ile çatışanlar elenmelidir. Mafya tipi boyutlarda korunurken, toplum ile çatışacakları için karma kültürde bunlar dışlanırlar. Bunun aksine, barış ve gelişim lehine olan, eşitlik ve değişimi öngören yeni nesil yetiştirilir. Bunun için çocuğun özelliği, benimsediği, sevdiği konuda geliştirilmelidir, zorla öğretim kaldırılmıştır. Kendi kültürel kalıbı içinde yetiştirilen çocuk, künt kaldığı için, ibret olarak yeni nesle ders olmaktadır. Bu açıdan işlerinde çok çeşitlilik vardır. Doktor olsalar bile, mutlaka tıp veya başka alanlarda sertifikaları, diplomaları vardır.</p>

Karma kültürde ailenin her bireyinin oluşturduğu kendisine özgüdür.

Tablo 5-7: Kültürel öge; sağlık

Sağlık ve Hastalık: Tıp ve Sağlık Bilimleri verileri	
Karma Kültür	<p>Sağlık, varlık için önemlidir, her türlü sıhhatli olma parametreleri kullanılır, yararlanılır. Ancak belirli bir süreç sonra obesite bir kültürel parametre olduğu için şişmanlamaları gerekir.</p> <p>Afrika yerlilerinde kadının gücü ile şişmanlık orantılıdır. Buna benzer modern toplumlarda da karma kültürde sıktır. Ortalama %20-30 olan obesite yaşlılarda %50 üstündedir.</p> <p>Ancak, çocuklar belirli yaşa kadar mutlaka sıhhatli olmalı, şişman olmalıdırlar.</p>

Varlık için sağlık önemli, hangisi kendisine yararlı ise o kültürel yapıyı kullanır.

Tablo 5-8: Kültürel öge; teknoloji

Teknoloji: Üretim, Tüketim: Ekonomi ve üretim yolları ile yapılandırılan öge	
Karma Kültür	<p>Göçün temel nedeni ekonomik olmaktadır. Ekonomi; verimlilik, etkinlik, bulabilme, kullanabilme ve memnun olma parametrelerini kapsıyorsa, o durumda karma kültür, faydalı olanı alması da doğaldır. Kısaca ekonomi bu kültürün ana temasıdır.</p> <p>Çocuklar her kültürün ürünlerine sahip olabildikleri için seçicilikleri belirgindir. Kültürlerin gerek lezzet gerek estetik güzelliklerine sahip çıkmakta ve o kültürel yapıdaki bilim insanlarından daha da farkında olurlar. Tüketim eğer mutlu kilmiyorsa, tekrarlanmaz.</p>

Teknoloji temelde karma kültürü oluşturan temel faktördür.

Eğitim

Çocuk Hakları⁴ temelinde yaklaşım ile kültürel yapı bütünleştirilmeye çalışılmaktadır.

Tablo 6: Kültürlere göre eğitim

Göçer, Göçebe	<p>a) Bireyin kişiliğinin, yeteneklerinin, zihinsel ve bedensel yeteneklerinin mümkün olduğunca geliştirilmesi; kültürel yapıya, göçer yapıya uygun olmasıdır.</p> <p>b) İnsan haklarının ve temel özgürlüklerin kültür temelinde olması, kabilenin benimsenen ilkelere saygısının geliştirilmesi;</p> <p>c) Bireyin içinde olduğu kültürel kimliğine, dil ve değerlerine, yaşadığı veya geldiği menşe ülkenin/kabilenin ulusal kültürel değerlerine ve kendisinininki yerine kendi kültürel uygarlığına saygısının geliştirilmesi;</p> <p>d) Bireyin, kültürel anlayışı, barış, hoşgörü, cinsler arası durum ve ister etnik ister ulusal ister dini gruplardan, isterse yerli halktan olsun, tüm insanlar arasında yapıları, kültürel yapıya göre, yaşantıyı, sorumlulukları üstlenmeden, liderin üstlenecek şekilde hazırlanması;</p> <p>e) Doğal çevrenin klan, kabile temelinde saygısının geliştirilmesi” şeklinde olmasını öngörür.</p>
Tarım, Köy, Kasaba	<p>a) Bireyin kişiliğinin, yeteneklerinin, zihinsel ve bedensel yeteneklerinin mümkün olduğunca örf, adet ve geleneklere göre geliştirilmesi;</p> <p>b) İnsan haklarına ve temel özgürlüklere, geleneklere göre benimsenen ilkelere saygısının geliştirilmesi;</p> <p>c) Bireyin, kültürel kimliğine, dil ve değerlerine, bireyin yaşadığı veya geldiği menşe ülkenin ulusal gelenek ve örf değerlerine ve kendisinininkinden farklı uygarlıklara ise dışlaması, kendi varlığının saygısına geliştirilmesi;</p> <p>d) Bireyin, anlayışı, barış, hoşgörü, cinsler arası eşitlik ve ister etnik ister ulusal ister dini gruplardan, isterse yerli halktan olsun, tüm kendi insanlar arasında dostluk ruhuyla, belirli bir düzen ve gelenekleri olan bir toplumda, yaşantıyı, sorumlulukla görevini üstlenecek şekilde hazırlanması;</p> <p>e) Doğal çevreye saygısının geliştirilmesi, onu işlemesi” şeklinde olmasını öngörür.</p>
Endüstri	<p>a) Bireyin kişiliğinin, yeteneklerinin, zihinsel ve bedensel yeteneklerinin kurum kültürüne göre mümkün olduğunca geliştirilmesi;</p> <p>b) İnsan haklarına ve temel özgürlüklere, işletmenin, anlaştığı çalışma Antlaşmasında, sözleşmede benimsenen ilkelere saygısının geliştirilmesi;</p> <p>c) Bireyin, kurum kültürel kimliğine, dil ve değerlerine, Bireyin yaşadığı veya geldiği çalışmanın değerlerine ve kendisinininkinden farklı çalışanlara da saygısının geliştirilmesi;</p> <p>d) Bireyin, anlayışı, barış, hoşgörü, cinsler arası eşitlik ve ister etnik ister ulusal ister dini gruplardan, isterse yerli halktan olsun, tüm insanlar arasında iş bölümü iş veren ile dostluk ruhuyla, görev ve öden algısı ile olan bir toplumda, yaşantıyı, sorumlulukla üstlenecek şekilde hazırlanması;</p> <p>e) Doğal kurumdaki çevreye saygısının geliştirilmesi” şeklinde olmasını öngörür.</p>
Teknoloji	<p>a) Bireyin kişiliğinin, yeteneklerinin, zihinsel ve bedensel yeteneklerinin mümkün olduğunca geliştirilmesi, özel sertifika ile beceri ve bilgi kazandırılması;</p> <p>b) İnsan haklarına ve temel özgürlüklere, Bilim ve teknoloji temelinde benimsenen ilkelere saygısının geliştirilmesi;</p> <p>c) Bireyin, kültürel kimliğine, dil ve değerlerine, Bireyin yaşadığı veya geldiği eğitim boyutuna göre değerlerine ve kendisinininkinden farklı uygarlıklara saygısının geliştirilmesi;</p> <p>d) Bireyin, anlayışı, barış, hoşgörü, cinsler arası eşitlik ve ister etnik ister ulusal ister dini gruplardan, isterse yerli halktan olsun, tüm insanlar arasında dostluk ruhuyla, özgür bir toplumda, yaşantıyı, sorumlulukla belirli kurallar, yasalar temelinde üstlenecek şekilde hazırlanması;</p> <p>e) Doğal çevreyi kullanma ve zarar vermeme saygısının geliştirilmesi” şeklinde olmasını öngörür.</p>
Civil Liberties	<p>a) Bireyin kişiliğinin, yeteneklerinin, zihinsel ve bedensel yeteneklerinin mümkün olduğunca geliştirilmesi;</p>

- b) İnsan haklarına ve temel özgürlüklere, Birleşmiş Milletler Antlaşmasında benimsenen ilkelere saygısının geliştirilmesi;
- c) Bireyin ana-babasına, kültürel kimliğine, dil ve değerlerine, Öğrenci/eğitim alan/hasta/ailenin yaşadığı veya geldiği menşe ülkenin ulusal değerlerine ve kendisinininkinden farklı uygarlıklara saygısının geliştirilmesi;
- d) Bireyin anlayışı, barış, hoşgörü, cinsler arası eşitlik ve ister etnik ister ulusal ister dini gruplardan, isterse yerli halktan olsun, tüm insanlar arasında dostluk ruhuyla, özgür bir toplumda, yaşantıyı, sorumlulukla üstlenecek şekilde hazırlanması;
- e) Doğal çevreye saygısının geliştirilmesi” şeklinde olmasını öngörür.
- NOT: Bu Bölümde Çocuk Haklarında yazılan aynen alınmıştır.

Eğitim, bireyin yetiştirilmesi, insanlık kazanmasıdır.

Etik Yapılanma

Etik Gelişim (Kohlberg) Dönümlerine göre

Etiksel Kohlberg⁵ usulüne göre temel, Laurence THOMAS: *Morality and psychological development. In A companion to ethics. Peter Singer. Blackwell companions to philosophy. Blackwell Publishers Inc. 2002, pages 565. pp: 464*, eseri dikkate alınarak oluşturulmuştur. Kohlberg'in sınıflaması çocukluk gelişim evrelerine göre tarafımdan uyarlanmıştır.

Dikta rejiminde büyümüş ve hiç otonomi ve demokrasi kavramlarını algılamamış birey, aynı sistemi devam ettirmek ister. Kurbağa sıcak suya koyunca zıplar kaçır ama soğuk suya koyup su ısıtılırsa ölür ama zıplamaz, kaçmaz. Babam beni dövüyor, bende çocuğumu terbiye için dövüyorum mantığı geçerli olur. Köle hiçbir zaman hürriyetini istemez, sadece daha iyi şartlar ister, mantığı daha çok geçerlidir. Bu açıdan insanlar etik ilkeler aşamasında olmadan, kendi kültürel yapısı içinde, sosyal boyutunu belirli bir düzeyde sabitlemesi ile ondan gelişim boyutunu beklemek zordur. Bu açıdan kültürleşme, kısaca eğitim aşamaları, kısaca davranış ve tutum değişikliği amacı ile yapılmalıdır. Aynı statü ve kalıp içinde kalma ise gelişim ve değişim olmaz.

Yaşam Hakkı kavramı da bu şekildedir. İnsana saygı, yaşama saygı temelinde olmalı, varlığın yok edilmesi ile yaşamın kaldırılması yaparak çözüm değil, yokluk yaratılacağı kıvranlımalıdır. Modern toplumda idamın kalkması yanında, yaşam hakkına saygı temelinde hukuksal yapıda gelişmeler olmalıdır. Bir toplum, aile ve bir birey Yaşam Hakkı kavramında olmadığı için, ona kendi kültürel yapısına uygun davranılması hukuksal açıdan kabul edilebilir değildir. Birey hakkı, Yaşam Hakkı ortadan kaldırılamaz, yok sayılamaz. Zulümün gerekçesi olamaz ve yapılamaz.

İnsan ilkeleşmeden, sorgulamadan olayı irdelemesi bile olanaksız olmaktadır. Ancak bu konuda erken olgunlaşan veya olaya hâkim olan, bilgin veya olgun kişiler bile toplumda dışlanmakta, mahkemeler veya sosyal olarak zorlamalar ile bastırılmaya çalışılmaktadır.

Hiçbir peygamberin kendi memleketinde peygamberlik yapamaması ve birçok bilginin başka ülkelerde etkin olması da bir tarihsel boyut olarak önümüzdedir.

İdama mahkûm edilen veya sürgün edilen bilginlerin zaman içinde kahramanlaştıkları da bilinen durumlardır. Buna karşın zamanında lider olan, tapınılanların da yok oldukları da gözlenmiştir. Temelde iyilik, güzellik ve insanlık üzerine ilkeleşmeyen, ideali olmayanlar, benlik ve varlık üzerine yapılanınların yok oluşu belirgindir. Zalim er veya geç, zülümün içinde yok olduğu açık ve nettir.

Fedakârlık yüce bir kavramdır ama ben yapmayayım, bana yapılsın yaklaşımı daha genel bir algıdır.

Etiksel gelişim sürecinin başlıca 6 evresi vardır. Bunlar;

A-GELENEK ÖNCESİ

1.FAZ: Ceza/itaat: Kişi emir komuta zinciri şeklinde, akıl boyutuna getirmeden, istenilenleri yerine getirmektedir. Sorumluluk almadan, istenilenleri yapmaktadır. Başkasından da kendi istediğini yapmasını ister. Ben devlet memuruyum bana verilen emirleri yaparım yaklaşımı bu dönemin kalıbıdır. Anayasa ve 657 Devlet Memurları Kanunu'na göre, hiçbir kimseye zorla bile olsa hukuk dışı iş yaptırılmaz, ama burada bu yasal boyut pek geçerli olmaz.

2.FAZ: Egoizm: Ben merkezli davranışlardır. Birçok kimse, kendi arzusunu genelleştirerek veya fedakârlık gibi göstererek bencilliğini sürdürmektedir. Kendi hakkını korumak, egoizm kapsamında görülebilir, temelde ise kendi hakkını, abartılı savunmaktır.

B-GELENEKSEL

3.FAZ: İlişkiler: İnsanın karşıdaki kişiyi anlama çabaları olmaya başlar. Dinlemeye başlamıştır. Karşılıklı etkileşim içindedir. Ancak amaç kendi istediğinin olmasıdır.

4.FAZ: Ödev-görev: Yaklaşımları ödevi veya görevi şeklinde, belirli kalıp ve kurallar içinde görmektedir. Somut yaklaşımları özetler.

C-İLKELER

5.FAZ: Haklar: Hukuk hakların çoğuludur. Haklar somut değil soyut kavramlardır. Herkes eşittir tanımı yorumlamaya gereksinimi vardır. Bu ilkeler üzerine ödev ve görevler daha somut olarak oluşur. Bireyin hakları önceliklidir. Ancak bu haklar, başkalarının zararına yorumlanamaz.

6.FAZ: Etik: Doğru nedir ve ne yapmam gerekir şeklinde düşünsel boyuta ulaşmasıdır. Bu boyutun bir özelliği de anlamlı, insancıl fedakârlıktır.

Tablo 7: Kültürlere göre etik yapılanma

Göçer, Göçebe	<p>Ceza ve itaat lider tipi ve dikta türü yönetimlerde oluşan bir süreçtir. Bu dönemde lidere uymak ve bu uğurda canı feda etmek bir kahramanlıktır.</p> <p>İnsanlar Kabilesini düşünmeli, futbol takımı için her türlü fedakârlığını yapmalıdır. Afrika kabileleri de aynı yapıdadır. Yaşam ve ölüm ancak kabile, parti veya dernek, takımı var etmek için vardır. İnsanlık değil, lider ve toplumu temsil eden kişiler uğruna ölüm kabul edilmektedir. Burada insanlık kavramları olmadığı için kabul edilebilir boyutlar olamaz. Birey ve insanlık yoktur ve bu kavramların algılanması da beklenemez.</p>
Tarım, Köy, Kasaba	<p>Üst, orta ve alt kültür yapısı geleneklerde farklıdır.</p> <p>Üst kültürde.</p> <p>Burada benlik kavramı olmaktadır. Birey kendisini belirli sınırlar içinde koruyup gözetmesi durumunda bencillik sorunlu olamaz. Başkası aleyhine olması, onlara zarar oluşturması kabul göremez. Başlıca 3 boyutta gözlenir; a) Yönelimsel olarak lider olmak, b) para, mal mülk ile zengin olup, her istediğine sahip olmak, c) bilim ve bilgi yönünden danışılan ve bilen kişi olmaktır. Bu amaçlar için insanlar tabir yerinde ise birbirlerini yemekte, öldürmektedirler. Yaşam Hakkı kavramına karşı çıkarılan da bu temel arzu ve istekleri temelinde başkasının, çocuklarının ölümlerini dilemesi söz konusu olabilir. Burada tek yöntem, bu durumdan bireyleri alıp, uzaklaştırmak, kurtarmaktır.</p> <p>Orta kültürde.</p> <p>Burada hizmet kavramı öne çıkmaktadır. Birey kendisini belirli sınırlar içinde eğitim ve becerisine göre hizmete adanmıştır. Başkası aleyhine olması, onlara zarar oluşturması kabul göremez. Başlıca 3 boyutta gözlenir; a) Yönelimsel olarak liderin dediğini yapmak, b) para, mal mülk ile topluma harcamak, c) bilim ve bilgi yönünden kazanılan becerileri hizmete adanmak Yaşam Hakkı yerine hizmet hakkı olmaktadır.</p> <p>Alt kültürde.</p>

	<p>Burada benlik kavramı değil, işlerini yapmaktır. Birey kendisini belirli sınırlar içinde işi en doğru ve iyi, kısa zamanda yapmasıdır. Varlığının dayanağı budur.</p> <p>Yaşam Hakkı işi yapmasıdır. Burada tek yöntem, emirleri yapmaktan geçer. Sorumlu emri verendir.</p>
Endüstri	<p>Burada ilişkiler ve yaşam oyununda insanlar toplumda bir fert, bir birey olma arzu ve eyleminde olmalıdırlar. Birey toplum içinde benliğini kaybeder, asimile olur ve kararlarını kaybederse artık sosyal boyutta kişiliksizleşir. Katı benlik kaybı askerlikte olmakta ve bu yöntemle yaşam ve ölüm iç içe olması sağlanmaktadır. Yaşam toplum içindir ve emir ile ölüme gidiler kavramı ile Yaşam Hakkı sosyaldır ve toplum isterse sürer mantığı geçerlidir. Irksal boyutlarda ait olma duygusu en çok kullanılan kavramlardır.</p>
Teknoloji	<p>Yaşam bir vatandaş olmak ve buna göre görevleri yapmaktır. Görevin bitmesi ile bir bakıma emeklilik gibi durumlarda yaşam da sonlanmalıdır. Toplayıcı ve göçebe kültürlerde özürle olmak, görevi yapmamak ile yaşam anlamsızlaşmaktadır. Birey belirli kurallar ve kalıplar içinde, örf, adet ve gelenekleri yapan kişidir. İnançlarda da ne kadar ibadet yaparsan o kadar inançlısın demektir. Defalarca hacca gitmek, devamlı namaz kılmak gibi Hristiyan ve Musevilerde de aynı yöntemler geçerli olmaktadır.</p>
Civil Liberties	<p>Bu yapıda hak kimin üzerindedir. Bireyin hakkı mı, yoksa toplum hakkı mı, lider hakkı mı geçerlidir. Mahkemeler temelde bir haklarda dengeyi oluşturmaktadır. Ancak, hiçbir toplum yasaklar ile yönetilemezler. Bu açıdan hak kavramı somuttan, soyuta doğru kaydıka, yönetsel, bireysel ve toplumsal farklılıklar ile tüm yukarıdaki etik kavramlar gözlenmektedir. Gereke ve dayanaklar bu açıdan farklı olmaktadır. Temel beklenen inanışlarda da kul hakkı ise de gerçekleşen boyut farklı olabilmektedir.</p> <p>Burada son aşamada sorgu olmaktadır. Etik başlıca 2 aşamada olup; a) doğru nedir kavramı içindedir ve ikincisi uygulamayı kapsayan boyut b) ne yapmalıyım. İlkeler güzel olsa bile önemli olan işleyiş ve uygulamalardır. Birçok birey etik kavramları kendi çerçevesinden yorumlayarak farklı boyuta çıkabilmektedir.</p>

Etik ahlak değil, ahlak felsefesidir, zarardan kaçınma temel ilkesidir.

Son Söz

Kültürlerdeki öğeler doğru veya yanlış olarak yorumlanmamalıdır. Yanlış, zarar verme ve suç kapsamındadır. Dolayısıyla kültürel farklılıklar bilgilendirme ile öğrenilebilir ve açıklanabilir olmalıdır. Trafikte sağ veya soldan geçişe göre uyarı olmalıdır. Girilmez uyarısı olmayan yola giren taşıta ceza kesilemez. Bunun gibi zarar, suç dışındakiler tanımlanmalıdır. Düzenleme ile oluşturulanlar uyarılmalı, uyarılara uymamak ceza kapsamındadır.

Dikkat edilmesi gereken, kültürel öğelerin insanları bir kalıba sokması ve bu sınırlar içinde kalması için kabul edilmemelidir. Sadece insanların tutum ve davranışlarının anlaşılması için bir faktördür.

Suç ve ceza kavramları ise, geleneklere göre tanımlanamaz. Kanı, ancak kan temizler yaklaşımı ile, namusun karşı tarafın kanını dökmek ile oluşamayacağı açıktır. Kabile kültüründe, bana dokunursan, ben de sana dokunurum yaklaşımı, insanların suç kapsamında olan yaklaşımlarda, karşılıklı hakların dengelenmesi için adalet boyutu öne çıkmaktadır. Adalet kavramı, bireyler değil, özel bu konuda eğitimli ve yetkili kurum ve kişiler tarafından uygulanmalıdır. Tarihsel boyut olarak kadı ve zamanımızda hakimler bu görevleri ifa ederler. Hocalar ve bugün için bilirkişiler ancak görüş sunarlar, karar üzerinde yetkileri olamaz.

Hukuk eğitimi ile diğer eğitim boyutu farklıdır. Her bireyin savunma hakkı olması demek, savunma onun suçsuzluğu anlamında olmayıp, hak edişine göre ceza almasıdır. Bazı sosyal

olarak medyada görülen, mahkemelerin cezalarının az görülmesi, kamu vicdanı ve sosyal olarak öngörülen ile hak edilenin ayrı olmasıdır. Hukukta

Bu açıdan zamanımızda tek kültür değil, karma kültürlü insanların varlığı belirgindir.

Kaynaklar

1. B. Güvenç. İnsan ve Kültür. Boyut Matbaacılık, İstanbul. 2018
2. Yedi Ölümcül Günah. Wikipedia
3. Civil Liberties, Wikipedia
4. Çocuk Hakları Beyannamesi: Madde 28-29.
5. Kohlberg. Laurence THOMAS: *Morality and psychological development. In A companion to ethics. Peter Singer. Blackwell companions to philosophy. Blackwell Publishers Inc. 2002, pages 565. pp: 464,*

M. A. Akşit Koleksiyonundan

M. A. Akşit Koleksiyonundan

Kültür

7

Kültürlerin Geniş Özellikleri *

*M Arif AKŞİT***

*Kültürleri 8'li öğeler ötesinde bu Makalede 88'li parametreler ile irdelenmesi amaçlanmıştır. Bu Makale kültür konusunda daha geniş bilgi isteyen arkadaşların sohbetinden toparlanmıştır.

** Prof. Dr. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları, Neonatoloji ve Pediatri Genetik Uzmanı

İnsan, yapısal olarak; a) doğal kendi kişiliği, Id, b) Sosyal bir kimliği, Süper-ego, c) Akıl ve bu yapıların dengelenmesi ise akıl, mantık ve bilim ile, Ego, yapmaktadır. Sosyal yapıyı temel olarak kültürel yapı oluşturmaktadır. Bu Makalede **B. Güvenç. İnsan ve Kültür. Boyut Matbaacılık, İstanbul. 2018'** sunduğu 88'li kot ile yorumlanmaktadır.

Yaşam yapılanması açısından kültürel öğelerin önemi belirgindir. Kadın, bebeğinin olması, gebelik, doğum ve bebeğin yetiştirilmesi gibi çeşitli açıdan da kültürel açıdan doğrudan etkilenmektedir. Sadece uygulama olarak anlatılması, konunun işlenmesi açısından yeterli olmamaktadır.

Arkadaşların çocuklarını ilk banyolarını ben yaptım dersem, yalan olmayacaktır. Çünkü kitaplarda yazanlar, düz beyaz sabun iken, çeşitli bebek şampuanları ve bebek banyo malzemeleri çıktığı için, hangisini kullanılması açısından destek istenmiştir. Destek sadece dışını okumak ve anlatmak değil, aktif uygulamak gereklidir. Bu nedenle serviste bana yenidoğan, prematüre bakımlarını da öğreten hemşire arkadaşlara şükran borçluyum.

Özellikle bir anımı anlatmak isterim. Bir bebek sosyal açıdan önemsendiği için, tüm geniş aile bir araya gelerek, İtalya'dan özel getirilen banyo malzemeleri ile yıkanmasını istediler. Özel yumuşak su içine 1-2 damla şampuan damlatıp saçın yıkanması, yine aynı şekilde bedeni yıkayıp, kuruladım ve saç kurutma makinası ile tam kurutuldu. Bazı yerleri de kurutuldu, ama aile bir beklenti içinde idi. Pudra kullanmadınız dediler. Gerek olmadığını söylememe karşın bekliyorlardı, İtalyan pudrası, özel gelmiş olan kullanılmalı idi. Bunun üzerine, pudrayı döktüm ve ne kadar sorunlu olduğunu göstermek için yaptım dedim ve sonra da bir bez ile pudranın uçması, kısaca pudradan çocuğu kurtarmış oldum. Pudranın taşlaşması gibi ciltteki kalıntısını gösterdim. Sonuç tekrar silme ile temizleme ve yeniden cilt bakımı yaptım. Sonuç, *bu pudra da bizim bildiğimiz pudra gibi imiş, kullanmak anlamsız, bir de bu kadar para verdik* dediler.

Özet

Kültürel Öğeler ve Kültürler

Amaç: Kültürlerin 88 öge ile irdelenmesi sunulmaya çalışılmaktadır.

Dayanaklar: Kaynak olarak: *B. Güvenç. İnsan ve Kültür. Boyut Matbaacılık, İstanbul. 2018'* alınmıştır. Buradan sadece öğelerin listesi alınmış, yorumlar Yazara aittir.

Giriş: Başlıca kültürler: a) Göçebe, b) Tarım, c) Endüstri, d) Yüksek Teknoloji ve e) Birey Hakları öncelikli olan olarak alınmıştır. Öğeler: 00) Sınıflandırmayan Öğeler, 11) Yer, alan ve genel bilgiler, Bilgi kaynakları, 12) Yöntem bilim, 13) Coğrafya, 14) İnsan Biyolojisi, 15) Davranış ve kişilik, 16) Nüfus Bilimi, 17) Kültür değişimleri ve tarih, 18) Genel kültürel nitelikler, 19) Dil ve iletişim, 20) Haberleşme, 21) Kayıtlar ve arşivler, 22) Besin kaynakları, 23) Hayvancılık, 24) Tarım, 25) Besin teknolojisi, 26) Besin tüketimi, 27) İçki, ilaç ve uyuşturucular, 28) Dericilik, dokuma ve tuhafiyeye, 29) Giyim, kuşam, 30) Süs eşyası, 31) Doğal zenginlikler, 32) Yapı malzemeleri, 33) İnşaat, 34) Yapılar, 35) Yapı, işletme ve bakım, 36) Yerleşme, 37) Enerji ve endüstri, 38) Kimya endüstrisi, 39) Ağır endüstri, 40) Makineler, 41) Araç ve gereçler, 42) Mal, mülk, 43) Alış, veriş, 44) Piyasa, 45) Finansman, bankacılık, kredi, 46) İş ve işçi, 47) Ticari örgütler, 48) Seyahat ve ulaştırma, 49) Kara ulaşımı, 50) Deniz ve havayolu, 51) Hayat standardı, 52) Dinlenme, 53) Güzel sanatlar, 54) Eğlenme, 55) Bireysel ve sosyal hareketlilik, 56) Tabakalaşma, 57) Kişiler arası ilişkiler, 58) Evlilik, 59) Aile, 60) Akrabalık, 61) Akraba, soy grupları, 62) Mahalle, semt, köy, 63) Mekanda örgütlenme, 64) Devlet, 65) Hükümet, 66) Siyasal davranış, 67) Hukuk, 68) Suç ve ceza, 69) Adalet, 70) Silahlı kuvvetler, 71) Askeri teknoloji, 72) Savaş, 73) Sosyal sorunlar, 74) Sosyal hizmetler, 75) Sağlık, hastalık, tıp, 76) Ölüm, 77) Dini inançlar, 78) Dini uygulamalar, 79) Dini kuruluşlar, 80) Sayılar ve ölçüler, 81) Güvenilir bilgi, 82) Yaygın inançlar, 83) Cinsiyet, 84) Çoğalma, 85) Bebek ve çocuk terbiyesi, 86) Toplumsallaşma, 87) Eğitim, 88) Delikanlılık, erginlik, yaşlılık olarak sunulmaktadır.

Yaklaşım: Bu yorumlar belirli kaynağa dayalı değil, Yazarın görüşleri olup, konu doğru veya yanlış değil, bir veri olarak ele alınması önerilir.

Sonuç: Belirtilenler ile kültürlerin geniş bir değerlendirmesini amaçlamaktadır.

Yorum: Zaman olarak bakıldığında kültürler arası geçiş olduğu için, hiçbir birey ve topluluk tek bir kültürden oluştuğu söylenemez, karma kültürel yapıdadırlar.

Anahtar Kelimeler: Kültürel yapılar ve 88 parametre ile kültürel öğeler,

Outline

Cultural Elements and Cultures

Aim: The man approach is the evaluation of cultures from the 88 cultural issues.

Groundings: Main reference is taken form: (B. Güvenç: **Human being and Culture, Boyut Publications, İstanbul, 2018¹**) as the cultural 88 kind topics. The evaluations from the Author.

Introduction: The basic cultures are: a) Gathering, b) Agriculture, c) Industry, d) High Technology, e) Civil Liberties. The subjects are as follows: 00) Unclassified, 10) Place, data, settling area, 11) General information, source, 12) Science of methods, 13) Geographic specifications, 14) Human biology, 15) Attitudes and personality, 16) Science of population, 17) Cultural differentiation and history, 18) General specifications of cultures, 19) Language and relation, 20) Communication, 21) Archives and records, 22) Nutritional sources, 23) Animal perspective, 24) Agriculture, 25) Food technology, 26) Nutritional consumption, 27) Alcoholic drinks and opium like drugs, 28) Leatherwork, weaving, draper, 29) Clothes, 30) Decoration stuffs, 31) National resources, 32) Constructional materials, 32) Building materials, 33) Construction, 34) Structure, 35) Care and proceeding of inhabited places, 36) Settled residence, 37) energy and industry, 38) Chemical industry, 39) Heavy industry, 40) Machines, 41) Equipment's, 42) Goods and marketing, 43) Finance, banking, 44) Credit, labour, 45) Marketing, 46) Workers and labor, 47) Marketing organisations, 48) Travelling, transportation, 49) Land carriage, 50) Sea and air transport, 51) Life standards, 52) Resting, 53) Fine arts, 54) Entertainment, 55) Individual and social activities, 56) Grouping or layering of community, 57) Relations between the people, 58) Marriage, 59) Family, 60) Family relations, 61) Family relatives and genetic kin, 62) Environment, 63) Organization at the community, 64) Government, 65) Administration, 66) Political behavior, 67) Legality, 68) Crime and punishment, 69) Justice, 70) Army, 71) Military technology, 72) War, 73) Social problems, 74) Social activities, 75) Health, disease and medicine, 76) Death, 77) Religious, 78) Application of believes, 79) Religion organizations, 80) Number and measurement, 81) Trustworthy knowledge, 82) General believes, 83) Gender, 84) Productivity and birth, 85) Baby and maternity, 86) Globalization, 87) Education, 88) Adolescent, adult and old ages, are the items.

Notion: Those items are not depending of the reference, thus, form Author evaluations. Not be considered as true of false, just be an individual statement.

Results: From time perspective, the cultural structures are not concrete or solid, mixed formation and even people or the common be some items combined with others. The evaluation must considered from wide standpoint.

Key Words: Cultural structures and 88 items for the cultures

Giriş

Kültür konusu B. Güvenç tarafından belirtilen (*B. Güvenç. İnsan ve Kültür. Boyut Matbaacılık, İstanbul. 2018'*) öğeler ile Sosyal Antropolojik bakış açısı karşılıklı irdelenecektir. Öğeler Güvenç kaynaklı olsa da yorumlar Yazara aittir.

Kültürel Muhteva ve İlişkiler

Genel anlamda daha az parametreler, bireyin kendi düşüncesini daha serbest yorumlama olanağını vermektedir. Bu açıdan 8'li yorumlama başka Makalede, Kadın, Anne ve Çocuk temelinde yorumlanmaktadır.

8'li sınıflandırma

B. Güvenç. İnsan ve Kültür. Boyut Matbaacılık, İstanbul. 2018¹

Bu yorumlamalar, birbiri ile iç içe olduğu görülmektedir.

1. - Aile:
2. - Kaynaklar, töre:
3. - Çevre:
4. - Eğitim:
5. - Din, devlet, yönetim:
6. - İnsan:
7. - Sağlık:
8. - Teknoloji:

88'lik Sınıflama

B. Güvenç. İnsan ve Kültür. Boyut Matbaacılık, İstanbul. 2018¹

Öğeler daha geniş olarak sunulmaktadır.

00.-: Sınıflandırmayan Öğeler	40. -Makineler	70. -Silahlı kuvvetler
10. - Yer, alan ve genel bilgiler	41. -Araç ve gereçler	71. -Askeri teknoloji
11. -Bilgi kaynakları	42. -Mal, mülk	72. -Savaş
12. -Yöntem bilim	43. -Alış, veriş	73. - Sosyal sorunlar
13. -Coğrafya	44. -Piyasa	74. -Sosyal hizmetler
14. -İnsan Biyolojisi	45. -Finansman, bankacılık, kredi	75. -Sağlık, hastalık, tıp
15. -Davranış ve kişilik	46. -İş ve işçi	76. -Ölüm
16. -Nüfus Bilimi	47. -Ticari örgütler	77. -Dini inançlar
17. -Kültür değişimleri ve tarih	48. -Seyahat ve ulaştırma	78. -Dini kuruluşlar
18. -Genel kültürel nitelikler	49. -Kara ulaşımı	79. -Dini kuruluşlar
19. -Dil ve iletişim	50. -Deniz ve havayolu	80. -Sayılar ve ölçüler
20. -Haberleşme	51. -Hayat standardı	81. -Güvenilir bilgi
21. -Kayıtlar ve arşivler	52. -Dinlenme	82. -Yaygın inançlar
22. -Besin kaynakları	53. -Güzel sanatlar	83. -Cinsiyet
23. -Hayvancılık	54. -Eğlenme	84. -Çoğalma
24. -Tarım	55. -Bireysel ve sosyal hareketlilik	85. -Bebek ve çocuk terbiyesi
25. -Besin teknolojisi	56. -Tabakalaşma	86. -Toplumsallaşma
26. -Besin tüketimi	57. -Kişiler arası ilişkiler	87. -Eğitim
27. -İçki, ilaç ve uyuşturucular	58. -Evlilik	88. -Delikanlılık, erginlik, yaşlılık
28. -Dericilik, dokuma ve tuhafiyeye	59. -Aile	
29. -Giyim, kuşam	60. -Akrabalık	
30. -Süs eşyası	61. -Akraba, soy grupları	
31. -Doğal zenginlikler	62. -Mahalle, semt, köy	
32. -Yapı malzemeleri	63. -Mekânda örgütlenme	
33. -İnşaat	64. -Devlet	
34. -Yapılar	65. -Hükümet	
35. -Yapı, işletme ve bakım	66. -Siyasal davranış	
36. -Yerleşme	67. -Hukuk	
37. -Enerji ve endüstri	68. -Suç ve ceza	
38. -Kimya endüstrisi	69. -Adalet	
39. -Ağır endüstri		

Yorumlama Yaklaşımı

Öğeler Sosyal Antropolojik olarak ele alınmış ancak yorumlar Yazar tarafından yapılmıştır. Burada dikkat edilen yaklaşım kültürel açıdan oluşan farklı yaklaşımlardadır.

Unutulmamalıdır ki bu belirtilenler her bireyde ayrı boyuttadır. Bireylerin zamanımızda artık tek bir kültür değil, karma kültür içinde olduğu gözlenmektedir. Artık kabile grubunda da yüksek teknoloji kullanımı yaygındır, ancak genel öge kabile kültürünü destekler.

Benzeşen yaklaşımlar vardır

Benzeşen yönler: En başından itibaren belirli bir yapıt gözlenecektir. Öğeler birbirleri ile benzeşen tarafları ile birbirlerini desteklediği gözlenecektir

Açıklayıcı: Öğeler aynı zamanda açıklayıcı olarak ele alınmıştır. Bazı örnekler ile desteklenmiştir.

Tersinden bakma, söyleme: Bazı açıklamalar tersten ele alınarak belirtilmektedir. Bu açıdan kültürlerde olan ile olmayan şeklinde bir yaklaşım dikkate çekecektir.

88’li Kültürel Öğelerin Kültürlere göre yorumlanması

Sosyal Antropolojik olarak yapılan 5 kültürel parametre her bir öge açısından yorumlanmaktadır.

0. 00-Tablo: Kültürel öge; Sınıflandırmayan Öğeler

00- Sınıflandırmayan Öğeler	
Göçer, Göçebe	Göçmenler hangi kültürden gelseler bile, varlık devamı için oldukları yerde göçer ilkesi muteber olmaktadır. Zaman içinde mevcut kültür ile asimile değil ama benzer kültürel yapı oluştururlar.
Tarım, Köy, Kasaba	Tarım kültürel yapısının temeli; örf, adet ve gelenek halkası içinde kalmak olduğu için, farklı kültürler içinde de olsalar, görüntü değişir ama geleneklere devam ederler, etmez ise dışlanır. Yeni nesil ancak bu halkadan zor da olsa çıkabilir.
Endüstri	Genel kültürel yapı yerine her örgüt bir kültürel ilkeler oluşturarak bunların uygulanmasını ister. Yasa ve yönetmelik dışında, aile, duyguların da bütünleşmesi istenir.
Teknoloji	Birey yüksek teknolojiyi kullandığı için, birliktelik değil, ayrı yapıda toplanır, teknolojiyi kullanan kişilik oluşturur. Artık siparişler internet kanalı ile olmaktadır.
Civil Liberties	Birey hakkı çerçevesinde, benlik, kişilik içinde, alışverişi bile internette yapma ister amacı mutlu olmaktır. Bireysellik temelindedir.

Kültürlerde her birey farklı yapıda olduğu için, kişiler sınıflandırılmayan nitelikte olurlar.

1. 10-Tablo: Kültürel öge; Yer, alan ve genel bilgiler

10.- Yerleşim, alan ve genel bilgiler	
Göçer, Göçebe	Yer sabit olmadığı, göçmenler sadece yaşam için geçici yerleşirler. Bu açıdan tüm araçlar yolculuğa göre hazırlanır. Yerleşim alanı geçici olsa bile güvenli olmalıdır. Mutlaka ek güvenlik tedbirleri alınır. Çıkarken alan tahrip edilmiş olabilir, önemi yoktur. Hayvan yetiştiriciler kışlık ve yazlık olarak, bazı orman işlerini yapanlar, bahar, yaz ve geçici süre ile yaklaşım yaparlar. Pamuk, fındık toplama göçerleri de benzerdir. Futbolda kendi takımını tutmak zorundadır.

	Savaşta kaçanlar için, paraları olsa bile göçmen oldukları için, yıkanmalarını denizde, çamaşırlarını da denizde yıkayabilirler. Meslekleri doktor olsa bile geçerli değildir. Grup içinde, zaten toplumla bütünleşmemeleri için ayrı toplantı alanlarındadırlar, genel toparlanma, korunma ve destekte birbirlerine yardımcı olurlar. Varlık ancak <i>öl de ölelim</i> ile korunabilir.
Tarım, Köy, Kasaba	Yaşam yeri olan alan, varlıklarını sağladığı için, ölümüne korunmalı ve gözetilmelidir. Bu açıdan koruma, gözetme ve kollama vardır. Bu hudutların çizilmesi, kapanmayı doğurur; örf, adet şeklinde uygulamalı sistematiğe oturtulur.
Endüstri	Çalışma yeri, çalışma alanı, kısaca kurumlar bireyin geniş ailesi ve yaşamıdır. Bu nedenle, işletme kuralları, kişilerin kültürel esasları olmaktadır. Buna uymayanların işten çıkarılması gündeme gelebilir. Kademe ve terfi için gereklidir.
Teknoloji	Yüksek teknoloji kültüründe birey önemli, temel emeği oluşturan olduğundan, iş değiştirme daha kolaydır. Ancak çalışma alanı değiştirerek o esasları benimser olmaktadır. Teknolojik gelişim varlığı ile bütünleşmelidir.
Civil Liberties	Kişiler bağımsızlık peşinde koşarlar. Yerleşme yeri önemli değil, çalışma alanı, ev, ofis olabilir. Bir bakıma her birey kendi işinde çalışmaktadır. Alan bireydir, bu açıdan her gittiği yer, çalışma alanıdır.

Yerleşim alanı, yaşam yeri olmasına göre önem arz etmektedir.

11. Tablo: Kültürel öge; Bilgi kaynakları

11-Bilgi kaynakları	
Göçer, Göçebe	Bilgi liderin öğrettikleri temelindedir. Klanın amiri tarafından gözetilen kişiler eğitici olarak görev alabilirler. Eğitim, kısaca bilgiye kapalı, liderin söylediğinin doğru olduğu şeklinde yapılır. Ayrıca, bilgiden çok, beceri kazanma amaçlanır.
Tarım, Köy, Kasaba	Eğitim ile kültürel üst düzeye çıkılması hedeflenmek istenir. Ancak bilgi kendi mevcut konumunu tanımlamak içindir. Eğitim, örf, adet, geleneği öğrenmektir. Din kalıpları önemli yer tutar. Geleneği bilmeyen, öğretmeyen bilgi kabul edilemez. İnaniş kalıpları yapmak ile oluşur.
Endüstri	Diploma almak esastır, bu açıdan belirli kültürel okullarda eğitim alınır. Bilgi kitaplara dayalı olmalı, klasik yapıda oluşmalıdır.
Teknoloji	Bilgi kaynağı doğrudan internetten alındığı için, en üst düzeyde bilgi sahibi olabilmektedir. Bu durumda klasik bilgi ile internet bilgisi karışmaktadır.
Civil Liberties	Bilgilendirme ve rıza şartı önemlidir. Bir işte, yaklaşımda bilgi alabilmekte, ancak bu bilgiyi öncelikle kendi düzeyine göre, almayı talep etmesi, sorgulaması, yorumlaması ile ancak kabul edebileceği de algılanmalıdır.

Bilgi, bilimsel olsa bile, her birey kendine göre farklı yorumlayabilmektedir.

12. Tablo: Kültürel öge; Yöntem bilim

12-Yöntem bilimi	
Göçer, Göçebe	Kullanılan yöntem, klanın ortak kabul ettiği olmalıdır. Bilimsel veriler alınır, değerlendirilir. Her spor karşılaşmasında görüntü, spor bilimi değil, hakem hatalıdır. Yöntem klanın, grubun aleyhine sonuç doğurmamalıdır.
Tarım, Köy, Kasaba	O bölgenin insanı, daima kahraman, <i>Süpermen/Heman</i> ve üstündür. Bu açıdan kendi kültürel yapısı onu korumalıdır. Bilimdeki yöntem kültürel esasları daha yakın bilmekten geçer.
Endüstri	Yöntem kurumun gelişmesi açısından önemlidir. Bilimdeki yöntem değil, ekonomik esaslar daha önemlidir.
Teknoloji	Teknolojide ilerleme için yöntem önemlidir. Ancak birçok plasebo yaklaşımlar, alternatif boyutlar öne çıkmaktadır. Kanserden koruyan (?) besinler gibi önemli bir bilimsel alanışı yöntem olarak kullanılır, amaç insanları bağlamak olmaktadır.

Civil Liberties	Her birey, kendi yöntemini oluşturmaya çalışmaktadır. Yaptığı resimler, kendi duygularını ifade ettiği için, belirli bir sanat usulü değil, kendisine göre yeni bir yapılanma yapmaktadır. Kişiliğini ortaya koymaktadır.
------------------------	---

Yöntem, aynı şekilde olsa bile, kültürel farklılık, kişilere bakarak anlaşılabilir.

13. Tablo: Kültürel öge; Coğrafya

13-Coğrafya	
Göçer, Göçebe	Yaşam yeri açısından coğrafya, çevre önemlidir. ancak burada geçici kalınacaktır. Hayvan yetiştiren için, yazlık ve kışlık yerleri olur. Bunun gibi Almancıların varlığını da Türkiye'ye dönebilme olasılığı onları ayakta tutmuştur.
Tarım, Köy, Kasaba	Yerleşim yeri doğrudan kültürü etkilemektedir. Sahil yeri, iç kısımlardaki yapılanma farklı olmaktadır. Örf, adet ve görenek açısından coğrafyanın benzerlik oluşturduğu gözlenir. Buğday üreten ve işleyen toplum ile mısır yetiştiren toplumun yapısındaki farklılıklar coğrafya ötesinde o bölgeye göre üretilenler olmaktadır.
Endüstri	Coğrafya ürün elde edilmesi için, kaynak üstünde toplanmalıdır. Bu açıdan kömür işçileri bu yer ile bütünleşmektedirler. Kömür onlar için ak renktir. Yurdu, ekmeğini sağladığı yerdir.
Teknoloji	Coğrafya önemli değil gibi görünse de insan mutlu olmak için yerleşim yerini seçmiştir. Bu farklılık göstermekte ama mutlaka teknoloji içinde olmalıdır.
Civil Liberties	Kişi hayalini kurduğu yerde olmak ister. Güzel manzaranın insanı bir süre sonra ümitsizliğe sevk ettiği görülebilir. Bu amaçta bir hedef olmalı, felsefesi bulunmalıdır. Bunu inanç ile doldurması yeterli olmayabilir.

Kişi baktığı çevresi ile mutlu olursa, yaşama duygusu pekişir.

14. Tablo: Kültürel öge; İnsan Biyolojisi

14-İnsan Biyolojisi	
Göçer, Göçebe	Klanda aynı yapı, hatta aynı genetik görünüş olması beklenir. Birçok toplum arıtılmış ırk kapsamında diğerlerini yok etmeye çalışmıştır. Irk başlıca ayırıcı unsur olmaktadır.
Tarım, Köy, Kasaba	Tüm evlilikler, daha çocuklar doğmadan, kültürel duruma göre oluşturulmalıdır. Törenler ile insanın kurban edilmesi, belirli bir genetik yapının korunması önemli görülmektedir. İnkca medeniyetinde albinolar güneşin çocuğu denilerek, genetik devamlılığı sağlar, 30 yaşlarında da kurban edilmekle, mutlaka bir döl verdikten sonra öldürülmelidirler. Siyah saçlı bir toplumda sarı saçlı çocuk kabul edilemezdir. Bu açıdan Avrupa'dan gelen sarı saçlılara da ok atamamışlardır.
Endüstri	Güçlü olan, bedensel, akıl veya beceri olarak işe yarama önemlidir. bu açıdan biyoloji güce dayanarak olmaktadır.
Teknoloji	Teknolojiye en azından uyum sağlayabilmek için, eğitim ve akıl dahil üst düzey gereklidir. Bu da biyolojik yapı temelinde olmaktadır.
Civil Liberties	Birey hakları önemli olduğu için, belirli geçim durumu bulunmayana da devlet bakacaktır. Bu bir amaç yoksunluğu, uyuşturucu ve intiharların artmasını da doğurmaktadır. Etkileşin çok dini inançlara da kayabilmektedir.

İnsan kültürün temeli olduğuna göre, insan biyoloji anatomik değil, tüm anlamda ele alınmalıdır.

15. Tablo: Kültürel öge; Davranış ve kişilik

15-Davranış ve kişilik	
Göçer, Göçebe	Kültürün ön gördüğü davranış içinde olmalıdırlar. Zaman ile kişiliğin gelişmesine göre amirler onu farklı görevler yükleyebilmektedirler. İşe yarayabilen ve emek üretmeye boyutuna göre toplumda ona kişilik verilir. Davranışında, sorumlu emri veren amirdir.

Tarım, Köy, Kasaba	Bir birey davranışını örf, adet ve geleneklere göre belirler. O toplumun ona layık gördüğü kişilik boyutunu yerine getirmelidir. Eğer yapmaz ise eğitimsiz denilir. Bağımsız olan kişi deli veya aklını kaybetmiş denilerek izole edilir. Davranışında, sorumlu kültürel, gelenektir.
Endüstri	Kurum kültürü, kişinin kendi iş yerine sahip çıkmasını gerekli kılar. Eğer bir farklı durum olursa, hemen iç hizmetler bildirisini ile bu açık kapatılır. Davranışında, sorumlu amirdir, yönetmeliktir. Suç değil ise, amire uymak zorundadır.
Teknoloji	Birey bireysel yapı olabilmesi için belirli gruplar içinde olmayı gerekli kılar. Bu açıdan giderek artan bir gruplaşma boyutları olmaktadır. Bunlar iletişimlerini internet veya telefon ile sağlayabilir. Davranışında, sorumlu bilgi, sistemdir. Suç dışlanarak, yönetmelik ve uygulamalara uymalıdır.
Civil Liberties	Birey hukukun kendi hakkını koruyacağından emin olarak davranır. Sadece zarar oluşturur, hakaret ederse o zaman başına dert açacağını bilir. Uygulamalarda ise mutlaka bilgilendirme sonrası rızası ile yaklaşım yapılacağını bilir. Yaşam Hakkı dışındakilerde mutlaka rıza şartı vardır. Davranışlarında sorumlu bireydir. Suç dışında, yazılı ve yasal olanlar kapsamı hariç bilgilendirme olmadan yapmaz.

İnsanlar davranışlarına göre yorumlanabilir, kişiliklerine göre söz söylenmez.

16. Tablo: Kültürel öge; Nüfus Bilimi

16-Nüfus Bilimi	
Göçer, Göçebe	İnsan sayı olarak ne kadar fazla ise o kadar güçlüdür. Mümkün oldukça nüfus artmalıdır.
Tarım, Köy, Kasaba	Toprak üstünde dış baskılardan kurtulmak, ancak kendi kültüründe olan bireyler ile olacağı için, nüfus artışı önemlidir.
Endüstri	Yeterli ve yetkin, eğitilmiş ve becerili insan gereklidir, sayıdan çok, işi yapacak olan gereklidir. Güçlü silah üstünlüktür.
Teknoloji	Sadece diploma değil, üst düzey becerili, sertifikalı, o cihazı kullanacak beceride olmalıdır. Nüfus, tamamen seçicidir, gerekirse dışardan ithal edilir.
Civil Liberties	Bir kişi olsa bile güçlüdür, bu açıdan tamamen kişilik ve farklılık, değişim içinde olmak önemlidir.

İnsan çokluk ile değil, insanlar, insanlıkta olanlar ile varlığı sürdürebilir.

17. Tablo: Kültürel öge; Kültür değişimleri ve tarih

17-Kültür değişimleri ve tarih	
Göçer, Göçebe	Bir yerden başka yere göçen kişi, o yere uyum sağlayamaz ise yok olacağı için, asimile olup yok olmak yerine farklı yapı oluşturmaktadır. Uyum ve değişim, kendi yapısını bozmadan gereklidir. Tarihleri, yazılı değil, destanlar ile varlık sürer.
Tarım, Köy, Kasaba	Varlığın devamı açısından yazılı ve kalıcı eserler önemlidir. Kültür değişimleri pek gözlenmez, daha yavaş ve belirsizdir. Tarih, yapılmış eserler ile sunulmaktadır.
Endüstri	Tarih, materyalistik ve somut veriler ile ekonomik temellidir. Yeni fabrika ve iş ile kültürel uyum değişir.
Teknoloji	Devamlı değişim ile teknolojiye uyum sağlanmalıdır. Tarih, teknoloji ve yeni teknoloji oluşması ile değişir.
Civil Liberties	Birey temelli olduğu için, tarih kendisidir, gelişim ve değişim de kendisidir.

Gelişim ve değişim, insanın olmaz ise olmazıdır, yoksa kültürel açıdan yok olacaktır.

18. Tablo: Kültürel öge; –Genel kültürel nitelikler

18-Genel kültürel nitelikler	
Göçer, Göçebe	Genel kültürel simgeler, bayrak, elbise ve halı gibi desenlerde gözlenir.
Tarım, Köy, Kasaba	Yerleşim yerinde yetişen ürünler dahil, yerleşimi, yapılar, belirli kültürel katkıları olan yazarlar, eserleri sunarlar. Bunlar kültürlerinin simgeleri, niteliktedirler.
Endüstri	Sermayedar veya işçi, kurumu açıdan tüm yaşam usul ve esaslarını oluşturup bunu geliştirmeye çalışırlar.
Teknoloji	Genel kültürel boyut, sahip olduğu teknolojik cihaz ile ölçülmektedir.
Civil Liberties	Kültürel boyut, kendisinin getirdiği özel ve özgün yapı, eseridir.

Bazı kültürlerde toplum için varken, niteliklerine uyarken, kendisini fark ederek, özgünleşmektedir.

19. Tablo: Kültürel öge; –Dil ve iletişim

19-Dil ve iletişim	
Göçer, Göçebe	Her kabile kendi içinde belirli dil ve terminoloji geliştirir. Bunu ancak kendileri anlarlar. Nasrettin Hoca, Karadeniz insanının hikayeleri bazı toplumlarda anlaşılabilir.
Tarım, Köy, Kasaba	Dil başlıca a) resmi, akademik, b) konuşma dili, c) sokak konuşmaları, d) argo olarak farklılaşmıştır. Belirli kesim hiçbir zaman konuşma dili ile konuşmaz ve anlaşamaz. İngilizce bu şekilde yapıya göre oluşmaktadır.
Endüstri	Genel ekonomik olan bir dil, İngilizce, Almanca öğrenilmelidir. Eğitim dili de farklı olarak, bilim dili yapısında globalleşme sağlanmalıdır. Globalleşmemesi için Kiril alfabesi kullanılan ülkelerde, her devletin harfleri farklı yapılandırılmış, bu açıdan Rusça ile anlaşmak zorunlu olmuştur. Başka dili öğrenme zorunluğu oluşmuştur.
Teknoloji	Konuşmalar bile çift lisanlıdır, bazıları kendi lisanı içinde kullanılarak, anlaşılabilir boyutta olabilmektedir. Birçok İngilizceden tercüme edilen kitaplar anlaşılacağı için, doğrudan asıl dilinden okumak zorunlu olabilmektedir.
Civil Liberties	Bilgiye ulaşmak için tek dil değil, çok dil ile etkin birleşik dil ile iletişim sağlanabilmektedir. Ancak artık anlaşma sadece basit tercüme değil, anlamsal bir terminolojik yapılanma, empati yapmak ve farkındalık ile olabilmektedir.

Dil bir iletişim aracı olmasına karşın, kültürel farklılıklar, tercüme ile anlaşılır olamaz.

20. Tablo: Kültürel öge; –Haberleşme

20-Haberleşme	
Göçer, Göçebe	Yüz, yüze haberleşme ve iletişim önemlidir. İkna etmek ve aklı ile kalbine oynamak gerekir.
Tarım, Köy, Kasaba	Toplumu etkileyici toplantılar, büyük kitlelere reklam tarzı, duyguları yüceltici konuşmalar yapılır. İç düzen ise ufak gizli yapılanma ile oluşturulur, aksi sözler ise susturulur, dışlanır, kovulur veya öldürülür.
Endüstri	Konferanslar ve sempozyumlar önemlidir. Soru sormak ancak belirli kademedeki olanlar yapabilir ve istenirse cevap verilir. Koçluk önemlidir.
Teknoloji	Haberleşme internet yolu ile bir anda milyonlara ulaşılabilir.
Civil Liberties	Yüz, yüze olmalı, diz dize, yan yana eğitim ve beceri kazanma yapılır. Göçerlerde ikna yapılması planlanırken, burada bilgilendirme ve rıza vardır, ikna yasaktır. Mentorluk gündeme gelmektedir.

İnsanlar duymak istediklerini duyarlar, zorlarsan, kulaklarını kapatırlar.

21. Tablo: Kültürel öge; –Kayıtlar ve arşivler

21–Kayıtlar ve arşivler	
Göçer, Göçebe	Kayıtlar destanlar, hikâyeler ve masalsı boyutlar ile şiirler, atışmalar ile devam eder. Şarkı sözleri çok az değişime uğramaktadır ve bir dayanağı vardır. Yazılar şiirsel, rubai gibi yapıdadırlar.
Tarım, Köy, Kasaba	Her yerleşim yerinde tarihsel süreç açısından kayıt esastır. Üst kesimin yazdırdığı tarih ve kayıtlar bulunmaktadır. Orta kesim kaydı alandır ama kendisi hakkında yazamaz, alt kesim ise yazmayı, okumayı bilmez, bilse de ancak kendi iletişimi için kullanmalıdır. Yazılar geniş kitap gibidir.
Endüstri	Kayıtlar sadece yönetim açısından değil, kurumlar bir reklam, kamuoyu oluşturma çabası ile yazarlar. Artık yazılanlar belirli politika ve bakış açısından olmaktadır. Yöneticinin yazdırdıkları ile çekişmektedir. Yazılar bir nevi reklam, propaganda metinlerine benzer.
Teknoloji	Her grup, yazı ile ulaşmaya çalışır. Medya kullananlar belirli simge, bazı kelime ile vurgular, şekiller ile bir takip eden grup oluşturmaya çalışmaktadır. Yazılar medyatik, resimli farklıdır.
Civil Liberties	Her bireyin kendi sitesi olur, kendi ektiği resimler, düşüncelerini paylaşır. Yazılı metin nadirdir, özet olmalı, 140 kelimeyi aşmamalıdır.

Kayıt, arşivler varlığı geleceğe taşımak ise, bireyler artık sadece kendisinin verilerini taşımak istemektedirler.

22. Tablo: Kültürel öge; –Besin kaynakları

22–Besin kaynakları	
Göçer, Göçebe	Temel besini her bireyin alması sağlanmalı, sağlıklı olmak önemlidir. Besin kaynakları israf edilmemelidir.
Tarım, Köy, Kasaba	Kültürel düzeye göre besin kaynağı sağlanır. Üst şişman, orta dengeli, alt tabaka ise malnutrisyonludur. Üst kültüre çıkmak besin kaynağına ulaşmak öncelikle gereklidir. Üst tabaka ve alt tabakanın toplumdaki oranı, boy/ağırlık grafiği ile görülebilir.
Endüstri	Bol besinler elde edilerek şişmanlık artmaktadır. Sermaye sahibi açısından şişman olmak bir statüdür.
Teknoloji	Sağlıklı olmak için birçok diyet önerileri vardır. Kişi şişmanlık statü olduğu için, devamlı zayıflama rejimi içindedir.
Civil Liberties	Birey artık daha fazla iş görebilmek için daha fiziksel güçlü olmak ister. Ancak internette sayısız kirlilik nedeniyle, çok acayip rejimleri uyguladıklarına rastlanılabilir. Yanlış veya doğru demek yerine uzmanlar açıklayıcı olmalıdırlar.

Besin öncelikle insanlığa uygun elde edilmiş olmalı, kişiye göre de yeterli, etkin verilmelidir.

23. Tablo: Kültürel öge; –Hayvancılık

23–Hayvancılık	
Göçer, Göçebe	Hayvan yetiştirme değil, hayvanlarla bütünleşirler. Hikâye ve destanlarda gözlemlendiği gibi hayvanların insan gibi etkileri vardır.
Tarım, Köy, Kasaba	Her evin bir yetiştirdiği hayvan grupları vardır, küçük baş, bazen büyük baş, kümes ve diğer kedi, köpek beslenir.
Endüstri	Hayvanlarla iletişim yok, endüstriyel üretim vardır, besin için yetiştirilir. Toplumun büyük kesimi hayvanı tanımaz bile. Evlerde kedi, köpek pet/evcil olarak vardır.
Teknoloji	Hayvancılığa karşı yaklaşımlar başlamıştır, besinler tek kişilik alınıp yapılır. Bitkisel besinlere kayış oluşur. Evcil hayvanların en geniş alım-satım dönemidir.

Civil Liberties	İnsanlar için hayvanların kesilmesi ve besin olunma karşılığı ile bitkisel daha dengeli beslenme gözlenir. Evcil hayvan değil, her bireyi evin bir bireyi olarak evin içine alınır, çocuk gibi davranışlarla bütünleşeli olur.
------------------------	--

Hayvan hakkı ile insandan hakkının aynı şekilde bütünleşmesi, son hayvancılık gelişimidir.

24. Tablo: Kültürel öge; –Tarım

24-Tarım	
Göçer, Göçebe	Göçtüğü yerlerde hayvancılık yapıyorsa bitki yapısı önemli, tüketir başka yere geçer. Takımlarda da oynadıkları alan örtüsü açısından tarım önemlidir.
Tarım, Köy, Kasaba	Tüm geliri tarımsal ürün esastır. Bu nedenle iş bölümü yapılarak, kap kakak, kıyafet, törenler de buna göre, ekim, hasatlarda yapılır. Buğday üreten yerler ile mısır üretenlerin kültürel farklı açıdan benzerlikleri vardır. Buğday üretenlerde mayalama, ekmek yapımı varken, mısırdaki ise pasta gibi, kek usulü vardır. Buna bağlı olarak, buğday glüten intoleransı varken, diğerlerinde farklı sorunlara neden olur. Bu tarım yapısına göre insan katmanlarının oluşmasına neden olmaktadır.
Endüstri	Tarım yüksek aletli ve masif olmalıdır. Bitki önemli değil, kazanç öne çıkmıştır.
Teknoloji	Yüksek teknoloji ve bilgi isteyen bitkileri önemser, ekonomi duygusu daha sonra gelmektedir. Kazanılan ise itibar ve yapabilirliktir.
Civil Liberties	Her bireyin evinde, odasında bir bitki vardır, onu yetiştirmeye çalışır. Tercihan zor ve nadir olanları tercih eder. Kendini tatmin etmek amaçlanır.

Tarım insanlığın var olması, geniş kitlesel boyuta çıkmasını sağlamıştır, etkin kültür ögesidir.

25. Tablo: Kültürel öge; –Besin teknolojisi

25-Besin teknolojisi	
Göçer, Göçebe	Besin üretimi klasik yol ile oluşmalıdır. Bazı değişimler denenmesi ve liderin kabulü ile olmaktadır. Göçebelere besinin dayanması için, fermente gıdalar, sucuk, pastırma, yoğurt ve turşu önemlidir. Diğerleri bozulmakta ve alkol oluşması ile iş gücü bozulmaktadır. Sosis, nişasta ile kıymanın karşıması ile yapılır ve bozulabilir, sonuçta üreyen Botulizm ile ölümcül olabilmektedir.
Tarım, Köy, Kasaba	Üretim klasik yol ile yapılır. Oluşan lezzet bir bakıma o kültürün simgesi olmaktadır. Domates ve patates Orta Amerika'dan sonradan gelmiş, ilk planda yeşil yenilmiş, kırmızı domates bozulmuş kabul edilmiş ve salçaya ayrılmıştır. Kültürde farklı yapı ile kabul edilmiştir. Besini hazırlama ve pişirme yerleri farklı ve ayrıcalıklıdır.
Endüstri	Geniş masif üretim ile buna göre tarım yapılmıştır. Büyük bir katliam gibi üretim ile bazı kültürel bitkinin, balıkların kökü kazanmıştır. Her evde mutfak oluşmuş ve ev pişirme yeri olmuştur.
Teknoloji	Besinler yüksek teknoloji ile çeşitlenmiş, bakkal, satış merkezlerinde hazır, yarı pişmiş gıda çoğalmıştır. Evlerde imkanlar artmıştır.
Civil Liberties	Besinler bir kişinin yiyebileceği, yarı pişirilmiş, mikrodalgalar ile kısa sürede hazır olan ama çok çeşitli gıdalardır. Telefon ile sipariş ve kısa sürede ulaşım rutin olmuştur.

Besin Teknolojisi; bireylerin daha farklı ve özellikli besin istemeleri ile gelişmiştir.

26. Tablo: Kültürel öge; –Besin tüketimi

26-Besin tüketimi	
Göçer, Göçebe	Besin varlık için önemlidir, bu nedenle tüketimi dikkat edilir. Öncelikle besinin elde edilme yöntemi uygun, kabul edilebilir olmalıdır. Kutsanmalı ve avcılık veya göç için hayvancılık dahil önemlidir. Göçmenler de aynı şekilde yaşam için besinden tasarruf etmelidirler.

Tarım, Köy, Kasaba	Tarım kültürünün temel ekonomisi besin üretim üzerinedir. Bu açıdan besin en başından beri kutsal boyuttadır. Ekolojik denge içinde olmalı, fazla tüketim veya satım kabul edilemez.
Endüstri	Masif ekolojiji yok edecek şekilde üretilenleri almaları ve satmaları sonucu ucuzlamış ancak şişmanlık boyutu yaygınlaşmıştır. Kısaca fazladan tüketimden söz edilmektedir.
Teknoloji	Teknoloji ile belirli bölge üretim yeri iken tüm evren ekilebilir olmuş, sonuçta belirli yerlere özgü böcek ve zararlılar, küfler tüm Dünya'ya yayılmıştır. Mücadele de bilgi ve beceri açığı oluşmuştur.
Civil Liberties	Birey kendi istediği besini tüketmek istemekte, bu da klasik ve bilinen yerine çok farklı lezzetler, gurme oluşmaktadır.

Besin sınırlı iken, tüketim üretimin artması ile oluşarak, obesite Evrenin sorunu olmaktadır.

27. Tablo: Kültürel öge; –İçki, ilaç ve uyuşturucular

27-İçki, ilaç ve uyuşturucular	
Göçer, Göçebe	Alkol çalışmada ve avcılıkta yaşamı tehlikeye atan olur. Göçmenlerde de toplumdan, buldukları yerden uzaklaştırma ötesi, maddi kayıptır. Sadece belirli kutlamalarda, kutsal yaklaşımlarda kullanılır. İnanışlarda yasak ise başka ad ile, kımız gibi, içilir.
Tarım, Köy, Kasaba	Kültürel yapıya göre, yılbaşı (besin kıtlığı dönemi), baharın başlangıcı (Nevruz), ürün hasat dönemi gibi durumlarda topluca içilir. Hristiyanlar dini olarak öngörür ve her klişenin bir kendine göre içeceği vardır. Bir ufak bardak ile bir bakıma kutsanma olur. Sarhoş dışlanır. Müslümanlıkta bilinci kaybetmek haram ise de bu içki olarak alınmakta, dolayısıyla kültürel engellere karşın, bir şişenin tümünden tüketilmesi, özellikle düşünlerde sık görülür. Hristiyan gibi iç denilmektedir.
Endüstri	Birçok tür bulunabilir olmuş, bireylerin ulaşma kolaylığı yanında, mutsuzluk ana unsur tüketim gerekçesi olmuştur. Bu yapıda sık kullanılan içkidir.
Teknoloji	Erken yaşta olanların uyuşturucu kullanımı yanında içki önemli sosyal sorun olmuştur. Depresyon boyutu tüm bireylerde yaygınlaşmıştır. Bu açıdan psikiyatrik değerlendirme tüm bireylere genişletilmiştir. Bu bireylerin asker veya değişik devlet görevi ile çeşitli çatışmalara gönderilmektedir.
Civil Liberties	Bireylerin kendilerini tanımlamaları ve keşfetmeleri, algılamaları ile farkındalık kişiyi zorlamakta, başarı sosyal olarak ele alarak, uyuşturucu ve ilaç hemen tüm bireylerin tanışık olduğu bir duruma dönüşmüştür.

İnsanların depresyon ve uyarıcı olarak kendi benliklerini algılayamadıklarını gösterirler.

28. Tablo: Kültürel öge; –Dericilik, dokuma ve tuhafiye

28-Dericilik, dokuma ve tuhafiye	
Göçer, Göçebe	Kültürel yapıda giyim önemlidir. Türklerde kırmızı kök boya önemlidir, bu bayrağa da yansımıştır. Ancak her gurun kendine göre bir rengi, simgesi vardır. Kırmızı sarı ile sarı lacivert iki rakip takım rengidir ve sarı ortak olmasına karşın bir mücadele gerekçesi olmaktadır. Deri avcılık veya özel göçlerde dayanıklı giyim olarak önemlidir.
Tarım, Köy, Kasaba	Her bireyin statüsüne göre giyim söz konusudur. Şapka, külah bireyin statüsünü gösterir. Mezarlıklarda da bile taşlara bunlar kazınır. Deri ancak üst düzeyde olanların giyebileceğidir. Alt gruplar ise belirgin olmayan ve sadece işte kullanılabilecekleri giysilerdir.
Endüstri	Yeni ürünlerin çıkması ile kültürel çatışmalar gözlenir. Fakir olanların çok süslü ve deri gibi birçok kıyafeti giyerler. Moda geçerlidir ve buna uymaya çalışır. Mini etek giyilince hemen yayılmıştır.

Teknoloji	Her sefer farklı kıyafet ile kişi kendisini bulmaya çalışır. Grup içinde ise aynı kıyafeti giymekten çekinmez. Aykırı modalar kendini çeker. Ultra mini veya ekstra uzun maksi etekler örnek verilebilir.
Civil Liberties	Etkin, verimli ve içinde mutlu olduğu, kimliğini yansıtanı giymek ister. Bu durumda toplumdan ayrılmaktadır.

Giyim bir bireyin beyin yapısı yanında, kişiliği hakkında da bilgiler sunmaktadır.

29. Tablo: Kültürel öge; –Giyim, kuşam

29–Giyim, kuşam	
Göçer, Göçebe	Her kabilenin bir kıyafeti, rengi ve simgeleri vardır. Sarı-kırmızı Galatasaray, sarı-lacivert Fenerbahçe'dir, birbirlerini oluşturan takımlardır ama rakip olduğu için hiçbir grup içine diğer grubu sokmaz.
Tarım, Köy, Kasaba	Her bireyin statüsüne göre kıyafeti vardır. Eskiden sarıklar olduğunda da her kültürel yapıya göre şapka giyilir. Kıyafetler katmanlara göredir.
Endüstri	İşçi kıyafeti gibi, belirli simgeler ele alınarak kıyafetler giyilir.
Teknoloji	Teknolojinin simgeleri önemlidir. Kullanılan bilgisayar ve modeli onun simgesi olmakta, bu açıdan da kıyafetleri de buna uygun olmalıdır. Modern simgeleri olmayan gömlek giyilemez.
Civil Liberties	Giyim, rahatlık olması, işlevsel ve mutlu olması temel alır. Bu nedenle işlevseldir.

Giysi, kültürel simge mi olmalı, yoksa işlevsel mi olmalı noktasındadır.

30. Tablo: Kültürel öge; –Süs eşyası

30–Süs eşyası	
Göçer, Göçebe	Kabilenin simgesi, renkleri ve buna uyan süsler tüm kıyafet ve işlerde kullanılır. Aletlerin bile süsleri, dualarda da klan rumuzları vardır.
Tarım, Köy, Kasaba	Mutlaka somut bardak, çanak, ev eşyaları dahil tüm kültürel özellikli olmalıdır. Bu süsler kültürün üst, orta ve alt kültüre özgüdür.
Endüstri	Süs eşyaları belirli kuruluşların simgeleri, rumuzları ve rozetler bireylerde olmaktadır. Ben de bu grup içindeyim ve bundan gurur duyuyorum demektir.
Teknoloji	Artık birçok renklerin anlamı olmaktadır. Bu açıdan tanımlama zor olsa da bilen bilmektedir.
Civil Liberties	Her bireyin kendisi ve yaptıkları bir duygusal boyut, kendi süsü olmaktadır. Bir bakıma her bireyin imzası, bir süs eşyası olmaktadır.

Bireyin kendisi o kültürün süsüdür, algılama ve farkındalık önemlidir.

31. Tablo: Kültürel öge; –Doğal zenginlikler

31–Doğal zenginlikler	
Göçer, Göçebe	Göç doğal zenginliklerin olduğu yere yapılır. Varlığın oluşturulabilmesi için Almanya işçi göçü gibi, şimdi savaştan kaçarak bağımsızlık olan yere gidiyorlar. Zenginlik doğal olmalı ama bilinen maddi boyutlar yeterli olmamaktadır.
Tarım, Köy, Kasaba	Yerleşim yeri geliştirilmeli ve zenginleştirilmelidir. Eğer yapılamıyorsa tümünden taşınılır. Knidos 100bin üstüne insan ikamet ederken, ticaret yolu denizden karalara geçince olduğu gibi terk edilmiştir. Köyler güçlü iken zamanla yaşlıların yeri olmuş, zayıflamış belirli kalıpların hakimiyetine geçmiştir. Kasabalar artık şehirlere taşınarak kültürünü orada sürdürmektedirler.
Endüstri	Doğal zenginlik bitince tüm yerleşim yeri ortadan kalkar. Yolların değişmesi ile kalabalık yerleşim yerleri boşalmıştır. Endüstri alanları olmuş, zamanla bu yerler çevre kirliliği nedeni ile bozulmuş, kaçılan yerler olmuştur.

Teknoloji	Üstün teknoloji başlıca şehirlere akınca, eskiden 40bin, 60bin olan kasabalar 5-10bine inmiş, şehre göç olmuştur. Şehirlerde iş bulma da daha kolaydır ve artık kültürel tabakanın önemsenmesi de belirgin değildir.
Civil Liberties	Doğal zenginlik artık bireyin kendisidir ve kendisini tanıma boyutuna girmiştir.

Eskiden zengin yerler, doğal zenginliği olurken, bunlar sömürülmüş, bireylerin olduğu yere kaymıştır.

32. Tablo: Kültürel öge; –Yapı malzemeleri

32–Yapı malzemeleri	
Göçer, Göçebe	Çadır, kamp yapısı, kısaca göçmenlere uygun olmalıdır. Karavan bunun bir geçiş modelidir. Kalıcı yer olmamalıdır. Yunanistan’da göçmenlerin sahilde oldukları, başka yere imkân verilmediği, bunların burada battaniye ve muşambalar ile çadır yaptıkları görülmektedir. Aynı yapı deprem bölgesinde de geçici olsa bile aylarca oluşturulmuştur.
Tarım, Köy, Kasaba	Yerleşim yeri ve zamanlamasına göre farklıdır. İlk Yunan döneminde taşınmaz boyutlarda, esirlere taşıtılan taşlar ile kale, şehir duvarları yapılmış. Roma döneminde ise daha küçük taşlar, Selçuk ve Osmanlıda ise küçük ve çimento şeklinde ara dolu ile oluşturulan duvarlar görülür. Ovalarda sivrisinek (anofel) nedeniyle daha korunaklı platolarda yerleşmiş ve toprak, tahta karışımı, yığma usulü ile iki katmanlı duvarlar yapmışlardır. Karadeniz evleri bunun tahta ağırlıklı ve tahta çapraz güçlendirilmiş, tuğlalı evlerdir. Kısaca ortama göre malzemeleri karma kullanarak yapmışlardır.
Endüstri	Betonun kullanılması ile betonlaşma olmuş, diğer yapı malzemeleri de buna uygun oluşturulmuş, delikli pişmiş toprak tuğlalar gündeme gelmiştir.
Teknoloji	Farklı teknolojiler ile gökdelenler ve yukarı doğru yapılanma, çok güçlü yapı malzemeleri çelik ile bitililikte oluşturulmuştur.
Civil Liberties	İnsan mutlu olmak istemekte, çok katlıdan kaçmakta, ancak kaçamasa bile evler bir bakıma bahçeli ev gibi döşenmekte, ek ortak kullanım alanları oluşturulmaktadır.

Yapı malzemeleri ev yapmak için mi, yoksa insanı mutlu etmek için mi oluşturmalıdır?

33. Tablo: Kültürel öge; –İnşaat

33–İnşaat	
Göçer, Göçebe	Kısaca kurulan ve yapılıp, yıkılabilen ama malzemesi kullanılabilen bir inşaat modeli gereklidir. Çadır, karavan türü olanlar uygundur. Artık çobanlık yapan göçmenler kamyonlarla göç etmektedirler. Bireye düşen alan sadece gece yatılacak olduğundan 10 metrekare yeterlidir.
Tarım, Köy, Kasaba	İnşaat mutlaka belirli bir plana göre olmalıdır. Bu bir geleneksel modelin devamını da sağlamalıdır. Modern kaçınılan ve kızılan bir durumdur. Geniş alan gereklidir, geniş aile farkı binalar bile olsa, ortak yerleşmelidirler. 120-150 metrekare alan aile için öngörülür.
Endüstri	İnşaat bir gelir ve kalıcı yatırım olmalıdır. Üst, üste yapılanma, boş alan bırakılmamalıdır. Arzu edilen alan 100 metrekare olmakta, geniş park ve alanlarda dinlenebilecekleri öngörülür.
Teknoloji	Teknoloji ile yerleşim sadece ovalar ve uygun yerler dışında da yapılanma, özellikle turistik yerler ve kıyılarda yapılmıştır. Mutlaka bahçeler olmalı, bunun dışında barınma yeri 40-80 metrekare yeterli olmaktadır.
Civil Liberties	Birey mutlu olacağı boyutları istemektedirler. Geniş bahçe, dinlenme ve istirahat alanı beklentisi vardır. Bazıları tek duvarı manzara, ufuk görüntüsü olan bir pano ile kaplayarak odayı soyut genişletirler.

İnşaat ticari boyutu bulabilmek için insanların isteğine göre planlanmaktadır.

34. Tablo: Kültürel öge; –Yapılar

34-Yapılar	
Göçer, Göçebe	Bazı kamu binaları dışında insanların yerleşim yerleri çadır tipi basit ve diğerleri ise bir site kapsamında büyük ve önemli tarihsel yapıtlardır. Yollarda yapılan kervansaraylar veya medreseler de bunlara örnektir.
Tarım, Köy, Kasaba	Her bir yerleşimi korumak için geniş ve kalın şehir duvarları ve hizmetlerin toplu paylaşılması için de büyük yapıtlar görülmektedir. Bu yerlerden kültür katmanlarına göre yerleşim olmaktadır. Aristokrasinin yeri ayrıcalıklıdır.
Endüstri	Parayı veren yapılara sahip olur. Bir kazanç boyut geçerlidir. Güç zenginlik ve bunun kültürdeki yeri de sermaye üzerine olmaktadır.
Teknoloji	Teknolojik yapılar, çok farklı bir görüntülerin oluşmasına da neden olmaktadır. Farklılık açısından yapılar tek düze site değil, çoklu yapıtlar oluşturmaktadır.
Civil Liberties	Kişi kendini mutlu eden yapıt istemektedir. Bu açıdan eski kültürün kalıntısı tüm yapıtlardan kaçmaktadır. Ancak kalıcı çadır veya tarım kültüründe olan ama yerleşik, doğaya uygun yapıtları tercih etmektedirler.

Bir yer yaptım, oturun ve yerleşin içine yerine, beğendiğiniz yeri seçin kavramına geçilmiştir.

35. Tablo: Kültürel öge; –Yapı, işletme ve bakım

35-Yapı, işletme ve bakım	
Göçer, Göçebe	Geçici kaldıkları için bakım yapmalarına gerek yoktur. Kullanır ve giderler. İşletmeler de buldukları sürece vardır. Yapılar kurulum, taşınabilir olmalıdır.
Tarım, Köy, Kasaba	Nesiller boyunca kalacakları için, bu açıdan yapılar, işletmeler, bakım boyutu çok uzun süreli ve gelecek nesiller kalabilecek olmalıdır.
Endüstri	Kendi imkanları ile gelir, mevcut yerinden imkân satın alır ve kullanırlar. İşletme, bakım ve servis kendilerince yapılır veya satın alınır.
Teknoloji	Yüksek teknoloji ancak kendi imkanları ile oluşabilir. Bu açıdan, taşınabilir bir işletme ve bakım olur. Kullan at prensibi geçerlidir.
Civil Liberties	Birey bilgilenip, aklını kullanıp, rızası ile yapmaktadır. Bu açıdan mutlaka açıklama ile yaklaşım yapar. İknâ ise yasaktır.

İnsan kullanmak istediği şeylere bakımını yapar, ona destek ve bi bakıma hizmet eder.

36. Tablo: Kültürel öge; –Yerleşme

36-Yerleşme	
Göçer, Göçebe	Yaşayabilecekleri, varlıklarını sürdürebilecekleri yere gelir kullanır ve terk eder. Tatilde turist olarak gelen ve orada bir hafta kalıp giderler. İmkanları kullanır ve tükenince veya işleri bitince de giderler. Göçmenler de yaşam süresince kalırlar, uyum sağlarlar ve giderler.
Tarım, Köy, Kasaba	Tarım kültüründe yerleşme kalıcı, nesiller boyunca olacağı varsayılarak olur ve ölümcül olarak korunur. Yazlıkta oturma, ikinci evlerdir. Yer, mesken edinilmeyen yerde, bir bakıma üst kültür gibi davranılır, oraların sahibinden kendilerine hizmet etmesi beklenir. Onlarla bütünleşme umut edilmez. Bir bakıma göçer ama tarım kültürü yapısında kalmaz.
Endüstri	İşin olduğu yer önemlidir, bunlar turizm yerlerinde çalışanlar gibi geçici veya kalıcı o kurallara uymak ile olmaktadır. Birey vatan karnının doyduğu yerdir der ve işe göre yerleşir. 40 yaşından sonra yeni bir yer edinebilir.
Teknoloji	Turizmde gelen yatlar, o yerde geçici kalırlar, kendi mutlulukları önemlidir. devamlı değiştirebilir. Bunun gibi birey mutlu olduğu yerde kalır isterse

Civil Liberties	Birey her sınıfta insan ile konuşur, onlarla dertleşir, oturup sohbet eder ve bir insanlık bütünleşmesi yapar, eşitlik boyutunu ve kardeşliği ilke edinir ise, artık o kişi unutulmaz boyutta kalır ve gelir getiren değil, paylaşılan birey olur. İnsanlık esas alınır. Artık onun için her gittiği yer bir yerleşme kriteri içindedir. İnsanlığın olmadığı yerde bulunmaz, katılmaz, uzaklaşır.
------------------------	---

İnsanlar rahat ettiği mevkilerde kalabilirler, yerleşebilirler.

37. Tablo: Kültürel öge; –Enerji ve endüstri

37–Enerji ve endüstri	
Göçer, Göçebe	Doğal enerji, güneş ışığı ve taşınabilir, kullanılabilir enerji olmalı. Endüstri, mobil, taşınabilir olmalıdır.
Tarım, Köy, Kasaba	Tarım veya hayvancılık gibi belirli bir endüstri temelinde, ona bağlı olur. Minimal enerji kullanımı esas alınır. Bunların bu kaynaklardan, tarım ve hayvan artığından olması tercih edilir.
Endüstri	Bol enerji ve endüstriyel yapım, bunun kullanılması ve ekonominin çevrilmesi gerekir. İktisat harcamaya yöneliktir. Kaynaklar azalınca kadar sınırsız kullanılır. Eskiden 35L/100km benzin harcayan araçlar, 1970 petrol krizi nedeniyle şimdi 2-3 kat beygir gücü artmasına karşın 4-7L/100km inmiştir.
Teknoloji	Enerjinin iktisatlı kullanılması ve farklı ekolojik enerji, elektrik enerjisi kullanımı boyutuna gelinmiştir. Endüstri bu çaba içindedir.
Civil Liberties	Sıfır artık, sıfır enerji kullanımı ile, güneş enerjisinin her eve inmesi ve çok az enerji tüketilerek oluşumlar ile bireyin bağımlılığı azalmış, etkinliği artmıştır.

Endüstri bireye yönelerek, onun enerjisini aktif, etkin ve verimli kullanmasına yönelmelidir.

38. Tablo: Kültürel öge; –Kimya endüstrisi

38–Kimya endüstrisi	
Göçer, Göçebe	Demirin işlenmesi ve çelik oluşması ile kırılmayan kılıçlar oluşmuş ve savaşlarda belirgin üstünlük sağlanmıştır. Burada demire karbonun belirli esaslar ile fiziksel ve kimya ile yapılabilmektedir. Buna karşın Türk kılıcı Yatağanın, demir ile uçların çelikleşmesi ile bir farklı yapıda olması iki türlü malzeme özelliği ile etkinlik kurulabilmektedir. Kılıç, yaylar nano-teknolojinin elde yapılarıdır. Burada söz edilen, kimya endüstrisi belirli etkinlik ile daha etkin göçmenlik ve varlık oluşabilmektedir.
Tarım, Köy, Kasaba	Belirli teknoloji ile yerleşilen yerin üretimi için klasik kimya endüstrisi kullanılmalıdır. Bu standart senelerce sürülecek yöntemlerdir.
Endüstri	Ekonomik ve masif olduğu için, büyük oranda kurulmuş ve kullanılmıştır.
Teknoloji	Teknolojik buluşlar ile büyük hacimli olanların küçük ve ucuz olması ile olanaklı olmuştur. Cam ile sadece 36 kat fazla enerji isteyen bir şişe daha ucuz olabildiği gibi hafif olması ve kırılmaması ile tümünden plastik şişelere yönlenmiştir. Bunların birikimi ile yeni çözümler üretilmeye çalışılmıştır. Cam ise binlerce yıl bozulmadan kalabilmekte, plastik ise bir enerji ile yakılarak enerji elde edilebilmektedir. Ama teknoloji gelişimi olmalıdır.
Civil Liberties	İnsana ve insanın hizmetine yönelik olmalı, fayda amacı olarak yaklaşımların, kümülatif olarak zararlı olmamalı. Bu açıdan ileri bakışlarla, zarardan kaçınılan metotlara yönlenmiştir.

Kimya fizik gibi tüm yemek hazırlama dahil, birçok işlemlerde aktif yapılmakta, kullanılmaktadır.

39. Tablo: Kültürel öge; –Ağır endüstri

39–Ağır endüstri	
Göçer, Göçebe	Ağır endüstri değil, varlık için bunları kullanmakta bile zorluk çekebilir.

Tarım, Köy, Kasaba	Eğer ağır endüstri gelir ise insanlar işsiz kalacakları için teknoloji gelmesi ile kültürel yapı değişmiştir. Ancak geleneksel yollar olmalıdır.
Endüstri	Ağır endüstri hedef alınandır. Çelik üretimi rakamsal önemlidir.
Teknoloji	Kaliteli çelik öne çıkmaktadır. Yüksek teknoloji ile ancak sınırlı sayıda devlet buna sahip olabilmeli ve bunlar kendi kültürlerinin bu şekilde rakipsiz olduğunu belirtirler. Askeri güç ile hakimiyet kurmaya çalışırlar.
Civil Liberties	Birey, kendi kullanım düzeyine akmakta, kullandığı araba, besin üretimi gibi tüm boyutlarda olması ile insana, onun yaşamına yansımaktadır.

Ağır sanayi, diğer hizmet ile bütünleşerek, insana hizmete yönelmelidir.

40. Tablo: Kültürel öge; –Makineler

40–Makineler	
Göçer, Göçebe	El aletleri düzeyinde bir yaklaşım ile, kendi işini kendileri yapmalıdır.
Tarım, Köy, Kasaba	Klasik işlerin görülmesi ile, işe yaraması ve uzun ömürlü olması ile tüm makineler evladiyelik ürün için yaklaşım yapmakta ve makineler de buna yöneliktir.
Endüstri	Büyük, masif endüstri olmakta, buna karşın kaba yapısı dikkate çekmektedir.
Teknoloji	İri ve büyük yerine daha fonksiyonel makineler olmaktadır. Arabalar daha ekonomiktir.
Civil Liberties	Bir otomobil insanların rahatlığı için olmalı, güzellik, estetik, bir kadın için uygun binme, inme ve tırnağının kırılmayacağı bir boyut gözetilmektedir.

Tüm makineler insan kullanacağı için, memnun olacağı ve kullanmaktan mutlu olanlar olmalıdır.

41. Tablo: Kültürel öge; –Araç ve gereçler

41–Araç ve gereçler	
Göçer, Göçebe	Etkin göç için araçların kullanımı sık görülmektedir. İmal eden değil, kullanan olmakta ve göçerliği daha etkin, verimli olması amaçlanmıştır.
Tarım, Köy, Kasaba	Araç ve gereç kendi kültürel yapısı amacını hizmet etmek içindir. Araç ve gereç gereksinimi en az olan yapıdır.
Endüstri	Endüstri araç yapmalı, satmalı ve toplumsal değişim yaşanmalıdır. Dolayısıyla imalat ve satış önemlidir.
Teknoloji	Araçlar daha etkin, verimli ve satın alınabilir, belirli üst katman değil, tüm toplumun alabileceği olmalıdır.
Civil Liberties	Hemen hemen her bireyin satın alacağı bir araca sahip olmalı, dolaşım olanağı artmalıdır. Bunlar göçmen değil, gezgindirler.

Mobil olma; insanlığın ve kardeşliğin yayılmasıdır ve bunun araçlarla olması da doğaldır, önemlidir.

42. Tablo: Kültürel öge; –Mal, mülk

42–Mal, mülk	
Göçer, Göçebe	Göçmenlerin malı, kendi üstündeki ile taşınmayı sağlayanlardır. Bir kişi eğer seyahat ediyorsa elinde ağır bavullar değil, sırtında bir çanta vardır. Burada yaşamını sağlayan hayvan veya diğer unsurlarda olmalıdır.
Tarım, Köy, Kasaba	Yerleşim önemli olduğu için, her bireyin amacı, bir mülkünün olmasıdır. Bu, kültürel katmanlara göre farklıdır. Üst yönetimde hakimiyet, orta katman ise iyi imkân iken, alt kademe yaşamsal olmasına gayret göstermektedir.
Endüstri	Mal, mülk daha ziyade kurumların hisse senetleri olmakta, bu şekilde bir bakıma sermaye sahibi olduğu kanısı oluşmaktadır.

Teknoloji	Mal ve mülk, para, finans ve banka hesapları olmaktadır. Kirada oturma daha rahatlık sağlayabilmektedir, çünkü oturacağı yeri sermaye ile alabilmesi olanaklı değildir.
Civil Liberties	Birey en güçlü mal ve mülkünün kendisi olduğunun farkına varmakta ve kendisine yatırım yapmakta, ona göre cihaz ve eğitim almaktadır.

Mal ve mülk, bireyin amacına göre yapılır, önce bu boyut netleştirilmelidir.

43. Tablo: Kültürel öge; –Alış, veriş

43–Alış, veriş	
Göçer, Göçebe	Alışveriş mal üzerindedir, malı alıp vermedir. Kurbanlık koyunlarda bir pazarlık yolu ile olmaktadır. Grubun desteklenmesi için mutlaka gelirden bir oran ihtiyacı olanlara bedelsiz verilmektedir.
Tarım, Köy, Kasaba	Kültürel öngörülen bir yapı ile bu hizmet belirli kesim tarafından yapılmaktadır. Burada saptanan en pahalı olan ve en kalite saptanır, zaten alıcı temelde üst yönetimdir. Alt gruptan fakirler bakım altına alınırlar.
Endüstri	Alışveriş banka ve peşin olması istenir ve bu açıdan peşin alışverişlerde indirim belirgindir. Devletin fakirlere bakması öngörülür.
Teknoloji	Kâğıt para değil, banka kredi kartları üzerinden alışveriş yapılmaktadır ve imkân daha teknolojik ve daha ufak cihazlar ile ilgilidir. Belirli dernekler, kuruluşlar, vakıflar fakirlere bakarlar.
Civil Liberties	Alışverişler internet kanalı ile olmakta, artık dükkanlar değil, web sayfalarından olmaktadır. Para yerine kredi kartları geçerlidir ve dükkanlar sadece gösteriş alanlarıdır. Her birey kendi gelirinden bir oranı sosyal açıdan harcamaktadır.

Yaşam bir bakıma alışveriştir, ancak bir oranda da sosyolojik katkı için harcamalıdır.

44. Tablo: Kültürel öge; –Piyasa

44–Piyasa	
Göçer, Göçebe	Toplu olunursa bir piyasa olur, pazarlama imkânı doğar. Piyasa olan yere taşınılır, oraya göç edilir.
Tarım, Köy, Kasaba	Tarım ürünü satılacak durumuna göre ekilir. Mevcut iklime göre gerekirse alternatif ürünler de ekilebilir. Ucuz ve kaliteli ürün çabası yüksektir.
Endüstri	Çok ürün ve ucuz ürün ile tüm piyasa tutulmaya çalışılır, piyasa alt üst yapılabilir.
Teknoloji	Ürün, alıcı, verici gibi modern işletmeler ile piyasa tutmaya çalışır, piyasa oluşmaz ise el değiştirir.
Civil Liberties	Birey ve proje olarak, özel ve özgün yapılanma işe piyasa oluşabilir. Bireyler medya kanalı ile hakimiyet kurmak isterler.

Piyasa, ortada bir değer olması ile oluşabilir, bireyin kendisi ön planda olması bu açıdan gereklidir.

45. Tablo: Kültürel öge; –Finansman, bankacılık, kredi

45–Finansman, bankacılık, kredi	
Göçer, Göçebe	Kişinin tüm sermayesi yanındadır. Altınları birlikte, kolunda taşır. Göçmenlerin kalıcı yerleri olmadığı için, kredi almaları zaten çok zordur.
Tarım, Köy, Kasaba	Yerleşim yeri olduğu için, ipotek karşılığı, statüye göre kredi açılır ve ürün karşılığı geri ödenebilir. Ödeme olmaz ise hacizler ile sahipler değişir.

Endüstri	Birçok işletme kredi ile yapılır, eğer sorun olursa, kapanır, işçiler açıkta kalır bu nedenle sorunlarda işçi ücretleri düşürülür.
Teknoloji	Sermaye olmadığı için birey temelinde teknolojik araç için işletme kredisi verilir ama çok ekonomik olarak çalışmalıdır.
Civil Liberties	Doğrudan bireye ve projeye para verilir ve finansman, projenin yürütülmesine göre gerçekleştirilir.

Birey ve proje temel finansman gerekçesidir, geri ödeme gerçekçi olmalı, mutlak bir yedek olmalıdır.

46. Tablo: Kültürel öge; –İş ve işçi

46–İş ve işçi	
Göçer, Göçebe	Avı yakalayan avcı ötesinde diğerleri yemek ve besin hazırlama amacıyla işçi gibi çalışırlar. Göçmenler de aynı şekilde toplu olarak, her birey işçi gibi çalışırlar.
Tarım, Köy, Kasaba	Her katmanın kültürel yapısına göre iş bölümü vardır. Üst tabaka yönetici iş yapmaz, iş taksimi yapar. Bunun takibi ve yapılanması da memurlar orta kesim yapar, alt tabaka işçi ve köle gibi çalışanlardır.
Endüstri	Tam sanayi olarak, işveren ve işçi vardır. Kültür olarak işi takip edenler, büro hizmetleri de işçilerin yükselenler tarafından oluşturulur.
Teknoloji	Örgütlerde genellikle seçim ve yönetim, işi yapan görevi yapılır. Tümü aynı meslekte, farklı düzeylerde olsa bile benzer yapılanma gözlenir.
Civil Liberties	Birey hem işveren hem işçi pozisyonunda genellikle kendi işi, ofisi vardır.

İş ve işçi önemli değil, bireyin mutluluğunu sağlayan çalışma olmalıdır.

47. Tablo: Kültürel öge; –Ticari örgütler

47–Ticari örgütler	
Göçer, Göçebe	Her kabile içinde, kendilerinden alışveriş yapılır.
Tarım, Köy, Kasaba	Ticaret o kültürel yapıda bazı kişilerin görevidir. Ekonomi en pahalının tespitindedir.
Endüstri	Uzman ticari kuruluşlar olup, en ufak bir durumu reklam olarak kullanmaktadırlar.
Teknoloji	Yüksek teknoloji internet ile alışverişi öne çıkarmış, artık dükkanlar sadece gösteriş, sunum yerleri olmuştur. Ekonomi boyut; verimli, etkin, bulunabilir ve memnuniyet veren olmalıdır.
Civil Liberties	Birey doğrudan kendi seçerek, internet ve diğer yollar ile eve getirmeyi tercih etmektedirler.

Ticari örgütler kültürlerde toplumun arzu ve isteklerine göre değişim yapmaktadırlar.

48. Tablo: Kültürel öge; –Seyahat ve ulaştırma

48–Seyahat ve ulaştırma	
Göçer, Göçebe	Yazlık ve kışlık için göç esastır. Bunun gibi yaşam yeri oluşması içinde göç esastır. Burada eğer yerleşecek yer bulunmaz ise devamlı göçerlik olacaktır.
Tarım, Köy, Kasaba	Yerleşim olduğu için, seyahatlerin sadece evrenin tanınması ve reklam amacı ile olmaktadır. Mal satımı da az miktarda olduğu için bireyler ile sınırlı kalmaktadır.
Endüstri	Üretilen yüksek miktardaki ürünün nakli için seyahat kaçınılmazdır. Alıcılar ve Pazar yerleri içinde seyahat zorunludur. Ulaştırma bu kültürün ana boyutudur.
Teknoloji	Globalleşmenin temel unsuru seyahat ve internet kanalı ile olsa bile ulaşmayı sağlamalıdır.
Civil Liberties	Birey iletişime geçebilmek için hedeflere ulaşmalı, bunu da çeşitli sosyal ve internet şeklindeki kanallar ile yapacaklardır.

İnsanlar birbirleri ile iletişimi önemserler, bu açıdan en son teknolojiyi kullanmak isterler.

49. Tablo: Kültürel öge; –Kara ulaşımı

49–Kara ulaşımı	
Göçer, Göçebe	Temel güvenli olan kara ulaşımıdır. Kıyı kesimlerde ise deniz ulaşımı esastır.
Tarım, Köy, Kasaba	Şehirler arası ulaşım ve eşyaların kara yolu ile taşınması önemlidir.
Endüstri	Belirli transport hatları olarak ele alınmakta, buna göre yollar oluşturulmaktadır. Bir mal, deniz veya hava yolu ile taşınsa bile ulaşım için kara yolu gereklidir. Bu açıdan önemlidir.
Teknoloji	Hızlı, güvenli ulaşım için özel otoyol, özel büyük deniz mal ve hava nakliyesi de özellikle gece doğrudan mal taşımacılığı oluşmuştur.
Civil Liberties	Mallar internet kanalı ile alındığı için, belirli yerlerdeki depolardan eve ulaştırılmaktadır. Bu hava yolu veya kara yolu tercih edilir. Eve ulaşan nakliyenin kara yolu tercihi olması kaçınılmazdır.

Eve malın teslimi için, uç noktada kara ulaşımı zorunludur.

50. Tablo: Kültürel öge; –Deniz ve havayolu

50–Deniz ve havayolu	
Göçer, Göçebe	Göçerlerin deniz veya hava yolunu kaçmak için kullanmaktadırlar. Almancıların kara, tren yolunu kullanmış olsalar da gidilecek yere yakın olması temel seyahat yeridir. Göçmenler fark edilmeme oranı nedeniyle deniz yolunu tercih etmektedirler. Hava yolu uzun süreli göç anlamındadır. Almancıların büyük kısmı tren olsa da uçak ikinci tercih edilen olmuştur.
Tarım, Köy, Kasaba	Deniz ürünlerinin sağlandığı sahil kesimleri de aynı şekilde tarım kültüründedir. Karadeniz sahili bu açıdan örnek verilebilir Akdeniz sahili daha az etkileşim içindedir. Belirli örf, adet ve gelenek içindedir. Deniz yolu ile seyahat ve hava yolu ile seyahat pek kültürel kavramlar arasında değildir.
Endüstri	Deniz ürünlerinin masif avlanma nedeni ile yok olduğu bilinmektedir. Amerika Batısında artık bir balık sürüsü kalmamıştır. Balinalar da yok olmak üzeredir. Deniz yolu temel endüstri malların taşınması için öne çıkmaktadır. En ucuz yoldur. Hava yolu acil durumlar için kullanılmaktadır.
Teknoloji	Teknoloji artık sınırlı sayıda, balıkların yumurta dökme ve gelişme dönemlerinde avlanma yasağı getirilmiştir. Tarlada yetiştirilen balıklar genel tüketim edilenler olmuştur. Temel hava yolu kullanılmakta, bireyler daha hızlı istemektedirler.
Civil Liberties	Artık ekoloji öne çıkmış, besin ve ürün olarak bakılmamaktadır. Deniz yolu uzun sürse de bir gezi amaçlı olarak yaygınlaşmıştır. Tüm seyahat boyutu uçak ile olmakta, otobüs ile aynı maliyete gelmiştir.

Seyahat, amaca göre olmakta, gezi için deniz, hızlı seyahat, hızlı varmak için hava yolu tercih edilir.

51. Tablo: Kültürel öge; –Hayat standardı

51–Hayat standardı	
Göçer, Göçebe	En üst standart gruba lider olmak, avcı olmaktır.
Tarım, Köy, Kasaba	Katmanlar içinde en üst düzey dahil, her düzeyde olabilmek için çok güçlü rakipler vardır. Bu açıdan lider olmak acımasız bir mücadeledir. Yüksek hayat standardını elde etmek, bir bakıma hak yemek olduğu için, bireyler azap içinde olmaktadır. Yüksek standart insanları mutsuz kılmaktadır.

Endüstri	Sermayedar olmak yüksek hayat standardı olsa bile, daha çok, daha fazla kazanç ile kendilerini bitirmektedirler.
Teknoloji	Teknolojiyi kullanmak hayat standardı olarak görülmekte, arabası olan en üstünü istemektedir. Amerika'da fakir ve özellikle zenciler pahalı ve hızlı araba meraklısıdır.
Civil Liberties	Bir birey eğer kendisine bir katkısı olur, özel ve özgün duygusal resim yapar, şiir yazar veya buna benzer bir yapıt oluşturur ise yüksek hayat standardı olduğu kanısındadır.

Hayat standardı bireyin algısına göredir, maddi olanlar değil, manevi olanlar tatmin eder.

52. Tablo: Kültürel öge; –Dinlenme

52–Dinlenme	
Göçer, Göçebe	Gece, belirli kişiler gözlem, koruma ve gözetme ile ancak dinlenebilirler.
Tarım, Köy, Kasaba	Ürünün bakım gerektirmeyen dönemleri dinlenme zamanlarıdır. Bu zamanlarda da gelecek boyut için hazırlanma ve eğitim yapılır.
Endüstri	Teknoloji ve üretime göre dinlenme olur. Saat 10, akşam 15, gece 03 çay saatleri olmakta ve iş yoğunluğuna göre izin olabilmektedir.
Teknoloji	İş yaparken yoğun çalışılır, iş bitince dinlenilir.
Civil Liberties	Birey ferdi olduğu için, dinlenme sürecinde de çalışma, kendini bilinçlendirme içindedir.

İnsan bedeni dinlenmeden devamlı çalışamaz.

53. Tablo: Kültürel öge; –Güzel sanatlar

53–Güzel sanatlar	
Göçer, Göçebe	Grubu yüceltecek eserler olmalıdır. Güzel sanatlar ancak grup için oluşturulmalıdır. Grubun renkleri, simgeleri kullanılmalıdır.
Tarım, Köy, Kasaba	Her bir şehir, kendi sanatını yaratmalıdır. Bu açıdan oluşturulan kültürel yük, sanat boyutu ile özel ve özgün olursa şehir kimliğine eklenir. Bazı şehirler bu eserler ile tanınmaktadır. Mısır kültürel yapısı ile Lyon kültürü yapılanması, hatta daha sonraki kültürler ile karıştırılmamalıdır.
Endüstri	<i>İşçisin işçi olarak kal</i> gibi statü şiirleri, sanatlar öne çıkmaktadır. Kömür madencileri en sık kullanılan simgeler içindedir.
Teknoloji	Yüksek teknoloji araçları kullanma bir bakıma güzel sanat gibi yorumlayanlar vardır. Mercedes, pırlanta takma, kullanma bir statü simgesidir.
Civil Liberties	Kendi yaptığı, duygusal ifadeyi olan şey, sanat olarak görür ve kendini aşmak ister.

Güzel sanat bireyin özel ve özgünlüğü ile oluşur ve nimet oluşturan olmalıdır.

54. Tablo: Kültürel öge; –Eğlenme

54–Eğlenme	
Göçer, Göçebe	Eğer av avlandığı zaman eğlence olur. Ayrıca yiyecek bulmak bir kutlama nedenidir. Göçmenler de bir olumlu durum yakalarlarsa eğlenirler.
Tarım, Köy, Kasaba	Belirli zaman dilimlerinde takvime bağlı kutlamalar yapılır. Gerekçe, dini, milli ve mevsim boyutudur. Bunlar bazı toplumlarda farklı zamanlarda kutlanır. Noel Baba farklı kültürlerde farklı adlarda ama anlam olarak benzer yaklaşımı vardır. Buna dini inanışlar eklenerek, eğlenme boyutu dinsel törene dönüştürerek oluşturulur. Yıl başı çeşitli nedenlerle kutsallaştırılarak kutlanır.
Endüstri	Eğlenme gerekçesi, kurumun saptadığı özel günler temel alınır.
Teknoloji	Kişinin ailesi ile oluşan, doğum, tanışma gibi farklı zamanlar için eğlence görülür.
Civil Liberties	Kişi kendini bulması, algılama ve farkındalık amacı ile bir değişim yakalarda eğlenmeyi hak ettiğini görür. Bir kitabın yayınlanması gibi durumlar da önemlidir.

İnsan hak etmediği eğlenceyi, gelecekte mutlu olmak için gerekçe olarak kullanır, anar.

55. Tablo: Kültürel öge; –Bireysel ve sosyal hareketlilik

55–Bireysel ve sosyal hareketlilik	
Göçer, Göçebe	Birey toplumun ferdi olarak bütünleşmelidir. Genellikle akşam bu iş için toplanılır, eğitim ve entegrasyon sağlanır. Takımlarda da kişi tek başına tezahürat yapamaz, birlikte olmalı, bunun için amigo gibi yöneltene uymalıdır.
Tarım, Köy, Kasaba	Birey özel eğitilmiş usul ve şekil ile sosyal yaklaşım yapabilir. Her kişinin özel konumuna görevi vardır, yaklaşımı ve yapacağı da daha önceden saptanmıştır.
Endüstri	Sosyal çalıştığı kurumun doğal üyesidir ve buna düşünce olmada da eylem olarak katılmalıdır.
Teknoloji	Ufak düşünce veya eylem gruplarına katılmalıdır. Burada bulunacağı tarafı seçmelidir. Yönetici veya karşıtları mı olacaktır. Yönetim, genel olarak sisteme devamlı karşı çıkan, mutsuzluğu, sorunları dile getiren ama hizmet etmeyen olmalıdır.
Civil Liberties	Bireysel olarak sosyal boyutu kendi üzerinden oluşturur, internet ile çok farklı ülkeler ile bütünleşebilmekte veya ayrışmaktadır.

Her insan birey olsa bile, bir grup ile gücünü arttırmak ister, ama başkalaşması kaçınılmaz olur.

56. Tablo: Kültürel öge; –Tabakalaşma

56–Tabakalaşma	
Göçer, Göçebe	Av ile avcı gibi, farklılıklar daha sınırlıdır. Tabakalaşma genel üç aşamalı olmakta, lider, liderin emrini ileten ve yapanlardır. Avcı, yemeği yapan ve yiyenlerdir.
Tarım, Köy, Kasaba	Tabakalaşma çok belirgindir. Üst, orta ve alt olarak tanılsa da kendi aralarında da bölünürler. Hindistan'da 12 kast vardır. Bunlar her 3 katmanı kendi arasında bölünmesi ile olmaktadır. Her katmanın görev ve ödevleri farklıdır. Başlıca katmanlar (http://kultur-cesitleri.nedir.org/#alt-kultur2) <ul style="list-style-type: none"> • Alt Kültür • Karşı Kültür • Kitle Kültürü • Folk Kültür ya da Halk Kültürü • Yüksek Kültür • Popüler Kültür
Endüstri	Basit olarak sermaye ve işçi olarak iki sınıf belirgindir. Buna göre kişiler de ona göre katmanda taraf olmalıdır. İşçi yükselmek için eğitim ve çalışması önemli ve gereklidir.
Teknoloji	Bilen üstün teknolojiyi bilen, kullananın yeri farklıdır. Toplum ona bağımlı olduğunu hisseder, çünkü o olamaz ise işlev olmaz.
Civil Liberties	Birey, tabaka olayını reddeder, ama birey olması için kendi fikir ve düşünce ile eylem yapamadığı zaman, bir kopyacı olabilmektedir.

İnsanlar sahiplik/aidat için, kendini bağlanma zorunda hisseder, ama anlamsızlığı zor fark eder.

57. Tablo: Kültürel öge; –Kişiler arası ilişkiler

57–Kişiler arası ilişkiler	
Göçer, Göçebe	Kişi toplumun bir parçası olması için, grup toplantılarında birlikte olmalıdır. Ancak, konuşması değil, dinlemesi beklenen yaklaşımdır. İtiraz ve katkıları belirli kişiler ancak yapabilir.
Tarım, Köy, Kasaba	Birey toplu, çok kalabalık ortamda verilen nutukları dinler. Soru sormayı bırakın, sadece tezahürat yapmalıdır. Karşı çıkan toplumdaki atılır veya deli dinilerek izole edilir. Her birey kendi içinde olduğu katmana göre ilişki kırmalıdır. Üst katmandakilerin yüzüne bile bakamaz.

Endüstri	Kurumda sermaye veya işçi tarafında olduğu gibi, bilinçlenmeli, kısaca beyni yıkanmalı ve eylemlerde katılımcı olmalıdır. İstenilen yere oy atmalıdır.
Teknoloji	Küçük gruplara rozet veya katılımcı olarak bulunur. Ortak tartışmalar yapılır ama oylama ile genel görüş geçerli olur. Azınlıklar sindirilirler.
Civil Liberties	Birey kendisi ile baş başa olur, internet ile binlerce izleyicisi olabilir. Bu açıdan bir farklı açı ve görüş peşindedir. İletişim konusu kendisi olmaktadır

Kişi başkası ile ilişki kurmadan önce, kendisinin farkında olmalıdır, en zoru da budur.

58. Tablo: Kültürel öge; –Evlilik

58–Evlilik	
Göçer, Göçebe	Kadın erkeğini aynı grup içinde bulmalıdır. Av olurken aynı zamanda avcı da olmaktadır. Bu açıdan evlenme boyutu olarak kadın ve erkek eşitliği belirtilebilir. Evlenme töreni tüm kabilenin ortak töreni ile olur. Takımlarda da evlenme basına yansımalarıdır.
Tarım, Köy, Kasaba	Her birey daha önceden daha doğmadan oluşturulan bir gelenek ile evlenmelidir. Üst tabaka ile orta ve alt kesimler kendi aralarında evlenmelidirler. Farklı durumlarda kız kaçırma ve namus cinayetleri sıktır. Evlenme töreni geleneğin kabul edildiği şekilde yapılan törenler ile yapılır.
Endüstri	Kadın ve erkek birbirini beğenir ve evlenirler. Törenler sadece arkadaşlar arasında olur. Evlilik beraber yaşamak şeklindedir. Aynı meslek tercih nedenidir.
Teknoloji	Evlenme bir aşama içinde iki kişi arasında olmakta, birliktelik uzun sürecek niyeti olmaz, sadece sevdiği süre gibi bir zaman süreci öngörülmektedir.
Civil Liberties	Evlilik değil bir arada yaşama olabilir. Bu açıdan birçok toplumda, isteyerek bir arada olanları resmi yapı oluşmasa bile evli gibi hukuk yapısı içine alırlar. Bazı şehirlerde doğum yaşı 15 olmakta ve evlenmeme oranı da %50 üstü 80 düzeyine çıkabilmektedir. Ortalama %46 çocuk bazı ülkelerde evlilik dışı doğmakta, ancak bunlar sanki evli gibi hukuk, miras kazandırılmaktadır.

Evlilik kadın erkek birlikteliğin hukuk nizamına alınmasıdır.

59. Tablo: Kültürel öge; –Aile

59–Aile	
Göçer, Göçebe	Her kabile bir ailedir.
Tarım, Köy, Kasaba	Her yerleşim yerindekiler aile içinde kabul edilir. Bir köyde binlerce kişi olsa bile 3-4 ailenin fertlerinden oluşurlar. Geniş aile temeldir. Aileye layık olanlar alınır, diğerleri dışlanır. Hatta farklı mezarlıklara gömülür,
Endüstri	Çekirdek aile, çocuğa bakması için anneanne genellikle bulunur.
Teknoloji	Kadın, çocuk gibi ikili yapılanma olur. Çocuğa bakan bakıcılar eğitilmiş olanlardır.
Civil Liberties	Tek birey ailedir, başkasına gereksinim yoktur, evlilik zorunlu değil, birliktelik temeldir. Mutlu olmayınca boşanma olmasa bile ayrı yaşanmaktadır veya aynı evde farklı odalarda kalınmaktadır.

Her birey, temelde kadın ailedir, diğerleri eklenebilir veya ayrı ele alınabilir.

60. Tablo: Kültürel öge; –Akrabalık

60–Akrabalık	
Göçer, Göçebe	Her grup aynı akrabalık yapısı içindedir, bir nevi kardeşir.
Tarım, Köy, Kasaba	Kültür kavramlarına göre, katmanlara göre akrabalık olur. Üst kademe alt kademe ile evlenemez, akrabalık kurulamaz. Çocuk olursa, o kişi farklı yerlerde bakılır ve toplumdan uzak yaşatılır. Melezlerin bu nedenle anne ve babası yoktur denir.
Endüstri	Bir birey devamlı üst katmandaki ile evlenmek, rahat etmek, huzurlu ve iş yapmadan yaşamak ister. Bu bir özlem olarak sunulur ama nadir durumlardır.

Teknoloji	Birey yalnız hissettiği için, akrabalık araştırması içine girer, mutlaka geniş bir sülalenin parçası olmak isterler. Genel alınan örnekler de o zamanki kahramanlar ve toplumda öncü olanlardır.
Civil Liberties	Akrabalık önemini kaybetmiştir ve çocuk tek annesi veya tek babası ile büyüyebilir. Birey, çocuk önemlidir.

Hepimiz insan olarak özel, özgünüz, aynı türden, kardeşlik ilkesi ile bağlıyız, bir olmalıyız.

61. Tablo: Kültürel öge; –Akraba, soy grupları

61–Akraba, soy grupları	
Göçer, Göçebe	Akrabalık ve soy gurupları ancak 2 nesil öncesine gider. Grup önemlidir. Ancak liderin soyu daha net bilinebilir. Soy kahraman olanlar ile sürdürülür.
Tarım, Köy, Kasaba	Üç katmana göre farklıdır. Üst katmanda olanların tüm sülale kayıtları bilinir, mezarlarından da bellidir. Diğerleri için geçerli değildir. Soy denilecek güçlü ve bir işler üreten olmalıdır. Bu açıdan yüzlerce, binlerce öncesi atalardan söz edilir.
Endüstri	Atalar sadece destansı ifade de vardır. Soy önemli değildir ama bir iş için olursa akrabalık işi almak için önemlidir. Tanıdık bile öne çıkar.
Teknoloji	Beceri ve yetenek durumuna göre akrabalık tanımı yapılır. Üstün nitelikteki akraba niteliğindedir.
Civil Liberties	Her birey eşit ve tüm insanlar birbirleri ile kardeş, kardeş bağı ile bağlıdır. Kişilik değil yaptıkları öne çıkar.

Bir kişiyi değerlendirmek için yaptığı işe, eserine bakmalıdır, akrabalık boyutuna değil.

62. Tablo: Kültürel öge; –Mahalle, semt, köy

62–Mahalle, semt, köy	
Göçer, Göçebe	Grup olarak nerede, ne şekilde olursa olsun, toplu hareket edilmelidir. Grup baskısı vardır.
Tarım, Köy, Kasaba	Yaşanan yere göre tüm baskılar vardır; mahalle, köy, semt ve en önemlisi de Mahalle baskısı belirgindir.
Endüstri	Yerleşim, imkanlara göre kurumun elemanlarından oluşur. Kurumsal baskı olur.
Teknoloji	Mahalle, köy baskısından kurtulduğunu söyler ama kuruluşuna bağlıdır. Bağlı olduğu kuruluş baskısı önemlidir.
Civil Liberties	Birey olarak zarar olmadığı sürece baskı kabul etmemektedir.

Bireyin kişiliği; civil liberties, kısaca bağımsızlığı ile orantılıdır.

63. Tablo: Kültürel öge; –Mekânda örgütlenme

63–Mekânda örgütlenme	
Göçer, Göçebe	Aile gruba göre örgütlenir. Her bireyin kendine göre işi vardır.
Tarım, Köy, Kasaba	Her yerleşim yerinin kendine göre örgütlenmesi vardır. Kapılar bile kilitlemez, çünkü o alana girilemez, girilen canından bile olabilir.
Endüstri	Kurumsal örgüt temeldir, işçiler gibi geniş guruplar halindedir. Asgari ücret tespiti önemlidir. İşveren az, işçi ise çok ister, gerçek hak ediş aradadır ama rıza olmaz.
Teknoloji	Her örgüt kendi içinde sıklıkla seçimle örgütlenir ve kendileri ücret ve diğer işleri planlanır, hesabı yaparlar.
Civil Liberties	Birey kendi evini, odasını örgüt yapısına sokar ve bireyselleşmeye çalışır.

Bir insan öncelikle kendisini algılamalı, farkına varmalı, bir nevi örgütlemelidir.

64. Tablo: Kültürel öge; –Devlet

64–Devlet	
------------------	--

Göçer, Göçebe	Her birey devletin eridir, Amir de komutan. Devlet o grubun oluşumunu sağlayan ekiptir. Ceza ve itaat kavramı hakimdir.
Tarım, Köy, Kasaba	Devlet, üst, orta ve alt kesimdekilerin o geleneğe uygun görev almasıdır. Her bireyin işi ve yeri bellidir, buna göre eğitimi çocuklukta görmelidir. Vatandaşlık bir devlete olan görevdir. Ödev ve görevler vardır.
Endüstri	Tüm sermaye ve iş çalışması dahil devlet aktif rol oynamalıdır. Devletin rolü en üst düzeydedir. Bu açıdan devleti ele geçirmeli, yönetim olmasa da devlet memurları taraflardan olmalıdır. Kuvvet ayrılığının ilk yaptığı, orta kademeyi kendisine uygun şekle getirmesidir. İlişkilerin kurum/devlet ile olması önemlidir.
Teknoloji	Bencilik hakimdir. Devlet gelişme şeklinde taraf olmaktadır, doğrudan bir teknolojik yapıda egosantriktir, kendi taraflarını, ancak iş görenleri seçer.
Civil Liberties	Haklar ve ilkeler öne alınır. Devlet bireyin hakları konusunda, ilkelerin oluşmasında, destek olarak ve uluslararası boyuta çekerek etkin olmaya çalışır,

Devleti yapan temel yapının bizlerin, bireylerin olduğu algılanmalıdır.

65. Tablo: Kültürel öge; -Hükümet

65-Hükümet	
Göçer, Göçebe	Yönetim liderdedir. Bunun seçimi olmaz, ya genetik veya bireyin ele geçirmesi ile olmuştur. Bunun tartışması yapılmaz, ele geçiren liderdir. Bir defa liderlik savaşı olur, taraflardan biri galip, diğeri mağluptur ve bütünleşme zorunludur.
Tarım, Köy, Kasaba	Yönetim sadece üst kültürel düzeyin hakkıdır. Roma senatosu yaptığı seçim ile Sezar'ı/kralı saptar. Diğerklerine sorulmaz bile.
Endüstri	Seçim en önemli yapılanmadır. Eğer üst tabakanın istediği seçilmez ve gerekenleri yapmaz ise kuvvet ayrılığında darbe kaçınılmazdır. Ekseriyet sistemi geçerlidir ama kuvvet ayrılığına uygun düşmez ise vesayet, koalisyon veya hükümet zayıf olmalıdır. Darbe yönetimi ele alırsa, darbe devrim olur bunun bir hukuksal açıklamasıdır.
Teknoloji	Yönetim küçük gruplarda olur, seçimle, kulisler ile saptanır. Meslek kuruluşlarında seçimi kazanan hâkim olur. Tek görevleri daha üst amir ve yöneticiler ile mücadele etmek, kavga etmektedir.
Civil Liberties	Yönetimin görevi bireyin haklarının korunmasıdır. Tüm çabası bireye daha çok serbestlik, daha fazla eşitlik ve kardeşlik, gelişme ve değişmeyi sağlamalıdır. Artık her varlık Dünya bireyi olarak kabul edilmektedir.

Yönetim hükümeti elde edebilir ama hâkim olabilmesi kültürel kabul ile olasıdır.

66. Tablo: Kültürel öge; -Siyasal davranış

66-Siyasal davranış	
Göçer, Göçebe	O kabile, grup tüm siyasal boyuttur. Hiçbir kimse başka şekilde düşünemez, yoksa dışlanır. Hedef takımın şampiyon olması, üstte kalmasıdır.
Tarım, Köy, Kasaba	Siyasal boyut ortak görüşler ile oluşturulur. Ancak söz sahibi üst kademedir. Roma konsüller ile idare edilir. Diğerkleri buna uymalıdır. Eğer yönetsel güç alt kesime inmiş ise, derhal askeri ve diğerk sosyal güçler yönetimi darbeler ile ele geçirirler. Hedef, vatan sağ olsun olarak özetlenebilir.
Endüstri	Gruplar siyasal görüşleri olur. Bunlar işçi ve sermaye olarak belirlenebilirler. Gücü elinde bulunduran, çoğunluk ve güç bende diyerek yönetimi eline alır. Hedef ise geniş sistemdir, hürriyet genel anlamda istenir, detaylara girilmez.
Teknoloji	Her grup bir siyasal yapı oluşturarak sosyal etkinlik kurmak ister. Basına çıkmaları bile yeterli olabilir. Destekleyen ile karşı çıkanların da ayrı siyasal kuruluşları olur. Ortada bir çatışma olursa, toplumun ilgisini çektiği için, arzu edilen olaylardandır. Hedef kırım veya kişisel bağlı olduğudur.
Civil Liberties	Bireyin hakkı önemlidir, her birey sorumludur. Bu açıdan grup değil, senin yorumun nedir diye sorulur. Temel amaç insanlık, etik ilkeler olmalıdır.

Politika, bir hedefe giden yoldur, bu nedenle amaç, hedef sorulmalı, metot sorgulanmamalıdır.

67. Tablo: Kültürel öge; –Hukuk

67–Hukuk	
Göçer, Göçebe	Hukuk o toplumun varlığıdır. Spor takımlarında ise kazanmaktır. Tüm takım, hatta hakemler bile kendilerinin kazanması için çaba harcamalıdır. Hukuk liderin söylediğidir. Emirler, kurallar geçerli.
Tarım, Köy, Kasaba	Her kültürel katmanın hak edişi, hukuku farklıdır. Toplum buna uymalıdır. Bu geleneklerde belirgindir. Anlamayanlar için ise yaşlı danışmanlar vardır. Halk zaten anlamaz, onlar hoca, veli ve kendilerini güdenlere danışmalıdır. Bir üst kademeye Hindistan'da ölüm ile, bazı yerde eğitim, üstün hizmet ile geçilir. Hukuk kültürel yapıda vardır. İy vatandaşı olmalıdır.
Endüstri	Hukuk, kuralların bütünüdür. Buna uymalıdır, birey kendisi çalışmaya başlamadan öğrenmelidir. Ödevler ve görevler vardır.
Teknoloji	Belirli dolarak birey ve toplum dengesi kurulmalı, hukuk karşılıklı denklik kurulmalı, olmasıdır.
Civil Liberties	Birey hakkı esastır, bu tüm güçlerden, korunmalı ve desteklenmelidir. İlkeler esastır.

Hukuk kelime anlamı olarak haklar demektir, kültürler bunu benim hakkıma çevirirler.

68. Tablo: Kültürel öge; –Suç ve ceza

68–Suç ve ceza	
Göçer, Göçebe	Zarar oluşturma suçtur ve cezayı da hoca, veli, büyükler, lider öngörür. Af dilenirse bağışlanma bir bedel ödemesi ile mümkündür.
Tarım, Köy, Kasaba	Suç tüm zamanlarda aynı tanımlama iken, cezalar farklıdır. Adalet anlayışı kültürel düzeye göredir. Pamukkale kazılarını yapan sorumlu Arkeolog arkadaşım, her kültürde suça az veya çok ceza taktir edilir. Bunun kültürel farklılıkları göre farklı olduğu ile adalet anlayışını kavrayabilirsin demişti. Hierapolis kayıtlarından bir örnek; bir keçinin ırzına geçilirse: a) alt kültür tabakası ise adam öldürülür, keçi amir tarafından yenir, b) orta tabaka ise dayak atılır, para cezası verir, keçi amir tarafından yenilir, c) üst tabaka ise, kızılır ve suçu yapan da ziyafete davet edilir. Eşitlik kavramı ancak bazı kültürlerin bazısında vardır. Hristiyanlıkta 150yıl sonra, ölümcül günah olarak tanımlanalar zamanımızda suç değildir. Bunlar üst yönetimin alt gruptakileri köleleştirme için dini kullanmalarıdır. Bunlar o zamanda üst katmandakiler için ise suç olarak kabul edilmemiştir. Yedi Ölümcül Günah [Wikipedia³] 1. Superbia (İng. pride): Kibir, kendini beğenmişlik (Lucifer 'e atfedilmiştir) 2. Avaritia (İng. greed): Açgözlülük (Mammon 'a atfedilmiştir) 3. Luxuria (İng. lust): Şehvet düşkünlüğü (Asmodeus 'a atfedilmiştir) 4. Invidia (İng. envy): Kısırçılık, hasetlik (Leviathan 'a atfedilmiştir) 5. Gula (İng. gluttony): Oburluk (Beelzebub 'a atfedilmiştir) 6. Ira (İng. wrath): Öfke, yıkıcılık, gazap etmek (Behemoth 'a atfedilmiştir) 7. Acedia (İng. sloth): Tembellik, miskinlik (Belphegor 'a atfedilmiştir)
Endüstri	Suç ve cezalar belirgindir. Cezayı ortak akıl, jüri vermelidir. Buna göre kişilere göre değil, görevlerine göre ceza verilir. Bazı kesimler kanunla suç işleseler bile ceza almazlar.
Teknoloji	Suç kavramı genişletilmeye, sulandırılmaya çalışılmaktadır. İnternette olanın kullanılması ile birey kendini suçsuz kabul etmeye gayreti içindedir. Kurumlara, devlete veya siyasi kişiliklere suçlama daha siktir. Yönetimin jüri, ortak akıl üzerinde etkisi nedeniyle, algılar karışmaktadır.
Civil Liberties	Zarar oluşturma ve birey hakkını tanımama başlıca suç kapsamındadır. Ceza bireyin zararını tazmin etmekle başlar ve hâkim, kanunlarda yazılı olanlar verir. Kıyas, yorum ve geleneklere bakılması yasaktır.

Suçun karşılığı yazılı ve net olmalı, kıyas, yorum ve geleneklere bakılmamalıdır.

69. Tablo: Kültürel öge; –Adalet

69–Adalet	
Göçer, Göçebe	Adalet hak edişini vermektir, bunun da hak edişini saptayan lider, yöneticiye göre adalet oluşur.
Tarım, Köy, Kasaba	Hak ediş katmanlara göredir. Üst katman çalışmadan, varlığı ile hak eder, orta katman ise emeği ve becerisi ile yaptıkları ile hak eder, alt katman hizmeti, bir nevi köleliği kadar hak eder. Biri altın, diğer gümüş, alt ise yiyeceğini hak eder. Kendi gereksiniminden arta kalanı, gecikmeden vermek (sadaka-zekât) ise bir kuraldır, toplumu desteklemek esastır. Kurallara göre uygulanan durumda, kesilen parmak acımaz denmiştir. Şeriat-İslam değil, 150 yıl sonra kurulan kurallardır ve Selçuk, Osmanlı bunlara değil, çıkardıkları kanunlara uymuşlardır, bu nedenle <i>kanuni</i> denilir.
Endüstri	Sermayedar sermayesini katlaması adalettir. Burada misli ile kazanma esastır. Yatırım yaparsa vergi vermez ve vergi %10 altında olmalıdır, malı satın alan vergiyi öder. Sosyal vermesi beklenen ise ancak %2,5 kadardır. Bunu toplu ve gösteriş, reklam olarak belirli amaç ve kişilere yapar. İşçi ise geçimi üstünde bir ücret alması, ancak yönetimdeki yerine göre kıdem alması adalettir. Toplumdaki görevlere göre hak ediş farklıdır. Başlıca temel yöneten, kuvvet ayrılığında olanlarda adalet, üst kesime ceza verilemez. Parlamento-Kanun Yapan, Yargı, Yöneten ve ayrıca Basın-Yayın olmaktadır. Bazı kurum ve kuruluşlar, Üniversiteler, akil bireyler dedikleri toplumun üst katmanları da bu halkaya girmek isterler. Bir işe alınma ve ceza kesebilmek için önce kişiyi tanımalı, hata yapmamalıdır.
Teknoloji	Yüksek teknoloji ile üst katmana şantaj dahil, farklı güçler ile adaletin kültürel yapısı bozulmaktadır. Bir karmaşa hakimdir. Seçen ve seçilenlerin kavgasını da hukukçular çözmeye çalışmakta ancak hangi kültürel yapıyı uygulayacakları konusunda da kararsız kalmaktadırlar. Sosyal yardım ancak kendi görüşünde olanlara yapılır.
Civil Liberties	<i>Bireyin hakkı (civil liberties) temeldir, bu korunma ve gözetilmelidir</i> prensibi Avrupa Konseyi adalet vurgusu ile yaptığı karardır. Toplum bu algıyı kabul etmekte zorlanmaktadır. Gelirinden sosyal dayanışma için %10 oranında bir harcama yapar.

Adalet hak edileni, hak ettiği kadar vermektir. Kültürler bunu bozmaktadırlar.

70. Tablo: Kültürel öge; –Silahlı kuvvetler

70–Silahlı kuvvetler	
Göçer, Göçebe	Grubu koruma ve gözetme içindir. Her fert bir askerdir. Takım oyunlarında toplu olarak karşı gruba hücum edilir, elde ne varsa ne bulunursa yapılır. Amaç korkutma, kaçırma olmaz ise yok etmedir. Her birey bir askerdir.
Tarım, Köy, Kasaba	Düzenli ordu olmalıdır. Ordu devletlerdir. Komutan yöneticidir. Asiller komutan olabilir ancak. Halk bu orduyu destekler, desteklemek zorundadır ve kendi aralarında da onların yönettiği kişiler olmalı, polis, jandarma onlara bağlıdır. Ülkeler zapt etmek amaçtır.
Endüstri	Büyük ülkeler, sermayedarlar, çok uluslu kuruluşlar; küçük grupları kullanarak, hakimiyet kurmak isterler. Bunu taşeron güçlerle, idarecilerle yaparlar. İşçi kuruluşlarını da el altından destekler. Büyük teknolojik cihazlar öne çıkar.
Teknoloji	Toplu değil, küçük gruplara sızarak, düzenli ordu yerine, ufak 12 kişiyi aşmayan takımlar ile savaş/mücadele ederler. İşgal ve boykot veya protestolarda birden uzman profesyonel kişiler toplumu yönetirler, ölen toplum içinden militanlardır. Basın onların amaçlarına hizmet etmelidir.

Civil Liberties	İnsan hakları önceliklidir, bunun etik olarak korunma ve gözetilmesi gerekir. Tüm güçler hukukun elinde, uluslararası boyutta da yargı kararı ile yaklaşım yaparlar.
------------------------	--

Tüm silahlı kuvvetleri varlığını insan oluşturur, yapar, bu açıdan bireylerin gücü ordunun gücüdür.

71. Tablo: Kültürel öge; –Askeri teknoloji

71-Askeri teknoloji	
Göçer, Göçebe	Kabile kavgalarında normalde silahı olmayanlar kullanılır. Sopa, taş ve organize güç önemlidir. Bireysel eskiden kılıç, zamanımızda tabanca önemlidir. Bunlardaki gelişmeler öne çıkar. Tahta yerine beysbol sopası ülkemizde satılır ama soft/yumuşak top bulamazsınız.
Tarım, Köy, Kasaba	Mutlak güçlü olmalıdır, savunma temelli ama mücadele gücü de güçlü olmalıdır. Tümü savunma amaçlı silahlardır ve sayının fazlalığına güvenilir.
Endüstri	Düzenli ve hızlı atak yapan, yaya değil, araçlı teknoloji gerekir. Tüm topumu bombalama esastır, amaç toplumun gücünü kırmaktır.
Teknoloji	Hassas nokta vuruşlu ve teknolojik cihazlar mutlak gereklidir. Artık bir grup değil, tek bireyler ile gece görüşlü ve algılayıcı sistem ile mücadele olur. Nokta atışlar, keskin nişancılar ve mermiler öne çıkar.
Civil Liberties	Temel askeri felsefe, olayı olduğu yerde yok etmek, toplum grup oluşmadan orayı kurmak, ortadan kaldırmak olmalıdır. En önemli kurutmada teknoloji, gelir ve kısıtlamalar ile olabilecektir.

Kullanılan askeri teknoloji insan öldürme üzerine ise, amacı daima tartışmalı olacaktır.

72. Tablo: Kültürel öge; –Savaş

72-Savaş	
Göçer, Göçebe	Her sağ ve sağlıklı olan aynı zamanda avcı olmalıdır. Kadın ve erkek bir tehlikede ortak savaşır.
Tarım, Köy, Kasaba	Asker bir uzmanlık işidir. Aynı zamanda toplum içinde de bir savaş ortamı içinde askerlik eğitimi almış olanlar grup oluşturabilmektedir. Sivil savunma bunların denetimindedir. Ayrıca jandarma gibi yapılarda halktan oluşur. Yönetim kültürel katmana göredir; üst katman komutan, orta katman işleri yürüten, astsubay, alt katmanda er, savaşandır.
Endüstri	Halktan eğitilmiş olan kişiler komutan olarak alınır, diğer savaşanlar alt katmanlar veya uzmanlaşmış kişilerdir. Bu açıdan ölen komutan düzeyi ise medya ilgilenir, halk ölmüş ise toplum etkilenir, medyada az yer alır.
Teknoloji	Profesyonel askerin işidir savaş ve ölenler de bu teşkilatın bireyleridir, halkın etkilenmesi minimaldir. Ancak hedef halk olduğu için siviller ölür.
Civil Liberties	Savaş başkalarını işidir, birey burada algı operasyonları ve oluşumları kendi görüşüne göre yapılandırarak bir nevi savaşa katılmaktadır.

Mücadele yaşam için şart iken, savaş bir dikta olduğu için, ancak bağımsızlık için geçerli olabilir.

73. Tablo: Kültürel öge; -Sosyal sorunlar

73- Sosyal sorunlar	
Göçer, Göçebe	Kabilenin, toplumun, takımın sorunu bireyin sorunudur. Tümü bu konuda katkıda bulunmalıdır. Birimiz hepimiz, hepimiz birimiz için sloganı temeldir. Sorunlu olan yerlerde yerleşenler için her birey, bir askerdir kuralı geçerli olur.
Tarım, Köy, Kasaba	Sosyal sorunlar kurulu nizam bozulursa oluşur. Her birey kültürel açıdan kendisine verilen görevini yerine getirmelidir. En büyük sorun, başka kültürlerin sızması, etkilemesidir. Bu açıdan onlar bir bakıma düşmandır.

Endüstri	Her kurum diğerini dışlar. Bir şehirde iki üniversite var ise, birbirleri ile iletişim kurma ötesi, konuşma bile yasaklanabilir.
Teknoloji	Yüksek teknoloji kullananlar birbirleri ile yarışır ve mücadele ederler. Daima kendisi üstündür. Teknolojisi üstün değil ise, memnuniyet oranı yüksek der. Ucuzlatarak memnuniyeti arttırmaya çalışır.
Civil Liberties	Sosyal sorunlar, insanlığın sorunudur, bunun için düşünmek, düşünme için bilgilenmek, doğaya uygun, ekolojik yaklaşım gereklidir. Hiçbir sosyal gücü olmasa bile internet yolu ile düşünceleri ve fikirlerini aktarmak ister. Ancak çok fazla kirli bilgi olduğu için kaybolabilir. Sorunlara uzman kişiler, özellikle bağlantısız ve bağımsız bireylerin katkısı fazla olabilecektir.

İnsan var ise sorun vardır, en başta da tuvalet sorunu, kültürel yapıya uygun çözümlenmelidir.

74. Tablo: Kültürel öge; –Sosyal hizmetler

74–Sosyal hizmetler	
Göçer, Göçebe	En başından tuvalet yaklaşımı sosyal hizmete örnek olarak görülebilir. Her birey serbest açık bir alanda tuvaletini yapar. Elbiseleri ona uygundur. Sadece üstüne basılmaması için üstüne tavuk tüyü veya çubuk dikilir.
Tarım, Köy, Kasaba	Tuvaletler vardır. Tarım için önemli olduğundan toplananlar sonra tarlalarda kullanılabilir. Bu durum parazit oranını tüm bireylerde olmasına neden olur. Belirli çevrili yerler vardır ama, kapısı olmaya bilir, üstü açık olabilir, buna karşın para istenir. Kadın girerse örtülür ve kadınlar gizli yapmalıdır. Bazı yerlerde tuvalet lazımlıklara yapılır, sonra yolun ortasına atılır.
Endüstri	İlk planda tuvaletler yolun ortasından altına alınmış, kanal/hatlar ile bir yere taşınmıştır. Kadın, erkek tuvaletleri ayrıdır. Erkek tuvaletleri ortak olabilmektedir.
Teknoloji	Daha teknolojik ortamlar yapılarak, tekli tuvaletlere yönelmiş, sonuçta kadın, erkek, çocuk ve alt değiştirme gibi farklı yapılanma olmuştur.
Civil Liberties	Cinsiyeti olmayan, tek dinlenme/rest room, daha geniş oda, tüm konforu olan, müzikli, güzel kokulu yerdir. Temizlik esas alınmıştır. Bireysel olarak anahtarı olan girer, bakım açısından, kadınlar rujlarını yenileyebilirler.

Sosyal hizmet, kabileden, topluma, kurula ve sonra bireye yöneldiği görülmektedir.

75. Tablo: Kültürel öge; –Sağlık, hastalık, tıp

75–Sağlık, hastalık, tıp	
Göçer, Göçebe	Birey eğer grubu infekte eder ise uzaklaşmalıdır. Toplu olarak sağlıklı olmalı, olmayan ise dışlanırlar.
Tarım, Köy, Kasaba	İşleri gören sağlıklı olmalıdır. Olmayan geri hizmetlere veya kültürel düzey düşürülür.
Endüstri	Toplum sağlığı önemlidir, koruyucu hekimlik öne çıkmaktadır.
Teknoloji	Hastalanmama ile erken tanılamaya öncelik verilir. İleri teknoloji erken tanıya öne alınır.
Civil Liberties	Bireyin sadece sağlığı değil, fikren, vicdanen, sosyal iyilik hali de önemlidir. Belirgin ölçek mutlu olmasındadır.

Sağlık, iyilik haline göre bireylerin algısına göredir.

76. Tablo: Kültürel öge; –Ölüm

76–Ölüm	
Göçer, Göçebe	Büyüklerin ölümü önemlidir. Bir yıl kadar sonra tam gömülmesi sıktır. Bu arada bir adada, lahitte veya bir alanda toplanır. Daha sonra kemikler bir araya toplanır. Şamani'de olan törenlerin, daha sonra yüzyıllar sonra Müslümanlıkta Mevlit adı altında toplandığı görülmektedir. 7, 40 gün törenleri bunun bir bulgusudur. Bedenin şişmesinin önlenmesi içinde kısmi veya tam tahnit yapılır. Anadolu'da birçok Selçuk Büyükleri ve Sultan tahnitleri vardır. Gömülme de odasının altıdır

	ve bütünleşme istenir. Bu daha sonra bahçeye yapılır olmuştur. Karadeniz halkı bahçeye gömmeye devam etmektedir.
Tarım, Köy, Kasaba	Ölüm belirli bu işler için eğitilmiş kişilerin görevidir. Çeşitli törenler yapılır, ölen kişinin ailesine yük olur düzeydedir. Zengin ile fakir töreni farklı olur ama tümü zorlanmadır. Bu dualar ile Cennete gideceği veya günahlarının bağışlanacağı umulur. Bunun için özel ağlayanlar tutulur. Mezar yeri kendi kabile şeklindeki yerdedir. Aile mutlaka bir lahit, oda, gömü yeri yapmak ister. Burada çeşitli simgeler kültürlere göre farklıdır. Mezarlıklarda bulunan mezar taşlarında zamanla sülale içinde yeri olmayanlar toplumda unutulmaktadır.
Endüstri	İşçi sıradan gömülürken, sadece bir ölüm töreni yapılırken, sermayedar için büyük bir alana gömülür ve belirli işaretler, heykeller dikilir. İslam'da Kuranda olmasa da mutlaka bir hitabe konulmalıdır.
Teknoloji	Sıradan tüm toplumda ölenlerin zamanına göre gömülür. Sadece belirli aileler için sınırlı sayıda bir aile mezarlığı oluşturulabilir.
Civil Liberties	Bireyin talebine göre ölüm ve gömülme olur. İnancı ve felsefesine uygun olmasını ister, sıklıkla da yaşarken bir miras gibi sunar.

Ölüm ve gömü, gelecek nesillere varlığın olduğunu ispat eden en önemli kanıt, kalıntıdır.

77. Tablo: Kültürel öge; –Dini inançlar

77–Dini inançlar	
Göçer, Göçebe	Büyücü, şaman, veli, hoca, papaz gibi bir kişi güdüsü altında oluşur. Bu kişiler de yöneticiler ile iş birliği içindedirler.
Tarım, Köy, Kasaba	Belirlenmiş kalıplar vardır, insanlar günahkardır, devamlı tövbe etmelidirler. Bu uygulamalar farklı kastlarda değişik uygulanır; a) üst kast hükmeden, ceza söz konusu olmaz, b) orta kesim toplumu denetlemeli, oluşursa haber vermeli, para cezası görür, c) alt kast ise yakılarak öldürülür, içindeki şeytanın çıkması için yakılır. Mahkemeler de engizisyon yapılanmasıdır. Din başlıca 5 gruba bölünmektedir; 1) Kitap, doğrudan kaynak, 2) peygamber sözleri ve davranışları, 3) destanlar, tarihsel örnekler, 4) papaların, hocaların kararları, 5) papazların bireye özgü uyarlamasıdır, onun için veli/papaz gereklidir.
Endüstri	Kitap doğrudan okunarak, kısmen diğer kültürel yapılar pas geçilir. Bazen tam tersi daha körü körüne bağlanma gözlenir, şeytan olmaktan korkulur.
Teknoloji	Yaratılışa inanmak yeterlidir, birçok tanımlama din ile bağlantılı değildir. Bir Yaratıcı ve yaratılanlar vardır, bilgi için dinler gelmiştir.
Civil Liberties	Her bireyin inancı özel, özgün ve kendisine göre yapılır, zarar vermeden korunma ve insanlığı gözetme başlıca din/inanış yapılanmasıdır.

Yazılan ile söylenen farklı olduğu için, Kuran dışı oluşturan din belirgindir.

78. Tablo: Kültürel öge; –Dini uygulamalar

78–Dini uygulamalar	
Göçer, Göçebe	Dini uygulamalar bu konuda otorite olana sorular, yapılıp yapılmayacağı, ne şekilde yapılacağı şeklinde net kişiye özgü uygulamalar ile yapılır. Birçok ceza şeklinde uygulamalar ile tövbe önemlidir.
Tarım, Köy, Kasaba	Kişilerin yapacağı dini uygulamalar, belirli örf, adet ve geleneklerde vardır. Her bir usule göre, işaret parmağın hareketi bile önemlidir. Toplu dini uygulamalarda parmağın hareketine göre hangi inanışta olduğu anlaşılabilir. İslam'da 82 adet tarikat varken, aktif olan 4 tarikat öne çıkmıştır. Kuran esasında ise tarikatların kabul edilmesi sakıncalıdır.
Endüstri	Kurum yapısına göre dini uygulamalar gözlenmektedir. Öne çıkmak isteyenler dini uygulamaları abartmaktadırlar. Amir olan mutlak gücünde dini uygulamaları da arkasına almaktadır.

Teknoloji	Artık tüm açıklamalara ulaşıldığı için, bu konuda otorite olanların gücü zayıflamış ve kalkmıştır denilebilir. Ama bazıları ters yaklaşım ile daha bilinçsiz tapınmaya gittikleri, bir bakıma kendilerini rahatlatmaya çalıştığı anlaşılmaktadır.
Civil Liberties	Her birey kendi algısı içinde inanışa sahip olmakta, bu açıdan özel ve özgün bir inanış boyutu oluşmuştur.

İnanç yaratılan olarak, kendi algısına göredir, bu açıdan din uygulamaları geniş yorumla olmalıdır

79. Tablo: Kültürel öge; -Dini kuruluşlar

79-Dini kuruluşlar	
Göçer, Göçebe	Dini kuruluş, ölen büyüklerin mezarları, destanları ve bunların sürdürülmesidir. Bazı kutsal şeyler ile devamlılık sağlanmaya çalışılır. Veli yapılanması vardır.
Tarım, Köy, Kasaba	Belirgin yapılanma vardır, her yerleşim yerinin kendine göre farklı din kuruluşu vardır ve başka şehirlerden ayrılmalıdır. Uygulamada parmak, el, kol ve başka bedensel farklılık ile simgesel ayrımlar daha belirgin olmaktadır. Bu bir eğitim ve kurumsal boyuttur. Devlet veya bazı Dini kurumlar (Papalık, Mollalar) mutlaka din gücünü kendi kuruluşları ile elinde toplamaya çalışır. Osmanlı hocasının temel işlevi eğitimidir.
Endüstri	Çok ileri düzeyde din kuruluşları vardır, etkinlik kurma mücadelesi vardır ve kendi içlerinde gruplar oluştururlar. Bu guruba girenin Cennet gireceği müjdesi verilir.
Teknoloji	Medya önemli yer tutar. Artık dini kuruluşlar ve kimseler hakimiyet kurma çabasında. Buna karşın devlet, dini kuruluşları kendi bünyesine alarak gücü toplamaya çalışır ama artık geç kalmıştır.
Civil Liberties	Her birey eğer sorusu olursa internet kanalı ile ulaşır ve işin aslını öğrenmeye çalışır. Bu açıdan Yaratan ve yaratılışa inanma boyutu dışında diğerlerini tarihsel ve bilgilendirme olarak görür. Etik ilkeler daha öne çıkmıştır.

Dini kuruluşlar zamanla bilim, akıl, mantık temelinden yoksun olup, gönülleri kaybetmektedirler.

80. Tablo: Kültürel öge; -Sayılar ve ölçüler

80-Sayılar ve ölçüler	
Göçer, Göçebe	Sayılar doğrudan insan bedeni ölçütleridir. Baş parmak-inç, dane-2gram-keçi boynuzu tohumu, kulaç-metre, adım-75cm gibi ölçülerdir. Bu sayede ölçme aleti olmadan işler görülebilmektedir. Göz kararı da bir yöntemdir.
Tarım, Köy, Kasaba	Kısaca ölçümden daha önemlisi helalleşmedir. En üst puan, ölçüm saptanır, altındakiler ise iki tarafın anlaşması ile olur. Kurban pazarlığında olduğu gibi alıcı ve satıcı bir noktada anlaşılır, yoksa Pazar olmaz.
Endüstri	Mutlak milimetrik hassasiyet gereklidir. Bu açıdan fiyat analizi şarttır.
Teknoloji	Ekonomik ilkeler geçerlidir. Verimlilik-Effective, Etkinlik-Efficient, Bulunabilirlik-Eligibility önemlidir.
Civil Liberties	Ekonomiye dördüncü parametre eklenmiş, Enchantment /ekonomi memnuniyeti sağlamaktır. Kişi ölçütlerin kendi rahatı, sağlığı ve memnuniyetine bakar.

Her bireyin ölçütleri farklı ise, sayı ve ölçüler de kendi algısına göre yapılır.

81. Tablo: Kültürel öge; -Güvenilir bilgi

81-Güvenilir bilgi	
Göçer, Göçebe	Hocanın, amirin, liderin dediği güvenilir bilgidir. Yanlış olsa, eziyet görse bile katlanmalıdır.
Tarım, Köy, Kasaba	Örf, gelenek ve kültürel yapılanmaya uygun olan, büyüklerin onayladıkları güvenilirdir. Düzenin kestiği parmak acımaz, güvenilir ve doğrudur.

Endüstri	Toplumun dediği (jüri, ortak akıl ve kitapların yazdıkları) güvenilir, doğrudur. Biz aramızda karar aldık, oylama yaptık; bu doğru, bu yanlıştır, kaynak güvenilir, toplum yanılacak değildir ya.
Teknoloji	İnternette öğrenilen güvenilir bilgidir. Evet saçma olabilir ama internette öğrendiğim kadarıyla bir gerektir.
Civil Liberties	Her bireye göre farklıdır, ancak zarar, ziyan ve birey haklarına karşı olmasın.

Bilginin güvenilir olup olmaması değil, bireyin arzu ve görüşüne uygunluğu temel alınır.

82. Tablo: Kültürel öge; –Yaygın inançlar

82–Yaygın inançlar	
Göçer, Göçebe	Yaygın inançlar destan, kahramanlık ve ailenin büyüklerinin hikayeleridir.
Tarım, Köy, Kasaba	O yerleşim yerini fetheden, onların oluşturduğu esaslardır. Hoca, veli ve büyüklerin sözleri ve dedikleri inanç olarak kabul edilmelidir.
Endüstri	Demokrasi ve oluşturulan algı operasyonu olsa bile, yaygın inanç olur.
Teknoloji	Yanlış, aldatıcı ve başka yerden kopya olsa bile, bireyler kendi fikirleri doğrultusunda olanları kabul, diğerlerini de reddederler. Karşı görüşü bile dinlemezler.
Civil Liberties	İnsanlık dışı, birey haklarını zedeleyen, zararlı olanlar kabul edilmez, diğerleri kişilerin kendi düşüncesi, davranışdır. Suç işleyen cezasını bulur.

İnsanlar gerçek ve veri temelinde doğru ortada olsa bile kendi inancını kabul eder, yaygınlaştırır.

83. Tablo: Kültürel öge; –Cinsiyet

83–Cinsiyet	
Göçer, Göçebe	Güç, bedensel açıdan önemli olduğu için, kadın erkek farklıdır. Ancak kadının işi açısından geri plandadır. Erkek avı avlar, kadın onu keser, parçalar ve besin olarak hazırlar. Diğer işlerde de benzer yaklaşım olur.
Tarım, Köy, Kasaba	Cinsiyet belirgindir, her bireyin yaşa göre cinsiyetinde yapacakları belirgindir. Örf, adet ve gelenekler temelde cinsiyet üzerinde yapılandırılır.
Endüstri	Kadın ve erkek eşit olmakta, ikisi de işçi veya memur olarak aynı işi yapabilmektedir. Memur olarak kadın daha fazla görev almaktadır.
Teknoloji	Kadın ve erkek eşitlik ötesi, kadın daha becerikli ve sosyal olduğu için, daha hâkim kültürel rol oynamaktadır.
Civil Liberties	Birey öne çıkınca erkek ve kadın farkı kalmamaktadır. Ancak kadın ek sosyal boyutu kazanınca ona bu hak verilmelidir. Erkek için baba olunca ek hak doğduğu da anımsanmalıdır.

Birey Hakları öne çıktıkça, cinsiyet faktörü ortadan kalkmaktadır.

84. Tablo: Kültürel öge; –Çoğalma

84–Çoğalma	
Göçer, Göçebe	Klan çoğalmalı, sosyal güç oluşturmalıdır. Bu açıdan sahip olduklarına da aynı sosyal yapıyı yüklenmesine çalışır. Doğum önemlidir, sağlıklı olması zorunludur, olmaz ise ölmesi beklenir.
Tarım, Köy, Kasaba	Çoğalma kültürde 3 aşamalıdır. Üst düzeyde mutlaka bir yetişmiş kişi alınarak, eğitici olmalıdır. Orta düzeyde, yeni düzen oluşması için memur yetiştirilmelidir. Alt kültür hizmet eden olduğu için, bunların çoğalması zorunludur. Roma döneminde bazı savaşlar köle temini için acıkmıştır. Aynı bölgede Tripolis, Hierapolis, Colesea, Laodikya olmasına karşın, bunlar bütünleşme değil, kendi benliğinde ayrışmayı tercih etmişlerdir, rekabet yaşamsaldır. Bütünleşme ancak o şehir yapısını kabul etmektir.

	Bebek ancak kültürel yapıya göre doğmalıdır.
Endüstri	Çoğalma ancak sermaye ile olacağı için, çok çalışırsa, kazanç olursa çoğalma olabilecektir. Başka kurumlar rekabet anlamındadır. Kurum içinde bütünleşme gereklidir. Bebek yeni nesil olacağı için, tek ama iyi eğitilmiş olması istenir.
Teknoloji	İletişim önemli olduğu için, yüzünü bile görmeden çeşitli internet altında haberleşme olmaktadır. Belirli görüş altında olanlar çoğalmaktadır. Doğum, bireyin talebi ile olmakta, ona göre yeri hazırlanarak doğum olmaktadır.
Civil Liberties	Çoğalmada çeşitli internet sitesinde takipçi sayısı ile ölçülmektedir. Doğum, gerekli görülmemesi de olabilmektedir.

İnsanlar kalabalıkta güçlü hissederler, ancak bireyin üstünlüğü tektir, başkaları ona katılırlar.

85. Tablo: Kültürel öge; –Bebek ve çocuk terbiyesi

85–Bebek ve çocuk terbiyesi	
Göçer, Göçebe	Bebek tıpkı hayvanlar gibi tamamen doğal yetiştirilmelidir. Kadının temel işidir. Yaşlı bayanlar yardım ederler. Yaşama açısından sorunlu olan ise ölmeli, yeniden gebe kalınmalıdır. Bu açıdan ortalama çocuk sahibi olma, 5 adet olarak hedeflenmelidir.
Tarım, Köy, Kasaba	Bebek ve çocuk bir güç belirtisidir. Ancak bunun o kültüre uygun olarak oluşması gerekir. İlk doğan erkek olmalı, sonra kız çocuk olmalıdır. Erkek o kültürde kral gibi aileyi yöneten olmalıdır. Kadın da gelenekleri hatırlatan olur. Bu yapıda olmayan da dışlanır. Bebeğe aile bakar ve yaşlıların dedikleri yapılır.
Endüstri	Anne çalışması için bebeğe bakacak dadı tutulur. Kitaplara uygun yaklaşım yapılır. Çocuk terbiyesi de kitaptan seçilir.
Teknoloji	Birey olarak anne daha ileri düzeyde, eğitilmiş kişilerce bebeğin bakılmasını ister. Bebeğin yetiştirilmesi uzmanın görüşüne göre olur. Çok farklı seçeneklerin uygulandığı görülmektedir.
Civil Liberties	Birey çocuğunu tanıyarak ona göre yaklaşım yapmak ister. Bakım bireyselleştirilmiş bakımdır.

Bebeğe yaklaşım, beslenme, bakım kültürel öge olarak öne çıkmaktadır.

86. Tablo: Kültürel öge; –Toplumsallaşma

86–Toplumsallaşma	
Göçer, Göçebe	Her birey o toplumun elemanıdır ve bütünleşme olur. Futbol takımında simge olan renkleri söylemek bile bir bütünleşmeyi sağlar.
Tarım, Köy, Kasaba	Bir konuşma sırasında nerelisin sorusunu soran kişi bu kültürel yapıdadır. Benim cevabım onun yeri ile tüm Evreni bütünleştirerek, yerin farkı yok derim. Nasrettin Hoca gibi ayağımı bastığım yer, benim vatanım derim, kanım bayrağım, kendim yıldızım, fikirlerim de aydır derim. İnsan bu Dünyada her yer vatani olmalıdır, ancak bu kültürel yapı mutlaka belirli yeri benimser. Çünkü o yapıdaki kişiler ile bütünleşebilmek istemektedir.
Endüstri	Yukarıda belirtilenler kurum adı altında yapılmaktadır. İnsanlar yakalarına taktıkları simge ile bütünleşmektedirler. Bu kuruluşlar ile bütünleşmektedirler. Lider o kuruluşun yönetim kurulu olmakta, kısaca demokrasi, seçim yüksek öneme sahip olmaktadır.
Teknoloji	Seçim değil, bilen öne çıkmakta, toplumda daha çok bölünmeler görülmektedir. Birçok farklı toplum ile yönetime, belirtilenlere karşı çıkılmaktadır. Bu açıdan Televizyonlar uygulamaları ve programları ile toplumu yönlendirmeye çalışmaktadırlar.
Civil Liberties	Birey için yönetimin anlamı olmamaktadır. Sadece zarar olduğunda devreye girmeye çalışmakta, birden internette milyonlar birikebilmektedir. Doğrudan konferansa internetten katılarak soru sorabilmektedirler.

İnsan yalnız mutlu olamamakta, toplumsallaşmada da belirli benzer görüş olmasını arzu etmektedir.

87. Tablo: Kültürel öge; –Eğitim

87–Eğitim	
Göçer, Göçebe	Beceri kazanma üzerinedir. Kadın da ev işleri, gebelik, doğum ve çocuk yetiştirme yanında üretim aşamalarında arka planda çalışmalıdır ve bunun eğitimini almalıdır.
Tarım, Köy, Kasaba	Belirli kademedeki olanlar eğitim almalıdır. Bazıları amirlik, memur ve işçi gibi kültür olarak ona öngörülen iş için eğitim almalıdır. Kadın da aynı şekilde görev diye tanımlanan işleri öğrenmeli, bunların hepsi gelenekler ile çizilmiş olmalıdır.
Endüstri	Kurumsal açıdan işine uygun eğitim almalı, beceri kazanmalıdır. Üst düzeye gelmek istiyorsa, üst düzey eğitime yönelmelidir.
Teknoloji	Diploma yeterli değil, teknolojik acısan yetişmeli ve ilerlemelidir. Kadın ve erkek eşitliği belirgindir demek, bu, kadına daha fazla yük biniyor demektir.
Civil Liberties	Birey artık doğrudan internet dahil en üst bilgiyi alabilmekte, eğitilmeseyse bile en üst beceriye de sahip olabilmektedir. Her birey artık diplomasız hekim olmuştur. Burada bilginin doğru ve gerçek boyutta, bilimsel olarak irdelenmesini ancak uzmanlar yapabildiği için, hekim gibi eğitimliler daha önemsenmektedir.

Eğitimin bireyin mutluluğu açısından oluşturulma amacı dikkate alınmalıdır.

88. Tablo: Kültürel öge; –Delikanlılık, erginlik, yaşlılık

88–Delikanlılık, erginlik, yaşlılık	
Göçer, Göçebe	İnsanın yapısı farklı olduğu için, adı sıfat olarak 20 yaşlarında, kişiliği belli olduktan sonra verilir. Tüm yaklaşım, gelecek neslin yetişmesidir. Kahramanlar ve kahramanlıklar ile büyütülür. Yetişkinler de yaşamı sağlama çabasında, kadınlar da bunları hazırlama yaklaşımı içindedirler. Dedeler birer aziz olarak, güzel davranışları destanlaştırılarak hikâye edilir. Yaşlılar adalet ve mevcut düzeni koruyacak, eğitecek ve yeni nesil yetiştirecektir.
Tarım, Köy, Kasaba	Çocukluk döneminde beyin yıkama işlemi gibi, örf ve adetler kişiliğe yerleşmelidir. Bu açıdan delikanlılık çağı, isyan edilmesin diyerek, gelenekler sıkıştırılır, gerekirse erken evlendirilir. Yetişkinler ürün ve emek harcamalıdır, boş zamanlarında da sohbet, destan gibi gelenekleri işlerler. Yaşlılar gelenekleri devam ettiren, duruma ve zamana göre yeniden yapılandırılır. Bu açıdan eğer bir kültürel değişim öngörülürse, yaşlılardan başlamalıdır.
Endüstri	Çocuklar, eğitim ile daha iyi imkanlara ulaşabilsin diyerek, tüm toplum bu amaçladır. Delikanlı çağında ise meslek seçimi, hangi kurumda çalışacağını karar boyutu vardır. Ergenler kurumda üst düzeye yükselmek için çabalarlar. Sermayedarlar ise daha iyi bir kurum için çabalarlar. Yaşlılar, emekli olarak yaşamlarının tadını çıkarma peşinde olur. Ekonomik zorluklarda olanlar ise ellerinden gelen işe göre çalışırlar.
Teknoloji	Yüksek teknoloji kuralları alt üst etmiştir. Birey önemli olması ile, yeterli ve yetkin olmak, her bir bireyin yapabileceği olmadığı için, memur ve işçi olmak daha sık yapılan iş olmaktadır. Bu, bireye daha esnek davranma imkânı sağlamıştır, kurumlara bağlılık azalmış, kısmen kalkmıştır. Gençler yüksek teknolojiyi kullanarak büyürler. Yetişkinler, daha ileri, daha ileri teknoloji amacıyla çalışırlar. Yaşlılar da yeniden yetişkin olmuş gibi ek işleri almakta, çeşitli sosyal katılımlar yapmaktadırlar.

Civil Liberties	Birey hakkı öncelikli ve üstün olduğu için, gençler bilinçlenme boyutuna çocuklukta girmektedirler. Tamamen itiraz eden ve tenkit eden yapıya bürünürler. Babalar ise çocukları ile baş edemediği için, internet bilgisini reddetme değil, doğru ve geçerli olanları elemeleri ile ancak diyaloga girebilirler. Çocukların görüşü bile alınmalıdır. Erişkinler daha aktif ve etkin olmaya çalışırlar. Yaşlılar ise yine aktif yaşamda kalmak, yazmak, felsefe üretmek niyetinde olurlar.
------------------------	--

Yaş, kültürel yapının oturması veya değişim veya geliştirmesi anlamındadır, hedef değişimdir.

Son Söz

Her birey ve etrafındaki kültürel yapı değişkendir. Eskiden daha klasik yapı varken, artık tümünden karma ve değişken yapı gözlenmektedir. Bu açıdan her bireyin kişiliği incelendiğinde, birçok kültürlerden etkileşim gözlenebilecektir. Avrupa genelinde Endüstri ve Yüksek Teknoloji Kültürleri egemendir. Göçmenler gelince, onların diploma ve eğitimlerine bakarak almalarına karşın, göçebe kültürlerinin özelliklerini algılayınca paniğe kapılmışlardır. Avrupa Birliği temelinde eşitlik kavramı ve birey hakları hukuk boyutuna alınmış iken, çok farklı kültürden gelenleri engelleyemeyince, bu hukuk; ortak akıl, jüri sistemi ile işlemez boyutta olmuştur. Birey Hakkı (Civil Liberties) kavramı ile adalet (haklar/hukuk) sağlanabilecektir.

Plastik konusu, malları taşıma açısından önemlidir, Göçebe kültüründe işi bitince atılır, Tarım kültüründe ise özel fileler gereklidir, Endüstri kültüründe parçalanmaz plastik kullanılır, atık yakılır, Yüksek Teknoloji de parçalanır plastik poşete dönüşünce, doğaya kirlilik yapar ve yayılır, Birey Hakkı Kültüründe ise, plastik, özel maddelerden üretilmeli ve gübre sıfatı kazanmalı, atık önleme değil, atık yararlı biyolojik madde olmalıdır.

Ülkemizde ise tüm kültürleri görmek, algılamak olasıdır. Bazı yapılar kendi kalıplaşmış kültürlerini devam ettirmek istedikleri için, bağınaz bir şekilde yaklaştıkları ve sosyal olaylara neden oldukları da görülmektedir.

Demokrasi de en çok oyu alan yönetici olduğu için, özellikle Avrupa'da olduğu gibi Şehir (Endüstri) Kültürü ile diğer kültürlerin çatışması gözlenmektedir. Şehirli Kültüründe olanlar Yüksek Teknoloji ile yönetimi ele geçirip, çeşitli nedenler ile seçim dışı, darbeler ile idareyi ele almışlar ve etkin olmuşlardır.

1999 Depremi ile Ülkemizde Devletin yetersizliği tüm sosyal ve siyasal yapıyı değiştirmiştir. Sosyal denge değişmesi ile yönetimde değişim daha hızlı olabilir, ancak birey haklarının yerleşmesi durumunda da bunlar anlamsızlaşacaktır. Kısaca Ülkemiz oldukça bir süre, 7-10 yıl, değişim ve çalkantı içinde olması söz konusu olmuş, dengelenme beklenilmelidir. Çünkü, Ülkemizdeki şimdiki kültürde Yönetici olmanın sosyal etkinliği halen yüksektir.

Kaynak

1. B. Güvenç. İnsan ve Kültür. Boyut Matbaacılık, İstanbul. 2018
2. <http://kultur-cesitleri.nedir.org/#alt-kultur>
3. Yedi Ölümcül Günah. Wikipedia